S. No:- 1696

R.

RR

21/6/82

Not to be issued

L1697

420

فرهنگ روز

عربی - فارسی

تألیف

کمال موسوی

فارغ التحصیل دوره دکتری دانشکده معقول ومنقول

ناشر :

کتابفروشی شهریار اصفهان

۱۳۴۳

چاپخانه جاوید - تلفن ۵۶۷۴

هزار وپانصد نسخه از این کتاب بسرمایه کتابفروشی شهریار اصفهان
درچاپخانه جاوید بطبع رسید

بنام خدا

مقدمه ناشر

کسانیکه با چاپ وانتشار کتاب سروکار دارند بخوبی میدانند چاپ کتاب بویژه درشهرستانها آنهم کتابیکه ریزه کاریهای زیاددرآن باشد ومأخذ وسند خوانندگان قرارگیرد ، باچه مشکلات توانفرسائی روبرو میشود .

فرهنگ حاضر که بدون تردید از بهترین ودر عین حال مشکلترین فرهنگهائیست که تاکنون در ایران بچاپ رسیده است ثمره سالها رنج و زحمت مؤلف محترم میباشد واین موسسه مفتخر است که چنین کتابی‌را تا حد امکان بدون عیب ونقص بخوانندگان ارجمند عرضه میدارد .

این کتاب جوابگوی خواسته کسانیست که از دیر باز با زبان عربی سروکارداشته وهمواره براین اندیشه بوده‌اند تا برای کلمات و اصطلاحات جدید عربی ومعانی‌فارسی آنها فرهنگ مناسبی بیابند، دراین فرهنگ کلمات، ترکیبات واصطلاحات جدیدی‌که هرروز درمطبوعات ورادیوهای عربی بکار برده میشود بابهترین معادل فارسی آنها ، بخوانندگان عزیزتقدیم گردیده است .

دانشجویان ، نویسندگان ، مترجمان وهمه کسانیکه دررشته‌های زبان و ادبیات فارسی وعربی بمطالعه وتحقیق میپردازند ازاین‌کتاب تمتع شایانی خواهند برد .

اصطلاحات علمی ، ادبی ، فرهنگی ، اقتصادی ، سیاسی ، نظامی و هزاران ترکیب واصطلاح دیگر را که تا کنون در هیچیك از فرهنگهای عربی - فارسی سابقه نداشته است در این کتاب خواهید یافت .

لغات این کتاب طبق معمول‌فرهنگهای اروپائی بترتیب الفبا ازحرف اول تا سوم مطابق‌تلفظ کلمه ردیف بندی شده است وبراحتی میتوان معنی کلمه دلخواه را درآن یافت .

درپایان برخود لازم میداند اززحمات‌وکوششهای مداوم مدیروکارکنان چاپخانه جاوید که دراینراه تحمل زحمت فراوان کرده اند صمیمانه تشکر نماید .

مرتضی نوری

طالما فكرا صدقائى ممن لهم المام باللغة العربية فى قامـوس يسهّـل عليهم الكلمات والمصطلحات الحديثة التى ترديوميةفى الصحافةالعربية من ناحية والتى يستمعون اليهامن حين لاخر من الاذاعات الكبرىفى البلدان العربية وغيرها من ناحيةاخرى، ولمالم تكن القواميس الموجودة تفى بالمقصود ولم تكن الكلمات الواردة فيهـا تتجاوب ومتطلّبات الحياة العصرية وضعت لهم هذا الكتاب فى اللغتين العربية والفارسية كخطوة اولى لانجـازات ربما سيتمّ التوصل اليهـا فى المستقبل على ايدى الباحثين فى هذا المضمار .

والحق ان اللغة خاضعة لناموس النشوء والارتقاء لها حياتها الخاصة فلا بد لهـا من التجدّد فى كل المجـالات حتى تجـارى ركب الحضارة البشرية وتبقى خالدة طوال القرون والاعصار فان التوسع فى الصناعات والمخترعات الحديثة ونشأة المعانى المستحدثة فى العلوم النفسية وغيرها كل ذلك قد سبّب تطوراً جذريّاً فى كيان مفردات اللغة وجعلهـا اكثر عدداً ودلالة من ذى قبل على نطاق اوسع نتيجة لقلب مجارى الحياة و مرافقها فى مختلف الشؤون رأساً على عقب فتولّدت بذلك فىاللغة اساليب متنوعة و كلمات رائعة جديدة ليس بد من اثباتها فى المعاجم واشاعتها بينالاوساط المعنية من العلمية والادبية وغيرها ولذلك اضطرت الحكومات والشعوب الى انشاء الاكاديميات والمجـامع العلمية واللغوية لوضع الكلمات التى تنـاسب والحياة الحاضرة مما لم يعهد له مثيل فى اى معجم من المعاجم .

فطلاب العربية والمترجمون والكتبة يشعرون فىهذه الاونة بمسيس الحاجة الىقاموس يوضح لهم هذه المعانىالجديدة ويرشدهم الى تفهم الصحف والمجلات والكتب العربيةالحديثة وهذا الكتاب يظهر بهذا الصدد لاول مرة فى ايران ليساعد الطلبة الايرانيين الذين يتعلمـون اللغة العربية اوالذين تخرّجوا فى الجامعـات الايرانية فى فـروع الاداب العربية والفارسية وارادوا ان يقوموا بدراسة شاملة فى هذه اللغة .

فلذلك عدلتفى هذا المعجم عنالطرائق المألوفة التىسلكها واضعوا القواميس العربية القدماء والذين حذوا حذوهم من المتاخرين كشرح الكلمات القديمة شرحاً لايزيد القارئ الاسئماً ولايجديه نفعاًوبالتالى يسبّب تشتيت ذهن الطالب او الباحث العصرى ويصرفه عما هو بصدده من

فهم الكلمات والنصوص الجديدة الحيّة مما يستعملها يوميّاً فى كل شؤون حياته العصرية بل انا بحثت عن الكلمات والتراكيب التى لها اتصال وثيق بالحياة اليومية فى هذا العصر عصر الفضاء والصواريخ وادرجتها فى هذا المعجم على غرار المعاجم الافرنجية حتى يكون عوناً للطالبين و نجدة لمن يهمّه فهم ما يستمع اليه من الاخبار والمحادثات والخطابات الاذاعية العربية او ما يقرأه فى الجرائد والمجلات والكتب العلمية والادبية الحديثة التى تنشر اليوم فى الاقطار العربية .

و اذا اعتقدنا لمن المعاجم واسطة التفاهم بين مختلف الامم فاذاً يجب علينا ان نودعها كلمات اوجملا اصطلاحية تستعمل فى الكتابة والمحادثة حتى يفهمها الناس وتوطدت فيهم بذلك اواصر الحياة المتينة من اجتماعية واقتصادية وسياسية وغيرها ولذلك فالحاجة الملحّة تدعو الى وضع هذه المعاجم العصرية لتيسير التفاهم المتبادل بين افراد الشعوب المختلفة .

وهاانا اليوم يسرنى ان اسدّ فراغاً وجد حتى الان فى هذا الحقل و اقدم للمواطنين الاعزّاء هذا المجهود الضئيل فيرى الطالب فيه المصطلحات العلمية والادبية والفلسفية والاجتماعية والاقتصادية والسياسية والعسكرية وغيرها مع ما يقابلها فى اللغة الفارسية وبما ان تاليف المعجم على هذا المنهج حديث النشأة فى ايران ارجو من الاساتذه الكرام ان يوافونى بآرائهم الفذة وملاحظاتهم القيّمة واشكر حضراتهم سلفاً .

كمال موسوى

اصفهان ـ ابان ١٣٤٣ ف

تشرين الثانى ١٩٦٤ م

ترتيب الكلمات فى هذا المعجم

رتبت الكلمات العربية وفقا للتلفظ بترتيب هجائى بسيط كما فعله الافرنج فى معاجمهم تسهيلا للطالب فيما يريدان يبحث عنه من كلمةاو كلمات فما عليه الان يطلب الكلمة فى هذا الكتاب فى اول حرف فالثانى فالثالث من حروفها من دون اعتبار بال فى اوائلها فمثلا يجد **«الأَجْيال»** فى (ا ج ى) و **«الأَسْلِحَة»** فى (ا س ل) و **«الاِقْطاعِيَّة»** فى (ا ق ط) و **«التَّفاؤُل»** فى (ت ف ا) و **«المُؤْتَمَر»** فى (م ء ت) وهكذا ...

اصطلاحات

ج تعنى الجمع

جج » جمع الجمع

س » اللهجة السورية واللبنانية و الاردنية والسعودية على ما اورده فى القاموس العصرى

ص تعنى اللهجة المصرية

ع » اللهجة العراقية

غ » الكلمة غير عربيه

ـ هذه العلامة بعد الكلمات العربية تعنى اَىْ

= هذه العلامة تعنى ان الكلمة تساوى فى جميع معانيها الكلمة التى وردت بعد الخطتين المتوازيتين

المصادر

١ - **القاموس المحيط** لمجد الدين ابى طاهر محمد الفيروزآبادى المتوفى سنة ١٤١٤ م

٢ - **اقرب الموارد فى فصح العربية والشوارد** لسعيد الشرتونى طبع فى بيروت

٣ - **محيط المحيط** للمعلم بطرس البستانى طبع فى بيروت

٤ - **المنجد فى اللغة والادب والعلوم** الطبعة السابعة عشرة ١٩٦٠ م بيروت

٥ - **القاموس العصرى** - عربى - انكليزى تاليف : الياس انطون الياس - الطبعة السابعة ١٩٥٤ م - القاهره

٦ - **القاموس العصرى** - انكليزى عربى تاليف : الياس انطون اليـاس - الطبعة الثالثة عشرة ١٩٦٢ م - القاهرة

٧ - مجلة **«الدراسات الادبية»** - باللغتين العربية والفارسية التى تصدرها الجامعة اللبنانية فى بيروت (من السنة الاولى الى الان)

٨ - **كلمات مختارة من اللغة العربية الحديثة** - عربى، انكليزى لمعهد الشرق الاوسط للدراسات العربية ١٩٥٩ م بيروت

٩ - **تبسيط العلوم** تـاليف : و . هـ . كراوس تعريب : احمد مصطفى ١٩٥٤ مطبعة السعادة بمصر

١٠ - المجلد الثانى من مذكرات للعلامة القزوينى **(ياد داشتهاى قزوينى)** عنى بتصحيحها ايرج افشار-من منشورات جامعة طهران رقم ٢٥٣ - سنة ١٣٣٤ف

١١ -- مجلة **«الاخاء»** التى تصدرهـا دار اطلاعات باللغة العربية فى طهران (من السنة الاولى الى الان)

١٢ - مجلة **«العالم»** التى تنشر فى بيروت - من سنة ١٩٥٩ - ١٩٦٤ م

١٣ - القاموس الفارسى **(فرهنك فارسى)** للدكتورمحمد معين الاستاذ بجـامعة طهـران طبع سنة ١٣٤٢ ف

١٤ - **قاموس حييم** - انكليزى - فـارسى - من منشورات مكتبة بروخيم بطهران طبع سنة ١٩٥٢ م

١٥ - **درس اللغة والادب** الجزء الاول فى النثر العربى الحديث للدكتورمحمد محمدى استاذ اللغة العربية وادابها بجامعة طهران والاداب الفارسية بالجامعة اللبنانية

١٦ - **درس اللغة والادب** الجزء الثانى فى الشعر العربى الحديث للدكتورمحمد محمدى الطبعة الثانية بيروت ١٩٥٩ م

١٧ - قاموس صغير لطلاب العلوم **(فرهنك دانش آموزان علمى)** عربى - فارسى مع

شرح نبذة من المصطلحات الجديدة فى اللغة العربية تاليف: محمد على خليلى طبع فى طهران ١٣٣٢ ف

١٨ - **كيف تتعلم اللغة الانجليزية بدون معلم** تاليف: اسماعيل موسى اليوسف طبع فى بيروت

١٩- قاموس صغير فارسي - **للاصطلاحات الاجنبية التى تسربت فى اللغة الفارسية** تاليف : هاشم رضى طبع فى طهران سنة ١٣٣٩ ف

٢٠ - The Concise Oxford Dictionary الطبعة الرابعة. طبع فى بريطانيا العظمى

٢١ - The Essential of Arabic تاليف : انيس فريحه ـ من منشورات الجامعة الاميركية فى بيروت ١٩٥٨ م

٢٢ - An Introduction to Modern Arabic - تاليف : فرحات . ج زياده - ر . بيلى ويندر - الطبعة الثانية ١٩٥٨ م - طبع فى الولايات المتحدة الاميركية

٢٣ - قاموس شرح الكلمات لكتاب : Deutsche Sprachlehre باللغات الالمانيه والانكليزية والعربية

٢٤ - **منشورات دار العلوم العربية** - من المجلات (الحوادث المهمة) والكتب وغيرها لمديرها الشيخ احمد النجفى بطهران

٢٥ - **المحادثات اليومية فى البلاد العربية** ـ تاليف حسين الخراسانى - من منشورات مكتبة المحمدى بطهران

٢٦ - **النهج المستقيم لتعليم اللغة العربية وادابها** - تاليف حسين الخراسانى - من منشورات جامعة طهران رقم ٦٤٩ سنة ١٣٣٩ ف

((ا))

اَ — آیا ؟ (همزه استفهام)

اَقَرَأْتَ خِطابی ؟ - نامه مراخواندی ؟

اَ — چه (برای بیان تساوی حکم درموارد مختلف)

هُوَلایُبالی اَذَهَبْتُ اَمْ بَقیتُ — بروم یا بمانم برای او فرق نمیکند ، چه بروم چه بمانم برای او فرق نمیکند

آئِبٌ — (ازسفر) برگشته

اِئْتَزَرَ — خود را باجامه بلند پوشاند یا پیچید

اِئْتِلاف - ائتلاف ، اتحاد، پیوستگی، یکی شدن ، سازگاری ، سازش ، اتحاد موقتی، آمیزش یاسازش مصلحتی

حُکُومَة اِئْتِلافِیَّة — دولت ائتلافی

اِئْتَلَفَ — ائتلاف کردبا ، پیوست به، متحد شدبا سازش کرد با ، آشنا شد با ، عادت کرد به

اِئْتِمار - مشورت کردن ، انجمن کردن برای مشاوره ، کنفرانس تشکیل دادن

اِئْتِمان - بستانکاری ، طلب ، وعده، مهلت ، نسیه

اِئْتَمَرُوا - باهم مشورت کردند، رای زدند

اِئْتَمَنَ - اطمینان کرد به ، اعتماد کردبه ، وثوق پیدا کرد به

آب - برگشت

آبٍ — ناراضی ، مُکرَه ، بی‌میل، اکراه‌آمیز، مخالفت کننده ، رام نشو

اَلْآبُ — پدر آسمانی ، پدر بهشتی (در تثلیث)

اَبٌ - پدر ، پدر روحانی

آبْ (غ) — یکی از ماههای شمسی مطابق اوت هشتمین ماه فرنگی

اَباءَ الرَّجلَ مَنْزِلاً — منزل دادبه ،جاداد به ، مسکن داد به

اِباء — ناسازگاری ، بیزاری ، تنفر، بی میلی، نفرت ، ابا ، امتناع ، استنکاف، رد ،عدم قبول ، تناقض

اَبَاالوَلَدَ - طفلی‌راچون فرزندخودپرورد، فرزند خواند

اَبَی - نفرت کرد از، بیزاربود از، بددانست، تنفر داشت از، ردکرد، امتناع کرد ، خودداری‌کرد، دریغ و مضایقه کـرد ، استنکاف کرد ، قبول نکرد ، ابا کرد

اَبابَة - دلتنگی برای میهن ، شوق وطن

اَباتَ (ص) - وسیله خواب کسی رافراهم کرد (ازقبیل تختخواب ، پتو وامثال اینها) ، وسیله خفت و خواب فراهم کرد

الاَباتی - عنوان رئیس کل بعضی‌ازدیرهای‌مسیحی، درجـه افتخاری کلیسا (برای کشیشان)

اَباحَ - حلال‌دانست، مباح‌دانست، بحق دانست ، بجا دانست ، تجویز کرد ، اجازه داد ، اختیار داد، جایز شمرد

اَباحَ الشَّیئَ - همه چیز را مباح دانست ، همه چیزرا مال همه دانست

اِباحَة - توجیه کردن ، موجّه‌جلوه دادن، تبرئه ، اجازه

اِباحَةُ السِّرِ - فاش کردن راز

ظُرُوفُ الاِباحَةِ - موقعیتهای رفع مسئولیت ، موقعیتها و شرایط تبرئه آمیز وتوجیه بردار

اِباحِیّ - سوسیالیست افراطی، کسی که همه چیز را مباح داند (مانند ارتکاب معاصی و ترك واجبات)

اِباحِیَّة - سوسیالیسم افراطی ، مباح‌دانستن همه چیز

اَبادَ - از میان برد ، معدوم کرد، هلاك کرد ، تلف کرد ، خراب و ویران کرد ، برانداخت ، بکلی نابود کرد ، منهدم کرد ، منقرض کرد ،از بیخ برانداخت، ریشه کن کرد ، نیست کرد ، باطل کرد ، فانی ساخت ، قلع و قمع کرد

اِبادَة - مصدر اَبادَ

اَبّار - سوزن ساز، سوزن فروش

آبارارْتوازِیَّة - چاههای ارتزین

آبارالزَّیْت - چاههای نفت

آبارسَیّالَة - چاههای فورانی

اُباشَة - اراذل ، اوباش، گروه و توده اراذل

اِباضَة - قسمت داخلی ترمز که بچرخ ماشین یا غیر آن متصل است

اَباعَ - چیزی را برای فروش عرضه‌داشت

اِبالَة - سیاست، سیاستمداری، دیپلماسی، کاردانی تدبیر ،احتیاط ، دوراندیشی ، رویّه ، خط مشی

اِبّالَة - دسته ، بقچه ، بسته ، عدل ، (پارچه مثلا) ، لنگه

ضِغْثٌ عَلی اِبّالَة - بلای روی بلا ، غصه‌روی‌غصه، قوز بالاقوز

اِبّان - فصل، موسم، هنگام ،موقع(مناسب) وقت ، زمان ، روزگار، فرصت

اَبانَ - آشکار کرد ، توضیح داد ، شرح داد

اَبّ - گیاه ، علف، سبزه، چمن،چرا(گاه)، رستنی

اَبَّ اِلَیه - آرزو داشت ، اشتیاق داشت ، آرزو کرد ، بچیزی اشتیاق داشت

اِبْتاعَ - خرید ، خریدکرد

اِبْتاعَ صَفْقَةً واحِدَةً - احتکار کرد ، جنسی را تا آنجاکه مقدور بود خرید

اِبتداءاً مِنْ ... - از تاریخ ...

اِبْتِدائیّ - ابتدائی ، مقدماتی ، تهیه یی

دارُالمُعَلّمِینَ الاِبْتِدائیَّة - دانش‌سرای‌مقدماتی

شَهادَة اِبْتِدائیَّة - گواهینامه ابتدائی

مَحْکَمَة اِبْتِدائیَّة- دادگاه شهرستان، محکمه بدایت

مَدْرَسَة اِبْتِدائیَّة - دبستان

اِبْتَدَأ - آغاز کرد ، شروع کرد ، ابتدا کرد ، وارد شد (درکار)

اِبْتَدَأالْحَدِیث - بحث را شروع کرد ، گفتگو را آغاز کرد

اِبْتَدَأَ الْفَصْلُ - فصل فرا رسید

اِبْتَدَرَ اِلَی - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد به

اِبْتَدَهَ - بالبداهه ساخت، بداهةً گفت ، فی المجلس ساخت

اِبْتَذَلَ - دراثر کثرت استعمال از رونق انداخت ، بدرفتاری کرد با

اَبْتَر - بی دم ، بی دنباله ، کوتاه ، کم شده (ازآخر) محروم (کسیکه خلف ندارد)

رِیشِیّ اَبْتَر - (درگیاه شناسی) دارای یك رشته برك در دوسوی برك دم ، پرمانند

اِبْتَزَّ - اختلاس کرد ، دزدید ، چپاول کرد (در گفتگوی از اموال)

اِبْتِزازُ (الاَمْوال) - اختلاس کردن ، دستبرددر مال (دولت) ، چپاول اموال ، اموال‌را بناروا گرفتن

اِبْتَسَرَ الْخَبَرَ - پیش ازوقت خبرداد ، قبل‌ازموقع خبرداد ،

اِبْتَسَمَ - لبخند زد ، لبخند بلب داشت

اِبْتِسامُ - لبخند

تَکَلُّفُ الاِبْتِسامَ - خنده زورکی کرد ، سفیهانه خندید

اِبْتَعَدَ - اجتناب کرد از ، فاصله گرفت با ، ترك کرد ، بیرون رفت از ، ول کرد ، دست کشیداز

اِبْتَغَی - آرزو کرد ، رغبت کرد به ، متمایل شد، اشتیاق داشت به

اِبْتِغاء - آرزو، میل، رغبت ، شوق، تمنی، خواست، تمایل

اِبْتَکَرَ - اختراع کرد ، ابتکار کرد، طرح ریزی کرد (برای)، استنباط کرد ، تدبیر کرد .

اِبْتَکَرَ الشَّیْئَ - نوبر چیزی رابرد

اِبْتَلَعَ - بلعید ، فروبرد

اِبْتَلَّ بِالْماءِ - ترشد ، خیس شد ، نم برداشت

اِبْتَلَی - آزمایش کرد ، دچار ساخت ، مبتلا وگرفتار کرد

اِبْتَنَی - ساخت ، ساختمان کرد ، بنا کرد

اِبْتَهَجَ بِهِ - خوشحالی کرد، خوشی کرد ، بوجد آمد ، لذت برد از

اِبْتَهَلَ - درخواست کرداز، التماس کردبه ، لابه کرد ، با خواهش و دعا خواست ، استغاثه کرد، بلابه طلب کرد .

اِبْتِیاع - خریدن ، خرید کردن

اَبْجَدِیّ - الفبایی ، با ترتیب حروف تهجی

اَلْحُرُوفُ الاَبْجَدِیَّة - حروف الفبا

اَبْجَرُ - شکم گنده

اَبْحاث عِلْمِیَّة - تحقیقات علمی، پژوهشهای علمی

اَبَحَّ - صدا گرفته کرد، خرخری کرد ، صدای اورا خشن وگرفته کرد، سینه‌اش را گرفت

اَبَحّ - صدا گرفته ، خرخری ، دارای صدای گرفته و خشن ، سینه گرفته

اَبْحَرَ - سفر دریا کرد ، کشتی یا قایق راند

أَبْخَرُ - کسیکه دهانش بوی بدمیدهد

أَبْخِرَةٌ وَبَائِيَّة - بخارهای طاعونی، همه‌جاگیر، ساری

أَبَدَ بِالْمَكَانِ - اقامت کرددر، ساکن شد در، منزل کرد، ماند

أَبَدَ الْحَيَوانُ - وحشی بود یا شد(حیوان)، بیابانی بود، بری بود، کوهی بود، (حیوان)

أَبَّدَ - جاوید ساخت، جاویدان کرد، پاینده داشت

أَبَدٌ - ابدیت، همیشگی، ابد

اِلَى الْأَبَدِ - برای همیشه

ما، لا ... أَبَداً - هرگز نه

اِلٰى أَبَدِ الْآبِدِينَ - تاابد، ابداً، بطورابدی، جاودان

آبِدٌ - وحشی، بری، بیابانی، جنگلی، کوهی (درگفتگوی ازحیوان)

اِبْدَاءُ النُّصْحِ - راهنمایی (کردن)

أَبْدَىٰ - نشان‌داد، فهمانید، حالی کرد، آشکار کرد، مکشوف‌ساخت، ابراز واظهارکرد، ارائه داد، جلوه داد، در معرض نمایش قرار داد

أَبْدَىٰ مُلَاحَظَاتِهِ - نظریات خود را بیان کرد

اِبْدَال - تغییر دادن، عوض کردن،مبدل ساختن

آبِدَةٌ -هیولا، جانور بزرك، شگفت‌انگیز، مخلوق ناقص یاکلان وبسیار بزرك

أَبْدَعَ - ساخت، بوجودآورد، درست کرد، ایجاد کرد، قالب‌ریزی کرد، ابداع کرد، کاری بدیع انجام داد، شاهکاری بوجودآورد

أَبْدَلَ - تغییر داد، مبدل کرد، عوض کرد

أَبَدِيَّة - لانهایت، همیشگی، بی‌پایانی، ابدیت

أَبَرَ - بکسی‌سوزن‌زد، آمپول‌زد،غیبت‌کرد، پشت سر کسی بدگویی کرد، تهمت‌زد، افترابست، بهتان زد، گزید، نیش زد.

اِبْرَأَمِنْ كَذَا - تبرئه کرداز، آزاد کرد

اِبْرَأَ الْمَرِيضَ وَالْجَرِيحَ - بهبود داد، معالجه کرد، شفاداد

اِبْرَاء - تبرئه کردن، آزادساختن

اِبْرَاز - ارائه، عرض، معرفی، تولید،استخراج، عرضه داشت، تقدیم

اِبْرَام - تابیدن(ریسمان)، استواروثابت‌کردن، تأیید کردن، تصویب کـردن، تصدیق و تجویز کردن

اِبْرَامُ الْمُعَاهَدَةِ اَوِالْاِتِّفَاقِ -قرارداد راتصویب یا تأیید کردن

مَحْكَمَةُ النَّقْضِ وَالْاِبْرَامِ -دیوان کشور،دیوان عالی تمیز

أَبْرَا مِيس (غ) - ماهی سیم

اِبْرَةٌ ج اِبَر، اِبَار، اِبَرَات - سوزن،سوزن‌تزریق، نوك، حد، سر، طرف‌تیز هر چیز.

اِبْرَةُ الْخِيَاطَةِ - سوزن خیاطی

اِبْرَةُ الْحِيَاكَةِ - میل جوراب‌بافی،میل کش‌بافی،

میلی که با آن هر بافتنی را میبافند .

اِبْرَةُالنَّبات - (درگیاه شناسی) پرچم

اِبْرَةُالْحَشَرَة - نیش حشره

ابرةالملاّحین - قطب‌نما ، قطب نمای دریائی

اِبرة مغنطیسیّة - عقربه مغناطیسی

اِبْرة اِنْحراف مِغْنَطیسیّ - عقربه انحراف مغناطیسی

شُغْلُالْاِبْرَة - گلدوزی ، برودری‌دوزی

اَبْرَدَ - باپست فرستاد (درگفتگوی‌ازنامه وامثال آن)

اَبْرَد - پلنك

اَبْرَدَتِالسَّماءُ - تگرك بارید

اَبْرَزَ - آشکار ساخت ، ظاهر کرد ، بوجود آورد ، تقدیم داشت ، ارائه داد ، بمعرض نمایش گذاشت ، جلوه داد ، عمل آورد ، استخراج کرد، منتشر کرد

اَبْرَزَالْکِتابَ - کتاب رامنتشر کرد ، انتشارداد

اَبْرَش - خالدار ، لك‌دار ، خالخالی ، دارای خالهای متعدد

اَبْرَشِیَّة - بخشی ازشهرستان که کلیسا و کشیش جداگانه دارد ، قلمرو اسقف ، اسقفیّه

اَبْرَصَ - جذامی ، کسیکه‌مبتلا به بیماری‌جذام‌است

اَبْرَص - (ص) زال ، آدم موسفید چشم سرخ

اَبْرَقَ - تلگراف کرد ، تلگرام فرستاد به، برق گرفت (درمورد کسی گفته میشود که برق اورا میگیرد)

اَبْرَقَ - بتُون ، بتُن

اَبْرَقَتْ اَسِرَّتُهُ - صورتش باز شد ، گل ازگلش شکفت ، قیافه‌اش ازهم بازشد

اَبْرَقَتِالسَّماءُ - برق جست (از آسمان)

اَبْرَكَ الْجَمَلَ - شتر را خواباند

اَبْرَمَالْحَبْلَ - ریسمان را تابید ، تاب داد ، تابیده کرد

اَبْرَمَالْاَمْرَ - تایید کرد ، تصدیق کرد ، پابرجا وثابت کرد ، اثبات کرد ، تصویب کرد ، تصدیق یاتجویز کرد

اَبْرَمیس - به‌آبرامیس نگاه کنید

اِبْریز (غ) زرناب طلای خالص

اِبْریسَم(غ) ، ابریشم

اِبْریق ج اباریق - کوزه ، لیوان ، تنك ، لگن آفتابه مانند ، سبو ،کوزه آب ، کوزه‌یك‌دسته‌یی

اِبْریق الْخَلّ والزَّیْتِ-تنك‌کوچك شیشه‌یی که درآن سرکه یاروغن‌زیتون وامثال‌اینها میریزند و سرسفره میگذارند

اِبْریق الشّای - قوری چای

اِبْریق الشَّراب - تنك‌شراب ، تنك شراب که دسته ولوله ودر دارد ، یکجور قرابه

اِبْریقُ الْغَسیل- آفتابه ، کوزه

اِبْریق الْقَهْوَة - قهوه جوش

اِبْریقاللَّبَن - شیرخوری

اِبْریق وَطِشت - افتابه لگن

اِبْریل (غ) -آوریل : ماه چهارم فرنگی مطابق با نیسان

اَبْزیٰ - کسی که دارای قوز سینه است ، سینه کبوتری

اَبْزار ، **اَبازیر** - ادویه ، چاشنی (که برای خوشبو ساختن غذا وطعام بکار میبرند)

اَبْزَن (غ) - روشویی

اِبْزیم - قزن قفلی ، سگک

اِبْسِن (غ) - هنریك ابسن شاعر نروژی

اِبْسیط (ص) - دوره یا زه وار بیرونی چرخ

اَبَشَ ، **اَبَش القَومُ** - جمع شدند ، اجتماع کردند ، جمع آوری کردند

اَبْشَمَ - سیر کرد ، وازده کرد

اَبْصَرَ - دید ، مشاهده کرد، دانست، دریافت

اُبْض - پشت زانو ، زیر زانو

اِبْط ج آباط - بغل ، زیر بغل

اَبْطأَ - تأخیر کرد ، درنك کرد، بتأخیر انداخت ، معطل کرد ، باطفره گذراند ، دیر کرد ، کند روبود ، بتعویق انداخت ، با هستگی کار کرد ، یواش یواش انجام داد ، بکندی عمل کرد

اِبْطال - الغاء ، نسخ ، برانداختن، نقض ، فسخ

اَبْطال - قهرمانان (اعم از حقیقی و افسانه‌یی یاداستانی)

اَبْطَرَ - کافر نعمت کرد، بر کفران نعمت برانگیخت، سرمست کرد، حق ناشناس کرد

اَبْطَلَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، الغا کرد ، نقض یا فسخ کرد

اَبْطَنَ - پنهان کرد ، مستورداشت

اِبْطِیّ - بغلی ، مربوط بزیر بغل

اِبْعاد - جدائی یا مفارقت انداختن ، تفکیك تجزیه ، جدا سازی ، تغییر محل ، انتقال ، برطرف‌سازی ، رفع ، اخراج ، محو ، حذف

اَبْعادِیَّة (ص) - کشتزار ، مزرعه ، ملك

اَبْعَدَ - دور کرد ، فاصله انداخت ، زایل کرد ، جابجا کرد ، برداشت ، رفع کرد ، برطرف کرد، حذف کرد ، محو کرد ، بیرون کرد ، انتقال‌داد ، معزول کرد ، تبعید کرد ، جدا ساخت ، مجزا ومنفرد کرد ، از کار بر کنار کرد، بیرون فرستاد، روانه کرد ، رد کرد ، مرخص کرد ،مستثنی کرد، محروم کرد،خارج کرد ،کنار گذاشت،باطل کرد، الغا کرد

اَلْاَبْعَدُ - دورترین، فاصله‌دارترین

اَبْغَضَ - نفرت وتنفر داشت‌از، بیزار بود یاشد از

اَبِقَ - فرار کرد ، گریخت

آبِقٌ - فراری ،گریزان ،گریز

اَبَقٌ - بذرك،درخت کتان، لیف کتان

اَبْقیٰ - نگهداشت، باقی گذاشت، حفظ وحراست کرد

اَبْقیٰ علیٰ حَیاتِه - او را نجات داد، حیاتش را حفظ کرد

اَبُقراط - بقراط پدر علم پزشکی

اَبْقَعُ - خالدار ، خالخالی، لك‌دار

اَبْکیٰ - گریاند

اَبْکَمَ - خاموش یا ساکت کرد، گنگ یا لال کرد گیج ومبهوت کرد ؛ مات کرد

اَبْکَمُ - گنگ ، لال ، بی زبان ، خاموش وساکت ، بیصدا

اِبِل، اِبْل ج آبال - شتران

اَبْلیٰ - تلف کرد، مصرف کرد، فرسوده کرد (دراثر زیادپوشیدن)

اَبْلَعَ - اورا وادار ببلعیدن کرد، ببلعیدن انداخت

اَبْلَغَ - خبرداد ، گفت

اَبْلَغَ الْخَبَرَ - خبررساند ، ابلاغ کرد، خبرآورد

اَبْلَغَ عَنْهُ - گزارش داد، گزارش‌تهیه کرد از ، معرفی کرد ، انتشار یا شیوع داد ، سخن چینی کرد

اَبْلَقُ - سیاه وسفید ، ابلق

اَلطّائِرُ الْاَبْلَقُ - مرغ‌خواننده ،مرغی که‌چهچه‌میزند

اَبْلَکاش (غ) - تخته چندلا

اَبَلَّ مِنْ مَرَضٍ - شفا یافت ، بهبودیافت، سلامت خودرا بازیافت

اِبْنٌ بِالتَّبَنّی - پسرخوانده ، فرزند خوانده

اِبْنُ الْاَرْضِ - برده ، بنده

اِبْنُ اَصْلٍ - اصیل ، دارای اصالت خانوادگی، نجیب ، استخوان‌دار

اِبْنُ آوی - شغال

اِبْنُ الْاَیّام - مرد روزگار

اِبْنُ الدِّهْلیز - بچه‌سرراهی ، لقیط

اِبْنُ زِنا - حرامزاده ، ولدالزنا

اِبْنُ السَّبیلِ - رهرو ، رهگذر ، مسافر پیاده آدم در بدر، بچه بی صاحب ،آدم خانه بدوش ، آواره

اِبْنُ الشَّرقِ (مثلا) - شرقی ، اهل شرق

اِبْنُ غَیَّة - حرامزاده ، فرزندغیرقانونی،

اِبْن غیرشَرعِیّ - فرزندغیرقانونی ، زنازاده

اَبَّنَ الْمَیِّتَ - در فضائل ومناقب شخصی که در گذشته است سخن گفت

اُبْنَة - میخچه که روی انگشتان پا میزند ، گره چوب

اِبْنَة - دختر

اَبْنُوس ، آبْنُوس ، آبِنُوز - آبنوس، درخت آبنوس، آبنوسی(رنك)

اِبْنُ یَوْمِه - یك روزه ، کم دوام ، بیدوام ،کسیکه فکرفردای‌خود نیست

اَبُو بَیْض (ص) - عنکبوت ، بته‌ارزن

اَبُو جُعْران (ص) - سرگین غلتان ، جعل

اَبُوجَلَمْبُو (ص) - خرچنك

اَبُوالحارث - شیر (درنده)

اَبُو حُدَیج - لکلك

اَبُوالحُصَین - روباه ، آقا روباه (اسم خاص روباه)

اَبُوخَنجَر - گل لادن

اَبُودَقیق (ص) - پروانه

اَبُورُکبَة (ص) - کلم قمری ، شلغم مَجَری

اَبُوشَبَت (ص) - رتیل

اَبُوصاحِبی - پدررفیقم

اَبُوطُوَّل - قسمی مرغ پا بلند

اَبُوفَحت (ص) - مرغ دراز پای نوك دراز که چون ماهیخوار در آب راه می‌رود

اَبُوفَروَة (ص) - شاهبلوط

اَبُوفَصادَة (ص) - دم جنبانك ، دم لرزانك (پرنده ایکه در اصفهان آنرا سقاچی گویند)

اَبُوقَتَب - قوزی ، کسیکه گرده او قوز دارد

اَبُوقِردان (ص) - لکلك مصری ، ماهیخوار سفید

اَبُوکَبیر (ص) - آنقوزه

اَبُوکَذا - صاحبِ ، دارایِ، دارندهِ

اَبُوکِرش (ص) - شکم گنده

اَبُوکُعَیب (ص) - ورم غده بناگوش ، ورم عفونی غده بناگوش

اَپُولُّون (غ) - اپولون : یکی ازخدایان یونان وروم

اَبُولَهَب - (درجانورشناسی) پاخلاق ، مرغ آتشی

اَبُومُعاوِیَة - یوز پلنك

اَبُومَغازِل - کسیکه دارای‌پاهای‌درازو باریك‌است

اَبُومِلعَقَة - کفچه‌نوك ، نوعی پرنده که منقارش شبیه قاشق است

اَبُومِنقار - نیزه ماهی

اَبُونَظّارَة (ص) - عینکی، عینك‌زده

اَبُوالنَّوم (ص) - خشخاش

اَبُونِیَة (غ) - آبونه ، مشترك ، (کسیکه مجله یا روزنامه‌وامثال‌اینهارا مشترك است)

اَبُوهارون - بلبل ، هزار دستان

اَبُوهُبَیرَة - غورباغه نر

اَبُویَقظان(ص) - خروس

اَبَوِیّ - همخون ، صلبی،تنی ، پدرانه ، پدروار

اَبَه‌لَه - ملتفت شد ، رعایت‌کرد ،ملاحظه‌کرد ، اعتنا کرد ، مشاهده‌کرد ، توجه‌کرد

اِبهامُ‌الرِّجل - شست پا

اِبهامُ‌الیَد - شست دست

اَبهَجَ - خشنود ساخت ، خوشحا ل‌کرد ؛ فرح بخشید ، بهجت‌آورد

اَبهَر - اورتا (نوعی شریان)

اَبهَظ - سنگینی‌کرد بر

اَبهَم - برای اونامفهوم ومبهم بود (درگفتگوی ازکلام) ، نامفهوم سخن‌گفت ، مبهم صحبت‌کرد

اَبِیس (غ) - آپیس : گوساله‌یی که مصریان‌قدیم آنرا مقدس میدانستند

اَبیَض - سفید ، ننوشته ، جای خالی درکاغذ یا فرمهای چاپی ، جای خالی (درنوشته)

اِبْيَضَّ الشَّعْرُ وغيرُه - سفید شد (در گفتگوی از موو امثال آن)

اِبْيَضَّ الْوَجْهُ والنَّباتُ واللَّوْنُ - رنك خودرا باخت ، رنگش پرید ، بیرنك شد (در گفتگوی ازگیاه یارنك)

اَبْيَضُ الْبَشَرَةِ - خوبرو

اَبْيَض كَاللَّبَنِ - سفید مانند شیر ، بسفیدی شیر

اَبْيَض اَوْ اَسْمَر - روشن یا گرفته و تیره (در رنك)

ابيض ناصِع (كالثلج) - سفید مثل برف

مَوت اَبْيَض - سکته ، مرك ناگهانی

اَبْيَضانِيّ (ص) - خوبروی ، دارای قیافه روشن

اَبِيقُور (غ) - اپیکورفیلسوف یونانی

اَبِيل - رئیس دیر ، راهب بزرك یا کل ، سرراهب

اَبِيلَة - زنی که رئیس دیر است ، زنی که بعنوان راهب بزرك خوانده میشود

اَبِيّ - بامناعت ، گردنکش ، کسیکه خودرا بالاتر ازاین میداند که بکارهای پست تن دردهد

آتٍ - آینده ، واردشونده ، شخص آینده ، چیزی که بعد میآید

اَتَى - آمد ، وارد شد

آتَى - موافقت کرد ، موافق بود ، مساعدت و همراهی کرد ، برله چیزی بود ، طرفداری کرد از ، اعطا کرد

آتاهُ الشيءَ و بِهِ - چیزی را بکسی اعطا کرد ، بخشید ، تقدیم کرد ، اهدا کرد

اَتَى عَلَى الشَّيْءِ - پایان داد به ، تماماً مصرف کرد ، تحلیل برد ، تهی کرد ، موقوف یا لغو کرد

اَتَى عَلَى الْاَمْرِ - تمام کرد ، با تمام یا بپایان رسانید

اَتَى الْمَرْأَةَ - همخوابگی کرد با

اَتَى الْجُرْمَ - مرتکب جرم شد ، جنایتی را ارتکاب کرد

اَتَى الْاَمْرَ - انجام داد ، اجرا کرد ، بانجام رساند ، کرد

اَتَى بِهِ - آورد ، تهیه کرد ، دردسترس قرارداد

اَتاحَ لَهُ - فرصت یا مجال داد به ، موقعیت را مهیا کرد (برای) ، موفق کرد ، اجازه داد (بمعنی گذاشت) ، مقدر کرد ، درنظر گرفت ، مقررداشت ، قرارداد

اِتَّأَدَ فِي الْاَمْرِ - بآهستگی کار کرد ، باتأنی انجام داد ، فس فس کرد ، یواش یواش کاری را بانجام رساند

اَتْأَمَتِ الْمَرْأَةُ - دوقلو زایید

اَتان - ماده الاغ ، خرماده

اِتاوَة - مالیات ، باج

اَتاهَ - گمراه کرد

اِتْبُ ج اُتُوب - بلوز بی آستین ، روپوش دختران مدرسه

اِتَّبَعَ - پیروی کرد از ، متابعت کرد از ، دنبال رفت ، دنبال چیزی را گرفت ، ملحق شد به ، تحت تعقیب (قانونی) قرار داد

اِتِّجاه - تمایل ، روش ، مرام ، جنبه ، لحاظ ، وضع ، نقطه‌نظر، موقعیت ، رفتار، جهت ، خط ، مسیر ، سمت ، سو

الاِتِّجاهاتُ السِّیاسِیَّة - تمایلات‌سیاسی ، جنبه‌های سیاسی

اِتَّجَرَ - تجارت کرد ، سودا گری کرد

اِتَّجَرَفی کَذا - تجارت‌چیزی‌راکرد(مثل اینکه گویند فلانی تجارت چای میکند)

اِتَّجَهَ اِلٰی - رو بطرف چیزی کرد،متوجه چیزی یاکسی شد ، روآورد به ، متوجه‌شد(درگفتگوی از سخن یاخطر)

اِتَّجَهَ لَهُ رَأْیٌ - فکری بنظرش رسید ، بخاطرش خطور کرد

الاِتِّحادُ الْقَومِیُّ - وحدت ملی

عَلَمُ الاِتِّحادِ البَرِیطانِیِّ - پرچم مملکت متحده بریطانیا

اَلْاِتِّحادُ الدُّوَلِیُّ الْعامّ - اتحادیه کل بین‌المللی

الاِتِّحادُ الدُّوَلِیُّ لِنِقاباتِ الْعُمّال - اتحادیه‌بین‌المللی سندیکا های کارگران

اَلْاِتِّحادُ السُّوفِیِتِیّ - اتحاد جماهیرشوروی

بِالْاِتِّحادِ - مشترکاً ، باهم ، متفقاً ، توأماً

بِاتِّحادِ الْآراء - باتفاق آراء

اِتِّحادُ الْاِتِّجاه - توجه بیك‌نقطه ، هم مسلکی ، هم‌گرایی ، هم مرامی ، وحدت مسیر

اِتِّحادِیّ - عضویا هواخواه اتحادیه ، مربـوط بوحدت واتحاد

اِتَّحَدَ الْقَومُ - اتفاق کردند ، هم آهنك شدند، متحد شدند ، مشترکاً انجام دادند

اِتَّحَدَ الشَّیْئُ بِالشَّیْئِ - ترکیب شد،ممزوج شد

اِتَّحَدَ الشَّیْئانِ - یکی شد ، یك چیزشد

اِتَّحَدَتِ الْآراءُ - وحدت نظر پیدا شد ، آراء یکی شد

اِتَّحَفَهُ الشَّیْئَ وَبِهِ - هدیه داد به، تحفه‌یاسوغات داد به

اِتِّخاذُ الْاِجْراء - بکاربردن‌دستور،اقدام‌کردن

اِتَّخَذَ الشَّیْئَ - قبول کرد ، پذیرفت، اختیارکرد، اتخاذکرد، اقتباس‌کرد ، برداشت ، اشغال‌کرد، کشید ، جذب کرد ، دردست گرفت

اِتَّخَذَ لَهُ مَحَلاًّ مُخْتاراً - اقامتگاهی‌اختصاص داد به ، مقریامسکنی تعیین‌کرد برای

اِتَّخَذَ قَراراً - تصمیم گرفت، تصویب‌نامه‌یی گذراند

اِتْخَمَ باعث‌بدهضمی شد ، سبب سوء هاضمه شد، موجب رودل‌وامتلاء معده‌گشت

اِتَّخَمَ مِنْ کَذا - تخمه شداز ، ثقل‌کرد، امتلاء معده حاصل کرد

اَتْرَبَ - گردآلود کرد ، خاك‌آلودکرد

اُتْرُجّ ، اُتْرُنْج - اتراج ، بالنك ، بادرنك

اَتْرَحَ - محزون‌کرد ، غمناك‌ساخت ، اندوهگین نمود ، غصه‌دارکرد

اَتْرَعَ - پرکرد ، مملو ساخت ، لبریز نمود

اِتِّزان - موازنه ، توازن ، تعادل

اِتِّزان العَقْل - تعادل فکر ، تعادل عقل

اِتَّزَرَ - لُنك پوشید یا بخود گرفت ، مرتکب گناه شد

اِتَّزَرَ بِکَذا - چیزی را پوشید

اِتِّساع - وسعت ، اندازه ، حد ، مقدار ، فضای وسیع . جاداری ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو ، امتداد ، جامعیت

اِتَّسَخَ - چرك بود یاشد ، کثیف بود یاشد

اِتَّسَعَ - گشادشد ، پهن‌شد ، وسعت‌یافت ، وسیع وجادار شد، پول‌دارشد ، ثروتمند و غنی شد

اِتَّسَقَ الاَمْرُ - منظم ومرتب شد ، خوب تنظیم یافت، خوب‌فراهم‌شد(درگفتگوی ازوسیله)، نظم گرفت ، دارای نظم‌وترتیب بود

اِتَّسَمَ - مُهرخورد ، نشان‌یاداغ‌یافت ، علامت یا نشان پیدا کرد

اِتَّشَحَ بِسَیْفٍ - شمشیر حمایل کرد ، شمشیر بست

اِتَّشَحَ بِکَذا - چیزی‌راحمایل کرد(اعم ازشمشیر یا غیرآن)، چیزی را روی لباس خود پوشید

اِتِّصال - پیوستگی ، اتصال، ربط،اتحاد، الحاق، بستگی ، ارتباط ، رابطه نامشروع ، استمرار ، ادامه، دوام

عَلَی اِتِّصالٍ بِ - در تماس با ، در ارتباط با

ضابط اِتِّصال - رابط ، سرپرست، افسررابط

اِتَّصَفَ بِ - معروف یا شناخته شد به ، اتصاف یافت به

اِتَّصَلَ اِلی - رسید به ، واصل‌شد به ، واردشددر، آمد به

اِتَّصَلَ اِلَی العائِلَةِ الفُلانِیَّة - بفلان خانواده انتساب داشت

اِتَّصَلَ بِه - تماس گرفت با ، درتماس بود با، ملاقات کرد با ، تشکیل جلسه داد با ، نزدیك بود با ، مجاور بود ، پیوسته بود با ، در نزدیکی چیزی یا کسی قرارداشت

اِتَّصَلَ بِهِ الْخَبَرُ - خبر باورسید، اطلاع برخبری پیدا کرد

اِتَّصَلَ بِالشَّیْئِ - متصل‌شد به ، وصل‌شد به، ضمیمه شد به ، ارتباط پیدا کرد با

اِتَّصَلَ الْعَمَلُ - کارادامه یافت یاداشت

اِتِّضاح - ظهور ، آشکاری ، وضوح

اِتَّضَحَ - روشن‌شد ، صراحت‌پیدا کرد، ساده‌شد ، قابل‌فهم شد ، واضح ومعلوم وبدیهی شد ، آشکار شد ، ظاهرشد

اِتَّضَعَ - فروتنی کرد ، تواضع کرد ، بافروتنی رفتار کرد

اَتْعابُ الْمُحامی اَوِ الطَّبیبِ - پایمزد ، حق الزحمة ، حق‌القدم برای پزشك وحق الوکاله (برای وکیل مدافع)

اَتْعَبَ - خسته کرد ، زحمت داد به - در زحمت انداخت ، ناراحت کرد ، سنگین‌بود بر ، سنگینی کرد بر

اَتْعَبَ سِرَّهُ - بستوه آورد ، عاجز کـرد ، اذیت کرد ، نگران ساخت ، بزحمت انداخت .

اَتْعَسَ - بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، ببدبختی یا بیچارگی کشاند

اِتَّعَظَ - پند گرفت

اِتَّعَظَ بِ - عبرت گرفت از ، درس عبرت گرفت

اِتِّفاق - پیمان ، قرارداد. پیمان[نامه]عهدنامه، معاهده

اِتِّفاقُ الْآراء - اتفاق آراء

اِتِّفاق - تـوافق ، سازش ، هم‌آهنگی ، انطباق، تصادف ، قرارداد ، مقاطعه یا کنترات

اِتِّفاق اِضافِیّ - قرارداد الحاقی

اِتِّفاقِیّ - تصادفی ،اتفاقی ، قراردادی ، رسمی، مطابق قاعـده یا ردیف ، مربوط به قـرارداد یا پیمان (نامه)

اِتِّفاقِیَّة ج اِتِّفاقِیّات - پیمان ،قرارداد ، معاهده

اِتِّفاقِیَّة تِجارِیَّة - قرارداد تجارتی

اِتَّفَقَ لَهُ كَذا - فلان امر اتفاق افتاد ، رخ داد، پیش آمد

اِتَّفَقَ مَعَ - توافق کرد با

اِتَّفَقَ الرَّجُلان - باهم توافق کردند،سازش کردند، کنار آمدند

كَيْفَمَا اتَّفَقَ، كَيْفَمَا اتُّفِقَ - بهر وسیله که باشد

كَيْفَمَا اتَّفَقَ ، كَيْفَمَا اتُّفِقَ - ازروی بی فکری، با بی ملاحظگی ،ازروی بی‌پروائی ، بطوراله بختی، همینطوری ، اتفاقی ، تصادفی ، تصادفاً ، بدون داشتن هدف یا مقصود .

اِتَّفَقُوا عَلیٰ - درباره چیزی توافق کردند

اِتَّفَقُوا - قرارداد بستند

اِتَّقِ كَذا - بپرهیز از ، متوجه باش ، مواظب باش که ...

اِتْقان - کمال ، دقت ، درستی

بِاِتْقانٍ - بدقت ، بدرستی ، بحد کمال ، کاملا، بطور کامل یا بی‌عیب ، خوبِ خوب

اِتَّقیٰ كَذا - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ، اجتناب کرد از ، خائف و بیمناك بود از

اِتَّقَدَ - شعله‌ورشد - افروخت - آتش گرفت ، شعله کشید ، روشن شد ، مشتعل شد

اِتَّقَدَ غَضَباً - آتشی شد ، ازجا در رفت ، آتش خشمش زبانه کشید یا شعله‌ورشد

اَتْقَنَ - کامل کرد ، بکمال رسانید

اَتْقَنَ الْعِلْمَ الْفُلانِیَّ - درعلم یاهنری سرآمدشد، متخصص شد ، تبحر کامل پیدا کرد (در فلان علم مثلا)

اِتِّكاء - تکیه ، میل ، شیب ، تمایل و در علم عروض بمعنی حشو است

اِتَّكَأَ عَلیٰ الْحائِطِ - بدیوار تکیه داد

اِتَّكَأَ عَلیٰ السَّرِيرِ - به تخت یا نیمکت تکیه‌داد، روی نیمکت نشست

اِتَّكَأَ عَلیٰ عَصاهُ - برعصای خودتکیه داد

اِتّکال - اعتماد، اطمینان، امید، وثوق، توکل،

اِتَّکَلَ علی - اعتماد کرد بر، اطمینان داشت به، توکل کرد بر، امیدوار بود به

اَثْل (ص) - گز، درخت گز

اَتْلَفَ - تلف کرد، زیان وارد کرد به، آسیب زد، لطمه زد، فاسد کرد، تباه وضایع کرد، خسارت وارد آورد به

اَتَمَّ بِالْمَکان - درجائی اقامت کرد، منزل کرد، سکنی گزید، ماند، مقیم شد

اَتَمَّ - تکمیل کرد، کامل کرد، بطور کامل انجام داد، باتمام رساند، کاری را خلاص کرد

اُتُمبیل (غ) - ماشین (سواری)

اِتّوحَّسَ - درگل ولای فرورفت، درورطه افتاد، فرورفت در

اَتُّون - تنور، اجاق، تون، کوره، مجازاً بوته آزمایش

اِتّهام - تنظیم ادعانامه یا کیفرخواست، اتهام، تهمت زدن، اسناد، نسبت

وَرَقَةُ الاِتّهام - ادعانامه، کیفرخواست

اِتَّهَمَ بِکَذا - چیزی را بکسی نسبت داد، متهم ساخت به، شکایت کرد از، باتنظیم ادعانامه یا کیفرخواست متهم کرد، نسبت داد، اسناد بست

اِتَّهَمَ الرَّجُلَ - مظنون شد به، بدگمان شد از، ظنین بود از، تردید داشت از

اِتَّهَمَ الرَّجُلَ باطلاً - برای کسی پرونده سازی کرد، اسناد دروغین داد به

الآتی - آینده، وارد شونده، شخص آینده، چیزی که بعد میآید

الجملةُ الآتِیة (مثلا) - جمله زیر، جمله ذیل (آینده)

السَّنَةُ الآتِیة - سال آینده

لَوْ اُتیحَ لی - اگرموفق میشدم یابشوم، اگر برایم مقدر میشد یابشود

اَثابَ - پاداش داد، ثواب داد، اجرومزدداد، جبران وتلافی کرد

اَثاث - اثاث خانه، اثاث

اَثْأر - انتقام گرفت

آثار - نشانه ها، علامت ها، آثار تاریخی، بقایا

اَثارَاِعْجابَهُ - چیزی را بسیارپسندید، متعجب ساخت

آثارقدیمة - آثار باستانی

عِلْمُ الآثار (القدیمة) - باستانشناسی

تخریبُ الآثارِ القدیمة - دشمنی باآثارتمدن، واندالیسم

دارُ الآثار - موزه

شاهدِ اِثبات - شاهد برای تعقیب

اَثْبَتَ - اثبات کرد، تأیید کرد، تقویت کرد، محقق ومسلم کرد

اَثْبَتَ بِالْبُرهان - استدلال کرد، بادلیل اثبات کرد

اَثْبَتَ الذَّنْبَ عَلیٰ - محکوم کرد ، مقصر دانست، مقصر کرد

اَثْبَتَ الذاتِیَّة اَوِ الشَّخْصِیَّة - هویت چیزی یا کسی‌را تعیین کرد، تشخیص داد، اصلیت چیزی را شناخت

اَثَّ النَّباتُ و الشَّعْرُ - زیاد روییذ ، پر پشت شد (مو ،گیاه)

اَثَّثَ الْبیتَ - مبله کرد

اَثَّثَ الْفِراشَ - اثاث منزل را مرتب ومنظم کرد

اَثْخَنَ فی - مبالغه کرد در ، افراط کرد در ، زیاده‌روی کرد در

اَثْخَنَتْه الْجِراحُ - جراحات وارده اورا ضعیف ساخت ، ازپا درآورد ، بی‌قوت کرد

اَثَر ج آثار - علامت ، نشانه ، اثر، نشان ، رد(پا) بقایا ، آثار ، بقایای تاریخی (از چیزی که در اثر طول زمان خراب شده است) ، بنای یاد - گاری ، اثر تاریخی ، ستونی که بیادبود مرده بر پا کنند ، بنای یاد بود یا تاریخی ، دست خوردگی ، دست کاری ، اثر جزئی ، اشاره(قلم یا قلم مو) عیب ، لکه ، خط ، راه ، مسیر ، تاثیر

اَثَرُ الْقرآنِ عَلیَ الْاَدَبِ العربی - تأثیر قرآن در ادبیات عرب

اَضاعَ الْاَثَرَ - پی گم کرد

تَیَّهَ عَنِ الْاَثَرِ - گمراه کرد ، پرت کرد ، از جاده منحرف کرد

عَلیَ الْاَثَرِ - فوراً ، بلافاصله

اَثَر سَیِّیء - تاثیر بد ، تأثیر نامطلوب، اثر نامطلوب یا بد ، گمان بد

فی اَثَرِ،فی اِثْرِ ، بعد ، دنبالِ ، در عقبِ ، درپیِ

اَثَرَ الْحَدیثَ - حدیث نقل کرد ، روایت کرد ، ذکر کرد ، بیان داشت ، ایراد کرد

اَثَر قدیم - اثر باستانی ، بنای کهن

اَثْریٰ الرَّجُلُ - ثروتمند شد ، توانگر شد ، پول دار شد

اَثَرَة - خود ستائی ، خود بینی ، خود پرستی ، خود پسندی ، انانیّت

اَثَّر - تاثیر کرد ، تحت تاثیر قرار داد ، عمل کرد ، اثری بوجود آورد

آثَرَ الرَّجُلَ - احترام کرد ، احترام گذاشت به، گرامی داشت

آثَرَ عَلیٰ - ترجیح داد بر ، بهتر دانست از ، مقدم دانست از ، برگزید ، انتخاب واختیار کرد

اَثَّرَ عَلَیْه - اثر گذاشت بر ، تاثیر کرد بر

اَثَّرَ فی النَّفْس - احساسات را تحریك کرد ، بدل نشست (در گفتگوی از کلام وامثال آن) ، اثر کرد(در دل)

اَثَّرَ الْکَلامُ اَوِ الدَّواءُ - سخن یادوا تأثیر کرد،

دارو خاصیت بخشید

الاَثْرِجَة (غ) - اِتِرسازی ، عمل اِتِرسازی

اَثَرِیّ - باستانشناس ، مربوط بآثار تاریخی یا باستانی ، خرابه ، باقیمانده بناهای کهن ، طلل

عُضْواَثَرِیّ - عضو ناقص ، رشد نکرده

اُثْفِیَةُالنّار - سه پایه پیش بخاری ، سه پایه اجاق

اَثْقال‌الْاَرْض - ذخایر زیرزمینی ، منابع زیر زمینی

اَثْکَل‌الاُمَّ وَلَدَها - مادری را داغ فرزند نصیب کرد

اَثْل - گز ، درخت گز

اَثَلَ - خوب جایگیرشد ، کاملا جایگزین شد

اَثَّلَ - صرفه جوئی کرد - رعایت اقتصاد کرد ، با صرفه جوئی خرج کرد

اَثْلَجَ صَدْرَهُ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، دل اورا خنك کرد

اَثْلَجَتِ‌السَّماءُ - برف بارید

اَثِمَ - مرتکب گناه شد ، گناه کرد ، خطا کرد

اِثْم - بدی ، گناه ، زیان ، شرارت ، تبه کاری ، فساد ، عیب

اِثْم‌فَظیع - عمل شرارت انگیز ، کار بیرحمانه ، جنایت عظیم ، بیرحمی

اَثْمان مُخَفَّضَة - قیمتهای نازله ، بهای کم

اُثْمُد،اِثْمِد - سنك سرمه ، انتیمون

اَثْمَرَ - میوه داد ، نتیجه داد ، باردار شد (در گفتگوی از درخت)

اَثْمَلَ - مست کرد ، سر کیف آورد ، ازخود بیخود کرد ، بمستی انداخت

اَثْناء،فی‌اَثْناءِ - درطیِ ، در خلالِ ، در مدتِ ، مادامیکه

فی‌اَثْناءِ ذلك - ضمناً ، ضمنِ ، دراین ضمن

اَثْنی‌عَلی - تعریف کرد ، مدح کرد ، ستود ، تمجید کرد ، ستایش کرد ، تشکر کرد ، شکر گزاری کرد

اَثْنی‌عَن - منصرف کرد ، بازداشت

اَلاِثْناعَشَرِیّ (اول‌الاَمعاء) - روده اثناعشر ، دوازدهه

اِثْنان - در موسیقی : قطعه یی که برای دو خواننده یا دو نوازنده ساخته باشند ، جفت ، یك جفت مثلا زن وشوهر ، دونامزد ، دوحریف در رقص وغیره ، کوپل

الاَثْنولوجیا (غ) - نژاد شناسی ، علم طوایف بشر

اَلاِثْنَین ، یَوم‌الاِثْنَین - دو شنبه

اَثْوَی‌الْمَکانَ وفیه وبه - اقامت کرد در ، سکونت کرد در ، مسکن گزید در ، ماند (در جایی)

اَثْوی صاحِبَهُ - منزل داد به ، مسکن داد به ، جا داد به ، پذیرایی کرد از ، کسی را بمنزل

خود وارد کرد

اَثِیْثٌ - فراوان ، بسیار ، وافر ، پرپشت، انبوه، فربه ، چاق ، گوشتالو

اَثِیْث (ص) - گیاهی که ریشه بدواند ، شاخه یا ساقه‌یی که روی زمین بخوابد وریشه پیدا کند

اَثیر (غ) - اِتِر ، عنصر آسمانی ، اثیر : جسم قابل ارتجاعی که فضا وحتی فواصل میان ذرات اجسام را پر کرده وسیله انتقال روشنائی وگرما میشود (درشیمی) : مایع سبکی که ازتأثیر جوهر گوگرد برالکل بدست میآید وبرای بیهوش کردن بکار میرود

مَوجُ الاَثیر - امواج که بوسیله رادیو فرستاده میشود

الاَثیراتُ المِلْحِیَّة - مواد نمکی ، اتر سِل نمک اِتِری

الاَثیرِیّ (غ) - اِتِری ، اثیری ، رقیق ، نازك ، لطیف ، آسمانی ، روحانی

اَثیم - گناهکار ، جانی ، جنایتکار ، شرانگیز

اَجابَ - جواب داد ، پاسخ داد ، اجابت کرد

اِجابَةً عَنْ ، اِلی - در پاسخِ ، در جوابِ

اِجابَةً لِطَلَبِکُم - بر طبق درخواست شما ، در جواب تقاضای شما

اُجاج - تند (درطعم) ، تیز ، زننده

اَجاج - ماهی نمك زده ، ماهی نمك سود

اَجّاج - با حرارت ، گرم ، سوزان ، سخت ، تیز ، تند

ماء اُجاج - آب شور ، آب شور و تلخ ، آب نمك

اَجادَ - نیكانجام داد ، نیك گفت ، خوب گذراند (این کلمه بر هرچه بخوبی انجام گیرد اطلاق میشود)

اَجارَ - حمایت کرد ، نجات داد ، پناه داد ، دفاع کرداز ، بفریاد رسید

اَجازَ - اجازه داد ، اختیار داد ، مباح ساخت ، تجویز کرد

اَجازَعَنْهُ - دریغ داشت از ، مضایقه کرد از ، بازداشت ، خودداری کرداز

اِجازَة - اجازه ، مرخصی ، پروانه ، جواز ، پروانه کار

اِجازَة عِلْمِیَّة - گواهینامه علمی ، دیپلم

اِجازَة مَرَضِیَّة - مرخصی بابت ناخوشی، مرخصی استعلاجی

اِجازَة غِیاب - مرخصی که کارمندی ازیك بنگاه رسمی میگیرد ، مرخصی استحقاقی

اِجازَة سَنَوِیَّة - مرخصی سالانه

اِجازَة الصَّیْفِ - مرخصی تابستانی

غائبٌ بالاِجازَةِ ، هُوَ فی اِجازَةِ } او در مرخصی است

اِجازَة قِیادَة سَیّارَة - تصدیق رانندگی، پروانه رانندگی

اِجّاص - گلابی ، آلو ، آلوسیاه ، آلوچه

اِجّانَة ج اَجاجِین - طشت که در آن لباس می‌شویند

اِجْتابَ - سوراخ کرد ، شکافت ، رخنه کرد

اِجْتابَ الْبِلادَ - پی گردی کرد در ، جستجو کرد در ، اکتشاف کرد ، پیمود ، طی کرد ، عبور کرد ، بشهرها سفر کرد ، ~~سوراخ کرد ، شکافت ، رخنه کرد~~

اِجْتاحَ - نیست و نابود کرد ، هلاك ساخت ، از ریشه کند ، قلع و قمع کرد ، خراب کرد

اِجْتاحَ الْجَیْشُ - ارتش بتسلط خود درآورد

اِجْتازَ - عبور کرد از ، گذشت از ، رد شد از ، پیمود ، طی کرد

اِجْتازَ الْاِمْتِحانَ - در امتحان قبول شد ، در امتحان موفق شد

اِجْتازَ الشِّدَّةَ - از خطر گذشت دوره بحران را گذراند

اِجْتاسَ - پی گردی کرد در ، کاوید ، جستجو کرد در ، تحقیق کرد

اِجْتَثَّ - از ریشه برکند، ازبیخ درآورد یا کند

اِجْتَذَبَ الْقَلْبَ - مجذوب کرد ، شیفته کرد ، مفتون کرد

اِجْتَذَبَ - تطمیع کرد ، اغوا کرد ، تحت تأثیر قرار داد

اِجْتِذابُ رُؤُوسِ الْاَمْوالِ الْخارِجِیَّةِ - جلب سرمایه‌های خارجی

اِجْتَرَأَ - جرأت کرد ، جسارت کرد ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد

اِجْتَرَحَ الْاِثْمَ - گناه کرد ، مرتکب خلاف شد

اِجْتَرَعَ - جرعه جرعه نوشید ، غورت غورت نوشید

اِجْتَرَمَ - مرتکب جرم شد ، جنایت کرد

اِجْتَزَأَ بِ - قانع شد به ، اکتفا کرد به ، راضی شد به

اِجْتَسَّ - لمس کرد

اِجْتَسَرَ - ازپل گذشت ، عبور کرد

اِجْتَلَبَ - بدست آورد ، حاصل کرد ، کسب کرد ، کالائی را وارد کرد

اِجْتِماع - انجمن ، مجمع ، مصاحبه

عِلْمُ الْاِجْتِماعِ - جامعه شناسی

اِجْتِماعُ الْاَنْهُرِ - برخورد و تلاقی رودها بیکدیگر

اِجْتِماعُ الطُّرُقِ ، چهارراه ، نقطه تقاطع راهها

اِجْتِماعِیّ - اجتماعی ، مربوط بجامعه ، مربوط بامور جامعه بشری

اَلْهَیْئَةُ الْاِجْتِماعِیَّةُ - جامعه ، جامعه بشری

اَلْعَدالَةُ الْاِجْتِماعِیَّةُ - عدالت اجتماعی

اَلْمُساواةُ الْاِجْتِماعِیَّةُ - تساوی درحقوق اجتماعی، تساوی اجتماعی

اَلشُّؤُونُ الْاِجْتِماعِیَّةُ - امور اجتماعی

اِجْتَمَعَ الْقَوْمُ - انجمن کردند ، انجمن برپا

کردند ، اجتماع کردند

اِجْتَمَعَ - جمع شد، منضم شد، پیوست ، متمرکز شد (در گفتگوی از نیروی لشکری وغیر آن)

اِجْتَمَعَ بِه - ملاقات کرد با ، تشکیل جلسه داد با ، مصاحبه کرد با ، بازدید کرد (از کسی)

اِجْتَنَبَ - پرهیز کرد ، اجتناب کرد ، احتیاط کرد

اِجْتِهاد - پشتکار ، ملازمت ، قید در کار ، تدرب ، سعی و کوشش

اِجْتَهَدَ - کوشید ، بکوشش بر خاست ، تمام کوشش خودرا کرد

اِجْتِیازُ الْحُدود - عبور ازمرز

اِجْتِیاس ، پی گردی ، استکشاف ، کاوش ، جستجو ،

اَجَّجَ النّارَ - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد

اَجَّتِ النّارُ - آتش شعله ور شد . شعله کشید ، برافروخت

اِجْحاف - بیعدالتی ، ستم ، ظلم ، تمایل یاتنفر بی جهت ، تعصب

اَجْحَفَ بِه - بیعدالتی کرد (نسبت به) اجحاف کرد بر ، ظلم کرد

اَجَدَّ - تازه کرد ، تجدید کرد ، نو کرد

اَجْدَی ۱ - سودمند بود ، بدرد خورد ، فایده رساند ، استفاده داشت ، مفید بود ، نفع داد

اَجْدَی ۱ - سودمندتر ، مفیدتر

اَجْدَبَ الْقَوْمُ - بینوا شدند ، فقیر شدند ، تنگدست شدند

اَجْدَبَ الْمَکانُ - خشك وبی ثمر شد ، شوره‌زار شد ، لم یزرع شد

اَجْدَرُ - مناسبتر ، شایسته‌تر ، سزاوارتر

اَجْدَعُ - بینی یا دست یاانگشت بریده ، چلاق، فلج

اَجْدَل ج اَجادل - بازشکاری

اَجْذَلَ - خوشحال ساخت ، خشنود کرد ، سرزنده کرد ، بشاش کرد

اَجْذَم - چلاق ، فلج ، مبتلا بجذام

اَجَرَ - پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ، جزاداد ، عوض داد

اَجَّرَ - کرایه داد ، اجاره داد ، کرایه کرد ، اجاره کرد ، اجیر گرفت ، مزدور گرفت

اَجَرَّ - نشخوار کرد

اَجْر - پاداش ، مزد ، اجر ، عوض ، جبران ، تلافی ، دستمزد ، اجرت ، پایمزد

آجُرّ - آجر

آجِر - استخدام کننده ، اجیر گیرنده ، ارباب

اَجْرٌ اِضافِیّ - فوق‌العاده کار ، اضافه کار

اِجْراء - اجرا کردن ، انجام دادن ، اقدام (کردن)

اِجْراءُ الْمُفاوَضات - گفتگو کردن ، بگفتگو

پرداختن (در بارهٔ)

اِجْراءات شدیدة اَوْعنیفة - اقدامات مؤثر ، جدی

اِجْراءات شَكْلیّة - تشریفات اداری یا رسمی

اِجْراءات قانونیّة اوقضائیّة - اقدامات قانونی

اَلْاِجراءات الْاِسْتِفزازیّة-اقدامات تحریك آمیز

اِجْراءات تَمهیدیّة - اقدامات اولیه یا مقدماتی

اَجْریٰ - جاری ساخت ، روان کرد

اَجْریٰ عَلَیْه قِصاصاً - کیفر بسراو آورد

اَجْریٰ الامر - (دستوررا) اجرا کرد ، (کاری را) بجریان انداخت ، انجام داد

اَجْریٰ علیه الرِّزْقَ - مدد معاش برای او مقرر کرد ، مقرری تعیین کرد

اَجْری مُحادَثاتٍ اومُباحَثاتٍ مَعَ - گفتگو کرد با

اِجْرائِیّ - مربوط باقدام یاعمل (در بارهٔ چیزی)

الْاَعْمال الْاِجْرامِیّة - کارهای جنایت آمیز

اَجْرَبُ - خارش دار ، گر ، گردار ، جرب دار ، خنش دار

اُجْرَة - کرایه

سَیّارَة اُجْرَة - ماشین کرایه

اُجْرَةُ التّاکسی - کرایه تاکسی

اُجْرَةُ التَعلیم اَوالتَّربِیَة - شهریه ، پول ماهانه که بمدرسه میپردازند

اُجْرَةُ السَّفَرِ بِقطار - کرایه قطار ، کرایه راه آهن

اُجْرَةُ السَّفَر اَوالرُّکوبَة - کرایه مسافرت ، پول کرایه

اُجْرَةُ الطبیب اَوالمُحامِی - حق الزحمة ، حق القدم ، پایمزد پزشك یا حق الوکاله وکیل دادگستری

اُجْرَةُ الْعَرَبَة - کرایه درشکه ، کالسکه و امثال اینها

اُجْرَةُ العقار - مال الاجاره ، پول اجاره ، کرایه زمین وملك ومستغل

اُجْرَةُ النَّقل - کرایه حمل ونقل

اُجْرَةُ النَّقل بِعَرَبَةٍ کارَّةٍ - کرایه بار (باگاری وامثال آن)

اُجْرَة نَقْل(شَحْن) البَضائِع -کرایه حمل ونقل بار بوسیله کشتی

اَجْرَد ، اَجْرود (س) - بی مو ، دارای موی تنك

اَجْرَضَ - خفه کرد

اَجْرَمَ - مرتکب جرم شد ، جنایت کرد

آجُرُّومِیَّة ، اَجْرومیّة (ص) - دستور زبان ، صرف ونحو زبان ، گرامر

اَجْزائِیّ - داروساز ، داروفروش

اَجْزائِیّة - داروخانه

اَجْزاجِیّ (ص) - داروساز ، داروفروش

اَجْزاجِی فی صَیْدَلِیَّة مَجانِیَّة - کمك داروساز، نسخه پیچ

اَجْزاخانَة (ص) - داروخانه

اَجْزیٰ عَنْ - جای چیزی‌را گرفت و بی‌نیاز کرد از ، جانشین چیزی شد

اَجْزَلَ لَهُ الْعَطاءَ - بخشش فراوان کرد

اَجَشّ - دارای صدای درشت ، درشت آواز ، صداگرفته

اَجْعَد - دارای موی‌فری ، کسیکه دارای‌موی مجعد است

اَجْفَلَ - رماند ، رم داد ، ترساند ، رمید ، رم کرد ، ترسید

اَجَّلَ - بتأخیر انداخت ، معطل کرد ، عقب انداخت ، بتعویق انداخت ، موکول کرد ، ازسر خود رفع کرد ، منصرف کرد ، دست بسر کرد ، بوقت دیگر موکول کرد

اَجِلَ - تاخیر کرد ، درنك کرد ، دیر کرد ، منتظر شد ، ماند

اَجَلَّ - احترام گزارد ، حرمت نگاه داشت ، محترم شمرد ، تکریم کرد ، تبجیل کرد ، بدیده احترام نگریست ،بزرك گردانید ، محترم ساخت، باوقار کرد

اَجَلَّ عَنْ - منزه دانست از ، مبرادانست ، عالی وخوب پنداشت

اَجَلْ - بلی ، آری

اَجَل - سر رسید ، موعد پرداخت ، وعده ، پایان عمر ، مرك ، آخرین روز های حیات ، دوره ، مدت ، وقت ، موقع ، عصر ، روزگار ، نوبت ، مرحله

لِاَجْلِ ، مِنْ اَجْلِ - برای ،بخاطرِ ، بواسطهٔ، بعلت

آجِلاًامْ عاجِلاً - دیر یا زود

لِاَجَلٍ - بطور نسیه ، نسیه ، ضدنقد ، با مدت ، موقتی ، موقت ، برای مدتی

لِاَجْلِ اَنْ - بمنظورِ

لِاَجْلِ خاطِرِ كَذا - بخاطرِ ، برای خاطرِ

اَجْلیٰ - اخراج کرد ، بیرون کرد، بیرون‌فرستاد، طرد کرد ، منفصل کرداز

اَجْلیٰ عَنْ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اَجْلَبَ لِاَهْلِهِ - تحصیل معاش کرد (برای عیال)

اَجْلَبَ الدَّمُ - خون بسته شد ، بصورت لخته در آمد

اَجْلَبَ الْقَوْمُ - سروصدا کردند ، شلوغ کردند ، داد وفریاد راه انداختند ، همهمه کردند

اَجْلَح - طاس ، بیمو ، کسیکه دارای سرطاس است

اَجْلَدَ - یخ بست ، منجمد شد ، منجمد کرد ، سرد نگاه داشت

اَجْلَسَ عَلَى الْعَرْشِ - بتخت سلطنت نشاند

اَجْلَعَ - بی تربیت بود یا شد ، بی ادب گشت

بِالْاِجماعِ - باتفاق آراء

اِجْمالًا - بطور کلی ، اجمالا ، رویهمرفته

اِجْمالِیّ - عمومی ، کلی ، همگانی ، سربسته ، جامع

اَجْمَعْ (للتوکید) - تماماً ، کاملا ، رویهمرفته

اجمعوا علی امرٍ - اتفاق کردند بر ، توافق کردند بر ، هم رای شدند

اَجْمَلَ - بطور کلی سخن گفت - اجمالا گفت ، مجمل وسر بسته حرف زد ، جمع زد ، افزود ، علاوه نمود ، جمع کرد ، اضافه کرد

اَجَمَةٌ ج آجام - بیشه ، درختزار ، نیزار ، جنگل

اَجَمُّ - بی‌شاخ ، حیوان بی‌شاخ

اَجْنَبِیّ ج اَجانِب - خارجی ، غریب ، بیگانه

اَجْنَةٌ (ص) - اسکنه ، قلم درز

اَجْنَحَ اِلَیه - متمایل شد به ، تکیه کرد بر

اَجْنَحَتِ السَّفِینَةُ - کشتی بگل نشست

اَجَنَّ - خشمگین کرد ، از خشم دیوانه کرد ، محفوظ داشت ، حفظ کرد ، حمایت کرد ، پناه داد ، در زیر پوشش نگاه داشت ، دیوانه کرد ، مجنون ساخت

اَجْوائِیّ - هواشناس

اَجْوازُ الفَضاء - دل آسمان ، قلب فضا ، میان جو

اَجْوَجُ - فروزان ، تابان ، برافروخته ، شعله‌ور ، درخشنده

اَجْوَفُ - میان تهی ، پوك

اَجْهَی - بی‌سقف ، بی طاق

اَجْهَدَ - کوشش زیاد کرد ، اعمال کرد ، بکار برد ، زیاد خسته کرد

اَجْهَرُ - روزکور ، کسیکه روز هنگام نمیبیند

اَجْهَرُ (ص) - نزدیك بین

اَجْهَزَ عَلَی الجَرِیح - کار مجروح را یکسره یاتمام کرد ، تسریع کرد در قتل ، ضربه آخررا فرود آورد ، ضربه مرگ‌را زد بر

اَجْهَضَتِ الْمَرْاَةُ - بچه سقط کرد ، بچه انداخت

الْاَجْیالُ القادِمَة - نسلهای آینده

اَجِیر - نوکر ، مزدور ، مستخدم ، کارگر ، عمله ، (کسیکه کارش بیشتر رنج بدنی بخواهد نه استادی) ، کسیکه باستخدام درآمده‌است .

اَحَّ - سرفه کرد

آحُ - سفیده تخم مرغ

اَحادِیثُ الهَوَی - داستانهای عشقی

اَحارَ جَوابًا - جواب داد ، پاسخ داد

اَحاطَ بِالْمَوضُوعِ - احاطه داشت (بمطلب) ، از عهده (مطلبی) برآمد

اَحاطَ بِهِ عِلْمًا - کاملا شناخت ، تماماً دانست

اَحاطَ بِهِ - احاطه کرد ، فراگرفت ، محاصره کرد ، دور چیزی یا کسی‌را گرفت

اَحاقَ بِهِ - احاطه کرد ، حلقه زد ، دور گرفت ،

شامل بود

اَحالَ عَلَی المَعاشِ ـ باز نشسته کرد ، متقاعد کرد

اَحالَ الدَّیْنَ عَلیٰ ـ حواله کرد ، حواله داد ، دین خودرا واگذار کرد یاانتقال داد به

اَحالَ الاَمْرَ عَلیٰ ـ مطلب را (بجای دیگر) احاله کرد ، محول کرد ، بازگشت داد به

اَحالَ عَلیٰ ـ مراجعه کرد به ، رجوع کرد به ، عطف کرد به ، اشاره کرد به

اَحَبَّ ـ دوست داشت ، پسندید ، خوشش آمد از ، عاشق شد ، اشتیاق پیدا کرد ، بعشق گرفتارشد

اَحَبَّ الزَّرْعُ ـ گیاه دارای دانه شد ، دانه بست ، تخم کرد یا داد

هواَحَبُّ الَیَّ مِنْ ... ـ اونزد من محبوبتراست از ... ، اورا بیشتر دوست دارم تا ...

اَحْبَرَ ـ خشنود ساخت ، مسرور کرد ، خوشحال وخوشوقت نمود

اَحْبَطَ ـ نا امید ساخت ، شکست داد ، ابطال کرد ، الغاء کرد ، محروم ساخت ، بی نتیجه یا عقیم گذاشت ، خنثی کرد ، بی‌اثر کرد ، پایمال کرد ، برهم زد ، باطل کرد

اَحْبَطَ مَسْعاهُ ـ کوشش اورا بهدر داد

اَحْبَلَ ـ آبستن کرد ، باردار کرد ، حامله کرد

اُحْبُولَةٌ ـ دام ، کمند ، تله ، زه ، تور (ماهیگیری)

اِحْتاجَ ـ احتیاج داشت ، نیاز داشت ، نیازمند (چیزی) بود

اِحْتارَ ـ حیران شد ، متحیر گشت ، آشفته و سراسیمه شد ، پریشان شد ، حیرت زده شد ، سرگردان شد

اِحْتازَ ـ تصرف کرد ، در اختیار گرفت ، استیلا یافت بر ، حیازت کرد

اِحْتاطَ بِهِ ـ احاطه کرد ، محاصره کرد ، دایره یا حلقه زد (دور)

اِحْتاطَ عَلیٰ ـ مواظب بود ، دقت کرد ، مواظبت کرد ، احتیاط کرد

اِحْتاطَ لِ ـ احتیاط لازم را بعمل آورد ، پیش بینی کرد ، منظور کرد

اِحْتالَ ـ چاره جویی کرد ، سیاست یا تدبیر بکار برد

اِحْتالَ عَلَیْهِ ـ فریب داد ، گول زد ، خدعه کرد ، نیرنك زد ، اغفال کرد ، سرگرم کرد ، حقه - بازی کرد

اِحْتِباسٌ ـ جلوگیری ، ممانعت ، سد کردن ، تولید مانع

اِحْتِباسُ الْبَولِ ـ شاش بند ، حبس بول

اِحْتَبَسَ ـ مسدود کرد ، بست ، مانع شد ، (مجازاً) کارشکنی کرد ، اشکال تراشی کرد

اِحْتَبَلَ ـ در کمند یا دام انداخت ، با کمند یا

دام شکار کرد ، بوسیله دام گرفت ، بدام انداخت

اِحْتَجَّ بِ - استدلال کرد به ، دلیل آورد ، دفاع کرد ، بهانه انگیخت ، لایحه دفاعیه خودرا تقدیم داشت

اِحْتَجَّ عَلیٰ - اعتراض کرد بر

اِحْتِجاجٌ - دلیل آوردن ، اعتراض کردن ، استدلال

اِحْتِجاجاً عَلیٰ ... - اعتراض بر ... ، از نظر اعتراض به ... ، برای اعتراض به ...

اِحْتَجَبَ - ناپدید شد ، مخفی شد ، پنهان شد ، از دیده نهان شد

اِحْتَجَبَتِ الْجَرِیدَةُ اَوِ الْمَجَلَّةُ - منتشر نشد ، توقیف شد

اِحْتَدَّ - آتشی شد ، ازجا دررفت

اِحْتَدَّ علیه فِی الْکَلامِ - با خشونت سخن گفت به ، با ناراحتی وخشم صحبت کرد

اِحْتَدَمَ غَیْظاً - ازجا دررفت ، بهیجان آمد

اِحْتَدَمَتِ النّارُ - شعله کشید ، گُر کشید (آتش)، افروخته شد

اِحْتَدَمَتِ الْمَعْرَکَةُ - نزاع در گیر شد ، نزاع بر پا شد

اِحْتَذیٰ - کفش پوشید

اِحْتَذیٰ بِهِ - تقلید کرد از ، تأسی کرد به ، اقتدا کرد به ، پیروی کرد از ، سرمشق قرارداد

اِحْتَذَرَ - بر حذر بود ، احتیاط کرد ، متوجه (خطر) بود

اِحْتِرافُ حِرْفَةٍ - اتخاذ حرفه ، پیشه گرفتن حرفه

اِحْتِراقٌ - سوزش ، احتراق ، اشتعال

اِحْتِرامُ الذّاتِ - شرافت نفس ، مناعت

اِحْتَرَزَ مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتراز کرد از ، احتیاط کرد ، مواظب بود ، متوجه بود

اِحْتَرَسَ مِنْ - مواظب بود ، متوجه (خطر) بود ، احتیاط کرد ، با احتیاط بود ، تحفظ داشت از

اِحْتَرِسْ مِنْ - بر حذر باش ! مواظب باش ! متوجه باش ! الحذر !

اِحْتَرَفَ کَذا - کاری را پیشه کرد ، حرفه خود قرار داد

اِحْتَرَقَ - سوخت ، آتش گرفت ، طعمه حریق شد ، محترق شد

اِحْتَرَمَ - احترام گزارد ، احترام کرد ، محترم شمرد ، بااحترام رفتار کرد

اِحْتَزَّ - فاق زد ، شکاف دار کرد ، برید ، چاك داد ، دارای بریدگی کرد

اِحْتَزَمَ - کمربند بست

اِحْتَسَبَ - حساب کرد ، بشمار آورد ، روی چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرار داد ، اعتنا کرد

اِحْتَسَبَ بِهِ - اکتفا کرد به، راضی شد به، قانع شد به

اِحْتَسَبَ وَلَداً - فرزندی را از دست داد، داغ دید (ازمرك فرزند)

اِحْتَشَدَ الجُنُودُ - سربازان متمرکز شدند در، جمع شدند، بسیج شدند در

اِحْتَشَمَ - خجالت کشید، خجالت زده شد، محجوب وباحیا گشت

اُحْتُضِرَ - مشرف بر مرك شد، محتضر شد، مرگش فرا رسید

اِحْتَضَنَ - درآغوش کشید، پرورش داد، تربیت کرد، پرستاری کرد از

اِحْتَفَّ بِهِ وَحَوْلَهُ - احاطه کرد، دور (اورا) گرفت، محاصره کرد، حلقه زد (بدور)

اِحْتَفَی بِهِ - مهمان نوازی کرد، استقبال کرد، پذیرایی کرد، بگرمی پذیرایی واستقبال کرد

اِحْتِفال - مراسم، آئین، تشریفات، جشن، عید، دسته، حرکت دسته جمعی، بادسته رفتن، دسته راه انداختن

اِحْتِفال تَأبِینِیّ - مجلس ختم، مجلس تذکر و یادبود (برای مرده)، مجلس ترحیم

اِحْتِفال رائع - مراسم جالب، جشن بدیع

اِحْتِفالٌ شَعْبِیّ - جشن ومراسم ملی

اُقِیمَ اِحْتِفالٌ فِی یَومِ کَذا - درفلان روزمراسمی بر پا بود

اِحْتَفَرَ - کند، حفر کرد، گود کرد، کاوش کرد

اِحْتَفَزَ لِلْعَمَلِ - آماده کارشد، بکارچسبید

اِحْتَفَظَ بِهِ - در اختیار داشت، نگهداشت، نگهداری کرد، ذخیره کرد، حفظ کرد، حراست کرد

اِحْتَفَظَ الشَّیْءَ وَبِهِ لِنَفْسِهِ - برای خود نگهداشت

اِحْتَفَلَ بِالأمْرِ - اهتمام داشت (درکار)، اهمیت داد به، مواظب کاری بود، دقت کردیاداشت در

اِحْتَفَلَ بِالرَّجُلِ - استقبال کرد از، پذیرایی کرد از، بگرمی استقبال یا پذیرایی کرد از

اِحْتَفَلَ بِعِیدٍ - عیدی را جشن گرفت، جشنی آراست، مراسم جشن برپا کرد

اِحْتَفَلَ القَوْمُ - اجتماع کردند، جمع شدند، تشکیل جلسه دادند، گردآمدنددر، مجمع تشکیل دادند، انجمن کردند

اِحْتِقان - انبوه شدن، در یك جا جمع شدن (درگفتگوی ازجراحت وامثال آن)

اِحْتَقَرَ - حقیر شمرد، تحقیر کرد، اهانت کرد، ناچیز وپست شمرد

اِحْتَقَنَ - آمپول باو تزریق شد

اِحْتَقَنَ الدَّمُ وَغَیْرُه - انبوه شد، در یك جا جمع شد (مانند اندامی که خون زیاد در آن جمع شود)

اِحْتِکار - انحصار، امتیاز انحصار، خریدن چیزی وانبارکردن بمنظور بالا رفتن قیمت آن.

اِحْتِکاك - خارش ، مالش، (مجازاً) اصطکاك، برخورد

اِحْتَكَّ بِالْحائِطِ (مثلا) - خودرا بدیوارمالید، خودرا بدیوار کشید

اِحْتَكَّ بِالْقَوْمِ - تماس داشت ، تماس وبرخورد داشت با مردم

اِحْتَكَّ الْقَولُ فی صَدْرِه - سخن بردل او نشست ، گفتار تأثیر کرد بر

اِحْتَكَرَ الشَّیْیءَ - احتکار کرد ، بانحصار خود درآورد ، منوپول کرد ، امتیاز انحصار چیزی را گرفت

اِحْتَکَمَ اِلیٰ ،فی ،عَلیٰ - شکایت برد نزد ، مطابق میل رفتار کرد ، تصرف کرد

اِحْتَلَّ الْمَکانَ - جایی را اشغال کرد ، تصرف کرد ، ساکن شد در

اِحْتِلال - اشغال ، تصرف ، سکونت

اِحْتِلالٌ عَسْکَرِیّ - اشغال نظامی ، اشغال منطقه‌یی بانیروی نظامی

اِحْتَلَبَ الْبَقَرَةَ - گاورا دوشید

اِحْتَلَمَ - محتلم شد،خواب جماع دید

اِحْتَمیٰ مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ، برحذر بوداز

اِحْتَمَلَ - تحمل کرد ، طاقت داشت ، متحمل‌شد، درخورد کرد ، رنج برد ، مبتلا بود به ، طاقت چیزی را آورد ، دوام داشت ، دوام کرد ، ماند، کار کرد (درگفتگوی از پارچه وامثال آن)

اِحْتَویٰ الشَّیْیءَ وعَلَیْهِ - دارا بود ، متصرف بود، مستولی شد بر ، بدست آورد ، شامل بود یاشد ، مشتمل بود یا شد بر ، دربر داشت ، متضمن بود

اِحْتِیاطُ الطَّوارِیء - احتیاط فوق‌العاده ، پیش بینی واحتیاط برای رویدادهای ناگهانی

عَلیٰ سَبیلِ الْاِحْتِیاطِ - از نظر احتیاط وپیش - بینی ، احتیاطاً

اِحْتِیاطِیّ - احتیاطی ، مبنی‌براحتیاط ، احتیاط آمیز ، مصلحت‌آمیز ، پشتوانه

مالٌ اِحْتِیاطِیّ - وجوه اندوخته یااحتیاطی، پول ذخیره

حَجْزٌ اِحْتِیاطِیّ - توقیف مصلحت‌آمیزیااحتیاطی اموال‌یااشیاء دیگر ، توقیف‌اموال بعنوان وثیقه تضمین

اِحْتِیاطِیُّ الْعُمْلَة - پشتوانه(اسکناس)

اِحْتِیالِیّ - شخص کلاه بردار - متقلب ، فریب آمیز ، مبنی، برفریب وخدعه

اَحْجارٌ خامات - سنگهای ناسفته

اِحْجام - خودداری کردن ، عقب نشینی کردن ، عقب زدن ، تو زدن ، پس زدن ، کناره‌گیری ، امتناع ، پرهیز

اَحْجَمَ عَنْ - دست برداشت از ، دست کشیداز ، خودداری کرد از ، دست نگاهداشت ، صرف نظر کرد ، امتناع کرد ، پرهیز کرد ، عقب نشینی

کرد ، عقب زد ، تو زد ، پس زد

اَحْجَن - قلاب وار ، خمیده ، پیچیده ، منحنی

اُحْجِیَّة ج اَحاجِیّ - معما ، چیستان ، لغز ، رمز

اَحَدَّالسِّکّینَ - تیز کرد (کارد ، چاقو و امثال آنها) ، تند کرد

اَحَدَّ علیهِ - لباس عزا پوشید ، لباس ماتم دربر کرد ، عزادار بود یا شد

اَحَدَّ الیهِ - خیره شد به ، کاملا نگاه کرد به ، خیره نگاه کرد

اَحَدٌ ما - یك کسی ، یك شخصی

اَحَد ، یوم الاَحَد - یکشنبه

اَلاَحَدالْجَدید (ص) - اولین یکشنبه پس از عید پاك

اَحَدُالمَرافِع - یکشنبه‌یی که روز اعتراف بگناهان وطلب آمرزش است

لااَحَد - هیچکس

اَحَّدَ - یکی کرد ، متحد کرد

اَحْداث سِیاسِیَّة - پیش آمدهای سیاسی

اَحْدَب - قوزپشت ، گوژ پشت - نام نوعی شمشیر

اَحْدَثَ - ایجاد کرد ، بوجود آورد ، ابداع کرد ، اختراع کرد ، سبب شد ، موجب شد ، باعث شد ، فراهم آورد

اَحْدَقَ بِهِ - احاطه کرد (اورا) ، دور گرفت ، محاصره کرد ، حلقه زد ، شامل بود

اُحْدوثَة - موضوع سخن ، داستان ، افسانه (داستان فولکلوری)

اِحْدَودَبَ - منحنی شد ، خم شد ، دولا شد ، قوز درآورد ، خمید

اُحْدُور - سرازیری ، نشیب ، سرپایینی ، سرازیری (برای غلتیدن)

اَحَدِیّ - مربوط به یکشنبه ، یکشنبه‌یی

اَحْرى بِهِ اَنْ ... - برای او بهتر یا مناسبتر است که ...

بالاَحْرى - بطریق اولی ، بلکه

اِحْراز - اکتساب ، تحصیل ، احراز کردن ، نیل ، حصول کمال و فضیلت

اَحْرَجَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، مضطر کرد

اَحْرَجَ علیهِ الاَمْر - تحریم کرد ، حرام دانست ، نهی کرد از ، قدغن کرد ، بازداشت از ، ممنوع کرد از ، محروم کرد از ، محجور کرد

اَحْرَجَ مَرْکَزَهُ - در موقعیت بحرانی قرارداد ، در تنگنا گذاشت ، در مضیقه انداخت ، بمخاطره انداخت ، موقعیت (کسی) را بخطر انداخت یا متزلزل کرد

اَحْرَزَ - نائل شد به ، رسید به ، بدست آورد ، حائز شد ، حاصل کرد ، غلبه کرد برچیزی و آنرا بدست آورد

اَحْرَزَنَجاحاً - موفقیت کسب کرد ، موفق شد ،

کامیاب گشت ، بموفقیت نائل آمد

اَحْرَزَشُهْرَةً - مشهورشد ، شهرت بدست آورد ، نامور یا نامدار گشت

اَحْرَزَقَصَبَ السَّبْقِ - اول شد در هر کاری ، گوی سبقت را ربود ، پرچم پیروزی را بدست گرفت ، اعتبار بدست آورد ، مسابقه را برد

اَحْرَقَ - سوزاند ، آتش زد، طعمه حریق ساخت، محترق کرد

اَلْاَحْزِمَةُ المَطّاطَة - کمر بندهای لاستیکی یا کش دار

اَحْزَنَ - غمناك کرد، اندوهناك ساخت ، محزون نمود ، غصه دار کرد

اَحْسَبُ - زال ، کسیکه دارای موی سفید وچشم سرخ است .

اَحْسَنَ - نیکی کرد ، نیکو کاری کـرد ، خوبی کرد ، کار نیك انجام داد

اَحْسَنَ اِلَيْهِ - صدقه داد به ، خیرخواهی کـرد (برای) ، دستگیری کرد

اَحْسَنَ اِلَيْهِ وَبِهِ - باکسی بنیکی رفتار کـرد ، خوشرفتاری کرد

اَحْسَنَ وِفادَتَهُ - مقدم اورا گرامی داشت، استقبال شایان کرد از

اَحَشَّتِ الْيَدُ - دست لاغرشد ، خشك شد

اَحْشَمَ - خجالت داد

اَحَصَّ - قسمت کرد ، بسهام درآورد ، بخش کرد، اختصاص داد به ، حصه یا قسمت کسی را تعیین کـرد

اِحْصاء - آمار ، شمارش ، آمارگرفتن

اَلْاِحْصاءاتُ الثَّقافِيَّة - آمارفرهنگی

اِحْصاءُ النُّفوس - سرشماری

اَلْاِحْصاءاتُ الصِّحِّيَّة - آمارهای بهداشتی

اَحْصىٰ - یکایك بر شمرد ، آمارگیری کرد ، تعداد چیزی را بیان داشت ، شماره گزاری کرد، شمرد ، حساب کرد

اَلْاِحْصاءاتُ الطِّبِّيَّة - آمارهای پزشکی

اِحْصائِيّ - آماری ، مربوط باحصائیه یاآمار

اِحْصائِيَّة - آمار

اِجْراء دِراسات اِحْصائِيَّة - (عمل) آمارگیری

اَحْصَنَ - دارای استحکامات یاسنگربندی کرد، محصور کرد ، حراست کرد ، تقویت کرد یا داد ، تأیید کرد

اَحْضانُ الوَطَنِ - آغوش(مام) میهن

لَجَأَ اِلىٰ اَحْضانِ الْيَأْسِ - نومید گشت ، باناکامی مواجه گشت

اَحْضَرَ - آورد ، بدست آورد ، فراهم کـرد و آورد

اَحَطُّ - پست تر ، پایین تر ، کمتر (از لحاظ درجه ومقام)

اَحْفَظَ - رنجاند ، متغیر کرد ، آزرد

اُحْفُور - چیزیکه در اثـر حفاری و کاوشهای

باستانشناسی بدست میآید

اُحْفُور (حَیَوانِی او نباتِیّ) - فسیل ، سنگواره

اَلْاَحَقُّ - سزاوار ترین ، شایسته ترین ، با لیاقت ترین

اَحْقاب خالِیَة - دوران ماقبل تاریخ

اَحْقَدَ - بکینه توزی واداشت ، ذهن کسی را مشوب کرد ، برعلیه کسی برانگیخت

اَحَكَّ - خارش داشت ، خارش کرد ، خارید

اَحَلَّ - حلال دانست ، چیزی را حلال شمرد ، روا پنداشت ، حلال کرد ، درجایی فرود آورد ، منزل داد ، جایگیر کرد ، جا داد ، قرارداد

اِحْلَوْلَكَ اللَّیلُ - شب درتاریکی فرورفت

اَحَمَّ - گرم کرد ، داغ کرد

اَحَمُّ - سیاه

اَحْمیٰ - گرم کرد ، داغ کرد

اَحْمَر - سرخ ، قرمز ، چیزی که با رنك قرمز رنك آمیزی شده باشد

اَحْمَرقانِ - سرخ چون رنك خون

اَحْمَرقَرَنْفُلِیّ - سرخ چون گل میخك

اَحْمَر كَالدَّمِ (للعیون) - قرمز ، خون گرفته (در گفتگوی ازچشم)

اَحْمَروَرْدِیّ - گلی رنك ، رنك گلی

اِحْمَرَّخَجَلاً - ازخجالت سرخ شد ، ازشرم قرمز شد ، خجالت کشید

اَحْمَرُالْخُدودِ - سرخاب

اَحْمَرُالشِّفاه - ماتیك لب ، روژلب

اَحْمَس - با حرارت - شیفته - مجذوب ، غیور ، با غیرت ، کسیکه دارای شوروهیجان است

اَحْمَضَ - (چیزی را) ترش کرد ، میخوش کرد

اَحْمَق (ص) زودخشم ، زود رنج ، تند مزاج . کج خلق ، کله شق ، تند

اَحْنیٰ عَلَیْهِ - شفقت ورحم کرد بر ، داسوزی کرد بر ، مهر ورزید با

اَحْنَف - پاچنبری ، کج پا

اَحْنَقَ - خشمگین کرد ، برانگیخت (از خشم) ازجا دربرد ، اوقات تلخ کرد

اَحْنَكَهُ الدَّهْرُ - روزگار اورا با تجربه کرد ، مجرب وآزموده کرد

اَحْواض الرَّشْح - حوضهای تصفیه آب

اَحْواض الرَّیّ - برکه‌ها یاتالابهای آبیاری

دفتر الاَحْوال (فی مرکز البولیس) (ص) برك شناسایی وشرح حال که در شهربانی تنظیم میشود

اَحْوَجَ اِلیٰ - ایجاب کرد ، مستلزم بود ، مجبور ساخت ، ناگزیر کرد ، واجب ساخت ، محتاج و نیازمند ساخت ، احتیاج داشت ، لازم داشت ، نیاز داشت به

اَحْوَجَهُ - فقیر کرد ، محتاج ساخت ، بفقر انداخت ، بینوا کرد

اَحْوَذَ - (در راندن) سرعت گرفت ، سریع راند

اَحْوَل العین - لوچ ، دوبین

اَحْیی ۱ - حیات داد ، زنده کرد ، جان داد ، دارای حیات کرد ، نیروی تازه داد ، دو باره رونق ورواج داد ، به جنبش آورد ، از خستگی درآورد ، ازرکودو کسادی درآورد

اَحْیی حَفْلَةً ۱ ـ مجلس آراست ، مهمانی ترتیب داد ، ضیافت کرد ، مهمانی داد ، جلسه بر پا کرد .

اَحْیی الذِّکرَ ـ مراسمی برای یادبود برپا کرد، تجدید خاطره کرد ، یادآوری کرد ، برای یادبود (یا برسم یادگار) نگه داشت

اَحْیی اللَّیلَ ـ شب نشینی ترتیب داد ، شب بیداری کرد ، تا دیرگاه بیدار بود ، تا نصف شب نشست

عِلْمُ الاَحْیاء ـ زیست شناسی ، بیولوژی

عِلْمُ الاَحیاء المائِیَّة ـ زیست شناسی دریایی ، بیولوژی دریایی

اَحْیائِیّ ـ وابسته بعلم حیات یا زیست شناسی ، مربوط به بیولوژی

عالِمُ اَحْیائِیّ ـ زیست شناس ، بیولوژیست

اَحْیاناً ـ گاهگاهی ، اتفاقاً ، احیاناً ، برحسب تصادف ، بعضی اوقات

اَخ فِی الرِّضاعَة ـ برادر رضاعی

اَخ مِنَ الاَبِ ـ برادرصلبی (برادریکه فقط از پدریکی است)

اَخ مِنَ الاُمِّ ـ برادر بطنی (برادریکه فقط از مادر یکی است

اَخ مِنْ اَحَدِ الوالِدین ـ برادر ناتنی

اَخٌ شَقیقٌ ـ برادر تنی

اَخ کَلالَة ـ برادرناتنی

اِخاء ـ برادری ، اخوت

آخی ۱ ـ برادری کرد دوستی کرد ، اتفاق کرد

اَخّاذ ـ جالب ، جذاب ، گیرنده ، سحرانگیز، مسحور کننده

اَخافَ ـ ترساند

اِخاوَة ـ برادری ، اخوت

اَخبار ـ اخبار ، خبرها

وِکالَةُ الاَخبار ـ خبرگزاری

اَخْبَرَ ـ خبرداد ، آگاه کرد ، اعلام کرد، گفت، اخطارکرد ، اعلان کرد

اُخْبُوط (غ) ـ چرتنه ، روده پای ، هشت تا ، دوال پا ، (مجازاً) سازمان نیرومندی که دارای چندین شاخه یا شعبه باشد

اُخْت شَقیقَة ـ خواهرتنی

اِخْتَبَأَ ـ پنهان شد یاکرد ، مخفی‌شد ، خودرا پنهان کرد

اِخْتِبار ـ امتحان ، آزمایش ، دورهٔ آزمایش ، معاینه ، دوره کارآموزی ، تجربه ، آزمودگی ، مشاهده ، علم ، آگاهی ، آشنایی ، سابقه

عَدَم اوقِلَّة اِخْتِبار ـ بی‌تجربگی، کم تجربگی عدم تجربه ، کمی تجربه

اِخْتَبَّ الحِصانُ - اسب یورغه رفت

اِخْتَبَرَ الرَّجُلَ والشَّیْءَ - امتحان کرد ، آزمایش کرد ، معاینه کـرد ، در باره چیزی تجربـه بکار برد

اِخْتَبَرَ الأمْرَ - مـوضوعی را بوسیله آزمـایش فهمید

اِخْتَبَزَ العَجِینَ - نان پخت،خمیررا پخت

اِخْتَبَطَ - کورمالی کرد ، باکور مالی یا دست مالی پی چیزی گشت ، ناهنجار باینطرف وآنطرف حرکت کرد

اِخْتَتَمَ - بپایان رساند ، خاتمه داد ، تمام کرد

اِخْتِراق - نفوذ ، حلول ، تداخل

خاصِیَّةُ الاِخْتِراق - قابلیت نفوذ -آمادگی برای سوراخ شدن

اِخْتَرَعَ - اختراع کرد ، ساخت ، جعل کرد ، طرح ریزی کرد ، تدبیر کرد

اِخْتَرَقَ الشَّیْءَ - پاره کرد ، نفوذ کـرد در ، سوراخ کرد ، شکافت

اِخْتَرَمَ - نابود و خراب کرد ، معدوم کـرد ، هلاك ساخت ، برانداخت ، ریشه کن کرد

اِخْتِزال - تلخیص ، اختصار

کاتِبُ الاِخْتِزال - تند نویس ، خلاصه نویس

کِتابَةُ الاِخْتِزال - تند نویسی ، خلاصه نویسی

اِخْتِزالِیّ (فی الکِتابَة) - مربوط به تند نویسی

اِخْتَزَّ - کمی سوراخ کرد ، نیش زد ، سوزن زد ، آزار داد ، سوراخ سوراخ کرد

اِخْتَزَلَ بِرَأْیِهِ - خودرأی بود ، مستبد بود

اِخْتَزَلَ الکَسْرَ - کسررا کوچك کرد

اِخْتَزَلَ الکَلامَ - خلاصه کرد ، خلاصه ومختصر کلام را نوشت ، خلاصه نویسی کرد

اِخْتَزَنَ - اندوخته کرد ، ذخیره کرد ، انبار کرد

اِخْتَزَنَ الطَّرِیقَ - میان بر زد ، از راه میان بر رفت

اِخْتَشَی[1] (ص)-خجالت کشید

اِخْتِصاصِیّ - متخصص ، ماهـر ، اهل فـن ، خبره

اِخْتِصاص - اختیار قانونی ، حدود اختیار ، حق قضاوت ، صلاحیت قضائی ، قلمرو ، حـوزه

اِخْتِصاصُ المَحْکَمَةِ اَوِ القاضی - حوزه قضائی، قلمرو دادگاه ، صلاحیت دادگاه یا قاضی

عَدَم اِخْتِصاصِ المَحْکَمَة -عدم صلاحیت دادگاه

اِخْتَصَرَ - مختصر کرد ، خلاصه کرد

اِخْتَصَّ بِ - مخصوص بود به ، اختصاص یافت به

اِخْتَصَّ بِهِ - ربط داشت به ، دخل داشت به ، مربوط بود به ، متعلق بود ، وابسته بـود به ، تعلق داشت به

اِخْتَصَّ فُلاناً بِکَذا - چیزی را بکسی اختصاص داد ، مخصوص گردانید

اِخْتَصَمَ - مشاجره کرد ، منازعه کرد ، خصومت کـرد

اِخْتَطَّ - طرح ریزی کرد ، نقشه کشید برای ، پروژه داد ، طرح کرد (نقشه)

اِخْتَطَی - گام برداشت

اِخْتِطاف - ربودن (بچه‌ها) ، دزدیدن آدم بزور بردن

اِخْتَطَفَ - ربود ، برد ، برداشت وبرد ، از جای خود بیرون کرد ، بزور کسی را برداشت وفرار کرد

اِخْتَطَفَ اِمْرَأَةً - زنی را برداشت وفرار کرد ، با زنی فرار کرد

اِخْتَطَفَ الْبَصَرَ - چشم را خیره کرد

اِخْتَطَفَ وَلَداً اَوْاِنساناً - بچه یا آدم بزرگ را ربود ، دزدید ، بزور برد

اِخْتَفَی - مخفی شد ، پنهان شد ، ناپدید شد ، خودرا پنهان کرد ، پنهان بود

اِخْتَلَی بِهِ وَاِلَیْهِ وَمَعَهُ - خلوت کرد با ، تنها بود با

اِخْتِلاس مالِ الْحُکومَةِ - اختلاس در اموال دولت ، دستبرد بدارائی دولت

اِخْتِلاط - در هم آمیختن - در هم وبرهمی ، آشفتگی

اِخْتِلاطِ العَقْل - اختلال حواس ، جنون ، دیوانگی

اِخْتَلَبَ - گول زد ، فریب داد ، اغفال کرد

اِخْتَلَجَ - لرزید ، تکان خورد ، مرتعش شد ، ارتعاش پیدا کرد

اِخْتَلَجَ الاَمْرُفی الصَّدرِ - فکر چیزی اورا بستوه آورد ، اذیت کرد ، بزحمت انداخت ، غصه خورد ، فکر کردوغصه خورد

اِخْتَلَجَ الفِکْرُ - بخاطررسید ، خطور کرد ، قبلا خطور کرد ودر ذهن جایگیرشد(فکر)

اِخْتَلَجَتْ الْعَینُ - پلك چشم بال بال زد ، تکان خورد ، مرتعش شد

اِخْتَلَسَ شیئاً زهیداً - دله دزدی کرد ، ناخنك زد ، کش رفت

اِخْتَلَسَ - دزدید ، اختلاس کرد ، دستبردزد

اِخْتَلَطَ - مخلوط شد ، درهم آمیخت ، ممزوج شد

اِخْتَلَطَ الْحابِلُ بِالنّابِلِ - مغشوش شد ، در هم وبرهم شد ، آشفته شد

اِخْتَلَطَ عَقْلُهُ - اختلال حواس پیدا کرد ، دیوانه شد

اِخْتَلَفا - توافق نکردند (دو نفر) ، اختلاف پیدا کردند

اِخْتَلَفَ اِلَی الْمَکانِ - آمد وشد کرد به ، رفت وآمد زیاد کرد در

اِخْتَلَفَ عَنْ - فرق داشت با ، تفاوت داشت با ، متفاوت بود با

اِخْتَلَقَ کَذِباً - دروغ ساخت ، جعل کرد ، دروغ درآورد

اِخْتَلَقَ - تدبیری اندیشید ، شیوه‌یی بکار برد، چاره جویی کرد ، از خود چیزی ساخت یا اختراع کرد

اِخْتَلَّ - مختل شد ، ناسالم شد ، نا درست بود یا شد ، ناقص بود یاشد معیوب بود یا شد

اِخْتَلَّ عَقْلُه - اختلال فکر پیدا کرد ، دچار اختلال عقل شد

اِخْتَلَّ النِّظامُ - نامنظم شد ، نامرتب بود یاشد ، نظم مختل شد

اِخْتِمار - تخمیر

اِخْتَمَرَ - نقاب زد ، نقاب برروی افکند

اِخْتَمَرَ العَجینُ وغیرُه - خمیر ترش شد ، مخمر شد ، ورآمد ، بالاآمد

اِخْتِناق دَمَوِیّ - خناق ، خفگی

اِخْتَنَقَ بِهَواءٍ فاسِدٍ - دراثر هوای فاسد خفه شد

اَخْثَرَ - دلمه کرد ، غلیظ کرد ، بست

اَخْجَلَ - خجالت داد ، رسوا کرد ، خجالت زده ساخت

اَخْدَرَ - تخدیر کرد ، بیحس کرد

اُخْدود ج اَخادید خط گود ، شیار

اَخْذ - دریافت ، قبول ، وصول تلقی ، تناول ، گرفتن

اَخَذَ - خورد ، آشامید ،گرفت ، دریافت داشت، برد ، برداشت ، وصول کرد ، تلقی کرد ، درك کرد ، فرا گرفت ، یاد گرفت ، بدست آورد ، حاصل کرد ، گیر آورد ، فراهم کرد

اَخَذَ اَخْذَه - بکسی شباهت داشت (از نظر ظاهر یا اخلاق) ، تقلید کرد از ، تأسی کرد به ، ادای کسی‌را درآورد ، مانند بود به

اَخَذَ اِسْماً - شهرت یافت ، مشهور شد ، نامدار گشت

اَخَذَ بِه - بادست گرفت ، محکم گرفت ، درچنك آورد

اَخَذَ حِذْرَه - مواظب بود ، متوجه بود ، دقت کرد ، ملتفت بود ، توجه کرد ، متوجه خطر بود، درسر نگهبانی بود ، درپاسگاه بود

اَخَذَ دَماً - رك زد ، خون گرفت از

اَخَذَ رأیَه - مشورت کرد ، نظر کسی را درباره چیزی پرسید

اَخَذَه العَجَبُ - تعجب کرد از ، درشگفت شد از، بحیرت آمد از

اَخَذَ عَلیٰ غِرَّةٍ - بیخبر گرفت ، ناگهان گرفت ، غافلگیر کرد ، ناگهان حمله کرد ، شبیخون زد

اَخَذَ عِلْماً ب - ملاحظه کرد ، مورد ملاحظه قرار داد

اَخَذَ عَلیٰ نَفْسِه اوعاتِقِه - بر عهده گرفت ، متعهد شد ، ملتزم شد

اَخَذَ عَلیٰ عادَةٍ (ص) بعادتی معتاد شد

اَخَذَ عَلَیْه (ص) - عادت کرد به ، مانوس شد با،

محرم شد با ، معمولی‌شد با ، خودمانی‌شد با

اَخَذَ عليه وَجْهاً (ص) - زیاد با کسی خودمانی رفتار کرد

اَخَذَ علىٰ خاطِره (ص) رنجید از ، سخنی را مثلا بخود گرفت ورنجید

اَخَذَ علىٰ يَدِه - دستش را در کار بست

اَخَذَ فی - شروع کرد به ، آغاز کرد به

اَخَذَ مَرَضاً (ص) مریض شد ، مرض گرفت

اَخَذَ نَفَسَهُ - نفس کشید ، دم فرو برد ، نفس را فرو برد ، تنفس کرد

اَخَذَ نَفَسَهُ (ص) - نفسی باسودگی کشید ، راحت شد

اَخَذَه ، آخَذَه بِذَنْبِه اوعليه - مجازات کرد بر ، مؤاخذه کرد ، تنبیه کرد برای

اَخَذَ واَعْطىٰ - مبادله کرد ، معامله متقابل کرد ، معاوضه کرد ، گرفت وداد

اَخْذٌ وردٌّ - بحث ، مناظره ، مشاجره

اَخْذٌ وعَطاءٌ - دادوستد ، معامله متقابل ، مبادله

اَخَذَ يَفْعَلُ كَذا - شروع بانجام کاری کرد

آخَر - دیگر ، دیگری

الآخَر - دومی

اَخَّرَ - بتاخیر انداخت ، موکول کرد ، ازسرخود واکرد ، بتعویق انداخت ، باز داشت ، ممانعت کرد ، جلوگیری کرد ، عقب انداخت ، مانع شد ، متوقف کرد ، تأخیر کرد ، معطل کرد ، درنك کرد ، کند کرد ، آهسته کرد

اِخْراجُ الْفِلْم - کارگردانی فیلم (سینما)

حُكْم بِالْاِخْراجِ - دعوای استرداد حق تصرف ملك ومطالبه خسارت

اَخَّرَتِ السّاعَةُ - ساعت عقب کار کرد ، عقب افتاد

اَخْرَجَ - بیرون کرد ، خارج کرد ، بیرون انداخت ، اخراج کرد ، حذف کرد ، جدا کرد ، جابجا کرد ، استثنا کرد ، تعلیم داد ، تربیت کرد ، پرورش داد ، تمرین ومشق داد

اَخْرَسَ - گنك کرد ، ساکت کرد ، آرام کرد ، بیصدا کرد ، گیج ومبهوت کرد ، لال کرد

اَخْرَسُ - گنك ، لال ، ساکت ، آرام ، بیصدا

اَخْرَقُ - سفیه ، ابله ، نادان ، کودن

اَخْزىٰ - خجالتمند کرد ، رسوا کرد ، خجالت زده کرد ، شرمسار کرد

اَخْسَرَ - خسارت وارد آورد (بر) ، زیان رساند ، ضرر زد ، لطمه زد

اِخْشَوْشَنَ - با سختی زندگی کرد

اِخْصائِيّ ج اِخْصائِيُّون - متخصص

اِخْصائِيُّ الْاَنْفِ والْاُذُن - متخصص بینی و گوش (پزشك)

اَخْصَبَ - حاصلخیز بود یا شد ، بارور شد ، حاصلخیز کرد ، دارای نعمت فراوان کرد

اِخْضاع - مقهور ساختن ، مطیع ساختن ، غلبه

کردن بر ، شکست دادن

اِخْضَرَّ - سبزشد ، برنك سبز درآمد

اَخْضَرُ - سبز (درمیوه) : تازه ، خام ، نرسیده، نارس ، سبز

اَخْضَرحَشِیشِیٌّ - سبز برنك گیاه

اَخْضَعَ - تحت انقیاد در آورد ، خاضع کرد ، مقهور کرد ، رام کرد ، مغلوب کرد ،پیروزشد بر، شکست داد

اَخْضَلَ - تر کرد ، نم کرد ، مرطوب ساخت

اَخْطَأَ - اشتباه کرد ، درست نفهمید ، عوضی گرفت ، خطا کرد ، گمراه شد ، مقصر بود ، تقصیر کار بود ، گناهکار بود ، مرتکب گناه شد

اَخْطَأَبَیْنَ الشَّیْئَیْنِ - دوچیزرا باهم اشتباه کرد ، عوضی گرفت

اَخْطَأَالتَّقْدِیرَاَوِالحِسابَ - بد حساب کرد ، در ارزش یا حساب چیزی بخطا رفت ، درست حساب نکرد

اَخْطَأَالْغَرَضَ - بهدف نزد ، ازدست‌داد ، اصابت نکرد ، (مجازاً) نفهمید ، از نظر رد کرد ، خطا کرد

اَخْطَأَالْفَهْمَ - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد تعبیر کرد ، درست نفهمید

اَخْطَأَفِی الاِسْتِنْتاجِ - بد نتیجه گرفت ، بد استنباط کرد

اَخْطَأَفِی التَّسْمِیَةِ - غلط نامید ، با نام غلط صدا کرد

اَخْطَأَفِی التَّهْجِئَةِ - با املای غلط نوشت (در گفتگوی از کلمه)

اَخْطَأَفِی اللَّفْظِ - غلط تلفظ کرد ، درست تلفظ نکرد

اَخْطَأَفِی النَّقْلِ(اِی التَرجمة) -غلط ترجمه کرد، بد تعبیر یاتفسیر کرد

اِخْطار - اخطار ، تذکر ، اعلان ، اشاره ، خبر آگاهی ، اعلام

اَخْطَرَ - اخطار کرد ، آگاهی داد ، اعلام کرد

اَخْطَلَ فِی کَلامِهِ - یاوه سرایی کرد ، چرند گفت ، بیهوده گفت

اَخْفَی - پنهان کرد ، نهفت ، مخفی کرد

اَخْفَی الْمَسْرُوقاتِ - جا داد یا ضبط کرد (در گفتگوی ازمال دزدی)

اَخْفَی مُجْرِماً - مقصریا مجرمی‌را پناه داد

اِخْفاق - شکست ، ناکامی ، عدم موفقیت

اَخْفَشُ - روز کور

اَخْفَقَ - شکست خورد ، موفق نشد یا نبود ، رد شد (درامتحان) ، بجایی نرسید، کامیاب نشد، نتیجه نداد ، بمقصد نرسید

اَخْفَقَ النَّجْمُ - ستاره غروب کرد

اَخْفَقَ بِرَأْسِهِ - سر تکان داد ، با سر اشاره کرد ، با سر فهماند ، دراثر چرت زدن سرش تکان خورد

اَخْفَقَ الطّائِرُ والعَلَمُ - بال زد ، پر پـر زد ، (پرنده) دراهتزاز بود ، موج وارجنبید ، باهتزاز درآمد (پرچم)

اَخْلیٰ سَبیلَهُ - آزاد کرد ، رها کـرد ، خلاص کرد (از بند)

اَخْلَی السَّبیلَ لِغَیرِه - جاداد به ، راه داد به

اَخْلیٰ طَرَفَهُ - از کار برکنار کـرد ، معزول کرد ، منفصل کرد ، از کار انـداخت ، بیکار کـرد

اَخْلیٰ مَکاناً - جادادبه ، جا خالی کرد (برای)، جا باز کرد

اَخْلَی الْمَکانَ والإناءَ - تهی کرد ، خالی کرد (ظرف) ، ترك کردوتخلیه کرد(مکان)

اَخْلَی الْمَکانَ - از مجرای قانونی پس گرفت ، تخلیه کرد ، مسترد داشت ، خلع ید کرد

اِخْلاء - اخراج ، تهی سازی ، تخلیه ، عزل ، رفـع

اِخْلاص - رك گویی ، صمیمیت

بِاِخْلاصٍ - بی پرده ، با صمیمیت ، با صداقت

اَخْلاطُ النّاس - تـوده ، گـروه ، جمعیت ، ازدحام

اَخْلاطُ الْجَسَد - اخلاط چهارگانه ، چارطبع

اِخْلال بِالأَمْنِ - بهمزدن آرامش عمومی یا نظم عمومی

اِخْلال بِالْعَهْدِ - نقض پیمان ، بدقولی ، بد - عهدی ، نقض عهد

اَخْلَدَ - جاویدان کرد ، ابدی کرد

اَخْلَدَ اِلیٰ - میل کرد به ، تکیه کرد به ، متمایل شد به

اَخْلَدَ اِلیٰ و بِالْمَکانِ - اقامت کرد در ، ماند ، توقف کرد (درجایی)

اَخْلَفَ الظَّنَّ - ناامید کرد ، مأیوس کرد

اَخْلَفَ عَلَیْهِ - جبران کرد ، تلافی در آورد ، پاداش داد ، اصلاح کرد ، چیزی را عوض کـرد وچیزی بهتر بجای آن گذاشت

اَخْلَفَ وَعْدَهُ وَبِوَعْدِه - خلف وعده کرد ، بد قولی کرد ، بگفته وقول خود عمل نکرد

اَخْلَقَ الثَّوبَ - کهنه کرد ، فرسوده کرد (در اثر استعمال)

اَخَلَّ بِالأَمْنِ - آرامش عمومی را بر هـم زد ، مخل نظم شد ، امنیت عمومی را مختل کرد

اَخَلَّ بِالأَمْرِ - کوتاهی کرد در ، تقصیر کرد ، عاجزشد (ازانجام امری)

اَخَلَّ بِالْعَهْدِ - پیمان شکست ، زیرقول خودزد، بوعده وفا نکرد

اَخْمَدَ - خاموش کرد (آتش) ، فرو نشاند ، خوابانید ، از میان برد ، آرام کـرد ، ساکت کـرد

اَخْمَدَ اَنْفاسَهُ - خفه کرد ، زیـاد فشرد ، (در گفتگوی ازگلو)

اَخْمَدَالصَّوتَ - صدارا خاموش کرد ، ساکت کرد

اَخْمَدَالْهِمَّةَ - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

اَخْمَرَ - کینه بدل گرفت

اَخْمَصُ الْقَدَمِ - گودی کف پا

اَخَنُّ - کسیکه تو دماغی حرف میزند

اَخْنیٰ - سخن زشت گفت - حرف بدزد به ، ناسزا گفت ، دشنام داد ، فحش داد

اَخْنیٰ علیه الدَّهْرُ - روزگار بر او سخت شد ، ورق ازاو برگشت

اَخْنَفُ - کسیکه تو دماغی حرف میزند

اَخُو - برادر ، رفیق

اَلْاِخْوانُ الْمُسْلِمُونَ - اخوان المسلمین (حزبی که تا چندی پیش درمصر دارای تشکیلات بود)

اُخُوَّة - برادری، اُخُوَّت ، انجمن برادری یااخوت

اِخْوَة ، اِخْوان - برادران ، برادران از لحاظ وطن ، مرام ، دوستی وامثال اینها

اَخُوثِقَةٍ - قابل اطمینان ، قابل اعتماد ، معتمد ، امین ، وفادار

اَخُور - اصطبل ، طویله ، آخور

اَخْوَصُ - تنك چشم

اَخَوِیّ - برادرانه ، مبنی بر برادری

اَلْعَلاقاتُ الْاَخَوِیَّة - روابط برادرانه ، روابط برادری

اَلْاَخیذِ ج اَخْذیٰ - اسیر ، بندی

اَلْاَخیذَة - غنیمت جنگی

اَخیر ، اَلْاَخیر - آخرین ، آخرین بار ، در آخرین وهله ، آخر از همه ، بالاخره ، گذشته ، اخیر

اَخیراً - سرانجام ، عاقبت الامر ، بالاخره ، بتازگی ، اخیراً

اَخیلُوس (غ) - قهرمان داستان الیاذه که همر شاعر بزرك یونان آنرا بنظم کشیده است

اَخِیَّة - میخ طویله ، میخی که سرآن حلقه باشد وبرای بستن چارپایان بکار برند

اَدَّ - پریشان کرد ، در فشار گذاشت ، آزرد ، غمگین کرد ، رنجور کرد ، گرفتار کرد ، مبتلا کرد

اِدٌّ - بدبختی ، بلا ، مصیبت ، گرفتاری ، بیچارگی ، فاجعه

آدَهُ الْحِمْلُ - (بار) فشار آورد بر ، سنگینی کرد بر ، با سنگینی پایین آورد

اَدّیٰ - قرض را ادا کرد ، پرداخت ، حساب را واریخت ، بدهی را پرداخت کرد

اَدّیٰ اِلیٰ - منتج شد به ، منجر شد به ، منتهی شد به ، راهنمایی کرد به ، رساند به ، واصل کرد به

اَدَّی السَّلامَ - سلام داد ، سلام کرد

اَدَّی الشَّهادَةَ - گواهی داد ، شهادت داد

اَدّیٰ عَمَلَهُ - انجام داد ، اجرا کرد ، عمل کرد

اَدّیَ الْواجِبَ اَوِالْوَظیفَةَ - وظیفه خودرا عمل کرد ، تکلیف خودرا انجام داد

اَدّیَ الْیَمینَ - قسم خورد

اَدّیَ مُدَّةَ التَّمرینِ - دوره کار آموزی را تمام کرد ، دوره شاگردی یانوآموزی را گذراند

اَداة ج اَدَوات - وسیله ، ابزار ، چیز ، ماده ، جنس ، آلت ، (درنحو) حرف تعریف

اَداة تَعریف - حرف تعریف معین

اَداة تَنْکیر - حرف تعریف غیرمعین

اَداة سَبْق - پیشاوند

اَداة تَصدیر - پیشاوند

اَدارَ - بدوران انداخت ، به دور انداخت ، دورگرداند ، دور چرخاند ، باعث دورزدن شد ، موجب حرکت دورانی شد ، وارونه کرد ، واژگون کرد ، معکوس کرد ، دگرگون ساخت ، پشت رو کرد ، (لباس) وارونه کار انداخت (ماشین)

اَدارَالشَّیْئَ عَلَی الْقَوْمِ - چیزی را یك دور (باهل مجلس) داد ، یك دور سرو کرد ، (مثلا درگفتگوی از چای وشراب)

اَدارَاتِّجاهَ اَومَرکَزَ الشَّیْئِ - جهت چیزی را تغییرداد ، مسیرچیزی را تغییرداد

اَدارَالرَّأسَ - گیج کرد ، سردا بدوران انداخت

اَدارَعَنْ - دور ساخت ، دور کرد

اَدارَالسّاعَةَ - ساعت را کوك کرد

اَدارَالْعَمَلَ اَوْحَرَکَتَه - اداره کرد ، بکار انداخت ، راهنمایی کرد

اَدارَالْآلَةَ - بکار انداخت (درگفتگوی ازماشین وامثال آن)

اَدارَ عَلَی الشَّیْئِ (ص) - جستجوکرد از ، دنبال چیزی گشت

اَدارَعَقْلَهُ (ص) - قانع ساخت ، عقل(کسی را) پیچاند ، اغواکرد

اَدارَاَرْقامَ الْهاتِفِ - شماره تلفن را گرفت ، تلفن کرد

اِدارَةُ الشِّفْرَةِ (غ) اداره رمز

اِدارَةُ الْمُخابَراتِ السِّرِّیَّةِ - اداره آگاهی

اِدارَةُ الدَّرَكِ - اداره ژاندارمری

مَرْکَزُ الْاِدارَةِ - اداره مرکزی ، مرکز فرماندهی

مَجْلِسُ الْاِدارَةِ - هیئت مدیره ، هیئت مدیران

اِدارَةُ الْآلاتِ - بکارانداختن (موتوروهرچه از این قبیل باشد)

اِدارِیّ - وابسته باداره ، مربوط باداره ، اداری

اَدالَ - متداول کرد ، رایج کرد ، رواج داد

اَدامَ - همیشگی کرد ، دائمی کرد ، ادامه داد

اِدام (ص) روغن ، چربی

اِدام - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

اَدانَ - وام داد ، قرض داد

إدانَة - مجاب کردن ، متقاعد کردن ، الزام کردن

اَدُبَ - مؤدب بود ، باتربیت بود، ادب داشت، تحصیلات داشت

اَدَبَ - پذیرایی کرد ، ولیمه داد ، سور داد ، مهمانی یاضیافت کرد

اَدَّبَ - تربیت کرد ،پرورد ، تحت انضباط در آورد، تأدیب کرد ، تنبیه کرد ، مجازات کرد ،کیفرداد، زد ، گوشمال داد

اَدَبٌ - ادب ، تربیت ، آداب دانی ، سلوك ، شایستگی ، تهذیب ، آراستگی ، ظرافت ، تشخیص لطیف ، پرورش ، فرهنك ، آموزش وپرورش ، محجوبیت ،کمال ، تواضع ، حیا ، شرم ، فروتنی

اَدَبُ السُّلوكِ اَوِالْمُعاشَرَة - آداب معاشرت ، اِتیکت

اَدَبُ الْمائِدَة - (مثلا) آداب غذا خوردن ،اتیکت مربوط به غذا ، آداب ورسوم سرمیزغذا

عِلْمُ الْاَدَبِ - ادبیات

عِلْمُ الْاَدَب(فی اللغة العربیّة) - علم زبان ، فیلولوژی ، لغت شناسی

بِادَبٍ - مؤدبانه

آدِبٌ - پذیرایی کننده ، میزبان ، مهماندار (کسیکه در جلسه مهمانی پذیرایی میکند ، سِرو میکند)

آدِبَة - مؤنث آدب

اَدْبخانَة (ص) - مستراح

اَدْبَرَ - گذشت ، منقضی شد ، درگذشت ، مُرد ، پشت کرد ، گریخت ، عقب نشینی کرد

اَدَبِیّ - ادبی ، مربوط بادبیات ، ادیبانه ، اخلاقی ، مبنی بر اخلاق ، وابسته بعلم اخلاق

اَلْفَلْسَفَةُ الْاَدَبِیَّة - فلسفه اخلاق ، علم اخلاق

اِدَّة - بد بختی ، بلا ، مصیبت ، گرفتاری ، بیچارگی ، فاجعه

اَدْجَنَ اللَّیلُ - شب تاریك شد ، تاریکی همه‌جارا فرا گرفت

اَدْجَنُ - تاریك

اَدْحَضَ الْحُجَّة - دلیل را رد کرد ، باطل کرد ، تکذیب کرد

اِدِّخار - پس‌اندازی ، ذخیره کردن

اِدَّخَرَ - اندوخت ، ذخیره کرد ، کنار گذاشت (در گفتگوی از پول) پس‌انداز کرد ، احتکار کرد ، گردآورد ، گنج نهاد

اَدْخَلَ - داخل کرد ، درج کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ، اجازه ورود داد ، وارد کرد

اَدْخَنَتِ النّارُ - آتش دود کرد ، دود برخاست از

اَدْرَیٰ بِ - آشنا کرد با ، آگاه ساخت از ، مطلع ساخت از ، آگهی داد از ، خبرداد از

اَدْراجُ الكُتُب - قفسه‌های کتاب

ذَهَبَ اَدْراجَ الرِّياحِ - برباد رفت ، هیچ شد

رَجَعَ اَدْراجَهُ - رد پای اورا در بر گشتن گرفت

اُدْرَة - فتق ، فتق خایه ، فتق کیسه خایه

اَدْرَجَ الشَّيئَ فِي الشَّيئِ - گنجاند ، داخل کرد در ، درج کرد در

اِدْرِجِين (غ) ایدروژن ، هیدروژن

اَدْرَدُ - بی‌دندان

اَدْرَسَ - تعلیم داد ، یاد داد ، آموخت ، درس داد ، تدریس کرد

اَدْرَكَ - رسید ، وارد شد ، نائل شد ، دانست ، آگاه بود ، ملتفت بود ، هوشیار بود ، بدست آورد ، فراهم کرد ، فهمید ، تشخیص داد ، دریافت ، درك کرد ، مشاهده کرد ، دید ، فرا رسید به ، گیر آورد ، گرفت ، ملحق شد به

اَدْرَكَ الثَّمَرُ - میوه رسید

اَدْرَكَ الشّابُ - بسن قانونی رسید ، کبیر شد - (از نظر حقوقی)

اَدْرَكَ القِطارَ - بقطار رسید ، سوار قطار شد

اَدْرَكَ المَعْنىٰ - معنی چیزی را درك کرد ، دریافت

اَدْرَكَ الوَلَدُ - بالغ شد (بچه)

اَدْرَنَ - کثیف شد ، چرك شد

اَدْسَمُ - چرب ، روغن آلود ، روغنی ، چربی‌دار

اِدَّعَى الاَمْرَ - ادعا کرد ، وانمود کرد ، بخود بست ، مطالبه کرد ، اقامه دعوی کرد

اِدَّعىٰ بِكَذا - تظاهر کرد به ، وانمود کرد ، تزویر کرد

اِدَّعىٰ عَلَيْهِ بِكَذا - متهم کرد ، اتهام وارد کرد بر

اِدَّعىٰ عَلَيْهِ كَذِباً - تهمت زد ، بهتان زد ، دروغی را جعل کرد و بکسی نسبت داد ، دروغ در بارهٔ کسی جعل کرد

اِدِّعاء - ادعاء ، اتهام ، تظاهر ، وانمود ، بخود بستگی

الاِدِّعاءُ العامّ - دادستانی کل

اِدِّعاءُ العِلْم - علم فروشی ، فضل فروشی

اِدِّعاءُ المَرَضِ (تَخَلُّصاً من واجِبٍ) - تمارض کردن ، از زیر کار در رفتن ، خودرا بناخوشی زدن

اِدَّعَمَ علىٰ - تکیه کرد بر ستون ، (مجازاً) حمایت یا پشتیبانی شد

اِدْغام - ترکیب ، یکی‌سازی ، ادخال

اَدْغَمَ - حرفی را در حرف دیگر ادغام کرد ، دو چیز را باهم یکی کرد ، متحد کرد ، ترکیب کرد ، آمیخت

اَدْفَأَ - گرم کرد

اِدَّفَأَ - خودرا گرم کرد

اَدَقَّ - سایید ، نرم کرد ، صلایه کرد ، بصورت

پودر درآورد

اَدْقَعَ - چاپلوسانه فروتنی کرد ، بخاك افتاد ، پست شد

اَدْكَنُ - تیره مایل بسیاهی

اَدَلَّ عَلَيْهِ - زیاد خودمانی رفتار کرد با ، جرأت یافت بر

اَدْلَى - معلّق کرد ، آویزان کرد

اَدْلَى بِتَصْرِيحٍ - اعلام داشت ، اظهار داشت ، بیان داشت ، ایراد کرد

اَدْلَى بِحُجَّتِهِ - اقامه دلیل کرد

اَدْلَى بِشَهَادَتِهِ - شهادت داد ، گواهی داد ، گواهی کرد

اَدْلَى فِيهِ - بدگویی کرد از ، افترا زد به ، رسوا کرد ، افتضاح کرد ، بهتان وافترا بست ، بدنام کرد ، هتك شرف کرد

اَدْلَى بِكَلِمَةٍ - سخن گفت ، مطلبی بیان کرد

اِدْلَهَمَّ اللَّيْلُ - شب بسیار تاریك شد

اُدْم - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

اَدَمَ - ادویه زد ، چاشنی زد ، خوش مزه کرد ، با نانخورش خورد

اَدَمٌ، اَدَمَةٌ - پوست ، جلد ، پوشش

اَدْمَجَ الْحَبْلَ - ریسمان را خوب تابید

اَدْمَجَ الشَّيْئَ فِي الشَّيْئِ ترکیب کرد ، آمیخت یکی کرد

اَلْاَدْمِغَةُ الْاِلِكْتِرُونِيَّة - مغزهای الکترونی

آدَمِيٌّ - انسانی ، بشری ، دارای خوی انسانی ، شایسته آدمی ، مربوط بانسان یاآدم

اَدْنَفَ الْمَرِيضُ - حال مریض سخت شد ، بحرانی شد

اَدَوَات - وسائل ، ابزار ، لوازم ، آلات ، مواد ، ملزومات ، مصالح (ساختمانی وامثال آن)

اَدَوَات اِحْتِيَاطِيَّة - ابزاریدکی ، وسایل یدکی

اَدَوَات الْبِنَاء - مصالح ساختمانی

اَدَوَات صَوَّانِيَّة - آلات وابزار آتش زنه

اَدَوَات الْمَطْبَخ - لوازم آشپزخانه ، وسائل آشپزخانه

اَدَوَات مَكْتَبِيَّة - لوازم التحریر

اَدَوَات مَنْزِلِيَّة - اثاث ولوازم خانه ، ملزومات منزل

اَدْوَار الرُّعْب - رُلهای هول انگیز یا وحشتناك (درفیلم)

اَدْهَشَ - متحیر ساخت ، مبهوت کرد ، بشگفتی انداخت

اَدْهَقَ - پُر کرد ، لبریز کرد ، مالامال کرد ، لبالب کرد

اَدْهَمُ - بسیار سیاه ، سیاه وبراق مانند کهربای سیاه

اَدِيبٌ ج اُدَبَاء - ادیب ، دانشمند ، عالم ، نویسنده ، با ادب ، با تربیت ، مؤدب ، آراسته شایسته

اَدیمُ الْاَرْضِ - روی زمین ، پوست زمین ، پهنای زمین

اَدیم - چرم ، پوست دباغی شده ، پوست خام

اِذْ - چون ، چونکه ، نظر باینکه

اِذا - اگر

اِلّا اِذا - مگراینکه ، جزاینکه

اِذاً - بنا بر این ، آنگاه ، درآن هنگام ، پس ،

اَذیً - لطمه ، زیان ، آسیب ، صدمه ، خسارت ، شکایت ، گله ، نگرانی ، ناله ، تظلم

لَمْ یُصِبْهُ اَذیً - آزاری ندید ، رنجش پیدا نکرد ، ضرری متوجه او نشد ، لطمه یا آسیبی ندید

آذیٰ - آسیب رساند به ، آزار رساند به ، اذیت کرد ، صدمه ولطمه زد ، موردظلم یا بیعدالتی قرار داد

اَذابَ - ذوب کرد ، آب کرد ، حل کرد

آذار - ماه سوم شمسی مطابق با مارس

اَذاعَ - انتشار داد ، نشر داد ، بسط داد ، اعلام کرد ، بعموم آگهی داد

اَذاعَ السِّرَ - رازرا فاش کرد

اَذاعَ مَبْدءاً - (تز یا نظریه یی را) تبلیغ کرد ، ترویج کرد ، ایده یا عقیده یی را انتشار داد

اَذاعَ بِاللّاسِلْکیّ - با دستگاه بی سیم پخش کرد

اِذاعَةُ الْاَخْبار) بِاللّاسِلْکی) - پخش اخبار (بوسیله دستگاه بی‌سیم)

دارُ الْاِذاعَةِ - اداره رادیو

مَحَطَّةُ الْاِذاعَةِ - ایستگاه رادیو

هَیْئَةُ الْاِذاعَةِ الْبِریطانیَّة - بنگاه سخن‌پراکنی انگلستان ، رادیو انگلیس

اَلْاِذاعَة والتِّلِفِزیُون - رادیو وتلویزیون

اَلتَّمْثیلُ الْاِذاعیّ - نمایش رادیویی

مُقابَلَة اِذاعِیَّة - مصاحبه رادیویی

اَذاقَ - چشاند

اِذاما - هنگامیکه ، وقتیکه ، موقعیکه

آذانُ الْفار ، آذانُ الْفارِالْجَبَلِیّ - گل‌مرا فراموش مکن (صحرائی)

آذانُ الدُّب - پامچال ، زهرالربیع

اِذْذاكَ - بنا براین ، نتیجةً ، درنتیجه

اَذْریٰ - انداخت ، افکند ، پرت کرد بطرف پایین

اَذْرَتِ الْعَیْنُ الدَّمْعَ - اشك فرو ریخت (چشم)، اشکبارشد

اَذْرَقَ الطّائِرُ - فضله انداخت (پرنده) چلغوز کرد

اِذعان - اطاعت ، قبول ، اطاعت

اَذْعَرَ - ترساند ، بوحشت انداخت،وحشت‌زده کرد

اَذْعَنَ لَهُ - اطاعت کرد ، پیروی کرد ، پذیرفت ، تن درداد به

اَذْقَنَ - زنخ دار ، زنخ دراز

اَذْکیٰ - شعله ور ساخت ، برافروخت ، تابش‌داد

اَذْکَرَهُ - یادآوری کرد ، بخاطر کسی آورد

اَذَلَّ - شکست داد ، تحقیر کرد ، غلبه کرد بر ، خاضع ساخت ، رام کرد ، کوچك ساخت، ذلت‌داد

اِذْما - اگر

اِذَنْ - بنا براین ، آنگاه ، درآن هنگام ، پس ، درآنصورت

اُذُنٌ - گوش ، دسته هرچیزرا گویند مانند دسته کوزه وامثال آن ، (مجازاً) آدمی که زود تحت تأثیر قرار میگیرد ، آدمی که هرچه از راه گوش میشنود باور میکند

آذَنَ - اذان گفت ، اعلام کرد ، خبر کـرد ، اطلاع داد

اَذَّنَ لِلصَّلاة - اذان گفت (برای نماز)

اَذَّنَ فی مالْطَة (ص) - نصیحت بیهوده کرد ، یس بگوش خر خواند

اَذِنَ اِلَیْهِ - گوش داد به ، شنید ، استماع کرد

اِذِنَ لَهُ - اجازه داد ، پروانـه کارداد ، مرخص کرد ، اختیارداد

اِذْنٌ - اجازه ، پروانه کسب وکار ، اختیار

اِذْن بَرید - حواله پستی

عَنْ اِذنِکُم - بااجازه شما

آذِنٌ - تیریا چراغ راهنما (درراه‌آهن یاکرانه دریا) ، سیمافور

بِنْتُ الاُذُن - لوزه ، بادامك

اُذُن داخِلِیَّة - بطن پیچیده گوش ، قسمت درونی گـوش

اُذُن خارِجِیَّه - قسمت بیرونی گوش

اُذُن الظُّفْر - گوشت زیرناخن

اَذْنَبَ - مرتکب گناه شد ، جنایت کـرد ، خطا کـرد ، تقصیر کـرد ، خلاف کاری کـرد ، گناه کـرد

اُذَنَة (فی النبات) - برگچه ، برك کوچکی که بساق یك برك بزرك روییده باشد

اَذْهَبَ - برد ، بیرون فرستاد

اَذْهَلَ - آشفت ، گیج کرد ، دیوانه وار کرد ، ازخود بیخودکرد ، بفراموشی انداخت

اَذِیَ - آسیب دید ، عذاب کشید ، صدمه دید ، زحمت دید ، لطمه یا زیان دید ، آزرده واذیت‌شد

اُذَیْنُ الْقَلْبِ (فی التشریح) - گوشك ، دهلیز قلب

اُذَیْنَة (فی النبات) - برگچه ، برك کوچکی که بساق یك برك بزرك روییده باشد

اَرَیٰ - نشان داد

اَرابَ اللَّبَنَ - شیررا دلمه کرد ، شیررا مـاست کرد (مثلا)

اَراجیف - اخبار تحریك‌آمیز ، اغتشاش‌آمیز ، اخباری که تولید اضطراب وآشفتگی میکند

اَراحَ - آسوده کرد ، راحت کرد ، تسکین داد ،

راحت رساند

اَرادَ - خواست ، اراده کرد ،آرزو داشت ، مایل بود ، اختیار کرد ، انتخاب کرد ، منظورداشت ، قصدکرد ، مقصودداشت ، اختیارداشت

اَرادَ اَوْلَمْ یُرِدْ - خواهی نخواهی - چه بخواهد چه نخواهد ، خواه ناخواه

اِرادَة - اراده ، خواست، مشیت، آرزو ، رغبت، میل ، تمنی ، اختیار

بِاِرادَةِاللّه - با خواست خدا ، انشاءالله

اِرادَة ماسیَّة اراده قاطع ، اراده آهنین

بِحَسَبِالْاِرادَةِ - بطوردلخواه ، موافق میل

اِرادیّ - ارادی ، اختیاری

اَراروُط (غ) - اراروت : قسمی گیاه نشاسته‌یی، نشاسته اراروت

اَراضی اَمیرِیَّة - خالصه جات

اَراعَ - لذت داد ، مشعوف ومحظوظ کرد ، لذت برد از ، پسندش آمد ، ترساند ، بفزع انداخت، احساسات را بحرکت آورد ، تکان درونی داد ، بهیجان انداخت

اَراقَ - ریخت

اِراقَةُالدِّماء - کشتاروخونریزی

اَراوِلَه ، اَراوِیَة (ص) - گل داودی

اَرَبٌ - احتیاج ، نیاز ، آرزو ، میل ، تمنی ، پایان ، مهارت ، استادی ، صداقت ، زیرکی ، فطانت ، زرنگی

اَرَّبَ العُقْدَةَ - گره زد ، گرهی را محکم بست

اَرِبَ - حاذق شد ، ماهرشد ، مهارت پیدا کرد

اِرْباً اِرْباً - قطعه قطعه ، تکه تکه

اَرْبابُالْمَناصِب (العالیة) - صاحبان مقام ، شخصیتهای عالیمقام ، کارمندان عالی رتبه ، صاحبمنصبان

اُرْبَة ج اُرَب - گره ، کراوات ، پاپیون

اَرْبَحَ - استفاده رساند ، نفع داد ، سودرساند ، پیروز ساخت

اَرْبَدُاللَّونِ - خاکی (رنگ) ، تیره رنگ ، خاکستری رنگ

اِرْبَدَّ - تیره رنگ شد

اُرْبیان - مید

اُرْبِیَّة - کشاله ران ، کش ران ، بیخ ران (در معماری) ، ماهیچه

اِرْتَأَیَ الْاَمْرَ - مورد بررسی قرار داد ، تأمل واندیشه کرد در

اِرْتَأَیَ رَأْیاً - پیشنهادی تقدیم داشت ، پیشنهاد کرد

اِرْتاحَ (ص) - استراحت کرد ، راحت بود ، در آسایش بود

اِرْتاحَ لِلْاَمْرِوَاِلَیْهِ - خوشنود بود از ، راضی بود از ، خوشوقت شد از ، ممنون شد از

اِرْتَأَسَ الْقَومَ - ریاست داشت بر ، ریاست کرد بر ، ریاست آنهارا برعهده داشت

اِرْتاعَ مِنْهُ - ترسید از ، وحشت داشت از

اِرْتِجاجُ الْمُخِّ - صدمه مغزی ، ضربه یا تکان سخت مغز

اِرْتِجاج - لرزیدن ، لرزه ، ارتعاش ، تلاطم ، اضطراب ، جنبش

اُرْتِجَ عَلَيْهِ الْاَمْرُ - گیج شد ، متحیرشد ، معطل ماند که چه کند

اُرْتِجَ عليه الْكَلامُ - زبانش از گفتار بسته شد ، دست پاچه شد ، اشتباه وخلط کرد

اِرْتَجَحَ فِي الْاُرْجوحَة - تاب خورد (درتاب) ، درتاب نشست ، باینطرف وآنطرف تاب خورد

اِرْتَجَفَ - لرزید ، مرتعش شد

اِرْتِحال - حرکت کردن ، کوچیدن ، جلای وطن کردن ، مهاجرت کردن

اِرْتَحَلَ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اِرْتَحَلَ عَنِ الْوَطَنِ - از وطن مهاجرت کرد ، جلای وطن کرد

اِرْتَدَّ - برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، عقب افتاد ، عقب کشید

اِرْتَدَّ راجِعاً اِلى - بهمان حالت یامکانی که بود برگشت

اِرْتَدَّ عَنْ - دست کشید از ، ترك کرد ، رها کرد ، ول کرد ، دست برداشت از

اِرْتِداد عَنِ الدّين اَوِ الْعَقيدَة - از دین برگشتگی ، ارتداد ، ترك عقیده یا دین ، مرتد شدن

اِرْتَدَعَ عَنْ - متنفر شد از ، بیزار شد از ، توی ذوقش خورد ، خود داری کرد از ، دست برداشت از

اِرْتَزَقَ - معاش بدست آورد ، ارتزاق کرد ، اعاشه کرد

اِرْتَشى - رشوه گرفت

اِرْتَشَحَ الْاِناءُ - آب پس داد (درگفتگوی ازظرف) ، تراوید

اِرْتَشَحَ الْجَسَدُ - بدن عرق کرد

اِرْتَشَحَ الْماءُ - تراوش کرد ، نفوذ کرد ، صاف شد ، پالوده شد

اِرْتَشَفَ الشَّرابَ - آب یا هرمایعی را مکید

اِرْتَضَى الشَّيْئَ - قناعت کرد به ، اکتفا کرد به ، راضی وقانع شد به

اِرْتَضَى الشَّيْئَ وبه وفيه - قبول کرد ، پسندید ، موافقت کرد با ، راضی شد به

اِرْتَطَمَ - بگل فرورفت

اِرْتَطَمَ الْمَرْكَبُ - کشتی بگل نشست

اِرْتِعاش شَيْخُوخِيّ - رعشه پیری

اِرْتَعَدَ - لرزید ، تکان خورد ، جنبید

اِرْتَعَدَ خوفاً اَوْغَضَباً - ازترس یا خشم لرزید

اِرْتَعَدَتْ فَرائِصُه - اندامش را لرزه گرفت

اِرْتَعَشَ - لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، جنبید

اِرْتَعَشَ بَرْداً اَوْخَوْفاً - از سرما یا از ترس بخود لرزید

اِرْتَعَصَ - پیچ وتاب خورد ، لولید

اِرْتفاع - بالا رفتن ، افزایش یافتن ، ارتفاع داشتن

اِرْتفاق - بهره مند شدن ، مورد استفاده قرار دادن ، سود مندی (در کالبد شکافی) ، پیوستگی ، اتصال

حَقّ الْاِرْتفاق (فی القانون) - حق مشاع ، حق ارتفاقی

اِرْتَفَعَ - طلوع کرد ، برآمد ، بالاآمد ، صعود کرد ، بالا رفت ، زیاد شد ، افزایش یافت ، ناپدید شد ، زایل شد ، مرتفع شد

اِرْتَفَقَ بِهِ - استفاده کرد از ، سود برد از ، فایده برد از

اِرْتقاء - بالا رفتن ، صعود کردن ، پیشرفت کردن

اِرْتَقیٰ - صعود کرد ، بالا رفت ، پیشرفت کرد ، بمقام بالاتر رسید

اِرْتکاب - عمل ناروا کردن

اِرْتکاض الْجَنین (فی البطن) - جنبیدن بچه در شکم ، جان گرفتن

اِرْتَکَبَ الذَّنْبَ - جنایت کرد ، عمل ناروا کرد ، مرتکب خلاف شد

اِرْتَکَبَ الْفَحْشاءَ - زنا کرد ، جنده بازی کرد

اِرْتَکَبَتِ الْفَحْشاءَ - زنا داد (در گفتگوی از زن)

اِرْتَکَزَ - درنك کرد ، مکث کرد ، استقرار یافت ، جایگزین شد

اِرْتَکَزَ علیٰ - تکیه کرد بر ، تکیه داشت بر

اِرْتَکَضَ - جنبید ، حرکت کرد ، متلاطم شد ، مضطرب شد ، بالا وپایین افتاد

اِرْتَکَضَ الْجَنین فی الْبَطن - بچه در شکم بحرکت آمد ، جنبید ، جان گرفت

اِرْتَکَمَ - متراکم شد ، جمع شد ، بصورت توده وکپه درآمد ، انبوه شد

اِرْتَکَنَ علیٰ - تکیه داد ، استناد کرد ، تکیه کرد بر ، پناه والتجا برد به

اِرْتَمیٰ علیٰ قَدَمَیْ فُلانٍ - روی پای کسی افتاد

اِرْتَمَسَ فِی الْماءِ - فرو رفت در آب ، غوطه خورد

اِرْتَوَی الْاِنْسانُ والحَیوانُ - سیر آب شد ، تشنگی او تسکین یافت

اِرْتَوَی الْحَقْلُ - مزرعه آبیاری شد

اَرْتوازیّ (غ) - آرتزین

آبار اَرْتوازیَّة - چاههای آرتزین

اِرْتَهَنَ الشَّیئَ - بگرو گرفت ، بعنوان رهن گرفت

اِرْتَهَنَ بِالْاَمْرِ - وابسته بود به ، مربوط یا منوط شد به ، موکول شد به ، مقید شد به

اُرْثوذُکْسیّ (غ) - درست ، صحیح ، دارای نظریه

صائب

کَنیسَة اُرْثوذُکْسِیَّة - کلیسای خاور یا ارتودکس، (کلیسای روسی ویونانی)

اَرِجَ - بوی عطرداد، معطر بود

اَرَّجان - نام یکی ازنواحی بهبهان

اَرْجَحَ - ترجیح داد، تفضیل داد، مزیت داد

اَرْجَحُ - بهتر، دارای مزیت بیشتر

اَرْجَحِیَّة - برتری، مزیت، تفوق، افزونی

اَرْجَعَ - برگرداند، پس داد، مسترد داشت

اَرْجَفَ - اخبار ناراحت کننده منتشر کرد، اخبار اغتشاش آمیز انتشار داد

اُرْجُوان، اُرْجُوانِیّ - ارغوانی (رنگ)، قرمز سیر

الرُّقْعَةالاُرْجُوانِیَّة - تعبیر زیبایی که در یک قطعه نثر ضعیف وسست بکار رفته باشد

اُرجوحَة - الله‌کُلَنْك، حرکت پس وپیش یا بالا وپایین، تاب (ازوسایل ورزش)

اُرْجُون (غ) - گازی که بمقدار کم در هوا موجود است و برای ساختن چراغهای برق بکار میرود

اَرَّخَ - کتاب تاریخ نوشت

اَرَّخَ الْخطابَ وَغَیْرَهُ - نامه یا چیز دیگر را تاریخ گذاشت، تاریخ دار کرد

اَرْخبیل (غ) - بحرالجزائر، مجمع الجزایر، دریای پرجزیره

اَرْخَصَ - ارزان کرد

اَرْخِیُولُوجِیا (غ) - باستانشناسی

اَرْدَأَ - چیزی را زشت کرد، بد کرد، بد جلوه داد

اَرْدَأُ مِن - بدتر از ...

اِرْدَبّ - پیمانه مصری برای حبوبات (۱/۹۸۰ هکتولیتر)

اَرْدُواز (غ) - تخته سنك، لوح سنك، سنك لوح

قَلَم اَرْدُواز - قلم تخته سنك

اَرَذَّتِ السَّماءُ - باران ریز بارید

اَرْذَلَ - ردکرد، ترك کرد، دورانداخت

اَرُزّ، رُزّ - برنج (خوراکی)

اَرزلُبْنان - درخت ارز که در لبنان میروید ودارای چوبی محکم است

اَرْزَن - چوب سخت یا محکم

اَرْسیٰ حَجَرَ الْاَساسِ - سنك بنا را کار گذاشت

اَرْسَی السَّفینَةَ - کشتی را با لنگر بست، لنگر انداخت

اِرْسالِیات دینِیَّة - مبشران دینی، هیأت مبلغان مسیحی

اَرِسْتُقْراطِیّ (غ) - اشرافی، شخص از طبقه اشراف

اَرِسْتُقْراطِیَّة - طبقه اشراف، حکومت اشراف یا اشرافی، اشرافیت، سیستم و نوعی حکومت که در آن قدرت و نظارت در دست اشراف

باشد

اَرْسَخَ - پا برجا کرد ، ثابت واستوار کرد

اَرْسَخَ فِی الذِّهْنِ - مرکوز ذهن ساخت ، بزور تکرار جایگیر درذهن کرد ، تلقین کرد

اَرْسَلَ الشَّیْءَ وبِهِ - (چیزی را) فرستاد

اَرْسَلَ فی طَلَبِهِ - دنبال کسی فرستاد ، کس فرستاد تااورا بیاورد

اَرْسَلَ نُقُوداً - پول فرستاد

اِرْشادات فَنِیَّة - راهنمائیهای فنی

اَرَشَّتِ السَّماءُ - رگبار بارید (درگفتگوی از باران)

اَرَّشَ بَیْنَهُم - تخم اختلاف و نفاق در میانشان پاشید ، ایجاد مزاحمت وناراحتی در میان آنها کرد

اَرْشِمَنْدِریت (غ) - رئیس دیر ، راهب بزرك ، راهب کل ، کشیش بزرك کلیسا

اَرْشیدوق (غ) - دوك بزرك (لقب اروپایی برای مرد)

اَرشیدوقَة (غ) - زنِ دوك بزرك (لقب اروپایی برای زن)

اَرْشیف (غ) - آرشیو ، بایگانی ، جای نگهداری اسناد واوراق

اَرْصَدَلَهُ شَیْئاً - آماده کرد ، فراهم ساخت ،تهیه کرد ، دراختیار گذاشت

اَلاَرْصِدَةُ الْمُسْتَثْمَرَة - سرمایه های بکار افتاده (موجودی هایی که ازآنها بهره برداری میشود)

اُرْصُوصَة - قسمی کلاه سبك تابستانی مانند کلاه خودکه بندی هم زیر گلو دارد ، کلاه پاسبانان یا آتش نشانان

اَرْض - خشکی ، زمین ، روی زمین

اَلاَرْض - کرد زمین ، دنیا

اَرْض زِراعِیَّة - خاك ، مِلك ، زمین زراعتی

اَلاَرْضُ الْمُقَدَّسَة - فلسطین

کَوْکَبُ الاَرْضِ - طلق ، تلق

اَرْضُ الْمَوْعِد - زمین موعود (کنعان)

اَرْضُ النَّعْل - کفِ کفش ،آن قسمت ازکفِ کفش که با زمین برخورد میکند

اَرْض خارِجَ الذِّمام (ص) - زمین مرزی ، برزخ

اَرْضَی - راضی کرد ، خشنود کرد ، متقاعد یا قانع کرد ، ارضاءکرد

اَرَضَة - موریانه

اَرْضِیّ - زمینی ، دنیوی ، جهانی ، خاکی ، ساکن زمین ، مربوط بزمین ، وابسته بدنیا یا جهان ، زراعتی ، روستایی

اَرْضِیّ شَوْکِیّ - انگنار ، کنگر فرنگی ، اردشاهی

دَوْر اَوْطابِق اَرْضِیّ - طبقه اول عمارت،اشکوب هم‌تراز زمین ، طبقه محاذی کف زمین

اَرْضِيَّة (ص) ـ کف اطاق ، روی زمین (اطاق)، کرایه انبارداری ، انبارداری

اَرْضِيَّةُالصُّورَةِ (ص) ـ زمینه (در تابلوی نقاشی وغیر آن) ، دورنمای عقب ، زمینه که طرح را روی آن رسم میکنند

اَرْضَعَ ـ شیرداد

اَرْطَبَ ـ کمی ترکرد ، نم زد ، مرطوب کرد ، رطوبت داد

اُرْطَة (ص) **اُورْطَة** (ص) ـ گردان (در اصطلاح نظامی)

اَرْطَنْسِيَة ، **اَرْطَنْسِيا** (غ) ـ گل ادریسی ، نوعی گل ژاپنی

اَرْعَبَ ـ ترساند ، وحشت زده کرد ، برعب انداخت ، ارعاب کرد

اَرْعَدَ ـ لرزاند ، تکان داد به

اَرْعَشَ ـ لرزاند ، مرتعش ساخت

اَرْعَصَ ـ جنباند ، تکان داد ، حرکت داد

اَرْغىٰ وَاَزْبَدَ غَضَباً ـ جوش وخروش کرد (از روی خشم) ، کف وپف کرد (از غضب)

اِرْغام ـ اجبار

اَرْغَبَ ـ تطمیع کرد ، بطمع انداخت ، وادار کرد ،اغواکرد ، جلب یا جذب کرد ، متمایل کرد ، برغبت انداخت ، آرزومند کرد

اُرْغُل ـ قسمی نی ، قسمی ساز بادی

اَرْغَمَ ـ مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، باجبار واداشت

اُرْغُن ، **اُرْغنُون** (غ) ـ اُرك ، ارغنون

اُرْغُول ـ نی ، فلوت ، قره نی ، اُبوا ، (قسمی ساز بادی)

اُرْغُون (غ) نام نوعی گاز

اَرَفَّ الطَّائِرُوَالرّايَةُ ـ بال بال زد ، پر پر زد (پرنده) باهتزازآمد (پرچم)

اَرْفَدَ ـ راست نگهداشت ، شمع زد (در زیر) تیرك زد

اِرْفَضَّ النّاسُ ـ مردم متفرق شدند ، رفتند ، پراکنده شدند

اِرْفِضاضُ الْجَلْسَةِ ـ پایان یافتن جلسه ، برچیده شدن جلسه

اَرْفَقَ ـ سودمند بود ، بدردخورد، فایده داشت ، استفاده داد

اَرْفَقَ بِكَذا (ص) ـ ضمیمه کرد ـ پیوست داد به ، ملحق کرد به

اَرِقَ ـ بیخوابی کشید ، با بی خوابی گذراند

اَرَقٌ ـ بیخوابی

اَرَقَّ ـ نازك کرد ، لاغر کرد ، بی قوت کرد

اَرَقَّ قِوامَ الشَّيءِ ـ رقیق کرد ، لطیف کرد ، منبسط کرد

اَرَقَّ اللَّفْظَ ـ بسادگی وظرافت سخن گفت

اَرْقَأَ الدَّمَ وَالدَّمْعَ ـ از ریزش خون یا اشك جلوگیری کرد

أَرَقان - زردیان ، زردی ، یرقان ، بادزدگی، زنگ گیاهی ، شتّه ، شپشه

أَرَقَة - کرم (حشره)

أَرْقَدَ - خوابانید ، اورا دراز کشانید

أَرْقَشُ - خال دار ، خال خالی ، لک دار

أَرْقَصَ - رقصانید

أَرْقَطُ - خال دار ، خال خالی - پلنگ

إِرْكان - اعتماد ، اطمینان، توکل ، امیدواری به

أَرْكان حَرْب - ستاد ارتش

رَئیس أَرْکان حَرْب - رئیس ستاد ارتش

أَرْکان‌حَرْب (ص) - افسر ستاد

أَرْكَبَ - سوار کرد

أَرْكَزَ (ص) - تثبیت کرد ، ثابت کرد ، راسخ کرد

أَرْكَنَ إِلَيْهِ - اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ، تکیه کرد به ، امیدوار بود به ، توکل کرد به، استناد کرد به

أَرْكَنَ إِلَى الْفِرار - پا بفرار گذاشت ، فرار اختیار کرد

أَرْكِيُولُوجيا - باستانشناسی

أَرَمَّ الْعَظْمُ - استخوان پوسید ، فاسد شد، ساییده شد ، فرسوده شد

أُرَّم - دندانهای (آسیا)

حَرَّقَ الْأُرَّمَ - دندان قرچه کرد ، دندانهارا بهم سایید یافشرد

أُرْمَة - نیم تنه یا کتی که دارای نشان های خانوادگی است ، تابلو ، آگهی دیواری ، پلاکارد ، شعارهاییکه در میتینگ ها واجتماعات باخودحمل میکنند، آرم ، پرچم ، نشان‌پرچم

أُرْمِدَ الرَّجُلُ - چشم درد گرفت

أَرْمَدُ - کسیکه دارای چشم درد است

أَرْمَل ، أَرْمَلَة - زن شوهرمرده ، بیوه زن

أَرْمَل - مرد زن مرده ، بیوه مرد

أَرْمَلَ الرَّجُلُ - بیوه مردشد ، زنش مرد

أَرْمَلَت الْمَرْأَة - بیوه زن شد ، شوهرش مرد

أَرْمَلَةُ الْمَلِك - ملکه بیوه ، زنی که شوهرش پادشاه بوده ومرده است

أَرْمَنِيّ - شخص ارمنی ، وابسته و مربوط به ارمنستان

أَرْمِينِيَّة - ارمنستان

أَرْناؤوطِيّ (ص) ،**أَرْناؤودِي** (ص) ـ بومی اسکاتلند

أُرْنيك (ص) - مدل ، نمونه ، سرمشق

أُرْنيك ، أُورنيك (ص) - فرم چاپی که در ادارات و بانکها و همچنین بنگاهها میدهند تا شخص آنرا پر کند و مشخصات خود وکارش را در آن بنویسد ، ورقه درخواست‌کار ، مناقصه و امثال اینها

أَرْوَى - سیرآب کرد ، عطش را فرو نشاند ، آبیاری کرد

اُرُوبّا (غ) - اروپا ، فرنك

اُرُوبّی (غ) - اروپایی ، فرنگی

اَرُوپْلان (غ) - هواپیما ، طیاره

اَرْوَحَ الْماءُ - بوی بد داد ، بوی بد کرد

اَرْوِقَةُ الْقِمار - تالارهای قمار

اَرُومَة - کُنده درخت ، ریشه ، بیخ ، اصل ، نژاد ، گوهر نژادی ، مبدأ ، منبع

اِرْهاب - ترساندن ، تشر زدن ، تهدید کردن

اِرْهابِیّ - مربوط به تهدید یا ترس (تروریستی)

اِرْهابِیّ ج اِرْهابِیُّون - تروریست

اِرْهابِیَّة - تروریسم (اصول حکومت یا مخالفت با دولت بوسیله تهدید وایجاد وحشت)

قامُوا بِالْاَعْمالِ الْاِرْهابِیَّة - بـه تروریستی دست زدند

اَرْهَبَ - ترسانـد ، تشر زد ، نهیب داد بـه ، ایجاد وحشت کرد در ، باتهدید مواجه کرد

اَرْهَجَ - گردهوا کرد ، گرد بلند کرد

اَرْهَجَ بَیْنَهُم - آنها را علیه یکدیگر تحریك کـرد

اَرْهَفَ - رقیق کرد ، نازك کرد - تیز کرد

اَرْهَفَ السَّیْفَ والذِّهْنَ - شمشیر یا ذهـن را تیز کرد

اَرْهَفَ اُذُنَیْهِ - گوشهایش را تیز کرد

اَرْهَنَ الشَّیْئَ - گروگذاشت ، رهن گذاشت

آرِیّ (غ) - آریائی ، منسوب به نژاد آریایی

اَرِیب - ماهر ، حاذق ، زرنگ ، هوشیار ، زیرك فطن ، دارای هوش اختراع ، هنرمند ، بااستعداد ، کاردان

اَرِیج - بوی خوش ، عطر

اَرْیَحِیّ - دارای طبع عالـی ، نیکو سیرت ، نیك نهاد ، نیك سرشت ، دارای سعه صدر ، دست ودل باز

اَرْیَحِیَّة - علو طبع ، بلند نظری ، بلند همتی ، نیکو سرشتی ، نیك سیرتی ، سعه صدر

اَرِیکَة ج اَرائِك - تخت ، تختخواب ، نیمکت ، تختخواب مجلل وعـالـی ، تختخواب یا تخت ونیمکت متـکا دار

اَرِیکَة - تخت سلطنت

اَرْیُوسِیّ (غ) - تابع طریقه یا مذهب اریوس ، مربوط باریوس

اَزَّ الشَّرابُ الْفَوّارُ - گاز بیرون داد (در گفتگوی از نوشابه گاز دار) ، صدای فِش کـرد (هنگام برداشتن در نوشابه)

اَزَّ الطَّبْخُ عَلَی النّارِ - (خوراك روی آتش) جوشید وصدا کرد ، نزدیك بجوش بود ، آهسته جـوشید

اَزَّ النَّفَسُ فِی الصَّدْرِ - خِس خِس کرد ، (صدا) صدادار نفس کشید

اِزاء - رو برو ، سَمْت مقابل ، سَمْت مخالف ، برابر ، راستِ رو ، مقابل

اَزاحَ - جابجا کرد ، بُرد ، برطرف کرد ، زایل کرد ، دور کرد

اَزاحَ اللِّثامَ عَنْ - نقاب از چهره گشود ، پرده برداشت ، آشکار کرد ، واضح وهویدا ساخت ، (درگفتگوی از مطلب)

اَزادَ - غذا یا وسیله فراهم کرد برای ، خواربار یا سورسات تهیه کرد

اِزار - پوشش ، چادرشب ، لباس خانه ، پوشه ، لفاف ، جلد کاغذی

اِزارُ الحائِطِ - اِزارهٔ دیوار

اَزالَ - زایل کرد ، برطرف کرد ، دور کرد ، محو کرد ، جابجا کرد

اَزالَ الاَثَرَ - پاك کرد ، محو کرد ، حك کرد ، ازمیان برد

اَزالَ الضَّرورَةَ (ص) - شاشید ، شاش کرد ، قضاء حاجت کرد

اِزالَة برطرف سازی ، انتقال ، رفع ، اخراج ، حذف ، اِمحاء

اِزْبٌ - آدم کوتاه و کلفت ، خِپِل ، خِپِله

اَزَبُّ - پرمو ، داری موی پر پشت ، مو دار ، پشمالو

اَزَبَ الماءُ - جاری شد ، جاری بود ، روان بود یا شد

اَزْبَدَ - کف دار کرد ، کف ازچیزی بالا آورد ، بکف آورد ، خشم او بجوش آمد ، جوش خورد ، بهیجان آمد (در اصطلاح محاوره) ، کف کرد

اَزَّتِ الرِّيحُ والقَذيفَةُ (باد یا گلوله) صدای غژ کرد ، وِزّ کرد (صدای باد هنگام وزیدن وصدای گلوله هنگام دررفتن)

اِزْجاء التَّهانِی - تقدیم داشتن تبریك و تهنیت

اَزْجَی - جلو برد ، بحرکت انداخت ، با مدارا پیش برد ، راند

اَزْجَی التَّحِیَّةَ اَوِالشُّكْرَ - درود گفت ، تشکر خودرا تقدیم داشت

اَزْحَلَ - جابجا کرد ، انتقال داد ، دور ساخت ، برطرف کرد ، بُرد

اَزْخَمَ اللَّحْمُ - (گوشت) بو گرفت ، بو افتاد ، اندکی فاسد شد

اِزْدادَ - زیاد شد ، افزوده شد ، اضافه شد ، علاوه شد

اِزْدانَ - زینت یافت ، زیور گرفت ، مزین شد ، متحلی گشت ، تزیین شد

اِزْدَجَرَهُ - جلوگیری کرد از ، محدود ومحروم کرد ، بانك بر او زد ، سرزنش وتوبیخ کرد

اِزْدحام - جمعیت ، ازدحام

اِزْدَحَمَ بِكَذا - شلوق شد از ، پرشد از ، ازدحام شد در ، پراز جمعیت شد

اِزْدراء - تحقیر کردن ، ناچیز وحقیر شمردن ، اهانت ، خواری ، خِفّت

اِزْدَری - خوار وحقیر شمرد ، تحقیر کرد ، ناقابل

دانست ، عار داشت از

اِزْدَریٰ بِالْخَطَر - با خطر مقاومت کرد ، بی - اعتنایی کرد (بخطر) ، ناچیز گرفت ، بانگاه حقارت آمیز بخطر نگریست

اِزْدَقَمَ - بلعید ، غورت داد

اِزْدَهَرَ - درخشید ، تابید ، پرتوافکند ، رونق گرفت

اِزْر - پوشش ، چادرشب ، لباس خانه ، پوشه ، لفاف ، جلد کاغذی

اَزْر - پشت ، گرده ، کمر ، نیرو ، قدرت ، توانایی ، توان ، قوه ، طاقت

شَدَّ اَزْرَهُ - کمک کرد به ، پشتیبانی کرد از ، یاری وهمراهی کرد ، (نسبت بکسی)، معاضدت ومساعدت کرد

آزَرَ - کمک کرد ، حمایت کرد ، پشتیبانی کرد ، یاری کرد ، معاضدت کرد ،مساعدت کرد، همراهی کرد

اَزَّرَ - پوشاند ، مستور کرد ، پوشانید ، در لفافه پیچید ، قنداق کرد ، چیزی را بخود پیچید

اَزْرَیٰ بِالْاَمْرِ - بی‌ارزش دانست ، ناچیزشمرد، جزیی وحقیر پنداشت

اَزْرَیٰ بِهِ - تحقیر کرد ، بی احترامی کرد ، سبک کرد

اَزْرَقُ - آبی (رنك) ، نیل

اَزْرَق پِرُوسِیّ - نیل‌فرنگی ، نیل پروسی

اَزْرَق داکِن - آبی سیر (درگفتگوی ازرنك)

اَزْرَق سَماوِیّ - آبی‌آسمانی ، برنك‌آسمان

اِزْرَقَّ - آبی رنك شد

اَزْعَجَ - ناراحت کرد ، آسفته کرد ، تولید زحمت کرد برای ، بزحمت انداخت ، مزاحم شد

اَزْعَرُ (س) آدم رذل ، بی‌شرف ، پست (فطرت)، حقه باز

اَزْعَرُ (ص) - بی دُم ، بی دنباله

اَزْعَرُ - تنك موی ، دارای موی کم پشت

اَزْعَلَ - ناراحت کرد ، آشفته کرد ، بزحمت انداخت ، به تشویش انداخت ، زحمت داد به ، آزرد ، اذیت کرد ، سر خر شد ، موی دماغ کسی شد

اَزْغَبُ - کُرك دار ، کُرکی ، دارای پر ریز یا نرم

اَزْغَلَ - ریخت ، پاشید

اَزِفَ الْوَقْتُ - وقت نزدیك شد ، موقع فرا رسید

اَزِقَ الْمَکانُ - جا تنك شد ، باریك شد (راه)

اَزْقَمَ - ببلعیدن انداخت ، وادار ببلعیدن کرد

اَزَلَّ - لغزاند ، (مجازاً) باشتباه انداخت

اَزْلَحُ (ص) - طاس ، بیمو ، دارای کله طاس یا بیمو

اَزْما (غ) - تنگی‌نفس ، آسم ، تنگه نفس

اَلْاَزَماتُ الْاِقْتِصادِیَّة - بحرانهای مالی ،

مشکلات اقتصادی

اَزْمَة ج اَزْمات - بحران ، شدت

اَزْمَة (ص) - کلنك دوسر ، کلنك روسی

اَزْمَة (غ) - تنگی‌نفس ، آسم ، تنگه نفس

حِدَّةُالاَزْمَة - شدت بحران

اَزْمَعَ علی - تصمیم گرفت بر ، عزم کرد بر

اَزْمَنَ - طولانی شد ، طول کشید ، بطول انجامید ، مدتی دراز کشید

اَزْمَنَ الْمَرَضُ - مزمن شد ، کهنه شد ، دامنگیر شد ، همیشگی شد

اِزْمَهَرَّ - قرمز شد ، خون گرفته شد

اِزْمیل - اُسکنه ، قلم درز ، اُشکنه

اِزْمیلُ الْمَعادِن - قلم حکاکی

اِزْمیلُ الْجَواهِریّ - قلم حکاکی ، قلم کنده ـ کاری ، قلم قلمزنی

اَزْنَمَ - گوش شکافته

اَزُوت (غ) - ازت ، نیتروژن

اَزُوتات (غ) - نمك تیزآب

اَزُوتیك (غ) شوره‌یی ، تیزآبی

اَزْوَجَ بَیْنَهُما - وصلت داد ، برای هم عروسی کرد ، ازدواج داد

اَزْهی - خودنمایی کرد ، تکبر کرد ، باد درسر انداخت ، رشد ونمو کرد ، ترقی و پیشرفت کرد ، خوب رشد کرد ، فراوان وپرپشت شد

اَزْهَرُ - درخشان ، تابان ، مشعشع

اَزْهَرَ - شکوفه داد ، شکوفه کرد

اَلْاَزْهَران - ماه وخورشید

اَزْهَقَ رُوحَهُ - کشت ، جانش راگرفت

اَزْهَقَ - خراب کرد ، معدوم کرد ، نابود کرد ، پایان داد به

اَزِیز - صدای جستن آب از فواره یا غیرآن ، صدای فوران ، صدای غُلّ غُلّ چیزی که میجوشد

اَزِیزُ الطّائِرات - صدای هوا پیما ، بارّبارّ هوا پیما

اَزِیزُ الرّیح اَوِالْقَذیفَة - صدای باد یا چیزی که بهوا پرتاب میشود غِژّ ، وِزّ

اَزِیزُ النَّفَس - خِس خِس (صدا) ، صدای نفس

آس - مُورد ، آس

آس (ص) - تك خال (دروَرق بازی)

اُسّ - (درجبر) توان ، قوه

اَساءَالْاِسْتِعْمال - بد بکار برد ، سوء استفاده کرد از

اَساءَ اِلَیْهِ رنجاند ، متغیر کرد ، مکدر ساخت ، اوقات کسی را تلخ کرد ، بدی کرد با ، بیعدالتی کرد با ، بد رفتاری کرد با

اَساءَالتَّصَرُّف - بد رفتاری کرد

اَساءَالشَّیْئ ضایع وفاسد کرد ، تباه کرد ، زیان زد ، معیوب کرد ، خسارت آورد بر

اَساءَالْفَهْم - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد تعبیر کرد ، درست نفهمید

اِساءَة - رنجاندن ، آزردن ، متغیر کـردن ، اوقات تلخ کردن ، نا خشنود ساختن ، مکـدر کردن

اِساءَةُالاِسْتِعْمالِ - کارغیرقانونی کردن (برای استفاده شخصی) ، استعمال بیجا

اِساءَةُالْمُعامَلَةِ - بد رفتاری

آسَی - کمك کرد ، یاری وهمراهی ومساعدت کرد ، دستگیری کرد

اَسّی معالجه کرد ، علاج کرد ، مرهم گذاشت ، کمك کرد

اَسّی - دلداری دادبه ، تسلیت گفت به ، دلخوشی داد ، تعزیت گفت ، تسلی داد

اَسیً - غصه ، غم ، اندوه ، حزن ، تأسف

اَساحَ الْماءَ - جاری ساخت ، روان ساخت

اَسارَ - بحرکت آورد ، بجلوراند ، سیرداد

اِسار تسمه ، بند تسمه‌یی ، شلاق

اَسارِیر - خطوط کف دست و پیشانی

اَسارِیرُالْوَجْهِ - خطوط صـورت ، طرح بندی صورت

حَجَرِاَساس - سنك بنا ، (مجازاً) اساس کار

اَساسُ النَّسَبِ الرِّیاضِیّ - پایه لوگاریتم

حَجَرِاَساسِیّ - سنك بنا وشالوده که باتشریفات کارمیگذارند ، (مجازاً) اساس وپایه کار

اَساغَ - گوارا ساخت ، فروبردن غذاراآسان کـرد

اَسالَ الدَّمْعَ - اشك را جاری ساخت

اَسالَ جاری ساخت ، روان ساخت ، ذوب کرد ، آب کرد

اَسالَ اللُّعابَ - دهن کسی را آب انداخت

اَسالَهُ سُؤْلَهُ - درخواستش را پذیرفت ، خواهش اورا برآورد

اَسْأَمَ - خسته کرد ، ملول کرد ، بیزار کرد

اِسْبان (غ) - مردم اسپانیا

اِسْبانَخ (غ) - اسفناج

اِسْبانِیّ ، اِسْبانْیُولِیّ - مربوط باسپانیا ، زبان یا مذهب اسپانیائی ، شخص اسپانیائی

اِسْبِتالِیَّة (غ) - بیمارستان

اَسْبَتَ - بشنبه رسید

اَسْبِسْتُوس (غ) - پنبه نسوز

اَسْبَطَ - زبانش از تـرس بنـد آمـد ، گیـج ومبهوت شد

اَسْبَغَ عَلَیْهِ - کامل کرد ، تمام کـرد ، تکمیل کرد ، بپایان رساند

اَسْبَقِیَّة - پیشی ، تقـدم ، سبقت ، برتـری ، تفوق

اَسْبَلَ السِّتارَ - پرده کشید ، پـرده انـداخت ، پرده را آویزان کرد

اَسْبَلَ السِّتْرَعَلیٰ - روی چیزی را پوشانید

اَسْبَلَ الدَّمْعَ - اشك ریخت

اَسْبَلَ الزَّرْعُ - خوشه کرد

شَعْرٌ اَسْبَلُ - موی صاف ، ضد مجعد

اَسْبَلِیطَة (غ) - سردوشی ، سردوشی منگوله‌دار

اُسْبُوع ج اَسابیع - هفته

اُسْبُوعِیّ ، اُسْبُوعِیّاً - هفتگی

اِسْپیداج (ص) - سفید آب

اِسْتاءَ مِنَ الْعَمَلِ اَوِ الْاَمْرِ - تقبیح کرد ، قبیح دانست ، زشت شمرد ، بد دانست

اِسْتاءَ مِنْهُ - رنجید از ، متغیر شد از ، بد بین شد به

اِسْتَأْثَرَ بِکَذا - اختصاص داد ، برای خود برداشت ، ضبط کرد

اِسْتَأْثَرَ اللهُ بِهِ - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

اُسْتاذ ج اَساتِذَة ، اَساتِید - استاد ، پرفسور معلم

دَفْتَرُ الْاُسْتاذ - دفتر کل (تجارتی)

اِسْتَأْذَنَ - اجازه مرخصی گرفت ، اجازه گرفت

اَلْاِسْتار (غ) **ج اَساتیر** - چهارتا ودر گفتگوی از وزن چهارمثقال ونیم است

اِسْتَأْسَرَ - خودرا تسلیم کرد ، واگذار کرد ، تسلیم شد ، صرفنظر کرد از

اِسْتِئْصالُ الزّائِدَةِ الدّودِیَّة - عمل آپاندیس

اِسْتَأْصَلَ - از ریشه کند ، از بیخ درآورد ، قلع وقمع کرد ، برانداخت ، بکلی نابود کرد ، منهدم کرد ، منقرض کرد ، ریشه کن کرد ، از بیخ برانداخت

اِسْتَأْصَلَ شَأْفَتَه - معدوم ساخت ، ازریشه درآورد ، پاك ویران کرد ، بکلی خراب یا محو کرد

اِسْتَأْصَلَ الْعُشْبَ الضّارّ - علف هرزه را چید ، وجین کرد العشب

اِسْتاقَ - بجلو راند ، سوق داد ، بر انگیخت ، تحریك کرد

اِسْتِئْمارَة (ص) - ورقه درخواست مناقصه وامثال آن ، فرم چاپی ، که جای مشخصات در آن خالی است وباید آنرا پر کنند وتسلیم اداره یابنگاهی نمایند ، تقاضا نامه ، گواهی‌نامه ، اجازه

اِسْتَأْمَنَ - اطمینان واعتماد کرد به ، وثوق داشت به

اِسْتَأْنَی - منتظر شد ، معطل چیزی یا کسی شد ، بآهستگی انجام داد ، بتأنی پیش رفت ، بکندی کار کرد

آسْتانَة - اِسْتانبول

اِسْتَأْنَسَ - معاشر شد ، خوش مشرب و قابل معاشرت شد

اِسْتَأْنَسَ لَهُ - گوش داد به ، گوش کرد به

اِسْتَأْنَسَ بِهِ وَاِلَیْهِ - آشنا شد با ، خودمانی شد با ، از قید آداب آزاد شد ، خوگرفت به ، محرم شد با ، بی رودربایستی شد با

اِسْتَأْنَسَ الْحَیَوانُ - حیوان اهلی شد ، رام شد

اِسْتَأْنَفَ الدَّعْوی - استیناف داد ، بدادگاه بالاتر برد

عَریضَةُ الْاِسْتِئْناف - درخواست استیناف ، تقاضا

نامه استیناف

قُضاةُالاِسْتِئْناف - داوران استیناف ، قضات استیناف

مَحْکَمَةُالاِسْتِئْناف - دادگاه استان ، دادگاه استیناف

اِسْتِئْنافِیّ - استینافی ، پژوهشی ، مربوط به استیناف

اِسْتَأْهَلَ - لیاقت وکفایت داشت ، شایسته بود ، ارزش (چیزی را) داشت

اِسْتَبی الرَّجُلَ - تبعید کرد

اِسْتَبی العَدُوَّ - اسیر کرد ، زندانی کرد

اِسْتَبی العَقْلَ - شیفته کرد ، مجذوب کرد ، مفتون کرد

اِسْتَباحَ دَمَهُ - خون اورا مباح کرد ، از حقوق اجتماعی محروم کرد ، کسی را ازحقوق وحفاظت قانون بی بهره کرد

اِسْتَباحَ العَمَلَ - مباح یا روا دانست ، کاری را تجویز کرد ، مجاز دانست ، قانونی ومشروع وحلال دانست

اِسْتَباحَ مالَهُ - اموال کسی را مصادره کرد ، مال کسی را از لحاظ قانونی ضبط یا توقیف کرد

اِسْتِباحَةُالدَّمِ اَوِالاَمْوال محرومیت ازحقوق اجتماعی وحفاظت قانون

اِسْتَبَدَّ - خودسر شد ، مستبد گشت ، مطلق العنان شد ، خیره شد

اِسْتَبَدَّ بِفِکْرِه - خودرای شد ، سرسخت شد ، متمرد ولجوج شد

اِسْتَبَدَّ بِهِ - خودرای شد ، زورگویی کرد ، مستبد شد ، ظالمانه حکومت کرد

اِسْتِبْدال - معاوضه کردن ، جانشین کردن

اِسْتِبْدالُ العُقُوبَةِ - تخفیف جرم

اِسْتَبْدَلَ - جانشین ساخت ، معاوضه کرد ، بچیزی دیگر تبدیل کرد

اِسْتَبْرَق (غ) - زربفت ، پارچه زری

اِسْتَبْسَلَ - خودرا بمخاطره انداخت

اِسْتَبْشَرَ - خوشبین شد ، امیدوار بود

اِسْتَبْشَعَ زشت شمرد ، زشت دانست ، قبیح دانست ، تقبیح کرد ، بدنما پنداشت

اِسْتَبْطَنَ - عمق پیمایی کرد ، بکُنه چیزی رسید ، حقیقت (چیزی را) درك کرد ، بباطن چیزی پی برد

اِسْتَبْعَدَ - حذف کرد ، محو کرد

اِسْتَبْعَدَ الاَمْرَ - کاری را بعید دانست ، مطلبی را غیرممکن پنداشت ، استبعاد کرد

اِسْتَبْعَدَ الشَّیْءَ - چیزی رادورتصور کرد ، چیزی را دور پنداشت

اِسْتَبْقی - حفظ و حراست کرد ، نگهداری کرد

اِسْتَبَقُوا - باهم مسابقه دادند ، سبقت گرفتند

اِسْتَبْکی بگریه انداخت

اِسْتَتَبَّ الْاَمْرُ - پا بر جا بود ، مستحکم و ثابت بود ، متعادل بود ، برقرار ودایر بود ، بروفق مراد بود

اِسْتِتْباب - برقراری ، استمرار ، ثبوت ، تعادل استحکام

اِسْتَتَرَ - پنهان شد ، خودرا پنهان کرد

اِسْتَثْمَرَ الشَّیْئَ - بهره برداری کرداز

اِسْتَثْمَرَ الْمالَ فی - سرمایه گذارد در ، سرمایه گذاری کرد ، سرمایه‌را بکار انداخت در ، پول گذاشت در

اِسْتَثْنَی استثنا کرد ، جدا کرد

اِسْتَثْنَی فُلاناً - معاف داشت ، معاف کرد ، بخشود

اِسْتِثْناء - استثنا ، اخراج ، محرومیت، معافیت ، بخشودگی

حالَة اِسْتِثْنائِیَّة حالت استثنایی ، حالت فوق‌العاده ، موقعیت و وضع فوق‌العاده

اِسْتِثْنائِیًّا بطور استثنایی

اِسْتَجابَ - مستجاب کرد ، لبیك گفت ، دعایی‌را شنید ، حاجتی را برآورد

اِسْتَجارَ بِه - پناه برد بـه ، پناهنده شد بـه ، حمایت خواست از ، استغاثه کرد ، طلب فریاد رسی کرد

اِسْتَجارَ مِنْه - ازدست کسی بدیگری پناه برد

اِسْتَجْلَی - جستجو کرد ، تحقیق کرد، بررسی کرد مورد بررسی وتحقیق قرارداد

اِسْتَجَمَّ الْماءُ - آب فراوان بود یاشد

اِسْتَجَمَّ عافِیَتَهُ - بهبود یـافت ، نیروی تـازه گرفت

اِسْتِجْمام - بهبودی ، رفـع خستگی ، استرداد سلامت ، نیروی تازه گرفتن ، جبران خسارت (بدنی)

اِسْتَجَمَّتِ الْاَرْضُ - زمین سبزشد ، گیاه رویید

اِسْتَجَنَّ - مستورماند ، نگاه داشته شد ، محفوظ شد ، پناه یافت

اِسْتَجَنَّ الرَّجُلَ - دیوانه دانست ، دیوانه شمرد ، مجنون پنداشت

اِسْتِجْواب - استیضاح در پارلمان ، بازپرسی یا بازجوئی (دردادگاه)

اِسْتَجْوَبَ الْوَزیرَ اَوِ الْحُکُومَةَ (فی الْبَرْلَمان) وزیر یا دولت را درمجلس استیضاح کرد

اِسْتَجْوَبَ الشّاهِدَ فی مُواجَهَةِ الْخَصْمِ - در بازپرسی رو بروساخت، شاهدرا باطرف دعوی مواجهه داد وبازپرسی نمود

اِسْتَجْوَبَ الشّاهِدَ اَوِ الْمُتَّهَمَ - باز پـرسی یا بازجوئی کرد (ازگواه یا متهم)

اِسْتَجْهَلَ - نادان شمرد ، نادان قلمداد کرد ، جاهل ونادان بشمار آورد

اِسْتَحَی - صورت تراشید ، خجالت کشید ، شرم کرد ، محجوب بود ، فروتن و متواضـع بود ،

کناره گیر بود ، باحیا شد

اِسْتَحالَ - تغییر یافت ، تغییر کرد، تغییر پذیرفت ، دگرگون شد

اِسْتَحالَ الْاَمْرُ - غیرممکن شد ، ممتنع گشت ، مُحال شد

اِسْتِحالَةُ الْقُرْبانِ اَوِالْمادَّةِ (عِنْدَالکاثولیك والارثوذکس) - قلب ماهیّت ، مبدّل شدن نان وشراب بجسم وخون عیسی هنگام خوردن عَشاء ربانی وبعقیده پاره‌ای از مسیحیان انجیلی هم ذاتی ، هم جنسی ، اتحاد ذات

اِسْتَحَبَّ کَذا عَلیٰ کَذا - چیزی را بر چیزی دیگر ترجیح داد ، فضیلت داد ، مزیت داد

اِسْتَحَبَّ - دوست داشت ، خوشش آمد از ، موافق میل یافت

اِسْتَحَثَّ - اصرار کرد بر ، وادار کرد ، بر-انگیخت ، تحریك کرد ، بـه جنبش آورد ، بجلو راند

اِسْتَحَثَّ مَطِیَّتَهُ - مهمیز زد ، رکاب کش رفت ، سیخونك زد ، حیوان را آزرد و تحریك کرد (برفتن)

اِسْتِحْثاث - اصرار کردن ، برانگیختن ، تحریك کردن

اِسْتَحْجَرَ - تبدیل بسنك شد ، متحجرشد

اِسْتَحْدَثَ - بوجود آورد ، ابداع کرد ، ایجاد کرد ، اختراع کرد ، ابتکار کرد

اِسْتَحْرَمَ - حرام شمرد ، حرام دانست ، غیر قانونی پنداشت

اِسْتَحْسَنَ - تقدیر کرد ، پسندید ، تصویب کرد ، دوست داشت ، تحسین کرد

اِسْتِحْضارُ الْاَرْواحِ (ومناجاتُها) - احضار یا تسخیر ارواح

اِسْتَحْضَرَ (ص)- آماده شد ، حاضر شد ، تهیه شد ، فراهم شد ، آورد ، بدست آورد ، فراهم کرد یا آورد

اِسْتَحْضَرَ - احضار کرد ، فراخواند

اِسْتَحَقَّ الدَّیْنُ - وقت پرداخت قرضی فرارسید ، موعد پرداخت وام رسید

اِسْتَحَقَّ - شایسته بود ، شایستگی داشت ، لیاقت داشت ، لایق وسزاوار بود

اِسْتَحَقَّ لَهُ کَذا - درخور بود ، مناسب و مقتضی بود ، حق داشت

تَأریخ اَوْوَقْتُ الْاِسْتِحقاق - سر رسید ، موعد پرداخت

اِسْتَحَقَّتِ الْکَمْبِیالَةُ (ص) - موعد پرداخت برات رسید ، سررسید برات شد

اِسْتَحْقَرَ - خوار شمرد ، تحقیر کرد ، ناچیز انگاشت ، حقیر شمرد

اِسْتَحَكَّ الْجِلْدُ - خارید، خارش داشت ، خارش کرد

اِسْتَحَلَّ - حلال شمرد ، حلال دانست ، روا

پنداشت

اِسْتَحْلاهُ فی نَظَرِهِ - در نظرش جلوه داد ، خوشش آمد از ، میل یا هوس چیزی را کرد

اِسْتَحْلیٰ - شیرین یا خوش مزه یافت

اِسْتَحْلَبَ البَقَرَةَ - گاو را دوشید

اِسْتَحْلَبَ الشَّیْیءَ - آب چیزی را گرفت (مانند میوه وغیر آن)

اِسْتَحْلَبَ اللَّوزَ والزَّیْتَ وَغَیرَهما - تبدیل به شیر کرد ، قابل جذب کرد (در گفتگوی از چربی) شیره کشید (در گفتگوی از بادام وامثال آن)

اِسْتَحْلَفَ - از او خواست تا قسم خورد ، التماس کرد به ، درخواست کرد از ، استغاثه کرد ، از روی لابه خواست

اِسْتَحَمَّ - شست وشو کرد ، آب تنی کرد ، حمام رفت ، حمام گرفت

اِسْتَحْمَلَ (ص) - دوام داشت ، دوام کرد ، ماند ، کارکرد (در گفتگوی از پارچه وامثال آن)

اِسْتَحْوَذَ عَلیٰ - تصرف کرد ، دراختیار گرفت ، ربود ، غلبه کرد ، فائق شد بر ، استیلا پیدا کرد بر

اِسْتَحییٰ - خجالت کشید ، شرم کرد ، حیا کرد ، محجوب بود ، شرم رو بود ، باحیا بود ، فروتن ومتواضع بود ، کناره گیر بود

اِسْتَحَیَّنَ الفُرصَةَ - درانتظار فرصت نشست

اِسْتَخْبَرَ - پرسید ، سئوال کرد ، تحقیق کرد ، (درباره ی) ، استفسار کرد ، خبر گرفت

اِسْتَخْبَرَ عَنْ صِحَّةِ فُلانٍ (مثلا) - احوالپرسی کرد

اِسْتَخْبَرَ عَنْ کَذا - سراغ گرفت ، درباره چیزی از کسی جویا شد ، چیزی را از کسی خواهش کرد یا خواست

اِسْتِخْدام - بکار بردن ، مورد استفاده قرار دادن ، استخدام کردن ، استخدام

اِسْتَخْدَمَ (ص) - استخدام شد ، باستخدام در آمد

اِسْتَخْدَمَ - استخدام کرد ، بکار برد ، مورد استفاده قرار داد ، مستخدم خود کرد ، نوکر خود کرد

اِسْتَخْرَجَ - استخراج کرد ، بیرون کشید

اِسْتَخْرَجَ المَسْأَلَةَ - مسأله را حل کرد ، توضیح داد

اِسْتَخْرَطَ فِی البُکاءِ - سخت بگریه افتاد

اِسْتَخْسَرَ فیهِ الشَّیْیءَ - حسرت چیزی را خورد ، غبطه چیزی را خورد

اِسْتَخَفَّهُ الفَرَحُ - سبکبال ساخت ، بطرب وانبساط انداخت

اِسْتَخَفَّ الشَّیْیءَ - چیزی را سبك یافت

اِسْتَخَفَّ بِالأَمْرِ - ناچیز شمرد ، جزئی پنداشت ، استخفاف کرد

اِسْتَخْفاء - لباس مبدل ، تغییر قیافه ، هیئت مبدل

اِسْتَخْلَص - برگزید ، انتخاب کرد ، نتیجه گرفت ، استنتاج کرد

اِسْتَخْلَص الْبَضائِعَ اَوْعَلَى الْبَضائِعِ (مِنَ الْجُمْرُك) - کالارا ازگمرك مرخص کرد

اِسْتَخْلَص الرَّجُلَ - صمیمی شمرد ، با اخلاص دانست

اِسْتَخْلَص الشَّيْیَ - خلاصه کرد ، اقتباس کرد ، عصاره چیزی را گرفت

اِسْتَدارَ - گرد شد ، مدور شد ، گرد بود ، مدور بود

اِسْتَدامَ - ادامه یافت ، دوام کرد ، استمرار یافت

اِسْتَدانَ - نسیه خرید ، قرض گرفت ، وام گرفت ، بعاریت گرفت

اِسْتَدَرَّ - جاری ساخت ، دوشید

اِسْتِدْراك - اصلاح آنچه از قلم افتاده است ، ترمیم وجبران آنچه از یاد رفته است

اِسْتَدْرَجَ - بتدریج نزدیك کرد به ، نرم نرمك کشاند به ، خُرد خُرد بالا بُرد ، بتدریج توسعه وترقی داد ، کم کم پیش برد وترفیع داد

اِسْتَدْرَجَ اِلَى الْاِقْرارِ بِالْحَقيقَةِ - با ریشخند وچاپلوسی اورا وادار باقرار کرد ، با ریشخنداز از او اقرار گرفت

اِسْتَدْرَكَ عَلَيْهِ - محدود کرد ، منحصر کرد ، دچار تضییقات کرد ، تنگ یا سخت گرفت بر

اِسْتَدْرَكَ الْاَمْرَ - منظم ومرتب کرد ، اصلاح کرد ، ترمیم وجبران کرد

حَرْفُ الْاِسْتِدْراك (فِى اللُّغة) - حرف استدراك (دردستور زبان): عبارتست ازکلمه یی که برای رفع توهم ازکلام پیش ، یا تحدید و تضییق حکم آورده میشود مانند کلمه «لٰكِنَّ»

اِسْتَدْعَى - دنبال کسی فرستاد ، احضار کرد ، فرا خواند ، مستلزم بود ، ایجاب کرد ، احتیاج داشت به ، لازم داشت ، مقتضی بود

اِسْتَدْعَى اِلَى الْمَحْكَمَةِ - احضار کرد (بدادگاه)

اِسْتَدْعَى الْاِعْجابَ - باعث اعجاب وتحسین شد ، موجب تحسین بود ، مقتضی تحسین بود

اِسْتَدْفَأَ - خودرا گرم کرد

اِسْتَدَقَّ - باریك شد ، لاغر یا نازك شد ، ظریف بود یا شد

اِسْتَدَلَّ عَلَيْهِ (ص) - راهنمایی شد ، آگاهی یافت بر ، اطلاع حاصل کرد از

اِسْتَدَلَّ - راهنمایی خواست ، جویای هدایت شد

اِسْتَذْرَى بِهِ - پناه آورد به ، پناه برد به ، التجا کرد به

اِسْتَذْكَتِ النّارُ - شعله ور شد ، افروخت ، تابید

اِسْتَذْكَرَ بخاطر آورد ، یادش آمد ، یاد آوری کرد ، درخاطر نگه داشت ، بفکر کسی افتاد

اِسْتَذَلَّ ـ شکست داد ، غلبه کرد بر ، خاضع ساخت ، رام کرد ، تحقیر کرد ، کوچك ساخت ، ذلت داد

اِسْتَذْنَبَ ـ گناه کار شمرد ، گناهکار دانست ، جنایتکار تلمداد کرد ، مقصر دانست ، محکوم کرد

اِسْتَراتیجِیَّة (غ) ـ استراتژیکی ، سوق الجیشی ، همه وسائلی که درفرماندهی ارتش باید بدآنها متوسل شد

اِسْتَراحَ اِلَیْهِ ـ سکونت کرد در ، آرامش یافت در ، غنود

اِسْتَراحَ ـ راحت بود ، درآسایش بود ، استراحت کرد

اِسْتَراحَة (ص) ـ اطاق انتظار ، مسافر خانه خصوصی ، مسافرخانه یی که بنگاهی برای مامورین خود دایر میکند تا هنگام مسافرت در خط سیر خودشان درآنجا منزل کنند

فَتَرَاتُ الاِسْتِراحَةِ ـ زنگهای تنفس (میان ساعات دروس)

اِسْتَرْباحَة (ص) ـ نوعی صلیب بدین شکل ×

اِسْتَرْجَعَ عافِیَتَهُ ـ سلامت خودرا بازیافت

اِسْتَرْجَعَ ـ دو باره بدست آورد ، باز یافت ، پس گرفت ، وصول کرد

اِسْتَرْحَمَ ـ درخواست شفقت ورحم کرد ، استرحام کرد

اِسْتَرْخَصَ ـ اجازه خواست ، درخواست پروانه کسب کرد

اِسْتَرْخَصَ الشَّیئَ ـ ارزان یافت ، ارزان شمرد

اِسْتِرْداد ـ استرداد ، بهبود ، باز یابی ، کناره گیری ، عقب کشیدن ، اعاده ، جبران ، دوباره برقرارسازی ، پس گیری

اِسْتِرْداد (فی الحُقوق) ـ تقاضای استرداد زمین از دست رفته

اِسْتَرَدَّ ـ برگرداند ، باز یافت ، دوباره بدست آورد

اِسْتَرَدَّ الشَّیئَ ـ از او خواست که چیزی را پس دهد ، بازگرداند ، رد کند

اِسْتَرَدَّ خَسارَةً ـ خسارتی را جبران کرد ، تلافی کرد

اِسْتَرْذَلَ ـ تحقیر کرد ، اهانت وتوهین کرد ، حقیرشمرد ، رذل پنداشت

اِسْتَرْزَقَ ـ طلب معاش کرد ، تحصیل معاش کرد

اِسْتَرْسَلَ الشَّعْرُ وَاَمْثالُهُ ـ موی یا هرچیزدیگر را رها کرد ، ول کرد ، فرو انداخت ، جاری وروان کرد

اِسْتَرْسَلَ فی الکَلامِ ـ با فصاحت وروانی سخن گفت

اِسْتَرْضَی ـ از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، آرام کرد ، رضایت اورا جلب کرد

اِسْتَرَطَ الأَكْلَ - غورت داد ، فرو داد ، بلعید ، بسرعت بلعید

اِسْتَرَقَ السَّمْعَ - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

اِسْتَرَقَّ الْعَبْدَ - برده کرد ، مالك بنده شد ، بنده خود ساخت

اِسْتِرْقاق - بردگی ، بندگی ، اسارت

اِسْتِرْلِينيّ (غ) - استرلینك

لِيرَة اِسْتِرْلِينِيَّة - لیره استرلینك

اِسْتِرْواحُ النَّسِيم - هواخوری

اِسْتَزْرى - خوار وحقیر شمرد ، تحقیر کرد ، ناقابل دانست ، عارداشت از

اِسْتَزْرى بِالْخَطَر - با خطر مقاومت کرد بی اعتنایی کرد بخطر ، ناچیز گرفت ، با نگاه حقارت آمیز بخطر نگریست

اِسْتَسَرَّ - معشوقه گرفت ، معشوقه یامترس نشاند ، بطور صیغه نگاه داشت

اِسْتِسْرار - معشوقه یا مترس نشاندن ، بطور صیغه نگاه داشتن ، زندگانی صیغه‌یی داشتن

اِسْتِسْقاء - مرض استسقاء ، استسقای شکم

اِسْتِسْقاء كُلَوِيّ - استسقای کلیه ، استسقای مربوط بکلیه

اِسْتِسْقائِيّ - دارای مرض استسقاء ، وابسته ومربوط بمرض استسقاء

اِسْتَسْلَمَ - تسلیم شد ، تن در داد ، جا خالی کرد ، پس رفت ، عقب نشست ، ضعف نشان داد ، از پا درآمد

اِسْتَسْلَمَ لِغَضَبِهِ (مثلا) - تسلیم خشم خود شد ، در برابرغضب خود عقب نشینی کرد ، تن بخشم درداد ، خشمناك شد

اِسْتَسْمَحَ (ص) - معذرت خواست ، درخواست عفو کرد ، گفت : ببخشید

اِسْتَشارَ - با کسی مشورت کرد ، تبادل نظر کرد با ، لباس نیکو وفاخر پوشید

اِسْتَشاطَ غَضَباً - از جا در رفت ، آتشی شد ، آتش غضب او شعله‌ور شد

اِسْتَشْأَمَ - فال بد زد ، شوم دانست ، بدبین شد ، (نسبت به)

اِسْتَشْعَرَ - احساس کرد ، دریافت ، درك کرد

اِسْتَشَفَّ الشَّيْءَ - نگاه کرد از توی

اِسْتَشْفى - شفا خواست

اِسْتَشْفى بِكَذا - معالجه شد با ، شفا یافت با ، بهبود یافت با

اِسْتَشْكَلَ الأَمْرُ - مشکل شد ، مبهم شد ، بغرنج وپیچیده شد

اِسْتِشْهاد - استشهاد ، نقل قول ، ذکر ، شهادت وکشته شدن درراه عقیده

اُسْتُشْهِدَ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت رسید

اِسْتَشْهَدَ - شهادت خواست از ، گواهی خواست از

اِسْتَشْهَدَ بِقَولٍ بگفته‌یی استشهاد کرد ، قولی را نقل کرد

اِسْتَصْبَی - بچگی کرد ، بچگانه عمل کرد

اِسْتَصْبَحَ - طلب روشنی کرد ، چیزی را برای روشنی بکار برد

اِسْتَصَحَّ - بهبود یافت ، شفا یافت

اِسْتَصْحَبَ - اورا به همنشینی برگزید، همنشین خود کرد ، همراه خود برد

اِسْتَصْرَخَ - فریاد زد (برای کمك) ، نعره زد ، استغاثه کرد ، با فریاد درخواست کمك کرد

اِسْتَصْعَبَ - دشوار یافت ، سخت دانست ، مشکل پنداشت

اِسْتَصْغَرَ - ناچیز شمرد ، کوچك پنداشت ، کم دانست ، تحقیر کرد

اِسْتَصْغَرَ نَفْسَهُ - خودرا کوچك شمرد ، احساس حقارت کرد

اِسْتَصْفَی -برگزید ، انتخاب کرد ، اختیار کرد

اِسْتَصْفَحَ - درخواست عفو کرد ، معذرت خواست

اِسْتَصْلَحَ الْاَرْضَ - زمین را آباد کرد ، احیاء کرد ، حاصلخیز کرد

اِسْتَصْلَحَ الشَّیئَ ، مناسب و شایسته‌اش دانست ، آنرا واجد شرایط وصلاحیت دار دانست

اِسْتِصْواب - پسندیدن ، تصویب کردن ، صلاح دیدن ، صلاح دانستن

اِسْتَصْوَبَ الرَّای وَالْعَمَل - تصویب کرد ، نظریه یا کاری را موردتصویب قرار داد ، صواب دانست

اِسْتَضاءَ بِهِ - طلب روشنی کرد ، چیزی را برای روشنی بکار برد

اِسْتَضاءَ مِنْ فُلانٍ - از فکر کسی برخوردار شد یااستفاده کرد ، بااومشورت کرد

اِسْتَطارَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، منتشرشد، نابود شد

اِسْتَطاعَ - توانست ، قدرت داشت بر ، توانایی داشت بر

اِسْتِطاعَة - توانایی ، قدرت ، قوه ، نیرو ، اقتدار

اِسْتَطالَ - دراز شد ، طولانی بود ، طول‌داشت ، طویل شد ، امتداد یافت ، کشیده شد

اِسْتَطَبَّ الطَّبِیبَ - بدکتر مراجعه کرد ، نزد پزشك رفت (برای معالجه)

اِسْتَطْرَدَ - از موضوع خارج شد ، ازسخن اصلی منحرف شد

اِسْتَطْرَدَ قائلاً - از موضوع بحث خارج شده گفت

اِسْتَطْعَمَ - طعم (چیزی‌را) چشید

طائِرَة اِسْتِطْلاعِیَّة - هواپیمای اکتشافی

زِیارَة اِسْتِطْلاعِیَّة - دیدار بمنظور آشنایی

اِسْتَطْلَعَ فُلاناً رَأْیَهُ - مشورت کرد با ، مراجعه کرد به (برای اطلاع از امری)

اِسْتَطْلَقَ الْبَطْنُ - لینت پیدا کرد (مزاج) ، از یبوست بیرون آمد

اِسْتَطْیَبَ الشَّیْءَ - چیزی‌را دوست‌داشت، پاکیزه یافت ، نیکو یافت

اِسْتَظْرَفَ - ظریف پنداشت ، باظرافت دانست ، لطیف وزیبا شمرد

اِسْتَظَلَّ بِالشَّیْءِ - زیرسایه (چیزی) نشست

اِسْتَظْهَرَ عَلَی - غالب آمد بر ، فائق شد بر

اِسْتَظْهَرَ الدَّرْسَ - درس را حفظ کرد ، از بر کرد ، از بر فراگرفت یا خواند

اِسْتَظْهَرَ بِهِ - پشت گرمی داشت به ، کمك بدست آورد از

اِسْتَعَادَ - فراخواند - احضار کرد ، بازخواند ، از او خواست تا بر گردد ، تکرار مطلبی یا امری‌را خواستارشد ، درخواست تکرار (امری‌را) کرد

اِسْتَعَاذَ بِهِ - پناه برد به ، التجاکرد به

اِسْتَعَارَ - وام یا قرض گرفت ، بعاریت (چیزی‌را) گرفت

اِسْتَعَانَ الرَّجُلَ وَبِهِ - درخواست کمك کرد از ، یاری خواست از ، کمك خواست ، استعانت کرد به

اِسْتِعْبَاد - بردگی ، اسارت ، به بردگی گرفتن ، بغلامی گرفتن

اِسْتَعْبَدَ - بنده گردانید ، برده گردانید ، اسیر کرد ، گرفتار کرد

اِسْتَعْجَبَ مِنْهُ - متعجب شد از ، تعجب کرد از ، در شگفت ماند ، متحیر شد ، درشگفت بودیاشد ، درحیرت بود

اِسْتَعْجَلَ - شتاباند ، با شتاب برد ، زودرساند ، پیش انداخت ، با شتاب و دست پاچگی انجام داد ، عجله کرد ، شتاب کرد ، با سرعت انجام داد

اِسْتِعْدَاد - آمادگی ، میل ، تمایل ، قابلیت ، شایستگی ، گنجایش ، مناسبت ، زرنگی

اِسْتِعْدَاد لِمَرَضٍ اَوْغَیْرِهِ - آمادگی برای ابتلای به بیماری یا غیرآن داشتن

اِسْتَعَدَّ - آمادگی داشت ، استعداد داشت ، مهیا بود ، خودرا آماده کرد

اِسْتَعْذَرَ اِلَی - معذرت خواست ، پوزش طلبید ، طلب عفو کرد

اِسْتِعْرَاضُ الْجُنْدِ - سان ، رژه

اِسْتِعْرَاضٌ عَسْکَرِیٌّ - سان دیدن ازارتش ، رژه نظامی

اِسْتَعْرَبَ - آداب ورسوم عربی را تقلید کرد ، خودرا شبیه عرب ساخت

اِسْتَعْرَضَ - درخواست دیدن چیزی را کرد . طلب رؤیت کرد

اِسْتَعْرَضَ الْجَيْشَ - از ارتش سان دید

اِسْتَعْرَضَ الشَّيْءَ - چیزی را یادآور شد ، عرضه داشت

اِسْتَعَزَّ عَلَيْهِ - غلبه کرد بر ، چیره یا فائق شد بر

اِسْتَعَزَّ بِالشَّيْءِ (ص) - چیزی را عزیز داشت

اِسْتَعْسَرَ الْأَمْرَ - چیزی را مشکل یافت ، دشوار پنداشت

اِسْتَعْسَرَ الْأَمْرُ - مشکل بود یا شد ، سخت بود یا شد

اِسْتَعْصَى الْأَمْرُ - کار مشکل شد ، دشوار بود یا شد

اِسْتَعْصَى عَلَى - متمرد شد ، یاغی شد ، شورش کرد ، سرپیچی کرد از ، طغیان کرد بر

اِسْتَعْصَى الْمَرَضُ - غیر قابل علاج شد

اِسْتَعْصَمَ بِهِ - پناهنده شد ، پناه والتجا آورد به ، متوسل شد به ، متشبث شد ، مراجعه کرد

اِسْتَعَطَ السَّعُوطَ وَغَيْرَهُ - انفیه استعمال کرد ، انفیه به بینی گذاشت

اِسْتَعْطَى - گدایی کرد ، سئوال کرد (از روی تکدی) ، طلب عطا کرد

اِسْتَعْطَفَ - درخواست مهر کرد از ، توجه کسی را (از روی استرحام) جلب کرد ، لابه کرد به ، التماس کرد به ، درخواست کرد از (برای کمك ومهر)

اِسْتَعْطَفَهُ ، اِسْتَعْطَفَ خَاطِرَهُ - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، خشم (کسی را) فرو نشاند ، آرام کرد ، رضایت کسی راجلب کرد ، آشتی داد ، وفق داد

اِسْتَعْظَمَ - تکبر داشت ، کبر داشت ، غرور داشت ، مغرور بود

اِسْتَعْظَمَ الْأَمْرَ - چیزی را بزرك وعظیم پنداشت ، بسیارمهم فرض کرد

اِسْتَعْظَمَتِ الْفِتْنَةُ - فتنه شدت یافت ، بدترشد

اِسْتِعْفَاء - معذرت خواهی ، عذر خواهی ، طلب عفو

اِسْتِعْفَاء مِنْ مَنْصِب (ص) - استعفا کردن از مقام

اِسْتَعْفَى معذرت خواست ، طلب عفو کرد ، پوزش خواست

اِسْتَعْفَى (ص) - استعفا داد ، از پست یا مقام خود استعفا کرد

اِسْتَعْفَى - معافیت از کاری را خواستار شد ، امتناع ورزید از ، خودداری کرد از

اِسْتَعْقَلَ - کسی را عاقل پنداشت ، عاقل دانست

اِسْتَعْلَى - بلند بود ، بالا رفت ، بالا بود ، رفیع و عالی بود ، مرتفع بود ، ارتفاع یا علوّ داشت

اِسْتَعْلَمَ مِنْهُ عَنْ - از کسی در باره چیزی جویا

شد ، در باره چیزی یا کسی از کسی دیگر تحقیق کرد ، استفسار کرد ، خبر گرفت

مَکْتَب اِسْتِعلامات - دفتر اطلاعات (در ادارات یا بنگاههای رسمی)

اِسْتَعْلَنَ الْاَمْرُ - علنی شد ، آشکار بود یا شد

اِسْتِعْمار - آباد کردن و بهره برداری نمودن

اِسْتِعْمال - تمرین ، ممارست ، استعمال ، بکار بری ، تداول

اِسْتَعْمَرَ الْمَکانَ - آباد کرد ، جایی را برای سود بردن تصرف کرد

اِسْتَعْمَرَهُ فِی الْمَکانِ - کسی را بآباد کردن جایی وادار کرد

اِسْتَعْمَلَ - بکار برد ، استعمال کرد ، مورد استفاده قرار داد ، بکار بست ، بموقع اجرا گذاشت

بَطَلَ اِسْتِعْمالُهُ - متداول نبود ، بی‌فایده بود ، بی مصرف شد ، از استعمال افتاد ، منسوخ شد ، متروك شد ، از مُد افتاد

اِسْتَعْنَدَ - خیره سر شد ، سرسخت ولجوج بود ، متمرّد وخودرای بود

اِسْتِعْهاد - بیمه ، حق بیمه

اِسْتَعْهَدَ مِنْ نَفْسِهِ - کسی را بیمه عمر کرد

اِسْتَعْهَدَ مِنْهُ - تعهد گرفت از

اِسْتَغاثَ الرَّجُلَ وَ بِهِ - تقاضای کمك کرد ، درخواست یاری و دستگیری نمود ، طلب فریاد رسی کرد

اَلْاِسْتِغْراق فِی الْهَواجِسِ - غرق اندیشه وفکر شد ، در بحر اندیشه فرو رفت

اِسْتَغَرَّ - ناگهان حمله کرد ، ناگهان وارد شد ، بیخبر آمد ، غافلگیر کرد ، شبیخون زد ، گول خورد ، فریب خورد ، مغرور شد

اِسْتَغْرَبَ الْاَمْرَ - عجیب وغریب یافت ، بعید دانست

اِسْتَغْرَقَ - جذب کرد ، جاب کرد ، بخود کشید ، گرفت ، انحصار داد ، تمام (چیزی را) گرفت ، پر کرد ، اشغال کرد ، فرا گرفت

اِسْتَغْرَقَ فِی النَّوم - بخواب عمیق یا سنگین فرو رفت ، زود بخواب فرو رفت

اَلزِّیارَةُ اِسْتَغْرَقَتْ خَمْسَةَ اَیّام - باز دید پنج روز طول کشید (پنج روز را فرا گرفت)

اِسْتَغَشَّ - فریبکار دانست ، گول زن پنداشت ، گمان فریبکاری بکسی برد

اِسْتَغْشَمَ (ص) - (کسی را) بی تجربه پنداشت ، ناآزموده دانست ، گول خور شمرد

اِسْتَغْفَرَ الذَّنْبَ وَمِنَ الذَّنْبِ - طلب آمرزش کرد ، استغفار کرد ، درخواست عفو کرد

اِسْتَغْفَلَ - از بیخبری و غفلت (کسی) استفاده کرد

اِسْتَغْلَطَ - نسبت غلط داد به ، منسوب بغلط کرد ، (کسی را) متهم باشتباه کاری کرد ،

اشتباه کار دانست

اِسْتَغْلَظَ - غلیظ شد ، خشونت پیدا کرد ، چیزی را غلیظ یا ضخیم یافت

اِسْتِغْلال - بهره برداری ، سرمایه گذاری

اِسْتَغْلَی الشَّیْءَ - (چیزی را) گران قیمت یافت

اِسْتَغْلَقَ الْکَلامُ عَلَیْهِ - زبانش بسته شد ، گنگ شد ، نتوانست سخن گوید

اِسْتَغْلَقَ الْاَمْرُ (کار) - پیچیده شد ، بغرنج شد ، مشکل شد

اِسْتَغَلَّ الْمالَ - بهره برداری کرد از ، مورد استفاده قرار داد ، (سرمایه) بکار انداخت ، سرمایه گذاری کرد

اِسْتَغَلَّ الْاَرْضَ - حاصلخیز کرد ، میوه دار کرد ، حاصل برداشت از ، بهره برداری کرد (از زمین)

اِسْتِغْمایَة ، لُعْبَةُ الْاِسْتِغْمایَة (ص) - نوعی بازی که در آن بازیکن چشم بسته کوشش میکند دیگر افراد را بگیرد در حالیکه آنها هر کدام اورا بطرفی هُل میدهند ، بازی ازمن داری

اِسْتَغْنَی - پولدار شد ، غنی شد ، ثروتمند شد

اِسْتَغْنَی عَنِ الشَّیْءِ - بی نیاز بود از ، چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از ، محتاج نبود به

اِسْتَفَّ - کفلمه کرد ، پودری را بحلق ریخته غورت داد

اِسْتَفادَ مِنْ - سود برد ، استفاده کرد ، منفعت (پول) برد ، فایده برد ، نفع برد

اِسْتَفاضَ - شیوع یافت ، انتشار پیدا کرد ، رواج یافت ، پهن شد (خبر) مثلا

اِسْتِفْتاء - مشورت ، مشاوره (طبی) ، کنسولتاسیون مراجعه بآراء عمومی ، رفراندم

اِسْتِفْتاء حُرّ - رفراندم آزاد ، مراجعه بافکار عمومی با آزادی

اِسْتِفْتاء عامّ - مراجعه بآراء عموم اهالی ، رفراندم ملی

اِسْتَفْتَی - فتوی خواست ، نظریه خواست ، فتوی یا نظریه کسی را درباره چیزی پرسید

اِسْتِفْتاحُ التّاجِر (ص) - دستلاف ، دشت ، اولین فروش

اِسْتَفْتَحَ - آغاز کرد ، شروع کرد

اِسْتَفْتَحَ بِهِ - کمك خواست از ، یاری خواست از

اِسْتَفْحَلَ الْاَمْرُ - وضع وخیم شد ، وخامت پیدا کرد ، موقعیت سخت شد ، خطیر شد ، حساس و باریك شد

اِسْتَفْخَرَ - عالی دانست ، مجلل پنداشت ، فاخر شمرد

اِسْتِفْراغُ الْوَسْق - تخلیه بار (از کشتی وغیر آن)

اِسْتِفْراغ - قی ، غثیان ، استفراغ ، تخلیه ، مصرف کردن ، تحلیل ، تمام کردن ، تحلیل رفتگی

اِسْتَفْرَدَهُ - (کسی را) تنها یافت

اِسْتَفْرَغَ جُهْدَهُ اَوْ مَجْهُودَهُ - نهايت كوشش خودرا كرد ، تمام كوشش خودرا بكار برد

اِسْتَفْرَغَ - قي كـرد ، بالا آورد ، استفراغ كرد ، غثيان كرد ، مصرف كرد ، تمام كرد ، صرف كرد ، تحليل برد ، خرج كرد

اِسْتَفَزَّ - تحريك كرد ، برانگيخت ، بهيجـان آورد ، بفزع انداخت ، ترساند ، ازجاپراند ، تكان داد

اِسْتِفْزازِيّ - تحريك آميز ، هيجان انگيز

اَعْمال اِسْتِفْزازِيَّة - عمليات تحريك آميز يـا هيجان انگيز

اِسْتَفْسَرَ - تحقيق يا باز جويي كرد ، استفسار كرد ، از كسى در بـاره چيزى پرسيد ، سراغ گرفت ، توضيح خواست ، درخواست تـوضيح مطلبى را نمود

اِسْتَفْظَعَ - هولناك شمرد ، زشت وشنيع دانست ، سهمناك قلمداد كرد ، تنفر آور يا نفرت انگيز پنداشت

اِسْتَفْقَدَ (ص) - جاى كسى يا چيزى را خالى كـرد

اِسْتَفْهَمَ مِنْهُ عَنْ - ازكسى در باره چيزى سئوال كرد ، تحقيق يا بازپرسى كرد

عَلامَةُ الاِسْتِفْهام - عـلامت استفهام بـدين شكل (؟)

اِسْتَقْفَى - درجستجوى آشا ميدنى بود

اِسْتَقْصَى الْخَبَرَ - خبر پيدا كرد ، خبر يافت ، خبر بدست آورد ، كسب خبر كرد

اِسْتَقالَ - طلب بخشش كرد ، طلب عفو كـرد ، طلب بخشودگى كرد

اِسْتَقالَ الْبَيْعَ - خـواستار فسخ معامله شد ،

اِسْتَقالَ مِنَ الْخِدْمَةِ - از پست يا شغل خـود استعفا داد

تقديم الاِسْتِقالَة - تقديم داشتن استعفا

قَدَّمَ اِسْتِقالَتَهُ يَوْمَ اَمْسِ - ديروز استعفا كرد ، ديروز استعفاى خودرا تقديم داشت

اِسْتَقامَ - معتدل بـود يا شد ، صحيح و درست بود يا شد ، برپا بود يا شد ، پا بر جا بـود ، مستقيم بود

يَوْمُ الاِسْتِقْبال - روز مهمانى ، روز پذيرايى يا استقبال

غُرْفَةُ الاِسْتِقْبال - اطاق پذيرايى

اِسْتَقْبَحَ - زشت شمرد ، قبيح پنداشت ، تقبيح كرد ، تنفرداشت از ، دوست نداشت

اِسْتَقْبَلَ - پذيرايى كرد از ، ملاقات كرد با ، روبرو شد ، مواجه شد

اِسْتَقْتَلَ (فِى الْعِراكِ مثلا) - ازهول جان سخت جنگيد

اِسْتَقْتَلَ - خودرا بخطر انداخت ، جان خودرا درمخاطره انداخت

اِسْتَقْدَمَ - احضار كـرد ، فرا خوانـد ، دنبال

(کسی) فرستاد

اِسْتَقْذَرَ - کثیف شمرد ، غیر نظیف پنداشت ، چرك وغیرتمیز دانست

اِسْتَقَرَّ - ساکن شد ، قرارگرفت ، ثابت ماند ، پا بر جا شد ، سکونت وآرامش یافت ، آرام گرفت

اِسْتَقَرَّ فِی الْمَکان - درجایی ساکن شد ، مستقر شد

اِسْتَقَرَّ رأیُه عَلی کَذا - تصمیم (بر امری) گرفت

اِسْتَقَرَّ الرَّأیُ عَلی کَذا - فلان چیز مورد انتخاب قرارگرفت ، انتخاب شد ، برگزیده شد

اِسْتَقْرَأَ الأَمْرَ - در باره چیزی تحقیق وبررسی کرد ، استقراء بعمل آورد

اِسْتَقْرَأَ فُلاناً الْکِتابَ - درخواست خواندن (نامه یاکتاب را) کرد

اِسْتَقْرَبَ (ص) - از نزدیکترین راه آمد ، از کوتاهترین راه خودرا رساند

اِسْتَقْرَبَ - نزدیك پنداشت ، استبعادنکرد

اِسْتَقْرَضَ - درخواست‌وام‌کرد ، استقراض کرد، قرض خواست

اِسْتَقْرَنَ الدُّمَّل دمل رسید ، چرك و جراحت جمع کرد

اِسْتَقْصَی عَنْ - در باره چیزی خبر گرفت ، جویا شد ، پرسید ، استفسار کرد ، (درخصوص چیزی) رسیدگی کرد

اِسْتَقْصَی الأَمْرَ - بمنتهای چیزی رسید ، عمیقاً کاوش کرد ، کاملا در مورد چیزی به بحث وجستجو پرداخت ، چیزی را بطور کامل مورد بررسی قرار داد

اِسْتَقْصَرَ - ناقص وکوتاه پنداشت ، کوتاه وکم دانست ، کوتاه شمرد

اِسْتِقْطاب (فی علم الطبیعة) - تمایل قطبی ، ذوقطبین بودن ، حالت ویژه جسمی نسبت به قطب های مثبت ومنفی

اِسْتِقْطار - تقطیر کردن ، عرق یاشیره چیزی‌را گرفتن

اِسْتِقْطارُ الْبَولِ - میل زنی درمجرای ادرار

اِسْتَقْطَبَ (فی علم الطبیعة) - (درعلم فیزیك) ذوقطبین ساخت

اِسْتَقْطَرَ الْخُمورَ وَالْعُطورَ وَغیرَهما - تقطیر کرد ، عرق یاشیره گرفت از

اِسْتَقْطَرَ الْمَحْصُورَ بَولَهُ - درمجرای بول کسی که شاش بند شده است میل زد

اِسْتَقْطَعَ لِلْمَعاشِ (ص) - وسیله زندگی و معاش را فراهم کرد ، دنبال تحصیل معاش رفت

اِسْتَقْطَعَ (ص) - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف داد درقیمت

اِسْتَقْطَعَ اَرْضاً - درخواست تیول کرد از ، درخواست بخشش زمین کرد از

اِسْتِقْلال - آزادی ، استقلال ، حریت

اِسْتِقْلالٌ سیاسیّ - استقلال سیاسی

اِسْتِقْلال اِداریّ - حکومت بدست خوداهالی ، حکومت بدست مردم

اِسْتَقَلَّ - مستقل بود ، استقلال‌داشت ، بلند کرد ، باخود برد ، حمل کرد

اِسْتَقَلَّ الشَّیئَ - کم شمرد ، کوچك شمرد ، کم دانست ، استخفاف کرد به ، انکار فضیلت (چیزی را) کرد ، بی‌ارزش یا بی‌قدر کرد

اِسْتَقَلَّ سَیّارَةً مثلاً - سوارماشین شد

اِسْتَکانَ - تسلیم شد ، رام شد ، خضوع کرد ، تن درداد ، فروتنی کرد

اِسْتِکانَة - فروتنی ، خضوع

اِسْتَکْبَرَ الْاَمْرَ - (چیزی را) مهم دانست ، بزرك وعظیم پنداشت ، بااهمیت تلقی کرد

اِسْتَکْبَرَ - تکبر کرد ، خودرا برتر نشان داد ، فخر کرد ، افتخار کرد

اِسْتِکْتاب - دیکته ، املاء

اِسْتَکْتَبَ - دیکته کرد (بر) ، وادار کرد بنویسد

اِسْتَکْتَمَهُ السِّرَّ - راز خورا نزد او سپرد ، ازاو خواست که رازش را نگه دارد

اِسْتَکْثَرَهُ - فراوان دانست ، چیزی را کثیر وفراوان پنداشت

اِسْتَکْثَرَ بِخَیْرِهِ (ص) تشکر کرداز

اِسْتَکَدَّ - باصرار وادار کرد ، فشار آورد بر ، بزور وادار کرد

اِسْتَکْریٰ - اجاره کرد ، کرایه کرد

اِسْتَکْرَشَ الرَّجُلُ (ص) - شکم خودرا گنده کرد

اِسْتَکْرَهَ الشَّیئَ - متنفر شد از ، احساس تنفر کرد از ، بیزاری جست از ، مشمئزشد از، نفرت کرد از ، کراهت داشت از

اِسْتَکْشَفَ - خبرگیری کرد ، مقدمةً بازدید کرد ، اطلاعات مقدماتی بدست آورد

اِسْتَکْشَفَ الْاَمْرَ - برای کشف امری کوشش کرد

اِسْتَکَفَّ - دست بالای چشم گرفت تا چیزی را به بیند

اِسْتَکَفَّهُ - ازاوخواست تا بس کند

اِسْتَکَفَّ النّاسَ - از مردم گدایی کرد ، تکدی کرد

اِسْتَکَفَّتِ الْحَیَّةُ - مار چنبر زد ، خودرا جمع کرد وحلقه ساخت

اِسْتَکْلَبَ - هارشد ، بمرض هاری دچارشد

اِسْتَکْلَبَ عَلَی الْاَمْرِ - مشتاقانه آرزو کرد ، غبطه خورد ، طمع کرد

اِسْتَکْلَبَ الرَّجُلُ - چون سك عوعو کرد

اِسْتَکْمَلَ - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ،

باتمام رساند

اِسْتَکْمَنَ - کمین کرد ، مخفی شد ، پنهان شد ومنتظر نشست

اِسْتَکَنَّ - پنهان شد در ، جای گرفت (در) ، آشیانه گرفت ، لانه کرد ، بی سر وصدا قرار گرفت(در)

اِسْتَکُوزا (غ) - خرچنك آب شیرین

اِسَتَلَّ - باهستگی بیرون آورد ، باهستگی جدا کرد یا برد یاگرفت

اِستَلَّ سَیْفاً اوْسِکّیناً - شمشیر کشید ، چاقو کشید ، چاقو زد

اِسْتِلامَ - شایسته سرزنش شد ، سزاوار سرزنش گشت

اِسْتَلَبَ - غارت کرد ، لخت کرد ، غصب کرد ، دزدی یا غارتگری کرد ، چپاول کرد ، چاپید ، دزدید ، ربود ، تاراج کرد

اِسْتَلَذَّالشَّیْیءَ - چیزی را لذت بخش یافت ، لذیذ وخوش مزه دانست ، مطبوع یافت

اِسْتَلْزَمَ - لازم دانست ، ضروری پنداشت ، واجب وفرض شمرد ، مقتضی بود یا شد ، اقتضا کرد ، ایجاب کرد ، مستلزم بود، متضمن بود ، موجب شد

اِسْتَلْطَفَ - دوست داشت ، میل کرد به ، لطیف ، ظریف ، زیبا وشیرین یافت

اِسْتَلَفَ - وام گرفت ، قرض گرفت ، مساعده گرفت

اِسْتَلْقیٰ - خوابید ، راحت کرد ، استراحت کرد ، دراز کشید

اِسْتَلْقیٰ عَلیٰ قَفاهُ اوْظَهْرِهِ - بهپشت خوابید، طاق باز خوابید

اِسْتَلَمَ - دریافت داشت ، گرفت ، پذیرفت ،تلقی کرد ، تحویل گرفت

اِسْتَلْهَمَ - درخواست وحی یاالهام کرد

اِسْتَماتَ - در صدد جان خود بر آمد ، خودرا دستخوش مرك کرد ، از هول جان و با نومیدی اقدام کرد

اِسْتَماحَ - درخواست کمك کرد ، طلب احسان کرد ، تقاضای توجه والتفات از کسی کرد

اِسْتَمالَ - چیزی را سرازیر کرد ، یك بر کرد ، متمایل کرد ، دلجویی کرد ، خاطر کسی را بدست آورد ،کسی را بطرف خود متمایل ساخت، جذب کرد ، جلب کرد ، بخود کشید ، ثروتمند شد ، غنی شد ، پول دارشد

اِسْتَمالَ الیٰ - از چیزی دست بر داشت وبچیز دیگر متمایل شد

اِسْتَمالَ قَلْبَهُ اوْ بِقَلْبِهِ - دل کسی را بدست آورد ، (عواطف کسی را) نسبت بخود متمایل کرد

اِسْتِمْتاع - خوشی، لذت ،برخورداری ، تمتع ، بهره مندی

اِسْتَمْتَعَ بِهِ - لذت برد از ، بهره مند شد از ، برخوردارشد از

اِسْتَمَدَّ فُلاناً درخواست کمك کرد ، تقاضای مساعدت کرداز

اِسْتَمَدَّ مِنْهُ - دریافت کرد(از) ،گرفت (از) ، بدست آورد

اِسْتَمَرَّ - ادامه یافت ، طول کشید ، دوام داشت ، استمرارداشت ، باقی بود

اِسْتَمْرَأَ الطَّعامَ - خوراك را با لذت خورد ، لذت برداز ، خوش مزه یا خوش طعم یافت ، خوش طعم دانست ،گوارا شمرد

بِاسْتِمْرار - دائماً ،علی الدوام ، پیوسته،همیشه، لاینقطع ، همواره

قُوَّةُ الاِسْتِمْرار - خاصیت جبر(درفیزیك) ،اصل نیروی ثابت

اِسْتَمْسَكَ بِهِ - چسبید به ، سفت ومحکم گرفت ، محکم بادست گرفت ، محکم چسبید به ، پیوست به ، چنك زد به

اِسْتَمْسَكَ عَنْ - پرهیز کرداز ، خودداری کرد از ، دست نگهداشت ، صرف نظر کرداز ، خودرا دور نگهداشت از ، دوری کرداز

اِسْتَمْسَكَ بَوْلُهُ - شاش بند شد

اِسْتَمْطَرَ فُلاناً وَمِنْهُ - درخواست توجه وعنایت ولطف از کسی کرد

اِسْتَمْطَرَ اللهَ - درخواست باران از خدا کرد ، دعای باران خواند

اِسْتَمْطَرَ عَلَيْهِ اللَّعَناتِ - لعنت (بیشمار) کرد بر او ، نفرین بیحد کرد بر

اِسْتَمَعَ اِلَيْهِ - گوش داد به

اِسْتَمَعَ خُلْسَةً - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

اِسْتَمْكَنَ مِنْ عِلْمٍ - علمی را خوب فراگرفت ، در علمی ماهر واستاد شد ، برفلان علم تسلط یا دست یافت

اِسْتَمْكَنَ مِنَ الاَمْرِ - چیزی را خوب دانست ؛ ماهر شد در ، دست یافت بر ، غلبه کرد بر ، فتح کرد ، تسخیر کرد ، بدست آورد ، دراختیار گرفت

اِسْتَمَلَ عَيْنَهُ - چشم کسی را باانگشت در آورد

اِسْتَمْلَكَ (ص) - تصرف کرد ، دست انداخت به، تملك کرد ، بخود اختصاص داد ، برای خود برداشت ، ضبط کرد

اِسْتَمْلَكَ مِنْهُ (ص) - ماهرشد ، خوب یادگرفت، دست یافت بر ، تسلط پیدا کرد بر

اِسْتَمْنَى - جلق زد ، استمنا کرد

اَسْتَميحُ عَفْوَكُمْ - طلب عفو دارم ، ببخشید ، خواهش میکنم ببخشید

اَسْتَميحُ مُرافَقَتَكُمْ لي - خواهش دارم مرحمت فرموده با من همراهی کنید

اَسْتَميحُ قَبُولَكُمْ لِكَذا - خواهش دارم قبول فرمائید

اِسْتَناخَ - شترخوابید ، زانوزد وخوابید

اِسْتَنارَ عَقْلُهُ - روشنفکرشد ، منورالفکر شد

اِسْتَنارَ بِکَذا - ازروشنی چیزی استفاده کرد ، روشنی جست

اِسْتَنامَ اِلَیْهِ - مأنوس شد با ، خودمانی‌شد با ، خودمانی رفتار کرد با ، اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ، تن در داد به ، راضی شد به تسلیم شد

اِسْتَنْبَأَ - (ازکسی) سراغ خبرگرفت ، استعلام کرد ، استخبار کرد ، بکسب وجمع آوری خبر پرداخت

اِسْتَنْبَطَ - اکتشاف کرد ، اختراع کرد ، استخراج کرد ، بیرون آورد ، استنباط کرد

اِسْتِنْتاج - استنباط ، نتیجه گیری

اِسْتَنْتَجَ - استنباط کرد ، پی برد ، نتیجه گرفت ، استنتاج کرد

اِسْتَنْثَرَ - استنشاق کرد ، آب را به داخل بینی کشید تا آنرا بشوید

اِسْتَنْجَی - خودرا پس از تخلیه شکم تمیز کرد ، استنجا کرد

اِسْتَنْجَی مِنْهُ - نجات داد(ازدست) ، بازگرفت ، مسترد داشت ، بازخرید

حَوضُ الاِسْتِنْجاء - مستراح ، مستراح فرنگی

اِسْتَنْجَبَ - برگزید ، انتخاب کرد

اِسْتِنْجَةُ التِّرام (غ) - چرخك بالای واگن برقی که با سیم برق تماس دارد

اِسْتَنْجَدَ فُلاناً وَبِهِ - کمك خواست از ، استعانت کرد

اِسْتَنْجَدَ عَلَیْهِ - با کسی خودمانی شد، زیادخودمانی رفتار کرد با

اِسْتَنْجَزَ - درخواست اتمام کاری را کرد ، طلب انجام کاری را کرد

اِسْتَنْجَعَ الشَّیْءَ - در جستجوی (چیزی) بود ، جویای چیزی شد ، درطلب (چیزی) رفت

اِسْتَنَدَ اِلَی - متوسل بچیزی شد ، متکی‌شد(به)

اِسْتَنَدَ اِلَی کَذا - تکیه کرد به ، خم شد بسوی

اِسْتَنَدَ اِلَیْهِ - اطمینان کرد به اعتماد کر به ، امیدوار بود به ، استناد کرد ، توکل کرد ، تکیه کرد به

اِسْتَنْزَفَ الْماءَ وغیره - آب یا چیز دیگررا کشید ، بیرون کشید ، ازآب تهی کرد ، خشك انداخت ، خالی کرد

اِسْتِنْزال - کم کردن (در حساب) ، برگشت دادن ، کاهش ، وضع ، تخفیف دادن (درقیمت، کسر یاکم کردن (بها)

اِسْتَنْزَلَ اللَّعَناتِ - لعنت کرد بر ، نفرین کرد بر

اِسْتَنْزَلَ عَنْ - ازاوخواست که صرف نظر کند ، ازاوخواست تا رها یا ترك کند

اِسْتَنْزَلَ - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف داد

(در گفتگوی از قیمت یا نرخ) کم کرد ، برگشت داد ، کاست ، وضع کرد (در گفتگوی ازحساب)

اِسْتَنْسَبَ (ص)-تصویب کرد ، موردتصویب وموافقت قرار داد

اِسْتَنْسَبَ الرَّجُلَ - نسب اورا بیان داشت ،شجره نامه اورا تا مبدء رساند

اِسْتَنْشَأَ الْأَخْبارَ - (با جستجو وکاوش) بکسب خبر پرداخت ، جویای خبرشد

اِسْتَنْشَقَ الْهَواءَ اَوِالرّائِحَةَ - نفس عمیق کشید ، در شش فرو برد ، درکشید (درگفتگوی از هوا یا رائحه چیزی)

اِسْتَنْشَقَ الْماءَ وَالسَّعُوطَ - آب یاانفیه را با تنفس بداخل بینی کشید ، استنشاق کرد

اِسْتَنْشَقَ الْأَخْبارَ (ص) - خبر گرفت ،دنبال خبر تازه گشت ، درجستجوی خبرتازه بود

اِسْتَنْصَحَ - مشورت کرد با ، رای زد، نظر کسی را درباره چیزی پرسید

اِسْتَنْطَقَ (ص) - قی کرد ، غثیان کرد ، استفراغ کرد ، بالا آورد

اِسْتَنْطَقَ الشّاهِدَ - بازپرسی کرداز شاهد

اِسْتَنْطَقَ الْمُتَّهَمَ بِتَعْذِيبِهِ - با شکنجه از متهم اقرار گرفت ، با تعذیب و شکنجه متهم را بنطق آورد وازاو اقرارگرفت

اِسْتِنْظار - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر یا معطل چیزی بودن ، انتظار کشیدن

اِسْتَنْظَرَ - مورد مداقه قرار داد ، از نزدیك مشاهده کرد ، مهلت داد به ، حوصله بخرج داد ، انتظار و توقع داشت ، منتظر (چیزی) شد ، صبروشکیبائی کرد ، حوصله کرد

اِسْتَنْفى (ص) - بی‌مصرف دانست ، آشغال پنداشت

اِسْتِنْفاد - مصرف کردن ، تلف کردن ، تمام کردن ، تحلیل بردن

اِسْتَنْفَدَ - مصرف کرد ، کم کم تحلیل برد ،تمام کرد ، تلف کرد

اِسْتَنْفَرَ الظَّبْيُ - آهو رمید

اِسْتَنْفَعَ الشَّيْءَ - چیزی‌رامورد استفاده قرارداد

اِسْتَنْفَقَ الْمالَ اَوِالصِّحَّةَ الخ - صرف کرد ، تلف کرد ، کم کم تمام‌کرد (درگفتگوی ازثروت یا سلامتی و امثال اینها)

اِسْتَنْقَصَ الرَّجُلَ - کسی را نیاز مند و محتاج بشمار آورد ، فاقد یافت ، نیازمند یافت

اِسْتَنْقَصَ الشَّيْءَ - چیزی را غیر کافی دانست ، ناقص یافت ، کم ونارسا یافت ، کوچك وکوتاه یافت ، تنك یافت

اِسْتَنْقَصَ الثَّمَنَ - تخفیف خواست (درقیمت) ، چانه زد

اِسْتَنْقَعَ الْماءُ - آب راکد ماند ، ایستاد ، گندید

اِسْتَنْكَرَالْاَمْرَ - نشناخت ، جهل داشت به ، بیخبر بود از ، تقبیح کرد ، بد دانست ، تصویب نکرد ، رد کرد

اِسْتَنْكَفَ - تکبر داشت ، باد درسرداشت، متکبر ومغرور بود

اِسْتَنْكَفَ مِنْ - نا قابل دانست ، عار داشت از ، با تحقیر بچیزی نگاه کرد ، بچشم حقارت نگریست

اِسْتَنْوَمَ (ص) محتلم شد ، خواب جماع دید ، شیطانی شد (درمحاوره عوام)

اِسْتَنْهَضَ - بیدار کرد ، برانگیخت، تهییج کرد، تحریك کرد

اِسْتَوٰی - راست شد ، مستقیم‌شد ، درست ومرتب شد ، معتدل شد

اِسْتَوٰی هٰذا بِذٰلِكَ - مساری شد با ، برابر شد با ، برابر بود با

اِسْتَوٰی عَلٰی - نشست ، نشست روی (بر)

اِسْتَوٰی عَلٰی الدّابَّةِ - برنشست ، سوارشد

اِسْتَوَی الثَّمَرُوَغَیْرُهُ (ص) - عمل آمد ، رسید (درگفتگوی ازمیوه وغیرآن)

اِسْتَوَی الطَّبْخُ (ص) - پخته شد ، خوب پخته شد (درگفتگوی ازخوراك)

اِسْتِواء ، راستی ، درستی ، مرتب بودن ، مسطح بودن ، صاف بودن ، شباهت ، همانندی

خَطّ‌الْاِسْتِواء (فی الجغرافیا) - خط استوا

اِسْتِوائِیّ - مربوط بخط استوا ، مربوط بگرمسیر، گرمسیری

اَلْمِنْطَقَةُالْاِسْتِوائِیَّةُ ، منطقه گرمسیر ، ناحیه گرمسیر

اِسْتَوْثَقَ مِنْهُ - محقق کرد

اِسْتَوْجَبَ - شایسته بود ، سزاوار بود ، لیاقت داشت ، استحقاق داشت ، واجب دانست ، لازم شمرد

اِسْتَوْجَزَ - مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ، کوتاه کرد

اِسْتَوْجَفَ الْحُبُّ فُؤادَهُ - عشق‌قلب‌اورالرزاند ، مضطرب ولرزان ساخت

اِسْتَوْحَشَ لِصَدِیقِهِ (ص) - جای دوستش را خالی کرد

اِسْتَوْحَشَ الْمَكانُ متروك ماند ، مهجورماند ، دلتنك كننده شد ، ملالت‌انگیز گشت (درگفتگوی از مکان)

اِسْتَوْحَشَ لَهُ (ص) - مشتاق شد به ، آرزومند شد به ، مشتاق شد

اِسْتَوْحَشَ مِنْهُ - متنفر شد از ، تنفرداشت از ، احساس تنفر کرد

اِسْتَوْحَشَ - احساس تنهایی کرد ، احساس‌غربت کرد

اِسْتَوْحَلَ - گل‌آلودشد ، گلی‌شد

اِسْتَوْدَعَ - ودیعه سپرد (نزدِ) ، بعنوان ودیعه

یاامانت سپرد

اِسْتَوْدَعَهُ السِّرَّ - راز نزد کسی سپرد ، محرمانه گفت

اَسْتَوْدِعُکُمُ اللّٰه - خدا حافظ !

اِسْتُودِیُو (غ) - استودیو عکاسی ، استودیو فیلمبرداری

اِسْتَوْرَدَالْاَشْیاءَ - کالا وارد کرد ، جنس (از خارج) وارد کرد

اِسْتَوْرَطَ - گیر افتاد ، گرفتار شد ، بسختی افتاد ، در تنگنای دشواری گرفتار آمد ، پیچا پیچ شد ، خودرا گرفتار کرد ، خودرا بسختی افکند

اِسْتَوْزَرَ فُلاناً - وزارت داد (به) ، وزیر کرد

اِسْتَوْسَعَ وسیع شد ، گشادشد ، پهن شد ، وسعت یافت ، عریض شد ، جادارشد

اِسْتَوْسَعَ الْمَکانَ - وسیع یافت (در گفتگوی ازمکان)

اِسْتَوْصَفَ الطَّبِیبَ - بپزشك برای معالجه مراجعه کرد ، خودرا بدکتر نشان داد

اِسْتَوْضَحَ - توضیح خواست

اِسْتَوْضَحَ عَنِ الْاَمْرِ - در باره چیزی بتحقیق بر خاست ، رسیدگی کرد ، بازجویی کرد ، استفسار کرد ، جویا شد ، مطلبی را بازجویی یا تحقیق کرد

اِسْتَوْطَنَ الْمَکانَ - وطن کرددر ، وطن قرارداد ، اقامت کرد در ، سکونت اختیار کرد در ، مقیم شد در

اِسْتَوْعَبَ - ریشه کن کرد ، قلع وقمع کرد ، بکلی نابود کرد ، از ریشه درآورد ، برانداخت ، معدوم ساخت

اِسْتَوْعَبَ الشَّيْءَ - چیزی را تماماً گرفت ، بر-داشت ، جذب کرد - کشید ، اشغال کرد ، فرا گرفت

اِسْتَوْعَبَ الْحَدِیثَ - گفتاررادرك کرد ، موضوع را فهمید

اِسْتَوْعَبَ الْوِعاءُ الشَّيْءَ - ظرف وسعت داشت (برای) ، جا گرفت ، گنجایش داشت

اِسْتَوْفَی حَقَّهُ - حق خودرا تماماً دریافت کرد ، تمام مطالبات خودرا وصول کرد

اِسْتَوْقَدَالنَّارَ - آتش را برافروخت ، شعله‌ور ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اِسْتَوْقَعَ الْاَمْرَ - انتظار داشت ، منتظر چیزی بود ، باوحشت ونگرانی درانتظارچیزی بسر برد ، خوف داشت از

اِسْتَوْقَفَهُ - اورا متوقف کرد

اِسْتَوْقَفَ - ازاوخواست که بس کند

اِسْتَوْلَی عَلَیْهِ - فائق شد بر ، غلبه کرد بر ، چیره گشت بر ، استیلا یافت ، از پا در آورد ، مطیع کرد ، بی‌اثر کرد ، ازمیان برد

اِسْتَوْلَی عَلَی - در اختیار آورد ، مالك شد ،

تملك كرد ، تصرف كرد

اِسْتَهانَ بِهِ - حقير شمرد ، تحقير كرد ، ناقابل دانست ، خوار شمرد ، كوچك وناچيز پنداشت

اِسْتَهانَ بِالْأَمْرِ - آسان شمرد ، آسان دانست

اِسْتَهْتَرَ - بی‌پروا بود ، بی‌باك بود ، بی‌ملاحظه بود ، دنبال هوای نفس رفت ، متابعت هوای نفس كرد

اِسْتَهْتَرَ (ص) - ناقابل دانست ، عارداشت از ، خوار شمرد ، اهميت نداد به ، مورد بی اعتنايی قرار داد

اُسْتُهْتِرَ بِكَذا - شيفته (چيزی) شد

اِسْتَهْجَنَ - بد دانست ، تقبيح كرد ، ردكرد ، تصويب نكرد

اِسْتَهْدَیٰ - راهنمايی خواست ، طلب راهنمايی كرد ، بجستجوی هدايت برخاست

اِسْتَهْدَفَ - درمعرض حمله قرار گرفت ، هدف واقع شد ، دستخوش خطر واقع شد

اِسْتِهْزاء - مسخرگی ، دست‌اندازی ، استهزا

بِاسْتِهْزاءٍ - ازروی مسخرگی ، بامسخرگی

اِسْتَهْزَأَ بِهِ أَوْمِنْهُ - اورا مسخره كرد ، دست انداخت ، استهزاء كرد

اِسْتِهْلاكٌ مَحَلِّیٌّ - مصرف داخلی

اِسْتِهْلال - شروع ، آغاز ، ابتدا ، اول

اِسْتِهْلالٌ مُوسِيقِیٌّ - پيش درآمد (درموسيقی)، درآمد ، مقدمه

اِسْتِهْلالِیّ - مربوط به نخستين‌مرحله ، مقدماتی افتتاحی ، گشايشی ، ابتدائی ، نخستين

اِسْتَهَلَّ الْمُتَكَلِّمُ - با صدای بلند صحبت كرد ، صدای خودرا (هنگام صحبت) بلندكرد

اِسْتَهَلَّ الشَّهْرُ - هلال ماه نو ظاهرشد ، ماه‌نو آغاز شد

اِسْتَهَلَّ الْعَمَلَ - شروع بكاركرد ، آغازبكار كرد ، ابتداكرد به

اِسْتَهَلَّ أَعْمالَهُ - كارخودرا آغازكرد

اِسْتَهْلَكَ - مصرف كرد ، تحليل برد ، نابود كرد ، تلف كرد

اِسْتَهْلَكَ فِی الْأَمْرِ - منتهای كوشش خود را كرد ، كوشش وتقلاكرد ، جد وجهد كرد ، فشار بخود وارد آورد

اِسْتَهْلَكَ الدَّيْنَ - قرض را مستهلك كرد ، پرداخت ، دين را اداكرد

اِسْتَهْلَكَ السَّنَداتِ الْمالِيَّةَ - پول سفته‌يا برات را پرداخت

اِسْتَهْوَیٰ - مدهوش كرد ، ازخود بيخودكرد ، زياد شيفته يا مشعوف كرد ، مجذوب كرد ، افسون كرد ، طلسم كرد ، مسحور و حيرت‌زده كرد ، بطمع انداخت ، ريشخند كرد ، تملق گفت ، فريفت ، اغواكرد ، استمالت ودلجويی كرد از

اِسْتَهْوَیٰ (ص) - گريپ شد ، سرماخوردگی

420

پیدا کرد ، زکام شد

اُسْتُهِيمَ - مفتون شد ، شیفته و فریفته شد ، طلسم وافسون شد

اُسْتُهِيمَ فِی الْحُبِّ - دلباخته شد ، گرفتار عشق شد

اِسْتِياء - رنجش ، نارضایتی ، خشم ، تغیر ، نگرانی

الْاِسْتِيخارة - جامه‌یی‌است که کشیشان و کاهنان درباری درشرق میپوشند

اِسْتِيداع فِی الْجَيْش (ص) - ذخیره ، کادر ذخیره یااحتیاط (درارتش)

مَخزَن الْاِسْتِيداع - انبار ، مخزن

فِی الْاِسْتِيداع - در کادر ذخیره ، در کادر احتیاط

اِسْتِيديو (غ) - استودیو عکاسی ، استودیو فیلمبرداری

اِسْتِيراد - وارد کردن کالا ، (ازخارج)

اِسْتَيْسَرَ - سهل وآسان شد

اِسْتِيسْرَلَهُ (ص) - خودرا تسلیم کرد ، تن درداد به

اَسْتِيق (غ) - لاستیک ، کائوچو

اِسْتَيْقَظَ - مواظب بود ، متوجه خطر بود ، در سر نگهبانی بود ، در پاسگاه خود بود ، بیدار شد

اِسْتَيْقَظَ اِلى - مراقبت کرد ، پایید ، دقت کرد به ، متذکرشد ، بخاطرش آمد ، یادش آمد

اُسْتِيك (ص) - زنجیر ، زنجیر ساعت ، بند زنجیری ساعت

اَسْتِيكَة (ص) - تخته پاك كن

اَسْجَمَ - ریخت ، پاشید

اَسْخَطَ - خشمگین کرد ، اوقات کسی را تلخ کرد ، رنجاند ، متغیر کرد ، آزرد

اَسْخَنَ - حرارت داد ، گرم کرد ، داغ کرد

اَسَدٌ - شیر ، شیر درنده

اسد هِنْدِیّ - ببر

داءُ الْاَسَدِ - جذام ، خوره ، آکله

اَسَدَّ - مناسب بود ، درخور بود ، بجا وبموقع بود ، درست حدس زد ، جور در آمد با ، دارای رأی محکم واستوار بود

اسدی اِلَيْهِ - نیکی کرد به ، احسان کرد به ، نعمت را بر کسی تمام کرد ، استفاده رساند ، نفع رساند ، فایده داد

اَسْدَی اِلَيْهِ النُّصْحَ - نصیحت کرد ، پند داد ، خیرخواهی کرد (نسبت به)

اِسْداء الْمَشُورَة - مشورت کردن ، نظردادن

اَسْدَلَ السِّتارَ - پرده را آویزان کرد ، پرده کشید ، پرده‌را انداخت

اسدل الشَّعْر وغيره - موگذاشت ، ریش گذاشت ، گیس گذاشت ، جلو موهارا رها کرد تا دراز وبلند شود

اَسَدِیّ - شیر مانند ، شیری ، شیرخو

اُسْر - شاش بند ، حبس‌البول

آسِر ، اسیر کننده ، فریبنده ، دلربا

بِاَسْرِهِ - تمام ، همه ، کاملا ، تماماً ، یکسره ، یکجا

اَسَرَ - با بند یا تسمه بست ، با بند محکم بست

اَسْر - اسارت ، اسیری

اَسَرَ الْحَواسَّ - شیفت ، مجذوب کرد ، فریفت ، دلربایی کرد

اَسَرَ الرَّجُلَ - اسیر کرد ، باسارت برد

اَسَرَّ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، مسرور نمود

اَسَرَّ السِّرَّ - رازپوشی کرد ، سِرّ نگهداشت

اَسَرَّ اِلَیْهِ السِّرَّ - رازگویی کرد با ، راز نزد کسی نهفت

اِسْراف - افراط ، اسراف ، زیاده روی ، بی - اعتدالی ، تجاوز ازحد

اُسْرُبْ (غ) سرب سیاه ، مغز مداد ، گرافیت

اُسْرَة ج اُسَر - خانواده ، خویشاوندان

اُسْرَةُ التَّحرِیر - هیئت تحریریه

الاُسْرَةُ الْمالِکَة - خانواده سلطنت یا سلطنتی

اَبرَقَت اَسِرَّتُه - چهره‌اش بازشد ، گل ازگلش شکفت

اَسْرَجَ الْحِصانَ - اسب را زین کرد

اَسْرَعَ فِی الْعَمَلِ وَالْمَشْیِ - عجله کرد در کار ، شتاب کرد دررفتن ، به تندی انجام داد ، بسرعت کاری را انجام داد

اَسْرَفَ فی کَذا - افراط کرد در ، زیاده روی کرد در ، بی اعتدال بود

اَسْرَفَ الْمالَ - اسراف کرد ، تبذیر کرد ، ولخرجی کرد ، مالش را برباد داد

اُسْرُوع - کِرم درخت ، کِرم صدپا

اَسَّسَ دایر کرد ، تأسیس کرد ، برپا کرد ، بر- قرار کرد ، استوار و ثابت کرد

اَسَّسَ شَرِکَةً - شرکتی را تاسیس یا دایر کرد

اَسَّسَ الْبِناءَ - بنیان گذاری کرد ، پی‌ریزی کرد ، تأسیس کرد

اُسْطی (ص) - آشپز ، استاد آشپز ، استاد کار (مانند استاد نجار وغیره)

اُسْطی وابُور (ص) لوکوموتیوران ، راننده قطار

اُسْطی دَرِیسَة (ص) - سرعمله ، مباشر کارگران

اِسْطامَةُ الْباب (ص) - باهو - ستونِ در

قُفْل داخِلَ الاِسْطامَة (ص) - قفلی که داخل در کار میگذارند ، قفلی که هم تراز سطح در است

اُسْطُبَة (ص) - پس مانده الیاف کتان وشاهدانه

اِسْطَبْل - طویله ، چند اسب مسابقه که مال یك مالك است

اُسْطُرْلاب (غ) - اسطرلاب ، دستگاه نجومی قدیمی

اُسْطُوانَة (غ) ـ استوانه ، غلتك ، ستون ، پایه ، جرز

اُسْطُوانَة (الْفُنُغْراف) ـ صفحه گرامافون

اُسْطُورَة ج اساطیر ـ افسانه ، داستان افسانه مانند

اُسْطُول (بَحْرِیّ اَوْجَوِّیّ) ج اَساطیل ـ ناو ـ گان دریایی ، دسته هواپیماهای جنگی

اُسْطُول جَوِّیّ مَدَنِیّ ـ هواپیمائی کشور

اَسْعار مُتَهاوِدَة ـ قیمتهای مناسب ، نرخهای ارزان

اِسْعافات اَوَّلِیَّة ـ کمکهای مقدماتی

سَیّارَة اِسْعاف ـ آمبولانس

اَسْعَدَ ـ خوشبخت کرد ، خوشحال وخشنود کرد

اَسْعَطَ الدَّواءَ ـ دوارا بداخل بینی کشید ، توی بینی برده بالاکشید

اَسِفَ ـ تأسف خورد ، متاسف بود برایِ ، افسوس خورد

اَسَفٌ ـ حزن ، تأسف ، غم ، اندوه ، افسوس ، دریغ

آسِفٌ ـ غمگین ، متاسف ، محزون ، غم انگیز ، حزن آور ، پشیمان ، نادم ، تأسف انگیز تائب ، توبه کار

اَسَفَّ النَّظَرَ اِلَیْهِ ـ بدقت نگاه کرد به ، باتصمیم نگاه کرد ، نگاه تیزوتند کرد

اَسَفَّ الطّائِرُ ـ سبك از روی زمین گذشت ، بفهمی نفهمی با زمین تماس پیدا کرد (پرنده) از روی زمین به تندی وسبکبال گذشت

اَسَفَّ الْخُوصَ ـ لیف خرمارا بافت

اَسْفَی الرِّیحُ التُّرابَ ـ باد غبار بر انگیخت

وا اَسَفاهُ ، یا اَسَفاهُ ! ـ افسوس ! ، دریغا ! ، آه ، حیف ! چقدر حیف شد

اَسْفَرَ ـ نقاب از چهره گشود ، نقاب برداشت ، پرده برداشت از

اَسْفَرَ الصُّبْحُ ـ صبح طلوع کرد ، صبح نقاب تاریکی ازچهره گشود

اَسْفَرَ الْوَجْهُ ـ صورت نورانی شد ، درخشید ، تابان گشت

اَسْفَرَ عَنْ کَذا ـ منتج شد به ، منتهی شد به

الاَسْفارُ الْمُنْزَلَة ـ کتب مقدسه

اَسْفارُ مُوسَی الْخَمْسَة ـ اسفارپنجگانه توراة ، خمسه موسی

اَسْفَعُ اللَّوْنِ ـ گندمگون ، سبزه ، تیره ، اسمر ، بور (در گفتگوی از مو)

اَسْفَلُ السّافِلِین ـ پایین ترین (قسمتِ) ، پست ترین قسمت

اَسْفَلْت (غ) ـ اسفالت ، قیر خیابان

اِسْفَنْج (غ) ـ اسفنج ، ابر ، ابر حمام

اِسْفَنْجِیّ (غ) اسفنجی ، ابر مانند

اِسْفِنْدان (غ) ـ آفرا ، عاج ، چوب آفرا

اِسْفِیداج (غ) ـ سفیدآب

اِسْفِين ـ گُوِه ، گاوِه ، چوب شکاف ، چوب یا میخی که در شکاف چوب گذارند تا بهم نیاید (مجازاً) حائل

اَلْخَطُّ الْإِسْفِينِيّ اَوِالْمِسْمارِيّ ـ خط میخی

اَسْقَى الرَّجُلَ ـ سیراب ساخت ، آشامیدنی داد به

اُسْقِطَ فی یَدِهِ ـ دیگر عقلش بجایی نرسید

اَسْقَطَ ـ انداخت ، فرو انداخت ، روی زمین انداخت

اَسْقَطَ مِنَ الْحِساب ـ کسر کرد ، کم کرد ، وضع کرد

اَسْقَطَ اِمْرَأَةً حُبْلَى ـ باعث سقط جنین شد ، موجب بچه افکندن شد

أَسْقَطَ الدَّعْوَى ـ جریان دعوی یا شکایت را متوقف ساخت ، دعوی را موکول کرد ، وِل کرد

اَسْقَطَ حَقّاً ـ حقی را ساقط کرد ، حقی را پایمال کرد ، ازمیان برد

اَسْقَطَتِ الْمَرْأَةُ ـ بچه سقط کرد ، بچه انداخت

اُسْقُف ج اَساقِفَة ـ اسقف ، مطران ، خلیفه ، اسقف بزرگ

صَوْلَجانُ الْأُسْقُفِ ـ عصای اسقفی یا کشیشی ، چوبدستی کشیش

اُسْقُفِيّ مربوط باسقف ، اسقفی

اُسْقُفِيَّة ـ قلمرو اسقف ، حوزه اسقفی ، اسقفیة

اَسْقَمَ بیمار کرد ، مریض کرد ، متنفر کرد ، موی دماغ کسی شد ، حوصله کسی را سر برد ، لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اُسْقُمْرِيّ (غ) ـ ماهی خال دار ، ماهی اسقومری

اِسْقَنْقُور ـ ریك ماهی

اَسَكَّ ـ کر کرد ، بکلی کر

اِسْكارَة (ع) ـ سیخ خوراك پزی ، سیخ شبکه یی ، سیخ کباب ، فلز شبکه یی که با آن کباب میپزند

اِسْكاف ـ کفاش ، کفشدوز ، پینه دوز ، پاره‌دوز

اَسْكَتَ ـ ساکت کرد ، آرام کرد ، زبانش را بند آورد

اِسْكُتْلَنْدا ، اِسْكُتْلَنْدَة (غ) ـ اسکاتلند

اِسْكُتْلَنْدِيّ (غ) ـ اسکاتلندی ، مربوط به اسکاتلند

اَسْكَرَهُ ـ اورا مست کرد ، ازخود بیخود کرد

اِسْكَرْبُوط (غ) ـ فساد خون ، اسقربوط ، رقّت الدّم

اُسْكُفَّةُ الْبابِ اَوِالشُّبّاك ـ تیر سر در ، سنك سر در یا سر پنجره

اُسْكُفَّةُ الْباب ـ آستان ، آستانه ، درگاه ، عتبه

اُسْكُفَّةُ الشُّبّاك ـ درگاه پنجره ، کف پنجره

اِسْكِلَة (غ) ـ بندر ، بندرگاه ، اسکله

اِسْكَمْلَة ، اِسْكُمْلِيّ (ص) ـ صندلی کوچك ،

عسلی ، چهارپایه کوچك

اِسْكَنَهُ الدَّار - منزل داد، جاداد، درخانه سکونت داد

اِسْكَنْدَرُ الأَكْبَر (غ) - اسکندر کبیر

اِسْكَنْدَرُونَة - بندری درسوریه

اِسْكَنْدَرِيَّة - بندر مشهور مصر

اِسْكُولَابِيّ (غ) - وابسته بدرمان‌شناسی، مربوط بعلم علاج

اَسْكِيم (س) - جامه راهبان ، جامه کشیشان

شَلَحَ اَوْ خَلَعَ الأَسْكِيمَ - از مقام کشیشی خلع کـرد

اِسْكِيمُو (غ) - اسکیمـو (بـومی قسمت شمال امریکای شمالی)

اَسَلٌ - بوریا ، نی - پیزُر

اَسَلَّ - نوك دار کرد ، تیز کرد ، تند کرد

اَسَلَةٌ - خار ، تیغ ، سیخ ، میخ بزرك (در گیاه شناسی) ، سنبله

اَسْلَى[۱] - سرگرم کرد ، مشغول کرد ، تفریح‌داد ، دلداری داد ، تسلیت داد ، دلخوشی داد ، آسایش وتسلی داد

اَلأَسْلاكُ الشَّائِكَة - سیمهای خاردار

اَسْلاكٌ كَهْرَبَائِيَّة - سیمهای برق

اَسْلاكُ الْبَرْق - سیمهای تلگراف

اِسْلام - تسلیم ، واگذاری ، انقیاد ، فرمانبرداری ، اطاعت ، دین اسلام

اَلإِسْلام (ص) - مسلمانان ، اهل اسلام ، پیروان دین اسلام

اَسْلِحَة ثَقِيلَة - اسلحه سنگین

اَلأَسْلِحَةُ الدِّفَاعِيَّة - سلاحهای دفاعی یا تدافعی

اَلأَسْلِحَةُ الذَّرِّيَّة - سلاحهای اتمی

اَلأَسْلِحَةُ النَّارِيَّة - اسلحه گرم

اَلأَسْلِحَةُ النَّوَوِيَّة - سلاحهای هسته‌یی

اَلأَسْلِحَة وَالتَّجْهِيزَات - مهمات و تدارکات (در ارتش)

اَسْلِحَة هُجُومِيَّة اسلحه تعرضی یا تهاجمی

اَسْلَفَ - وام داد ، قرض داد ، مساعده داد

اَسْلَفَ الأَرْضَ - زمین را صاف کـرد ، مسطـح کرد (باکلوخ شکن ومانندآن)

اَسْلَكَ - نخ کـرد (دد گفتگوی از سوزن) ، بند کشید

اَسْلَمَ - گیر انداخت ، لـو داد ، بدست دشمن سپرد ، تسلیم کرد ، باسلام گرویـد ، اسلام را گردن نهاد ، مسلمان شد

اَسْلَمَ اَمْرَهُ اِلَى اللّٰه - کار خـودرا بخدا وا - گذاشت

اَسْلَمَ اِلَى[۱] - تسلیم شد ، تن درداد ، منقادومطیع شد

اَسْلَمَ الرُّوحَ - جان تسلیم کرد ، درگذشت

اِسْلَنْطَحَ الْوَادِي - دره وسیع و پهن بود یا شد

اُسْلُوب ج اَسَالِيب - روش ، طریقه ، اسلوب ، کیفیت ، مقـد ، طرز ، وجـه ، سبك ، آیین

ترکیب ، رسم ، شیوه ، مُد ، جور ، نوع

اُسلوب التَدریب - روش کارآموزی

اُسلوب ابِق - روش ماهرانه وزیرکانه

اِسْم - نام ، اسم ، آوازه ، شهرت

اِسْم تَهَکّمی - لقب استهزایی ، نام خودمانی ، چون منوچ برای منوچهر

اسم شخصی ، اسم المولِد - نام کوچك

اِسْم العائلة - نام فامیل

اِسْم کاذِب اومُصطنَع - اسم ساختگی ، اسم جعلی ، نام بدلی

اِسْم الکِتاب وغیرِه - عنوان (کتاب) ، تیتر، نام

اِسْم مُستَعار - نام عاریتی ، نام دیگر

اِسْم مُنتحَل (للتّالیف) - تخلص (در شعر) ، نامی که شاعر یانویسنده بر خود میگذارد

بِاسمِ العدالَةِ نرید منکم ان ... - بنام عدالت ازشما میخواهیم که ...

بِاسْمِ فُلانٍ - بنام

اَسْمی - نامید ، نام داد ، نام گذاری کرد ، بالا برد ، عالی کرد - رفعت داد ، بلند کرد

اَسْمیٰ - بلندتر ، عالیتر ، رفیع تر

اَسْمی الکِتابَ - تیتر کتاب را معین کرد ، نام روی کتاب گذاشت

اِسمانجونی (غ) - آبی آسمانی ، لاجوردی، نیلگون

اِسْمَحُوا لِی اَنْ ... - اجازه بفرمائید که ... ، اجازه میخواهم که ...

الاَسمِدَة الکیماوِیّة - کودهای شیمیائی

اَسْمَرُ اللّون - گندم گون ، قهوه‌یی ، تیره‌رنك، رنگی میان سفید وسیاه

اسمر البشرةِ والشعرِ - سبزه (دارای موی مشکین یا خرمایی)

اِسْمَرَّ - گندم گون شد ، سبزه شد ، قهوه‌یی شد ، برشته شد

اَسْمَعَ - شنواند

اسمَلَ الثّوبُ - جامه ومانند آن دراثر استعمال کهنه شد ، فرسوده شد

اِسْمَنْت (غ) - سیمان ، سِمنت

بِاسْمِی واسمِ زُملائِی - ازطرف خودوهمکارانم، بنام خود وهمکارانم

اَسَنَ الماءُ - آب تغییر طعم وبوی داد ، گندید

ماء آسِنٌ - آب راکد ، ایستاده ، گندیده

اَسَنَّ الولَدُ - دندان درآورد

اَسَنَّ - پیر شد ، مُسِن شد ، سالمند شد

اَسْنان اللّبن - دندانهای شیرخوارگی

معجون الاَسنان - خمیر دندان

طَبیب اَسْنان - دندانپزشك

مَسحوق الاَسنان - گرد دندان

مُختَصّ بِالاَسْنان - مربوط بدندان

فورشة اَسنان - مسواك دندان

طقم اسنان - دست دندان (در گفتگوی از دندان مصنوعی)

اَسْنان صِناعِيَّة - دندانهای مصنوعی

اَسْنَدَهُ اِلى كذا - چیزی را تکیه داد بر

اَسْنَدَهُ - بالا برد، اورا بربالا رفتن کمك کرد، صعود داد

اسند اِلَيهِ الامر اوالكلام - کاری یا گفته یی را باو نسبت داد، اسناد داد

اُسْوار ج اَسْوِرَة، اَساوِر - دستبند، النگو

اِسْوَة - نمونه، مدل، سرمشق، مثال

اِسْوَدَّ - سیاه (رنك) شد

اسود فاحم، سیاه وبراق مانند کهربای سیاه

ماء اسونى (ص) - آبِ شور

اِسْهال البَطْنِ - اسهال، لینت مزاج

اسهب فِي الكلامِ عن - بتفصیل بیان کرد (در بارهٔ)، مطلبی را طول وتفصیل داد، زیاد گویی کرد، اطناب کرد

اَسْهَر تا دیرگاهِ شب، بیدار نگه داشت

اُسْهِلَ - مزاجش لینت یافت

اسهل البطن - مزاج را لینت داد، از خشکی ویبوست بیرون آورد

اسهم له فى كذا - سهم داداز، سهیم کرداز

حملة الاسهم - سهام داران (در یك کمپانی وغیر آن)

اسهم مالية مضمونة - سهام ممتاز

اَسْهُم نارِيَّة - آتش بازی

اسهم التأسيس - سهام هیئت موسسه، سهام تأسیس

اَسْهُم عادِيَّة (فى نظامِ الشَّرِكات) - سهام عادی شرکتها

اَسِىَ على - غصه خورد، اندوه داشت، متأسف بود، محزون بود

آسِيا - قاره آسیا، آسیا

آسِيا الصُّغرى - اسیای صغیر

آسِيا الوُسْطى - اسیای مرکزی

اَسيد يُوريك (غ) - اسیداوریك

اَسِير - اسیر، گرفتار، بندی

اَسْيَوِىّ - مربوط بآسیا، شخص آسیائی

اَشابَ - پیر کرد، موی کسی را سفید کرد

اشاح عنه وجهه - روگرداند از، کراهت داشت از، باکراهت صورت خودرا برگرداند از

اَشادَ بِهِ - اورا ستود، ازاو تمجید کرد، ستایش کرد بر

اَشارَ اِلَيْهِ - اشاره کرد به، علامت داد به، باعلامت خبر داد، مطلبی را بوسیله علامت دادن اعلام داشت

اَشارَ اِلى - دلالت داشت بر، حاکی بود از، اشاره داشت بر

اشار اِلَيهِ - با تکان سرودست خبر داد باشاره صدا زد

اَشارَ عَلَیْهِ - نصیحت کرد به

اِشارَة - اشاره ، علامت ، فرمان ، نصیحت ، پیشنهاد

رَهَنَ اِشارَتِهِ - آماده فرمان او ، تحت فرمان او

اِشارَة بَرْقِیَّة - مخابره تلگرافی

اِشارَة لاسِلْکِیَّة - علامتی که بوسیله بی سیم میدهند ، مخابره با بی‌سیم

کُشْک الاِشارات (فی سِکَّةِ الْحَدید) - توقفگاه متصدی علائم ، جای دیدبان (درراه‌آهن)

اَشاطَ - کمی سوزاند ، نوک چیزی را سوزاند ، روی چیزی را سوزاند

اَشاعَ الْخَبَرَ - اشاعه داد ، فاش کرد ، پهن کرد (خبر) ، انتشار داد ، منتشر کرد

اِشاعَة - شایعه ، انتشار ، شیوع دادن ، شایع کردن

اَشاكَ - سوراخ کرد ، خار در چیزی فرو کرد ، با خار یا تیغ سوراخ کرد

اَشالَ الشَّیْیَ - بلند کرد (از زمین) ، برداشت

اَشَبَّ - دوباره جوان شد ، جوانی را ازسر گرفت ، زندگی تازه یافت

اَشْبَعَ - سیر کرد ، اشباع کرد

اَشْبَعَ الْکَلامَ - بتفصیل سخن گفت ، مفصل ومشروح بیان کرد

اَشْبَعَ الْفِکْرَ اَوِالْعَقْلَ - ذهن را پر کرد از

اَشْبَعَ - سیر آب کرد ، خوب رنگ زد ، برنگ آلود یا آغشت ، آب داد (در گفتگوی از فلزات)

اَشْبَعَ الشَّهِیَّةَ اَوِالْحَواسَّ - اشتها یا فلان‌حس را ارضا کرد ، سیر کرد ، بی نیاز کرد ، آتش اشتها را فرو نشاند

اَشْبَهَ - همانند شد ، یکسان شد، نظیر چیزی شد

اَشْبَهَ والِدَهُ (مثلا) - بپدرش شباهت پیدا کرد ،

اَشَتَّ - پراکنده کرد ، متفرق ساخت ، از هم سوا کرد

اِشْتاقَ الشَّیْیَ وَاِلَیْهِ - اشتیاق داشت به ، آرزو داشت ، آرزو کرد ، اشتیاق یا آرزوی چیزی را داشت

اِشْتِباك - زد وخورد ، نزاع ، رویداد ، تصادم

وَقَعَتْ عِدَّةُ اشْتِباکاتٍ یَومَ اَمْسِ - دیروز زدوخوردهایی رویداد

اِشْتَبَكَ - درهم وبرهم شد ، پیچیده شد ، بغرنج وبهم پیچیده گشت ، گیر کرد ، گیر افتاد

اِشْتَبَکَتِ الطَّیّارَةُ فِی الشَّجَرَةِ - بادکنک لای درخت گیر افتاد

اِشْتَبَکُوا فی قِتالٍ - گرفتار جنگ شدند ، در جنك گیر کردند ، زدوخورد کردند

اِشْتَبَهَ فِی اَمْرِهِ اَوْفِیْهِ - ظنین شد به ، بدگمان شد از ، مشکوك شد به

اِشْتَبَهَ فِی الاَمْرِ - تردید پیدا کرد ، شك کرد، مورد تردید قرارداد

اِشْتَدَّ - قوی شد ، محکم شد ، سفت شد ، استوار وپا برجا شد ، سخت شد ، قوی‌تر شد ، محکمتر شد ، سخت تر شد ، سفت تر شد ، شدید ترشد

اِشْتَرَطَ - شرط کرد ، قید کرد ، قرار گذاشت

اِشْتَرَعَ - قانون وضع کرد ، قانون گذاری کرد

اِشْتِراك - شرکت داشتن در ، شراکت داشتن با ، مشترك بودن (در گفتگوی از روز نامه وامثال آن)

بَدَل اِشْتِراك - وجه اشتراك ، (پول) آبونمان

اِشْتِراك فی الْعَشاءِ الرَّبّانِی - آیین عشاء ربانی (نزد مسیحیان)

اِشْتِراك فِی الْمُناقَشاتِ - شرکت جستن در ، بحث و گفتگو پیرامون

بِالاِشْتِراكِ - مشتركاً ، متحداً ، باهم

اِشْتِراكِیّ - مربوط یا وابسته بسوسیالیزم

اِشْتِراكِیّ ج اِشْتِراكِیُّون - سوسیالیست ، عضو حزب اجتماعیون

اِشْتِراكِیّ مُتَطَرِّف - کمونیست ، توده‌یی

اِشْتِراكِیَّة - سوسیالیسم ، سوسیالیزم ، اصالت اجتماع

اِشْتِراكِیَّة مُتَطَرِّفَة - کمونیسم ، کمونیزم

اِشْتَرَكَ فِی اِكْتِتابٍ اَوْعَمَلٍ - کمك کرد (از راه دادن مقاله) مقاله نویسی کرد در

اِشْتَرَكَ فی جَرِیدَةٍ اَوْكِتابٍ - آبونه شد ، مشترك شد (روزنامه یا کتابی‌را)

اِشْتَرَكَ مَعَهُ - شریك بود با ، سهیم بود با

اِشْتَرَكَ مَعَهُ فِی الْعَمَلِ - در کاری باکسی شرکت کرد

اِشْتَرَكَ مَعَهُ فِی الْعَواطِف - همدردی کرد ، اظهار همدردی کرد

اِشْتَرَی - خرید ، خرید کرد

اِشْتِعال - شعله ور شدن ، مشتعل شدن ، ملتهب بودن ، سوختن

قابِلُ الاِشْتِعال - قابل اشتعال ، سوزا ، جسم قابل احتراق ، احتراق پذیر

اِشْتَعَلَ - شعله ور شد ، مشتعل شد ، افروخت ، سوخت ، روشن شد ، آتش گرفت

اِشْتَعَلَ رَأْسُهُ شَیْباً - مویش سفید شد

اِشْتَعَلَ غَضَباً - آتشی شد ، از جا در رفت ، سخت خشمگین شد

اِشْتَغَلَ - اشتغال پیدا کرد ، کار کرد ، بکار مشغول شد ، بکار افتاد (در گفتگوی از ساعت ، ماشین وغیر اینها از آلات صنعتی)

اِشْتَغَلَ بِهِ - خودرا مشغول کرد

اِشْتَغَلَ قَلْبُهُ - دل واپس شد ، مضطرب ونگران شد ، ناراحت شد

اِشْتَفَّ الاِناءَ - ظرف را خشك انداخت ، هر چه درظرف بود آشامید

اِشْتَفَی - بآرزوی خودرسید ، هوس رانی کرد

علم الاشتقاق ـ علم اشتقاق کلمات (اتیمولوژی)

اشتکی الیه من کذا ـ از چیزی نزد کسی شکایت کرد ، گله داشت ، شکوه کرد

اشتکی الامر ـ عرضحال داد . دادخواهی کرد، شکایت کرد به

اشتم ـ بو کشید ، بویید

اشتمل بالشملة ـ خودرا در جامه (گشاد) بپچید ، خودرا در عبا و مانندآن بپیچید

اشتمل علی ـ عبارت بود از ، مرکب شد از ، ترکیب یافت از ، شامل بود ، مشتمل بود بر ، دربر داشت ، محتوی (چیزی) بود

اشتهی ـ آرزو کرد ، اشتیاق داشت ، چیزی را آرزو کرد یا بچیزی اشتیاق داشت

اشتهی مالغیره ـ رشك برد ، حسد برد بر ، طمع کرد ، غبطه خورد به

اشتهار . شهرت ، آبرو ، آوازه ، ناموری

اشتهار لدی الجمهور ، جاهت ملی ، وجهه ملی یا عمومی ، محبوبیت عامه ، شهرت یا قبول عامه

اشتهر ـ منتشر شد ، انتشار یافت ، فاش شد ، شایع شد ، مشهورشد، معروف شد ، اشتهاریافت، دارای شهرت شد

اشجی ـ غصه دار کرد ، غمناك کرد ، محزون کرد ، اندوهگین ساخت

الاشجار الحرجیة ـ درختهای جنگلی

اشجب ـ اندوهگین کرد ، غصه دار کرد ، آزرد، غمگین کرد ، گرفتار و مبتلا کرد

اشجن ـ غمناك کرد ، غصه دار کرد ، محزون کرد

اشحط ـ طرد کرد ، دورساخت ، مطرودساخت ، ازپیش خودراند

اشحن ـ پر کرد ، بارگیری کرد (در گفتگوی از کشتی و امثال آن) ، مطرود ساخت ، دور کرد ، ازپیش خود راند

بلغ اشده ـ کبیر شد (از لحاظ حقوقی) ، بزرك شد ، بالغ شد ، بسن قانونی رسید

اشر ـ بدتر ، بدترین

اشراب للشیئ گردن کشید بسوی ، گردن را بمنظور دیدن چیزی کشید

اشرب ـ سیر آب کرد ، آب داد ، نوشاند

اشرب کم کم القا کرد به ، کم کم تلقین کرد به ، باتکرار جایگیر ساخت

اشرب بسائل وغیره ـ اشباع کرد ، سیرآب کرد ، برنك آلود یا آغشت (در گفتگوی از چیزی که رنك زده اند یا فلزی که آب داده اند)

اشرب حبه ـ عشق کسی بدلش نشست

اشرجی (ص) ـ متصدی علائم ، دیدبان (در راه آهن)

اشرد ـ فرارداد ، گریزاند

اِشْراف - نظارت، سرپرستی

اِشراف دُوَلِیّ - نظارت بین‌المللی

الْاَشْراف - طبقه اشراف، اعیان، بزرگان

اَشْرَفَ عَلَی الْعَمَلِ - نظارت کرد بر، سرپرستی داشت بر

اَشْرَفَ عَلَی الْمَکانِ - مشرف بود (در گفتگوی ازساختمان وامثال آن)، مسلط بود بر

اَشرف عَلَی الْمَوْتِ (مثلا) - مشرف به هلاك بود، نزدیك بمرك بود، محتضر بود

اَشْرَقَ - طلوع کرد، درخشید، تابید، پرتو افکند، تشعشع داشت

اَشرق وَجْهُهُ بِشْراً - صورتش از بشاشت وخوش‌حالی میدرخشید

اَشْرَكَ - شریك ساخت، دیگری رادر کاری شریك کرد، سهم داد به

اَشرك بِاللّهِ - برای خدا شریك قرار داد، مشرك شد، کافر شد

اَشْرَمُ (ص) - آدم نلخته، پَچَل، آدم نامرتب وکثیف

اَشرَمُ - لب شکری، لب شکافته

اِشْعار - اخطار، تذکر، اعلان، اطلاعیه، اطلاع، آگهی

حَتَّی اِشْعارٍ آخَر - تااطلاع ثانوی

اَشعَّ الْکَوْکَبُ - ستاره پرتوافکند، روشنی داد، نورداد، درخشید، شعاع پخش کرد

اَشَعَّ - منتشر کرد، اشاعه داد، پاشید، گسترش داد

اِشْعاع - تشعشع، پرتوافکنی

الْاِشْعاعاتُ الذَّرِیَّة - تشعشعات اتمی

اِشْعال - شعله ور ساختن، روشن کردن، گیراندن

اَشْعَثُ - ژولیده موی وناشسته روی

اَشْعَرُ - پر مو، دارای موی زیاد یا پر پشت، مو دراز

اَشْعَرَهُ الْاَمْرَ وَ بِهِ - خبرداد بکسی از، آگاهی داد از، اطلاع داد از

اَشْعَلَ - برافروخت، روشن کرد، گیراند، مشتعل یا شعله‌ورساخت

اَشْعَلَ سِیْجارَةً - سیگار آتش زد، سیگار روشن کرد یاگیراند، سیگار چاق کرد

اَشعَلَ کِبْرِیتَةً - کبریت زد

اشعل النّارَفیهِ - آتش زد در، بآتش کشید

اَشْغالُ الْاِبْرَةِ - سوزن کاری (چون برودری دوزی، گلدوزی وامثال اینها)

اَشْغال شاقَّة - اعمال شاقه

اَلسِّجن مَعَ الْاَشْغالِ الشّاقَّة - زندان با اعمال شاقه

وِزارَةُ الْاَشْغال - وزارت کار

اَشْغَلَ الْبالَ - ناراحت کرد، بر هم زد، در هم وبر هم کرد، گیج کرد، شیفته کرد، مجذوب کرد، فکررا بخود مشغول داشت

اَشْغَلَ الْمَكانَ اوِالْوَقْتَ - مکان را تصرف کرد ، وقت را گرفت ، مکان یا وقت‌را اشغال کرد

اُشْغُولَة - کار ، شغل ، پیشه ، حرفه

اَشْفَی عَلی کَذا - درشرفِ امری بود ، مُشرِف شد بر

اِشْفَی ج اَشافِ درفش ، سوراخ کن

اَشْفَقَ عَلَیْهِ - مواظبت کرد از ، توجه کرداز ، رسیدگی کرد ، ملتفت بود ، دلسوزی کردبرای ، همدردی کرد با

اَشْفَقَ مِنْهُ - ترسید از ، برحذر بود از

اَشْقَی - بدبخت کرد

اَشْقَحَ - بیرون راند ، اخراج کرد ، منفصل کرد (ازکار) ، بیرون کرد یافرستاد

اَشْقَرُ - خوبروی ، خوش‌سیما ، دارای موی‌بور ، موطلایی

اَشْکَلَ الاَمْرُ - مشکل شد ، مبهم شد ، بغرنج وپیچیده شد

اَشْکین (ص) - یورغه (رفتن)

اَشَلُّ - از حرکت افتاده ، فالج ، زمین‌گیر ، (مجازاً) بی‌نیرو ، بی‌اثر ، سست

اَشَلَّ - از کار انداخت ، فلج کرد ، زمین‌گیر کرد ، (مجازاً) بی‌اثر کرد ، خنثی کرد ، سست کرد

اَشْلاء - اعضای پوسیده ومتلاشی شده انسان

اَشَمَّ - وادار به بوکشیدن یابوییدن کرد

اَشَمُّ ج شُمٌّ - کسیکه خود را برتر وبالاتر از همه میداند ، مغرور ، بزرگی فروش ، کسیکه سر بزرگیش درد میکند

اِشْمَازَ - ازروی تنفرلرزید

اِشْمَازَ مِنْهُ - نفرت داشت از ، کراهت داشت از ، مشمئز بود از ، بیزار بود از ، ناراضی بود از

اِشْمَأَزَّتْ نَفْسُهُ - منقلب شد از ، دلش بهم خورد از ، متنفر بود از ، رنجش بسیار پیدا کرد از

اَشْمَتَ - بشماتت واداشت

اَشْمَسَ الیَوْمُ - روزآفتابی بود یاشد

اَشْمَطُ - خاکستری موی ، کسیکه دارای موی سفید وسیاه است ، دارای موی جوگندمی

اُشْنان ، اِشْنان - علف شوره ، رازیانه آبی ، قلیا ، اشنان

اُشْنان - کربونات دوپتاسی که از خاکستر چوب بدست میآید ، پوتاس ، شخارخاکستر

اُشْنَة - گلسنك ، خزه ، جُل وزغ

اَشُور - آشور ، آسور

اَشُورِیّ - آشوری ، آسوری

اَشْوَلُ (ص) - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار انجام میدهد

اَشْوَه - بد شکل ، زشت ، بد ریخت ، از شکل وریخت افتاده ، بد جلوه داده شده ، منحرف شده ، بد تعبیرشده

اِشْهارُالاِفْلاسِ - اعلان ورشکستگی (از طرف دادگاه)

اَشْهَبُ - خاکستری ، سفیدگون ، بسفیدی‌زننده ، کبود (در گفتگوی از اسب)

اَشْهَدَهُ - شهادت خواست‌از ، گواهی خواست‌از

اُشْهِدَ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت رسید

اَشْهَرَ - مشهور کرد ، نامدار ساخت ، دارای آوازه کرد ، انتشار داد ، منتشر کرد ، پراکند ، فاش کرد ، اشاعه داد

اَشْهَلُ - زاغ ، آبی‌چشم

اَشْیَب (شَعْر) - موی سفید ، خاکستری ، جو گندمی

اَشْیَبُ (اِنسان) - پیر ، سپید موی

اَصابَ - براه صواب بود ، صحیح بود ، درست بود

اَصاب مَطْلُوبَهُ - (بآرزوی خود) رسید ، نائل‌شد

اَصاب‌الغرض - بهدف زد

اَصاب غَرَضَهُ - بهدف رسید ، مقصودش‌را یافت

اَصاب فی عَمَلِه - عمل صحیح انجام داد ، کار درست انجام داد

اَصابَ بِالعَیْنِ - چشم کرد ، چشم زخم زد

اَصاب‌المَحَزَّ - بنقطه مقصود ضربت وارد آورد ، «مجازاً» راستش‌را گفت

اَصابَتِ (الْمُصِیبَةُ) فُلاناً - مصیبت وارد شد بر ، بلا یاحادثه رخ داد برایِ

اِصابَة - بهدف زدن ، گل زدن (در بازی فوتبال وامثال آن)

خَمْس اِصابات ضِدَّ اِصابَتَیْنِ - پنج بردو (در فوتبال مثلا)

اِصابَة مَرَضِیَّة - ابتلای به بیماری

اِصابَة عائِلِیَّة بِمَرَضٍ - بیماری ارثی ، ناخوشی موروثی

اِصابَة بِاِمْساك - ابتلای به یبوست

اِصابَة فی حادِثٍ - تصادف ، حادثه ، سانحه

اَصابِع (اصابیع) الْعَذْراء - گل پنجه علی ، دیژیتال

اَصابِع هِرْمِز - سورنجان

اَصاخَ لَهُ - گوش داد به ، گوش فراداد

اِصالَةُالرَّأْیِ - رای درست ، رأی نیك ، داوری صحیح

بِالْاَصالَةِ عَنْ‌نَفْسی - ازطرف خود

اَصْبَحَ - شد ، گردید ، صبح فرارسید

اَصْبَحَ‌الحَقُّ - حق‌آشکارشد ، روشن شد ، واضح ومعلوم شد

اِصْبَع ج اَصابِع - انگشت

اِصْبَع اَحْمَرِالشِّفاه - ماتیك لب

اِصْبَعْ طَباشیرو اَمْثاله - قطعه گچ ، قلم گچ و مانند آن

اِصْبعُ القَدَم (ص) - انگشت پا

اِصْبَع - سنگی مساوی $\frac{۳}{٤}$ قیراط

اَصْحیٰ - بیدار کرد ، (مجازاً) تحریك کرد ، برانگیخت

اَصْحَی الْیَوْمُ - هوا صاف شد ، آفتابی شد

اَصْحابُ الصَّنائِع وَالْحِرَف - صنعت گران و پیشه وران

اِصْحاح ، اَصْحاح - در توراة وانجیل : قسمتی بیشتر ازفصل و کمتر از سِفر

اَصْدَی الْجَبَلُ - کوه صدا را منعکس کرد ، جواب داد

اِصْدارُالْقَوانین - صدورقوانین ، انتشارقوانین، نشرقوانین

اِصْدارُالْمَراسیم - صدورفرمان

اَصْدَرَ - فرستاد ، ارسال کرد ، روانه کرد ، حمل کرد ، صادر کرد

اَصْدَرَالْبَضائِع اِلَی الْخارِج - کالا بخارج صادر کرد

اَصْدَرَ اَمْراً - دستورداد ، فرمان داد ، دستوریا فرمان صادر کرد

اَصْدَرَحُکْماً - حکم داد ، فتوی داد ، رای داد، حکم صادر کرد

اَصْدَرَقانوناً - قانونی را صادر کرد ، انتشار داد ، منتشر کرد

اَصْدَرَالْکِتابَ - کتاب منتشر کرد

اَصْدَقَ الْمَرْأَةَ - مهریّه قرارداد - مَهرداد به

اَصَرَّعَلَی الْاَمْرِ - پا فشاری کرد ، ایستادگی ومقاومت کرد ، مصمم شد ، تصمیم گرفت بر

اَصَرَّعَلیٰ (ص) - سرسختی کرد ، شدت بخرج داد ، لجاجت کرد

سَبْقُ الْاِصْرار - تصمیم قبلی

آصِرَةٌ ج اَواصِر - پیوند ، رابطه ، علاقه

اَصْرَحَ - آشکار کرد ، معلوم داشت ، روشن کرد ، واضح کرد

اِصْطادَالطَّیْرَاَوِالْحَیوان - پرنده یا حیوانی را شکار کرد

اِصْطادَ سَمَکاً - ماهی گرفت ، ماهی صید کرد

اِصْطادَ بِفَخٍّ - باتله یادام شکار کرد

اِصْطاف - به ییلاق رفت ، تابستان را دریبلاق گذراند

اِصْطِبار - شکیبایی ، صبر ، تحمل ، درخورد

اِصْطَبَحَ - طلب روشنی کرد ، صبحانه خورد

اِصْطَبَرَ - شکیبابی کرد ، صبر کرد ، صبور گشت

اِصْطَحَبَ الرَّجُلَ - ملازم کسی بود ، همراهی کرد با

اِصْطِدام - تصادف ، تصادم

اِصْطِدامُ الْآراءِ اَوِالْمَصالِح - برخورد آراء

وعقاید ، تصادم واصطکاك منافع

اِصْطِدام (ص) - سپر ، ضرب خور (چیزی که برای تخفیف اثر تصادم بکارمیبرند)

اِصْطِدامُ السَّیارَة (ص) - فنر ماشین ، ضربت گیر

اِصْطَدَمَ الْقِطاران (مثلا) - دوقطار باهم تصادف کردند

اِصْطَدَمَ الرَّأْیانِ (مثلا) - دو نظریه باهم اصطکاك پیداکرد ، دوعقیده باهم مغایر یا مخالف شد ، باهم برخورد کرد

اِصْطَفی - انتخاب کرد ، اختیار کرد ، برگزید

اِصْطِفافُ الْجُنْد - بصف شدن سربازان

اِصْطَفُّوا - صف کشیدند ، درصف ایستادند ، در ردیف قرار گرفتند

اِصْطَكَّ - لرزید ، مرتعش شد (دراثر برخورد به چیزی)

اِصْطِكاكُ الْكُعوب - پاشنه های پارا هنگام سلام نظامی بهم زدن

اِصْطِكاكُ الْأَسْنان - بهم خوردن دندانها (در اثر لرزه وغیرآن)

اِصْطِكاكُ الرُّكَب - رعشه زانو

اِصْطَكَّتِ الْأَسْنانُ - دندانها بهم خورد وصدا کرد

اِصْطَكَّتْ رُكْبَتاه - زانوهایش در اثر رعشه بهم خورد

اِصْطَلی - خودرا گرم کرد

اِصْطَلَحَ علی کَذا - قبول کرد ، پذیرفت ، اختیار کرد ، بیرون کرد از ، دنبال چیزی را گرفت

اِصْطَلَحُوا - با هم صلح کردند ، ترك مخاصمت کردند

اِصْطَلَحَ الشَّیْئَ - سفارش ساختن چیزیرا داد ، چیزی را سفارش داد بسازند

اَلْاِصْطِیاف - به ییلاق رفتن ، تابستان را در ییلاق گذراندن

مُعَسْکَرُ الْاِصْطِیاف - اردوی تابستانی

اَصْعَدَ - بالا برد ، صعود داد ، متصاعد کرد

اَصْعَقَ - صاعقه‌زده کرد ، رعد زده کرد ، حیرت زده کرد ، مات کرد ، مبهوت کرد ، گیج کرد ، بیحس کرد

اَصْغی - گوش فراداد به ، گوش خودرا نزدیك صدا برد ، دقت وتوجه کرد

اَصْفی لَهُ - خالصانه رفتار کرد با ، صادقانه عمل کرد با ، با صفا وبااخلاق شد (نسبت به)

اِصْفاق - انتقال خون ، تزریق خون

اَصْفَدَه - دستبند زد به ، بخو کرد ، زنجیر کرد

اِصْفَرَّ - زرد شد ، رنك پریده شد ، پژمرده شد

اَصْفَر - زرد ، زردرنك ، رنك پریده

اَصْفَرَ - خالی کرد ، تهی ساخت ، تخلیه کرد

الهواء الأصفر - وبا ، بیماری همه جاگیر

أَصُلَ - دارای اصالت یا نجابت خانوادگی بود ، محکم جایگزین شد ، جاگیرشد ، رسوخ کرد

أَصَّلَ - اشاره باصل چیزی کرد ، اصل چیزی‌را بیان داشت

اصلی - گرم کرد ، حرارت داد

أَصْلاهُ النّارَ - چیزی‌را بآتش انداخت ، درآتش گذاشت

الإصْلاحُ الزِّراعیّ - اصلاحات ارضی

عهد الإصْلاحِ الدّینیّ - دوره رفورم و تهذیب دین مسیحی در قرن شانزدهم میلادی

اِصْلاحات جِذْرِیَّة - اصلاحات اساسی یا عمیق

اِصْلاحِیَّة (اِصْلاحِیَّةُ الأحْداثِ) ج اِصْلاحِیّات زندان تأدیبی برای کودکان واشخاصی که بسن قانونی نرسیده‌اند

أَصَلَة - اژدر مار ، مار بُوا

أَصْلَتَ السَّیْفَ - شمشیر کشید ، شمشیررا ازغلاف بیرون آورد

أَصْلَحَ بَیْنَهُم - صلح برقرار کرد (بین) ، آنهارا با هم صلح داد

أَصْلَحَ - نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ، بهبود داد ، ترقی داد ، آباد کرد ، تهذیب اخلاق کرد ، احیا کرد (درگفتگوی از زمین) مرمت کرد ، تعمیر کرد ، درست کرد ، جبران کرد ، دوباره تأمین کرد

أَصْلَدَ - سفت شد ، سخت شد ، محکم شد ،

أَصْلَعُ الرَّأْسِ - طاس ، بیمو

أَصْلَخُ - بکلی کر ، کر کر

السُّکّانُ الأصْلِیُّون - بومیان ، سکنه اصلی

أَصَمّ - کر ، بی صدا ، توپر (در گفتگوی از جسم) ، کروگنگ ، بی صدا ، خاموش ، ساکت

أَصَمَّ - کرکرد ، کر ساخت

حَرْف أَصَمّ - حرف بیصدا

أَصْمَتَ - ساکت کرد ، آرام کرد

أَصْمَغَتِ الشَّجَرَةُ - شیره پس داد ، صمغ داد(در گفتگوی از درخت)

أَصَنَّ - بوی بد داد ، بوکرد ، بد بو کرد

أَصْوَبُ - درست تر ، صلاحیت دارتر ، صحیح‌تر ، شایسته تر ، بصلاح مقرون تر

أَصْوَبِیَّة - اقتضا ، مصلحت (بودن) ، مناسبت

أُصُولُ الْکِتاب - نسخه اصلی کتاب ، کتاب خطی ، دستخط

بِحَسَبِ الأُصُولِ - طبق قواعد ، برطبق اصول ، برحسب مقررات

أُصِیبَ بِمَرَضٍ - مریض شد ، مبتلا به بیماری شد

أُصِیبَ بِجِراحٍ - مجروح شد ، جراحت وارد آمد بر

أَصِیص ج أُصُص - پیشاب دان ، قاروره ،

کوزه گل ، گلدان

اَصِیص (س) - کلفت ، خدمتکار زن

اَضاءَ - تابید ، پرتوافکند (در گفتگوی ازماه)

اَضاءَ الْعُقُولَ - روشنفکر کرد ، دارای فکر روشن کرد

اَضاءَ عَلَیْهِم - تابید بر ، پرتوافکند بر

اَضاءَ الْمِصْباحَ وَالْبَیْتَ - چراغ یاخانه‌راروشن کرد

اَضادَّ - بی اثر یاخنثی کرد

اَضاعَ - گم کرد ، از دست داد ، زیان کرد ، از چیزی محروم شد ، بی بهره شد ، غفلت کرد (در ، از) ، اهمال کرد ، نادیده گذشت از ، از بین برد ، تلف کرد ، نابود کرد ، خراب و ضایع کرد

اَضاعَ الْفُرْصَةَ - فرصت‌را ازدست داد ، ازفرصت استفاده نکرد

اَضافَ - اضافه کرد ، ضمیمه کرد ، چیزی را بچیز دیگر پیوست ، مهمانداری کرد ، ضیافت کرد

اِضْبارَة ج اِضْبارات ، اَضابیر - پرونده ، کارتن

اَضَبَّ الْیَوْمُ - هوا مه‌آلود شد

اَضْبَطُ - کسیکه با هر دو دست کار میکند ، ذوالیمینین

اُضْبُورَة ج اِضْبارات ، اَضابیر - پرونده ، کارتن

اَضَجَّ - فریاد زد ، غریو برآورد

اَضْجَرَ - دلتنك کرد ، حوصله کسی را سر برد ، نگران کرد ، خسته کرد ، آزرد ، اذیت کرد

اَضْحَی ۱ - شد ، گردید

اَضْحَی الشَّیْءُ - آشکار کرد ، روشن ومعلوم کرد ، نشان داد ، فاش کرد

اَضْحَی ۱ یَکْتُبُ رِسالَةً - شروع کرد نامه یی بنویسد

عِیدُالْاَضْحَی ۱ - عید قربان

اَضْحَکَ - خنداند ، خندانید

اَضْحَکَ عَلَیْهِ (ص) - اورا مسخره کرد ، آلت مسخره قرارداد ، استهزا کرد ، دست انداخت

اُضْحُوکَةٌ - شخص مسخره ، مایه خنده ، دلقك ، مضحکة ، موضوع خنده

اَضَرَّ - زیان وارد آورد بر ، ضرر زد ، آسیب رساند ، اذیت کرد به ، خسارت واردآورد به

اَضَرَّ الرَّجُلُ - دارای دو زن شد ، زن اول را دارای هوو کرد

اَضَرَّ عَلَی ۱ - مجبور کرد بر ، ناگزیر کرد ، اجبار کرد بر

اِضْرابُ الْعُمّالِ عَنِ الْعَمَلِ - اعتصاب (کارگران)

اِضْرابُ اَصْحابِ الْمَصانِعِ - بستن کارخانه بروی کارگران

اَضْرَبَ فی - اقامت کرد ، ماند ، سکونت کرد ، مقیم شد در

اَضْرَبَ عَنْهُ - صرف نظر کرد از ، اعراض کرد از ، ترک گفت ، رها کرد ، ول کرد

اَضْرَبَ العامِلُ عَنِ الْعَمَلِ - از کار دست کشید وباعتصاب پیوست

اَضْرَسَ الاَسْنان - دندانهارا کُند کرد

اَضْرَمَ - روشن کرد ، برافروخت (در گفتگوی از آتش)

اَضْرَمَ النّارَفی - آتش زد در ، بآتش کشید ، طعمه حریق ساخت

اِضْطَجَعَ - خوابید ، دراز کشید ، استراحت کرد

اُضْطُرَّ - مجبورشد ، ناگزیرشد ، ناچارشد

اُضْطُرَّ اِلٰی کَذا - احتیاج پیدا کرد به ، محتاج شد به ، نیازمند بود به ، لازم داشت

اِضْطَرَّ اِلٰی - مجبور ساخت ، ناگزیر کرد ، ناچار کرد ، محتاج و نیازمند کرد به ، بزور وادار کرد به

اِضْطِراب - اغتشاش ، هرج ومرج ، آشفتگی ، بی نظمی ، نا امنی ، ناراحتی ، تشنج ، زد وخورد

اَلاِضْطِرابات الاِجْتِماعِیَّة - تشنجات اجتماعی

اَلاِضْطِرابات النَّفْسِیَّة - هیجانات روحی ، تشنجات روحی

اِضْطِرار - ضرورت ، لزوم ، احتیاج ، اجبار ، اضطرار ، فشار

عِنْدَ الاِضْطِرار - هنگام ضرورت ، در موقع لزوم

اِضْطِرارِیّ - اجباری

اِضْطَرَبَ - تکان خورد ، مضطرب شد ، متلاطم شد ، بهیجان آمد ، آشفته شد ، پریشان شد ، مختل گشت

اِضْطَرَبَ الرَّجُلُ - گیج شد ، دست پاچه شد ، گرفتارشد ، مترددشد

اِضْطَرَمَ - مشتعل شد ، بر افروخته شد ، روشن شد ، سوخت (در گفتگوی از آتش) ، آتش گرفت

اِضْطِهاد - زجر ، ایذاء ، جفا ، اذیت ، تعقیب (برای آزاردادن)

اِضْطَهَدَ - آزار کرد ، زجر داد ، پاپی شد ، اذیت کرد ، شکنجه کرد

اِضْعاف - ناتوان ساختن ، رقیق کردن ، نازك کردن ، لاغر کردن ، تخفیف دادن

اَضْعافُ الکِتاب . آنچه ازخلال سطورش فهمیده میشود

اَرْبَعَةُ اَضْعاف - چهار برابر ، چهارلا

اَضْعَفَ - ضعیف کرد ، تضعیف کرد ، ناتوان کرد ، فرسود ، رقیق کرد ، نازك کرد ، لاغر کرد ، تخفیف داد

اَضغاثُ اَحْلامٍ - خوابهای آشفته ، آرزوهـای موهوم

اَضفی علیهِ - منعکس کرد ، برگرداند

اَضَلَّ - سرگردان کرد ، گمراه کـرد ، فریب داد ، تغییر هیئت داد ، خودرا با جامـه مبدل پنهان کرد

اَضَلَّ الشَّیْیءَ - گم کرد ، از دست داد ، ضایـع ساخت ، درجای فراموش شدنی گذاشت

اِضامَة ج اَضامیم - دسته ازهرچیزی چـون دسته گل وغیرآن

اِضْمَحَلَّ - نابود شد ، محو شد ، متلاشی شد ، ناپدید شد ، کم کم ناپدید شد ، بتدریج محوشد

اَضْمَرَ الْاَمْرَ - ازگفتن چیزی خودداری کرد ، چیزی را کتمان کـرد ، پنهان کـرد ، در دل نهفت

اَضْمَرَ فی نَفْسِهِ - تصمیم گرفت بر ، عزم چیزی کـرد

اَضْمَرَ لَهُ کَذا - در خاطر جا داد ، اندیشه‌یی‌را درمغز پروراند ، (چیزی‌را) دردل گرفت

اَضْنی - تحلیل برد ، مصرف کرد ، خرد خرد تحلیل برد ، لاغر کرد ، بی قوت کرد ، نیروی چیزی یاکسی را گرفت ، خسته کرد

اَطابَ - پاکیزه کرد ، نیکوکرد

اَطاحَ - قطع کرد ، جدا کرد ، برید

اَطاحَ بِهِ - هلاك ساخت ، خراب کرد واژگون کرد ، معدوم کرد ، ازمیان برد ، سرنگون کرد ، فروریخت

اَطاحَ بِالنِّظامِ الْمَلَکِی - رژیم پـادشاهی را سرنگون کرد ، بر انداخت

اَطارَ - به پرواز درآورد

اِطار ج اُطُر ، اِطارات - قاب عکس ، چهار چوبه ، زهوار ، دورهٔ هرچیز ، (مجازاً) طرح ، شکل ، کادر

اِطارُ سَیّارَةٍ - تایر یا لاستیك ماشین

اِطارُ الْبِرمیلِ - حلقه (دورچلیك یـا بشکه) ، تسمه ، چنبر

اِطارُ الْعَجَلَةِ - تایر یا لاستیك چرخ

اِطارُ النَّظّارَةِ - دورهٔ عینك ، فرم عینك ، زهوار عینك

اَطاعَ - مطیع شد ، رام شد ، اطـاعت کـرد ، پیروی کرد

اَطاعَ لَهُ - اعتراف کرد ، اذعان کرد ، پذیرفت

اَطافَ بِالْاَمْرِ - کاملا آشنا شد با (چیزی) ، آگاهی یافت از ، وارد شد به یعنی اطلاع حاصل کرد از

اَطاقَ - طاقت داشت بر ، قـدرت داشت بـر ، تحمل داشت بر

اَطالَ - درازکرد ، طولانی کرد ، طـول داد ، طویل کرد ، امتداد داد ، کشید

اَطایِبْ - نعمت ها ، لذایذ (در گفتگـوی از

اشیاء)، پاکان، پاکیزگان (در گفتگوی از اشخاص)

الاطباءُ النفسیون - روان پزشگان

الاطباقُ الطائرة - بشقابهای پرنده

اطباقُ الطعامِ - بشقابهای غذاخوری

اَطْبَقَ - برهم نهاد، بست، پوشاند، مستور کرد

اطبقوا علی امرٍ - اتفاق کردند بر، توافق کردند بر، اجماع کردند بر

اَطْحَلُ - خاکستری (رنك)

اَطَرَ - خم کرد، دولا کرد، کج کرد، منحنی کرد

اطرأ - بسیار تمجید کرد، بسیار ستود

اطری - بسیار ستود، بسیار تعریف کرد، تمجید کرد، ستایش کرد

اطرافُ البدنِ - اطراف عالیه وسافله (دست ها وپاها)

اطرب - بوجد آورد، از خود بیخود کرد، بطرب انداخت، بی نهایت خوشحال کرد

اطردالامر - پی در پی بود، متوالی بود، پشت سر هم بود، شایع بود، همه جا را شامل شد

اطرش - کَر

اطرش اسك - بکلی کر، کر کر

اطرغلة (غ) - قُمری (پرنده)

اَطْرَفَ - سخن تازه گفت، مطلب تازه بیان داشت

اطرفه بکذا - بعنوان سوغات داد، بعنوان هدیه یا تحفه داد

اَطْرَقَ - ساکت بود، آرام بود، سکوت اختیار کرد

اطرق مفکراً - باندیشه فرو رفت، بتفکر پرداخت، خیره نگریست

اطروحة - رساله، تز، پایان نامه تحصیلی که برای گرفتن مدرك علمی چون لیسانس یا دکتری وامثال اینها مینویسند

اطریة - رشته فرنگی باریك وتوپر، رشته یی که برای شیرینی پختن آماده میکنند

اَطْعَمَ - طعام داد، غذا داد، خوراك داد، اطعام کرد

اطفاءُ الانوارِ (خشیة الغاراتِ الجویّة) خاموشی (چراغها در شب) از ترس حمله‌های هوائی

اطفاءُ النارِ اوِ المصباحِ - خاموش کردن آتش یا چراغ

اطفأ النارَ اوِ المصباحَ - آتش یا چراغ را خاموش کرد

اطفأ الجیرَ - آهك را آبدیده کرد

اطفأ العطشَ اوِ الغلیلَ - تشنگی یا هیجان درونی را فرونشاند

اَطْفَأَ المِصْباحَ الكَهْرَبِی - سویچ چراق برق را زد (خاموش کرد)

اِطْفائِیّ - مربوط بآتش نشانی ، مأمور آتش - نشانی

اِطْفائِیَّة - آتش نشانی

رِجالُ الاِطْفائِیَّةِ - مأموران آتش نشانی

اَطْفَحَ - پر کرد ، لبریز کرد ، مالامال کرد ، کف گرفت از ، سرشیر گرفت از

اَطَلَّ عَلَی النَّهْرِ (مثلا) - مشرف بر رودخانه بود

اَطَلَّ مِنَ النّافِذَةِ - از پنجره به بیرون یا بپایین نگاه کرد

عِنْدَ الاِطِّلاعِ (اصطلاح مالِیّ) - هنگام یا پس از رؤیت (حواله یا برات قابل پرداخت است) ، بمجرد رؤیت (اصطلاح تجارتی)

عَلَی الاِطْلاقِ - بطور کلی ، مطلقا

اِطْلاقُ القَذائِفِ الفَضائِیَّة - پرتاب موشکها یا سفینه‌های کیهانی

اَطْلانْطِیقِیّ (غ) - اتلانتیک ، اطلس

اَطْلَس - خدایی از خدایان یونان وروم که گمان میکردند زمین را روی شانه‌های خود حمل میکند ، نقشه جغرافیا ، پارچه اطلس ، ساتین ، ساتین ابریشمی

اَطْلَسِیّ - مربوط به حریر یا پارچه ابریشمی ، ساتینی

المُحیطُ الاَطْلَسِیّ - اوقیانوس اطلس ، دریای اتلانتیک

اَطْلَعَ عَلی - آگاه ساخت ، نشان داد

اَطْلَعَهُ عَلَی الاَمْرِ اَوْ عَلَی السِّرِّ - کسی را بر کاری یا رازی مطلع ساخت ، آشنا کرد با ، خبر داد از

اَطْلَعَ النَّباتُ والسِّنُّ - گیاه یا دندان بیرون آمد یا رویید

اِطَّلَعَ عَلی - اختراع کرد ، اکتشاف کرد ، کشف کرد

اِطَّلَعَ عَلَی الشَّیْءِ - دید ، مشاهده کرد

اِطَّلَعَ عَلَی الاَمْرِ - خبردار شد از ، آگاهی یافت از ، اطلاع حاصل کرد از ، خبر یافت ، دانست ، آشنا شد به

اِطَّلَعَ عَلَی العَمَلِ - نظارت کرد بر ، سرپرستی کرد بر

اَطْلَقَ - رها کرد ، آزاد کرد ، مرخص کرد ، خارج کرد (ازگمرك) ، شُل کرد ، باز کرد ، بیرون فرستاد ، اخراج کرد ، ترك کرد ، دست کشید از ، ول کرد ، واگذارد ، خالی کرد

اَطْلَقَ البَخُورَ - بخور سوزاند ، بخور داد ، از دود بخور یا بوی خوش پُر کرد

اَطْلَقَ بَطْنَهُ - شکم را لینت داد ، از یبوست بیرون آورد

اَطْلَقَ الرَّجُلُ زَوجَتَه - طلاق داد

اَطْلَقَ ساقَيهِ لِلرّيح - پا بفرار گذاشت

اَطْلَقَ سَبيلَهُ - اورا آزاد کرد، رها کرد

اَطْلَقَ سَراحَهُ - اورا آزاد کرد، رها کرد، (از زندان وغیر آن)

اَطْلَقَ فی کَلامِهِ - تعمیم داد، بطور کلی سخن گفت، درسخن نظر خصوصی با کسی نداشت

اَطْلَقَ لِحيَتَهُ - ریش گذاشت، جلو ریش را ول کرد تاانبوه شود

اَطْلَقَ لَهُ العِنان - اورا آزاد گذاشت، بحال خود گذاشت

اَطْلَقَ المِدْفَعَ عَلىٰ - با گلوله توپ خراب کرد، جائی را به توپ بست

اَطْلَقَ النّارَ اَوِ الرَّصاصَ عَلىٰ - شلیك کرد به، تیراندازی کرد بسوی

اَطْلَقَ فيهِ النّارَ - آتش زد در، طعمه حریق ساخت

اَطْلَقَ يَدَهُ - دست ودل باز بود، بخشندگی کرد، احسان و کَرَم کرد

اَطْلَقَ يَدَهُ فِی الاَمر - تصرف کرد در، دست داشت در، دخالت داشت یا دخالت کرد در امری، آزادی عمل داد به

اَطْلَنطی (غ) - اتلانتیك

اِطْمَأَنَّ - مطمئن شد، تأمین یافت، ترسش برطرف شد

اِطْمَأَنَّ اِلَيهِ - بکسی اطمینان داشت، اعتماد داشت به

اَطَمَة (غ) - اتم، ذرّه

اَطْمَعَ - تطمیع کرد، بطمع انداخت

اَطْنَبَ - مبالغه کرد (درمدح) اغراق گفت، طول داد، بتفصیل سخن گفت

اَطْوىٰ - گرسنه شد، گرسنگی کشید، گرسنگی خورد

اَطُوم - جانور پستاندارو گیاهخوار دریای هند، شتر دریایی

ما اَطْيَبَهُ ! چه چیز خوبی ! چه آدم خوبی !

اَطْيَش - نام پرنده‌یی است خوش الحان

اَظافِرُ مُدَبَّبَة - مانیکور، ناخنهای مخروطی

اَظْفَرَ - پیروز کرد، مظفر ساخت، نصرت داد

اُظْفُور - ناخن

اُظْفُور نَباتِیّ - پیچك، ریشه پیچنده

اَظَلَّ - از روشنایی جلوگیری کرد، سایه زد، پنهان کرد، سایه افکند بر، سایه دار کرد

اَظْلَمَ - تاریك شد

اَظَنَّهُ - ظنین شد به، گمان بد برد به، متهم ساخت

اَظْهَرَ - بیان داشت، فاش کرد، شناساند، اعلام داشت، معلوم داشت، شرح داد، مدلل کرد، حالی کرد، اظهار داشت، ظاهر کرد، آشکار کرد

اَعادَ - برگرداند، اعاده داد، عودت داد،

ردکرد ، پس داد ، تکرار کرد ، مکرر ساخت

اَعادَ طَبْعَ الْکِتابِ - تجدید چاپ کرد

اَعادَالنَّظَرَفِی الدَّعوی - تجدید نظر کرد (در محاکمه) ، دوباره محاکمه کرد

اِعادَةُ الطَّبْع - تجدید چاپ

اِعادَةُالنَّظَرِفِی الْقَضِيَّةِ - استیناف ، تجدیدنظر در دعوی

اَعاذَ - وِرْد خواند ، برای حفظ کسی یا چیزی دعا خواند ، بوسیله خواندن ورد محفوظ نگاه داشت

اَعارَ - قرض داد ، وام داد ، بعاریت داد ، عاریه داد

اِعارَةٌ - قرض دادن ، وام دادن ، عاریه دادن ، بعاریت دادن

اَعاشَ - برای کسی وسیله زندگی فراهم کرد ، اجازه زندگی داد به ، کسی را بزندگی کردن وادار کرد ، غذا داد ، خوراك داد

اَعاضَ عَنِ الضَّرَرِ - تاوان داد ، جبران کرد ، عوض داد

اَعاقَ - بتأخیر انداخت ، بتعویق انداخت ، مانع شد ، معطل کرد ، بازداشت از

اَعالَ - عیالوارشد ، بینواشد

اَعالَهُ - خرجی داد به ، تحصیل روزی کرد برای

مِنَ الْاَعالی - ازبالا ، ازآسمانها

اَعانَ - کمك کرد به ، مساعدت کرد به ، همدستی کرد با ، یاری کرد ، چاره سازی کرد ، پشتیبانی یا حمایت کرد

اَعانَهُ مِنْهُ - اورا ازدست کسی خلاص کرد ، آزاد کرد ، رها کرد

اِعانَة - اعانه ، شرکت ، سهم (دادن) ، همکاری ، کمك ازراه نوشتن یادادن (مقاله)

اِعانَةٌ دِراسِيَّةٌ - کمك تحصیلی ، فرصت تحصیل رایگان ، بورس تحصیلی که دانشگاهها یابنگاه‌های دیگر به عدهٔ ازدانشجویان میدهند

اِعانَةٌ مالِيَّةٌ - کمك مالی ، اعانه نقدی (که دولت به بنگاهی میدهد تاکاری را که فایده عمومی دارد از پیش ببرد) ، کمك مالی که‌دولتی بدولت دیگر میدهد

اَعْباءٌ عائِلِيَّةٌ - هزینه ها یا مخارج خانواده ، مسئولیتهای خانوادگی

اَعْبَل ، حَجَرٌ اَعْبَل - سنگ خارا

اِعْتادَالْاَمْرَ - معتاد شد به ، عادت کرد به ، خودرا عادت داد به ، خو گرفت به ، اعتیادپیدا کرد به

اِعْتاضَ - تاوان گرفت ، جبران (چیزی را) کرد ، عوض (چیزی را) گرفت

اِعْتِبار - احترام ، رعایت ، ملاحظه

رَدُّالْاِعْتِبار (فی القضاء) - اعاده حیثیت

يَستحقُ الاِعْتِبار - قابل ملاحظه ، مهم ، قابل احترام

اِعْتِباطًا - تصادفی ، بختی ، اتفاقی ، الله بختی ، اَلَکی ، همینطوری

اِعْتَبَرَ - بشمار آورد ، پنداشت ، گمان داشت ، ملاحظه کرد ، در نظر گرفت ، بحساب آورد ، معتبر دانست ، فرض کرد ، دانست ، قلمداد کرد

اِعْتَبَرَ بِهِ - پند گرفت از ، عبرت گرفت از ، درس گرفت از

اِعْتَبَرَ الرَّجُلَ - احترام کرد به ، احترام گزارد به ، محترم شمرد ، رعایت احترام (کسی را) کرد

اِعْتَبَرَ الشَّیْئَ - مورد رسیدگی قرار داد ، مورد توجه قرار داد ، دقت کرد در ، آزمایش و تأمل کرد در

اِعْتَبَطَ الْاَمْرَ - تصادفی انجام داد ، الله بختی انجام داد ، اتفاقی و بدون هدف و منظور خاصی انجام داد

اِعْتَجَنَ الطِّینَ - خمیر کرد ، ورزید ، سرشت (در گفتگوی از گل و امثال آن)

اِعْتَدَّ - فرض کرد ، دانست ، بحساب آورد ، گمان کرد ، بشمار آورد ، شمرد

اِعْتَدَّ بِنَفْسِهِ - متکی بنفس شد ، اعتماد بنفس داشت

اِعْتَدَی عَلَی ، جسارت کرد ، تجاوز کرد ، تعدی کرد ، تخطی کرد ، خطا کرد ، خلاف کاری کرد ، سوء استفاده کرد از ، متوسل بزور و بیعدالتی شد ، تعرض کرد ، بد رفتاری کرد ، حمله کرد

اِعْتَدَی عَلَی حَیاةِ فُلانٍ - بکسی سوء قصد کرد ، کسی را مورد سوء قصد قرار داد

الْاِعْتِداء - تجاوز ، تعدی ، حمله

خُطَطُ الْاِعْتِداء - نقشه‌های تجاوز

مُعاهَدَةُ عَدَمِ الْاِعْتِداء - پیمان عدم تجاوز

اِعْتِدائِیّ - تجاوزکارانه ، مربوط و وابسته به تجاوز و تعدی

الْاَهْدافُ الْاِعْتِدائِیَّةُ - هدفهای تجاوزکارانه

اِعْتِدالٌ - اعتدال ، میانه روی ، راستی ، درستی ، ترتیب و نظم ، صحت

اِعْتِدالُ الْخُلْقِ - سرراستی ، سادگی ، رُك گویی ، بی پردگی

زَمَنُ الْاِعْتِدالِ الشَّمْسِیّ - اعتدال شب و روز

اِعْتِدالِیّ - مربوط باعتدال شب و روز ، واقع در نزدیکی خط استوا

اِعْتَدَلَ - معتدل و مستقیم شد ، مرتب شد ، درست شد ، راست شد

اِعْتِذار - بهانه جویی ، عذرخواهی ، پوزش ، بهانه

اِعْتَذَرَ عَنْ وَمِنْ - معذرت خواست از ،

عذرخواهی کرد برای ، عذرخواست برای ، پوزش طلبید برای (خطا)

اِعْتَرَی - عارض شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد

اِعْتَراهُ کَذا - مبتلا شد به ، دچارشدبه ، گرفتار شد به

اِعْتِراض - مخالفت ، مقاومت ، ممانعت ، اعتراض

اِعْتِراف - اعتراف ، اقرار ، ادعان

اِعْتِراف بِحُکُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناختن

اِعْتِرافاً بِکَذا - درازای ، بپاداش

مُعَلِّمُ الاِعْتِراف - کشیشی که برای اعتراف بگناه نزد او میروند

کُرْسِیُّ الاِعْتِراف - اعترافگاه ،صندلی اعتراف یااقرار (بگناه)

اِعْتَرَضَ عَلی - اعتراض کردبر ، ایراد کرد ، بطوراعتراض اقامه کرد یاگفت

اِعْتَرَضَ لَهُ - ممانعت کرداز ، جلوگیری کرد از ، بازداشت ، محروم وممنوع کرد ، مانع شد از ، سرراه برکسی گرفت

اِعْتَرَفَ بِالْاَمْرِ - اقرارکرد به ، اعتراف کرد به ، اذعان کرد به

اِعْتَرَفَ بِحُکُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناخت

اِعْتَرَفَ بِاِبْنِهِ (مثلا) - به پسری خودقبول کرد، پذیرفت

اِعْتَرَفَ اِلَی الْکاهِنِ - بگناه خود نزد کشیش اعتراف کرد وآمرزش طلبید

اِعْتَرَكَ الْقَوْمُ - با یکدیگر جنگیدند ، نزاع کردند

اِعْتَزَّ - پیروز شد ، جش (پیروزی) گرفت ، خوشحالی وشادی کرد ، نیرومند شد ، با قدرت شد ، افتخارداشت ، بالید ، مباهات کرد ،افتخار کرد به ، باارزش پنداشت

اِعْتَزَّ بِهِ - خودراقوی یاماهر پنداشت در

اِعْتَزَی لَهُ وَاِلَیْهِ - باکسی نسبت داشت ، قوم وخویش بود ، منسوب بود با

اِعْتِزال ، کناره گیری ، عتب نشینی ، گوشه عزلت ، تنهایی ، انفراد ، خلوت

اِعْتَزَلَ الشَّیْئَ وَعَنْهُ - کناره گیری کرد از ، گوشه گیری کرد ، عقب کشید از ، دست کشید از

اِعْتَسَفَ عَنِ الطَّرِیقِ - گمراه شد ، منحرف شد، انحراف پیداکرد

اِعْتَسَفَ الْاَمْرَ - کاری را بدون داشتن هدف یا منظور انجام داد ، اتفاقی انجام داد ، بی ترتیب یا همینطوری وتصادفی انجام داد

اِعْتَشَّ الطّائِرُ - لانه درست کرد ، آشیانه ساخت (پرنده)

اِعْتَصَی الْاَمْرُ - مشکل بود ، دشوارشد

اِعْتِصامُ - تحصّن

اِعْتَصَبَ الْقَوْمُ - مجمع یااتحادیه تشکیل دادند،

هم پیمان شدند

اِعْتَصَبَ اَصْحابُ الْمَصانِع (ضِدَّ الْعُمّال) (ص) در کارخانه‌را بروی کارگران بستند، کارفرمایان اعتصاب کردند

اِعْتَصَبَ الْعُمّالُ (ص) ـ کارگران اعتصاب کردند دست از کار کشیدند

اِعْتَصَمَ بِهِ ـ متوسل‌شد به ، متشبث شد به، پناهنده شد به ، التجا کرد به ، پناه آورد بـه ، تحصن اختیار کـرد در ، متحصن شد در ، پیوست به ، استوار وثابت بود در

اِعْتَطَبَ ـ از بین رفت ، معـدوم شد ، خـراب و ویران شد ، تلف شد ، هلاك شد ، نابودشد

اِعْتَطَفَ ـ پالتو پوشید

اَعْتَقَ ـ آزاد کرد (در گفتگوی از برده و بنده)، رها کرد ، آزاد کرد(ازبند یاحبس) ،روانه کرد، جلوکسی را بازگذاشت

اِعْتِقاد ـ باور ، ایمان اعتقاد ، عقیده ، نظریه

اِعْتِقال ـ بازداشت ، دستگیری و بازداشت

اِعْتَقَدَ ـ اعتقادداشت ، باورداشت ، ایمان‌داشت، تصدیق کرد

اِعْتَقَلَ الرَّجُلَ ـ بازداشت کرد ، دستگیروباز ـ داشت کرد

اِعْتُقِلَ لِسانُهُ ـ زبانش بند آمـد ، گنگ شد ، افسون شد ، طلسم شد

اِعْتَكَفَ فِي غُرْفَتِهِ ـ دراطاق خودماند ، دررا بروی خود بست

اِعْتَكَفَ فِي الْمَكانِ ـ کناره گیری کرد ،منزوی شد در

اِعْتَلَّ ـ بیمارشد ، دردیاکسالت پیدا کرد

اِعْتَلَّ بِكَذا ـ بهانه آورد ، عذر آورد

اِعْتَلَى ـ بلند شد ، بـالا رفت ، نمـودار شد ، ترقی کرد ، اوج گرفت ، سر آمد شد ، زیادبلند پرواز کرد

اِعْتَلَى الدّابَّةَ ـ سوار برچهارپا شد ، برنشست

اِعْتَلَى الْمَكانَ ـ بالا رفت از ، صعود کـرد به ، ببالای جایی رفت

اِعْتِلال ـ مرض ، بیماری ، ناخـوشی ، کسالت تغییر یافتن حروف عله (درگفتگوی ازکلمه)

اِعْتَلَنَ ـ معلوم شد ، آشکارشد ، آشکار بود

اِعْتَمَّ ـ عمامه بسر گذاشت

اِعْتِماد ـ اعتماد ، توکل ، تکیه ، پشت گرمی ، مایه دلگرمی یا امید واری ، تصویب ، تجویز ، اجازه ، اختیار ، اعتبار (بانکی)

الْاِعْتِمادُ عَلَى الذّات ـ اتکا یااعتماد بنفس

اَوْراقُ اعْتِماد ـ استوارنامه یااستوارنامه‌ها

اِعْتِماداتٌ مالِيَّة ـ اعتبارات مالـی ، اعتبارات بانکی

فَتحَ اعْتِماداً مالِيّاً ـ اعتباربانکی بازکرد

خِطابُ الْاِعْتِماد ـ اعتبارنامه بانکی

اِعْتَمَدَ (ص) ـ تصویب کرد ، تصدیق یاتجویز

کرد ، اختیارداد ، اجازه داد

اِعْتَمَدَ عَلیٰ - اعتماد کرد به ، اطمینان داشت به ، امیدوار بود به ، استناد یااتکا داشت به

اِعْتَمَدَ - تعمید یافت ، تعمید شد ، غسل تعمید داده شد (درمسیحیت)

اِعْتَمَلَ - انجام شد ، عمل شد ، ساخته شد ، درست شد

اِعْتَنیٰ بِالْاَمْرِ - اعتنا یا توجه کرد به ، عنایت داشت به ، دقت واهتمام داشت (نسبت به)

اِعْتَنیٰ بِهِ - مواظب (چیزی) بود ، مواظبت کرد از ، محافظت کرداز

اِعْتِنافاً - غیرمستقیم

اِعْتَنَقَ الدِّیْنَ - دینی را پذیرفت ، قبول کرد ، گردن نهاد ، بدینی گروید

اِعْتَنَقَ الرِّجْلانِ - معانقه کردند ، یکدیگررادر آغوش کشیدند

اِعْتُوبَةٌ - گله ، مایه گله

اِعْتِیادِیٌّ - عادی ، معمولی ، عمومی ، متداول ، طبیعی ، منظم

اَعْثَرَ - لغزش داد ، بلغزش انداخت

اَعْثَرَ عَلیٰ - راهنمایی کرد به ، رهبری کرد به ، دلالت کرد به ، هدایت کرد به

اَلْاِعْجابُ بِالذّاتِ - خودپسندی

اُعْجِبَ بِنَفْسِهِ - خودپسند بود

اُعْجِبَ بِهِ - مورد پسند قرار گرفت ، اورا باعجاب واداشت ، موردتحسین واقع شد

اَعْجَبَهُ - راضی بوداز ، خشنود بوداز ، پسندید ، خوشش آمد از

اَعْجَبَ - مسرور ساخت ، راضی کرد ، رضایت کسی را جلب کرد ، به تعجب انداخت ، به شگفتی واداشت ، متحیرساخت

اَعْجَزَ فِی الْقَوْلِ - درسخن اعجاز کرد ، معجزه کرد

اَعْجَزَ - عاجز کرد ، ناتوان ساخت ، فلج کرد

اَعْجَفَ الدّابَّةَ - لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اَعْجَلَ - شتابانید ، با شتاب برد ، برانگیخت بر ، زودرسانید ، با شتاب ودست پاچگی انجام داد ، پیش انداخت

اَعْجَمُ - گنگ ، لال ، بی زبان ، بیعقل ، بی‌خرد ، نامعقول ، بی‌فکر

حَیَوان اَعْجَم - حیوان یا جانورگنگ ، حیوان زبان بسته

اَعْجَم ، اَعْجَمِیّ - غیرعرب

اَعْجَمَ - شرح داد ، تفسیر کرد ، بیان داشت ، واضح کرد ، معنی چیزی را روشن کرد

اَعْجَمِیّ - اجنبی ، بیگانه ، غریب ، غیرعرب

اَعِدْ - دوباره ! تکرارکن ! (هنگامیکه مطابی را می پسندند این کلمه را برزبان میرانند)

اَعَدَّ - مهیاکرد ، آماده ساخت ، حاضر کرد ،

فراهم وتهیه کرد

اعده لِلامرِ - مستعد ومتمایل کرد ، موافق کرد ، مناسب کرد ، وفق داد ، قابل کرد ، صلاحیت دار کرد ، مجهز کرد

اِعدادُالخِطَّةِ - تهیه کردن نقشه ، طرح ریزی

اعدادٌ سابِقَةٌ مِنْ جَریدَةٍ اَوْمَجَلَّةٍ - شماره‌های گذشته ، شماره های منتشر شده (از روزنامه یا مجلـه)

اَعْدیٰ - دچار مرض کرد (بوسیله سرایت وعفونت) ، عفونی کرد ، مبتلا کرد ، آلـوده کـرد

اِعْدادِیٌّ - مقدماتی ، تهیه‌یی ، آماده سازنده ، حاضر کننده

مدرسة اِعدادِیَّة - آموزشگاه تهیه یامقدماتی

اِعدامٌ - نابود ساختن ، کشتن ، معدوم کـردن ، اعدام کردن

الحُکْم بِالاِعْدام - حکم اعدام

تنفیذ حُکْمِ الاِعْدام - اعدام ، اجرای حکـم اعدام ، کشتن

اَعْدَلَ - مستقیم ومعتدل کـرد ، درست کـرد ، مرتب ومنظم کرد

اَعْدَمَ - تنگدست شد ، فقیرشد ، معدوم ساخت ، بکلی ویران کرد ، نیست کرد ، باطل کـرد ، محو کرد

اعدمه الشیئ - اورا محروم کـرد از ، مأیوس کرداز ، ازدست او گرفت

اعدمه الحیاة - حیاتش را گـرفت ، هـلاکش ساخت

اَعْذَرَ - معذورداشت ، بخشید ، معاف کرد،صرف نظر کرداز

اَعْذَرَ - ختنه کرد

اِعْرابٌ - بیان ، اظهار ، علم نحو ، ترکیب کردن جمله(ضدتجزیه)

اَعْرابِیٌّ - یکنفرعرب ، بدوی

اِعْراضٌ - اجتناب ، دوری ، حذر

اَعْراضُ المَرَضِ - عوارض ناشی ازبیماری

اعراضُ تَسَمُّمٍ - عوارض مسمومیت ، آثاروعلائم مسمومیت

الاَعْرافُ - برزخ ، اعراف

اَعْرَبَ الجُمْلَةَ - جمله‌راترکیب کرد(دراصطلاح دستورزبان)

اَعْرَبَ عَنْ حاجَتِه - مقصود خودرا بیان کرد

اَعْرَبَ - بیعانه داد

اَعْرَبَ اللَّفظَ الاَعْجَمِیَّ - معرّب کرد ، کلمه غیر عربی را بصورت عربی درآورد مانند «تلغراف» وامثال آن

اَعْرَجُ - لَنگ ، شَل ، فالج ، چلاق

اَعْرَجَ - لَنگ کرد ، شَل کرد ، فلج کرد ، چلاق کـرد

الاَعْرَجُ (فی ورق اللَّعِب) - سرباز (درورق بازی)

أَعْرَسَ - جشن عروسی گرفت ، جشن عروسی برپا کرد

أَعْرَضَ عَنْ - دست کشید از ، ترک کرد ، دور انداخت ، رد کرد

أَعْرَضَ عَنْهُ - اجتناب کرد از ، حذر کرد از ، روگرداند از ، پرهیز کرد از

أَعْرَضَ عَنِ الأَمْرِ - برگشت (از عقیده وامثال آن) ، عدول کرد از ، ترک گفت ، ول کرد ، رها کرد

أَعْرَفُ - کاکل دار ، کاکلی ، تاجدار ، شناساتر

أَعْرَقَ - ریشه گرفت ، ریشه دار بود ، اصیل بود

أَعْرَقَ الخَمْرَ - شراب را رقیق کرد

أَعْزَبَ - دورشد ، دور بود ، فاصله داشت با

أَعْزَبُ - مجرد ، غیرمتأهل ، عزب

أَعْزَلُ - بدون اسلحه ، بی دفاع ، بی پناه ، بیچاره

أَعْسَرَ - فقیر شد ، بینوا شد ، ورشکست شد ، معسر شد ، درمانده شد ، در سختی بود ، تنگدست بود

أَعْسَرُ يَسَرٌ - کسیکه با هردو دست کار میکند ، ذوالیمینین

أَعْسَرُ - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار میکند

أَعْسَفَ - زیاد تحمیل کرد به ، کار زیادسنگین داد به

أَعْشَى - شب کور ، تار چشم (مجازاً) بی‌بصیرت

كَسْرٌ أَعْشَارِيٌّ - کسر اعشاری

أَعْشَرَ العَدَدَ - عددرا ده‌تا کرد ، به ده رساند

أَعْشَرَ القَوْمُ - ده‌تا شدند ، ده‌تا بودند

إِعْصَارٌ ج أَعَاصِير ، أَعَاصِر - طوفان ، گردباد ، طوفان در دریا

أَعْضَلَ الدَّاءُ الأَطِبَّاءَ - مرض پزشگان را مبهوت کرد ، مرض را تشخیص ندادند

أَعْضَلَ الأَمْرُ - معما شد ، مبهم و بغرنج شد ، پیچیده شد ، تعقید داشت ، بسیار مشکل گشت

أَعْطَى - داد ، تقدیم کرد ، پیشکش کرد ، هدیه داد ، بخشید

أَعْطَاهُ كَلِمَةً - قول باو داد

أَعْطَى مَثَلاً - سرمشق شد یاگذاشت

أَعْطَبَ - تلف کرد ، نابود کرد ، معدوم کرد ، خسارت وارد آورد ، ضرر رساند ، صدمه زد ، خراب کرد ، آسیب زد ، ویران کرد ، بکلی نابود ومحو کرد

أَعْطَشَ - تشنه کرد ، سبب تشنگی شد

إِعْظَامَةٌ - چیزی که زنان برکفل بندند تا آنرا بزرگ جلوه دهد ، کرست سُرین

أَعْظَمَ الأَمْرَ - چیزی را بزرگ دانست ، بزرگ فرض کرد ، بسیاراهمیت داد به

اَعْظَمَ - بزرگ داشت ، بزرگ کرد ، عظیم داشت ، بزرگ کرد (در گفتگوی از عکس وامثال آن)

اَعْظَمُ - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر

اَعْفی - شفا داد ، بهبود داد ، محافظت کرد (از بلا) ، رفع بلا کرد از

اَعْفی مِنَ الاَمْرِ (ص) بخشود ، معاف کرد از

اَعْفَرُ - رنگ قهوه‌یی چون رنگ مس

اَعْقابُ السَّجایِرِ - ته سیگارها

اَعْقَبَ - بعد آمد ، بدنبال آمد ، پس از چیزی آمد

اَعْقَبَ الاَمْرُ - حسن عاقبت پیدا کرد ، رو به نیکی رفت

اَعْقَبَ نَسْلاً - تولید نسل کرد ، فرزند آورد

اَعْقَبَ الرَّجُلُ - اصلاح پذیرفت ، از فساد و تباهی بیرون آمد

اَعْقَرَ - گیج کرد ، بیهوش کرد ، تخدیر کرد ، (مجازاً) مبهوت کرد

اَعْقَفُ - کج ، خمیده ، منحنی ، قوشی ، عقابی ، مانند نوک عقاب ، سر کج ، قلاب مانند ، قلاب وار

اَعْقَمَ - استرلیزه کرد ، عقیم کرد ، بی نتیجه کرد ، خنثی کرد ، نازا کرد

اَعْلی - عالی کرد ، پیشرفت داد ، ترفیع و توسعه داد ، بالا برد ، بلند کرد ، برافراشت ، ترقی داد ، برپا کرد

اَلْقائِدُ الاَعْلیٰ (لِلْجَیْشِ) - فرمانده عالی ، فرمانده کل (در ارتش)

مِنْ اَعْلی اِلی اَسْفَلَ - از بالا تا پایین ، من الباب الی المحراب ، از صدر تا ذیل ، همه ، خاص و عام ، خرد و کلان

اَعْلی (اَوْاَقْصیٰ) دَرَجَةً - منتهی الیه ، ماکزیمم آخرین حد

مَذْکُورٌ اَعْلاهُ - نامبرده در بالا ، مزبور ، نامبرده (در فوق)

اِعْلامُ (الْحُکْمِ) ج اِعْلامات - ورقه حکم دادگاه

اِعْلانٌ - نشریه ، انتشار خبر ، خبر ، اعلامیه ، بیانیه ، آگهی

اِعْلانٌ اِلٰهِیٌّ - وحی ، الهام

اِعْلانُ حُضُورٍ اِلَی الْمَحْکَمَةِ - خواست برگ ، احضاریه

اِعْلانٌ صَغِیرٌ (یُوَزَّعُ بِالْیَدِ) - آگهی دستی ، آگهی که چاپ کرده بدست مردم میدهند

اِعْلانٌ مُلْصَقٌ عَلَی الْحِیطانِ - آگهی دیواری ، پلاکارد

شَرِکَةُ اِعْلانات - آژانس تبلیغاتی

لَوْحَةُ عَرْضِ الاِعْلاناتِ - تابلوی آگهی

اَعْلَقَ - زالو انداخت

اَعْلَقَ - آویزان کرد ، معلق کرد

أَعْلَمَ الأمْرَ وَبِهِ ـ خبر داد به ، اعلام داشت ، آگاهی داد

أَعْلَمُ الشَّفَةِ ـ شکافته لب

أَعْلَنَ الأمْرَ وَبِهِ ـ آگهی کرد ، اعلان کرد ، آشکار کرد ، بیان داشت ، اعلام داشت ، اخطار کرد ، خبر داد

أَعْلَنَ الْحَرْبَ ـ اعلان جنگ داد

أَعْلَنَ الْخَبَرَ ـ خبر منتشر کرد

أَعْلَنَ عَنْ ـ در بارهٔ چیزی اعلان کرد (مثل کالای فروختنی ، چیزهای گمشده ودعوت با نجمنها وامثال اینها)

أَعْلَنَ الْحُكْمَ ـ حکم دادگاه را ابلاغ کرد

أُعْلُومَةٌ ج أَعالِمُ ـ تیر راهنما که در جاده ها نصب میکنند ، علامت ، نشانه

أَعْمَى ـ کور کرد ، گمراه کرد

أَعْمَى ـ کور ، بی بصیرت

حَرَكَةُ الإعْمارِ ـ نهضت آبادانی

مِنْ أَعْماقِ الْقَلْبِ ـ از ته دل ، از صمیم قلب ، از دل وجان

أَعْمالُ التَّجَسُّسِ ـ عملیات جاسوسی

أَعْمالُ التَّدْمِيرِ ـ خرابکاری ، عملیات تخریبی

أَعْمالُ التَّنْقِيبِ ـ عملیات کاوش وحفاری

أَعْمالُ التَّمْرِيضِ ـ عملیات پرستاری

أَعْمالٌ خَرْقاءُ ـ کارهای خلاف قانون ، اعمال بی رویه

أَعْمالُ الرَّيِّ ـ عملیات آبیاری

أَعْمَدَ ـ نگاه داشت (روی ستون) ، نگاه داری کرد ، شمع زد (درزیر) ، حمایت کرد ، پشتیبانی کرد ، کمك کرد

أَعْمِدَةُ الْجَرائِدِ ـ ستونهای روزنامه

أَعْمَرَ الْمَكانَ بِالسُّكّانِ ـ آباد کرد ، پرجمعیت کرد

أَعْمَشُ ـ تارچشم ، ضعیف چشم

أَعْمَقَ ـ گود کرد ، حفره را عمیق کرد

أَعْنَتَ ، بسختی انداخت ، بتکلف انداخت ، پریشان کرد ، در فشار گذاشت ، بستوه آورد ، عاجز کرد ، اذیت کرد ، خسته کرد ، کسل وبیزار کرد ، عذاب داد زجروآزارداد

أَعْنَشُ ـ شش انگشتی

أَعْنَفَ ـ باعُنف عمل کرد ، با زور عمل کرد ، با سختی رفتار کرد ، بدرفتاری کرد با ، رفتار عنیف داشت

أَعْنِي ـ یعنی ، معنی‌اش چنین است...

إِعْوازٌ ـ نیاز ، فقر بینوایی ، احتیاج

أَعْواضُ الْكِتابِ ـ نسخه بدل ها (در عبارات کتاب)

اِعْوَجَّ ـ کج شد ، خم شد ، خمیدگی داشت ، پیچ وخم داشت

أَعْوَجُ ـ کج ، خمیده ، منحنی

اِعْوِجاجُ الْعِظامِ ـ بیماری نرمی استخوان ،

استخوان نرمی

اَعْوَرُ - یك چشم

الاَعْوَرُ - رودهٔ کور

اَعْوَزَ - بینوا شد ، فقیـر شد ، احتیاج داشت ، نیازمند بود ، لازم داشت

اَعْوَلَ - گریه وزاری کرد ، شیون کرد ، فریاد وگریه سرداد

اَعْیا - رنج برد ، خسته شد ، رنج داد ، خسته کـرد

اَعْیا الدّاءُ الطَّبیبَ - پزشك دردرا تشخیص نداد ، از معالجه، عاجز شد

اِغاثَةٌ - کمك ، یاری ، دستگیری ، فریاد رسی

اِغاثَةُ اللاّجِئینَ وَتَشْغیلُهُمْ (مثلا) - کمك به آوارگان وایجاد کاربرای آنان

اَغارَ (ص) - حسود کرد ، بحسادت انداخت

اَغارَ عَلی - حمله کرد به ، یورش آورد، هجوم آورد

اَغاظَ - خشمگین کـرد ، بغیظ انداخت ، بستوه آورد ، اذیت کرد ، آتشی کرد ، رنجانـد ، بی حوصله کرد ، ازجا در برد

الاَغانِی الشَّعْبِیَّة - ترانه‌های تودهٔ مردم ، سرود-های توده (مردم) ، ترانه های ملی

اَغْبَتْهُ الحُمّی وَعَلَیْهِ - تب یك روز در میـان بسراغ او آمد ، یك روز در میان تب کـرد ، نوبه کرد

اَغْبَرُ - خاکی (رنگ)

اَغْبَرَ - خاك آلود کرد ، گردآلود کرد

اَغْبَشُ - تاریك ، تیره ، مات ، حاجب ماوراء، پشت پوش ، غیر شفاف (مجازاً) مبهم ، کُند ، ناپیدا

اَغْبَشَ - تاریك شد ، تیره شد

زُجاجٌ اَغْبَشُ - شیشهٔ مات ، شیشه‌یی که‌حاجب ماوراء است

اِغْتابَ - غیبت کرد ، پشت سر کسی بدگفت

اِغْتاظَ - خشمگین شد ، غضبناك شد ، آتشی‌شد ، رنجید ، بی حوصله شد ، ازجا دررفت

اِغْتالَ - غافلگیرکرد ، حمله ناگهانی کـرد ، بیخبر حمله کرد یاواردشد

اِغْتالَ - با مکر وخدعه بقتل رساند ، ترور کرد

اِغْتالَ - کلاه برداری کرد ، گول زد ، بافریب دزدید

اِغْتِباطٌ - سرور، خوشوقتی، شادمانی، خوشحالی، شادی

مِنْ دَواعِی السُّرورِ وَالاِغْتِباطِ اَنْ ... موجب کمال مسرت وخوشوقتی است که ...

اِغْتَبَطَ - خوشوقت شد ، شادی کرد ، خوشحال‌شد، خوشحالی کرد

اِغْتَذی - غذا خورد ، تغذیه کـرد ، خـوراك خـورد

اِغْتَرَّ - فریب خورد ، گول خورد

اِغتَرّ بِنَفسِهِ - خود بین شد ، بخود مغرورشد ، عُجب پیدا کرد

اِغتِرابٌ - دوری ازوطن ، مهاجرت از وطن ، جلای وطن

بَدَل اِغتِراب (ص) - خرج سفر ، هزینه سفر ، فوق‌العاده که برای مسافرت میدهند

اَلاِغتِرارُ بِالذّاتِ - خود بینی

اِغتَرَبَ - از وطن مهاجرت کرد ، سوی غربت رفت ، جلای وطن کرد

اِغتَرَفَ - باملاقه کشید ، چمچه خالی کرد یا برداشت ، چیزی را باملاقه برداشت

اِغتَرَقَ النَّفَس - دم زد ، دم فرو برد ، تنفس کرد ، نفس کشید

اِغتَزَلَ القُطنَ اَوِالصُّوفَ - پنبه یا پشم را ریسید

اِغتَسَلَ - آب تنی کرد ، شستشو کرد ، حمام گرفت ، بحمام رفت

اِغتَشَّ - گول خورد ، فریب خورد ، گمان فریب برد بکسی ، فریبکارشمرد

اِغتَصَّ الْمَکانُ بِهِم - از جمعیت پر شد ، زیاد ازدحام شد (در) ، جمعیت انبوه شد (در) ، جا تنگ شد از جمعیت

اِغتَصَبَ - بزور گرفت ، غصب کرد

اِغتَصَبَ المَراةَ - با زنی بزور زنا کرد ، هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) نمود ، بی سیرت کرد

اِغتَطَی - پوشیده شد ، مستور گشت

اِغتَفَر لَهُ الذَّنبَ - گناهش را آمرزید ، عفو کرد ، بخشید

اِغتَفَلَهُ - ازغفلت وبیخبری کسی استفاده کرد ، اورا غافل دانست

اِغتَلَمَ - شهوت ران شد ، شهوانی شد

اِغتَمَّ - غصه خورد ، مغموم شد ، محزون شد ، پریشان وآشفته شد

اِغتَمَسَ فی ، فرو رفت ، غوطه خورد (در آب مثلا) ، زیر (آب) رفت

اِغتَمَضَ طَرفُهُ - خواب رفت ، چشمش بر هم گذاشته شد

اِغتَنَمَ الفُرصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، از فرصت استفاده کرد ، موقع را مغتنم شمرد ،

اِغتِیالٌ - مکر، خدیعت ،فریب ، حیله ،تزویر، ترور کردن ، کشتن (با نیرنگ)

اِغتِیالُ الاَموالِ - ربودن مال ، بزور گرفتن

اَغدَقَ عَلَیهِ المالَ - مال فراوان باو داد ، در مال وثروت غرق کرد

اَغدَقَ المَطَرُ - باران سخت بارید ، زیاد بارید

اَغذَّ الجُرحُ - زخم چرك کرد ، چرك پس داد ، چرك ترشح کرد

الاَغذِیَةُ المَحفُوظَةُ . غذاهای کنسروشده

اَغَرَّ - ناگهان وارد شد بر ، بیخبر آمد، غافلگیر

کرد ، ناگهان حمله کرد ، شبیخون زد

اغر - زیبا ، ظریف ، خوش‌اندام ، نیکو کردار ، نیك رفتار

اغری - تحریك کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت ، اغوا کرد ، تطمیع کرد ، جلب کرد ، فریفت ، بدام انداخت ، ترغیب کرد

اغری العداوة بینهم - آتش دشمنی رادامن زد

اغری بشر - کسی را بر کار بد تشویق کرد

الاغراض السلمیة - هدفهای مسالمت آمیز

اغرب فی البلاد - بغربت رفت ، سفر دور کرد

اغرب - کار عجیب وغریب کرد ، سخن عجیب وغریب گفت

اغرب - مبالغه کرد ، بحد افراط رساند

اغرب فی الضحك - زیر خنده زد

اغرد الطائر - پرنده چهچه زد ، خواند ، آواز خواند

اغرده الطائر - با آواز خود کسی را بطرب آورد (در گفتگوی از پرنده)

اغرز الشوكة فی - تیغ را فرو کرد در

اغرض الغرض - بهدف زد ، اصابت کرد ، (مجازاً) بهدف وآرزوی خود رسید ، بمقصود نائل شد

اغرق - فرو کرد (در آب) ، ته برد ، غرق کرد

اغرق (ص) - خیس کرد

اغرق - مبالغه کرد ، اغراق کرد

اغرق الحی - خفه کرد (در آب) ، موجود زنده یی را در آب غرق کرد

اغرق السوق بالبضائع (ص) - کالای ارزان در بازار خالی کرد ، کالایی را در بازار با بهای کمتر آب کرد ، بازاررا غرق در اجناس ارزان کرد

اغرق المكان (ص) - درزیر سیل پوشانید ، سیل بجایی روان کرد ، درزیر سیل قرارداد

اغرم - جریمه کرد ، جریمه بگردن کسی گذاشت ، اورا به پرداخت جریمه یاتاوان تکلیف کرد

اغرم به - عشق وعلاقه مفرط داشت به ، حریص بود بر

اغرورقت العین بالدمع - اشك در چشم حلقه زد ، چشم مالامال اشك شد

اغری - کور کورانه دل بست به ، اغوا شد ، اغراء بجهل شد

اغریقی - یونانی ، یونانی کهن ، مربوط بیونان باستان

اغز الشجر - خاریا تیغ زیاد برآورد (درخت)

اغسطس (غ) - ماه اوت مطابق با « آب » هشتمین ماه شمسی سریانی

اغسطوس (غ) - اگوست سزار : اولین قیصر روم که درعهد اوحضرت مسیح بدنیا آمد

اَغْشَی اللَّیْلُ - (هوا) تاریك شد ، شب فرارسید

اَغْشی علی بَصَرِه - فریب داد ، اغفال کرد ، چشمش را بست ، چشمش را پوشاند

اَغَصَّ - گلوگیر کرد ، خفه کرد ، مسدود کرد ، غذا یا آب گلوی اورا گرفت

اَغْصَنَ الشَّجَرُ - درخت شاخه برآورد

اَغْضی - اعتنا نکرد ، توجه نکرد ، التفات نکرد ، نادیده گرفت

اَغْضی عَنِ الْاَمْرِ - چشم پوشید ، صرف نظر کرد از ، بخشید

اَغْضی عَیْنَهُ - چشم برهم گذاشت ، چشمش را هم گذاشت

اِغْضاءٌ - عفو ، بخشایش ، چشم پوشی ، عدم اعتنا ، نادیده گرفتن

اِغْضابٌ - خشمگین کردن ، بغضب انداختن ، رنجاندن ، اوقات کسی را تلخ کردن

اَغْضَبَهُ - خشمگین کرد ، غضبناك ساخت ، رنجاند ، تحریك کرد

اَغَطَّ فِی الْماءِ - درآب فروبرد ، غسل ارتماسی داد (برای تعمید مثلا) ، زیر آب کرد ، غوطه داد

اَغْفی - چرت زد ، بچرت گذرانید ، خواب سبك رفت

اِغْفالٌ - فروگذاری ، غفلت ، بیخبری ، عدم اعتنا

اِغْفالُ الْاَوامِرِ - عدم رعایت دستور ، انجام ندادن دستور ، بی اعتنایی بدستورات

اَغْفَلَ - ول کرد ، رها کرد ، فروگذاشت ، غفلت کرد ، جا گذارد ، غفلت ورزید از ، نادیده گذشت از ، اهمیت نداد ، مورد بی‌اعتنایی وغفلت قرار داد

اَغْفَلَهُ - اورا غافل پنداشت ، غافل نامید ، اغفال کرد

اَغْلی - جوشاند ، جوش آورد ، آب پز کرد

اَغْلی - گران بهاتر ، گرانتر

اَغْلَی السِّعْرَ - گران کرد ، قیمت را بالا برد ، نرخ را افزایش داد

اِغْلاقٌ - بستن ، ورشکستگی

اِغْلاقُ الرَّهْنِ - حق فك رهنی را ازکسی سلب کردن

اَغْلَبُ - بیشتر ، بیشتری

اغلبیةٌ ساحِقَةٌ - اکثریت عظیم یاانبوه

اَغَلَّتِ الارضُ (ص) - زمین حاصل داد ، غله داد

اَغْلَظَ لَهُ القَوْلَ اَوْفِی القَوْلِ - باخشونت سخن گفت

اَغْلَفُ - ختنه نکرده

اَغْلَقَ البابَ - دررا بست ، قفل کرد

اُغْلِقَ عَلَیْهِ الاَمْرُ - کار براومشکل یامبهم شد

اَغْلَقَ الرَّهْنَ - حق فك رهن را سلب کرد

اَغْلُوطَةٌ - مسأله مبهمی که آدمی را دچار غلط واشتباه میکند ، مغلطه

اَغَمَّ - اندوهگین ساخت ، محزون کرد ، مغموم کرد ، پریشان وآشفته کرد

اِغماءٌ ، غش ، ضعف ، بیهوشی

اَغَمَّتِ السَّماءُ - آسمان تیره شد ، هوا ابری شد

اَغْمَدَ - درغلاف کرد ، غلاف کرد

اغمدالسَّیفَ اَوِالْخَنْجَرَ (مثلا) - شمشیر یا خنجررا فروکرد ، فرو برد در

اَغمَضَ علیٰ کَذا - تحمل کرد ، درخورد کرد ، زیر سبیل در کرد (در محاوره عوام)

اَغْمَضَ عَنْ - چشم پوشی کرداز ، نادیده گرفت ، صرف نظر کرد

اَغْمَضَ عَیْنَیْهِ - چشمانش را هم گذاشت ، بست

اُغْمِیَ عَلَیْهِ - غش کرد ، ضعف کرد ، از هوش رفت ، بیهوش شد

الاَغَنُّ جائیکه درخت وگیاه بسیاردارد

اَغَنَّ الرَّوضُ - سر سبز کرد ، با طراوت کرد

اَغَنَّ الشَّجَرُ - درخت بزرگ شد ، قوام گرفت ، محکم شد

اَغَنَّ الْوادی - دره پردرخت شد ، ددخت بسیار پیدا کرد

اَغْنیٰ - ثروتمند کرد ، غنی ساخت ، مالدار کرد

اَغْنیٰ - بس بود ، کفایت کرد ، کافی بود

اَغْنیٰ عَنْ کَذا - بی نیاز کرد از ، جانشین شد ، بدل یا عوض چیزی را گرفت

اَغْنَمَ - بخشید ، اختصاص داد ، اعطا کرد ، غنیمت داد

اُغْنِیَّةٌ ، **اُغْنِیَةٌ ج اَغانِی** - ترانه ، آواز ، سرود

اَغْویٰ - گمراه کرد ، اغوا کرد ، فریفت ، فریب داد ، بد راه کرد

اِغْواءٌ - گمراهی ، فریب ، اغوا

اُغْوِیَّةٌ - مهلکه ، هلاکتگاه ، دام ، تله ، گودال سرپوشیده

اَغْیَاالْغایَةَ - حد معین کرد برای ، میزان واندازه مشخص کرد ، علامت ونشان برای چیزی قرار داد

اَغِیثُونِی ! کمك ! کمك ! کمك کنید ! (هنگام خطر گفته میشود)

اَغیمَتِ السَّماءُ - هوا ابری شد ، آسمان از ابر پوشیده وتاریك شد

اُفِّ - تف! اُف ! آه ، وای (کلمه یی است که هنگام دلتنگی وگله گفته میشود)

اُفِّ لَكَ ! - اف بر تو ! تفو برتو ! وای بر تو

اُفُّ الاُذُنِ - چرك گوش ، ماده ایکه ازگوش ترشح

میشود

اَفاتَ (ص) - گذر داد ، عبور داد ، گم کرد ، ازدست داد

اَفادَ - سود وفایده داد ، احسان کرد ، کمك کرد ، دلالت کرد بر ، اشاره داشت به ، معنی داد ، فهمانید ، حاکی بود از ، معنی بخشید ، خبرداد ، آگاهی داد

اِفادَةٌ (ص) - نامه ، پیام ، نامه محبت آمیز ، لطف ، توجه ، التفات

اِفادَةٌ - سود ، فایده ، نفع

اِفادَةُ المُتَّهَمِ - اظهارات متهم

اَفارَ - جوشاند ، بجوش آورد ، بفوران انداخت

اَفاضَ فِی الْحَدیثِ - زیاد صحبت کرد ، بتفصیل سخن گفت ، مفصلا بحث کرد

اَفاضَ بِکَلِمَةٍ - اظهار داشت ، بیان کرد

اَفاضَ الْاِناءَ - لبریز کرد ، مالامال ساخت

اَفاضَ الْماءَ - آب پاشید ، آب ریخت

اَفاضَ الدَّمْعَ - اشك ریخت

اَفاقَ مِنْ اِغْماءٍ - بهوش آمد

اَفاقَ مِنْ مَرَضٍ - بهبود یافت

اَفاقَ مِنْ نَوْمٍ - بیدار شد ، (مجازاً) با خبر وآگاه شد

اَفّاقٌ - آدم سیار ، آواره ، فاقد مسیر معین

اَفّاكٌ - دروغگو

اَفانِینُ الْکَلامِ - انواع سخن ، فنون گفتار

آفَةٌ - مرض ، ناخوشی ، رنج ، درد

آفَةٌ - آفت ، بلا ، ضربت مهلك یا کشنده

آفَةٌ - مایه هلاکت ، مایه فساد ، مایه آزار واذیت

آفَةٌ زِراعِیَّةٌ - بادزدگی ، زنگ گیاهی ، آفت محصول ، شته ، شپشه ،

اَفْتَی فِی الْمَسْاَلَةِ - فتوی داد

اِفْتَاتَ عَلَیْهِ الْباطِلَ - تهمت (باو) زد ، دروغ (برای او) در آورد ، اورا بدون خطا متهم کرد

اِفْتِتاحٌ - گشایش ، آغاز ، مقدمه (در موسیقی) پیش درآمد ، (درشعر) مطلع

اِفْتِتاحٌ رَسْمِیٌّ بِاِحْتِفالٍ - افتتاح رسمی ، گشودن باگشایش رسمی

اِفْتِتاحِیٌّ - مقدماتی ، ابتدائی ، اولی

اِفْتِتاحِیَّةٌ اَوْمَقالَةٌ اِفْتِتاحِیَّةٌ - سرمقاله

اِفْتَتَحَ - آغاز کرد ، شروع کرد ، باز کرد ، تأسیس کرد ، دایر کرد ، ایجاد کرد ، برقرار کرد ، برپا کرد

اِفْتَتَحَ الْبِلادَ - کشورگشود ، فتح کرد

اِفْتَتَحَ الْمَکانَ (بِاِحْتِفالٍ) - رسماً افتتاح کرد ، رسماً گشود

اِفْتَتَحَ الْمَوضوعَ - برای نخستین بار (مطلبی را) انتشار داد

اِفْتَتَنَ در فتنه انداخت ، گمراه کرد ، باشتباه

انداخت

اِفتتن بِهِ ، اِفتتن بِ - دیوانه (چیزی) شد ، شیفته ومفتون شد

اِفتخر - مباهات کرد به ، افتخار کرد ، فخر کرد ، بالید

اِفتدیٰ - بوسیله پول از اسارت نجات داد ، باز خرید ، فدیه داد واورا از اسارت بیرون آورد

اَفتر - ضعیف کرد ، سست کرد ، باعث فتور وسستی شد ، تضعیف کرد

اَفتر - تسکین داد ، تخفیف داد ، فرو نشاند ، سبك کرد ، ملایم ومعتدل کرد

اَفترالماءَ - وِلرم کرد ، نیم گرم کرد ، ملول کرد

اِفترّ - لبخند زد ، تبسم کرد

اِفترّ عن - سست شد ، باز ایستاد از ، تخفیف یافت از

اِفترّ البرق - درخشید ، تابید ، متلالی شد

اِفترّ ثغره - قیافهاش ازهم بازشد ، گل‌ازگلش شکفت ، خندان شد

اِفتری علیهِ الکذب - دروغ (بـراو) بست ، بهتان زد ، تهمت وافترازد

اِفترس - شکار کرد ، درید وخورد ، کشت

اِفترش - گسترد ، پهن کرد

اِفترص الفرصة - ازفرصت استفاده کرد ،فرصت را غنیمت شمرد

اِفترض - واجب کرد ، دستورداد ، سفارش کرد (درباره‌ی)

اِفترض الاحکام - قانون یاحکم وضع کرد

اِفترق عنه - جدا شد از ، مجزا شد ، دورشد ، جدائی حاصل کرد

اِفترقوا - پراکنده شدنـد ، از هم پاشیدنـد ، متفرق شدند

اِفتضح - رسوا یاافتضاح شد

اِفتضح الامر - فاش شد ، آشکار شد ، معلوم شـد

اِفتعل - جعل کرد ، ساخت ، از خود درآورد ، جعل (اسناد) کرد

اِفتقد - ملاقات کرد ، بازدید کـرد ، سر زد ، دیدن کرد ، سر کشی کرد ، مورد تفقد قرارداد

اِفتقد - جستجو کرد ، دنبال چیزی گشت ، در جستجوی چیزی بود

اِفتقر - بینوا شد ، تنگدست وفقیرشد ، نیازمند ومحتاج شد

اِفتقرالی کذا - احتیاج پیدا کرد به چیزی ، احتیاج مبرم داشت به ، نیازمند شد به

اِفتکاك الرهنِ - فك رهن ، ازگرو درآوردن

اِفتکر (ص) - بخاطرآورد ، بیادآورد ، بخاطرش آمـد

اِفتکر فی الامرِ - مورد ملاحظه قرارداد ، (در

خصوص امری) فکر کرد

اَفْتَنَ - مفتون و شیفته کرد ، مجذوب کرد ، دلربایی کرد ، فریفت ، گمراه واغوا کرد

اَفَجَّ فِی الْمَشْیِ - شلنگ برداشت ، بایك شلنگ گذشت از

اَفْجَرَ - مرتکب معصیت شد ، معصیت کرد ، زنا کرد

اَفْحاء - سبزی پختنی

اَفْحَشَ فِی الْکَلامِ - ناسزا گفت ،وقاحت کرد ، دشنام داد

اَفْحَمَ - با دلیل ساکت کرد ، با دلیل قانع کرد

اُفْحِمَ - ساکت شد ، سکوت اختیار کرد

اُفْحِمَ بِالْبُکاء - دراثر گریه صدایا گلویش گرفت ، صورتش باد کرد

الاَفْراحُ وَالْمَآتِمُ - عروسی وعزا

اِفْرازٌ - تراوش ، ترشح (آنچه بدن ازخود بیرون میدهد مانند عرق وامثال آن)

اِفْرازُ الْغُدَدِ - ترشح غدد

اِفْرازُ الْخُراجاتِ - پس دادن چرك ، ترشح چرك

اِفْرازُ اللَّبَنِ - (عمل) شیردادن ، ارضاع ، ترشح شیر

اِفْراطٌ - زیاده روی ، عدم اعتدال ، افراط

اِفْراغٌ - تخلیه ، تهی‌سازی

اَفَرَّ الْوَلَدُ - بچه دندان انداخت

اَفَرَّ - فرارداد ، گریزاند

اَفْرَیٰ - قطع کرد ، شکافت ، شکست ، دو نیم کرد ، خرد کرد ، ترکاند

اَفْرَجَ عَنِ الْمَکانِ - ترك کرد ، بیرون رفت ، ول کرد

اَفْرَجَ عَنْهُ - آزاد ساخت ، رها کرد (از زندان وغیره)

اُفْرِجَ عَنْهُ - آزاد شد ، رها شد (از زندان مثلا)

اَفْرَخَ الْبَیْضُ - از تخم بیرون آمد ، جوجه بیرون داد (درگفتگوی ازتخم مرغ مثلا)

اَفْرَخَ الطّائِرُ - جوجه درآورد (پرنده) ، دارای جوجه شد

اَفْرَخَ النَّباتُ - جوانه زد ، سبز شد ، نشو ونما کرد ، غنچه کرد (در گفتگوی از درختان ونباتات)

اَفْرَدَ - جدا کرد ، مجزا کرد ، ازهم سوا کرد ، کنار گذاشت

اَفْرَزَ - جدا کرد ، مجزا کرد . ازهم سوا کرد، کنار گذاشت ، الك کرد ، بیخت ، برگزید ، انتخاب کرد ، جور کرد ، سوا کرد ، دسته کرد ، طبقه بندی کرد ، فرق گذاشت ، تمیز داد ، ازهم ممتاز وجدا ساخت

اَفْرَزَ مادَّةً (کالْخُراجِ) - ماده ای را از بدن

دفع کرد ، به ترشح انداخت ، بیرون داد ، مترشح ساخت

اَفْرَزَالعرقَ وَغیْرَهُ - عرق وماننداّنرا مترشح ساخت ، بیرون داد ،

اَفْرَزَتِ الغدّةُ - غده ترشح کرد

اَفْرَطَ - افراط کرد ، زیاده روی کرد ، از حد تجاوز کرد ، گزافه گفت

اَفْرَغَ - خالی کرد ، تهی کرد ، تخلیه کرد

اَفْرَغ الشحنة - بار خالی کرد (از کشتی وامثال آن)

اَفْرَغَ فی قالَب - در قالب ریخت ، قالب گیری کرد ، چیزهای ریخته یی درست کرد

اَفْرَغ الماء - آب پاشید ، آب ریخت

اِفْرَنْج (غ) - اروپائیان ، فرنگیان

بِلادُالاِفْرَنْج - اروپا ، فرنگ

اِفْرَنْجیّ (غ) - اروپایی ، فرنگی ، مربوط به اروپا یا فرنگ

اَفْرُودیت (غ) - الهه عشق و زیبائی یونان باستان

اِفْریز - کتیبه سر در ، حاشیه آرایشی ، گچ - بری درزیرسقف ، پیش آمدگی لب بام

اِفْرِیقا ، اِفْرِیقَة - افریقا ، قارهٔ فریقا

اَفْرِیقیّ - افریقایی ، مربوط بآفریقا

اَفْرِیقیا ، اَفْرِیقِیَة - آفریقا ، قاره آفریقا

اَفَزَّ - ترساند وبیرون کرد ، ناراحت کرد

اَفْزَعَ - ترساند ، تخویف کرد ، بفزع انداخت

اَفْسَدَ - فاسد کرد ، خراب کرد ، تباه کرد ، ویران کرد ، از بین برد ، نومید کرد ، بی اثر یا خنثی کرد ، شکست داد ، پایمال کرد ، محروم کرد ، برهم زد ، باطل کرد ، از پیشرفت باز داشت ، بی نتیجه یاعقیم گذاشت

اَفْسَدَ تأثیرَهُ اَوقُوَّتَهُ - تاثیر یاقدرت اورااز بین برد ، خنثی کرد ، بی تأثیر کرد

اَفْسَدَ الآدابَ - بداخلاق کرد ، روحیه (او) رااز میان برد ، حس شهامت وانضباط را گرفت ، اخلاق اورا فاسد کرد

اَفْسَدَ بینَهُم - دو بهمزنی کرد ، اختلاف انداخت ، نفاق انداخت ، افساد کرد

اَفْسَدَ علی - ناراضی کرد (نسبت به) ، دلسرد کرد (از) ، قلب (اورا) نسبت بدیگری بی‌محبت کرد ، ذهن کسی را مشوب کرد (نسبت به) ، بیزار کرد از

اِفْسَنْتِین (غ) - عرق افسنتین ، درمنه رومی ، خاراگوش

اَفْشَی - فاش کرد ، منتشر کرد ، پهن کرد ، شیوع داد

اَفْشَی السِّرَ - راز (کسی) را فاش ساخت

اَفْصَحَ - مقصود خودرا خوب بیان کرد ، اظهار کرد ، آشکار کرد ، بافصاحت سخن گفت ، توضیح داد

اَفْصَحَ النَّصارىٰ - مسیحیان مراسم عید فصح (عید قیامت مسیح) را بجا آوردند یاعید فصح‌را جشن گرفتند

اَفْصَحَ الیَهُود - یهودیان عیدفصح یاعیدفطر‌را جشن گرفتند

اَفْصَحَ الاَمْرُ - آشکار شد ، ظاهر گشت ، معلوم شد

اَفْصَحَ عَنْ مُرادِهِ - بی پرده سخن گفت ، از مقصود خود پرده برداشت

اَفْضیٰ اِلیٰ - منجر شد (به) ، منتهی شد به ، کشیده شد به

اَفْضیٰ بِسِرِّهِ - رازاورافاش کرد

اَفْضَلَ - التفات کرد ، لطف داشت ، احسان کرد ، مساعدت وهمراهی کرد ، ممنون کرد

اَفْطَرَ - صبحانه خورد ، ناشتایی کرد

اَفْطَرَ الصّائِمُ - افطار کرد ، روزه‌را شکست

اَفْطَسُ الاَنْفِ - کسیکه دارای بینی‌پهن و کوتاه است

اَفْعَمَ - لبریز کرد ، مالامال کرد ، زیاد پر کرد

اُفْعُوان - افعی ، مار بزرگ

اُفْعُوانٌ خَیالِیّ - اژدهای بالدار

اُفْعُوانِیّ - مارپیچ ، مارمانند ، چون مار چنبر زده ، خط یا جاده مارپیچ

اَفَفٌ - دلتنگی ، غرغر ، لندلند ، ناله ، گله

اُفُق ، اُفْق ج آفاق - افق (مجازاً) دورنمای هرچیزرا گویند

اَفَقَ - در اطراف جهان گردش کرد ، راه پیمود ، راه رفت ، پیاده عبور کرد ، بی مقصد به گردش ادامه داد

ذُوالاُفُقِ الضَّیِّق - کوته‌فکر

اَفْقَدَهُ الشَّیْیَٔ - محروم کرداز ، موجب از دست دادن (چیزی) شد ، چیزی را ازکسی ربود

اَفْقَرَ - فقیر کرد ، تهی دست کرد ، تنگدست نمود

اَفْقَمُ - کسی که آرواره او پیش آمدگی دارد

اَفْقَهَ - تعلیم داد ، آموخت ، یاد داد ، خبر وآگاهی داد

اِفْكٌ - دروغ ، بهتان

اَفَكَ - دروغ گفت ، دروغ بست

آفِلٌ - غروب کننده

اَفَلَ النَّجْمُ - ستاره غروب کرد

اِفْلاتٌ - گریختن ، فرار کردن ، خلاصی یافتن

اَفْلاذٌ - منابع زیر زمینی ، معادن استخراج نشده

اِفْلاسٌ بِالتَّقْصِیر - اعسار

اِفْلاسٌ بِالتَّدْلِیس - ورشکستگی

اَفْلاطُون (غ) - افلاطون : یکی از فلاسفه یونان

حُبٌّ اَفْلاطُونِیّ - عشق پاك ، عشق افلاطونی

الاَفْلامُ السِّينمائِيَّةُ - فیلمهای سینما

اَفْلَتَ - آزاد کرد ، رها کرد ، آزاد گذاشت، آزاد شد ، رها شد

اَفْلَتَ - فرار کرد ، گریخت ، خلاصی یافت

اَفْلَجُ الاَسْنانِ - میان دندان گشاده ، کسیکه دندانهایش باهم فاصله دارد

اَفْلَحَ - رستگارشد ، کامیاب وموفق شد ، توفیق یافت

اَفْلَسَ التّاجِرُ - ورشکست شد

اَفَلَمْ اَقُلْ لَكَ ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ ، بتو نگفتم ؟

اَفَلَمْ يَكُنْ - مگر نبود ؟ ، نبود؟

اَفْنى - معدوم کرد ، فانی ساخت ، نابودوخراب کرد ، از ریشه بر انداخت ، قلع و قمع کرد ، تلف کرد ، تمام کرد ، مصرف کرد ، خردخرد تحلیل برد

اَفْنَدَ - تکذیب کرد ، رد کرد ، تصویب نکرد ، تخطئه کرد ، نسبت خطا داد (به) ، مجاب کرد، ابطال کرد

اَفَنْدى (غ) - آقا

اَفْواجاً - دسته دسته

اَفْواهٌ ج اَفاوِيه - ادویه خوشبو ، ادویه معطر، (برای غذا)

اَفُود (غ) - یکی ازجامه‌های رسمی ملایان یهود، (بقول یهود) قباچه

اَفُوكاتو (غ) - نوعی درخت گرمسیری

اَفُوكاتُو (ص) - وکیل‌دادگستری، وکیل مدافع

اُفُول - غروب ، هبوط ، اُفت

اَفْهَمَ - فهماند

اَفْيُون (غ) - تریاك ، افیون

صِبْغَةُ الاَفْيُونِ - تعفین افیون ، لُدانُم ، تنتور تریاك

آقَ - نحوست‌آورد ، شوم بود برای

اَقاتَ - خوراك داد ، غذا داد ، طعام داد ، خرجی یا نفقه داد

اَقاصِى الاَرْضِ اَوْاَقاصِى حُدودِ كَذا - دور ترین حدود زمین ، آخرین حدود هرچیزی

اَقاقِيا ، اَقاصِيا (غ) - اقاقیا ، صمغ (عربی) ، گل ابریشم ، گل‌قند

اَقالَ البَيْعَ - معامله‌را فسخ کرد

اَقالَ العَثْرَةَ اَوْمِنْ عَثْرَةٍ - کسی‌را پس‌ازافتادن وسقوط بلند کرد ، (مجازاً) ازخطا ولغزش کسی چشم پوشید ، خطایی‌را نادیده گرفت

اَقالَ مِنَ المَنْصِبِ - (از پست یا مقام) بر کنار کرد ، از خدمت منفصل کرد ، معزول کرد ، از مقام انداخت ، اخراج کرد (در گفتگوی از کارمند)

اَقامَ - بلند کرد ، بر پا داشت ، بر پا کرد ، تأسیس کرد ، نصب کرد ، سوار کرد (در گفتگوی ازماشین ، کارخانه وامثال اینها)، راست نگه‌داشت

اَقامَ ، منصوب کرد ، گماشت ، معین کرد ،تعیین کرد ، مقرر داشت

اَقامَ - بهیجان آورد ، برانگیخت ، تحریك کرد، تهییج کرد

اَقامَ - اقامت کرد ، مقیم شد ، سکونت کرد ، ساکن بود

اَقامَ لَهُ وَزْناً - بحساب آورد ، روی چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرارداد ، معتبردانست

اَقامَ عَلیٰ کَذا - ثابت بود بر ، باقی بود بر

اَقامَ الدُّنیا وَاَقْعَدَها - هایهو کرد ، جنجال براه انداخت

اَقامَ الحَقَّ - حقیقت‌را ثابت کرد ، برقرار کرد، استوار و پا برجا کرد

اَقامَ الدَّلیلَ ، استدلال کرد بر ، اقامه دلیل کرد، با دلیل ثابت کرد

اَقامَ الدَّعْوی عَلیٰ - دادخواست یا عرضحال داد ، اقامه دعوی علیه کسی کرد (درداد گستری)

اَقامَ الحُجَّةَ - رسماً اعتراض کرد، با دلیل اعتراض کرد بر

اِقامَةُ الحَفَلاتِ - برپا کردن مجالس جشن

اِقامَةُ الصِّلاتِ مَعَ ... - برقرار ساختن روابط با ...

اِقامة موقّتة - اقامت موقتی ، توقف کم

اِقْبالٌ - آمدن ، نزدیك شدن ، فرا رسیدن ، سعادت یا رفاه یا رواج داشتن

عَلَیْهِ اِقْبالٌ - چیز رواج ، رائج ، مرغوب ، دارای خریدار زیاد

اِقْبالاً وَاِدْباراً - رفت و بر گشت

اَقْبَلَ الوَقْتُ - وقت فرا رسید ، نزدیك شد

اَقْبَلَ اِلَیْهِ - آمد (بسوی) ، روی آورد به

اَقْبَلَ عَلیَ الاَمْرِ - دست در کاری زد ، بکاری روی آورد ، مبادرت کرد به

اَقْبَلَ المَحْصُولُ - حاصل فراوان شد ، محصول زیاد شد

اَقْبَلَتِ الاَرْضُ - محصول زیاد یا فراوان داد

اَقْبَلَتْ عَلَیْهِ الدُّنیا - نیکبخت شد ، سعادتمند شد ، دنیا باو رو آورد ، زندگی براو مساعد گشت

اُقَّة ج **اُقَق** - $\frac{1}{2}$ رطل سوری یا $2\frac{3}{4}$ رطل مصری

اِقْتاتَ بِالشَّیْءِ - خورد ، تناول کرد

اِقْتاتَ الشَّیْءَ - چیزی‌را خوراك خود قرارداد، قوت قرار داد

اِقْتادَ - رهبری شد ، راهنمایی شد ،رهبری کرد، رهنمایی کرد

اِقْتاسَ - اندازه گرفت ، سنجید ، قیاس کرد

اِقْتاسَ بِاَبیهِ - بپدرش تأسی کرد ، از پدرش پیروی کرد

اِقْتَبَ یَدَهُ - دستش را برید ، جدا کرد ، قطع کرد

اِقْتِباسٌ - نقل قول ، ذکر ، استشهاد ، سخن‌نقل

شده ، عبارت

عَلامَةُ الاِقْتِباس - نشان نقل قول که بدین شکل « » است

اِقْتَبَسَ عِبارَةً - عبارتی را ازکسی یاجایی نقل کرد ، نقل‌قول کرد

اِقْتَبَسَ العِلْمَ - تحصیل علم کرد ، دانش فرا گرفت

اِقْتَبَسَ الحُمَّى - تب‌کرد (از) ، دچارتب شد

اِقْتَبَسَ مِنْهُ النّارَ - آتش بدست‌آورد از ، آتش فراهم‌کرد

اِقْتَبَلَ - رو به‌نیکی رفت ، طرح نو درانداخت

اِقْتَثَّ - از ریشه کند ، نابودکرد ، قلع وقمع کرد ، واژگون وسرنگون کرد

اِقْتَحَفَ ما فِی الاِناءِ - یك مرتبه سر کشید ، ته ظرف را بالا کشید

اِقْتَحَمَ المَکانَ - بزورواردشد (درجایی) ، در را شکست و واردشد

اِقْتَحَمَ الامرَ والشَّیْءَ - (خودرا) باشدت‌وسختی درکاری انداخت

اِقْتَدَّ - چیزی را باریك باریك برید ، ریزریز کرد ، پاره پاره کرد ، ازریشه‌کند ، از بیخ در آورد ، ازپایه قطع کرد

اِقْتِداءٌ تقلید ، پیروی ، تأسی ، اقتدا ، سر - مشق قراردادن

اِقْتَدَی بِهِ - پیروی‌کرد از ، تأسی جست به ، کسی را سرمشق قرار داد ، اقتدا کرد به ، تقلید کرد از

اِقْتِدارٌ - نیرو ، قدرت ، لیاقت وکفایت ، ثروت ، مکنت

بِاقْتِدارٍ - از روی قدرت ، با توانایی ، ازروی لیاقت

اِقْتَدَحَ القَرِیحَةَ - درباره چیزی فکر کرد

اِقْتَدَحَ النّارَ بِالزَّنْدِ - آتش‌افروخت(بوسیله‌سنگ چخماق) ، سنگ چخماق زد

اِقْتَدَحَ شَرَراً - جرقه داد ، جرقه بیرون داد

اِقْتَدَرَ عَلَى - قدرت داشت بر ، توانایی داشت بر

اِقْتَرَ - تنگدست شد ، فقیر شد ، درویش گشت

اِقْتَرَ عَلَى عِيالِهِ - برخانواده خودسخت‌گرفت ، امساك‌كرد ، خست نمود

اِقْتَرَى الضَّيْفَ - مهمانی کرد، پذیرایی کرداز ، مهمانداری وضیافت کرد

اِقْتِراحٌ - بدیهه‌گویی ، اختراع ، پیشنهاد ، پیشنهاد دادن

اِقْتِراضٌ - وام یاقرض گرفتن ، بعاریت‌گرفتن ، قرض کردن

اِقْتِراعٌ - قرعه‌کشی ، رأی مخفی دادن ، رأی دادن ، بخت آزمودن (بوسیله لاتاری‌وامثال آن)

صُنْدُوقُ الاِقْتِراعِ - صندوق اخذ رأی (در انتخابات)

اِقْتِرافٌ - ارتکاب ، ابتلا

اِقْتِرانٌ - ازدواج ، عروسی ، پیوستگی وتماس زیاد

حَفْلَةُ الاِقْتِرانِ - جشن عروسی

اِقْتَرَبَ مِنْهُ - نزدیك شد به

اِقْتَرَبَ الْوَقْتُ - وقت فرا رسید ، موقع نزدیك شد

اِقْتَرَحَ - بالبداهة گفت ، بداهةً ساخت ، فی المجلس ساخت ، اختراع کرد ، بوجود آورد ، ابتکار کرد

اِقْتَرَحَ رَأْياً - پیشنهاد کرد ، پیشنهادی تقدیم داشت

اِقْتَرَحَ عَلَيهِ كَذا اَوْبِكَذا - مقرر داشت، دستور داد ، سفارش کرد ، امر کرد ، قدغن کرد

اِقْتَرَشَ لِعِيالِهِ - تحصیل معاش کرد ، معاش خانواده خودرا تأمین کرد

اِقْتَرَضَ - وام گرفت ، چیزی را بعاریت گرفت

اِقْتَرَعُوا عَلَى - قرعه کشیدند (برای امری)

اِقْتَرَفَ الذَّنْبَ - مرتکب گناه شد

اِقْتَرَفَ الْمَرَضَ - مبتلا به بیماری شد

اِقْتَرَنَ بِالشَّيْئِ - پیوست به ، مربوط شد به ، مقترن گشت به ، ملحق شد به ، جفت شد با ، مقرون گشت با

اِقْتَرَنَ بِالْمَرْأَةِ - ازدواج کرد با ، عروسی کرد با

اِقْتَسَرَ عَلَى الاَمْرِ - مجبور کرد بر ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، ناچار کرد

اِقْتَسَمَ الْقَوْمُ الْمالَ - مال را قسمت کردند

اِقْتَصَّ الاَثَرَ - رد چیزی را گرفت ، دنبال اثری را گرفت

اِقْتَصَّ الْخَبَرَ - خبری را حکایت کرد ، گفت ، گزارش داد ، نقل کرد

اِقْتَصَّ مِنْهُ - مجازات کرد ، تنبیه کرد ، انتقام گرفت از ، سیاست کرد ، کیفر یا عقاب بسر او آورد

اِقْتِصادٌ - صرفه جویی ، اقتصاد ، کم خرجی ، عقل معاش

عِلْمُ الاِقْتِصادِ السِّياسِيِّ - اقتصادیات ، اقتصاد سیاسی ، اوضاع اقتصادی ، علم ثروت

الشُّئُونُ الاِقْتِصادِيَّةُ - امور اقتصادی ، اوضاع اقتصادی

اِقْتَصَدَ - قصیده سرود ، شعر گفت

اِقْتَصَدَ فِي - صرفه جویی کرد در

اِقْتَصَرَ عَلَى كَذا - اکتفا کرد به ، قانع شد به ، خودرا محدود کرد به ، منحصر کرد به

اِقْتَضَى - مقتضی شد ، اقتضا کرد ، ایجاب کرد ، مستلزم شد ، مقرر شد ، احتیاج پیدا کرد ، تقاضا کرد ، خواستار شد

اِقْتِضاءٌ - لزوم ، ضرورت ، اقتضاء ، احتیاج ، ایجاب ، استلزام

عِنْدَالْاِقْتِضاء - درموقع مناسب، موقع ضرورت، درموقع مقتضی

اِقْتِضابٌ - بدیهه گویی ، اختصار ، کوتاه کردن (کلام وامثال آن) ، خلاصه کردن

اِقْتَضَبَ الْكَلامَ - بداهةً گفت ، بالبدیهه گفت ، فی المجلس ساخت

اِقْتَضَبَ - موقوف کرد ، قطع کرد ، مختصر کرد ، کوتاه کرد ، کم کرد ، کاست

اِقْتَطَّ الْقَلَمَ - سر قلم را (روی قط زن) اصلاح کرد ، سر قلم را تراشید و درست کرد (در گفتگوی از قلمهای نی که سابقاً در مکتب ها متداول بود)

اِقْتِطافٌ - چیدن (میوه ، گل وامثال اینها)

اِقْتَطَعَ مِنْ - یك تکه از چیزی را گرفت ، برداشت

اِقْتَطَفَ الزُّهُورَ اَوِالثِّمارَ - گلها یامیوه ها را چید

اِقْتَطَفَ الشَّیْئَ - ربود ، ناگهان کشید وبرد ، قاپید ، غنیمت شمرد

اِقْتَفَى اَثَرَهُ - رد چیزی را گرفت ، دنبال رد چیزی رفت ، اثر چیزی یاکسی را تعقیب کرد ، (مجازاً) پیروی کرد از

اِقْتِفاءُالْاَثَرِ - رد چیزی را گرفتن ، (مجازاً) پیروی کردن از

اِقْتَفَرَالْاَثَرَ - پی اثری را گرفت ، رد (پارا) گرفت

اِقْتِلاعٌ - کندن ، ازریشه درآوردن ، قلع وقمع کردن

اِقْتَلَعَ - از ریشه درآورد ، قلع وقمع کرد ، نابود کرد ، برانداخت ، سرنگون کرد ، کَند ، درآورد ، بزور کند

اِقْتَمَّ - سیاه رنگ شد

اِقْتَنَ - برده داری کرد ، برده گرفت ، کسی را بردهٔ خود کرد

اِقْتَنَى - بدست آورد ، مالك شد ، صاحب شد

اِقْتِناصٌ - شکار کرد ، صید کرد ، تیرانداخت به

اِقْتِناعٌ - رضایت ، قناعت ، مجاب شدن ، متقاعد شدن ، تصدیق کردن ، ملزم شدن وایمان آوردن

اِقْتَنَصَ - شکار کرد ، صید کرد ، تیراندازی کرد به

اِقْتَنَعَ بِكَذا - راضی شد به ، قانع شد به ، قناعت کرد به

اِقْتَنَعَ - مجاب شد ، ملزم شد ، متقاعد شد ، اذعان کرد

اِقْتَوَرَالشَّیْئَ - وسط چیزی را گرد درآورد

اِقْتَوَرَالْخِیارَةَ (مثلا) - خیاررا میان تهی کرد ، مغزخیار را گرد بیرون آورد

اَقْحَطَ الْعامُ - خشکسالی شد

اِقْتَحَمَ فِی الْاَمْرِ - بزور وادار کرد به ، کشاند به ، بعنف خودرا درکاری انداخت

اُقحُوان - گل مروارید ، گل داودی

اُقحُوان اصفر - گل بابونه

اِقدام - مبادرت ، تهور ، بی باکی ، شجاعت ، بمخاطره انداختن

اَقدَرَ علی - قدرتمند کرد ، کسی راامکان‌داد بر ، توانا گردانید بر

اَقدَم - پیرتر ، سالخورده‌تر ، سالمند ، کهنه‌تر، کهن‌تر ، قدیمی‌تر

اقدم مرکزاً اومقاماً - ارشد : کسیکه ازنظر پست وموقعیت مقام ازهمه بالاتراست

اقدم علی‌العملِ - مبادرت بکاری‌کرد ، دست بکاری زد

اقدم عَلَی‌الامرِ - با جرأت اقدام‌کرد

اَقدَمَ علی - اقدام بکار مخاطره‌آمیز کرد ، جرأت‌کرد بر ، بمخاطره انداخت

الاقدمون - پیشینیان

اقدمیة (فی‌العمر اوالمرکز) - ارشدیت ، بزرگتری (ازنظر سالمندی یا پست ومقام)

اقذی عینه ، خار بچشمش فروکرد

اَقَرَّ - محکم کرد ، استوار کرد ، قرارداد ، راسخ وثابت نمود ، تثبیت کرد ، تأیید وتصدیق کرد ، اقرارکرد

اقر عینه - خوشحال‌کرد ، شادمان ساخت

اقر بخطئه او بالحقّ - بخطای‌خود یا بحقیقت اعتراف‌کرد ، اذعان کرد ، اقرار کرد

اقرأ - اورا بخواندن (چیزی) واداشت

اقراه‌السّلام - درود گفت به ، سلام‌کرد بر

اَقرابادین (غ) ، اَقرباذین (غ)- داروشناسی، داروسازی

اَقرابادینیّ (غ) مربوط بداروسازی یا بفروش واستعمال داروها

علم‌الاقرابادین - علم داروسازی

اِقرار - اعتراف ، پذیرفتن ، تصدیق ، قبول ، تثبیت ، برقراری

اقرارالامنِ والسّلامِ - برقرارکردن امنیت وآرامش

اِقراض - وام دادن ، چیزی را بعاریت دادن ، قرض دادن

اقربتِ الحبلی - موقع زایمان فرا رسید

اقردالکلب - سگ مبتلا به کنه شد ، کنه گرفت

اقرس‌البرد اصابعه - سرما انگشتان او را بیحس‌کرد ، انگشتانش را سرما زد

اَقرَض - وام داد ، قرض داد ، چیزی‌رابعاریت داد

اقرط‌اللسانِ (ص) - کسیکه حرف سین یا زاء را مانند «ث» تلفظ میکند ،کسیکه دارای لکنت زبان است

اَقرَع - گر ، کچل ، طاس ، بیمو

اَقرَن - شاخدار

اَقرَن‌الحواجب - دارای ابروی پیوسته

اَقْرَنَ الصَّيّادُ - دوپرنده را بایك تیرزد

اَقْرَنَ الدُّمَّلُ - دمل رسید ، چرك وجراحت جمع کـرد

اَقْسیٰ - (چیزی را) سفت کرد ، سخت کرد ، محکم کرد

مااَقْسیٰ قَلْبَهُ ! - چه سنگدل است

اَقْسَمَ - سوگند خورد ، قسم یاد کرد

اَقْسَمَ بِاللّٰهِ - قسم بخدا یاد کرد ، سوگند بخدا خـورد

اَقْسَمَ عَلَی الْخَمْرِ اَوِ الدُّخانِ (مثلا) - قسم بر ترك شراب یا سیگار یاد کرد ، سوگند خورد که دیگر گرد شراب یا سیگار نگردد

اَقْشَرُ - پوست کنده ، مغز کرده

اِقْشَعَرَّ بَرْداً - ازسرما لرزید

اِقْشَعَرَّ بَدَنُهُ اَوْجِلْدُهُ - بدنش (از ترس) لرزید

اَقْصیٰ - دور تر ، فاصله دارتر ، پـایـان ، نهایت ، حد ، واقع درمنتهی الیه ، منتها درجه ، ماکزیمم

الاَقْصیٰ - دورترین ، فاصله‌دارترین

بَلَغُوا اَقْصیٰ اَمانِیِّهِمْ - بمنتهـای آرزویشان رسیدند

اَقْصیٰ - بیرون کرد ، اخراج کرد ،دورفرستاد، دور ساخت

اَقْصَی الشَّیْءَ - بآخرین مرحله (چیزی) رسید

اَقْصَدَ - قصیده سرایی کرد ، شعرسرود

اَقْصَدَنی اِلَیْكَ الْاَمْرُ - موقعیت یا وضع مـرا وادار کرد که نزدتو بیایم

اَقْصَدَهُ - فوراً کشت ، دردم بقتل رساند، بیدرنگ کشت

اَقْصَرَ - کوتاه کرد

اَقْصَرَ الثَّوْبَ - جامه را کوتاه کرد ، از درازی آن کاست

اَقْصَرَ الْکَلامَ - مختصر کـرد ، خلاصـه گفت ، باختصار پرداخت

اَقْصَرَ عَنِ الْاَمْرِ - کوتاهی کرد ، غفلت ورزید، بی‌قید و بی مبالات شد (نسبت به) ، بیحالی نشان داد ، سستی کرد (درباره)

اَقَضَّ الْمَضْجَعُ - خوابگاه یارختخواب ناهموار گشت ، زبر وخشن گردید ، سفت وسخت شد

اَقْطابُ السِّیاسَةِ - سیاستمداران ، گردانندگان سیاست ، سران سیاست جهانی

مُؤْتَمَرُ الْاَقْطابِ - کنفرانس عالی سران (دول)

اَرْبَعَةُ اَقْطارِ الْمَسْکُونَةِ - چهارربع جهان

الْاَقْطارُ الْعَرَبِیَّةُ - کشورهای عربی یا عـرب نشین

اِقْطاعِیٌّ - مربوط به تیول ،وابسته بارباب‌رعیتی، مربوط به فئودالیته

اِقْطاعِیٌّ ج اِقْطاعِیُّونَ - فئودال ، زمینخوار

اَلنِّظامُ الْاِقْطاعِیُّ - رژیم ارباب رعیتی ، رژیم فئودالیته

إقْطاعيَّة - فئوداليسم ، فئوداليته ، تیول داری

المُكافحة ضِدَّ الإقطاعِيَّة - مبارزه با رژیم ارباب رعیتی ، مبارزه علیه فئوداليسم

اقطعه معاشاً - مستمری داد به ، وظیفه و جیره معاش معین کرد برای

اقطع عنه - رشته آشنایی‌را برید ، جداشداز ، کناره گیری کرداز

اَقْطَعَ النَّهر - ازرودخانه عبورداد ، ازرودخانه گذراند

اقطعه الارض - زمین (باو) بخشید ، تیول‌داد ، زمین‌را (بعنوان تیول) واگذار کرد به

اقعى الكلب - سگ‌چنباتمه زد ، قوز کرد

اقعد بالمكانِ - اقامت کرد در ، ماند در

اَقْعَدَهُ - اورا نشاند

اَقْعَدَهُ - بی‌جرأت کرد ،ترساند ، دلسرد کرد ، عزمش‌را سست کرد

اقعده عن - کسی را باز داشت از ، منع کرد از

اَقْعَرَ - گود کرد ، عمیق کرد ، عمق داد

اقعس - دارای قوزسینه ، سینه قوزی

اِقْعَنْسَسَ - دارای قوزسینه شد

اِقْفارٌ - ویران کردن ، بی‌جمعیت کردن ، متروك کردن ، ویرانه کردن

اقفر العظم - گوشتهای استخوان را خورد ، استخوان را ازگوشت پاك کرد

اَقْفَرَ السَّكَنَ - متروك ساخت، ویران‌وبی‌جمعیت کرد ، ویرانه کرد

اَقْفَرَ المَكانُ - متروك شد ، مهجورشد ، ویران وبی‌جمعیت شد

اَقْفَلَ - بست ، قفل کرد ، قفل زد ، با قفل‌بست

اقفل الحنفيّة وامثالها - (شیرآب یاغیرآنرا) بست

اقفل النّور الكهربيّ - سویچ را زد (برای خاموش‌کردن) ، چراغ برق را با زدن سویچ خاموش‌کرد

اِقْلالٌ - بی‌چیزی ، تنگ‌دستی

اَقَلَّ - کم کرد ، کاهش داد ، کاست ، تنزل داد

اَقَلَّ الشَّيءَ - حمل کرد ، برد ، انتقال داد (از جائی بجائی)

اقلّ عن الارضِ - چیزی را از زمین بلندکرد

الاَقَلُّ - کمترین ، مینیمم

على الاقلّ - حد اقل ، دست‌کم

اقلته السيّارة - ماشین اورا برد

اَقْلَعَ عن كذا - دست کشید از ، دست برداشت از ، ول کرد ، ترك کرد

اقلع المركب - کشتی حرکت‌کرد

اقلعط الشّعر - مو فر خورد ، فر زیاد وریزه برداشت

اَقْلَفُ - ختنه نکرده

اَقْلَقَ - ناراحت کرد، شیفته‌ساخت، پریشان کرد، سراسیمه کرد، مضطرب نمود

اَقْلَمَ (غ) - با آب وهوای جایی سازگار کرد، عادت داد به آب وهوا

اَقَلِّیَّة - اقلیت

اِقْلیم ج اَقالیم - منطقه، ناحیه، قسمت زمین، ایالت

اِقْلیمی - مربوط به آب وهوا

مَجْلِس اِقْلیمی - شورای ایالتی

اَلْاَقْمارُ الصِّناعِیَّة - ماههای مصنوعی، اقمار مصنوعی

اَقْمَرَ اللَّیْل - مهتاب شد

اَقْمَعَ - بازداشت از، منصرف کرد از، جلوگیری کرد از، مطیع یا مقهور ساخت، رام کرد، فرو نشاند، خواباند

اَقْمَعَ الشَّرَّ فی مَهْدِهِ - شر وفساد را در نطفه خفه کرد، از شر و فساد جلوگیری کرد

اَقْمَعَ الثَّوْرَة - شورش را فرو نشاند، خواباند

اَقْنی - کج، قوشی، عقابی، مانند نوك عقاب، خمیده

اَقْنَی الْاَنْف - بینی عقابی

اِقْناع - راضی کردن، وادار بقبول کردن

اَقَنْثا، اَقَنْثُوس (غ) - (در گیاه‌شناسی) شوکت‌الیهود

اَقْنَعَ - راضی کرد، قانع ساخت، وادار بقبول کرد

اَقْنَعَ الْاِناء - ظرف را کج کرد تا آنچه در آنست بریزد، یك بر کرد

اُقْنُوم لاهُوتِیّ ج اَقانیم - (در کیش مسیحی) اقنوم، شخص آسمانی، اصل، یکی از اقانیم ثلاثه: اب، ابن، روح‌القدس

اَقْوی - تنگدست کرد، بینوا کرد، فقیرساخت

اَقْوَی الْمَکان - بی جمعیت شد، ویران شد، متروك ومهجور شد

اِقْواء (فی الشِّعْر) - قافیه غیر کامل

اِقْواء - کم جمعیتی، کم‌نفوسی، ویرانی، تقلیل نفوس

اَقْوَلَ - سخنی را بکسی بست، سخنی باو نسبت داد درحالیکه او نگفته بود

اَقْهی - در نوشیدن قهوه زیاده روی کرد، زیاد قهوه نوشید

اَکْاَبَ الرَّجُل - محزون کرد، افسرده و غمناك نمود، اندوهگین و کج خلق ساخت

الْاَکابِر وَالْاَعْیان - بزرگان، رجال، اعیان، شخصیت ها

اَکابِری (ص) - پر آب وتاب، بزرگ (نما)، عالی (نما)

اَکّال - خورنده، جونده، آدم خوش‌خوراك، پرخور

اَکَبَّ - بزمین افتاد، (مجازاً) از پا درآمد، سست شد، مغلوب شد، خاضع وپست شد

أَكَبَّ عَلَى الأَمْرِ - تصميم گرفت بر ، عزم کاری کرد ، نیت کرد ، (وقت) خودرا اختصاص داد به ، پیوسته دنبال کاری را گرفت

أَكَبَّهُ - بزمین انداخت ، دمر خوابانید ، (مجازاً) پست یا خاضع کرد ، مطیع کرد ، ازپا درآورد ، سست کرد

أَكْبَى الزَّنْدُ - آتش‌زنه دود کرد اما روشن نشد ، در نرفت (در گفتگوی از تفنگ مثلا) (مجازاً) کامیاب شد

أَكْبَرَ الرَّجُلَ - بزرگ گردانید ، بسیار ستود ، تعظیم کرد ، احترام نمود ، بزرگ داشت

أَكْبَرَ الأَمْرَ - بزرگ پنداشت ، عظیم دانست ، سهمگین یافت

أَكْبَرُ سِنًّا - پیرتر ، سالمندتر ، مسن‌تر

إِكْتَأَبَ - اندوهگین شد ، محزون وافسرده شد ، رنجیده خاطرشد ، دلخوروکج خلق شد

أَكْتَبَ - دیکته کرد بر ، املا کرد بر

إِكْتِتَابٌ - داوطلبی ونام نویسی برای کاری مانند دادن اعانه وامثال آن ، استنساخ کردن ، کپی کردن ، رونویس کردن ، نقل کردن

إِكْتَتَبَ فِي كَذَا - داوطلب شد ، نام نویسی کرد در ، آبونه یامشترك شد ، نام خودرا برای دادن اعانه وغیرآن نوشت

إِكْتَتَبَ - استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس کرد ، نقل کرد

إِكْتَتَمَ - پنهان کرد ، مخفی ساخت ، پنهان نگهداشت

إِكْتَحَلَ - سرمه کشید ، مرهم یا ضماد بچشم گذاشت

إِكْتَدَّ - باصرار وادارکرد ، بزور وادار کرد ،

إِكْتَدَحَ لِعِيَالِهِ - (برای معاش خانواده) زحمت کشید ، رنج برد

إِكْتِرَاءٌ - اجاره کردن ، کرایه کردن

إِكْتَرَى بَيْتًا أَوْ أَرْضًا - خانه یازمینی رااجاره کرد

إِكْتَرَى خَادِمًا أَوْ رَكُوبَةً - نوکر گرفت ، (اجیر کرد) مرکوبی کرایه کرد

إِكْتِرَاثٌ - توجه ، دقت ، اهمیت دادن

إِكْتَرَبَ - آشفته وپریشان شد ، باآشفتگی دچار شد ، بغم وغصه مبتلا گشت ، دلتنگ ومضطرشد

إِكْتَرَثَ لِلأَمْرِ - اهمیت داد به ، مهم شمرد ، توجه کرد به ، دقت ومراقبت کرد (نسبت به)

إِكْتَسَى - لباس پوشید ، جامه پوشید

إِكْتِسَابٌ - استفاده ، نفع ، سود ، بدست‌آوری ، تحصیل

اَلْعِلْمُ اِكْتِسَابٌ - دانش عبارت از تحصیل و بدست آوری است

إِكْتَسَبَ - نفع برد ، سود بدست آورد ، کسب کرد ، حاصل کرد ، چیزی بدست آورد ، استفاده برد

اِكْتَسَحَ - بر طرف كرد ، پارو كرد (در گفتگوى از كثافت) ، كثافت وزباله را شست ، زايل كرد

اِكْتَسَحَ البالُوعَةَ اوِالْمَجْرُورَ (ص) - چاه مستراح را خالى كرد ، پاك كرد ، فاضل آب را كشيد ، منجلاب را خالى كرد

اِكْتِشافٌ - اختراع واكتشاف ، كشف ، خبر گيرى ، بازديد ، جاسوسى

طائِرَةُ اكْتِشافٍ - هواپيماى اكتشافى

اِكْتَشَفَ - كشف كرد ، يافت ، اكتشاف كرد

اِكْتَظَّ بِ - پر شد از ، مملو شد از ، لبريز شد از

اِكْتَظَّ المَكانُ بِالنّاسِ - جمعيت و ازدحام شد در ، ازمردم پرشد(درگفتگوى ازمكان)

اِكْتَعُ اليَدِ - چلاق دست

اَكْتَعُ (ص) - يك دستى ، كسيكه يك دست دارد

اِكْتِفاءٌ - رضايت ، اكتفا ، قناعت

اِكْتَفَى بِكَذا - اكتفا كرد به ، قانع وراضى شد به

اِكْتَلاتِ العَيْنُ - خواب از چشم رفت

اِكْتَمَلَ - كامل شد ، تكميل شد ، تمام شد ، باتمام رسيد

اِكْتَنَّ - پنهان شد (در پناهگاه)، جا گرفت در

اِكْتَنَى بِكَذا - ملقب شد به ، داراى كنيه شد

اِكْتَنَزَ اللَّحْمُ - گوشت بدن سفت وسخت شد ، فشرده شد

اِكْتَنَفَ - محاصره كرد ، دور گرفت

اِكْتَنَفَ الشَّيْئَ - احاطه كرد، دور(چيزى را) گرفت

اِكْتَنَهَ الامرَ - بكنه چيزى پى برد ، حقيقت (چيزى) را دريافت

اِكْتَوَى - اطو شد ، (درگفتگوى ازلباس وامثال آن) ، داغ شد (درگفتگوى ازاسب كه آنرا داغ ميزنند) ، سوخت

اُكْتُوبَر (غ) - ماه اكتبر

اِكْتَهَلَ - بسن كهولت رسيد ، به نيم عمر رسيد، عاقل مرد شد ، ميان سال شد ، بسن بين سى تا پنجاه رسيد

اَكْتِينيُوم(غ) - ازطايفه اجسام راديو اكتيويته

اَكْثَرَ - تكثير كرد ، افزايش داد ،شماره(چيزى) را زياد كرد

اَكْثَرَ فِي الكَلامِ (ص) - پرحرفى كرد ، زياد صحبت كرد

اَكْثَرَ (ص) - فراوان كرد

اَكْثَرُ عَدَداً - باعده بيشتر ، عده بيشتر

اَكْثَرُ مِراراً - اغلب ، بيشتر اوقات

اَكْثَرَ فَاكْثَرَ - بيشتر از بيشتر ، هى بيشتر

عَلَى الاَكْثَرِ - غالباً ، اساساً

الاَكْثَرِيَّةُ - تودهٔ مردم ، بيشتر مردم

اَكْثَرِيَّةٌ ساحِقَةٌ - اكثريت عظيم ،اكثريت انبوه يا قريب باتفاق ، اكثريت قاطع

اَكْحَلُ - سیاه چشم ، سرمه‌کشیدهٔ (طبیعی)

اَكَّدَ - اثبات کرد ، اظهار کرد ، ادعا کرد ، بطور قطع گفت ، تصدیق کرد ، محقق کرد ، تأیید کرد ، استوار یا ابرام کرد ، انضباط داد ، نیرو داد

اَكْدیٰ فِی الْعَطاءِ - بخل ورزید ، مضایقه کرد ، دریغ داشت ، خِسّت کرد

اَكْدیٰ - توفیق نیافت ، کامیاب نشد ، شکست خورد ، موفق نشد

اَكْذَبَ - بدروغ گفتن واداشت ، وادار کرد که دروغ بگوید

اَكْذَبَهُ - دروغ (برای او) درآورد ، افترا زد

اِكْراءٌ - اجاره دادن ، کرایه دادن

اَكْریٰ - اجاره داد ، کرایه داد

اِكْرامٌ - احترام ، افتخار ، شرف ، بزرگی ، جلال ، آبرو ، نیکنامی ، حرمت ، احترام گذاری ، توجه ، عنایت ، ملاحظه

اِكْرامُ الضَّیْفِ - مهمان نوازی

اِكْراماً لِخاطِرِ «فلانٍ» - بخاطرِ ، بواسطهٔ ، از نظرِ

اِكْراماً لِوُجُودِهِ - بافتخار تشریف فرمایی‌اش ، بافتخار حضورش

اِكْرامِیٌّ - افتخاری ، مربوط بافتخار واحترام

اِكْرامِیَّةُ الْمُحامِی - حق‌الوکاله

اِكْراهٌ - مجبور کردن ، ناگزیر ساختن ، زور بکار بردن (برای) ، متوسّل بزور شدن

اَكْرَبَ - عجله کرد ، سرعت گرفت ، شتاب کرد ، عجله داشت

اُكْرَةُ الْبابِ (ص) - دسته در ، دستگیره در ، دسته

اَكْرَثَ الْغَمُّ فُلاناً - غم اورا آزار داد ، غم بر او فشار آورد

اَكْرَشُ - شکم گنده

اَكْرَمَ - اکرام کرد ، گرامی داشت ، احترام کرد

اَكْرَهَ عَلیٰ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد

اَكْرَهَ عَلَی الطّاعَةِ - مجبور باطاعت کرد ، مطیع خود ساخت

اَكْزِیما (غ) - اگزما ، آماس خارش دارِ پوست بدن

اَكْزِیما رَخْوَة اَوْ دامِعَة - آماس تراوش‌دار ، اگزمایی که آب یا چرك پس میدهد

الاَكْزِیما الْجافَّة - اگزمای خشك

اَكْسیٰ - لباس پوشاند ، جامه پوشاند ، پوشاند

اَكْسَبَ - استفاده داد به ، سود رساند به ، نفع رساند به ، باعث بدست آوردن (چیزی) شد

اَكْسَبَ حَقّاً - حق داد به ، مستحق چیزی دانست

اَكْسْبرِس ، اِكْسْبرِیس (غ) - قطار سریع‌السیر

اَكْسَحُ - مبتلا به نرمی استخوان ، لَنگ ، زمین گیر

اَکْسَدَ (غ) ـ زنگ زده کرد (در گفتگوی از فلزات)، اکسیده کرد، با اکسیژن ترکیب کرد، قابل احتراق کرد

اَکْسَدَة (غ) ـ زنگ‌زدگی، ترکیب بااکسیژن، احتراق، اکسیداسیون

اَکْسَدَتِ السُّوقُ ـ بازار کساد شد، راکد شد، خوابید

اِکْسَرْخَس (غ) ـ (در روم شرقی): والی، استاندار، نایب السلطنة (در کلیسای خاور): اسقف بزرگ

اَکْسَلَ ـ تنبل کرد، کسل کرد

اِکْسَنْتْرِیك (غ) ـ مختلف المرکز، غیرمستدیر

اُکْسِیجِین (غ) ـ اکسیژن

اُکْسِید (غ) ـ اکسید: ترکیب اکسیژن باجسم دیگر، زنگار، زنگ

اُکْسِید الْحَدِید ـ خاك سرخ، زنگ آهن

اُکْسِید الرَّصاص ـ اکسید سرب، اکسید دوپلُم

اُکْسِید الزِّنك ـ پنبه روی

اِکْسِیر ـ اکسیر، کیمیا، گوگرد سرخ، عصاره، شربت فرح بخش، جوهر

اِکْسِیرُ الْحَیاة ـ کیمیای زندگی، جوهر زندگی، اکسیرحیات

اَکْفَأَ الْاِناءَ ـ ظرف را واژگون کرد، برگرداند، وارونه کرد

اَکْفَرَه ـ کافر کرد، بکفر واداشت، متزلزل کرد (درعقیده)

اَکْفَرَهُ ـ متهم به بیدینی کرد، تکفیر کرد

اَکْفَش ـ پا چنبری

اَکْفَلَ ـ کفیل کرد، کفالت داد به، مسئول (کاری) کرد

اَکْفَلَ القاضِی الْمُتَّهَمَ ـ باقید کفیل یاضامن آزاد کرد، بضمانت پذیرفت

اِکْفَهَرَّ اللَّیْلُ ـ شب تاریك شد، شب فرارسید، بسیار تاریك شد

اِکْفَهَرَّ السَّحابُ ـ ابر تیره شد، غرش کرد، تاریك ومشرف بباریدن گشت

اِکْفَهَرَّ وَجْهُه ـ ترشرو شد، عبوس شد، اخمو شد، عبوس واخمو بنظر رسید

اِکْفَهَرَّتِ السَّماءُ ـ آسمان با ابرهای تیره وبارانی پوشیده شد

اَکَلَ ـ غذا خورد، تناول کرد، خورد

اَکَلَ ـ خورد، تمام کرد، نابود کرد، فانی ساخت، تلف کرد، تحلیل برد، صرف کرد

اَکِلَ ـ پوسید، ریز ریز شد، پوسید و ریخت (درگفتگوی از دندان یا چوب وامثال اینها)

اَکَلَ عَلَیْهِ الدَّهْرُ وَشَرِبَ ـ مرد، درگذشت، اجلش رسید

اَکَلَ عَیْشاً وَمِلْحاً مَعَ (ص) ـ نان و نمك خورد با، نمك گیر شد

اَکَلَ حَقَّهُ (ص) ـ حق اوراخورد (پایمال کرد)،

حقش انكار كرد

اَكَلَ مُخَّهُ (ص) ـ ريشخند كرد ، چاپلوسی كرد ، تملق گفت ، از سرخود واكرد ، باحيله پيشدستی كرد بر ، اغوا كرد ، متقاعد كرد

اَكَلَ الجِلْدُ ـ خارش كرد ، خاريد ، خارش داشت

غُرْفَةُ الاَكْلِ (فِی المَدارِسِ وَالاَدْيِرَةِ) ـ سفره خانه (درمدارس وديرهای راهبان)

غُرْفَةُ الاَكْلِ ـ اطاق ناهار خوری ، اطاق غذا خوری

وَقْتُ الاَكْلِ ـ موقع غذا ، وقت خوراك

آكِلُ الحَشَراتِ ـ حشره خوار

آكِلُ اللُّحُومِ ـ گوشتخوار ، جانور گوشتخوار

آكِلُ لُحُومِ البَشَرِ ـ آدمخوار

آكِلُ الاَطْعِمَةِ النَّباتِيَّةِ ، گياهخوار ، طرفدار غذاهای گياهی

اَكَّلَ ـ غذا داد ، اطعام كرد

آكَلَ ـ غذا داد ، اطعام كرد ، غذا خورد با ، طعام خورد با (ديگری)

اَكْلُ بَحْرٍ (ص) ـ سايیدگی دريا ، تحليل يا فرسايش دريا

اَكْلٌ وَنَوْمٌ (كَقَوْلِكَ عَنِ الاِقامَةِ فِی الفَنادِقِ) تخت با غذا (درگفتگوی از مهمانخانه واقامت در آن)

آكِلُ النَّباتاتِ ـ گياهخوار ، علفخوار ، گياه چر ، علف چر

اَكَلَّ ـ خسته كرد ، رنج داد ، زحمت داد ، فرسود

اَكَلَّ النَّظَرَ ـ چشم راتار كرد ، تيره كرد

اَكْلَةٌ ج اَكَلات ـ يك وعده غذا ، يك خوراك

اَكْلَةٌ قُرَيْدِيحِّی اُوصِيامِیّ (ص) ـ غذای كم ، غذای اندك

اَكْلَةُ شِبْعٍ ـ غذای حسابی ، غذای فراوان

آكِلَةٌ ـ خوره ، زخم جلدی خوره ، آكله

اَكْلَحَ وَجْهُهُ ـ عبوس شد ، اخمو شد ، ترشرو شد

اَكْلَفُ البَشَرَةِ ـ دارای ككمك ، ككمكی

اِكْلِيرُس (غ) ـ طبقه دينی

اَلاِكْلِيرُس (غ) ـ روحانيان ، كشيشان

اِكْلِيرِكِیّ (غ) ـ كشيش ، مربوط و وابسته به كشيشی وروحانيت ، وابسته به كليسا

اِكْلِيلٌ ـ تاج ، نيم تاج ، سربند يا پيشانی بند پادشاهان خاور

اِكْلِيلُ فَخْرٍ ـ تاج افتخار

اِكْلِيلُ المُلْكِ ـ تاج شاهی ، تاج پادشاهی

اِكْلِيلُ الزَّهْرَةِ (درگياه شناسی) قسمت داخلی جام يا حلقه گلبرك

اِكْلِيلُ القَمَرِ ـ هاله ماه

اِكْلِيلُ زُهُورٍ (لِلرَّأْسِ) ـ تاج گل (كه بسر ميزنند)

اِكليل شعاعی او نورانی - هاله نور (دورسر شمایل)

اِكليل الزواج - تاج عروس (تاجی که درمراسم عروسی بسرعروس میزنند)

اِكليل مِن الزهور - تاج گل

اِكليل الجبل - اکلیل کوهی ، اکلیل الجبل

اِكليلی - تاج مانند ، اکلیلی ، مربوط به تاج

العظم الاکليلی (فی التشریح) - استخوان پیشانی ، استخوانهای مختلف تاج مانند بدن

اِكلينيك (غ) - مطب ، کلینیک ، اطاق طبابت

اِكمال - تکمیل کردن ، باتمام رساندن

اِكمال فی الامتحان - تجدیدی داشتن در امتحان

اكم القميص - (پیراهن را) آستین دار کرد ، آستین برای آن درست کرد

اَكمة ج اَكم ، اَكمات وجج آكام - تپه ، تل ، بلندی

اكسح الحصان - جلو اسب را نگاهداشت

اكمخ بانفه - ناقابل پنداشت، بزرگی فروخت بر

اَكمَد - محزون کرد ، غصه دار کرد ، غمناك کرد ، روحاً کسل کرد

اكمد اللون - سبزه ، تیره رنگ

اكمد العضو - ضماد گرم گذاشت بر ، تکمید کرد ، کمپرس کرد (حوله‌یی را باآب گرم خیس کرد وروی عضو گذاشت)

اَكمَل - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ، باتمام رساند

اَكمه - کورکور ، نابینا

اَكنّ - پنهان کرد در ، خودرا جا داد در جایی ومخفی کرد

اَكنَف - کمك کرد ، یاری کرد ، معاونت کرد ، همراهی کرد

اَكول - پرخور ، خوش خوراك

اُكونيت (غ) - تاج الملوك ، اقونیطون ، یك نوع گیاه سمی

اَكيد - مسلم ، محقق ، حتمی ، یقینی

اَكيداً - حتماً ، مسلماً ، مطمئناً ، یقیناً ، محققاً

اَكيَس - نیکوتر ، بهتر ، زیباتر ، زرنگ‌تر ، باهوش تر ، زیرك تر

اَكّيل - آدم خوش خوراك ، پرخور

اَل ... - حرف تعریف

آل - خانواده ، خویشاوند ، سرآب

آل الی - منتج شد به ، تبدیل شد به ، تحول یافت ، استحاله شد ، دگرگون شد ، برگشت کرد به ، رجوع کرد به

آل به الی - راهنمایی کرد به ، رساند به ، واصل کرد ، راهبری کرد ، دلالت کرد بر ، منتج ساخت به ، منجر کرد به

آل خِبرة - متخصص ، خبره ، اهل فن

آل علی نفسه - تعهد کرد ، عهده‌دارشد ، قبول

کرد ، بر گردن گرفت

اُلیٰ - کلمه‌یی است بجای‌اُولی جمع اَلذّی بمعنی که ، کسانیکه

اِلیٰ - به ، بسوی ، بطرفِ ، پیشِ ، نزدِ ، تا ، با

اَلاّ - نخواهی ...؟

لِئَلّا - مبادا ، ازترس اینکه

اِلّا - مگر ، بجز ، جز ، باستثنای

اِلّا اِذا - مگر اینکه ، جزاینکه

اِلیٰ اَنْ - تاوقتیکه ، تااینکه

اَلا تُرِیدُ - نمیخواهی ؟ ، مایل نیستی ؟

اَلا فِی الْاَمْرِ - کوتاهی کرددر ، مسامحه کرد ، اهمال رواداشت ، تقصیر کرد

اِلیٰ مَتیٰ ؟ - تاکی ؟ ، تا چه وقت ؟

آلاتُ الْمَلاهی - آلات لهوولعب (مانند سازها وامثال آنها)

آلاتِی (ص) - نوازنده ، ساززن ، موسیقی‌دان

اَلاحَ - ظاهر شد ، آشکار شد ، پدیدار شد ، روشن شد

اَلاحَ الْبَرْقُ - درخشید ، تابید ، شعاع افکند ، پرتوافکند

اَلاحَ بِیَدِهِ اَوْ بِمِنْدِیلِهِ - دست یا دستمال خود را بعنوان علامت تکان داد ، بادست یا دستمال اشاره کرد

اَلاحَ بِسَیْفِهِ اَوْعَصاهُ - شمشیر یا عصای خودرا تاب داد ، تکان‌داد ، حرکت داد ، آخت،افشاند، تیغ افشانی کرد

اَلاحَ النَّجْمُ - ستاره روشنی داد ، متلائی شد ، سوسو کرد

اَلْأَمَ - لئیمانه عمل کرد ، با لئامت رفتار کرد ، بافرومایگی کار کرد

اَلامَ - سرزنش کرد ، مقصر دانست

زَهْرَةُ الْاَلامِ - گُل ساعت

اَلانَ الْبَطْنَ - مزاج را لینت داد ، سست کرد ، شُل کرد

اَلانَهُ - نرم کرد ، نرم ساخت ، رقیق کرد ، نازك کرد

اَلاُوُوظ (ص) - میخ پیچ

اِلاهٌ - خدا ، رب‌النوع

اِلاهُ الْبَحْرِ - نپتون (رب‌النوع دریا)

اِلاهُ الْحُبِّ - کوپید ، اِروس (رب النوع عشق ودوستی)

اِلاهُ الْحَرْبِ - مارس (رب‌النوع جنگ)

اِلاهُ الْحُقُولِ وَالرُّعاةِ - فون (رب النوع کشتزارها)

اِلاهُ الْخَمْرِ - باکوس (رب‌النوع باده)

اِلاهُ الْفَصاحَةِ وَالتِّجارَةِ - هِرمِس (خدای بازرگانی وسخنوری که یونانیان اورا بامِر کوری برابرمیدانستند)

بِاللّٰهِ عَلَیْكَ - ترا بخدا ! ترا بخدا قسم !

لِلّٰهِ دَرُّكَ ! - آفرین ، احسنت ، بروا ، چه عالی!

اِلاهَةُ - الهه ، ربةالنوع

اِلاهَةُ الاثمارِ وَالزُّهورِ - پومونا (الهه میوه‌ها وگلها)

اِلاهَةُ الجَمالِ وَالعِشْقِ - ونوس (الهه زیبایی وعشق)

اِلاهَةُ الحِكْمَة - مینروا (نام الهه خرد دراساطیر روحی ، خردبانو)

اِلاهَةُ الشَّبابِ وَالرَّبیعِ - هِب (الهه جوانی وبهار ، ساقی خدایان)

اِلاهَةُ الشِّعْرِ - میوز (الهه شعر وهنرهای زیبا)

اِلاهیّات (اِلهیّات) او عِلْمُ الاِلاهیّات - علم الهیات ، علوم ماوراء الطبیعه ، علوم معقول ومنقول ، علم دین ، حکمت الهی

اَلای - هنگ ، فوج

آلَةٌ ج آلات - ابزار ، اسباب ، آلت ، وسیله ، ماشین ، عضو ، اندام

آلَةُ التَّصْویرِ - دوربین عکاسی

آلَةٌ جَهَنَّمیَّةٌ - ماشین آتش انداز ، ماشین آتش زا

الآلَةُ الحاسِبَةُ - ماشین حساب

الآلَةُ الحَدْباءُ - تابوت

آلَةٌ حَرْبیَّه - وسیله جنگی مانند تفنگ وامثال آن

آلَةُ الخیاطَة - ماشین‌خیاطی ، ماشین دوزندگی

آلَةٌ رافِعَةٌ لِلمیاه - موتورآبکشی ، پمپ آب

آلَةٌ صَمّاءُ - آدم گول خور ، آدم ساده لوح ، آدمیکه آلت دست دیگران واقع میشود

الآلَةُ الکاتِبَةُ - ماشین تحریر

آلَةٌ مُحَرِّكَةٌ - موتورماشین وغیر آن

آلَةٌ موسیقیَّةٌ - ساز

اَلَبَ القَومُ - جمع شدند ، اجتماع کردند

اِلْباسٌ - (لباس) پوشاندن

اَلْبَدَ بِالاَرْضِ - چسبید بزمین

اَلْبَسَ - لباس پوشاند ، با چیزی پوشاند ، در زیر پوشش پنهان کرد ، لفاف کرد ، در چیزی پیچید

اَلبَس بِطَبَقَةٍ مِنْ طِلاءٍ - با چیزی اندود ، روکش کرد

الاَلْبَكَة (غ) - آلپاکا (یکجور شتر امریکایی دارای پشمهای بلند) ، پارچه آلپاکا ، موی آلپاکا

اَلْبوم (غ) آلبوم عکس وغیر آن

اُلْبیّ - جمعی ، دسته جمعی ، جامع

اِلتاثَ - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، بتأخیر انداخت ، بتعویق انداخت

اِلتاثَ الاَمرُ - درهم برهم شد ، مغشوش شد ، آشفته شد ، بغرنج شد ، مشکل ودشوارشد

اِلْتاعَ قَلْبُه - دلش‌ازعشق واضطراب آتش گرفت، دلش سوخت

اِلتَأمَ - سرزنش شد ، مقصر شد ، اصلاح شد ،

درست شد ، تعمیر شد ، بهم جوش خورد ، متصل شد ، پیوسته

اِلتأم الجرحُ - زخم بهبود یافت ، التیام پیدا کرد ، جوش خورد

اِلتأم الشیئانِ - یکی شدند ، بهم آمیخته شدند ، با هم ترکیب شدند ، بیك چیز تبدیل گشتند ، با هم تناسب پیدا کردند ، با هم جور آمدند

اِلتأم القومُ - جمع شدند ، اجتماع کردند ، انجمن کردند

اِلتأم المجلِسُ - جلسه منعقد شد ، تشکیل شد ، شوری انعقاد یافت

اِلْتِباسٌ - اشتباه کاری ، ابهام ، تردید ، شك ، عدم وضوح

اِلْتَبَسَ علیهِ الأمرُ - امر بر او مشتبه شد ، تردید پیدا کرد ، مطلب بر او مبهم ومشکوك یا غیر واضح ونامعلوم ماند

اِلتبسَ الشیئُ بالشیئِ - باهم اشتباه شد

اِلْتَبَكَ - ممزوج شد ، باهم در آمیخت ، درهم برهم شد

اِلْتَبَنَ - شیرخورد ، مك زدوشیرخورد

اِلْتَثَمَ - نقاب برروی افکند ، نقاب زد ، برقع برروی انداخت

اِلتجأ الی - پناهنده شد به ، پناه برد به ، تحصن اختیار کرددر

اِلتحی - ریش گذاشت ، ریش خودرا رها کرد تا زیاد ودراز شود

اِلْتِحامٌ - اتصال یافتن ، متصل‌شدن ، ضمیمه شدن ، چسبیدن ، لحیم شدن ، جوش خوردن

اِلْتِحامُ الْجِراحِ - بهبود والتیام یافتن زخم

اِلْتِحامُ الْعِظامِ - جوش خوردن استخوان

اِلتحد الی - تمایل پیدا کرد به ، متمایل شد به

اِلتحد عنِ الدینِ - مرتد شد ، ملحد شد ، از دین بر گشت ، دست از دین خود برداشت

اِلْتَحَفَ - خودرا (با پتو وغیره) پیچید ، خودرا درگلیم یالحاف پیچید

اِلْتَحَقَ بِکذا - چسبید به ، ضمیمه شد به ، وابسته شد به ، مربوط و متعلق شد به ، متصل شد به

اِلْتَحَقَ بِالْخِدْمَةِ - استخدام شد ، وارد (خدمتی) شد ، کارمند شد ، عضو دستگاهی شد

اِلْتَحَقَ بِهِ - فرا رسید ، گیرآورد ، رسید به

اِلْتَحَقَ بِهِم - پیوست به ، متحد شد با ، ائتلاف کرد با

اِلتحم الجرحُ - زخم بهبود یافت ، جوش خورد

اِلتحم الشیئانِ - بایکدیگرجورشد ، جزم وجفت شد ، ترکیب شد ، متناسب شد

اِلْتَحَمَ بِهِ - پیوست به ، ضمیمه شد به ، چسبید ومتصل شد به ، ملحق شد به

اِلتحم الجیشانِ - دوارتش بهم درآویختند

اِلتحمتِ الحرب بینهم - جنگ (بین آنان) درگیر شد ، جنگ (در میان آنان) بروز کرد

اِلتذّ الشیءَ - چیزی را لذیذ یافت ، مطبوع یافت ، لذت بخش دانست

اِلتذّ بهِ - لذت برداز ، محظوظ شداز ، احساس لذت کرد ، التذاذ یافت

اِلتزّ بهِ - چسبید به ، متصل شد ، پیوست

اِلْتِزامٌ - اجبار ، ضرورت ، احتیاج ، لزوم ، چیز لازم ، تعهد ، پیمان ، عهد ، قید ، حق انحصاری ، انحصار ، امتیاز (که دولت بکسی یا شرکتی میدهد) ، مسئولیت ، قول ، وعده

اِلْتِزاماً - بطورمقاطعه ، ازروی تعهد

اِلْتزَق بهِ - چسبید ، متصل شد ، پیوست

اِلْتزَمَ - مجبور شد ، ناگزیر شد ، مسئول یا موظف شد ، ملتزم شد ، التزام داد ، قول داد ، وعده داد ، مقید شد

اِلْتزَمَ اَموالَ الحُکومَةِ - مالیات یاعوایددولتی را اجاره کرد

اِلتزم العمل - کاری را بعهده گرفت ، متعهد شد

اِلتزم العملَ والتّجارةَ - کاریاتجارت را بخود انحصار داد ، امتیاز انحصاری (چیزیرا) گرفت

اِلْتصاقٌ - چسبیدن ، ضمیمه شدن ، پیوستن

اِلْتصق بهِ - چسبید به ، پیوست به ، ضمیمه شد به

اِلتطمتِ الاَمْواجُ - متلاطم شد ، طوفان شد ، امواج بشدت بهم بخورد

اِلتظّی - برافروخته شد ، باجوش وشورملتهب شد ، التهاب داشت ، قرمز شد ، از خشم وغضب شعله ورشد ، بهیجان آمد

اِلْتِفاتٌ - صورت یاچشمرا باین طرف وآنطرف گرداندن ، التفات ، دقت ، توجه ، مواظبت ، درنظر گرفتن ، رعایت وملاحظه کردن

عدمُ الاِلْتِفاتِ - بی توجهی ، بی اعتنایی ، غفلت ، سهو ، بی ملاحظگی

بِلاالْتِفاتٍ الی - قطع نظراز ...

بِلاَالْتِفاتٍ - ازروی بی توجهی

اِلْتِفاتَةٌ - برگرداندن صورت باین طرف وآنطرف ، نگاه مختصر ، نگاه اجمالی ، چیزی را اجمالا خواندن ورد شدن

اِلْتِفافُ الجیشِ حرکت دورانی ارتش

الاِلْتِفافُ للتطویقِ - حرکت دورانی برای محاصره

اِلتفّ الثّعبانُ - مارچنبرزد ، دورخود پیچید ، خودرا جمع کرد

اِلتفّ فی کذا - خودرا در میان چیزی پیچید یا پوشاند

اِلتفّ النّباتُ اوِالثّعبانُ علی العُودِ - گیاه یا مار بدور چوب پیچید

اِلتفّ علیه القومُ - مردم دور او جمع شدند ،

دوراورا گرفتند

اِلْتَفَّ النَّبات - گیاه بهم پیچید

اِلْتَفَتَ اِلی - روی خودرا برگرداند (بطرف)، نگاه کرد به ، توجه کرد به ، خیره شد به ، دقت کرد به ، مورد توجه قرار داد ، دقیقاً گوش فرا داشت به ، مواظبت کرد از ، ملتفت (چیزی) بود ، رعایت کرد ، درنظر گرفت

اِلْتَفَتَ یمنة ویسرة - بچپ وراست نگریست

اِلْتَفَعَ بِکَذا - خودرا درچیزی پیچید یا پوشاند

اِلْتَقی - برخورد کرد با ، ملاقات کرد با ، یافت ، رسید به

اِلْتَقی بِهِ - مقابل‌شد با ، روبرو شد با ، ملاقات کرد

اِلْتِقاطُ الصُّوَر - عکس گرفتن‌از ، عکسبرداری

اِلْتِقاطُ مَناظِرِ الْأَفْلام - فیلمبرداری کردن

اِلْتَقَطَ - برداشت ، گرفت ، برچید ، کند ، جمع کرد ، چید (درگفتگوی از گل و امثال آن)

اِلْتَقَطَ اللَّقَطَ (فضلات الحصاد) - خوشه چید ، خوشه جمع کرد ، ریزه چینی کرد ، برچید ، (مجازاً) از این سو وآن سو جمع کرد، (درگفتگوی از اخبار)

اِلْتَقَفَ الشَّیئَ - بل گرفت ، چیزی راکه در حال پایین آمدن وحرکت بود گرفت

اِلْتَکَّ - متراکم شد ، غلیظ وانبوه شد

اِلْتَکَّ فِی کَلامِهِ - درسخن اشتباه کرد ، خطا کرد ، سهو کرد

اِلْتَمَّ - ملاقات کرد ، بازدید کرد ، دیدن کرد ، بدیدار کسی آمد ، سرزد به

اِلْتِماسٌ - درخواست ، تقاضا ، طلب ،خواست، سئوال

اِلْتِماسُ اِعادَةِ النَّظَرِفِی الْحُکْم - استیناف داد ، درخواست تجدید نظر درحکم دادگاه کرد

اِلْتَمَسَ - درخواست کرد ، تقاضا کرد ، طلب کرد ، سراغ گرفت ، سئوال کرد ، خواست

اِلْتَوی - خم شد ، دولا شد ، کج شد ، منحنی شد ، پیچ دار شد

اِلْتَوی عَلَیْهِ الْأَمْر - کاریامطلب براومشکل‌شد، بغرنج شد ، پیچیده شد ، تعقید پیدا کرد

اِلْتِواءٌ - خود سری ، اصرار در خطا ، تمرد ، عصیان ، سرکشی ، هرزگی ، فساد ، کجی ، انحناء ، خمیدگی

اِلْتِواءُ الْعُنُقِ - نوعی بیماری گردن ، پیچیدگی وانحناء گردن

اِلْتِواءُ الظَّهْرِ - انحناء ستون فقرات

اِلْتَهی بِکَذا - خود را سرگرم (چیزی) کرد ، خودرا مشغول (چیزی) کرد ، بازی کرد با ، بیهوده وقت گذرانید ، دست بدست مالید

اِلْتِهابٌ - تورم ، آماس ، قرمز شدن و باد کردن

اِلْتِهابُ الْاُذُنِ - ورم شامه مخاطی گوش

اِلْتِهابُ الْاَمْعاءِ - آماس روده ، التهاب امعاء

اِلْتِهابُ البلیورا - ذات‌الجنب

اِلْتِهابُ الْجُفُونِ (الْمُلْتَحِمَة) - ورم ملتحمه

اِلْتِهابُ الرِّئَة اَوْاِلْتِهابٌ رِئَوِیٌّ - سینه پهلو ، ذات‌الریه

سَرِیعُ الْاِلْتِهابِ - آتش گیر ، قابل اشتعال ، زبانه کش ، (مجازاً) آتشی‌مزاج ، زود غضب ، قابل تهییج ، آماس پذیر ، التهاب پذیر

اِلْتِهابُ الزّائِدَةِ الدُّودِیَّة - آپاندیسیت (ورم ضمیمه اعور)

قابِلُ الْاِلْتِهابِ - احتراق‌پذیر ، سوخته شدنی ، سوزا ، جسم قابل احتراق ، سوخت ، (مجازاً) برانگیزاندنی

اَلْاِلْتِهابُ السِّحائِیّ - آماس اغشیهٔ مغز ، سرسام

اِلْتِهابُ الطِّحالِ - آماس سپرز یاطحال

اِلْتِهابُ الْکُلی - ورم کلیه

اِلْتِهابُ اللَّوزَتَینِ الْبَسِیطِ - ورم لوزتین ، (بدون چرك)

اِلْتِهابُ اللَّوزَتَینِ التَّقَیُّحِیّ - آماس یا ورم چرك دار لوزتین

اِلْتِهابُ الْمَعِدَةِ - ورم معده

اِلْتِهابِیّ - آماس دار ، آماس آور ، آماسی ، (مجازاً) فتنه‌انگیز ، فساد آمیز

اِلْتَهَبَ - شعله‌ورشد ، برافروخت ، مشتعل‌شد ، ملتهب شد ، زبانه کشید

اِلْتَهَبَ عَطَشًا اَوْغَیْظًا - از تشنگی یا غیظ به هیجان آمد ، برافروخته شد ، از عطش سوخت ، آتش خشم در نهادش شعله‌ورشد

اِلْتَهَبَ - آتش گرفت

اِلْتَهَمَ - بلعید ، حریصانه غورت داد

اَلَّتی - که ، کسیکه (برای مؤنث)

بِالَّتی هِیَ اَحْسَنُ - دوستانه ، صلح طلبانه

بَعْدَاللُّتَیّا وَالَّتی - پس از رنج بسیار ، زحمت زیاد ، پس از مذاکرات و مناظرات بسیار ، پس از بحثهای طولانی ، پس ازکوششهای دامنه دار

وَقَعَ فُلانٌ فِی اللُّتَیّا وَالَّتی - گرفتار مصائب بسیار شد

اَلْثَغ - کسیکه «ز» و «س» را چون «ث» تلفظ میکند ، کسیکه لکنت زبان دارد

اَلْجَأ - پناه داد ، حفظ کرد ، حمایت کرد

اَلْجَأ اَمْرَهُ اِلی - کاری را ارجاع کرد به ، تسلیم کرد به ، واگذار کرد به

اَلْجَأ اِلی - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادارساخت ، ناچار کرد

اَلْجَمَ الْحِصانَ - اسب را دهنه زد ، لگام زد

اَلْجَمَ اَیَّ قُوَّة - هر نیرویی را مورد استفاده قرارداد ، بکارانداخت ، آماده کرد ، مجهز کرد ، مطیع ورام خودساخت ، مهار کرد

اَلَحَّ فِی السُّؤالِ - اصرار کرد بر، پافشاری کرد (نسبت به تقاضا و درخواست)، سماجت و اصرار وابرام کرد، با سماجت گدایی کرد، مصرانه خواست

اَلَحَّ فِی الْمُطالَبَةِ بِدَیْنٍ - طلبکاری کرد (از)، اصرار کرد (درطلبکاری)

اَلْحیٰ - ریش دراز

اِلْحاحٌ - سماجت، الحاح، اصرار، ابـرام، پافشاری، درخواست فوری

اِلْحادٌ - کفر، بازگشتگی از دین، ارتـداد، الحاد، دست برداشتن ازعقیده

اِلْحاقٌ - ضمیمه کـردن، پیوستن، ملحق کردن به

اِلْحاقاً بِخِطابِنا - پیرو نـامـه...، تعقیب نامه ...

اَلْحانُ الْجازِ - آهنگهای جاز

اَلْحَدَ - دفن کرد، بخاك سپرد، قبر کند، قبر درست کرد

اَلْحَدَ عَنْ - منحرف کرد، بر گشت

اَلْحَدَ عَنِ الدّینِ - ازدین بر گشت، الحاد پیدا کرد، مرتد شد

اَلْحَفَ - پوشانـد (بوسیله پتو، لحاف و امثال اینها)

اَلْحَفَ فِی الطَّلَبِ - با سماجت طلبکاری کرد، مصرانه خواست، اصرار کرد به

اَلْحَفَ السّائِلُ - با اصرار گدایی کرد، سماجت کرد، باالحاح سئوال کرد

اَلْحَقَ - اضافه کرد، ملحق کرد، افزود، ضمیمه کرد، الحاق کرد

اَلْحَقَ کَذا بِکَذا - چیزی را بچیزی دیگـر پیوست داد، ملحق کرد، چسباند، متصل کرد، وصل کرد به

اَلْحَمَ - چسباند، متصل کرد، باهم پیوند داد، اتصال داد، ملحق کرد، ترکیب کرد

اَلَدُّ - سرسخت، کینه توز

عَدُوٌّ اَلَدُّ - دشمن سرسخت، دشمن کینه توز

اِلْزامٌ - مجبور کردن، ناگزیر کردن

اِلْزامِیٌّ - اجباری، الزامی

اَلْزَقَ - چسبانـد، پیوست داد، متصل کـرد، اتصال داد

اَلْزَمَ - مجبور کرد، ناگزیر کرد، بزور وادار کرد، ناچار کرد

اَلْزَمَهُ - اورا مسئول کرد، مسئول قرارداد

اَلْزَمَهُ بِکَذا - موظف کرد به، مقید کرد، متعهد کرد، ملزم کرد

اَلْزَمَهُ الْمالَ اَوِ الْعَمَلَ - پول یا کاری را بـر کسی تحمیل کرد، بگردن اوگذاشت، کسی را تکلیف کرد به، موظف ساخت به

اِلْشینْ (ص) - مچ پیچ، پا پیچ

اَلْصَقَ - چسباند، ضمیمه کرد، پیوست داد

اَلاَلعابُ الاُولَمْبِیَّةُ - مسابقه هـای قهرمـانی المپ (که یونانیان هر چهار سال یکبار بر پا میکردندوازسال۱۸۹۶جنبه‌بین‌المللی پیدا کرد)، بازیها یاورزشهای المپیك

اَلعابُ رِیاضِیَّةٌ - بـازیهـای ورزشی ، ورزش تفریحی

اَلعابُ سِحرِیَّةٌ - شعبده بازی ، حقه بازی

اَلعابُ نارِیَّةٌ - آتش بازی

اَلعَبَ - بازی داد ، وادارکرد بازی کند

اَلعُبانُ - بازیگوش ، بازی‌وخنده کن ، سر بهوا، شـوخ

اَلعُوبَةٌ - عروسك ، اسباب بازی ، بازیچه

اَلغیٰ - باطل کرد ، الغاءکرد ، از بین بـرد ، منسوخ کرد ، منحل کرد

اِلغاءُ - باطل کردن ، الغاکردن ، منسوخ کردن، ملغی ساختن

اَلغَزَ فِی الکَلامِ - معماگفت ، بـا ابهام ومعما سخن گفت

اَلغَزَ فی یَمینِهِ - قسم دوپهلوخورد ، درسوگند خود ابهام بکار برد

اَلغَطَ القَومُ - سروصداکردند ، شلوق کردند

اَلغَمَ (ص) - (بوسیله‌مین) منفجر کرد، ترکاند، سنك ترکانی کرد ، نقب زد(زیر) ، وسایل خرابی چیزی را فراهم کرد

اَلغَمَ المَکانَ - مین گذاری کرد(زیر)

اِلفٌ - یار ، همدم ، مصاحب ، رفیق ، معاشر ، انیس

اَلفٌ ج اُلوف ، آلاف - هزار

آلَفَ - معاشرت کرد با ، مأنوس شد با ، انس گرفت

اَلِفَ - اهلی شد ، پرورش یافت ، دست‌آموز شد (درگفتگوی ازحیوان)

اَلَّفَ - اهلی کرد ، پرورش داد ، دست آموز کـرد

اَلَّفَ - متحد کـرد ، اتحاد داد ، تشکیل داد ، (درگفتگوی ازشرکت یاکابینه)

اَلَّفَ بَینَهُم - سازگارکرد ،توافق‌داد ،موافقت برقرار کرد

اِلفَ الشَّیئَ - معتاد شد به ، آشنا شد با ، اعتیاد پیدا کرد به ، مأنوس‌شد با ، آموخته شد ،عادی ومعمولی شد با ، عادت کرد به

اَلَّفَ الکِتابَ - تألیف کرد ، تصنیف کرد

اَلاَلفُ وَالیاءُ - کنایه ازاول وآخرچیزی است

هذاالاَمرُ هوَالاَلِفُ وَالیاءُ - این‌موضوع بسیار جامع ومهم است

اَلفیٰ - یافت ، پیدا کرد

اُلفَةٌ - آشنایی ، محرمیت ، بی رودربـایستی ، انس ، مقام خودمانی ، آزادی (از قید آداب وتشریفات) ، دوستی، یگانگی ، صمیمیت ، اتحاد، وحدت ، موافقت ، سازگاری

اَلْفَةٌ (ص) - کمك معلم ، نایب معلم ، مبصر کلاس ، خلیفه (درمکتب های قدیم)

اَلْفَتُ - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار میکند

اِلْفِیَّةٌ - منسوب بالف است و بر منظومه هایی که بیشتر شامل قواعد یکی از علوم عربی است اطلاق میگردد مانند الفیه ابنِ مالك در صرف ونحو عربی

اِلْفِیَّةٌ (ص) - شیشه بزرگ شراب - بُطری بزرك که درحدود ۲ لیتر باده درآن جا میگیرد

اَلَقَ - تابید ، درخشید ، شعاع داشت ، متلالیٔ بود ، نورداد ، جلا داشت

اَلْقٌ - برق ، تلالؤ ، تابش - تابندگی ، تشعشع پرتوافکنی

اَلْقی - افکند، پرتاب کرد ، پرت کرد، انداخت ، فروانداخت

اَلْقی اِلَیْهِ - چیزی را بکسی زد یاپرت کرد

اَلْقی اِلَیْهِ السَّمْعَ - گوش دادبه ، دقت وتوجه کرد (بسخنِ)

اَلْقی اِلَیْهِ القَوْلَ وَبِالْقَوْلِ - گفتگو کرد با ، مکالمه کرد با

اَلْقی بِنَفْسِهِ فِی کَذا - خودرا گرفتار کرد ، گیرانداخت در

اَلْقی الحَبْلَ عَلی الغارِبِ - کسی را بحال خود واگذاشت ، مطلق العنان کرد

اَلْقی الحِمْلَ عَلی ظَهْرِهِ - بار بردوش گذاشت

اَلْقی خِطاباً اوخُطْبَةً - سخنرانی کرد

اَلْقی الدَّرْسَ - درس را بازگو کرد ، درس را پس داد

اَلْقی الرُّعْبَ فِی القَلْبِ - متوحش ساخت ، متوجه خطر کرد

اَلْقی عَلَیْهِ - چیزی را بسوی کسی انداخت یا پرت کرد

اَلْقی عَلَیْهِ دَرْساً - درس داد به

اَلْقی عَلَیْهِ القَوْلَ - دیکته کرد بر ، تعلیم داد به

اَلْقی عَلَیْهِ مَسْئُولِیَّةَ کَذا - شخصی را مسئول کاری کرد ، مسئولیت را بگردن اوگذاشت

اَلْقی عَلی عاتِقِهِ - بردوش کسی انداخت ، (مجازاً) بعهده اوگذاشت

اَلْقی عَلَیْهِ سُؤالاً - پرسید ، سئوالی بمیان آورد

اَلْقی عَنْهُ - دورکرد ، ردکرد ، اخراج کرد ، دورانداخت ، ول کرد

اَلْقی القَبْضَ عَلی - دستگیر کرد

اُلْقِیَ القَبْضُ عَلی - دستگیرشد

اَلْقی قُرْعَةً - قرعه کشید

اَلْقی کَلِمَةً - سخنرانی کرد

اِلْقاءٌ - ادای سخن، (طرز) بیان ، تلفظ الفاظ، ایرادسخن

اِلْقاءٌ - افکندن ، پرت کردن ، انداختن

عِلْمُ الاِلْقاءِ - شیوه سخنوری ، حسن تقریر ،

علم خطابه

اِلْقاءُالسِّلاحِ - اسلحه بزمین گذاشتن

اِلْقاءالشّیءِالمحفوظِ - ازبرخوانی

اِلْقاءُالْکَلامِ اَوِالْخُطَب - ایراد سخنرانی ، ایراد نطق

اَلْقَحَ - آبستن کرد ، القاح کرد

اَلْقَمهُ الطَّعامَ - خوراکرا در دهانش گذاشت ، لقمه را دردهانش گذاشت

اُلْقِیَّهٌ ج اَلاقِیّ - معما ، لُغز - چیستان

اِلِکْتْرُون (غ) - الکترون : عنصری که برق منفی دارد ، ذراتی که اطراف هسته اتم حرکت میکنند ودارای برق منفی هستند

اَلْکَنُ - لکنت دار ، الکن ، کسیکه لکنت زبان دارد

اَلَّمَ - آزرد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد انداخت ، دردآورد

اَلِمَ - احساس درد کرد ، درد آمد ، درد داشت ، رنج کشید از درد ، عذاب کشید ، دچار یامبتلا شد به

آلَمَ - آزرد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد انداخت ، دردآورد

اَلَمَّ - بازدید کرد ، دیدن کرد ، ملاقات کرد ، سرزدبه ، بدیدار(کسی)آمد

اَلَمُ - درد ، زحمت ، رنج ، آسیب . آزار ، صدمه ، اذیت ، ابتلا ، ابتلای بدرد

اَلَمْ اَقُلْ لَکَ ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ بتو نگفتم ؟

اَلَمَّ بِالذَّنْبِ - مرتکب گناه شد ، ارتکاب کرد

اَلَمَّ بِهِ مَرَضٌ - ناخوش شد ، بیمارشد

اَلَمَّ بِهِ کَذا - امری برای‌اورخ داد ، روی داد ، پیش آمد ، اتفاق افتاد ، بسرش آمد

اَلَمَّ بِکَذا - کاملا (چیزی‌را) شناخت ، دانست ، دریافت ، درك کرد

اَلَمُ الْاَسْنانِ - دندان درد ، درد دندان

اَلَمُ الرَّأْسِ - سردرد

اَلَمٌ مُبَرِّحٌ - دردسخت ، دردشدید

اَلَمٌ نَفْسانِیٌّ - غم روحی ، پریشانی ، غمزدگی ، محنت ، مصیبت

اَلْماس بِرِلَنْتِیّ - برلیان ، الماس برجسته یا درخشان

اَلْماس وَرْدَة (ص) - الماس دارای تراش فلامك

اِلْمامٌ - آشنایی ، شناسایی ، دانستن ، فهم

اَلْمانِیّ (غ) - مربوط بآلمان ، شخص آلمانی ، مربوط به‌زبان یا مردم آلمان

اَلْمانیا (غ) - کشورآلمان

اَلْمَحَ الشَّیْءَ وَاِلَیْهِ ، نگاه اجمالی کرد به ، نگاه مختصری کرد به ، ببیك نظر دید وردشد

اَلْمَعُ - زیرك ، فطن ، با هوش ، هوشیار ، دانا ، عاقل ، با فراست ، با استعداد ، باذوق هنرمند

اَلْمَعَ اِلیٰ - اشاره کرد به ، بااشاره نشان داد ، با اشاره فهماند

اَلْمَعَ بِیَدِهِ - با دست اشاره کرد ، دستش را تکان داد ، دستش را بعلامت (خدا حافظی) تکان داد

اَلْمَعِیّ - زیرك ، فطن، باهوش ،هوشیار ، دانا، عاقل ، بافراست ، بااستعداد ، هنرمند

اَلْمَعِیَّة - زیرکی ، دانایی ، عقل ، فراست ، استعداد ، هوش ، فطانت ، هوشیاری

اَلْویٰ - خم کرد ، دولاکرد ، کج کرد

اَلْویٰ بِهِ - برد ، ربود

اَلْوَی اللِّواءَ - پرچم را برافراشت ، پرچم را بالا برد

اَلْوانٌ زیتیَّة - رنگهای روغنی

اَلْوانٌ مائیَّة - آب رنگ ، رنگهای تر

اَلُوبٌ - باحرارت ، سرزنده ، فعال ، مُصِرّ

اُلُوهَة - خدایی ، الوهیّت

اَلَّهَ - خدا ساخت ، کسی را تا مقام خدایی بالا برد

اَلْهیٰ - مشغول کرد ،ببازی گرفت ، سرگرم کرد، بغفلت انداخت

اَلْهیٰ عَنْ كَذا - بازداشت از ، منصرف کرداز، برگرداند ومنحرف کرد از ، بازی وسرگرمی داد ، تفریح داد ، حواس را از چیزی منحرف وبچیزی دیگرمتوجه ساخت

اِلْهابٌ - آتش زدن ، آتش روشن کردن ، آتش برافروختن ، شعله‌ور کردن

اِلْحاجُ اللَّبَن - شیر بست ، دلمه شد ، منجمد شد

اَلْهَبَ ظَهْرَهُ بِالسَّوطِ - (بگرده او) شلاق‌زد، بسوزش انداخت (دراثرشلاق)

اَلْهَبَ - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد ، آتش‌زد ، تحریك کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت، به هیجان آورد

اَلْهَجَ بالشَّیْء - پشتکار بخرج داد (نسبت‌به)، با پایداری ادامه داد ، مواظبت کرد (بر) ، ایستادگی وپایداری کرد بر ، حریص شد بر

اَلْهَمَ - وحی کردبه ، الهام کرد به

اَلْهَمَ فُلاناً الشَّیْءَ - اورا وادار کردکه چیزی را ببلعد

اُلْهُوبٌ - اسبدوانی بطوریکه از سُم اسب برق جهد یاگردوغبار زیاد بهواکند

آلِیّ - مکانیکی ، ماشینی ، صنعتی (چیزیکه بوسیله آلات وابزار صنعتی تهیه شد باشد)

اَلْحَصادُ الآلِیّ - درو بوسیله ماشین

آلِیّ - عضوی ، دارای‌اعضاء یااجزاءلازم ، موثر درساختمان اندام ، اندامی ، آلی

اَلزِّراعَةُ الآلِیَّة - کشاورزی مکانیزه

اَلْیَة - دنبه گوسفندکه بدمگاه او آویزان‌است، دمبلچه ، (تثنیه این کلمه اَلْیان بدون تاء است وجمع آن اَلایا و اَلَیات)

اَلْیَسُ - دلیر ، دلاور ، شجاع

اَلْیِصابات (غ) - الیزابت

اَلْیَفُ - اهلی ، خانگی ، دست آموز (در گفتگوی از حیوانات)

اَلْیِفُ - لنگه ، تا ، یك لنگه از هر چیزی که جفت باشد

اَلْیَفُ - انیس ، مونس ، یار ، معاشر ، خوش‌مشرب ، مهربان ، دلجو

اِلَیْكَ - مال تو

اِلَیْكَ کَذا - بگیر

اِلَیْكَ عَنّی - ازمن دورشو ، گم شو

اَلِیمٌ - دردناك ، دردآورنده ، درد دار ، دردخیز ، سخت ، دشوار ، حزن آور ، رقت‌انگیز ، پریشانی آور ، محزون کننده

اَلذِّکْرَیاتُ الاَلِیمَة - خاطرات دردناك

اَمْ - یا

اَمَّ - رهبری کرد ، در جلو حرکت کرد ، راهنما بوه یا شد

اَمَّ - رو آورد به ، قصد (چیزی) کرد ، مبادرت کرد ، متوسل شد

آمَ الرَّجُلُ مِنْ زَوْجَتِهِ - بیوه مرد شد ، داغ زن دید

اُمّ - مادر ، منبع ، مبدء ، چشمه ، اصل ، مأخذ ، مصدر ، قالب (در گفتگوی ازاشیاء ریختهٔیی)

رَأیٰ بِاُمِّ عَیْنِهِ - با چشم خود دید

اُمّ اَرْبَعٍ وَاَرْبَعِین - هزارپا ، صدپا

اُمّ اُوَیْق - بوف ، مرغ حق

الاُمُّ الْجافِیَةُ (فی التشریح) - (در کالبدشکافی) ام‌الغلیظ ، ام‌الدماغ ، سخت شامه

اُمُّ الْحِبْر (ص) - ماهی مرکب ، سپیداج

اُمُّ الْخُلْول (ص) - یك جور صدف دوکپه

اُمُّ الشُّعُور (ص) - بیدمجنون ، بید معلق ، نوعی ماهی دریایی

اُمُّ الْقُریٰ - مکه معظمه

اُمُّ الْقِریٰ - آتش

اُمّ قَشْعَم - کفتار ، مصیبت وبلا ، جنگ

اُمُّ الْمَلِك - ملکه مادر ، مادرشاه

اُمُّ النُّجُوم - کهکشان

اُمُّ الْوَلِید - مرغ ، مرغ خانگی

اُمّ هُبَیْرَة - قورباغه ماده

اِمّا هذا اَوْذاكَ - یااین یاآن

اَمّا - لیکن ، ولی ، اما ، چیزی که هست ، الا اینکه

اَماتَ - سبب مرگ شد ، وسیله مرگ کسی را فراهم کرد ، میراند ، کشت ، از حیات محروم کرد

اَماتَ شَهَواتِهِ - ریاضت کشید ، نفس خودرا ریاضت داد

اَماتَ غَضَبَهُ - خشم خودرا فرونشاند

اَماتَهُ جُوعاً - ازگرسنگی کشت

اَماتَ نَفْسَهُ - انتحار کرد ، خود را کشت

اِماتَةٌ - کشتن ، میراندن ، اعدام کردن

اَمّارٌ - محرك ، مشوق ، ترغیب کننده ، برانگیزنده ، اغوا کننده

اَمارَ عِیالَهُ - معاش (برای خانواده خود) فراهم کرد

اِمارَةٌ (ص) - غلبه ، نفوذ ، تسلط ، حکم ، زور گویی

اِمارَةٌ - امارت ، سلطنت ، قلمرو حکومت

اِمارَةٌ - شاهزادگی ، قلمرو شاهزاده ، مقام شاهزادگی

اَمارَةٌ - علامت ، نشانه ، قرینه ، اشاره ، دلالت ، خبر ، اشعار ، تعیین

اَمارَةٌ - کلمه رمز ، کلمه عبور ، اسم شب ، نشانی

اَمازَ الشَّیْیَٔ - برتری داد ، ترجیح داد ، مزیت داد

اَماطَ اللِّثامَ عَنْ - نقاب (از چهره) برداشت ، فاش کرد ، آشکار ساخت

اَماطَ عَنْ - عقب کشید ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد از ، کنار کشید

اَماعَ - ذوب کرد ، آب کرد

اِماعَةٌ - آب کردن ، ذوب کردن

اَماکِنُ اللَّهْوِ - اماکن تفریح و سرگرمی و نمایش (چون کاباره ، قمارخانه ، وامثال اینها)

اَماکِنُ النُّزْهَةِ - گردشگاهها

اَمالَ - منحنی کرد ، کج کرد ، متمایل کرد ، خم کرد ، دولا کرد

اَمالَ اِلی اَوْنَحْوَ - مستعد ومتمایل کرد (به یا بسوی)

اَمالَ عَنْ - منصرف کرد ، بی میل کرد ، بیزار کرد ، متنفر کرد ، نامستعد کرد

اَمالَ الْوِعاءَ لِتَفْرِيغِهِ - ظرف را سرازیر کرد تا آنچه در آنست خالی شود

اَمامَ - جلو ، درجلو ، روبرو ، مقابل ، در برابر ، درحضور ، درپیشگاه

اَمامَ عَيْنَيْهِ - درمقابل چشمش ، مقابل رویش

اِلَی الْاَمامِ ! ، به پیش!

اِمامٌ - پیشوا ، راهبر ، لیدر ، زعیم ، رئیس ، عمده ، سردسته

اِمامَةٌ - رهبری ، مقام راهنمایی ، پیشوایی ، ریاست ، زعامت

اَمانَةٌ - درستی ، راستی ، امانت ، درستکاری ، عدم خیانت

اَمانَةٌ - ودیعه ، سپرده

اَمانَةٌ - وفاداری ، درست پیمانی ، صداقت ، نمك شناسی ، بیعت

اَمانَةٌ - دبیری ، پست دبیری (در دبیرخانه) ، دبیرخانه

الْاَمانَةُ الْعامَّةُ - دبیر کلی ، پست دبیر کلی ، دبیرخانه کل

اَمانَةُ الْعاصِمَةِ - شهرداری پایتخت

بِضاعةُالأَمانَةِ ـ کالای فرستاده شده (بطور امانت) ، محموله ، امانت فرستی ، حمل کالا (بطور امانت)

مَخزَنُ الأَماناتِ (فِی المَحَطّاتِ) ـ انبار اثاثه (درایستگاه راه آهن وغیرآن)

اَماهَ السِّکّينَ ـ تیغه کارد درآب داد

اَماهَ ـ آبکی کرد ، رقیق کرد ، کمرنگ کرد (دراثرامتزاج باآب)

اِمبِراطُور (غ) ج **اَباطِرَة** ـ امپراطور، پادشاه، پیشوا

اِمبِراطُورة (غ) ـ زن امپراطور ، ملکه

اِمْبِراطُورِیّ (غ) ـ با شکوه ، عالی ، شاهانه ، امپراطوری ، مربوط بامپراطور

اِمبِراطُورِیَّة(غ).امپراطوری ،قلمروامپراطور ، سلطنت وسیع

الاِمبِریُولُوجیا (غ) ـ جنین شناسی

اِمتاثَ ـ آب کرد ، نرم کرد ، ذوب کرد

اِمتاحَ ، درخواست کمك کرد ، طلب احسان کرد، تقاضای توجه والتفات نمود

اِمتازَمِنْ ـ ممتازشد ، فرق پیدا کردبا ، مشخص شد ، جدا یاسوا شد

اُمَّة ج **اُمَم** ـ ملت ، مردم ـ نسل ، نژاد

الاُمَّة ـ عامه مردم ، قاطبه اهالی ، همه

اَمَة ج **اِماء** ـ کنیز ، زرخرید

اَمِتِ المَرأةُ ـ مادرشد

آمَتِ المَرأةُ مِنْ زَوجِها ـ بیوه زن شد ، داغ شوهر دید

اِمْتِثالٌ ـ اطاعت ، فرمانبرداری ، قبول ، اجابت، انجام

اِمْتَثَلَ ـ تسلیم شد ، تن درداد ، اطاعت وپیروی کرد ، پذیرفت ، قبول کرد

اِمتَثَلَ الطَّرِیقَةَ ـ (روشی را) سرمشق قرارداد، برطبق روشی عمل کرد

اِمْتِحانٌ ـ آزمایش ، محك ، تجربه ، معاینه ، رسیدگی ، عمل ، تصفیه فلز

اِمتَحَی ـ محو شد ، پاك شد ، ازمیان رفت

اِمْتَحَقَ ـ تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از بین رفت

اِمتَحَنَ ـ آزمایش کرد ، تجربه کرد ، امتحان کرد ، آزمود ، رسیدگی کرد ، تصفیه کرد (درگفتگوی از فلزات) ، محك زد ، در معرض امتحان سخت قرار داد ، مبتلا بآزمایش طاقت فرسا کرد ، معاینه کرد ، سخت مبتلا کرد

اِمتَخَضَ الجَنِینُ ـ بچه درشکم جنبید ، بحرکت افتاد

اِمتَخَضَ اللَّبَنُ ـ شیرتبدیل بکره شد ، کره شیر گرفته شد ، کره ازشیرجدا شد

اِمْتِدادٌ ـ وسعت ، اندازه ، حدّ ، مقدار ، فضای وسیع ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو ، درازا ، طول

اِمْتِدادُالعُمرِ - طول عمر ، درازی عمر ، عمر زیـاد

اِمْتَدَّ - منبسط شد ، بازشد ، امتداد پیداکرد ، کشیده شد ، انبساط یافت

اِمْتَدَّ اِلی - تعمیم یافت ، شامل‌شد ، توسعه‌یافت، بسط وامتداد یافت تا

اِمْتَدَحَ - ستود ، تمجید کرد ، تعریف کرد از

اِمْتَرَیٰ فِی الاَمْرِ - شك کرد (در) ، تردید کرد (در) ، مشکوك شد (نسبت به) ، بدگمان شد (از چیزی) ، بو برد ، ظنین شد

اِمْتِزاجٌ - مخلوط‌شدن ، ممزوج شدن، آمیختن، ترکیب شدن

اِمْتَزَجَ بِهِ - مخلوط شد ، ممزوج شد ، امتزاج پیداکرد ، آمیخت با ، ترکیب شد با ، آمیخته شد با

اِمْتَشَطَ - موی خودرا شانه‌کرد

اِمْتَشَقَ - ربود ، قاپید ، برد

اِمْتَشَقَ السَّیفَ - شمشیر کشید

اِمْتِصاصٌ - جذب کردن ، کشیدن ، آشامیدن ، جرعه جرعه‌آشامیدن ، مکیدن ، مك زدن

اِمْتِصاصُ الدِّماءِ - وامپریسم : اعتقاد بوجـود ارواح تبه‌کار یا جادوگران که شبها از گـور بیرون میآیند و خـون مردم خوب را میمکند ، (مجازاً) خـون مـردم مکیدن ، بطور طفیلی زندگی کردن

اِمْتَصَّ - مکید ، جذب کرد ، مك زد ، جرعـه جرعه نوشید

اِمْتَصَّ البُرتُقالَةَ - پرتقال خورد ، مکید

اِمْتَصَّ الثَّدْیَ - پستان را مك زد ، شیر خـورد (درگفتگوی ازبچه شیرخوار)

اِمْتَصَّ دَمَهُ - خونش را مکید(حقیقی‌ومجازی) اموالش را بزور گرفت

اِمْتَصَّ الهَواءَ - هوارا بسوی خود کشید ، هوا را کشید

اِمْتَطَی الدّابَّةَ - سوار (برحیوان) شد

اِمْتَعَ - بهره مندکرد ، متمتع کرد ، برخوردار کرد ، متلذذ کرد

اِمْتِعاضٌ - رنجش پیدا کـردن ، رنجیـدن ، تغیر کردن ، نگران شدن ، خشم گرفتن

اِمْتَعَضَ مِنَ الاَمْرِ - رنجیـد از ، تغیر کـرد ، خشم گرفت ، رنجش پیدا کرد

اِمْتُقِعَ - رنگش پرید ، رنگش زرد شد

اِمْتَكَّ العَظْمَ - استخوان‌را مکید ،مغزاستخوان را بوسیله مك زدن خورد

اِمْتَلَّ مِلَّةً - دینی را گـردن نهاد ، پذیرفت ، بدینی گروید

اِمْتِلاءٌ - پری ، پربودن

اِمْتِلاءٌ دَمَوِیٌّ - پرخونی ، زیادی خون

اِمْتَلَأَ مِن کَذا - پرشداز ، پربوداز

وَثائِقُ الاِمْتِلاكِ - مدارك واسناد مـالك شدن

یا تصاحب وتصرف چیزی

اِمتلج مافِی الثّدیِ - پستان را مکید

اِمْتَلَخَ - گرفت ، بیرون آورد ، استخراج کرد ، بیرون کشید

اِمْتَلَكَ - مالك شد ، دارا شد ، اشغال کرد ، تصرف کرد ، مستولی شد بر

اِمْتِناعٌ - عدم امکان ، ابا ، امتناع ، استنکاف، رد ، عدم قبول

اِمْتِنانٌ - حقشناسی ، سپاسداری ، تشکر ، ممنونیت ، نمك شناسی ، قدردانی،شکر گزاری، امتنان

اِمْتَنَعَ عَنْ کَذا - خودداری کرد از ، امتناع کرد از ، صرف نظر کرد از ، اجتناب کرد ، پرهیز کرد

اِمْتِهانٌ - بد استعمال کردن ، ضایع کردن ، فرسوده کردن ، کهنه کردن ، بدرفتاری کردن

اِمْتَهَنَ - فرسوده کرد ، کهنه کرد ، مبتذل کرد ، کرایه یی یاعمومی کرد (اسب یا چیز دیگر) ، تحقیر کرد ، کوچك وناچیز شمرد

اِمْتَهَنَ الرَّجُلُ - نوکرشد ، خدمتکارشد

اِمْتَهَنَ الرَّجُلَ - شخصی را نوکر خود کرد ، خدمتکار کرد ، بعنوان نوکری فرومایه وپست با او رفتار کرد

اِمْتِیازٌ - امتیاز ، اجازه رسمی (مانند امتیاز نفت وغیر آن) ، حق ویژه ، لیاقت ، مزیت ، شرف ، افتخار ، اختلاف ، فرق داشتن

حَقُّ الاِمْتِیازِ ، حق ثبت شده انحصاری (برای استفاده از اختراع وغیر آن)

الاِمْتِیازاتُ الاَجْنَبِیَّةُ (فِی الشَّرْقِ) - کاپیتولاسیون ، امتیازات خارجی

اَمْثَلُ - بهتر ، برجسته‌تر ، افضل ، ارجح

رَجُلٌ اَمْثَلُ - مرد کامل ، مطابق نمونه واقعی ، مرد ایده آل

وَاَمْثالُهُ - وغیره

اُمْثُولَةٌ - مثال ، نمونه ، مثل ، درس

اَمْثِلِیَّةٌ - ایدآلیسم ، اصالت تصور ، اصالت علم ، اصالت عقل

اَمْجَدُ - بزرگوارتر ، عظیمتر ، با شکوه تر ، بزرگتر ، مجلل‌تر ، برجسته تر ، نامی‌تر ، شریفتر ، شرافتمندانه‌تر ، اصیل ونجیب

اَمْجَدَ - تکریم کرد ، بزرگ خواند ، تمجید کرد ، تجلیل کرد ، ستود ، مهم جلوه داد

اِمَّحَى - محوشد ، پاك شد ، ازمیان رفت

اَمْحَضَ - دوباره نمایان شد ، برگشت ، دوباره نمودارشد ، عود کرد

اَمْحَضَ فُلاناً النُّصْحَ اَوِالْوُدَّ - (در خیر خواهی یا عشق وغیر اینها) صمیمی بودباشد ، اخلاص نشان داد در

اُمْحُوضَةٌ - خیرخواهی صادقانه ، نصیحت خالصانه

اِمَّحَق - تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از بین رفت

اِمَّحَق القَمَر - رو بکاهش گذاشت (ماه) ، در محاق افتاد ، نقصان یافت ، رو بزوال رفت

اِمَّحَق المالُ - مال از بین رفت ، نابود شد ، تلف شد ، ضایع شد ، رو بتحلیل و نقصان گذاشت

اَمْحَكَ - لجاجت کرد ، سرسختی بخرج داد ، پا فشاری کرد در ، سخت گرفت ، مشاجره کرد ، ستیزه کرد ، مجادله کرد ، منازعه لفظی کرد

اَمْحَلَ الاَرْض - زمین را بایر کرد ، خشك و بی حاصل کرد ، شوره‌زار کرد ، لم یزرع کرد

اَمْحَل المَطَرُ - خشکسالی شد ، باران نبارید

اَمْحَل المَكانُ - بایر شد ، بی‌ثمر یا بی بار شد ، شوره زارشد ، خشك وبیحاصل شد ، لم - یزرع شد (درگفتگوی اززمین)

اَمَدَّ - کمك کرد ، مساعدت کرد ، همراهی کرد ، معاونت کرد ، مهلت داد یامعین کرد ، امهال داد

اَمَدَّ الجُنْد - سپاه را با نیروی امدادی تقویت کرد

اَمَدَّ الجُرْح - چرك یا جراحت جمع کرد (در گفتگوی ازدمل وغیر آن)

اَمَد - حدّ ، نهایت ، مجال ، فرصت ، اندازه ، مقدار ، حوزه ، قلمرو

اَمَدَّهُ بِكَذا - دراختیارقرارداد ، چیزی‌رابرای کسی تهیه یا فراهم کرد

اِمْداد - کمك کردن ،مساعدت‌ومعاونت‌کردن ، کمك ، مساعدت ، تجدید قوا ، نیروی امدادی یاکمکی ، تقویت ، استحکام

اِمْدادات عَسْكَرِيَّة - تقویت نظامی ، نیروی امدادی

اِمْدَةُ النَّسِيج - تار(ضد پود)

اُمْدُوحَة - مدیحه ، قصیده مدحیّه

اَمْر ج اُمُور - امر ، ماده ، چیز ، موضوع ، مطلب ، شأن ، کار ، ربط ، دخل

آمِر - فرمانده (نظامی) ، دستور دهنده ، قائد

اَمْر - اختیار ، اجازه ، حق ، نفوذ ، تأثیر ، قدرت ، وجه امری (دردستورزبان)

قُضِيَ اَمْرُهُ - کارش ساخته شد ، کارش تمام شد

قُضِيَ الاَمْرُ - گذشته‌است ، تمام شده است

اَمْرمُحَقَّق اَوْواقِعِيّ - مبنی بر حقیقت امر ، ساده ، سرراست

اَمَرَّ - تلخ شد

اَمَرَّ - عبور داد ، گذراند ، منقضی کرد ، سپری کرد ، صرف کرد

اَمَّرَ - والی کرد ، امیر یا حاکم ساخت

اَمَرَ - دستور داد ، امر کرد ، فرمان داد

اَمَّرَ - اختیار داد ، اختیارات (بکسی) داد

اَمَرَ الشیءَ - چیزی را تلخ کرد ، تلخ ساخت

اَمَرُّ - تلختر

آمَرَ - مشورت کرد با ، مشاورت کرد ، رأی زد

اَمْرٌ ، آمِرَةٌ ج اَوامِر - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

امر بدیهی - چیز عادی ، امر طبیعی یا بدیهی

امر شائك - کار مشکل ، کار پردردسر

امرٌ عالٍ - فرمان ، حکم ، مشیّت ، تقدیر ، تصویب نامه

لِامر فُلانٍ - بحواله کرد

تحت امرك او امركم - دراختیار شما هستم ، گوش بفرمان شما هستم

کمبیالة تحت الامرِ - برات حواله شده

امرٌ ما - چیزی ، یك چیزی

الامر الوزاریّ - دستور وزارتی

اُمَراء - افسران ارشد

اِمراة ج نساء - زن

اِمرأة - زوجه ، همسر

اِمراة ذکرة - زنیکه خود را شبیه مردان سازد

اِمراة سمراء - زن سبزه ، زن گندمگون

اَمراض مُتَوطِّنَة - بیماریهای بومی

الأمراض اَوِ الآلامُ النفسیّة - بیماریهای روانی

الاَمَرّان - دوچیز تلخ (تنگدستی و پیری)

اَمَرَة - میل شمار ، فرسخ شمار ، سنگهایی که در جاده‌ها برای نشان دادن کیلومتر وامثال آن نصب میکنند

اَمرخ العجین - خمیر را شُل کرد ، آبکی کرد ، رقیق کرد

اَمرد ج مُرد - پسر بچه یی که هنوز موی بر عذارش نروییده است

اَمرَضَ - بیمار کرد ، مریض ساخت

اَمرَطُ - بیمو ، دارای موی تُنُك ، دارای موی کم پشت

اَمرَغ عِرضَهُ - هتك حرمت کرد ، آبروی کسی را لکه‌دار کرد

اَمسِ - دیروز

الاَمس - پیش ازاین ، گذشته

امس الاوّل او اوّلَ اَمسِ - پریروز

لیلةَ امسِ - دیشب

مساءَ امس - دیشب

اَمسی - شامگاه شد ، گردید ، شد

اِمساكٌ - بُخل ، خِسّت ، خساست ، کِنِسی ، یبوست ، خشکی مزاج ، قبض مزاج

اِمساك النفس - پرهیز ، ریاضت ، خودداری

اِمسك البطن - دارای یبوست کرد ، مزاج را منقبض کرد ، خشکی آورد ، مزاج را یبوست داد ،

جمع وقبض کرد

اَمْسَكَ بِهِ - نگهداشت ، محافظت کرد از ، نگهداری کرد ، در دست نگهداشت ، چیزی را بدست گرفت ونگهداشت ، چسبید به ، سفت ومحکم گرفت، محکم بدست گرفت. محکم چسبید به، چنگ زد به

اَمْسَكَ الشَّيْءَ عَلَى نَفْسِهِ - چیزی را دراختیار یاتصرف خود نگهداشت

اَمْسَكَ الشَّيْءَ - چیزی‌را با دست گرفت ، چنگ زد به ، گرفت ، بدست آورد ، ربود

اَمْسَكَ عَنْ - پرهیز کرد از ، حذر کرد از ، دوری کرداز ، خودرا دور نگهداشت از ، دست نگهداشت ، صرف نظر کرداز

اَمْسَكَ الْكُرَةَ وَالْعُصْفُورَ وَكُلَّ مُتَحَرِّكٍ - توپ ، گنجشك یا هرچیز متحرکی‌راگرفت

اَمْسَكَ اللهُ الْغَيْثَ - خداوند باران نفرستاد

اَمْسَكَ لِسَانَهُ - لب ازگفتار فرو بست ، ساکت شد ، سخن نگفت ، زبان خودرا نگه داشت

اَمْسَكَهُ وَهُوَ يَسْرِقُ - در حال دزدی او را گرفت

اَمْسَكَتِ النَّارُ بِالْخَشَبِ - قسمتهای چوبی (خانه) آتش گرفت

اُمْسِيَّةٌ - شب ، شب هنگام ، مغرب ، شام ، سر شب

اَمْشَى - گردش داد ، راه برد ، براه رفتن واداشت

اَمْشَى الْبَطْنَ - مزاج را لینت داد ، مزاج را نرم کرد ، شکم را بعمل انداخت

اَمْشَاهُ الدَّوَاءُ - دارو شکم را بعمل انداخت ، یبوست را رفع کرد ، مزاج را لینت داد یا نرم کرد

اَمْشَقَ بِالسَّوْطِ - تازیانه زد ، شلاق زد

الاَمْصَالُ الْوَاقِيَةُ - سِرمهای پیش گیری، واکسن های پیشگیری (از مرض)

اَمَضَّ - آزرد ، اذیت کرد ، بدرد آورد ، عذاب ورنج داد ، گرفتارومبتلا کرد

اِمْضَاءٌ - انجام دادن ، بموقع اجرا گذاشتن ، کار بزرگ انجام دادن ، امضا کردن (پای ورقه) ، امضا

اِمْضَاءَةٌ - امضا

اَمْضَى الصَّكَّ اَوِ الرِّسَالَةَ - چك یا نامه را امضا کرد

اَمْضَاهُ - بانجام رساند ، باتمام آورد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، اجرا کرد ، بموقع اجرا گذاشت ، تأیید کرد ، تصدیق کرد ، معامله‌یی‌را تجویز یا تصویب کرد ، روا دانست

اَمْطَى الدَّابَّةَ - سوار (برحیوان) شد

اَمْطَرَتِ السَّمَاءُ - باران بارید

اَمْطَرَتْهُمُ السَّمَاءُ - باران برآنها بارید

اِمَّعٌ ، اِمَّعَةٌ ج اِمَّعُونَ - ابن‌الوقت ، (گفته‌اند

اصل این کلمه «انی معك» بوده است)

اَمْعاء ، اَمْعِیَةٌ - روده‌ها

اِمْعانٌ فِی الْعَمَلِ - پشت کار ، ملازمت ، قیددر کار ، تدرّب ، سخت کوشی

اِمْعانُ النَّظَرِ - دقت ، مداقه ، بررسی دقیق ، تامل بسیار

اَمْعَرَ - فقیر شد ، بینوا شد ، تنگدست یا تهی دست شد

اَمْعَطُ - بیمو ، دارای موی تُنُك ، دارای موی کم پشت

اَمْعَنَ فی کَذا - با پایداری و ثبات درکاری وارد شد ، با شدت وقوت عمل کرد ، با مداومت وثبات بکاری پرداخت

اَمْعَنَ النَّظَرَ فِی الْاَمْرِ - بسیار دقت کرد در ، با هوشیاری مورد ملاحظه و بررسی قرار داد ، با دقت بمعاینه و فحص پرداخت ، مورد مداقه قرار داد

اَمْغَرُ - حنایی (رنگ) ، خرمایی مایل بقرمز ، رنگ سرخ مایل بقهوه‌یی ، شرابی رنگ

اَمْغَصَ - سبب شکم دردشد ، قولنج داد

آمْفِیتِیاتْرو (غ) - آمفی تأتر ، نمایشگاه گرد یا بیضی که دورآن پلکانهایی برای تماشاچیان ساخته‌اند

اِمْکانٌ - قدرت ، طاقت ، توانایی ، استطاعت ، احتمال ، چیز احتمالی ، رویداد ، محتمل ، نیرو ، توان

اِمْکانٌ ، اِمْکانِیَّةٌ - امکان ، امکان داشتن

عَلی قَدْرِ الْاِمْکانِ - حتی المقدور ، حتی الامکان

اِمْکانِیّات - امکانات ، مجوزات ، شرایط واوضاع

اَمْکَنَ الْاَمْرُ - ممکن شد ، امکان یافت

اِذا اَمْکَنَ - اگرممکن باشد

اَمْکَنَهُ مِنْ کَذا - توانا کرد ، قدرت داد ، قدرتمند کرد ، قادرساخت

اَمْکَنَهُ - توانست ، قادر شد بر ، قدرت داشت بر

اَمَلٌ - امید ، آرزو ، تمنی ، اعتماد ، اطمینان ، توکل ، چشم داشت ، انتظار ، توقع

اَمَلَ - امید داشت ، امیدوار بود ، آرزوداشت ، اعتمادواطمینان داشت

آمِلٌ - آرزومند ، امیدوار ، مطمئن

قَطَعَ الْاَمَلَ مِنْهُ - ناامید شداز ، مأیوس شداز

اَمَلَّ - خسته کرد ، کسل کرد ، بیزار کرد ، حوصله اورا سر برد

اَمَلَّ عَلَیْهِ الْاَمْرُ - کسل کننده شد ، بدرازا کشید وملول ساخت ، خسته کننده وملالت آورشد

اَمَلَّهُ اَوْعَلَیْهِ الْکِتابَ - املاگفت برای ، دیکته کرد برای ، املاکرد برای

اَمَلٌ کاذِبٌ - خیال باطل ، پندار بیهوده ،

توهم بیجا

بعث علی الأمل - امیدوار کرد، باعث امیدواری شد

املی علیه - املا گفت (برای)، دیکته کرد (برای)

املی الله عمره - خداوند عمرش را درازکناد

إملاق - بینوایی ، تهیدستی ، فقر

املح العین - کسیکه چشمش را سفیدی گرفته

املح الماء - آب شور شد ، مزه شور پیداکرد

املس - نرم ، صاف ، هموار ، لیز ، لغزنده

املس کالشعر - نرم وبراق (چون موی)چرب ونرم

املط - بیمو ، دارای موی تنک ، طاس

أملق - فقیر شد ، بینوا شد ، تنگدست شد

املك فلاناً الشیئ - مالك ساخت ، داراکرد ، چیزی را درتصرف کسی داد

املك علی - پادشاه کرد(بر)

املوحة - بذله ، لطیفه ، شوخی

املیسی - نوعی انارشیرین و بی‌هسته

امم الشیئ - (چیزی را) ملی کرد

الامم المتحدة ، منظمة الامم المتحدة - (سازمان) ملل متحد

عصبة الامم اوجمعیة الامم - مجمع اتفاق ملل

الامم المتدهورة اوالمتاخرة - ملل عقب افتاده

الامم المتمدنة اوالمتحضرة - ملل متمدن

أممی - کافر ، مشرك ، بت پرست ، بیدین ، کسیکه خارج از اهل ذمه باشد

أممی - بین‌المللی

امن ، امان - امنیت ، آرامش ، سلامت ، صلح، عدم خطر

امن - اطمینان پیداکرد ، مطمئن شد ، بی‌خطر شد ، محفوظ شد ، قابل اعتمادشد

أمن - وفادار بود ، امین بودیا شد ، مورداعتماد شد ، باوفا بود

آمن به - اعتقاد داشت به ، ایمان آورد بـه ، اعتماد داشت به ، اطمینان کرد به

امن - ضعیف کرد ، تضعیف کرد ، سست کـرد ، ناتوان ساخت

آمن - محفوظ ، بی‌خطر ، سالم ، آرام، آسوده، راحت ، بی اضطراب

أمن - اطمینان داد ، حتمی کرد ، بیمه کـرد ، قوت قلب داد ، ضمانت‌کرد

أمن - سپرد (به) ، واگذار کرد به ، چیزی را نزدکسی سپرد

امنه علی کلامه - پس از سخن کسی آمـین گفت

امن علی الحیاة اوضد الحریق - بیمه عمر یا بیمه در برابر آتش سوزی نمود

اَمَنَه علی حیاتِهِ - جان‌اورا حفظ کرد ، حیاتش را تأمین کرد ، دفع خطر کرداز

اَمْنٌ عامٌّ - امنیت عمومی ، رفاه‌وآسایش‌وآرامش همگانی

اَلْاَمْنُ الْعامّ - اداره امنیت عمومی

فی‌الْاَمْنِ - سالم ، محفوظ ، درامن

حافَظَ علی‌الاَمْنِ - آرامش را حفظ کرد ، صلح وامنیت را حفظ کرد

اَمْنَی الدَّمَ - خونریزی کرد ، خون ریخت

اَمْنَی الرَّجُل - دفع منی کرد ، استمناکرد ، منی خودرا بیرون ریخت

اَمَنَةٌ - اطمینان زیاد ، بهر کسی اطمینان داشتن

اُمَنَةٌ - قابل اعتماد ، امین ، موثق ، معتمد ، معتبر

اُمْنیبوس (غ) - وسیله‌نقلیه ، اتوبوس

اُمْنِیَّة ج اَمانِیّ ، الاَمانِی - آرزو ، میل ، امید ، تمنی

اَمْوالٌ طائِلَةٌ - اموال‌فراوان وهنگفت

اُمُورٌ عَقِیدَةٌ - کارهای بغرنج وپیچیده ، امور مشکل

اُمُومَة - مادری ، مادری کردن ، طبقه مادران

رِعایَةُ الطُّفُولَةِ وَالْاُمُومَة - حمایت کودکان ومادران

اِمْهالٌ - مهلت دادن ، امهال دادن ، تعیین‌مدت کردن برای

اَمْهَرَ الْمَرأةَ - مهرمعین کرد (برای زن) ، مهر (بزن) داد

اَمْهَلَ - مهلت داد ، امهال داد ، مدت معین کرد (برای)

اُمِّیّ - مربوط و وابسته بمادر ، جاهل ، نادان ، بی ادب

اُمِّیّ ج اُمِّیُّون - بیسواد ، درس نخوانده

اُمِّیَّة - مادری ، مادری کردن ، جهل ، نادانی ، بیخبری

اُمِّیَّة - بیسوادی ، خواندن ونوشتن ندانستن

الْمُکافَحَةُ ضِدَّالاُمِّیَّةِ - مبارزه با بیسوادی

اُمِیتَتِ الْکَلِمَةُ - کلمه ازاستعمال‌افتاد ، منسوخ شد ، مهجور شد

اَمِیر - فرمانده ، رئیس ، عمده ، شاهزاده ، شاهپور

اَمِیر اَلایْ (غ) - سرهنگ

اَمِیرالِیَّة بَحْرِیَّة - فرماندهی‌نیروی دریایی

اَمِیرال (غ) - دریاسالار

اَمِیرالْبَحْرِ - دریا سالار

اَمِیرُالسِّلاح - سلاحدار

اَمِیرَة - شاهدخت ، شاهزاده خانم

الاَمِیرَةُالْحَمْراء - نوعی پروانه

اَمِیرَةُالنَّحْل - ملکه زنبورعسل

اَمِیرکا (غ) - امریکا

اَمِیرکِیّ ، اَمْرِیکِیّ - آمریکایی ، مربوط به آمریکا ، شخص امریکایی

اَلْوِلاياتُ الْمُتَّحِدَةُ الْاَميرِكِيَّة - ایالات متحده آمریکا

اَميرُ اللِّواء - سرتیپ

اَميرِيّ - دولتی

اَلطّابِعُ الْاَميرِيّ - تمبر دولتی که باید روی اسناد رسمی وغیر آنها بچسبانند

اَراضي اَميرِيَّة - خالصه جات ، زمینهای خالصه

اَمْيَزُ مِنْ - ارجح از ، بهتر از ، ممتازتر ، دارای خصوصیاتی بیشتر

اَمينٌ - وفادار ، امین ، درستکار ، راست کردار ، بی‌خطر ، سالم ، بی‌ضرر ، بی‌آزار ، بی‌اذیت ، موثق ، قابل اعتماد ، محل وثوق

غَيْرُ اَمينٍ - خیانتکار ، خائن

آمينْ - آمین (خدایا مستجاب کن)

اَمينُ الصُّنْدوقِ - صندوقدار ، تحویلدار ، خزانه دار

اَلْاَمينُ الْعامّ - دبیر کل

اَلْاَمينُ الْعامّ لِلْاُمَمِ الْمُتَّحِدَة - دبیر کل سازمان ملل متحد

اَمينُ الْعاصِمَة - شهردار پایتخت

اَمينٌ عَلىٰ - نگهبان ، نگهدار ، مستحفظ ، متصدی ...

اَمينُ الْمَخْزَنِ - انباردار

اَمينُ الْمالِ - خزانه دار

اَلْاَمينُ الْمُساعِد - معاون دبیرخانه

اَمينُ الْمَكْتَبَةِ الْعُمومِيَّة - رئیس کتابخانه

آنَ - وقت نزدیك شد ، فرارسید

آنَ الْاَوانُ - وقت چیزی فرارسید

اَلْآنَ - اکنون ، هم‌اکنون ، اینك ، حالا

مِنَ الْآنَ فَصاعِداً - از حالا ببعد ، از اکنون ببعد

اِلَى الْآنَ اَوْ لِغايَةِ الْآنَ - تاکنون ، تا حال ، تا حالا

اِنْ - اگر

اَنَّ - که : (برای تاکید وجمله بعد ازآن بتأویل مصدر میرود)

عَلِمْتُ اَنَّ اَخاهُ هُنا - دانستم که برادرش اینجاست

اَنَّ - ناله کرد ، نالید ، گله کرد ، ناله کنان گفت ، بناله اداکرد ، زارید

اَنَّ (ص) - تسلیم شد ، راضی شد ، موافقت کرد

بِما اَنَّ - چونکه ، چون ، بجهت اینکه ، نظر باینکه

عَلىٰ اَنَّ - درصورتیکه ، درحالیکه

اِناء - ظرف ، آوند

اَنىٰ - نزدیك شد ، جلو آمد

اَنّىٰ - کجا ؟ ، جاییکه ، چه وقت ؟ ، وقتیکه ، چگونه ؟

اَناىٰ - دور کرد ، بیرون کرد ، اخراج کرد ،

برطرف کرد ، رفع کرد

اَنابَ اِلٰی - زیادرفت‌وآمد کرد ، زیاددیدن کرد کرد ، پیاپی رسید

اَنابَ - وکالت داد ، نیابت داد ، نماینده خود

اِنابَةٌ - جانشین سازی ، تبدیل ، جانشینی ، نیابت ، نماینده ازطرف خود فرستادن به

اَنابِیبُ‌البِترُول - لوله‌های نفت

مَدُّالاَنابِیب - لوله کشی

اَنابِیبُ‌المِیاه - لوله‌های آب

اَناةٌ ، تحمل ، بردباری ، اغماض (نسبت بعقاید واعمال سایرین) ، رضایت ضمنی ، سکوت، صبر، شکیبایی ، درخورد

طَوِیلُ‌الاَناةِ - پر تحمل ، پر طاقت ، بسیار شکیبا

اَناخَ بِالمَکانِ - اقامت کرد در ، سکونت کرد، مقیم شد درجایی

اَناخَ‌الجَمَلَ - شتررا خوابانید

اَنارَ - روشن کرد ، درخشان کرد ، نورانی کرد، منور کرد

اَنارَالشَیئ - درخشید ،تابید ، برق‌زد، (مجازاً) جلوه کرد

اَنارَالعَقلَ - روشنفکر کرد ، منورالفکرساخت

اَنارَالمَسأَلَةَ - توضیح داد ، واضح کرد ، شرح داد ، مسأله‌یی را روشن وآشکار ساخت

اَنارَالمِصباحَ - چراغ را روشن کرد

اِنارَةٌ - روشنی دادن ، روشن کردن ، نورانی کردن ، روشن شدن

اِنارَةُ‌العُقُولِ - روشنفکرساختن

اَلاَناشِیدُالوَطَنِیَّة - سرودهای ملی

اَناطَ - آویزان کرد ، معلق کرد ، آویخت

اَناطَ بِه‌الاَمرَ - متصدی کرد ،کاری‌را باوسپرد، اعتماد کرد بر کسی

اَناطَ عَلَیه‌الاَمرَ - موکول کرد به ،متعلق‌وابسته کرد به ، کاری را بچیزی منوط یاوابسته کرد

اَنافَ عَلٰی - بیشتر بود از ، تجاوز کرد از ، متجاوز بود یا شد از

اَناقَةٌ - ظرافت ، لطافت ، زیبایی ، دقت ، ریزه کاری ، ذوق ، خوش سلیقگی ، مشکل پسندی ، شیك‌بودن ، شیك‌پوشی

اَنالَ - داد ، بخشید ، اعطاکرد ، نائل‌کرد

اَنامَ - خواب‌کرد ، بخواب انداخت

اَنامَ الوَلَدَ - بچه را خوابانید ، بچه را روی تختخوابش گذاشت تا بخوابد

اَنام ، اَلاَنامُ - مخلوقات ، موجودات

اَناناس (غ) - اناناس

اَنانِیّ - خود خواه ، خود پسند ، کسیکه منم میزند ، کسیکه خودپرستی‌را پایه اخلاق میداند

اَنانِیَّة - خودپرستی ، خودخواهی

اَنَّبَ - رسماً توبیخ کرد ، سرزنش کرد ،عیبجویی کرداز ، بد دانست ، نکوهش کرد

أَنْبَأَ - خبرداد ، آگاهی داد ، اطلاع داد ، خبر رساند ، اعلام کرد ، آشکار ساخت ، فاش کرد

أَنْباء - اخبار ، خبرها

اَلتَّعليق علی الأَنْباء - تفسیر اخبار

وكالة انباء الشرق الأوسط - خبرگزاری خاورمیانه

أَنْباءُ الرِّياضة او الأَنْباء الرِّياضيَّة - خبرهای ورزشی . خبرهای مربوط به ورزش

الأَنْباءُ العالَميَّة - خبرهای جهان

الأَنْباءُ الدّاخليَّة - خبرهای کشور ، اخبار داخلی

تقولُ الأَنْباءُ الوارِدةُ مِن بيروت اِنَّ .... - خبرهای رسیده از بیروت حاکی‌است که ...

الأَنْباءُ المَحلِيَّة - خبرهای داخلی ومحلی

مُوجَزُ الأَنْباء - خلاصه اخبار

وِكالةُ الأَنْباء - خبرگزاری ، آژانس اخبار

تَفْصيلُ الأَنْباء - مشروح اخبار

أَنْباءُ الحَرْب - اخبار جنگ

نَشْرةُ الأَنْباء - سرویس اخبار

اِذاعةُ الأَنْباء - پخش اخبار

أَنْباذُ النّاس - مردم پست ، طبقات پست مردم

أَنْبار ج أَنابِر ، أَنابير ، أَنْبارات - انبار ، مخزن کالا

أُنْباشِيّ (ص) - سرجوخه

وَكيل أُنْباشِيّ (ص) - درجه‌داری که کارسرجوخه رامیکند ولی حقوق سربازرا میگیرد

أَنْبَتَتِ الأَرْضُ النَّبات - گیاه اززمین رویید

اِنْبَثَق - منفجرشد وبیرون آمد ، جاری شد

اِنْبَثَق مِنْهُ - صادرشداز ، ناشی‌شداز ، سرچشمه گرفت از ، جریان یافت از ، متفرع شد از ، انشعاب یافت از

اِنْبَثَق الفَجْرُ - سپیده طالع شد ، سپیده طلوع کرد

اِنْبِثاقُ الرُّوحِ القُدُس - صادر شدن وبیرون آمدن روح القدس از «اب وابن» (نزدمسیحیان)

اِنْبَجَسَ - (آب) باصدا بیرون ریخت

اَنْبَذَ النَّبيذَ - شراب ساخت ، شراب درست‌کرد

اِنْبَرى لَهُ - تحریك بجنگ (تن بتن) کرد ، بمبارزه (تن بتن) طلبید ، شیر گیر کرد ، مقاومت یا مخالفت کرد با ، اعتراض کرد

اِنْبَسَطَ - کش آمد ، منبسط شد ، (در گفتگوی از فلز وامثال آن) انبساط پیدا کرد ، خشنود شد ، خوشحال شد ، قیافه‌اش ازهم بازشد

اَنْبَضَ الوَتَر - زه سازرا بصدا درآورد

أَنْبَطَ الماءَ - آب بیرون آورد ، آب کشید از ، استخراج کرد از

اِنْبِطاح - روی زمین درازکشیدن

اِنْبَطَحَ علی ظَهْرِه - به پشت خوابید ، به‌پشت دراز کشید

اِنْبِعاثٌ - صدور - ظهور ، تجلی ، برانگیخته - شدن

اَنْبَعَ الْماءَ - آبرا جاری ساخت ، آبرا بفوران آورد

اِنْبَعَثَ مِنْ - صادرشد از ، ناشی شد از ، بیرون آمد از ، صدوریافت ، متفرع شداز

اِنْبَعَثَ مِنَ الْمَوتِ - دوباره‌زنده‌شد ، برانگیخته شد ازقبر مثلا

اِنْبَغَتَ - غافلگیرشد

اُنْبوبٌ ، اُنْبوبَةٌ ج اَنابیب - لوله ، استوانه میان تهی

اُنْبوب مَرِن - لوله‌آب پاشی ، لوله‌آتش‌نشانی ، هر نوع لوله نرم‌که دور خود می پیچد ، لوله لاستیکی

اُنْبوبُ الرِّئَةِ - نای ، لوله مری ، قصبة‌الریة

اُنْبوبَةٌ - بطری دراز

اُنْبوبَةُ اِخْتِبار - لوله‌آزمایش

اُنْبوبِیٌّ - لوله‌یی ، لوله‌دار ، مربوط به لوله

اُنْبوبِیّات - باسیل‌ها : میکربهای گیاهی‌از طبقه باکتری

اُنْبوثَةٌ - نوعی لاتاری ، بازی کودکان که چیزی را درگودالی مخفی میکنند وهرکس آنرا پیداکرد بازی را میبرد

اَنْبولَةٌ (غ) - آمپول

اَنَّبَهُ ضَمیرُه - پشیمان شد ، احساس پشیمانی کرد ، بسرزنش وجدان دچارشد

اِنْبَهَرَ نَفَسُه - نفس نفس زد ، با نفسهای بریده گفت

اِنْبیقُ التَّقْطیرِ - قرع وانبیق ، اسباب تقطیر ، انبیق

اَنَّةٌ - ناله ، گله ، شکایت توام با ناله

اِنْتَأی عَنْ - دور بود از ، پشت سر گذاشت ، جلوافتاداز

اِنْتابَ اِلَیٰ - پیاپی رسید ، زیاد دیدن کرد ، رفت وآمد زیادکرد

اِنْتابَهُ اَمْرٌ - عارض‌شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد ، روی داد

اِنْتاجٌ - محصول ، فرآورده ، تولید کردن ، فراهم کردن ، تهیه‌کردن

اِنْتاجُ الْفِلْمِ - تهیه فیلم ، فیلم تهیه‌کردن

اِنْتاجُ الْکِتابِ - کتاب نوشتن ، کتاب منتشر کردن

اِنْتاشُ الْبُذورِ - جوانه‌زنی ، رویش ، نشو و نما ، رشد (دانه)

اِنْتاصَ الْمِصْباحُ - سو سوزد ، ضعیف شد (در گفتگوی ازنورچراغ وامثال آن)

اِنْتِباهٌ - التفات ، دقت ، توجه ، مواظب بودن ، بیداری ، اعتنا

بِانْتِباهٍ - با دقت ، از روی دقت ، هوشیارانه ، با بیداری

اِنْتَبَرَ الْجُرْحُ - ورم کرد ، آماس کرد ، متورم شد

اِنْتَبَرَ الْخَطِيبُ - سخنران بالای منبر رفت ، پشت تریبون قرار گرفت

اِنْتَبَهَ مِنْ نَوْمِهِ - بیدار شد

اِنْتَبَهَ لِلْاَمْرِ - دقت کرد به ، توجه کرد به ، ملتفت شد

اِنْتَثَرَ - پراکنده شد ، پاشیده شد ، ترشح کرد ، استنشاق کرد

اِنْتَثَرَتْ اَوْرَاقُ الْاَشْجَارِ - برگهای درختان فرو ریخت

اَنْتَجَ - سبب شد ، بوجود آورد ، ایجاد کرد ، بوقوع رساند ، تهیه وفراهم کرد ، محصول داد ، حاصل داد ، بارداد

اِنْتَجَبَ - انتخاب کرد ، برگزید

اَنْتَجَتِ الْبَهِيمَةُ - زایید (در گفتگوی ازحیوانات وچارپایان)

اِنْتَجَعَ فُلَانًا - متوسل شد به ، بقصد استفاده روی آورد به

اِنْتَحَى لِلشَّيءِ - اعتماد کرد بر ، تمایل پیدا کرد به ، تکیه کرد به

اِنْتِحَارٌ - خودکشی ، انتحار

اِنْتِحَار يَابَانِيّ - خودکشی ژاپنی (که شکم خودرا پاره میکنند)

اِنْتِحَالٌ - گرویدن ، گردن نهادن (دین)

اِنْتِحَالُ الْمُؤَلَّفَاتِ - دزدیدن (ادبی)، کتاب یا نوشته یی را که مال دیگری است بخود نسبت دادن

اِنْتَحَبَ - نوحه سرایی یا مرثیه سرایی کرد ، بلند بلند گریه کرد ، شیون وفغان کرد ، زاری کرد ، ماتم گرفت

اِنْتَحَرَ - خودکشی کرد ، انتحار کرد

اِنْتَحَرُوا عَلَى الْاَمْرِ - مشاجره کردند ، مجادله وستیزه کردند ، بحث کردند ، منازعه وکشمکش کردند ، نزاع وداد وبیداد کردند (برسرامری)

اِنْتَحَلَ - بیخود ادعا کرد ، غصب کرد

اِنْتَحَلَ التَّأْلِيفَ - کتاب یا تألیفی را بخود نسبت داد ، سرقت ادبی کرد

اِنْتَحَلَ عُذْرًا - عذری برای خود تراشید

اِنْتَحَلَ مَذْهَبًا - بمذهبی گروید ، مذهبی را قبول کرد ، گردن نهاد

اِنْتَخَى (ص) - نرم شد ، سختگیری نکرد ، تن درداد ، راضی شد

اِنْتَخَى عَلَى - بزرگی فروخت بر ، مغرور گشت ، فخر کرد بر

اَلْاِنْتِخَابُ الْجِنْسِيّ - تمایل جنسی ، میل جنسی

اَلْاِنْتِخَابُ الطَّبِيعِيّ - بقای احسن ، بقای انسب یا اصلح

اَلْاِنْتِخَابَاتُ الْعَامَّةُ اَوِ الْعُمُومِيَّةُ - انتخابات

مجلس یا ریاست جمهوری

اَلاِنْتِخابُ الْمُباشِر - انتخاب بی‌واسطه

دائِرة اِنْتِخاب اَواِنْتِخابِیَّة - حوزه انتخابی

لائِقٌ لِلاِنْتِخاب - شایسته انتخاب ، شایسته برگزیدن ، واجد شرایط لازم

غَیرُلائِقٍ لِلاِنْتِخاب - فاقد شرایط لازم

اَلاِنْتِخاب وَالرَّذْل (فی اللّاهوت) - تقرب وطرد (دردرگاه خدا)

اِنْتَخَبَ - انتخاب کرد ، برگزید ، اختیار کرد

اِنْتَخَبَ لِمَنْصِب اَو عُضْوِیَّة مَجْلِس - کسی‌را برای پستی یا نمایندگی مجلس انتخاب کرد

اِنْتِخابِیّ - مربوط بانتخاب وبرگزیدن، اختیار کردنی ، غیر اجباری ، مربوط بانتخابات ، انتخابی ، دارای حق انتخاب

اَلْبِطاقَةُالاِنْتِخابِیَّة - کارت الکترال ، کارت مربوط بانتخابات ، تعرفه انتخابات

اِنْتَخَلَ - الك کرد ، بیخت ، غربال کرد

اِنْتَدَی الْقَوْمُ - در کلوب یا باشگاه انجمن کردند، اجتماع کردند

اِنْتِداب - نمایندگی ، نمایندگی دادن ، به نمایندگی اعزام کردن ، قیمومت

اِنْتِداب سِیاسِیّ اَو دَوْلِیّ - قیمومت

اِنْتَدَبَ اِلَی الْاَمْرِ لَهُ - نمایندگی داد بـر ، بنمایندگی‌اعزام کرد ، وکالت داد ، مأمور کرد، به قیمومت واگذار کرد

اِنْتَذَرَ کَذا (اَوعَلیٰ نَفْسِهِ کَذا) - - نذر کرد ، برخود عهد کرد

اَلاَنْتَروبُولُوجیا (غ) - آنتروپولوژی :مردم - شناسی

اِنْتَزَحَ عَنْ دِیارِهِ - مهاجرت کرد ، جلای‌وطن کرد ، ازوطن آواره شد ، بغربت رفت

اِنْتَزَعَ الشَّیْءُ - برطرف شد ، زایل‌شد، برداشته شد ، رفع شد ، جابجا شد

اِنْتَزَعَ الشَّیْءَ - برطرف کرد ، زایل کـرد ، بیرون انداخت ، رفع کرد ، دور کرد ، برداشت، جابجا کرد ، انتقال داد

اِنْتَزَعَ النُّهْزَة - فرصت را مغتنم شمرد ، غنیمت دانست ، ازفرصت استفاده کرد

اِنْتَسَبَ اِلَی - منسوب بود به،انتساب داشت به، متعلق گشت به

اِنْتَسَجَ - بافته شد

اِنْتَسَخَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، برانداخت، از میان برد ، موقوف کـرد ، خط زد ، حذف کـرد

اِنْتَسَخَ الْقانُون اَوالْاَوامِر - الغا کرد ، لغـو کرد ، نسخ کرد ، ملغی کرد(درگفتگوی‌ازقانون یا دستوروحکم وامثال اینها)

اِنْتَسَخَ الْکِتاب - کتاب را استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس کرد ، نقل کـرد ، نسخه بر - داشت از

اِنْتَسَفَ بِالْبارُودِ اَوِالدّيناميت - با باروديا ديناميت منفجر كرد ، تركاند

اِنْتَسَفَ الْبِناءَ - پاك ويران كرد ، بكلى خراب كرد ، محوكرد ، ازريشه خراب كرد

اِنْتَسَقَ - منظم بودياشد ، مرتب شد ، نظم گرفت ، نظم وترتيب يافت

اِنْتَشَ النَّبْتُ - جوانه زد (گياه) ، سبز شد ، غنچه كرد ، نشوونما كرد

اِنْتَشى - مست شد ، سركيف آمد ، از خـود بيخود شد

اِنْتِشارُالْمَرَضِ - شيوع بيمارى

اِنْتِشالٌ - بيرون كشيدن ، جيب برى كردن ، از غرق نجات دادن

اِنْتَشَرَالْخَبَرُ - فاش شد ، منتشرشد

اِنْتَشَرَالْمَرَضُ في كُلِّ اَنْحاءِالْمَدينَةِ - بيمارى درسراسرشهرشيوع يافت

اِنْتَشَرَتْ اِشاعَةٌ اَنَّ ... - شايعه‌يى هست كه ... شايع شده‌است كه ... ، چنين ميگويند كه ...

اِنْتَشَلَ - ربود ، قاپيد ، برداشت وبرد ، نجات داد ، رهـا كـرد (از قـرض ، سختى و امثال اينها)

اِنْتَشَلَهُ مِنَ الْماءِ - اورا ازآب بيرون كشيد

اِنْتِصابٌ - نعوظ ، راست شدگى ، سيخ شدگى ، نعوظ كامل

اِنْتِصابِيٌّ - قابل نعوظ ، سيخ شدنى ، راست‌شدنى

اِنْتِصارٌ ساحِقٌ - پيروزى عظيم ، پيروزى مشعشع وبى مانند

اِنْتَصَبَ - فـرا ايستاد ، بر پـا ايستاد ، راست شد ، سر پا شد ، ثابت وپا برجـا شد ، منصوب شد بر

اِنْتَصَبَ لِلْحُكْمِ - برمسند قضا نشست ، بداورى منصوب شد

اِنْتَصَحَ - پندگـرفت ، پند پذيـرفت ، پنـد نيوشيد

اِنْتَصَرَ - پيروز شد ، پيروزى بدست آورد ، ظفر يافت

اِنْتَصَرَ مِنْ عَدُوِّهِ - ازدشمن انتقام گرفت

اِنْتَصَرَعَلَى الْعَدُوِّ - بردشمن چيره شد ، غلبه كرد ، ظفر يافت

اِنْتَصَفَ - دادخواهى كرد ، عرضحال داد

اِنْتَصَفَ النَّهارُ - نيمروزشد

اِنْتَصَفَ مافِى الضَّرْعِ - تمـام شير پستـان را مكيد

اِنْتَطَحَ الْكَبْشانِ - دو قـوچ باهم شاخ جنگى كردند

اِنْتَطَعَ لَوْنُهُ - رنگش پريـد ، زرد شد ، تغيير كـرد

اِنْتِظارٌ - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر چيزى بودن ، معطل چيزى شدن ، انتظاركشيدن

غُرْفَةُ الْاِنْتِظارِ - اطاق انتظار

عَلىٰ غَيرِ انتِظارٍ - ناگهان ، غفلةً ، بطور غیر مترقبه

اِنتِظامٌ - نظم ، ترتیب ، مطابقه با قواعد ، انتظام

اِنتَظَرَ - انتظار یا توقع داشت ، انتظار کشید ، معطل شد برای ، صبر کرد ، حوصله کرد ، مورد مداقه قرار داد ، حوصله بخرج داد (نسبت به)

اِنتَظَمَ - مرتب شد ، نظم وترتیب یافت ،سازمان یافت ، دارای تشکیلات شد

اِنتَظَمَ اللُّؤلُؤُ - جواهر توی بند یاریسمان پهلوی هم قرار گرفت ، برشته درآمد ، بند شد

اِنتَظَمَ الأَمرُ - درست شد ، میزان شد ، تعدیل وتسویه شد ، اصلاح شد ، مطابق (آنچه که باید) شد ، منظم شد ، بنظم درآمد

اِنتَظَمَ فِي سِلكِ الجَمعِيَّةِ - به انجمنی پیوست عضو جمعیت یا انجمنی شد

اِنتِعاش - نیروی تازه یافتن ، زنده شدن ، دو باره معمول ورواج شدن ، دوباره رونق یافتن ، سرزنده شدن ، بجنبش آمدن ، حیات تازه یافتن ، بحال آمدن ، جبران خسارت کردن

الاِنتِعاشُ الاِقتِصادِيّ - بهبود یا رونق امور اقتصادی

اِنتَعَشَ - نیروی تازه یافت ، زنده شد ، دوباره معمول یا رواج شد ، دو باره رونق یافت ، سر زنده شد ، بجنبش آمد ، احیا شد ، حیات تازه یافت ، بحال آمد ، جبران خسارت کرد

اِنتَعَشَ مِن سَقطَةٍ - پس از سقوط یا افتادن برخاست

اِنتَعَشَ مِن مَرَضٍ - بهبود یافت ، نیروی تازه گرفت ، سلامت خودرا باز یافت ، ازمرض بر - خاست ، بحال یا بخود آمد

اِنتَعَلَ الحِصانُ - اسب نعل شد

اِنتَغَشَ بِكَذا - شلوق شداز ، پرشد از ، ازدحام شد از ، انبوه شد از

اِنتَفىٰ - منتفی شد ، تصویب نشد ، ردشد ، مورد انکار قرار گرفت ، تکذیب شد ، افتاد ، ول شد

اِنتِفاخٌ - بر آمدگی داشتن ، متورم شدن ، باد کردن ، پرازباد یاگازشدن

اِنتِفاخُ البَطنِ - نفخ شکم

اِنتِفاش - سیخ کردن ، راست کردن (در گفتگوی از موی)

حَقُّ الاِنتِفاعِ - حق استفاده ازمنافع یا نماآت مالی بدون تضییع عین آن

اِنتَفَجَ - جست وخیز کرد ، جست ، پرید ، بالا جست

اِنتَفَجَ الرَّجُلُ - لاف زد ، نازید ، خود ستایی کرد

اِنتَفَخَ - باد کرد ، پراز باد یاگاز شد ، متورم شد ، زیاد بالا آمد

اِنْتَفَخَ - مغرورانه بادکرد ، باد درقلتین خـود انداخت (ازروی تکبر)

اِنْتَفَخَتْ اَوْداجُهُ - رگهای گردنش (ازخشم) برآمد

اِنْتَفَشَ الْقِطُّ - گربه موی خودرا سیخ کـرد ، راست کرد

اِنْتَفَضَ - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد

اِنْتَفَضَ مِنَ التُّرابِ - گردگیری‌شد ،گرد وخاك (ازچیزی) تکانده شد

اِنْتَفَعَ بِهِ وَمِنْهُ - استفاده کرداز ، مورداستفاده قرارداد ، فایده گرفت از

اِنْتَفَلَ - مستحب بجاآورد ، نافله بجا آورد ، زیادترازحد وظیفه عمل کرد

اِنْتَقَى - انتخاب کرد ، بر گزید ، گلچین کرد

اِنْتِقاءٌ - انتخاب ، گزینش

اِنْتِقادٌ هَزْلِیٌّ - طعنه ، سخن کنایه‌دار ،گوشه - زنی ، ریزه خوانی

عُرْضَةٌ لِلْاِنْتِقادِ - در معرض انتقاد ، دستخوش انتقاد

اِنْتِقاضٌ - (در زیست شناسی) سوخت ، خرد - شدگی

اِنْتِقالٌ - تحول ، تبدل ، تغییر ، وفات

اِنْتِقالٌ مِنْ مَكانٍ اِلى آخَرَ - نقل مکان

اِنْتِقالِیٌّ - ناپایدار ، فانی ، زود گذر

اِنْتَقَبَتِ الْمَرْاَةُ - نقاب‌زد ، نقاب برچهره انداخت

اِنْتَقَدَ الثَّمَنَ - بهای چیزی را نقدا دریافت کرد

اِنْتَقَدَ الْكَلامَ اَوِ الْفِعْلَ - انتقاد کـرد ، نکته گرفت بر ، عیبجویی کرد (درگفتار یا عمل) ، مورد تفسیر قرارداد ، خرده گیری کرد در

اِنْتَقَسَ النّاقُوسُ - زنگ بصدا در آمـد ، زنگ زد

اِنْتَقَشَ الشَّوْكَةَ اَوِ الشَّعْرَةَ - (خار یا مورا) با منقاش بیرون آورد ، بیرون کشید ، درآورد

اِنْتَقَصَ الرَّجُلَ قَدْرَهُ - از ارج واعتبارش کاست، بی‌قدر کرد ، فضیلت کسی راانکار کرد

اِنْتَقَصَ الرَّجُلَ حَقَّهُ - اورا ازحقش محروم کرد، حق اورا نداد یاکم کرد

اِنْتَقَضَ - فرو ریخت ، خراب شد ، بی اثر یـا باطل‌شد ، بازشد (درگفتگوی ازگره) ، شکست، مورد تکذیب قرارگـرفت ، رد یا ملغی شد ، از میان رفت

اِنْتَقَضَ الشَّعْبُ عَلَى الْحُكُومَةِ - مردم بردولت شوریدند ، بیعت را برداشتند ، شورش کـردند ، انقلاب کردند

اِنْتَقَلَ - منتقل شد ، رفت ، جابجا شد ، انتقال یافت

اِنْتَقَلَ اِلى رَحْمَةِ رَبِّهِ - مـرد ، درگـذشت ، بدیگرسرای شتافت

اِنْتَقَلَ اِلَى الْمَكانِ الْفُلانِيِّ - بفلانجـا نقـل مکان کرد

اِنتقَل مِنْ مالكٍ اِلیٰ آخر - دست بدست گشت ، از مالکی بمالك دیگر انتقال یافت

اِنتقم لِدمِ ابنِه (مثلا) - انتقام خون پسرش را گرفت

اِنتقم لِنفسه مِنه - انتقام خودرا ازاو گرفت

اِنتقه مِن مرضِه - از بیماری برخاست ، بهبود یافت ، درحال نقاهت بسر برد ، سلامت خودرا باز یافت

اِنْتکاس - بر گشت ، عود

اِنتکث - شکست ، نقض شد ، بیحرمت شد

اِنتکس المریض - بحاز نخستین بر گشت (در گفتگوی از بیمار بهبود یافته)

اِنتکش البئر - چاه را تنقیه کرد ، لاروبی کرد

اِنْتکص - عقب نشینی کرد ، عقب زد ، بحال اول بر گشت

انتمی اِلی - منسوب بود یا شد به ، متعلق بود یا شد به ، تعلق داشت به ، منتسب بود به

اِنتن - بوی بد داد ، متعفن شد

اِنتن - فاسد شد ، گندید

انتوی - تصمیم گرفت ، عزم کرد ، قصد کرد ، اراده کرد

اِنْتواءٌ - تصمیم ، عزم

انتولوجیا (غ) - گلچین ادبی ، جُنگ

اِنتهی - تمام شد ، پایان یافت ، برطرف شد ، قطع شد ، بند آمد ، متوقف شد

حسن الانتهاء (فی البدیع) - حسن ختام

انتهاء الاجلِ (ای الحیاة) - مرگ ، در گذشتن ، رسیدن اجل

انتهی الاجلُ اوِ الموعدُ - مهلت سر رسید ، مدت منقضی شد ، موعد پرداخت سر رسید ، اجل رسید ، در گذشت

انتهی الیهِ الخبر - خبر باو رسید ، خبر یافت ، با خبر شد

انتهی امره - کارش ساخته شد ، ازمیان رفت

اِنتهی بکذا ، انتهی بهِ الی کذا - منجر یا منتهی شد به ، کارش کشید به

انتهی عن کذا - دست کشید از ، ترك کرد ، ول کرد ، رها کرد

انتهی الوقت - وقت گذشت

اِنْتِهار - منع کردن وکسی را از پیش خود راندن

کلمه انتهاراً - بدرشتی بااوسخن گفت

انتهاز الفرص - استفاده از فرصت ، پیروی از اقتضای موقعیت ، مصلحت بینی ، استفاده ازموقعیت ، مغتنم شمردن فرصت

انتهازیّ ج انتهازیّون - ابن الوقت ، موقع شناس

اِنْتِهاكٌ - کم کم تحلیل بردن ، تمام کردن ، تلف کردن ، چیزی را بد بکار بردن ، فحش دادن ،

ناسزا گفتن

اِنتِهاكُ الحُرمَةِ - تجاوز بعصمت کردن ، بی‌سیرت کردن ، زنای بعنف کردن ، بی احترامی کردن

اِنتِهاكُ حُرمَةِ المَعابِدِ وَالاَشياءِ المُقَدَّسَةِ - توهین بمقدسات

اِنتَهَجَ الطَّرِيقَ - راهی را پیمود ، تعقیب کرد ، دنبال کرد

اِنتَهَرَ - بانگ زد بر ، سرکسی داد کشید ، درشتی کرد با ، منع کرد ، سرزنش و توبیخ کرد ، با نکوهش منع کرد ، دفع کرد ، رد کرد ، نپذیرفت ، بسردی جواب داد ، راند ، عقب زد

اِنتَهَزَ الفُرصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، مغتنم دانست ، موقع را مغتنم شمرد

اِنتَهَزَ فُرصَةَ كَذا - از فلان موقعیت استفاده کرد

اِنتَهَضَ - بپا خاست ، بلند شد

اِنتَهَكَ - لاغر کرد ، بی قوت کرد ، خسته کرد

اِنتَهَكَ الحُرمَةَ - هتك حرمت کرد ، بی احترامی کرد ، بزشتی یاد کرد ، بیحرمت ساخت

اِنتَهَكَ حُرمَةَ امرَاةٍ - بی عصمت کرد ، بی سیرت کرد ، هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) کرد

اِنتَهَكَ الرَّجُلَ - دشنام داد به ، بزشتی یاد کرد ، بد رفتاری کرد با ، آبروی کسی را برد ، بی‌احترام کرد

اِنتَهَكَ الشَّيءَ - چیزی را بد بکار برد

اَنتِيكَة (غ) عتیقه ، انتیکه

اَنتِيكخانَة (ص) - موزه

اَنتِيمُون (غ) - سنگ سرمه ، انتیمون

اُنثَى كُلِّ حَيَوانٍ - ماده ، ضد نر

اَنَّثَ - زن صفت کرد ، سست کرد ، مخنث کرد ، کلمه یی را مؤنث کرد ، با کلمه یی معامله تأنیث کرد

اَنُثَ - زن صفت شد ، زن صفت بود ، سست شد

اِنثَقَبَ - سوراخ شد ، رخنه پیدا کرد ، شکاف پیدا کرد

اِنثَنَى - خم شد ، دولا شد ، تعظیم کرد (بوسیله خم شدن)

اِنثَنَى عَن - منصرف شد ، بازگشت

اِنثِناء - خم پذیری ، نرمی ، قابلیت انعطاف

اُنثَوِيّ - زنانه ، درخور زنان ، مؤنث

اَنجَى - نجات داد ، رهانید ، خلاص کرد

اِنجابَ الثَّوبُ - پاره شد ، شکافت ، چاك خورد ، درید (در گفتگوی از جامه وامثال آن)

اِنجابَ الغَيمُ وَالهَمُّ - ناپدید شد ، برطرف شد ، زایل شد (درگفتگوی از ابر یا غم وغصه)

اِنجازٌ ج اِنجازات - کار بزرگ ، کار تکمیل شده (درجمع) اقدامات بزرگ

اِنْجاص - آلو ، آلو سیاه ، گوجه

اِنْجاص (س) - گلابی

اَنْجَبَ - فرزند آورد ، فرزند بجای گذاشت ، عالی وبا ارزش گشت - ستوده و ممدوح گشت ، پسندیده شد ، شایان تعریف شد

اَنْجَحَ - کامیاب کرد ، موفق ساخت ، بجلو برد

اَنْجَدَ - کمك داد ، تقویت کرد ، با نیروی امدادی کمك یا تقویت کرد

اِنْجِذابُ المادَّةِ - جاذبه ، تمایل بسوی مرکز ، کشش (قوه)

اَنْجُدان - آنقوزه

اَنْجُدان رُومِیّ - انجدان رومی

اَنْجَر (غ) - لنگر کشتی

اِنْجَرَّ - کشیده شد ، بزور کشیده شد ، بسنگینی از دنبال آمد

اِنْجَرَفَ مع التَّيّارِ (مثلا) - چیزی یا کسی را آب برد ، رانده شد (در اثر جریان آب و امثال آن) ، با آب حرکت کرد ، شناور بود یا شد ، (مجازاً) بی اراده کار کرد ، دستخوش پیشامد گشت ، با جریان سیر کرد

اِنْجِرارِيَّة (س) - یدك کشی ، حق یدك کشی

اَنْجَزَ - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ، انجام داد ، اجرا کرد ، کار بزرگ کرد

اَنْجَزَ علی الْجَرِيحِ - برمجروح و زخمی سخت گرفت واورا کشت ، کارش را ساخت

اَنْجَزَ الوَعْدَ وغيرَهُ - سرقول خود ایستاد ، بوعده خود وفا کرد

اَنْجَعَ - سودمند شد ، نافع شد ، مفیدواقع شد ، فایده داد

اَنْجَلُ - دارای چشم درشت وزیبا

اَنْجِل (غ) - نوعی پول طلای قدیمی در انگلیس

اِنْجَلى - درخشید ، برق افتاد ، پرداخت شد ، صیقلی شد ، جلا یافت ، واضح شد ، روشن‌شد ، معلوم شد

اِنْجَلى عَنْ - منتهی یا منجر شد به ، منتج شد به

اِنْجِلْترا ، اِنْجِلْتَرة (غ) - انگلستان

اِنْجِلِيزِيّ - انگلیسی ، مربوط بزبان یا مردم انگلیس

اللغةُ الانْجِلِيزِيَّة - زبان انگلیسی

اَنْجَمَ - پدیدار شد ، بالا آمد ، بیرون آمد ، آشکاروظاهرشد ، نمایان شد

اِنْجِيل - کتاب انجیل (کتاب عهد جدید) ، مژده ، بشارت ، (مجازاً) مرام و عقیده

الانْجِيلِيّ - مژده رسان ، انجیل نویس ، مسیحی انجیلی ، پروتستان ، موعظه کننده انجیل

اِنْحی بِصَرِه عَنْه - دیده ازاو برگرفت

اِنْحی علی - حمله کرد بر ، هجوم آورد بر ، یورش کرد بر

اَنْحی علیهِ ضَرْباً - بامشت وضربه حمله کرد به

اَنْحی علیهِ لَوْماً - مورد سرزنش قرارداد ، حمله کرد بر (ازنظرتوبیخ وسرزنش)

اَنْحاء - اطراف ، سراسر ، نواحی

فی کُلِّ اَنْحاءِ الْعالَم - درسراسرجهان

اِنْحازَ اِلَیْه - متمایل شد به ، پیوست به ، متحد شد با ، طرفداری کرداز

اِنْحازَ عَنْهُ - کناره‌گیری کرد از ، گوشه گرفت از

اِنْحاصَ - فرارکرد - گریخت

اِنْحِدارٌ - سرازیری ، نشیب ، شیب ، دامنه ، کجی ، تورب

بِانْحِدار - کج ، یکوری ، اریب وار

واقِفُ الْاِنْحِدار - دارای شیب تند ، پرتگاه - دار ، سراشیب بسیارتند

اِنْحَدَرَ - فرودآمد ، سرازیرشد ، شیب داشت ، سراشیب بود

اِنْحِرافٌ - سراشیبی ، نشیب ، سرازیری ، کجی ، برگشت ، گمراهی ، انحراف ، غیر طبیعی بودن

اِنْحِرافُ الْمِزاجِ - بهم خوردگی‌مزاج ، کسالت ، بی میلی

اِنْحَرَفَ - سراشیب پیداکرد ، سرازیرشد ، شیب داشت ، کج یا اریب شد

اِنْحَرَفَ عَنْ - منحرف شد ، گمراه شد ، بضلالت افتاد ، روگرداند از

اِنْحَسَرَ الدَّمُ مِنْ وَجْهِهِ - رنگ از چهره‌اش پرید

اِنْحِطاطٌ - عقب افتادن ، سقوط کردن ، پایین آمدن ، پست بودن

اِنْحَطَّ السِّعْرُ - نرخ تنزل یافت

اِنْحَطَّ - افتاد ، سقوط کرد ، فرود آمد ، پایین آمد

اِنْحَطَّتْ صِحَّتُه - ضعف مزاج پیدا کرد ، بیمار شد

اِنْحَطَمَ - درهم شکست ، خردشد

اَنْحَفَ - لاغرکرد ، بی‌قوت‌کرد ، نحیف کرد

اِنْحَلَّ - بازشد (درگفتگوی ازگره)

اِنْحَلَّ - آب شد ، حل شد ، تجزیه شد ، از هم پاشید ، منحل شد ، نا پدید شد . فاسد شد ، متلاشی شد

اَنْحَلَ - لاغرکرد ، بی‌قوت‌کرد

اِنْحِلالٌ - ضعف ، فتور ، سستی ، عدم توانایی

اِنْحِلالُ الظَّهْر - سستی کمر ، عنن ، عنین بودن

اِنْحِلالُ النُّور - تجزیه نور(درفیزیك)

اِنْحَمَقَ (ص) - ازجا دررفت ، آتشی‌شد

اِنْحَنی - خم شد ، منحنی شد ، متمایل شد ، دولا شد

اِنْحَنی اِحْتِراماً اَوْخُضُوعاً-تعظیم کرد(ازروی احترام یاتواضع)

اِنْحِیازٌ - تمایل به ، طرفداری از ، پیوستن به ، متحد شدن با

سِیاسَةُ عَدَمِ الْاِنْحِیازِ - سیاست بیطرفی

اِنْخَدَعَ - گول خورد ، فریب خورد

اِنْخَذَلَ - شکست خورد ، نا امید ومأیوس شد ، کامیاب نشد

اِنْخَرَطَ فِی الْاَمْرِ - کشیده شد به ، کشانده شد به

اِنْخَرَطَ فِی سِلْكِ كَذا - عضو شد در انجمنی ، بجمعیتی پیوست

اِنْخَرَطَ فِی سِلْكِ الْجُنْدِیَّةِ - بخدمت نظام درآمد

اِنْخَرَعَ - ضعیف شد ، بضعف گرایید ، سست شد ، بی‌جرأت شد

اِنْخَفَضَ - فرود آمد ، پایین آمد ، کم‌شد ، کاهش یافت ، کسر شد

اِنْخَنَقَ - خفه شد

اَنْدَی - سخاوت کرد ، بخشندگی کرد ، کرامت کرد

اَنْدَی - نم زد ، کمی تر کرد

اَنْدَبَ الْجُرْحُ - زخم پس از التیام اثر یاعلامت گذاشت روی ، جای زخم باقیماند ، گوشت نو بالا آورد ، زخم بهبود یافت

اِنْدِثارٌ - انقراض ، انعدام ، محو ، نسخ

اِنْدَثَرَ - ازمیان رفت ، محو شد ، ناپدید شد ، معدوم شد

اِنْدَرَجَ فی كَذا - ددج شد در ، داخل شد در ، ضمیمه شد ، گنجید در

اِنْدَرَسَ - محو شد ، معدوم شد ، از میان رفت

اِنْدَسَّ فِی كَذا - درج شد در ، گنجیده شد در ، جاگرفت در ، درمیان قرار گرفت

اِنْدَسَّ بَیْنَهُمْ - درمیان آنان راه یافت

اِنْدِفاعٌ - شتاب زدگی ، دست پاچگی ، عجله ، تندی ، بی ملاحظگی ، بمخاطره افتادن ، تهور

اِنْدَفَعَ فِی الْاَمْرِ - کشیده شد بسوی ، رانده شد بسوی

اِنْدَفَقَ - جاری شد ، روان شد ، بیرون ریخت ، تند روان شد ، فوران کرد

اِنْدَلَعَ شَرارَةُ الْحَرْبِ - روشن‌شدن آتش جنگ ، زبانه کشیدن آتش جنگ

اِنْدَلَعَ اللِّسانُ - زبان از دهن بیرون افتاد ، آویزان شد

اِنْدَلَعَ لِسانُ اللَّهَبِ وَغَیْرِهِ - آتش وامثال آن زبانه کشید ، نیش‌زد ، نیش بیرون داد

اِنْدِماجٌ - انضمام ، یکی شدن ، ترکیب شدن ،

اِنْدَمَجَ فی كَذا - ترکیب شد با ، یکی شد با ، ترکیب یاآمیخته شد با

اِنْذارٌ - اخطار ، اعلام خطر ، آگهی ، خبر ، اطلاع ، اعلان ، توجه ، تذکر

صَفّاراتُ الْاِنْذار - سوتهای خطر

اِنْذار (فی الطِّب) - پیش بینی دوره ناخوشی ، تقدمة المعرفة

اِنْذار قَضائِیّ - احضار ، خـواست بـرگ ، احضاریة (درداد گستری)

اِنْذارِیّ (فی الطِّب) - پیش گویی مرض ازروی علائم ، مربوط به پیشگویی دوره ناخوشی

اَنْذَرَ - اعلام کرد ، آگهی داد ، اعلان کـرد ، اخطار کرد ، اعلام خطر کرد ، نصیحت و تنبیه کـرد ، پیش بینی کـرد (از روی عـلائم) ، پیشگویی کرد

اِنْذَعَرَ - ترسید ، وحشت کرد ، وحشت زده شد

اِنْذَهَلَ - آشفته گشت ، از خـود بیخـود شد ، دیوانه‌وارشد ، گیج شد

اَنَزَّ - تراوش کرد ، نشد کـرد ، آب پس داد ، ترشح و نفوذ کرد

اَنَزَّ الوَتَرَ - جنبید، نوسان کرد ، لرزید ،ارتعاش داشت(درگفتگوی از زه سازوامثال آن)

اِنْزاحَ - دور رفت ، کوچید ، حرکت کرد

اِنْزالٌ - فرودآوردن ، خالی کردن

اِنْزَبَقَ - آهسته درجایی داخل شد

اِنْزَجَرَ - جلوگیری شد از ، محـدود و محروم شد ، سرزنش وتوبیخ شد ، بازایستاد

اَنْزَحَ الْماءَ مِنَ السَّفِینَةِ - آب کشتی یا قایق را سطل سطل خالی کرد ، با چمچه خالی کرد

اَنْزَحَ الْبِئْرَ - آب چاه‌راکشید ، خشك انداخت، زهکشی کرد ، کم کم آب چاه‌راکشید

اِنْزَعَجَ - نـاراحت شد ، بزحمت افتاد ، آشفته شـد

اَنْزَفَ - آب یاچیز دیگررا کشید ، بیرون کشید، ازآب تهی کرد ، خالی کـرد ، خشك انداخت ، تهی شد ، خالی‌شد ، خشك افتاد

اَنْزَفَ دَمُهُ - خون افتاد ، خون‌آمداز

اَنْزَفَ الدَّمَ - خون‌گرفت از

اَنْزَلَ - فرودآورد ، فرو فرستاد ، فروانداخت، پایین‌آورد ، پایین کشید

اَنْزَلَ (ص) **(كالفِضَّةَ فی الخَشَبِ والنُّحاس)** - نقره در چیزی نشاند ، در چیزی کار گذاشت

اَنْزَلَ بِهِ العِقابَ - رنج یاکیفر بسر او آورد ، عقوبت براو واردآورد ، بلا بسرش آورد

اَنْزَلَ دَرَجَتَهُ - تنزل رتبـه داد ، خفت داد ، پست کرد ، از مقام انداخت ، از مقام یا درجه کسی کاست

اَنْزَلَ الدَّلْوَ فِی الْبِئْرِ - دلـو را در چاه فرو انداخت

اَنْزَلَ السِّعْرَ - قیمت چیزی را تنـزل داد ، از بهای چیزی کاست

اَنْزَلَ الضَّیفَ - از مهمان پذیرایی کرد ، مهمان را منزل داد

اَنْزَلَ (ص) **عَدَداً مِن آخَر** - عددی را از عـدد

دیگر منها کرد ، تفریق کرد

اَنْزَلَ الْعَلَمَ - پرچم را پایین آورد ، فرود آورد ، پایین کشید

اَنْزَلَ عَنْ عَرْشٍ - از تخت سلطنت فرود آورد ، ازسلطنت خلع کرد ، معزول کرد

اَنْزَلَ اللّٰهُ كَلَامَهُ عَلَىٰ - خداوند وحی کرد بر ، خداوند گفتار خود را نازل کرد یا فرو فرستاد بر

اِنْزِلاقٌ - سرخوردن روی یخ یا برف ، اسکی ، بازی اسکیتینگ رینگ

اِنْزَوىٰ - کناره گیری کرد ، گوشه گیری اختیار کرد ، پنهان شد ، خود را مخفی وپنهان نگه داشت

آنَسَ - دانست ، درك کرد ، دریافت ، دید ، مشاهده کرد ، مشغول کرد ، سرگرم کرد ، تفریح داد

اَنِسَ - مهربان شد ، دلجو بود ، معاشر بود ، خوش مشرب وقابل معاشرت بود

اِنْسٌ - آدمی ، بشر ، انسان ، نژاد انسانی

اُنْسٌ - معاشرت ، خوش مشربی ، رفتاردوستانه ، رفاقت ، انس

حَفْلَةُ اُنْسٍ - مهمانی ، مجلس انس ، مجلس پذیرایی

اَنِسَ بِهِ وَاِلَيْهِ - دوست داشت ، میل داشت به ، ازکسی راضی شد ، ممنون شد ، خوشوقت شد ، خوشش آمد از

اَنْسىٰ - بفراموشی انداخت

اَنْسىٰ - عصب سیاتیك

اَنْسَأَ فِي الْبَيْعِ - نسیه فروخت ، باوعده فروخت

اِنْسان جاوَه - نوعی میمون ، نوعی بوزینه شبیه بآدمی

اِنْسانُ الْعَيْنِ - مردمك چشم

اِنْسانُ الْغابِ - آدم جنگلی ، نسناس ، گوریل ، غول ، شمپانزه

اِنْسانِيٌّ - انسانی ، مربوط بانسان ، بشری ، معنوی

اِنْسانِيٌّ - بشردوست ، نوع دوست ، نوع پرست

اِنْسانِيَّةٌ - بشریت ، انسانیت ، معنویت ، بشر - دوستی ، نوع پرستی

آنِسَة ج آنِسات ، اَوانِس - دوشیزه ، دختر

اِنْسِجامُ الْاَصْواتِ وَالْاَشْياءِ - هارمونی ، هم آهنگی (در مورد صدا وچیزهای دیگر)

اِنْسِجامُ الْكَلامِ - روانی ، فصاحت ، سلاست

اِنْسَجَمَ - هم آهنگ شد ، جاری وروان شد ، جریان یافت

اِنْسَجَمَ الْكَلامُ - گفتارروان وفصیح شد

اِنْسِحابُ الْقُوّاتِ الْمُعْتَدِيَةِ - عقب نشینی نیروهای دشمن یا نیروهای متجاوز

اِنْسِحاقُ الْقَلْبِ (نَدَماً) - دل شکستگی (در نتیجه گناه) ، انکسار ، پشیمانی ، توبه

اِنْسَحَبَ - کشیده شد ، بزور برده شد ، عقب افتاد ، بعقب برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، عقب زد

اِنْسَحَقَ - خردشد ، له شد ، پایمال شد ، کوبیده شد ، ساییده شد

اِنْسَرَی عَنْهُ - ازدل واپسی درآمد ، ازاضطراب واندیشه رهایی یافت

اِنْسَطَحَ - مسطح شد ، منبسط شد ، تراز شد ، هم سطح شد

اِنْسَطَلَ - مست شد ، ازخود بیخودشد

اَنْسَفَ - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، بربادداد، (مجازاً) نابودکرد

اِنْسَکَبَ - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اِنْسَلَّ - دزدانه راه رفت ، مخفیانه رفت ، نادیده رفت ، مبتلا بمرض سل شد

اِنْسَلَ - ریش ریش کرد ، نخ نخ کرد ، تاب چیزی را درکرد ، سایید ، بچه آورد ، فرزند بوجودآورد یا تولیدکرد ، تولید نسل کرد

اِنْسَلَّ اِلَی الْمَکانِ - خزید بسوی ، سینه مال رفت به ، دولادولا بجایی رفت

اَنْسَلَ صُوفَهُ اَوْرِیشَهُ - تولك رفت ، پرریخت، موی ریخت (درگفتگوی ازحیوانات)

اِنْسَلَتَ - بآهستگی دررفت ، جیم شد

اِنْسَلَتَ الضَّیفُ مِنْ مُضیفِهِ - میهمان از نزد میزبانش بی‌خداحافظی رفت

اِنْسَلَتَ مِنْهُ - ازدست اوگریخت ، اورا از سر خود واکرد

اِنْسَلَخَ الشَّهْرُ - ماه یابرج بپایان رسید ، بسلخ رسید ، منقضی شد

اِنْسَلَخَ مِنْ قِشْرِهِ - پوست انداخت (درگفتگوی ازماروامثال آن)

اِنْسَلَعَتِ الْاَرْضُ - زمین ترك خورد ، شکاف خورد

اِنْسَلَعَتِ الْقَدَمُ - پا ترك خورد ، پاشنه پا ترك خورد ، خشکی زد

اُنْسِیّ (فی التشریح) - عضو درونی ، شیار درونی بدن

اِنْش (غ) - اینچ : واحد درازا برابر ۲/۵۴ سانتیمتر یا یك دوازدهم فوت

اِنْشاءٌ - متن ، شیوه نگارش ، تعبیر ، عبارت - پردازی ، سبك تعبیر

اِنْشاء - ساختمان ، تشکیل ، بنا ، ترکیب ، بوجود آوردن ، ایجادکردن ، درست‌کردن ، احداث کردن ، تشکیل دادن

اَعْمالُ الْاِنْشاءِ - عملیات ساختمانی یاآبادانی

اِنْشاء - تالیف ، تصنیف ، نگارش ، مقاله ، انشا

اَنْشَأَ - بوجودآورد ، ایجادکرد، باعث ایجادشد، شروع کرد ، ساخت ، بنا کرد ، تشکیل داد ، دایروتأسیس کرد ، برپاکرد ، برقرارکرد

اِنشاءُالمُراسَلات - نامه نگاری

اَنشاَالحَدیث - داستانی را برشته تحریر کشید ، داستان نوشت ، داستان نویسی کرد

اَنشاَ الشَّرِکَةَ اَوْاَیَّ مُؤَسَّسَةٍ - شرکت یا هر گونه موسسه دیگررا تشکیل داد ، تأسیس کرد ، سازمان داد ، بشکل سازمان درآورد

اَنشاَالوَلَدَ - فرزند پرورش داد ، تربیت کرد

مَشروعٌ اِنشائیٌّ ج مَشاریع اِنشائیَّة - لایحه یا پروژه عمرانی وآبادانی

الحَرَکَةَ الاِنْشائِیَّة - نهضت سازندگی

مَقالَة اِنشائِیَّة (فی جَریدَة) - سرمقاله

اَنشَبَ - فروکرد ، رخنه کرد در ، سوراخ کرد ، بزور فروکرد

اَنشَدَ - جستجوکرد ، جویا شد ، طلب کرد

اَنشَدَ - آوازخواند ، سرود خواند

اَنشَدَالشِّعْرَ - استشهاد بشعر کرد ، شعر نقل کرد ، ذکرکرد ، ازبرشعرخواند برای

اَنشَرَاللهُ المَوتی - خداوند مردگان را زنده کرد ، حیات تازه بخشید (درگفتگوی ازقیامت)

اِنشَرَحَ - وسعت یافت ، از هم باز شد ، منبسط شد ، پهن وگسترده شد

اِنشَرَحَ صَدرُه - شرح صدر پیدا کرد ، خشنود وخوشوقت شد ، مشعوف ومحظوظ شد

اَنشَطَ - نیروداد ، جدی کرد ، بجدیت واداشت ، برانگیخت ، سرزنده کرد ، فعال کرد ، فرح بخشید ، روح داد ، تشویق کرد ، کسی را در تصمیم خود راسخ وثابت کرد

اَنْشَقَ - دم فرو برد ، چیزی‌را بالاکشید به‌بینی ، بوکشید ، دوایی را به بینی بالاکشید

اِنشَقَّ - ترك برداشت ، شکافت ، رخنه‌پیدا کرد ، شکست

اِنشَقَّ عَلَیْهِم - کناره گیری کرد از ، از عضویت خارج شد ، اختلاف (عقیده) داشت ، جدا شد (بواسطه اختلاف عقیده) ، انشعاب حاصل کرد (ازحزب وامثال‌آن)

اِنشَقَّ النَّهارُ - روزشد ، روزآغازشد

اِنشِقاقٌ - اختلاف ، شقاق ، نفاق ، شکاف ، جدایی ، انشعاب

اُنشودَة ج اَناشِید - سرود

اُنشوطَة - حلقه (طناب) ، گره ، کمند ، خفت

اُنشوطَةُ الشَّنْقِ - (حلقه) طناب دار

اَنصارُالسَّلامِ - هواداران صلح ، طرفداران صلح

اِنصاعَ - درهوا اوج گرفت

اِنصاعَ - برگشت ، پیروی کرد ، تن درداد به ، راضی شد به ، تسلیم شد

اِنصافاً لِکَذا ، بِالاِنْصافِ - ازروی انصاف ، منصفانه ، عادلانه ، انصافاً ، بااستحقاق ، بدرستی ، بحق

اَنْصَبَ ـ رنج داد ، بزحمت انداخت ، خسته کرد ، سهیم کرد ، سهم داد ، شریك کرد در

اِنْصَبَّ ـ ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اَنْصَتَ لَهُ ـ گوش داد به ، گوش فراداشت به

اِنْصَدَعَ ـ شکست، رخنه پیدا کرد ، شکاف خورد، خرد شد

اِنْصَدَعَ الصَّباح ـ سپیده دمید ، فجر طالع شد

اِنْصَرَحَ ـ روشن یاواضح شد ، آشکار بود یاشد ، معلوم بود یا شد

اِنْصَرَعَ ـ سقوط کرد ، افتاد ، واژگون شد ، بزیر افکنده شد

اِنْصَرَعَ (ص) ـ هارشد ، مبتلا به هاری شد (در اثر گزیدگی سگ)

اِنْصَرَفَ ـ رفت ، کوچید ، روانه شد ، حرکت کرد ، برگشت

اِنْصَرَفَ عَنْ ـ دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ، رها کرد ، صرفنظر کرد از ، چشم پوشید از ، انصراف حاصل کرد

اِنْصَرَمَ ـ گذشت ، سپری شد ، منقضی شد ، به پایان رسید

اِنْصَرَمَ اَجَلُهُ ـ مرد ، درگذشت ، اجلش رسید

اَنْصَعَ بِالْحَقِّ ـ اعتراف کرد به ، اقرار کرد (بحقیقت امری)

اَنْصَفَ الرَّجُلُ ـ عادل بود یاشد ، انصاف داشت، منصف بود

اَنْصَفَ الرَّجُلَ ـ منصفانه یا بعدالت با او رفتار کرد

اِنْصَلَحَ (ص) ـ بهتر شد ، بخوبی گرایید ، بهبود پیدا کرد ، رو به نیکی و بهبود رفت

اِنْصافَ اِلَیْهِ ـ اضافه شد به ، ضمیمه شد به ، پیوست به

اَنْضَجَ الطَّبْخَ ـ چیزی را خوب پخت ، کاملا پخت (فعل متعدی)

اَنْضَجَ الثَّمرَ ـ (میوه را) عمل آورد ، آماده کرد، وسیله رسیده شدن میوه را فراهم کرد

اِنْضَجَعَ ـ خوابید ، دراز کشید (برای خواب)، استراحت کرد

اَنْضَرَ الشَّجَرُ ـ درخت برگ در آورد ، سر سبز شد

اَنْضَرَ اللَّوْنُ ـ رنگ چیزی گلگون شد ، تابان شد ، برافروخته شد ، فروزان شد ، با نضارت شد

اَنْضَرَ النَّباتُ ـ شکوفه کرد ، خرم شد (در گفتگوی از گیاه)

اَنْضَرَ وَجْهُهُ ـ تازه روی شد

اِنْضَرَجَ الطَّائِرُ ـ پرنده ازهوا فرودآمد

اِنْضَرَجَ الطَّيّارُ ـ خلبان با چتر نجات فرود آمد

اِنْضغاطٌ - قابلیت تراکم

اِنْضَمَّ اِلی - متحد شد با ، پیوست به

اِنْضَمَّ علی - مشتمل بود یا شد بر ، شامل بود، در برداشت

اِنْضَمَرَ - پژمرده شد ، خشك شد ، چوروك شد

اِنْطادَ - بهوا رفت ، هواشد (در گفتگوی از بالون یا بادکنك وامثال اینها)

اِنْطاعَ - پیروی کرد از ، مطیع شد ، رام شد

اِنْطاعَ لَهُ - اذعان کرد ، اعتراف کرد ، پذیرفت

اِنْطَبَخَ - پخته شد

اِنْطَبَعَ - چاپ شد ، مهرخورد ، تمبر خورد (مجازاً) اثر پذیرفت ، تحت تأثیر قرار گرفت

اِنْطِباعٌ ج اِنْطِباعات - تحت تأثیر قرار گرفتن، خاطره

اِنْطَبَقَ - بسته شد ، برهم نهاده شد(در گفتگوی از پلك چشم وغیر آن)

اِنْطَبَقَ علی - وفق یافت ، منطبق شد با ، تطبیق کرد با ، شامل ... شد

اِنْطِراقٌ - چکش خوری ، نرمی

اِنْطَفَأ النّورُ - چراغ برق خاموش شد ، برق رفت

اِنْطَفَأَتِ النّارُ - آتش خاموش شد

اَنْطَقَ - بنطق آورد ، بصدا در آورد ، بسخن در آورد

اِنْطَلَبَ (ص) . مورد جستجو قرار گرفت ، خواسته شد

اِنْطَلَتْ علیهِ الْحیلَةُ - فریب خورد ، بدام افتاد

اِنْطَلَقَ - رفت ، حرکت کرد ، جدا شد از

اِنْطَلَقَ - منفجر شد ، بیرون افتاد ، به بیرون پرتاب شد

اِنْطَلَقَ مُسْرِعاً - بسیار تند دوید ، پرید ، تند گذشت

اِنْطَلَقَ وَجْهُهُ - قیافه‌اش ازهم باز شد ، بشاشت پیدا کرد ، گشاده رو شد

اِنْطَلَقَتِ الطّائِرَةُ - هواپیما اززمین برخاست

اِنْطَمَسَ - محو شد ، حذف شد ، بکلی پاك شد

اِنْطَمَسَ بَصَرُهُ - کورشد

اِنْطِوائِیٌّ - خود بین (کسیکه جز بخود نمی‌پردازد)

اِنْطِوائِیَّةٌ - خود بینی ، خم پذیری ، نرمی

اِنْظَلَمَ - مورد ظلم واقع شد ، مورد بیعدالتی قرار گرفت

اِنْعاشٌ - رواج ، رونق ، احیاء ، قوت ، رفع خستگی کردن ، نشاط بخشیدن ، نیروی تازه دادن

اِنْعاظٌ - طغیان یا هیجان شهوت (هنگام جماع یا انزال)

اِنْعامٌ - انعام ، کرم ، بخشش ، عطا

اِنْعامُ النَّظَرِ - مداقه ، دقت ، بررسی دقیق

اِنْعَجَمَ عَلَيْهِ - مبهم شد ، مبهم ماند ، مبهم بود (براو)

اِنْعَدىٰ مِنْهُ - مرضی را ازکسی واگرفت

اِنْعَدَمَ - ناپدید شد ، مفقود شد ، معدوم شد

اِنْعَرَجَ - خم شد ، دولا شد ، مایل شد ، کج شد ، سرازیر شد ، شیب پیدا کرد ، پیچ و خم داشت ، انحنا داشت ، دارای پیچ وخم بود (در گفتگوی ازجاده وامثال آن)

اَنْعَسَ - خواب آلود کرد

اَنْعَشَ - بالا برد ، بلند کرد ، بر پا کرد ، نیروی تازه داد ، دو باره معمول یا رواج کرد ، رونق داد ، بجنبش آورد ، احیا کرد ، حیات تازه بخشید ، نشاط آورد ، رفع خستگی کرد ، سرزنده کرد ، قوت داد

اِنْعَصَرَ - فشرده شد ، فشاردید و له شد

اِنْعِطافٌ - تمایل ، مهربانی ، عطوفت، دلسوزی، همدردی ، خمیدگی

اِنْعَطَفَ - خم شد ، دولا شد ، انعطاف داشت ، انعطاف پذیر بود

اِنْعَظَ الرَّجُلُ اَوِ الْمَرْاَةُ - مرد یا زن تحریك شد (ازنظر جنسی)

اِنْعَقَدَ - گره خورد ، بسته شد ، گره‌دار بود ، پیچیده شد

اِنْعَقَدَ الْاَمْرُ - بغرنج یا پیچیده شد ، بهم آمیخته شد ، دشوارشد ، تعقید پیدا کرد

اِنْعَقَدَ الشَّرابُ وَاللَّبَنُ - غلیظ شد ، منعقد شد، بسته شد (در گفتگوی ازمایع یاشیر)

اِنْعَقَدَ الْمَجْلِسُ - جلسه دایرشد ، مجلس منعقد بود یاشد ، شورا تشکیل شد

اِنْعِكاسٌ نَفْسانِيٌّ - عکس العمل روحی

اِنْعِكاسُ النُّورِ اَوِ الْحَرارَةِ - انعکاس ، باز تابش ، روشنایی منعکس شده ، نور عاریتی ، حرارت یاگرمای منعکس شده

زاوِيَةُ الْاِنْعِكاسِ - زاویه انعکاس (در فیزیك)

اِنْعَكَسَ - واژگون شد ، وارونه شد ، بر گشت، معکوس شد، پشت روشد ، منعکس شد (در گفتگوی ازنوریا حرارت)

اَنْعَلَ - کفش پوشاند ، باکفش مجهز کرد

اَنْعَلَ الْحِصانَ - اسب را نعل کرد

اَنْعَمَ عَلىٰ - انعام کرد(بر) ، بخشش کرد ، اعطا کرد ، نعمت داد

اَنْعَمَ فِي الْاَمْرِ - با پشت کار و جدیت اشتغال ورزید (به)

اَنْعَمَ اللّٰهُ صَباحَكَ ، اَنْعِمْ صَباحاً - صبح بخیر

اَنْعَمَ النَّظَرَ فِي الْاَمْرِ - مورد مداقه قرار داد ، با دقت زیاد معاینه کرد ، دقیقاً مورد بررسی قرار داد

اِنْعَمَلَ (ص) - ساخته شد ، انجام شد ، عمل شد

اِنْغاظٌ - خشمگین شدن ، رنجیدن ، بی حوصله شدن ، از جا در رفتن ، آتشی شدن ، غیظ خوردن

اِنْغَرَ البَیْضُ - تخم مرغ فاسد شد ، لق شد ، ضایع شد ، گندید

اَنْغَصَ عَیْشَهُ - زندگی را براوتلخ کرد ، ناگوار کرد ، منغص کرد ، بهم زد ، آشفته کرد ، تباه وتیره کرد ، اورا بزحمت انداخت

اِنْغَطَّ - در آب فرو رفت ، زیر آب رفت ، غوطه خورد

اِنْغَلَ فِی الشَّیْءِ - رخنه کرد در ، راه یافت در ، نفوذ کرد در

اِنْغَلَقَ البابُ - در قفل شد ، بسته شد

اِنْغَمَّ - اندوهگین شد ، غمناك شد . محزون شد ، غصه خورد ، پریشانحال وآشفته شد

اِنْغَمَسَ فِی - فرو رفت ، غوطه ور شد (در آب مثلا)

اِنْغَمَسَ فِی الخَیْرِ - غرق درتجمل وآسایش شد

اِنْغَمَسَ فِی المَلَذّاتِ اَوِ الشَّرِّ - در لذایذ یا فساد غوطه‌ورشد

اِنْغَمَسَ فِی الدَّیْنِ - قرض تا گردن اورا گرفت

اِنْغَمَضَ طَرْفُهُ - چشمش بسته شد ، برهم گذاشته شد ، خواب رفت

اَنْفٌ ج اُنُوفٌ - بینی

اَنْفُ الجَبَلِ - دماغه

اَنْفُ دَرَجَةِ السُّلَّمِ - قسمت برآمده‌ازپله نردبان ، لگد خور پله

اَنْفٌ مَعْقُوفٌ - بینی عقابی

اَنِفَ مِنْهُ - امتناع ورزید ، استنکاف کرد ، خودرا برتر گرفت از ، عار داشت از ، ناقابل دانست

رَغْمَ اَنْفِهِ - خواهی نخواهی ، علی رغم ، باوجود

کَسَرَ اَنْفَهُ - فروتن ساخت ، متواضع کرد ، غرور اورا درهم شکست

سالَ اَنْفُهُ - بینی‌اش در آمد ، اخلاط بینی‌اش جاری شد

اِنْفاذٌ - اجرا (کردن) ، فرستادن

اِنْفاذُ القانُونِ - اجرای قانون

اَنْفاسٌ مَبْهُورَةٌ - نفسهای بریده

آنِفًا - پیشتر ، قبلا ، سابقاً

مَذْکُورٌ آنِفًا - نامبرده ، سابق الذکر ، مزبور ، مذکور

اَنَفَةٌ - غرور ، تکبر ، استغنا ، ترفع ، خود - بینی ، مناعت

اِنْفَتَّ - خرد شد ، ریزریز شد

اِنْفَتَقَ - باز شد ، جدا شد ، پاره شد ، شکافت ، درید ، ترکید

اِنْفِجارٌ - انفجار ، احتراق ، آتش گیری

اِنْفِجارِیٌّ - قابل انفجار ، منفجر شونده ، قابل احتراق ، ماده محترقه

اِنْفَجَرَ الْماءُ وَغَيْرُهُ ـ فوران کرد ، دررفت ، با صدا بیرون ریخت (آب ومانند آن)

اِنْفَجَرَ ـ منفجر شد ، ترکید ، محترق شد ، آتش گرفت

اِنْفَجَرَ عَلَيْهِمِ الْعَدُوُّ ـ دشمن از هرسو آنانرا محاصره کرد ، دشمن همه جانبه یورش آورد ، ازهمه اطراف حمله کرد

اِنْفَحَة ، اِنْفَحَّة ـ پنیرمایه

اَنْفَحَة ـ معده چهارم نشخوار کنندگان ، شیردان

اَنْفَدَ ـ مصرف کرد ، کم کم تحلیل برد ، کم کم تمام کرد ، تلف کرد

اَنْفَذَ ـ سوراخ کرد ، نفوذ داد ، رخنه کرد در ، شکافت

اَنْفَذَ اِلَى ـ فرستاد (برای ، به) ، ارسال داشت

اَنْفَذَ الْاَمْرَ ـ اجرا کرد ، انجام داد

اَنْفَرَ ـ متنفر ساخت ، رماند ، ترساند ، بجزع انداخت ، دورساخت

عَلَى انْفِرادٍ ـ محرمانه ، در خلوت ، جدا ، تنها ، منفرداً

سِجْن اِنْفِرادِيّ ـ زندان انفرادی

اِنْفَرَجَ ـ بازشد ، جدا شد ، ازهم سوا شد ، مجزا شد ، گشوده شد ، وسعت یافت ، وسیع شد ، جادار شد

اِنْفَرَجَ الْغَمُّ ـ غم زایل شد ، برطرف گشت

اِنْفَرَجَتْ اَسارِيرُهُ ـ چهره‌اش از هم باز شد ، گشوده شد

اِنْفَرَدَ ـ بی نظیر گشت ، بی مانند شد ، یگانه ویکتا بود

اِنْفَرَدَ بِالْاَمْرِ ـ بدون کمك کسی انجام داد ، تنها انجام داد

اِنْفَرَطَ ، ازهم پاشید ، ازهم باز شد ، سست شد ، منحل شد

اِنْفَرَطَ عِقْدُ الْاِجْتِماعِ ـ مجلس ازهم پاشید ، جلسه تمام شد ، جلسه منحل شد

اِنْفَرَقَ عَنْهُمْ ـ جدا شد ، دور شد ، جدایی حاصل کرد ، فاصله گرفت (ازآنان)

اِنْفَرَكَ ـ سفت یاسخت مالش داد

اِنْفَزَرَ ـ ترکید ، باز شد ، شکافت ، منفجر شد دررفت

اِنْفَسَحَ ـ گشادشد ، وسعت یافت ، فراخ شد

اِنْفَسَخَ الْعَقْدُ اَوِ الْاَمْرُ ـ فسخ شد ، لغوشد ، الغا شد ، موقوف شد ، باطل‌شد ، ازدرجه اعتبارساقط شد ، بهم خورد

اِنْفَسَخَتِ الْخِطْبَةُ ـ نامزدی بهم خورد

اِنْفَسَدَ ـ فاسد شد ، گندید ، خراب شد ، غیر سالم گشت ، فساد یافت ، معیوب شد

اِنْفِصالِيّ ج اِنْفِصالِيُّون ـ تجزیه طلب ، استقلال طلب

اِنْفِصالِيَّة ـ تجزیه طلبی ، استقلال طلبی

اِنْفَصَدَتْ اَنْفُهُ - خون دماغ کرد ، دماغش خون افتاد

اِنْفَصَلَ عَنْ - منفصل شد از ، جدا شد از ، مجزا گشت

اِنْفَصَلَ عَنِ الشَّرِكَةِ - شرکت را فسخ کرد

اِنْفَضَّ - باز شد ، پراکنده شد ، متفرق شد ، از هم پاشید

اِنْفَضَّ الشَّرُّ (ص) - فساد برطرف شد ، زایل شد ، ازمیان رفت

اِنْفَضَّ الرَّجُلُ عَنْهُ - کسی را ازسرخودواکرد ، ازدست اوخلاص شد

اِنْفَضَّ الْقَوْمُ - فقیر شدند ، بینوا وتنگدست شدند

اِنْفَضَّ الْقَوْمُ زَادَهُمْ - توشه وزادخودرامصرف کردند ، تمام کردند ، صرف کردند ، تلف کردند ، کم کم خلاص کردند

اِنْفَضَحَ - رسوا شد ، افتضاح شد

اِنْفَطَرَ - شکافت ، ترکید ، شکست ، پاره شد ، دو نیم شد

اِنْفَطَرَ بِالْبُكَاءِ - زیر گریه زد ، هق هق گریه کرد ، هك هك گریه کرد

اِنْفِعَالٌ (ص) - خشم ، غضب ، اوقات تلخی

اِنْفِعَالٌ - تأثر ، عدم مقاومت ، تحمل ، انفعال ، بی ارادگی

اِنْفِعَالٌ نَفْسَانِيٌّ - احساس هیجان آمیز ، تأثر ، اضطراب فکر ، عاطفه (در روانشناسی)

اِنْفَعَلَ (ص) - ازجا دررفت ، آتشی شد ، اوقاتش تلخ شد ، رنجید ، آزرده شد

اِنْفَعَلَ - انجام یافت ، اثرپذیر گشت ، متأثر شد ، تأثیر یافت

اَنْفَقَ - فقیر شد ، بینوا وتنگدست شد ، خرج کرد ، هزینه چیزی را پرداخت ، صرف کرد (در گفتگوی ازپول ، عمر ، سلامتی وغیر اینها)

اَنْفَقَ الْبِضَاعَةَ - کالایی را رواج داد ، خوب بفروش رساند

اِنْفَكَّ - جدا ومجزا شد ، ازهم سوا شد ، انفکاك حاصل کرد ، منفك شد

مَا انْفَكَّ يَفْعَلُ كَذَا - پیوسته ادامه میدهد به

اِنْفِلَاقٌ - شکافتگی ، انشقاق

اِنْفِلَاقُ الصُّبْحِ - دمیدن سپیده یا صبح

اِنْفَلَتَ - رها شد ، آزاد شد

اِنْفَلَجَ (ص) - فلج شد ، دچاریامبتلا بفلج گشت ، شل شد ، چلاق شد

اِنْفَلَقَ - شکافت ، ترکید ، پاره شد ، ترك خورد ، شکاف خورد ، شکست

اِنْفَلَقَ الْخَشَبُ - چوب پراز ترك شد ، پراز شکاف شد

اِنْفَلَقَ الصُّبْحُ - صبح شد ، سپیده دمید

بَكَى حَتَّى انْفَلَقَ - بشدت گریست ، بسختی گریست

اِنْفَلَق ! (ص) - بروگم شو ، جهنم شو

اِنْفِلُونْزا (غ) - انفلوانزا ، نزله وبایی ، نزله همه جاگیر ، گریپ وبایی

اِنْفَهَم (ص) - فهمیده شد

اَنْفِیّ - مربوط به بینی ، تو دماغی ، حرف تو - دماغی ، استخوان بینی ، صدای تودماغی

اَنَفِیّ (ص) - نازك طبع ، لطیف مزاج ، نازك نارنجی ، زیاددقیق ، دقت گیر ، مشکل‌پسند ، داد وبیداد کننده سرچیزهای جزیی

اَنْفِیُّ الشَّکْل - بینی وار ، بشکل بینی

اَنفیتیاتْرُو (غ) - آمفی تاتر ، نمایشگاه گرد یا بیضی

اَنْقَی - پاکتر ، پاکیزه‌تر ، تمیزتر

اَنْقَی - پاك کرد ، تمیز کرد ، تصفیه کرد ، پاکیزه کرد

اِنْقابَتِ الْبَیْضَةُ - تخم مرغ (دراثرجوجه در - آمدن) ترکید ، شکست

اِنْقاد - راهنمایی شد ، راهبری شد

اِنْقادَلَهُ - پیروی کرد از ، اطاعت کرد از ، منقاد شد ، تسلیم شد

اِنْقاص - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف دادن ، تنزل دادن قیمت

اَنْقاض - خرابه (ها) ، ویرانه (ها) ، توده آوار

اِنْقاضَ الْبِناء - ویران‌شد ، خراب شد ، فروریخت ، ویرانه شد

اِنْقاضَ الْبَیْض - تخم مرغ هنگام جوجه بیرون آمدن ترکید ، شکست ، متلاشی‌شد ، خردشد

اِنْقاضَ الْحائِطُ - دیوار فروریخت ، خراب شد ، فرو افتاد

آنَق - خشنود کرد ، راضی کرد ، خوش داشت ، پسند آمد

اَنَق - منظم ومرتب بود ، آراسته بود ، شیك بود

اِنْقَبَض - منقبض شد ، چوروك‌شد ، گرفته شد ، بخود جمع شد

اِنْقَبَضَ الْبَطْن - یبوست پیدا کرد ، مزاج قبض شد ، خشکی آورد

اِنْقَبَضَ صَدْرُهُ - غمگین‌شد ، دلسردشد ، افسرده ودلتنگ شد

اِنْقَبَضَ الْمالُ - پول دریافت شد ، وصول‌شد ، نقد شد

اِنْقَحَ الْکِتابَ - تجدید نظر کرد (درکتاب) ، منقح کرد ، اصلاح کرد ، تصحیح کرد

اَنْقَذَ مِن - نجات داداز ، رهایی‌داداز

اِنْقِراضُ النَّسْل - انقراض نسل

اِنْقَرَض - منقرض شد ، معدوم شد ، نابودشد ، ازپا درآمد ، پایان یافت ، بکلی محو شد ، ازبین رفت ، تمام شد

اِنْقَسَم - منقسم شد ، تقسیم شد ، بخش بخش‌شد

اِنْقَشَر - پوست کنده شد

اِنْقَشَعَ الضَّبابُ اَوِالظَّلامُ اَوِالْغَيمُ - مه يا تاريكى يا ابر برطرف شد ، پراكنده شد ، زايل شد

اَنْقَصَ - كم كرد ، كاست ، كاهش داد ، كسر كرد

انقص الثمن اوِ الدَّرجة اوِالحجم - قيمت ، درجه يا حجم چيزى را كم كرد ، تخفيف داد ، تنزل داد

انقص مِنْ - كمتر از

اِنْقَصَدَ - شكسته شد ، شكست

اِنْقَصَفَ - ريزريزشد ، خردشد ، شكست

اِنْقَصَمَ - شكست ، از هم جدا شد (در اثر شكستگى)

اِنْقَضَّ الطَّائِر - فرود آمد ، بزمين نشست (در گفتگوى ازپرندگان)

اِنْقَضَّ عَلىٰ - حمله كرد ، يورش آورد بر

اِنْقِضاءُ - پايان ، گذشت ، سپرى شدن ، بآخر رسيدن

اِنْقَضىٰ - گذشت ، سپرى شد ، منقضى شد ، تمام شد ، اتمام يافت ، ازدست رفت

اِنْقَضىٰ اجلهُ - مرد ، درگذشت

اِنْقَضَى الأجَلُ (المَوعِد) - موعد پرداخت سررسيد ، مهلت يا وعده پايان يافت

اِنْقَضَى الأجَلُ (العُمر) - اجل يا مرگ فرا رسيد

اِنْقِطاعُ - جدايى ، جدا شدن ، متوقف شدن ، بندآمدن ، بازايستادن

اِنْقِطاعُ البَولِ - شاش بند ، حبس البول

بِلَا انْقِطاعٍ - بدون توقف ، لاينقطع ، پيوسته ، دائماً ، پى درپى

اِنْقَطَعَ - قطع شد ، جدا شد ، بريد

اِنقطع اِلىٰ - حواسش را جمع (چيزى) كرد ، همه وقتش را روى (چيزى) گذاشت ، پرداخت به ، وقت خودرا وقف كرد يا اختصاص داد به

اِنقطع التَّيار (الكَهْرَبِيّ) - جريان برق قطع شد

اِنقطع الحَبلُ والسِّلْكُ - ريسمان يا سيم پاره شد ، بريد ، قطع شد

اِنقطع الخط (الشَّرِيطُ الحَدِيدِيّ) - خط آهن قطع شد ، جدا شد ، شكست

اِنقطع عَن - دست برداشت از ، دست كشيد از ، پرداخت از

اِنقطع المَطَرُ والصَّوتُ - باران ، صدا و غير اينها بندآمد ، بازايستاد ، متوقف شد

اَنْقَعَ (كالأعشابِ الطِّبِّيَّةِ لاِسْتِخراجِ خَواصِّها) دم كرد يا جوشاند (در گفتگوى ازگياهان طبى براى بدست آوردن خاصيت آنها)

انقع الشَّيئَ فِي الماءِ - چيزى را درآب خيساند

انقع العطشَ اوِالغُلَّة - تشنگى ياهيجان وخشم را فرونشاند

اِنْقَعَ الْماءُ - آب راكد ماند ، ايستاد ، گنديد

اِنْقِلابُ اِجْتِماعِیّ - انقلاب ، سرنگون كردن (رژيم حكومت) ، برانداختن حكومت ، كودتا

اِنْقِلابُ شَمْسِیّ - (د... يئت) انقلاب ، تحويل

اِنْقِلاب عَسْكَرِیّ - كودتای نظامی

اِنْقَلَبَ - دگرگونه شد ، بازگشت بحال اول ، تغيير كرد ، واژگون شد ، برگشت

اِنْقَلَبَ اِلی اَهْلِه - بخانه‌اش بازگشت

اِنْقَلَبَ عَلَيْه - باو چپ تابيد ، باو مخالف شد

اِنْقَلِيس (س) - مارماهی

اِنْقِياد اَعْمی - اطاعت كوركورانه

اِنْكارُ الْجَمِيل - حق‌ناشناسی، كفران، ناسپاسی، نمك نشناسی

اِنْكارُ الذّات - ترك نفس ، ترك لذات نفس

اِنْكَبَّ عَلی اَمْرٍ - تصميم گرفت ، عزم (كاری) كرد ، وقت‌خودرا اختصاص‌داد به ، خود را وقف كاری كرد

اِنْكَبَّ عَلی وَجْهِه - بزمين افتاد ، دمرافتاد ، (مجازاً) ازپا درآمد ، سست شد ، مغلوب شد ، خاضع وپست شد

اِنْكَبی - لغزيد وافتاد

اِنْكَبی لِوَجْهِه - دمرافتاد ، بزمين افتاد

اِنْكِتامُ الْبَطْنِ (ص) - قبض مزاج ، يبوست

اَنْكَحَ - بازدواج درآورد ، بحباله‌نكاح درآورد، برای هم عقدكرد ، وصلت داد

اَنْكَد - بدبخت ، تيره بخت

اَنْكَرَ - انكار كرد ، تكذيب كرد ، حاشاكرد، اعتراف نكرد ، نشناخت ، بجا نياورد ، سخن خود را پس‌گرفت ، ترك كرد ، انكار كرد ، دست از عقيده خود كشيد ، رد كرد ، قبول نداشت

اَنْكَرَ ابْنَهُ (مثلا) - انتساب بچه یی را بخود منكر شد ، فرزند خود ندانست ، بفرزندی قبول نداشت

اَنْكَرَ ذاتَهُ - ترك خودكرد ، ترك لذات نفس كرد

اَنْكَرَ عَلَيْهِ الْاَمْرَ - كاری را تقبيح كرد ، بد دانست ، تصويب نكرد ، ردكرد

اِنْكَرَبَ - بغم وغصه دچار شد ، بآشفتگی مبتلا شد ، دلتنگ ومضطرب شد ، آشفته وپريشان شد

اِنْكِسارٌ - شكستگی ، شكست يا عدم موفقيت(در هركاری)

اِنْكِسارُ الْقَلْبِ - افسردگی ، دل شكستگی

اِنْكِسارُ النُّورِ اَوِ الْاَشِعَّةِ - (درفيزيك) انكسار نور

اِنْكَسَرَ - شكست (فعل لازم) ، شكست خورد

اِنْكَسَرَ التّاجِرُ - ورشكست شد

اِنْكَسَرَ الْحَرُّ وَالْغَضَبُ وَالْعَطَشُ - گرما ،

خشم یا عطش فرو نشست ، فروکش کرد ، کم شد، کاسته شد

اِنْکَسَفَ(ص) - خجالت کشید،ازخجالت سرخ شد

اِنْکَسَفَتِ الشَّمْسُ - خورشید گرفت ، منکسف شد

اِنْکِشارِیّ (غ) - یَنکی چری : سرباز پیاده نظام که جزءپاسبانان سلطان عثمانی بود،سربازعثمانی

اِنْکِشارِیَّة - ارتش عثمانی

اِنْکَشَحَ (ص) - برطرف شد ، زایل شد ، ناپدید شد (درگفتگوی ازابروماننددآن)

اِنْکَشَحَ الْقَوْمُ - متفرق شدند ، پراکنده شدند، ازهم پاشیدند

اِنْکَشَفَ - پوشش از روی چیزی برداشته شد ، برهنه شد ، آشکار و معلوم شد ، فاش شد ، ظاهر شد

اِنْکَشَفَ لورفت ، رسواشد ، درمعرض درآمد، جلوه کرد ، نشان داده شد

اِنْکَفَّ عَنْ - دست کشید از ، دست برداشت از ، خودداری کرد ، ترك کرد ، ول کرد

اِنْکِفاء - واژگونی ، وارونه شدن

اِنْکَفَأَ - افتاد ، لغزید ، غلتید، روی زمین افتاد، برو درافتاد ، برگشت ، عودت کرد

اِنْکَفَأَ الْاِناءُ - ظرف وارونه شد ، واژگون شد ، برگشت

اِنْکَفَأَ الْقَوْمُ - عقب نشینی کردند ، عقب افتادند

اِنْکَفَأَ اللَّوْنُ - رنگ تغییر کرد ، رنگ (چیزی) پرید ، پژمرد

اِنْکَفَی (ص) - وارونه شد ، واژگون شد ، برگشت ، افتاد ، برو درافتاد ، لغزید ، غلتید ، بزمین افتاد

اِنْکَفَتَ رِجْلُهُ - پا چنبری شد

اِنْکَلَ عَنْ - ردکرد ، دفع کرد ، نپذیرفت ، جلوگیری کرداز ، متنفر کرداز

اِنْکِلْتَرا ، **اِنْکِلْتَرة** (غ) - انگلستان

اِنْکِلِزِیّ (غ) - انگلیسی ، مربوط بزبان یا مردم انگلیس

اِنْکِلِیزِیّ (غ) - زبان انگلیسی ، شخص انگلیسی

اَنْکَلِیس (س) - مارماهی

اِنْکِماشِیّ - جمع شونده ، قبض شونده ، مربوط بانقباض وجمع شدن

اِنْکَمَشَ - منقبض شد ، درخود جمع شد

اِنْکَمَشَ الْجِلْدُ - چوروك خورد ، چوروك شد (پوست بدن)

اِنَّما - فقط ، لیکن ، ولی

اَنْمَی - رویاند ، رشد داد ، باعث رشد شد ، نمو داد ، پرورش داد ، افزود ، زیاد کرد ، توسعه داد

اِنْماعَ - آب شد ، ذوب شد ، بصورت مایع در - آمد ، جاری شد

اِنْمَحَصَ - صاف شد، پالود ، شفاف شد، روشن شد

تصفیه شد ، پاك شد

اِنمحق - تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از بین رفت

انمر - خالدار ، خال خالی

اَنمَش - ککمك دار

اِنمغص - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

انملة ج انامِل - سرانگشت ، بنان

قید انملة - ذره ، خرده

اِنملس - لیزخورد ، دررفت ، فرارکرد

اِنملص = **اِنملس**

انموذج - نمونه (کالا) ، مسطوره

انموذج - مثال ، مدل ، طراز ، نوع ، سبك ، نمونه شایان تقلید ، سرمشق ، قالب ، الگو ، شکل ، طرح ، نقشه

اَنَناس (غ) - آناناس ، قشطه

انوبِیس (غ) - راهنمای ارواح مردگان (بعقیده مصریان قدیم)

انوثة - زنانگی ، زنی ، حالت زنانه ، جنس‌زن ، طبیعت زنانه ، طبقه زنان

اِنوجد (ص) - یافت شد

انور - آشکارشد ، ظاهر شد ، فاش شد ، معلوم ومکشوف گشت

انوف - مغرور ، متکبر ، منیع‌الطبع ، خودبین ، کسیکه بکارهای پست تن در نمیدهد

انوق - کرکس مصری ، لاشخور ، عقاب

بیض‌الانوق - تخم مرغ بزرگ افسانه یی ، تخم عقاب (هرامرمحال وممتنعی‌را به «بیض‌الانوق» تشبیه میکنند)

اِنهاء - تمام کردن ، انجام دادن ، تکمیل کردن ، پایان‌دادن

انهی - تمام کرد ، پایان داد به ، ختم کرد ، تکمیل کرد

انهی الیه‌الخبر - خبر باو رساند ، ابلاغ کرد ، اورا مطلع ساخت ، خبرداد

اِنهار - شکست ، فرو ریخت ، از ریشه خراب شد ، مضمحل شد

اِنهارت اعصابه - اعضاء یا اعصابش ازکار افتاد

اِنهال‌التراب - (توده‌های خاك) فروریخت

اِنهالوا علیه بالضرب والشتم - باکتك‌ودشنام بدو حمله‌ورشدند

اِنهتك - پاره شد ، درید ، ریش ریش شد ، پاره پاره شد ، رسوا شد ، افتضاح شد

انهج - اورا ازنفس انداخت

انهج‌الامر والطریق - کار یا طریقه ای را روشن کرد ، آشکار ساخت ، واضح کرد ، صاف کرد ، توضیح داد

انهج الامر والطریق - کاری یا طریقه یی آشکار شد ، واضح شد ، روشن شد ، صاف شد ،

توضیح داده شد

اِنهجم البیت - خانه خراب شد ، فروریخت ، منهدم گشت ، بکلی ویران ونابود شد

اِنهجم الدمع - اشك جاری شد ، فروریخت

اِنْهجم الرَّجُل (ص) - ضعف مزاج پیدا کرد (در اثر پیری) ، فرتوت شد

اِنهدَّ - منهدم شد ، بکلی ویران یاخراب شد ، فروریخت

اِنهدّت صِحّته اوقُواه - مزاجش ضعیف شد ، ازپا افتاد

اِنْهدَمَ - فروریخت ، نابود شد ، ویـران شد ، تبدیل بویرانه شد

اِنْهِزامْ - شکست خـوردن ، تار و مـار شدن ، مغلوب شدن

اِنْهزَلَ - لاغر شد ، بی‌قوت شد ، ازبین رفت

اِنهزم الجند - شکست خوردند ،مغلوب شدند ، واژگون شدند ، تار و مار شدند (در گفتگـوی از سپاه)

اِنْهَشَمَ - ریزریزشد ، خردشد

اِنْهصَرَ - شکست ، شکسته شد ، خمیده شد ، پیچیدگی پیداکرد

اِنْهِضام - هضم شدن

انهض - بلندکـرد ، بر پا داشت ، بـه جنبش واداشت

اَنْهَضَ - بیدارکرد ، تهییج کرد ، تحریك کرد ، بکاروواداشت

اِنْهَضَمَ - هضم شد

اَنْهَكَ - شکنجه‌کرد ، عذاب‌کرد ، رنجه‌کرد ، زیـاد خسته کـرد ، از زیـر نقب زد ، وسایل خرابی جایی‌را فراهم‌کرد ، کم‌کم خراب‌کرد ، سست‌کرد

اِنهَلّ المطرُ - باران سخت بارید ، بشدت‌بارید

اِنهلك - خودرا بخطر انداخت ، خـودرا در مهلکه افکند ، خودرا بورطه هلاکت انداخت

اِنْهِماكْ - جـذب ، مجـذوبیت ، استغـراق وخوض (در)

بِانْهِماكْ - بـا شیفتگی ، با جذبـه و شور ، مجذوبانه

اِنهمر - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اِنهمك فِی شَهَواتِهِ مثلاً - خـود را تسلیـم شهوت نفس کـرد ، بشهوت رانـی افتاد ، در شهوت رانی افـراط کرد ، غرق در شهوت - رانی شد

اِنهمك فِی الاَمْر - درکاری جدیت وسر سختی بخرج داد ، سخت بکاری مشغول شد ، غرق در انجام کاری شد

اِنهملتِ السَّماءُ - باران ادامه یافت ، بـاران پشت داشت

اِنهملت عینه - سیل اشکش روان شد

اِنْهوَی - فروافتاد ، سقوط‌کرد ،افتاد

اِنْهَوَسَ (ص) - احمق شد ، شیفته شد ، نادان شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده شد ، اغفال شد

اُنْهِیَ اِلَیْهِ الْخَبَرُ - خبر یافت ، خبر باور سید

اِنْهِیارٌ - فرو ریختگی (آوار) ، اضمحلال ، شکست

اِنْهِیارُ الطَّیّارَةِ - سقوط هواپیما ، متلاشی شدن هواپیما

اِنْهِیارٌ عَصَبِیٌّ - شکستگی بنیه

آنِیَةٌ خَزَفِیَّةٌ - ظروف سفالین

آنِیَةٌ صِینِیَّةٌ - ظروف چینی ، چینی آلات

اَلْاَنِیسُ - زاغ کبود (پرنده)

اَنِیسٌ - مهربان ، دلجو ، خوش مشرب ، قابل معاشرت ، معاشر ، خوش معاشرت ، اهلی ، خانگی ، مطبوع ، ملایم ، خوشی دهنده

اَنِیسُونُ (غ) - بادیان رومی ، انیسون ، تخم بادیان ، زنیان

اَنِیطَةٌ (ص) - نان خشك ، نان سفت ، خوراکی خشك

اَنِیقٌ - ظریف ، لطیف ، زیبا ، دقیق ، ریزه کار ، دارای ذوق ، خوش سلیقه ، فریبا ، مشکل پسند ، دقت گیر ، شیك پوش

اَنِیقٌ - آراسته ، مرتب ، شسته ورفته ، پاکیزه ، منظم ، شیك

اَنِیمُومِتْر (غ) - بادسنج ، بادنما

اَنِینٌ - ناله ، گله ، شکایت توأم با ناله

اَوْ - یا ، مگراینکه ، بجزاینکه

آوَی - محفوظ داشت ، پناه داد ، مسکن داد ، جا داد ، منزل داد به ، پذیرایی کرد

آوَی الْبَیْتَ وَاِلَیْهِ - (درخانه) استراحت کرد ، آرمید

فِی الْاَوَی - در منزل ، توی خانه ، درزیر سقف یا پناهگاه

اُوارٌ ج اُوَرٌ - گرما ، گرمی ، حرارت ، سوز ، عطش ، دود

اَواصِرُ الصَّداقَةِ - پیوندهای دوستی ، علائق مودت

اَوانٌ - وقت ، دوره ، زمان ، موسم ، فصل

فِی اَوانِهِ - بموقع خود ، درخور فصل ، درموقع مناسب ، بجا ، بهنگام ، بموقع

فِی غَیْرِ اَوانِهِ اَوْ وَقْتِهِ - نابهنگام ، بی مورد ، بیموقع ، بیمحل

اَوانٍ زُجاجِیَّةٌ - بلورآلات ، شیشه آلات

اَوانٍ فَخّارِیَّةٌ - ظروف سفالین ، سفالینه ، ظروف گلی

اَوانُ قَطْفِ الثَّمَرِ - موقع میوه چینی

اَوْبٌ - بر گشتن

مِنْ کُلِّ اَوْبٍ - ازهرسمت ، ازهرجهت

اَوْبَأَ اِلَیْهِ - اشاره کرد به

اوبأالمكان - وباآمد در ، جایی‌را وباگرفت

عِلم الأوبئة - علم ناخوشیهای همه‌جا گیر ، وبا شناسی

أوباش - اراذل ، اوباش ، توده مردم پست

أوبَر - مو دار ، کُرکی ، کرك دار

أوبَر - موی فراوان داشت یا پیدا کرد

اُوبرا (غ) - اُپرا ، درام توأم با موسیقی

أوبَق - خراب کرد ، ویران کرد ، هلاك ساخت، خوار کرد ، پست کرد ، تحقیر کرد ، توهین وارد آورد ، خفت داد ، تباه وفاسد کرد

اوبه له ، اوبه به - توجه کرد به ، ملتفت شد ، رعایت کرد ، دقت کرد ، احترام کرد

اوتد الوتد - میخ را ثابت واستوار کرد

اوتر الحبل - ریسمان یا طناب را سفت کرد ، محکم کرد ، محکم بست

اوتر القوس - کمان را زه کرد ، زه انداخت

اوتوقراطی (غ) ، حاکم مطلق ، سلطان مستبد یا مطلق‌العنان ، مربوط بحکومت خودسرانه یا استبدادی

اوتوقراطیة (غ) - حکومت مطلقه ، حکومت استبدادی

اوتوموبیل (غ) - اتمبیل ، ماشین سواری

اوثأ الید - ضربه وارد آورد بدست ، دست را کبود کرد ، کوفته کرد

أوثَب - جست و خیز داد ، باعث جستن شد ، وادار بجستن کرد

أوثَق - محکم بست ، سفت کرد ، باطناب بست ، زنجیر کرد ، بخو کرد ، (مجازاً) مانع شد ، مقید کرد

أوْج - اوج ، بلندی ، حد اعلای بلندی ، قله ، نوك ، رأس ، سر

بلغ الأوج - اوج گرفت ، باوج رسید ، به منتها رسید

اُوجاق - بخاری (ازهر نوع)

اوجاق الطبخ - فرخوراك پزی

أوجَب - یك وعده غذا خورد

اوجب الأمر علیه - موظف ساخت ، ملزم کرد ، تکلیف کرد

اوجب له حقه - حق اورا رعایت کرد ، مراعات کرد

أوجَد - بوجود آورد ، تولید کرد ، ایجاد کرد، خلق کرد ، آفرید ، آورد ، سبب شد ، فراهم کرد ، بوقوع رساند

اوجده علی الامر - مجبور ساخت بر، ناگزیر کرد بر

اوجده مطلوبه - سبب دست یافتن شد بر ، پیروز ساخت بر ، مقصود کسی‌را حاصل کرد

اوجز الکلام اوفیه - سخن باختصار گفت ، مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ، کوتاه کرد

أَوْجَسَ - پیش از وقوع حس کرد ، توهم کرد ، نگران یا دل واپس (امری)شد

أَوْجَفَ - مضطرب کرد ، آشفته وپریشان کرد ، متلاطم کرد ، بلرزه درآورد ، سراسیمه کرد

أَوْجَعَ - بدردآورد ، رنج داد ، عذاب داد ، آزرد ، اذیت کرد

أَوْجَهَهُ - آبرومند ساخت ، برجسته کرد ، افتخار داد ، والا مقام کرد ، رفیع و بزرگ گردانید

أَوْحَى إِلَيْهِ - اشاره کرد ، با اشاره فهماند ، القاء (عقیده وامثال آن) کرد به

أَوْحَى إِلَيْهِ - رازی را بر او فاش کرد ، آشکار کرد ، معلوم داشت

أَوْحَى فِي قَلْبِهِ كَذَا ، أَوْحَى إِلَيْهِ بِكَذَا - الهام کرد به ، وحی فرستاد بر ، وحی کرد

أَوْحَشَ الْمَكَانُ - متروك ماند ، مهجور شد ، دلتنگ کننده شد ، ملالت انگیز گشت (در گفتگوی ازمکان)

أَوْحَلَ - درگل ولای فروبرد

أَوْد ، أَوْدَة - بار

أَوَدُّ أَنْ أَذْهَبَ لَوْ أَمْكَنَنِي - اگرمیشد میرفتم

أَوْدَى - هلاك شد ، نابود شد

أَوْدَى بِهِ - کشت ، هلاك کرد ، نابود ساخت ، بکلی خراب کرد

أَوْدَى بِهِ الْمَوْتُ - مرگ اورا نابود ساخت یا ازمیان برد

أَوْدَى بِصِحَّتِهِ - سلامت اورا بخطرانداخت

أَوْدَى بِمَالِهِ - مال وثروت کسی را ضایع کرد ، تلف کرد ، از بین برد ، باعث ازدست دادن شد

أُوْدَة ج أُوَد (ص) - اطاق

أَوْدَعَ التَّأْمِينَ - پول سپرد در ، پول گذاشت در (بطورامانت)

أَوْدَعَ الْجُثَّةَ الْقَبْرَ - دفن کرد ، بخاك سپرد (در گفتگوی ازجنازه)

أَوْدَعَ الرَّجُلَ الشَّيْءَ - چیزی‌را بعنوان ودیعه نزدکسی گذاشت

أَوْدَعَهُ السِّجْنَ - کسی را بزندان انداخت ، در زندان افکند ، زندانی کرد

أَوْدَعَهُ السِّرَّ - راز نزدکسی نهفت ، محرمانه گفت به

أَوْدَعَ كِتَابَهُ كَذَا - چیزی‌را درکتاب ذکرکرد ، مطلبی را درکتاب نوشت

أَوْرَى الزَّنْدَ - آتش روشن کرد ، گیراند ، از سنگ چخماق آتش درآورد

أَوْرَاق اعْتِمَاد - استوارنامه(ها)

أَوْرَاق رَابِحَة - برگها یاورقهای برنده

أَوْرَاق الشَّحْن - بارنامه‌ها

أَوْرَاق مَالِيَّة - اسکناس ، اوراق بهادار

أَوْرَاق الْيَانَصِيب - بلیط های بخت آزمایی

أورانجوتان (غ) - آدم جنگلی ، نسناس

أورث - وارث کرد ، بجانشینی تعیین کرد

أورث بوصية - کسی را با وصیت وارث خود کرد

أورثه كذا - باعث شد بر ، سبب شد بر ، علت شد ، موجب شد

أورد - آماده کرد ، تقدیم کرد ، حاضر کرد ، تهیه کرد ، حاضر و آماده کرد و تقدیم داشت

أورد - منجر شد به ، منتج شد به ، منتهی شد به ، کشید به ، آورد به

أورد - بحساب بانك گذاشت یا پرداخت

أورد البضائع من الخارج - کالا از خارجه وارد کرد

أورد الكلام او البرهان - سخن یا دلیلی را ذکر کرد ، گفت ، ایراد کرد ، اقامه کرد ، نقل کرد

أورط - گرفتار کرد ، بسختی انداخت ، گیر انداخت ، پیچا پیچ کرد ، در تنگنای دشواری گرفتار کرد

أورطة (غ) -- گردان (درارتش)

أورطة (غ) - اورتا ، شریان قلب

أورف الظل - سایه گسترش یافت ، پایدار شد

أورف النبات - سرسبز و تازه گشت (گیاه)

أورق الرجل - ثروتمند شد ، غنی شد ، مالدار شد

أورق الشجر - درخت برگ داد ، برگ درآورد

أورق الشجر - برگ درخت را چید ، کند

أورق الطالب - خواهنده بمقصود خود نرسید

أورنيك (غ) - ورقه درخواست شغل یا مناقصه وأمثال اینها ، تقاضانامه‌ی چاپی که شخص برای کاری باید آنرا بوسیله مشخصات خود پر کند ، سرمشق ، مدل ، الگو ، نمونه ، طرح ، نقشه

أوروبي - اروپایی ، فرنگی

أوروبة ، أوروبا - اروپا ، فرنگستان ، فرنگ

أوز (ص) - استهزا کرد ، با شوخی بستوه آورد ، دست انداخت ، مسخره کرد

اوز العراق - قو

اوزة ج اوز - غاز

فرخ الاوزة او الاوز - جوجه غاز

أوزون (غ) - أزن : اکسیژن متراکم

أوزي (ص) - بچه بره ، گوشت بچه بره ، گوشت شیشك

أوزيرس (غ) - الهه مصر باستان

الأوساط الاجتماعية او السياسية - محافل اجتماعی یا سیاسی

الأوساط الجامعية - محافل دانشگاهی

أوسخ - كثيف کرد ، چرك و آلوده کرد ، خاك آلود کرد

أوسط - وسط ، میان ، میانه

الشرق الأوسط - خاورمیانه

أُوسْطَی (ص) - استادکار ، درشکه چی ، لوکوموتیوران ، راننده این قبیل وسائل نقلیه

اَوْسَعَ - گشادکرد ، پهن وعریض کرد ، توسعه داد ، بسط داد ، بزرگ‌کرد ، منبسط کرد ، گشود

اَوْسَعَ - مالدار شد ، پولدارشد ، ثروتمند شد، غنی شد

اَوْسَعَ - وسیع‌تر کرد ، توسعه بیشتر داد، گشادتر کرد ، عریض‌تر کرد

اَوْسَعُ - وسیعتر ، گشادتر ، جادارتر ، بزرگتر

اَوْسَعَ الْخَرْقَ - سوراخ یا رخنه یی را بزرگ کرد ، شکاف کوچکی را مثلا بزرگتر یاگشاد- ترکرد

اَوْسَعَ الْخَرْقَ فِی الْمَعْدِنِ - برقو زد ، قطر درونی لوله‌را وسیع کرد

اَوْسَعَ عَلَیْهِ - غنی‌ساخت، ثروتمند کرد ، وسعت داد (ازنظرمالی)

اَوْسَعَ لَهُ مَکاناً - جا بکسی داد ، جا بازکرد (برای)

اَوْسَعَ النَّفَقَةَ - زیاد خرج‌کرد ، ریخت وپاش کرد ، وسعت داد در خرج ، مخارج زیادکرد

اَوْسَقَ - بارگیری کرد ، بار زد در کشتی وامثال آن

اَوْشَكَ اَنْ یَسْقُطَ - درشرف سقوط بود

اَوْصَی اِلَیْهِ - کسی‌را وصی خودقرارداد

اَوْصاهُ بِ - اورا توصیه کرد برچیزی ، امری‌را صلاح دانست برای کسی ، امر کرد به

اَوْصَی بِهِ - تمجید کرد از ، تعریف کرد از ، ستود

اَوْصَی بِعَمَلٍ - سفارش داد (برای ساختن چیزی چون کفش وامثال آن یا واردکردن کالایی ازخارجه)

اَوْصَی بِفُلانٍ - کسی را بمقامی توصیه کرد

اَوْصَی فُلاناً بِکَذا - کسی‌را متعهد کاری کرد ، درباره چیزی بکسی سفارش کرد

اَوْصَی لَهُ بِکَذا - چیزی را برای کسی میراث قرارداد ، مالی را وصیت‌کرد بکسی دهند

اَوْصال - جمع وُصْل یعنی اعضاء ، اندامها ، مفاصل ، (مجازاً) اعضای مجلس وغیرآن

اَوْصَبَ - مریض شد ، ناخوش‌بود یا شد ، کسالت داشت

اَوْصَدَ الْبابَ - دررا بست

اَوْصَلَ - انتقال داد ، برد ، رسانید ، فرستاد ، عبور داد ، ردکرد ، چیزی را بجای دیگر نقل کرد ، (درفیزیك) حرارت ، نور، برق وامثال اینهارا انتقال داد ، هادی گرما یا برق بود

اَوْصَلَ - همراه رفت ، مرافقت و همراهی کرد ، مشایعت کرد ، همراه کسی بجایی رفت ، کسی را تا منزل همراهی کرد واورا بخانه رساند

اَوْصَلَ - رهبری کرد ، راهنمایی کرد ، ارشاد

کرد ، هدایت کرد ، پیشوایی وزعامت کرد

اَوْصَلَ اِلی - راهنمایی کرد به ، برد به ، انتقال داد به ، منجر شد به ، منتهی شد به ، کشیده شد به

اَوْصَلَ الرّاکِبُ صَدیقَهُ - کسی را پیش خود سوار کرد ، دوستش‌را باخود سوار کردو برد

اَوْصَلَ الشَّیْئَ اِلی - تحویل داد ، چیزی را به مقصد رساند ، چیزی را بجایی فرستاد ، چیزی را بجایی برد

اَوْضَة ج اُوَض (ص) - اطاق (چون تلفظ دال وضاد تقریبا شبیه بیکدیگر است از اینرو این کلمه را گاهی با ضاد وگاهی بادال مینویسند)

اَوْضَحَ - شرح داد ، تفسیر کرد ، روشن کرد ، ثابت کرد ، آشکار ساخت ، اظهار کرد یا داشت ، بیان کرد ، فهماند ، تعبیر کرد ، نشان داد ، مدلل کرد ، رساند ، حالی کرد ، توضیح داد ، واضح کرد (در گفتگوی ازمطلب یا موضوع)

اَوْطَأْ مِن - پایین‌تراز ، پست‌تراز

اَوْطاد - کوهها

اِوَع (ص) - مواظب باش که نه ... ، مبادا

اَوْعی - شامل بود ، دربرداشت ، جاگرفت

اَوْعی الحَدیثَ - سخن را درك کرد ، فهمید ، حفظ کرد

اَوْعی الشَّیْئ - چیزی را در ظرف قرار داد ، درظرف گنجانید ، همه‌ی‌چیزی‌را گرفت ، برداشت ،

کشید ، جذب کرد ، فرا گرفت

اَوْعَبَ الشَّیْئَ فِی الشَّیْئِ - درج کرددر ، جا داد در ، داخل کرددر ، درمیان گذاشت

اَوْعَبَ الشَّیْئ - همه‌ی‌چیزی‌را گرفت ، برداشت ، جذب کرد ، کشید ، دردست گرفت ، اشغال کرد ، فراگرفت

اَوْعَدَ کَذا اَوْبِهِ - قول داد ، وعده انجام یا عدم انجام کاری را داد

اَوْعَدَهُ بِشَرٍّ - کسی را تهدید کرد

اَوْعَزَ اِلَیْهِ بِکَذا - چیزی را تلقین کرد به ، پیشنهاد کرد به ، القاکرد به (درموردالقاء عقیده ومانندآن بیشتر گفته میشود)

اَوْغَرَ صَدْرَهُ عَلی - ذهن کسی را مشوب کرد (نسبت به)

اَوْغَلَ فِی السَّیْرِ - شتاب کرد ، عجله کرد ، سرعت گرفت (در راه)

اَوْغَلَ فی کَذا - کاملا رخنه کرد در ، نفوذ کرد در ، فرورفت در

اَوْغَلَهُ فی کَذا - فروبرددر ، غوطه‌ورساخت‌در ، (مجازاً) دچارساخت ، گرفتار کرد

اَوْغَلَ فِی الکَلامِ - درسخن مبالغه کرد

اَوْفی - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، کاملا بانجام رسانید

اَوْفی بِالوَعْدِ - بوعده وفاکرد ، سرقول خود ایستاد

اَوْفَی الرَّجُلَ حَقَّهُ - حق کسی را تماماً داد ، حساب کسی را واریز کرد

اَوْفَدَهُ - کسی را بعنوان نماینده فرستاد، اعزام داشت

اَوْفَرُ - فراوانتر ، زیادتر ، بیشتر

اَوْفَرُ (ص) - صرفه جوتر ، کم خرج تر ، مقرون بصرفه

اَوْفَرَ الشَّیئَ - افزود ، زیادکرد ، فراوان نمود

النَّصِیبُ الاَوْفَرُ - سهم عمده ، سهم کلی

اَوَقَّ - نحوست آورد ، شوم بود برای ، بدبخت کرد

اَوَقَّ عَلَیْهِ (ص) - تطیرزد، آوای جدایی برآورد ، نشانه بدی یا زیان بود برای ، حاکی از مصیبت وبلا بودبرای

اَوْقَدَ النَّارَ - آتش افروخت ، آتش را شعله ور ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اَوْقَدَ فِیهِ النَّارَ - آتش زد ، طعمه حریق ساخت، بآتش کشید

اَوْقَدَ الْمِصْبَاحَ - چراغ را روشن کرد

اَوْقَعَ بِهِ - غلبه کرد بر ، بر انداخت ، فرو انداخت ، ساقط کرد ، حمله کرد به ، هجوم آورد به

اَوْقَعَ تَحْتَ الشُّبْهَةِ - بشك انداخت ، بشبهه انداخت

اَوْقَعَ فی تَهْلُکَةٍ - بمخاطره انداخت ، بهلاکت انداخت

اَوْقَعَ فی فَخٍّ - بدام انداخت

اَوْقَعَ الْمُوسِیقَی - سازرا کوك کرد ، هم آهنگ کرد(در گفتگوی ازنوازنده یا موسیقی دان)

اَوْقَفَ - سرپا نگه داشت (درگفتگوی از شخص یا شیی) ، متوقف کرد ، بازداشت ، بازداشت کرد، بندآورد ، موقوف کرد

اَوْقَفَ تَنْفِیذَ الْحُکْمِ الْجِنَائِیِّ - اجرای حکم دادگاه را متوقف کرد ، بتأخیر انداخت ، ببعد موکول کرد

اَوْقَفَ الْجَرِیدَةَ - روزنامه را توقیف کرد

اَوْقَفَ الْعَامِلَ عَنِ الْعَمَلِ - ازکار معلق کرد ، منتظرخدمت کرد

اَوْقَفَ عَلی - آشنا ساخت با ، اطلاع داد بر ، آگاهی داد ، آگاهانید

اَوْقَفَ الْعَمَلَ - کاررا موقتا تعطیل کرد ، بتأخیر انداخت ، متوقف یاموقوف کرد

اَوْقَفَ مالاً - مالی را در راه خیر وقف کرد ، وقف عام کرد

اَوْقَفَ مِلْکَهُ لِاَوْلَادِهِ - ملك خودرا وقف اولاد کرد

اَوْقَفَ النَّزْفَ - خون‌را بندآورد

اَوْقَفَ نُمُوَّ النَّبَاتِ وَالْحَیَوانِ - از رشد باز داشت ، نموگیاه یاحیوان را متوقف کرد

اَوْقَفَ وَقْتَهُ عَلی - وقت خودرا اختصاص داد به،

مخصوص گردانید بر

أُوقِيانُس ، اوقيانوس (غ) - اقيانوس

الأوقيانُس الأطلنطيّ (غ) - اقيانوس اطلس ، دریای اتلانتیك

الأوقيانُس الباسيفيكيّ (غ) - اوقيانوس آرام

الأوقيانُس المتجمِد الجنوبيّ - اقيانوس منجمد جنوبی

الأوقيانُس المتجمِد الشماليّ - اقیانوس منجمد شمالی

الأوقيانُس الهِنديّ - دریای هند ، اقیانوس هند

أوقِيَّة - سنگ ترازو : مساوی یك کیلو وسابقاً سنگی بوده مساوی ۷ مثقال تقریباً

أوكَس - ارزش یا قیمت چیزی را کم کرد ، نرخ چیزی‌را تنزل داد

أُوكِسَ التّاجِرُ - بازرگان ورشکست شد ، ورشکست

أوكسيجين (غ) - اکسیژن

أوكَل بِاللهِ - توکل بخدا کرد

أوَّل - تفسیر کرد ، تأویل کرد

أوَّل اِبْريل - روز یکم آوریل که دروغ گفتن در آن روز روا است (از نظر سنن باستانی اروپائیان)

أوَّل البارِحة - پریروز

أوَّل دَرَجَة - درجه یك ، ممتاز ، درجه اول ، بالاترین درجه ، نخستین مرحله ، قدم اول

أُولاء ، اولئك - آنها

أوْلى فُلاناً الأمر - کسی را متصدی کاری کرد ، تصدی داد به ، عهده‌دار کاری کرد ، اعتماد کرد بکسی (برای واگذاری کاری باو)

أولاه ثِقته - اعتمادواطمینان کرد به

أولاه كذا - چیزی را برای کسی فراهم کرد

أوْلى لَهُ أنْ ... - بهتراست (برای او) که ... ، مناسب‌تر است که ...

أولاه معروفاً - مرحمت کرد (در حق کسی) ، نیکی کرد به ، لطف کرد به ، موردلطف قرارداد

أولج داخل کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ، درج کرد

أولس بِالحديث - دو پهلو حرف زد ، زبان بازی کرد

أُولِعَ بِهِ - بسیار مشتاق شد ، علاقه مند بود یا شد ، عاشق گشت ، آرزومند شد ، بسیار اشتیاق‌یا میل پیدا کرد به

أولع فُلاناً بِكذا - باشتیاق انداخت ، مشتاق کرد ، علاقه مند کرد

أولم - ولیمه داد ، مهمانی‌ترتیب داد ، پذیرایی کرد

أولم اقل لك ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ ، بتو نگفتم ؟

أولم يكن ؟ - نبود ؟

أولمپي (غ) ، **النبي** (غ) - المپیك ، مربوط به

کوه المپ

أُولُو - صاحبان ، دارندگان

أُولُو الشُّهْرَةِ اَوِ الْفَضْلِ - اشخاص مشهور ومعروف یا معتبر

اَوْلَهَ - متحیر ساخت ، فریفت ، مجذوب کرد ، مسحور کرد ، گرفتار کرد

اَوْلِیاءُ الْاَمْر - هیئت حاکمه ، مقامات (یك کشور)، دستگاه حاکمه

اَوْمَأَ اِلٰی - اشاره کرد به ، علامت داد به ، با اشاره فهماند ، نشان داد ، خاطر نشان ساخت ، راهنمایی کرد به

أُونْباشِیّ (ص) - سرجوخه

اَوْمَسَتِ الْمَرْاةُ - روسبی شد (در گفتگوی از زن)

اَوْمَضَ - چشمك زد ، با چشم اشاره کرد

اَوْمَضَ الْبَرْقُ وَغَیْرُهُ - برق وامثال آن درخشید، تابید ، تلالؤ داشت ، پرتو افکند ، تشعشع داشت

اَوْمَضَ بِعَیْنِهِ - دزدکی نگاه کرد ، دزدانه نگاه کرد

أُومْنِیبُوس (غ) - وسیله نقلیه ، اتوبوس

اَوْن - وقت ، فصل ، موسم ، زمان ، مدارا ، ملایمت ، آرامی ، مهربانی ، لطافت ، نجابت

فِی الْآوِنَةِ الْاَخِیرَةِ - دراین اواخر

فِی الْآوِنَةِ الْحاضِرَةِ - درحال حاضر ، در این روزها

اَوْنَطْجِیّ (ص) - حقه باز ، دغل ، متقلب (در بازی وامثال آن) ، کلاهبردار

اَوْهَی - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

اَوْهَج (ص) - سبك مغز ، سفیه ، احمق ، بی فکر

اَوْهَجَ - روشن کرد ، شعله‌ور ساخت ، گیراند ، برافروخت (در گفتگوی از آتش وغیر آن)

اَوْهَد - زمین پست ، گود ، پایین

اَوْهَقَ الْحَیَوانَ - حیوانی را با کمند یا خفت گرفت

اَوْهَمَ - اغفال کرد، فریب داد ، باشتباه انداخت، گمراه کرد

اَوْهَنَ - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

اُمّ اُوَیْق - بوف ، مرغ حق

أُوَیْقات - هنگامها

اُوَیْمَة (ص) - منبت کاری

أُوَیْمَجِیّ (ص) - منبت کار

آهَ - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، باآه وناله گفت

آهِ ، آهًا - آه ، وای

اِهاب - پوست خام ، پوست دباغی نشده

اَهابَ بِهِ - بانگ براو زد ، سر او داد کشید ، نعره زد ، فریاد کشید

اَهابَ بِصاحِبِهِ - دوستش را احضار کرد ، فرا خواند ، خواست

اَهابِیط - چتر بازان

اَهانَ - اهانت کرد ، حقیر ساخت ، تحقیر کرد ،

خوار شمرد ، فحش داد ، ناسزا گفت ، توهین کرد ، خفّت داد ، با دشنام تحقیر کرد

اَهَبَ - آماده کرد ، تهیه کرد ، فراهم کرد ، حاضر کرد

اِهْباطٌ - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف دادن ، فرود آوردن

اُهْبَةٌ - آمادگی ، تهیه ، میل

علی اُهْبَةِ الْاِسْتِعْداد - آمادگی کامل

علی اُهْبَةِ السَّفَرِ - آماده مسافرت

اَخَذَ اُهْبَتَهُ - آماده شد ، حاضر شد ، مهیا گشت

اَهْبَطَ - فرود آورد ، پایین آورد

اَهْبَطَ الثَّمَنَ وغیرَهُ - قیمت یا بهای چیزی را کم کرد ، تخفیف داد ، کاست ، کسر کرد

اَهْبَلُ (ص) - سبک مغز ، سفیه ، احمق ، مخبط ، ابله

اِهْتابَ - محترم داشت ، احترام کرد ، توقیر کرد ، ترس (آمیخته باحترام) داشت نسبت به

اِهْتابَ الرَّجُلَ اَوِالشَّیْئَ - از کسی یا چیزی ترسید ، بیم داشت

اِهْتاجَ - تهییج شد ، بهیجان آمد ، مضطرب وآشفته شد ، تکان خورد ومتلاطم شد

اِهْتَبَلَ - بدست آورد ، کسب کرد ، دخل کرد ، تحصیل (پول) کرد

اِهْتَبَلَ الفُرْصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، مغتنم شمرد ، ازموقع یا فرصت استفاده کرد

اِهْتِداءٌ - رسیدن بهدف ، هدایت شدن ، ازفساد وگمراهی بازگشتن ، از شر وتباهی دست برداشتن

اِهْتَدَی - بساط کهنه را در هم چید وطرحی نو درانداخت

اِهْتَدَی اِلَی الْاِیمانِ - هدایت یافت ، اصلاح شد ، بطریق هدایت افتاد ، ازفساد وتباهی درآمد ، تهذیب شد

اِهْتَدَی اِلَی الطَّریقِ - راه (راست) را پیدا کرد

اِهْتَدَی اِلَی کَذا - چیزی را شناخت ، یافت ، کشف کرد ، پیدا کرد

اَهْتَرَ ، اُهْتِرَ - هذیان گفت ، یاوه گفت ، طغیان کرد ، دیوانه‌وار شرح داد

اَهْتَرَ ، اُهْتِرَ الرَّجُلُ - خرف شد (دراثر پیری)، سست عقل شد ، فساد عقل پیدا کرد (در اثر پیری)

اِهْتَرَی (ص) - تکه تکه شد ، پاره شد ، مندرس شد ، کهنه وفرسوده شد (دراثراستعمال)

اِهْتَزَّ - جنبید ، لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، تاب خورد ، نوسان کرد

اِهْتَزَّ اِلَیْهِ قَلْبُهُ - مسرور وشادمان شد از ، دلش ازشوق (برای کسی یاچیزی) تپید

اِهْتِزازٌ - لرزش ، جنبش ، تکان ، نوسان ، تاب ، ارتعاش ، تپش

اِهْتَصَرَ - شکست (فعل متعدی)

اِهتضم الرَّجُلَ - ستم کرد به ، جور کرد بر ، جفا کرد ، مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد

اِهتضم الرَّجُلَ حقَّه - حق اورا انکار کرد ، حقش را پایمال کرد ، درحق او بیعدالتی یا ظلم رواداشت

اِهتفَ - برق زد ، روشنایی داد ، پرتوافکند

اِهتلكَ - خودرا درمهلکه‌افکند ، خودرا بخطر انداخت ، خودرا بورطه هلاکت کشاند

اِهتمَّ - غمناك شد ، محزون ومهموم شد ، غصه‌دارشد ، اندوهگین شد ، پریشان‌وآشفته ومضطرب شد

اِهتمَّ بِهِ - اعتنا وتوجه کرد به ، ملتفت(چیزی) بود یا شد

اِهتمَّ بامرِه - مواظبت کرد از ، رسیدگی کرد به ، نگهداری کرد

اِهتمَّ بالامر - علاقه یا دلبستگی داشت به ، علاقه مندی نشان داد نسبت به

اِهتمَّ بعملِه - رنج برد (درکار) ، زحمت کشید

اِهتمَّ الرجلَ - دندانهای پیشین اورا شکست

اَهتمُ - (جانوری) که دندان جلو ندارد ، بی دندان

اِهتمامٌ - نگرانی ، دل واپسی ، اضطراب ، غصه وغم ، رنج وزحمت ، توجه واعتنا ، التفات وعنایت

بِلا اهْتِمامٍ - بامسامحه‌کاری ، با سهل انگاری

عَدَم اَوْقِلَّة اهْتِمام - اهمال ، لاقیدی (درکار)، سهل‌انگاری ، مسامحه‌کاری

عَدیم اَوْقلیل الاِهْتِمام - اهمال‌کار ، مسامحه کار ، بیحال

اَهْجَأ جوعَهُ - گرسنگی کسی را فرو نشاند ، تسکین داد ، آرام کرد

اَهْجَرَ - دست کشید از ، ول کرد ، رها کرد ، ترك کرد ، هذیان گفت ، یاوه سرایی کرد

اَهْجَعَ - آرامش داد ، آرام ساخت ، ساکت وآرام کرد

اَهْجَعَ الجُوعَ وَغیرَه - گرسنگی یا امری دیگررا فرو نشاند ، تسکین داد ، آرام کرد ، خواباند

اَهْجَمَ - بحمله واداشت ، بهجوم انداخت

اُهجوة - هجو ، کنایه ، طعنه ، طنز

اُهْجِیَّة = **اُهجوة**

اِهْداء - هدیه دادن ، تقدیم کردن (چیزی) ، پیشکش کردن ، اهدا کردن

اَهْدأَ - آرامش داد ، تسکین داد ، آرام کرد ، فرو نشاند

اَهدأ بالَه - آسوده خاطر کرد

اَهدأ السُرعَة - ازسرعت(چیزی)کاست ، سرعت را کم کرد

اَهدأ الطِفل - با ملایمت به پشت طفل زد تا خواب رود ، طفل را خواب کرد

اَهْدَیٰ لَهُ اَوْ اِلَیْهِ - چیزی‌را بکسی تقدیم داشت، تعارف کرد ، پیشکش کرد ، اهدا کرد ، بعنوان هدیه داد

اَهْدَبُ - کسیکه دارای مژگان بلند است

اَهْدَفَ - نزدیك شد ، نزدیك آمد

اَهْدَفَ اِلیٰ کَذا - در پی چیزی کوشید یا تقلا کرد ، هدف قرار داد ، قصد چیزی کرد

اَهْدَلُ - آویزان ، پایین افتاده ، آویخته ، رها شده از بالا بپایین (در گفتگوی از پرده وامثال آن)

اَهْرَأَ اللَّحمَ - گوشت را زیاد پخت ، بیش از اندازه پخت

اَهْرَاهُ البَرْدُ - سرمازده شد

اَهْرَبَ - فرار داد ، وادار بفرار کرد ، موجب فرار (کسی) شد

اَهْرَعَ - شتاب کرد ، عجله کرد ، بسرعت رفت

اَهْرَقَ الْماءَ - آب‌را ریخت ، روان ساخت ، پاشید

اَهْرَمَهُ الدَّهْرُ - روزگار اورا سالخورده کرد ، پیر کرد

اَهْزَلَ - لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اُهْزوجَة ج اَهازیج - تصنیف ، شعر محلی ، تصنیف یا شعرعامیانه

اُهْکُومَة - طعنه ، کنایه ، سخن کنایه دار ، سخریة

اَهْلُ - خانواده ، خویشاوندان ، نزدیکان

اَهْلُ الْخِبْرَةِ (ص) - متخصص ، کار شناس

اَهْلُ الرَّجُلِ - زوجه ، زن

اَهْلٌ لِکَذا - شایسته‌ی ، صلاحیت دار برای ، سزاوار ، لایق ، مناسب برای

اَهْلاً وَسَهْلاً ! ، خوش‌آمدید ، مشرف فرمودید

اَهْلاً بِاَهْلٍ - خودمانی ، بدون رعایت‌تشریفات، بدون زحمت

اَهَلَ - متأهل شد ، ازدواج کرد ، عروسی کرد

اَهِلَ الْمَکانُ - آبادشد ، پرجمعیت شد ، مسکون بود یا شد ، آبادومعموربود یاشد

اَهَّلَ لِلاَمْرِ - شایسته ساخت برای ، سزاوار کرد ، واجد شرایط کرد ، صلاحیت دار کرد ، دارای شرایط‌لازم کرد ، قابل کرد

اَهَّلَ (ص) - وصلت داد ، برای هم عقد کرد

اَهَّلَ - خوش‌آمد گفت به ، استقبال کرداز

اَهَلَّ - ظاهر شد ، پدیدگشت، آشکارشد ، بظهور رسید

آهِلٌ - آباد ، دارای جمعیت ، مسکون ، پر جمعیت

اَهْلَبُ - دارای موی زبر ، وزکرده ، خار مانند

اَهْلَسَ - نخودی خندید ، ول خندید ، شل آهسته یا نصفه خندید

اَهْلَسَ الْمَرَضُ الرَّجُلَ - بیماری‌اورالاغرساخت،

کم کم تحلیل برد ، بی قوت کرد

اَهْلَكَ - باعث هلاکت شد ، کشت ، اعدام کرد ، نابود کرد ، هلاك ساخت

اَهْلِیّ - خانوادگی ، خانگی ، بومی ، ملی ، داخلی

قَرْض اَهْلِیّ - قرضه ملی

اَهْلِیَّة - صلاحیت ، شایستگی ، تناسب ، لیاقت ، مناسبت ، استعداد ، شرط لازم برای چیزی

ذُو اَهْلِیَّة - شایسته ، قابل ، دارای شرایط لازم

حَرْب اَهْلِیَّة - جنگ داخلی ، نزاع داخلی

اِهْلِیلَج - (در گیاه شناسی) هلیله آمله (گیاه هلیله ومیوه آن)

اِهْلِیلَج (فی الهَنْدَسَةِ) - بیضی (از اشکال هندسی)

اِهْلِیلَجِیّ - بیضی مانند

اَهَمَّ - محزون کرد ، اندوهناك کرد ، مهموم کرد ، آزرد ، غمگین کرد ، مهم بود برای ، اهمیت داشت برای ، مورد علاقه واقع شد ، جلب توجه (کسی را) کرد

اَهَمَّ الاَمْرُ فُلاناً - باعث ناراحتی شد ، آشفته ساخت ، پریشان کرد ، مضطرب ودل واپس کرد

اَهَمُّ مِنْ - مهمتر (از)

اِهْمَالٌ - غفلت ، بی مبالاتی ، اهمال ، لاقیدی ، سستی ، کوتاهی (در انجام وظیفه) ، مسامحه ، سهل انگاری ، نادیده گرفتن ، مراعات نکردن

اِهْمَالٌ جِنَائِیّ - جرم ، تقصیر ، مجرمیت

بِاِهْمَالٍ - ازروی مسامحه ، با سهل انگاری

اَهْمَدَ - آرام کرد ، آرامش داد ، فرونشاند ، خواباند ، ساکت کرد ، جلوگیری کرد از

اَهْمَدَ الغَضَبَ - خشم خودرا فرونشاند ، خواباند

اَهْمَدَ النّارَ - آتش را خاموش کرد

اَهْمَدَ الهِمَّةَ - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

اَهْمَلَ - غفلت کرد (در ، از) ، غفلت ورزید از ، نادیده گذشت از ، فروگذاشت ، مسامحه کرد

اُهْمِلَ - مورد غفلت قرار گرفت ، فروگذاشته شد

عَلَّقَ اَهَمِّیَّةً عَلَی - بسیار اهمیت داد به

عَدِیمُ الاَهَمِّیَّة - بی اهمیت

اِهْنَاف - خنده کنایه دار ، مسخره آمیز یا تلخ ، تبسم کج و کوله ، دهن کجی ، ادا واصول

اَهْنَفَ - ازروی مسخرگی خندید ، خنده توهین آمیز کرد

اَهْنَفَ - آماده گریستن شد ، مهیای گریه شد

اَهْوَی - افتاد ، فروافتاد ، سقوط کرد

اَهْوَی بِیَدِهِ - دستش را دراز کرد

اَهْوَی بِیَدِهِ عَلَی - با دستش زد

هُوَ اَهْوَی اِلَیَّ مِنْ ... - او نزد من محبوبتر است از ... ، پسندیده تر یا مطلوبتر است از ...

اَهْوَی بِهِ - اورا فروانداخت

اَهْوَج - متهور بیجا ، متهور از روی نادانی و حماقت ، کله شق ، بی‌اندیشه ، سبک مغز ، احمق ، ابله

اَهْوَس - احمق ، شیفته ، نادان ، دارای وهم واندیشه بیهوده ، اغفال شده ، سبک مغز

اَهْوَن - آسانتر ، ساده تر ، آسان ، روان ، ملایم ، رام شو

اَهْوَنُ الکُلِّ - آسانترین ، ساده ترین

اَهْیَف - ظریف ، کمر باریك ، ترکه ، قلمی

اَیْ - یعنی

اِیْ - بلی ، آری

اَیُّ - کدام ، هیچکدام ، هیچیك (درجمله‌سؤالی ومنفی)

اَیُّ شَیْءٍ - هرچیز ، چیزی ، هیچ چیز ، هرچه ، آنچه ، هرآنچه ، هر قدر ، هیچ ، هیچگونه ، اصلا

اَیُّ کان - هر که ، هرآنکه ، هر کس (که)

اَیُّ واحِد - هر کس ، کسی ، (در جمله سؤالی ومنفی : هیچکس)

ای نَعَمْ - بلی بلی (برای تأکید) ، بله بله

اِیاب - برگشتن

اَیّار - ماه پنجم شمسی مطابق با ماه مه

اِیاس - نومیدی ، یأس ، بیچارگی

اِیْاس - نومید کرد ، مأیوس کرد

اِیّاكَ مِنْ اَنْ تَفْعَلَ کَذا - مبادا چنین کنی !

اِیالَةٌ ج اِیالات - استان ، ایالت

الاَیّامُ المُشَمَّسَة - روزهای آفتابی

اَیّامُ المَواسِمِ والاَعیاد - روزهای تعطیل وعید ، جشنها واعیاد

اَیْبَس - خشکانید ، خشك کرد

اِیبیس (غ) - ماهیخوار سفید ، لکلك مصری

اِیبیکا (غ) - دارویی است که برای استفراغ کردن بکار برند وازریشه گیاهی که در امریکای جنوبی میروید گرفته میشود

آیَةٌ ج آیات - نشان ، علامت ، نشانه ، معجزه ، چیز بسیار عجیب وغریب

اَیْتَم - یتیم کرد ، از داشتن پدر یا مادر محروم کرد

اِیثار - رجحان دادن ، برتری دادن ، مزیت دادن بر ، (حق) تقدم قائل شدن برای

اِیثیر (غ)، اِیثیرِیّ - اثر ، اثری ، مربوط باثر

اِیجاب - ناگزیر کردن ، مجبور کردن ، اثبات ، ضد نفی

اِیجابِیّ - مُثبت ، ضد منفی

سِیاسَةُ الحِیادِ الاِیجابِیّ - سیاست بیطرفی مثبت

اِیجابِیّاً - بطور مثبت (قید)

خُطُواتٌ اِیجابِیَّة - گامهای مثبت ، اقدامات مثبت

القَومِیَّةُ الاِیجابِیَّة - ناسیونالیسم مثبت

کَمِّیَّةٌ اِیجابِیَّة - (درریاضی) مقدار مثبت

اِیجادٌ - خلقت ، آفرینش ، تولید ، ایجاد

اِیجارٌ - اجاره دادن

لِلْاِیجارِ - اجاره داده میشود (در معرض اجاره است)، اجاره یی(این‌عبارت روی‌درمغازه وامثال آن که در معرض اجاره گذاشته‌اند نوشته‌میشود)

اِیجازٌ - اختصار، خلاصه گویی، کوتاه کردن سخن

بِالْاِیجازِ - مختصراً ، بطورخلاصه یااختصار

اِیْحاءٌ - القاء ، تلقین ، اظهارعقیده ، نظریه

اِیحاءٌ ذاتِی - تلقین نفس ، بخود تلقین کردن

اَلْاِیحاءُ الْغَرِیزِیُّ - الهام (درونی) ، وحی باطن وطبیعی

اَیَّدَ - پشتیبانی کرد ، حمایت کرد ، محکم کرد ، نگهداری کرد ، ابقا کرد ، کمك کرد ، مساعدت وهمراهی کرد ، تأیید کرد ، استواروابرام کرد ، اثبات وتصدیق کرد ، پابرجا وثابت کرد

اِیْدْرُوجِین (غ) - ایدروژن ، هیدروژن

اِیْدِیُولُوجِیا (غ) - ایدهٔولوژی ، بحث در تصورات ، مبحث فکریات

اَلْاَیْدِی الْعامِلَة - کارگران

اِیْرادٌ (ص) - درآمد ، عایدی ، دخل

اِیْرادٌ - نقل ، ذکر ، استشهاد ، ایراد

اِیْراد - ارائه، اقامه ، مقدمه ، معرفی ، بمعرض نمایش گذاشتن

اِیْرادالْبَضائِع مِنَ الْخارِجِ - وارد کردن کالا (ازخارجه)

اِیْرادات (ص) - دریافتی ، وصولی ، درآمد ، عایدات ، دخلها

اِیْرادات سایِرَة (ص) - در آمدهای مختلف ، عوائدگوناگون

اِیرل (غ) - لقب افتخار (درانگلستان) ، لقبی که برابراست باکنت درفرانسه

اَیْزِیس (غ) - الهه نعمت و وفور ارزاق نزد مصریان قدیم

آیِسَ - نومید کرد ، مأیوس کرد

آیِسَ عَلَیْهِ اَوْ عَنْهُ (ص) - بمخاطره انداخت ، با جرأت دست زد به ، تن در داد به ، ریسك کرد

اَیِسَ مِنْهُ - نا امید شد از ، مأیوس‌شد از

اَیْسَرَ - دررفاه زندگی کرد ، درآسایش بسر برد، ثروتمند شد

اَیْسَرُ - آسانتر

اَلْجانِبُ الْاَیْسَرُ - طرف چپ ، سمت چپ

اَیْسَرَتِ الْوالِدَةُ - آسان زایید ، آسان وضع حمل کرد

اِیصاءٌ - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

اِیصالٌ - پیوستگی ، بهم بستگی ، وابستگی ، تعلق ، علاقه ، ضمیمه

اِیصال - انتقال ، ارسال ، ارتباط

اِیصال (ص) - قبض رسید ، سند (هزینه) ، مدرك

اِیصالیَّة - قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن (درسیم برق)

اَیضاً - همچنین ، نیز ، دو مرتبه ، دفعه دیگر ، همین طور هم ، گذشته از این ، وانگهی ، بعلاوه

اِیضاحٌ - شرح ، تفسیر ، اظهار ، بیان ، تعبیر

مرکزوَسائِل الاِیضاح - مرکز سمعی و بصری

اِیضاحِیّ - توضیحی ، تفسیری

اِیطالیّ (غ) - ایتالیایی ، شخص یازبان یامذهب ایتالیایی ، مربوط بایتالیا

اِیطالیا (غ) - ایتالیا

اِیعاءٌ - شامل بودن ، دربرداشتن ، محتوی‌بودن، گنجایش داشتن

اِیعادٌ - تهدید

اِیعاذٌ - تلقین ، القاء

اِیعاذِیّ - تلقینی ، مربوط بتلقین یاالقا

قادرٌ عَلَی الاِیفاء - قادر بپرداخت وام ، کافی برای پرداخت بدهی

اَیفَعَ الغُلامُ - (پسر بچه) بالغ شد ، بحد رشد رسید ، بحد بلوغ رسید

اِیقادٌ - آتش زنی ، آتش افروزی ، شعله ور - سازی

اِیقاعٌ - کوك کردن ونواختن ساز

اِیقاعٌ - ساقط کردن ، فرو انداختن ، پایین انداختن

فَنُّ الاِیقاعِ - علم آهنگهای موسیقی

اِیقاعُ العِقابِ - رنج وبلا بسر کسی آوردن ، مصیبت بسر کسی واردآوردن

اِیقافٌ - برپا داشتن ، بلند کردن ، متوقف کردن ، بتأخیرانداختن ، مسکوت گذاشتن ، بلا تکلیف گذاشتن

اِیقافُ التَّنفیذِ - متوقف ساختن اجرای حکم

اِیقافُ الدَّفعِ - تعلیق پرداخت ، موکول کردن پرداخت (درتجارت)

اِیقافُ العَمَلِ - کاررا موقتاً تعطیل کردن

اِیقافُ المُوَظَّفِ - منتظر خدمت کردن (در گفتگوی ازکارمند)

اِیقانٌ - اطمینان ، یقین ، قطع ، مسلم دانستن

اَیقَظَ - تحریك کرد ، بهیجان آورد ، بیدار کرد، ترساند ، تحذیر کرد ، اخطار کرد ، متوجه خطرساخت ، اعلام خطر کرد

اَیقَنَ الاَمرَ - یقین داشت به ، محقق دانست ، مطمئن شد ، اطمینان پیدا کرد به

اِیقونَة (غ) - شمایل ، تمثال ، تصویر مقدس ، مجسمه

اَیكٌ ، اَیکَة - جنگل ، بیشه ، چمن زار

اِیلاجٌ - دخول کردن،جادادن ، درمیان گذاشتن، درج کردن در

اِیَّل ، اَیِّل - گوزن ، گوزن نر

الآیِلُ المُستأنَس - گوزن شمالی (که آنرا در منطقه قطب شمال برای کشیدن درشکه برفی وهمچنین استفاده ازشیر، گوشت وپوستش نگهداری میکنند)

اَیلُول (غ) - ماه نهم شمسی مطابق با سپتامبر

ایلولةُالمیراث - انتقال میراث ، واگذاری ارث

ایمُ اللّهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند

اَیِّم - بیوه مرد ، بیوه زن

اَیْمَة - بیوگی

اَیْمَن - طرف راست ، سمت راست

ایمنُ اللّهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند

الذِّراعُ الاَیْمَن - بازوی راست

اَینَ ؟ - کجا ؟

اِلی اَینَ ؟ - بکجا ؟

مِنْ اَیْنَ ؟ ازکجا ؟

ایناس - مهربانی ، دلجویی ، خوش مشربی ، ملایمت ، خوش طبعی

اَیْنَعَ - رسید (در گفتگوی ازمیوه) ، عمل آمد ، آماده شد ، قابل استفاده شد ، جاافتاده شد

اَیْنَما - هرکجا

اِیواء - سکنی دادن ، منزل دادن ، جا دادن ، مسکن دادن ، حفظ کردن ، پناه دادن ، حمایت کردن

اِیواءُاللاجِئین - ایجاد مسکن برای آوارگان یا پناهندگان

اُیُوم - بیوگی

اِیهابٌ - بخشیدن ، عطاکردن ، دادن

اِیهامٌ - فریب ، اغفال ، مایه فریب یاگمراهی ، یکی ازصنایع علم بدیع

((ب))

بِ - حرف اضافه بمعنی به ، بسببِ ، بواسطهِ ، از ، بوسیلهِ ، با ، در اثرِ ، از رویِ ، در ، وغیراینها

بِابخسِ الأَثْمانِ - بانازلترین قیمت

بِاعْتِدالٍ - بامدارا ، با میانه روی ، بااعتدال بطوراعتدال

بِالإِهْمالِ - از روی اهمال ، با بی‌قیدی ، در اثرغفلت

یَبیعُ بِالجُمْلَةِ - عمده میفروشد ، عمده فروشی میکند (درگفتگوی ازکالا)

یُباعُ اللَّحمُ بِالرَّطْلِ - گوشت را کیلویی میفروشند (رطل = ۲۵٦٤ گرم)

ماتَ بِالسُّلِّ (مثلا) - براثرسل درگذشت

بِالضَّرُورةِ - ناگزیر ، بضرورت ، ناچار

مَرَّ بِبارِیس - از پاریس عبورکرد ، از پاریس گذشت

اِملاءُ الصُّنْدُوقِ بِالقَشِّ - صندوق را باکاه پر کردن

بِکَثْرَةٍ - بقدر کفایت ، فراوان (قید)

مَدْهُونٌ بِاللَّونِ الاَبیَضِ - با رنگ سفید رنگ شده

اِشْتَرَیْتُهُ بِمالِی - باپول خود خریدم

فَعَلَهُ بِنَفْسِهِ - به تنهایی انجام داد

قامَ بِوَعْدِهِ - بوعده‌ی خودوفا کرد ، سر قـول خودایستاد

باءَ - برگشت

باءَ بِهِ - برگرداند ، پس‌آورد ، مسترد داشت

باءَتْ بِالفَشَلِ - شکست خورد، نومیدشد(مؤنث)، بجایی نرسید (درگفتگوی ازکوشش وامثال آن)

بائِدٌ - منقرض ، ازبین رفته ، بپایـان رسیده ، تمام شده ، معدوم

العَهْدُ البائِدُ - دوره یا عصر انقراض یافتـه ، بپایان آمده

بائِس ج بُؤَس - بـدبخت ، بیچاره ، بینـوا ، تهیدست ، ناتوان ، سختی رسیده

بائِض - تخم گذار ، غیرولود

بائِع ، فروشنده ، تاجر ، هریك ازفروشندگان یك فروشگاه بزرگ

بائِع البِطاقاتِ - بلیط فروش

اَلبائِع العُمومِیّ - متصدی حراج

بائِع مُتَجَوِّل - فروشنده‌ی دوره گرد ،دستفروش

مَتاع بائِق ، کالای بی‌ارزش

بائِقَة ج بَوائِق - مصیبت ، بدبختی ، گرفتاری، بلا، سختی

بائِن - آشکار ، محسوس،ظاهر ، معلوم ، واضح، بدیهی ، صریح

بائِنَة - جهیز ، جهیزیة ، مهر ، صداق

باب ج اَبْواب - در ، مدخل

باب ، **بابَة** - دسته ، زمره ، طبقه ، مقوله

باب اَرضِیّ اَوْسَقفِیّ - دریچه

مِن باب اَوْلی - بطور اولی ، ازباب ارجحیت

باب جَهَنَّم - دروازه‌ی جهنم

باب دَوّار - تیری که چهار بازوی گردنده دارد ودرمحلی که بادادن پول باید درآن داخل‌شوند، نصب میشود

اَلْباب العالی (سابِقاً) - باب عـالی : دولتِ عثمانی

مِنْ باب کَذا - مِنباب ، ازروی

باب لَفّاف - دری که دور میچرخد

باب مِنْ کِتاب - فصل کتاب

بابا ج بابَوات - پاپ ، اسقف بزرگ رم

بابا - پاپا : (پدر بزبان بچه ها)

بَأْبَأَ الوَلَدُ - بچه کلمـه « پاپا» بزبـان آورد ، گفت : «بابا»

بُؤْبُؤُ العَیْنِ - مردمك چشم

قائمُ البابا (ص) - ستونی که در پایین پلکان قرار دارد

باباوِیّ - مربوط بپاپ یا کلیسای کاتولیکی

باباوِیَّة - پاپی ، سمت یا قلمرو پاپ ، طبقه پاپ ها ، سازمان پاپی

بابَة ج بابات - نهایت ، غایت ، صنف ، دسته ، زمره ، مقوله ، شرط ، خصلت ، سزاوار ، درخور

باباتُ الْکِتاب - سطرهای کتاب

بابُوج ج بَوابِیْج - کفش راحتی گالش مانند ، کفش سرپایی

بابُور (غ) - موتور ، آتشخانه لوکوموتیو ، ماشین بخار ، کشتی بخاری

بابُورُالْبَحْرِ - کشتی بخاری

بابُور سِکَّةِ الْحَدِیدِ - لوکوموتیو

بابُونَج - بابونه

مَغْلِیُ الْبابُونَج - بابونه دم کرده ، بابونه خیسانده

بابَوِیّ - مربوط بپاپ یا کلیسای کاتولیکی

بابِیّ (فی علم التشریح) - سیاهرگ یا ورید

باتّ - قطعی ، مصمم ، نهائی ، مسلم ، یقینی ، مطمئن ، قاطع

باتَ - شد ، گردید

باتَ فی حُکْمِ الْمُقَرَّرِ - بصورت قطعی درآمد

باتَنْتا ، باتِنْتَة (غ) - گواهینامه بهداشت دائر بر عدم امراض عفونی در کشتی یا بندر که آنرا درهنگام حرکت کشتی به کاپیتان تسلیم مینمایند

باتُولُوجیا ، پاثالُوجیا (غ) - مرض شناسی مبحث علل وآثار وعلائم بیماریها

اَلْباتُونیا (غ) - گل هپتونیا

باتیسْتا ، باتیسْتَه (غ) باتیست (یکنوع پارچه لطیف)

باحَ السِّرُّ - راز فاش گشت ، آشکار شد ، افشا شد

باحَ اِلَیْهِ بِالسِّرِّ - رازی را پیش کسی فاش کرد ، آشکار کرد ، افشا کرد

باحَة ج بُوح - میدان ، فضا ، وسعت ، جای وسیع ، حیاط خانه

باحَثَهُ - گفتگو کرد با ، باکسی ببحث پرداخت، مناظره کرد با

باحِثْ - محقق ، پژوهنده

باحِثْ کیمیاوِیّ - (دانشمند) شیمی دان

باخَ - نشست کرد ، فروکشید ، فروکش کرد ، خوابید ، موقوف شد ، ساکت شد ، ته‌نشین‌شد ، کاهش یافت ، کم شد

باخَ الطَّعْمُ - بیمزه شد

باخِرَة ج بَواخِر - کشتی بخاری ، کرجی بخاری

باخوس (غ) - رب‌النوع باده

بادَ - هلاك شد ، بكلی نابود شد ، نیست شد ، منهدم شد ، منقرض شد ، ریشه كن شد ، از بیخ بر انداخته شد

بادِ ، اَلبادی - ظاهر ، آشكار ، واضح ، پیدا

بادَأَ - ابتدا كرد ، آغاز كننده بود یاشد

باداهُ بِالشّرِ - حمله كرد بر ، هجوم آورد بر ، تجاوز كرد بر ، حمله را شروع كرد

باداهُ بِالكَلام - آغاز سخن كرد با ، اورا مخاطب ساخت

بادِئ - ابتدا كننده ، آغاز كننده ، تازه كار ، مبتدی

اَلبادِئُ بِالشّرِ - تجاوز كار ، حمله كننده ، تجاوز كننده

بادی - اظهار كرد ، نشان داد ، فاش كرد

بادی بِالعَداوَةِ - اظهار دشمنی كرد

بادَرَ - مبادرت كرد به ، زودتر از موقع آمد

بادر اِلی - شتافت بسوی ، مبادرت و پیشدستی كرد به

بادِرَةٌ ج بَوادِر - خطا ، آنچه ازروی خشم سر میزند ، سرعت انتقال ، بدیهه ، اشاره ، علامت، عملی كه از انسان سرمیزند

بادَلَ - مبادله كرد ، معاوضه كرد (در گفتگوی از كالا)

باذّ - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سرو وضع ، ژنده پوش ، كثیف ، چرك ، بد نما ، پست، ناپاك ، پلید ، زشت

باذِخٌ - عالی ، مجلل ، باشكوه ، بلند ، شامخ

باذِنْجان - بادنجان

بار (غ) - میخانه ، بار

بارَ - خراب و ویران شد ، ضایع وتباه وتلف شد

بارَ العَمَلُ - كار باموفقیت مقرون نشد ، توفیق حاصل نشد در

بارَ - چاه كند

بِئْرُ السُّلَّم - فضایی كه پله كان درآن قرار دارد وازروی زمین تا پشت بام مانند چاه جلوه گراست

بِئْرُ الْماءِ - چاه ، چاه آب

بُؤرَة - كانون ، مركز ، نقطه مركزی ، نقطه احتراق ، محل اجتماع نور در ذره بین ، محل اصلی ، گودال ، حفره ، جای افروختن آتش مانند منقل ، اجاق وغیراینها ، اندوخته و ذخیره شده ، محل تمركز

بُؤرَةُ فَسادٍ - كانون فساد ، كاخ اهریمن ، جای شرارت وآشوب

بُؤرِیّ - كانونی ، مربوط به كانون یا مركز ، مركزی

بارِئ - خالق ، آفریننده

باری - هم چشمی كرد با ، رقابت كرد با ، مسابقه داد با

البارامون (غ) - (نزد مسیحیان) : روزقبل از

عید که نصاری خودرا برای فردای آنروز که عید است جهت روزه یاعبادتهای دیگر آماده میسازند، روز قبل از عید دین

بارَة ج بارات - ١/٤٠ پول خرد مصری

بارَتِ الْاَرْضُ - بدون کشت ماند

بارَتِ السِّلْعَةُ - غیر قابل فروش شد ، بنجل شد

بارَتِ السُّوقُ - بازارگساد شد ، راکد شد

بارِج - کشتیبان ، کاپیتان کشتی ، ملوان ماهر

بارِجَة ج بَوارِج - کشتی جنگی (بزرگ)

بارِجَة حربیّة - رزم ناو

بارَح - ترک کرد ، واگذاشت ، ول کرد ، بیرون رفت از ، دست کشید از

بارِح - وسیع ، عریض ، جادار ، باوسعت ،دارای گنجایش

اَلْبارِح ، اَلْبارِحَة - دیروز

اَوَّلُ الْبارِحَة - پریروز

بارِد - سرد ، خنک (اشیاء) ، کودن ، خرف (اشخاص)

بارِد (ص) - کُند ، بیحس

بارِدُ الطَّبْع - خونسرد ، آرام ، خالی از شوق

دُخان (تَبْغ) بارِد - توتون ملایم ، دود ملایم (درگفتگوی ازدخانیات)

غَنیمَة بارِدَة - بادآورده ، تاراجی که بدون کوشش بدست آمده باشد

اَلْمَآکِلُ الْبارِدَةُ - خوراکهای سرد

بارَزَ - مبارزه کرد ، بجنگ تن بتن دعوت کرد

بارِز - برآمده ، پیش آمده ، برجسته ، پیش رفته

نَقْش بارِز - نقش برجسته

اَلْکِتابَةُ الْبارِزَة - خط برجسته (برای تعلیم کوران)

بارِض - نخستین جوانه (درگیاه)

بارِع - ماهر ، حاذق ، دارای مهارت ، فائق ، برترازدیگران

بارِعَةُ الْجَمالِ - دارای زیبایی فائق ، بسیارزیبا

بارِقَة - ابری که دارای برق است ، مجازاً روشنی ، نور

بارِقَة اَمَلٍ - نورامید

اَلْبارَقْلیط (غ) - روح القدس

بارَكَ لَهُ (ص) - تبریك گفت به

بارَكَ لَهُ وَفیهِ وَعَلَیْهِ - مبارك گردانید بر

بارْنامَج ج بَرامِج - صورت حساب ، فهرست کتاب وغیر آن ، کاتالوك ، برنامه

بارُودُ الْمُفَرْقَعات - باروت تفنگ وامثال آن

مَصْنَعُ الْبارُود - کارخانه باروت سازی

بارُودَة - تفنگ فتیله‌یی قدیم

بارُومِتْر (غ) - هواسنج ، میزان الهواء

بارُون - لقبی که شاه در زمان قدیم به بزرگان

جال مملکت دراروپا میدادودراثر آن‌زمینهایی نیز بآنان واگذار میکرد

یسیّ (غ) - پاریسی ، مربوط بپاریس وآداب سوم آن

- ج بِئزان ، ابوز ، بُؤوز - بازشکاری

، بازِیّ ج اَبْواز ، بَوازِ ، بِیزان - بـاز کاری

زار (غ) - بازار ، محل فـروش اشیایی که دم بطور اعانه داده اند ودرآمد آن بمصارف یریه میرسد

بازدار ج بَزادِرَة - بازیار ، بازدار ، قوش از ، قوشچی ، شاهین باز

بازِرْکان (غ) - بازرگان ، تاجر

ازِیّ ، باز - بازشکاری

ازیار - کسی که بازشکاری دارد ، بازدار

اس - بوسید ، ماچ کرد

أس - قوت ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، شجاعت ، لیری

ئِسَ - بد بخت بود یا شد ، بینوا وبیچاره بود یا شد

ئْسَ - چه بد ! چقدر بد !

بُؤس - دلیر بود یا شد

بُؤس - بدبختی ، سختی ، مصیبت ، بیچارگی

ذوبَأْس - نیرومند ، قوی ، قدرتمند ، پرطاقت ، دلیر ، شجاع

لابَأْسَ فی ذلك - اشکالی ندارد ، مانعی ندارد

لابَأْسَ عَلَیْكَ - نترس ، باکی برتونیست

بَنات بِئْس - بدبختیها ، بلایا ، سختیها

بَأْساء - بد بختی ، مصیبت ، سختی ، بیچارگی ، جنگ

بُؤَساء - بینوایان

باسْبور ، باسابورت (غ) - گـذرنامـه ، پاسپورت

باسِق - بلند ، مرتفع ، عالی ، مجلل ، باشکوه

باسِق الْاَخْلاق - بزرگ طبع ، دارای اخلاق عالی

باسِل ج بَواسِل - دلیر ، دلاور ، متهور

الجَیْش الْباسِل - ارتش دلیر

باسِم - خندان ، لبخند زنان

باسُور ج بَواسیر - بواسیر

باسیفیکیّ (غ) - آرام (درگفتگوی ازاقیانوس ومانند آن)

باش (غ) - رئیس ، درترکیب : سر- مانند سر مهندس ، سردبیر وامثال اینها

باش (ع) - در ورق بازی : شاه

باشا (غ) **ج باشاوات ، باشوات** - پاشا : لقبی است ترکی که در قلمرو امپراطوری عثمانی به صاحبمنصبان عـالیمقدار کشوری و لشکری اعطا میشد معنی آن پای شاه است

باشْبُزُق (غ) - دسته‌یی ازسواره نظام (در دورهٔ عثمانی) ، سربازمزدور درارتش عثمانی

باشْتَخْتَة (غ) - میز تحریر ، تخته سیاه

باشْچاوِیش (غ) - گروهبان یکم

باشَرَ الاَمْرَ وَبِهِ - اداره کرد ، عمل کرد ، ترتیب کاری را داد ، کاری را صورت داد

باشَرَ الاِمْرَأة - با زن مجامعت کرد ، بغل‌خوابی کرد

باشَرَ الصِّناعَةَ اَوِالعَمَلَ - بکار یاصنعت‌اشتغال ورزید

باشَق - قرقی : نوعی پرنده شکاری ، قوش کوچکی که گنجشك شکار میکند ، باشه

باشْکاتِب (غ) سر دبیر

باشْکیر (ص) - حوله

باشِلّوس (غ) - باسیل : میکرب گیاهی ازطبقه باکتری

باشْمُهَنْدِس (غ) - سرمهندس

باشَوِیَّة (غ) - پاشایی ، مقام پاشایی ، قلمرو پاشا

باص ج باصات (غ) - اتوبوس

مَوقِفُ الْباصات - ایستگاه اتوبوس

باصِرَة - چشم

باصِقَة ج باصِقات - یك جور وسیله جنگی که مایع مشتعل ازخود بیرون میدهد و بهر کجا بریزد آتش میزند

باضَتِ الدَّجاجَةُ - مرغ تخم کرد ، تخم گذاشت

باطِسُ الْحِذاء (ص) - کف ، پاره چرم یا نمد که برای گرمی یاآسایش در کفش گذارند

باطِل - دروغ ، غیرحقیقی ، بی ارزش ، بیفایده بیهوده ، بی‌تأثیر

باطِلاً - به بیهوده ، عبث ، ببطالت (قید)

تُهْمَة باطِلَة - اتهام ناروا ، اِسناد بیجا ، تهمت

باطِن - درون ، داخل ، اندرون ، سِرّ ، راز ، مخفی ، پنهان ، نهان

فی باطِنِ الْاَمْرِ - درحقیقت ، درواقع

اَمْراض باطِنِیَّة - امراض داخلی

باطِیَة - لیوان (آبجوخوری)

باعٌ - اندازه مابین دو دست هنگامیکه آنهارا بطرف راست وچپ کاملا باز کنند

باعَ - فروخت ، پیمان شکست ، مصرف کرد : (فروخت یاواگذار کرد یابخشید)

باعَ بِالْبَخْسِ - ارزان فروخت

باعَ بِثَمَنٍ اَقَلَّ مِنْ غَیْرِهِ - ارزان‌ترازدیگری فروخت

باعَ بِثَمَنٍ اَزْیَدَ مِنْ غَیْرِهِ - گرانتر ازدیگری فروخت

باعَ بِالْقَطّاعِی - خرده فروشی کرد ، خرده فروخت

باعَ بِالْمَزاد - حراج کرد ، بوسیله حراج کردن فروخت

باعَ بِالْمُناداة - دوره گردی کرد وچیزی را فروخت ، بوسیله جارزدن فروخت

باعَ واشْتَرىٰ - خریدوفروش کرد

طویلُ الْباع - قدرتمند ، نیرومند ، قادر ، لایق

قصیرُ الْباع - ضعیف ، ناتوان ، فاقد صلاحیت ، ناشایسته ، غیرصالح

بِالْباعِ والذِّراع - باتمام وسائل

باعَتِ الْمَرْأةُ عِرْضَها - زن هرجایی شد، آبروی خودرا فروخت ، بدکاره شد

باعَةُ الدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

باعِث - فرستنده ، سبب ، علت ، انگیزه ، محرك ، دلیل

باعُوث ج بَواعیث - روزقیامت مسیح ، نماز روز دوم قیامت مسیح ، دعای باران

باغٍ، اَلْباغی - ستمگر ، متجاوز، ظالم ، بیدادگر حاکم ستمگر یامستبد

باغَتَ - غافلگیر کرد ، بی‌خبر برسر کسی وارد شد ، ناگهان درآمد

باغِتٌ - غیر منتظره ، غیر مترقبه ، ناگهان ، بی خبر

باغَة (ص) - سِلّولوید

باقٍ - باقی (مانده) ، موجودی، باقی ، مستمر، چیز زیادآمده ، دائم

باقٍ علیٰ اَرْضِه - حاصل سبز ، درو نشده ، میوه نچیده

باقَة ج باقات - دسته (ازگل وغیرآن) توده، کُپه

باقَةُ زُهُور - دسته گل

باقِل - جوانه‌درخت یاگل

باقِلاء ، باقِلیٰ ، باقِلّیٰ - باقلا

باقُول ج بَواقیل - کوزه بی دسته ، دوات کاشی

باكٍ ، اَلْباكِی - گریه‌کننده ، گریان ، نوحه‌سرا ، نوحه‌گر ، مرثیه خوان،عزادار،سوگواری کننده

باكِراً - فردا ، دیگرروز

باكِسْتان ، بَكِسْتان (غ) - پاکستان

باكُم (غ) - جا یا ظرف بی‌هوا ، ترمزبرقی

باكُم التَّنْظیف اَوِالْكَنْسِ - جاروب برقی یا مکانیکی ، جاروب مك زن

فَرْمَلَةُ الْباكُم - ترمز برقی

باكُور - هرچیز زودرس ، زود تر از موقع آینده

باكُورَةُ الشَّیْئِ ج بَواكِیر ، باكُورات - نوبر هرچیز

باكِیَة (ص) - طاق هلالی ، دهانه پل

بالٌ - فكر ، عقل ، حافظه ، یاد

بال - بال ، وال (نوعی ماهی)

بالٍ، اَلْبالی - کهنه ، فرسوده ، مستعمل، مندرس

پوسیده ، فاسد ، متعفن ، ضایع

بَالَ - ادرار کرد ، شاشید

اِنشِغالُ البالِ - گرفتاری زندگی ، ضدفراغت بال

مُرتاحُ البالِ - فارغ البال ، آسوده

مُنشَغِلُ البالِ - گرفتار زندگی ، ضد آسوده وفارغ البال

هادِئُ البالِ - آسوده ، فارغ البال

مابالُ ؟ - چرا ؟ ، برای چه ؟ ، ازچیست ؟

ذُوبالٍ - جدی ، خطیر ، سخت ، وخیم ، مهم

مابالُك ؟ - شمارا چه میشود ؟ ، چه ناخوشی دارید ؟

اَعطَى بالَهُ اِلى - دقت کرد به ، توجه کرد به

غابَ عَنْ بالِهِ - فراموش کرد ، فراموشش شد ، یادش رفت

خطَرَ بِبالِهِ - یادش آمد ، بفکرش رسید

بالَى بِهِ - اهمیت داد به ، توجه واعتنا کرد به ، دقت کرد نسبت به

بالَة ج بالات (غ) - عدل ، لنگه (در گفتگوی از کالا)

بالاتُ الصّوف - عدلها یالنگه‌های پشم

بالَة - شیشه کوچك برای عطر یا دارو

بالطُو ج بالطات (غ) - پالتو

بالَغَ - مبالغه کرد ، غلو کرد ، اغراق گفت

بالِغٌ - کسیکه بحد رشد یا بلوغ رسیده است ، مکلف (از نظر دین) ، رشد کرده

بالُّو (غ) - (مجلس) رقص ، باله

بالُوعَة ج بَوالیع ، بَلالیع - چاهك ، گندآب رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه مستراح یا چاه آشپزخانه و امثال اینها) ، مستراح

بالُّون ، بالون (غ) - بالون ، بادکنك ، گهواره هوایی ، توپ بازی

بالِیُونتُولُوجِیا (غ) - علمی که موجودات گیاهی وجانوری گذشته زمین را مورد تحقیق قرارمیدهد

بامْیا ، بامْیَة (غ) - گیاه بامیه (آبگوشت) بامیه

بان (غ) - پان : خدای روستاییان نزد یونانیان قدیم

مِصْفارُبان - قسمی ساز دهنی ، شیپورمانند

بانٍ ، البانی - سازنده ، بانی ، ساختمان کننده

بانٌ ، بانَة - نوعی درخت

بانَ - آشکار شد ، ظاهر شد ، محسوس شد ، واضح ومعلوم شد

بانَ عنهُ - جدا شد از ، مفارقت حاصل کرد ، ترك کرد ، دست کشید از

بانَة - سسك ، الیکایی (نوعی پرنده)

بانْسِیَة (غ) - گل بنفشه

بانطلون ج بانطلونات (غ) - شلوار

بانیو (غ) - وان حمام

باهٍ، اَلباهی - دارای رنگ روشن ، درخشان، تابـان ، زرق و برق دار ، دارای رنگ زیبا یا گلگون ، زیبا ، مجلل ، عـالی ، با شکـوه ، فاخر

باه - منی ، نطفه مرد

مقوٍّ للباه - مقوی برای قوه باه (در گفتگوی ازدارو مثلا)

باهَ لِلامرِ - توجه کرد به ، دقت کرد ، مورددقت قرارداد ، ملتفت شد

باهی - مباهات کرد بر ، افتخار کرد بر

باهِتُ(اللّون) - رنگ پریـده ، کـم رنگ ، رنگ مات

باهَتَ - بتعجب وشگفتی انداخت، مبهوت ومتحیر کـرد

باحةُالدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

باهرٌ - خیره کننده

نَجاحٌ باهِرٌ - موفقیت درخشان (خیره کننده)

باهِظٌ - سنگین ، سخت ، گران ، شاق ، گزاف، زیاده ازحد ، خیلی زیاد

ثَمنٌ باهظٌ - قیمت گران ، بهاء گـزاف ، قیمت کمرشکن

باهِلٌ - بیکار ، کسیکه کارمنظم ودرستی ندارد

بایِت (ص) - بیات ، شب مانده

بایت فی الصَّف (ص) - معاون آمـوزگار ، دانشیار ، کسیکه درکار تدریس بااستاد معاونت مینماید

بایِخ (ص) - بیمزه (حقیقی ومجازی)

بایَعَ - بیعت کرد با

بایَنَ - ترک کرد ، دست کشیداز ، تفاوت داشت با ، فرق داشت با ، مخالفت کرد با ، تباین داشت با ، متناقض بود با

بِبسین (غ) - پپسین : جوهر عصیر معده

بُبطءِ - بآهستگی ، بکُندی (قید)

ببغاء ، ببَغا ج ببغاوات - طوطی

ببغاء صغیر - طوطی کوچك دم دراز

البَبغائیّة - طوطی وار ، برزبان آوردن کلمات وندانستن معانی آنها

بَتَّ - قطع کرد ، برید ، تصمیم نهائی گرفت ، مقرر داشت ، تسویه کرد ، واریز کرد(درگفتگوی ازحساب یا دعوا وامثال اینها)

بتّ - تصمیم نهائی ، تسویه ، واریـزی (حساب وامثال آن) ، قطعیت

بَتاتاً - قطعاً ، حُکماً ، بطورقطعی

بَتّار - قطع کننده ، برنده ، جدا کننده ، تیزوتند (درگفتگوی از چاقو)

بتّة ، البتّة - قطعاً ، البته ، بدون چون وچرا ، مسلماً ، یقیناً ، ابداً ، هیچ ، هیچوقت ، حاشا ، هرگز

بَتَرَ ـ قطع کرد ، ازهم جدا کرد ، برید ، ازهم سوا کرد

بَتْر ـ قطع ، جدا سازی ، بریدن

بَتَرَ عضواً ـ اندامی را برید ، قطع کرد

بَتْراء ـ خطبه‌یی راگویندکه باجمله « الحمدلله » آغاز نشده باشد

بِتْرول (غ) ـ نفت

حُقُول البِتْرُول ـ حوزه‌های نفت

صِناعة البِتْرُول (النَّفْط) ـ صنعت نفت

بَتْع ـ قوه ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، توان

بِتْع ـ نوشابه انگبینی ، شراب عسل

بَتَفُورَة (غ) ـ لنگرکش ، کرجی بلندکن ، جر ثقیل کشتی که بـا آن لنگررا میکشند یـا قایقهای نجات را بدان آویخته درمـوقع لزوم پایین میآورند

بَتَّلَ ـ ازدواج نکرد ، درتجردوعزوبت بسر برد ، تارك دنیا شد

بَتَلَ ، بَتَّلَ ـ قطع کرد ، برید ، از هم جدا کرد

بَتَلَة (غ) ـ گلبرگ ، برگ گل ، پر

بِتِنْجان (ص) ـ بادنجان

بَتُول ـ باکره ، دست‌نخورده ، دوشیزه ، دختر بکر ، (مجازاً) پاکدامن ، عفیف ، پاك

بَتُولا ـ نوعی درخت جنگلی که بیشتر درروسیه میروید

بَتُولِیّ ـ دوشیزه‌یی ، درخور دوشیزگی ، بکر ، پاك ، خالص ، پاکدامن ، محجوبانه ، بی‌آلایش ، مبنی برپاکدامنی

بَتُولِیَّة ـ دوشیزگی ، بکارت

بَتُوم (غ) ـ قیرطبیعی یا معدنی ، اسفالت

بَتِّیّ ـ قطعی ، نهائی ، مسلم ، یقینی ، بی‌قید ، مطلق

بَتِّیَّة (ص) ـ وان حمام

بَثَّ ـ فرستاد ، پخش‌کرد ، منتشرکرد (بوسیله رادیو وامثال‌آن) ، شایع وفاش کرد

بَثّ ـ انتشاردادن ، پخش‌کردن ، پر وپاگانـد کردن ، تبلیغ وترویج کردن

بَثُّ البرامِج ـ پخش(کردن) برنامه‌های‌رادیویی اعلام برنامه (دررادیو)

بَثَّ مبدأ اوتعلیماً ـ مرام وعقیده یادستوری را تبلیغ کرد ، ترویج کرد

بَثَرَ ، بَثِرَ ـ کورك شد ، کورك درآورد ، جوش زد (درگفتگوی ازپوست بدن یا صورت)

بَثِر ـ کورك دار ، کورکی ، کسیکه بـدن یا صورتش دارای جوش است

بَثْرَة ج بُثُور ـ کورك ، جوش صورت ، جـوش چرك دار

بَثَقَ النَّهر ـ سدنهرراشکست تاآب جاری شود، مانع را برطرف کرد

بُثُور ـ جوشها یاکورکهاکه درپوست بدن ظاهر میشود

بَثِیر ـ کورك دار ، کورکی ، کسیکه صورت یا بدنش دارای جوش است

بِجاد ج بُجُد ـ جامه خط دار ، راه راه

بِجادِی ـ لعل ، حجر سیلان

بَجّان ـ پرچ کننده، کسیکه میخ را پرچ میکند، ماشین یا چکش پرچ

بَجَحَ (ص) ـ گستاخ شد ، جسور شد ، بیحیا گشت

بَجِحَ بِهِ ـ خوشحال شد از ، خشنودشد ،شادمان گشت

بَجَدَ ـ اقامت کرد در ، مقیم شد در ، سکونت کرد در

بَجْدَة ـ اصل ، مبدأ ، منبع ، سر چشمه ، منشاء

هُوابن بَجْدَتِها ـ اوکاملا ماهر یا عالم است (نسبت به)

بَجِرَ ـ شکم گنده شد

بَجَرَ (ص) ـ شکم درید ، روده در آورد از ، مجازاً تهی کرد

بُجْرَة ـ ناف

عُجْرةوبُجْرة ـ خطایا و اشتباهات ، غم ها وغصه ها

بَجَسَ ، بَجَسَ الْماءَ ـ آبرا جاری ساخت ، روان کرد

بُجَع ـ مرغ سقا

بَجَّلَ ـ تعظیم کرد ، بزرگ داشت ، تبجیل کرد ، احترام وتکریم کرد ، تمجید بسیار کرد، ستود

بَجَلْ ـ آری ، بلی

بَجَمَ ـ ازروی‌ترس یاناتوانی ساکت شد ،زبانش بند آمد

بَجُمَ (ص) ـ کودن ، بیحال ، بیعلاقه ، خرف، بیمیل

بَجَّنَ الْمِسْمارَ ـ میخ را پرچ کرد ، بامیخ پرچ میخکوب کرد

بَحَّ الْبَطُّ ـ اردك صدا کرد ، وك وك کرد

بَحَّ الصَّوْتُ ـ صداگرفته شد ، خشن شد

بَحّاث ـ محقق ، پژوهنده

بَحّاثَة ـ محقق،محققان، پژوهنده ، پژوهندگان

البَحّاثَة الْأَجانِب ـ محققان یا دانش پژوهان خارجی

بُحاح ـ صداگرفتگی

بُحار ـ سرگیجه که دراثر مسافرت دریا بانسان دست میدهد

بَحّار ـ ملاح ، دریابان ، ملوان ، کشتیران

بَحّارَة السَّفِینَة ـ ملوانان ، جاشویان، کارکنان کشتی

بَحْبَحَ ـ آسوده خاطر بود یا شد ، در راحت وآسایش بود ، در رفاه وآسودگی بود ، خوش گذراند

بَحْبُوح (ص) - کریم الطبع ، دست ودل باز ، بخشنده ، آسان گیر ، شادمان ، سر زنده ، خوشحال ، خوش گذران ، اهل کیف ، (مجازاً) خوشبخت ، سعید

بُحْبُوحَة - درگیراگیر ، دروسط ، میان ، رفاه ، آسایش ، آسودگی ، فراغت ، راحت ، سهولت

بَحْت - خالص ، پاك ، محض ، غیر مخلوط ، بی شائبه

بُحَّةُ الصَّوت - صداگرفتگی

بُحْتُر - کوتاه و بهم پکیده (در گفتگوی از شخص)

بَحْتَرَ (ص) - متفرق کرد ، پراکنده کرد ، پراکند

بُحْتُرِیّ - شخص کوتاه وبهم پکیده

بَحْث - تحقیق ، پژوهش ، کنجکاوی (درامور علمی)،معاینه، آزمایش،رسیدگی، بازرسی،مطالعه

بحث الامر - مورد بررسی یامطالعه قرار داد ، معاینه وآزمایش کرد

بحث عن الشیء - جستجو کرد ، بجستجوی چیزی پرداخت

بحث فی الموضوع - تحقیق کرد ، مطالعه کرد ، موردبحث وبررسی قرار داد ، رسیدگی کرد

بَحْثَرَ - متفرق کرد ، پراکنده کرد ، ازهم جدا یا سواکرد

بَحَّ - صدا گرفته کرد ، صدارا خشن کرد

بَحِرَ - متحیر شد ، مبهوت شد ، درشگفت آمد ، متعجب شد

بَحْر - دریا ، وزن شعر ، اثناء ، خلال

فی بَحْرِ اُسْبُوعٍ (مثلاً) - در اثناء هفته ، در طی هفته

البحرالابیض المتوسِّط - دریای مدیترانه

بحرالروم - دریای مدیترانه

بَحْرُ السَّرْجِ - سرین گاه زین

بَحْرُ الظُّلمات - اقیانوس اطلس

بُرغوث البحر - میگو

بِنت البحرِ - یك جور جانور یا حوری دریایی که سر وتن زن ودم ماهی داشت ، ماهی بانو (افسانه یی)

توتیا البَحْر - خارپوست دریایی

حَشیش اوحُمول البحر - گیاهی که در دریا میروید ، گیاه دریایی ، جلبك

حَشیشة البَحْر - جلبك

حِصان اوفرس البحرِ - اسب آبی، کره دریایی، اسب ماهی ، کُره ماهی

دُوار البحرِ - سرگیجه که دراثر مسافرت دریا بانسان دست میدهد

دَوخة البحر = دوارالبحر

سَلك البحرِ - کشتیرانی

شاطئ البحرِ - ساحل دریا ، کناردریا

عِجل البحرِ - خوك دریایی ، خوك آبی

کَلب البحرِ - قسمی ماهی درنده خو چون کوسه

عُرض البحرِ - قسمی ازدریا که ازکرانه نمودار وآب آن گوداست

نَسیم البحرِ - نسیم دریا

بُحران - سرسام ، هذیان گویی ، اغماء ، سبات سنگین

بُحرة ج بُحار ، بُحر - برکه آب ، حوض ، استخر ، باتلاق

بَحری - مربوط بدریا ، مربوط بکشتیرانی وکشتی ، شمالی ، دریابان ، کسیکه دردریا کار میکند ، ملاح

بَحریّة - نیروی دریایی ، دریایی

بَحریون - افرادنیروی دریایی

البحوث الروحیّة - تحقیقات روانی

بُحیث جزیرة (ص) - شبه جزیره

بُحیرة ج بُحیرات - دریاچه

بَخَّ - خُرخُر کرد ، خرناس کشید

بَخَّ الماءَ (ص) - آبرا بفوران آورد

بَخٍ بَخٍ - بهبه ، آفرین ، احسنت

ماسورة البُخار - لوله بخار

میزان البُخار ، میزان ضغط البُخارِ - بخار سنج

بُخاریّ - بخارمانند ، دارای بخار

حَمّام بُخاریّ - حمام بخار

مِحراث بُخاریّ - خیش یا شخم زن بخاری

وابور بُخاریّ - موتور یاماشین بخار

سَفینة بُخاریّة - کشتی بخاری

القوة البُخاریّة - نیروی بخار که در ماشین آلات وغیراینها بکار میرود

بَخت ج بُخوت (غ) - بخت ، شانس ، اقبال ، طالع

فاتِحُ البَخت - فالگیر ، طالع بین

فَتَح البَخت - فال گرفت ، طالع کسی را دید

کتاب فَتحِ البَختِ - کتاب فال ، فالنامه

فَتحُ البَخت - فال گرفتن ، طالع دیدن

فتح البَختِ بورقِ اللَّعبِ - فال گرفتن باورق بازی

قَلیلُ البَختِ - بدبخت ، بد شانس ، بداقبال

بَختُ السَّماءِ - باران ریز بارید

بَختَرَ - متکبرانه راه رفت ، خرامان راه رفت ، خرامید

البَختَریّة - خرامیدن ، متکبرانه راه رفتن

بَختَكَ رِزقُكَ (ص) - بختت هر چه باشد همان بتو میرسد (این عبارت هنگامی گفته میشود که شخصی دیگری را بخانه خوددعوت میکندومیگوید تا بخت تو چه باشد یعنی هرچه درخانه پیدا شود باهم میخوریم)

بَخَرَ - بصورت بخار در آورد ، تبخیر کرد ، بوسیله بخار دادن ضد عفونی کرد ، با بخور دادن معطر کرد

بَخَرٌ - بوی بد دهان

بَخَرَ الْماءَ - آب بخار شد

بَخِرَ الْفَمُ - دهن بوی بد داد ، دهن بوی بد داشت

بَخَسَ - کوچك کرد ، تحقیر کرد ، از قیمت چیزی کاست ، بهای چیزی را کم کرد

بَخْسٌ - پایین ، پست ، ارزان

بَخَسَهُ حَقَّهُ - اورا مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد

بَخْشَشَ (ص) - انعام داد ، هدیه داد

بَخْشُونْجِيّ (ص) - سرباغبان

بَخْشِيش (ص) - انعام ، هدیه ، غلامانه ، حق - القدم ، انعامی که بدلال یا پیشخدمت میدهند (این کلمه فارسی است)

بَخَقٌ - (در پزشکی) آب سبز (ازعوارض چشم)

بُخْلٌ - امساك درمال ، خِسّت ، مال اندوزی

بَخُلَ - بخیل بود یاشد

بُخْنُق - کلاه زنان تارك دنیا ، پارچه ایکه با آن اینچنین زنان گردن وگونه های خودرا می پیچند

بَخُور - بخور

بَخُور مَرْيَم - (در گیاه شناسی) پنجه مریم

بَخُوس (غ) - رب النوع باده

بَخِيتٌ - خوشبخت ، سعادتمند

بُخَيْخَة (ص) - آب دزدك ، سرنج ، تلمبه یی که با آن مایعی را بیفشانند (چون تلمبه امشی وامثال آن)

بَخِيلٌ - ممسك ، خسیس ، مال اندوز

بُدٌّ - چاره ، گزیر ، سهم ، نصیب

لابُدَّ - حتماً - البته ، بی تخلف ، بهر وسیله که باشد ، بهر قیمت که باشد ، بهمه حال ، هر طور باشد

بَدا - ظاهر شد ، پدید گشت ، بنظر رسید

بَدا لِلْفِكْرِ - بخاطر خطور کرد ، بنظر رسید

بَدْءٌ - ابتدا ، آغاز ، شروع ، نقطه یا خط شروع

بَدَأَ - شروع کرد ، آغاز کرد ، افتتاح کرد

بَدَأَ الحَدِيثَ - سر صحبت را باز کرد ، سخن آغاز کرد

بَدَأَ العَمَلَ - کاررا شروع کرد

بَدَأَ الفَصْلُ - فصل آغاز شد ، موسم فرا رسید

بَدَأَ عَلَى - مقدم داشت بر ، ترجیح داد بر

بَداءَة = **بَدْء**

بَدائِيّ - ابتدائی ، اصلی ، اولی ، بدوی

بُداد - سهم ، نصیب

بَدار ! - بشتاب ، عجله کن ، یالا

بَدارَة (ص) - جوجه کوچك

بَدّال ج بَدّالون - خواربار فروش ، صراف

پِدال (غ) - رکاب دوچرخه و امثال آن

بَدّالَةُ الرِیّ (ص) - شترگلو

بَدانَة . فربهی ، تنومندی

بَداوَة - چادرنشینی ، بدویت ، کوچ نشینی

بَداهَة - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت ناگهانی ، ناگاه آغاز کردن ، سخن بی اندیشه ، بدیهه گویی

بَداهَةً - ازروی فراست ، باسرعت انتقال ، بطور غیراستدلالی ، با بدیهه گویی

بِالبَداهَة - ازروی فراست ، با سرعت انتقال ، با بدیهه گویی

بَدَد - پراکنده کرد ، متفرق ساخت ، خرد خرد تمام کرد ، برباد داد ، تلف کرد ، از میان برد ، بیهوده صرف کرد

بَدْر - ماه تمام

بَدَر - غفلة بکسی سررسید ، بی خبر گیرآورد ، پیش دستی کرد بر

بَدَر - زودتر ازموقع آمد ، مبادرت کرد به

بَدْرَة - مبلغ ده هزار دینار یا کیسه یی که محتوی این مبلغ است

بَدْروم ، بَدْرون (ص) - طبقه زیر ، زیرزمین

بَدْری (ص) - زود

بَدْع - اختراع ، ابتکار ، ایجاد

بَدَع - اختراع کرد ، شیوه بکار برد ، ابتکار کرد ، ساخت ، ایجاد کرد ، بدعت گذاشت

بِدْعَة - رسم وآیین نو ، بدعت

بَدَل - عوض ، جانشین ، بدل ، قائمقام

بَدْل - تغییر ، تبدیل ، عوض کردن ، جانشین سازی

بَدَلِ سَفَرِیَّة (ص) - هزینه سفر ، فوق العاده یا خرج سفر (که اداره یا بنگاهی بکارمند خود میدهد)

بَدَلِ سَکَن (ص) - فوق العاده ای که کارمند برای پرداخت اجاره منزل از اداره یا بنگاهی دریافت میدارد

بَدِل ، بَدَل ریشه اوصوفه - تولك رفت ، پر ریخت ، موی ریخت

بَدِل ، بَدَل اسنانه - دندان ریخت

بَدَل ، بَدَّل - تغییرداد ، تبدیل کرد ، عوض کرد یك در میان قرارداد ، متناوب کرد

بَدْلَة ثِیاب (ص) - یك دست لباس (مانندیك دست کت وشلوار)

بَدْلَة القُدّاس - لباس رسمی کشیش (هنگام آیین عشاء ربانی)

بَدْلَة المَلابِس - یك دست لباس

بَدَلاً مِن - بجای ، بعوض

بَدَلِیَّة (ص) - غرامت ، تاوان ، پولی که برای معاف شدن ازکاری یاامری می پردازند

بَدَن - تن ، بدن ، تنه ، بدنه (در گفتگوی ازدرخت

یا مجسمه یی که هنوز تمام نشده است و امثال اینها)

بَدَنُ العَمُود - بدنه ستون

بَدُنَ - فربه وتنومند بود یا شد

بَدَنَة - قبیله ، عشیره ، خاندان ، طایفه ، شتر یا گاو فربه ، پیراهن بدون آستین که زنان پوشند

بَدَنِیّ - مربوط به تن یا بدن ، جسمی

التَّربِیَةُ البَدَنِیَّة - تربیت بدنی

عُقُوبَة بَدَنِیَّه - شکنجه بدنی ، مجازات یاکیفر جسمانی

بَدْو - چادر نشینی ، بدویت ، بدویان ، چادر نشینان

بَدَوِیّ - چادرنشین ، بدوی

بَدَهَ - بی‌خبر برسر کسی رسید ، غافلگیر کرد

بَدَهِیّ - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ، واضح ، بدیهی

بِدِّیّ (ص) - مایلم ، دوست دارم ، میخواهم (اصل این کلمه بِوُدِّیّ بوده است)

بِدِّی اَرُوح اِلَی السِّینَمَا - میخواهم بسینما بروم ، میل دارم بسینما بروم

بَدِیع - عجیب وغریب ، سازنده ، خالق

بَدِیل - عوض ، جانشین

بَدِین ج بُدْن - فربه ، تنومند

بَدِیهَة - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت ناگهانی

بَدِیهِیّ - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ، واضح ، بدیهی

بَذّ - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سر و وضع ، ژنده پوش ، کثیف ، چرك ، بدنما ، پست ، ناپاك ، پلید ، زشت

بَذَّ - شکست داد ، غلبه کرد ، فتح کرد ، تسخیر کرد ، دست یافت بر ، پیش افتاداز ، برتری داشت بر ، تفوق جست بر

بَذُّ البَخْتِ - بدبخت

بَذَأَ - ناسزاگفت ، دشنام داد ، مذمت کرد

بَذَاذَة - کثافت ، ناپاکی . چرکی ، پلیدی

بَذْخ - زندگی تجملی ، زیاده روی در تزیین وتجمل ، آثار توانگری ونعمت ، گردنکشی

بَذَخَ - عالی ومجلل بود یاشد ، مغرور و متکبر بود یاشد ، تکبرآمیز گشت ، بامناعت شد

البَذْخ وَالتَّرَف - زندگی اشرافی یا تجملی

بَذْر - کاشتن ، تخم کاشتن ، بذرافشاندن ، بذر ، تخم ، دانه ، نسل

بَذْر سُوءٍ - ناخلف ، بی بوته ، بی اصل ، نسل بد

أوَان البَذْرِ - موسم کشت کردن ، موقع دانه پاشیدن

بَذَرَ - منتشر کرد ، پخش کرد ، درهمه جا پاشید ، افشاند

بَذَّرَ - بربادداد ، ولخرجی زیادکرد ، ازبین برد

بَذَرَ (ص) - تخم داد ، تخم ریخت (در گفتگوی از گیاه)

بَذَرَ الحَبَّ (فِی الأَرْضِ) - بذر افشانـد ، تخم کاشت ، تخم پاشید

بَذْرَةُ الثَّمَرَةِ اَوِ القُطْنِ اَوْغَیْرِهِما - هسته‌میوه، پنبه دانه ، تخمه

بَذَلَ - لباس‌را کهنه کرد ، دراثر استعمال فرسوده کرد ، مبتذل کرد ، خرج کـرد ، صرف کـرد ، انفاق و بخشش کرد

بَذْل - بخشش ، انفاق ، خرج

بَذْلُ الذَّاتِ - فداکاری

بَذَلَ نَفْسَه - فداکاری کـرد ، جان خودرا (در راه چیزی) فداکرد

بَذَلَ وُسْعَه - منتهای کوشش خودرا بکار برد

بِذْلَةُ ثِیاب - یك دست جامه (چون یکدست کت وشلوار)

بِذْلَة رَسْمِیَّة - لباس رسمی ، اونیفورم

بِالبِذْلَةِ الرَّسْمِیَّة - باالباس‌تمام رسمی

بِذْلَةُ السَّهْرَةِ - لباس شب نشینی

بِذْلَةُ العَمَلِ اَوِ الشُّغْلِ - لباس کار

کَلام بَذِئ - سخن زشت ، کلام قبیح

بَذِئُ اللِّسان - بد دهن ، زشتگو ، بد زبان

بَرَّ - اطاعت کرد ، فرمانبرداری کرد ، تن درداد، تسلیم شد ، منقادشد ، وظیفه شناس گشت

بَرَّ فِی قَوْلِهِ - سرقول خود ایستاد ، درپیمان‌خود استوار بود

بُرّ - گندم

بِرّ - صلاح ، نیکی ، احسان ، خوبی

بَرّ - خشکی ، زمین ، صالـح ، نیکـوکار ، وظیفه شناس ، فرمانبردار ، بیگناه ، بی‌تقصیر

عَلَی البَرِّ - زمینی ، ازراه خشکی بـرده شده ، ازراه خشکی

بَرّ الْبابِ (ص) - گچ بری اطراف در ،گچ بری سرستون

بَرّاً - زمینی ، ازراه خشکی(برده شده)

بَرّاً وَبَحْراً - زمینی و دریـایی ، از راه خشکی وازراه دریا

بَرّاً - بیرون ، درخارج ، ازبیرون ، خارج

بِلاد بَرّاً (ص) - خارجه

اَلْبَرَی - خاك ، گرد ، غبار

بَرَی بِالْحَكِّ - خراشید ، پوست برداز

بَرَی الشَّخْصَ وَالحَیَوانَ - لاغر کرد ، بی - قوت کرد

بَرَی القَلَمَ وَغَیْرَهُ - قلم یا چیز دیگرراتراشید

بَرَأَ - بوجود آورد ، خلق کرد ، ایجادکرد ، ساخت

بَرْء - ایجادکردن ، خلق کردن

بُرْء - شفایافتن ، بهبودی

بَرِئَ الجُرْحُ - زخم خوب‌شد،گوشت نو بالاآورد،

التیام یافت ، جوش خورد (درگفتگوی اززخم)

بَرِئَ مِنْ کَذا - تبرئه شداز ، بیگناهی او ثابت شد

بَرَّأَ مِنْ کَذا - تبرئه کرد ، آزادکرد

بَرِئَ مِنْ کَذا - نجات یافت ، خلاصی یافت از

بَرِئَ الْمَرِیضُ - بهبود یافت ، سلامت مجدد یافت

بَرَّأَهُ مِنَ التُّهْمَةِ - متهم را تبرئه کرد ، کسی را ازاتهام بیرون آورد

بَرَّأَهُ مِنَ الْخَطِیئَةِ - خطایش را بخشید ، عفو کرد

بَرَاءَة - بیگناهی

بَرَاءَة - جواز ، اجازه ، پروانه (برای کسب یا هرچیز دیگر)

بَرَاءَة - درجه یا نشان افتخاری نظامی وغیرآن

بَرَاءَة - خلاصی ، تبرئه شدن ، آزادی

بَرَاءَةٌ صِحِّیَّةٌ - گواهینامه بهداشت که هنگام حرکت کشتی به کاپیتان میدهند

بَرَّاءَة - مدادتراش ، چاقوی قلم تراش

پْرَاتِیکا (غ) - پروانه ارتباط با بنادرکه پس از قرنطینه کشتی یا دیدن گواهینامه بهداشت به آن میدهند

بَرَاح - فضا ، مکان‌خالی ، جا ،وسعت،گنجایش، جاداری

بَرَّاد (ص) - کسیکه آهن آلات را سوارمیکند، کمك مکانیك ، فیتر ، جفت گر

بَرَّاد ، بَرَّادَة ج بَرَّادَات - یخچال برقی

بُرَادَة - براده آهن ، ساوه‌آهن

بَرَّادشای (ص) - قوری

بَرَّادِیَّة (ص) - آب خنك کن ، آب سردکن

بَرَاذِعِیّ - پالان دوز

بِرَاز - جنگ تن بتن ، مبارزه

بِرَازُالْإِنْسَانِ - مدفوع آدمی ، براز

بِرَازُالْحَیَوَانِ - سرگین

بَرَازِق (غ) - نوعی کیك نرم ودارای کنجد

الْبَرَازِیق (غ) - دسته های مردم ، توده های مردم

الْبُرَاشِم - خیره شونده ، تیزنگر

بُرَاطِم - لب کلفت

بَرَاعَة - مهارت

حَشِیشَةُالْبَرَاغِیث - اسپرزه ، اسفرزه

بْرَافُو (غ) - براوو ، آفرین ، احسنت

بُرَاق - اسب بالدار ، ذوالجناح

بُرَاق - درد اعصاب

بَرَّاق - براق ، درخشنده ، تابنده ، متلألی

بَرَام - نخ تابیده

بَرَّام - کسیکه نخ ومانندآنرا میتابد

صانِعُ الْبَرَامِیل - بشکه ساز ، چلیك ساز

بَرَامِیلِیّ - بشکه ساز ، چلیك ساز

بَرّانِیّ - خارجی ، بیرونی ، ظاهری ، بیگانه ، شخص خارجی ، غریبه

بَرّانِیّ (ص) - پول تقلبی ، (سکه) قلب ، ساختگی، جعلی ، بدلی

بَرّایَة (ص) - مدادتراش

بربی (ص) - معبد ویران قدیمی . جای پر پیچ وخم ، ماز ، (مجازاً) پیچیدگی ، امر بغرنج

بَرْباوِیّ (ص) - پیچ در پیچ ، مار مانند ، (مجازاً) بغرنج ، پیچیده ، گیج کننده

بَرْبَخ ج بَرابِخ - شترگلو،

بربَخْتی (س) - حرباء ، آفتاب گردك

بربر - جیغ وداد کرد ، سروصدا کرد ، دادوفریاد راه انداخت ، غُر غُر کرد ، مِنْ مِنْ کرد ، جویده سخن گفت ، ناشمرده حرف زد ، پچ پچ کرد

بِربِرالطّیور - جوجه (ازهرنوع پرنده)

بَرْبَرِیّ - وحشی ، غیرمتمدن ، بربری ، نوبی(از اهالی نوبه مصر)

بربرِیَّة - توحش ، وحشیگری ، بربریت

بربش (ص) - چشمك زد

بربط فِی الماءِ (ص) - آب بازی کرد

بَرْبَکَة (ص) - قیافه غم انگیز گرفتن

بربُونی (ص) شاه ماهی

بربیس (غ) - ماهی بزرگ نهری

بُرْت - شکرسفید

بُرْتُغال (غ) - کشور پرتغال

برتغالِیّ - مربوط بکشور پرتغال ، پرتغالی

بُرْتُقال - پرتقال (میوه)

برتقال ابوسرّة - یکجور پرتقال (دارای بر - آمدگی کوچك ، ناف دار)

شراب البرتقال - شربت نارنج

بُرْتُقال بِدَمِه - پرتقالی که آب آن سرخ رنگ است

برتقال یافاوِیّ - یافا : یکجور پرتقال

بُرْتُقان (ص) - پرتقال

پرتکول ، پروتوکول (غ) - پیوند نامه ، مقاوله نامه سیاسی ، صورت مجلس سیاسی

برثن ج براثِن - چنگال (درحیوانات)

بُرْج الحَمام - برج کبوتر ، لانه کبوتر

البرج العاجِیّ - کنایه از آرزوی دور ودراز ، خواب طلائی

برج المراقبة - برج دیدبانی

برج النَّغم - گام (درموسیقی)

بِرْجاس - نوعی زین که بر پشت اسب وقاطر وامثال آنها گذارند

بِرْجاس (ص) - شمشیربازی یانیزه بازی سواره

برجَل (ص) - پرگار

بَرْجَل دائر - پرگارقطرپیما

بَرْجَلَ - مشوش کرد ، دست وپاچه کـرد ، برهم زد ، ناراحت کرد

بَرْجَمَ (ص) - غُرغُر کـرد ، لُندلُند کرد ، ناله کنان گفت ، از سر خشم سخن گفت ، بـاناله وگله گفت

بُرْجُمَة ج بَرَاجِم - بند انگشت ، برآمدگی در بند انگشت

بَرَحَ - ترک کرد ، واگذاشت ، ول کرد ، بیرون رفت از ، دست کشید از

بَرَحَ - خسته کرد ، بستوه آورد ، اذیت کـرد ، فرسوده کرد

بَرَّحَ بِهِ الأمر - رنجه‌اش کـرد ، عذابش داد ، شکنجه‌اش کرد

ما بَرِحَ - پیوسته ، هنوزهم

بَرْحَى - کلمه یی است که در بازی وامثال آن هنگام عـدم اصابت بهـدف گفته میشود ، ضـد مرحبا

بَرَدٌ - تگرگ

بَرْدٌ - سرما ، سردی

بَرَدَ - خنک کرد ، ولرم کـرد یا شد ، نیم گرم کرد یاشد

بَرِدَ - احساس سرماکرد

بُرِدَ (ص) - سرما خورد ، زکام شد

بَرَدَ ، بَرُدَ - سرد بود یا شد

بَرَّدَ الألم - درد را تسکین داد ، فـرونشانـد ، آرام کرد

بَرَدَ بِالْمِبْرَدِ - سوهان زد ، پرداخت یا اصلاح کرد ، سوهانکاری کرد

بَرَدَ الْحُمّى - تب ولرز ، تب نوبه

بَرَّدَ الشَّيْئَ - سرد کرد ، خنک کرد

بَرَّدَ الْمَأْكُولاتِ وَغَيْرَها - خوراکی وامثال آن را سردکرد ، خنک کرد ، سرد نگاه داشت (در یخچال وماننداآن)

بَرَّدَ الْهِمَّةَ - دلسرد کـرد ، بی جرأت کـرد ، عزمش را سست کرد

بُرَدَاء - تب ولرز ، تب نوبه

بَرْدَان - کسیکه سردش میباشد ، کسیکه‌احساس سرما میکند

الْبَرْدَان - صبح وشب

بَرَدَتْ هِمَّتُهُ - دلسرد شـد ، بی جرأت شد ، عزمش سست شد

بَرَدَة - دانه تگرگ

بَرْدَخَ (ص) - صیقل داد ، پـرداخت کـرد ، جلا داد

بَرْدَعَة - پالان

بَرْدَقُوش (ص) - مرزنجوش ، اویشن ، گلپر

بَرْدِي ، بُرْدِي - بردی ، پاپیروس ، نی، بوریا، پیزر ، گیاهی که سابقاً در مصر از آن کاغذ میساختەاند

بُرْدِيَّة (ص) - تب ولرز ، تب نوبه

بَرْدیوط (غ) - درجه کشیشی که اسقف اورا برای تبلیغ رعایا ارسال میدارد، درجه افتخاری (نزد مسیحیان مارونی)

بَرْذَعَه - پالان

بِرْذَون - یابو، اسب بارکش

بَرَرَ - بجا وبمورد دانست، توجیه کرد، تبرئه کرد، اثبات درستی (کاری را) کرد، بخشید، عفو کرد، آمرزید، معاف کرد، مرخص کرد

بَرَزَ - برآمدگی داشت، پیش آمدگی پیدا کرد، برجستگی داشت یا پیدا کرد، پدید گشت، ظاهر شد، پدیدار شد، سر برآورد، ناشی شد، بیرون آمد، نمایان شد

برز، برزعلی غیره - تفوق داشت بر، مقدم بود یا شد بر، برتری داشت بر، پیشی جست بر، مبرزشد (نسبت به)

بَرْزَخ ج بَرازِخ - تنگه، مانع میان دو چیز، مدت میان مرگ تاقیامت

بَرْزَقَه - کیك نرم دارای کنجد

بِرْزِیق (غ) - جماعتی از مردم، دسته یی از مردم

بُرْس، بِرْس - پنبه

البِرْسام - ذات الجنب

بِرِسْکُوب (غ) - دوربینی که بوسیله آن از بالای مانع می بینند

بِرْسِیان - نوعی خرمه

بِرْسِیم - شبدر

بِرْسِیم حِجازِیّ - یونجه

بُرْش - تاتوره، داتوره

بُرْش - حصیر گرد کی دم در اطاق که کفش را روی آن پاك کنند

بَرَش - سفیدی بیخ ناخن، خالهای سفید درموی اسب

بُرْشام - میخ پرچ

بُرْشام، بُرْشان - نان بستنی، نانی که چون قیف است ودرآن بستنی میگذارند

بُرْشامْجِی (ص) - پرچ کننده، کسیکه میخ را پرچ میکند

بُرْشان، بِرْشان - قرص نازك فطیر در عشاء ربانی، قرص کوچك خمیرخشك که سابقاً برای چسباندن نامه‌ها بکار میبردند، کاغذ گِرد که روی اسناد بجای مهر می چسباندند

بُرْشان الادْوِیَة - کپسول (پهن)، کاشه

بِرِشْت (ص) - (تخم مرغ) نیمرو

بَرْشَمَ - محکم بست، بطانه کرد، درز گرفت، کاغذ گرفت، مهروموم کرد

بُرْشُم - نقاب، برقع

بَرْشَمَ فِیهِ - خیره شد به

بَرْشَمَ المِسمارَ - میخ را پرچین کرد، با میخ پرچین میخکوب کرد

آلَةُ البَرْشَمَة - ماشین یاچکش پرچ

بَرْشَنَ الرِّسالَةَ - نامه را با برشان چسباند

بَرَشُوت (غ) - چترنجات ، پاراشوت

بَرَشُوتِی (غ) - چترباز

بَرْص ، بُرْص - مارمولك ، بزمجه ، مارمولك خانگی

بَرَص - جذام ، خوره ، برص

بَرِصَ - جذام گرفت ، برص گرفت

مستشفی البرص - بیمارستان جذامی‌ها

برصل القماش (ص) - حاشیه پارچه ، گرد - باف

برض النبات - گیاه جوانه زد ، سبز شد ، غنچه کرد ، نشو و نما کرد

بَرْطاش (غ) - آستانه ، آستان ، درگاه

بِرْطام - لب کلفت

بَرْطَعَ (ص) - تاخت کرد ، چارنعل رفت

بَرْطَلَ - رشوه داد

بُرْطُل (غ)- کلاه اسقفی که روی آن علامت صلیب نقش شده است

بَرْطَلَة - رشوه ، رشوه دادن یا گرفتن

بُرْطُلَة - چتر آفتابی ، چتر زنانه ، آفتاب گیر

بَرْطَمَ (ص)-غرغر کرد، لندلند کرد، با گله وشکایت گفت

بَرْطَمَ - خشمگین شد ، غضبناك شد

برطم اللیل - شب تاریك شد

بَرْطَمان (ص) - کوزه دهن گشاد ، بلونی ، شیشه دهن گشاد

برطوم السقف - تیر ، الوار ، اردی

بِرْطِیل - رشوه

بَرَعَ - ماهر بودیاشد

بُرْعُم ، بُرْعوم - غنچه

برعم النبات - گیاه غنچه کرد

بُرْعوم ، بُرْعُومَة ج بَراعِم - غنچه ، شکوفه

برغث المکان - مکان پر از کیك شد ، کیك هجوم آورد در ، تولید زحمت واذیت کرد

بَرْغَش - پشه کوچك

بُرْغُل (ص) - بلغور (گندم مثلا)

بَرْغَموت (غ) - اترج ، یکجور گلابی

زیت البرغموت - روغن اترج

بُرْغُوث ج بَراغِیث - کیك (نوعی حشره)

برغوث البحر - میگو

بُرْغِیّ ، بِرْغِیّ ج بَراغِیّ - (میخ) پیچ

بَرَفان (غ) - پاراوان ، پرده ویا دیواری که جهت جدا کردن قسمتی از اطاق یا دکان و غیره بکارمیبرند ، تجیر ، دیوارمصنوعی

اَلْبِرْفِیر (غ) - ارغوانی ، رنگی مرکب ازقرمز وآبی

بَرَقَ - درخشید ، تابید ، برق زد ، تلألؤ پیدا کرد ، شعله‌ورشد

بَرْق - آذرخش ، برق ، آسمان درخش

بَرْق - تلگراف

بَرْقُ الزَّرْكَشَةِ - پولك (كه روى جامه براى زينت ميدوزند)

دائرةُ البرقِ والبريدِ - اداره پست وتلگراف

بَرْقَتِ السَّماءُ - برق جست (از آسمان)

بَرْقَش - با رنگهاى مختلف رنگ آميزى كرد

بَرْقَش ، ابو براقِش - پرنده كوچكى كه نوك پر او خاكى و ميان آن قرمز وآخر آن سياه رنگ است

بُرْقُع ج بَراقِع - نقاب ، برقع

بُرْقُع الجنين - غشاء جنين ، پوسته يى كه جنين در آن قرار دارد

بُرْقُع السِّتارة - والانِ پرده ، يلن

بُرْقُع الوجه - نقاب برروى افكند

بُرْقُوق - آلوجنگلى

بُرْقُوق ابيض - گوجه

بَرْقيّات التَّهْنِئَة } - تلگرافهاى تبريك
بَرْقيّات التَّهانِي }

بَرْقِيَّة ج بَرْقِيّات - تلگراف، تلگرام ، مخابره تلگرافى

بَرْقِيَّة مُسْتَعْجَلة - تلگراف فورى

بِرْقيل - نوعى آلت جنگى كه با آن گلوله وسنگ پرتاب ميكردند

بَرَكَ - خوابيد (در گفتگوى از شتر)

بَرَكَ بِالْمَكانِ - اقامت كرد در ، ماند ، مقيم شد در

بَرَّكَ الْجَمَلَ - شتر را خوابانيد

بَرَكَ الماءُ فِي الأرْضِ - آب در گودال يا حوض ماند

بِرْكار (غ) - پرگار

بُرْكان - كوه آتش فشان

بُرْكان ثائر - آتش فشان روشن

بُرْكان خامِد اوْساكِن - آتش فشان خاموش

فُوهَةُ البُرْكان - دهانه آتش فشان

مَقْذُوفاتُ الْبُرْكان - مواد مذاب كه از دهانه آتش فشان به بيرون پرتاب ميشود

بُرْكانِيّ - آتش فشانى ، مربوط بكوه آتش فشان

بِرْكَة ج بِرَك - گودال آب ، بركه ، حوض ، استخر

بَرَكَة ج بَرَكات - نعمت ، بركت

بَرُوكَة (س) - دست لاف

بَرْكيه (غ) - فرش كف اطاق با چوبهاى جور بجور

بَرْلَمان (غ) - پارلمان ، مجلس شورى و سنا ، مجلس نمايندگان

بَرلَمان تَمْهِيدِيّ - مجلس موسسان

مَنْحُ البرلمانِ الثِّقَةَ - مجلس رأى اعتماد داد

بَرْلَمانِيّ (غ) - پارلمانى ، مجلس دار، قانونى

النِّظامُ البَرْلَمانِيّ - رژيم مشروطه ، سيستم

حکومت پارلمانی

بَرَمَ (ص) - بطور غیر مستقیم حرفی زد یا کاری کرد

بَرِمَ - بتنگ آمد ، بستوه آمد

بَرَمٌ - بستوه آمدن ، بتنگ آمدن ، سختی ، مشقت ، رنج وعذاب

بَرْمٌ - تابیدن ریسمان، نخ وامثال آنها ، تصدیق ، تصویب ، تأیید ، تثبیت

بَرَمَ الأمْرَ - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصویب کرد ، تجویز کرد ، تصدیق کرد

بَرَمَ الحَبْلَ - ریسمان را تابید ، تابیده کرد

بُرْما (غ) - نوعی شیرینی

البَرْمائِیّ - ذوحیاتین ، جانوری که هم درخشکی وهم درآب زندگی میکند

البَرْمائِیَّة - دوزیستی ، نوعی اتومبیل که هم در خشکی وهم درآب حرکت میکند

بُرْمَة ج بِرام ، بُرَم - دیگ سنگی ، دیزی

بَرْمَة - پیچ ، تاب ، گرداندن ، عمل کوك کردن (درگفتگوی ازساعت)

بَرْمَقُ الدَّرابَزِین (ص) - ستون نرده

بَرْمَقُ العَجَلَة (ص) - پره چرخ ، اسپك

بِرْمِیل ج بَرامیل - بشکه ، چلیك

بِرْمیل حَدید (مثل برامیل الزیت) - بشکه آهن ، بشکه نفت مثلا

بِرْمیل صَغیر - چلیك ده گالنی یاکمتر

بِرْمیل کَبیر - چلیك ۱۴۰ ـ ۱۸۰ گالنی ، چلیك بزرگ

ضِلْعُ البِرْمیل - تخته بدنه (درچلیك یا بشکه)

بِرْمیل لِغَیْرِ السَّوائِل - بشکه برای چیزهای جامد

طَوْقُ البِرْمیل - حلقه دور چلیك ، تسمه ، چنبر

نِصْفُ البِرْمیل - تغار ، تغار چوبی (نیم - بشکه‌یی)

البَرْناسِیَّة (غ) - پارناسیسم : عقیده کسانیکه بمخالفت با رومانتیسم برخاسته اند وبرخلاف رمانتیست ها به زیبائی شکل وطرز بیان درشعر توجه دارند

بَرْنامَج ج بَرامِج - برنامه ، پروگرام ، اطلاع نامه ، کاتالوك ، فهرست نامه

بَرْنامَجُ الدِّراسَةِ اَوِ التَّعْلیم - برنامه تحصیلی

بَرْنامَجُ العَرْض - برنامه سان ورژه

بُرُنْجُك (غ) - کرپ ، گارس ابریشمی سیاه

بُرْنُس (غ) - هرگونه لباس که کلاه هم بآن متصل است ، کلاه درازکه در صدر اسلام بسر میگذاشتند

بُرْنُسُ الحَمّام - جامه حمام ، حوله بزرگ که چون پالتو میدوزند وکلاه هم بآن متصل است وپس ازآب تنی یااستحمام آنرا میپوشند

بِرْنْس (غ) - شاهزاده ، پرنس ، شاهپور

بِرْنِسِس ، بِرْنِسِیسَة (غ) - شاهدخت ، پرنسس

بَرْنيّة ج بَرانِيّ - ظرف سفالين

بُرْنَيْطَة ج بَرانِط (غ) - كلاه شاپو ، كلاه لبه دار

بُرْنَيْطَةُ الرَّسْميّات - كلاه سيلندر كه در مواقع رسمى بسر ميگذارند

بُرْنَيْطَةُ الشُّبّاك اَوِ الْباب - آرايش سنتورى سر پنجره يا سردر

بُرْنَيْطَة شَمْس - كلاه كه براى جلوگيرى از آفتاب بسر گذارند

بُرْنَيْطَةُ اللَّمْبَة - حباب چراغ

بُرْء - شفا يافتن ، بهبودى

بِرْواز (ص) - قاب (عكس) ، زهوار ، دوره ، چارچوب ومانند آنها

بُروَة (غ) - دماغه كشتى ، سركشتى

بُرْوَةُ الصّابونَة (ص) - باقيمانده صابون

بُرْوَةُ اللِّجام (ص) - آهنى كه از دهنه در دهان اسب قرارداد

بُرْوَة مُبَيِّضِ الْحيطان (ص) - ماله گچ كشى

بُرُوتِسْتو ج بُرُوتِسْتوات (غ) - اعتراض رسمى ، پروتست ، واخواهى ، واخواست ، گواهى نكول برات

عَمِلَ اَوْسَحَبَ (عَلَيْهِ) بُرُوتِسْتو - پروتست كرد ، رسماً اعتراض كرد ، واخواهى كرد ، واخواست كرد ، نكول برات را گواهى كرد

مَصاريف عَمَلِ الْبُرُوتِسْتو - هزينه واخواست ، خرج محضر براى واخواست

بُرُوتِسْتانْتِيّ ، بُرُوتِسْتَنْتِيّ (غ) - پيرو فرقه پروتستان (مسيحى) ، طرفدار اصول پروتستان

بُرُوتِسْتانْتِيَّة (غ) - مذهب پروتستان ، نام فرقه يى متجدد در دين مسيحيت كه همه پيروان مارتين لوترهستند

بُرُوتوپْلازْم (غ) - پروتوپلاسم ، سفيده ياخته ، جرم زنده

بُرُوتوكول (غ) - مقاوله نامه سياسى ، صورت مجلس جلسات سياسى كه براى بررسى وتحقيق ومذاكره درامرى منعقد گردد

بُروجِيّ (ص) - شيپورزن ، بوق زن

بُرُود - سرمه

بَرود (ص) - باروت

بُرُودَة - تفنگ فتيله يى قديم

بُرُودَة - سرما ، سردى ، خنكى

لُحوم مَحْفوظَة بِالْبُرُودَة - گوشتهايى كه در سردخانه‌ها نگهدارى ميكنند

بُروز - برآمدگى ، پيش آمدگى ، برجستگى ، پيش رفتگى ، جلو افتادگى ، بيرون افتادگى

بَرْوَزَ (ص) - داراى چارچوب كرد ، قاب درست كرد ، زهوار درست كرد براى

بُرُوسْتاتا (غ) - غده وذى ، پروستات

بُروش (غ) - گل سنجاق كه براى زينت بسينه نصب ميكنند

بُرُوفَة (غ) - پرو ، آزمایش لباس وغیر آن ، نمونه غلط گیری (در چاپ) ، مسوده چاپ

اَلْبُرُولِیتارِیا (غ) - پرولتاریا ، طبقه کارگر

اَلْبَرُومِتْر (غ) - هواسنج ، بارومتر

بُرُونْز، بُرُنْز (غ) - برنز : مخلوطی از مس وقلع که برای ریختن زنگ ومجسمه و امثال آنها بکار میرود ، وبا اندکی سرب و روی نیز مخلوط است ، مفرغ

بُرُومور ، بُرُومِیر (غ) - (درشیمی) برومور

بُرْهان - مدرك ، برهان ، دلیل

بُرْهَة - مدت ، زمان ، دوره‌یی ازوقت ، لحظه ، مدت کم ، آن ، دم ، موقع

بُرْهَة - مدتی ، لختی (قید)

بَرَهْما (غ) - یکی از خدایان سه گانه وعمده هندویی که خالق موجودات است

بَرَهْمِیَّة - آیین ودین برهما

بَرَهْمَن ، بَرَهْمِیّ ج بَراهِمَة - پیرو آیین برهما

بَرْهَنَ - استدلال کرد ، با برهان اثبات کرد ، ثابت کرد

بُرْهِیّ - فوری ، آنی ، برقی

بَرِّیّ - زمینی ، غیر دریایی ، صحرایی ، جنگلی (درگفتگوی از نباتات) ، ضد اهلی ، وحشی (درگفتگوی ازحیوانات)

بَرِیٌٔ مِنَ الْجُرْحِ اَوِالْمَرَضِ - شفا یافته ، بهبود یافته

بَرِیٌٔ مِنَ التُّهْمَةِ - بیگناه ، بی تقصیر

بَرِیٌٔ مِنْ کَذا - معاف از ، بخشوده

اَلْمُعاهَدَة الْبَرِیْئَة - پیمان بیطرفانه ، غیرتجاوز کارانه

اَلْوُجُوه الْبَرِیْئَة - قیافه‌های معصومانه

بَرِیَّة ج بَرایا - عالم وجود ، هستی ، جهان ، موجودات

بَرِّیَّة ج بَرارِی - بیابان ، صحرا ، زمین‌بایر ، متروك ، ویران

اَلتَّمَشِّی فِی الْبَرِّیَّة - گردش در صحرا

اَلْقُوَّة الْبَرِّیَّة - نیروی زمینی (در اصطلاح ارتش)

بُرِیتُون (غ) - (در تشریح) آستر شکم پوش ، صفاق

بَرِید - پست ، قاصد ، پیغام آور ، پیك ، چاپار ، پستچی ، نامه رسان

بَرِید جَوِّیّ - پست هوایی

بَرِید عادِیّ - پست زمینی (عادی)

بَرِید مُسْتَعْجَل - پست سفارشی

اُجْرَة الْبَرِید - هزینه پست ، پول تمبر

خَتْم الْبَرِید - مهر پستخانه که روی تمبر می‌زنند

حَوالَة مالِیَّة عَلَی الْبَرِیدِ حواله پستی

حَوالَة بَرِیدِیَّه - حواله پستی

بَرید مَضْمُون - پست سفارشی

بَرید مُسْتَعْجَل - پست فوری یا سریع‌السیر

هِوایَة جَمْع طَوابِع‌البَرید - علاقه مندی به جمع‌آوری تمبرهای پستی ، تمبر بازی

ساعِی‌البَرید - نامه رسان (پست)

اَلبَرید‌المَفْتُوح - نامه سرگشاده

دائرة‌البَرید، مَکْتَب‌البَرید - اداره پست ، پستخانه

صُنْدُوق‌البَرید - صندوق پست (مخفف آن ص. ب است)

طابِع‌البَرید، طابِع بَرِیدِیّ - تمبر پست ، تمبر پستی

یَنْتَظِر بِشُبّاک‌البَرید - نامه‌یی که در پستخانه میماند تا صاحب آن مراجعه کند ، پست رستانت

بَرِیدِیّ - پستی ، مربوط به پست

حِساب بَرِیدِیّ - حساب جاری پستی

بِطاقَة بَرِیدِیَّة - کارت پستال

رَسْم بَرِیدِیّ - تعرفه پستی

اَلطَّوابِع‌البَرِیدِیَّة - تمبرهای پستی

بَرِیزَة کَهْرَباء - پریز، سرپیچ (درلامپ الکتریکی)

بَرِیزَة مِیاه (غ) - لوله آبکش

بَرِیطانیا (غ) - بریتانیا

بَرِیطانِیّ (غ) - مربوط به بریتانیا ، شخص بریتانیایی

بَرِیع - کسیکه ازلحاظ زیبایی یاعقل بردیگران برتری وتفوق دارد

اَلبَرْق‌البَرِیع - برقیکه ازدور میدرخشد

بُرَیْقَة - گواهینامه عالی ابتدایی

بَرِیم - نخ تابیده ، قیطان ، نـوار ، بند ، بند کفش ، بند پوتین ، تور ، یراق

بَرِّیمَة - مته

بَرِّیمَة (لِفَتْح‌الزُّجاجات) (ص) - چوب پنبه کش ، پیچ سر بطری ، پیچی که با آن دربطری‌را بازمیکنند

بِزّ ، بَزّ - پستان حیوان یا زن

بَزّ ج بُزُوز - سلاح جنگ ، لباس کتانی یا نخی

بَزَّ - چپاول کرد ، دزدید ، بناروا گرفت

بَزّ‌الْخَشَب (ص) - گره چوب

بَزّ‌الرِّجْل (ص) - استخوان قوزك

بَزّار - تاجرتخم گیاه ، تاجرحبوبات

بَزّارِیّ - کار بازاری ، کار سرهم بندی ، چیز پول شدنی یا پول کردنی

بَزّاز - تاجر پارچه ، بزاز

بَزّازَة‌الأَطْفال - شیشه کوچکی که با آن به کودکان شیر یا شربت میدهند ، آب دزدك ، پستانك

بِزازَة - پارچه فروشی ، تجارت قماش

بُزاق - تف ، آب دهان

بَزّاقة - حلزون ، تف دان ، خلط دان ، مار عینکی ، ماری که رنگ آن بسبزی میزند ودارای خالهای تیره رنگ است ودرافریقا مخصوصاً درمصر یافت میشود

بُزال - شیر آب انبار ، شیر بشکه ومانند اینها

بِزال القَنانی - پیچی ک، با آن در شیشه ها وبطریهارا بازمیکنند

البَزبُورط (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بَزبُوز (ص) - سرلوله ، آب پخش کن

بِزّة - لباس ، وضع ظاهری لباس

بِزّة عسکریّة - لباس نظامی ، لباس نظام

بِزّة مدنیّة - لباس غیرنظامی ، لباس شخصی ، لباس سویل

البَزدَرة (غ) - بازداری ، حرفه‌ی پرورش یا داشتن بازشکاری

بِزر ج **بُزور** - تخم که میکارند ، تخم گیاه

بَزرَ الحَبَّ - تخم کاشت ، بذرافشاند

بَزراء - زن پُرزا

بِزرَة - تخم گیاه ، دانه ، نطفه ، جرثومه ، گیاهك ، جوانه ، هسته ، میکرب ، (مجازاً) مایه ، اصل ، منشاء

بلا بِزرَة - بی هسته ، بی‌تخمه ، بی‌تخم ، بی دانه ، بی‌نسل

بِزرَة الثَّمرة - تخمه ، هسته ، دانه

بِزرقطونا - اسفرزه ، اسپرزه

بِزرالکِتّان - بزرك ، تخم کتان

بَزرَمیط (ص) - (حیوان) دورگه ، دوتخمه ، دوجنسه ، گیاه پیوندی

بَزُعَ - ظریف وباملاحت شد

بَزَغَ - خون گرفت ، نیشتر زد (درگفتگوی از حجامت‌گر یا دامپزشك)

بَزَغَ - طلوع کرد ، بالا آمد ، صادر شد ، بیرون آمد از ، ناشی شد ، منشعب شد از

بَزَغَ دمَهُ - خونش‌را جاری کرد ، روان ساخت

بَزَقَ - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بُزُق - گیتار ، چنگ

بَزَلَ - سوراخ کردن وخارج کردن مایع ازبشکه، شکم وامثال اینها

بَزَلَ - سوراخ کرد

بَزَلَ البرمیل - چلیك یابشکه‌را سوراخ کرد ، شیردار کرد ، شیر (بشکه)را بازکرد

بَزَلَ الزُّجاجة - در بطری را بازکرد

بَزَلَ المریض - نیشتر زد به بیمار ، عمل‌جراحی کرد

بَزوَرانیّ (ص) - تاجر تخم گیاه ، تاجرحبوبات

بُزوغ - طلوع ، سر زدن ، بیرون آمدن ، بالا آمدن

بُزوغ الشَّمس - طلوع آفتاب

بَزِیّ - برادر رضاعی

البَزیع - خوش معاشرت ، دوست داشتنی، بزرك

شرافتمند

بَزِيك (غ) - نوعی بازی باورق

بَسْ - کافی‌است!، فقط

بِس، بِسَّة - گربه ماده

بَسابورط (غ) - گذرنامه، پاسپورت

بَسارِيَه (ص) - ماهی ریزِ قنات یا جوی

بِساط ج بُسُط - قالی، قالیچه

عَلی بِساطِ البَحْثِ - مطرح بودن، مورد بحث

بِساطُ الرَّحْمَة (ص) - نعش پوش، شال‌عماری، روپوش گور

بَساطَة - سادگی

بَسالَة - دلیری، دلاوری، تهور، جرأت، شجاعت

بَسّام - خندان

بَسْبور (غ) - گذرنامه، پاسپورت

بُسْتان ج بَساتین - باغ، بوستان

بُسْتانِيّ - غیرصحرایی یاغیرجنگلی (در گفتگوی ازگیاهان)، باغبان

بَسْتَرِينَه (غ) - هدایایی که‌بعنوان عیدی دراول سال نو (ژانویه) تقدیم میکنند

بَسْتِلَة (ص) - تغار، تغار چوبی (نیم بشکه‌یی)

بَسْتور (ع) - پاستور: عالم فرانسوی

بَسْتونِی (ص) - خال پیك، اسپیك (در ورق بازی)

بَسْتِيلْيَة (غ) - نقل یا آب نبات

بُسْر - خرمای نرسیده

بَسَرَ - ابرو درهم کشید، اخم کرد، ترشرویی کرد

بَسَرَ الخَبَر - پیش گویی کرد

بَسُطَ - ساده بود یا شد، آسان بود یا شد

بَسْط - سرور، خوشحالی، شادی، خوشی، عیش، شادمانی، مستی، باده نوشی، بسط‌دادن، اتساع دادن، گسترش، انتشار، پهن کردن، انبساط دادن

بَسَطَ - منبسط کرد، اتساع داد، توسعه داد، وسعت داد، گسترد، پهن کرد، منتشر کرد، انتشارداد، نشان داد، ارائه داد، ابراز کرد، جلوه داد، نمایش داد

بَسَطَ الأَمْر - مطلبی را شرح داد، توضیح داد، تفسیر کرد، روشن کرد

بَسَّطَ الأَمْر - مطلبی را آسان کرد، ساده کرد، سهل کرد

بَسَطَ، بَسَّطَ الحَدِيدَ - آهن‌راپهن کرد، چکش زد، تخت کرد

بَسَطَ ذِراعَهُ - دستش‌را درازکرد

بَسَطَ الرَّجُل - خوشحال ساخت، خشنودکرد، شادمان کرد

بَسَطَ المائِدَة - سفره را پهن کرد، چید، میز غذارا چید

بَسَطَ يَدَهُ - دستش را باز کرد، (مجازاً)

ولخرجی کرد

قلم بَسْط (ص) ـ قلم نی

بَسْطُ الْکَسْر ـ صورت کسر متعارفی

بَسْطَة (غ) ـ نان شیرینی

بَسْطَةُ السُّلَّم (ص) ـ صحن میان دورشته پلکان

بَسْطُرْما (غ) ـ گوشت خشک کرده ، تکه های گوشت که در آفتاب خشکانده اند ، گوشت نمک سود دارای سیر

بَسْطُرْمَة = بَسْطُرْما

بَسَق ـ بلند بود یا شد ، رفیع شد ، عالی ومرتفع شد ، مجلل وباشکوه شد

بِسْکلیت (غ) ـ دوچرخه

بَسْکوت (غ) ـ بیسکویت

بَسْکُوتِی (غ) ـ بیسکویت ، نوعی نان خشک که مدتی درازمیتوان نگهداشت وبیشتر بسربازان وجاشویان کشتی‌ها میدهند

بَسْکوِیت (غ) ـ بیسکویت

بَسُل ـ دلیر بود یا شد ، دلاورشد

بِسِلّی ، بِسِلَّة ـ نخود

بِسِلَّةُ الْحَدائِق ، الْبِسِلَّةُ الْمُزْهِرَة ـ عطرشاهی

بِسِلَّة خَضْراء ـ نخود سبز

بِسِلَّة ناشِفَة ـ (نخود) لپه

بَسَم ـ لبخند زد

بَسْمَل ـ بسم‌الله گفت

بَسِیط ـ ساده لوح ، بی تزویر ، بیگناه (در گفتگوی ازشخص)

بَسِیط ـ ساده ، آسان ، سهل

بَسِیطُ الْکَفّ ـ ولخرج ، دست ودل باز

بَسِیطَة ، الْبَسِیطَة ـ زمین

حَفْلَة بَسِیطَة ـ مهمانی ساده ، جشن سروساده

مَعْرِفَة بَسِیطَة ـ آشنایی مختصر ، آشنایی سطحی

بسِیکولوجِیا (غ) ـ روانشناسی

بَشَّ ـ لبخند زد ، شادان گشت ، بشاشت داشت

بَشّ ، بَشاشَة ـ لبخند ، شادمانی ، خوشحالی

بَشَّ لَهُ ـ مسرورشد از ، بشاشت کرد برای

بِشارَة ج بِشارات ، بَشائِر ـ نوید ، مژده ، بشارت

بِشارَةُ الْاِنْجِیل ـ (بشارت) انجیل : این اضافه بیانی‌است زیرا کلمه انجیل درزبان یونانی بمعنی بشارت آمده‌است

بِشارَة خَیْر ـ فال نیک

عِیدُ الْبِشارَة ـ جشن ۲۵ مارس بمناسبت باردار شدن حضرت مریم

بَشارَة ج بَشائِر ـ جمال ، زیبایی

بَشاشَة ـ لبخند ، خوشحالی ، بشاشت ، خوشدلی ، شادمانی

بَشاعَة ـ زشتی ، بدنمایی

بَشْبَش (ص) ـ خیساند ، درآب نرم کرد

بَشْبَش (کَالْخُبْزِ فِی الْمَرَقِ) ـ ترید کرد ، نان را درآبگوشت خیساند

بَشْبَشَ الرَّجُلُ - خنده روشد

بَشْتَخْتَة - تخته سیاه (که روی آن چیز مینویسند)، صندوق کوچك

بِشْرٌ - سرور ، شادمانی ، خوشحالی

بَشَّرَ - بشارت داد ، مژده داد ، نوید داد

بَشَّرَ بِكَلامِ اللّٰه - وعظ دینی کرد ، موعظه کرد، اندرز داد ، باگفته خداوند موعظه کرد

بَشَرَ - رندید ، رنده کرد ، پنیر تراش کرد ، تراشید

بُشْرىٰ - نوید ، مژده ، بشارت

بَشِرَ بِهِ وَلَهُ - خوشحالی کرد برای ، شادمان شد از ، مسرور شد از

بَشَرَ العودَ والثَمَرَ - چوب یا میوه را پوست کند

بَشَرَة - ظاهر پوست بدن ، بشره

بِشْرَف مُوسيقيّ (ص) - پیش درآمد موسیقی

بَشْرُوش (ص) - (درجانورشناسی) پا خلاق ، مرغ آتشی

بَشَرِيّ - انسانی ، بشری ، دارای خوی انسانی، شایان آدمی ، مربوط بانسان ، مربوط به پوست بدن

بَشَرِيَّة - نژاد انسان ، نوع بشر ، بشریت

بَشُعَ - زشت ، بدنما

بَشِعَ - زشت بود یا شد ، بدنما بود یا شد

بَشْكُور (ص) - سیخ بخاری

بَشْكُورُ الفُرْنِ (ص) - سیخ تنور وامثال آن ، کفگیر ماهی گردانی ، کفگیری که با آن کتلت وامثال آنرا درماهی‌تابه پشت ورو میکنند تاخوب سرخ شود

بَشْكِير (ص) - حوله

بَشْكِيرُ الحَمّام - حوله حمام ، جامه حمام

بِشْلُوس (غ) - باسیل : میکرب گیاهی از طبقه باکتری ، جانور یك سلولی وذره بینی

بَشَمٌ - امتلاء معده ، تخمه ، ملالت

بَشِمَ مِنَ الأَمْرِ - متنفرشد از ، سر خورد از ، ملول شد از

بَشِمَ مِنَ الطَّعامِ - تُخمه شد

بِشْنُوقَة ، **بِشْنِيقَة** (غ) - کلاه زنان تارك دنیا

بَشْنِين (ص) - یکجور نیلوفر آبی درمصر

بَشُورَة (ص) - کهنه ، لایی ، نمد فشرده شده (درفشنگ)

بَشُوش - خوش ، شادمان ، کسیکه لبخند بلب دارد ، بشاش

بَشِير - پیشرو ، منادی ، مژده رسان ، بشارت دهنده

بَشِيرُ الوَجْهِ - خوش قیافه ، زیبا ، خوش منظر

بَشِيع - بدنما ، زشت

بَصَّ - درخشید ، تابید ، برق داشت ، برق زد ، تلالؤ داشت

بَصَّ (ص) - نگاه کرد

بَصّار ، بَصّارَة - فالگیر ، طالع بین

بَصّاص (ص) - کارآگاه . یابنده ، خبردهنده

بَصّاصَة - چشم

بَصّاصَة کَهرَبِیَّة - ماژیك ، چشمك رادیو

بُصاق - تُف ، آب دهان

بَصبَصَ بِعَینِه (ص) - باغمزه نگاه کرد، کرشمه کرد ، عاشقانه نگاه کرد

بَصبَصَ الرَّجُلُ - چاپلوسی کرد ، تملق گفت

بَصبَصَ الکَلْبُ - سگ دُم جنبانید

بَصَّة (ص) - نگاه

بَصَّة نارٍ (ص) - آتش پاره ، یك تکه آتش بر-افروخته

بَصَر - دید چشم ، سو ، بینایی

بَصَرٌ - علم ، ادراك ، تشخیص ، تمیز ، بصیرت

بَصَرَ - دید ، ملتفت شد ، مشاهده کرد ، درك کرد ، تشخیص داد ، متوجه شد

کَلَمحِ البَصَرِ - بیك چشم برهم زدن ، یك لحظه

طَویلُ البَصَر - آدم دور بین (درنتیجه پیری)

قَصیرُ البَصَرِ - آدم نزدیك بین

بَصُرَ بِهِ - اورا دید

بَصَّرَ لَهُ - فال گرفت برای ، طالع بینی کرد برای (کسی)

بَصَّرَهُ - اورا بینا نمود ، آشنا ساخت

مَدَی البَصَرِ - چشم رس ، تا آنجا که چشم کار میکند

بَصَرِیّ - مربوط بباصره یا بینایی

عِلمُ البَصَرِیّات - مبحث نور ورؤیت درفیزیك

بَصَّصَ - چشم خودرا باز کرد

بَصَّصَ الکَلْبُ - سگ دم جنبانید

بِصِفَة - بنام ، بعنوان ، بطور ، به سمت

بِصِفَة رَسمِیَّة - بطوررسمی، رسماً ، باسمت رسمی

بِصِفَة نِهائِیَّة - بطورقطع

بَصَقَ - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بَصَل - پیاز

بَصَلُ الفار - پیاز عنصل ، گیاهی از رده سوسن یا زنبق

بَصَلِیّ - مربوط به پیاز ، دارای پیاز ، پیاز مانند

بَصَلیّاتُ الشَّعْر - پیازچه‌های موی

بَصَلَة - یك دانه پیاز

لایُساوی بَصَلَة - بهیچ نمی ارزد

بَصَمَ - باصمه زد ، چاپ کرد

بَصَمَ بِالخَتمِ - مهرزد ، مهر کرد

بَصْما (غ) - نوعی نان شیرینی

بَصْمَة ج بَصَمات - باصمه ، علامت ، نقش ، اثر ، نشان ، چاپ

بَصْمَة الاِصْبَع اَوِالاَصابِع - اثر انگشت یا انگشتان

بَصوَة - آتش پاره ، تکه آتش

بِصُورَةٍ مُتَواصِلَةٍ - غیرمنقطع ، مداوم ، مستمر ، بطور دائم

بِصُورَةٍ مرضِيةٍ - با رضایتمندی ، بطوررضایت بخش (قید)

بِصُورَةٍ ناجِحَةٍ - با موفقیت ، بطورموفقیت آمیز

بَصِیْر - بینا ، هوشیار ، زیرك

بَصِیْرَة - بصیرت ، بینایی ، زیرکی ، هوشیاری

بَصِیصٌ مِنَ الامَلِ - برقی ازآرزو ، نورامید ، بارقهٔ امید

البَصِیْع ج بُصْع - عرق بدن

بَضٌ - دارای پوست نرم

بَضَّ اَوْتارَالْعُودِ - سازرا کوك کرد ، عودرا کوك کـرد

بِضاعَة ج بَضائِع - کالا ، مال‌التجارة

بِضاعَةُالاَمانَةِ - کالای امانی ، محموله ، کالایی که بطور امانت جهت فروش برای کسی میفرستند

بَضْع - بُرش ، قطع (اندام یا عضو) ، بریدن

بَضَعَ (ص) - خرید کرد ، بازار رفت وخریـد کـرد

بَضَعَ - کالبد شکافی کـرد ، تشریح کـرد ، برید ، قطع کرد (در گفتگوی از انـدامها یا اعضاء)

بَضَعَ الْجَرّاحُ الْمَرِیضَ - جراح بیماررا عمل جراحی کرد

بِضْع ، بِضْعَة - اندی ، چندتا ، کمی ، معدودی

بَطَّ - سوراخ کرد ، نیشترزد

بَطَّ الْبَطْنَ - شکم درید ، روده هـا را بیرون ریخت

بَطَّ الدَّجاجَةَ - شکم جوجـه وا پیش از پختن خالی کرد

بَطٌّ ج بُطُوط ، بِطاط - مرغابی

بُطْء - درنگ ، تأخیر ، تعویق ، کندی ، سستی درکار

بَطُوَ - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، کند کار کرد ، معطل کرد ، یواش کار کرد ، فس‌فس کرد ، بیهوده وقت گذراند ، با طفره عمل کرد

بَطّارِیَّة ج بَطّارِیّات (غ) - بـاطری ، پیل الکتریك

بَطّارِیَّة جیب - چراغ قوه دستی

بَطّارِیَّة (حربِیَّة) (غ) - یك واحد توپخانه

بَطّاریه گَلْوانِیَّة (غ) - دستگاه تولیدالکتریك با عمل شیمیایی ، باطری گالوانیك

بَطاطا (غ) - سیب زمینی

بَطاطا حُلْوَة - نوعی سیب زمینی شیرین

بَطاطِس (غ) = بَطاطا

بِطاقَة ج بِطاقات - کارت ، برچسب

بِطاقَة بَرِیدِیَّة - کارت پستال

بِطاقَةُالتَّموِین - کارت جیره بندی ، کوپن

بِطاقَةُالدَّعْوَة - کارت دعوت

بِطاقَةُ الزِّيارَة - کارت ویزیت

بِطاقَةُ السَّفَر - بلیط مسافرت

بِطاقَةُ الشَّخْصِيَّة اَوِ الْهُوِيَّة - شناسنامه

بَطّال - بیکار ، کسیکه باستخدام درنیامده است یا درتعطیلی بسرمیبرد

بِطالَة - بیکاری ، تعطیلی ، موقع بیکاری

بَطالَة - قهرمانی ، شجاعت

بِطان - تنگ ، زیرتنگ (چارپایان)

بِطانَةُ الْاَمیر - همراهـان ، ملتزمان رکاب ، ملازمان (درگفتگوی از شاه ، رئیس جمهور ، حاکم وغیر اینها)

بِطانَةُ الثَّوب - آستر (جامه)

بِطانَةُ الرَّجُل - خویشاوندان ، نزدیکان

بِطانَةُ الْماس وكُلِّ حَجَرٍ كَريم بَرّاق شَفّاف - (درجواهرسازی)فوفه ، ورق قز

بَطّانِيَّة ج بَطّانِيّات - پتو ، شمد

بَطْبَطَ الْبَطُّ - اردك صدا کرد ، وك وك کرد

بَطَّة - مرغابی

بَطَّةُ الرِّجْل (ص) - نرمه‌ی ساق پا

بَطَحَ - بزمـین انـداخت ، صـاف روی زمین خواباند ، (مجازاً) پست یا خاضع کرد ، مطیع کـرد

بَطْح - دمرخواباندن

بَطَحَ الرَّأْس (ص) - سر کسی را شکست

بَطَحَه عَلىٰ وَجْهِه - دمرخواباند

بَطْحاء - بستر سیلاب یا رودخانه ، جلگه پهن ووسیع

بَطَر - تکبروشادی دراثر نعمت زیاد ، استخفاف بنعمت ، سرمستی

بَطِرَ النِّعْمَةَ وبِها - کفران نعمت کرد ، ناراضی بود یا شد ازنعمت

بَطْرَخ ج بَطارِخ - خاویار ، تخم سگ ماهی ، تخمی که درتخمدان ماهی است

بَطْرَخ ناشِف - تخم خشك مـاهی ، خـاویار خشك

بَطْرَشيل ، بَطْرَشين (غ) - پـارچه درازی که کاهنان بـرای انجام مراسم دینی روی گـردن وشانه میافکنند وتا زانوی آنهارا میپوشاند

بَطْرَق ، بِطْريق ج بَطارِقَة ، بَطارِق ، بَطاريق (غ) - اسقف بزرك ، مطران

بِطْريق (غ) - سردار رومی، یکجور مرغ دریایی ، پنگوئن

بَطْرَك ، بَطْريرك ، بَطْرِيك ج بَطارِكَـة - **بَطارِيك** (غ) - اسقف بزرك ، مطران

بَطْرَكِيَّة ، بَطْرِيكِيَّة مقام اسقف ، مطرانی ، اسقفی ، قلمرو اسقف ، مربوط باسقف یامطران

بَطْرِيَّة = بَطّارِيَّة

اَلْبِطْرير - زبان دراز ، فریاد زن

بَطْريرَكِيَّة = بَطْرَكِيَّة

بَطْش - سخت سرکـوبی کـردن ، جـرأت ،

شجاعت ، دلیری ، دلاوری ، شدت ، تندی ، سختی ، زور ، جبر ، عنف ، تعدی ، نیرو ، قدرت

بَطَشَ بِه - سخت حمله کرد به ، یورش آورد بر ، با شدت هجوم آورد به

بَطَّطَ - پهن کرد ، تخت کرد

بَطَلَ - باطل شد ، منسوخ شد ، موقوف شد ، از میان رفت

بُطْل ، بُطلان - دروغ ، کذب ، بطلان ، بی‌اعتباری ، نیستی ، عدم ، سند پوچ ، هیچ بودن ، بی‌فایدگی ، بیهودگی

بَطَلٌ ج أَبْطال - قهرمان ، دلیر ، ورزشکار درجه یك

بَطَلُ الرِّوایة - قهرمان داستان

بَطَلٌ عالَمیّ - قهرمان جهانی یا بین‌المللی

بَطَلُ العام - قهرمان سال

بَطُلَ - قهرمان بود یا شد

بَطَّلَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، موقوف کرد ، ازمیان برد

بَطَلَ ، بَطَّلَ (ص) - بیکارشد

بَطَّلَ - فسخ کرد ، بهم زد ، پوچ کرد ، بی اثر کرد ، باطل کرد

بَطَلَ اسْتِعمالُه - مهجور ومتروك شد ، غیر مستعمل شد ، منسوخ شد ، از مد افتاد ، از استعمال افتاد

بَطَلَ عَمَلُه - کارش ازدرجه اعتبار ساقط شد ، باطل شد

بُطَّلات - یاوه سرایی ، ترهات

بَطَلَة ج بَطَلات - قهرمان زن

بُطْم - درخت سقز ، بنه

بَطَنَ - پنهان بود یا شد ، مخفی بود یا شد

بَطِنَ - شکم گنده شد

بَطْن ج بُطون ، أَبْطُن ، بُطْنان - شکم ، معده ، درون ، داخل ، جوف

بَطْن (ص) - زایش ، تولد

بَطْن (للحیوانات خاصة) (ص) - همه بچه‌هایی که جانوری در یك بار میزاید

وَلَدَتْ ثَلاثَةً فی بَطْنٍ واحِدَةٍ - دریك بار سه بچه زایید

اِبْنُ بَطْنِه - آدم پرخور ، شکم پرست ، شکم‌خواره

بَطْنُ الأَرْضِ - اندرون زمین ، گودیها یا پستی‌های زمین

بَطْنُ الرِّجْلِ - گودی کف پا

بَطْنُ المِلْعَقَةِ (وامثالها) - گودی درون قاشق وامثال آن

بُطِنَ - دل درد پیدا کرد ، مبتلا به دل دردشد

بَطَّنَ الثَّوبَ وغَیرَه - جامه وامثال آنرا آستر کرد

بَطَّنَ الحائطَ (قبل تبییضه) - دیواررا پیش‌از

سفید کردن با گل یا چیز دیگری اندود ، (آستر کرد) س

بَطْنًا لِظَهْرٍ - وارونه ، بطورمعکوس

بِطْنَة - پرخوری ، شکم پرستی ، شکمخوارگی

بَطْنِيّ - مربوط به شکم ، درون، معده ، داخل، جوف

اَلتَّكَلُّم البَطْنِيّ - سخن چنان گفتن که معلوم نباشد صدا از دهان بیرون میآید ، تکلم بطنی

بُطُولَة ج بُطُولات - قهرمانی

بُطُولَة عالَمِيَّة - قهرمانی جهانی یا بین‌المللی

دَوْرُ البُطُولَة - رُل اصلی یاقهرمانی (درنمایش وفیلم) ، نقش مهم در فیلم وامثال آن ، نقش اول

بَطِيء - یواش ، آهسته ، کند

بَطِيءُ الحَرَكَة - آهسته رو ، کندرو

بَطِيحَة - بستر سیلاب یا رودخانه ، جلگه پهن ووسیع

بِطِّيخ أحْمَر - هندوانه

بِطِّيخ أصْفَر - خربوزه

بَطِّيخَةُ العَجَلَة (ص)- قسمت برآمده وسط چرخ که اسپکها ومحوررا نگاه میدارد ، توپی (چرخ)

بَطِين - کبیرالبطن ، شکم گنده ، شکمخواره ، پرخور

بُطَيْن (كُبُطَين القلب) - بطن قلب

بَظَّ (ص) - جاری شد ، روان شد ، باصدا بیرون ریخت ، فوران کرد

بَظَّ العُود - عود را کوك کرد ، سازرا کوك کرد

بَظْرُ الأُنْثَى - چوچوله ، کلتریس

بَعْبَعَ - وراجی کرد ، پرگویی کرد

بُعْبُع (ص) - لولو

بَعْبَعَة - وراجی ، پرگویی ، وروركردن

بَعَثَ - فرستاد ، روانه کرد ، اعزام کرد ، بیرون انداخت ، افکند ، بیدارکرد

بَعَثَ بِبَرْقِيَّة - تلگراف کرد

بَعْث - فرستادن ، انگیختن

يَوْمُ البَعْث - روزقیامت ، روز رستاخیز

بَعَثَ عَلَى - برانگیخت ، وادارکرد ، تحریك کرد ، بجنبش درآورد

بَعَثَ عَلَى التَّفْكِير (مثلا) - به تفکرواداشت

بَعَثَ مِنَ المَوْت - محشورکرد ، زنده کرد

بَعْثَة ، بِعْثَة ج بَعَثات - هیئت اعزامی، میسیون

البَعْثَةُ الأَثَرِيَّة - میسیون یا هیئت باستانشناسی که برای کاوشهای علمی اعزام میشوند

بِعْثَةُ البَحْث - هیئت تحقیق

بِعْثَةُ التَّنْقِيب عَنِ الآثار - میسیون تحقیقات باستانشناسی ، هیئتی که برای کاوشهای آثارباستانی بمحلی اعزام میشوند

بِعثَة ثَقافِيَّة - هیئت فرهنگی

بِعثَة حَربِيَّة اَو اِكتشافِيَّة - میسیون جنگی یا اکتشافی ، هیئتی که برای کسب اطلاعات جنگی اعزام میشوند

بِعثَة دِراسِيَّة - هیئت علمی برای مطالعه

بِعثَة عسكرِيَّة - میسیون نظامی

بِعثَة عِلمِيَّة - هیئت تحقیقات علمی

بَعثَر - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، ریخت ، پاشید

بَعَجَ - گود کرد

بَعَجَ البَطنَ - شکم را درید ، پاره کرد

بَعْجَة - گودی ، تورفتگی

بُعْد - دوری ، دور دستی ، مسافت ، فاصله

بَعْدَ - پس از ، بعد از ، پس از این ، بعدها ، پس از آنکه ، بعد

بَعْدُ - هنوز ، دیگر ، آینده

بَعُدَ ، بَعِدَ - دور بود یا شد ، فاصله داشت با ، فاصله دار بود

بَعَّدَ - فاصله دار کرد ، دور کرد

بَعدَالان - بعداً

بَعدَ ذلك - بعد از آن ، سپس ، آنوقت

بَعدَ ما - بعد از آنکه

عَلی بُعدٍ - درفاصلهء ، دریك مسافت دور

عَن بُعدٍ - ازدور ، دوراز چشم رس

بَعْر ، بَعَرالحَیوان - سرگین ، مدفوع حیوان

بَعَرَالحَیوانُ - سرگین انداخت

بِعزاق (ص) - مسرف ، ولخرج ، برباد ده

بَعْزَقَ - بر باد داد ، ازبین برد ، پراکنده کرد ، بیهوده خرج کرد ، ولخرجی کرد

بَعِضُ - جای پرُ پشه

بَعضُ الشَّیئِ - جزئی از ، قسمتی از ، کمی از ، مقداری از ، فردی از افراد

بَعضُ اللَّیالی - شبی ازشبها

بَعْضُنا (او بَعْضُكُم اَو بَعْضُهُم) بَعْضاً - یکدیگر

بَعكُوكَةُ النّاسِ - محل اجتماع مردم مانند کلوب ، تالار شهرداری وامثال اینها

بَعْل - شوهر ، ارباب ، آقا ، صاحب ، مالك ، سالار ، خداوند

بَعْل ، نام خدای فنیقیان

بَعلزبُول (غ) - خدای شروفساد

بَعْلِیّ - دیمی ، حاصل یا زمینی که باآب باران سیراب میشود

بَعوض ، بَعُوضَة - پشه

بَعُوض (ع) - ساس

بَعُوضَة المَلاریا - پشه مالاریا ، پشه آنوفل

بَعِید - دور ، فاصله دار ، مسافت دار

بَعِیدالمَرمی - دورزن (درگفتگوی از توپ مثلا که هوا پیماها را ازدور میزند) ، (مجازاً) دارای هدف عالی وشامخ (درگفتگوی از کلام

وهمت وامثال اینها)

بَعیر - شتر

بَغَی - آرزو کرد، تمنی کرد، میل بچیزی کرد، زنا کرد

بَغَی علیه - ستم کرد بر، مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد

بُغاء - زنا، زنا کردن، زنا دادن

بُغاء - آرزو، میل، تمنی، رغبت

بُغادَة (ص) - آب قلیابی، قلیاب صابون پزی

بَغّال - قاطرچی، استربان

بَغَتَ - غافلگیر کرد، بی خبر برسر کسی وارد شد، ناگهان بر کسی درآمد

بَغْتَة - ناگهانی، غافلگیری، حمله ناگهان، شبیخون

بَغْتَةً - ناگهان (قید)، بی خبر، غفلةً، بغتةً

بَغْتی - غیر منتظره، غیر مترقبه، ناگهان، بی خبر

بَغْداد - پایتخت کشور عراق

بَغْدَدَة (ص) - شرمرویی، حُجب

بَغْدْدلی (بِناء) (ص) - توفال کوبی وگچ کشی روی آن

بَغْشَة - باران ریز

بَغَشَتِ السَّماءُ - باران ریز بارید، کم بارید

بَغَضَ، بَغِضَ، بَغُضَ - مورد تنفر بود یا شد

بُغْض، بَغْضاء، بِغْضَة - دشمنی، کینه، عداوت، بغض، بیزاری، تنفر

بَغْل ج بِغال - استر، قاطر

بَغْلَة القَنْطَرَةِ (ص) - پایه‌ی پل

بَغْی - ستم، بیداد، ظلم، زنا

بَغِیّ - زن بدکار، روسپی

بُغْیَة - مطلوب، مقصود، مراد

بُغْیَةَ اَن - برایِ، بخاطرِ، بمنظورِ، برای تمایل به

بَغیض - تنفرآمیز، نفرت انگیز، مکروه، زشت، شنیع، بیزار، متنفر

بَفت، بَفْتا، بَفْتَه - چلوار

بَفتة سمراء - متقال

بَفتیك (ص) - بیفتك، گوشت ران گاو

بَقّ، بَقَّة - ساس

بُقّ (ص) - جرعه، دهان

بَقّ دَقیقی، بَقّ النَبات - شته مو، کرم تاك، کرم درخت

شَجَرَة البَقّ - درخت نارون، درخت زبان گنجشك

بَقَّ الماءَ مِنْ فِیه - آب را ازدهان بیرون ریخت، بیرون پاشید

بُقّ مِنَ النبیذ (ص) - جرعه‌یی شراب

بَقاء - دوام، استمرار، بقا، بجاماندن، مخلد بودن

بَقاءُ الأنسب - بقای انسب، بقای احسن

بَقّار - گاوچران ، گاودار

بَقّاق (ص) - وراج ، یاوه‌گو ، پرگو ، بیهوده گو

بَقّال(ص) - خوار بارفروش ، بقال ، سبزی‌فروش، تره بارفروش

بَقالا (ص) - ماهی روغنی وامثال آن که‌در آفتاب خشك کرده باشند

بَقْباق - پرگو ، وراج ، بیهوده گو

بَقْبَق - پرگویی کرد ، وراجی کرد ، بیهوده ـ گویی کرد

بقبق الماءُ - آب غلغل کرد ، جوشید ، شرشر کرد ، حباب انداخت

بقبوقة (ص) - کورك ، جوش چرك دار ، تاول ، آبله

بُقْجَة (ص) - بقچه ، دسته ، بسته

بُقْجَة صابون (ص) - قالب صابون

بَقدونس - جعفری (نوعی گیاه خوراکی)

بَقَر - شکافت ، درید ، پاره کرد

بَقَر ج ابْقار - گاو

بَقَرالوَحْش - گاو وحشی

ابوالبَقَر - ماهیخوار سفید ، گاو میش پشت (پرنده)

ثورالبَقَر - گاو نر

بَقَرة - گاو ماده

بقرة الماءِ اوالبحرِ - نوعی ماهی شبیه گاو

البَقَرةالوَحْشِيَّة - بز کوهی عربستان ، غزال افریقایی ، گاو وحشی ، آهوی بزرگ که دارای شاخهای میان تهی است

بَقَرِيّ - گاوی ، ازجنس گاو ، مربوط بگاو

لَحْم بَقَرِيّ - گوشت گاو

لَبَن بَقَرِيّ - شیر گاو

بَقْس (غ) - درخت شمشاد

خشب البَقْس - چوب شمشاد

بُقْسُماط ، بَقْسَماط (ص) - نان برشته یا دو آتشه ، نان سوخاری

بَقْشش (غ) - انعام داد به پیشخدمت وغیره

بَقْشيش (غ) - انعام پیشخدمت وغیره ، هدیه ، غلامانه ، دلالی وامثال اینها ، شیرینی : بمعنی پولی که بعنوان حق الزحمه میدهند (این کلمه معرب بخشش فارسی است که ازآن فعل بَقْشَش‌را هم ساخته‌اند)

بَقَّع الثوب - جامه یا پارچه را خال دار کرد ، رنگ زد به ، رنگی خالدار کرد

بُقْعة ج بِقاع ، بُقَع - خال ، نقطه ،لکه ، جا، مکان

بَقَّق البيت - خانه پراز ساس شد

بَقْل ، بَقْلة ج بُقول - تره بار

بقل النَّبْتُ - گیاه جوانه زد ، سبزشد ، رویید

بَقلاوى ، بَقْلاوة (غ) - نوعی‌شیرینی ، باقلوا، نان مربایی ، نان خامه‌یی ، کلوچه

بَقَلَة (ص) ـ قسمی ماهی روغن دراروپای شمالی

بَقْلَةُ الأَنْصار ـ کلم

بَقْلَة بارِدَة ـ نوعی باقلا

بَقْلَة حَمْقاء ـ خُرفه

بَقْلَة الزَّهْراء او البقلة اللَّيِّنَة ـ خرفه

بَقَلَة مُبارَكَة ـ هندباء ، یکجور کاسنی

بَقْلُولَة (ص) ـ حباب روی آب

بَقَّم ـ بقم ، چوب سرخ (نوعی گیاه که برای رنگ کردن بکار برند)

بُقُوطی (ص) ـ سبد یا زنبیل کوچك

بُقُول ـ بنشن ، حبوبات

بَقِیَ ـ بجا ماند ، باقی ماند ، زیاد آمد (در گفتگوی از اشیاء)

بَقِیَ ـ ماند ، باقیماند ، بجاماند ، دوام یافت ، طول کشید ، دوام داشت ، زیست ، اقامت کرد ، درنگ کرددر

بَقِیَّة ج بَقایا ـ قسمت باقیمانده ، بقیه ، تتمه

بَقِیَّة اَثَرِیَّة (لِعُضْوٍ) ـ اندام ناقص یا رشد نکرده چون پستان مردان

بَقِیر ، بَقِیرَة ـ پیراهن زنانه بدون آستین

بُقَّیْری ـ نوعی بازی کودکان

بِك ج بِكَوات (ص) ـ لقب بزرگان واعیان که ازعهد عثمانی درمصر باقیمانده است

بَكی ـ گریه کرد ، شیون کرد ، اشك ریخت

بَكّی ـ گریاند

بُكاء ، بُكًی ـ گریه ، زاری ، نوحه سرایی ، شیون ، افغان

بَكی بِحِرْقَةٍ ـ با سوز گریه کرد ، سخت گریست

بَكَی المَیِّت ـ بر مرده نوحه سرایی کرد ، مرثیه خوانی کرد ، برسر نعش کسی زاری کرد

بَكارَة ـ بکارت ، دخترگی

غِشاءُ البَكارَة ـ پرده بکارت

بَكاسِین ، بَكاشِین (غ) ـ نوك دراز ، پاشله (یکنوع پرنده)

بَكالُورِیا ، (غ) ـ شهادتنامه لیسانس

بِكْباشِی (ص) ـ سرهنگ دوم

بَكَّت ـ سرزنش کرد ، نکوهش کرد ، ملامت کرد

بَكْتِرِیُولُوجِیا (غ) ـ میکرب شناسی

بَكْتِیرِیا ، بَكْتِیرِیَة (غ) ـ میکربهای گیاهی ، باکتری

بِكْر ـ اولین فرزند ، اولین بچه حیوانات ، باکره ، ازدواج نکرده ، جدید ، تازه ، نو ، دست نخورده

بَكْر ـ شتر کوچك

بَكَر ، بَكَّر ـ زود (از خواب) بلند شد ، زود آمد

بُكْرَة ـ فردا ، صبح زود

عَلَی بَكْرَة اَبِیهِم ـ همه بدون استثناء

بَكَرَةُ البِئْر واَمْثالِها ـ چرخ چاه ، قرقره

طناب خور (برای بالا وپایین آوردن چیزهـای سنگین)

بَكَرَة جِنزِير السَّاعَة - (درساعت)امرود

بَكَرَةُ الْخَيْط - قرقره‌ی نخ

بُكْرَة على بُكْرَةٍ (س) - فردا صبح

بُكْرَة فِي الْمِشْمِش (ص) - وقت گل نی : کنایه ازوعده‌یی که هیچوقت بآن وفا نمیشود

بَكْرَج (ص) - کتری (که آب در آن جـوش میآورند)

بِكْرِيّ ، بِكْرِيَّة - اولین مولود

بِكْرِيَّةُ الْوِلَادَة - زنی که برای اولین بارحامله میشود یا میزاید

بَكَل ، بَكَّل (غ) - باسگك بست ، باقزن قفلی بست

بَكَل الأَزْرَار - دکمه هارا بست

بَكَلا (ص) - ماهی روغن

بَكَلا مُقَدَّد (ص) - ماهی روغن وامثال آن که‌در آفتاب خشك کرده باشند

بِكْلَة ، بَكْلَة (غ) - دکمه ، سگك ، قزن قفلی نرو ماده

بِكُلّ تَأْكِيد - البته ، محققاً

بَكَلُورِيَة (غ) - شهادتنامه لیسانس

بَكَلُورِيُوس (غ) - لیسانسیه

بَكَلُورِيُوس عُلُوم (غ) - لیسانسیه علوم

بَكَلُورِيُوس فُنُون (غ) - لیسانسیه ادبیـات (شامل همه رشته‌های ادبی)

البِكْلِيك (غ) - اموال دولتی اعـم از منقول وغیرمنقول

بَكَم - گنگ بود یا شد ، لال بود یا شد

بَكَم - گنگی ، لالی ، بی‌زبانی ، زبان بستگی

بَكُم - سکوت اختیارکرد ، عمداً ساکت ماند ، زبان نگهداشت وچیزی نگفت

بُكُور - هرچیز زودرس

بِكُورِيَّة - حق نخست زادگی ، نخست زادگی ، ارشدیت ، فرزند ارشد بودن

بَكِير - هرچیززودرس

بَكِّير - زود ، ضد دیر

بَلْ - بلکه ، لیکن ، امّا

بَلَّ بِالسَّائِل - بامایع ترکرد ، نم دارکرد

بِلّ مِنْ مَرَض - بهبودی ، صحت ، سلامت مجدد، شفا

بِلا - بدون

بِلاصَبْر - بدون شکیبایی

بَلا - مورد آزمایش قرار داد ، امتحان کـرد ، آزمود ، دچارومبتلا ساخت

بَلاءُ - دچارساختن ، مبتلا کردن، آزمایش‌سخت، محنت ، بیماری جذام

بَلَى - بلی ، آری ، محققاً ، مسلماً

بَلابِلُ الْقَلْب - وسوسه‌های دل، سختی‌واضطراب دل

بِلاتِين (غ) - پلاتین ، طلای سفید

بِلاج (غ) - پلاژ ، کنار دریا ، ساحل دریا که مسطح وهموار است

اَلْبِلاد - میهن ، کشور

اَلدِّفاع عَنِ الْبِلاد - دفاع ازمیهن

بِلادُ الْعالَم - هریك ازکشورهای جهان

مَصالِحُ الْبِلادِ الْعُلْيا - مصالح عالیه کشور یا وطن

بَلادَة - کودنی ، کند ذهنی ، سفاهت ، نادانی

يا بِلادِي ! - ای میهن ! ، میهنا ! ، میهن عزیزم !

بَلاذُر - درختی است دارای چوب قهوه یی رنگ وگرانبها که از آن اثاث منزل میسازند واز ساق آن انواع صمغها میگیرند واصل آن از امریکای میانه است

بَلاش - هیچ ، مفت ، مجانی (اصل این کلمه بلاشیئ است)

شارة الْبَلاشِفَة - نشان بلشویکها (علامت داس و چکش که روی پرچم اتحاد شوروی منقوش است)

بَلّاص (ص) - کوزه سفالین ، کوزه بی دسته (برای حمل ونقل آب)

بَلاط - سنگِ سنگ فرش

بَلاط اَسْمَنْت - آجرموزائیك

بَلاط قاشانِي (قيشاني) - آجر کاشی

بَلاط الْمَلِك - قصرسلطنتی ، دربار

اَلْبَلاط الْمَلَكِيّ - دربارشاهنشاهی، دربارپادشاهی

بَلاطَة - آجر ، کاشی ، سنگ سنگ فرش

بَلاطَة الضَّرِيح - سنگ قبر

بَلّاعَة ج بَلالِيع ، بَوالِيع - چاهك ، گند - آب رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه مستراح یاآشپزخانه وامثال اینها)

ثَقْب الْبَلّاعَة - راه‌آبِ فاضل آب

بَلاغ - بیانیه ، اطلاعیه ، اعلامیه ، گزارش ، خبر ، پیام ، ابلاغ ، اخطار

بَلاغ اَخِير - اولتیماتوم ، اتمام حجت

بَلاغ رَسْمِيّ - اعلامیه رسمی

بَلاغ نِهائِيّ = بَلاغ اَخِير

بَلّان (ص) - دلاك مردانه درحمام ، کسیکه در حمام خدمت میکند

بَلّانَة (ص) - دلاك زنانه درحمام

بَلاهَة - خبط دماغ ، ابلهی

بِلْبال - هرج و مرج ، آشفتگی ، ناراحتی ، آشوب ، بلوا ، اضطراب ، اغتشاش

بُلْبُل ج بَلابِل - هزاردستان ، بلبل

بُلْبُل (س) - فرفره (که روی زمین میچرخانند)

بَلْبَل - برهم زد ، مغشوش کرد ، خلط کرد ، دست پاچه کرد ، مضطرب و ناراحت کرد ، آشفته کرد ، آشوب کرد ، پریشان کرد

بُلْبُل الْاِبْرِيق - لوله کوچك (در کوزه ،

گلاب پاش وغیره)

بُلْبُلُ الشَّعِير - توکا ، پرگیری (نوعی پرنده)

بُلْبُلَة - سرلوله ، آب پخش کن ، پوزه

بَلْبَلَة = **بِلْبال**

بُلْبُوعَة (ص) - حَبّ ، قرص ، (دارو) ، دانه

بَلَجَ الحَقُّ - حق آشکارشد ، هویدا شد ، روشن شد ، واضح ومعلوم شد

بَلَجَ الصُّبْحُ - صبح طالع شد

بَلْجِيكا (غ) - بلژیك

بَلْجِيكِيّ (غ) - بلژیکی ، مربوط بزبان یا مردم بلژیك ، شخص بلژیکی

بَلَح ، **بَلَحَة** - خرما

بَلَحُ البَحْرِ - یکجورصدف دوکپه

بَلُدَ ، **بَلَدَ** - کودن بود یا شد

بَلَد ج **بِلاد** ، **بُلْدان** - کشور ، شهر

بَلَّدَه - شخص یا حیوان یا گیاه را به آب وهوای تازه خو داد ، عادت داد ، اورا با آب وهوای شهر یاکشورجدید سازگار کرد

بُلْدانُ العالَم - همه کشور های جهان (مجموع کشورهای جهان)

البُلْدانُ المُتَقَدِّمَة - کشورهای پیشرفته، مترقی، راقیه

بَلْدَة ج **بِلاد** ، **بُلْدان** - شهر

بَلَدِيّ - مربوط به شهر ، بومی ، داخلی

بَلَدِيّ فُلانٍ - اهل فلان شهر یا کشور

إِنْتاج بَلَدِيّ - فراورده یا محصول داخلی

قَرار بَلَدِيّ - تصویب نامه انجمن شهر

مَجْلِس بَلَدِيّ ، **مَجْلِس البَلَدِيَّة** - انجمن شهر

بَلَدِيَّة - شهرداری

رَئِيس بَلَدِيَّة - شهردار

بَلَسان - درختی دارای گلهای سفید خوشه مانند که از آن روغن خوشبو میگیرند ودر داروها بکار میبرند

بَلْسَم - بَلَسان ، مرهم

بَلْسَمِيّ - مرهم مانند ، دارای مرهم

بَلْشَفَه (غ) - اورا بلشویك کرد ، کمونیست کرد

بُلْشُفِيّ ج **بَلاشِفَة** (غ) - بلشویك ، کمونیست روسی

بُلْشُفِيَّة (غ) - بلشویزم ، مرام بلشویکی ، کمونیستی

بَلَشُون (ص) - ماهیخوار ، حواصل ، حواصیل

بَلْص - باج ، اخاذی ، غصب ، بزورگرفتن

بَلَصَ - بزورگرفت ، غصب کرد ، باج گرفت

بَلَصَ بِالتَّهْدِيدِ بِالفَضِيحَةِ - باج سبیل گرفت باتهدید برسوایی باج گرفت

بَلَّطَ - سنگ فرش کرد ، سمنت کاری کرد

بَلَّطَ - خسته شد ، فرو ماند ، عاجز شد ، تن در داد

بَلَطَ وَجْهُه (ص) - پررو بود یا شد ، بیحیا

وبی شرم بود یا شد

بَلْطَة (ص) - تبر ، تبرزین

بَلْطَجِی (ص) - آدم بی شرف وهرزه ، لوطی، جانی دست ازجان شسته ، لات

بَلْطَجِی (ص) - سرباز کلنگ‌دار که بالشگرهمراه میرود تا بواسطه قطع درختان وارد و زدن راه‌را هموارسازد

بَلْطُو (غ) - پالتو

بُلْطِی - نوعی ماهی

بَلْعٌ - بلعیدن ، فرودادن ، غورت دادن

بَلَّعَ - وادار ببلعیدن کرد

بَلَعَ - بلعید ، فروداد ، غورت داد

بَلَعَ الْاِهانَةَ - توهین را تحمل کرد ، اهانت را درخورد کرد

بَلَعَ رِیقَهُ - آب دهانش را فروداد ، (مجازاً) بحال آمد ، نفس او جاآمد ، راحت شد ، نفسش حال آمد

بَلَعَهُ رِیقَهُ - مهلت داد به ، امهال داد به ، موقتاً آسوده کرد

بَلَعَ الطَّعامَ بِالْماءِ (ص) - غذا را با آب فرو داد ، غذارا بکمك آب غورت داد

بُلْعُم - گلوگاه ، حلق ، حلقوم

بَلْعَمَة ج بَلاعِم - گلبول سفید ، یاخته - میکرب خور

بُلْعُوم = بُلْعُم

بُلْعُومِیّ - مربوط بگلوگاه ، حلقی

بَلَغَ - رسید به ، واردشد ، بدست‌آورد

بَلَّغَ - خبرداد ، گفت

بَلَغَ الثَّمَرُ وغیره - میوه و امثال آن رسید ، عمل آمد

بَلَّغَ الْخَبَرَ - خبررساند ، ابلاغ کرد ، فاش کرد ، خبربرد

بَلَّغَ عَنْهُ - گزارش داد از ، سخن چینی کرددر باره‌ی ، خبرعلیه کسی داد

بَلَغَ الْمِقْدارُ کَذا - بالغ شد بر

بَلَغَهُ کَذا - خبر بدو رسید ، آگاه شد از

بَلَغَ الْوَلَدُ - بچه بالغ شد ، بسن بلوغ رسید

بُلْغَة - کفایت ، کفاف ، اندوخته بقدر احتیاج

بَلْغَمِیّ الْمِزاج - خونسرد ، بلغمی (مزاج)

بَلْف (غ) - والف ، بلوف ، لاف ، سخن میان تهی ، گفتارناراست ، سخن بیهوده وتهدیدآمیز

بَلَفَ (غ) - لاف زد ، بلوف زد ، (در بازی مثلا) حریف را از میدان در کرد ، گول زد ، سخن بیهوده وتهدیدآمیز گفت

بَلِقَ - سفید وسیاه شد ، ابلق شد

بَلْقَع - زمین بایر ، متروك ، مهجور

بُلُك (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه

بَلْکُون (غ) - بالکن

بَلَل - تری ، نم ، رطوبت

بَلَّلَ بِالسّائِل - چیزی را با مایعی تر کرد ،

نم دار کرد

بَلَنجَةُ الشَّرِيطِ الحَدِيدِیّ (ص) - آهن پشت بند درخطوط راه آهن

بَلَنك (ص) - جرّ ثقیل

بَلْویٰ - مصیبت ، سختی ، بدبختی ، گرفتاری ، آشفتگی

بَلُور ، بِلَّور - بلور

بَلْوَرَ - بصورت بلور درآورد ، بلوری کرد ، متبلور ساخت ، (مجازاً) آشکاروهویدا کرد

بَلُّورِیّ - بلورین ، شفاف ، زلال

بُلُوزَة (ص) - ژله ، مسقطی ، لرزانك ، ماده لزج

بُلُوزَة (غ) - بلوز

مِطْبَعَة بُلُوزَة (ص) - اسبابی که رونوشتهای بسیار ازچیزی برمیدارد ، ماشین استنسیل

بُلُوصِیّ - سرِ نی (که هنگام نواختن در دهان میگذارند)

بَلُّوط - درخت یا چوب بلوط

بَلُّوعَة ج **بَوالِیع** ، **بَلالِیع** - به بلّاعه نگاه کنید

بُلُوك (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه (دراصطلاح نظامی) گروهان پیاده

بُلُوك أمين - کار پرداز ، (در ارتش) سر - رشته دار

بَلُّون (غ) - بالون ، بادکنك ، گهواره‌هوایی ، پوششی چون چادر که درون آنرا از گاز پر میکنند تا بهوا صعود کند

بَلَه - خبط دماغ ، ابلهی

بَلْهَ - ول کن ، واگذار ، حرفش را نزن

بَلِهَ - ابله بود یا شد ، سفیه واحمق بود یا شد

بِلْهِرْسِيَة (غ) - نوعی کرم انگلی در خون و مثانه ساکنین کشورهای گرمسیری مخصوصاً مصریان

بُلَهْنِيَةُ العَيْش - آسودگی ، رفاهیت (در زندگی)

بَلِيَ - مبتلا شد ، دچارشد

بَلِيَ الثَّوْبُ - جامه کهنه وفرسوده شد ، مستعمل شد ، مندرس شد

بَلِيَ الشَّيْءُ - فاسد شد ، پوسید ، متعفن شد

بِلْيار ، **بِلْيَرْدُو** (غ) - بازی بلیارد

عَصا البِلْيار اوِ البِلْيَرْدُو - چوب بلندی که مانند عصا است وباآن بلیارد بازی میکنند

مائِدَةُ البِلْيار اوِالبِلْيَرْدُو - میز بلیارد

بَلِيَّة ج **بَلايا** - مصیبت ، بد بختی ، سختی ، گرفتاری

بِلْيَتْشُو (غ) - لوده ، مسخره ، دلقك ، بهلولوار

بَلِيد - کودن ، کند ذهن ، خرف

بِلْيَرْدُو - به بلیار نگاه کنید

بِلْيَعال - یکی ازنامهای شیطان

بَلِيغ - سخندان

جُرْحٌ بَلیغٌ - زخم کاری ، جراحت عمیق

خِطابٌ بَلیغٌ - خطابه یا سخنرانی دارای فصاحت وبلاغت

بَلیلٌ - نسیم خنك ومرطوب

بَلیلَة (س ، ص) - گندمی که پوست آنرا کنده با شیروشکر جوشانند

بَلِّین ، بَلِّینَة (غ) - عنبر ، شاهبوی

بَلْیورا (غ) - غشاء ریه ، شامه شُش

اِلْتِهاب الْبَلْیورا - ذات‌الجنب

بَلْیون (غ) - (درامریکا) یك هزارملیون ، (در انگلستان) یك میلیون میلیون

بَمّ ج بُموم - ضخیم ترین سیم‌ها یا تارهای عود

بِما اَنَّ - نظر باینکه ، چون ، چونکه

بِمْباشی (ص) - سرهنگ دوم

بُمْباغ (ص) - کراوات ، (در معماری) . هلال گل ، گُلبند ، دالبر

بَمْبَة (ص) - قرمزباز،صورتی،رنك سرخ روشن

بُمْبَة (غ) - بُمب

بَمْبَی = بَمْبَة

بِالْمَجّان - برایگان

بُنّ - (دانه) قهوه

بِن فُلان - پسر فلانکس

بُن مَسْحوق - قهوه سائیده

بَنی - ساخت ، بناکرد

بَنّاء - بنا ، استاد بنا

بَنّاء حُرّ - عضو فرقه فراماسون ، بنّای آزاد

بِناء - ساختن ، ترکیب کردن ، بنا کردن ، بنا ، ساختمان ، سنگ‌کاری ، معماری ، سبك بناء

بِناءاعلی - مطابقِ ، برطبقِ

بِناءا علی طَلَب - بر حسب تقاضای ، بنا به درخواست

بِناءا علیه - بنا براین ، ازاینرو

بِنائی - مربوط بساختمان ، مربوط به ترکیب کردن وبنا نمودن

بَنات الْاَرْض - نهرها یا جویهای کوچك

بَنات‌الدَّهْر - بلایا ، مصیبتها ، سختیها ، گرفتاریها ، بدبختیها

بَنات‌اللَّیل اوالصَّدر - هم وغم ، اندوهها

بَنادِقَة - اهالی ونیز ، ونیزیان

بَنادُورَة (غ) - گوجه فرنگی

بَنان - نوك انگشتان

طَوعَ بَنانِه - آماده فرمان ...

عَلی اَطْراف بَنانِه - متبحر بودن در ، زبردست وبا اطلاع بودن در ، ماهر وحاذق بودن ، دست داشتن در

بِنایَة ج بِنایات - ساختمان ، عمارت

اَلْبِنایات الْاَثَرِیَّة - بناهای تاریخی ، ابنیه‌ی تاریخی

بِنْت ج بَنات - دختر ، عروسك

بِنت (فی ورق اللعب) - بی بی (در ورق بازی)

بِنتُ الأرض - ریك ، سنگریزه

بِنتُ الشَفَة - کلمه

بِنتُ العُنقود او الکَرم - شراب

بِنتُ العَین - اشك

بِنتُ الوَدن (ص) - لوزه ، بادامك

بِنت وَردان - سوسك

بِنتُ الهَوی ج بَنات الهَوی - زن بدکار ، هر-
جایی ، روسپی

بِنتُ الیَمَن - قهوه

بِنتقلی (غ) - نعلین، کفش سرپایی، کفش راحتی

بِنتو (غ) - سکه زر در فرانسه که ۲۰ فرانك
ارزش داشت

بِنتوغراف (غ) - نقشه سوادکن ، اسبابی اتو-
ماتیك که نقشه‌هارا کپی میکند، پانتوگراف

بَنَجَ - باصل خود برگشت

بَنَّجَ - (باکلوروفورم) بیهوش کرد

بَنْج - بنك ، سیکران ، بذرالبنك ، ماده شبیه
قلیایی سیکران

بَنْج (ص) - کلوروفورم

بِنْج - اصل ، مایه ، ساقه ، موجودی

بِنْج بُنْج (غ) - پینگ پونگ ، نوعی بازی
ورزشی شبیه به تنیس که روی میز انجام میدهند

بِنجةُ السَبع (ع) - کفگیرك ، گنده تاول ،
خراج ، سیاه زخم

بَنْجَر (غ) - چغندر ، ریشه چغندر

بَنْجَرة ج بَناجِر (غ) - (در اصطلاح نظامی)
روزنه توپ

بَنْجَکِشت (غ) - گل میخك

بَنْد ج بُنود - پرچم بزرك ، ماده قانون یا
آئین نامه ، دریاچه ، فصل یا پاراگراف کتاب ،
حیله

بَندالاتِّفاق - ماده قرارداد

بَندتیف (غ) - آویز ، زیورآویخته

بَندَر ج بَنادِر (غ) - بندر ، لنگرگاه کشتی ،
مرکزتجارت ، شهرمرکزی

اَلشّاه بندر (غ) - رئیس بازرگانان

بُندُق ، بُندُقة - فندق

خازِن البُندُق - نوعی پرنده

بُندُقة - فندق ، گلوله

بُندُقی - فندقی (رنك)

بُندُقی - سکه زر قدیمی درایتالیا وعثمانی

ذَهَب بُندُقی - طلای ۲۴ قیراط ، طلای خالص،
زر ۱۸ عیار

بُندُقیّة ج بَنادِق - تفنگ ، تفنگ فتیله یی
قدیم

مَدینةُ البُندُقیّة - شهرو نیز درایتالیا

بُنْدُقِيَّة رَشّ ، **بُنْدُقِيَّة رَشَّاشَة** ـ تفنگ‌شکاری ، تفنگ مرغ زنی که با ساچمه پر میشود

بُنْدُقِيَّة رَصاص ـ تفنگ (خان دار)

بُنْدُقِيَّة سَرِيْعَةُ الطَّلَقات ـ تفنگ پی در پی زن

بُنْدُقِيَّة صَيْد ـ تفنگ شکاری

البُنْدُقِيَّة المُتَواتِرَة ـ مسلسل ، تفنگ پی در ـ پی زن

بُنْدُقِيَّة هَواء ـ تفنگ بادی یا بچگانه (اسباب بازی)

بَنَدُورَى ، **بَنَدُورَة** ـ به بنادوره نگاه کنید

بَنْدُول (غ) ـ آونك ، جسم آویخته ، پاندول یا لنگر ساعت

بَنْدُول السَّاعَة الصَّغِيرَة ـ فنر ساعت ، پاندول ساعت

بَنْدَه (غ) ـ مجمع‌الجزایری در اندونزی

بَنْدِير ـ دایره زنگی

البَنْدِير (غ) ـ طبل بزرك

بَنْدِيرَة (غ) ـ پرچم هنگهای نیزه دار

بَنْزَهِير (ص) ـ لیموترش ، لیمو عمانی

حَجَر بَنْزَهِير (ص) ـ پادزهر ، سنك پا زهر

بَنْزِين ـ بنزین : یکی از فراورده های نفت که بمصرف سوخت انواع موتورها میرسد

بِنْسَة (غ) ـ پنس ، موچین ، موکن ، انبرك

بَنْسِيَة (غ) ـ بنفشه فرنگی

بَنْسِيُون (غ) ـ پانسیون ، پرورشگاه ، جایی که درآنجا منزل کنند ودرعوض مکان وغذا وانجام کارهای شخصی ماهیانه پولی پردازند

بِنْصِر ـ انگشتی که میان وسطی وخنصر است ، انگشتی که معمولا در آن حلقه یاانگشتری میکنند

بُنْط (غ) ـ پنط که مقیاس حروف چاپ است ، واحد اندازه‌برای حروف چاپ ، یك دست بازی باورق

بَنْطَة مِثْقاب (ص) ـ مته

بَنْطُغْراف = بنتوغراف

بَنْطَلُون (غ) ـ شلوار

بَنْطَلُون تَحْتانِي ـ زیرشلواری

بَنْطَلُون الرُّكُوب ـ شلوارسواری

بَنْطَلُون قَصِير ـ شرت ، تنکه

بَنْطُمِتر (غ) ـ زاویه سنج

بَنْطُمِيم (غ) ـ نمایش بی‌ناطق

بَنْطِيطَة الحِذاء ـ پنجه کفش

بَنَفْسَج (غ) ـ بنفشه

بَنَفْسَجِي (اللَّون) ـ بنفش ، رنگ بنفش

بَنَقَة (لتوسيع الثَّوب) ـ تکه سه گوش ، مرغك (برای گشاد کردن جامه)

بَنْقَرِياس (غ) ـ لوزالمعده ، خوش‌گوشت

بَنْقَرِياسِي (غ) ـ مربوط به لوزالمعده

العَصِير البَنْقَرِياسِي ـ عصیرلوزالمعده

بَنْك (غ) - نیمکت

بَنْك ج بُنوك (غ) - بانك

بُنْك - اصل ، مبدء ، سرچشمه ، منبع ، پایه ، مایه ، پاشی ازشب

بنك الرُّهُونات - بنگاه رهنی یا گروستانی ، بنگاه کارگشایی

بنك الرُّهُونات العِقارِيَّة - بانك رهنی

بُنْك العُمْرِ - رونق یا اول جوانی ، عنفوان جوانی

بُنْك النَّجار - کارگاه نجاری ، میزی که روی آن نجاری میکنند

بَنْكِرياس = **بنقرياس**

بَنْكِرياسِيّ = **بنقرياسى**

اَلْعَصير الْبَنْكِرياسِيّ = **العصير البنقرياسى**

پِنْكل (غ) - نوعی بازی باورق

بَنْكنُوت (غ) - اسکناس ، قبض عندالمطالبه که مانند پول خرج میشود

بَنْكِير (غ) - بانکدار ، صاحب صرافخانه ، صراف

بَنْكِيرمالِيّ - سرمایه دار

بَنَّن الشّاةَ - گوسفند را پروار کرد ، پرواری کرد

بَنْوار ، بِنْوار (غ) - لژتماشاخانه

بُنُوّة پسری ، فرزندی

بَنُوفُلانٍ - پسران فلانکس ، اعقاب فلانکس

بُنُون - فرزندان ، اولاد

بَنَوِيّ - مربوط بفرزندان ، فرزندی (صفت)

بِنِّي (ص) - ماهی جوی یا نهر

پِنِي (غ) - پول خرد انگلیسی معادل ٤ ملیم مصری

بُنِّي - قهوه‌یی رنگ

بُنْيان - ساختن ، بناکردن ، ساختمان ، پایه واساس

شَجَرَة البُنْيان - درخت انجیرهندی

بُنْيَة الْجِسْم - مزاج ، بنیه ، نهاد ، سرشت

بُنْيَة الْكَلِمَة - صیغه وماده کلمه ، ترکیب یا تعبیر

صَحيح الْبُنْيَة - دارای مزاج سالم

بُنِّيقَة - یقه برگشته

بِنيقَة (لتوسيع الثوب) = **بِنَقَة**

بَنْيُو (غ) - وان حمام

اَلْبَوّ - بچه شتر ، پوست شتر که پر از کاه میکنند ونزد شتر شیرده میبرند تا بدینوسیله فریب خورده شیردهد

اَلْبَوِىٰ - تقلید کردن ، محاکات کردن ، ادای کسی را در آوردن ، آرزو ، غریزه ، رنج ودرد ، نفرت

بُواء (غ) - مار بُوا ، نوعی مار بزرك وبی زهر که دارای قدرتی فوق العاده است و بگرد شکار

خـود حلقه زده آنقدر فشار میآورد تا شکار هلاک شود »

بَوَّأ الرَّجُلَ مَنْزِلاً - سکونت داد در جایی ، منزل داد ، مقیم کرد

بَوَّأ المَکانَ - اقامت کرد در ، سکونت کرد در ، منزل کرد در

بَوّاب ج بَوّابون - دربان

بَوّاب المِعْدَة - باب المعده

بَوّابَة - در بزرگ که دارای نرده‌های آهن یا بدون نرده میباشد ، دروازه

بَوّابةُ القَنْطَرَة - آب گیره ، آب بند ، دریچه (در گفتگوی از پل)

بِوابَة - دربانی ، اجرتی که دربان میگیرد

بَوادِرُ الثَّورَة - علائم انقلاب

بَوار - تباهی ، فنا ، هلاکت ، نیست شدگی ، خرابی ، ویرانی

دارُ البَوار - جهنم

بَوّارِیّ - حصیر فروش ، بوریا فروش

الجُنودُ البَواسِل - سربازان دلیر

بَوّاق - شیپورچی

بَواکِی (ص) - طاق نماهای هلالی مانند ، گذرگاه طاق دار هلالی

بُوال - مرض قند

بِوان ، بُوان ج اَبْوِنَة ، بُون ، بُوُن - تیرک خیمه ، تیر وسط خیمه

بَوَّبَ الاَشْیاء - مرتب کرد ، منظم کرد ، قسمت بندی کرد

بَوَّبَ الکِتاب - کتاب را دارای ابواب یا فصول کرد ، فصل بندی کرد

بُوتاسا (غ) - (درشیمی) پُتاس

بُوتاسا کاوِیَة - پوتاس محرق ، ایدرات دو پوتاس

بُوتاسیوم (ع) - پوتاسیوم

بُوتَقَة - بوته (که در آن فلزات را میگدازند)

بُوجِیه ، بُوجِی الاُتُمبیل وغیره - (غ) (در ماشین) شمع

بَوْح - فاش کردن ، آشکار کردن ، افشاء کردن

بُودْرَة (غ) - پودر صورت که در آرایش بکار میبرند

بودرةُ التَجْمیل - پودر آرایش

بودرةُ العِفْریت - موهای نیش مانند گزنه

عُلْبَةُ البُودْرَة - جعبه پودر

فُورْشَةُ البُودْرَة - پر پودر زنی

بُودَقَة = بوتقة

بُوذا (غ) - بودا

بُوذِیّ (غ) - پیرو دین بودا

بُوذِیَّة (غ) - بودائیسم ، دین بودایی

بَوْر - زمین شخم زده ونکاشته ، آیش

بُوْر - ضایع وخراب کرد ، بی ثمر کرد

بَوَّرَ الاَرْضَ - زمین را شخم زد ونکاشته گذاشت (جهت قوت گرفتن زمین)

اَرْض بُوْر - زمین لم یزرع ، شوره زار ، خشك ، بی ثمر

البورجوازیّة - بورژ وازی ، سرمایه داری ، طبقه ثروتمند وسوداگران ، طبقه خرده مالك

بُوْرْصَة (غ) - بورس ، محل داد وستد ومکانی که در آنجا بروات و اوراق بهادار معامله میشود

بُوْرْصَةُ الاَسْعار - بورس ارز

بُوْرْصَةُ الاَوْراق المالیّة - بورس سهام ، جایگاه معاملات سهامی ، صرافی وغیر اینها

بُوْرْصَةُ البِضاعَة - بورس کالا،محل دادوستد کالا

بُورق ، بُوْرَق - بوره ، تنکار ، کفشیر

بورق ارمنی - قلیا ، اشنان ، جوش شیرین

بُورِكَ فِیك - جمله یی است که هنگام ندادن چیزی بگدا میگویند تابرود ، خیر است ، خدا بدهد (خدا برکت یا خیر بدهد)

بُوْرِیّ - شاه ماهی ، ماهی سفید

بُوْرِیّ (ص) - بوق ، شیپور

بُوْرِیّ الصّائغ (ص) - (درزرگری) بوری

البُورِیاء - حصیری که از پیزر میبافند

بُوْرِیه (غ) - گنجه کشودار ، کمدی که دارای کشوهای متعدداست

البُورِیَّة - به بوریا نگاه کنید

بَوَّزَ (ص) - لب بزیر انداخت ، لب کلفت کرد ، اظهارعدم رضایت کرد ، دهن کجی کرد ، باد کرد، عبوسانه گفت

بُوز ، بُوزَة (س) - بستنی

بُوز - پوز

بُوزُ الاِبْرِیق واَمْثالِه (ص) - (لوله آفتابه ، کتری قوری ومانند اینها)

بُوزُ الاِنْسان (ص) - پوز آدمی

بُوزُ الحِذاء اَوِ الجَورَب (ص) - پنجه کفش یا جوراب

بُوزُ الحَیَوان (ص) - پوز حیوان

بُوزَة (س ، ص) - درسوریه بمعنی بستنی ودرمصر بمعنی آبجو میباشد

بُوْس - بوسیدن

بَوْسَة - بوسه ، ماچ

بُوْسْتَة (غ) - پُست

بوستو (غ) - کرست ، شکم بند

بُوْسْطَة = بوستة

بُوسیر ج بَواسیر - بواسیر

بَوْش - توده ی مردم ، طبقات پست مردم ، ازدحام ، جمعیت ، (اوباش جمع مقلوب این کلمه است)

بَوَّشَ الشَّیْءَ - بوسیله خیساندن نرم کرد ، در آب نرم کرد

بَوَّشَ القَومُ - سروصدا کردند، دادو بیداد کردند، غوغا کردند

بُوشِیّ ، بَوْشِیّ - عیالوار تهیدست

بُوص - پارچه ابریشمی یا کتانی

بُوص (ص) - بوریا ، حصیر

بُوْصاء - چوبی است که میسوزانند واز آن اخگر های رنگا رنگ بیرون میجهد ، آتش بازی خانگی

بُوصَة ج بُوصات (غ) - اینچ : واحد طول معادل $\frac{1}{12}$ فوت انگلیسی و ۲/۵٤ سانتیمتر

بُوصَلَة (غ) - قطب نما ، قبله نما

البُوطَة ج بُوط - بوته (برای ذوب فلزات) ، گل وبوته ، چکمه

بُوْعُ - استخوانی که پهلوی شست پا درآید

بَوْغ ، بَوْغَة - هاگ ، تخم گیاه ، میکرب

بُوغادَة (ص) - آب قلیایی ، قلیاب صابون پزی

بُوغاز (غ) - تنگه

بُوغاز (ص) - بندر

بَوْغِیّ - مربوط به تخم گیاه ، میکرب و امثال اینها

بُوفِیْه (غ) - بوفه ، آبدار خانه ، محل فروش وخوردن غذا در باشگاهها ، سینماها ، قطارها وسایر جاها ، قفسه کوچك برای ظروف

بُوق ج اَبْواق ، بِیْقان ، بُوقات - بوق ، شیپور

بُوق - حلزون بزرگ دریایی

بَوَّقَ - بوق زد ، شیپور زد

بُوقُ الفُنغرافِ اَوِ السَّیارَةِ - بلندگو یا بوق گرامافون ، بوق ماشین

بُوقال ج بَواقیل - کوزه بی دسته ، دوات کاشی

پُوکَر - پوکر : نوعی بازی با ورق

بَوَّلَ - ادرار کرد ، شاشید ، بادرار انداخت

اَلبَوْلُ السُّکَّرِیّ - مرض قند

بُولاد (س) - پولاد

بُولَصَة ، بُولِصَة (غ) **ج بَوالِص** - سند ، حواله

بُولْفار (غ) - بلوار ، جایگاهی در گذرگاه عام که چمن کاری ودرختکاری شده ومحل گردش وتفریح باشد

بُولْکا (غ) - نام یك نوع رقص

بُولَنْدَة ، بُولَنْدا - لهستان

پُولُو (غ) - چوگان بازی

بُولُونِیّ - لهستانی ، مربوط بمردم یا زبان یا مذهب لهستان

بُولِیس (غ) - پلیس ، نیروی پلیس ، شهربانی ، سازمان شهربانی ، کلانتری ، اداره شهربانی ، پاسبان ، افراد پولیس ، مأموران شهربانی

اِضطَرَّ البُولِیسُ لِلتَّدَخُّلِ - پلیس مجبور به

مداخله شد

مَرْكَزُالبُولِيس - كلانترى

اَلْبُولِيسُ الرّاكِب - پليس سوار

بُولِيس سِرِّىّ - كارآگاه ، پليس مخفى

ضابِط بُولِيس - افسرشهربانى

بُولِيسَة (غ) - سند ، حواله

بُولِيسَةُ السّيكورتاه (غ) - بيمه نامه عمر

بُولِيسةُ الشَّحْن بِالْبَحْر - بارنامه كشتى

بُولِيسةُ الشَّحْنِ بِسكَّة الْحَدِيد - بارنامه راه آهن

رِوايَة بُولِيسِيَّة - داستان پليسى، داستان جنائى

بُولِيصَة ج بَوالِص = بُولَصَة

بُولِيصَةُ التَّأمِين / **بُولِيصة تَأمِين عَلَى الْحَياةِ** } بيمه نامه عمر

بُوم ، بُومَة ج اَبْوام - جغد ، بوم

اَلْبُومُ الصَّيّاح - بوف ، مرغ حق

بُومادَة (غ) - روغن موى ، روغن پوست ، كِرِم پماد

بُومْبِيرِيس (غ)- تيرجلو كشى كه مهاررا بدو بندند

بَوْن - مسافت ، فاصله ، دورى ، بعد ، فرق ، اختلاف ، تفاوت ، تباين ، مقابله

بَوْن شاسِع - فرق بسيار، اختلاف فاحش ،تفاوت زياد ، فاصله بسيار

اَلْبُوهَة - جغد ماده ، مرد ابله ، پشم شانه زده كه سابقاً براى دوات بكار ميبردند و هنگاميكه آنرا دردوات ميگذاشتند مركب روى آن مى ريختند آنرا «لِيقَة» ميخواندند

بُويَة (ص) - رنگ

بُويَجِى (ص) - واكسى

بُوَيْضَة - ياخته ماده ، سلول ماده

بَها - زيبا بود يا شد ، قشنگ بود يا شد ، تابان شد ، بشاش شد

بَهاء - زيبايى ، ظرافت ، جلال ، شكوه ، علو ، تابش ، درخشندگى ، پرتوافكنى

بَهائِم الْمَزْرَعَة (ص) - چارپايان اهلى

بُهار - پنبه حلاجى شده

بَهار - ادويه ، چاشنى (چون فلفل وامثال آن)

بُهاق (ص) - نوعى بيمارى پوست غيرازجذام

بَهام - بچه گاو ياگوسفند وامثال اينها

بَهَتَ ، بُهِتَ - مبهوت شد ، حيران وسرگردان شد ، متعجب ودرشگفت شد،زبانش ازتحيروشگفتى بند آمد

بَهَت - مبهوت ومتحير شدن ، متعجب شدن

بَهَتَ - ناگهان بركسى وارد شد ، غافلگير كرد، بى‌خبر بركسى آمد

بَهَّتَ - بتعجب وشگفتى‌انداخت ، متحيرومبهوت كـرد

بُهْت - دروغ ، بهتان ، افترا ، اسناد

بُهِتَ اللَّوْنُ - رنگ چيزى پريـد ، كم رنگ شد ، رنگ مات پيدا كرد

بُهْتان - دروغ ، افترا ، تهمت ، اسناد ، بهتان

بَهَجَ - خوشحال کرد ، خشنود کرد ، شادمان ساخت ، سرزنده وبا بهجت کرد

بَهِجَ - خشنود شد ، شادمان گشت ، خوشحال شد، مسرورشد

بَهُجَ - نیکوشد ، درخشان و با شکوه شد ، لذت بخش ومطبوع شد

بَهِجٌ - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بَهْجَةٌ - شکوه ،درخشندگی ، رونق ، رخشندگی، جلال وعظمت ، سرور ، شادمانی ، مسرت

بُهْر - نفس بریدگی یا نفس زدن (در اثر خستگی)

بُهِرَ بَصَرُه - خیره شد

بَهَرَ النَّظَرَ - خیره کرد

بُهِرَ نَفَسُه - نفسش برید ، نفس‌نفس زد ، به‌نفس افتاد

بَهْرَجٌ - باطل ، خوش نما ، زرق وبرق دار ، سر و صورت دار ، سکه قلب ، پول تقلبی ، پولك ، نقده ، رنگ زرق وبرق دار ، رنگ درخشان

تَبَهْرَجَ - خودرا آرایش کرد ، زینت کرد یا داد

بَهْرَجان - پولك ، نقده

بَهْرَمَة - پرستش هندوان

بَهَظَ - زیاد تحمیل کرد بر ، فشار آورد بر ، زیاد بار کرد ، شکنجه کرد ، نسق کرد

بَهَقٌ - به بهاق نگاه کنید

بَهَقُ الصَّخْر - گلسنگ

بَهَلَ - لعنت کرد ، نفرین کرد

بَهْلَوان - بند باز ، ورزشکاری که کارهای ژیمناستیك انجام میدهد

عصاالبهلوان - چوب یا تیری که روی آن عملیات اکروبات انجام میدهند

بهلوانِیّ - مربوط به بند بازی

حرکات بَهْلَوانِیَّه - عملیات آکروباتیك ، بند بازی ، ژیمناستیك

بَهْلُول - لوده ، مسخره ، دلقك

علی البَهْلِیَّ (ص) - با بی‌حیایی ، با بی‌آزرمی، باگستاخی ، با جسارت ، با بی‌شرمی

بَهَمٌ - به بهام نگاه کنید

بَهْو ج ابهاء ، بُهُوّ ، بُهِیّ - سالن ، جای پذیرایی ، سرسرا ، پیشخان

بَهُو - زیبا بود یا شد ، تابان و درخشان شد ، بشاش شد

بَهُورَ الْجُرْح (ص) - زخم را وسیع کرد

بَهِیّ - دارای رنگ روشن ، درخشان ، تابان ، زرق وبرق دار ، دارای رنك زیبا یاگلگون ، با شکوه ، زیبا ، عالی ، مجلل

بَهِیَ - زیبا بود یا شد ، قشنك بود یا شد ، تابان شد ، بشاش شد

بَهِيجٌ - لذت بخش ، مطبوع ، باصفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بَهِيرَة ج بَهائِر - زن چاق وفربه که هنگام راه رفتن نفس نفس میزند

بَهِيمٌ - سیاه ، سیاه وبراق ، قیرگون

حائِطٌ بَهِيم - دیواری که هیچ روزنه ندارد

بَهِيمَة ج بَهائِم - حیوان ، چارپا ، جانور

بَهِيمِيّ - مربوط به حیوان

بَهِيمِيَّة - حیوانیت ، بهیمیت

بِيئَة ج بِيئات - محیط ، موقعیت، وضع، مسکن، خانه ، جای پرورش

بِيئَة وَبِيَّة - محیط آلوده

بَيّادَة ، بِيادَة (غ) - پیاده نظام

بَيّادِي ، بِيادِي (غ) - سرباز پیاده

بَيّارَة - باغ میوه (بلهجه اهل فلسطین)

بَياض - سفیدی ، قسمی ماهی سفید

عَلَى بَياضٍ (ص) - سفید ، جای خالی ، جای ننوشته ، خطی که جای کلماتی بگذارند

حَطَّ الْبَياضَ لِفاتِحِ الْبَخْتِ (ص) - پول برای فال گرفتن بفالگیر داد

بَياضُ الأَرْضِ - جائیکه عمارت در آن نباشد ، غیر آباد

بَياضُ الْبَيْضِ - سفیده ی تخم مرغ

بَياضُ الْبَطْنِ - پیه کلیه ومانندآن ، پیه شکم

بَياضُ الْجِلْدِ - جای بیموی بدن

بَياضُ الْحائِطِ - آب پنبه ، گچ (یا آنچه که دیواررا باآن سفید کنند)

بَياضُ الْعَيْنِ - سفیدی چشم

بَياضُ الْيَوْمِ - روشنی روز ، روز هنگام ، طول روز

بَياضِيَّة وَقِنان (ص) - یك نوع زینت درمعماری وساختمان

بَيّاع - فروشنده ، ضد خریدار ، تاجر ، هریك از فروشندگان یك فروشگاه بزرك

بَيّاعٌ مُتَجَوِّل - فروشنده ی دوره گرد ، دست - فروش

اَلْبِياعَة ج بِياعات - چیزی که میفروشند

بِيَأْكُلُ رُوحَهُ حَسَدًا وَغَيْظًا (ص) خودرا می خورد (ازروی خشم یا رشك)

بَيان - تعریف ، تحدید ، توضیح ، توصیف ، ارائه ، اظهار ، اعلامیه ، بیانیه ، گزارش ، اطلاع نامه، آگهی ازجزئیات کاری که میخواهند بکنند ، برنامه

بِيان ، بِيانو (غ) - پیانو

غَنِيٌّ عَنِ الْبَيانِ - بی نیازازتوصیف

بَيانٌ رَسْمِيّ - اعلامیه رسمی ، بیانیه رسمی

بَيانات - اطلاعات ، سوابق ، دانسته ها

بِيانو (غ) - پیانو

العازِف عَلی البِیانو - پیانیست

بِیانِیّ - بیانی ، تفسیری ، توضیحی

بَیَّتَ - درشب انجام داد ، درشب ترتیب داد

بَیَّتَ (ص) - منزل داد ، وسائل خواب (کسی را) فراهم کرد ، ترتیب ماندن شب را داد

بَیَّتَ (ص) - بیتوته کرد ، شب را (در جایی) ماند

بَیَّتَ السَّیفَ وَامثالَهُ فی قِرابِهِ (ص) - شمشیر وامثال آنرا غلاف کرد

بَیَّتَ فِی الصَّفِ (فی المدرسة) (ص) - درکار تدریس با معلم معاونت کرد ، معاون معلم شد ، دانشیارشد

بَیْتٌ - مسکن ، خانه ، اقامتگاه ، منزل ، خانواده ، قسمت ، حجره ، غلاف ، پوشش ، صندوقچه

بِیتٌ ، بِیتَةٌ - قوت ، روزی ، خوراك

بَیْتٌ تِجارِیٌّ - تجارتخانه

بَیْتُ الْخَلاءِ / **بَیْتُ الرّاحَةِ** } - مستراح

بَیْتُ شِعْرٍ - (بیتِ) شعر

بَیْتُ شَعْرٍ - خیمه ، چادر

بَیَّتَ العَدُوَّ - بردشمن شبیخون زد

بَیْتُ الْکِلابِ - لانه سگ

بِیتُ لَیلَةٍ - خوراك شب ، قوت شب

بَیْتُ مَدَرٍ - ساختمان

بَیْتُ المَقْدِسِ - اورشلیم ، بیت‌المقدس

بَیْتِیّ - خانگی ، دست‌آموز ، اهلی (درگفتگوی ازطیوروامثال اینها)

بَیْتِیّ - خصوصی ، خانگی ، داخلی ، مخصوص خانواده

بَیْتِیّ - خانگی (درگفتگوی ازچیزیکه در خانه درست کرده‌اند یعنی بازاری نیست)

بِیْجاما ج بِیجامات (غ) - پیجاما ، پیژاما

بَیْداء ج بِیْد ، بَیْداوات - بیابان

بِیْداجُوجِیا / **بِیْداغُوجِیا** } - روش آموزگاری ، فن تعلیم وتربیت کودك

بَیْدَ اَنَّ - اما ، لیکن ، ولی ، الا اینکه

بَیْدَر ج بَیادِر - خرمن ، زمین خرمن کوبی

بَیْدَقُ الشَّطْرَنْج (غ) - پیاده (درشطرنج)

بِیرا ، بِیرَة (غ) - آبجو

بِیرا - آبجو فروشی

مَصْنَعُ الْبِیْرَة - کارخانه آبجو سازی

بَیْرَق (غ) - پرچم ، بیرق

بَیْرَقْدار (غ) - پرچمدار ، بیرقدار

بَیْرَم - متّه

اَلْبَیْرَمُون (غ) - روز قبل از عید که نصاری خودرا برای فردای آنروز که عیداست جهت‌روزه

یا عبادتهای دیگر آماده میسازند

بیروقراطیّة (غ) - رعایت تشریفات یا مقررات اداری بحد افراط ، قرطاس بازی اداری

البیزارج بیازر ، بیازرة (غ) - قوشچی ، شاهین باز ، برزگر

البیزر - دسته هاون که با آن ادویه میکوبند ، چوب گازری

بیزنطی ، بوزنطی (غ) - مربوط باستانبول ، استانبولی ، مربوط بامپراطوری شرقی از قرن ششم تا پانزدهم

بیش - حفره‌یی که در آن درخت می نشانند

بیش (غ) - گل تاج الملوك ، اقونیطون (یکجور گیاه)

بیض ، بیضة - تخم مرغ ، خایه ، خصیه

بیض الانوق - کنایه ازامر محال یا غیرممکن

ابو بیض - رُتیل

بیض الانیة النحاسیة بالقصدیر - ظروف مسین را باقلع سفید کرد

بیض الحائط او البیت - دیوار یا خانه را پنبه آب زد ، سفید کرد

بیض الشیء - سفید کرد

بیض القماش - پارچه را شست و سفید کرد (گازری کرد) ، لکه گیری کرد

بیض المکتوب - پاکنویس کرد

بیض الوجه - روسفید کرد ، دارای آبرو واعتبار کرد

ساعة البیض - نوعی ساعت بسیارقدیمی

بیض برشت (نیمبرشت) (ص) - تخم مرغ آب پز

بیض جامد (مسلوق)(ص) - تخم مرغ جوشیده

بیض مقلو (مقلی بالسمن او الزیت) - تخم مرغ سرخ کرده ، نیمرو

ظرف اکل البیض - جا تخم مرغی ، ظرف تخم مرغ خوری

مخفقة البیض - اسبابی که با آن تخم مرغ میزنند

ید بیضاء - کنایه از سخاوت ، بخشندگی ، کرم

بیضة - تخم مرغ ، خایه ، کلاه خود ، یکجور کلاه تابستانی که مانند کلاه خوداست

بیضة الدیك - تخم خروس ، کنایه ازامرمحال یا غیرممکن ، کنایه از امری که فقط برای یك مرتبه اتفاق میافتد

بیضة القن - تخمی که در لانه یی میگذارند که مرغ را به تخم کردن درهمانجا وادار کند

بیضة رفو الجوارب - چیزی از چوب یا غیر آن بشکل تخم مرغ که برای رفوکردن جوراب بکارمیبرند

بیضی - بیضی (از نظرحجم یا شکل)

بیطار - دامپزشك ، نعلبند

بَيْطَرَ الْحِصانَ ـ اسب را نعل كرد

بَيْطَرَة ـ دامپزشكی ، نعلبندی

بَيْطَرِيّ ـ مربوط بدامپزشكی يا نعلبندی

اَلطِّبُّ الْبَيْطَرِيّ ـ دامپزشكی

بَيْع ، بَيْعَة ـ فروش ، فروختن

بَيَّعَ ـ بفروش واداشت ، اورا وادار كرد كه بفروشد

بِيعَ ـ فروخته شد ، مصرف شد

اَلْبَيِّع ـ فروشنده ، خريدار

بَيْع جَبْرِيّ ـ فروش اجباری ، فروش از روی كراهت وناچاری

بَيْعَة (اوشروَة) رابِحَة ـ فروش ياخريددارای سود و منفعت ، ، فروش يا خريد قلا (باصطلاح اهل بازار)

بِيعَة ج بِيَع ـ معبد

بِيعَة (النَّصاری) ـ كليسا

بِيعَة (الْيَهود) ـ كنيسه ، معبد يهود

عَلَى الْبَيْعَة (ص) ـ بعلاوه ، ازاين گذشته

بِيك ج بِكوات ، بيكات (غ) ـ لقب وزير ـ زادگان ، خاصان يا هر بانفوذی ديگر دردوره‌ی عثمانی

بِيكار (غ) ـ پركار

بَيْكارُ الزَّوايا (غ) ـ گونيا

بِيكَةُ النُّورِ الْكَهْرَبِيّ (ص) ـ لامپ چراغ برق

بِيكَربُوناتُ الصُّود (غ) ـ جوش شيرين

بَيْلَسان ـ به بَلَسان مراجعه كنيد

بِيلْيَة (غ) ـ توپ كوچك ، مُهره ، تيله (كه كودكان باآن بازی ميكنند)

بِيمارِسْتان (غ) ـ بيمارستان ، تيمارستان

بَيْنَ ـ ازوسطِ ، ميانِ ، درميانِ

بَيْن ـ جدايی ، بينونت

بَيَّنَ ـ ارائه داد ، آشكار كرد ، ظاهر كرد ، معلوم و واضح كرد ، بيان كرد ، شرح و تفسير كرد

بَيِّن ـ آشكار ، صريح ، محسوس ، ظاهر ، معلوم ، واضح ، بديهی

ذاتُ الْبَيْنِ ـ دشمنی ، خصومت

بَيْنَ الْحِينِ وَالْآخَر ـ گاه بگاه ، گاهگاه

بَيْنَ ظَهْرانَيْهِم ـ درميان آنان

بَيْنَ عَشِيَّةٍ وَضُحاها ـ كنايه‌ازمدت محدوديااندك

بَيْنَ يَدَيْهِ ـ باا و ، دراختيار او ، در برابرش ، درمقابلش

بَيْنَا ـ در اثناء ، در آن ميان ، درآن هنگام

بَيِّنَة ظَرْفِيَّة ـ اماره ، قرينه ج امارات ، قرائن

بَيِّنَة ـ شاهد ، گواه ، برهان ، دليل

عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ أَمْرِهِ ـ ازروی بصيرت ، كاملا آشنای با

بِينْتو (ص) ـ سكه زر در فرانسه كه ۲۰ فرانك ارزش داشت

بِینْج بُونْج (غ) - پینک پونک

بَیْنَما - هنگامیکه ، دراثناء

اَلْبیُورْدی (غ) / **بیُورُلْدی** (غ) - (حکم) درجه افتخاری

بَیُوض - تخم گذار ، غیرولود

بَیُوضِیّ - ماهیخوارسفید

بُیَیْضَة - یاخته ماده ، سلول ماده

((ت))

تائِبٌ - توبه کننده ، پشیمانِ از

تائِجٌ - تاجدار

تائِقٌ - آرزومند ، مشتاق ، مایل

تائِهٌ - دربدر ، آواره ، سرگردان ، گمراه ، منحرف ، گم شده

تائِهٌ عُجْباً - خود فروش ، خرامنده ، جولان دهنده

تائِهُ الْفِکْر - پریشان خیال ، حواس پرت ، گیج

تابَ - پشیمان شد از ، توبه کرد

تابَ عَنْ عَمَلٍ - کاری را ترك کرد

تابَ عَنْ مَعْصِیَةٍ - ازگناه توبه کرد

تَأَبَّی الشَّیْئَ - کراهت داشت از ، ابا وامتناع داشت از ، تنفر داشت از ، نپسندید

تَأَبَّی فُلاناً - فلانکس را بپدری پذیرفت ، اورا پدرخواند

اَلتَّوْبَة - ننگ ، عار ، رسوایی

تَأَبَّطَ الشَّیْئَ - چیزی‌را زیر بغل گذاشت یا گرفت یاحمل کرد

تَأَبَّطَ کِتاباً - کتاب زیر بغل گرفت

تابَعَ - موافقت کرد با ، پذیرفت ، رعایت کرد ، تطبیق کرد با ، برابر بود یا شد با ، مورد تعقیب قرار داد ، دنبال کرد ، از پی (کسی یا چیزی) رفت ، ادامه داد

تابِعٌ - تابع ، تَبَعی ، زیر دست ، عضو زیردست ، مرؤوس ، هوا خواه ، طرفدار . پیرو ، شاگرد ، مرید ، حواری ، خدمتکار ، نوکر ، زیرین ، بعدی ، دنباله

تابَعَ الزَّحْفَ - به پیشروی یا حمله ادامه داد

تابَعَ السَّیْرَ - براه رفتن ادامه داد

تابِعٌ لِکَذا - تابعِ ، دستخوشِ ، مطیعِ

تابِعَة - نتیجه ، اثر ، مسئولیت (در افسانه ها) الهه شعر وهنرهای زیبا

تابِل ج تَوابِل - چاشنی ، ادویه (چون فلفل ومانندآن)

تَأْبِین - تعریف وتمجید از متوفی

حَفْلَة تَأْبِین - مجلس ختم ، مجلس یاد بود ، مجلس ترحیم

تَأْبِینُ الْمَیِّت - ستایش و مدح مرده ، سخنرانی

برسر جنازه یا درمجلس عزا وذکر مآثر شخصی که وفات کرده است

تابُوت ـ صندوق چوبی

تابُوتُ الجُثَثِ المُحَنَّطَة ـ تابوت مومیایی ، تابوت سنگی حجاری شده ومنقوش

تابُوتُ رَفْعِ المِیاه (ص) ـ یك جور تلمبه آبکشی

تابُوتُ العَهْد ـ صندوق چوبی که در آن الواح قانون یهود نگهداری میشده است

تابُوتُ المَیِّت اوِالمَوتی ـ تابوت (مرده)

تابُور ج تَوابیر ـ (در اصطلاح نظامی) گردان

تابیر ـ یك جورحیوانی که درجنگلهای مرطوب امریکا وآسیا زندگی میکند وگوشت آن خوردنی وشبیه گوشت گاواست

تاتَا الطِّفْل ـ بچه راه افتاد (بزبان کودکان) تاتی کرد

تَأتّی عنه ومِنه ـ منتج شد به ، منجر یامنتهی شد به

تَأثَّر ـ احساس کرد ، حس کرد ، دریافت ، درك کرد ، تصور کرد ، ملتفت شد

تَأثُّر ـ احساس حساسیت ، عاطفه

تَأثَّرمِن ، بِ ـ تحت تأثیرچیزی قرارگرفت

تَأثَّر من کَلامٍ اوْفِعْل ـ دلگیرشداز ، مکدرشد از ، متاثرشد از ، به دل گرفت

سُرعَةُ التَأثُّرِ والاِضْطِراب ـ عصبانی ، تند مزاج

قابِلیَّةُ التَأثُّر ـ استعداد ، آمادگی ، قابلیت ، تاثیرپذیری ، حساسیت

تَأثَّرَه ـ تعقیب کرد ، تعاقب کرد ، از پی چیزی یاکسی رفت ، ادامه داد ، (مجازاً)پیروی کرد از ، اقتدا کرد به

تَأثَّرتْ عَواطِفُه ـ احساساتش تحت تأثیرقرار گرفت

تَأثَّمَ مِنْ کَذا ـ خودداری کرد از

تَأثیر ـ اثر ، نشان ، تأثیر ، نقش ، مهر ، نفوذ ، قدرت ، کنترل ، اعتبار ، تفوق

تاجٌ ج تِیْجان ـ تاج

تاجُ الاُذُنِ ـ پیچ گوش بیرونی ، پروازگوش

تاجُ الاُسْقُف ـ کلاه اسقفی

مُستَعمَرَةُ التّاج ـ مستعمره‌یی که تحت نظرپادشاه اداره میشود

تاجُ السِّن ـ نوك دندان ، دندان بیرونی

تاجُ العَرَب ـ عمامه

تاجُ العَمُود ـ سرستون

تاجِر ج تُجّار ـ بازرگان ، تاجر ، سوداگر

تاجِر ـ شراب فروش ، تاجرشراب

تاجِر ج تَواجِر ـ هر نوع کالای رایج را میگویند

یَومیَّةُ التّاجِر ـ دفترروزانه بازرگانان که حساب درآمد وهزینه‌را درآن قید میکنند

تاجَرَ - تجارت کرد ، بازرگانی کرد

تاجِرُ الجُملةِ ، تاجِر بِالجُملة - عمده فروش

تاجِرُ الحدائد اوِ المصنوعات الحدیدیّة - تاجر آهن آلات

تاجِرُ الرَّقیقِ - برده فروش

تاجِرُ العَقاقیر - دارو فروش ، کسیکه تجارت دارو میکند

تاجَرَ فی کَذا - تجارت فلان کالا را کرد (چون تجارت چای)

تاجِرُ المفرّق اوِ القطّاعیّ - خرده فروش

بِضاعةٌ تاجِرةٌ - کالای رواج ، ضد بنجل

تاجیُّ الشَّکْل - تاجی ، مخروطی

تأجیج - برافروختن ، شعله‌ور ساختن

تأجیل - تعویق، تأخیر ، موکول کردن

تاحَ - مهیا بود یا شد ، ممکن بود یا شد ، مقدر شد ، تهیه شد ، آماده شد ، مقرر شد ، معین شد

تآخّی - انتظار چیزی را داشت ، منتظر چیزی شد ، جستجو کرد ، جویا شد ، طلب کرد ، درصدد (چیزی) بر آمد

لاتُؤاخِذنی ! - ببخشید ، عفو بفرمایید

تأخّر درنگ کرد ، دیر کرد ، تأخیر کرد ، کند یا آهسته کرد ، عقب ماند ، نرسید به ، سستی کرد ، کند کار کرد

تأخّر - درنگ ، تعویق ، معطلی ، تأخیر ، دیرشدگی

تأخَمَ - در حدود چیزی قرار گرفت ، مانند بود به

تأدّی ، تآدّی - آماده شد ، مهیا شد

تأدّی الیهِ الخبر - خبر بدو رسید، اطلاع یافت بر

تأدّب - ادب ، تربیت ، آداب دانی ، سلوک ، شایستگی ، کمال ، تهذیب ، آراستگی ، ظرافت ، تشخیص لطیف ، فرهنگ ، آموزش و پرورش ، تواضع ، حیا ، حجب ، شرم ، فروتنی

تأدّبَ - تربیت شد ، پرورش یافت ، مؤدب بود یا شد ، با تربیت وادب بود

تأدّباً ، بِتأدّبٍ - مودبانه

تُؤدة - آهستگی ، آرامش ، تأنی ، درنگ

علی تُؤدةٍ - باهستگی ، بآرامی ، باتأنّی

تأدیب - پرورش ، تربیت ، تعلیم ، مجازات ، کیفر ، تنبیه

تأدیبی - انضباطی ، انتظامی ، تأدیبی ، آموزشی ، پرورشی ، کیفری ، جزایی

مجلس تأدیبی - دادگاه انتظامی

تأدیة - پرداخت ، واریزی حساب ، ادای قرض

تأذّ (التأذّی) - رنجش ، نگرانی ، آزردگی خاطر

تأذّی - آسیب دید ، عذاب کشید ، آزرده شد ، رنجید از ، خشمگین شد از ، اظهار تنفر کرد از ،

بدش آمد از ، متضررشد

تارَبَهُ - حریف شد با ، همقطارشد با ، همکار شد با ، همسال بود با

تارَة ج **تارات** ، **تِیَر** ، **تِئَر** - وقت ، موقع ، دفعه ، گاه ، هنگام ، یکبار

تارَةً - گاهی ، بعضی اوقات ، احیاناً ، دفعه‌یی

تارَةً وتارَةً - گاهگاهی ، چند وقت یکبار

تارجح - تاب خورد ، بالا وپایین افتاد

تارِسٌ - مسلح ، سلاح جنگ دربر کرده

تارَكَ - ازدشمنی دست برداشت ، متارکه کرد

بِلاتاریخ ، غفلٌ مِن التأریخ - بدون تاریخ (درگفتگوی ازنامه وامثال آن)

ختم التاریخ - مهرلاستیکی که روی‌آن شماره روز ، ماه و سال نقش شده است ، وبرای تاریخ گذاشتن بکار میبرند

عجلةالتأریخ اوالزمن - چرخ تاریخ

تارِیع (ص) - ممیزی زمین ، مساحی زمین

تأزّر - خودرا باجامه بلند پوشاند یا پیچید

تأزّم القوم - موقعیت بحرانی شد برای ، از بحران روزگار متالم شدند

تأسّی - دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت گفت

تأسّس - برپا شد ، تاسیس شد ، برقرار ودایر شد

تاسِعٌ - نهم

تاسِعاً - تاسعاً ، نهم آنکه ، نهم

تأسّف علی - تاسف خورد بر ، متاسف بود برای ، افسوس خورد بر

تأسّن الماءُ - طعم و بوی آب تغییر یافت ، آب گندید

تأسِیة - دلداری ، تسلیت

اسهم او حِصص التأسیس - سهام هیئت موسسه

المجلس التأسیسی - مجلس مؤسسان

تأشِیر ، تأشِیرة - ویزای گذرنامه ، روادید ، پاراف کردن نامه وامثال آن (درادارات دولتی)

تأصّل - جایگیر شد ، رسوخ کرد ، ریشه دوانید

تأصِیلة - شجره نامه ، نسب نامه

تافَة - عیب ، نقص ، گناه

تأفّف - گله کرداز ، ناله کرد ، غرغر یالندلند کرد ، نارضایتی پیدا کرد

تافِهٌ - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیرمهم ، پیش پا افتاده ، کهنه ، مبتذل ، بیخرد

تاقَ اِلی - آرزو کرد یا داشت ، اشتیاق ومیل داشت به

تأكّد - ثابت شد ، مورد تصدیق قرار گرفت ، تأیید شد ، تاکید شد ، اطمینان کرد ، یقین داشت یا دانست

تأكّد - درنگ و تأمل کرد در ، تحقیق کرد (درباره‌ی) ، محقق کرد ، معلوم ومعین کرد ، اطمینان داد

تَأَكَّدَ مِنْ - مطمئن کرد یا شد از ......

تَأَكَّدَ مِنَ الْأَمْرِ - یقین داشت یا دانست ، مسلم دانست

تَأَكَّدْ! - یقین بدان !

تَأَكْسَدَ (غ) - زنگ زد (در گفتگوی از آهن وامثال آن) اکسیده شد ، (مجازاً) : از بیکاری خرف شد ، معلوماتش نم کشید

تَأَكْسُد (غ) - زنگ زدگی ، ترکیب بااکسیژن، احتراق اجسام

تَآكَلَ - پوسیده شد ، زنگ زد ، تحلیل رفت ، ساییده شد ، کم کم رو بفساد گذاشت (در اثر زنگ زدگی)

تَآكَلَ بِالْاِحْتِكَاكِ - ساییده شد، ساییدگی پیدا کرد

تَآكُل - ساییدگی ، فرسایش ، پوسیدگی ، تحلیل ، فساد تدریجی

تَأْكِيد - تأیید ، تصدیق،ابرام ، تثبیت ،استقرار، دلیل قاطع

بِالتَّأْكِيد ، بِكُلِّ تَأْكِيد - حتماً ، یقیناً ، محققاً ، مسلماً ، مطمئناً

تال (اَلتَّالی) - بعدی ، زیر ، در ذیل آینده ، لاحق ، متعاقب

تَالَ - جادو یاسحر کرد

تَأَلَّبَ - جمع شدن ، اجتماع کردن

تالد - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَأَلَّفَ مِنْ كَذا - شامل بود بر ، تشکیل یافت از ، ترکیب شد از ، مرکب بود از

تَالِف - تلف شده ، از میان رفته ، ضایع وتباه شده

تَأَلَّقَ - تابید ، درخشان بود ، شعاع داشت ، متلالی بود ، نورداد ، جلا داشت ، درخشید

تَأَلُّق - برق ، تلألؤ ، تابش ، تابندگی،تشعشع، پرتو افکنی

التَّأَلُّق الفُوصْفُورِيّ - تابندگی فوسفوری

التَّأَلُّق الفِلُورِيّ - فلورسانس ، روشنایی رنگی

تَأَلَّمَ - احساس دردکرد ، رنج کشید از ، دچار یامبتلا بود به ، درد آمد ، درد داشت (در گفتگوی ازعضو بدن)

تَأَلُّم - ابتلای بمرض یادرد

تَالِم (ص) - کُند ، کودن ، بیحس

تَأَلَّهَ - مقام خدایی بخود گرفت ، اعتقاد بخدا پیدا کرد ، معتقد بخدا بود ، خود را شبیه خدایان درآورد یاپنداشت ، خودرا ستایش کرد

تَالِهٌ - متحیر ، سرگردان ، مبهوت

تَالِهُ الْعَقْلِ - حواس پرت ، پریشان خیال ، آشفته ، گیج

اَلتَّالی - زیرین ، بعد ، آینده ، لاحق ، متعاقب

بِالتَّالی - درنتیجه ، بالنتیجه

الجملة التّالیة - جمله زیر یا ذیل

تألیف - کتاب ، نوشته

تألیف الحیوان - اهلی کردن حیوان ، دست ـ آموز کردن

تألیف الکتب - کتاب تالیف کردن

تألیف الوزارة - تشکیل کابینه

تأم - بنده گردانید ، اسیر کرد ، گرفتار کرد ، مبتلا کرد ، دچار کرد

تام - کامل ، تمام ، مفصل ، بانجام یا باتمام رسیده ، تکمیل شده

تئمة - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند ومیدوشند

تأمّر - تحکم کرد ، آمرانه گفت ، مصر بود ، آمرانه یا تحکم آمیز بود

تأمرك (غ) - آمریکایی مآب شد

تآمروا - باهمدیگر مشورت کردند ، باهمدیگر رای زدند

تآمروا علیه - توطئه چیدند برای ، دسیسه چینی کردند ، تبانی کردند برعلیه

تأمّل - اندیشه ، دقت ، توجه ، ملاحظه، تفکر ، مداقه

تأمّل الأمر - مورد ملاحظه یا مداقه قرارداد ، تامل کرد در ، درباره چیزی باندیشه پرداخت

تأمّله - با دقت نگاه کرد به ، خیره شد به

تأمور - غشاء خارجی قلب

تأموری - مربوط به غشاء یا پرده خارجی قلب

تأمیم البترول - ملی کردن صنعت نفت

تأمیم شرکة قناة السّویس - ملی کردن کانال سوئز

تأمیم الغابات - ملی کردن جنگلها

تأمین - بیمه (کردن) ، ضمانت ، اطمینان ، اعتماد ، سپرده ، امانت ، ودیعه ، تأمین

عقد تأمیناً - قرارداد بیمه بست

شرکة التأمین - شرکت بیمه

صك التأمین - بیمه نامه ، سند بیمه

تأمین ابتدائی - سپرده برای مناقصه وغیره

تأمین ضد الحریق - بیمه در مقابل آتش‌سوزی

تأمین علی الحیاة - بیمه‌ی عمر

التأمین القومی - بیمه ملی (همگانی)

تأمین المستقبل - تأمین آتیه

تأن (التأنی) - آهستگی ، کندی ، تأنی ، احتیاط ، ملاحظه ، عدم شتاب

تأنی ج تنّاء - ساکن ، مقیم

تأنی - بآهستگی انجام داد ، بکندی کارکرد ، بتأنی پیش رفت

تأنی علیه - مهلت داد به ، بردباری یاصبر بخرج داد (نسبت بکسی)

تأنق - مشکل پسندی ، دقت گرفتن زیاد ، خوش

سلیقگی ، شیك پوشی

تأنّق فی عمله - کاری را بادرستی ودقت تمام انجام داد ، پاکیزه وبا ظرافت انجام داد

تأنّق فی لبسه او اکله - در مورد لباس و خوراك مشکل پسند بود ، سلیقه داشت ، دقت گیر بود ، خوش سلیقه بود

تأنیب - توبیخ ، سرزنش ، عیبجویی

تأنیب الضمیر - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تأوّه - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، ناله کرد ، باآه وناله گفت ، لندلند کرد

تأوّه - ناله ، شکایت ، گله ، غرغر

تأویل - تفسیر ، شرح ، تعبیر

تاهَ - گمراه شد ، سرگردان شد ، گم شد ، هلاك شد ، نابود شد

تاهَ عُجْباً - جولان داد ، خود فروشی کرد ، خرامید ، باتکبرراه رفت

تاهَ الفکر - پرت شد ، متشتت شد (درگفتگوی ازحواس یافکر)

تاهَ منه کذا - ازدست داد ، گم کرد ، چیزی را جاگذاشت ، چیزی را فراموش کرد

تأهّب - آمادگی ، میل ، تهیه ، تدارك

تأهّب لِکذا - آماده شد برای ، حاضر شد ، مهیا شد

تأهّل - ازدواج کرد ، متأهل شد

تأهّل بِهِ (ص) - خوش آمد گفت به ، استقبال کرد از

تأهّل لِلأمر - برای کاری شایستگی داشت ، قابل بود ، صلاحیت داشت

تأیّد - استوارومحکم بود ، ثابت شد ، تأییدشد ، پشتیبانی یاحمایت شد ، ابقا شد

تأیید - پشتیبانی ، حمایت ، نگهداری ، ابقاء اثبات ، استواری ، مساعدت ، همراهی ، کمك

تأیید الروح الوطنیّة - تقویت روح میهن - پرستی

تأییداً لِ - بحمایتِ ، برلهِ

تَبَّ - هلاك شد ، نابود شد ، بکلی معدوم شد یا ازبین رفت

تبّاً لَهُ - نابود باد ! ، زیانکار باد ! (کلمه نفرین)

تباحث معه فی الامر - باکسی درباره‌ی چیزی بگفتگو پرداخت ، مناظره کرد با

تبادُل - مبادله کردن ، معاوضه کردن ، دادوستد ، مبادله کالا

تبادُل الخواطر - ارتباط دل بدل ، انتقال فکر ، ارتباط فکری میان دوتن ازمسافت دور

تبادُل الاتّصال او المعاملة - مراوده ، ارتباط مشترك ، آمد وشد ، معامله

تبادَلا - کاری‌را بنوبت انجام دادند ، جانشین یکدیگر شدند (درکار)

تبادَلوا - مبادله کردند ، باهمدیگرمعامله‌متقابل کردند

تَبادَلُوا الآراء - تبادل نظر کردند ، با همدیگر مشورت کردند

تَبادَلُوا اِطْلاقَ الرَّصاصِ - بهمدیگر شلیك کردند

تَبادَلُوا العُرُوضَ (اَیِ السِّلَع) - کالایی را با کالای دیگر معاوضه کردند ، مبادله کردند

تَبادَلُوا النّارَ - بهمدیگر شلیك کردند

تَبادَوا - با همدیگر اظهار دشمنی و خصومت کردند

تَبار - هلاك ، نابودی

تَبارَكَ بِهِ - برکت یافت از ، خوشبین بود به

تَبارَوا - با همدیگر رقابت یا همچشمی کردند ، مسابقه دادند

تَبارِیح - سوزشها ، سختیها ، مشقات حیات

تَبارِیحُ الشَّوقِ - آتش یا سوزاشتیاق

تَباشِیر - نوبر ، نخستین نتیجه ، اوائل هرچیز

تَباشِیرُ الصُّبْحِ - اوائل صبح

تَباطَأَ - سستی کرد ، یواش کار کرد ، بتعویق انداخت

تِباعاً - پی درپی ، بتوالی ، متوالیاً (قید)

تَباعَدَ عَنْ - اجتناب کرد از ، دوری کرداز ، فاصله گرفت از ، دست کشید از ، ول کرد ، جدایی حاصل کرد

تَبالَدَ - خودرا کند ذهن وانمود کرد

تُبّان - شُرت ، تُنکه

تَبّان - کاه فروش ، علاف

تَبّان (فی عُرْفِ العامَّةِ) - کاه دان (دراصطلاح عوام)

دَرْبُ التَّبّانَةِ - کهکشان

تَباهٍ (اَلتَّباهِی) - بالیدن ، افتخار کردن ، مباهات کردن

تَباهَلُوا - همدیگررا لعنت یا نفرین کردند

تَبايَنَ - تفاوت ، اختلاف ، فرق ، تناقص ، منافات داشتن

تَبايُنِیّ - مربوط باختلاف وتفاوت

تَبَتَّلَ - تارك دنیا شد ، ازدواج نکرد ، درتجرد وعزوبت بسر برد

تَبَثَّرَ - کورك در آورد ، جوش زد (درگفتگوی ازپوست بدن یا صورت)

تَبَجَّحَ - افتخار کرد ، مباهات کرد ، بخودبالید

تَبَجَّسَ - روان یا جاری شد ، بیرون ریخت ، تند روان شد ، سرازیرشد ، جریان پیدا کرد(در گفتگوی ازآب وامثال آن)

تَبَحْبَحَ - درراحت وآسایش بود ، خوش گذراند ، آسوده خاطر بود

تَبَحَّرَ فِی الدَّرْسِ اَوِالعِلْمِ - متبحر یا استاد شد ، مهارت پیدا کرد (درگفتگوی ازدرس وبحث یا علم ودانش)

تَبَخْتَرَ - متکبرانه راه رفت ، خرامان راه رفت

التَّبَخْتُرِيَّة - خرامیدن ، خرامان راه رفتن ،

متکبرانه قدم زدن

تَبَخَّرَ - تبخیر شد، بصورت بخار درآمد

تَبَخُّر - بخار شدن، تبخیر شدن، پراکنده شدن بوی چیزی

تَبْخِیر - بخار کردن، ضد عفونی کردن بوسیله تبخیر، معطر کردن (بوسیله بخور)

تَبَدَّی - ظاهر شد، نمایان شد، بنظر آمد

تَبَدَّی - صحرانشین یا بادیه نشین شد

تَبَدَّدَ - پراکنده شد، متفرق شد، برباد رفت

تَبَدَّلَ - تغییر کرد، تبدیل یافت

تَبَدَّلا - کاری را بنوبت انجام دادند، جانشین یکدیگر شدند (در انجام کار)

تَبْذِیر - برباد دادن، از میان بردن، تلف یا ضایع کردن مال، اسراف، ولخرجی

تِبْر - سنگ معدنی، کلوخه معدنی

تِبْرُ الذَّهَبِ - ریزه‌ی زر، خاکه‌ی طلا

تَبَرَّأَ مِنْ - انکار کرد، ازخود ندانست، ازخود سلب کرد، رد کرد، نپذیرفت، قبول نداشت

تَبَرَّأَ مِنْ - دست ودل شست از

تَبَرَّأَ مِنَ التُّهْمَةِ - تبرئه شد

تَبَرَّجَتِ الأُنْثَى اَوِالمَرْأَة - زیبایی خود را آشکار ساخت (در گفتگوی از زن)، زینت کرد، آرایش کرد، خودرا آراست

تَبَرَّدَ - خودرا خنک کرد، تبرید کرد

تَبَرَّزَ - شکم خود را خالی کرد، قضای حاجت کرد، رید

تَبَرَّعَ - داوطلب امر خیر شد، کمک کرد، اعانه داد

تَبَرُّع ج تَبَرُّعات - اعانه، کمک، هبه، بخشش بلاعوض

تَبَرَّكَ بِهِ - برکت خواست یا طلبید از، برکت یافت

تَبَرَّمَ - بتنگ آمد، بستوه آمد

تَبَرُّم - ناراحتی، بتنگ آمدن، بستوه آمدن

التِّبْرِیَة - شوره سر (که در موقع شانه زدن میریزد)

تَبْرِید - سرد کردن، خنک کردن

تَبْرِیدُ الأَلَم - تسکین دادن درد، آرام کردن، فرونشاندن درد

خِزانُ التَّبْرِید فی السَّیَّارَة - رادیاتور

تبرید المأکولات - خنک کردن یا سرد نگاه داشتن خوراکیها

تَبَسَّلَ - اخم کرد، ترشرو شد، عبوس شد

تَبَسَّمَ - لبخند زد، تبسم کرد

تَبْشِیر - مژده دادن، نوید دادن

الجَمْعِیَّةُ التَّبْشِیرِیَّة - انجمن مسیحیان انجیلی یا پروتستان

تَبَصُّر - ملاحظه، مداقه، رسیدگی، تأمل، اندیشه

تَبَصُّر فِی الأَمْر - مورد رسیدگی و ملاحظه قرارداد،

در نظر داشت ، مداقه کرد در ، اندیشه کرد در

اَلتَّبْصِیر - فالگیری ، طالع بینی

تَبَضَّعَ - برای خرید ببازار رفت ، خرید کرد

تَبَضُّع - خرید ، بازار رفتن وخرید کردن

تَبْضِیع = **تَبَضُّع**

تَبَطُّح - ناتوانی ، سستی ، خضوع ، شکست ، مغلوب شدن

تَبِعَ - از پی در آمد ، جانشین شد ، از دنبال آمد ، مورد تعقیب قرار داد ، پیروی کرد از ، پذیرفت ، رعایت کرد ، اجابت کرد ، انجام داد ، متابعت کرد ، دنبال چیزی را گرفت ، ملحق شد به

تَبَعٌ - از دنبال آمدن ، مطیع بودن ، همراه بودن

تَبَع ج اَتْباع - از دنبال آینده ، مطیع ، تابع ، همراه

تُبَّع ج تَبابیع - سایه ، ملکه زنبورعسل

تُبَّع ج تَبابعة - لقب پادشاهان قدیم یمن

التَّبِعات المُقَدَّسة - مسئولیتهای مقدس (مانند محترم شمردن حقوق دیگران و احترام بآزادی افراد وجزاینها)

تَبِعَة - نتیجه ، اثر ، مسئولیت

تِبْغ ، تَبْغ ، تَبَغ (غ) - توتون ، تنباکو

لِفافَة تَبْغ - سیگار

تَبَغْدَدَ - منسوب بشهر بغداد شد بغدادی‌مآب شد

تَبَغْدَدَ (ص) - شرمرو گشت ، محجوب و با حیا شد

تَبَقَّی - بجاماند ، باقیماند ، زیاد آمد (در گفتگوی از اشیاء)

تَبَقَّعَ - رنگی شد ، رنگ دارشد ، لکه شد

تَبْكِیت - سرزنش ، نکوهش ، ملامت

تَبْكِیت الضَّمِیر - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تَبْل - کینه ودشمنی

تَبَلَ - مدهوش کرد ، ازخود بیخود کرد

تَبَلَ الطَّعامَ - ادویه زد بغذا ، چاشنی زد

تَبَلَّی علی - تهمت ناروا زد به ، متهم ساخت

تَبَلْبَلَ - آشفته وناراحت شد ، بر هم خورد ، مغشوش شد ، آشوب شد ، پریشان ، دل واپس یا نگران شد

تَبَلَّجَ الصُّبْحُ - صبح طالع شد

تَبَلَّدَ - کودن شد ، کند ذهن شد

تَبَلَّرَ - بلورین شد ، شبیه بلورشد

تَبَلَّغَ بِالشَّیْءِ - اکتفاکرد به ، قانع شد به ، خشنود یا راضی بود به

تَبَلَّلَ بِالْماء - تر بود یا شد ، نم دار بود یا شد ، (دراثر آب)

تَبَلُّل - تری ، نم ، رطوبت

تَبَلْوَرَ - بلورین شد ، شبیه بلورشد

تَبْلِیَة - اتهام ، تهمت ناروا

تَبْلِید - کسی‌را به‌آب وهوای جدید خودادن

تَبْلِیط - سنگ فرش کردن ، اسفالت کردن ، سمنت کاری کردن

تِبْنٌ - کاه

تَبَنِّ (التَّبَنِّی) - کسی‌را بفرزندی قبول کردن ، فرزند خواندن

تَبَنّی - کسی را بفرزندی قبول کرد ، نسبت فرزندی داد به

تِبْنِیّ - کاهی (رنگ)

تَبْنِیج مَوْضِعِیّ - بیهوشی موضعی

تَبَوّأ العَرْش - بتخت سلطنت تکیه زد

تَبَوُّؤ العَرْش - براریکه سلطنت تکیه زدن

تَبَوّعَ (ص) - آغ زد ، قی کرد ، حالت استفراغ یا تهوع داشت

تَبْوِیل - ادرار کردن ، شاشیدن ، به ادرار انداختن

تَبَهْرَجَتِ المَرْأَة - خودرا آرایش کرد ، زینت کرد (در گفتگوی اززن)

تَبَهَّلُوا - همدیگررا لعنت یا نفرین کردند

تَبِیل - مدهوش ، ازخود بیخود

تَبَیَّنَ الأمْرُ - واضح شد ، آشکارشد ، معلوم شد ، محقق ومعین شد

تَبَیَّنَ الأمْرَ - محقق کرد ، معلوم کرد ، معین کرد ، تحقیق کرد در

تَبْیُوکا (غ) - قسمی ماده‌ی نشاسته‌یی

تَبْیُوکا خَشِنَة - ماده‌ی نشاسته‌یی زبر

تَبْیِیض - سفید کردن

تَبْیِیض الجُدْرانِ - آب پنبه زدن بدیوار ، سفید کردن دیوار

تَبْیِیض المَکْتُوب - پاکنویس کردن

تَبْیِیض النُّحاس - سفید کردن مس

تَبْیِیضَة (ص) - پاکنویس

تَتابَعَ - پی در پی درآمد ، متوالی شد

تَتابُع - پی‌درپی بودن ، توالی

بِالتَّتابُع - پیاپی ، متوالی ، متوالیاً (قید)

تَتالَتِ الأمُورُ - یکی پس‌ازدیگری رخ داد

تَتاوَبَ (ص) - خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تَتَبُّع - ازدنبال آمدن ، درجستجوی چیزی‌بودن ، مورد تعقیب قراردادن ، چیزی یا کسی را دنبال کردن ، تتبع وتحقیق کردن در

تَتَر - تاتار ، تتار

تَتْرَی - یکی پس از دیگری ، دنبال هم (اصل این کلمه «وَتْرَی» است وبطورقیداستعمال میشود) پی‌درپی ، متوالیاً

تَتَرَّب - خاك آلود شد ، پراز گردوغبارشد

تَتَرْتَر - متزلزل شد ، مرتعش شد

تَتَرَّح - محزون وغمناك شد ، اندوهگین شد

تَتَرَّس - سپر بدست گرفت ، سپر بدوش انداخت

تَتَرَّف - با تجمل زندگی کرد ، خوش گذرانی یا عیاشی کرد

تَتَرِیّ - (شخص) تاتاری ، تتاری

تتعتع ـ ازجای خود تکان خورد ، جابجا شد ، بزور کشیده شد

تَقْلِيفُ الأَظَافِر ـ مانیکور : آرایش دست وناخن

تَتَك (ص) ـ (درتفنگ) ماشه ، پاشنه

هَلْ تَتَكَرَّمُ عَلَيَّ ؟ ـ ممکن است لطفاً ... ، ممکن است در حق من التفات یا لطف بفرمایید که ...

تتلمذ ـ شاگردشد ، شاگردی کرد

تتلمذ علی المُعَلِّم ـ نزد معلم شاگردی کرد ، درحضورمعلم نشست (برای یادگرفتن)

تَتِمَّة ـ متمم ، مکمل ، تتمه

تُتُن (غ) ـ توتون ، تنباکو

تَتَنُوس (غ) ـ کزاز ، تشنج آرواره

تتوج ـ تاجدارشد ، تاج برسر گذاشت

تَتُورَة (ص) ـ تاتوره ، داتوره

تَتْوِيج ـ تاجگذاری

تَتْوِيجُ العَقْدِ ـ (درمعماری) قوس خارجی

تَثَاءَب ـ خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تَثَاؤُب ـ خمیازه ، دهن دره

تثاقفا ـ با یکدیگر مسابقه شمشیربازی دادند ، مبارزه کردند

تَثَاقَل ـ سنگین شد ، کاهلی کرد

تثاقل علی ـ درد سر داد ، مزاحم شد ، آزرد ، اذیت کرد

تَثَاوَن ـ حیله بازی کرد ، خدعه کرد ، نیرنگ زد

تثبت ـ محقق کردن ، رسیدگی ، تحقیق ، تصدیق ، درنگ وتأمل ، تحقیق کردن در باره‌ی کاری

تَثَبَّتَ فِي ـ مورد تأمل ورسیدگی قرار داد ، درباره‌ی چیزی بتحقیق ومشورت پرداخت

تثبت مِن ـ محقق کرد

تثبط عَنِ الأَمْرِ ـ عقب افتاد ، معوق ماند

تثبن الشيء ـ چیزی را در دامن خود حمل کرد

تَثْبِيت ـ تثبیت ، تأیید ، تصدیق ، ثابت کردن یا نگاهداشتن ، بریك پایه قراردادن ، استوار وراسخ کردن

تَثْبِيت ـ یکی از اسرارهفتگانه مسیحیان که متمم تعمید است

تَثْرِيب ـ سرزنش ، ملامت ، توبیخ

تثعلب ـ حیله گری کرد ، مانند روباه خدعه ومکر کرد

تثقب ـ سوراخ شد

تَثْقِيف ـ تهذیب ، پرورش ، دارای تحصیلات یا فرهنگ کردن

تثلج ـ سردشدن ویخ بستن

تثلجت اطرافه ـ دست وپایش سرد شد ، یخ کرد

تثلم ـ کُند بودیاشد ، خسته وبیحس بودیاشد

تَجْبِيرْ (الْعِظام) - شکسته بندی

تَجَحَّرَتِ الْعَيْنُ - چشم بگودی فرو رفت

تَجَحْفَلُوا - جمع شدند ، اجتماع کردند

تَجَحَّمَ - درآتش حرص یا بخل سوخت ، خودرا بسختی انداخت

تَجَدُّد - تازگی

الدُّثُور وَالتَّجَدُّد (فی علم الحیاة) - (در زیست شناسی) متابولیسم : دگرگونیهای خاص شیمیایی مواد غذایی پس از ورود به محیط داخلی بدن

تَجْدِيدُ الشَّبابِ - تجدید جوانی ، دوباره جوان شدن

تَجْدِيدُ الْقَلْبِ - اصلاح ، تجدید ، تهذیب اخلاق ، اعطای حیات تازه

تَجْدِيدُ الْقُوَى - تجدید قوا ، نیروی تازه دادن به

تَجْدِيدُ الْهَواءِ - تهویه

تَجْدِيف ، تَجْذِيف - پارو زدن (در گفتگوی از قایق)

تَجْدِيف عَلَى اللّهِ ج تَجادِيف - کفر ، ناسزا-گویی ، جسارت بمقدسات

مَرْكَبُ التَّجْدِيفِ - قایق (که بوسیله پارو زدن آنرا حرکت میدهند)

تَجْدِيفِي - کفری ، مربوط به کفر یا جسارت بمقدسات

تَجْذِير - استخراج جذر ، ریشه گیری

تَجْذِيف = تجدیف

تَجَرَ - بازرگانی یا تجارت کرد

تَجَرَ فِی - تجارت فلان کالارا کرد (چون تجارت چای وامثال آن)

تَجْرِبَة ج تَجارِب - آزمایش (کردن) ، اختبار ، تجربه ، آزمایش سخت ، امتحان توأم با عذاب جسمی ، محنت ، آزمودگی ، آزمودن ، کوشش ، مبادرت (بکار) ، جد وجهد ، دوره‌ی آزمایش ، دوره‌ی کارآموزی

فی (تَحْتِ) التَّجْرِبَةِ - کسیکه دوره‌ی کارآموزی را طی میکند

تَجْرِبَة قاسِيَة - تجربه تلخ

تَجَرَّدَ الْفَرَسُ - اسب وارد مسابقه شد وآنرا بپایان رساند

تَجَرَّدَ لِلأَمْرِ - خودرا مهیای کاری کرد ، با فراغت بال بکاری پرداخت

تَجَرَّدَ مِنْ - عاری بود یا شد از ، برهنه شد از ، بی بهره شد از

تَجَرَّعَ - بلعید ، غورت داد ، فروداد ، تا ته سر کشید

تَجَرَّعَ الغَيْظَ - خشم خودرا فرونشاند ، کظم غیظ کرد

تَجَرَّعَ الْماءَ - آبرا جرعه جرعه نوشید

تَجَرَّمَ الزَّمانُ اَوِ الشِّتاءُ - زمان یازمستان سپری

الغرفة التّجارِيّة - اطاق بازرگانی

مُنافسة تجارِيّة - رقابت تجارتی

نِقابَة تجارِيّة - شركت تجارتی ، سندیکای تجارتی ، تشکیل اتحادیه با چند شرکت تجارتی

تَجازَیٰ دینه وبدینه علیٰ فلانٍ - طلبکاری کرداز ، طلب خودرا ازکسی خواست

تَجازَرا - بیکدیگر ناسزا گفتند

تَجاسَرَ - جرأت کرد بر ، با جرأت مبادرت (بکاری) کرد ، بمبارزه طلبید ، جسارت کرد بر ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد ، دست یازید به ، جرأت پیدا کرد بر

تَجافىٰ - غفلت کرد یا ورزید (از ، در) ، نادیده گذشت از ، پرهیز یا اجتناب کرد از ، رو گرداند از

تَجالَّ عَنْ - برتر بود یا شد از ، بالاتر بوداز ، خودرا برتردانست از

تجالدوا بِالسیوفِ - بهمدیگر شمشیرزدند

تَجالِید الإنْسان - جسم واعضای انسان

تَجانُس - همانندی ، یکی بودن ، متجانس بودن تشابه ، همجنسی ، یکجوری

تَجانَفَ عَنِ الطَّرِيقِ - گمراه شد

تَجانَفَ لِلإثْمِ - تمایل بگناه پیدا کرد ، متمایل بمعصیت شد

تَجاوَبَ ومتطلّبات الحیاةِ - پاسخگوی احتیاجات زندگی بود یا شد (احتیاجات زندگی‌را رفع کرد)

تَجاوُبٌ - با همدیگر بگفتگو پرداختن وجواب یکدیگررا دادن ، پاسخ گو بودن ، جواب گو - بودن

تَجاوُزٌ - تجاوز (ازحد)

تَجاوِيد - بارانهای سودمند

تِجاه - در برابرِ ، روبروی ، مقابلِ

تَجاهَرَ بِ - اعتراف کرد ، آشکارا گفت ، تظاهر کرد به ، آشکارا مبادرت کرد به

تَجاهَلَ - تجاهل کرد ، خودرا بنادانی زد

تَجاهَلَ الأَمْرَ - نادیده پنداشت ، چشم پوشید از ، نادیده گذشت از

تَجَبَّرَ - شکسته بندی شد ، خوب شد ، بحالت اول باز آمد (در گفتگوی از استخوان شکسته وامثال آن)، ظالمانه حکومت کرد ، جبار بودیا شد ، تکبر کرد ، متکبر وبانخوت بودیاشد، تکبر آمیز بود ، فشارآور یا تحمیل آمیز بود

تَجَبُّرٌ - تکبر ، توانگری

تَجَبَّلَ - بکوه رفت ، در کوه سکونت کرد

تَجَبَّنَ الْحَلِيبُ - شیر بصورت پنیر در آمد ، دلمه شد

تَجَبَّنَ الرَّجلُ - خشونت پیدا کرد ، دارای خشونت اخلاق شد

تَثْلِيث - سه برابر کردن، دارای سه جزء کردن، اعتقاد به تثلیث (درمسیحیت)

المِساحَةُ التَّثْلِيثِيَّة - مساحی یا پیمایش بوسیله مثلثات، ممیزی یا مساحت کردن مثلثاتی

تَثْمِير - سود گرفتن، بکارانداختن سرمایه

تَثْمِين - ارزیابی، تقویم، تعیین بهاء

تَثْنِيَة - تاه کردن، چین زدن، تا زدن، خم - کردن، پیچیدن، حلقه کردن

تَثْنِيَةُ الاِشْتِراع (من التوارة) - سفر تثنیه (در توراة)

تَثَوُّب - ثواب بدست آورد، ثواب برد

تَثَوَّبَ المُصَلِّي - پس از نماز واجب نماز نافله خواند

تَثَوَّلَ النَّحْلُ اَوِ النّاسُ - انبوه شدند، هجوم کردند، گروهی یا دسته جمعی مهاجرت کردند (درگفتگوی از زنبور مثلا)، ازدحام کردند، جمعیت کردند (درگفتگوی ازمردم)

تَثَيَّبَتِ المَرْاَةُ زَوْجَها - بیوه شد (درگفتگوی از زن)

تَجابَّ الرَّجُلانِ - با خواهر یکدیگر ازدواج کردند (درگفتگوی از دومرد)

تَجاثَوا - برسر زانو نشستند

تَجاحَفُوا بِالْكُرَةِ - چوگان بازی کردند

تَجادَلا - مجادله کردند، با یکدیگر مخاصمه یا مبارزه کردند

تَجاذَبَ الشَّيْءُ - سرگرم چیزی بود یا شد

تَجاذَبَ الْحَدِيثَ - سرگرم گفتگو وصحبت شد

اَلتَّجارِبُ الذَّرِّيَّة - آزمایشهای اتمی

اَلتَّجارِبُ النَّوَوِيَّة - آزمایشهای هسته یی یا اتمی

تِجارَة - تجارت، بازرگانی، مال التجاره، کالا، جنس، متاع

تِجارَةُ الرَّقِيقِ - برده فروشی

تِجارَةٌ مُحَرَّمَة - تجارت اشیاء ممنوعه یاقاچاق، قاچاقچیگری

تِجارَةُ المَمْنُوعات - قاچاقچیگری

تِجارِيّ - مربوط ببازرگانی یا بازرگانان ومعاملات تجارتی

بَيْت تِجارِيّ - تجارتخانه

شارِع تِجارِيّ - خیابانی که درآن بنگاه تجارتی وجود دارد

العُرْفُ التِّجارِيّ - رسم وآیین بازرگانی، اصطلاح بازرگانی

اَلْقانُونُ التِّجارِيّ - قانون بازرگانی

مَنْشُور تِجارِيّ اطلاع نامه تجارتی

الوَفْد التِّجارِيّ - هیئت نمایندگی بازرگانی

تَجارَيا - بایکدیگر همراهی کردند

تَجارَيا فِي الأَمْرِ - درباره‌ی چیزی با یکدیگر توافق کردند

شد، گذشت

تجرم علیه - اورا بجرمی متهم ساخت

تَجْرِیب - آزمایش ، امتحان ، دوره‌ی آزمایش یا کارآموزی ، اختبار ، محنت ، آزمایش سخت، اغوا ، وسوسه

تَجْرِید - پوست کندن ، لخت کردن ، برهنه ساختن ، محروم و بی بهره کردن ، خلع سلاح کردن ، عمل پیاده کردن اجزای ماشین ، (در معماری) قوس خارجی

تجرید من الرُّتَب - کندن درجه ، تنزل رتبه ، پستی ، خفّت

تَجْرِید من السِّلاح او المُعدّات الحَربيّة - خلع سلاح

تجرید العقد (ص) - (در معماری) قوس خارجی

تجرید من الکساء - لخت کردن ، برهنه سازی

تجریدة - حمله نظامی ، قشون کشی ، لشکر کشی

تجزأ بالشیئ - قناعت یا اکتفا کرد به

تَجزِئة - تقسیم ، تجزیه ، بخش ، قسمت ، دسته بندی ، (مجازاً) اختلاف،شقاق (ازلحاظ حقوقی) افراز (کردن)

قابلیّة التجزئة - قابلیت انقسام ، بخش - پذیری

خاصیّة عدم التّجزئة - عدم قابلیت تقسیم ، بخش ناپذیری

تجزروهم فی القتال - آنهارا کشتند وطعمه درندگان کردند (درجنگ)

تَجَزّع - شکست ، تکه تکه شد

تجزم العود - شکافت، ترك برداشت(در گفتگوی ازچوب)

تَجَسَّد - مجسم شد ، صورت خارجی یاواقعی پیدا کرد

تجسّد (فی اللاهوت) - (در مسیحیت) تجسم خدا بصورت انسان

تَجَسَّس - پی گردی کرد در ، اکتشاف کرد ، به جستجو پرداخت در ، اطلاعات مقدماتی از وضع دشمن بدست آورد ، مقدمةً بازدید کرد

تجسس - جاسوسی

تجسس علی - جاسوسی کرد

قام باعمال التجسس - دست بجاسوسی زد

تَجَسَّم - مجسم شد ، بصورت خارجی یا واقعی درآمد

تجسم الخطر - خطرشدت یافت ، سخت بزرگ شد

تجشأ - آروغ زد

تجشّع - بسیار حریص شد ، طمعکارشد

تجشّم - تحمل کرد ، رنج کشید ، زحمت دید ، کشید (ازدست کسی) ، لطمه یا زیان دید

تَجَشَّم - وارد کار دشوار شدن

تَجَعْجَعَ البَعِیرُ وَنَحْوُه - خودرا از شدت درد بزمین افکند (در گفتگوی از شترو امثال آن)

تَجَعَّدَ الشَّعْرُ - فر خورد ، فر پیدا کرد (در گفتگوی ازموی سرو امثال آن)

تَجَعَّدَ الشَّیئُ - منقبض شد ، درهم کشیده شد

تَجْفاف ، تِجْفاف ج تَجافِیف - یک نوع پوشش جنگی چون زره (هم برای اسب هم برای انسان) ، برگستوان

تَجَفَّلَ القَوْمُ - پا بفرار گذاشتند

تَجْفِیف - خشکاندن

تَجَلٍّ (التَّجَلِّی) - ظهور ، کشف ، تجلی ، وضوح

تَجَلَّی - واضح و آشکارشد ، هویدا و فاش شد کشف شد ، ظاهرشد

تَجَلْبَبَ - پیراهن یا جامهٔ گشاد پوشاند ، پوشید ، چادر یا معجر بسرافکند

تَجِلَّة - احترام ، افتخار ، تجلیل ، بزرگ داشت

تَجَلَّدَ - تحمل کرد ، تاب (چیزی را) آورد ، متحمل شد ، مقاومت یا پایداری کرد ، بر خود هموار کرد

عِیدُ التَّجَلِّی - عید تجلی حضرت مسیح (نزد مسیحیان)

تَجْلِیدُ الحِیطانِ - تخته کوبی دیوار ، روی دیوار را باچوب وامثال آن پوشاندن

تَجْلِیدُ الکُتُبِ - صحافی کردن ، جلد کردن کتاب

تَجْلِیدُ الماءِ اَوِالسَّوائِلِ - منجمد کردن آب یا مایعات دیگر

تَجَمْجَمَ الکَلامَ - نامربوط سخن گفت، پریشان گفت

تَجَمَّدَ - یخ بست ، یخ زد ، یخ کرد ، منجمد شد ،خشک شد (ازسرما یاتعجب یاوحشت)

تَجَمُّد بِالبُرُودَةِ - یخ بستن ، یخ کردن ، یخ زدن ، منجمد شدن

تَجَمَّدَ الدَّمُ - خون منجمد شد یا بصورت لخته درآمد

تَجَمَّدَالمَزِیجُ السائِلُ - مایع سفت شد ، قوام آمد ، غلیظ شد

تَجَمَّرَ الجَیْشُ - لشگر سرزمین دشمن را ترک نکرد ، متمرکزشد (در سرزمین دشمن)

تَجَمَّرَ بِالمِجْمَرَةِ - بخورداد

تَجَمَّرَتِ القَبائِلُ - قبیله‌ها اجتماع کردند

تَجَمَّعَ - جمع شد ، گرد آمد ، بهم پیوست ، متمرکزشد (درگفتگوی ازسپاه مثلا)

تَجَمَّمَ النَّبْتُ - گیاه انبوه شد ، زیاد یافراوان رویید

تَجمیدُ الاَرْصِدَة - راکد نهادن اعتبار (بانکی وغیر آن)

تَجْمیش - غلغلك دادن

تَجَنَّی الثمر - میوه را چید

تجنی علی - بجرمی متهم کرد ، گناهکار قلمداد کرد

تَجَنَّب - اجتناب کرد ، دوری کرد ، پرهیز کرد از

تَجَنُّب - پرهیز کردن ، اجتناب کردن ، دوری کردن

تَجَنَّد الرَّجُل - وارد خدمت سربازی شد ، سرباز شد

تَجَنَّد لِلْاَمْرِ - خودرامهیای کاری کرد، بافراغت بال بکاری پرداخت

تَجَنَّس - بتابعیت (دولتی) درآمد

تَجَنَّس بِالْجِنْسِیَّةِ الاِیْرانِیَّة (مثلا) - بتابعیت دولت ایران در آمد ، شناسنامه ایرانی گرفت

تَجَنَّن - دیوانه شد ، جنون پیداکرد

تَجْنید - سربازگیری ، تشکیل سپاه

تَجْنید اِجْباریّ - سربازگیری ، بنظام وظیفه بردن

تَجْنید اِخْتِیاریّ - سربازداوطلب گرفتن

تَجْوال - گشتن ، گشت زدن ، گردش کردن ، سیر کردن ، آواره وبی مقصد گشتن

حَظْرُ التَّجْوالِ لَیْلاً - قطع یاممنوع بودن عبور ومرور درشب (درحکومت نظامی)

تَجَوَّد - چیزخوب را انتخاب کرد

تجود فِی صَنعَتِهِ - ظریف کاری کرد، ریزه کاری کرد (درصنعت وکار)

تَجَوَّزفی - زیاده‌روی کرددر

تَجَوَّف - میان تهی بود یا شد

مَنْع التَّجَوُّل - ممنوعیت عبور ومرور ، منع عبورومرور

نظام مَنْعِ التَّجَوُّل - مقررات منع عبورومرور

فَرَض نظام مَنْعِ التَّجَوُّل - قانون منع عبور ومروررا اجراکرد ، مقررات منع عبورومروررا بمورداجراگذاشت

تَجَوْهَر - (درشیمی) تبدیل ماده نمکی بگرد

تَجْوِیْد - نیکو ساختن ، بهتر کردن ، اصلاح کردن ، بهبود دادن

تَجْوِیْد فِی الْقِراءَة - یك نواخت خواندن ، تعدیل صدا ، با لحن خواندن ، هر حرفی را درخواندن مطابق اصول زبان اداکردن

تَجْوِیف - میان تهی یا مجوف کردن ، سوراخ ، حفره ، گودال

التَّجْوِیف الصَّدْرِیّ - صندوقه یاقفسه سینه

تَجَهَّز - آماده شد ، مهیا شد ، مجهزشد

تَجَهَّم - چین برابرو فکند ، عبوس یاترشروشد ، اخموگشت

تَجَهَّمَهُ وَلَهُ - باترشرویی از او استقبال کرد یا بااو برخورد نمود

تَجْهِیز - آماده کردن ، مهیا کردن ، تهیه ، تدارك ، آمادگی

تَجْهِیزِیّ - مقدماتی ، تهیه‌یی

مَدرسة تَجْهِیزِیَّة اَوْ اِعْدادِیَّة- مدرسه مقدماتی یا تهیه‌یی ، مدرسه‌یی که دانش آموزان را برای ورود بدوره‌ی دانشگاه آماده میسازد

تَجَیَّفَ - متعفن شد ، گندید ، بوی بد داد

تَحابُّوا - همدیگررا دوست داشتند

تَحاتّ - سایید‌گی پل بوسیله آب ، فرسایش ، تحلیل

تَحاتَّ - ساییده شد ، تحلیل رفت

تَحاجّا - با هم محاجه کردند ، باهمدیگر بحث کشیدند

تَحاجَزُوا - ازهمدیگر ممانعت کردند

تَحاجَوا - ازهمدیگر معما پرسیدند

تَحادّا - بریکدیگر خشم گرفتند

تَحادَبَ - گوژ پشت شد ، منحنی شد ، خم شد ، محدب شد

تَحادَثَ الْقَوْمُ - باهم گفتگو کردند

تَحادَرَ - فرود آمد ، سرازیر شد ، پایین آمد

تَحادَقُوا - همدیگررا احاطه کردند

تَحادَلَ - روی کمان خم‌شد

تَحاذَیا - مقابل یامحاذی یکدیگر قرار گرفتند، موازی یکدیگر بودند ، (مجازاً) باهم برابر یا مساوی شدند

تَحارَبَ الْقَوْمُ - با همدیگر جنگیدند ، مبارزه کردند ، وارد جنگ شدند ، آتش جنگ را بر-افروختند

تَحارَفَ عَلَیهِ فِی الْبَیْعِ وَغَیْرِه - خدعه کرد ، حیله کرد ، نیرنگ زد (در خرید وفروش وامثال آن)

تَحارِیْق - خشکسالی ، تنگی

تَحارِیْقِ النِّیلِ - فصولی که درآنها آب رود نیل رو بنقصان میرود

تَحازَنَ - اندوهناك شد ، محزون وغمناك شد

تَحاسِیْر - مصائب ، بلایا ، گرفتاریها ، سختیها

تَحاسِیْن - انواع زینت ها ، زیبائیها ، چیزهای نیکو ، زیبا یا قشنگ

ما اَبْدَعَ تَحاسِیْنَ الطّاووس وتَزایینَهُ- زیبا ییهای طاووس چقدر بدیع است !

تَحاشَی - استثنا کرد

تَحاشَی عَنْ - تحاشی کرداز،خودرادور گرفت از ، اجتناب کرداز

تَحاقَدَ الْقَوْمُ - با همدیگر کینه‌توزی کردند

تَحاکّا - با یکدیگر رقابت یا همچشمی کردند ، اصطکاك پیدا کردند

تَحاکَمُوا اِلَی الْحاکِمِ - مرافعه بقاضی بردند

تَحالَفُوا - با همدیگر متحد شدند ، هم پیمان

شدند ، هم قسم شدند

تَحامَی الشیئ والأمرَ - اجتناب کرد ، پرهیز کرد ، خودداری کرد (ازچیزی یا کاری)

تَحامَلَ إلیهِ - روی آورد به ، متمایل شد به ، استقبال کرد از

تَحامَلَ علی - ظلم کرد بر ، بیعدالتی کرد با ، بدرفتاری کرد با

تَحامَلَ عنهُ - اعتراض کرداز ، دوری جست از ، رو گرداند از

تَحانَّ - میل کرد به ، آرزو کرد ، اشتیاق داشت

تَحاوَرَ القومُ - با همدیگر بگفتگو ومحاوره پرداختند

تَحایَلَ - حیله کرد ، نیرنگ زد ، خدعه کرد

تَحایُلٌ - حیله کردن، خدعه کردن ، چاره‌جویی ، تدبیر

تَحَبَّبَ إلیهِ - چاپلوسانه نزد کسی خود شیرینی کرد ، اظهار دوستی کرد با ، خودرا نزد کسی محبوب ساخت

تَحَبَّبَ إلیها - عشقبازی کرد با ، مغازله کرد با، اظهارعشق کرد بازن

تَحَبَّبَ مِنَ الشرابِ - در خوردن شراب زیاده روی کرد ، شکمش از زیادی شراب چون خم گشت

تَحَبَّرَ - مزین شد ، زینت یافت ، نیکوشد

تَحَبَّرَ السَّحابُ - ابرهمه آسمان راگرفت

تَحَبَّسَ علی - خودرا وقف کاری یا چیزی کرد

تَحَبَّسَ فِی الکلامِ - ازگفتن عاجزماند

تَحَبَّكَ - خودرا درجامه پیچید ، کمربند یا بند شلوارراا محکم کرد

تَحَبَّلَ الصیدُ - شکاردردام افتاد

تَحَبَّلَتِ الدّابةُ - دست وپای چارپا در افسارگیر کرد

تَحْبیشَة (ص) - پارچه زری

تَحْبیشَة (ص) - نمد ، لایی ، کهنه ، پشم یا پنبه که درلحاف وامثال آن بریزند ، پوشال

تَحْتَ - زیر ، پایین ، طبقه تحتانی

تَحْتَ إشرافِ الرِقابَةِ الدُّوَلِیَّةِ - تحت نظارت یا کنترل بین‌المللی

تحت التَّرقِیَةِ - دردست پیشرفت یاترقی

تَحْتَ تَصرُّفِهِ - دراختیاراو

تَحْتَ الرِّقابَةِ - زیر نظر گرفته شده ، سانسور شده (درمورد مطبوعات)

تَحْتَ السِّلاحِ - کسیکه درخدمت سربازی است

تَحْتَ الطَّبْعِ - زیرچاپ

تحتَ الطَّلَبِ - درمورد کالایی گفته میشود که آنرا سفارش داده‌اند

تحت طَلَبِهِ اوامِرِهِ - دراختیاراو

تحت طَیِّ الکِتْمانِ - درخفا ، درپنهانی

تَحْتَ قِیادَةِ ... - تحت‌فرماندهی یا رهبری...

تَحْتَ مِكْيالٍ - مخفیانه ، پنهانی

تَحْتَ النَّظَرِ - مورد رسیدگی ، مورد بررسی

تَحْتَ الْوِصايَة - صغیر (که زیر نظر قیم یا سرپرست اداره میشود)

تَحْتَ الْيَدِ - دردسترس ، موجود

تَحْتَ يَدِهِ - دراختیاراو

تَحْتانِيّ - زیرین

مَلابِس تَحْتانِيَّة - زیرپوش (چون زیر پیراهن زیرشلواری وامثال اینها)

تَحَتَّم - حتمی بود یا شد ، واجب و لازم بود یا شد

تَحَتَّم - خوشحال شد ، بوجدآمد ، ازخوشحالی بحرکت درآمد

تَحَتَّم - آنچه درسفره باقیمانده بود خورد

تحتم الزجاج بعضه على بعضٍ - شیشه‌هادر مجاورت هم شکست

تَحَجَّب - پوشیده شد ، مستور بود یاشد ، پنهان بود یاشد ، درزیرحجاب مستورشد

تحجج (ص) - تعلل کردن ، دست وپا کردن ، طفره زدن ، حرف دوپهلو زدن

تَحَجَّر - حجره‌یی برای خود گرفت

تَحَجَّر - تبدیل بسنگ شد ، متحجرشد

تحجر بين طبقاتِ الأرضِ كالحيوانِ والنَّباتِ فُسیل شد ، سنگواره شد

تَحَجُّر - تبدیل بسنگ شدن ، متحجرشدن

تَحَجَّر على فُلانٍ - محروم ساخت ، سخت گرفت بر

تَحَجَّل الفرسُ - دست وپای اسب سفیدی داشت

تَحْجِيل - سفیدی دست وپای اسب

تَحَدّى - رقابت کرد با ، همچشمی کردبا

تحدى الامرَ - قصدکاری را کرد

تحدى الرجلَ - بمبارزه طلبید ، بجنگ تن به تن دعوت کرد

تَحَدَّب - منحنی شد ، خم شد ، محدب شد

تَحَدُّب - ضد تقعر ، محدب بودن ، گوژی ، انحنا

تَحَدَّبَ بِهِ - آویزان بود بر

تحدب عليهِ - مهربانی کردبا ، عطوفت داشت‌با

تحدبت المرأة - زن پس‌مرگ‌شوهر بافرزندان خود زندگی کرد ودیگرشوهر نکرد

تحدث بِهِ وعنه - درباره چیزی با کسی گفتگو کرد ، سخنی ازچیزی یا کسی بمیان‌آورد

تَحَدَّر - فرودآمد ، سرازیرشد ، پایین‌آمد (در گفتگوی از شخص) ، سراشیب بود ، سرازیر بود، شیب داشت (درگفتگوی ازمکان)

تحدس الأخبارَ وعنِ الأخبارِ - کوشش کرد تا خبر بدست‌آورد

تَحَدَّم - ازجا دررفت ، آتشی‌شد،خشم درنهاداو شعله‌ورشد

التَّحَدِّي - رقابت ، هم چشمی

تحدید - تعریف ، محدودیت ، محدودکردن ، انحصار ، حصر ، قید ، تقیید ، تضییق ، جلوگیری ، منع ، تعیین حدود

تحذر - احتیاط کرد ، ملتفت بود ، برحذر بود

تحذق - ماهرشد ، استادشد ، حاذق شد

تحذق علیه - اظهار یاادعای حذاقت کرد

تحذلق - فضل‌فروشی کرد

تحذلق - فضل فروشی ، ادعای علم ودانش

تحذیر - اخطار کردن ، احتیاط کردن ، برحذر داشتن ، ترساندن ، اعلام خطر کردن

تحر (التحری) - تحری ، طلب ، جستجـو ، تعقیب ، رسیدگی

تحری الامر اوحقیقته - درباره‌ی چیزی بـه جستجو پرداخت ، تحقیق ورسیدگی کرددر

تحری عنه - اورا تفتیش کرد ، ازاو بازجویی کـرد

تحرج - دشوارشد

تحرج - دشوارشدن

تحرر - آزادشد ، دارای آزادگی شد

تحررالعبد - برده آزاد شد

التحرر عن نیرالاستعمار - آزادشدن ازیوغ استعمار

الحرکات التحرریة - نهضتهای آزادیخواهی

تحرز منه - احتیاط کـرد از ، مواظب کسی یا چیزی بود ، پرهیز کرداز

تحرس منه - خودرا محفوظ داشتاز ، احتیاط کرد از

تحرش - فضولی ، مداخله‌ی بیجا

تحرش ب - فضولی کرد (درکاری) ، تحریف کـرد

تحرش به‌للخصام - پی‌بهانه برای نزاع گشت

تحرش الضب وبالضب - سوسمارشکار کرد

تحرص - آزمند شد ، حریص شد

تحرف - کج شد ، مایل شد ، شیب پیداکرد

تحرق - سوخت ، آتش گرفت

تحرق - شهوت بسیار داشت ، میل شدیدداشت‌به

تحرک - حرکت کرد ، متحرك بود ، جابجاشد ، درحرکت بود

تحرک - حرکت‌داشتن ، متحرك‌بودن ، بحرکت آمدن ، تحریك کردن

التحرکات العسکریة - تحریکات نظامی

تحرکث به - به تحرش نگاه کنید

تحرکث به‌للخصام - بهانه جویی کردتانزاع برپا کند

رجال التحری - ماموران آگاهی (درشهربانی) ، مفتشان ، مأموران تحقیق (که درباره‌ی جرمها و مجرمان به تفتیش وتحقیق میپردازند)

مکتب التحری - دفتر آگاهی (درشهربانی)

تحریات - تحقیقات

اَلتَّحْرِيجُ الْاِصْطِنَاعِيّ - احداث جنگل مصنوعی

تَحْرِير - آزاد کردن ، نوشتن

جَيْشُ التَّحْرِير - ارتش آزادی بخش

رَئِيسُ التَّحْرِير - سردبیر مجله یا روزنامه ، رئیس هیئت تحریریه

تَحْرِيرُ الْاَرِقَّاء - آزاد کردن بردگان

تَحْرِيرُ الْبِلَادِ - آزاد کردن کشور (از دست استعمار)

تَحْرِيرُ الصُّحُف (الْجَرائِد) - روزنامه نویسی

اَلْاِمْتِحانُ التَّحْرِيرِيّ - امتحان کتبی

اَلْحَرَكاتُ التَّحْرِيرِيَّة - نهضتهای آزادی بخش

تَحْرِيش - تحریك کردن ، تولید هیجان کردن ، برهم زدن

تَحْرِيش - احداث جنگل

تَحْرِيش (ص) - بدگذرانی

تَحْرِيشُ الْمَعِدَةِ (بِالْمَأْكُولاتِ الْخَشِنَة) - (ص) - تحریك معده بوسیله خوردن سبوس وامثال آن

تَحْرِيض - تحریك کردن ، برانگیختن ، وادار کردن

تَحْرِيضِيّ - انگیزنده ، محرك ، مربوط بتحریك کردن یا برانگیختن ، رنجاننده

تَحْرِيفُ الْكَلِمَةِ (فِي الْاَجْرُومِيَّة) - (در دستور زبان) قلب حروف ، پس وپیش سازی

تَحْرِيفُ الْكَلامِ (اَيْ مَعْنَاه) - نادرست تعبیر کردن ، تحریف کردن ، تفسیر غلط ، سوء تعبیر ، ترجمه‌ی غلط

تَحْرِيك - حرکت دادن ، بحرکت در آوردن ، متحرك ساختن

تَحَزَّبَ - طرفداری ، جانبداری ، تمایل ، تعصب

تَحَزَّبَ الْقَوْم - حزب تشکیل دادند

تَحَزَّبَ لِ (ص) - طرفداری یا جانبداری کرد از

تَحَزَّقَ - منقبض شد ، جمع شد ، در هم کشیده شد

تَحَزَّمَ - کمربند بست

تَحَزَّمَ فِي الْاَمْر - دور اندیشی کرد (در کار) ، بااحتیاط وحزم پذیرفت

تَحَزَّنَ - اندوهگین وغمناك شد ، محزون شد

تَحَزَّنَ عَلَيْهِ وَلِاَمْرِهِ - ناله سر داد برای ، زاری وفغان کرد برای ، گله وشکایت کرد برای

تَحَسَّى - مکید ، خرد خرد آشامید ، مضمضه کرد

تَحَسَّى الْمَرَق - آبگوشت را جرعه جرعه سر کشید

تَحَسَّبَ - در صدد شناسایی برآمد ، بجستجوی دانستن (چیزی) برخاست

تَحَسَّبَ - اکتفا کرد به ، قناعت کرد به ، تکیه داد به

تحسّر الشعرُ او الرِيشُ - پر یاموی ریخت

تحسّر الطّائرُ - پرو ریخت (در گفتگوی از پرنده)

تحسّر علی - حسرت خورد بر ، اظهار تاسف کرد برای ، رقت آورد بر ، آه کشید برای ، غصه خورد برای

تحسّر علیه - افسوس خورد بر ، دریغ خورد

تحسّرتِ المراة - بی معجر گشت ، سر وروی خودرا باز گذاشت (در گفتگوی اززن)

تحسّس - کاملا خیره شد در ، تأمل کرد در ، گوش داد به

تحسّس الخبرَ - دنبال کسب خبر رفت

تحسّس الشیئَ - چیزی را حس کرد ، احساس کرد

تحسّف الجِلدُ - پوست کنده شد ، مقشرشد

تَحسّنَ - بهبود یافت ، شفا یافت ، بهترشد ، ببهبودی گرایید

تحسّن - بالا رفت ، ترقی کرد (در گفتگوی از قیمت)

تحسّن - بهبودی ، شفا ، اصلاح ، ترقی قیمت

تحسّن بِ - مزین شد به ، زینت وزیوریافت به

تحسّنت صِحّته - بهبود یافت ، حالش بهترشد

تحسِیر ج تحاسِیر - مصیبت ، بلا

تحسِین - بهتر کردن ، اصلاح کردن ، بهبود دادن

تحشّی - خجول بود یاشد ، امل بود یاشد

تحشّی مِن - تحاشی کرد ، خودرا دور گرفت از ، اجتناب کرد از

تحشّدوا - مجتمع شدند ، گرد آمدند ، متمرکز شدند

تحشّدتِ القوّات علی الحدود... ، نیروها در مرز .... متمرکز شدند

تحشّف - لباس ژنده در بر کرد

تَحشّفَ فی لِباسِهِ - نسبت بلباس خود بی قید و بی اعتنا بود

تحشّكَ الضّرعُ - پستان پر از شیر شد

تحشّم - خجالت کشید ، محجوب بود یاشد ، کم رو یا خجول بود

تحشِیَة - حاشیه زدن (بر کتاب وامثال آن)

تحصّرم - بخیل وسختگیر بود یاشد

تحصّل الشیئ - ثابت شد ، تثبیت شد ، پابرجا شد ، بوقوع پیوست ، جمع شد ، مجتمع شد ، گرد آمد

تحصّل مِن - نتیجه داد ، حاصل شد از ، نتیجه گرفته شد از

تحصّن - درقلعه اقامت کرد

تحصّن - دارای استحکامات یا سنگربندی شد ، محصورشد ، تقویت شد

تحصّنت المراة - عفیف وپاکدامن بودیاشد ، نجیب بود یاشد

تَحْصِيل - بدست آوردن ، حائز شدن ، نیل ، تحصیل ، اکتساب ، جمع آوری ، دریافت،وصول، تحصیلداری

تَحْصِيلْجِي (ص) - تحصیلدار ، دریافت کننده (پول)

تَحْصِين - استحکام ، سنگر بندی، تقویت، تشدید

خَطُّ التَّحْصِينِ اَوِالدِّفاع - خط دفاع

تَحَضَّر - شهرنشین شد ، متمدن شد

تَحَضَّر - تهیه شد ، آماده شد ، حاضرشد

تَحْضِير - آماده کردن ، آماده سازی ، تهیه ، تدارك ، ترکیب کردن (دارو وامثال آن)

تَحْضِيرُ التَّذاكِرِ الطِّبِّيَّة - نسخه پیچی ، آماده کردن دارو طبق نسخه طبیب

تَحْضِيرُ الطَّعام - آماده کردن یادرست کردن غذا

تَحْضِيرِيّ - مقدماتی ، تهیه‌یی ، آماده سازنده، حاضرکننده ، مربوط به‌تهیه وآماده کردن چیزی

المَدارِسُ التَّحْضِيرِيَّة - مدارسی که دانش - آموزان را برای ورود بدانشگاه آماده میسازد

تَحَطَّطَ عَلَيْه (ص) - حمله کرد بر ، سخت گرفت بر ، بسختی رفتار کرد با

تَحَطَّم - شکست ، تکه تکه شد ، خردشد

تَحَطُّمُ الاَعْصاب - فرسوده شدن اعصاب

تَحَطَّمَتِ السَّفِينَة - کشتی درهم شکست

تَحْطِيم - خرد کردن ، درهم شکستن

تَحَفّى فِي الشَّيْء - درباره چیزی کوشش کرد ، سعی کرد

تَحَفّى لَه - بسیارگرامی داشت ، مورد احترام قرارداد

تُحْفَة ج **تُحَف** - هدیه ، تحفه ، تعارفی ، چیز گرانبها ، نفیس ، فاخر ، عالی

تُحْفَة اَدَبِيَّة اَوْمَعْنَوِيَّة - قسمت برگزیده (مقاله وامثال آن)

تُحْفَة فَنِّيَّة - اثرهنری

تَحَفَّرَ السَّيْل - سیل بگودالها فرورفت

تَحَفَّز - آماده جستن شد

تَحَفَّزَ لِلْعَمَل - آماده کاری شد ، آستین بالا زد (برای کاری) ، بکارچسبید

تَحَفَّظ - احتیاط کرد ، پرهیز کرد،احتراز کرد، احترازجست از ، خودرا نگهداشت از

تَحَفُّظ - احتیاط ، پرهیز ، احتراز ، هشیاری ، بیداری

تَحَفَّظَ بِالشَّيْء - مواظبت کرداز، توجه‌ورسیدگی کرد ، مواظب بود

بِتَحَفُّظ - ازروی احتیاط ، احتیاطاً

بِكُلِّ تَحَفُّظ - بااحتیاط هرچه تمامتر

بِلا تَحَفُّظ - بابی‌احتیاطی ، از روی‌عدم‌احتیاط

تَحَفُّظ فِي القَوْل - احتیاط در سخن‌گویی ، کتمان ، خاموشی ، سکوت

تَحَفَّظَ الْكِتابَ - كتاب را كم كم حفظ كرد ، ازبر كرد

تَحَفُّظِيّ - مربوط باحتياط ، احتياط آميز ، مبنى براحتياط

تَحَفَّلَ - زينت يافت ، مزين گشت ، داراى زيور شد

تَحَفَّلَ الْمَجْلِسُ - مجلس پر جمعيت شد ، ازدحام شد

تَحَقَّدَ عَلىٰ - كينه توزى كرد با ، كينه اورا بدل گرفت

تَحَقَّدَ الْمَطَرُ - باران نباريد

تَحَقَّدَ الْمَعْدِنُ - معدن تمام شد وديگر چيزى بيرون نداد

تَحَقَّدَتِ النّاقَةُ - شتر داراى پيه زياد شد

تَحَقَّقَ الْأَمْرَ وَالْخَبَرَ - محقق كرد ، معلوم و معين كرد

تَحَقَّقَ الْخَبَرُ - محقق شد ، مسلم شد ، حقيقت پيدا كرد ، ثابت شد (در گفتگوى ازخبر وامثال آن)

تَحَقُّق - ثبوت ، رسيدگى

تَحْقِيق - آزمايش ، معاينه ، رسيدگى ، باز - جويى ، تحقيق ، مميزى ، تصديق ، تعيين ، درك ، ادراك ، فهم

بَعْثَة تَحْقِيق - كمسيون تحقيق

تَحْقِيقُ الْاِسْتِقْلال (مثلا) - تحقق بخشيدن باستقلال ، تثبيت استقلال

تَحْقِيقُ الْأَمانِي - آرزوهارا جامه عمل پوشاندن

تَحْقِيقُ الْخُطَّةِ - اجرا كردن نقشه ، عملى ساختن نقشه

تَحْقِيقُ الذّاتِيَّةِ - تعيين هويت

تَحْقِيقُ الشَّخْصِيَّةِ - انگشت نگارى يا تعيين هويت

تَحْقِيق قَضائِيّ - بازجوبى يا تحقيق قضائى

تَحْقِيقُ مَطْلَبِ ... - تحقق بخشيدن بخواسته ...

تَحَكَّرَ الشَّيْءَ - چيزى را احتكار كرد

تَحَكَّكَ بِهِ - پى بهانه گشت تا نزاع كند

تَحَكُّم - زورگويى ، استبداد ، حكومت ظالمانه

تَحَكَّمَ فِي الْأَمْرِ - مطابق ميل خود (در باره‌ى امرى) رفتار كرد

تَحَكَّمَ فِي السُّوقِ - كنترل بازاررا بدست گرفت ، اعمال نفوذ دربازار كرد

تَحَكَّمَ فِيهِم - ظالمانه (درميان آنان) حكومت كرد ، مستبد بود يا شد ، مطلق العنان گشت

تَحَكُّمِيّ - ظالمانه ، استبدادى ، مربوط بحكومت ستمگرانه

تَحْكِيمُ الْمُحَكَّمِينَ - حكميت ، داورى

هَيْئَةُ التَّحْكِيمِ - ژورى ، هيئت داوران

تَحَلَّبَ - ترشح كرد ، تراوش كرد ، آب افتاد ، صاف شد ، نفوذ كرد (درگفتگوى از آب وامثال آن)

تَحَلَّبَ الْعَرَقُ اَوِالدَّمْعُ اَوِالْماءُ - جاری شد (درگفتگوی از عرق ، اشك یاآب)

تَحَلَّبَتْ عَیْنُهُ - اشك ریخت ، چشمش اشكبارشد

تَحَلَّبَ اللُّعابُ فِی فَمِهِ - دهنش آب افتاد

تَحَلَّبَتِ الْاَفْواهُ - دهانها آب افتاد

تَحِلَّةٌ - چیزی كه بعنوان كفاره (قسم وامثال آن) میدهند

تَحَلَّجَ فی صَدْرِهِ - شك دردل خود راه داد ، مردد شد

تَحَلَّلَ - ازهم پاشید ، تجزیه شد ، متلاشی‌شد ، آب شد ، حل شد ، بصورت محلول درآمد

تَحَلُّلٌ - از هم پاشیدگی ، تلاشی، حل یامحلول شدن

تَحَلَّلَ بِهِ السَّفَرُ - مسافرت اورا ازپای درآورد، فرسوده كرد

تَحَلَّلَ فی یَمینِهِ - قسم خودرا مشروط كرد بر

تَحَلَّلَ مِنْ یَمینِهِ - از قید قسم آزادشد (بوسیله دادن كفاره)

تَحَلُّلُ النُّورِ - (درفیزیك) تجزیه‌ی نور

تَحَلَّمَ - محتلم شد ، خواب جماع دید

تَحْلیقٌ - دور زدن (درگفتگوی از هـوا پیما یا پرنده)

تَحْلیلٌ - ازبین بردن ، ازهـم پاشیدن ، متلاشی كردن ، حل كردن ، تجزیه كردن

تَحْلیلُ الدَّمِ - تجزیه‌ی خون

اَلتَّحْلیلُ الصَّرْفِیُّ - تجزیـه كلمه (در دستور زبان)

تَحْلیلٌ كَمِّیٌّ - تجزیه ازنظر مقدار یا كمیت

تَحْلیلٌ كَهْرَبِیٌّ - ازبین‌بردن غده بوسیله جریان بـرق ، تحلیل الكتریكی ، تجزیـه شیمیایی با برق

تَحْلیلٌ كیمیائیٌّ اَوْكیمْاوِیٌّ - تحلیل یاتجزیه‌ی شیمیایی

تَحْلیلٌ نَفْسِیٌّ اَوْنَفْسانِیٌّ - روانكاوی ، تحلیل روانی

تَحْلیلُ الْوَرَمِ - (در طب) تحلیل بردن ورم یا آماس

تَحَمَّی الْمَریضُ (فی طعامه) - بیمار رژیم گرفت ، دارای رژیم غذایی بود ، مطابق رژیم غذا خورد

تَحَمَّسَ - با حرارت بود ، شیفته بود یا شد ، با غیرت بود یا شد ، تهییج شد ، آتشی شد ، از جا دررفت

تَحَمَّلَ - تحمل كرد ، در خورد كرد ، برد باری نشان داد ، طاقت چیزی را داشت ، رنج برد ، عذاب كشید

تَحَمَّلَ - دوام پیدا كـرد یا داشت ، نگهداری كرد ، پوشید ، حمل كرد

تَحَمَّلَ - مقاومت كرد ، ایستادگی كرد بر

تَحَمَّمَ - آب تنی كرد ، حمام گرفت ، حمام رفت

تَحْمِيضُ الْفِلْمِ - ظاهر کردن فیلم عکاسی

تَحْمِيلَةُ الْمُسْتَقِيمِ (ص) - شیاف

تَحْمِيلَةُ الْمِهْبَلِ (ص) - رحم بند ، شیاف مهبل

تَحَنِّی - کج شد ، خم شد ، منحنی شد، پیچیده شد

تَحَنِّی عَلَیْهِ - مهربانی کرد بر ، باعطوفت رفتار کرد

تَحَنَّأَ بِالْحِنَّاءِ - خضاب کرد ، حنا بست

تَحْنَان - رحمت ، شفقت ، دلسوزی ، عطوفت

تَحَنَّثَ - ازگناه خودداری کرد ، عبادت کرد ، از پرستش بت کناره جست

تَحَنَّثَ مِن - خودداری کرداز

تَحَنَّفَ - متمایل شد به ، حنفی مسلك شد

تَحَنَّكَ فِی الْكَلَامِ - خوش صحبتی کرد ، در سخن ظرافت بکار برد

تَحَنَّنَ عَلَی - شفقت کرد بر ، همدردی کرد با ، دلسوزی یا رحم کرد بر

تَحْنِيط - مومیایی کردن ، حنوط کردن

تَحْنِيطُ الْحَيَوَانَاتِ وَالطُّيُورِ - صنعت پر کردن پوست حیوانات یا پرندگان و در آوردن آنها بشکل جانوران زنده ، خشك کردن حیوانات یا پرندگان

تَحَوِّی - حلقه شد ، پیچید ، تابید

تَحَوَّزَ كَالْأَفْعَی - حلقه شد ، پیچید (مانندمار)

تَحَوُّط - احتیاط ، پرهیز ، نگهداری وحفاظت، مواظبت

تَحَوَّطَ الشَّیْءَ - مواظبت کرداز ، رسیدگی کرد به ، حفظ وحراست کرد

تَحَوَّلَ - تغییر یافت ، تغییر کرد ، مبدل شد ، دگرگون شد

تَحَوَّلَ فِی الْأَمْرِ - با حیله و نیرنگ دست به کاری زد

تَحَوُّل - دگرگونی ، تحول ، تبدل ، تغییر یافتن

تَحْوِيرُ الْمَوْقِفِ - تغییروضع

تَحْوِيش (ص) - انبار کردن ، ذخیره کردن ، اندوختن ، پس انداز کردن

تَحْوِيل - واگذار کردن ، انتقال دادن ، نقل کردن ، مبدل کردن ، برگردانی ، قلب ، تغییر حالت

تَحْوِيل - حواله ، سفته ، برات ، چك

قَابِلُ التَّحْوِيلِ (كَالصُّكُوكِ) - قابل انتقال، خرید وفروش شدنی چون چك و دیگر اوراق بهادار

تَحْوِيلُ الصُّكُوكِ - جیرو کردن چك ، ظهر نویسی ، تصدیق ، شرح پشت سند ، حواله کردن چك (دروجه کسی)

تَحْوِيلُ النُّقُودِ - حواله کردن پول، وجه ارسالی یا حواله شده

جَدْوَل تَحْوِيل النُّقُود - جدول تبدیل پول یا تسعیر

تَحْوِيلَة سِكَّة الْحَدِيد (ص) - دو راهی (در خطوط راه آهن)

تَحِيَّة ج تَحِيَّات - سلام ، درود ، تعارف

تَحِيَّة حارَّة - درود گرم

تَحِيَّة عَسْكَرِيَّة - سلام نظامی

تَحِيَّة الْمَساء - سلام ودرودشب ، شب بخیر گفتن ، (درهنگام ملاقات با کسی)

تَحَيَّر - حیران شد ، سرگردان شد ، مبهوت شد ، درشگفت ماند

تَحَيُّز - جانبداری ، طرفداری ، پیوستن به ، تعصب ، تمایل

تَحَيَّز اِلَيْه - متحد شد با ، پیوست به

تَحَيَّز اِلَيْه وَلَه - جانبداری یا طرفداری کرداز ، تمایل پیدا کرد بسوی

تَحَيَّضَت الْاُنْثَى - حیض شد ، رگل شد ، قاعده شد

تَحَيُّن الْفُرَص - پی فرصت گشتن ، مصلحت بینی ، پیروی ازاقتضای موقعیت ، ابن الوقتی

تَحَيَّن الْفُرْصَة - بانتظار موقعیت مناسب نشست ، پی فرصت گشت

تَخَّ الْعَجِين - خمیر ترش شد ، خمیر ورآمد بالا آمد

تَخابَر مَعَ - گفتگو کرد با ، تماس گرفت با ، مخابره کرد

تَخاذُل - همدیگررا خوار کردن

تَخارُج - اسقاط حق ، چشم پوششی ، صرف نظر کردن

تَخارَج عَنْ حَقٍّ - چشم پوشید از ، صرف نظر کرداز حق خود

تَخاصَم - مشاجره کرد ، نزاع کرد ، جدال یا ستیز کرد

تَخاطَب مَعَ - گفتگو کرد با ، مخاطب قرارداد

تَخاطَبا - با یکدیگر گفتگو کردند ، مکاتبه کردند

تَخاطَرُوا عَلَى كَذا - باهمدیگر شرط بندی کردند ، شرط بستند سرچیزی

تَخالَص مَعَ (ص) - حساب خودرا واریز کرد با

تَخامَرُوا - توطئه کردند ، تبانی یا سازش کردند

تَخَبَّأ - پنهان شد ، خودراپنهان کرد

تَخْبِئَة - پنهان کردن

تَخَبَّر - پرسید ، تحقیق کرد

تَخَبَّر الْاَمْر - اطلاع کامل پیدا کرداز

تَخَبَّرَه - استخبار کرد از ، سراغ خبر (از کسی) گرفت

تَخَبَّط - کورمالی کرد ، بدون استشعار حرکت یا رفتار کرد ، مخبط شد

تَخَبَّطَ الشَّیْیءَ - بدون استشعار پا گذاشت (روی چیزی)

تَخَبَّطَهُ الشَّیْطانُ - شیطان بدو آسیب رساند

تَخَبَّطَتِ الْبِلادُ - فتنه وآشوب در کشور برپاشد

تَخْت (ص) - تختخواب ، نیمکت ، مسند ، صندلی ، کرسی

تَخْتُ الثِّیابِ (غ) - کمد لباس

تَخْتُ الرُّقادِ (غ) - تختخواب

تَخْتُ الْمُلْكِ (غ) - تخت سلطنت

تَخْتُ الْمَمْلَكَةِ (غ) - پایتخت

تَخْتُ مُوسِیْقِیّ (غ) - ارکستر

اَلتَّخْتاخ - کسیکه دارای لکنت زبان است ، الکن

تَخْتَة (غ) - تخته سیاه

تَخْتَةُ الْکِتابَةِ (غ) - میز تحریر

تَخْتَخَ (ص) - پوسید ، فاسد و ضایع شد ، کم کم ازمیان رفت

اَلتَّخْتَخانِیّ = اَلتَّخْتاخ

اَلتَّخْتَخَة - لکنت زبان

تَخْتَرَوان (غ) - تخت‌روان ، یك نوع پالکی

تَخَتَّمَ بِالْاَمْرِ - امری را کتمان کرد

تَخَتَّمَ الْخاتَمَ وَبِهِ - انگشتری دردست کرد

تَخَتَّمَ عَنْهُ - نادیده گرفت وسکوت کرد

تَخَثُّر - غلیظ شدن یابصورت لخته‌درآمدن (در گفتگوی ازخون ، شیر ویا هرمایعی دیگر)

تَخَثَّرَ - غلیظ شد ، لخته شد ، دلمه شد

تَخَثَّرَ السّائِلُ - مایع غلیظ‌شد

تَخَثَّرَ اللَّبَنُ - شیرماست شد

تَخَدَّدَ الْجِلْدُ وغیره - پوست یا چیز دیگر چوروك خورد ، چین خورد ، درهم کشیده شد

تَخْدِیْر - بیهوش کردن ، بیحس کردن ، کرخ کردن ، خواب کردن ، تخدیر کردن ، نشئه کردن

تَخْدِیْم - بکارگماردن

تَخَرَّبَ - ویران یا خراب شد ، بکلی از بین رفت ، نابودشد

تَخَرَّجَ - فارغ التحصیل شد ، با سواد شد ، تربیت شد

تَخَرَّجَ فِی الْمَدْرَسَةِ الْفُلانِیَّةِ - ازفلان مدرسه فارغ التحصیل شد

تَخَرُّص - گمان وپندار بد

تَخَرَّصَ عَلَیْهِ - بهتان زد به ، افترا بست به

تَخْرِیْب - خراب‌کردن ، ویران ساختن

تَخْرِیبُ الْآثارِ الْقَدِیْمَةِ - دشمنی باعلم وصنعت ، واندالیسم

تَخْرِیبٌ اِحْتِجاجِیّ اَوْ عُدْوانِیّ - سابوتاژ ، خرابکاری درکارگاهها بطورعمد

تَخْرِیْم - سوراخ کردن

تَخْرِیْمَة (ص) - راه میان بر

تَخْزِینْ - انبار کردن ، احتکار کردن ، در انبار نگاهداشتن

اُجرةُ التّخْزِینْ - انبارداری ، کرایه‌یی که برای نگاهداشتن کالا در انبار میپردازند

تَخَشَّبَ (ص) - تبدیل بچوب شد ، بصورت چوب در آمد ، سخت وسفت شد ، محکم شد

تَخَشُّب - سختی ، محکمی ، سفت شدن ، بحالت جامد درآمدن نعش

تَخَشْخُشُ السِّلاحِ اوِالْحُلِیّ - چکا چاك اسلحه ، صدای زیور آلات هنگام بر خورد به یکدیگر

تَخَشَّعَ - فروتنی کرد ، خشوع کرد

تَخَشَّمَ اللَّحْمُ - گوشت بوافتاد ، متعفن شد

تَخَشَّنَ - دارای زندگی سخت بود ، در زندگی باو سخت گذشت

تَخْشِیبَةٌ - بازداشت‌گاه ، زندان موقت

تَخْشِیبَةٌ (ص) - سایبان چوبی ، چتر چوبی

تَخَصَّصَ - مخصوص بود یا شد

تَخَصَّصَ بِفَرْعٍ مِنَ العِلْمِ (مثلا) - دررشته‌یی ازعلوم متخصص شد ، تخصص پیدا کرد

تَخْصِیصْ - ضد تعمیم ، مخصوص گردانیدن ، محدود کردن

تَخَطَّی - گام فراتر نهاد ، تجاوز کرد از ، درگذشت از

تَخَطَّی حُدُودَ اللَّباقَةِ - ازحدود خوش سلیقگی تجاوز کرد ، پارا ازشکل پسندی یااتیکت فراتر گذاشت

تَخَطَّی السِّیاجَ - از نرده گذشت وگام آنسو نهاد

تَخَطُّرْ (ص) - نوسان ، ارتعاش

تَخَطُّرُ مُقْلَةِ العَیْنِ - حرکت تخم چشم در چشمخانه

تَخَطَّفَ الشَّیئَ - چیزی را ربود ، گرفت ، قاپید

تَخَطَّلَ - متکبرانه راه رفت ، مغرور وبانخوت بود

تَخْطِیطْ - نقشه برداری

تَخْطِیطُ الْأَراضِی - مساحی کردن ، زمین پیمایی ، نقشه‌برداری ، ممیزی زمین

تَخْطِیطُ الْبُلْدانِ - ترسیم نقشه‌ی جغرافیا

تَخَفٍّ (التَّخَفِّی) - تغییر هیئت دادن ، جامه مبدل پوشیدن

تَخَفَّی - خودرا پنهان کرد ، خودرا ناشناس کرد (بوسیله تغییر قیافه یالباس) ، جامه مبدل پوشید ، تغییر هیئت داد

تَخَفَّرَ - خجالت کشید ، شرم کرد ، خجالتمند شد

تَخَفَّضَ - پست شد ، نقصان پیدا کرد ، کاسته شد ، کم شد ، کسرشد ، پایین آمد (درگفتگوی ازقیمت)

تَخَفَّفَ - پای افزار بپا کرد ، تخفیف یافت

تَخْفِيض - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، پایین آوردن

تَخْفِيف - سبک کردن ، تسکین، تخفیف ، کاهش اهمیت جُرم

تَخْفِيف - رقیق کردن (در گفتگوی از مایع)

تَخْفِيفُ الضَّرائِب - تخفیف درمالیات

تَخْفِيفُ العُقُوبَة - تخفیف مجازات

تَخَلَّى - خلوت کرد ، تنها (درجایی) ماند

تَخَلَّى عَن - ترک کرد ، واگذاشت ، دست کشید از ، ول کرد ، از خدمت فرار کرد ، ترک وظیفه کرد

تَخَلَّى لِ - تمام کوشش خودرا منحصر کرد به ، کوشش خودرا وقف کرد بر

تَخَلَّى مِن = تَخَلَّى عَن

تَخَلَّجَ - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد ، متشنج شد

تَخَلْخَلَ الشَّيْء - دارای تخلخل بود (ضد تکاثُف)

تَخَلْخَلَتِ المَرْأَة - خلخال بپای کرد

تَخَلَّصَ - خلاص شد ، فرار کرد ، نجات یافت

تَخَلَّعَ - جابجا شد ، دررفتگی پیدا کرد ، از مفصل درآمد ، بهم خورد ، جدا شد ، خراب شد

تَخَلَّعَ فِي الشَّراب - در خوردن شراب افراط کرد

تَخَلَّفَ - عقب افتاد ، زنده ماند (پس از مرگ دیگری) ، بیشتر زنده بود از

تَخَلَّقَ (ص) - اوقات تلخ شد ، رنجید، بداخلاق شد

تَخَلَّقَ بِغَيْرِ خُلْقِه - خوپذیر شد

تَخَلَّقَ الكَذِب - دروغ ساخت ، جعل کرد

تَخَلَّلَ - نفوذ کرد در ، سرایت کرد در ، درمیان واقع شد ، فاصله خورد

تَخَلَّلَ الرَّجُل - دندانهایش را خلال کرد

تَخَلَّلَ القَوْم - درمیان آنها داخل شد، درکارشان مداخله کرد

تَخَّمَ - محدود کرد ، منصر کرد ، حد معین کرد

تَخِمَ - تخمه شد ، امتلاء معده پیدا کرد

تَخَمَ (ص) = تَخِم

تَخْم ، تُخُم ج تُخُوم سرحد ، مرز (میان دو کشور)

تُخَمَة ، تُخْمَة - سوءهاضمه، امتلاء معده ، تخمه، رو دل

تَخَمَّرَ - مخمر شدن ، ورآمدن ، تخمیرشدن

تَخَمَّرَ العَجِينُ وغَيْرُه - خمیریا هر چیز دیگر ترش شد ، مخمر شد ، ورآمد ، بالاآمد

تَخْمِيرُ الخُمُور - ساختن انواع نوشابه های الکلی

تَخْمِيرُ العَجِينِ - ترش كردن ، تخمير كـردن ، ورآوردن (خمير)

تَخَمَّرَتِ المرأةُ - معجر بسر كشيد

تَخَوَّتَ الشيءَ - چيزی‌را ربود

تَخَوَّفَ الرَّجُلَ والأمْرَ ومِنْهُ - ازكسی يا امری ترسيد ، خائف بود

تَخَوَّفَ عَلَى - دل واپس بود برای ، نگران بود برای

تَخَوَّلَ لَهُ - فرصت بدستش آمد ، برايش فراهم شـد

تَخْوِيلٌ - فرصت يااجازه دادن ، واگذاركردن

تَخَيَّرَ - انتخاب كرد ، برگزيد ، ترجيح داد ، اختياركرد

تَخَيَّلَ - تصوركرد ، پنداشت ، تخيل كرد

تَخَيَّلَ فِيهِ الخَيْرَ - نسبت بكسی ياچيزی خوشبين بود ، نظرخوب داشت به

تَخَيَّمَ - اردوزد ، چادرزد

تَخْيِيبٌ - نااميد ساختن

تَدَاخَلَ - درهم آميخت ، درهم بافته شد ، مشبك شد ، بهم پيچيده شد

تَدَاخَلَ - مداخله كرد ، وساطت كرد

تَدَاخُلٌ - مداخله كردن

خاصِيَّةُ التَّدَاخُلِ - قابليت نفوذ ، آمادگی برای سوراخ شدن

خاصِيَّةُ عَدَمِ التَّدَاخُلِ - سرايت ناپذيری ، خاصيت عدم نفوذ

تَدَاخَلَهُ الشَّكُّ - ترديد پيداكرد ، شك كرد

تَدَارُسٌ - مذاكـره كردن (در باره‌ی امری) ، كهنه شدن

تَدَارَكَ - ملحق شد به ، فرارسيد به ، گيرآورد

تَدَارَكَ الخَطَاءَ بِالصَّوَابِ - تصحيح كرد ، عاری ازاغلاط كرد ، غلطنامه درست كرد برای ، اغلاط را اصلاح كرد ودر پايان كتاب افزود

تَدَارُكُ مافاتَهُ - جبران كرد ، تكميل كرد

تَدَارُكُ المَوْقِفِ - استفاده از فرصت يا موقعيت

تَدَاعَى - منجر بفروريختن ياسقوط شد

تَدَاعَةٌ - آرامش ، آسايش ، آسودگی و فراغت (درزندگی)

تَدَافَعَ القَوْمُ - همديگـررا فشار دادند ، هل دادند

تَدَانَى - كم كم نزديك شد ، رفته رفته جلوآمد ، بتدريج نزديك آمد

تَدَاوُلٌ - رواج ، انتشار ، جريان

تَدَاوَلَتْهُ الألْسُنُ - ورد زبانها شد ، سر زبانها افتاد

تَدَاوَلَتْهُ الأيْدِي - دست بدست گشت

تَدَاوَلُوا - مشورت كردند ، رأی زدند ، تبادل نظر كردند ، گفتگو كردند

تَدَاوَلُوا الشيءَ - چيزی‌را دست بدست گردانند ، متداول كردند ، بكار بردند ، استعمال كردند

تَدَبّرَ الأمْرَ - مورد ملاحظه ورسیدگی قرارداد، مورد تأمل وسنجش قرارداد

تَدَبّرَ فی مالِهِ - صرفه جویی کرد (در مال)، رعایت اقتصاد کرد، با صرفه جویی خرج کرد

تَدَبَّقَ - تروچسبناك بود یا شد

تَدْبیر - اداره کردن، فراهم سازی، تهیه و تدارك، ترتیب، سیاست، صرفه‌جویی، اقتصاد

تَدْبیر غِذائیّ - رژیم غذایی

تَدْبیرُ المَکایِد - دسیسه چینی، توطئه، دوز و کلك

التَّدْبیرُ المَنْزِلیّ - خانه داری

عِلْم تَدْبیرِ المَنْزِل - علم خانه داری

تَدَحْدَحَ (ص) - تاتی کرد (در گفتگوی از کودك تازه راه افتاده)

تَدَحْرَجَ الشَّیءُ - غلتید

تَدَخَّلَ - مداخله کرد، وساطت کرد

التَّدَخُّلُ فِی الشُّئونِ السِّیاسِیَّةِ (مثلا) - دخالت یامداخله کردن درامور سیاسی

تَدْخین - استعمال دخانیات، سیگار یا چپق یا قلیان کشیدن

شیشَةُ التَّدْخین - قلیان

التَّدْخینُ مَمْنُوعٌ - استعمال دخانیات ممنوع است

مُدْمِنُ تَدْخینٍ - معتاد باستعمال دخانیات

تَدَرَّبَ علیهِ - تمرین داده شد به، مشق داده شد به، تمرین وورزش داده شد به

تَدَرَّجَ - بتدریج تغییر یافت، بتدریج گذشت

تَدَرُّج - بتدریج تغییر یافتن، بتدریج گذشتن

تَدْرُج ج تَدارِج (غ) - قرقاول

تَدَرَّنَ (ص) - مسلول شد، مبتلا بمرض سل شد

تَدَرُّن (ص) - (درطب) مرض سل

تَدَرُّنِیّ (ص) - مسلول، مبتلا بمرض سل، مربوط بمرض سل

تَدْریب - تمرین، مشق، تربیت، ورزش، آزمودن، تمرین کردن

تَدْریب عَسْکَرِیّ - تعلیم یا تمرین نظامی، تمرینات نظامی

تَدْریب عَمَلِیّ - تعلیم عملی

التَّدْریبُ الفَنِّیُّ اَوِ الصِّناعِیُّ - کارآموزی فنی یا صنعتی

تَدْریب مِهَنِیّ - کارآموزی حرفه‌یی

دَوْرَة تَدْریبِیَّة - دوره‌ی کارآموزی

تَدْریجاً، بِالتَّدْریج - بتدریج، کم کم، رفته رفته

تَدْریزُ الجُروحِ - بخیه زدن یا بخیه کردن زخم

رُسُومُ التَّدْریسِ - پولی که بابت تحصیل میپردازند، مانند پول ماهانه وغیر آن

تَدْریمُ الأظافِرِ - مانیکور کردن، دست و ناخن را

آرایش کردن

تَدَشّی (س ، ص) ـ آروغ زد

تَدْشین ـ رسماً افتتاح کردن ، مراسم گشایش

تَدْشینُ الطَّریق ـ افتتاح راه

تَدْشینُ مِنْبَرِ اللُّغَةِ الْفارِسِیَّةِ فِی الْجامِعَةِ اللُّبْنانِیَّة (مثلا) ـ افتتاح کرسی زبان فارسی در دانشگاه لبنان

تَدَعَة ، تُدَعَة ـ آرامش ، آسایش ، آسودگی و وفراغت (در زندگی)

تَدْعیماً لِمَرْکَزِه ـ بخاطر تثبیت موقعیتش

تَدَفَّأ ـ خود را گرم کرد

تَدْفِئَة مَرْکَزِیَّة ـ حرارت مرکزی ، شوفاژ سانترال

تَدَفَّق ـ روان یا جاری شد ، سرازیر شد ، بیرون ریخت ، فوران کرد ، ریزش کرد

تَدَفُّق ـ ریختن ، جاری شدن ، فوران کردن ، ریزش

تَدْکین ـ بسته‌بندی کردن ، تنگ هم چیدن کالا ، خوب جا دادن کالا

تَدَلّی ـ آویزان شد ، معلق شد ، فرو افتاد ، آویخته شد

تَدَلّی مِنْ ـ بچیزی آویزان بود

تَدَلْدَل ـ آویزان شد ، آویخته شد ، پایین افتاد

تَدَلَّل ـ عشوه کرد ، طنازی کرد ، نازوغمزه کرد ، دلربایی کرد

تَدْلیس ـ فریب ، گول ، غش ، کلاهبرداری

بِالتَّدْلیس ـ فریب‌آمیز ، ازروی ریا

تَدْلیسی ـ فریب‌آمیز ، مربوط بتدلیس وفریب

تَدْلیع ـ بناز پروردن

تَدْلیك صِحّی ـ ماساژ

تَدْلیل = تدلیع

تَدْمُر ـ نام شهری، تاریخی و باستانی در سوریه

تَدَنّی = **تَدانی**

تَدَنَّس ـ آلوده شد ، ملوث شد ، ناپاك شد

تَدَنّی الْأَسْعار ـ تنزل قیمتها

تَدْنیس ـ ناپاك سازی ، ناپاکی ، آلودگی ، پلیدی ، آلودن

جَریمَة تَدْنیسِ الْأَشْیاءِ الْمُقَدَّسَة ـ بیحرمتی یا توهین کردن بمقدسات

تَدْنیسُ الْعِرْض ـ رسوا کردن، بیحرمت‌ساختن، آبروی کسی را بردن

تَدَوَّر ـ گرد بود یا شد ، مدور بود یا شد

تَدْویر ـ گرداندن ، تاب دادن

تَدْویرُ الْآلات ـ بکارانداختن ماشین‌آلات

تَدْویل ـ رواج دادن ، انتشاردادن ، ترویج کردن ، جریان دادن

تَدَهْوَر ـ سقوط کرد ، به پرتگاه افتاد ، تنزل فاحش کرد ، یکباره پایین‌آمد یا افتاد

تَدَهْوُر ـ رو بضعف‌رفتن ، بدی مزاج ، نکس‌مزاج

تَدَيَّنَ بِكَذا - فلان كيش و آيين را پذيرفت ، متدين شد به ، پيروى كرد از

مَكانُ صَرْفِ التَّذاكِرِ - جايگاه فروش بليط ، باجه بليت فروش ، محل ثبت نام مسافر يا كالا

تَذاكَرُوا الشَّيْئَ - با همديگر در باره‌ى چيزى گفتگو كردند ، مذاكره كردند

تَذَبْذَبَ - جنبيد ، نوسان كرد ، تاب خورد ، ارتعاش داشت ، (مجازاً) مردد بود ، دودل بود ، ترديد داشت

تَذَبْذُب - جنبش ، نوسان ، تاب ، ارتعاش ، (مجازاً) ترديد

تَذَرَّى الْجَبَلَ - كوه پيمايى كرد ، بقله صعود كرد

تَذَرَّى بِهِ - پنهان شد در ، خودرا مستور داشت ، پناه برد ، پناهنده شد به

تَذَرَّعَ بِذَرِيعَةٍ - بوسيله‌يى متوسل شد ، وسيله بكار برد

تَذْكار - تذكاريه ، يادداشت ، يادآورى نامه ، يادگارى ، چيزى كه بعنوان ياد بود (بكسى) مى دهند ، سوغات

تَذْكارُ صَيْدٍ - يادگار شكار (مانند كله آهو و غير آن كه شكارچيان بالاى سر در خانه خود نصب ميكنند)

تَذْكاراً لِ - بياد ، بيادگار

عَمُودٌ تَذْكارِيٌّ - ستونى كه بعنوان ياد بود و تجليل ازمقام كسى بنا ميكنند

نُصْبٌ تَذْكارِيٌّ - بناى ياد بود

تَذَكَّرَ - بخاطر آورد ، يادش آمد ، حفظ كرد ، از بر كرد

تَذْكِرَة ج تَذاكِر - بليت ، بليت مسافرت ، تذكاريه ، يادداشت

تَذْكِرَةُ بَرِيدٍ - كارت پستال

تَذْكِرَةُ تَحْقِيقِ الشَّخْصِيَّةِ - شناسنامه ، سجل احوال

تَذْكِرَةُ ذَهابٍ وَإِيابٍ - بليط دوسره (در گفتگوى ازمسافرت)

تَذْكِرَةُ سَفَرٍ (ذهاب فقط) - بليط يكسره (براى رفتن فقط)

تَذْكِرَةٌ طِبِّيَّةٌ - نسخه‌ى طبيب

تَذْكِرَةُ عُبُورٍ أَوْ مُرُورٍ - گذرنامه ، پاسپورت

تَذْكِرَةُ نُفُوسٍ - شناسنامه

تَذْكِرَةُ هُوِيَّةٍ (س) - شناسنامه

تَذْكِرَةُ يانَصِيبٍ - بليت بخت آزمايى

تَذْكَرْجِيّ - بليت فروش

تَذْكِيرٌ - يادآورى كردن ، بياد (كسى) آوردن

تَذْكِيرٌ - تلقيح ، بارورسازى

تَذَلَّلَ - فروتنى يا خضوع كرد ، اظهار ذلت كرد

تَذَمَّرَ - اظهار نارضايتى كرد ، غرغر يا الندلند كرد ،

گله وشکایت کرد

تَذَمُّر - نارضایتی ، گله وشکایت

تَذَمُّم - اظهار بیتابی وعدم رضایت

تَذَمَّمَ مِنْهُ - گوشه گیری کرد از ، خجالت کشید از

تَذَنَّبَ عَلَیْهِ - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ، جنایت کرد بر

تَذَوَّقَ - کم کم چشید

تَذْوِیب - آب کردن

تَذَیَّلَ - دامن کشان گذشت

تَذْیِیل - دنبال نوشتن بر مطلب ، دنبال سخن را کشاندن

التَّر (غ) - اصل ، شاقول

هَلْ تَرىٰ ، یا تُرىٰ - تعجب میکنم ، من در حیرتم ، آیا فکر میکنی که ...؟

تَراءىٰ - وانمود کرد ، تظاهر کرد ، ریا کرد

تَراءىٰ لَه - در نظرش پدیدار شد ، ظاهر شد ، بنظرش رسید

تُراب ج اَتْرِبَة ، تِرْبان - خاك ، گرد ، غبار

تُرابِیّ - گردی ، گرد مانند ، گردآلود ، پودر مانند ، خاکی ، خاك مانند ، خاك دار ، ساکن زمین ، دنیوی ، مادی

تَرابیزَة (غ) - میز نهارخوری ، سفره

اَلتَّراتِر - سختیها ، مصائب ، شدائد

تُراث - میراث ، ارث

تَراجَعَ - عقب نشینی کرد ، برگشت ، به قهقرا رفت ، رو بانحطاط گذاشت

تَراجُع - برگشت ، عقب نشینی

تَراخىٰ - سست شد ، آهسته شد ، تخفیف یافت ، بیحال شد

تَراخَتِ الْاَثْمان لِکَثْرَةِ الْبَیْعِ - در اثر فروش زیاد قیمتها تنزل کرد

تَرادُفُ الْکَلامِ - مترادف بودن کلمات

تَرادَفُوا - همه بستون یك شدند ، پشت سر هم ایستادند ، پیاپی یا پشت سرهم آمدند

تُراز - مرگ ناگهانی

تَرّاس - سپرساز ، اسلحه ساز

تَرَأَّسَ - ریاست کرد بر ، ریاست داشت بر ، در رأس قرار گرفت ، رئیس بود یا شد ، راهنمایی کرد

تَرَأَّسَ الْجَمْعِیَّةَ اَوِ الْاِحْتِفالَ - در رأس (مجمعی یا مجلسی) قرار گرفت ، ریاست داشت بر

تَرَأَّسَ الْعَمَلَ - نظارت کرد بر ، ترتیب کاری را فراهم آورد

تَرَأَّسَ وَفْدَ بِلادِهِ فِی الْاُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ (مثلا) - ریاست هیئت نمایندگی کشور خود را در سازمان ملل بعهده داشت

تِراسَة - سپرسازی

تَراسَلَ مَعَ - مکاتبه کرد با

تَراضٍ (التَّراضِی) - توافق ، موافقت متقابل

تَرَأَّفَ بِهِ - شفقت کرد بر، رحم آورد بر، مهربانی کرد با

تَرافَعَ الْخَصْمانِ اِلَی الْحاکِمِ - مرافعه بقاضی بردند، بداوری رفتند

تَرافَعَ الْمُحامی اَمامَ الْمَحْکَمَةِ (ص) - وکیل در برابر دادگاه ازمتهم دفاع کرد

بَلَغَتْ رُوحُهُ التَّراقِی - مشرف بموت شد، محتضرشد

تَراكِ - اسم فعل امر است بمعنی رها کن، ول کن، واگذار، دست بکش از، ترک کن

تَراكُبٌ - انطباق

تَراكُزٌ - هم مرکزی

تَراكَمَ - متراکم شد، انبوه شد، روی هم انباشته شد

تِرام، مَرْكَبَة تِرام (غ) - تراموای، ماشین برقی

اَلتِّرانْزِیت (غ) - حق عبور کالا از کشوری به کشور دیگر بدون پرداخت عوارض ورودی، ترانزیت

تَراوَضُوا - درخرید وفروش چانه زدند

تِرْبٌ ج اَتْراب - همسال، حریف، نظیر، مانند، لنگه، همسر، کفو، همپایه، همرتبه، قرین، رفیق، یار، همدم، همکار، همقطار، معاصر، همدوره

تَرِبٌ - خاک‌آلود، گردآلود، خاکی، خاک‌مانند

تَرَّبَ - خاک‌آلود کرد، پراز گردوغبار کرد

تَرِبَ الْمَكانُ - خاک‌آلود شد، پر از گرد و غبار شد

تَرَبَّی - پرورش یافت، تربیت شد، پرورده‌شد، دارای تحصیلات شد، دارای علم وفرهنگ شد

تِرْباس (ص) قفل پشت در خانه

تِرْبان (غ) - (درجراحی) متهاره‌یی برای سوراخ کردن کاسه‌ی سر

تَرَبَّبَ الْوَلَدَ - فرزند را تربیت کرد، پرورش داد، پرورد

تُرْبَةٌ - خاک، زمین، گورستان

تُرْبَةُ الْاِنْسانِ - قبر، گور

تَرْبَسَ الْباب (ص) - دررا کولوند کرد، کولوند دررا بست

تَرَبَّصَ - کمین کرد، کمین نشست، مترصد بود

تَرَبَّعَ فِی جُلوسِهِ - چارزانو نشست، چهار زانو نشست

تَرْبَنَ الْجُمْجُمَةَ (غ) - (درجراحی) کاسه سررا سوراخ کرد

تَرْبَنَة (غ) - عمل جراحی کاسه‌ی سر، برداشتن کاسه‌ی سر

تَرَبَنْتِینا (غ) - تربانتین، نوعی صمغ که‌مصرف دارویی دارد

تَرْبَوِیٌّ - تربیتی، مربوط به تربیت، پرورش

عِلْمُ النَّفْسِ التَّرْبَوِیّ - روانشناسی پرورشی

المؤسسات التربوية - موسسه ها یا بنگاههای تربیتی

تُربی - مقبره‌بان ، گوربان ، تکیه‌بان

تربیة الحیوانات - دامپروری ، دام داری

تربیة السمك - پرورش ماهی

وزارة التربیة (والتعلیم) - وزارت فرهنگ

سیی التربیة - بی‌تربیت

تربیة الماشیة - دام پروری ، دام داری

تربیزة (غ) = ترابیزة

تربیع - چهار برابر کردن ، به توان چهارم بردن

تربیع الدائرة - دایره‌را مربع کردن

تربیعة - مربع ، چهارگوش (دربازی) خانه

تربیعة (ص) - موزاییك ، کاشی

تربیعی - شطرنجی ، چهارخانه‌یی

ترة - (ازلحاظ حقوقی) شبه جرم

ترتب - مرتب ومنظم شد ، ترتیب یافت

ترتب علی کذا - منتج شد از ، ناشی شد از ، مترتب شد بر ، لازمه یافرع چیزی بود

ترتر - تند تند وبا عجله سخن گفت

ترتر (ص) - پولك ، نقده

زرکش بالترتر - پولك زد یادوخت بلباس و امثال آن (برای زینت)

ترتیب - تنظیم ، ترتیب ، تهیه کردن ، آماده کردن

ترتیل - شمرده و یکنواخت خواندن ، با لحن خواندن

ترتیل المزامیر - زبورخوانی ، سرود روحانی خواندن

ترتیلة - سرود روحانی ، آواز ، با سرودتسبیح گفتن

ترتیلة - ترانه ، آواز ، سرود

ترج (الترجی) - توسل ، تقاضا ، درخواست ، امیدواری

ترجی (ص) - درخواست یاتقاضاکرد ، متوسل شد

ترجی الشیی - امیدوار بود به ، انتظارچیزی را داشت

ترجح - سنگین تر بود ، ترجیح داشت ، بیشتر بود ، افزونی داشت ، برتری یا فضیلت داشت

ترجح - تاب خورد ، نوسان داشت ، بجلو و عقب درحرکت بود

ترجرج - لرزید ، تکان خورد ، ارتعاش پیدا کرد ، بحرکت درآمد

ترجل - پیاده شد

ترجلت المرأة - زن حالت مردی بخود گرفت ، شبیه مرد شد

ترجم - ترجمه کرد ، تفسیر کرد ، شرح داد

تُرْجُمان - مترجم ، دیلماج ، کسیکه راهنمای سیاحان است

تَرْجَمَةٌ ج تَراجِم - شرح حال ، بیوگرافی

تَرْجَمَةٌ - ترجمه ، تفسیر ، شرح

تَرْجَمَةٌ حَرْفِيَّةٌ - ترجمه لفظی ، ترجمه تحت اللفظی

تَرْجَمَةٌ تَفْسِيرِيَّةٌ - ترجمه آزاد ، ترجمه‌یی که دارای شرح و بسط است ، تأویل

تَرَحٌ ج أَتْراح - حزن ، غم ، اندوه ، غصه

تَرَّحَ - محزون کرد ، اندوهگین کرد

تَرِحَ - اندوهگین شد ، غمناك شد

تَرْحابٌ - خوش‌آمد گفتن ، سلام وتعارف کردن ، استقبال کردن

بِتَرْحابٍ - با آغوش باز ، بـا روی خوش ، با خشنودی

تَرَحَّبَ به - خوش‌آمد گفت به ، استقبال کرداز ، سلام وتعارف کرد با

تَرَحَّلَ - سفر کرد

تَرَحَّمَ علی - طلب رحمت کـرد بـر ، شفقت آورد بر

تَرْحِيل (ص) - انتقال ، نقل ، بـردن ، حمل کردن

تَرْحِيل الحِسابات (ص) - حساب‌را بدفتر کل انتقال دادن

تَرَخُّص - رخصت یا اجازه یافتن

تَرْخِيص - آزاد کردن کالا از گمرك ، ازخدمت سربازی مرخص کردن ، پروانه کسب

تَرْخِيص حَمْلِ السِّلاحِ - پروانه حمل سلاح

تَرْخِيم (فی النَّحو) - (در دستور زبان) حذف، تسهیل

تَرْخِيمُ الصَّوتِ - خوش صدایی ، عدم تنافر ، سهولت ادا

تَرَدَّى - لباس پوشید ، جامه دربر کرد

تَرَدَّى فِي - افتاد در ، سقوط کرد در ، لغزیـد در ، غلتید

تَرْدادٌ - تکرار ، رفت وآمد زیاد

تَرَدُّد - تردید ، دودلی ، اکراه

تَرَدَّدَ اِلى المَكانِ - زیاد رفت وآمد کرد به

تَرَدَّدَ فِي الأَمْرِ - تردید داشت ، دو دل بود ، مردد بود

تَرَدَّدَ فِي الجَوابِ - در پاسخ گفتن مردد شد ، تردید کرد ، ازروی اکراه پاسخ گفت

تَرَدَّدَ فِي الكَلامِ - لکنت داشت ، بـا لکنت گفت

تَرَدَّدَتْ اِشاعَةٌ - شایعه‌یی درافواه افتاد

تَرَزَّنَ - محکم وسفت بود یا شد ، آرام ومتین و موقر بود ، جدی بود

تَرْزِيّ (ص) - خیاط ، دوزنده ، درزی

تُرْس ج أَتْراس ، تِراس ، تُرُوس ، تِرَسَة - سپر (که برای جلوگیری از شمشیر وغیر آن بکار میبرند)

تَرَس - یك نوع ماهی که آنرا سپر ماهی نام نهاده‌اند

تِرْس (ص) - دندانه‌ی چرخ ، زبانه

تَرَّس - کسی را با سپر مجهز کرد ، دارای سلاح کرد ، (مجازاً) حمایت کرد

تَرْسانَة ، تَرَسانَة - قورخانه ، زرادخانه ، انبارمهمات یا کارخانه اسلحه سازی ، کارخانه کشتی‌سازی ، تعمیرگاه کشتی

تِرْسَة (ص) - سنگ پشت دریایی

تَرَسْخانَة = تَرْسانَة

تَرَسَّل - با مدارا رفتار کرد

تَرَسَّل - نامه نگاری کرد ، نویسندگی کرد

عَجلَةٌ بِتُرُوسٍ (ص) - چرخ دندانه دار

تَرَسُّب - رسوب سازی ، ته نشین کردن ، ترسیب

تِرَسِینَة (غ) - بالکن ، تراس

تَرَسِینَة (غ) - ماده خاکی رنگین ، گِل اخری

تَرَسِینَة مُسْتَوِیَّة - گل اخرای قهوه‌یی رنگ

تَرَسِینَة نِیَّة - گل اخرای زرد رنگ متمایل به قهوه‌یی

لاتَرِشْ عَلَیْه - مزاحم اونشو ، سخن اوراقطع مکن ، اورا ازکار بازمدار

تَرَشَّحَ لِأَمْرٍ - صلاحیت داشت برای ، واجد شرایط بود برای ، استحقاق کاری را داشت ، مناسب بود برای

تَرَشَّحَ لِمَنْصِبٍ - کاندیدا شد ، نامزدشد(برای احراز منصب ، پست وامثال اینها)

تَرَشُّح (ص) - تراوش، نفوذ ، چکه ، پالودن، تصفیه کردن ، صاف کردن

تَرْشِیح - کاندیداکردن ، نامزد کردن (برای منصب ، مقام وامثال اینها)

تَرْشِیحُ الْماء - تصفیه‌ی آب

تَرَصَّدَ لَهُ - کمین کرد برای ، درکمین نشست، مترصد ومنتظر بود

تَرَضَّی - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، آشتی داد ، آرام کرد ، خشم(کسی) را فرو نشاند

تَرْضِیَة - جبران تلافی ، پاداش ، عوض، تاوان، غرامت

تَرْضِیع (ص) - شیردادن

تَرِعَ - پربود یا شد

تُرْعَة ج تُرَع - کانال ، ترعه

تَرَعْرَعَ - نشوونما کرد ، پرورش یافت

تَرَعَّص - پیچ وتاب خورد ، لولید ، ازاین سو به‌آنسو پرید ، بخود پیچید

تُرْغُلَّة ، تِرْغَلَّة - قمری (پرنده)

تَرَف ، تُرْفَة - تجمل ، رفاه ، تنعم ، آسایش ، خوش‌گذرانی ، عیاشی ، وفور نعمت

تَرِفَ - با تجمل زندگی کرد ، خوش‌گذرانی یا

عیاشی کرد ، دررفاه و نعمت بسر برد

تَرَفَّضَ — متعصب بود یا شد ، تعصب داشت (نسبت به)

تَرَفُّض — تعصب

تَرَفُّع — تکبر ، غرور ، خودرا برترازدیگران پنداشتن

تَرَفَّعَ عَنْ — خودرا بالاتر از آن دانست که به کاری پست تن در دهد ، قابل ندانست ، پست شمرد ، کاری‌یاچیزی را نسبت بمقام خود کوچك وحقیر دانست

تَرَفَّعَ عَنْهُم — تکبر کرد بر ، خودرا برتر از دیگران پنداشت

بِتَرَفُّعٍ — با تکبر ، متکبرانه ، مغرورانه

تَرَفَّلَ — خودفروشانه گام زد ، باتکبر راه رفت ، لاف زد ، خودستایی کرد

تَرَفَّهَ — مرفه وآسوده زندگی کرد ، در آسایش بود ، خوش گذرانی کرد

تَرْفِيهُ عَنِ النَّفْسِ — سرگرمی ، تفریح ، خودرا سرگرم یا مشغول کردن

تَرَقٍّ (التَّرَقِّي) — ترقی ، پیشرفت

تَرَقَّى — پیشرفت کرد ، ترقی کرد ، بمقام بالاتر رسید

تَرَقَّبَ — انتظار و توقع داشت ، منتظر بود ، معطل کسی یا چیزی شد ، درکمین بود یانشست ، مترصد بود

تَرَقُّب — انتظار ، توقع

تَرَقْرَقَ — درخشید ، تابید ، درخشان بودیاشد

تَرَقْرَقَ النَّجْمُ — با نور ضعیف درخشید ، سوسو زد

تَرَقْرَقَتِ الْعَيْنُ بِالدُّمُوعِ — چشم لبریزازاشك شد ، اشکبارشد

تَرَقَّصَ — تاب خورد ، ارتعاش یا نوسان داشت

تَرَقَّقَ لَهُ — مهربانی کرد با ، همدردی کرد با ، رقت‌آورد بر

تَرْقُوَة ج تَرَاقٍ (اَلتَّرَاقِي) ، التَّرَائِق — استخوان بالای سینه میان گودی گلو وشانه ، ترقوه

تَرْقِيَة — ترفیع ، پیشرفت ، ترقی ، تشویق ، جلواندازی

تَرْقِيَةُ الْكَمِّيَّةِ (فی الرياضة) — (در ریاضی) توان یابی

تَرْقِيدُ الْبَيْضِ — تخم زیر پای مرغ گذاشتن ، مرغ را خواباندن

تَرْقِيدُ النَّبَاتِ — درخت‌راخواباندن (برای آنکه ریشه تازه بگیرد)

تَرْقِيدَة (ص) — شاخه‌یی که برای ریشه گرفتن توی زمین خوابانده یا فروکرده‌اند

تَرْقِيعُ الثِّيَابِ وَامْثَالِهَا — وصله کردن جامه و امثال آن

جِراحَةٌ تَرْقيعيَّةٌ - جراحی پلاستیك

تَرْقيم - نقطه گذاری (در جملات یا عبارات)

تَرَكَ - واگذارد ، ترك كرد ، رها كرد ، ول كرد ، دست كشید از ، صرف نظر كرد از ، تسلیم كرد ، رهسپار شد ، عازم شد ، حركت كرد ، بیرون رفت از ، چیزی را جا گذاشت ، فراموش كرد بر دارد

تَرَكَ اِرْثاً - میراث بجای گذاشت

تَرَكَ بِطاقَةً - كارتی گذاشت ورفت (این جمله در موقعی گفته میشود كه كسی بزیارت كسی دیگر میآید وچون اورا ملاقات نمیكند كارت ویزیت خودرا در آن محل گذاشته آنجارا ترك میكند)

تَرَكَ حَبْلَهُ عَلىٰ غارِبِهِ - اورا بحال خودوا - گذاشت

تَرَكَ الطَّعامَ اَوِالْمائِدَةَ - از سر غذا یا سفره بلند شد

تَرَكَهُ اَنْ ... - اورا آزاد گذاشت كه ... ، اجازه داد كه ...

تَرَكَهُ وَشَأْنَهُ - اورا بحال خود واگذاشت ، اورا تنها گذاشت

تَرَكَّبَ - تركیب یافت از ، تشكیل یافت از ، عبارت بود یا شد از

تَرِكَةٌ - دختری كه در خانه مانده وشوهر نكرده است

تَرِكَةُ الْمُتَوَفّىٰ - ارث ، میراث

تِرَّكُوتَة (غ) - سفالینه (كه در ساختن مجسمه های كوچك وآرایش های ساختمانی بكار میرود) گل صورت سازی

تُرْكِيٌّ - مربوط به تركیه، شخص ترك ، مربوط به نژاد ، مذهب یا زبان تركیه

تُرْكِيّا - تركیه

تَرْكِيبٌ - ساختن ، بنا ، تركیب ، مربوط بفن معماری وساختمان

تَرْكِيبٌ كِيمِيائِيٌّ اَوْ كِيمِياوِيٌّ - تركیب شیمیایی

المَسْئَلَةُ دَخَلَتْ عَلَيْهِ بِالتَّرْكِيَّةِ - هیچ از آن سر در نیاورد ، چیزی از آن مسئله نفهمید

تَرْكِيزٌ (ص) - تمركز دادن

تَرْكِيزُ الْاَفْكارِ - متمركز ساختن افكار وآراء

تُرْمُسٌ - یكی ازحبوبات تلخ مزه

تِرْمُسٌ (غ) - فلاسك (كه چیز های سرد یا گرم را بحالت خود نگه میدارد) ، ترمس ، قمقمه

تَرَمَّلَ - بیوگی

تَرَمَّلَ الرَّجُلُ - بیوه مردشد ، بیزن شد

تَرَمَّلَتِ الْمَرْاَةُ - بیوه زن شد ، بیشوهرشد

تِرِمْبِيطَةٌ (غ) - ترومپت : یكی ازآلات موسیقی شبیه به شیپور

تِرْمُودِينَمِكا (غ) - ترمودینامیك : علم ارتباط

گرما باکار مکانیکی

تِرمُوسْتات (غ) - آلت تعدیل گرما

تِرمُوسْکوپ (غ) - گرمایاب

تِرمُوغْراف (غ) - گرما سنج خودکار

تِرمُومِتر (غ) - گرماسنج ، میزان‌الحراره

تِرمُومِتر فارِنْهیت (غ) - گرما سنج فرن‌هایت که در ۳۲ درجه نقطه انجماد و در ۲۱۲ درجه نقطه جوشیدن را نشان میدهد . فرن هایت نام شخصی است که این گرما سنج را اختراع کرده است

تِرمُومِتر مِئوِیّ (اِفْرَنسِیّ) - گرما سنج صد درجه‌یی (فرانسوی)

تَرمِید الموتی - مرده سوزانی

تَرمِیق - کارسرهم بندی ، کارقلابی

تُرُنج - نوعی لیمو ، بالنگ ، تناح مائی ، سیب آدم

تَرَنّح - تعادل خودرا ازدست داد

تَرَنّح السَّکْرانُ - تِلوتِلوخورد ، باین‌سووآنسو افتاد (درگفتگوی از مست)

تَرَنّم - ترانه خواند ، آوازخواند

تَرنیمة - ترانه ، آواز ، سرود

تَرَوٍّ (التَّرَوِّی) - فکر و اندیشه‌کردن ، دقت کردن در ، تأمل کردن

بتَروٍّ - با تفکر ، از روی فکر ، ازروی‌اندیشه وسنجش (قید)

تَرَوّیٰ - مورد ملاحظه و تأمل قرار داد ، اندیشید ، سنجید ، مورد دقت قرارداد

تَرَوبُص - کارکردن درخواب ، انتقال نومی ، خوابیده‌گردی ، راه رفتن درخواب

تُرُوتْوار (غ) - پیاده رو

تَرَوَّح بِالْمِرْوَحَةِ - خود را باد زد (بوسیله باد بزن) ، آسایش جست (در اثر استعمال باد بزن)

تَرَوَّح الْماءُ - آب گندید ، متعفن شد ، بوی بد داد

تَرَوَّق (س) - صبحانه خورد

تْرولِی (غ) - کامیون روکش دار ، بارکش ، واگن یا چرخ بار بری در ایستگاه راه آهن ، چرخ دستی یا الاغی دوره‌گردان

تَرْوِیج - رواج ساختن ، متداول کردن ، ترویج کردن

تَرْوِیح - بادزدن ، تهویه کردن

تَرْوِیح القَلْب اَوِالنَّفْس - خودرا سرگرم کردن ، تفریح کردن ، خودرا ببازی وسرگرمی مشغول ساختن

حَجَرُ التَّرْوِیسَةِ - سنگ زاویه ، سنگ یاآجر نبش

تَرْوِیسَةُ الْکِتابِ اَوِالمَقالَةِ (ص) - عنوان کتاب یا مقاله ، فصل کتاب

تَرْوِيضٌ - رام کردن ، خوی دادن ، دست آموز کردن

تَرْوِيقٌ - تصفیه (کردن) ، پالودن ، صاف کردن

تَرْوِيقَةٌ (س) - صبحانه

تَرَة - بازیچه قرارداد ، باموربا طل پرداخت

تَرَهَّبَ الرَّجُلُ - نذر کرد ، شرط کرد ، عهد کرد

تَرَهَّبَ الرَّجُلَ - اورا تهدید کرد

تُرَّهَةٌ ج تُرَّهَاتٌ - امر باطل ، پوچ ، بیهوده ، یاوه (سرایی)

تَرَهَّلَ - سست شد ، نرم شد ، بیرگ شد ، شل و ول شد ، چروك شد (در گفتگوی از پوست بدن)

تَرَهُّلٌ - لخت شدن وفروافتادن عضله

تِرْيَاقٌ (غ) - پادزهر ، تریاق ، زهردارو

تِرْيَاقٌ فارُوقِيٌّ - یکنوع پادزهرقابل اطمینان

تِرْيَاقَةٌ - شراب

تَرَيَّبَ - شك كرد ، تردید کرد ، بشك افتاد

تَرِيبَةٌ ج تَرَائِبُ - استخوان سینه ، بالای سینه

تَرَيَّثَ - بتأخیرانداخت ، بهآهستگی انجام داد ، بیواش کار کرد ، با مهلت وتأنی انجام داد

تَرِيجٌ ، تَرِيجَةٌ - دارای اعصاب قوی

تَرَيَّشَ - پول جمع کرد ، مال اندوخت ، ثروت بدست آورد

تَرَيَّضَ - گردش یا تفریح کرد ، تفرج کرد

تَرْيِقَةٌ - طعنه ، سخن کنایه دار ، گوشه ، ریزه خوانی ، استهزاء

تَرِيكَةٌ - دختری که درخانه مانده وشوهر نکرده است

تَرْيِيحُ الْبِنَاءِ (ص) - فرونشینی، نشست (کردن) (درگفتگوی ازساختمان)

تَزَاحَمُوا - ازدحام کردند ، جمعیت کردند ، بر همدیگر فشار آوردند

تَزَاوَجُوا - باهم وصلت کردند

تَزَاوَرُوا - دیدوبازدید کردند

تَزَايَدُوا فِي الْبَيْعِ - بمزایده گذاشتند ، روی دست همدیگر بلند شدند (درمعامله)

تَزْجَةُ النَّجَّارِ (ص) - میزی که درودگر روی آن نجاری میکند ، میز نجاری

تَزَحْزَحَ عَنْ مَكَانِهِ - جابجاشد ، تکان (جزئی) خورد

تَزَحَّلَ عَنْ مَكَانِهِ - جا بجا شد ، تغییر مکان داد ، تغییر جهت داد

تَزَحْلَقَ - سر خورد ، لیزخورد ، لغزید ، سرید

تَزَحْلُقٌ - سریدن ، سرخوردن (روی یخ یازمین)، اسکی بازی

التَّزَحْلُقُ عَلَى الْجَلِيدِ - بازی اسکی (روی یخ وغیر آن)

جِهَازُ التَّزَحْلُقِ - وسایل اسکی

قَبْقَابُ التَّزَحْلُقِ - کفش غلتك دار ، اسکیت یا

كفش اسكی

تَزَخَّرَ البَحْرُ - دريا متلاطم شد ، خروشان گشت

تَزَلَّجَ - سُريد ، سُرخورد (روی يخ) ، ليزخورد ، لغزيد ، اسكی بازی كرد

تَزَلَّجَ عَلَى الثَّلْجِ - روی يخ يا برف سرخورد ، بازی اسكيتينگ كرد

تَزَلَّطَ (س) - لخت كرد ، برهنه كرد

تَزَلُّف - تقرب ، نزديكی ، تملق ، چاپلوسی

تَزَلَّفَ اِلَيْهِ - اظهاردوستی كرد با ، تقرب جست به ، چاپلوسی كرد ، تملق گفت

تَزَمَّتَ - با وقار بود يا شد ، متين وموقر بود يا شد

تَزَمُّت - آهستگی ، وقار، اعتراض ، ناخشنودی

تَزَنْدَقَ - كافر شد ، زنديق شد ، اظهار كفر كرد

تَزْنِيدَة (س) - باهو (ی) در ، تير عمودی چار چوب

تَزَوَّى - پنهان شد ، منزوی گشت ، گوشه گير شد ، عزلت اختيار كرد ، مهجورومتروك شد

تَزَوَّجَ اِمْرَأَةً - ازدواج كرد (با زن)

جَرِيمَةُ التَّزَوُّجِ بِامْرَأَتَيْنِ (اَوْ رَجُلَيْنِ) فِى آنٍ وَاحِدٍ - داشتن دوزن يا دوشوهر (كه در بعضی قوانين جرم شناخته شده است)

تَزَوَّدَ - مجهز شد ، توشه برگرفت ، در اختيار داشت

تَزْوِيد - مجهز كردن ، چيزی رادراختيار كسی گذاشتن ، توشه دادن

تَزْوِير - جعل اسناد ، امضا سازی ، صورت سازی ، فريب ، كلاهبرداری ، گوش بری

تَزْوِيق - آرايش دادن ، بزك كردن

تَزْهِير - گل دادن ، شكوفه كردن ، شكفتگی گل

تَزَيَّا - پوشيد (درگفتگوی از لباس وامثال آن)

تَزَيَّا بِزِيِّ الْقَوْمِ - متحد الشكل شد ، بلباس عموم مردم درآمد

تَزَيَّدَ السِّعْرُ - نرخ بالا رفت ، ترقی كرد، گران شد

تَزَيَّنَ - سروصورت خودرا اصلاح كرد ، موی خودرا كوتاه كرد ، اصلاح كرد (در آرايشگاه مثلا)

تَزَيَّنَ - زينت يافت ، مزين شد ، آراسته گرديد

تَزْيِيتُ السَّيَّارَةِ - بنزين گيری اتومبيل

وِعَاءُ تَزْيِيتِ الآلاتِ - روغن دان

تَزْيِيف - جعل كردن اسناد ، امضاء ساختن ، تقلب كردن ، كالا ياسكه تقلبی درست كردن

تَسَاءَلَ الْقَوْمُ - از همديگر پرسش كردند ، پرسيدند

تَسابَقَ - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد

تَسابَقُوا - مسابقه دادند ، بر همدیگر سبقت گرفتند

تَسابُّوا - بهمدیگر دشنام دادند ، ناسزا گفتند ، همدیگررا سبّ کردند

تَساخَی - تظاهر بسخاوت نمود

تَساخِین - دیگها ، پای افزارها ، عباهای سبز رنگ که خواص ازعلما وشیوخ در برمیکنند

تَسارَّ الْقَوْمُ - بهمدیگر راز گفتند

تَسارَعَ اِلَیْهِ - شتافت بسوی ، شتابید به

اَلتُّساعِیَّة - نمازی که مسیحیان بمدت نه روز پیش از عیدهای مخصوصی برپا میدارند

تَسافَحا - با یکدیگر زنا کردند ، مجامعت غیر قانونی کردند

تَساقَطَ - پیاپی سقوط کرد ، فروریخت

تَسالَفَ الرَّجُلانِ - با همدیگر باجناغ شدند ، با خواهرزن یکدیگر ازدواج کردند

تَسامَحَ - سهل انگاری کرد ، مسامحه کرد ، با مدارا رفتار کرد

تَسامُح - سهل انگاری ، مسامحه ، مدارا

تَسامَرُوا - شب نشینی ترتیب دادند ، بشب نشینی وگفتگو گذراندند

تَساوٍ (التَّساوِی) - تساوی ، مساوات ، برابری ، همانندی

تَساوَمَ بِالْبَضائِع - چانه زد (برسر قیمت کالا)

بِالتَّساوِی - بطورمساوی ، بامساوات

تَساهُل - مدارا ، مسامحه ، مساهله ، گذشت ، اغماض

تَساهَلَ مَعَهُ - با مدارا رفتار کرد با ، سخت گیری نکرد ، با سهل انگاری برگزار کرد ، اغماض کرد

تَسایَرا - بایکدیگر همراهی کردند ، باهمدیگر دریك مسیر حرکت کردند

تَسَبَّبَ (ص) - دادوستد کرد ، خرده فروشی کرد ، وسیله درست کرد

تَسَبَّبَ بِالْاَمْرِ - باعث بود یا شد ، علت و سبب بود یا شد

تَسَبَّبَ بِهِ وَاِلَیْهِ - متوسل شد به

تَسْبِحَة - آواز یا سرود تهلیلی

تَسْبِیحَة = **تَسْبِحَة**

تَسْبِیخ - خواب سنگین یا عمیق

تَسْبِیخُ الْاَرْضِ (ص) - کوددادن زمین

تَسَتَّرَ - خودرا پنهان یا مخفی کرد ، پنهان شد

تَسَتُّر - پنهان شدن ، به پناهگاه رفتن ، خودرا مخفی کردن

تَسَتَّرَ عَلی - پناه داد ، کسی را مخفی کرد

تَسَتَّرَ عَلی مُجْرِمٍ - مجرمی‌را پناه داد ، مخفی کرد

تَسْتِیفُ الْبَضائِع (ص) - بسته بندی کردن کالا

تَسْجِيعُ الْكَلامِ - دارای سجع کردن (در گفتگوی ازسخن)

تَسْجِيلٌ - ثبت کردن ، یادداشت کردن، نوشتن، نام نویسی کردن ، نامه‌یی بطورسفارشی فرستادن، چیزی‌را (روی نوار یا صفحه) ضبط کردن

تَسْجِيلُ الصَّوْتِ - ضبط کردن صدا

جِهازُ التَّسْجِيلِ - دستگاه ضبط صوت

شَرِيطُ التَّسْجِيلِ - نوارضبط صوت

تَسْجِيلُ الْعُقُودِ اَوِ الْخِطاباتِ وَ غَيْرِهِما - ثبت کردن معاملات وامثال اینها دردفتراسناد

مَكْتَبُ تَسْجِيلِ الْعُقُودِ - دفتر اسناد رسمی ، محضر

اَلتَّسْجِيلاتُ الْاِذاعِيَّةُ - نوارهایی که برای پخش از رادیو ضبط کرده‌اند ، نوارهایی که از رادیو پخش میکنند

تَسَحَّبَ فِي حَقِّ فُلانٍ - حق کسی را غصب کرد وبمال خود افزود

تَسَحَّرَ - سحری خورد

تَسَحْلَبَ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی دررفت

تَسَخَّى - تظاهر بسخاوت نمود

تَسَخَّرَ بِهِ وَمِنْهُ - اورا مسخره کرد ، استهزا کرد

تَسَخَّرَهُ - اورا به بیگاری گرفت

تَسَخَّمَ عَلَى - کینه‌توزی کرد با

تَسْدِيدٌ - هدف یا نشانه‌گیری ، نشان کردن ، متوجه ساختن

تَسْدِيدٌ (ص) - واریز کردن بدهی ، پرداخت بدهی

تَحْتَ التَّسْدِيدِ اَوِ السَّدادِ - تسویه‌نشده ، واریز نشده ، بی‌تکلیف مانده ، معوق (در گفتگوی از حساب یا بدهی)

تَسْدِيدُ الدَّيْنِ - پرداختن وام

تَسْدِيدُ النَّفَقاتِ - پرداخت هزینه

تَسَرِّ (اَلتَّسَرِّي) - معشوقه (نگاه) داشتن ، زن صیغه‌یی داشتن

تَسَرَّى - معشوقه (نگاه) داشت ، زنی را بطور صیغه نگاهداشت

تَسَرَّبَ - جاری یا روان‌شد (در گفتگوی‌ازمایع)، تراوش کرد ، نشد کرد ، چکه کرد

تَسَرَّبَ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی دررفت

تَسَرَّبَ الْخَبَرُ - خبرمنتشرشد ، پهن شد

تَسَرَّبَ فِي - راه یافت به ، نفوذکرددر

تَسَرَّبَ الْماءُ فِي الْاَرْضِ - آب زمین را خیس کرد ، آب درزمین نفوذکرد

تَسَرَّبَ مِنَ الْماءِ - از آب پر شد ، مملو از آب شد

تَسَرْبَلَ - پوشید

تَسَرَّرَ - معشوقه بازی کرد ، معشوقه برای خود نگاهداشت

تَسَرَّعَ اِلَيْهِ - شتافت بسوی ، شتابید به

تَسَرَّعَ فِی عَمَلِهِ (ص) - شتابکار بود یا شد ، عجولانه عمل کرد ، با دست پاچگی انجام داد

تَسَرُّع - عجله ، شتاب (زدگی) ، تندی ، بی - ملاحظگی ، دست پاچگی

تَسَرَّقَ - اندك اندك دزدید

تَسَرَّقَ السَّمْعَ - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تَسَرَّقَ النَّظَرَ - دزدانه نگاه کرد

تَسَرْوَلَ - شلوار پوشید

تَسْرِيحُ الْجُيُوشِ - از حالت بسیج درآوردن ، انحلال تجهیزات ارتش ، مرخص کردن ارتش

تَسْرِيحَة (ص) - میز توالت ، طریق اصلاح و مرتب کردن موی

تَسَطُّح - مسطح بودن ، صاف یا هموار بودن ، دراز کشیدن

تَسَطَّحَ - مسطح شد ، صاف یا هموار شد (شیئ) ، به پشت خوابید (شخص)

تُسْع - $\frac{1}{9}$: یك نهم

تِسْعَة - نُه ، نُه تا

تِسْعَة اَضْعَافٍ - نه برابر

تِسْعَةَ عَشَرَ - نوزده

تَسَعَّرَ - شعله ور شد ، برافروخت ، مشتعل شد

تِسْعُون - نود ، نودتا

التِّسْعُون - نودمین - نودم

تِسْعَوِيَّة = تُساعِيَّة

تَسْعِير - ارزیابی ، تقویم ، تسعیر ، تعیین نرخ ، برآورد ، نرخ بندی ، تعیین ارز

تَسْعِيرَة - نرخ

تَسَفَّلَ - خودرا پست کرد ، حقیر ساخت ، بکار پست تن درداد

تَسَفَّلَقَ عَلَى (ص) - انگل شد ، طفیلی شد

تَسَقَّطَ الْخَبَرَ - خبر بدست آورد ، خبرجمع - آوری کرد

تَسَقْلَبَ - پشتك زد ، معلق زد

تَسْقِيطُ الْخَيْلِ (ص) - تلوتلو خوردن دراثر سر گیجه (مرض مخصوص اسب وگله)

تَسْقِيفَة - سایبان ، پناهگاه

تَسَكَّعَ الظُّلْمَةَ - کور مالی کرد ، دست مالی کرد ، باکورمالی پیدا کرد

تَسَكَّعَ فِی اَمْرِهِ - درکارخود فروماند

تَسَلَّى - خودرا سرگرم یا مشغول (چیزی) کرد

تَسَلُّح - مسلح شدن

سِباقُ التَّسَلُّحِ - مسابقه تسلیحاتی (در مورد تجهیز سلاح گفته میشود)

تَسَلُّخ - خراشیدن ، پوست رفتگی ، ساییدگی

تَسَلْسُل - پیاپی بودن ، دنبال هم آمدن ، پی در پی بودن

بالتَسَلْسُلِ - متوالیاً ، پیاپی ، دنبال هم ، پی درپی (قید)

تَسَلْسُل الماء - آب روان یا جاری شد ، چکه کرد ، چکید

تَسَلُّط - نفوذ ، سلطه ، غلبه ، حکومت، کنترل، فرمان ، اختیار

تَسَلَّطَ علیٰ - غلبه کرد بر ، فائق شد بر ، مسلط شد بر ، شکست داد ، مغلوب کرد ، تحت کنترل خود در آورد ، حکومت کرد بر ، تحت نفوذ درآورد

تَسَلَّفَ - وام گرفت ، قرار داد وام منعقد کرد (با)

تَسَلُّق - صعود ، بالا رفتن ، پیچیدن دور چیزی وبالا رفتن (درگفتگوی از گیاهی که دور درخت یا چیزی دیگر می‌پیچد)

حَبْل التَسَلُّق - طنابی که برای بالا رفتن از جایی بکارمیبرند ،کمند

تَسَلُّق الْجِبالِ - کوه نوردی

تَسَلَّقَ الشَّجَرَة اَوِالْحائِط - ازدرخت یا دیوار بالا رفت

تَسَلَّقَ السُّلَّم - ازنردبان بالا رفت

تَسَلَّقَ سُلَّمَ الشُّهْرَةِ - مشهورشد ،نامدارگشت

تَسَلَّقَ النَّباتُ - گیاه بدور درخت یا چیزی دیگر پیچید

تَسَلَّلَ - دزدانه راه رفت ، یواشکی رفت ، جیم شـد

تَسَلَّلَ اِلَی الْمَکانِ - دزدانـه راه یافت به ، دزدانه یا پنهانی واردجایی شد ، سینه مال یادولا دولا رفت به

قامَ الفدائیون بِاَعْمالِ التَّسَلُّلِ - کمانـدوها دست بعملیات چریکی زدند

تَسَلَّمَ - دریافت کرد ، گرفت ، تحویل گرفت

تَسَلَّمْتُ خِطابَكَ (مثلا) - نامه ترا دریافت کردم

تَسْلِیَة - سرگرمی ، وقت‌گذرانی ، تفریح

فی تَسْلِیَةٍ مِنَ الْعَیْشِ - در آسـودگـی ، در راحتی

التَّسْلِیَةُ المُفَضَّلَة - سرگرمی یا تفریحی کـه بیشتر از سایر تفریحات مورد علاقه است

تَسْلِیف - وام دادن ، مساعده دادن

تَسْلِیفُ الطُّلّابِ - مساعده دادن به دانشجویان

تَسْلِیم - قبول ، رضایت ، پذیرفتن ، اذعان ، اعتراف ، اعطاء ، تحویل دادن ، تسلیم کردن ، سلام وتعارف کردن

شُرُوطُ التَّسْلِیم (فی الحرب) - پیمان نامـه تسلیم زندانیان (درموقع جنگ)

تَسْلِیم اِلَی الْعَدُوّ - چیزی یا کسی را بدشمن تسلیم

کردن ، تحویل دادن

تَسْلِیمُ الْمُجْرِمِینَ السِّیاسِیِّینَ اِلیٰ حُکُوماتِهِم

تسلیم اسرا یازندانیان سیاسی بدولتهای خودشان، استرداد مجرمان سیاسی

تَسَمّیٰ - نامیده شد ، موسوم شد ، مسمی شد

تَسْمِیَة - نام گذاری ، تسمیه

تَسْمِیَةٌ عِلْمِیَّةٌ - اصطلاح علمی

تَسَمُّع - گوش ایستادن ، استراق سمع کردن ، گوش فراداشتن به

تَسَمَّعَ (ص) - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تَسَمَّعَ اِلَیْهِ - گوش فرا داشت به

فَحْصُ الْقَلْبِ اَوِ الرِّئَتَیْنِ بِالتَّسَمُّعِ - معاینه قلب یا ریه ها بوسیله گوشی ، گوش کردن صداهای اندرونی بدن (بوسیله‌ی گذاشتن گوشی پزشکی روی قلب)

تَسَمُّم - مسمومیت ، فاسد شدگی

اَعْراضُ تَسَمُّم - عوارض مسمومیت

حالَةُ تَسَمُّم - حالت مسمومیت

تَسَمُّمٌ بَوْلِیٌّ - ماندن اوره درخون

تَسَمُّمُ الْجُرْحِ - زخم فاسد شد، عفونی شد

تَسَمُّمٌ دَمَوِیٌّ - مسمومیت خون

تَسَمُّمٌ ذاتِیٌّ - سمی ، دارای سم ، دارای ترکیب سمی

تَسَمَّمَ الرَّجُلُ - مسموم شد (در گفتگوی ازشخص)

اَلتَّسَمُّمُ الرَّصاصِیُّ - مسمومیت که ازسرب حاصل میشود

تَسَمَّنَ - چاق بود یا شد ، فربه بود یا شد

تَسْمِید - کود دادن

تَسَنّیٰ - میسرشد ، ممکن بود یا شد

تَسَنَّی الْاَمْرُ - آماده شد ، مهیا شد

تَسَنَّی الشَّیْئُ - تغییر کرد ، تغییر یافت

تَسَنَّی الْقُفْلُ - قفل بازشد ، گشوده شد

تَسَنَّتِ الْعُقْدَةُ - گره بازشد ، گشوده شد

عِنْدَما تَسْنَحُ الْفُرْصَةُ - هنگامیکه فرصت دست دهد

تَسَنَّمَ - بالا رفت ، صعود کرد

تَسَنَّمَ الْحُکْمَ - برمسند فرمانروایی نشست

تَسَنَّنَ - بمسلك اهل تسنن گرایید ، سنی شد

تَسَنَّنَ بِسُنَّتِهِ - به روش یا سنت او عمل کرد

تَسْنِیمَةُ السَّقْفِ - خرپشته (شیروانی)

تَسْنِین (ص) - دندان درآوردن (در گفتگوی از کودك)

تَسَوَّرَتِ الْمَرْاَةُ - النگو یا دستبند در دست کرد

تَسَوَّرَ الْحائِطَ وَعَلَیْهِ - ازدیوار بالا رفت

تَسَوَّسَ - بید زده شد ، کرم خورده شد

تَسَوَّسَ السِّنُّ اَوِ الْعَظْمُ - دندان یا استخوان فاسد شد ، پوسید ، کرم خوردگی پیدا کرد (در گفتگوی ازدندان)

تَسَوُّس - پوسیدگی ، کرم خوردگی (در گفتگوی از دندان) ، پوسیدگی وفاسد شدگی (در گفتگوی از استخوان وامثال آن)

تَسَوَّقَ - دادوستد کرد (در بازار)

تَسَوَّقَ (ص) - برای خرید ببازار رفت ، خرید کرد

تَسَوَّلَ (ص) - گدایی کرد

تَسَوُّل (ص) - گدایی

تَسْوِيَة - هموار کردن ، صاف کردن ، ترتیب دادن ، تنظیم کردن ، واریز کردن (حساب) ، تعدیل کردن ، وفق دادن ، حل موفقیت آمیز

تحت التَّسْوِيَة (ص) - معوق ، واریز نشده (در گفتگوی ازحساب)

تَسْوِيَةُ اللَّحْمِ - پختن گوشت

تَسْوِيف - مسامحه ، تعلل ، مماطله ، دفع الوقت ، طفره ، تعویق

تَسْوِيق - بازاری کردن کالا

تَسْوِيقَة (ص) - خرید ارزان

تَسَهَّدَ - بیخوابی کشید ، بیدارماند

تَسَهَّلَ الأمرُ - آسان شد ، ساده وسهل شد

تَسَيْطَرَ علی - مسلط بود یا شد بر ، حکمفرما بود یا شد بر ، تحت سیطره یا کنترل خود درآورد

تَسْيِيح (ص) - آب کردن ، ذوب کردن

تَشاءَمَ - بدبین شد

تَشاؤُم - بدبینی

تَشابُه - شباهت داشتن ، همانندی

تَشاحَنُوا - با همدیگرمشاجره کردند ، ستیزه کردند ، نزاع یا دادوبیداد کردند

تَشادَفَ - تاب خورد ، باین سو و آنسو افتاد ، تعادل خودرا ازدست داد

تَشارَكَ مع - شرکت کرد با ، شریك شد با ، باکسی درامری شرکت جست

التَّشارِين - کنایه ازفصل پاییز ، برگهای درخت توت که در دوماه تشرین اول ودوم می چینند وبه گاو وغیره میدهند

تَشاغَلَ بِهِ - مشغول شد به ، اشتغال ورزید به

تَشامَخَ - تکبر کرد ، خودرا برتر از دیگران پنداشت

تَشاوَرَ مع - مشورت کرد با ، نظر کسی را در باره‌ی امری جویا شد

تَشايَعُوا علی أمْرٍ - موافقت کردند بر ، توافق کردند بر

تَشَبَّبَ - از ایام جوانی یادکرد ، ازخوشی‌های روزگارجوانی سخن بمیان آورد ، دوباره جوان شد ، زندگی تازه یافت

تَشَبُّب - تجدید جوانی یا تجدید خاطره‌ی آن

تَشَبَّبَ بِالفَتاةِ - توصیف دختر جوان کرد ، تشبیب بکار برد (درقصیده)

تَشَبَّثَ بِكَذا - بچیزی متوسل شد ، متشبث شد

تَشَبَّثَ - تمسك ، توسل ، دست آویزی ، تشبث

تَشَبَّعَ - اشباع شد ، سیر شد ، دارای رنگ یکدست وخالص شد (در گفتگوی ازچیزی که رنگ آمیزی کرده اند)

تَشَبَّعَ بِرَأْيٍ اَوْفِكْرَةٍ - فلان نظریه یا ایده او را بخود مشغول داشت

تَشَبَّكَ - درهم وبرهم شد ، مغشوش شد ، پیچیده وبغرنج شد ، اغتشاش شد

تَشَبَّهَ بِهِ - شبیه شد به ، تقلید کرد از ، پیروی کرداز

تَحْتَ الشُّبْهَةِ - مشکوك ، مشتبه

تَشْبِيحٌ - در سخن گفتن با دست و سر اشاره کردن

تَشْبِيهٌ - مقایسه کردن ، تشبیه کردن

تَشَتَّى بِالْمَكَانِ - به قشلاق رفت ، در جایگاه زمستانی اقامت کرد

تَشَتَّتَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، متشتت شد

تَشْتِيتٌ - متفرق کردن ، پراکنده کردن ، متشتت کردن

تَشَجَّعَ - جرأت یافت ، دلیرشد ، تشجیع شد ، تشویق شد

تَشْجِيعٌ - جرأت دادن ، دلیر کردن ، تشجع کردن ، تشویق کردن

تَشْحِيمُ الْآلاتِ - روغن زدن به ماشین آلات ، روغن کاری یا گریس کاری ماشین وغیرآن

تَشْحِيمُ السَّيَّارَةِ - روغن کاری اتمبیل ، گریس کاری

تَشَخَّصَ لَهُ - پدید شد برای ، ظاهر شد ، در برابر کسی نمایان شد

تَشْخِيصُ رِوائِيٍّ - نمایش دادن ، درنقش کسی بازی کردن (درتماشاخانه مثلا)

تَشَدَّدَ - قوی شد ، سخت شد ، نیرومند شد

تَشَدَّقَ بِكَلامِهِ - کشیده حرف زد ، تنبلانه ادا کرد

تَشْدِيدٌ - فشار ، سختگیری ، اصرار ، پافشاری، تقویت کردن، علامت تشدید که روی حرف میگذارند تا محکم ادا شود

تَشَذَّرُوا - متفرق شدند ، پراکنده شدند ، ازهم پاشیدند

تَشْذِيبُ الشَّجَرِ - شاخه های درخت را زدن ، پیراستن ، پایش کردن

تَشَرَّبَ - مکید ، جذب کرد ، آشامید ، فرو برد

تَشَرَّدَ - آواره شد (درگفتگوی ازشخص) ، منحرف شد (درگفتگوی ازذهن)

تَشَرُّدٌ - آوارگی ، ولگردی

تَشَرَّدَ الْقَوْمُ - پراکنده ومتفرق شدند ، از هم پاشیدند

تَشَرَّطَ فِی عَمَلِهِ - در کارخود ظرافت و پاکیزگی بکار برد

تَشَرَّطَ عَلَیْهِ (ص) - شرایط سنگین وضع کرد بر

تَشَرَّفَ - مفتخر شد ، مشرف شد ، افتخار پیدا کرد

تَشَرَّفَ بِمُقَابَلَةِ جَلالَةِ الْمَلِكِ - به حضور اعلیحضرت شرفیاب شد ، باریافت

تَشَرَّفْنا! - مشرف شدیم (در جواب کسیکه می گوید مشرف فرمودید)

تَشَرُّنُ بَقَرَه - گاوش را در فصل پاییز چرانید

تَشْرِیحٌ - کالبد شکافی ، قطع ، تقطیع ، تجزیه ، موشکافی ، تدقیق

عِلْمُ التَّشْرِیحِ - آناتومی ، علم تشریح ، کالبد شناسی

غُرْفَةُ التَّشْرِیحِ - اطاق تشریح

تَشْرِیحُ الْمُقَابَلَةِ - تشریح جانوران

تَشْرِیحِیٌّ - مربوط به تشریح یا کالبد شناسی

تَشْرِیشُ الْجُذُورِ - ریشه دواندن ، ریشه گرفتن

تَشْرِیطُ الْجِلْدِ - نشترزنی

تَشْرِیعٌ - قانون گذاری ، وضع کردن قانون

جَمْعِیَّةٌ تَشْرِیعِیَّةٌ - هیئت مقننه

سُلْطَةُ التَّشْرِیعِ ، سُلْطَةٌ تَشْرِیعِیَّةٌ - قوه ی مقننه

تَشْرِیعِیٌّ - مربوط به قانون گذاری

تَشْرِیفَاتِیٌّ (ص) - رئیس تشریفات

تَشْرِیفَةٌ (ص) - آیین ، تشریفات ، جلسه رسمی ، مراسم

تِشْرِینُ الْأَوَّلِ (غ) - ماه دهم مطابق با اکتبر

تِشْرِینُ الثَّانِی (غ) - ماه یازدهم مطابق با نوامبر

تَشَطَّرَ (ص) - مهارت نشان داد ، زرنگی و چابکی ازخود نشان داد

تَشْطِیبٌ - تشریح کردن ، قطع کردن ، بریدن ، تکه تکه کردن

تَشْطِیبٌ (ص) - تمام کردن ، تکمیل کردن ، باتمام رساندن ، انجام دادن

تَشْطِیبُ الْجِلْدِ - نشترزنی

تَشْطِیبُ الْحِسَابَاتِ (ص) - حساب را در دفتر ثبت کردن ، بدفتر کل انتقال دادن

تَشْطِیفٌ - شستن ، آب کشیدن

حَوْضُ تَشْطِیفٍ - روشویی

تَشَظَّی - شکافت ، شکست ، خرد شد ، شکاف خورد یا برداشت ، ریزریز شد

تَشَعَّبَ - تقسیم شد ، منشعب شد ، شاخه شاخه شد

تَشَعُّبٌ - منشعب شدن ، شاخه شاخه شدن (در گفتگوی از رودها ، جاده‌ها ، اجتماعات ، امور تجاری و مانند اینها)

تَشَعَّبَتِ الآراءُ (مثلاً) - نظریات با هم اختلاف پیدا کرد

تَشَعشُع - تشعشع پیدا کرد ، پرتوافکند ،درخشید، تابید ، شعاع افکند

تَشَعلَق (ص) - آویزان شد به ، گیر کرد به

تَشغیل - بکارگماشتن ، ایجاد کار کردن

تَشغیلُ الأَیدِی العاطِلَة - ایجاد کار برای بیکاران

دارُ تَشغیلِ الفُقَراء - نوانخانه (کارخانه یی که در آن گدایان تندرست را بکاروامیدارند)

تَشَفّی - شفا یافت ، بهبود یافت

تَشَفّی مِن خَصمِه - ازدشمن انتقام گرفت

تَشَفَّع لَه اَوفِیه اِلی فُلانٍ - شفاعت کسی را نزد دیگری کرد ، وساطت کرد نزد

تَشَقَّق الحَجَرُ وغَیرُه - سنگ ترکید ، خردشد

تَشَقَّق الخَشَب - چوب ترك برداشت ، شکاف برداشت

تَشَقلَب (ص) - پشتك زد ، معلق زد

تَشَکّی اِلَیه مِن کَذا - ازچیزی نزد کسی شکایت برد ، شکوه کرد

تَشَکَّرَ لَهُ - تشکر کرد از

تَشکیل - تشکیل دادن ، تنوع دادن، گوناگون یا مختلف کردن

تَشکیل - اعراب گذاری (روی حروف)

التَّشکیلُ العَسکَرِیّ - سازمان ارتش ، سازمان نظامی

تَشکِیلَة (ص) - یك مجموعه از آثار متنوع یا سریال

تَشَمَّز وَجهُه - عبوس شد ، اخمو گشت ، ترشرو شد

تَشَمَّس - خود را با آفتاب گرم کرد ، آفتاب گرفت ، درآفتاب درازکشید

تَشَمَّل بِالشَّملَةِ - خودرا در عبا یا جامه فراخ بپیچید

تَشَمَّم - بوکشید

تَشَمُّم - بوکشیدن

تَشَمُّمُ الأَخبارِ - اخباررا از اینطرف و آنطرف بدست آوردن

تَشَنَّج - تشنج پیدا کرد ، متشنج شد ، تکان خورد ، منقبض شد (درگفتگوی از عضله ومانند آن)

تَشَنُّج - انقباض ، جمع شدگی ، چروك شدن ، تشنج موضعی ، تکان خوردن

تَشَوُّش - شوریده شدن ، مشوش شدن

تَشَوَّش (ص) - مبتلا بسیفلیس شد

تَشَوَّش عَلَیهِ الأَمرُ - کارش مشوش شد،مغشوش شد ، درهم وبرهم شد

تَشَوَّف اِلی - توقع و انتظار چیزی را داشت ، منتظرچیزی شد

تَشَوَّه - مسخ شد ، بد ریخت شد ، بی قواره گشت

تَشَوُّه - مسخ شدگی ، بد ریختی ، بی‌قوارگی ، تغییرشکل ، تحریف

تَشْوِیش - اضطراب،درهم و برهمی ، دل‌واپسی، دست پاچگی

تَشْوِیش (ص) - سیفلیس

تَشَهّی - آرزو کرد ، اشتیاق ومیل داشت به

تَشْهِیر - رسوا کردن

تَشَیُّط - کِز خورد ، کمی سوخت ، روی چیزی سوخت (مانند پشم قالی وامثال آن)

تَشَیْطُن - شیطنت کرد ، مانند شیطان رفتار کرد

تَشَیُّع - طرفداری ، جانبداری

تَشَیَّعَ لَه - طرفداری کرداز ، جانبداری کرداز، پشتیبانی کرداز

تِشیك (غ) - ملت چکسلواکی ، ملت چك

تِشیکوسْلُوفاکِیا (غ) - کشور چکسلواکی

تَشْیِید - برپاکردن ، دایر کردن ، ساختن ، بناکردن

تَصابیٰ - کودکانه‌رفتار کرد ، ببازیهای کودکانه پرداخت ، بچگی کرد

تَصابیٰ (ص) - جوانی را ازسر گرفت

تَصابیَ الْمَرأة - عشقبازی کرد با زن

تَصاحَبَ مَعَ - معاشرت کرد با ، طرح دوستی ریخت با ، رفاقت کرد با

تَصاحَبا - با یکدیگردوستانه رفتار کردند

تَصادَفا - با یکدیگر برخورد کردند

تَصادَمَ الرّایانِ مثلاً - دو نظریه باهم اصطکاك پیدا کرد ، مغایرت پیدا کرد ، اختلاف پیدا کرد

تَصادَمَ الْقِطارانِ (مثلاً) - دوقطار باهم تصادف کرد

تَصارِیح عَسْکَرِیَّة - دستورها یا اوامر نظامی، اعلامیه‌های نظامی

تَصارِیف الدَّهْرِ - تغییرات روزگار ، انقلابات دهر

تَصاعَبَ - سخت گرفت

تَصاغَرَ - با فرومایگی یا پستی رفتار کرد

تَصافُّوا - صف کشیدند ، بصف ایستادند

تَصالَحُوا - مصالحه‌کردند ، از در دوستی در-آمدند

تَصامَّ عَنِ الْحَدِیْث - خود را بناشنوایی یا کری زد ، بی اعتنا بود (نسبت بگفته کسی)

تَصامِیم - طرحها ، نقشه‌ها ، طراحی‌ها

تَصَبّیٰ (ص) - جوانی را ازسر گرفت

تَصَبّیٰ - ببازیهای کودکانه پرداخت ، بچگی کرد

تَصَبّیَ الْمَرأة - عشقبازی کرد با زن

تُصْبِحُون عَلیٰ خَیْر - شب بخیر (این جمله را شب در هنگام خدا حافظی میگویند)

تَصَبَّر - شکیبایی کرد ، صبر کرد

تَصْبِيرَةُ البَطْنِ (ص) - خوراك جزئی (در محاوره‌ی عوام) ته بندی

تَصَحَّفَ - تحریف شد ، نادرست تعبیر شد

تَصْحِيف - در نوشته یا گفته تغییر دادن ، خطا کردن

تَصْحِيف (فِی الطِّباعَةِ) - (در فن چاپ) کلیشه سازی

وَرَق تَصْحِيف - کاغذ کلیشه سازی ، کاغذی که برای کلیشه کردن تهیه میکنند

تَصَدّیٰ (لَه) - مخالفت کرد با ، مانع شد ، مانع ایجاد کرد برای

تَصَدَّرَ الحَفْلَة - درصدر مجلس نشست

تَصَدَّرَ لَهُ - مخالفت کرد با ، مانع شد

تَصَدَّرَ المَجْلِس - ریاست شورایی را بعهده گرفت

تَصَدَّعَ - شکافت ، ترکید ، شکست ، خرد شد

تَصَدَّعَ الصَّباحُ - سپیده دمید ، صبح طلوع کرد

تَصَدَّفَ الامر - رخ داد ، اتفاق افتاد

تَصَدَّفَ عَن - اجتناب کرد از ، اعراض کرد از ، روگرداند از

تَصَدَّقَ - صدقه داد

تَصدیر - مقدمه ، سرآغاز ، پیش گفتار (برای کتاب وامثال آن)

تَصْدِيرُ البَضائِع - صادر کردن کالا (بخارج)

تَصْدِيق - پذیرفتن ، باورداشتن ، قبول یا تصدیق کردن ، تصویب ، تأیید ، ابرام

سُرْعَةُ التَّصْدِيق - زود باوری ، خوش باوری ، ساده‌لوحی

سَرِيعُ التَّصْدِيق - زود باور ، خوش باور ، ساده‌لوح

تَصَرَّفَ - رفتار کرد ، عمل کرد

تَصَرُّف - رفتار ، سلوك ، اختیار

مُطْلَقُ التَّصَرُّف - خود مختار ، مطلق العنان ، آزاد در رفتار

بِتَصَرُّف - آزادانه

تَحْتَ تَصَرُّفِه در اختیار او

تَصْرِيح ج تَصْرِيحات - اظهار ، آگهی ، اخبار ، اعلان ، اعتراف ، اظهارنامه ، بیان ، اعلامیه ، بیانیه

تَصْرِيح (ص) - اجازه ، پروانه (کسب و امثال آن) ، جواز

اَدْلیٰ بِتَصْرِيح - اظهارداشت ، بیان داشت

تَصْرِيحَة - اجازه گمرکی وغیر آن

تَحْتَ التَّصْرِيف (ص) - آماده جهت فروش یا واگذاری

تَصْرِيفُ البَضائِع - مصرف کردن کالا بوسیله فروختن

تَصْرِيفُ النُّقود - پول خرد کردن ، تبدیل پول

تبدیل ریال مثلا به دولار

تَصْرِيفُ الْوَرَمِ - تحلیل بردن ورم

تَصَعَّبَ (ص) - سخت گرفت

تَصَعَّبَ الْأَمْرَ - کاررا سخت کرد ، مشکل کرد

تَصَعَّدَ (ص) - تبخیر شد ، بخار شد ، بصورت بخار درآمد

تَصْغِيرٌ - کم کردن ، کوچك کردن ، تحقیر کردن

تَصَفَّحَ الْأَمْرَ - مورد مداقه قرار داد ، مورد مطالعه دقیق قرار داد

تَصَفَّحَ الْجَرِيدَةَ - روزنامه را مطالعه کرد یا ورق زد

تَصَفَّحَ الْكِتَابَ - کتاب را ورق زد ، مطالعه کرد

تَصْفِيَةٌ - تصفیه ، پالودن

تَصْفِيَةُ الْأَشْغَالِ - واریزی حساب ، پرداخت بدهی ، تصفیه حساب

عربة تصفية (في سِكَّةِ الْحَدِيدِ) (ص) - واگن انتقال (درراه‌آهن)

فارَة تَصْفِيَة (ص) - یك نوع رنده مخصوص به لبه‌های تخته

مأمورُ التَّصْفِيَةِ - مامور تصفیه (درداد گستری)، مدیر تصفیه (دربازرگانی)

تَصْفِيحٌ - فلزپوش کردن، زره‌پوش کردن ، دارای روکش کردن با فلز

تَصْفِيفٌ - مرتب کردن موی سر وغیره

تَصْفِيقٌ - کف زدن

تَصْفِيق وَهُتاف - کف زدن وهورا (کشیدن)

تَصَلَّى - خودرا گرم کرد

تَصَلَّبَ - سخت شد ، سفت شد

تَصَلُّبٌ - سختی ، سفتی ، خشك شدگی

تَصَلُّبُ الشَّرايين - تصلب شرایین

تَصَلَّبَ معه - بخشونت رفتار کردبا ، سختگیری کرد بر

تَصَلْصَلَ - صدا کرد (در اثر بهم خوردگی یا شکستگی) ، «دَرْقی» یا «طَقّی» صدا کرد

تَصَلَّفَ - خود ستایی کرد ، لاف زد

تَصْلِيحُ الْأَحْذِيَةِ - تعمیر کفش ، پینه دوزی

تَصْلِيحات - تعمیرهای مکانیکی وغیرآن

تَصْمِيم - تصمیم ، عزم ، اراده

تَصْمِيم (ص) - طرح ، نقشه ، طراحی کردن (برای لباس ومانندآن)

تَصْمِيمُ الْأَزْيَاءِ - طراحی لباس

تَصَنَّعَ - تظاهر کرد ، ریا کرد ، چیزی‌را بخود بست ، ساختگی عمل کرد (ضد طبیعی)

تَصَنَّعَ - مزین شد ، زینت گرفت ، زیور یافت

تَصَنُّع - تظاهر ، ریاکاری ، ساختگی

تَصَنُّع - ظاهرسازی ، خودرا آراستن

تَصْنِيعُ الْبِلادِ - صنعتی کردن کشور

تَصَنُّعِی - مصنوعی ، مربوط بامور ساختگی یا غیر طبیعی

تَصْنِیف - تالیف کردن (کتاب وامثال آن) ، تنوع دادن ، گوناگون کردن

تَصْنِیفُ الْاَنْوَاع - طبقه بندی کردن

تَصْنِیفَة (ص) - یك مجموعه از اشیاء متنوع یا یك مجموعه جور وسریال

تَصَوَّرَ لَهُ الشَّیْئُ - چیزی بنظرش رسید ، خیال کرد ، بمخیله‌اش خطور کرد ، چیزی در نظرش متصور شد

تَصَوَّرَ الشَّیْئَ - چیزی را تصور کرد ، در قوه خیال مجسم کرد

تَصَوُّر - تصور ، تخیل

تَصَوُّرِیّ - تخیلی ، مربوط به تصور یا خیال

الْمَذْهَبُ التَّصَوُّرِیّ - ایده آلیسم

تَصْوِیب - تصحیح کردن

تَصْوِیبُ الْاَغْلَاط - تصحیح اغلاط

تَصْوِیبُ الرَّقْمِ - تصحیح شماره یا عدد

تَصْوِیت - فریاد زدن ، جیغ وداد کردن

تَصْوِیت (لِلْاِنْتِخَاب) - رأی‌دادن درانتخابات

حَقُّ التَّصْوِیت - حق رأی

تَصْوِیر - ترسیم کردن، نقاشی کردن، مطلبی‌را با عکس‌فهماندن ، توضیح ، توصیف ، عکاسی کردن

یَسْتَحِقُّ التَّصْوِیر - جالب ، بدیع ، شایان تصویر ، شایسته اینکه نقاش شود ، قابل عکس برداری

تَصْوِیر بِالْاَلْوَانِ - نقاشی کردن

اَلتَّصْوِیرُ الشَّمْسِیّ - عکاسی کردن ، فتوگرافی

آلَةُ التَّصْوِیر (الشَّمْسِیّ) - دوربین عکاسی

تَصْوِیر مَائِیّ - نقاشی آب رنگ

فَنُّ التَّصْوِیر اَوِ التَّرْسِیم - نقاشی

تَصْوِیرَة - عکس

تَصَیَّفَ - به ییلاق رفت ، تابستان را در ییلاق گذراند

تَصَیُّف ، تَصْیِیف - به ییلاق رفتن ، تابستان را در ییلاق گذراندن

تَضَاءَلَ - حقیر و پست شد ، کم شد ، کوچك شد ، لاغرشد ، ضعیف شد ، نقصان یافت ، ناچیز شد

تَضَاؤُل - رو بضعف گذاشتن ، رفته رفته کم یا کوچك شدن ، ضعف ، ناچیزی

تَضَادّ - تضاد ، ضدیت ، مخالفت ، تباین

تَضَادَّا - با یکدیگر مخالفت یا ضدیت کردند

تَضَارُب - تناقض ، کشمکش ، مغایرت ، برخورد ، تصادم ، اصطکاك

تَضَارَبَ الْقَوْلَانِ - دو نظریه یا گفته باهم مغایرت پیدا کرد ، متناقض شد

تَضارَبا - با یکدیگر کتک کاری کردند

تَضاعَف - دو برابر شد ، دوچندان شد

تَضامَّ القَوْمُ - با همدیگر متحد شدند ، اتحاد واتفاق کردند

تَضامُن - حقـوق متقابل ، تعهدات متقابل ، همبستگی ، اتحاد ، ضمانت یا مسئولیت مشترك

بِالتَّضامُنِ - مشتركاً ، بطور دسته جمعی

تَضايَق - ناراحت ومكدرشد ، حواسش پرت شد

تَضايَق مالِيّاً اَوْ عاطِفِيّاً - درمضيقه مالی افتاد ، بی پول شد . خسیس شد

تَضايَق مِنْهُ - ملول شد ، خسته شد از

تَضَجَّر - دلتنگ بود یا شد ، ناراحت شد ، بی-قرارشد ، ناراضی ومكدرشد

تَضَحْضَحَ السَّرابُ - سوسو زد (درگفتگوی از سراب یا چراغ وامثال اینها)

تَضْحِيَةٌ ج تَضْحِيات - فداکاری

تَضَخَّم - بزرگ شد ، برآمدگی پیداکرد

تَضَخُّم - افزایش حجم ، بزرگ شدن

تَضَخُّم الاِنْتاجِ - محصول زیاد ، تولید بیش از مورد نیاز

تَضَخُّم الاَوْراقِ المالِيَّةِ - تورم اسکناس یا پول

تَضَخُّم العُمْلَةِ - تورم پول

تَضَخُّم مالِي - تورم مال و ثروت ، افـزایش زیاد ثروت

تَضَخُّم مَرَضِيّ - (از نظر پزشکی) بزرگ - شدگی بدن انسانی (دراثر بیماری) ، رویش زیاد ، ازدیاد تنمیه

تَضَخُّم النَّقْدِ - تورم پول

تَضَرَّر - زیان دیـد ، خسارت باو وارد شـد ، متضررشد

تَضَرَّر (ص) - شکایت وگله داشت از چیزی یا کسی

تَضَرُّع - التماس ، درخواست ، لابه ، استغاثه

تَضَرَّع اِلَيْهِ - زاری کرد نزد ، تضرع کـرد ، اظهار فروتنی کرد ، درخواست کرد از ، التماس کرد ، استغاثه کرد

تَضَعْضَع - فروریخت ، متزلزل شد ، ویـران شد ، منهدم شد ، ضعیف یا ضعیف‌ترشد

تَضَلَّع مِنَ العِلْمِ - درفلان علم مهارت داشت یا مهارت پیدا کرد ، ید طولی داشت در

تَضْلِيل - گمراه کـردن ، فریب دادن ، گـول زدن

تَضَمَّر - لاغرشد ، باریك شد

تَضَمَّن - شامل بود یا شد ، متضمن بود یا شد

تَضْمِيد - پانسمان ، زخم بندی

تَضَوَّر - بخود پیچید (ازدرد)

تَضَوُّع - پراکنده شدن بوی خـوش ، خوشبو شدن جایی ازبوی گل وامثال آن

تضوّعَ الرّائحةِ - پراکنده شدن بوی خوش ، بوی خوش دادن

تضوّعَ المِسْكُ - بوی خوش داد (در گفتگوی ازمشك ومانند آن)

تَضْييق - باریك كردن ، تنگ كردن ، فشار (آوردن)

تضييق الخِناق - ستم کردن، ظلم و بیداد کردن، تعدی ، فشار ، ستم

تضييق الرِّباط - محکم بستن ، سفت بستن (درگفتگوی از بند ، ریسمان ، کراوات وامثال اینها)

تَطاوَلَ - دست درازی کرد

تَطاوَلَ علی - تعدی وتجاوز کرد بر ، ظلم کرد بر

تَطاوَلَ عليهِ الدَّهْرُ - روزگار براو تعدی کرد یا دراز شد

تَطاوَلَ عليهِ العَهْدُ - روزگارش درازشد

لم تطأه القدم - جایی که پای آدمی بدان نرسیده است

تَطايَرَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، پاشید

تَطبّب - مداوا شد ، معالجه شد ، ادعای طبابت کرد ، خودرا طبیب جا زد

تَطبّع - ظاهرسازی کرد ، خودرا آراست ، خود را بحالت طبیعی وانمود کرد

تطبّع (بِطِباعِ ابيهِ مثلاً)- دارای خوی پدرش شد

تطبّق - بسته شد ، روی هم آمد

تطبّق البِناءُ (ص) - ساختمان فروریخت

تطبّلُ البطنِ - باد یا نفخ شکم

تَطْبِيب - حرفه پزشگی پیشه کردن ، طبابت کردن

تطْبِيق - توافق ، سازش ، جرح وتعدیل، اجرا، استعمال

تَطْبِيق (ص) - تاه کردن ، تاه زدن

تَطْبِيق - عملی ساختن

تَطْبِيقِيّ - عملی ، بکار بردنی ، مربوط باجرا یا استعمال کردن

تطرّف - افراط کرد ، از حد اعتدال تجاوز کرد

تطرّق اليهِ - روانه شد بسوی ، راه یافت به ، رخنه کرد به

تطرّق اليهِ الشّكُّ - تردید بدلش راه یافت ، شك كرد

تطريز - برودری ، گلدوزی ، نقش ، گل و بوته ، قلابدوزی

تطعّم - چشید

تَطْعِيم - مایه کوبی ، واکسیناسیون

تطعيم الخشبِ اوِ المعدنِ بالصّدفِ اوِ الفضّةِ - چوب یا فلزرا صدف نشان یا نقره نشان کردن ، خاتم سازی

تطعيم صِنّارةِ صيدِ السّمكِ - سر قلاب ماهی -

گیری طعمه گذاشتن (جهت صید ماهی)

اَلتَّطْعِیمُ ضِدَّ الْمَرَضِ - مایه کوبی بر ضد بیماری

تَطْعِیمُ النَّبَاتِ - پیوند زدن درختان

تَطَفَّلَ - انگل شد ، طفیلی شد

تَطَفَّلَ عَلَیٰ - مزاحم کسی شد ، مخل آسایش کسی شد

تَطَلَّبَ - اقتضا کرد ، مستلزم بود ، ایجاب کرد

تَطَلَّعَ اِلَیْهِ - نگاه کرد به

تَطَلَّعَ فِیْهِ (ص) - خیره شد به

تَطَوَّی الثُّعْبَانُ - مارحلقه زد

تَطَوَّحَ - بمخاطره افتاد ، بخطر افتاد

تَطَوَّحَ - تلو تلو خورد ، تعادل خود را از دست داد

تَطَوَّرَ - تحول پیدا کرد ، دگرگون شد ، تغییر کرد

تَطَوُّر - تحول ، سیر تکاملی ، تکامل تدریجی (مجازاً) ظهور تدریجی و پی در پی ، توسعه ، بسط ، نشر

تَطَوُّر عُضْوِیّ تکامل عضوی یا اندامی

نَظَرِیَّةُ اَوْمَذْهَبُ التَّطَوُّرِ - فرضیه تکامل اصالت تکامل

اَلتَّطَوُّرَاتُ الْمُقْبِلَةُ - تحولات آینده

تَطَوُّرِیّ - تکاملی ، مربوط به تحول یا تکامل

تَطَوَّسَ - خودفروشانه گام زد ، جلوه کنان خود را درمعرض درآورد

تَطَوَّعَ - داوطلب شدن برای خدمت یا جنگ یا کمك ، داوطلبی برای کاری یا برای خدمت سربازی

تَطَوَّعَ بِالْعَمَلِ - داوطلب کاری شد

تَطَوَّعَ فِی الْجُنْدِیَّةِ - داوطلب سربازی شد

تَطَوَّفَ بِالشَّیْءِ - پیرامون چیزی گردش کرد

تَطَوَّقَتِ الْحَیَّةُ - مارحلقه زد

تَطْوِیق - محاصره ، پیرامون گرفتن

تَطْوِیق - گردن بند یا النگو بگردن یا دست کسی کردن

تَطْوِیل - دراز کردن ، بلند کردن ، امتداد دادن ، بسط دادن

تَطْوِیلَة - قسمت اضافی ، قسمت الحاقی

تَطْهِیر - ضد عفونی کردن ، گند زدایی ، (مجازاً) تصفیه کردن دستگاهی ازعوامل فساد

تَطَیَّرَ بِالشَّیْءِ وَمِنْهُ - چیزی را شوم دانست ، نحس دانست ، بد بین بود نسبت به ، فال بدزد

تَظَارَفَ - خودرا ظریف و زیبا وانمود کرد ، خودرا باهوش ونکته سنج جلوه داد

تَظَاهَرَ بِالْاَمْرِ - تظاهر کرد به ، نشان داد ، ارائه داد

تَظَاهَرَ بِکَذَا - تظاهر کرد به، ادعا کرد، مدعی شد

تَظاهَرَ القَوْمُ - بهمدیگر کمك کردند، ازهمدیگر پشتیبانی کردند

تَظاهُرَة - میتینگك ، تظاهرات (اعتراض آمیز)

تَظاهَرُوا - تظاهرات کردند ، میتینگك دادند

تَظَرَّفَ=تَظارَفَ

تَظَلَّلَ - در زیر سایبان نشست ، درسایه‌ی چیزی نشست

تَظَلَّمَ - شکایت نزد کسی برد ، تظلم کرد

تَظْهِيرُ الصُّكُوكِ المالِيَّةِ - پشت نویسی چك ، جیروکردن ، ظهرنویسی

التَّعائِع - اراجیف ، یاوه‌سراییها ، شایعات بی اساس

تَعاتَبَ الصَّدِيقانِ - دودوست یکدیگرراسرزنش کردند ، نکوهش کردند

تَعادُل - تناسب ، تعادل ، تساوی ، موازنه

تَعارُضُ الآراءِ - برخورد آراء وعقاید

تَعارَضَ مَعَ - مخالف بود با

تَعارَفَ القَوْمُ - با همدیگر آشنا شدند

حَفْلَة تَعارُف - جلسه معارفه

تَعارَكَ القَوْمُ - با همدیگر جنگیدند ، نزاع کردند

قَدَّمَ تَعازِيَهُ اِلَى - تسلیت گفت به

تَعاسَة - بد بختی ، بیچارگی ، بدی ، پستی ، تهیدستی ، نکبت

تَعاسَرَ الأَمْرُ - مشکل بود یا شد ، سخت بود یا شد

تَعاشَرُوا - با همدیگرمعاشرت کردند

تَعاضَدُوا - همکاری کردند ، بهمدیگر کمك کردند

تَعاطَى - تناول کرد ، خورد

تَعاطَى الأَمْرَ - اقدام کرد به ، مبادرت کرد به

تَعاطَى الدَّواءَ - دارو استعمال کرد ، دوا خورد

تَعاطَى الصِّناعَةَ - حرفه یا صنعتی‌را پیشه کرد، تمرین کرد

تَعاظَمَ - تکبر کرد ، خودرا بزرگ دانست ، فخر کرد

تَعاظَمَ الأَمْرُ - مهم و بزرگ بود یا شد (در گفتگوی ازامری)

تَعافَى - شفا یافت ، بهبود یافت

تَعافُهُ النَّفْسُ - نفرت‌انگیز ، زننده (چیزی که نفس ازآن کراهت دارد)

بِالتَّعاقُبِ - بتناوب ، بنوبت ، پی در پی ، متوالیاً

عَلَى التَّعاقُبِ - پی در پی ، متوالیاً

تَعاقَبُوا - از پی همدیگر آمدند

تَعاقَدَ مَعَهُ - قرارداد منعقد کرد با ، پیمانکاری یا مقاطعه کاری کرد

تَعاكَسَ - منعکس شد (درگفتگوی از نور و امثال آن)

تَعاكَسَ - وارونه شد ، معکوس شد

تَعالَ ! - بیا !

تَعالَى - بزرگ بود یا شد ، عالی ومجلل بود یا شد ، مرتفع بود یا شد

اللهُ تَعالَى - خدای بزرگ

تَعالَجَ المَرِيضُ - تحت معالجه قرار گرفت

تَعامَى - تظاهر بکوری کرد ، خودرا کوروانمود کرد

تَعامَى عَنْ - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد از

تَعامَلَ القَوْمُ - با همدیگر معامله کردند

تَعانَقَ الرَّجُلانِ - یکدیگررا درآغوش کشیدند، معانقه کردند

تَعاوُنٌ - همکاری

تَعاوَنَ القَوْمُ - همکاری کردند، بهمدیگر کمک کردند

تَعاوُنٌ ثَقافِيٌّ - همکاری فرهنگی

تَعاوُنٌ عَسْكَرِيٌّ - همکاری نظامی

التَّعاوُنُ المُتَواصِلُ - همکاری پی گیر ، کمک مداوم یا مستمر

التَّعاوُنُ الوُدِّيُّ - کمک یا همکاری دوستانه

تَعاوُنِيٌّ - تعاونی ، مربوط بهمکاری

نِقابَةٌ تَعاوُنِيَّةٌ - اتحادیه اصناف ، سندیکای اصناف ، انجمن تعاونی

تَعاهَدَ - رسیدگی ومواظبت ، هم عهد شدن

التَّعايُشُ السِّلْمِيُّ - همزیستی مسالمت آمیز

تَعِبَ - زحمت کشید ، رنج برد ، سخت کار کرد، رنج کشید ، خسته بود یا شد

تَعَبٌ - خستگی ، رنج ، ملالت،زحمت ، دردسر، ناراحتی ، بیزاری

تَعِبٌ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعِبَ مِنْهُ - خسته شد از ، سیر وبیزارشد از

تَعْبِئَةُ الجَيْشِ - بسیج کردن ارتش

التَّعْبِئَةُ العامَّةُ - بسیج عمومی

تَعْبانُ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعَبَّدَ - عبادت کرد ، بعبادت پرداخت

تَعَبُّدٌ - عبادت کردن ، بعبادت پرداختن

تَعْبِيدٌ - سنگ فرش کردن جاده ، شوسه کردن راه

تَعْبِيرٌ - شرح ، تفسیر ، بیان ، اظهار

وبِتَعْبِيرٍ آخَرَ - بعبارت دیگر ، بعبارة اخری

لايُمْكِنُ التَّعْبِيرُ عَنْهُ - نگفتنی ، غیرقابل شرح، اظهار یا بیان نکردنی

تَعَتَّى - نافرمانی کرد ، عصیان کرد

تَعْتَعَ - جابجا کرد ، بزور (چیزی را) کشید ، تکان داد

تَعْتَعَ فِي الكَلامِ - لکنت پیدا کرد ، درسخن گفتن گیر کرد ، بالکنت گفت

تعجب منه - درشگفت شداز . تعجب کرداز

تعجرف - تکبر کرد ، مغرور بود یا شد

تعجل - شتاب کرد ، عجله کرد ، با سرعت عمل کرد

تعد (التعدی) - تخلف ، تجاوز ، تعرض، حمله، تعدی وستم

تعدی - ازحد تجاوز کرد ، تخلف کرد

تعدی علی - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ، تجاوز کرد به ، تعرض کرد

تعدی علی حقه - حق کسی را پایمال کرد

تعداد - شمارش ، احصاء (کردن)

تعداد الانفس - سرشماری

تعدد - متعدد شد ، زیادشد

تعدد - زیادی ، تعدد ، متعدد بودن

تعددالالهة - شرك ، اعتقاد به بیش ازیك خدا

تعدید المیت - مرثیه (سرایی)

تعدیل - تعدیل کردن ، متعادل کردن ، تغییریا تصرف درمعنی ، تعدیل ، تسویه ، اصلاح ، تنظیم، میزان کردن

تعدیل الاحکام - تخفیف جرم

تعدیل الامر - درست کردن ، مرتب کردن (در گفتگوی ازامورزندگی)

تعدیل الدستور - اصلاح قانون اساسی

تعدیل الضرائب - تعدیل مالیات

تعدیل القانون - اصلاح قانون

تعدیل النظام - اصلاح رژیم ، اصلاح آیین نامه

تعدیل الوزارة ، تعدیل وزاری - ترمیم کابینه

تعدیلات فی المذکرة - اصلاحاتی دریادداشت (نامه)

تعدین - استخراج معدن ، کان کندن ، معدن کاری

تعذب - رنج کشید ، معذب شد ، عذاب دید

تعذر - غیرعملی ، نشدنی

تعذر - مشکل وسخت بود یا شد

تعذر الامر - غیرممکن یا محال شد

تعذیب - شکنجه

تعذیب المتهم بجریمة (لکی یعترف) - شکنجه کردن متهم (برای اقرار)

تعری من ثیابه - لباسهای خودرا کند ، برهنه شد

تعرب - خودرا شبیه اعراب ساخت

تعرج - پیچ وخم ، موج جاده

تعرض - درمعرض (چیزی) قرار گرفتن

تعرض الامر وله - مخالفت کرد با امری ، مانع شد ، ایجاد مانع کرد ، مقاومت کرد در برابر فلان کار

تعرض للامر - مداخله کرددر، دخالت کرددر

تَعَرَّضَ لِكَذا - درمعرض چیزی قرار گرفت

تَعَرَّفَ اِلی - آشنا شد یا آشنایی پیدا کرد با کسی

تَعَرَّفَ الْاَمْرُ - معین شد ، معرفی شد

تَعَرَّفَ الْاَمْرَ - درصدد دانستن چیزی برآمد

تَعَرَّفَ بِفُلانٍ - شخصی بدیگری معرفی شد

تَعَرَّفَ الشَّيْءَ - هویت چیزی را معلوم داشت یا تعیین کرد

تَعَرَّفَ الضّالَّةَ - بجستجو پرداخت (در بارهٔ گمشده)

تَعَرَّفَ عَلَيْهِ - اورا شناخت ، بااوآشنا شد

تَعَرَّفَ عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ (مثلاً) - بزبان عربی آشنا شد

تَعَرَّقَ - ریشه گرفت ، ریشه دوانید (مجازاً) پا برجا وثابت شد

تَعَرَّقَ الْعَظْمَ - گوشتهای استخوان را گاز زد و خورد ، استخوان‌را ازگوشت پاك کرد ، استخوان را نیش کشید تا آنچه ازگوشت بر آن باقیمانده است بخورد

تَعَرْقَلَ الْاَمْرُ - فلان امر پیچیده وبغرنج شد ، سخت ودشوار شد ، بمانع برخورد

تَعْرِيبٌ - بعربی ترجمه کردن

تَعْرِيبُ الْكَلِمَةِ الْاَعْجَمِيَّةِ معرب کردن کلمات غیرعربی

تَعْرِيجٌ - انحناء ، خمیدگی ، پیچ ، خم سازی

التَّعْرِيجُ السِّينِيُّ - پیچ ، انحناء یا خمیدگی بشکل حرف S

تَعْرِيشَةٌ (ص) - داربست ، چفتهٔ مو

تَعْرِيفٌ - تعریف ، تحدید ، خبر دادن ، آگهی دادن

تَعْرِيفُ الرَّجُلِ بِغَيْرِهِ - کسی‌رابدیگری‌معرفی کردن

تَعْرِيفَةٌ - تعرفه ؛ نرخ

تَعْرِيفَةُ (الْاَثْمانِ) - لیست قیمتها ، فاکتور

تَعْرِيفَةٌ جُمْرُكِيَّةٌ - تعرفه‌گمرگی

تَعَزّى - انتساب یافت به ، منسوب شد به ، دلداری داده شد ، تسلی یا تسلیت داده شد

تَعْزِيَةٌ - تسلیت (گفتن) ، دلداری ، اظهار همدردی

خِطابُ تَعْزِيَةٍ - تسلیت نامه ، نامهٔ همدردی

تَعَزَّزَ - محکم وپا برجا شد ، استواروثابت شد ، برقرارشد ، نیرومند شد ، تقویت شد ، قوی شد

تَعَزُّزٌ - درظاهرنخواستن ودرباطن راضی بودن ، تعارف کردن

تَعَزَّزَ بِهِ - افتخارکرد به ، مباهات‌کرد به ، با ارزش پنداشت

تَعْزِيرٌ - سرزنش ، ملامت ، انتقاد

تَعْزِيزُ التَّعاوُنِ - تقویت روح همکاری

تَعْزِيزُ الْعَلاقاتِ - تحکیم روابط

تَعزِیزُ النَّظَرِیَّةِ - تأیید وتقویت کردن یك تئوری یا فرضیه

تَعَسَ ، تَعِسَ - لغزید وبروی درافتاد

تَعِسَ - بیچاره و بد بخت بود یا شد ، ضعیف الحال شد ، بد یا پست شد ، هلاك شد ، تاسف آور ونکبت آمیز شد

تَعْسٌ - بدبختی ، بیچارگی ، بدی ، پستی

تَعِسٌ - بدبخت ، بیچاره ، ضعیف الحال ، بد ، پست ، نکبت آمیز ، تاسف آور ، مصیبت آمیز ، زیان آور

تَعَسَ بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، تاسف آوریا مصیبت آمیز کرد ، هلاك کرد

تَعْساً لَهُ ! - نابود باد ! ، بدبخت باد ! ، هلاك باد ! ، مرده باد !

تَعْسَةٌ - انحطاط ، سقوط ، لغزش ، پستی

تَعَسَّرَ الامرُ - مشکل وسخت بود یا شد

تَعَسَّفَ الامرَ - بدون داشتن مقصود یاهدف انجام داد ، همینطوری انجام داد ، بطوراتفاقی یاتصادفی انجام داد

تَعَسَّفَ عَنِ الطَّرِیْقِ - از جاده بدر افتاد ، گمراه شد

تَعَسَّفَ فِی رَأْیِهِ - مستبد برأی بود یا شد ، امرانه نظرخودرا بیان کرد

تَعَسُّفِی - استبدادی ، ظالمانه

تَعْسِیْلَةٌ (ص) - چرت (زدن)

تَعَشَّی - شام خورد

تَعَشَّقَ - عشقبازی کرد با ، مغازله کرد با

تَعَشَّمَ (ص) - امید داشت ، امیدوار بود

تَعْشِیْقُ الْخَشَبِ (ص) - جزم و جفت کردن کام وزبانه

تُرْسُ تَعْشِیْقٍ - چرخ دندانه ، چرخ رکاب (دردوچرخه)

تَعَصَّی الامرُ - مشکل یا سخت شد (درگفتگوی ازامور زندگی)

تَعَصَّی الْمَرَضُ - صعب العلاج شد ، غیر قابل علاج شد (درگفتگوی از بیماری)

تَعَصُّبٌ - طرفداری ، غیرت ، شور وهیجان ، جانبداری

تَعَصَّبَ - با نوار زخم بندی بست ، نوارپیچ کرد ، زخم وامثال آنرا بانوار یا باند پیچید

تَعَصَّبَ اَصْحَابُ الْمَصَانِعِ (ص) - کارفرمایان اعتصاب کردند ، کارخانه‌داران درهای کارخانه را بروی کارگران بستند

تَعَصُّبٌ دِیْنِیٌّ اَوْ مَذْهَبِیٌّ - تعصب مذهبی

تَعَصَّبَ عَلَیْهِ - مقاومت یا ایستادگی کرد در برابر

تَعَصَّبَ الْعُمَّالُ (ص) - کارگران اعتصاب کردند

تَعَصَّبَ فِی مَذْهَبِهِ - متعصب بود ، فناتیك بود

تَعَصَّبَ الْقَوْمُ (ص) - با همدیگر متحد شدند ،

مجمع یا اتحادیه تشکیل دادند

تَعَصَّبَ لَهُ وَمَعَهُ - طرفداری کرد از ، تعصب بخرج داد برای

تَعَصَّرَ - فشرده شد ، فشار آمد بر ، آب گرفته شد از ، بصورت عصاره یا آب درآمد (در گفتگوی از میوه که آب آنرا میگیرند)

تَعَضَّلَ الدّاءُ الأَطِبّاءَ - فلان بیماری پزشکان را سخت بحیرت انداخت ، بیماری را تشخیص ندادند

تَعْضِيد - کمك کردن ، مساعدت کردن ، حمایت وپشتیبانی کردن ، همکاری کردن

تَعَطّى - گدایی کرد

تَعَطَّرَ - بوی خوش یا عطر استعمال کرد

تَعَطَّرَتِ الْبِنْتُ - دختر ترشیده شد ، ازدواج نکرده ماند

تَعَطَّفَ - پالتو پوشید

تَعَطَّفَ عَلى - عطوفت ومهربانی کرد نسبت به ، همدردی کرد با

تَعَطَّلَ - بیکارماند ، بیکارشد

تَعَطَّلَ (ص) - بتعویق یا بتأخیر افتاد

تَعَطُّل - ازکار افتادن

تَعَطَّلَتِ الآلَةُ (ص) - خراب شد (در گفتگوی از ماشین آلات وغیراینها)

تَعَطَّلَتِ الْمَدْرَسَةُ - مدرسه تعطیل شد

تَعْطِيل - تعطیل ، خاتمه ، انکار هستی خدا ، الحاد

تَعْطِيل (ص) - تعویق ، تأخیر

تَعْطِين - عمل خیساندن ، نرم سازی

تَعَظَّمَ - تکبر کرد ، خودرا بزرگ دانست ، فخر کرد

تَعَظَّمَ (ص) - استخوان شد

تَعْظِيم - سلام نظامی

تَعَفْرَتَ - شیطنت کرد، چون شیطان رفتار کرد

تَعَفَّفَ - پاکدامنی کرد ، عفاف داشت ، دارای عفت بود

تَعَفَّنَ - فاسد شد ، متعفن شد ، گندید

تَعَفُّن - گندیدگی ، تعفن ، عفونت ، فساد

تَعْفِير - چهره یا پیشانی بخاك سودن ، چیزیرا ضد عفونی کردن

تَعَقَّبَ - دنبال کرد ، تعقیب کرد ، از پی (کسی یا چیزی) رفت ، رد پای کسی را گرفت ، راند ، بیرون کرد

تَعَقَّدَ - غلیظ شد ، منعقد شد ، بصورت لخته در آمد (در گفتگوی ازمایع)

تَعَقَّدَ - گره خورد

تَعَقَّدَ الأَمْرُ - بغرنج وپیچیده شد ، مشکل شد ، (در گفتگوی از امور زندگی)

تَعَقَّلَ - اندیشه کرد ، فکر کرد ، استدلال کرد ، تعقل کرد

تَعْقِيبَة (ص) - سوزاك

تَعْقِيم - استرلیزه کردن

تَعَكَّزَ عَلَى - برعصا تکیه داد

تَعَكَّفَ عَنِ النَّاسِ - عزلت اختیار کرد، ازمردم گوشه گیری کرد

تَعَكَّفَ فِي الْمَكَانِ - اعتکاف کرددر

تَعِلَّات - بهانه‌ها ، وسایل دلخوشی

تِعْلَامَة - علامه

تَعَلَّقَ - آویزان شد ، فروآویخته شد ، معلق شد

تَعَلَّقَ - ارتباط ، دوستی ، علاقه

تَعَلَّقَ بِ - مربوط بود به ، ارتباط داشت به

تَعَلَّقَ بِالْحِبَالَةِ - دردام افتاد

تَعَلَّقَ بِهِ - چسبید به ، چیزی‌را چسبیدو گرفت

تَعَلَّقَ بِهِ - متعلق بود یا شد به

تَعَلَّقَ قَلْبُهُ بِهِ - اورا دوست داشت ، متمایل یا علاقه مند شد به

تَعَلَّلَ - بهانه تراشید ، عذرآورد

تَعَلَّلَ بِكَذَا - خودرا مشغول کرد به

تَعَلَّمَ - تربیت شد ، تحصیل کرد ، تحصیل کرده شد ، مطالعه کرد ، درس خواند ، فرا گرفت

تَعَلَّمَ الْعِلْمَ اوِ الصَّنْعَةَ - فلان علم یا هنررا یاد گرفت

تَعْلِيَة - بلند کردن ، بزرگ کردن ، مرتفع ساختن

تَعْلِيق - آویزان کردن ، معلق کردن

مِصْبَاح تَعْلِيق - چراغ معلق (که بسقف اطاق وامثال آن میآویزند)

التَّعْلِيقُ السِّيَاسِيّ - تفسیرسیاسی

التَّعْلِيقُ عَلَى الْأَنْبَاءِ - تفسیراخبار (در رادیـو وغیرآن)

تَعْلِيق عَلَى كِتَاب - حاشیه‌زدن برکتاب ، تفسیر نوشتن بر کتاب

تَعْلِيل - بیان علت

لَا يُمْكِنُ تَعْلِيلُهُ - غیرقابل توضیح

تَعْلِيم - آمـوختن (متعدی) ، درس دادن ، تربیت کردن ، دارای تحصیلات کردن ، یاددادن، آموزش

التَّعْلِيمُ الْإِلْزَامِيّ - تعلیم اجباری

فَنُّ التَّعْلِيمِ - روش آموزگاری ، فن تعلیم

مِنْهَاج اَوْمَنْهَجُ التَّعْلِيمِ - برنامه‌ی تحصیلی

مُرَاقِبُ التَّعْلِيمِ - بازرس تعلیماتی

التَّعْلِيمُ الصِّنَاعِيّ - آموزش حرفه‌یی وصنعتی

التَّعْلِيمُ الْمُخْتَلَطُ - نوع تعلیم وتربیت مختلط که پسرودختر باهم در یک جا تحصیل میکنند

تَعْلِيمَات (ص) - دستورات

اَصْدَرَ تَعْلِيمَات - دستورداد

تَعْلِيمَجِيّ (ص) - مشاق ، تمرین دهنـده ، یاد دهنده ، استاد ، آموزنده

تَعْلِيمِيّ - دستوری ، حـاوی دستور ، تعلیمی ،

مربوط به تعلیم وتربیت

تعمد - غسل تعمید داده شد

تعمد الامر - با اراده کاری را انجام داد ، از روی قصد عمل کرد

تعمق فی الامر اوالبحث - تعمق کرد در ، غور کرد در ، تامل ومداقه کرد دربارهء (امری)

تعمم - معمم شد ، عمامه بسر گذاشت

تعمیة - کور کردن ، کسی را کور یافتن ، از نظر مستور داشتن یا مخفی ساختن

تعمیة - (در اصطلاح ارتش) خودرا بوسایلی از دید دشمن پوشاندن ، استتار ، کاموفلاژ

تعمیرة - یك بست تریاك

تعمیم بیان - بخشنامه کردن

تعن (التعنی) - رنج ، زحمت

تعنی - زحمت کشید ، رنج برد ، سختی دید ، خسته شد (دراثر رنج وزحمت)

تعنت - در سختی ومشقت افتاد ، لجاجت و سر سختی کرد (ازروی عناد)

تعنت الرجل - گیج کرد ، حیران ساخت ، سر گردان کرد

تعنته - زحمت داد به ، باعث زحمت کسی شد ، اذیت کرد ، آزار داد ، بستوه آورد

تعنته وعلیه فی السؤال - اورا سؤال پیچ کرد ، با سؤالات مشکل اورا بستوه آورد

تعنی (ص) - اسهال خونی ، پیچش دل ، زحیر ، دیسانتری

تعنیف - سرزنش سخت

تعوج - کج شد ، خم شد ، انحنا پیدا کرد

تعود - خوی گرفت

تعود الامر - بچیزی عادت کرد

تعود الشیی - خودرا بچیزی عادت داد

تعود المریض - از بیمار عیادت کرد

تعوذ - پناه برد به ، پناهنده شد به

تعوض - تاوان گرفت ، بدل چیزی را گرفت

تعوق - بتعویق افتاد ، معوق ماند ، بتأخیر افتاد

تعوید - عادت دادن ، خوی دادن

تعویذة - تعویذ ، دعا ، افسون ، طلسم ، دعایی که برای چشم زخم وحفظ از آفات وبلایا میدهند ، دعایی که بر بازو وغیرآن بندند

تعویض - جبران ، تلافی ، پاداش ، عوض ، تاوان ، غرامت

تعویض عن ضرر ، غرامت ، تضمین خسارت ، جبران زیان

تعویل - یاری خواستن ، اعتماد کردن ، تکیه نمودن (بچیزی یا کسی) ، اتکا ، اعتماد ، اتکال

تعویم - روی آب انداختن یا رفتن

تعهد - مواظبت ، تعهد ، پیمان ، موافقتنامه ، بعهده گرفتن

تعهد بکذا (ص) - بعهده گرفت ، عهده دار

چیزی شد

تَعَهَّدَ الشَّیْءَ - مواظبت کرد از ، توجه و پرستاری کرد

تَعَهَّدَ لَهُ - ضمانت چیزی را برای کسی کرد ، بعهده گرفت

انْقِضاءُ التَّعَهُّداتِ - استهلاك دیون و تعهدات

تَعَیَّسَ - بدبخت ، بیچاره ، تهیدست

تَعَیَّشَ - امرار معاش کرد ، کسب روزی کرد

تَعَیَّنَ - دید ، مشاهده کرد

تَعَیَّنَ عَلَیْهِ کَذا - برعهده او مقرر شد ، معین شد

تَعْیینُ الْجُنْدِیّ - جیره‌ی سرباز

تَعْیینُ الْمُوَظَّفینَ - استخدام کارمندان

التَّعْیینات - انتصابات (در ادارات وغیر آنها)

تَغابَ (التَّغابِی) - غفلت ورزیدن ، نادیده گرفتن

تَغاضَ (التَّغاضِی) - چشم پوشی ، نا دیده گرفتن

تَغاضَی عَنْ - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد

تَغافَلَ - تغافل کرد ، خودرا به بیخبری زد

تَغافَلَ عَنْ - غفلت ورزید ، اهمال ومسامحه کرد

تَغامَزُوا - بهمدیگر چشمك زدند ، باچشم بهمدیگر علامت دادند

تَغایَرَتِ الْأَشْیاءُ - چیزها با هم متفاوت شد ، متباین شد

تَغَبَّرَ - گردآلود شد ، خاك آلود بود یا شد -

تُغْبِیرَة (ص) - یك گرد (از فلفل وامثال آن) ، مقدار کمی از ادویه وغیره که دریك نوبت بغذا میزنند

تَغَدَّی - صبحانه خورد

تَغَدَّی (ص) - ناهار خورد

تَغَذَّی - تغذیه کرد ، غذا خورد

تَغْذِیَة - غذا دادن

تَغَرَّبَ - بغربت رفت ، سفر کرد ، جلای وطن کرد ، مهاجرت کرد

تَغَرُّب - جلای وطن

تَغَرَّدَ الطّائِرُ - پرنده چهچهه زد ، آوازخواند

تَغَرَّضَ - شکست ، شکسته شد

تَغَرَّضَ لَهُ (ص) - تمایل وتعصب نسبت به چیزی یاکسی داشت

تَغَرْغَرَ - مایعی را غرغره کرد

تَغَرْغَرَتِ الْعَیْنُ بِالدَّمْعِ - چشم مالا مال اشك شد

تَغَرَّمَ - جریمه شد ، غرامت پرداخت

تَغَرَّمَ بِخَمْسَةِ جُنَیْهاتٍ - اورا پنج لیره جریمه کردند

تَغْرِیب - تبعید ، ازوطن دورساختن

تَغْرِید - نغمه سرایی پرندگان ، چهچهه زدن پرندگان

تَغَزُّل - لاس زدن ، عشقبازی

تغزّل بِالشَّیئِ - تغزل کرد به ، ازچیزی تعریف زیاد کرد ، مدح چیزی را کرد

تغزّل بِالْمَرْأةِ - عشقبازی کرد با زن ، اظهار عشق کرد

تَغَضَّن - مجعد شد ، فری شد (در گفتگـوی از موی وامثال آن)

تَغَطّی - مستورماند ، پوشیده شد

تَغَطْرَس - تحکم کرد ، تکبر کـرد ، متکبر بود ، با تکبر راه رفت ، خود ستایی کرد ، لاف زد ، خودفروشانه‌گام زد

تَغَاشَت عَیْنُهُ - چشمش تارشد ، ضعیف شد

تَغْطِیَةُ الْقَرْضِ - استهلاك وام

تَغْطِیس - فرو بردن درآب

تَغَفَّل - از غفلت وبیخبری کسی استفاده کرد

تَغَلَّب علی - غلبه‌کرد بر ، فائق‌آمد بر

تَغَلْغَلَ فی - رخنه‌کرددر ، نفوذکرددر

تَغَلْغُلُ الشُّیُوعِیَّةِ فِی الشَّرْقِ الْأَوْسَطِ - رخنه یا نفوذکمونیسم درخاورمیانه

تَغَلَّل - رخنه کـرد در ، نفوذ کرد در ، وارد شد در

تَغْلِیس - درتاریکی راه رفتن

تَغْلِیط - اشتباه کسی را ثابت کردن ، نسبت غلط دادن بکسی

تَغْلِیط (ع) - قلب ، بدل ، قـلابی ، ناسره ، جعلی ، دروغین ، ساختگی ، نادرست ، مضنوعی ، تقلیدی (درگفتگوی ازجواهرات مثلا)

تَغَمَّد - پوشاند ، مستور داشت ، حمایت کـرد ، پناه داد

تَغَنّی - آوازخواند ، باآواز زمزمه کرد

تَغَنّی بِهِ اَوْ بِمَدْحِهِ - مداح او گشت ، تمجید وتعریف کرداز

تَغَنَّج - نازو کرشمه کرد ، عشوه کرد

تَغَوَّط - قضای حاجت کرد ، شکم خود را خالی کرد ، رید

تَغَیَّب - غایب بود یا شد

تَغَیَّر - تغییر کرد ، مبدل شد

تَغَیَّظ - بسیارخشمگین شد

تَغْیِیرُ الْمَوْقِفِ - تغییر وضع

تَغْیِیرَة مَلابِس (ص) - جامه واگردان،جامه‌ی شورو‌واشور (باصطلاح مردم اصفهان)

تَفَّ (ص) - تف انداخت ، آب دهان انداخت

تَفاءَلَ - خوشبین بود یا شد ، فال نیك زد ، بفال نیك گرفت

تَفاؤُل - خوشبینی

تفّاح ، تفّاحة ج تَفافِیح - سیب

شَرابُ التُّفّاحِ - شراب سیب ، شربت سیب

تُفّاحَةُ آدَم - سیب‌آدم (نام غده‌یی در بدن)

تُفّاحَتانِ - دوسر ران درچاربند ، دوسرران در قسمت میان ران وتهیگاه

تَفاحَشَ فِی الْکَلامِ - ناسزا گفت ، دشنام داد، فحاشی کرد

تَفاخَرَ بِکَذا - افتخار کرد به ، مباهات کرد به ، فخر کرد به

تَفادیٰ - جلوگیری کرد ، چاره جویی کرد ، از خود دفاع کرد

تَفادیٰ مِنْ - اجتناب کرد از ، احتیاط کرد از ، خودرا دور نگهداشت از ، مواظب بود

باعَ بِالتَّفارِیقْ - خرده فروشی کرد

تَفاصَحَ - پرآب و تاب سخن گفت یا چیز نوشت ، تظاهر بفصاحت کرد

تَفاصِیل - جزئیات ، تفصیلات

تَفاعُل - فعل و انفعال ، تأثیر متقابل یا مشترك ، تأثیر کردن در یکدیگر

تَفاعُل کیمْاوِیّ - فعل و انفعال شیمیایی

تَفاقَمَ الْأَمْرُ - وضع وخیم شد

تُفال - آب دهان ، تف

تَفالُس - ورشکستگی ، فریب آمیز

تَفانٍ (اَلتَّفانی) - فداکاری

تَفاوَتَ الشَّیْئانِ - با یکدیگر متفاوت بودند یا شدند

تَفاوَضُوا - با همدیگر بگفتگو پرداختند

تَفاهَة - بیمزگی ، طعم نداشتن

اَلتَّفاهُمُ الْمُتَبادَل - تفاهم متقابل یا مشترك

تَفاهَمُوا - باهمدیگر تفاهم کردند

تَفاهَمُوا عَلیٰ أَمْرٍ - نسبت بامری تفاهم پیدا کردند

تَفْتا (غ) - تافته (یك نوع پارچه)

تَفَتَّتَ - ریز ریز شد ، خرد شد ، ازهم پاشید ، درهم شکست

تَفَتَّحَ - بازشد (در گفتگوی از غنچه یا هرچیزی دیگر)

تَفَتَّرَ - تسکین یافت ، فروکش کرد ، ساکت شد

تَفَتَّرَ الْجِسْمُ - بدن سست شد ، بیحال شد ، فتور بدو راه یافت ، بیمار وضعیف شد

تَفَتَّرَ - افسرده وپژمرده شد

تَفَتَّرَ الْماءُ - آب ولرم شد ، ملول شد

تَفَتَّقَ - شکافت ، بازشد ، چاك خورد

تَفَتَّلَ - تابیده شد (در گفتگوی از ریسمان و امثال آن)

تَفْتَه (ص) - جوهر ، انیلین

تَفْتِیش - تفتیش ، بجستجو پرداختن، بازرسی، معاینه

دِیوانُ التَّفْتِیشِ - اداره یا مرکز بازرسی

تَفَث - پلیدی ، چرکی ، ناپاکی

تَفَجَّرَ الْماءُ وغَیْرُهُ - جاری شد ، روان شد ، فوران کرد ، بیرون ریخت (در گفتگوی از آب یا هرمایع دیگر)

تَفَجَّعَ - زاری و بیتابی کرد (برمصیبت)

تَفَجْعَن (ص) - حریصانه خورد

التفجیرات الذریة - انفجارهای اتمی

تفحص - رسیدگی کرد ، بازجویی کرد ، تحقیق کرد ، جستجو کرد ، بازرسی کرد، تجسس کرد ، تفتیش کرد

تفخر - تکبر کرد ، مغرور بود ، فخرفروشی کرد

تفرج - تماشا کردن

تفرج - بازشد ، جدا شد

تفرج علی - تماشای چیزی را کرد مانندفیلم، بازی وامثال اینها

تفرج الغم - اندوه برطرف شد ، غم زایل شد

تفرجة ج تفاریج - چاك ، شکاف ، برش ، جای زخم یا بریدگی

تفرد - بیمانند بود یا شد ، یکتا ویگانه بود ، بی نظیر بود

تفرد بالامر - منحصراً یا بتنهایی انجام داد

تفرس فیه - خیره شد به

تفرع - منشعب شد ، جدا شد ، شاخه شاخه شد

تفرعن - متکبر بود یا شد ، تفرعن وتبختر داشت

تفرعن النبات - زیاد رشد کرد ، نشوونما کرد (درگفتگوی ازگیاه)

تفرغ - ازکار پرداخت ، فارغ شد ، ازکاردست کشید

تفرغ للامر - خودرا وقف کاری کرد ، تمام وقت خودرا بکاری اختصاص داد

تفرق - جدا شد ، متفرق شد ، پراکنده شد ، ازهم پاشید

تفرق - پراکندگی ، انفصال

التفرقة العنصریة - تبعیض نژادی

تفرقع (ص) - منفجرشد

تفرقوا شذر مذر - باطراف پراکنده شدند

تفرك - سفت مالش داد

تفرنج - فرنگی مآب شد

تفریخ البیض اوالجراثیم - جوجه کشی ، کشت میکرب

تفریخ النبات - رویاندن گیاه ، سبز کردن

معمل اوجهاز التفریخ - کارخانه یا ماشین جوجه کشی ، اسباب کشت میکرب

تفریغ - تهی کردن، خالی کردن ، تخلیه کردن، تحلیل بردن ، صرف کردن ، تمام کردن

نقطة التفریغ - جای خالی کردن بار ازکشتی

تفریغ الوسق - خالی کردن بار از کشتی و امثال آن (ضد بارگیری)

تفریق - پراکندن ، جدا سازی ، متفرق کردن، توزیع کردن ، پخش کردن ، تبعیض ، فرق گذاشتن

التفریق العنصری - تبعیض نژادی

بالتفریق - باقساط ، قسمت قسمت ، مفصلا ، بطور تفصیل

باعَ بِالتَّفْرِيقِ - خرده فروشی کرد

تَفَزَّرَ - ترکید ، شکفت ، دررفت ، منفجرشد

تَفَسَّحَ - فراخ شد ، وسعت یافت ، گشاد شد ،

تَفَسَّحَ (ص) - گردش کرد

تَفَسَّحَ (ص) - قضای حاجت کرد ، تغوط کرد ، شکم را خالی کرد

تَفَسَّخَ - ازهم پاشید ، تکه تکه فروریخت

تَفْسِيرٌ - شرح ، بیان ، توضیح ، تفسیر ، تأویل ، ترجمه

لایُمْکِنُ تَفْسِيرُهُ - غیرقابل توضیح ، دشوار ، لاینحل ، تعبیرناپذیر

تَفْسِرَةٌ - ادرار مریض که برای تشخیص مرض تجزیه میکنند ، شیشه‌یی که درآن ادرارمریض را میریزند تا نزد طبیب ببرند

تَفْسِيرِيٌّ - توضیحی

تَفَشَّى الْمَرَضُ - بیماری شیوع یافت ، سرایت کـرد

تَفَشَّلَ - شکست خورد ، موفق وکامیاب نشد

تَفَصَّحَ - پرآب وتاب سخن گفت یا چیز نوشت ، تظاهر بفصاحت کرد

تَفَصَّدَ الْعَرَقُ مِنْ جَبِينِهِ - عرق از پیشانی او تراوید ، غرق عرق شد

تَفْصِيلٌ - شرح دادن ، بتفصیل گفتن ، برش لباس (برای دوختن)

ثِيابُ تَفْصِيلٍ - لباسهایی که بخیاط میدهند تا بدوزد (نه آنکه دوخته خریده باشند)

بِالتَّفْصِيلِ - مفصلا ، بطور تفصیل

تَفَصَّى - تمام وقت خـودرا مصـرف (کاری یا چیزی) کرد

تَفَضَّضَ - پـراکنده شد ، متفرق شد ، از هم پاشید

تَفَضَّضَ - نقره اندود شد ، نقره نشان شد

تَفَضَّلْ ! - بفرمایید! ، لطفاً ، اگرزحمتی نیست ، بیزحمت

تَفَضَّلْ وَادْخُلْ - بفرمایید تو

تَفَضَّلْ وَخُذْ - بفرمایید بخورید

تَفَضَّلَ عَلَى - التفات داشت یا نمود به ، لطف داشت به ، احسان کرد به ، مساعدت کـرد با ، ممنون کرد

تَفْضِيضٌ - آب نقره دادن (روی فلز) با نقره اندودن

تَفْضِيلٌ - ترجیح دادن، مزیت دادن، طرفداری، همراهی ، حمایت زیاد ازکسی

تَفَطَّرَ - شکافت ، شکست (فعل لازم)

تَفْعِيلُ الشِّعْرِ - (درشعر) وتد

تَفَّفَ - گفت : « تف برتو باد ! » ، «تفو بر !»

تَفَّفَ الْأَظَافِرَ - مانیکور کرد ، دست وناخن را آرایش کرد

تَفَقَّدَ - بجستجوی چیزی پرداخت ، تفقد کرد ، دیدن کرد از ، سرزد به

تفقّد - جستجو و تفقد کردن ، دیدن کردن ، سرزدن به

تفقّد - حضور وغیاب کردن

تفقّه - فهمید ، درك کرد

تفکّر فی الأمر - فکر کرد در باره‌ی ، مورد ملاحظه قرارداد

تفکّك - ریز ریز شد ، خرد شد وازهم پاشید

تفکیه - مزاح ، شوخی ، خوشمزگی ، فکاهه گویی

تفِل ، تُفل (ص) - ته نشین ، پس مانده ، آخال ، ته نشست ، رسوب ، دُرد ، لِرْد ، باقی - مانده

تفَل - تف انداخت ، آب دهان انداخت

تُفل - تف ، خیو ، آب دهان

تفِل - کسیکه بوی گند میدهد (در اثر عدم نظافت)

تفِل الرجُل - بوی گند داد (دراثر عدم نظافت یا عدم استعمال عطر وامثال آن)

تفلّق - شکافت ، شکست ، ترك برداشت

تفلّق الخشب - چوب پراز ترك شد

تفلیس ، تفلیسة - ورشکستگی

تفنّن (ص) - اختراع کرد

تفنّن (فی الحدیث مثلاً) - از هر دری سخن گفت

تفنید - رد ، تکذیب ، ابطال

تفوّق علی - برتری جست بر ، تفوق پیدا کرد بر

تفوّه - ناچیزی ، بی ارزشی ، بی قیمتی ، نا- قابلی ، بی اهمیتی ، پستی

تفوّه - سخن گفت ، صحبت یا تکلم کرد

تفوّه بکلمة - کلمه‌یی گفت ، کلمه‌یی ازدهانش بیرون آمد

تفویض - اختیار ، وکالت ، نمایندگی

تفویض شرعی او رسمی - وکالت نامه

تفویض مطلق - اختیار تام

تفِه - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیر مهم ، پیش پا افتاده ، کهنه ، مبتذل

تفه=**تفوه**

تفّه - یکجور سیاه گوش ، گربه صحرایی ، پروانك

تفَه - بیخرد بود یا شد

تفهم الامر - بتدریج فهمید ، رفته رفته دانست

تفیأ الشجرة - درزیر سایه درخت نشست ، از سایه درخت استفاده کرد

تفیفحة - سهره : پرنده کوچك و قهوه یی یا خاکستری رنگ ودارای چهچه خوش

تقی ، تقی - پرهیزگاری ، خوف خدا ، تقوی ، دینداری ، تدین

تقابل الرجلان - با یکدیگر ملاقات کردند

تقاتلوا - همدیگر را کشتند، کشت و کشتار کردند،

جنگیدند

تَقادُم - مرور زمان مسقط حق

تَقادُم العَهد - قدمت ، کهنگی

تَقادُم مُکسِب - مرور زمان مملك ، حق مالکیت در نتیجه تصرف طولانی و بدون معارض

تَقادُمیّ - مبنی بر مرور زمان ، مبنی بر تصرف بلا معارض وطولانی

تَقاذَفَتهُ الأمواجُ - امواج دریا اورا باینسو و آنسو پرتاب کرد

تَقاذَفُوا - چیزی را بهمدیگر پرتاب کردند

تَقاذَفُوا الشَّتائِمَ - بهمدیگرفحش دادند ، ناسزا گفتند

تَقارَبا - بیکدیگر نزدیك شدند

تَقارُع - بخت آزمایی کردن

تَقارَعا - با یکدیگر مشاجره کردنـد ، نزاع کردند

تَقارَعُوا عَلی - برای امری قرعه کشی کردند

تَقارِیر سِیاسِیَّة خَطِیرَة - گزارشهای مهم سیاسی

تَقاسَمَ - سهم بـرد ، شرکت داشت در ، سهیم شد در

تَقاصَرَ - خودرا کوچك یا کوتاه کرد

تَقاصَرَ الظِّلُّ - سایه رو بزوال گذاشت

تَقاصَرَ عَنِ الأمرِ - کوتاهی ورزید (نسبت به)، غفلت ورزید

تَقاضَی (اُجرَةَ مَثلاً) - دستمزد را مثلا دریافت کرد ، گرفت

تَقاطَرَ القَومُ - پی در پی آمدند

تَقاطَعَ الخَطّانِ - دو خط یکـدیگر را قطـع کردند

نُقطَةُ التَّقاطُعِ (فی سِکَّةِ الحَدِید) - نقطـه برخورد خطوط راه آهن ، محل انشعاب درخطوط راه آهن

تَقاطَعا - ازیکدیگرجدا شدند

تَقاطِیعُ الوَجهِ - خطوط چهره

تَقاعَدَ - بازنشسته شد

تَقاعُد - بازنشستگی

تَقاعَدَ عَن - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ، واگذاشت ، دست برداشت ، باز ایستاد ، خودداری کرد

سِنّ تَقاعُدِ الشَّیخُوخَة - سن بازنشستگی

مَعاش التَّقاعُدِ - حقوق بازنشستگی

تَقاعَسَ - شانـه خالی کـرد از ، طفره زد ، اجتناب کرد از ، خود داری کـرد از ، امتناع ورزیـد

تَقافِیص - لانه‌های کبوتران

التَّقالِید العَرِیقَة - سنن دیرینـه ، سنت هـای کهن

التَّقالِیدُ القَومِیَّة اَوِ الشَّعبِیَّة - آداب و رسوم ملی ، سنن ملی

اَلتَّقالِيدُ المَجِيدَةُ - سنن با عظمت باستانی

تَقامَرُوا - با همدیگر قمار کردند

تَقانَة - کمال ، تکمیل کردن ، درستی ، دقت

تَقاوَلَ - گفتگو کرد ، قرارداد بست

تَقاوُلٌ - گفتگو ، قرارداد

تَقاوِی (ص) - تخم گیاه ، دانه ، بذر

تَقايُضٌ - پایاپای ، تهاتر

تَقَبَّى القَباءَ - قباپوشید

تَقَبَّضَ - منقبض شد ، چروك شد ، در هم کشیده شد

تَقَبَّضَ البَطْنُ - یبوست داشت یا پیدا کرد (در گفتگوی ازشکم)

تَقَبَّلَ - پذیرفت ، دریافت کرد ، تقبل کرد ، مستجاب کرد (در گفتگوی از دعا وامثال آن)

تَقاتَلَ القَوْمُ - جنگیدند وهمدیگررا کشتند

تَقْتِيرٌ - خست ، امساك ، بخل

تَقَحَّلَ - خشکید ، خشك شد (در گفتگوی از کشتزار ، صحرا وامثال اینها)

تَقَدَّرَ - مقدرشد ، معین شد ، ثابت شد

تَقَدَّمَ - پیشرفت کرد ، جلو افتاد

تَقَدَّمَ - استمرار یا ادامه یافت ، جریان یافت ، پیش رفت ، کامیاب شد ، ترقی کرد ، بهبودپیدا کرد ، اصلاح شد ، بهترونیکوترشد

تَقَدَّمَ بَيْنَ يَدَيْهِ - در برابر او حاضر شد ، در مقابل او آمد

تَقَدَّمَ عَلَى - پیشی جست بر ، تفوق پیدا کرد

تَقَدَّمَ القَوْمَ - مقدم برهمه قرارگرفت ، درصف مقدم حرکت کرد ، جلوتراز دیگران افتاد

نَزْعَةُ التَّقَدُّمِ - میل به پیشرفت

تَقْدِمَة - هدیه ، پیشکشی ، تعارفی ، وقف ، تخصیص ، قربانی

خُبْزُ التَّقْدِمَةِ (در توراة) نان تقدمه

تَقْدِمَةُ زَيْتٍ أَوْخَمْرٍ - قربانی یا پیشکشی در راه‌خدا که‌عبارت ازروغن یا شراب باشد

النَّشاطُ التَّقَدُّمِيّ - فعالیت بخاطر پیشرفت

تَقْدِيرٌ - تخمین ، فرض ، تصور ، رأی ، نظر

تَقْدِيراً - فرضاً ، تخمیناً ، نظراً

يَسْتَحِقُّ التَّقْدِيرَ - شایسته ، لایق ، مستحق ، سزاوار ، ستوده

تَقْدِيرُ السُّوءِ - بد بینی

تَقْدِيرُ الضَّرائِبِ - تعیین مالیات ، مالیات بندی

تَقْدِيرُ القِيمَةِ - ارزیابی

تَقْدِيراً لِ - در ازای ، بپاداش

تَقْدِيرِيّ - تخمینی ، فرضی ، تصوری ، نظری

تَقْدِيسٌ - تقدیس ، تطهیر ، عادل شمردن ، تخصیص یا اختصاص دادن ، وقف کردن

تَقْدِيسُ الشَّيْءِ - چیزی را مقدس دانستن

تَقْدِيمٌ - ترقی دادن ، جلو بردن ، هدیه دادن ، پیشکش کردن ، تعارف دادن ، چیزی را تقدیم

کسی کردن ، معرفی (کردن)

تَقدِيمُ المُساعدةِ - کمك کردن ، پول یا چیزی دیگررا بعنوان کمك تقدیم داشتن

تَقَرَّبَ (ص) - درآیین عشاء ربانی شرکت جست

تَقَرَّبَ اِلیهِ - تقرب جست به ، نزدیك شد به ، مقرب شد نزد

تَقَرَّحَ - زخم شد

تَقَرَّرَ - پابرجا شد ، ثابت شد ، استوار و محکم شد ، مقررشد

تَقرِيب - نزدیك کردن ، نوعی دویدن

تَقرِير ج تَقارِير - گزارش

تَقرِيرُ الاَرْصادِ - گزارش وضع هوا

قَدَّمَ تَقرِيراً عَن ... - گزارشی از ... تقدیم داشت

تَقرِير رَسمِيّ اَوحُكُومِيّ - گزارش رسمی یا دولتی ، آگاهی‌نامه رسمی

تَقرِير طِبِّيّ - گزارش پزشکی

تَقرِيرُ المَصِيرِ - تعیین سرنوشت ، خودمختاری

اِنَّ لِلشُعوبِ حَقَّ تَقرِيرِ المَصِيرِ - تعیین سر-نوشت حق خود ملتها است وبیگانه نباید در آن مداخله کند ، ملتها باید خود مختاروآزاد باشند

تَقرِيظ - مدح ، ثنا ، ستایش ، تمجید ، تعریف

تَقرِيظُ الكُتُبِ - انتقادآمیخته بمدح (درمقدمه‌ی کتاب یك نویسنده) نوشتن ، مقدمه مدح‌آمیز بر کتابی نوشتن

تَقرِيع - سرزنش ، اوقات تلخی ، توبیخ

تَأنِيب اَوتَقرِيعُ الضَمِيرِ - سرزنش وجدان

تَقَزَّزَ - تهوع ، حالت قی ،غثیان ، تنفر ، بیمیلی ، بیزاری ، اشمئزاز

تَقَسَّسَ - دنبال چیزی یاکسی رفت ، ازپی‌چیزی رفت ، رد پاراگرفت

تَقَسَّمَ - تقسیم شد ، بخش شد ، قسمت شد

تَقسِيطُ الدَّينِ - وام را باقساط پرداختن

تَقسِيم - تقسیم ، بخش کردن ، توزیع

تَقسِيم (فِی المُوسِيقَی) - پیش‌درآمد، مقدمه، درآمد

تَقسِيمَة (ص) - حجره ، قسمت، کوپه (درواگن راه آهن)

تَقَشَّرَ - پوست کنده شد ، مقشرشد

تَقَشَّرَ الجِلدُ - پوست بدن ورقه شد ، ور آمد ، جدا شد

تَقَشَّرَ الطِّلاءُ - اندود چیزی ورقه شد ، پوسته پوسته‌شد ، ورآمد

تَقَشَّعَ - متفرق و پراکنده شد ، برطرف شد (درگفتگوی از ابر ، تاریکی ، مه وامثال‌اینها)

تَقَشَّفَ - زهد پیشه کرد ، از لذایذ دنیا صرف‌نظر کرد ، زاهد شد ، بد بخت وبیچاره شد ، تهیدست و بینوا شد ، پوست بدنش چرك و کثیف شد

تَقَشُّف - زهد ، ریاضت

تَقَصٍّ (التَّقَصِّي) - تحقیق ، رسیدگی ، پی - گردی ، مداقه ، استقصاء

تَقَصَّىٰ - مورد مداقه قرار داد ، پی گردی کرد ، کاملا معاینه کرد ، تحقیق کرد

تَقَصَّىٰ عَنْ - دوری جست از ، کناره گرفت از

تِقْصار ، تِقْصارَة ج تَقاصِیْر - یك نوع قلاده

تَقَصَّدَ - شکست ، شکسته شد

تَقَصَّدَه - در دم اورا کشت ، فی المجلس یا بر فور اورا کشت

تَقَصَّدَه (ص) - بخشونت وسختی بااورفتار کرد

تَقَصَّصَ الأَثَرَ - ردچیزی‌را گرفت ، ازپی‌چیزی یاکسی رفت

تَقَصَّمَ - شکست ، شکسته شد

اَلتَّقَصِّي - به نهایت چیزی رسیدن

تَقْصِیْر - کوتاه کردن ، اهمال کردن - فرو گذاشتن ، نقص ، عیب

تَقْصِیر فِی تَأْدِیَةِ الْواجِبِ - کوتاهی درانجام وظیفه

تَقْصِیع الشَّعْرِ - مرتب کردن موی سروپیچیدن آن

تَقْضِیب الشَّجَرِ - شاخه‌های درخت را زدن ، پیراستن ، پایش کردن درخت

تَقَطَّرَ الماءُ - آب چکه کرد ، قطره قطره ریخت

تَقْطِیْب - ترشرویی

تَقْطِیب (فِی عِلْمِ الطَّبِیعَةِ) - (درفیزیك) ذو - قطبین سازی ، دارای دو قطب مثبت و منفی کردن

تَقْطِیْر - تقطیر ، تصفیه

تَقْطِیْع - بریدن ، شکم درد ، قولنج ، قدوقامت

تَقْطِیْف - چیدن (میوه وامثال آن)

تَقَعَّدَ عَنْ - دست کشیداز ، ول کرد ، ترك کرد ، واگذاشت ، دست برداشت ، بازایستاد ، خودداری کرد

تَقَعَّرَ - مورد مداقه قرارداد ، تعمق کرد در ، عمیق یاگودشد

تَقَعَّرَ فِی الْکَلامِ - ازبیخ حلق صحبت کرد

تَقَعُّر - کاوی ، توگودی ، فرورفتگی ، ضد تحدب

مُفْرَد التَّقَعُّر - یکسو پهن ویکسو کاو ، پهن و مقعر

تَقَفَّزَ - دستکش پوشید

تَقَفَّزَ بِالْحِنَّاءِ - حنا بست (بدستهای خود)

تَقَفَّعَ - چین وچروك خورد وخشك شد

تَقَفَّفَ ، تَقَفْقَفَ مِنَ الْبَرْدِ - ازسرما لرزید

تَقْفِیَة - سجع ، هم صدایی ، قافیه دارکردن

تَقْفِیصَة الدَّجاجِ (ص) - قفس مرغ ، لانه مرغ

تَقَلَّبَ - تغییریافت ، واژگون شد

تَقَلُّب - واژگون شدن ، تغییر یافتن ، تغییر -

پذیری ، عدم ثبات

تقلب الاسعار - ترقی وتنزل کردن قیمتها

تقلب الافکار - عدم استقرار فکر ، تردید ، دودلی ، عدم تصمیم

تقلب السعر - ترقی و تنزل کرد (در گفتگوی از نرخ)

تقلب الظروف - تغییر وضع یا اوضاع ، تغییر شرایط یا موقعیت

تقلب فی احواله او رأیه - دمدمی مزاج بود یا شد ، تلون مزاج داشت

تقلب المریض علی الفراش - بیمار در بستر بخود پیچید ، با ناراحتی باین سو وآنسو غلتید

تقلبات الدهر - تغییرات و دگرگونیهای روزگار

تقلبات الطقس - تغییرات ودگرگونیهای هوا (مانند سرد وگرم شدن یا بارانی بودن هوا و غیر اینها)

تقلد - قلاده یا گردن بند بست

تقلد الامر - عهده‌دار کاری شد

تقلد بفلان - تقلید کسی را درآورد

تقلد السلاح - مسلح شد

تقلد السیف - شمشیر بست

تقلص - انقباض ، درهم کشیده شدن

تقلص الاعصاب - منقبض شدن اعصاب ، تشنج اعصاب

تقلص الثوب - پارچه توآب رفت (یعنی دراثر شستن کوتاه شد)

تقلص ظله - مرد ، سایه اش (از سر دیگران) کم شد

تقلص الظل - سایه رو بزوال رفت

تقلصی - منقبض شونده ، جمع شونده

تقلقل - جابجاشد ، حرکت کرد ، تکان جزئی خورد ، مضطرب شد ، متلاطم شد

تقلقل من مکانه - ازجایش تکان خورد، کمی آنطرف تر رفت

تقلنس - کلاه برسر گذاشت

تقلید - تقلید کردن ، ادای کسی را درآوردن

تقلید ج تقالید - رسم وآیین ، سنت اجتماعی کهن ، آداب ورسوم

تقلیدی (ص) - دروغی ، ظاهری ، ساختگی ، تقلبی ، بدلی ، ناسره ، ادا ، تقلید

تقلید المنصب او السلطة - اعطای منصب یا مقام (بکسی)

تقلیدی - مربوط بآداب ورسوم یاسنن باستانی ، حدیثی ، نقلی (مجازاً) باستانی ، دیرینه ، کهن

المآثر التقلیدیة - افتخارات کهن، افتخارات ملی باستانی

تقلیس - بالا آمدن غذای هضم نشده در دهن (بواسطهٔ سوء هاضمه وغیر آن)

تَقلِیس (ص) - مسخرگی ، مچل کردن ، ریزه خوانی ، سخن گوشه‌دار ، طعنه

تَقَلیش - تولك رفتن ، پر یا موی ریختن ، پوست انداختن

تَقلیعَة (ص) - بدعت ، رسم و آیین نو

تَقلِیل - کاهش دادن ، کم کردن ، کاستن

تَقلِیم الأظافیر - ناخن گرفتن

تَقلیم الشَّجَر - شاخه زدن ، پایش کردن ، پیراستن (از برگ وشاخه‌های زیادی)

سِکّینُ التَّقلیم - چاقوی شاخه زنی یا باغبانی

مِقَصّ التَّقلیم - قیچی باغبانی

تَقَمَّز فِی مِشیَتِه - جست وخیز کرد

تَقَمَّص - پیراهن در برکرد

تَقَمُّص الأرواح - تناسخ

تَقَمَّصَتِ الرُّوحُ - روح تناسخ پیدا کرد ، از بدنی ببدنی دیگر انتقال یافت

تَقَمَّع فِی حَرَکاتِه (ص) - باناز سخن گفت ، بناز یا لطافت اداکرد

تَقَمقَم - گله کرد ، غرغر کرد ، باگله وشکایت گفت

تَقَن - کامل کرد ، بکمال رساند ، تکمیل کرد

تِقن - آب گل آلود که ته حوض یا هرجای دیگر باقیمانده است ، گِل خشك شده وترك خورده

تَقَنَ العِلمَ الفُلانِیَّ - فلان علم را تکمیل کرد، درفلان علم متبحر یا استادشد

تَقَنزَح (ص) - با تکبر راه رفت

تَقَنَّع بِالقِناعِ - ماسك زد ، نقاب زد

تَقَنَّعَتِ المَرأةُ - نقاب‌دار شد ، نقاب بر چهره انداخت (درگفتگوی از زن)

التَّقَنِیَّة (غ) - تکنیك ، فن ، اصول مخصوص فنی ، کارفنی

تَقنِین - قانونگذاری ، وضع قوانین

تَقَوّی - نیرومند بود یاشد ، تشجیع وتقویت شد، جرأت پیدا کرد

تَقَوَّبَتِ البَیضَةُ - تخم پرنده شکست یا ترکید وجوجه ازآن بیرون آمد

تَقَوَّح الجُرحُ - زخم چرك کرد ، ورم کرد ، آماس کرد

تَقَوَّرَتِ الحَیَّةُ - مار حلقه زد ، چنبرزد

تَقَوَّس - خم شد ، خمیدگی پیداکرد ، منحنی شد

تَقَوَّض - فرو ریخت ، ویران شد (درگفتگوی از بنا)

تَقَوَّل عَلَیهِ - دروغ جعل کرد (برای کسی) ، چیزی را بدروغ نسبت داد به

تَقَوُّلات - تهمتهای ناروا

تَقوِیَة - نیرومند ساختن، جرأت دادن ، تشجیع کردن ، نیروی کمکی ، تقویت ، استحکام ،

تحریك ، انگیزش ، نیروی تازه دادن

تَقْوِیر (ص) - (در معماری) قسمی گچ بری یا کنبیه

تَقْوِیر وتَنْفِیخ (ص) - گچ بری مقعر یاتو گود

تَنْفِیخ وتَقْوِیر (ص) - گچ بری برجسته

تَقْوِیرة الثَّوب - سوراخ یقه

تَقْوِیم - برپا کردن ، سرپا کردن ، نصب کردن، اصلاح وتهذیب کردن ، ارزیابی کردن ، قیمت چیزی را معین کردن

تَقْوِیم البُلْدانِ - فرهنگ جغرافیایی

تَقْوِیم السَّنَة - سالنما ، تقویم

تَقْوِیم فَلَکِی - تقویم نجومی

تَقَهْقَر - بقهقرا برگشت ، عقب افتاد ، منحط شد

تَقَهْقُر - برگشت ، عقب افتادگی ، انحطاط

تَقِی - متقی ، دیندار ، پرهیزکار ، متدین

تَقَیَّح - چرك کرد ، آماس یا ورم کرد (در گفتگوی از زخم وامثال آن)

تَقَیُّح - تراوش چرك ، چرك کردن یاچرك نشستن زخم مثلا

تَقَیُّح اللِّثَة - پیوره

تَقَیُّحِی - مولد چرك ، دیم آود

تَقَیُّض البَیض - تخم پرنده شکست یا ترکید و جوجه از آن بیرون آمد

تَقَیَّض الحائِطُ - دیوار فروریخت

تَقَیَّل - خواب قیلوله رفت

تَقْیِید - تحدید ، تضییق ، جلوگیری ، منع ، محدودیت ، مقید کردن ، انحصار

تَقْیِید الأَرْجُلِ - زنجیر کردن ، بخو کردن

تَقْیِیدِیّ - تحدیدی ، محدود سازنده، جلوگیری کننده

تَكَّ - لگد کرد ، پایمال کرد ، زیر پای خود له کرد

تَكَّ الرَّجُل - لاغر بود یاشد

تَك (غ) - درخت یا چوب ساج

تُكَأَة - عصا ، حائل ، نگهدار ، پایه ، تکیه - گاه (مجازاً) بهانه ، عذر

تُكَأَة - آدم تنبل ، کسیکه میخواهد جایی بلمد

تَكَابَرَ - تکبر کرد ، نخوت داشت، مغرور بودیا شد

تَكَاتَبُوا - باهمدیگرمکاتبه کردند

تَكَاثُر - افزایش ، ازدیاد

تَكَاسَلَ - تنبلی کرد ، ببطالت گذراند

تَكَاسُل - تنبلی ، بیکاری ، بطالت

تَكَافَأُوا - باهمدیگرمساوی بودند یا شدند

تَكَافُل - مسئولیت مشترك یا متقابل ، همکاری ، همدستی ، کفیل یکدیگرشدن

التَّكَافُل الاِجْتِماعِیّ - همکاری اجتماعی ، مسئولیت مشترك اجتماعی

تَكَالَبُوا عَلَی کَذا - ازدحام کردند برای ،

با شتاب روی آوردند به ، کشمکش وتقلا کردند (بر سر)

تَكالِيفُ الْحَياة - سختيها ومشقات زندگی

تَكالِيفُ المَعِيشَة - هزينه های زندگی، احتياجات زندگی

بلغت تَكالِيفه خَمْسَة ملايين مِن الْجُنَيْهات هزينه آن بالغ بر پنج ميليون ليره گرديد

يتطلَّب التَّكالِيفَ الْباهِظَة - مستلزم هزينه - های هنگفت است

تَكامَلَ - كامل شد ، تكميل شد ، تكامل يافت ، رو بكمال رفت ، باتمام رسيد

تَكَبَّدَ - تحمل كرد ، رنج كشيد ، عذاب كشيد

تَكَبَّدَ الْأَهْوالَ - تحمل خطر كرد ، با خطر مواجه شد

تَكَبَّدَ الْخسائِرَ - زيان ديد ، ضررداد ، متحمل خسارت شد

تَكَبَّدَ الْمَكانَ - در وسط جايی قرار گرفت ، به ميان جايی رسيد

تَكَبَّدَتِ الشَّمْسُ - خورشيد بنصف النهار رسيد

تَكَبَّرَ - تكبر كرد ، نخوت داشت . مغرور بود يا شد

تَكَبُّر - تكبر ، بزرگی فروختن ، مغرور بودن ، باد درسر داشتن ، نخوت

تَكَبَّرَ علی - تكبر كرد (باكسی) ، بزرگی فروخت بر

تَكْبِير - بزرگ كردن

تَكْبِيسُ عِلاجِيّ - ماساژ طبی

تَكَّة ج تِكَك - بند تنبان وامثال آن

تكتكه الخمرة - شراب اورا ازخود بيخود كرد ، مست كرد ، سرخوش كرد

تَكَتَّفَ - دودست را بروی سينه گرفت

تَكْتَكَ الطَّبِيخُ (ص) - نزديك بجوش بود ياشد ، آهسته جوشيد

تَكْتَكَ - لگدمال كرد ، پايمال كرد

تَكْتَكَة - صدای تك تك ، تيك تيك

تَكْتَكَتِ السّاعَةُ وغَيرُها - ساعت و امثال آن تك تك كرد

تَكَتَّلَ - جمع شد ، متراكم شد (مجازاً) دردسته بندی قرار گرفت

التَّكَتُّلات العَسْكَرِيَّة - دسته بنديهای نظامی

تَكَتَّم - رازپوشی

التَّكْتِيك ، التَّكْتِيَّة - تاكتيك ، فن جنگ و راهنمايی سپاه در نبرد با دشمن ، تدبير جنگی ، (مجازاً) روش ، شيوه

تَكَثُّف - مبدل شدن بخار بآب

تَكْثِير - چند برابر كردن ، تكثير كردن ، چيزی را پلی كپی كردن

تَكْثِيف - تبديل كردن بخار به آب

تَكَحَّلَ - سرمه استعمال كرد ، سرمه بچشم كشيد

تَكْحِيْتٌ - محو كردن ، پاك كردن ، تراشيدن

عَمَلِيَّة تَكْحِيْت (الرَّحِم) - كورتاژ

مِلْعَقَة تَكْحِيْت - (درجراحى) آلتِ تراش

تَكْحِيْلُ الْبِنَاء - بندكشى ديوارساختمان

تَكَدَّرَ - تيره شد (درگفتگوى ازاشياء)

تَكَدَّرَ - مكدروآزرده شد ، خشمناك شد، رنجيد، متغيرشد ، اوقات تلخ وعصبانى شد

تَكَدَّسَ - روى هم انباشته شد ، متراكم شد ، بصورت توده درآمد

تَكَرَّى - خوابيد ، چرت زد

مِراراً وَتَكْراراً - پى در پى ، پيوسته ، مكرر

تَكَرْتَنَ عَلَيْهِ (غ) - درقرنطينه نگاهداشته شد

تَكَرْدَسَ (ص) - ازدحام شد ، انباشته شد ، متراكم شد

تَكَرَّرَ - مكررشد ، تكرارشد

تَكَرَّسَ - پى ريزى شد ، دائر شد ، افتتاح‌شد، گشايش يافت

تَكَرَّشَ - منقبض شد ، درهم كشيده شد ، چين و چروك شد

تَكَرَّعَ - پاهاى خودرا شستشوكرد

تَكَرَّعَ (ص) - آروغ زد

تَكَرَّمَ - سخى بود يا شد ، كريم الطبع بود ، مهربانى ولطف داشت با

تَكَرَّمَ - تظاهر بسخاوتمندى كرد

تَكَرَّمَ عَلَيْهِ بِكَذا - چيزى را باو التفات يا مرحمت كرد

تَكَرُّهٌ - اكراه ، بيميلى ، تنفر ، بيزارى ، مخالفت

تَكَرَّهَ الشَّيْئَ - كراهت داشت از، نفرت داشت ، احساس تنفر وبيزارى كرد از

بِتَكَرُّهٍ - ازروى بيميلى ، ازروى اكراه

تَكْرِيرٌ - تصفيه ، پالودن

مَعْمَلُ التَّكْرِيرِ - پالايشگاه

مَعْمَلُ تَكْرِيرِ الزَّيْتِ - پالايشگاه نفت

تَكْرِيرُ النِّفْطِ - تصفيه نفت

تَكْرِيسٌ - افتتاح كردن ، دائر كردن ، شالوده ريختن براى، وقف كردن ، تخصيص دادن چيزى براى مسجد ، كليسا وامثال اينها

تَكْرِيسٌ - آيين ويژه دخول كسى در انجمنى ، كسى را بعضويت انجمنى درآوردن (با تشريفات خاص آن انجمن)

تَكْرِيمٌ - بزرگ داشت ، احترام ، افتخار ، تبجيل

تَكَسَّى - لباس پوشيد ، جامه دربر كرد

تَكَسَّبَ - بدست‌آورد ، كسب كرد

تَكَسَّحَ (س) - چلاق شد ، لنگ شد ، فالج شد

تَكَسَّرَ - خردشد ، شكست ، ريزريزشد

تَكَسُّرُ الْجِسْمِ - ناراحتى ، بيقرارى

تَكسِيَةُ الحِيطانِ (ص) ـ تخته کوبی کردن دیوارها ، پوشش چوبی یا غیر آن درست کردن جهت دیوار

تَكسِيرٌ ـ شکستن ، خرد کردن

جمعُ التَّكسِيرِ (فی النحو العربی) ـ جمع مکسر ، جمع بیقاعده (دردستورزبان عربی)

تَكَشَّفَ ـ برهنه شد ، پوشش برداشته شد از ، آشکارشد ، فاش شد ، واضح ومعلوم وهویدا شد

تَكعِيبُ الأعدادِ ـ عددرا به توان سوم بردن

تَكعِيبَةٌ (ص) ـ داربست درخت انگور ، چفتهٔ مو

تَكعِيبِيّ ـ بشکل مکعب ، مکعب مانند

تَكَفَّفَ ـ گدایی کرد

تَكَفَّلَ بِكَذا ـ بعهده گرفت

تَكَفَّلَ لهُ كَذا ـ ضمانت کرد ، تضمین یا تعهد کرد ، اطمینان داد به

تَكفِيرٌ ـ کفاره دادن ، جبران کردن (بوسیله کفاره دادن) ، به بیدینی متهم کردن ، نسبت کفر دادن به کسی

تَكَّكَ ـ تنبان وامثال آنرا با بندگردان بند کرد

تِكلام ، تِكلامَة ـ سخنگو ، خوش صحبت ، پرگو

تَكَلَّحَ وَجهُهُ ـ ترشرو شد ، عبوس شد ، اخم کرد

تَكَلَّسَ ـ تبدیل باهك شد

تَكلِيسٌ ـ تبدیل به آهك کردن ، آهك سازی

تَكَلَّفَ (ص) ـ تشریفات بجا آورد ، رعایت تشریفات کرد

تَكَلُّفٌ ـ تصنع ، تظاهر ، بخود بستگی

تَكَلَّفَ الأمرَ ـ زحمت کاری را برخودهموار کرد ، بعهده گرفت

تَكَلَّفَ العَمَلَ ـ با بی میلی انجام داد ، ازروی اکراه انجام داد

تَكَلَّفَ كَذا (ص) ـ خرج برداشت ، تمام شد (چنانکه گویند این خانه فلان مبلغ برای اوتمام شد یا خرج برداشت)

تَكَلَّلَ ـ تاج برسر گذاشت

تَكَلَّلَ بِالنَّجاحِ ـ با موفقیت قرین گشت

تَكَلَّلَ عَلَيها (ص) ـ با زنی ازدواج کرد

تَكَلَّمَ ـ سخن گفت ، تکلم یا صحبت کرد

تَكَلَّمَ عَلَى أو فِي مَوضُوعٍ ـ درموضوع ... سخن گفت یا سخنرانی کرد

تَكَلَّمَ عَن شَخصٍ أو أمرٍ ـ دربارهٔ کسی یاچیزی سخن گفت

تَكَلَّمَ فِي أو عَلَى شَخصٍ ـ علیه کسی سخن گفت ، بنفع کسی سخن گفت

تَكَلَّمَ مَعَهُ ـ باکسی تکلم کرد ، گفتگو کرد

تَكَلَّمَ هَمساً ـ نجوا کرد ، خیلی آهسته صحبت کرد

تَكلِيفٌ ـ مکلف ساختن ، بزحمت انداختن ،

تحميل ، تكليف

تَكْلِيف (ص) - تشريفات

تَكْلِيفُ الْخاطِرِ (ص) - بخود زحمت دادن ، دردسر برای خود درست کردن

لاتَكْلِيفَ بَيْنَ الْأَصْدِقاءِ (ص) - تشریفات و رودربایستی بین دوستان نیست

بِلا تَكْلِيف (ص) - بدون رعایت تشریفات ، بدون تکلف

تَكَمَّشَ الْجِلْدُ - دارای چین و چروك شد ، منقبض ودرهم کشیده شد (در گفتگوی از پوست بدن وامثال آن)

تَكْمِلَة - متمم ، مکمل ، تتمه ، شماره کامل

تَكَمَّنَ لَهُ - کمین کرد برای ، در کمین کسی یا چیزی نشست

تَكْمِيدٌ - ضماد گرم گذاشتن ، تکمید کردن ، کمپرس کردن

تَكْمِيلٌ - تکمیل یا کامل کردن ، باتمام رساندن

تَكْمِيم - پوز بند زدن به ، (مجازاً) از سخن گفتن بازداشتن ، توقیف کردن

تَكَنَّى بِكَذا - مکنی بود یا شد ، ملقب بود یا شد به

تَكْنَة (ص) - قسمتی ازسر ستون که شامل کتیبه وگلویی است

مَدْرَسَة تِكْنِيَّة - آموزشگاه صنعتی (اعم از دبیرستان یا دانشکده)

اَلتِّكْنِيك (غ) - تکنیك ، فن ، اصول مخصوص فنی

تَكَوْكُب - ازدحام ، اجتماع ، انبوهی

تَكَوَّنَ - آفریده شد ، خلق شد ، ایجادشد

تَكَوَّنَ مِنْ كَذا - عبارت بود یا شد از ، مرکب بود یا شد از ، ترکیب یافت از ، ساخته شداز

تَكْوِين - خلقت ، ایجاد ، پیدایش ، تکوین

سِفْرُ التَّكْوِين (مِنَ التوراة) - (در توراة) سفر پیدایش: آن قسمت از توراة که درباره خلقت جهان وپیدایش کائنات صحبت میکند

تَكَهْرَبَ - دارای نیروی برق شد یا برق در او سرایت کرد (بواسطه مجاورت یا دست زدن به چیزی که برق دارد) ، تحت تأثیر برق درآمد ، الکتریکی شد ، (مجازاً) بهیجان آمد

تَكَهْرُب - برق گرفتگی ، تحت تأثیر برق در آمدن یا آوردن ، استعمال برق

تَكَهَّنَ - غیب گویی کرد ، کهانت کرد ، پیشگویی کرد

تَكِيَّة ج تَكايا - گدا خانه ، دار المساکین ، نوانخانه

تَكَيَّفَ - دارای شکل یا ریخت شد ، کیفیت به خود گرفت

تَكَيَّفَ (ص) - سرمست شد ، سرخوش شد ، کیف کرد

تَكْيِيس (ص) - ماساژ ، مشت ومال دادن ،

کیسه وصابون زدن

تَکْییف - وفق‌دادن، موافق کردن، مناسب کردن، دارای شکل وریخت کردن

تَکْییفُ الْهَواء - تهویه، عوض کردن هوا

تَلّ ج تِلال، تُلول - تپه، تل، بلندی، پشته

تُلّ حَریر - تور، توری

تُلّ النّاموسیّات - پشه بند

تَلا - از پی آمد، از دنبال آمد، تعاقب کرد، پس از چیزی یا کسی آمد، بعد آمد، یکایك برشمرد، ذکر کرد، گفت، گـزارش داد، از بر خواند، منتج شد، ناشی بود یا شد

تَلَا الْکِتابَ - کتاب‌را (بدقت) خواند، تلاوت کـرد

تَلاءَمَ - فرومایگی کرد، لئیمانه رفتار کرد

تَلاءَمَ - تعمیر شد، اصـلاح شد، درست شد، تصحیح شد

تَلاؤُم - اتفاق، توازن، اتحاد، توافق، صلح، آشتی، سازش، سازگاری، تناسب

تَلابیب - یقه وگلوگاه

اَخَذَ بِتَلابیبِه - دست وگریبان شد با، یقه او را گرفت

تَلاحَمَ بِه - چسبید به، پیوست به، توافق‌داشت با، طرفدار یا هواخواه بود

تَلاحَمَ الشَیْئانِ - با هم جفت وجـور شد، بهم چسبید، یکی شد (درگفتگوی از دوشیئ)

تَلاحَمَ الْقَوْمُ - بجنگ پرداختند، دست‌بکشت وکشتار زدند

تَلاحَمَتِ الشَّجَّةُ - زخم التیام پیداکرد، خوب شـد

تِلاد - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَلاشٍ (اَلتَّلاشِی) - اضمحلال، محو یا ناپدید شدن تدریجی، تلاشی

تَلاشَی - نابود ومتلاشی شد، کم کم ناپدید یا محو شد

تَلاشَی الصَّوْتُ - صدا خاموش شد

تَلاشَی فِی - مضمحل شد در

تَلاصُق - چسبیدن، چسبندگی

تَلاطَفَ - ملاطفت ومهربانی کرد با، مودب‌بود یا شد (نسبت به)، بانزاکت بود یا شد

تَلاطَمَتِ الْاَمْواجُ - امـواج متلاطم شـد، خروشان شد

تَلاطَمُوا - بهمدیگر سیلی زدند

تَلاعَبَ - بازی کرد با، ببازی گرفت

تَلاعُب (ص) - کلاهبرداری، تقلب، فریب

تَلاعَبَ فِی الْاَمْرِ (ص) - باتقلب عمل کـرد، کلاهبرداری کرد

تَلافَی - جبران وتلافی کـرد، درست وراستی کـرد

تَلافَی الْخِسارَةَ - زیان را جبران کـرد، از عهده خسارت بیرون آمد

تَلافِی الشَّر قَبلَ اسْتِفحالِه - فساد را در نطفه خفه کرد

تَلافِيفُ الدِّماغ - شیارهای مغز سر ، لفایف مغز سر

اُمُّ التَّلافِيف - هزارلا ، معده سوم نشخوار - کنندگان

تَلاقٍ (التَّلاقِی) - ملاقات ، برخورد

تَلاقَوا - با همدیگر ملاقات کردند ، اجتماع کردند ، انجمن کردند ، شرکت کردند در ، با همدیگر برخورد کردند

تَلَألأ - درخشید ، تابید ، متلالی شد ، لمعان داشت

تَلامَة - بی شرمی ، بی حیایی ، گستاخی ، جسارت

تِلاوَة - گزارش ، شرح ، نقل ، ذکر ، از بر - خوانی

تِلاوَة - خواندن ، تلاوت کردن ،

تَلاوَموا - همدیگررا ملامت کردند

تَلاوِيح - انگورهای تازه رسیده

تَلاهَی بِكَذا - خودرا مشغول یا سرگرم چیزی کرد ، سرگرم یامشغول شد به

تَلَبَّبَ لِلقِتالِ اَوِالعَمَلِ - آماده جنگ یا کار شد ، دست وآستین بالا زد برای

تَلَبَّث - توقف کرد ، درنگ کرد ، منتظر (چیزی) شد

تَلَبَّثَ بِالمَكانِ - اقامت کرددر ، ماند (درجایی) ، درنگ کرددر

تَلَبَّدَ بِالأرضِ - بزمین چسبید

تَلَبَّدَ الشَّعرُ وَالصُّوفُ - موی یاپشم بهم چسبید وچون نمد شد

تَلَبَّدَتِ السَّماءُ بِالغُيومِ - آسمان ازابرپوشیده شد

تَلَبَّسَ بِالأمرِ - گرفتار کاری شد ، سخت مشغول کاری شد

تَلَبَّسَ عَلَيهِ الأمرُ - امر براو مشتبه شد ، تردید یا شك پیدا کرد نسبت به

تَلَبَّكَ - مخلوط یاممزوج شد ، درهم وبرهم شد ، بهم درآمیخت

تَلَبُّكُ المَعِدَة - سوء هاضمه ، بدهضمی

تِلْبِيب ج تَلابِيب - یقه

تَلْبِيَة - پاسخ دادن ، اجابت کردن ، جواب دادن

تَلْبِيَةُ الطَّلَب - برآوردن تقاضا یا درخواست ، پاسخ مثبت دادن بدرخواست

تَلْبِيَةً لِطَلَبِكُم - درپاسخ درخواست شما

تَلْبِيس - لباس پوشاندن ، (مجازاً) خلاف حقیقت اظهار کردن

تَلْبِيس بِطَبَقَةٍ خارِجِيَّة (ص) - اندودن ، دارای پوشش کردن

تَلْبِيسُ الخَشَبِ بِالعاجِ (ص) - خاتم سازی

تَلْبِیسَة لِلْمَهْبَل (ص) ـ رحم بند ، شیاف مهبل

تَلْبِیسَة الْمُسْتَقِیم (ص) ـ شیاف

تَلْبِین ، تَلْبِینَة ـ نوعی سوپ یا خوراك كه از سبوس وشیروعسل درست میكنند

تَلَثَّم ـ نقاب برروی افكند ، روی خودرا بانقاب پوشاند

تُلَج ـ جوجه شاهین یاعقاب

تَلَجْلَج ـ مردد شد وسخن در دهان گردانید ، با شبهه وشك سخن گفت ، با تردید ولكنت ادا كرد

تَلَحَّف ـ خودرا در لحاف وپتو وامثال اینها پیچید

تَلَحْلَح (ص) ـ دورشد ، جداشد، فاصله گرفت، خارج شد

تَلْحِین ـ آهنگ ساختن ، با آهنگ خواندن ، آهنگسازی

تَلْخِیص ـ خلاصه كردن ، مختصر گویی

تُلْد ـ مال كهنه وقدیمی موروثی

تَلَذَّذ ـ لذیذ یافت ، خوشمزه یافت

تَلَذَّذ بِه ـ لذت برد از ، خوشحال شد از ، مطبوع طبع یافت

تَلَزَّج ـ چسبناك بود یاشد

تِلِسْكُوب (غ) ـ دور بین نجومی ، دور بین بزرگی كه جهت رصد ستارگان بكار میرود ، تلسكوپ

تَلَصَّص ـ دزدشد ، دزدی كرد

تَلَصَّص عَلَیْهِم ـ درمیان آنها بجاسوسی پرداخت

تَلَطَّخ ـ آلوده شد ، رنگ زده شد

تَلَطَّخ بِشَرّ ـ آلوده بفسادشد ، بدی كرد

تَلَطَّف ـ ملاطفت ومهربانی كرد با ، مؤدب بود یا شد نسبت بكسی ، بانزاكت بود

تَلَطُّف ـ ملاطفت ، مهربانی ، نزاكت ، ادب

تَلَظّٰی ـ به هیجان آمد ، برافروخت، آتش گرفت (ازخشم وغیره مثلا)

تَلْعاب ، تِلْعابَة ـ بازیگوش ، كسیكه همّ اوفقط بازی است

تَلَعَّب ـ بازی كرد ، ببازی گرفت

تَلَعْثَم ـ مرددبود یا شد ، دودل بود وسخن در دهان گردانید ، باشبهه‌وشك سخن گفت ، باتردید ولكنت اداكرد

تَلَعْثُم ـ تردید ، با لكنت وتردید اداكردن

تَلَعْلَع جُوعاً ـ ازگرسنگی بخود پیچید

تَلَعْلَع السَّراب (ص) ـ سراب ازدورسوسوزد ، درخشید

تَلَعْلَع الْكَلْب ـ سگ ازتشنگی له‌له زد، زبانش را در اثرتشنگی بیرون انداخت

تِلْغاف (غ) ـ تلگراف

تِلْغافِیّ (غ) ـ تلگرافچی

تِلْغْراف (غ) ـ تلگراف

عَمُودُ التِّلْغْراف ـ تیرتلگراف (كه در كنار

جاده‌ها نصب میکنند)

غمّازُ التِّلغراف - کلید تلگراف، دستگاه فرستنده تلگراف

تِلِغراف لاسِلکیّ - تلگراف بی‌سیم

تِلِغْرافیّ (غ) - تلگرافی ، مربوط به تلگراف

تِلِغْرافِیاً - بوسیله تلگراف ، باتلگراف (قید)

تَلْغَفَ (غ) - تلگراف کرد

تلغفیّ (غ) - تلگرافی ، مربوط به تلگراف

تَلِفَ - هلاك شد ، تلف شد ، نابود شد ، ضایع شد ، تباه شد ، ازمیان رفت

تلفٌ - ضرر ، خسارت ، زیان ، تباهی ، آسیب، لطمه ، فساد ، تلف

تِلْفاز (غ) - تلویزیون ، دستگاهی که بوسیله آن صور اشیاءرا ازدور می‌بینند

تلفّت اِلی - التفات کرد به ، روی خودرا بسوی چیزی یا کسی گردانید ، نگاه کرد به ، خیره شد به

تلفّت یمنةً ویسرةً - بچپ وراست نگریست

تلفّح بِ (ص) - چیزی را بخود پیچید (مانند شال گردن ، چادرشب وامثال اینها) ، خودرا با چیزی پیچید یاپوشاند

تَلْفَزَة (غ) - صور اشیاءرا ازدور دیدن (بوسیله تلویزیون)

تلفّظ - تلفظ کرد ، اداکرد

تلفّظ - تلفظ کردن ، اداکردن کلمه

تلفّع بِ - خودرا باچیزی پیچید یاپوشاند

تَلْفَنَ (غ) - تلفن کرد ، بوسیله تلفن با کسی صحبت کرد

تِلِفُون ، تِلِیفُون - تلفن

سِنْترال التِّلِفُون (غ) - مرکز تلفن

تِلِفُون کَهْرَبیّ - تلفن خودکار

مُحادَثة تِلِفُونِیَّة - مکالمه تلفنی

مُخابَرة تِلِفُونِیَّة - ارتباط تلفنی ، مخابره تلفنی

تَلْفِیحَة (ص) - شال گردن

تِلِفِیزِیُون ، تِلِیفِیزِیُون (غ) - تلویزیون

تَلْفِیعَة - شال گردن ، کاشکل

تَلْفِیق - داستان یا سخنی که بدروغ آمیخته است

تَلْفِیق (ص) - جعل کردن ، دروغ سازی ، دروغ پردازی

تَلْفِیقَة (ص) - داستان ساختگی یاجعلی

تلقّی - استقبال کرد از ، کسی را نزد خود پذیرفت ، ملاقات کرد با

تلقّاه بِصَدْرٍ رَحِیبٍ - باآغوش بازازاواستقبال کرد یااورا پذیرفت

تلقّی العِلْمَ - دانش فراگرفت، تحصیل دانش نمود

تِلْقاء - ملاقات ، برخورد

تِلْقاء - دربرابر ، درمقابل ، درازاء ، روبروی، مقابل

مِنْ تِلْقاءِ نَفْسِه - باطیب خاطر

تِلْقائِیّ - ناشی ازطیب خاطر ، خود بخود ، بی اختیار

تِلْقامَة - یاختهء میکرب خور

تَلَقَّبَ بِ - ملقب شد به ، معروف شد به

تَلَقَّط - برچید ، برداشت ، جمع آوری کرد ، بچنگ آورد

تَلَقَّفَ الشَّیْئَ - چیزی را که در حال حرکت یا فرو افتادن بود گرفت ، بُل گرفت(درمحارهء عوام)

تَلَقَّنَ مِنْ- از کسی چیزیاد گرفت،از کسی آموخت

تَلْقِیح - آیین ویژه دخول کسی در انجمنی،عضو کردن کسی درانجمنی باتشریفات خاص

تَلْقِیح (فِی الطِّبّ) - (درپزشکی) مایه کوبی

مادَّةُ التَّلْقِیح - واکسن

تَلْقِیحُ الاُنْثیٰ - جنس ماده را آبستن کردن ، باردار کردن

تَلْقِیح بِمَصْلِ الْجُدَرِیّ - واکسیناسیون ، آبله کوبی ، مایه کوبی بوسیله واکسن آبله

تَلْقِیحُ النَّباتِ - گرده فشانی ، تلقیح گیاه

تَلْقِیمُ الطَّعامِ - با قاشق غذادادن یاخوراندن، لقمه دردهان کسی گذاشتن

تِلْكَ - آن (اسم اشارهء دور)

تَلَكَّأ - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، معطل کرد ، تنبلانه رفت

تَلْم ج اَتْلام - شیارزمین بوسیله خیش زدن

تِلِم (ص) - کند ، کودن ، بیحس ، بی‌شرم ، بی حیا ، گستاخ ، جسور ، پررو ، خیره چشم

تِلْم ج تِلام - پسر بچه ، کسیکه زمین را خیش میزند ، زرگر

تَلَمَّجَ - سد جوع کرد ، شکم خودرا اندکی سیر کرد ، ته بندی کرد (درمحاورهء عوام)

تَلْمَذَه - کسی را شاگردخود کرد

تَلْمَذَة - تحصیل ، درس خواندن ، دوره‌تحصیل، مطالعه ، شاگردی (اعم ازشاگرد بودن درمدرسه یا شاگردی کردن درکارگاهها مثلا)،دورهء کار آموزی، دورهء آزمایشی

تَلَمَّسَ - کورمالی کرد ، با دست مالی در صدد پیدا کردن برآمد ، باکور مالی یا دست مالی جستجو کرد ، لمس کرد

تَلَمَّسَ الشَّیْئَ - بجستجوی چیزی پرداخت ، در صدد یافتن چیزی برآمد

تَلَمَّسَ طَرِیْقَهُ - راه خودرا کورمال کورمال پیدا کرد

تَلَمَّسَ عُذْراً - در صدد تراشیدن عذر برآمد ، بهانه جویی کرد

تَلَمَّضَ (ص) - ملچ ملچ کرد ، بوسه صدا دار کرد

تَلَمَّظَ = تَلَمَّضَ

تلمظ بِذِکرِهِ - بدگویی کرد (از کسی)، افترا زد، رسوا کرد

تلمود الیهودِ - کتاب دینی یهود

تَلْمِیح - اشاره، کنایه، تلمیح

تِلْمِیذ ج تَلامِذَة، تَلامِیذ - دانش آموز، شاگرد - نوآموز (که نزد استادکار شاگردی میکند)

تِلمِیذ - کارآموز، کارکننده بشرط امتحان

تِلْمِیذ - حواری، مرید (در گفتگوی از حواریون مسیح)

تِلمِیذ خارِجِیّ - دانش‌آموزی که فقط روزانه بمدرسه میرود

تِلْمِیذ داخِلِیّ - شاگرد یا دانش‌آموز مدرسه‌ی شبانه روزی

تِلْمِیذ فِی مَدْرَسَة حَرْبِیَّة - دانشجوی دانشکده افسری

تِلمِیذ فِی مَدْرَسَةِ عالِیَة - دانشجوی دانشگاه

تَلْمِیع الأحْذِیَة - واکس زدن کفش

تِلْو - لاحق، متعاقب، بعد آینده، چیزی که پس از چیزی دیگر آید

تُلُوّ - از پی آمدن، تعاقب کردن

تَلَوّی - خم شد، خمیدگی پیدا کرد، کج شد، منحنی شد، پیچیده شد، تاب داده شد، اعوجاج پیدا کرد

تَلَوّی - از درد بخود پیچید

تَلَوّی الثُّعْبانُ - مار حلقه زد، چنبر زد

تَلَوّتِ الدُّودَةُ - لولید (در گفتگوی از کِرم)

تَلَوّن - رنگارنگ شد، رنگش دگرگون شد، دارای رنگهای مختلف شد

تَلَوّن فِی أقوالِهِ أوْ کَلامِهِ - دو پهلو حرف زد، زبان بازی کرد

تَلْوِیح بِالیَدِ أوْ بِالسَّیْفِ - دست یا شمشیر را تاب دادن، حرکت دادن

تَلْوِیحات - حواشی

تَلْوِیع - شکنجه کردن

تَلْوِیق الطَّعامِ - نان را با کره آغشتن

تَلْوِیم - سرزنش یا ملامت سخت

تَلِهَ - متحیر یا سرگردان شد، مبهوت شد، عقلش بجایی نرسید

تَلَهّی بِ - خود را مشغول یا سرگرم چیزی کرد، بچیزی مشغول یا سرگرم شد

تَلَهّب - برافروخته شد، آتش گرفت، ملتهب شد، شعله‌ور شد

تَلَهّب عَطَشاً أوْ غَیْظاً - از تشنگی یا خشم بر - افروخته شد، ملتهب شد

تَلَهّف عَلَی - آرزو کرد، حسرت خورد، تاسف خورد، افسوس خورد

بِتَلَهُّف - آرزومندانه، از روی حسرت و افسوس

تَلَهّم - حریصانه غورت داد، بلعید

تَلَهْوُق - ریشخند کرد، تملق گفت، خودشیرینی

کرد نزد

تَلْهِيَة - اسباب سرگرمی

تَلّي - پولك ، نقده ، نخهای زرین یاسیمین

تَلِيَّة - بقیه ، باقیمانده

تَلِيد - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَلِيدِيَّة - کلاسیك : وابسته به ادبیات باستانی، مطابق ادبیات باستانی یونانی ولاتینی

تَلّيس (ص) - ساك ، کیف ، گونی ، جوال

تَلَيُّف (فی الطب) - (درپزشکی) تشمع ، نوعی بیماری کبدی ناشی ازالکل

اَلتِّلِيفُون الْأَوتوماتِيكي - تلفن خودکار

تليفيزيون = تلفيزيون

تَمّ - قو

تَمَّ - تمام شد ، کامل شد ، تکمیل شد ، باتمام رسید

تَماثُل - شباهت ، همانندی

تَماثَل العَلِيلُ مِنْ مَرَضِهِ - بیمار بهبودیافت ، شفا یافت

تَماثَل لِلشِّفاء - ببهبودگرایید ، رو به بهبودی رفت

تَماثَل الشَّيْئانِ - با یکدیگرشباهت داشتند ، همانند یکدیگر بودند یاشدند

تَماثَل مِنَ الْمَرَضِ - بهبودی ، شفا

تَماثِيل - مجسمه‌ها

نَحّات التَّماثِيل - مجسمه ساز

نَحْتُ التَّماثِيل - مجسمه سازی

تَمادَى - بسیاردورشد ، بسیاردور رفت

تَمادِي - طول کشید ، طول داد

تَمادى فِي الْأَمْرِ - افراط کرددر، ادامه داد به، استمرارداشت در ، پشت کار بخرج داد بر

تَمارَسُوا - با همدیگر زدوخورد کردند ، نزاع کردند

تَمارَسُوا (ص) - باهمدیگر گفتگو کردند

تَمارَضَ - تمارض کرد ، تظاهر به بیماری نمود

تَمارُض - تظاهر به بیماری ، تمارض ، خودرا بناخوشی زدن

تَمارَضَ تَخَلُّصاً مِنْ واجِبٍ اَوْعَمَلٍ - باتظاهر به بیماری اززیر کاردررفت

تَمارُض لِلتَّخَلُّص مِنْ واجِبٍ - از زیرکار دررفتن

تَمارَيا - بایکدیگرمجادله کردند

تَماسّ - تماس ، لمس کردن ، تلاقی ، برخورد، مماس بودن

تَماسّ - اتصالی (دربرق)

تَماسَّ الشَّيْئانِ - با یکدیگر مماس بودند یا شدند

تَماسُك - چسبندگی ، سختی ، سفتی ، اصرار، خودداری ، اتحاد ، یگانگی

ما تماسك ان ... - نتوانست خودداری کند از ...

تماسك الشیئان - یکدیگر را نگاه داشتند

تماسك به - متوسل شد به ، پناه برد به

تمالأوا علی - توطئه کردند بر ضد ، دسیسه چیدند بر ضد

التمالح والتخابز - با کسی نان و نمك خوردن

تمالك عن - خودداری کرد از ، خود را کنترل کرد (نسبت به)

ما تمالك عن - نتوانست خودداری کند از . خودداری نکرد از

تمام - تمام شدگی ، کمال ، کامل

تمام الاهبة - استعداد و آمادگی کامل

تماماً - کاملا ، تماماً ، بکلی ، بحد کمال . عیناً ، بطور کامل یا بی‌عیب ، خوب خوب ، تمام و کمال ، بتفصیل

بدر تمام - ماه تمام (در گفتگوی از قرص قمر)

نوبة تمام (ص) - طبل یا شیپوری که برای بر-گرداندن سربازان بمحل خود میزنند ، شیپور پایان عملیات (نظامی)

تمامة - متمم ، مکمل ، تتمه

تماوت - خود را ضعیف وانمود کرد ، تظاهر به سستی کرد ، خود را بمردن زد

تماوت فی عمله - با تنبلی کار کرد ، تنبلی کرد ، با مردن مردن کار کرد

تمایح - تعادل خود را از دست داد ، چرخ خورد ، گیج خورد ، تلو تلو خورد

تمایح الغصن - شاخه درخت باینسو و آنسو جنبید ، نوسان داشت

تماید = تمایح

تماید - نوسان داشت ، در حرکت بود ، در اهتزاز بود ، متلاطم و مضطرب بود ، تکان خورد

تمایل - تلو تلو خورد ، گیج خورد ، باینطرف و آنطرف متمایل شد ، تعادل خود را از دست داد ، نوسان داشت

تمایل - خرامیدن ، بسوی میل کردن ، با ناز و کرشمه راه رفتن ، عدم تعادل ، تلوتلو خوردن ، گیج خوردن ، نوسان ، باینسو و آنسو متمایل بودن

تماین القوم - بهمدیگر دروغ گفتند

تمتع - بهره ، لذت ، سود ، فایده

تمتع به - بهره مند شد از ، سود برد از ، لذت برد از

تمتم - زیر لب (سخن) گفت ، من من کرد ، جویده سخن گفت

تمتمة - زیرلب و نامفهوم سخن گفتن

تمثال ج تماثیل - مجسمه ، عکس ، نگاره ، شکل ، پیکر ، تصویر ، شبیه

تمثال الحریة (فی میناء نیویورك) - مجسمه‌ی آزادی (در بندر نیویورك)

تمثال راکب - مجسمه‌ی سواره

تِمْثال (لِعَرضِ أزياءِ المَلابِسِ علَيْهِ) - مانکن: مجسمه‌یِ خوش طرح از انسان که در فروشگاهها برای نمایش لباس از آن استفاده میکنند

تِمْثال مَنْحُوت - مجسمه تراشیده، بت

تِمْثال یُعْبَد - بت، صنم (که آنرا عبادت می- کنند)

تَمَثَّلَ بِالشَّیْیِٔ - مثل زد به، چیزی را بعنوان مثال یادآورشد

تَمَثَّلَ الشَّیْیءَ - چیزی‌را تصور کرد، خیال کرد، فرض کرد، حدس زد، پنداشت

تَمَثَّلَ لَهُ الشَّیْیءُ - چیزی بنظرش رسید، درنظرش مجسم شد، برای او متصورشد

تَمَثَّلَ بِهِ - پیروی یاتقلید کرداز، همانندیاشبیه کسی شد، کسی را سرمشق خود قرارداد

تَمَثَّلَ بَیْنَ یَدَیْهِ - در برابر او حاضر یا ظاهر شد، مجسم شد

تَمَثَّلَ الطَّعامَ - جذب وتحلیل غذا

تَمْثِیل - نمایندگی کردن، نماینده بودن، ازجانب کسی یا دولتی در جایی نمایندگی کردن، نمایش دادن، در صحنه تآتر وامثال آن بازی کردن

تَمْثِیل - نمایندگی

تَمْثِیل - باشکل یا مثال فهماندن، مثل‌آوردن

دارُالتَّمْثِیل - تماشاخانه

التَّمْثِیلُ البَرْلمانِیّ - نمایندگی پارلمان

التَّمْثِیلُ الْخارِجِیّ - نمایندگی سیاسی خارجی

سِلْكُ التَّمْثِیلِ الْخارِجِیّ - هیئت‌سیاسی‌خارجی مقیم یك کشور

التَّمْثِیلُ الدِّبلوماسِیّ - نمایندگی سیاسی

تَمْثِیل رائِع - بازی جالب (درفیلم وامثال آن)

تَمْثِیلُ الرِّوایَة - نمایش‌دادن‌داستان‌درصحنه‌تاتر

التَّمْثِیلُ السِّینَمائِیّ - بازی درفیلم

التَّمْثِیلُ الضَّوئِیّ - عمل اکسیژن دادن برگها

التَّمْثِیلُ الْغِنائِیّ - اپرا، اپرت

التَّمْثِیل (فِی الْغِذاءِ) - جذب وتحلیل

تَمْثِیلُ الْمَسارِحِ - نمایش دادن، بازی کردن روی صحنه تماشاخانه وامثال آن

التَّمْثِیلُ النِّیابِیّ - نمایندگی مجلس (شوری)

تَمْثِیلِیّ - تآتری، دراماتیك، مربوط به نمایش در تآتر، نمایشی

تَمْثِیلِیَّة - نمایش، داستان نمایشی، نمایشنامه

تَمَجَّدَ - دارای مجد وعظمت بود، مورد ستایش قرارگرفت

تَمَجَّنَ - بیشرمانه شوخی کرد، مسخرگی کرد، شوخی‌قبیح وزننده کرد

تَمَحَّی - محوشد، پاك شد

تَمَحَّصَ - دوباره ظاهر یا آشکار شد، خالص

شد ، صاف وپاك شد ، تصفیه شد ، پالود ،

تَمَحَّق - نابود شد ، از بین رفت ، معدوم شد ، خراب وویران شد

تَمَحَّك - ستیزه جویی کرد، مشاجرهٔ عنیف کرد، نزاع ومجادله کرد

تَمَحَّك (ص) - دو پهلو حرف زد ، زبان بازی کرد ، نیرنگ بکار برد

تَمَحَّل الشَّیء - با حیله بازی بجستجوی چیزی برخاست ، بانیرنگ درطلب چیزی برآمد

تَمَحَّل العُذْرَ - بهانه آورد ، عذرتراشید

تَمْحِیص - خالص کردن ، پاك کردن ، صاف کردن ، تصفیه کردن ، پالودن ، مورد آزمایش وامتحان قراردادن ، تنقیح کردن

تَمَخَّض الْجَنِینُ - جنین در شکم بحرکت افتاد، جنبید

تَمَخَّض اللَّبَن - کره ازشیر گرفته شد

تَمَخَّضَت الحامِلُ - زائودرد کشید، دردزاییدن کشید

تَمَخَّط - بینی خودرا خالی کرد ، فین کرد

تَمَخْطَر - با تبختر راه رفت ، متکبرانه قدم برداشت

تَمَدَّح - بالید ، فخر یا مباهات کرد

تَمَدَّد - تمدد اعصاب کرد ، دراز کشید ، منبسط شد ، اتساع یافت ، بسط یافت ، تمدید یافت ، توسعه یافت

تَمَدُّد - انبساط ، توسعه ، بسط

قابِلیَّةُ التَّمَدُّد - قابلیت انبساط یا کشش

تَمَدَّد بِالاِمْتِلاءِ مِنَ الدّاخِل - باد کرد، بزرگ شد

التَّمَدُّد بِالْحَرارَةِ - انبساط جسم در اثر حرارت

تَمَدُّد الحَدَقَة - گشادشدن مردمك چشم ، اتساع زیاد در مردمك چشم

تَمَدَّن - متمدن بود یا شد

تَمَدَّین - دررفاه وآسایش بود ، متنعم بود یا شد

تَمَذَّر البَیض - تخم مرغ فاسد شد ، لَق شد

تَمَذْهَبَ بِالْمَذْهَبِ الْفُلانِیّ - از فلان مذهب پیروی کرد ، بفلان مذهب گروید

تَمْر - خرما ، خرمای خشك

تَمَرّی بِ - تزیین یافت به ، مزین شد به

تَمْرَةُ القَضِیب (ص) - حشفه ، سر ذکر

تَمْرُحِنّاء - شکوفه حنا ، گل حنا

تَمر حِنّاء اِفْرَنْکِیَّة - اسپرك ، قسمی گل میخك

تَمْر هِنْدِیّ - تمرهندی

تَمْراحَة - سرزنده وبانشاط

تِمْراد ج تَمارِید - برج کوچك برای کبوتران

تَمَرْجَح (ص) - درتاب نشست وتاب خورد ، بجلو وعقب حرکت کرد

تَمَرْجی ، تُمَرْجی (ص) - پرستارمرد

تَمَرَّخ - خودراماساژداد، روغن‌مالی یاتدهین کرد

تمرّد - مدتی بی ریش ماند ، امردماند ، متکبر بود یا شد ، با نخوت بود یا شد ، از همقطاران خود بلند تر شد ، دارای رشد غیرعادی بودیاشد، تمردکرد، نافرمانی کرد ، سرکشی کرد ، امتناع ورزید ، طغیان وشورش کرد

تمرّد - سرکشی ، عصیان ، نافرمانی ، طغیان ، تمرد ، یاغی شدن ، شورش کردن ، فتنهانگیختن، شورش

تمرّس بِالشّیئِ - خودرا مالش داد (باچیزی)

تمرّض - بضعف گرایید ، درکارخود ناتوان شد

تمرّط الشّعر اوالرّیش - موی یا پر شروع به ریختن کرد

تمرّغ فِی الْاَمْرِ - مردد شد (درکاری) ،تردید پیدا کرد

تمرّغ فِی الْفِراشِ - در رختخواب غلتید ، از درد بخود پیچید

تمرّغ فِی الْوحلِ اوِالتّرابِ - درگل ولای یا درخاك فرورفت ، غوطه زد ، غلتید

تمرمر - غرغر کرد ، باگلـه وشکایت گفت ، ناراضی بود از

تمرمر - جنبیدن ، اظهاردلتنگی کردن

تمرمر الرّمْل - توده های شن هوا شد ، هـوا شن آلود گشت

تمرّن - ورزش کرد ، حرکات ورزشی انجام داد

تمرّن - ورزش ، تمرین

تمرّن جِسدیّ - ورزش یاپرورش بدنی ، حرکات جسمانی

تمرّن علی - تمرین کرد روی ، عادت یااعتیاد پیدا کرد به

تمرّن علی عملٍ - شاگردی کردن (نزداستاد)

تَمْرِیْش - باران کم

تَمْرِیْض - پرستاری (در بیمارستان)

مِهنَةُ التّمْرِیضِ - حرفهءی پرستاری

تَمْرِیْن - تکلیف(که معلمان بشاگردان میدهند)، تمرین ، ورزش

فِی (تحتِ) التّمْرِینِ - شاگرد (چون شاگرد نجار ، آهنگروامثال اینها) ، کسیکه دوزهءی کار آموزی را طی میکند

ادّی مدّة التّمْرِینِ - دورهءی شاگردی یاکار- آموزی را تمام کرد

التّمْرِیْنات الرِّیاضیّة - حرکات یا تمرینهای ورزشی

تمزّق - پاره پاره شد ، تکه تکه شد ، درید

تِمْساح ج تَماسِیح - تیره یی از سوسماران آبی، نوعی نهنگ

تِمْساحُ الْباب. (درنجاری) تنکه، تختهءیمیان در

تِمْسَح - کلاهبردار ، دروغزن ، فریبکار

تمسّح بِالْماء - شستشو کرد

تمسْخر علیهِ (ص) - اورامسخره کرد،مچل کرد،

مورد استهزا وسخریه قرارداد

تمسك - پیوستن ، چسبیدن ، چنگ زدن به ، دستاویز قراردادن

تمسك به - محکم گرفت ، چسبید به ، آویزان شد به ، نگاه داشت

تَمَسْكَنَ - تظاهر بفقر ومسکنت کرد

تمسكن (ص) - چاپلوسانه فروتنی کرد ، اظهار ذلت کرد ، خایه مالی کرد

تَمْسِيد - ماساژ ، مالش

تمشی - راه رفت ، پیاده رفت ، گردش کرد

تمشی مع - همراهی کرد با (بمعنی حقیقی و مجازی)

تمشط - موی خودرا شانه کرد

تمشق - پاره پاره شد ، درید ، تکه تکه شد

تمصر (ص) - مصری شد ، مصری مآب شد

تمصر المكان - دارای جمعیت شد ، بصورت شهر درآمد ، آباد شد (درگفتگوی ازمکان)

تَمَصَّصَ - خرد خرد آشامید ، مضمضه کرد

تَمْصِير البلدان - کشور آباد کردن

تمطی - تمدد اعصاب کرد ، خود فروشانه گام برداشت ، با تکبر و تبختر راه رفت

تمطط - چسبناك بود یا شد ، چسبندگی داشت ، لزج بود ، کش آمد ، منبسط شد ، کش دار و چسبنده بود

خاصية التمطط - قوه ارتجاع ، خاصیت فنری ، کشش ، جهندگی

تمطط فی الكلام - سخن را کش داد ، کشیده حرف زد ، تنبلانه اداکرد

تَمَطَّع (ص) - تمدد اعصاب کرد

تمعج الثعبان او السيل - درحرکت بود ، پیچ وتاب خورد (درگفتگوی ازمار یا سیلاب)

تمعر الشعر - موی شروع بریختن کرد

تمعر - تغییر کردن چهره ازخشم

تَمْغَة (ص) - تمبر ، نشانه ، علامت ، مارك

تمغص - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

تمغطس - آهن ربایی ، خاصیت آهن ربایی داشتن

تمغنط = **تمغطس**

تمكن - رسوخ کرد ، ثابت شد ، پابرجا شد ، برقرارشد

تمكن - دارا شدن ، توانایی ، امکان داشتن

تمكن عند - دارای مکانت وقدرت شد درنزد ، باقدرت یانفوذ بود نزد

تمكن من الامر - تسلط پیدا کرد بر ، قدرت برانجام (کاری) داشت

تمكن من علم - در فلان علم متبحر یا استاد شد ، مهارت داشت یا پیداکرد

تمكنت الحالة - اوضاع آرام وبرقرارشد

تملأ من - پربود یا شد از

تملس ، تملص - فرارکرد ، گریخت

تملق - تملق گفت ، چاپلوسی کرد

تملك - مالك بود یاشد ، داراشد ، صاحب شد، تملك کرد

تملك علی - حکومت کرد بر ، فرمانروایی کردبر ، تصاحب کرد ، در تحت اختیار خود در آورد

تملك - تصرف ، تصاحب ، حیازت ، مالك - شدن

تملك علی القوم - پادشاه شد

تملکته العادة - اعتیاد پیداکرد ، عادت کرد ، معتاد شد

تملکی - ملکی ، تصرفی ، مالکانه

تململ - ازناراحتی بخود پیچید ، ناراحت بود ، متنفر بود ، مضطرب بود

تململ ملة - به دینی گروید ، دینی را گردن نهاد

تململ - ازشدت ناراحتی بخود پیچید

تململ علی فراشه - از شدت درد در بستر بخود پیچید

تململ - بخود پیچیدن

تملی (ص) - جاودان ، دائم ، پایدار ، مستمر ، همیشه ، دائماً ، پیوسته

تملیق - تملق ، چاپلوسی

سندات التملیك - اسناد مالکیت

تمم - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، باتمام یا بپایان رساند ، انجام داد

تمنّ (التمنی) - تمنی ، آرزو ، خواهش ، میل

تمنی الشیئ - آرزوی چیزی راکرد ، میل کرد به ، تمناکرد

تمنطق - کمربند بست

تمنع - امتناع کرد ، ردکرد ، سر باز زد ، نخواست ، ابا واستنکاف کرد

تمنع - نیرومند شد ، تقویت شد ، دارای قوت وقدرت شد

تمنع - رد ، عدم‌قبول ، ابا ، امتناع ، استنکاف

تمنع بِ - درحمایت کسی‌یاچیزی درآمد ، خود را درحمایت کسی محفوظ داشت

تمنع الشیئ - محال بودیاشد ، غیرممکن بودیا شد ، ممتنع بود یا شد

تمنع عن - اجتناب کرداز ، خودداری کرداز ، صرف نظر کرداز

تمنن - تضعیف کرد ، ضعیف ساخت ، سست کرد

تمنیة - انزال منی ، اخراج منی

تموج - موج نما شد ، موجی بود یا شد ، موج دار شد

تموج - تموج ، جنبش نوسانی ، موجی

تموج البحر - دریا موج زد ، مواج شد

تمور - دارای حرکت نوسانی بود یاشد

تموراً - بطور نوسانی

حرکة تموّریّة - حرکت نوسانی

تمّوز (غ) - ماه هفتم مطابق با ژوئیه

تموّل - ثروتمند بود یا شد، متموّل بود یا شد

تموّل - برای خود سرمایه تهیه کرد، پول تهیه کرد

تموّن - خواربار یا آذوقه تهیه کرد

تموین - جیره (بندی)، خوار بار (دادن)، آذوقه

بطاقة التموین - کارت جیره بندی

وزارة التموین - وزارت تدارکات

تمویه - اندودن، دارای پوشش کردن

تمویه - (در ارتش) استتار، پوشش، مخفی ساختن مهمات جنگی بنحویکه دشمن بر آنها اطلاع پیدا نکند

تمویه الاخبار او الحقائق - غیر حقیقی جلوه دادن، مشتبه کردن (در گفتگوی از اخبار یا حقایق)

تمویه مسرحیّ - گریم (در تماشاخانه)

تمهّر - ماهر یا ورزیده شد

تمهّل - با تأنی کار کرد، به آهستگی انجام داد، تأخیر کرد، با مهلت کار کرد

تمهّل - آهستگی، کندی، تأخیر، مهلت، تأنی

تمهید - هموار ساختن، آماده کردن، مسطح کردن

تمهید - مقدمه

تمهیديّ - مقدماتی، ابتدائی

قرار او حکم تمهیديّ - (از لحاظ حقوقی) قرار، قرار موقت، حکم غیرقطعی، قرار بدوی

شرح تمهیديّ - اظهارات مقدماتی

اجراءات تمهیدیّة - اقدامات اولیه، ابتدائی، مقدماتی

تمیّؤ - تجزیه بوسیله آب (که در آن تجزیه آب هم صورت میگیرد)

تمیّح - تعادل خودرا ازدست داد، چرخ خورد، گیج خورد، تلوتلو خورد

تمیّح - تکبر کرد، جلوه کنان راه رفت

تمیّح - اردك وار (یعنی کج وسنگین) راه رفت

تمیّح الغصن - شاخه درخت باینسو و آنسو جنبید، نوسان داشت

تمیّد - نوسان داشت، درحرکت بود، دراهتزاز بود، تکان خورد، متلاطم ومضطرب بود، تعادل خودرا ازدست داد، گیج خورد

تمیّز - تشخیص داده شد، ممتاز شد، امتیاز پیدا کرد یا متمایز شد

تمیّز غیظاً - آتشی شد، ازجا در رفت، بسیار خشمگین شد، ازغیظ دهانش کف کرد

تمیّس - تبختر کرد، خودفروشانه یا جلوه کنان راه رفت

تمیّع - آب شد، ذوب شد

تمیّل - گیج خورد، تلو تلو خورد

تَمَیُّل - باینسو و آنسو متمایل شد، تعادل خودرا ازدست داد ، نوسان داشت

تَمِیمَةٌ ج تَمائِم - حرز ، دعا ، طلسم ، تعویذ (که برای دفع شرور بخود می بندند)

تَمِیمَة لِجَلْبِ الحَظِّ (اَوْلِدَفْعِ الْحَسَدِ) - نظر قربانی ، مهره یا طلسمی که برای دفع چشم زخم بگردن اطفال آویزند

تَمْیِیز - فرق گذاری ، امتیاز دادن ، تشخیص ، تبعیض ، ادراك ، درك ، بصیرت ، ترجیح ، عقل ، تعقل

بِلا تَمْیِیز ، عَدِیم التَّمْیِیز کسیکه قوه تشخیص ندارد ، ناشی ازعدم تشخیص

سِنُّ التَّمْیِیز - سن عقل

تَمْیِیز طائِفِیّ - تبعیض از نظر مذهب

التَّمْیِیز العُنْصُرِیّ - تبعیض نژادی

تُنّ - ماهی بزرگ یا گوشت آن

تَنَأَ بِالْمَكانِ - اقامت یاسکونت کرددر

تَناثَر - پراکنده شد ، پاشیده شد ، متفرق شد ، سقوط کرد ، فروریخت

تَناجَی الصَّدِیقانِ - دو دوست با یکدیگرراز دل گفتند

تَناجُز - مبارزه ، رقابت ، کشمکش

تَناحَرُوا عَلَی الأَمْرِ - باهمدیگر برسرموضوعی مشاجره کردند ، کشمکش کردند ، نزاع یادادو بیداد کردند

تَنادَی القَوْمُ - انجمن کردند ، اجتماع کردند

تَنازَعَ القَوْمُ - باهمدیگر نزاع کردند ، مشاجره کردند ، ستیزه کردند ، دشمنی کردند

تَنازَلَ - تمکین کرد ، فروتنی کرد، ازروی لطف قبول کرد ، تن درداد

تَنازُل - صرف نظر کردن ، چشم پوشیدن ، تمکین وفروتنی کردن

عَقْدُ التَّنازُل - سند واگذاری یا انتقال بغیر

تَنازَلَ عَنْ حَقِّهِ - ازحق خود صرف نظر کرد ، چشم پوشید

تَنازَلَ عَنِ العَرْشِ - تخت و تاج را واگذار کرد به ، تفویض کرد به ، از سلطنت کناره گیری کرد

تَنازُل لِلغَیْرِ عَنْ حَقّ - واگذاری ، انتقال

تَنازَلَ لَهُ عَنْ مِلْكِ - ملکی را باوواگذار کرد ، تخصیص داد ، انتقال داد

تَناسَی - کوشش کرد که فراموش کند ، چیزی را ازیاد خود دور کرد ، خودرا بفراموشی زد

تَناسَبَ الرَّجُلانِ - بایکدیگر قرابت یاخویشاوندی داشتند

تَناسَبَ الشَّیْئانِ - بایکدیگر تطبیق کرد ، تناسب داشت (در گفتگوی ازدوچیز)

تَناسَخَ - پی درپی آمد ، توالی داشت

تَناسَخَتِ الأَرْواحُ - ارواح تناسخ پیدا کردند ، ازبدنی ببدنی دیگر منتقل شدند

تَناسُخِیَّة - مذهب تناسخ

تَناسَقَ - نظم وترتیب یافت ، مرتب ومنظم شد

تَناسَلَ القَوْمُ - توالد وتناسل کردند

تَناسَلَ مِنْ فُلانٍ - از نسل فلانکس شد

تَناشِیر - سرمشق (که برای تعلیم خط میدهند)

تَناصَرُوا - بهمدیگر کمك کردند ، همکاری متقابل کردند

تَناضُح - تراوش

تَناضُحِیّ - تراوشی ، تراوش کننده

تَناضَلُوا - باهمدیگر رقابت کردند ، هم چشمی کردند (در تیراندازی) ، دردفاع ازچیزی یا کسی برهمدیگر سبقت گرفتند

تَناطَحَ الْکَبْشانِ - بایکدیگر شاخ جنگی کردند ، بهم شاخ زدند (در گفتگوی ازدو قوچ)

تَناظَرا - بایکدیگر مناظره کردند ، مجادله کردند ، گفتگو و بحث کردند

تَناظَمَ - نظم و ترتیب یافت ، دارای سازمان و تشکیلات شد

تَناظَمَ الأمْرُ - میزان شد ، منظم شد ، درست شد

تَناظَمَ اللُّؤلُؤُ - برشته در آمد ، بند شد (در گفتگوی از جواهرات)

تَناعَسَ - خودرا بخواب زد

تَناعُس - خودرا بخواب زدن

تَناغٍ (اَلتَّناغِی) - سخن عاشقانه بهمدیگر گفتن

تَنافٍ (اَلتَّنافِی) - منافات ، مباینت ، عدم توافق ، تنافی

تَنافُر - ناسازگاری ، اختلاف ، عدم توافق ، ناجوری ، عدم تطابق ، دعوا ، شورش ، نفاق ، شقاق ، مشاجره ، نزاع ، ستیزه

تَنافَسَ الرَّجُلانِ - بایکدیگر رقابت کردند

تَنافَیا - بایکدیگر منافات یا مباینت داشت (در گفتگوی ازدو شیئ)

تَناقَشَ - مورد بحث قرارداد

تَناقَصَ - کم کم کاهش یافت ، کم شد ، کسر شد ، نقصان یافت ، کوچك شد

تَناقَصَ القَمَرُ - ماه درمحاق افتاد ، روبکاهش یازوال گذاشت

تَناقَضَ - متناقض بود یا شد ، تناقض داشت ، مغایرت داشت ، مخالف بود ، ضدونقیض بود ، برخورد کرد

تَناقُض ظاهِرِیّ - گفتهٔ مهمل نما

تَناقَلَتْهُ الألْسُنُ - زبانزد شد ، درافواه افتاد

تَناقَلَتْهُ الأیْدِی - دست بدست گشت

تَناقَلَتْهُ الجَرائِدُ - درروزنامه‌ها درج شد

تَناکَرَ الأمْرَ - بیخبر بود از ، تجاهل کرد (نسبت به)

تَناکَرَ الرَّجُلَ - اظهار عدم آشنایی کرد (با کسی)

تَناوَبَ - متناوب شد ، یك درمیان پشت هم آمد

تَناوُب - تناوب ، نوبت

تَناوَبَتهُ الخُطُوب - مصائب یا بد بختیها یکی پس از دیگری براو وارد آمد

تَناوَبوا العَمَلَ وعَلَیه - کاری‌را بتناوب انجام دادند

تَناوَلَ - گرفت ، دریافت کرد ، وصول کرد ، پذیرفت

تَناوَلَ (ص) - در آیین عشاء ربانی شرکت کرد

تَناوَلَ الطَّعام - غذا خورد ، تناول کرد

تَناوَمَ - خودرا بخواب زد

تَناوَمَ الَیهِ - اطمینان کرد به ، اعتماد داشت به

تَناهٍ (التَّناهِی) - محدودیت

تَناهی عَن - فراغت حاصل کرد از ، دست کشید از ، ترك کرد ، کنار گذاشت

تَناهَی الوَقْتُ - وقت منقضی شد ، سپری شد ، گذشت ، بپایان رسید

تَناهَب الأرضَ عَدْواً - باحداکثر سرعت دوید

تَناهَدَ الأصْحابُ - هر کدام از یاران دانگ خودرا پرداختند ، دانگ دادند (برای رفتن به پیك نیك وامثال آن)

تَنَبَّأ - پیشگویی کرد ، ادعای پیغمبری کرد

تُنْباك ، تُنْبَك (غ) - تنباکو ، توتون

تِنبَل ، تِنبال ، تِنبول ، تِنبالة ج تَنابِل ، تَنابِلة کوتاه قد ، کودن ، تنبل

تَنْبَل (ص) - تنبل

تَنَبَّهَ للأمْرِ - مواظب (کاری) بود یا شد ، ملتفت شد ، ملاحظه کرد ، دریافت ، درك کرد ، دقت کرد

تَنَبَّهَ مِن نَومِهِ - ازخواب بیدارشد

تَنْبیتُ البُذُورِ - تخم کاشتن ، رویاندن بذر

تَنْبیط (ص) - استهزا ، مسخره ، کسی را دست انداختن یامچل کردن

تَنْبیط (ص) - عیب جویی ، انتقاد ، خرده گیری بیش ازحد ، افراط درانتقاد

تَنْبیه - بیدارکردن ، اخطارکردن ، برحذر داشتن ، تحریك کردن ، برانگیختن ، نصیحت کردن ، آگهی ، اطلاع ، اعلان

تَنْجَرة ج تَناجِر - کماجدان ، دیگ

تَنَجَّزَ - درخواست اتمام کاری‌را کرد

تَنَجَّسَ - آلوده بود یا شد ، ملوث بود یا شد ، نجس بود یاشد

تَنَجَّعَ - جویای چیزی بود ، بجستجوی چیزی برخاست ، درطلب چیزی رفت

تَنَجْلَزَ (غ) - انگلیسی مآب شد

تَنَجَّمَ - طالع بینی کرد

تَنْجِیَة - رهایی دادن ، نجات دادن

تَنْجیس - آلودن ، ملوث کردن ، نجس کردن

تَنْجیم - علم نجوم ، طالع بینی

تَنَحَّی عَن مَکانِهِ - جا (بکسی) داد

تَنَحَّی عَنْهُ - اورا ترك گفت ، رهاکرد ، ول کرد

تنحی عن موضعه - جای خودرا ترك گفت

تنحی عنهم - ازآنان کناره گیری کرد

تنحی للشیئ - تکیه داد بر

تنحس - روزه گرفت ، از خوردن غذا امساك کرد ، گرسنگی کشید

تنحل التآلیف - انتحال کرد ، دزدی ادبی کرد ، کتاب یا نوشته یی را که مال دیگری بود بخود نسبت داد

تنحنح - تنحنح کرد

تنحیة - بر کنار کردن

تنحیس - بامس اندودن ، دارای پوشش مسین کردن

تنخع - اخلاط ازسینه بیرون انداخت

تنخل - الك کرد ، بیخت

تنخم = **تنخع**

تندی - بخشندگی کرد ، سخاوتمند بود یاشد

تندة (ص) - سایبان ، سابـاط ، پناه ، چـادر (که بالای در اطاق ، مغازه و امثال اینها می - زنند)

تندم - پشیمانی ، افسوس ، تأسف

تندم علی - پشیمان شداز ، تأسف خورد بر

تندید - عیب جویی ، انتقاد ، خرده گیری

تنزل عن حقه - ازحق خود صرف نظر کرد ، چشم پوشید

تنزه - بگردش رفت ، گردش کرد

تنزه عن - دوری جست از ، دور بوداز ، منزه بود از

تنزه عن فعل دنی - ازانجـام کار پست منزه بود ، عارداشت

تنزیل - فرود آوردن، تهی ساختن ، خالی کردن، کسر ، وضع ، کاهش (درقیمت یاحساب)، تخفیف دادن (درخرید وفروش)

تنزیل بالعاج والفضة وغیرهما- خاتم سازی، نشاندن عاج ، نقره وامثال اینها درچوب مثلا

تنزیل کلام الله - وحی

تنزیل المقام اوالدرجة - کنـدن درجـه ، پایین آوردن از مقام یا رتبه ، خفت ، پستی رتبه

تنس (غ) - تنیس (نوعی بازی باتوپ که باراکت های مخصوص انجام میشود)

تنس المائدة - پینگ پونگ

ساحة تنس - میدان تنیس

مضرب تنس - راکت تنیس

ملعب تنس - میدان تنیس

تنسر - پاره شد ، دریده شد ، تکه تکه شد

تنسر الثوب - جامه فرسوده شد ، ساییده شد، پوسیده شد

تنسق - نظم وترتیب گرفت ، مرتب شد

تنسك - ریاضت کشید ، عبادت کرد ، زهدورزید

تنسم - دم زد ، نسیم را بـویید ، نفس کشید ،

تنفس کرد

تَنَسَّمَ الْخَبَرَ - بجستجوی خبر پرداخت ، دنبال کسب خبر رفت

تَنَسَّمَ الْمَكَانُ بِالطِّيبِ - بوی عطر گرفت، معطر شد (در گفتگوی ازمکان)

تَنَسَّمَتِ الرِّيحُ - نسیم وزید

لَاتَنْسَنِي (ص) - گُلِ مرا فراموش مکن

تَنْسِيقٌ - نظم وترتیب دادن

تَنْسِيلٌ - تاب چیزی را باز کردن ، ریش ریش کردن ، نخ نخ کردن

تَنَشَّبَ فِيهِ - پیوست ، متصل شد به ، چسبید به ، ضمیمه شد به

تَنَشَّرَ - منتشر شد ، پراکنده شد ، پهن شد ، گسترش یافت ، بسط یافت

تَنَشَّطَ - سر زنده بود یا شد ، سر حال یا سر - دماغ شد

تَنَشَّفَ الثَّوْبُ الْعَرَقَ - جامه عرق بدن‌را جذب کرد (در گفتگوی از زیر پیراهنی وامثال‌آن)

تَنَشَّفَ - خودرا خشک کرد

تَنَشَّقَ - تنفس کرد ، استنشاق کرد ، هوارا در ریه برد

تَنَشَّقَ الْأَخْبَارَ - بجستجوی خبر پرداخت، دنبال کسب خبر رفت

تَنَشَّقَ الْمَاءَ وَالسَّعُوطَ - آب یاانفیه‌رااستنشاق کرد ، به بینی برده بالاکشید

تَنَشْنَشَ - چابك وزرنگ بود یاشد

تَنَشْنَشَ (ص) - نیروی تازه گرفت ، بهبودیافت، سرزنده وبانشاط شد

تَنَشْنَشَ مَالِيًّا (ص) - وضع مالی او خوب شد ، مالدارشد

تَنْشِيطٌ - سرزنده کردن ، فعال وزرنگ کردن ، برانگیختن ، سرحال یا سر کیف کردن

تَنْشِيطُ الْحَبْلِ - گره زدن ریسمان وغیره

تَنْشِيطُ الْعُقْدَةِ - گره‌را محکم کردن

تَنْشِيفٌ - خشك کردن ، خشکاندن ، پاك کردن

تَنْشِيقٌ - استنشاق کردن ، مایع و غیر اینهارا داخل بینی کردن وبوسیله تنفس بالاکشیدن

تَنْشِيقُ الْمُخَدِّرِ - داروی بیهوشی بداخل بینی کشاندن

تَنْشِيقَةٌ (ص) - اندکی‌انفیه که دریك وهله بداخل بینی کشانده شود

تَنَصَّتَ - استراق سمع کرد ، گوش ایستاد

تَنَصَّرَ - مسیحی شد ، نصرانی شد

تَنَصَّرَ لَهُ - بیاری اوشتافت

تَنَصَّفَ - دادخواهی کرد

تَنَصَّفَ الرَّجُلَ - خدمت کرد (بکسی)

تَنَصَّفَ مِنْهُ - انتقام‌گرفت از

تَنَصَّلَ مِنْ - بیزارشد از ، دست ودل شست از ، نجات یافت از ، ازدست کسی خلاص شد ، خودرا

آزادکرد (ازدست کسی)

تَنَصَّلَ مِنَ الْمَسْئُولِيَّةِ - ازز یر بار مسئولیت شانه خالی کرد

تَنْصِير (ص) - تعمید دادن ، نصرانی کردن

تَنْصِيف - دونیم کردن ، دونصف کردن

تَنْضِيد - برروی هم چیدن ، مرتب کردن

تَنَطَّط - جست وخیز کرد

تَنَطَّع - دقت گیر ومشکل پسند بود یا شد ، زیاد دقیق بود

تَنَطَّق - کمر بند بست

تَنَظَّر - مورد مداقه قرار داد ، مورد رسیدگی قرارداد ، مهلت داد به

تَنَظَّف - با نظافت شد ، خودرا تمیزو نظیف کرد

تَنَظَّم - نظم وترتیب یافت ، دارای سازمان یا تشکیلات شد

تَنَظَّمَ الأَمْرُ - منظم شد ، درست شد ، میزان شد (درگفتگوی ازاموزندگی)

تَنَظَّمَ اللُّؤْلُؤُ - جواهر برشته درآمد ، بند شد

تَنْظِير - بوعده ومهلت (چیزی را) فروختن ، مقایسه

تَنْظِيف - تمیز کردن ، نظافت کردن

تَنْظِيفُ الْبُقَعِ - لکه گیری

تَنْظِيفُ الْجُرُوحِ - زخم یادمل را باداروشستن، تمیز کردن

تَنْظِيم - تنظیم کردن ، ترتیب دادن ، سازمان یا تشکیلات دادن

خَطُّ التَّنْظِيم (فِي الحربية)(ص) - صف آرایی (لشکر)

التَّنْظِيمُ الْجُمْرُكِيّ - آیین نامه یا تعرفه گمرکی

التَّنْظِيمُ الْعَسْكَرِيّ - سازمان ارتش

تَنْظِيمُ الْمُحَارِبِينَ - فنون جنگی ، تاکتیك نظامی

مَصْلَحَةُ التَّنْظِيم (ص) - اداره راه و ساختمان

تَنَعَّلَ الْحِصَانُ - اسب نعل شد

تَنَعَّلَ الرَّجُلُ - کفش پوشید (درگفتگوی از شخص)

تَنَعَّم - متنعم بود یا شد ، خوش گذرانی کرد ، در رفاه و آسایش بود ، زندگی مرفه و آسوده داشت

تَنَعَّمَ بِالشَّيْءِ - لذت برداز ، متمتع شد از

تَنَغَّش - مضطرب بود یا شد ، متلاطم بودیاشد ، تکان خورد

تَنَغَّشَ بِ - پرشد از ، شلوق شد از

تَنَغَّصَ عِيشَهُ - زندگی او منغص شد ، تلخ شد، ناگوارشد ، زحمت افزاشد

تَنَغَّم - آهنگی را زمزمه کرد ، نغمه سرایی کرد

تَنَغْنَغ - درعیش ونوش افتاد ، بعیاشی وخوش گذرانی مشغول شد

تَنَفَّج - لاف زد ، خودستایی کرد

تَنَفَّسَ - تنفس کرد ، نفس کشید

تَنَفَّسَ (ص) - استراحت کرد ، راحت شد

أَعْضَاءُ التَّنَفُّسِ - جهاز یا دستگاه تنفس، اندام‌های دم زدن

تَنَفَّسَ الصُّعَدَاءَ - از ته دل آه کشید ، آه سرد بر کشید ، احساس راحتی کرد (پس از غم یا خستگی)

الْمَسَالِكُ التَّنَفُّسِيَّةُ - مجاری تنفس

تَنَفَّشَ - باد کرد (در اثر خیسیدن)

تَنَفَّشَ الطَّائِرُ رِيشَهُ - پر خود را ژولیده کرد ، برهم زد ، سیخ کرد (در گفتگوی از پرنده)

تَنَفَّشَ الْقِطُّ - گربه موی خود را سیخ کرد ، وز کرد

تَنَفَّضَ مِنَ التُّرَابِ - گرد گیری شد

تَنَفَّطَ - تاول زد

تَنَفَّطَ غَضَبًا - آتشی شد ، سخت خشمگین شد ، از خشم برافروخته شد

تَنَفَّلَ - نافله بجا آورد ، بمستحب عمل کرد

تَنْفِيخٌ - ورم ، آماس ، برآمدگی ، تورم

تَنْفِيخُ الْعَقْدِ (ص) - (درمعماری) قوس داخلی

تَنْفِيذٌ - اجرا کردن

تَنْفِيذُ حُكْمِ الْإِعْدَامِ - اعدام کردن ، اجرای حکم اعدام

إِيقَافُ التَّنْفِيذِ - متوقف ساختن اجرای کاری (مثلا)

وَضَعَ مَوْضِعَ التَّنْفِيذِ - اجرا کرد ، بجریان انداخت ، عملی ساخت

تَنْفِيذِيٌّ - اجرائی

الْمَجْلِسُ التَّنْفِيذِيُّ - هیئت اجرائیه ، شورای اجرائی

الْهَيْئَةُ أَوِ السُّلْطَةُ التَّنْفِيذِيَّةُ - قوه مجریه

تَنْفِيسٌ (ص) - تخلیه باد ، تهی سازی از باد ، خالی شدن باد (در گفتگوی از چیزیکه آنرا باد کرده‌اند یا باد داشته است)

تَنْقِيضٌ - گرد گیری کردن ، تکاندن

تَنَقَّبَ - امتحان کرد ، آزمایش کرد ، معاینه کرد ، رسیدگی کرد ، پی گردی کرد در

تَنَقَّبَ (ص) - سوراخ سوراخ بود یا شد

تَنَقَّبَ عَنْ - کاوش کرد ، جستجو کرد (درباره‌ی چیزی)

تَنَقَّبَتِ الْمَرْأَةُ - زن نقاب برچهره افکند

تَنَقَّذَهُ - اورا نجات داد ، رهایی داد ، مستخلص کرد

تَنَقَّضَ - شکست ، باطل شد ، بی اثر شد ، باز شد (در گفتگوی از گره و امثال آن)

تَنَقَّلَ - جابجا شد ، منتقل شد ، انتقال یافت ، گردش کرد

تَنَقُّلٌ - تغییر مکان ، انتقال ، تغییر وضع ، از جابی

ازجایی بجایی رفتن

تَنْقِیب - پی گردی کردن‌در ، کندو کاووا کتشاف کردن (در گفتگوی ازچاههای نفت و آثار باستانی وامثال اینها) ، کاوش کردن ، معاینه وآزمایش کردن ، حفر ، حفاری ، خاك برداری ، گـود برداری (برای بدست آوردن آثار باستانی یا استخراج معدن)

التَّنْقِیبُ عَنْ آبارِ البِتْرُول - اکتشاف‌چاههای نفت

تَنْقِیَة - پاك سازی ، پاك کردن

تَنْقِیح - تجدید نظر ، اصلاح و تجدیـد چاپ (درگفتگوی ازکتاب وامثال آن) ، تقطیر مرتبه دوم ، تصفیه

تَنْقِیحات - اصلاحات (که درمورد کتاب‌وامثال آن بعمل آورند)

تَنْقِیص - کم کردن ، تقلیل ، کاستن، کسر کردن، تخفیف دادن

تَنْقِیل - جای خودرا با دیگری عوض کـردن ، معاوضه ومبادله جا

تَنَك ، تِنْكار (غ) - حلبی

صَفائِح التَّنَك - ورقه‌های حلبی

تِنْكارِیّ (س) - حلبی ساز

تَنَكَّب الشَّیْئَ - چیزی را بدوش انداخت، روی شانه‌ی خودگذاشت

تَنَكَّبَ عَنْ - منحرف شد از ، عدول کرد از ، برگشت از ، ترك کرد

تَنَكَّبَ عَنْهُ - اجتناب کرداز، کناره گیری کرداز

تَنَكَة - کنری

تَنَكَة قَهْوَة - قهوه جوش

تَنَكْجِیّ (غ) - حلبی ساز

تَنَكَّدَ عَیْشُهُ - زندگی براوتیره شد ، باعث‌زحمت واندوه شد ، تلخ وناگوارشد

تَنَكُّر - تغییر هیئت یا قیافـه ، هیئت مبـدل ، لباس مبدل ، تغییر دادن قیافه برای ناشناس شدن

تَنَكَّرَ - جامه مبدل پوشید ، پنهان شد ، بطور ناشناس عبور کرد ، تغییرهیئت داد

تَنَكَّرَ لَهُ - باقیافه عبوس یا خصومت‌آمیز باا‌و بر- خورد کرد

قِناعُ التَّنَكُّر - ماسك ، صورت پوش ، نقاب

لِباسُ التَّنَكُّرِ اَوِ التَّهْرِیج -لباسی که‌در بالماسکه میپوشند

حَفْلَة رَقْص تَنَكُّرِیَّة - بالماسکه

تَنَكَّسَ - اصالت نژاد خودرا ازدست داد ، روبه انحطاط گذاشت ، فاسد شد

تَنْكِیت(ص)- بذله،شوخی، لطیفه ،شوخی کنایه‌دار، بذله گویی ، شوخی کردن ، لطیفه یامتلك گفتن

تَنْكِیت - بانقطه کاری حکاکی کردن ، نقطه- کنی ، نقطه کاری

تَنْكِید - ناگوارکردن ، کدر کردن

تَنْكِیسُ الرَّأْسِ نُعاساً - حرکت دادن و پایین انداختن سر هنگام چرت زدن

اَلتَّنْكِيلُ بِ - كسی‌را عبرت دیگران قراردادن (بوسیله‌ی تنبیه سخت)

تَنَمَّرَ - خشمگین شد ، اوقاتش تلخ شد

تَنْمِيَةٌ - رشد ونمو دادن ، رویاندن ، سخن‌ـ چینی

اَلتَّنْمِيَةُ الْاِقْتِصادِيَّةُ - توسعه ورشد اقتصادی

تَنْمِير (غ) - شماره گذاری ، نمره گذاری

تَنُّوب - یك جور درخت جنگلی شبیه بکاج

تَنَوَّحَ - جنبید ، نوسان کرد ، تاب خورد

تَنَوَّدَ = **تَنَوَّحَ**

تَنَوَّدَ مِنَ النُّعاسِ - دراثر چرت‌زدن سرخودرا حرکت داده پایین انداخت

تَنَوَّرَ - روشنفکرشد ، نوره کشید

تَنَوَّرَ الْمَكانُ - روشن شد (در گفتگوی‌ازمکان)

تَنُّور ج تَنانِير - تنور ، کوره ، اجاق

تَنُّورَة ، تَنُّورِيَّة - دامن زنانه ، دامن زیر

تَنُّوط - نوعی پرنده

تَنَوَّعَ - متنوع شد ، دگرگون شد ، مختلف‌شد ، انواع مختلف پیداکرد

تَنَوُّع - اختلاف ، تنوع

تَنُوفَة ، تَنُوفِيَّة ج تَنائِف - بیابان یا صحـرای بی‌آب وآبادی

تَنَوَّقَ فِي مَلْبَسِهِ ومَطْعَمِهِ اَو اُمُورِهِ - مشکل پسند بود یا شد ، دقت‌گیر یا ایرادگیر بود یاشد (درلباس ، خوراك یا اموردیگرزندگی)

تَنَوَّمَ - محتلم شد ، خواب جماع دید

تَنْوِيرٌ - گل دادن ، شکوفه دادن ، شکفتگی‌گل ، روشن‌کردن ، نورانی ساختن

تَنْوِيرُ الْاَذْهانِ - تنویرافکار ، روشنفکر کردن

تَنْوِيرُ الزُّهُورِ - شکوفه کردن ، غنچه کردن

تَنْوِيرُ الْعُقُولِ - روشنفکرساختن

تَنْوِيمٌ - خواب کردن ، خواباندن

تَنْوِيم بِالْكُلُورُفُورْم - بیهوش کردن (بادارو ی بیهوشی)

تَنْوِيم مَغْنَطِيسيّ - هیپنوتیزم ، خواب کـردن مصنوعی

تَنْوِيهٌ - ذکر کردن ، نام بردن ، اشاره کردن ، ستودن ، مدح کردن ، تمجید وتعریف کردن

تَنَهَّدَ - آه کشید

تَنَهُّد - آه کشیدن

تَنَهَّدَ تَنَهُّداً عَمِيقاً - از ته دل آه کشید ، آه‌ـرد ازدل برکشید

تَنِيس (غ) - تنیس (نوعی بازی با توپ که با راکت های مخصوص انجام میشود)

تَنَيَّقَ - به **تَنَوَّقَ** نگاه کنید

تِنِّين ج تَنانِين - اژدهای بالدار (افسانه‌یی) ، نوعی‌ماهی

تِنِّين بَرِّيّ - یك جور اژدر مار

تَنّينُ النّاموس - (در جانورشناسی) سنجاقك

تَنْبيل (ص) - با مواد رسوبی کود دادن

تو ج اتواء - تنها ، طاق ، فرد ، ریسمان یا طنابی که یك لا تابیده باشند ، وقت ، ساعت

توّاً - یك راست ، مستقیم ، یکسره ، مستقیماً ، فوراً ، بیدرنگ ، بزودی ، بلافاصله

توام ، توامة ج تواِئم - همزاد ، بچه دوقلو ، لنگه از یك جفت ، توأم

تواءَم - تناسب داشت ، تطبیق کرد با ، وفق داد با

توامان - دوکودکی که باهم متولد شده‌اند

التوامان - (درعلم هیئت) : دو پیکر ، جوزا ، برج جوزا

توابِع - خدم وحشم ، (درعلم هیئت) : اقمار

تواتر - پی درپی آمد ، متوالی شد

تواتُر - توالی ، ترادف ، پیاپی بودن

علی التواتِر - پی درپی ، بتوالی ، متوالیاً

تواجَد - پیدا شد ، تظاهر بعشق نمود

تواجه الرّجُلانِ - با یکدیگر مواجه شدند ، روبروشدند

تَواجه المنزِلانِ - روبروی هم واقع بودیاشد ، (درگفتگوی ازدومنزل وغیر اینها)

تواخی - برادری کرد

توأد فِی الامرِ - باهستگی کار کرد ، یواش یواش انجام داد ، با متانت عمل کرد

تَوادّ - دوستی کردن ، رابطه‌ی دوستی ، دوستی متقابل یا مشترك

تَوادَّ الرَّجُلانِ - با یکدیگر دوستی یا محبت داشتند

تَواری - پنهان شد ، خودرا مخفی کرد

تواری عنِ الانظارِ - خود را از انظار دور نگهداشت ، ناپدید شد

تَوارَثُوا الشَّيئ - از همدیگر (چیزی را) بارث بردند ، وارث همدیگرشدند

تَوارُد - دنبال هم واردشدن

توارد الخواطِر - توارد فکر ، توارد یك نوع اندیشه (درخاطر دو کس)

توارَدتِ الاشياء - متوالیاً رسید (درگفتگوی از اشیاء)

توارَدُوا - دنبالهم واردشدند

تَوازِ (التّوازی) - موازات ، برابری ، همانندی ، تطابق

تَوازی الشَّیْئانِ - با یکدیگر موازی بودند یا شدند

توازی القُوی - تعادل قوا ، تساوی یا برابری نیروها

توازَن - توازن یاتعادل پیداکرد ، موازنه‌داشت ، هم وزن شد با

توازُن - تعادل ، موازنه ، تساوی ، توازن ، آرامش ، سکون

عِلْمُ تَوازُنِ الْقِوىٰ - مبحث اجسام ساکن

تَوازُنُ الْقِوىٰ (الدُّوَلِيَّة) - تعادل قوای بین - المللی

تَوازُنُ الْعَقْلِ - متانت ، خودداری ، ملایمت ، آرامی ، قرار ، تعادل فکر

عِلْمُ تَوازُنِ الْمَوائِع (السَّوائِل) - علم تعادل مایعات ، علم فشار وموازنه‌ی آب های ساکن

تَواشَجَتِ الْأَغْصانُ - شاخه های درخت در هم شد ، بهم پیچید

اَلتَّواشِيح الدِّينِيَّة - اشعار مذهبی (که بمناسبت اعیادیا سوگواریها بالحنی خاص خوانده میشود)

تَواصُل - مراوده ، ارتباط مشترك ، معامله ، آمد وشد ، دوستی ، رفت وآمد دوستانه

تَواضَعَ - فروتنی کرد

تَواضَعُوا عَلىٰ أَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند بر

تَواطَأَ الرَّجُلَ عَلىٰ - با کسی در باره‌ی چیزی توافق کرد

تَواطُؤ - توطئه ، دسیسه ، تبانی ، ساخت و پاخت

دَعْوىٰ بِالتَّواطُؤ (بين المتخاصمين)-جنگ زرگری ، جنگ دروغی با کسی برای فریفتن دیگران

تَواطَأُوا عَلىٰ أَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند

تَواطَأُوا عَلىٰ شَرٍّ - توطئه کردند ، دسیسه چیدند ، تبانی کردند (برفساد)

تَواطَأُوا عَلَى الْعِصْيانِ - برای شورش یااغتشاش توطئه چیدند

تَواطَأُوا عَلىٰ قَتْلِهِ - توطئه قتل اورا چیدند

تَواعَدا - بیکدیگر قول‌دادند ، بایکدیگر وعده گذاشتند

تَوافَدُوا عَلَيْهِ - بطور دسته جمعی وارد شدند (بر کسی)

تَوافَرَ - فراوان شد ، زیادشد ، افزایش یافت

تَوّاق - مشتاق ، آرزومند

تَواقَحَ - تظاهر بوقاحت یا بی‌شرمی کرد

تَواقَحَ عَلَيْهِ (ص) - توهین کرد به ، بی‌احترامی کرد بر ، فحش داد به

تَواقَعُوا - باهمدیگر جنگیدند

تَواكُل - برهمدیگر توکل کردن ، اعتماد کردن

تَواكَلَ الْقَوْمُ - بهمدیگر اعتمادیا توکل کردند ، اطمینان داشتند ، امیدوار بودند

تَوالٍ (التَّوالِي) - توالی ، استمرار ، ترادف

تَوالىٰ - پیاپی در آمد ، توالی داشت ، متوالیاً انجام گرفت

تَوالَدُوا - توالد وتناسل کردند

عَلَى التَّوالِي - مستمراً ، بدون وقفه ، پشت سر هم ، متوالیاً ، پی درپی

تَوانٍ (التَّوانِي) - تأخیر ، درنگ ، کندی ، اهمال ، سستی

تَوانىٰ - سست شد ، واماند ، ضعیف وبیحال‌شد ،

افسرده شد ، فتور یافت ، ناتوان شد ، پژمرده شد ، بیروح یا بیحس شد ، بتأخیر و تعویق انداخت ، معطل کرد ، لنگ کرد ، باطفره گذراند ، درنگ کرد ، تأخیر کرد ، سستی کرد ، بیحال و بی‌قید وسست بود (درکار)

تَوَّبَ ـ توبه داد

تُوبال (غ) ـ خاکه یا برادهٔ مس و آهن (که هنگام چکش زدن میریزد)

تَوْبَلَ الطَّعامَ ـ چاشنی زد بغذا ، ادویـه زد به غذا

تُوپُوغرافیا (غ) ـ نقشه برداری از اماکن ، موضع نگاری

تَوْبیخ ـ سرزنش ، ملامت سخت ، توبیخ

المَحْكَمَةُ حَكَمَتْ عَلَيْهِ بِالتَّوْبِيخِ ـ دادگاه حکم توبیخ اورا صادر کرد

تُوت (غ) ـ رب النوع فلسفه ونویسندگی نزد مصریان قدیم

تُوت اَبْيَض ـ توت

تُوت اَحْمَر اَوْشامِيّ ـ توت سیاه ، شاه توت

تُوت اِفْرَنْجِيّ ـ توت فرنگی

تُوت العُلَّيْق ـ تمشك

تَوَتُّر ـ سفت کشیده شدن ، محکم شدن ، بحران ، تیرگی ، کشیدگی

تَوَتُّر الاَعْصاب ـ نـاراحتی ، تشنج اعصاب ، بحران عصبی

تَوَتُّر الحالَة ـ تیرگی اوضاع

تَوَتُّر الحَبْل ـ طناب یاریسمان سفت کشیده شد ، محکم بسته شد

التَّوَتُّر الدُّوَلِيّ ـ بحـران یا تیرگی اوضاع بین‌المللی

تَوَتُّر العَلاقات ـ تیرگی روابط

تَوَتُّر العَلاقاتِ العالَمِيَّة ـ تیرگی روابط یا اوضاع بین‌المللی

تَوَتَّرَتِ العَلاقاتُ ـ روابط تیره شد

تُوتِيا (غ) ـ توتیا ، گرد اکسید دوزنگ

حَجَر التُّوتِيا ـ سنگ توتیا

تُوتِيا حَمْراء ـ سولفات سرب

تُوتِيا زَرْقاء ـ کات کبود ، زاج کبود

تَوَثَّبَ عَلَيْهِ فِي اَرْضِهِ ـ ملك کسی‌را غصب کرد ، دست‌اندازی کرد (برملك کسی)

تَوَثَّق ـ تثبیت شد ، تأیید شد ، قوت گرفت ، پا برجا و برقرارشد

تَوَثَّق فِي الاَمْرِ ـ با اطمینان عمل کـرد (در کاری)

تَوَّجَ ـ تاجگذاری کرد ، بر تخت سلطنت نشاند ، تاجدار کرد

تَوَجَّدَ بِهِ ـ مهر یامحبت کرد به ، اورا بسیاردوست داشت ، علاقه شدید داشت به‌کسی

تَوَجَّدَ لَهُ ـ تأسف خورد برای کسی یا چیزی ، غمناك وغصه‌دار شد برای

تَوَجَّس - گوشهای خودراتیز کرد (برای شنیدن صدا)

تَوَجَّس شَرّاً - احساس خطر کرد ، نگران ودل واپس بود یاشد

تَوَجَّس الصَّوتَ - با هراس وبیم گوش فراداشت به صدا

تَوَجَّس الطَّعامَ اَوِ الشَّرابَ - دندان زد، گاز گرفت ، چیزی را کم کم چشید ، خردخرد آشامید (درگفتگوی از خوردنی یاآشامیدنی)

تَوَجَّس فَزَعاً اَوْ خِیفَةً - احساس ترس کرد

تَوَجَّستِ الاُذُنُ - صدایی بگوش خورد یارسید

تَوَجَّع - دردکشید ، رنج وعذاب کشید ، متألم شد ، احساس دردکرد ، تحمل درد نمود ، شکوه کرد ، گله وشکایت کرد

تَوَجَّع لَهُ - دلسوزی کرد بر ، رحم وشفقت آورد بر ، همدردی کرد با ، تأسف خورد (برکسی)

تَوَجَّه اِلَی - رفت بسوی

تَوْجِیه - راهنمایی (کردن)

عَجلَة التَّوْجِیه - رل ، فرمان کشتی وغیر آن

التَّوْجِیه المِهَنِی - آموزش حرفه‌یی

تَوْح - تهیه ، تدارك ، آمادگی

تَوَحَّد - تنها ماند ، منزوی شد

تَوَحُّد - عزلت ، انزوا ، گوشه گیری

تَوَحَّدَ بِالاَمْرِ - به تنهایی انجام داد

تَوَحَّدَه بِعِنایَتِه - اورا بعنایت خویش مخصوص گردانید

تَوَحَّدتِ الاَشْیاءُ - وحدت پیداکرد ، یکی شد (درگفتگوی ازامور)

تَوَحَّدتِ الدُّیونُ اَوِ الْجُیُوش - بصورت واحد درآمد (درگفتگوی از وام یاارتش)

تَوَحَّش - وحشی شد

تَوَحُّش - وحشیگری ، توحش ، بربریت

تَوَحَّش المَکانُ - دلتنگ کننده وملالت انگیز شد ، مهجورومتروك شد ، ویران وبی‌جمعیت‌شد، (درگفتگوی ازمکان)

تَوَحَّل - درگل ولای فرورفت ، گل آلود شد ، کثیف شد (در اثرآلوده شدن بگل)

تَوَحَّمتِ الحُبْلی - ویار داشت یا پیداکرد (در گفتگوی اززن آبستن)

تَوْحِید - یکی کردن ، متحد کـردن ، بصورت واحد درآوردن

التَّوْحِید - اعتقاد به یگانگی خدا

تَوَخّی - به تأخی نگاه کنید

تَوَخّی - قصد داشت ، قصد کرد ، خیال داشت ، درنظرداشت یا گرفت ، تصمیم گرفت بر ، انتظار داشت

تَوَدَّد اِلَیْه - اظهارمحبت کرد ، اظهاردوستی کرد

تَوَدَّدفُلاناً - محبت کسی را بخود جلب کـرد ، خودشیرینی کرد نزد

تَوَرَّیٰ ـ پنهان شد ، خودرا مخفی کرد

تَوراة ج تَورات ـ کتاب عهد قدیم ، اسفار پنجگانه‌ی حضرت موسی

تُوربِید (غ) ـ اژدر ، موشك زیردریایی

تَوَرَّد ـ گلرنگ شد ، قرمز رنگ شد ، برنگ گل درآمد

تَوَرَّدَتِ الخُدُودُ ـ گونه ها گلگون شد ، چون برگ گل قرمز رنگ شد

تَوَرَّط ـ درورطه افتاد ، در سختی گیر کرد ، در تنگنا گیر کرد، خودرا گرفتار کرد ، تسلیم کرد

تَوَرُّط ـ درکارسخت یا درهلاکت افتادن

تَوَرَّعَ عَنْ ـ خودداری کرد از ، اجتناب کرد از ، خودرا دور نگهداشت از ، احساس پشیمانی کرد از ، تردید داشت (نسبت به)

تَوَرَّم ـ آماس کرد ، ورم کرد

تَوْرِیَب ـ توریه ، ایهام (گویی) ، دوپهلو حرف زدن

تَوْرِیَة ـ مخفی کردن ، پنهان ساختن قصد ، ریا ، توریه تقیه ، خلاف مقصودرا اظهار کردن ، ایهام بکار بردن

تَورِیَة (ص) ـ اظهار کردن ، نشان دادن

تَورِیَة ج تَورِیات = تَوراة

جرثومة التَوَرِیث ـ ژن : عنصر ذره بینی در نطفه نر وماده که عامل وراثت یا خواص ارثی شناخته شده است

تَوْرِید ـ گل دادن درخت وامثال آن ، وارد کردن

تَورِیدُ البَضائِع ـ وارد کردن کالا

تَوَزَّر ـ وزیر شد

تَوَزَّع ـ توزیع وتقسیم شد

تَوزِیع ـ توزیع و تقسیم کردن ، بخش کردن ، اعطا کردن

تَوزِیعُ الجَوائِز ـ اعطای جوائز

تَوَسَّخ ـ چرك وكثیف بود یا شد

تَوَسَّد ـ به بالش تکیه داد ، استراحت کرد روی بالش ، سر به متکا گذاشت

تَوَسُّد ـ بالش زیرسر نهادن ، چیزی را بالش قراردادن

تَوَسُّط ـ در وسط قرار گرفتن ، میانجیگری ، وساطت

تَوَسَّط بَینَهُم ـ وساطت کرد ، میانجیگری کرد (درمیان آنان)

تَوَسَّط فِی عَمَلِه ـ میانه‌روی کرد (در کار)

تَوَسَّطَ المَکانَ اوِالقَومَ ـ درمیان جایی یادر میان مردم نشست یاقرار گرفت

تَوَسُّع ـ وسعت داشتن ، انبساط ، بسط ، توسعه ، افزایش ، فضا ، گنجایش

التَوَسُّع الصِّناعِی ـ توسعه‌ی صنعتی

تَوَسَّع فِی اشغالِه ـ کارخودرا توسعه داد

تَوَسَّع فِی الکَلام ـ موضوعی را شرح و بسط داد ، سخن را بدرازا کشاند

تَوَسَّعَ فِی المَکانِ - جا باز کرد ، مجلس را گشاده کرد (جهت کسی)

الأهْدافُ التَوَسُّعِیَّة - هدفهای توسعه طلبی یا توسعه طلبانه

تَوَسُّل - درخواست ، التماس ، توسل ، تقاضا ، لابه

تَوَسَّلَ اِلیهِ - تقرب جست به ، متوسل شد به ، درخواست کرد ، التماس کرد به

تَوَسَّمَ الشَیْئ - مورد مداقه قرار داد ، مورد معاینه یا آزمایش قرارداد

تَوَسَّمَ فِیهِ الْخَیْر - چشم امید داشت به ، علائم امیدواری دید در

تَوَسْوَسَ (ص) - وسواس پیدا کرد ، تردید نمود ، مشکوك یامظنون شد

تَوَشَّجَتِ الأغْصانُ - شاخه های درخت در هم شد ، بهم پیچید

تَوَشَّحَ بِ - چیزی را پوشید یا حمایل کرد

تَوَشَّحَ بِسَیْفِ - شمشیر بست ، شمشیرحمایل کرد

تَوَشْوَشُوا عَلَیهِ - درباره کسی پچ پچ کردند ، توگوشی حرف زدند

تَوْشِیَة - تزیین بوسیله نقاشی یاتصویر ، برودری دوزی

تَوشِیح (ص) - (درموسیقی) پیش درآمد

تَوْشِیش (ص) - هرزگی ، بدزبانی ، فحاشی ، وقاحت ، شوخی زشت

تَوَصَّبَ - بیمار بود یاشد

تَوَصُّل - رسیدن ، واصل شدن ، نائل شدن

تَوَصَّلَ اِلی - رسید به ، نائل‌شد به ، واردشددر

تَمَّ التَوَصُّلُ اِلی - درباره امری توافق حاصل شد

تَوَصَّمَ - احساس ضعف یا کسالت کرد ، احساس ناراحتی کرد

تَوْصِیَة - توصیه ، سفارش ، نصیحت

تَوْصِیَة بِصُنْعِ شَیْئٍ اَوْ اِحْضارِه - سفارش‌دادن (جهت ساختن چیزی یا وارد کردن کالا از کشوری)

تَوْصِیَة بِمِیْراث - وصیت

مَصْنُوع بِالتَوصِیَة (کالثَوبِ والحِذاءِوغیرهما - سفارشی بطور سفارشی ، دوخته یا ساخته شده (مانند لباس ، کفش وغیر اینها)

خِطاب تَوصِیَة - توصیه نامه

تَوْصِیل - وصل کردن ، ارتباط دادن ، ملحق کردن ، پیوستن ، انتقال دادن ، رساندن ، نقل کردن ، بردن ، رله‌کردن ، تقویت رادیویی

تَوصِیلُ الأجْسامِ - هادی بودن اجسام (جهت حرارت مثلا)

تَوصِیلَة (ص) - کرایه (مسافر)

تَوصِیلَةُ الصُّنْدُوق (ص) - چفت صندوق و امثال آن

تَوْصِیلِیَّة - قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن

(جهت حرارت مثلا)

توصیم الجسم - احساس کسالت ، احساس ضعف یاناراحتی

توضأ - وضو گرفت

توضؤ - وضوگرفتن

توضح - فاش شد ، ظاهرشد ، واضح وآشکارشد ، معلوم شد

توضیب (ص) - مرتب کردن ، منظم کردن ، آماده کردن

توطئة - مقدمه ، مرحله مقدماتی یا نخستین ، پایین آوردن ، کاستن ، کم کردن ، تنزل دادن

توطد - ثابت وبرقرارشد ، پابرجا شد ، استوار ومحکم شد ، راسخ گشت ، محکم وبرقرارشد

توطد - آماده ومهیا شدن

توطن - در جایی توطن کرد ، اقامت کرد ، وطن کرد

توطید اواصر الصداقة - تحکیم مبانی دوستی ، استوارساختن پیوندهای دوستی

توظف - باستخدام درآمد ، منصوب شد بر ، جیره برای اومعین شد

توظف - کارمند رسمی بودن ، شاغل بودن (در دستگاه دولتی مثلا)

توظیف - منصب دادن ، استخدام کردن ، بکار گماردن ، جیره معین کردن

توظیف المال (ص) - سرمایه گذاری

توعی منه (ص) - احتیاط کرد از ، احتراز کرد از

توعد - تهدید ، وعده‌ی بد

توعده - اورا تهدید کرد ، وعده بد باوداد

توعدی - تهدیدی ، مبنی برتهدید یاوعده‌ی بد

توعر - صعب‌العبور بود یا شد ، ناهموار بود یا شد (درگفتگوی ازجاده)

توعك - ناخوش شد ، کسالت پیداکرد ، مریض شد

توعك المزاج - ناخوشی ، کسالت ، بیماری

توغر - از خشم آتش گرفت ، سخت خشمگین‌شد

توغل فی - کاملا رخنه کرد در ، (مجازاً) غور وخوض کرد در

توفی حقه - استیفاء حق کرد ، حق‌خودرا کاملا دریافت کرد

توفاه الله - خداوند جانش را گرفت ، (در جمله‌ی خبری) خداوند جانش رابگیرد (درجمله‌ی انشائی)

توفة ، توفة - عیب ، نقص ، گناه

توفر (ص) - اندوخته یاذخیره شد ، صرفه‌جویی شد ، پس اندازشد

توفر - فراوانی ، فراهم آمدن یا فراهم بودن وسائل بطورکامل ، بقدرکافی بودن

توفر الراحة - فراهم بودن وسائل آسایش

توفر علی - خودرا وقف کاری کرد ، وقت‌خودرا

اختصاص داد به

توفر الوسائل - مهیا شدن یامهیا بودن وسائل بقدر کافی وضرورت

توفرت فيه الشروط - دارای همه شرایط بود یا شد، واجد شرایط بود

توفرت له اسباب الراحة - وسایل آسایش برای او فراهم گشت

توفق - موفق بود یاشد ، موفقیت بدست آورد ، کامیاب شد ، ثروتمند شد

توفكجي (ص) - اسلحه ساز ، اسلحه دار ، تفنگچی

توفي - وفات یافت ، مرد ، درگذشت

توفي عن ابن وابنتين (مثلاً) - یك پسرودو دختر ازخود بجای گذاشت

توفير - تکثیر کردن ، زیاد کردن ، افزایش دادن

توفير (ص) - صرفه جویی کردن ، اندوختن یا ذخیره کردن ، پس انداز کردن

صندوق التوفير - صندوق پس انداز (در بانك وغیرآن)

دفتر صندوق التوفير - دفترچه‌ی پس‌انداز

توفيق - سازش دادن ، متناسب کردن ، تطبیق، التیام ، سازگاری ، مصالحه ، صلح ، تسویه ، موفقیت ، کامیابی ، سعادت ، تمول ، آسایش ، خوشی ، خیر ، خوشبختی

توق ، توقان - آرزو ، اشتیاق

توقى كذا - احتیاط کرداز ، پرهیز کرداز

توقى الله - ازخدا ترسید ، پرهیزگاری کرد

توقح - وقاحت کرد ، گستاخی کرد ، بی‌شرمی وبی آبرویی کرد

توقح عليه - توهین کرد به ، بی احترامی کرد کرد به ، فحش داد به ، بد حرفی کرد به

توقد - مشتعل شد ، شعله کشید ، روشن شد ، برافروخت ، آتش گرفت

توقد - سوختن ، برافروختن ، شعله‌ورشدن

توقد النار - آتش برافروخت، آتش روشن کرد، آتش را شعله‌ور ساخت

توقع الأمر - انتظار (چیزی را) داشت ، توقع داشت ، پیش بینی کرد

توقف (ص) - مشکل شد ، سخت شد ، صعوبت پیدا کرد

توقف الأمر على - متوقف بود یا شد بر ، مربوط یا موکول بود بر ، وقوع امری بستگی داشت به

توقف التاجر عن الدفع - پرداخت بدهی را بتعویق انداخت ، از پرداخت بدهی خود داری کرد

التوقف على - بستگی داشتن به ، مربوط یا موکول بودن به

توقف عن - خودداری کرداز

تَوَقَّفَ فِی الْاَمْرِ - تردید پیدا کرد (نسبت به)، مردد بود

تَوَقَّفَ فِی الْمَکانِ - درنگ کرد در، توقف کرد در، ماند (درجایی)

تَوَقُّف - درنگ، وقفه، عدم استمرار، تردید، تزلزل

تَوْقِیَة - حمایت، حفظ، پشتیبانی، نگهداری، محافظت

تَوْقِیع - امضا، امضا کردن

تَوْقِیع (ص) - انداختن، افکندن، سقوط دادن

تَحْتَ تَوْقِیعِهِ - بامضاءِ ...

مُهْمَلُ التَّوْقِیعِ - بدون امضاء (در گفتگوی از نامه وامثال آن)

تَوْقِیعُ السِّجِلِّ - امضا کردن دفتر

تَوْقِیعُ الْعِقابِ - کیفر بسر کسی آوردن

تَوْقِیعُ مُعاهَدَةٍ - امضای قرارداد

تَوْقِیعات (س) - ترفیعات یاارتقاء مقام (کارمندان وامثال آنان)

تَوْقِیعِیّ - متناسب، موزون، دارای ریتم (در موسیقی)

تَوْقِیف - بر پا واداشتن، راست وایستاده نگاه داشتن

تَوَکَّأَ عَلَی - تکیه داد به

تَوَکَّأَ عَلَی عَصاهُ - برچوبدستی یا عصای خود تکیه داد

تَوَکُّؤ - تکیه دادن یا تکیه زدن

تَوَکَّدَ - ثابت شد، مورد تصدیق قرار گرفت، تأیید شد، تأکیدشد، اطمینان کرد، یقین‌داشت، یقین دانست

تَوَکَّدَ مِنْ - مطمئن بود یا شد از ...

تَوَکَّلَ - وکیل شد، نماینده یاعامل (کسی) شد

عَلَی التَّوَکُّلِ - ازروی اعتبار تجارتی، ازروی اطمینان، توکلا، نسیه

تَوَکَّلَ عَلَی - اطمینان کرد به، اعتماد کرد بر، توکل داشت به، تکیه کرد بر، امیدوار بود به

تَوَکَّلَ فِی - وکالت‌داشت درانجام دادن امری مانند فروش خانه وامثال آن

تَوَکَّلَ لَهُ بِ - چیزی را برای کسی تضمین کرد، ضمانت کرد، تعهد کرد، بکسی درباره‌ی چیزی اطمینان داد

تَوْکِید = **تأکید**

تَوْکِیل - تعیین کردن وکیل یا نماینده، وکالت نامه

تَوَلَّی الْاَمْرَ - (کاری را) بعهده گرفت، بدست گرفت، متصدی (کاری) شد، اقدام کرد بر

تَوَلَّی الْحُکْمَ - حاکم شد، حکومت یافت، زمام حکومت را بدست گرفت

تَوَلَّی السُّلْطَةَ - زمام اختیار یاقدرت‌را بدست گرفت

تَوَلّی عَن - روگرداند از ، اعراض کرد، اجتناب کرد از

تَوْلَة ج تَوْلات - مصیبت ، سختی ، گرفتاری، بلا ، بدبختی

تُوَلَة ، تُوْلَة ، تِوَلَة - جادو ، سحر وامثال اینها

تُوَلَة ، تُوْلَة (ص) - فریفتگی، سحر، جذبه

تَوَلَّج - داخل شد در ، وارد شد در ، رخنه کرد در

تَوَلَّد مِن - زاییده شد از ، متولد شد از ، بوجود آمد از . تولید شد از ، سر چشمه گرفت از ، ناشی بود یا شد از ، سرزد ، صادر شد از ، رخ داد ، منتج شد

ناموس تَوَلُّدِ الأَحْیاء - قانون یا فرضیه یی که میگوید هرموجود زنده‌یی باید از موجود زنده بوجود آید

تَوَلَّع بِهِ - عاشق (چیزی) بود ، بسیارحریص یا علاقمند بود بر

تَوَلَّه - واله بود یاشد ، متحیر شد ، مبهوت و حیران شد

تَوْلِیَة الحُکْمِ - حاکم کردن ، حکومت دادن

تَوْلِید - بوجودآوردن ، تولید کردن

صِناعة التَوْلِید - مامایی ، قابلگی

تَوْلِیفَة (ص) - ترکیب ، مخلوط ، مرکب

تُوم (ص) - سیر

تُومَة ج تُوَم ، تُوم - گوشواره ، تخم شترمرغ

تُومَرْجِی (ص) - پرستار (مرد)

تُوْنَة (غ) = تُنّ

تَوَّه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ، برهم زد ، مغشوش کرد

تَوَّه الفِکْرَ - گیج کرد ، آشفته خاطر کرد

تَوَهَّج - برافروخته شد ، زیادگرم شد ، مشتعل شد

تَوَهَّرَه فِی الکَلامِ - درسخن اورا مبهوت یا گیج کرد ، اورا از جواب گفتن متحیر وساکت کرد

تَوَهَّم - تصور کرد

تَوَهَّم الأَمْرَ - چیزی را تخیل کرد

تُوَیْج الزَهْرَةِ - (درگیاه شناسی) جام ، حلقه‌ی گلبرگ

تَهاتُر - گواهیها یا شهادتهای ضد ونقیض

تَهاتَر الرَجُلانِ - بایکدیگر ستیزه یا مجادله کردند ، بمشاجره‌ی حاد پرداختند

تَهاتَرَتِ الشَهاداتُ - گواهی گواهان باهم مغایرت یاتعارض پیدا کرد

تَهاتَه - یاوه سراییها ، ترهات ، اباطیل

تَهاجَرُوا - ازهمدیگر جدا شدند ، همدیگررا ترك گفتند

تَهاجَما - بیکدیگر حمله‌ور شدند ، هجوم آوردند

تَهادِ (التَّهادِی) - خرامیدن

تَهادیٰ فِی مَشْیَتِهِ - تعادل خودرا درراه رفتن ازدست داد ، تلوتلو خورد

تَهادُنٌ - متارکه کردن (در گفتگوی ازجنگ و غیر آن)

تَهادَوا - بهمدیگر هدیه دادند

تَهافُتٌ - پی در پی افتادن بر چیزی ، سقـوط در ، حمله ، هجوم ، شتاب ، ازدحام ، تصادم ، لغزش وسقوط

تَهافُتٌ عَصَبِیٌّ (ص) - خستگی اعصاب

تَهافَتَ الفَراشُ عَلَی النّارِ - پروانه‌هارو بآتش پرواز کرده در آن سقوط کردند

تَهافَتُوا عَلیٰ - رو آوردند به ، ازدحام کردند برای

تَهالَكَ عَلیٰ - آرزوی چیزی را کـرد ، طمع بست در ، غبطه خورد بر

تَهالَكَ عَلَی الفِراشِ - خودرا بروی تختخواب فرو انداخت (دراثر خستگی یا ناتوانی)

تَهالَكَ فِی الأَمْرِ - جـد وجهد کرد در ، تمام کوشش خودرا کرد ، کاری را فوراً انجام داد

تَهالَكَ فِی مَشْیِهِ - در راه رفتن ازاینسوو آنسو شد ، تعادل خودرا ازدست داد

تَهالَكُوا عَلیٰ - خودرا برای چیزی بمخاطره انداختند

تِهامَة - شهرهای جنوبی حجاز ، مکه معظمه

تَهامَسُوا عَلَیْهِ - با همدیگر بر ضد کسی نجوا کردند

تَهامُلٌ - سستی ، لاقیدی ، بی‌مبالاتی ، سهل انگاری ، اهمال ، کوتاهی

تَهامَلَ فِی عَمَلِهِ (ص) - در کار خود کوتاهی ورزید ، بی‌قید و بی‌مبالات بود یا شد

تَهانَفَ - خنده مسخره‌آمیز کرد ، آماده گریه شد ، هق هق گریـه کرد ، ناله‌کنان گفت (از اضداد)

التَّهانِی - تبریکات

قَدَّمَ تَهانِیَهُ اِلیٰ - تبریك گفت (بکسی)

تَهاوَنَ - آسان یافت ، آسان پنداشت

تَهاوُنٌ - تحقیر ، کوچك شماری ، استخفاف ، سهل انگاری ، مسامحه ، غفلت‌ورزی ، سستی واهمال

تَهاوَنَ بِهِ - اورا تحقیر کرد ، خفت داد ، کوچك وحقیر شمرد

تَهاوَنَ بِعَمَلِهِ - در کارخودسهل انگار بود یا شد ، درانجام وظیفه مسامحه‌کار بود یا شد

تَهاوِیلُ - نقوش وتصاویر ، رنگهای مختلف ، گوناگون سازی ، اختلاف رنگ ، گوناگونی

تَهاوِیلُ الرَّبیعِ - گلهای رنگارنگ بهاری

تَهَبَّبَ - کهنه ومندرس شد ، پاره پاره شد ، تکه تکه شد

تَهَبَّلَ - بدست آورد ، کسب کرد

تَهَبَّلَ بِالْبُخارِ (س) - حمام بخار گرفت

تَهَبیلَة (غ) - شعله یا بخار

تَهْتار - حماقت ، نادانی

التَّهَتُّر = **تَهْتار**

تَهَتُّك - دریدن ، پاره شدن، (مجازاً) گستاخی، بی‌حیایی

تَهَتَّكَ - پاره شد ، درید ، رسوا شد ، افتضاح شد ، فاش و آشکار شد

تَهَتَّكَ فِی سُلوكِه - با بی‌شرمی رفتار کرد ، گستاخانه رفتار کرد

تَهْتَهَ - یاوه سرایی کرد ، بیهوده گویی کرد ، وراجی کرد

تَهْتَه (ص) - بالکنت ادا کرد

تَهَجّ (التَّهَجِّی) - هجی کردن ، چیزی را با املای درست خواندن ، حروف کلمه‌را برشمردن، اسپل کردن (کلمه)

تَهَجّا الكَلِمَة - کلمه‌را هجی کرد ، اسپل کرد، خواند

تَهَجَّدَ الرَّجُلُ - شب زنده داری کرد ، شب را خوابید (ازاضداد)

تَهْجِیَة = **تَهَجّ**

تَهَدّی - راهنمایی خواست ، طلب هدایت کرد ، درصدد راهنمایی برآمد

تَهْدِئَة - آرامش دادن ، تسکین دادن ، فرو نشاندن

تَهْدِئَةُ الأعْصاب - آرام کردن اعصاب

تَهْدِئَةُ الخَواطِرِ - آرامش دل

تَهْدِئَةُ الرَّوْعِ - قوت قلب دادن به

تَهْداد - ترساندن ، اخافه ، تهدید ، وعده‌ی بد

تَهَدَّجَ الصَّوتُ - صدا بریده بریده یا مرتعش شد ، لرزان بود یا شد

تَهَدَّدَ - تهدید کرد

تَهَدُّد - ترساندن ، وعده بد دادن ، بانگ زدن وزجر کردن ، تهدید کردن ، ایجادوحشت کردن، چشم ترس دادن

تَهَدَّلَ - آویزان بود یا شد ، آویخته بود یا شد، فروافتاد (در گفتگوی از پرده)

تَهَدَّلَ الثَّوبُ - لباس فروافتاد (برتن) ، شل و ول ایستاد

تَهَدَّمَ - از بین رفت ، منهدم و ویران شد ، فروریخت

تَهَدَّمَ البِناءُ - ساختمان رو بخرابی گذاشت

تَهْدِید - تهدید کردن ، ایجاد وحشت کردن ، چشم ترس دادن

تَهْدِیدِیّ - مربوط به تهدید یاایجاد وحشت

تَهْدِیم - منهدم کردن ، خراب کردن ، از بین بردن

تَهَذَّبَ - مهذب شد ، پاکیزه شد ، اصلاح شد، تربیت وپرورش یافت ، دارای تحصیلات شد

تَهْذِیب - اصلاح کردن ، دست کاری کردن ، پاك ساختن از ، تصحیح کردن. تجدید نظر کردن،

باتجدید نظر چاپ کردن ، حك و اصلاح ، رتوش ، تصفیه ، تنقیح ، تعلیم ، تربیت ، فرهنگ ، دارای تحصیلات کردن

التَّهذِیبُ العَسکَرِیّ - آموزش و پرورش نظامی

تَهذِیبِی - تربیتی ، مربوط به تعلیم و تربیت

تَهَرَّی (ص) - پاره‌پاره شد ، تکه‌تکه‌شد، پوسید، مندرس و کهنه شد

تَهَرَّأَ = تَهَرَّی

تَهَرَّأَ اللَّحمُ بِالطَّبخِ - گوشت خوب پخته شد

تَهَرَّبَ - فرار کرد ، گریخت ، طفره زد ، شانه خالی کرد

تَهَرَّبَ مِنْ واجِبٍ - از انجام وظیفه شانه‌خالی کرد

تَهرِیبٌ - فرار دادن ، نجات دادن ، مستخلص کردن ، قاچاقچیگری

تَهرِیبُ شَخصٍ مِنْ سِجنٍ - شخص زندانی را فراردادن

تَهرِیبُ المَحظوراتِ اَوِ المُتاجَرَةُ بِهـا - اشیاء قاچاق بجایی بردن یا تجارت قاچاق کردن

تَهرِیبٌ مِنَ الجُمرُكِ - قاچاق وارد کردن ، قاچاقچیگری

تَهرِیجٌ - شوخی کردن ، بذله گفتن ، مسخرگی کردن

تَهرِیفٌ - یاوه گویی

تَهرِیمٌ - قیمه کردن ، خرد کردن یا چرخ کردن گوشت

تَهرِیمَةٌ - بالاترین رگه‌ی جرز یادیوار ، کتیبه (ی دیوار)

تَهَزَّأَ بِهِ اَوْ مِنهُ - اورا مسخره کرد ، مچل کرد ، دست انداخت ، استهزا کرد

تَهَزَّزَ - جنبید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، مضطرب شد ، متحرك شد ، متلاطم شد ، نوسان داشت ، تاب خورد ، باهتزاز آمد

تَهَزَّعَ - عجله کرد ، شتافت ، شتاب کرد

تَهَزهَزَ - جنبید ، بحرکت آمد ، مرتعش یا لرزان شد

تَهزِیزٌ - جنباندن ، متحرك ساختن ، متلاطم کردن ، لرزاندن ، باهتزاز آوردن

تَهزِیمٌ - صدای زه ساز

تَهَشَّمَ - خردشد

تَهَشَّمَ وَتَطایَرَتْ کِسَراتُهُ شَذَرَ مَذَرَ - خرد شد و تکه های آن باطراف پاشید ، داغان شد

تَهشِیمٌ - خرد کردن

تَهَفهَفَ - باریك اندام بود ، کمرباریك بود

تَهَکُّمٌ - ریشخند ، مسخره کردن ، تکبر ، سخت بخشم شدن ، استهزاء ، مسخرگی ، سخریه

تَهَکَّمَ البِناءُ - ساختمان خراب شد

تَهَکَّمَ الرَّجُلُ وَعَلَیهِ - کسی را مورد استهزا قرارداد ، مسخره کرد

تَهَكَّمَ علی - آتشی شد ، ازجا دررفت ، سخت خشمگین شد

تَهَكَّمَ علی الْأمرِ الفائِتِ - اظهار تاسف کرد (برچیزیکه ازدست رفته است)

بِتَهَكُّمٍ - ازروی مسخرگی یااستهزا

تَهَكُّمِی - مربوط بمسخرگی یااستهزا

تَهْلُكَة ، تَهْلِكَة - خطر ، هلاکت

اوْقعَ فِی تَهْلِكَةٍ - بمخاطره انداخت ، بهلاکت انداخت

تَهَلَّلَ - بوجدآمد ، خوشحالی کرد

تَهَلَّلَ الوجهُ - صورت نورانی شد

تَهَلَّلَ وجهه سروراً - چهره‌اش‌ازسرورو‌خوش‌حالی درخشید ، قیافه‌اش ازهم بازشد

تَهَلُّل - ابتهاج ، شادمانی ، خوشحالی ، وجد

تَهْلِيل - هلهله ، فریاد شادی ، فریاد تحسین ، هورا کشیدن ، تسبیح کردن ، خدایرا بپاکی یاد کردن

تَهِمَ - بوی بد داشت ، بوی بد داد

تُهْمَة باطِلَة - تهمت یااتهام ناروا

تُهْمَة مزيفة - اتهام ناروا یا ساختگی ، پرونده سازی

تَهْمِيد (ص) - ناراحتی ، ضعف مزاج ، کسالت ، بیقراری ، خستگی

تَهْمِيم (ص) - لالایی گفتن (برای خواب کردن کودك)

تَهْمِيمَة (ص) - لالایی

تَهَنَّأ بِه - خشنودشد از ، مسرورشد از ، خوش‌حال شداز

تَهَنَّأ بالطَّعامِ - خوراك برای او گوارا شد ، لذت بخش شد

تَهْنِئَة ج تَهانٍ (التَّهانِی) - تبریك ، درود

تَهَنْدَمَ - سر و وضع خودرا آراست ، زیباکرد

تَهْواء مِن اللَّيْلِ - پاسی ازشب

تَهَوَّدَ - توبه کرد وبحق بازگشت ، یهودی شد

تَهَوَّرَ - منهدم شد ، فروریخت ، بی‌پروایی کرد ، تهور کرد

تَهَوَّرَ فِی الْكَلامِ - باتهورسخن گفت ، بی‌پروا گفت

تَهَوَّرَ الوَقْتُ - وقت منقضی شد ، سپری شد ، گذشت

تَهَوُّر - تهور ، بی پروایی ، افراط ، زیاده‌روی ، تندی ، بی ملاحظگی ، شتاب زدگی ، دست پاچگی ، عجله

تَهَوَّسَ - دارای هوس بود یاشد ، دارای حماقت وابلهی بود یا شد ، بسنگینی گام برداشت ، شیفته بود یا شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده‌شد ، اغفال شد

تَهَوَّعَ - حالت استفراغ داشت

تَهَوَّمَ - چرت زد ، سرخودرا دراثر چرت‌زدن تکان داد

تَهْوِيَة (ص) - تهویه ، تجدید هوا ، تصفیه ، تبدیل بهوا یا بخار کردن

تَهْوِيش (ص) - غوغا براه انداختن ، هوچیگری کردن

تَهْوِيش وتَهْرِيج - هوچی گری

تَهْوِيل - ترساندن ، تهدید، اخافه ، چشم ترس ، مبالغه کردن

تَهْوِيمَة - چرت (زدن)

تَهَيَّأَ (ص) - خودرا آراست ، زیبا کرد

تَهَيَّأَ لَهُ (ص) - تصور کرد ، پنداشت ، خیال کرد

تَهَيَّأَ لَهُ الأَمْرُ - وضع یاموقعیت برای او آماده شد

تَهَيَّأَ لِ - آماده شد برای ، خود را آماده ی (کاری) کرد

تَهْيِئَة - مهیا کردن ، آماده کردن ، تهیه و تدارک کردن

تَهَيَّبَ - توقیر واحترام کرد ، ترس آمیخته به احترام داشت (نسبت به) ، ترساند ، ترس یا رعب ایجاد کرد (در دل کسی) ، تهدید کرد (کسی را)

تَهَيَّبَ الرَّجُلَ اَوِ الشَّيْءَ - از کسی یا چیزی ترسید

تَهَيَّجَ - تهییج شد ، پرهیجان بود یاشد

تَهَيُّج - هیجان ، شور ، حرارت

تَهِيم - متهم ، کسیکه مورد سوء ظن است

تَهْيِيء = **تَهْيِئَة**

تَهْيِيج - بهیجان انداختن ، برافروختن

تِيَاتْرُوا (غ) - تآتر ، تماشاخانه

اَعْلَى التِّيَاتْرُوا - لژ بالا (در تماشاخانه)

مَسْرَحُ التِّيَاتْرُوا - صحنه‌ی تماشاخانه

تِيَاتْرِيّ (غ) - مربوط به تآتر یا تماشاخانه ، تآتری ، درخور تماشاخانه

تَيَّاح - آدم فضول

تَيَّار ج تَيَّارَات - جریان، موج خروشان دریا، گرداب ، (مجازاً) نهضت ، جنبش

ضِدَّ التَّيَّار - برخلاف جریان ، (مجازاً) مخالفت باوضع یا سیاست روز

مَعَ التَّيَّارِ - موافق جریان ، (مجازاً) توافق با وضع یا سیاست روز

سَارَ مَعَ التَّيَّارِ - موافق جریان آب حرکت یا شنا کرد ، (مجازاً) توافق داشت با

التَّيَّارُ الكَهْرَبِيّ - جریان برق

تَيَّارُ هَوَاء - جریان هوا ، کوران

التَّيَّارَاتُ الفِكْرِيَّة - نهضتهای فکری یامعنوی که چون موج پیش میرود

تَيَّان - انجیر فروش ، کسیکه کارش خشك کردن انجیر است

تَيَّاه - متکبر ، مغرور ، خود بین ، گمراه ، منحرف

تَیَبُّس - خشکاندن

تَیَتَّم - یتیم شد

تِیْجان - تاجها

تِیحان، تَیَّحان = **تَیّاح**

تَیْس ج تُیُوس، اَتْیاس، تِیَسَة - بزِ نر، بز کوهی نر، آهوی نر

تَیْس جَبَلیّ - بز کوهی

تَیَسَّر - آسان وساده شد، میسر شد

تَیَسَّر لَهُ کَذا - امکان یافت بر

تَیَسَّرَتْ اُمُورُه - موقعیت یا شرایط (برای او) فراهم شد

تَیْسِیَة - بزطبعی، خوی بز داشتن

تَیَفَّعَ الْغُلام - پسر بچه بسن بلوغ رسید، بالغ شد

تیفوئید، تیفود (غ) - تیفوئید، حصبه

تَیَقَّظ - بیدارشد، احتیاط کرد از، بیدار یا مواظب (کارخود) بود، هشیار بود

تَیَقَّظ اِلی - مواظب بود، مراقب بود، گوش بزنگ بود، متوجه و ملتفت بود، بخاطر یا بیاد آورد

تَیَقُّظ - بیداری، مواظبت، التفات، توجه، دقت، احتیاط، حذر، هشیاری

تَیَقَّنَ الْاَمْرَ - یقین کرد به، مطمئن شد از، چیزی را مسلم دانست

تِیْك (غ) - درخت یا چوب ساج

تِیْكَ - این، آن (اسم اشاره مونث برای اشاره بمتوسط)

تِیْل (ص) - کتان

تِیْلُ الْفُرْشِ (ص) - پارچه تشکی، رویه‌ی تشك

تِیْلیا (غ) - (در گیاه شناسی) زیزفون

تِیلَةُ الْقُطْنِ - رشته یا تار پنبه

تِیلیُو = **تیلیا**

تَیْم - بنده، اسیر، برده

تِیم (غ) - تیم: دسته بازیکنان (در بازی فوتبال وامثال آن)

تَیَّم - برده کرد، اسیر کرد، گرفتار کرد

تَیَّمَهُ الْحُبُّ - اسیر یا گرفتار عشق شد

تَیْماء - بیابان بی‌سروته، بیابانی که در آن سرگردان شوند

تَیْمَة - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند و میدوشند

تَیَمَّمَ الْاَمْرَ - قصد (کاری را) کرد، خیال داشت، در نظر داشت یا در نظر گرفت

تَیَمَّنَ بِهِ - بفال نیك گرفت، تفاؤل زد به، چیزی را باعث میمنت وفرخندگی دانست

تِین - انجیر

خُنْفُساءُ التِّین - حشره انجیر خوار، حشره‌یی که آفت انجیر است

عُصْفُورُ التِّین - مرغ انجیر خوار

تِینْ شَوْکِیّ - انجیر هندی

تِینَة - دانه انجیر ، درخت انجیر

تِیودُولِیت (غ) - زاویه سنج مهندسی ، ارتفاع یاب

تَیُوسِیَّه - بزطبعی ، خوی بز داشتن

تَیُّوع - هرگیاه یا هردانه یی که هنگام شکافتن شیر ازآن خارج شود

تِیوقْراطِیَّة (غ) - حکومت یا سلطه دینی ، دولتی که ازاختلاط قدرتهای دینی وسیاسی بوجود آید

تِیه ج اَتْیاه ، اَتاوِیه ، اَتاوِهَة - کبر ، غرور ، خودبینی ، تکبر ، نخوت ، بیابان خشک وبیسروته ، جای پر پیچ وخم ، ماز

تَیَّه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ، برهم زد ، مغشوش کرد

تَیْه - گمراهی ، سرگردانی ، حیرانی ، انحراف

تَیَّه الفِکْر - گیج کرد ، آشفته خاطر کرد

تَیَّهان = تیه

تَیْهان - در بدر ، آواره ، سرگردان ، گمراه ، منحرف

تَیِّهان - خود بین ، متکبر ، مغرور

تَیْهُور - دشت

((ث))

ثائِر - آشوبگر ، انتقام گیرنده ، منتقم ، بهیجان آمده ، متلاطم ، مضطرب ، مشوش ، غضب ، هیجان ، خشم

ثائِر ج ثُوّار - انقلابی ، شورشی ، شورش کننده

ثائِر الرَّأْس - پریشان موی ، سپید موی

ثائِرَة ج ثَوائِر - همهمه ، شلوقی ، آشفتگی ، آشوب ، اغتشاش ، بلوا

ثابَ - برگشت ، مراجعت کرد ، عودت کرد

ثابَ الَیْه رُشْدُه - بهوش آمد ، بخود آمد

ثابَ الْمَرِیض - بیمار بهبود یافت ، شفا یافت ، بهتر شد

ثابِت - ساکن ، پا بر جا ، برقرار ، راسخ ، پایدار ، دائم ، وفادار ، مستمر ، استوار ، محکم ، تغییر ناپذیر ، ثابت

لَوْن ثابِت - رنگ ثابت

ثابِت الجاْش - بی ترس ، بی باک ، بی پروا

ثابِت العَزْم - مصمم ، قاطع ، دارای عزم راسخ

ثابِت الْقَدَم - ثابت قدم

ثابَر عَلی - پایداری کرد بر ، پشتکار داشت ، مداومت کرد بر ، استقامت بخرج داد ، پافشاری کرد بر

ثَارَ ـ طغيان كرد ، قيام كرد ، بهيجان آمد ، مضطرب ومتلاطم شد ، تهييج شد، شوريد ، شورش كـرد

ثَارَ اِلَيْهِ وَبِهِ ـ (ناگهان) حمله كرد بر ، با حمله كردن ربود ، غفلتةً فرود آمد يا جست روى سر كسى يا پرنده يى (براى شكار كردن يا گرفتن وربودن)

ثَارَ ثَائِرُهُ ـ بهيجان آمد ، ازجا دررفت

ثَارَ الْجَيْشُ ـ ارتش شوريـد يا شورش كـرد ، تمرد كرد

ثَارَ الشَّعْبُ ـ مـردم قيام كردنـد (بر عليه) ، شوريدند بر

ثَارَ الْغُبَارُ ـ گرد بلند شد ، گـرد و خاك بهوا رفت

ثَاقِبٌ ـ سوراخ كننده ، نافذ ، رخنه كننده

ثَاقِبُ الْفِكْر ـ تيزهوش ، زيرك ، تيزنظر

ثَاقَفَ ـ شمشيربازى كرد با

ثَاكِل ، ثَاكِلَة ـ داغ فرزند ديده ، داغديده

ثَالِب ـ بد زبان ، بـد نام كننده ، تهمت آميز ، افترا آميز

ثَالِث ـ سوم

ثَالِثاً ـ سوم آنكه ، ثالثاً

ثَالِم ـ كُند

ثَالُوث ـ سه تايى ، مجموع سه چيز

ثَالُوث (فى اللاّهوت) ـ تثليث

زَهْرَةُ الثَّالُوث ـ بنفشه‌ى فرنگى

ثَانٍ (اَلثَّانِى) ، ثَانِيَة (للمؤنّث) ـ دوم، دومين، ديگر ، ديگرى ، بعدى

الْمَدْرَسَةُ الثَّانَوِيَّةُ ـ دبيرستان ، مدرسه متوسطه

ثَانِياً ـ دوم آنكه ، ثانياً ، نيز

ثَانِيَة ج ثَوَانٍ (اَلثَّوَانِى) ثانيه ($\frac{1}{60}$ دقيقه)

ثَأْب = تَثَاؤُب

ثَئِبَ = تَثَاءَبَ

ثُؤَبَاء = ثَأْب

ثَأْر ج أَثْآر ، ثَآئِر ـ انتقام‌خون ، خونخواهى

ثَأَر = اَثْأَر

ثَأَرَ ـ تلافى كرد ، جبران كرد ، مقابله يامعامله بمثل كرد

يا لَثَارَاتِ فُلانٍ ، يَالثَّارَاتِ فُلانٍ ـ ندائى است كه هنگام خونخواهى (كسى) در ميدهند (يعنى اى قاتلان فلانكس اكنون وقت خونخواهى‌است)

ثَأْرِيّ ـ انتقامى ، مربوط بانتقام (خون)، مربوط بخونخواهى

ثُؤْلُول ، ثُؤْلُولَة ـ زگيل ، آژخ

ثَبَات ـ استقرار ، استحكام ، پايدارى ، دوام ، ثبات ، رسوخ ، محكمى ، پشت كار ، مداومت ، ثبوت ، تحقق

ثِبَان ـ دامن

ثَبُتَ ـ شجاع يا دلاور بود

ثبت - ثابت بود یا شد ، برقرار وپا برجا بود ، مستقر شد ، تحقق پیدا کرد ، محقق شد ، بثبوت رسید

ثبت = اثبت (درهمه‌ی ترکیبات ومعانی)

ثبت ج اثبات - برهان ، دلیل ، مدرك

ثبت - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصدیق کرد ، استوار ومحکم کرد ، ، دائر وبرقرار کرد ، پا برجا وثابت کرد

ثبت علی - مقاومت کرد در برابر

ثبت علی الامر - مداومت کرد بر ، ادامه داد بر ، پایداری کرد بر

ثبت علی کلامه اوعهده - سر قول خود ایستاد ، بعهد خود وفا کرد

ثبت فی المکان - درجایی (ثابت) ماند

ثبتت علیه الجریمة - مجرم یا مقصر شناخته شد

ثبج - خط بد ، لایقراء ، غیر خوانا ، بوف ، مرغ حق

ثبج الخط - باخط بد نوشت ، بد خط نوشت

ثبج الکلام - یاوه سرایی کرد ، چرند گفت ، نامفهوم سخن گفت

ثبر - طرد کرد ، اخراج کرد ، منفصل کرد ، بیرون راند ، لعنت کرد ، ناامید کرد ، خراب و ویران کرد ، هلاك کرد ، ازمیان برد

ثبره عن - اورا منصرف کرد از ، منع کرد از ، بازداشت از

ثبط ، ثبط العزم ، ثبط عزمه - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد ، همت یا حس شهامت را ازاو گرفت ، عزمش را سست کرد

ثبطه ، ثبطه عن - اورا عقب انداخت از ، باز داشت از ، منصرف کرد از

ثبنة - آنچه دریك دامن جا گیرد

ثبنة من القش - یك دامن کاه

ثبور - هلاك ساختن ، هلاکت ، خرابی ، ویرانی ، غصه ، غم ، اندوه ، واویلا ، واهلاکا گفتن ، وای

دعا بالویل والثبور - فریاد واویلا وواهلاکا بلند کرد (درگفتگوی ازکسیکه مشرف بهلاکت است یا آنکه مصیبتی سخت براو وارد آمده است)

ثخانة - کلفتی ، ضخامت ، سفتی ، غلظت ، ستبرا

ثخن - کلفت بود یاشد ، غلیظ بود یاشد ، ضخیم بود یاشد ، سفت بود یا شد ، ستبر بود یاشد

ثخن = ثخانة

ثخونة = ثخانة

ثخین - ستبر ، کلفت ، ضخیم ، غلیظ ، سفت ، انبوه ، متراکم ، متکاثف ، ضد متخلخل

ثدام - پالونه ، چای صاف کن وامثال آن ، آلتی که باآن مایع را صاف کنند

ثدی ، ثدی ، ثدی ج ثدی ، ثدی ، اثد - پستان

الثدیاء - زنی که دارای پستانی بزرگ است

ثدیی - پستانی ، مربوط به پستان ، جانور پستاندار

اَلثَّدْيِيّات ـ پستانداران

ثَرىٰ ـ زمین ، خاك حاصلخیز ، فراوانی، وفور، برکت ، خیر ، ثروت

ثَراء ـ توانگری ، دارایی ، مال ، ثروت ، غنا ، دولت ، مکنت

ثَراءٌ عَرِيضٌ ـ توانگری و دارایی پردامنه ، ثروت فراوان

ثَرْب ج ثُرُوب ـ ثرب : پیه رقیقی که معده وامعاء را فرا گرفته است

ثَرَبَ ، ثَرَّبَ عَلَيْهِ ـ اورا ملامت یاسرزنش کرد، عمل اورا تقبیح کرد

ثَرْثار ـ وراج ، پرگو ، یاوه گو ، پرچانه

ثَرثَرَ ـ وراجی کرد، پرگویی کرد، پرچانگی کرد

ثَرْثَرَة ـ پرگویی ، وراجی ، یاوه گویی

ثَرَدَ الْخُبْزَ ـ نان را تریت کرد ، تلیت کرد ، ترید کرد

ثِرْمُومِتْر (غ) = **تِرمومتر**

ثَرَوات حَرَجِيَّة ـ درآمدهایی که از جنگل داری بدست میآید

ثَرْوَة = **ثَراء**

ثَرِيَ الرَّجُلُ = **اَثْرىٰ**

ثَرِيّ ـ مالدار ، غنی ، دارا ، ثروتمند

ثُرَيّا ـ لوستر ، چهلچراغ

ثَرِيد ـ تریت ، ترید ، تلیت (ریزه کردن نان در دوغ ، شیر ، آبگوشت ومانند آن)

ثَعَبَ الْماءَ ـ آبرا جاری ساخت ، روان کرد

ثُعْبان ج ثَعابِين ـ مار

ثُعْبانُ الْماءِ ـ مارماهی

ثَعْلَب ج ثَعالِب ـ روباه

ثَعْلَبَ ـ روباه بازی کرد ، ریا وتظاهر کرد ، حیله بازی کرد ، نیرنگ زد

داءُالثَّعْلَب ـ طاسی ، ریزش مو ، داءالثعلب

ثَعْلَبَة ـ روباه ماده

ثُغاء ـ صدای گوسفند ، بع بع

ثَغَتِ الشّاةُ ـ گوسفند بع بع کرد

ثَغَرَ ـ چاك داد ، شکاف بازکرد در

ثَغْر ج ثُغُور ـ دهان ، دندانهای پیشین ، مرز میان دو کشور (مخصوصاً میان کفار ومسلمانان)، بندر

ثُغْرَة ـ گودی زیر گلو ، گودی میان استخوان ترقوه ، چاك ، شکاف ، رخنه، سوراخ ، شکستگی

ثُفال ـ سنگ زیرین آسیا

ثُفُرُ السَّرْجِ ـ پاردم ، رانکی

ثُفْل ـ آنچه از مایعی ته نشین شود ، دردی ، تیرگی هرگونه مایع ، تفاله

ثِقاب ـ کبریت ، چوبهای کبریت

صِناعَة اَعْوادِ الثِّقاب ـ صنعت کبریت سازی

ثَقافَة ـ فرهنگ ، تمدن ، کولتور ، پرورش ، تربیت ، زیرکی ، دانایی

ثَقافِيّ ـ فرهنگی ، مربوط بفرهنگ وتمدن

المُلحَقُ الثَّقافِیّ - وابستهٔ فرهنگی

الحَفَلاتُ الثَّقافِیَّة - جشنها و اجتماعات فرهنگی

الشُّئونُ الثَّقافِیَّة - امور فرهنگی

الصِّلاتُ اوِ العَلاقاتُ الثَّقافِیَّة - روابط فرهنگی

ثَقَبَ - سوراخ کرد ، راه یافت ، رخنه کرد ، نفوذ کرد

ثَقْب - سوراخ کردن

ثَقْبَة - سوراخ ، پنچر

ثِقَة - رأی اعتماد (در پارلمان)

صَوَّتوا بِالثِّقَةِ بِالوِزارَةِ - بکابینه رأی اعتماد دادند

نالَ ثِقَةَ المَجْلِس - رأی اعتماد (از مجلس) گرفت

ثَقُفَ، ثَقِفَ - دانا و زیرک بود ، عاقل و با فراست بود

ثَقَّفَ - مستقیم کرد ، راست و درست کرد ، پرورش داد ، باسواد و دارای تحصیلات کرد

ثَقَّفَ عَقلَه - فکرش را پرورش داد ، تهذیب کرد

ثَقُلَ - سنگین بود یاشد

ثَقُلَ السَّمعُ - گوش سنگین شد

ثَقُلَ المَریضُ - حال بیمار سخت شد

ثَقَّلَه - چیزی را با دست سبك و سنگین کرد ، وزن چیزی را با دست امتحان کرد

ثَقَّلَ - سنگین کرد

ثَقُلَ عَلَی - خسته کرد ، بزحمت انداخت ، مزاحم (کسی) شد ، دردسر داد ، آزرد ، ناراحت کرد ، زیاد بار کرد بر ، تحمیل کرد

ثِقْل ج اَثْقال - وزن ، بار سنگین ، سنگینی

الثِّقْلُ النَّوعِیّ - وزن مخصوص

بِثِقَل - بسنگینی ، بزحمت ، بسختی

ثِقْلَة ، ثَقَلَة - رنج ، زحمت ، خستگی ، ناراحتی ، ضعف ، فتور ، وزن ، سنگینی

ثُقوب = ثِقاب

ثَقیل - سنگین ، وزن دار ، مزاحم ، درد سر دهنده ، اسباب زحمت

ثَقیلُ الحَمْل - سنگین ، شاق ، ناگوار ، امری که تحمل آن سخت است

ثَقیلُ الدَّم - مخالف ، ناسازگار ، منفور ، تنفر آور ، مزاحم ، سرخر ، موی دماغ

ثَقیلُ السَّمعِ - کسیکه ثقل سامعه دارد ، کسیکه درست نمیشنود

ثَقیلُ الفَهْمِ - دیرفهم

ثَقیلُ الهَضْم - دیرهضم

ثُکْل - فرزند مردگی ، داغدیدن

ثَکِلَ ابْنَه - داغ فرزند دید

ثَکْلی - زن داغدیده ، داغ فرزند دیده

ثُکْنَة ج ثُکَن ، ثُکُنات - سربازخانه

ثَلَّ - خراب و ویران کرد ، واژگون کرد ،

منهدم کرد ، برانداخت

ثَلاثَ مَرّات - سه دفعه ، سه بار

مِنْ ثَلاثَ نُسَخٍ - درسه نسخه

ثَلاثاء ، يوم الثُّلاثاء (روز) سه شنبه

ثَلاثُون - سی (۳۰)

ثُلاثِيّ - سه تایی ، چیزی که مرکب از سه جزء است

ثُلاثِيّ الأرْجُلِ - سه پایه (برای نصب کردن دوربین عکاسی وغیر آن)

ثُلاثِيّ الألسُنِ اوِ اللُّغاتِ - سه زبانه (کسیکه بسه زبان تکلم میکند)

ثُلاثِيّ الحُدُودِ (فی الرِّیاضةِ) - (در جبر) سه جمله یی

ثُلاثِيّ الحُرُوفِ - سه حرفی (درگفتگـوی از کلمه)

ثُلاثِيّ المَقاطِع - کلمه‌ی سه هجائی ، کلمه‌یی که دارای سه سیلاب است

ثَلّاج - یخ فروش

ثَلّاجة - یخچال

ثَلّاجة كَهرِبيّة - یخچال برقی

ثَلْب - رسوایی ، افتضاح ، بد نامی ، افترا ، تهمت

ثَلَبَ - ناسزا گفت . سرزنش وملامت کرد ، رسوا و افتضاح کرد ، بد نام کرد ، تهمت زد ، افترا بست

ثَلْبِيّ = ثالِب

ثُلَّة - دسته ، گروه ، جماعت (درگفتگـوی از مردم)

ثَلَّة - خرابی ، ویرانی ، هلاکت

ثَلَّة ج ثِلال ، ثِلَل - گله‌ی گوسفند

ثَلَّثَ - سه برابر کرد

ثَلَّثَ العَدَدَ - یك سوم ازمجموع یا تعداد چیزی را برداشت

ثَلَّثَ المَساحَةَ - مساحتی را بقطعات سه گـوش تقسیم کرد

ثَلْج ج ثُلُوج - برف ، یخ

ثَلَّجَ - سرد نگاهداشت ، منجمد کرد

ثَلِجٌ - (یخ) بسته ، منجمد ، دارای یخ

نَدْفَة ثَلْج - دانه‌ی برف

ثَلَجَتِ السَّماءُ - (آسمان) برف بارید

ثَلِجَتْ ، ثَلِجَتِ النَّفْسُ بِهِ - خشنود شد از ، راضی وممنون شد از ، لذت برداز

ثَلْجِيّ - یخی یا برفی ، یخ یا برف مانند ، دارای برف یا یخ

العَصر الثَّلْجِيّ اوِ الجَلِيدِيّ - دوره‌ی یخ - بندان

ثُلَل = ثُلَّة

ثُلْم - رخنه ، شکاف ، چاك ، شکستگی

ثَلَمَ ، ثَلَّمَ - چاك زد ، شکاف داد ، شکستگی

ایجاد کرد ، کند کرد

ثَلَمَ = **تَثَلَّمَ**

ثَلَمَ الصِّیتَ اَوِالسُّمْعَةَ - بدنام کرد، رسوا کرد، مفتضح کرد

ثُلْمَةٌ = **ثُلْم**

ثُمَّ - سپس ، بنابر این ، در نتیجه‌ی آن ، در آن هنگام ، بعد ، آنگاه ، پس ، پس از آن

ثَمَّ - آنجا ، آنطرف

مِن ثَمَّ - از اینرو ، از اینجهت ، لذا ، بدان سبب

ثِمال - فریادرس

ثُمالَة - چیزیکه‌از مایع ته نشست میشود ، رسوب، دردی ، کف ، تفاله ، پس مانده

شَرِبَ اِلَی الثُّمالَةِ - تا ته سر کشید ، چیزی در ظرف باقی نگذاشت

ثَمَّةَ ، ثَمَّتَ = **ثَمَّ**

ثُمَّئِذٍ - در آن هنگام ، در آن موقع

ثَمَرَ = **اَثْمَرَ**

ثَمَر ج ثِمار جج اَثْمار ، ثُمُر - میوه، محصول، فایده ، استفاده ، سود ، ربح ، منفعت ، نتیجه

ثَمَّرَ المالَ = **اِسْتَثْمَرَ المالَ**

ثَمْراء - درخت میوه دار ، زمین بار ور یا حاصلخیز

ثَمَرَة - میوه ، فایده ، استفاده ، ربح ، سود ، منفعت ، نتیجه

بِلاثَمَرَةٍ - بی ثمر ، بی میوه ، عقیم ، بی نتیجه

ثَمَرَةُ الْقَلْبِ - دوستی ، محبت ، مودت ، عشق

ثَمَلَ - بکسی پرداخت (یعنی آب و نان و وسیله‌ی زندگی برای او فراهم کرد)

ثَمِلَ - مست شد ، از خود بیخود شد

ثَمَل - مستی ، از خود بیخود شدن

ثَمِل - مست

ثَمَن ج اَثْمان ، اَثْمِنَة ، اَثْمُن - بها ، قیمت ، ارزش ، نرخ

ثُمْن ج اَثْمان - یك هشتم : $\frac{1}{8}$

ثَمَن اَصْلِیّ - قیمت تجارتی ، قیمتی که بتاجر تمام میشود

ثَمَّنَ الشَّیءَ - قیمت معین کرد برای چیزی ، بهاگذارد بر، بر آورد کرد ، تخمین زد ، دیدزد، تقویم کرد

ثَمِین - گران ، قیمتی ، فاخر ، پربها ، نفیس ، گرانبها

ثَنَی - خم کرد ، تا کرد ، تاب داد ، پیچ داد ، منحنی کرد ، دولا کرد

ثَنَی عَن = **اَثْنَی عَن**

ثَنَّی = **اَثْنَی عَلَی**

ثَنَی الثَّوبَ - جامه را چین دار کرد ، چین داد، تور یا روبان وامثال اینهارا بلباس زنانه دوخت (برای تزیین)

ثَنَّی العَدَدَ - عددی را دو برابر کـرد ، تعداد چیزی را دو برابر کرد

ثَنَّی العَمَلَ - تکرار کرد ، دومرتبه انجام داد ، (در گفتگوی از کار وامثال آن)

ثَناء - مدح ، ستایش ، سپاس ، تشکر ، شکر - گزاری

ثُناء - دوتا دوتا ، دو بدو

ثِناء - طنابی که بر پای اسب وغیر آن بندند

ثَنائِیّ - مربوط بستایش یا مدح ، ستایش آمیز

ثُنائِیّ - دوتایی ، دوبرابر ، مضاعف ، دولا

العَقِیدَةُ الثُّنائِیَّة - ثنویت ، اعتقاد به دوخدای خیر وشر

طَلّاع الثَّنایا - کسیکه مبادرت باعمال هول انگیز کند

ثُنَّةُ الدّابَّة ج ثُنَن - موی پشت پای اسب که در بالای سم روییده است

ثَندوةُ الرَّجُلِ ج ثَنادٍ - پستان مرد

ثَنَوِیَّة - دوگانه پرستی ، ثنویت

ثَنْی - خمیدگی ، انحناء ، پیچ ، کجی

ثَنْیٌ عن عَزْمٍ - منع ، منصرف ساختن ، ازتصمیم بازداشتن

ثِنْی - تاه ، چین ، جوف

ثَنْیَة = ثِنْی

ثَنِیَّة ج ثَنایا - دندان پیشین ، راه پر پیچ وخم ، راه سخت

ثَنِیَّةُ الذِّراعِ - خم بازو

ثَوَی - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

ثَوَی المَکانَ وَفِیهِ وَبِهِ = أَثْوَی

ثَواء - اقامت

ثَواب - پاداش ، جزا ، اجر ، مزد ، سزا

ثَوّاب - لباس فروش ، مالك یا صاحب لباس

ثُوّار - شورشیان

ثَوْب ج أَثْواب ، ثِیاب ، أَثْوُب - جامه ، لباس ، تن پوش ، لباس ویژه‌ی منزل

ثَوْب - ظاهر ، سروضع ، هیئت ظاهری ، طرز لباس ظاهری ، زِیّ

فِی ثَوْبِ ... - بعنوان ... ، در لباسِ ... ، به بهانه‌ی ... ، درزیر ماسكِ ...

ثَوَّبَ = أَثابَ

ثُوَّة ج ثُوًی - تیر یا تابلـوی راهنما (درکنار جاده‌ها) ، اثاث خانه

ثَوْر ج ثِیران - گاونر

الثَّوَرات الدّامِیَة - انقلابهای خونین

ثَوَران - اغتشاش ، شورش ، آشوب ، اضطراب ، ناراحتی ، طغیان

ثَوَرانُ البُرْکان وامثاله - انفجار ، فوران ، طغیان (درگفتگوی ازکوه آتش فشان یالوله های نفت وامثال اینها)

ثَوْرَة - گاو مـاده ، انقلاب ، قیام ، نهضت ، شورش ، طغیان

ثَوْرَة دامِیَة - انقلاب خونین

ثَوْرَة عسْکَرِیَّة - کودتای نظامی ، انقلاب نظامی

ثَوْرِیّ - انقلابی ، شورشی ، آشوبگر ، مربوط بشورش وانقلاب

ثَوْل - گروه زنبور (که ازجایی بجای دیگر مهاجرت کنند)

ثُوم - سیر

ثَوِیَ - دفن شد ، مدفون شد

ثَوِیّ ج اَثْوِیاء - اسیر ، مهمان ، اطاق یا خانه یی که در آن ازمهمانان پذیرایی کنند

ثِیاب - جامه‌ها ، لباسها ، آنچه بتن پوشند

دَنِسُ الثِّیاب - دامن آلوده ، بر کردار ، بد رفتار

طاهِرُ الثِّیاب - پاکدامن

ثِیابُ الْحِداد - لباسهای عزا ، لباسهای سوگواری

ثِیابُ السَّهْرَة - لباسهای شب نشینی

ثِیابُ النَّوم - لباسهای خواب

ثِیابِیّ - جامه دار (آنکه سروکار بالباس دارد)

ثَیِّب - بیوه ، غیر باکره ، زن شوهر مرده یا مطلقه ، مرد زن گرفته که اکنون بی زن است ، غیر عزب

ثَیْتَل - بزکوهی افریقای شمالی

ثَیِّن - صیاد مروارید ، آلتی که با آن مروارید را سوراخ کنند ، شخصی که کار او سوراخ کردن مروارید است

((ج))

جاءَ - آمد ، وارد شد

جاءٍ - آینده ، واردشونده

جاءَ الْأَمْرَ - کاری‌را انجام داد ، بانجام رساند

جاءَ بِهِ - (چیزی را) آورد ، فراهم کرد ، عمل آورد یا تولید کرد

جاءَ الْجُرْمَ - مرتکب جرم یا گناه شد

جاءَ عَلَیهِ (ص) - متناسب بود ، برازنده بود ، زیبنده بود ، باو آمد (درگفتگوی از لباس بر اندام کسی چنانکه گویند این لباس بشما میآید یعنی متناسب یا برازنده‌ی اندام شماست)

جاءَهُ الشَّیْءُ - چیزی را دریافت کرد ، وصول کرد

جائِحَة ج جائِحات ، جَوائِح - فاجعه ، هلاکت ، مصیبت ، بد بختی ، گرفتاری ، بلا ، آفت

سَنَةٌ جائِحَة - خشکسالی

جائِر ج جَوَرَة ، جُورَة ، جارَة - ظالم ، ستمگر ، بی انصاف ، بیرحم ، حاکم مطلق یا مستبد ، سُلطان خودسر یا غاصب ، پادشاه ستمگر

جائِر - سوزش یا گرمی دل ازگرسنگی وخشم

الحُکُومَة الْجائِرَة - حکومت ظالمانه ، استبدادی ، مستبدانه ، ظالمانه

جائِز - روا ، جایز ، مجاز ، گذرنده ، نافذ ، محتمل

جائِزَة ج جَوائِز ـ جایزه ، پاداش

جائِش ـ مضطرب ، متلاطم ، دارای غلیان یا جوش ، مایعی که جوشیده وسر رفته است ، دارای فوران

جائِش النَّفْس ـ کسیکه حالت تهوع دارد

جائِع ـ گرسنه

جابَ = اِجْتاب

جابَ ـ راه پیمود ، برید ، درید ، پاره کرد ، جیب یا گریبان درست کرد (برای لباس)

جابَ (ص) ـ (چیزی را) آورد ، آماده کرد

جابِ (اَلْجابِی) ـ تحصیلدار مالیاتی ، کسیکه جمع کردن و تحصیلداری هرگونه پول اعم از مالیات ، مال‌الاجاره وغیر اینها بعهده‌ی اوست ، بلیط فروش در اتوبوس وغیره

جابَ الْبِلادَ ـ شهرها یا کشورهارا پیمود ، طی کرد ، ازاین شهر بآن شهر رفت

جابَرَ (ص) ـ ملاطفت کردبا ، التفات یامرحمت کرد (درحق کسی)

جابَهَ ـ مواجه شد با ، روبروشد با

جاثِ (اَلْجاثِی) ج جُثِیّ ، جِثِیّ ـ زانو زده ، راکع

جاثَلیق ج جَثالِقَة (غ) ـ اسقف بزرگ ، خلیفه ، مطران

جاثِم ج جُثَّم ـ چمباتمه زده ، پس زانو نشسته

جاثُوم ـ کابوس ، بختک

جَأْجَأَ ـ خودداری کرداز ، امتناع کرد ، دست کشید یا برداشت از ، بازایستاد

جُؤجُؤُ السَّفِینَةِ ج جَآجِیُ ـ دماغه‌ی کشتی

جاحَ = اِجْتاحَ

جاحِظ الْعَیْنَیْنِ ـ برجسته چشم

جادّ ـ کسیکه از روی حقیقت وجدی سخن گوید یا عملی انجام دهد ، کوشا

جادَ ـ نیکو شد ، بهتر شد ، اصلاح شد ، خوب شـد

جادَ بِالنَّفَسِ الْاَخِیرِ ـ نفس آخررا کشید ، دم درکشید ، مرد

جادَ بِنَفْسِهِ ـ فداکاری کرد

جادَ عَلَیْهِ ـ بخشندگی کرد بر ، بخشش کرد ، چیزی را بکسی بخشید

جادَّة ج جَوادّ ـ سواره رو ، وسط خیابان یا معبر ، خیابان وسیع که دو طرف آن درختکاری شده باشد

جادَتِ السَّماءُ ـ باران (بسختی) بارید

جادَتِ الْعَیْنُ ـ چشم اشکبارشد

جادَلَ ـ مناظره کرد ، مباحثه کرد ، مجادلـه کرد ، نزاع کرد ، مشاجره یاستیزه کرد

جاذِب ـ جذب کننده ، جلب کننده ، جالب‌توجه ، دلکش ، فریبنده ، جذاب

جاذَبَهُ الْحَدِیثَ ـ با اواز هردری سخن گفت ،

گرم گفتگو شد با

جاذِبِیَّة - جاذبه ، قوه‌ی جاذبه

جاذِبِیَّة الاِلْتِصاق - قوه‌ی جاذبـه‌ی ذرات ، التصاق

جاذِبِیَّة الثِّقل ، اَلْجاذِبِیَّة الْاَرْضِیَّة - جاذبه‌ی زمین

جاذِبِیَّة جِنْسِیَّة - جاذبه‌ی جنسی ، تمایل جنسی

جاذِبِیَّة مِغْنَطِیسِیَّة - جاذبه‌ی مغناطیسی

جارٌ ج جِیْران ، جِیْرَة ، جِوار ، اَجْـوار - همسایه ، مجاور

جارّ - کشنده - بزور یا محکم کشنده

جارٍ (اَلْجاری) - جاری ، روان ، متـداول ، معمول ، رایج ، کسیکه درحال دویدن است

جارَعَن - بـرگشت از ، منحـرف شد از ، رو گرداند از

جارَ عَلی - بی انصافی کرد ، جوروستم کرد بر ، مورد بیعدالتی قرار داد ، بد رفتاری کـرد با ، تحت تعقیب قرارداد

جارَ عَلی حَقٍّ - تجاوز بحق (کسی) کـرد ، تعدی کرد

جُؤآر ، جُار - غرش ، نعره ، فریاد

جَأَرَ - غرید ، غرش کرد (درگفتگـوی از شیر مثلا) ، نعره کشید ، با صدای بلندگریـه وزاری کرد ، تضرع کرد

جَأَرَ الثَّوْرُ - گاو بانگ برآورد

جارَی - همراهی کرد با ، مسابقه گذاشت ، با کسی برابر بود (درکار یا درراه رفتن)

جارَی فی الْاَمْرِ - (با کسی) توافق کرد در باره‌ی

جاراش (غ) - گاراژ ، گاراج

جارِح - مجروح کننده ، زخم زننـده ، بدرد آورنده ، مرغ شکاری (چون باز وامثال آن)

اِنْتِقاد جارِح - انتقاد زننده

جارِحَة ج جَوارِح - عضـو یا انـدام آدمی بویژه دست ، چاقو وامثال آن ، درنده یاپرنده یا سگ شکاری

جارِف - بنیان کن (درگفتگوی از سیل ومانند آن) ، طاعون ، مرگ ، بلا ومصیبت

جارِم - بزهکار ، مجرم

جارُور (س) - کشوی میز وغیرآن

جارُوش ، جارُوشَة ج جَوارِش - دستاس ، آسیای دستی

جارُوف ، جارُوفة - شوم ، نامبارك

اَلشَّهرُ الْجاری - ماه جاری ، ماهی که در آن هستیم ، ماه حاضر

جارِیَة ج جارِیات ، جَوارٍ (اَلْجَـوارِی) - کنیززرخرید ، کنیزك ، خادمه ، دختر ، دخترك ، زن زنگی ، دده ، نوعی مار ، آفتاب ، کشتی

اَلسَّنَة الْجارِیَة - امسال ، سالی که در آن هستیم ، سال جاری

جاز (غ) - گاز ، موسیقی جاز (که در امریکا

بوسیله سیاه پوستان بوجود آمده)

جاز (ص) ـ نفت

جازَ ـ مجاز بود ، روا بود ، مباح بود ، جایز بود یا شد

جازَ = اِجْتازَ

اَلْحانُ الْجاز ـ آهنگهای موسیقی جاز

لَمبَة جاز (ص) ـ چراغ نفت سوز

جازَ الاِمْتِحانَ ـ در امتحان قبول شد

جازیٰ ـ پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ، جزا یا عوض داد ، مجازات کرد ، کیفر داد ، مکافات داد

جازِعٌ ـ بیصبر ، ناراحت ، نگران ، دلواپس ، ناشکیبا ، بی‌تاب ، بی حوصله ، بیطاقت

جازَفَ ـ بدون کیل ووزن معامله کرد ، نسنجیده اقدام کرد ، خودرا بخطر افکند

جازَفَ بِحَیاتِه ـ خودرا بخطر افکند

جازَفَ فی کَلامِه ـ گزافه گویی کرد ، نسنجیده سخن گفت

جازِم ـ مصمم ، قطعی

جاسَ = اِجْتاسَ

جاسِیٌ ـ زبر ، خشن ، ناهموار ، سفت ، سخت ، خشک ، سیخ (شده) ، آهاردار

جاسوس ج جَواسیس ـ جاسوس

جاسُوسِیَّة ـ جاسوسی ، سازمان اطلاعات و امنیت

ضِدُّ الْجاسُوسِیَّة ـ سازمان ضد اطلاعات یا ضد جاسوسی

جاسِیَة ـ دشوار ، سخت

جاشَ ـ مضطرب ومتلاطم شد ، خروشان یاامواج شد ، طغیان کرد (در گفتگوی از آب دریا مثلا) ، غلیان کرد ، جوشید وسررفت

جَأْش ـ اضطراب فکر ، تشویش ، هیجان روحی

جَأَشَ ـ مضطرب شد ، متلاطم شد ، تکان خورد

رابِطُ الْجَأْشِ ـ دارای حواس جمع ، متین ، خونسرد ، باجرأت ، شجاع

جاشَ الْبَحْرُ ـ دریا خروشان یا متلاطم شد

جاشَ الصَّدْرُ ـ سینه ازخشم بجوش آمد ، خشم غلیان کرد

جاشَ الْمِیزابُ ـ آب از ناودان جاری شد

جاشَتِ الْحَرْبُ ـ جنگ درگیر شد

جاشَتِ الْعَیْنُ ـ چشم لبریز از اشك شد

جاشَتِ الْقِدْرُ ـ دیگ جوشید ، غلیان کرد

جاشَتْ نَفْسُ الْجَبانِ ـ ترسید وعزم فرار کرد (در گفتگوی از آدم ترسو)

جاشَتْ نَفْسُهُ ـ حال تهوع پیدا کرد

جاعَ ـ گرسنه شد ، گرسنگی خورد یا کشید

جافٍ (الْجافِی) ج جُفاة ـ بیمهر ، سنگدل ، جفاکار ، خشن ، خشونت آمیز

جافّ خشك

جافَ = تَجَیَّفَ

جافی = **تجافی**

جاکِیت ج جاکِیتات - کت ، ژاکت

جالَ - گردش کرد در ، گشت زد ، سیر کرد ، دور زد ، دراطراف بگردش پرداخت

جالِب - آورنده ، وارد کننده‌ی کالا

جالَدَ - زد وخورد کرد با ، کشمکش کرد با ، زورآزمایی کرد با ، کشتی گرفت با

جالَسَ - مجالست کرد با ، نشست و برخاست کرد با ، معاشرت کرد با

جالِع - بی آزرم ، گستاخ ، پررو ، نتر ، لوس ، بد عادت ، بد بالا آمده (در گفتگوی از فرزند)

جالُون (غ) - گالن (یکنوع پیمانه)

جالِیَة ج جالِیات ، اَلْجَوالِی - گروه خارجی مقیم در کشوری مانند امریکائیان مقیم ایران و غیر آنان ، مهاجرین

جام(غ) **ج جامات، اَجْوام، اَجْؤُم ، جُوم** - جام ، ساغر ، پیاله

جامِح - اسب سرکش ، گردنکش، افسار گسیخته، اسبی که سوار را برداشته باشد

جامَدَه - همسایه‌ی دیوار بدیوار (کسی) شد

جامِع ج جَوامِع - مسجد ، سخنی که الفاظ آن کم ومعانی آن بسیار باشد ، جمع کننده، گرد - آورنده ، جامع ، دارای شمول

ابوجامِع - کنایه ازسفره یا میز غذا خوری

جامِعُ حُرُوفِ الطِّباعَةِ - حروف چین (در چاپخانه)

جامِعُ الْکِتابِ - مؤلف ، گردآورنده‌ی کتاب، مصنف

جامَعَ الْمَرْأَةَ - نزدیکی یا مقاربت کرد بازن، بغل خوابی کرد ، مجامعت کرد

جامَعَهُ عَلی - موافقت کرد (باکسی در باره‌ی امری)

جامِعَةٌ ج جامِعات - دانشگاه

جامِعَة - رابطه ، پیمان ، اتفاق ، عهد ، اتحاد، پیوستگی ، نام یکی از سفرهای توراة ، کتاب جامعه

جامِعَةُ الاُمَمِ - مجمع اتفاق ملل

جامَکِیَّة ج جامَکِیّات (غ) - حقوق کارمندان دولت اعم از کشوری ولشکری

جامَلَ - مدارا یا خوشرفتاری کرد با ، مجامله کرد

جامُور ، جامُورَة ج جامورات - مغز تنه‌ی درخت خرما ، جوانه‌های نوك شاخه‌ی خرما

جاموس ج جَوامیس (غ) گاومیش

جانِ (اَلْجانِی) - جنایتکار ، گناهکار ، درو کننده ، میوه چیننده

جانِب ج جَوانِب - کنار ، پهلو ، طرف ، سو ، جهت ، ناحیه ، بجانِبِ ... ، پهلوِی ، کنارِ ، نزدیك به ...

رَقِيقُ الْجانِبِ - مهربان، دلپذیر، خوش‌مشرب، شیرین (درگفتگوی ازشخص)

لَيِّنُ الْجانِبِ - رام شدنی، کسیکه بنرمی‌رفتار کند، کسیکه درزندگی آسان گیرد

اَلْجانِبُ الْاَكْبَر - قسمت عمده

جانِبٌ عظيم - مقدارزیاد

اَلشّارِعُ الْجانِبِيّ - خیابان فرعی

اَلْمَعارِكُ الْجانِبِيَّة - کشمکشهای داخلی، جنگ‌های داخلی

جانِح - گراییده، میل کننده‌ی به، متمایل به، پهلو، تهیگاه، کنار، طرف

جانِح، جانِحَة ج جَوانِح - دنده‌ی آدمی

جانَسَ - همانند بود یاشد، مجانس یا همجنس (چیزی) بود

جانَسَ (ص) - مصاحبت یامجالست کرد با، معاشرت کرد با، انس گرفت به

جاوَبَ = **اَجابَ**

جاوَرَ - (باکسی) همسایه بود یاشد، مجاور بود یا شد، درسرحد چیزی قرارداشت

جاوَرَ رَبَّهُ - بسرای باقی‌شتافت، درجواررحمت حق آرمید

جاوَرْس (غ) - گیاه یادانه‌ی گاورس

جاوَزَ = **تَجاوَزَ**

جاوَزَ عَنْ = **تَجاوَزَ عَنْ**

جاوَزَ الْوَقْت - دیرشد، ازوقت گذشت

جاوَه (غ) - جزیره‌ی جاوه

جاوِيّ - حسن لبه

جاوِيش (ص) - گروهبان

جاه، جاهَة - مقام، منزلت، جاه، مکانت، بزرگی، علو، عظمت

عَرِيضُ الْجاه - شخص بزرك، بانفوذ، ثروتمند، عالیمقام، دارای جاه وجلال

جاهَدَ - مجاهدت کرد، جهاد کرد، نبرد کرد، کشمکش وجدال کرد، نزاع کرد

جاهَرَ = **تَجاهَرَ**

جاهِز - آماده، مجهز، مهیا، حاضر

اَلْمَلابِسُ الْجاهِزَة - لباسهای دوخته

جاهِل ج جُهّال، جُهَلاء، جَهَلَة، جُهَّل - جاهل، نادان، کسیکه نسبت بموضوعی بی‌اطلاع است، آدم نادان

جاهَلَهُ - با خشونت رفتار کرد با (کسی)

جائِي = **جاءٍ**

جائِر (ص) - قالب کفاشی یا کفشدوزی

جِئْير = **جار**

جُبّ ج اَجْباب، جِباب، جِبَبَة - چاه عمیق، سیاه چال، زندان زیرزمینی

جَبَّ - قطع کرد، برید، جدا کرد

جَبَى، جَبا الضَّرائِبَ وَالْاَمْوالَ - مالیات یا مال‌الاجاره‌هارا وصول کرد، دریافت کرد، جمع کرد، جمع آوری کرد

جَبّار - نیرومند ، تنومند ، ستبر ، غول پیکر ، ظالم ، بیدادگر ، ستمگر، جابر، سرکش، سهمگین، بسیار بزرگ

مَجْهُودٌ جَبّار - کوشش عظیم ، سعی جمیل

جِبارَة - شکسته بندی

جَبّاسَة - معدن گچ ، کارخانه گچ سازی

جِبالُ الثُّلوجِ العائِمَة - توده های یخ شناور

جَبان ج جُبَناء - ترسو ، غیر شجاع . کم دل، بز دل

جَبّان - پنیر فروش ، پنیرساز

جَبّان ، جَبّانَة ج جَبابِین - گورستان، قبرستان، صحرا

جَبانَة - ترس ، کم دلی ، بد دلی

جِبايَة - باج گرفتن ، خراج ستدن ، جمع آوری یا وصول مالیات

جُبَّة ج جُبَب ، جِباب - عبا ، شنل ، ردا ، جبه ، جامه‌ی گشاد و بلند که روی جامه‌ها پوشند

جَبْخان ، جَبْخانَة (ص) - انبار اسلحه و مهمات، تدارکات جنگی ، مهمات ارتش

جَبَذ (ص) **جَبْذ** - کشید ، جلب کرد

جَبَر = اِجْبار ، شکسته بندی

جَبَر - تلافی کرد ، جبران کرد

جَبَرَ الخاطِر - دل کسی را بدست آورد ، بسوی خود جلب کرد ، راضی کرد

جَبَر ، جَبَرَ العَظْم - استخوان شکسته را بست وبحال اصل باز گرداند ، شکسته بندی کرد

جَبَرَ عَلَی = اَجْبَر

جَبَرَ الفَقِیر - دستگیری کرد از (فقیر) ، کمك کرد ، بخشش کرد

جَبَرَ القَلْب - دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت داد

جَبَرَ المَکْسُور - چیزشکسته را تعمیر یا مرمت کرد ، اصلاح کرد ، بحال اول باز گرداند

جِبْس - گچ

جَبَس (س) - هندوانه

جَبَّسَ الحائِط - دیوار را گچ کشی کرد

جَبَّسَ العُضْو - عضوی را گچ گرفت (بمنظور جوش دادن استخوان)

جَبَل ج جِبال ، اَجْبال ، اَجْبُل - کوه

جَبْل - قالب کردن ، سرشتن ، درقالب ریختن، دارای شکل کردن ، خمیر یا عجین کردن

جَبَل درقالب ریخت ، دارای شکل کرد، سرشت، درست کرد ، خمیر کرد ، ورزید

قابِلِیَّةُ الجَبْل - شکل پذیری ، قالب پذیری ، نرمی

جَبَل جَلِید - کوه یخ ، توده یخ شناور

جَبَل نار - کوه آتش فشان

جَبَلَهُ اللّه - خداوند اورا آفرید

جَبَلَة ، جِبِلَّة - فطرت ، سرشت ، نهاد ، طبیعت ، خلقت ، جبلّت

جَبَلِيّ - کوهی (درگفتگوی از گیاهان و حیوانات)، جاییکه بسیار کوه دارد ، اهل کوهستان، کوهستانی

جُبْن ، جُبُن ، جُبُنّ - پنیر

جُبْن - ترس

جَبُنَ - ترسید ، ترسو بود یا شد ، کم دل شد ، بد دل شد ، ازمیدان دررفت ، مایوس شد ، سست اراده شد .

جَبَّنَ - (کسی را) ترسو خواند ، نسبت ترس داد به (کسی) ، ترساند

جَبَّنَ الحَلِيب - ازشیر پنیر ساخت ، شیررا مبدل به پنیر کرد

جُبْنَة - یك قالب پنیر

جَبه = **جابه**

جَبْهَة ج جِباه ، جَبَهات - پیشانی ، قسمت مواجه هرچیز ، رئیس قوم ، گروه مردم

جَبْهَة ج جِباه ، جَبْهات - مذلت ، خواری ، ذلت

الجَبْهَةُ الحَرْبِيَّة - جبهه‌ی جنگ

الجَبْهَةُ الشَعْبِيَّةُ المُتَّحِدَة - جبهه‌ی اتحاد ملی ، جماعتی از مردم که در مرام باهم متحد و مشترك کند

الجَبْهَةُ العَسْكَرِيَّة - بلوك نظامی ، اتحادیه نظامی

جَبْهَةُ القَوْمِ - بزرك یا پیشوای قوم

جَبْهَةٌ مِنَ النّاس - گروهی ازمردم

الجَبْهَةُ الوَطَنِيَّة - جبهه ملی

جَبِيرَةُ العِظَام ج جَبائِر - تخته های باریك و نوارهایی که برای شکسته بندی استخوانهای بدن بکارمیرود

جَبِين - پیشانی ، ترسو ، غیر شجاع ، کم دل ، بد دل

جَبِين مُجَعَّد - پیشانی چروك خورده

جَثا - زانوزد ، بحالت رکوع درآمد

جُثام = **جاثُوم**

جُثَّة ج جُثَث - تنه ، لاشه ، تن ، کالبد

جُثّه هامِدَة - کالبد بیجان ، نعش

جِثْلِيق = **جاثِلِيق**

جَثَمَ - چمباتمه زد

جُثْمان - جسم ، بدن ، تن ، لاشه ، نعش ، جنازه ، جسد ، اسکلت آدمی که در خاك پوسیده ومتلاشی شده است .

جُثُو - زانوزدن ، دولا شدن ، بحالت رکوع درآمدن ، روی انگشتان پا ایستادن

جُثْوَة - قبر ، توده‌ی خاك یا سنك

جِثِي ، جُثِيّ = **جُثُو**

جَحْد - انکار ، رد ، تکذیب ، حاشا ، کفر ، عدم اعتقاد ، چیزی را دانسته انکار کردن

جَحَدَ - انکار کرد ، حاشا کرد، ردیا تکذیب کرد،

باورنکرد ، منکرشد

جَحْدُ الْمَعْرُوفِ ـ حق ناشناسی ، ناسپاسی ، نمك نشناسی

جُحْر ج اَجْحار ، جِحَرَة ، اَجْحِرَة ـ لانه یا سوراخ جانور (درزیرزمین)

جَحَرَ الْحَیوانُ ـ جانور بسوراخ رفت

جَحْش ج جِحاش ، جِحْشان ، جِحَشَة ـ کره الاغ ، کره اسب

جَحْش (ص) ـ خرك ورزش

جَحْشَة ـ کره الاغ ماده

جَحَفَ ـ خراشید ، پاك کرد ، تراشید ، پوست کند

جَحَفَ مَعَهُ ـ طرفداری کرد از ، پشتیبانی کرد از

جَحْفَة ـ نوعی چوگان بازی

جَحْفَل ج جَحافِل ـ ارتش بزرگ ، لشکر یا سپاه انبوه

رَجُل جَحْفَل ـ مرد بزرگ ، عالیمقدار

جَحَمَ ـ خیره شد به ، با دقت نگریست به

جَحَمَ النّارَ ـ آتش افروخت ، آتش روشن کرد

جُحُود = **جَحْد**

جُحُودُ الْمَعْرُوفِ = **جَحْد المعروف**

جُحُوظُ الْعَیْنِ ـ چشم برجستگی

جَحِیم ـ (آتش) جهنم ، دوزخ ، آتشی عظیم که درگودالی افروزند

جَخَّ (ص) ـ لاف زد ، خود ستایی کرد ، بخود بالید

جَخّاخ ـ لاف زن ، خودستا

جَخّاف = **جَخّاخ**

جَخَفَ = **جَخَّ**

جَدّ ـ نیکبختی ، بهره ، شانس . نیا ، پدربزرگ ، ساحل رودخانه

جِدّ ـ کوشش ، سعی ، جدیت ، ضد هزل ، راستی ، حقیقت

جَدَّ ـ بزرگ یا مهم بود ، تازه ونو بود ، اخیراً اتفاق افتاد ، کوشش یا جدیت کرد

مِنْ جِدٍّ ـ جداً . بطور جدی

جِدّاً ـ خیلی ، بسیار ، بینهایت

جَدَّ فِی الْاَمْرِ ـ مطلبی را جدی گرفت ، جدی تلقی کرد

جَدا = **اِجْتَدی**

جَدا عَلَیْهِ ـ داد ، بخشید ، اعطاکرد (بکسی)

جِدار ج جُدْر ، جُدُر ـ دیوار

جِدار (ص) ـ اساس ، پایه ، شالوده ، بنیان ، زمینه

جَدارَة ـ شایستگی ، صلاحیت ، لیاقت ، تناسب ، استحقاق ، اهلیت ، کفایت ، درخوری

اَثْبَتَ جَدارَتَهُ ـ خوب از کاردرآمد ، شایستگی ولیاقت خودرا بثبوت رساند

جِدال ـ بحث ، جدل ، مناظره ، مباحثه ،

مجادله ، نزاع ، مشاجره ، دادو بیداد ، ستیزه

جَدّال - مناظره جو ، جدلی ، ستیزه جو ، دارای روح بحث

جَدْب - خشکسالی ، بیحاصلی ، بی ثمری ، قحطی ، تنگسالی ، کمیابی ، قحطوغلا ، خشك ، بیحاصل ، بی ثمر

جَدَب ، جَدِب = اَجْدَبَ الْمَكانُ

جَدْباء - زمین بی آب و گیاه ، خشکسال ، سال خشك ، سال قحط

جِدَّة - تازگی ، نو یا جدید بودن ، قلاده ی سگ

جَدَث ج اَجْداث - قبر ، گور

جُدْجُد ج جَداجِد - جیرجیرك ، زنجره ، دو - نیشه (یکنوع حشره)

جَدَّ = اَجَدَّ

جَدْر ، جِدْر - سیب زمینی ترشی

جُدْر ج جُدْران - دیوار

جَدِر ، جُدِر - مبتلا به بیماری آبله شد ، آبله گرفت ، آبله درآورد ، آبله رو شد

جَدُرَ - شایستگی یا صلاحیت داشت برای ، شایان یا درخورولایق ... بود

جُدْرانِیَّة ج جُدْرانِیّات - قالیچه ی کوچك دیواری

جَدَرَة - ورم غده ی درقی

جُدَرِیّ - آبله

جُدَرِیُّ الْبَقَر - آبله گاوی

جَدَعَ - برید ، قطع کرد ، جداکرد ، دم کل کرد ، عضوی را فلج کرد ، لب ، گوش یا بینی وامثال اینهارا برید

جَدْع (ص) - جوان ، جوانك ، یارو ، شخص زیرك ، زرنگ ، ماهر ، قادر ، شجاع ، دلاور

جَدَفَ - پاروزد ، قایق را با پارو بحرکت آورد

جَدَفَ الطّائِرُ - دست و بال زد ، پرپر زد (در گفتگوی از پرنده یی که بال اورا چیده اند و نمیتواند پرواز کند)

جَدَّفَ عَلَی اللّهِ - کفر گفت ، بمقدسات دینی توهین کرد

جَدْل = جِدال

جَدَلَ الْحَبْلَ - ریسمان یا طناب را تابیده کرد ، تابید

جَدَلَ ، جَدَّلَ الشَّعْرَ - گیس یا موی را بافت

یَقْبَلُ الجَدَلَ - قابل بحث ، قابل اعتراض تردید کردنی ، قابل منازعه

لایَقْبَلُ الْجَدَلَ - غیر قابل بحث ، مسلم ، بی چون وچرا ، محقق

جَدَلِیّ - استدلالی ، جدلی ، ستیزه جو ، جدال آمیز ، مباحثه یی ، جدالی ، مناظره یا مباحثه جو

جَدْوَی - فایده ، سود ، منفعت ، استفاده ،

بخشش ، عطیه ، هدیه

بلا جدوی - بیفایده ، بدون استفاده

جَدْوار - زدوار ، زرنباد (نوعی گیاه)

جَدْوَل ج جَداوِل - جوی آب ، نهر کوچك ، لیست ، صورت ، فهرست ، برنامه ، ستونهای عمودی وافقی که بشکل خانه های شطرنجی رسم کنند

قَلَم جَدْوَل (ص) - قلم رسم

جَدْوَل الاعمال - برنامه‌ی کار ، نمودار کار ، دستور جلسه (چنانکه گویند فلان موضوع در دستور جلسه امروز است)

جَدْوَل المواعِید - برنامه‌ی ساعات کار

جَدُون الدَّرّاجَة (غ) - فرمان دوچرخه

جَدْی ج اَجْد ، جِداء ، جِدْیان - بزغاله‌ی نر

جَدِیب - قحطی زده ، خشك ، بیحاصل ، بی ثمر

الجَدِیدان - شب وروز

جَدِیر بِ - شایسته‌ی ، شایانِ ، درخور ، لایقِ ، سزاوارِ ، مستحقِ

وَالجَدِیر بِالذِّکرِ انَّ ... - چیزی که شایان تذکر وقابل یادآوری است اینستکه ...

جُدَیرِی - آبله مرغان

جَدِیلَة - گیس یاموی بافته

جَذَّ - برید ، قطع کرد ، جدا کرد ، چید

جَذّاب = جاذِب

جُذاذات - خرده ، ریزه ، خاکه ، تکه هایی که از چیزی چیده یا شکسته شده میریزد ، باریکه ـ هایی که از لباس هنگام برش میریزد

جُذاذَة - فیش : برگه های کوچکی از کاغذ یا مقوای نازك که بر آنها چیزهائی نوشته وبعد مرتب ومدون نمایند

جُذام - برص ، جذام ، خوره

جُذامَةُ النَّباتِ - کاهبن ، بن گیاه که پس از درو روی زمین باقیماند

جَذَب - جذب کرد ، بسوی خود کشید ، به طمع انداخت ، جلب کرد

جَذَب القَلب - مجذوب کرد ، شیفته کرد

جِذْر ، جَذْر ج جُذُور - ریشه ، بیخ ، (مجازاً) اصل ، منشاء ، منبع ، سرچشمه

جَذَر ، جَذَّر - ریشه کن کرد ، از ریشه درآورد ، قلع وقمع کرد

جَذَّر - ریشه گرفت ، ریشه کرد ، (مجازاً) بر- قرار شد

جَذَّر العَدَد - جذر عددی را بدست آورد ، ریشه گیری کرد

جِذْر النّاب - ریشه‌ی دندان

جِذْع ج جُذُوع ، اَجْذاع - تنه‌ی درخت ، ساقه ، بدنه ، تنه‌ی آدمی بدون سرودست وپا

جَذَع - جوان

جِذعُ التَّماثِيل الآدَمِيَّة - بدنه مجسمه آدمی (بدون دست وسروپا)

جِذْعِيّ - مربوط به تنه‌ی درخت یاانسان

جَذَفَ ، جَذَّفَ - پارو زد ، قایق را با پاروزدن حرکت داد

جَذَلٌ - فرح ، شادمانی ، خوشحالی

جَذِلٌ - خوشحال ، شادمان

جَذِلَ - خوشحالی کرد ، شادمان یا خوشحال‌شد

جِذْلٌ ج اَجْذال ، جُذُول - کُنده‌ی درخت

جَذْلان = جَذِلٌ

جَذَمَ - برید ، قطع کرد ، چید ، جدا کرد ، فلج کرد

جُذِمَ - مبتلا به بیماری جذام یا برص شد

جِذْمَة ، جُذْمُور = جِذْل

جُذْوَة ، جَذْوَة ج جُذَیً ، جِذَیً ، جِذاء - پاره‌ی آتش

جَرّ - کشیدن ، محکم یا بزور کشیدن

جَرَّ - کشید ، جذب کرد ، چیزی را گرفت ، بدنبال خود کشید ، باعث یا سبب شد ، موجب شد ، انگیخت

وَهَلُمَّ جَرّاً - وغیره ، الخ ، ومانندآن

جَرَّ عَلیٰ - کشیده شد به ، منجر یامنتج شد به

جَرُّ المَرکَب - کرجی یا کشتی را یدک کشید

جَرُّ مَغْنَم - بهره برداری ، استخراج ، استثمار

جَرَیٰ - جاری یا روان شد ، دوید ، رخ داد ، واقع شد ، سیر کرد ، حرکت کرد

جَرَّیٰ = اَجْرَیٰ

جَرَّیٰ رِیقَه - دهنش را آب انداخت

جَرّاء - دونده

مِنْ جَرّاء - بواسطه‌ی ، بسبب ، دراثر ، بخاطر ، بعلت (این کلمه را شکلهایی دیگر نیز هست :

جَرّا ، جَرا ، جَراء)

جَرَّأَ - تشجیع کرد ، جسور کرد ، جرأت داد

جَرُؤَ = اِجْتَرَأَ

جُرْأة ، جَراءَة - تهور ، جرأت ، جسارت ، گستاخی

جِراب ج اَجْرِبَة ، جُرُب - پوشش ، روکش ، صندوق ، جلد ، قاب ، سرپوش ، پوشه ، همیان ، انبان که ازپوست سازند ، کیسه‌ی خایه ، کوله‌پشتی ، کوله بار ، خرجین ، چنته ، توشه دان ، کیسه‌ی بزرك که بدوش گیرند

جُراب - کشتی بدون بار

جِرابُ السَّیف - نیام ، غلاف شمشیر

جِرابُ الفَرْد - جلد طپانچه یاپارابلوم

جَراج (غ) - گاراژ ، گاراج

جَرّاح - پزشك جراح

جِراحَة ج جِراح ، جِراحات - زخم

جِراحَة - فن جراحی ، جراحی کردن ، عمل جراحی که روی بیمار انجام گیرد

الْجِراحَة العامَّة - جراحی عمومی

جِراحِی - مربوط به عمل جراحی ، پزشك جراح

غُرفَة العَمَلِیّاتِ الْجِراحِیَّة - اطاق‌عمل ،اطاق جراحی (در بیمارستان‌وغیر آن)

جَراد ، جَرادَة - ملخ

جَرادُ الْبَحْرِ - خرچنگ دریایی

جَرّار - کوزه‌گر ، بلونی ساز ، کوزه‌فروش ، کشو میز وغیر آن ، سپاه عظیم ، لشکر انبوه

جَرّارة ج جَرّارات - تراکتور ، کژدم زرد ، عقرب جراره ، یدك کش

جَرّارَةُ العَرَبَةِ (ص) - تسمه‌ی بزرگ که بوسیله آن اسب گردونه را میکشند

جَرّارَةُ المَراکِبِ (ص) - کرجی یاکشتی یدك کش ، طنابی که باآن یدك را میکشند

جَرّافَةُ الفَلّاح (ص) - کلوخ کوب ، کلوخ - شکن ، شانه‌ی زمین صاف کن ، مازو

جْرام (غ) - گرم - (واحد وزن)

کِیلو جْرام - کیلوگرم

جْرامافُون (غ) - گرامافون

جْرانِیت (غ) - سنگ خارا

جَرایَة - جیره‌ی سرباز

جَرِبَ - جرب گرفت ، مبتلا به‌گری شد

جَرِبَ (ص)- رنگش پرید ، پژمرده شد

جَرَّبَ - آزمود ، آزمایش کرد ، تجربه‌کرد ، امتحان یا اختبار کرد

جَرَب - جرب ، حکه (یکنوع بیماری پوستی

جَرِب = اَجْرَب

جَرَّبَ اَمْراً - کاری را تجربه یاآزمایش‌کرد، دربار‌ه‌ی امری بکوشش برخاست

جَرَّبَ نَفْسَهُ فِی - توانایی یاقدرت خودرا در باره‌ی امری آزمایش‌کرد

جَرْباء - زمین قحطی زده ، زمین خشك وبی‌آب وگیاه

جَرْبان = اَجْرَب

جَرْبان (ص) - چرك ، تیره رنگ ، بیرنگ یا کم رنگ شده در اثر فرسودگی

جِرِبّان ، جُرُبّان (غ) - یقه ، گریبان

جِرِبَنْدِیَّة (ص) - کوله پشتی سرباز

جَرْبُوع (ص) - موش دوپا ، یربوع

جَرَّة ج جِرَر ، جِرار - کوزه‌ی دهن‌گشاد ، بلونی ، دیزی ، سبو

جُرَّة (ص) - ردّ پا

جِرَّة - نشخوار

جَرَّةُ قَلَمٍ - علامتی که از نوك قلم برروی کاغذ نقش بندد

جُرثُومَة ج جَراثِیم - میکرب ، تخم گیاه ، دانه ، (مجازاً)اصل ، ریشه ، مبدأ ، منشاء،منبع، اساس ، پایه

جَرَّجَ الاُتُمبِیل (غ) - ماشین را بگاراژ برد

جَرْجار ـ ترتیزك ، شاهی (یکنوع سبزی)

جُرْجان (غ) گرگان (نام ایالتی درشمال ایران)

جَرْجَرَ ـ چهچه زد ، باتحریرخواند

جِرْجِر ، جِرْجَر ـ باقلا

جَرْجَرَ الرَّعْدُ ـ آسمان غرید ، غرش کرد ، صدای رعد بلند شد

جَرْجَرَ الْماءَ فِی حَلْقِهِ ـ آب را غرغره کرد

جِرْجِیر = جَرْجار

جُرْح ـ زخم ، جراحت

جَرَحَ ـ زخم زد ، مجروح کرد

جَرَحَ الْاِحْساسات ـ احساسات را جریحه دار کرد

جَرَحَ بِلِسانِهِ ـ توهین کرد ، ناسزا گفت

جَرَحَ الشَّهادَةَ اَوِالْوَصِیَّةَ ـ شهادت یا وصیت کسی را باطل کرد ، بی اثر کرد

جَرْد ، جَرِد ـ زمین بدون گیاه ، بدون کشت ، بایر ، لم یزرع

جَرْدُ الْاَشْیاءِ اَوِالْبَضائِع (ص) ـ سیاهه برداری از کالای موجودی ، رسیدگی بموجودی

قائِمَةُ الْجَرْدِ (ص) ـ سیاهه ، صورت ، ریز کالای موجود

جَرَدَ ، جَرَّدَ ـ لخت کرد ، برهنه کرد ، خالی کرد ، پوست چیزی را کند ، تراشید

جَرَدَ الْبَضائِعَ اَوِالْمَوْجُودات (ص) ـ کالا یا موجودی راسیاهه کرد ، ازموجودی صورت برداشت ، در دفتر موجودی ثبت کرد

جَرَّدَ السَّیْفَ ـ شمشیر کشید

جَرَّدَ مِنَ السِّلاحِ ـ خلع سلاح کرد

جَرَدَ ، جَرَّدَ مِنْ کَذا ـ چیزی را از کسی بزور گرفت ، از تصرف محروم کرد ، بی بهره کرد ، بی اثاثیه کرد

جَرَدَ ، جَرَّدَ مِنْ کِساء ـ لخت کرد ، برهنه کرد

اَرْضٌ جَرْداء ـ زمین بایر ، لم یزرع ، بدون کشت یا گیاه

جَرْدَل ـ دلو آبکشی ، سطل

جُرَذ ج جِرْذان ـ موش صحرائی

تَفَرَّقَتْ جِرْذانُ بَیْتِهِ ـ (مجازاً) فقیر شد ، غذا درخانه‌ی او کمیاب شد

جَرَّ ـ کشید ، بزور یا محکم کشید

جَرَزَ ـ بسرعت خورد

جَرَزَ ما عَلَی الْمائِدَةِ ـ آنچه در سفره بود خورد وچیزی باقی نگذاشت

جَرَس ج اَجْراس ـ زنگ ، درای

جَرَسَ ـ زنگ زد ، زنگ صدا کرد ، صداداد

دَقَّ الْجَرَسَ ـ زنگ را بصدا درآورد ، زنگ را زد

جَرْس - صدا ، صدای آهسته

دَقَّةُ الجَرْسِ - صدای زنگ ، ضربه‌ی زنگ

جَرْسُ الإِنْذار - زنگ اخبار

جَرَّسَ بِهِ - اورا رسوا کرد ، مفتضح کرد

جَرْسُ الخَطَرِ اوالتَّحذِيرِ - زنگ خطر

جَرَّسَ الدَّهْرُ فُلاناً - روزگار اورا آزمود ، در سختی گذاشت

جَرْسٌ كَهْرَبِيٌّ - زنگ برقی

جَرْسُ يَدٍ - زنگ دستی ، زنگی که بادست آنرا جنبانده بصدا درآورند

جَرْسَة (ص) - رسوایی ، افتضاح ، شایعات ننگ آور ، بدگویی ، هتك حرمت

جَرْسون (غ) - گارسون ، پیشخدمت

جَرْسِيٌّ - نوعی گل موسوم به گل استکان

جَرَشَ - کوبید ، سایید ، له کرد ، آسیاب کرد

جَرِضَ - خفه شد

جَرِضَ = اجْرَضَ

جَرَعَ = اِجْتَرَعَ

جُرْعَة دَوائِيَّة - مقدار خوراك از دوا یا شربت طبق دستور پزشك یا طبق ورقه راهنمای داروئی

جُرُف ج جِرَفَة
جُرْف ج أَجْرُف } سراشیبی ، پرتگاه

جَرَفَ = اِجْتَرَفَ

جُرْم ج جُرُوم ، أَجْرام - گناه ، بزه ، جرم ، تخلف ، تبه کاری ، جنایت ، خلافکاری

جَرَمَ = اَجْرَمَ

جَرُمَ = جُرِمَ

جِرْم ج أَجْرام ، جُرُم ، جُرُوم - تن ، جسم ، هریك ازستارگان آسمان

جُرْم ج جُرُوم - قایق ، زورق ، کرجی

جَرْم (ص) - اندازه ، حجم

جَرِم (ص) - دارای حجم یااندازه‌ی بزرك

لاجُرْمَ ، لاجَرَمَ - مسلماً ، حقاً ، البته ، ناگزیر ، لامحاله ، لابد

جَرَمَه = تَجَرَّمَ عليه

جُرْمُوق (غ) - گالش ، کفش

جُرْن ج جُرُن - زمین خرمن کوبی

جُرْن ج أَجْران ، جِران - لگن ، حوضچه ، سنگاب ، هاون

جَرَنَ الحَصِيدَ - حاصل دروشده‌را خرمن کرد ، روی هم انباشت ، توده کرد

جُرْنُ الماءِ المُقَدَّسِ (فِي كَنِيسَةٍ كاثُولِيكِيَّةٍ) - لگن یا سنگاب تبرك شده (در کلیسای کاتولیك)

جُرْنُ المَعْمُودِيَّة - حوض تعمید ، لگن تعمید

جُرْنال (غ) - مجله ، جریده ، روزنامه

جَرْو ج جِراء - توله‌ی سك یا شیروغیر اینها

جَرُوز - کسیکه بسرعت غذا میخورد ، آدم پرخوری که درسفره چیزی باقی نگذارد

جَرُوف - پارو ، بیل ، بیلچه

جُرُوف سُكَّر اَوْ طَحِين - چمچـه ، ملاقـه ، قاشق (برای شکر یا آرد وغیر اینها)

جُرُوم - مناطق گرمسیر

جَرْیٌ - دویدن ، جاری یا روان بودن

جَرِیٌ - متهور ، با جرأت ، جسور

جَرَیَان = جَرْیٌ

الْغَارَةُ الْجَرِیئَةُ - حملـه‌ی جسورانـه ، یورش متهورانه

جُرَیْب - ساك کوچك

جَرِیح ج جَرْحَی - زخمی ، مجروح

لَعْبُ الْجَرِیْد (ص) - نیزه‌بازی سواره

جَرِیْدَة ج جَرَائِد - روزنامه،لیست ، فهرست، چوبدستی

جَرِیدَةُ النَّخْل - ساقه‌ی بـرك نخل ، تـرکه‌ی نخل

بَائِعُ الْجَرِیْدَة - روزنامه‌فروش

جَرِیْرَة - گناه ، بزه ، جرم ، تخلف

جُرَیْسَة - سنبل کوهی

جَرِیْش - کـوبیده ، ساییده ، له شده ، آسیاب شده ، سنك ریزه ، شن ، ریك

جَرِیْم = جِرم

جَرِیْمَة = جُرْم

اَثْبَتَ الْجَرِیمَةَ عَلَی - مقصر یا مجرم دانست ، اثبات جرم (بر کسی) کرد ، محکوم کرد

جَرِین ج جُرُن - زمین خرمن کوبی

جَزَّ الصُّوف اَوْ غَیْرَهُ - پشم گوسفند را چید ، قیچی کرد

جَزَی - پاداش داد ، تلافی یا جبران کرد ، جزا یا عوض داد ، مجازات کرد ، کیفر یامکافات‌داد

جَزَی الشَّیئُ - کافی بود ، بس بـود ، کفایت کـرد

جَزَی عَن اَوْ مِن = اَجْزَی عَن

جُزْء ج اَجْزَاء - فصل ، قسمت ، بخش ، قطعه، تکه

جَزَاء - پاداش ، تلافی ، عوض ، جبران، کیفر ، مجازات ، مکافات

جَزَأَ = اِجْتَزَأَ

جَزَّأَ - تقسیم کرد ، بخش کرد ، تجزیه کرد ، از هم جدا یا سوا کرد

جَزَاء نَقْدِیّ - جریمه ، تاوان ، قرارتصفیه (در دادگستری)

اَلْجَزَائِر (فی شمال افریقیة) - کشـور الجزایر

جَزَائِرِیّ - اهل کشور الجزایر ، جزیره نشین

جِزَائِیّ - جزائی ، کیفری

جَزَّار - قصاب ، ذبح کننده

جِزَارَة - قصابی ، ذبح کردن

جُزارَة - اجرت ذبح (که بقصاب میپردازند و معمولا عبارتست ازکله وپاچه‌ی گوسفند)

جَزّاز - کسیکه پشم گوسفند وغیر آنرا می‌چیند، پشم چین

جُزازَة - خرده‌های پشم که هنگام چیدن روی زمین میریزد

جَزاف - گزاف، بیهوده

جَزّاف - ماهیگیر

تَکَلَّمَ جُزافاً - گزافه گویی یا بیهوده گویی کرد، نسنجیده سخن گفت

جَزالَة - فراوانی، وفور، بسیاری، زیادی، روانی

جَزالَةُ الْمَنْطِق - فصاحت بیان

جِزَّةُ الْغَنَم ج جِزَز، جَزائِز - پشمی که دریك وهله ازگوسفند چیده شود

جِزْدان (غ) - کیف پول، کیف دستی که درآن پول وغیره گذارند

جَزْر - کشتار، ذبح

جَزَرَ - کشت، ذبح کرد

جَزَر - هویج، زردك

جَزَرٌ اِفْرَنْجِیٌّ اَوْ رُومِیٌّ - هویج فرنگی

جَزْرُ الْبَحْر - آب دریا فرو نشست یا پایین رفت، جزر پیدا کرد

جَزْرُ الْبَحْرِ وَمَدُّه - جزرومد دریا

جَزْع - عقیق رنگارنگ یا سلیمانی

جُزْع - محور، محور چرخ

جِزْع ج اَجْزاع - کندوی عسل

جَزِع = جازِع

جَزَع - بیصبری، ناراحتی، نگرانی، دلواپسی، ترس، اضطراب، دل سردی، نومیدی، ناشکیبایی، بیتابی، بیحوصلگی، بیطاقتی

جَزِعَ - بیصبر بود یا شد، بیقرار بود یا شد، ناراحت بود، جزع کرد، اندوهگین بود، نومید شد، دل افسرده بود

سَلَّا الْجِزْعَ - خاررا از شاخه کند، شاخه را از خار یا تیغ پیراست

جَزِعَ عَلی - نگران بود (برای)، دل واپس بود، مضطرب ومشوش بود بر

جَزْف = جازَف

جَزْل - وافر، فراوان، زیاد، روان، فصیح، روشن، واضح

جَزُلَ - وافر یافراوان بود، وفور داشت

جَزُلَ الرَّجُل - نیك رای شد

جَزُلَ الْمَنْطِق - فصیح بود یاشد، روان وواضح بود یاشد (درگفتگوی ازکلام)

جُزْلان (ص) = جِزْدان

جِزْلَة - تکه، پاره، قطعه، برش، قاش

جَزَمَ - قطع کرد، برید، جدا کرد

جَزَمَ الْاَمْر - قطعی کرد، قطعیت داد به

جَزَمَ عَلَی الْاَمْرِ - تصمیم گرفت بر، عزم خودرا

جزم کرد بر

جزم علیه الامر — (امری را) واجب یا فرض ساخت (بر کسی)

جزماتیّ (ص) — چکمه دوز ، کفاش ، پینه‌دوز

جزمة (ص) - چکمه ، پوتین

جزوع = جزع

جزون (غ) - چمن ، علف چمن

جزوئیتیّ (غ) — مسیحی ژزویت ، عضو فرقه‌ای از مسیحیان که بنام ژزویت ها معروفند

جزیة ج جزی ، جزیٰ ، جزاء - باج، خراج، جزیه ، مالیکه اهل کتاب هر سال بدولت اسلامی پردازند ، مالیات زمین ، مالیات ارضی

جزیرة ج جزائر ، جزر ، جزر — جزیره

الجزیرة - بین النهرین ، کشور عراق

شبه جزیرة - شبه جزیره

جزیرة — جزیره‌ی کوچك

الجزیرة العربیة - شبه جزیره عربستان

جزیل = جزل

جزیل الاحترام - بسیار محترم ، احترام بسیار

خیر جزیل -منفعت‌عظیم، سودفراوان، نیکی بسیار

شکر جزیل — تشکر بسیار ، سپاس فراوان

جسّ - لمس کرد ، مورد آزمایش قرار داد ، خوب بررسی یا آزمایش کرد

جسّ = تجسس ، تجسّس علی

جسّ نبضه - نبض کسی را گـرفت ، (مجازاً) مزه‌ی دهان کسی را چشید ، زمینه‌ی فکر کسی‌را بدست آورد

جسا ، جسأ - سخت بود یا شد ، سفت بود یا شد، زبر وخشن بود یا شد ، خشك شد یا تصلب پیـدا کرد (در گفتگوی از اندام بدن)

جسارة - جرأت ، جسارت ، دلیری ، گستاخی، وقاحت ، بی پروایی ، بیباکی ، بی ملاحظگی ، تهور

جسّاس - جاسوس

جسامة - تنومندی ، ستبری ، بزرگی ، درشتی ، عظمت

جسر ج جسور ، اجسر - پل

جسّر - تشجیع کرد ، جسور کرد ، باجرأت کرد

جسر = اجتسر

جسر ، جسر (ص) — پل زد یا ساخت روی (رودخانه مثلا)

جسر البناء(ص)-تیرچوبی یا آهنی که برای پوشش سقف وامثال آن بکار برند

جسر البناء (ص)-چوب بست(جهت‌عملیات بنایی)

جسر عائم - پل قایقی

جسر علی - باجرأت مبادرت کرد به ، اقـدام بکار مخاطره آمیز کرد

جسر متحرّك - پل متحرك

جسر معلق — پل معلق

جَسَّمَ - بزرگ کرد ، تنومند کرد ، ستبر کرد ، چیزی را درشت نشان داد ، (مجازاً) اغراق آمیز کرد ، مبالغه کرد

الجُسُمْ - امور بزرگ یا مهم

جَسُمَ - درشت بود ، بزرگ بود ، گنده بود ، عظیم بود ، ستبر و تنومند بود

جُسْمان = جُثمان

النشاط الجِسمی - فعالیت بدنی یا جسمانی

جَسُور - متهور ، دلیر ، باجرأت ، بی پروا ، بی ملاحظه ، بی باك ، گستاخ ، وقیح ، بی‌شرم ، جسور

جَسِیم ج جِسام - تنومند ، ستبر ، بزرگ ، فربه ، چاق ، پهناور ، وسیع

جَش - له کرد ، خرد کرد ، کوبید ، سایید ، شکست

جَشَأَ = تَجَشَّأَ

جُشاء - آروغ

جُشْأة ، جُشَأة - یك آروغ

جَشابَة - خوراك غیر گوارا ، ناگوار

جَشُبَ الطعام - خوراك غیر گوارا بود یا شد

جَشَّة ، جُشَّة - صداگرفتگی

جَشِعَ - طمع بسیار داشت ، حریص بود ، آزمند بود

جَشِع - طماع ، آزمند ، حریص

جَشَع - شره ، طمع ، آز ، حرص مال اندوزی

جَشَّمَ = تَجَشَّمَ

جُشُوبَة = جَشابَة

جَشِیش - خرد شده ، له شده ، کوبیده ، ساییده ، بلغور

جَصّ ، جِصّ (غ) - گچ

جَصّاص - گچ کش ، گچ فروش

جَصّاصَة - کارخانه گچ سازی

جَصَّصَ البِناءَ - ساختمان را گچ کشی کرد

جَصَّصَ علی العَدُوّ - بر دشمن حمله کرد

جَعّاب - ترکش ساز

جِعابَة - ترکش سازی

جُعالَة - اجرت عامل ، مزد کار ، پایمزد ، حق العمل ، کارمزد ، حق العمل کاری ، پاداش ، جایزه

جَعْبَة ج جِعاب - تیردان ، ترکش

افرغ جعبة کلامه - آنچه در دل داشت بیان کرد

جِعَة - آبجو

جَعْجاع - غوغایی ، پرسروصدا ، دادو بیداد کن

جَعْجَعَ - غوغا کرد ، سروصدا کرد ، شات وشوت کرد ، شلوق کرد

جَعْجَعَ بالغَرِیم - بر بدهکار فشار آورد (بوسیلهٔ طلبکاری کردن)

جَعْجَعَة - صدا وهمهمه ، صدای آسیاب ، صدای

شتران . هایهوی ، داد وبیداد ، سر وصدا ، قیل وقال ، غوغا

جَعْجَعَةٌ بِلاطَحْنٍ - سر وصدای آسیاب بدون آرد ، ، (مجازاً) هایهوی یا سر وصدای زیاد بر سر امری

اسمعُ جَعْجَعَةً ولا اریٰ طَحْناً - مجازاً در بارهٔ کسی گفته میشود که وعده میدهد اما بدان وفا نمیکند

جَعُدَ = تَجَعَّدَ

جَعَدَ - چین داد (در گفتگوی از جامه) ، چروك کرد یا چروك انداخت (در گفتگوی ازپوست بدن وامثال آن)

جَعَدَ الشَّعْرَ - موی را فرزد

جَعْدَةُ شَعْرٍ - طرهٔ مو ، حلقهٔ مو

جَعْدِیٌّ = اَجْعَد

جَعَرَ (ص) - غرید ، غرش کرد ، بلند فریادزد

جَعَرَ السَّبُعُ - مدفوع ازخود خارج کرد یا دفع کرد (درگفتگوی ازحیوان درنده)

جِعْضِیدٌ - یك نوع گیاه طبی ، کاسنی تلخ

جَعْفَرٌ - نهر کوچك ، جوی کلان وفراخ ، ماده شتر پرشیر

جَعَلَ - ساخت ، بوجود آورد ، آفرید ، خلق کرد ، درست کرد ، دارای شکل کرد ، (کسی‌را) منصوب کرد بر ، (در جایی) قرار داد ، گذاشت ، فکر کرد ، بشمار آورد ، قلمداد کرد ، گمان کرد ، باور داشت ، وادار (بانجام کاری) کرد یا ساخت ، مبدل کرد به ، شروع کرد

جُعْلٌ ج اَجْعال = جِعالَة

جُعَلٌ ج جِعْلان - سرگین غلطان ، مرد سیه‌فام زشت روی

جَعَلَ لَهُ کَذا - چیزی را برای او معین کرد ، تعیین کرد ، قرار داد ، مقررداشت

جَعَلَ یَکْتُبُ - شروع بنوشتن کرد

جُعَیْدِیٌّ (ص) - گردن کلفت ، لوطی ، آدم بی‌شرف وهرزه ، لات

جُغْرافِیٌّ - شخص جغرافی دان ، مربوط به جغرافیا

جُغْرافِیا ، جُغْرافِیَّة (غ) - جغرافیا

جَفَّ - خشکید ، خشك شد

جَفا - خشن بود ، جفاکار بود ، سخت‌گیر بود ، سنگدل بود ، بیمهر بود

جَفا = تَجافیٰ

جَفاء ، جَفاءَة - بی مهری ، ستم ، دوری ، بیزاری ، بیگانگی ، سنگدلی ، خشونت ، جفا ، درشتی ، سخت‌گیری

جَفّاهُ - اورا بیزار کرد ، دور کرد ، بیگانه کرد

جَفاجِف - سرووضع ، وضع ظاهری لباس

جَفاف - خشکی

جَفافِیٌ - انسان یا حیوان یا گیاهی که سازگار

با آب وهوای گرم وخشك است ، مناسب آب وهوای گرم وخشك

جِفْت (غ) - پنس ، هر نوع گیره چون قند گیر ، گیره مو ، انبرك ، موكن ، موچین وغیر اینها ، تفنگ دولول ، انبر جراحی ، كلبتین

جَفَّتِ البِئْرُ - چاه خشك افتاد ، خشكید

جِفْتشِی (ص) - ملیله دوزی

جِفْتلِك (غ) - زمین زراعتی ، ملك اربابی یا تیولی

جَفْجَفَة - صدای خفیفی كه ازلباس نو دراثر اصطكاك با بدن بگوش رسد

جَفْجَفَةُ المَوْكِب - صدایی كه از حركت كردن دسته (چون دسته سینه زن وغیر آن) بگوش میرسد

جَفْر ، جَفْرَة (غ) - (نوشته‌ی) رمز

قَرَأَ كِتابَةَ الجَفْرَة - كلید نوشته‌ی رمزرا پیدا كرد ، نوشته‌ی رمزرا خواند ، حل كرد

جَفَّفَ - خشكانید ، خشك كرد ، آب گرفت از ، بدون آب كرد

جَفَّفَ المَساقِي اَوْ مَجارِي المِياهِ - زهكشی كرد ، خشك انداخت ، از آب تهی كرد (در گفتگوی ازجوی یا گندآب وغیراینها)

جَفَل - رم كردن ، رمیدن ، رمیدگی ، رم

جَفَل ، جَفَّل = اجْفَل

جَفَلَى - بارعام ، دعوت عمومی برای صرف غذا

جِفْلِك (غ) = **جِفْتلِك**

جَفْن ج اَجْفان ، جُفُون ، اَجْفُن - پلك چشم ، غلاف شمشیر

جَفْنَة ج جِفَن ، جِفان ، جَفَنات - خمر ، شراب ، كاسه‌ی بزرگ

جَفْنِيّ - پلكی ، مربوط بپلك چشم

جَفْو ، جَفْوَة ، جِفْوَة = جَفاء

جُفُول = جَفْل

جَفِيف = جافّ

جَفِيف ج جُفَيْفات - پوكه ، غلاف فشنگ بی سرب وباروت

جَلَّ الشَّيْءَ - قسمت عمده چیزی‌را گرفت یا برد

جُلُّ الشَّيْءِ - قسمت عمده (ازهرچیز)

جَلَّ عَنْ = تَجالَّ عَنْ

جَلَّ قَدْرُه - عالیمقدار (بود) ، ارجمند (بود)

جَلا ، جَلَّى - جلا داد ، فلز یاغیرآنراپرداخت كرد ، برق انداخت ، صیقلی كرد

جَلاّ = تَجَلَّى

جَلا ، جَلَّى الاَمْرَ - توضیح داد ، روشن كرد ، واضح نمود

جُلَّى (مونث) - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر ، خطیرتر

جَلا عَنْ = اَجْلَى عَنْ

جَلا عَنْهُ الهَمَّ - اندوه‌را (از كسی) زایل كرد ، برطرف كرد ، دور ساخت

جَلاء - وضوح ، روشنی ، كوچ ، تخلیه ، ترك ،

عقب نشینی ، تخلیه کردن

الجلاء عن البلاد - تخلیه‌ی کشور ، خارج شدن سپاه یا مأموران بیگانه از کشور

یوم الجلاء - روزی که بمناسبت تخلیه کشور از قوای بیگانه جشن گرفته میشود

جلاء القوات المعتدیة - تخلیه یا عقب نشینی نیروهای متجاوز (که پس از جنگ یا در مواقع دیگر کشوری را اشغال کرده‌اند)

جُلاب، جُلّاب (غ) - گلاب ، یك نوع شربت که با آمیختن گلاب وعسل وشکر درست کنند

جَلّاب - تاجرِ وارد کننده‌ی کالا

جلاب العبید - کسیکه تجارت بردگان کند ، آنکه بردگان را برای فروش به این شهر وآن شهر برد

جَلّابیّة (ص) - جامه‌ی فراخ وگشاد که روی لباس پوشند چون جامه‌ی کشیشان ، روحانیان ، قضاة ، استادان دانشگاه وغیر آنان

جِلاتین (غ) - ژلاتین

جُلاجل - سبك روح ، سرزنده ، فعال وزرنگ (درکار)

جَلاجل النفس - آنچه بخاطر خطور کند

جَلّاد - تاجر پوست ، دژخیم ، جلاد ، مأمور شکنجه ، شلاق زن ، مأمور اعدام ، میرغضب

جَلادة = جلد

جَلّادة - توده‌های یخ در کوههای مرتفع

جِلاز ، جِلازة ج جَلائز - تسمه یا پی که بر اطراف تازیانه یا کمان پیچند

جَلالة - شکوه ، عظمت ، جلالت

اخذته الجلالة (ص) - بحالت جذبه افتاد ، به نشئه یا جذبه فرورفت

صاحب الجلالة - اعلیحضرت (لقب پادشاهان)

صاحبة الجلالة - علیا حضرت

جَلَبَ - آورد ، فراهم کرد

جَلَبٌ - کالایی که از کشوری بکشور دیگر وارد کنند ، سروصدا ، غوغا ، همهمه ، دادوفریاد

جَلْبٌ = اجتلاب ، استجلاب

جَلْبٌ - آوردن ، فراهم کردن ، بدست آوردن ، باعث شدن ، موجب شدن

جَلَبَ = اَجلَبَ ، اِجتَلَبَ (درتمام معانی)

جلب الجرح - زخم التیام یافت ، بهبودیافت ، جوش‌خورد

جلب علی - سبب شد ، باعث شد ، موجب شد

جلب النظر - جلب نظر کرد

جَلَبا - جَلَپ : یکنوع گیاه داروئی مسهل

جِلباب ج جَلابیب - پیراهن گشاد ، جامه‌ی فراخ وگشاد

جِلبان ، جُلُبّان - نوعی گیاه شبیه کرسنه ، خلر ، دانه‌ی خلر

جُلُبّان - همیان چرمی

جِلبة (ص) - واشر ، پولك ، مهره‌ی ماسوره

جُلبَة ج جُلَب - جای زخم (هنگام بهبود) ، اثر زخم ، پوست یا گوشت نو (که پس از بهبودی زخم درجای آن روید)

جُلبَةُ الشِّتاء - شدت سرمای زمستان ، چلهٔ زمستان

جُلّةُ الجَمَلِ (ص) - گوشت سرخی که شتر هنگام مستی ازدهان بیرون آرد

جِلّة ، جَلّة ، جِلّةُ الحَیوان (ص) - سرگین ، کود (حیوان)

جُلّةُ الشَّیء - قسمت عمدهٔ (هرچیز)

جَلجَلَ - زنگوله صدا کرد ، جلنگ جلنگ کرد

جُلجُل ج جَلاجِل - زنگوله ، درای خرد ، زنگ ، جرس ، دف ، دایره ، گل مژه

جُلجُل = جُلاجِل

جُلجُلان - کنجد ، گشنیز

جُلجُلانُ القَلبِ - صمیم دل ، اعماق قلب

جَلجَلَة - زنگوله ، دارای خرد ، صدای زنگ یا ناقوس ، طنین ، پیچش صدا ، انعکاس صوت

جَلِحَ - طاس وبیمو شد

جَلْخ - سنگی که با آن تیغ یا چاقو تیز کنند

جَلَخ ، جَلَخَ المُوسیٰ علی الحَجَرِ اوِالجِلدِ تیغ را روی سنك یا چرم کشید تا تیزشود

جَلُدَ - چابك بود ، نیرومند بود ، دلیر بود ، پرطاقت بود ، شکیبا بود ، پرتحمل بود

جَلِدَ - یخ بست ، منجمد شد

جَلَّدَ - منجمد کرد ، سرد نگاهداشت

جَلْد - شلاق زدن ، صبور ، پرطاقت ، برد بار ، نیرومند ، شکیبا ، استوار ، محکم ، سخت

جَلَد - طاقت وپایداری ، تحمل ، شکیبایی ، برد باری

الجَلَد - گنبد نیلگون ، آسمان ، فلك

جِلْد ج اَجْلاد ، جُلُود - پوست بدن انسان یا حیوان

جَلَدَ بِالسَّوْطِ - شلاق زد ، تازیانه زد

عَروسَةُ الجَلْدِ - تخته شلاق

جِلد جاموس - چرم گاومیش

جِلد سِخْتِیان - تیماج فرنگی

جَلْد شَجَران (غ) - ساغری ، چرمی که بر - آمدگی های ریز بشکل دانه درروی آن نمایان است

جِلدُ غَزالٍ - پوست آهو

جَلَّدَ الکِتابَ - کتاب را صحافی یا جلد کرد

جِلْدٌ مَدبُوغ - پوست دباغی شده ، چرم

جَلدَة - شلاق ، ضربهٔ شلاق

جِلْدَة ج جِلَد - تکهٔ چرم

اِبْنُ جِلْدَةِ - خویشاوند ، هم میهن

جَلَزَ - با پارچه یا تسمه بست ، پیچید ، چیزی را بچیز دیگر منضم کرد

جَلَس - نشست

جَلْسَة - جلسه ، نشیمن ، جای نشستن ، انجمن، مجمع ، ملاقات ، جلسه‌ی دادگاه

مَحْضَرُ الْجَلْسَةِ - صورت مجلس ، صورت جلسه

جَلْسَة رَسْمِيَّة - دوره‌ی اجلاسیه ، جلسه‌ی رسمی

جَلْسَة صاخِبَة - جلسه‌ی متشنج ، پرسروصدا

جَلْسَة طارِئَة - جلسه‌ی فوق‌العاده

جَلَطَ - خراشیدن

جَلَطَ الْجِلْدَ - پوست بدن‌را خراشید ، بُرد

جَلَطَ الرَّأْسَ - سررا تراشید

جَلَطَ السَّيْفَ - شمشیر کشید

جُلْطَة دَمَوِيَّة - بسته شدن خون درورید ، خون بستگی

جَلَعَ = اَجْلَعَ

جِلْف ج اَجْلاف ، جُلُوف - سبکسر ، سبک‌مایه ، ابله ، سفیه ، بی عقل ، گـول ، بی باک ، خـود سر ، وحشی ، بی‌تربیت، گستاخ ، بی ادب

جُلْف (غ) - بازی گلف

جَلْفَطَ ، جَلْفَطَ السَّفِينَةَ - درز کشتی‌را گرفت

جِلْفاط ، جِلْفاظ - درزگرفتن کشتی ، کسیکه درز کشتی را میگیرد

جَلْفَطَة - درزگرفتن کشتی بوسیله فرو کردن تکه‌های پارچه درلابلای درزهاو قیراندود نمودن آنها

جُلَل - عظیم ، مهم ، خطیر ، بااهمیت

جَلَّل = اَجَلَّ

مِنْ جَلَلِ فُلانٍ - بخاطر (بزرگ داشت) فلان کس

جَلَمَ - قیچی پشم چینی

جَلَمَ - پشم گوسفندرا چید ، قیچی کرد

جَلَمان = جَلَم

جَلْمَد ج جَلامِد - تخته سنگ ، صخره ، خاره

جُلْمُود ج جَلامِيد = جَلْمَد

جُلَّنار (غ) - گلنار

جَلْو - جلا دادن ، برق انداختن ، صیقلی کردن، پرداخت‌کردن فلزات وغیر آنها

جِلَّوْز - فندق

جِلَّوْزَة - درخت فندق

جَلُوط - بی‌آزرم ، گستاخ ، پـررو ، جسور ، بیحیا (درگفتگوی اززن)

جلوکوز (غ) - ماده‌ی قندی که بحالت طبیعی در بعضی از میوه‌ها وجود دارد ، گلوکز

جِلْي - پنجره‌ی شیروانی یا سقف

جَلْي = جَلْو

جَلِي - واضح ، روشن ، بدیهی ، آشکار ، ساده

جَلِيب - کالایی که (ازکشوری) وارد کنند

جَلِيَّةُ الأمْرِ - حقیقت امر

جَلِيد ج جُلَداء ، جِلاد ، جُلْد - یخ ، شخص نیرومند ، پرطاقت ، زرنك ، هوشیار ، چابك

جَبَل جَلِيد - تودهٔ یخ شناور

مَرْكَبَةُ الْجَلِيدِ - درشکه برفی ، سورتمه

جَلِيدٌ علی الْعَمَلِ - چابك و پرطاقت بکار

جَلِيدِيّ - یخی ، مربوط به یخ ، یخ مانند

العَصْرُ الْجَلِيدِيّ - دورهٔ یخبندان (یکی از دوره‌های زمین)

جَلِيل - مهم ، بزرك ، عظیم ، خطیر ، محترم ، مجلل ، عالی ، با شکوه

جَمّ - زیاد ، فراوان ، بسیار

جَمّ الإِنَاءَ - ظرف را پر کرد ، لبالب کرد

جَمّ غَفِير - تعداد زیاد ، بسیار ، خیلی فراوان

جَمّ النَّشَاطِ - بسیار سر زنده ، بسیار فعال و دارای انرژی

جِمَاح - هوس ، تلون مزاج ، سرکشی ، سرپیچی ، تمرد ، طغیان ، عصیان

جِمَّاح ج جَمَامِح ، جَمَامِيح - سپاه شکست‌خوردهٔ هراسان و فراری ، گوی پلاستیك یا چرمی پر دارکه در بازی «بد مینتن» بکارمیرود

كَبَحَ جِمَاحَهُ - اورا کنترل کرد ، محدود کرد، ازطغیان یا سرکشی او جلوگیری کرد

جُمَادَى الأُولَى وَالثَّانِيَة ج جُمَادَيَات - دو ماه موسوم به جمادی الاول وجمادی الثانی (از ماههای هجری قمری)

جُمَّار ، جُمَّارَة ج جُمَّارَات = **جامور**

جِمَارُ الْحَجِّ - سنگریزه‌هایی که حاجیان هنگام ادای مناسك حج پرتاب کنند

جِمَاع - نزدیکی کردن مرد با زن ، مقاربت ، بغل خوابی ، جماع

جَمَاعَة ج جَمَاعَات - گروه ، دسته ، زمره ، طبقه ، حزب ، هیئت طرفداران

جَمَاعَةُ الرَّجُلِ (ص) - زوجه ، همسر

جَمَاعَةُ الْكَهْرَبَاءِ - آکومولاتور : دستگاه الکتریکی که میتوان مقداری برق درآن ذخیره کرد وبهنگام لزوم ازآن پس گرفت ، مخزن یا خازن برق ، انباره

جَمَاعِيّ - دسته جمعی ، مشترك

الضَّمَانُ الْجَمَاعِيّ - مسئولیت مشترك

القَتْلُ الْجَمَاعِيّ - کشتار دسته جمعی

الْجَمَاعِيَّة - کولکتیویسم : نظریهٔ اشتراکی

جَمَّال - ساربان ، شتربان ، سرباز شترسوار

الْجَمَالِيَّة - زیبا شناسی ، علم الجمال

جُمَان ، جُمَانَة - مروارید ، لؤلؤ

جُمَّانِيّ - کسیکه موی سرش پر پشت وزیاد باشد

جُمْبَاز = **الْجِمْنَاسْتِيك**

جَمْبَرِيّ (ص) - میگو

جَمْبُون (غ) - ران خوك (که نمك زده و خشك کرده باشند)

جَمَّة - کلاه گیس ، موی مصنوعی

جُمَّة ج جُمَم - موی سر که پر پشت وزیاد باشد

جَمَّة ج جِمام - چاه پر آب

جَمْجَم = **تَجَمْجَم**

جُمْجُمة ج جَماجِم - جمجمه ، کاسه‌ی سر

عِلْم الجُمْجُمةِ - جمجمه شناسی

جُمْجُمِيّ - مربوط بجمجمه ، جمجمه‌یی

جَمَح الْحِصانُ - اسب سرکش شد

جَمَح الرَّجُل - پیروی از هوای نفس کرد (در گفتگوی ازشخص)

جَمَحَتِ المَرْأةُ زَوجَها - زن شوهرش را ترك کرده بخانه کسان خود رفت

جَمَّد - خشك کرد ، سفت یا سخت کرد ، منجمد کرد ، مایع را منعقد کرد (چون شیر که آنرا به ماست تبدیل کنند)

جَمَد - خشك شد ، سفت یا سخت شد ، یخ بست، منعقد شد ، بست ، بصورت لخته درآمد

جَمَد - یخ ، برف

جَمَّد الأَموال - پول را (در بانك) راکد گذاشت

جَمَّد بِالبُرودة - منجمد کرد ، بصورت یخ در - آورد ، یخ ساخت

جَمْد رِخْو - برف

جَمَدَتْ يَدُه - بخیل شد

جَمْر - آتش

عَلى أَحَرَّ مِن الجَمْرِ - (مجازاً) در فشار ، در عذاب ، درشکنجه

جَمْرة ج جَمَرات ، جِمار - سنگریزه ، ریك، پاره‌ی آتش ، دسته‌یی که باهم متحد وهم آهنگ باشند

جَمْرة خَبِيثَة - کفگیرك ، گنده تاول

جُمْرُك (غ) ج جَمارِك - گمرك

الحَواجِز الجُمْرُكِيَّة - موانع گمرکی

رُسُوم جُمْرُكِيَّة - عوارض گمرکی

خالِص مِن الرُّسُومِ الجُمْرُكِيَّة - معاف از عوارض گمرکی

جَمَسْت - عقیق جگری

جَمَّش - غلغلك داد

جَمَّش الرَّأْس - موی سررا سترد ، سرراتراشید

جَمَشْت = **جَمَسْت**

جَمَع - انجمن ، اجتماع ، مجمع

جَمَع - جمع کرد ، جمع آوری کرد ، گرد آورد ، درو کرد ، حاصل برداشت ، توده کرد ، انبار کرد ، متصل کرد ، با هم پیوند داد ، بهم ملحق کرد ، متحد کرد ، یکی کرد ، متفق کرد، تعمیم داد

جُمْع ج أَجْماع - مُشت ، مشتی از هرچیز ، کف دست

جَمَّع - توده کرد ، انبار کرد ، اندوخت ، جمع کرد (در گفتگوی ازاشیاء یااشخاص)

ضَربَه بِجُمْعِ یَدِهِ ـ مشتی براو نواخت ، مشت زد (به کسی)

جَمَعَ الأرْقامَ ـ عددهارا جمع زد

جَمَعَ الأسْمَ ـ اسم مفردرا جمع بست ، بصیغه‌ی جمع درآورد

جَمَعَ جَمْعِیَّةً ـ انجمن تشکیل داد ، موقع جلسه‌یی را اعلام کرد

جَمَعَ الحُروفَ (فِی الطِّباعَةِ) ـ حروفچینی کرد (درگفتگوی ازچاپ)

جَمَعَ الشَّمْلَ ـ بهم پیوستگی ، اتحاد مجدد ، سروسامان دادن

جَمَعَ کِتاباً ـ کتاب تالیف کرد

جُمْعَة ج جُمَع ، جُمْعات ـ آدینه ، روزجمعه

جُمْعَة ـ اجتماع کردن ، مجموعه‌یی ازهرچیز ، هفته :ازشنبه‌تاجمعه ، ژن : عامل‌وراثت‌در نطفه‌ی مردوزن

الجُمْعَةُ الحَزِینَةُ (عِندَ النَّصاری) ـ جمعه یی که حضرت عیسی در آن مصلوب شده است (نزد مسیحیان)

جَمْعِیَة ج جَمْعِیات ـ انجمن ، مجمع

الجَمْعِیَةُ الإرْهابِیَّةُ ـ باند تروریستی

جَمْعِیَّةٌ خَیرِیَّةٌ ـ انجمن خیریه ، انجمن نیکوکاری

جَمْعِیَّةُ الرِّئاسَةِ ـ هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

جَمْعِیَّةٌ عامَّةٌ اوعُمومِیَّةٌ ـ مجمع عمومی

الجَمْعِیَّةُ العامَّةُ لِلأُمَمِ المُتَّحِدَةِ ـ مجمع عمومی سازمان ملل متحد

جَمْکِیَّة = جامْکِیَّة

جُمْل ج جِمال ـ شتر

جَمُلَ ـ زیبا بود یا شد ، ظریف بود ، خوش‌منظر بود ، رعنا بود

جَمَّلَ ـ آراست، زیباکرد ، زینت یاتزیین کرد، آرایش داد یا کرد

جَمَلَ = اجْمَلَ

جَمَلُ الماءِ ـ پلیکان (یکنوع پرنده)

اِتَّخَذَ اللَّیلَ جَمَلاً ـ درتمام طول شب در سیرو حرکت بود ، از اول شب تا صبح برفتن ادامه داد

حِسابُ الجُمَّلِ ـ حساب ابجد

جُمْلَة ج جُمَل ـ جمله ، کلام ، مقدار ، تعداد

جُمْلَة ـ بکلی ، تماماً ، یکسره ، رویهمرفته

جُمْلَة او عِبارَة مَبْتُورَة ـ عبارتیکه چیزی از آن حذف شده باشد ، جمله یا عبارت ناقص

جَمَلَکَة (غ) ـ لاك الکل ، لاك

جَمَّمَ = تَجَمَّمَ

جَمَّمَ المِکْیالَ ـ پیمانه‌را پرکرد ، لبالب کرد، مالامال کرد

الجِمْناز (غ) ـ میدان ژیمناستیك

جِمْنازِیّ (غ) - مربوط به ژیمناستیك

اِستِعراض جِمْنازِی - نمایش بازیهای ژیمناستیك

الجِمْناسْتِیك (غ) - ژیمناستیك ، نوعی ورزش که همراه با حرکات نرمش و پرش و بازی در هوا میباشد و بوسیله پارالل ، بارفیکس وغیراینها انجام میگیرد

جَمُوح = **جامح**

جُمُود ، جُمُودة - بیحرکتی ، سستی ، بیکاری ، بیجانی ، بی روحی ، جامد شدن ، یخ بستن ، خشکی ، سفتی ، سختی

جَمُوش - نوره ، واجبی ، مخلوطی که موی را بسترد

جَمُوم - چاه پر آب

جَمهر - جمع کرد ، گرد آورد

جَمهر القوم = **تجمهر**

جُمهور ج جَماهیر - عامه یا توده‌ی مردم ، بزرگان ازمردم ، قسمت عمده (ازهرچیز)

الحکومة الجمهوریّة - دولت جمهوری ، حکومت جمهوری

الجمهوریّة الفتیّة - جمهوری نوبنیاد ، دولت جمهوری که هنوزمدت زیادی ازتاسیس آن نگذشته باشد

جُمیرة - گیس بافته ، موی بافته

جُمیز ، جُمیزی - نوعی درخت که میوه‌ی آن شبیه انجیراست

جَمیش = **جَموش**

جَمیع (ص) - حروف چین (درچاپخانه)

جَمیل - زیبا ، نیکو ، خوش منظر ، خوش - اندام ، احسان ، لطف ، همراهی ، مرحمت ، التفات ، توجه ، خدمت

الفنون الجمیلة - هنرهای زیبا

معرِفة الجَمیل - حقشناسی ، سپاس

ناکِر الجَمیل - حق‌ناشناس ، نمك نشناس

نُکران الجمیل - حق ناشناسی

جَنَّ - پناه داد ، حفظ کرد ، مستور کرد ، دارای پوشش کرد

جُنَّ = **تجَنَّنَ**

جَنَّ اللیل - شب تاریك بود یا شد

جَنی - درو کرد ، حاصل بر داشت از ، جمع کرد ، چید

جَنی الثمرة - میوه‌را چید

جَنی جِنایة - مرتکب جنایت شد

الجَنائِزیّ - کسیکه جلو جنازه‌ها قرآن یا دعا میخواند

جَنائِنی - باغبان

جُناب = **ذات الجنبِ**

جَناب - لقب احترام ، جناب

جَنابُکم - جنابعالی

جَناح ج اَجْنِحَة ، اَجْنُح - پهلو ، تهیگاه ، دامنه ، جناح ، طرف ، کنار ، جوار ، حمایت ، پشتیبانی ، جناح لشکر

جُناح - گناه ، بزه

جَنادِلُ النّيْلِ - آبشارهای رودنیل

جِناز - مراسم تشییع ودفن ، (نزدمسیحیان) ، نمازمیت

جِناز عَلَى رُوحِ الْمَوْتَى - نمازوحشت ، فاتحه (برای آمرزش روح مردگان)

جَنازَة ، جِنازَة ج جَنائِز - نعش کش ، تابوت ، جنازه ، مراسم تشییع ، مجلس سوگواری (که خویشاوندان متوفی از هنگام مرگ تا دفن او ترتیب میدهند)

جِناس - آوردن دو یا چند کلمه که لفظاً یکی ومعنیً مختلف باشد

جَنان ج اَجْنان - دل ، قلب

جُنان - سپر

ثابِتُ الْجَنانِ - ثابت قدم ، دارای عزم ثابت

جُنانَة = جُنان

جَنائِنِيّ = جَنائِنِيّ

جَنْب = جانِب

جَنَبَ ، جَنَّبَ - طرد کرد ، دورساخت ، کنار گذاشت ، جدا کرد یاگذاشت ، سوا کرد

بِجَنْبِ = بِجانِبِ

ذاتُ الْجَنْبِ - بیماری سینه پهلو

عَلَى جَنْبٍ - علیحده ، جدا ، کنار

جَنْباً لِجَنْبٍ - پهلو بپهلو ، دوشادوش

جَنْباً اِلَى جَنْبٍ مَعَ ... - دوشادوشِ با ... ، پهلو بپهلوی

جُنْباز (غ) = الْجِمْناسْتِيك

جَنَّة ج جَنّات ، جِنان - باغ ، بهشت

جُنَّة - پوشش ، حجاب ، ستر ، سپر

جِنَّة - جنون ، دیوانگی

بِهِ جِنَّةٌ - جنی ، دیوانه

عُصْفُور الْجَنَّة - پرستو ، چلچله

جِنْح - کنار

جُنْح - پهلو ، تهیگاه ، دامنه ، جناح ، طرف ، کنار

الْجِنْح ، الْجُنْح مِنَ اللَّيْلِ - پاسی ازشب

تَحْتَ جُنْحِ الظَّلام - درتاریکی شب

جَنَحَ اِلَيْهِ = اَجْنَحَ اِلَيْهِ

جَنَّحَ الرَّجُلَ - گناهکار قلمداد کرد ، بجرمی متهم کرد

جَنَّحَتِ السَّفِينَةُ = اَجْنَحَتِ السَّفِينَةُ

جَنَّحَ الشَّيْءَ - بالدار کرد ، تیزرو کرد ، با بال مجهز کرد

جَنَّحَ الطَّائِرَ - تیر ببال پرنده زد ، بال پرنده را زخمی کرد

جُنْحَة ، جِنْحَة - جنحه ، گناه ، بزه ، تقصیر ، خلاف

جُنْد ج اَجْناد ، جُنُود - سپاه ، لشکر ، سربازان

جَنَّدَ العَسَاكِرَ - سربازگیری کرد ، به سربازی گرفت ، سپاه تشکیل داد

جِنْدار ج جَنادِرَة (غ) - نگهبان ، گارد حاکم یا فرمانروا ، سربازی که مأمور حفاظت فرمانده‌ی قشون یا حاکم یا غیر آنانست

جِنْدارة - ماشین مهره کشی ، ماشین اتو کشی بوسیله‌ی بخار

جُنْدُب ، جِنْدَب ج جَنادِب - نوعی ملخ

جَنْدَرَ الثَّوبَ اَوِالقُماشَ - جامه یا پارچه را مهره کشید ، با بخار اتو کرد

جَنْدَرَة = جِنْدارة

جَنْدَفْلِي (ص) - صدف (یکنوع جانور)

جَنْدَل ج جَنادِل - تخته سنگ ، صخره ، خار

جَنْدَلَ - (کسی یا چیزی را) بزمین افکند ، بزمین انداخت

جُنْدُول (غ) - نوعی قایق

جُنْدِیّ - سرباز ، سپاهی

جُنْدِیَّة - سربازی

جَنَّزَ الكاهِنُ المَيْتَ - کشیش بر جنازه نماز گذاشت یا دعا خواند

جَنَّزَ المَيْتَ - مرده‌را در تابوت گذاشت

جِنْزار ، جِنْزارَة - زنگ مس ، زنگار مس

جَنْزَبِيل (ص) - زنجبیل

شَرابُ الجَنْزَبِيل (ص) - آبجو زنجبیلی

كَعْكُ الجَنْزَبِيل (ص) - نان زنجبیلی ، نان شیرینی زنجبیل پرورده

جَنْزَرَ النُّحاسُ - مس زنگار گرفت ، زنگ زد

جِنْزِير - زنگار مس ، زنجیر

جِنْس ج اَجْناس - نوع ، صنف ، قسم ، گونه ، جور ، نژاد ، جنس ، دسته ، طبقه ، رده ، مردی وزنی ، ملیت ، تابعیت

جَنَّسَ - حق تابعیت (کشوری را بکسی) داد ، (کسی‌را) بتابعیت دولتی درآورد

جَنَّسَ (فی الحساب) - عدد صحیح را تجنیس کرد ، همجنس عدد کسری گردانید

جِنْسِيَّة ج جِنْسِيّات - تابعیت ، ملیت ، هویت

جَنَّشَ عُودَ الحَدِيد (ص) - میله‌ی آهن را بصورت قلاب درآورد ، دارای خمیدگی کرد

جُنْفاص ، جُنْفاص (غ) - گونی ، چتائی ، کرباس

جَنْفِيص (س) = جُنْفاص

جَنَّن = اَجَنَّ

جَنُوب - جنوب

جَنُوبِي - جنوبی ، واقع درطرف جنوب

جُنودٌ مُجَنَّدَةٌ ـ سپاه متشکل

جُنون ـ دیوانگی ، جنون ، حماقت ، ابلهی ، طغیان ، غضب ، ازجا دررفتگی ، خشم زیاد

جُنونُ المُراهَقَة ـ جنون جوانی

جُنونٌ مُطْبِق ـ دیوانگی کامل ، جنون‌تام وتمام

جُهودٌ جُنونِیَّةٌ ـ کوششهای سخت (دیوانه‌وار)

جَنِیّ ـ میوه‌ی تازه چیده

جَنِیس ـ اصیل

جِنیف (غ) ـ شهر ژنو

جُنَینَة ـ باغچه ، باغ

جِنیه ج جِنیهات (غ) ـ نام سکه‌ی طلاکه در درقدیم برابر با یك لیره بود واز سال ۱۷۱۷ بهای آن برابر با ۲۱ شیلینك تعیین گردید

جِنیه اِسْتِرلینی ـ لیره‌ی استرلینگ

جَوّ ج جِواء ، اَجْواء ـ جو ، توده‌ی هوایی که اطراف کره‌ی زمین را فراگرفته ، آسمان ، گنبد نیلگون ، فلك ، (مجازاً) محیط ، وضع ، موقعیت

فِی جَوٍّ مِنَ الصَّداقَةِ وَالاِخلاص ـ درمحیطی پراز دوستی وصفا

جَوّ (ص) ـ آب وهوا

حالَةُ الجَوّ ـ وضع هوا

اَلجَوُّ عاصِف ـ هوا طوفانی است

جَوٌّ عائِلیّ ـ محیط خانوادگی

اَلجَوُّالمُلائِم ـ محیط مناسب

جَوٌّ وِدِّیّ ـ محیط دوستانه

جَوٌّ هادِئ ـ محیط آرا

جَوّا ، جُوّا (ص) ـ داخل ، درون ، تو

جَوًی ـ سوزش یاشدت عشق ، شدت غم واندوه ، شهوت ، مصیبت والم ، (درپزشگی) یك نوع درد سینه

جَواب ـ نامه ، پیغام

جَوّاب ـ پی‌گرد ، کسیکه پیوسته سفر کند ، سیاح

جَوابٌ مُسْکِتٌ اَوْ سَدِید ـ جواب حاضر و آماده ، جواب دندان شکن ، جواب محکم

جَواد ج اَجْواد ، اَجاوِد ـ بخشنده ، سخی ، کریم

جَواد ج جِیاد ، اَجْیاد ـ اسب تیز تك ، اسب جنگی ، اسب سواری ، اسب مسابقه

جَوّاد ـ بسیار سخی ، بسیار کریم وبخشنده

جِوار ـ همسایگی ، مجاورت ، حمایت،حفاظت، امان ، پناه

سِیاسَةُ حُسْنِ الجِوار ـ سیاست حسن همجواری

جَوارِح ـ پرندگان شکاری ، اعضاءیااندامهای آدمی بویژه دستها

جَواز = **اِجازَة**

جَواز ـ مجازبودن ، جایز بودن ، روا بودن، روایی

جَوازُ السَّفَر ـ گذرنامه ، پاسپورت

جَواز شَرْعِی - مطابقت باقانون ، قانونی بودن، مشروعیت

جَوافَة (غ) - نوعی میوه‌ی ترش که برای ساختن ژله بکارمیبرند

جَوال (ص) - ظرفی از پشم بافته که چیزها در آن کنند ، جوال ، یك لنگه بار

جَوّال - گردش کننده ، سیر کننده ، کسیکه پیوسته در حرکت و مسافرت است ، سیار (در گفتگوی از تاجر ، واعظ وامثال آنان)

جَوّالَة - موتوسیکلت

جُوالِق = **جَوال**

جُوانْتِی (ص) - دستکش

جُوانْتِی جِلْد (ص) - دستکش چرمی

جُوانْتِی صُوف (ص) - دستکش پشمی

جَوانِح - دنده‌های بدن

جَوانِی - داخلی ، درونی

جَواهِر - جواهرات

جَواهِرجِی (ص) - جواهرفروش ، جواهر ساز

جَوْب - بگردش پرداختن‌در ، پیمودن (مسافت)، پی گردی ، جستجو ، راه یافتن‌به ، رخنه کردن‌در، دریدن ، بریدن

جَوْب ج اَجْواب - پیراهن زنانه ، کانون ، دلو بزرك

جَوْبَة ج جُوَب - حفره ، گودال

جُوبِیتَر (غ) - رئیس خدایان (در افسانه‌های روم باستان) ، ستاره‌ی مشتری ، برجیس

جُوت (غ) - چتائی ، کنف هندی

جَوْح - نابودکردن ، معدوم کردن ، ریشه‌کن کردن ، برانداختن

جُوخ - ماهوت (یك نوع پارچه)

جُود - سخاوت ، کرم ، بخشندگی ، بخشش

جَوْد - باران سخت

جَوَّد خوب انجام داد ، نیکوکرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد

جَوَّدَ القارِئُ - باتجوید خواند (در گفتگوی از ازکسیکه قرآن وامثال آن را میخواند)

جَوْدَة ، جُودَة - نیکویی ، خوبی ، تفوق ، مزیت، فضیلت ، برتری ، استعداد ، کفایت، لیاقت، عرضه

جَوْر - ظلم ، استبداد ، ستمگری ، بیرحمی ، بی انصافی ، بیعدالتی

جَوْرَب ج جَوارِب ، جَوارِبَة (غ) - جوراب

حَمّالَةُ الجَوْرَب (ص) - بند جوراب

جُورْجِیا (غ) - گرجستان ، نام یکی ازایالتهای امریکا

وَرْدٌ جُورِیّ (ص) - گل محمدی ، گل گلاب

جَوْز - گردو ، درخت گردو ، چوب گردو

جَوَّزَ = **اَجازَ**

جَوْزُالرَّقَبَة (ص) - سیب آدم (نام غده‌یی در بدن)،

برآمدگی گلو ، جوزك ، جَخش

جَوزُ الشَّیءِ ج اَجْواز ـ قسمت عمدهٔ هرچیز ، میان یا وسط ودل هرچیز

جَوزُ الطِّیب ـ جوز بویا ، جوزهندی

جَوزُ العُنُقِ = جَوزُ الرَّقَبَةِ

جَوزُ القَزِّ ـ پیلهٔ کرم ابریشم

جَوزِ هِنْدیّ ـ نارگیل

جَوْزاء ـ نام برجی ازبرجهای دوازده گانه

جَوزَةُ التَّدْخِین (ص) ـ قلیان

جَوزَل ج جَوازِل ـ جوجهٔ کبوتر

جَوزِیّ ـ گردویی رنگ ، فندقی ، بلوطی رنگ

جَوْسَق ج جَواسِق ، جَواسِیْق (غ) ـ کاخ ، قصر

جُوع ـ گرسنگی ، قحطی

جَوَّعَ = اجاع

الجُوعُ الاَغْبَر ـ گرسنگی شدید

الجُوعُ البَقَرِیّ ـ یك نوع بیماری معدی که دارنده آن ازغذا خوردن سیرنمیشود واگراحیاناً سیرشود دوباره گرسنگی براو غلبه کند

جُوع قاتِل ـ گرسنگی کشنده

الجُوعُ الکَلبِیّ = الجوع البقری

جَوْعان = جائع

جَوْف ـ جوف ، داخل ، تو ، در ، درون ، باطن ، میان ، شکم ، دل

جَوِفَ = تَجَوَّف

جَوَّفَ الشَّیْءَ ـ حفر کرد ، گود کرد ، پوك کرد ، تو خالی کرد ، مجوف کرد ، خالی یا تهی کرد

جَوق ، جَوْقَة ـ دسته ، گروه ، جماعت

جَوقَة مُوسِیْقِیَّة ـ دسته یی که باهم تشکیل یك ارکستر دهند ، دستهٔ خوانندگان و نوازندگان ، تروپ هنری

جَوقَل ـ حمل و نقل اشیاء یا اشخاص بوسیله هواپیما

جَوْل ـ در اطراف گردش کردن ، گشتن ، سیر کردن

جَوَّل = تَجَوَّل (ص)

جَوَلان = جَوْل

جَولَة ج جَوْلات ـ سفر ، گردش ، سیر ، مسافرت ، سیاحت ، دور ، نوبت ، روند (دربازی)

الجَولَةُ الاُولی ـ روند یا دوره اول بازی

الطّائِرَة الجَومائِیَّة ـ هواپیمایی که هم در آسمان پرواز وهم برروی آب حرکت کند (این ترکیب ازدو کلمه «جَوِیَّة» و «مائیة» درست شده است)

جَومَك ج جَوامِك (غ) = جامَکِیَّة

جُون ج اَجْوان ـ خلیج کوچك ، خلیج دهانه گشاد

جَوْن ج جُون ـ سفید ، سیاه (ازاضداد)

جُونَلَّة تحتانِيَّة (غ) - دامن زیر (که زنان در زیر لباس پوشند)

جُونَلَّة فوقانِيَّة (غ) - دامن زنانه

الْجَوْهَر الفَرْد - اتم ، جوهرفرد، جزء لایتجزأ

جَوْهَرَة - گوهر ، سنگ گرانبها ، زیور ، جواهر

جَوْهَرِيّ - ضد عرضی ، اساسی ، اصلی، ذاتی ، عمده ، کلی ، جواهرفروش ، جواهرساز

جَوِّيّ - هوائی ، مربوط به توده‌ی هوایی که در اطراف زمین است ، آسمانی ، اتری . مربوط به اتر ، مربوط به پدیده‌های جو

جَوِيٌّ - عاشق

جَوِيَ - دچار عشق شد ، دچار اندوه وغم شد

جَوِّيّات - هواشناسی ، علم آثار یا پدیده های جوی

الْحالات الْجَوِّيَّة - وضع هوا

ظاهِرة جَوِّيَّة - پدیده‌ی جوی

عِلْم الظَّواهِر الْجَوِّيَّة = جَوِّيّات

الْقُوَّة الْجَوِّيَّة - (درارتش) نیروی هوائی

مَحَطَّة الْأَرْصاد الْجَوِّيَّة - ایستگاه هواشناسی

جُوَيْمَة - جام یا ساغر کوچك

الْجِهات الْمَسْئُولَة - مقامات مسئول

جِهادٌ - جنگ ، نبرد ، جنگجویی ، اشتغال به جنگ . جهاد

جِهادِيّ - مربوط بجنگ یا جهاد ، نظامی

جَهادِيَّة (ص) - خدمت سربازی

جِهاراً - آشکارا ، علناً

جِهاز ، جَهاز ج أَجْهِزَة - دستگاه، مجموعه‌ی اعضائی که عمل معینی را انجام دهند ، سیستم : مانند سیستم یا دستگاه عصبی

جِهازُ الْإِرْسال - دستگاه فرستنده

جِهازُ الْإِسْتِقْبال - دستگاه گیرنده

جِهازُ الْإِضاءَة - دستگاه روشنایی

جِهازُ التَّبْرِيد - دستگاه سرد کردن چون یخچال وکولر وامثال آنها

جِهاز تَسْجِيل الصَّوْت - دستگاه ضبط صوت

جِهازُ التَّنَفُّس - دستگاه دم زدن یا تنفس

جِهازٌ صِحِّيّ - دستگاه یا سیستم بهداشتی

جِهازُ الْعَرُوس - جهیز یا جهیزیه عروس

جِهازٌ عَصَبِيّ - سلسله‌ی اعصاب ، دستگاه اعصاب

جِهاز كَهْرَبِيّ - دستگاه الکتریکی

الْجِهازُ الْمُرْسِل - دستگاه فرستنده

جِهازُ الْمُسافِر - بنه‌ی مسافر ، لوازم سفر ، اسباب واثاثه‌ی سفر

جِهازُ الْهَضْم - دستگاه گوارش

جَهالَة - جهل ، نادانی ، بی خبری ، کودنی ، حماقت

جَهامَة - ترشروئی ، کج خلقی ، اخم

جِهبِذ ج جَهابِذَة (غ) - نقاد (در ادبیات و هنر)

جُهد - مشقت ، سختی ، کوشش ، تقلا ، زور-ورزی ، فشار ، بکار بردن قوه یا انرژی ، سعی ، جد وجهد

جَهَدَ - نبرد کرد ، کشمکش کرد ، جدال یا نزاع کرد

جَهَدَ = اَجْهَدَ ، اِجْتَهَدَ

جُهْد - نیرو ، قدرت ، قوه ، انرژی ، زور ، توانایی

اقصی الجُهدِ - منتهای کوشش

جُهْد جاهِد اَوْ جَهِید - کوشش مجدانه یا مصرانه

جُهدُ طاقَتِهِ - منتهای کوشش او

الجُهدان - رنجبر ، مشقت رسیده

جَهْر - آشکاری

جُهْر - سیما ، قیافه ، هیئت ، منظر ، سروضع

جَهْرًا = جِهارًا

جَهَرَ الأَمْرُ - آشکار شد ، علنی شد ، شایع و منتشرشد (درگفتگوی ازهرامری)

جَهَرَ الأَمْرَ وَبِهِ - آشکار کرد ، علنی کرد ، شایع کرد ، منتشر کرد

جَهَرَ صَوْتَهُ وَبِهِ - صدای خودرا بلند کرد

جَهْرَة = جَهْر

جَهْرَة = جِهاراً

جَهْرِیّ - علنی ، شایع ، آشکار ، معلوم

جَهَّزَ - مجهز کرد ، آماده کرد ، مهیا کرد ، حاضر کرد

جَهَّزَ العَرُوسَ وَالْمُسافِرَ وَغَیْرَهُما - عروس را دارای جهیز کرد ، لوازم سفر برای مسافر آماده کرد ، اثاثیه ولوازم مهیا کرد برای

جَهَزَ عَلَی الْجَرِیحِ = اَجْهَزَ

جَهْض = اِجْهاض

جَهِلَ - نادان بود یا شد ، جاهل بود یا شد (نسبت به)

جَهْلٌ مُطْبِقٌ - نادانی صرف ، جهل کامل

جَهْم - اخمو ، ترشرو ، کج خلق

جَهَمَ = تَجَهَّمَ

جُهُود جَبّارَة - کوششهای بسیار ، مساعیِ جمیل

الجُهُود المُتَواصِلَة - کوشش های پی گیر یا مداوم

جَهُورِیّ - بلندآواز ، صدای بلند

جَهُول - آدم نادان

جُهُومَة = جَهامَة

جَهِیر - شخص بلند آواز ، صدای بلند ، نیکو-منظر ، زیبا

جِیئَة - آمدن ، وارد شدن

جِیئَةً وَذُهُوبًا - آمدن ورفتن ، آمد و رفت ، رفتن و برگشتن ، دو سره (در گفتگوی از بلیط مسافرت وامثال آن)

جِیاحَة = جَوْح

جَیّار - گچ یا آهك زنده ، آهك‌پز ، سوزش دل ازخشم یاگرسنگی

جَیّارَة - کوره‌ی آهك پزی

جَیّاش العاطِفَة - بسیار احساساتی

جَیْب ج جُیُوب - گریبان ، یقه ، جیب : کیسه مانندی که بجامه دوزند وتوی آن چیز نهند ، سینه ، دل

جَیْب (فی الهندسة وحساب المثلثات) - سینوس (درهندسه ومثلثات)

ناصِحُ الْجَیْبِ - راستگو ، درستکار ، امین

وَضَعَ فِی الْجَیْبِ (ص) - (چیزی را) در جیب گذاشت ، بجیب زد ، استفاده برد

جَیْبِی - جیبی ، مربوط بجیب

جَیْبِیَّة - کتاب دعای جیبی

جِید ج اَجْیاد ، جُیُود - گردن

جَیِّد - خوب ، عالی ، نیکو ، بی عیب

جَیِّداً - خوب ، رضایتبخش (قید)

جَیِّد جِداً - بسیارخوب ، بسیارعالی

جَیْرِ - بلی ، آری

جِیر - آهك زنده ، گچ

جِیْران - همسایگان

جِیْرَة - همسایگی ، مجاورت

جَیَّرَ الحَوْضَ - حوض را آهك کشی کرد ، با آهك یاگچ اندود

جِیر حَیٌّ - گچ یا آهك زنده

جَیَّرَ السَّنَدَ (غ) - سفته یا چك را جیروکرد

جِیر مُطْفَأ - گچ یا آهك کشته

الْجِیْرُو (غ) - جیروی سفته یا چك وامثال اینها

جِیْرُوسْکُوب (غ) - گردش بین ، گردش نما (اسبابی که حرکت وضعی زمین را ثابت میکند)

جِیْرِیّ - گچی ، آهکی ، مربوط بگچ یاآهك

جَیْش ج جُیُوش - ارتش

جَیَّشَ - ارتش یا سپاه تشکیل داد ، بسیج کرد ، تجهیز کرد ، بحالت بسیج در آورد (درگفتگوی از ارتش)

زَحَفَ الجَیْشُ عَلَی - ارتش‌پیشروی کرد بسوی

جَیْش الْخَلاصِ - سازمانی که بشکل واحدهای نظامی در اروپا وامریکا بوجودآمده است وهدف آن احیای شعائر مذهبی وکمك بمستمندان و بینوایان میباشد : ارتش نجات

جَیَشان - جوش ، غلیان ، فوران ، طغیان آب ، تلاطم ، بالاآمدگی ، تراکم

جَیَشانُ النَّفْسِ - تهوع ، حالت قی

جَیَّف = تَجَیَّف

جِیفَة ج جِیَف ، اَجْیاف - لاشه‌ی متعفن ، مردار

جِیل ج اَجْیال ، جِیْلان - مردم ، گروه، دسته، نسل ، نژاد ، اهل یك زمان ، قرن، دوره، زمان ، عصر ، دوران

اَلْجِیل الطّالِع اَوِالصّاعِد - نسل حاضر

جِیْلاتِی (غ) - بستنی

جِیْلاتِین (غ) - ژلاتین ، مادهٔ لزج وچسبناك

جِیْلان (غ) - گیلان (ناحیه‌یی درشمال ایران)

اَلْجِیوُدِیْزِیَّة (غ) - مساحی کرهٔ زمین یا علم آن

جِیوُلوُجِیّ (غ) - مربوط بزمین‌شناسی ، وابسته بعلم طبقات الارض

جِیوُلوُجِیا (غ) - زمین شناسی ، علم طبقات الارض

((ح))

حائِر - سرگردان ، حیرت زده ، سرگشته

حائِط ج حِیْطان ، حِیاط - دیوار ، باغ

مِصْباح حائِط - چراغ دیواری

حائِك ج حاكَة ، حَوَكَة - بافنده ، جولاه

حابَی - طرفداری کرد از ، جانبداری کرد از

حابِل - دام گستر ، کسیکه برای شکار پرندگان یا حیوانات دام میگسترد

حابِل النَّسِیج - تار پارچه ، ضد پود

حابِلَة ج حَبَلَة = حُبْلَی

حاجَّ - مجادله کرد ، مشاجره کرد ، محاجه کرد

حاجَی - معما گفت

حاجات اَوْحاجِیّات الْمَعِیْشَة - وسائل ولوازم زندگی ، احتیاجات زندگانی

سَدّ الحاجات - رفع کردن احتیاجات

حاجِب - مانع ، حائل ، ساتر

حاجِب ج حَواجِب ، حَواجِیب - ابرو

حاجِب ج حُجّاب ، حَجَبَة - پرده‌دار ، دربان، پیشخدمت ، راهنما (درمجالس وغیره)

حاجِبَة الشَّمْس - نقاب کلاه نظامی (که چشم‌را از تابش خورشید محافظت میکند)

حاجَّة ج حَوَاجّ - حاجیه خانم

اَلْحاجَة الْماسَّة - احتیاج محسوس ، احتیاج مبرم

حاجِر - محل استراحت حجاج در بیابان

حاجِر الْعَیْن - کاسهٔ چشم

حاجِز - ضبط کننده ، توقیف کننده ، تصرف کننده ، حایل ، مانع ، عائق ، محظور ، گیر ، اشکال ، پرده ، پاراوان ، حد فاصل ، زنجیر و غیرآن که برای بستن راه بکار برند

اَلْحاجِز النّارِیّ - دیوار آتش (وآن چنان باشد که گلوله هایی پیوسته از دهانه توپها فرو ریزد بدانگونه که دیواری از آتش برابر دشمن پدید آورد)

حاجیّات - احتیاجات ، لوازم ، وسائل

حاخام (غ) - عالم بزرك یهود ، خاخام

حادَ عَنْ - اعراض کرد از ، روگرداند از

حادِثٌ - جدید ، تازه ، نو ، واقعه ، حادثه ، سانحه ، رویداد

حادَثَ - گفتگو کرد با ، مکالمه کرد با

حادِثَة ج حَوادِث = حادِث

حاذَ = اَحْوَذ

حاذَی - محاذی (چیزی) بود ، موازی بود با ، در برابر (چیزی) قرار گرفت

حاذَرَ = تَحَذَّر

حاذِرٌ - محتاط ، هوشیار ، با حذر ، ملاحظه ـ کار ، مواظب ، متوجه ، دقیق

حارَ = اِحْتارَ

حارٌّ - گرم ، داغ ، سوزنده ، غیور ، با حمیت

حارَبَ العَدُوَّ - بادشمن جنگید ، پیکار کرد

حارَة - محله ، کوچه ، کوی و برزن

حارِثٌ - برزگر ، کشاورز

حارِدٌ - عضبناك ، خشمگین ، کج خلق ، زود ـ رنج ، تند مزاج

حارِسُ لَیْلِیّ - کسیکه درشب جایی را نگهبانی کند ، شبگرد ، سرایدار

حارِسُ المَرْمَی - دروازه‌بان (دربازی فوتبال)

حازَ = اِحْتازَ

حازَبَهُ - طرفداری کرد از ، عضو حزب (کسی) شد

حازوقَة - سکسکه

اَلْحازِی - قیافه شناس ، کف بین

حاسَبَ (ص) - برحذر بود از ، احتیاط یا پرهیز کرد از ، مواظب یا متوجه بود

حاسِبٌ - حسابدار

حاسَبَهُ - حساب خودرا با کسی واریز کرد

آلَة حاسِبَة - ماشین حساب

حاسِرُ الرَّأْس - سر برهنه

حاسِمٌ - مصمم ، قطعی ، قاطع ، مثبت ، مسلم

اَلدَّوْرُ الْحاسِم - نقش حساس (در فیلم یا نمایش)

اَللَّحْظَة الْحاسِمَة - لحظه یا موقعیت حساس

حاسَنَ - نیکی کرد به ، با مهربانی رفتار کرد

حاشِیَةُ الْمَلِك - همراهان شاه

حاصَ = اِنْحاصَ

حاصِدٌ - درو کننده ، دروگر

حاصَرَ الْمَکانَ - جایی را محاصره کرد

حاضَرَ - سخنرانی کرد ، کنفرانس داد ، با سخن رانی درس داد

فِی الْوَقْتِ الْحاضِر - درحال حاضر

حاضِرَة ج حَواضِر - پایتخت ، شهر عمده ، مرکز استان «تقریباً»

حاضِنَة ج حَواضِن - زنی که پرستاری وپرورش کودك بعهده‌ی اوست ، پرستار ، دایه

حاطَ = اَحاطَ بِهِ ، تَحَوَّطَ

حافٍ (اَلْحافِی) - پا برهنه

خُبْزٌ حافٌ - نان خالی

حافَة ج حافات ، حِيَف - جانب، سو، پیرامون، کنار ، ساحل ، دوره یا زهوار (از هرچیز)

عِنْدَ الْحافِرَة - (مجازاً) بیدرنگ ، فی‌المجلس، در اولین برخورد

حافِز - انگیزنده ، محرك ، داعیه ، انگیزه ، مشوق

حافَظَ علی - حفظ کرد (چون حفظ نظم و امنیت وغیراینها) ، مراعات کرد ، در نظر گرفت، توجه ومواظبت کرد از ، نگهداری کرد ، حمایت کرد ، باقی نگاه داشت ، رعایت کرد (بیشتر در مورد رعایت وحفظ سنن وآداب گفته میشود)

حافِل - پر ، فراوان ، وافر ، مشحون از ، زیاد

حافِلَة (الرُّکاب) - اتوبوس

اَلْحافِلَة الْکَهْرَبائِیَّة - واگن ترامواى

حاقَ بِهِ - اورا احاطه کرد

حاقَلَ - (چیزی را) پیش خرید کرد ، بطور سلف معامله کرد

حاکَی - شباهت داشت ، همانند بود ، مشابهت داشت با ، تقلید (کسی را) درآورد

حاکَمَ - محاکمه کرد ، تحت پی گرد قرارداد ، تعقیب کرد

حاکَمَ اَمامَ مَجْلِسِ عَسْکَرِیٍّ - در دادگاه نظامی محاکمه کرد

حاکِمٌ عَسْکَرِیٌّ - فرماندار نظامی

حاکِمٌ بِالنِّیابَة - کفیل فرمانداری

اَلْحاکِی - گرامافون

حالٌ - چارچوب غلتك‌دار برای تعلیم راه رفتن بکودکان ، یکنوع گردونه‌ی بچگانه ، چهار چرخه‌یی که کودکان در آن نشینند ، کوله‌باری سفر ، توشه دان مسافر

حالَ بَیْنَ ... - در میانِ ... حائل شد

حالَ دونَ ... - جلوگیری کرد از ، ممانعت کرد از ، بازداشت از

اَلْحالُ الرّاهِنَة - موقعیت کنونی ، وضع حاضر

حالاً - فوراً ، بلافاصله ، هم‌اکنون ، بزودی

حالاتِیٌّ (ص) - ابن‌الوقت

فِی حالَةِ ... - درصورت ...

فِی حالَةِ عَدَمِ الْاِتِّفاقِ - در صورت عدم توافق

اَلْحالَةُ الدُّوَلِیَّة - اوضاع بین‌المللی

بِحالَتِهِ الرّاهِنَة - بهمین عنوان یا همین گونه که هست

حالَةُ الطَّوارِئِ - حالت آماده باش ، وضع فوق‌العاده

والحالة هذه ـ در چنین موقعیت ، حال که‌چنین است

لیل حالك ـ شب ظلمانی ، بسیار تاریك

حالما ـ بمجرد اینکه

الشهر الحالي او السنة الحالية ـ ماه جاری یا سال جاری ، ماه یا سالی که در آن هستیم

هو موجود حالياً في بيروت ـ او هم اکنون در بیروت است

حام الطائر ـ پرنده درهوا دورزد ، پرزد

حام على الشيئ او حوله ـ دراطراف چیزی بدورزدن پرداخت

حامى عن ـ دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، پشتیبانی کرد از

حامة ـ نزدیکان ، اقارب

حامض البوريك ـ اسید بوریك

حامل الشهادة ـ کسیکه دارای گواهینامه تحصیلی است

حاملة الطائرات ـ ناو هواپیمابر

حاملي الاسهم ـ سهامداران (در شرکتها ، کارخانه‌ها وغیر آنها)

حامية ج حاميات ـ پادگان ، ساخلو

حان ، حانة ج حانات ـ میخانه ، خانه‌ی خمار ، دکان می‌فروشی

حان الوقت ـ وقت فرا رسید

حانت الفرصة ـ فرصت دست داد

حانق ـ غضب آلود ، خشمگین

حانوت ج حوانيت ـ دکان ، مغازه ، میخانه

حانوتي ـ دکاندار ، مغازه‌دار

حانوتي (ص) ـ متصدی امور مردگان (چون غسال ، گورکن وغیر آنان)

حاول ـ حیله بازی کرد ، اغفال کرد

حاول امراً ـ کوشش کرد (در باره‌ی) ، مورد آزمایش قرار داد . درصدد ... برآمد ، به ... پرداخت ، کوشید

حاوي افرنكي (ص) ـ شعبده باز

حاوي الحيات ـ درویش مارگیر ، غرائم خوان

جراب الحاوي ـ کیسه‌ی مارگیری

حايد ـ اجتناب کرد از ، دوری جست از ، کناره گرفت از

حب ج حبوب ، حبان ـ دانه ، بذر ، تخم گیاه

حب ـ محبوب ، معشوق ، دلبر ، دلارام ، عزیز ، سوگلی ، ندیم

حب ـ دوستی ، عشق ، محبت

مريض الحب ـ بیمار یا شیدای عشق

واقع في حب ... ـ گرفتارعشق ... ، عاشق ...

حب الغمام ـ تگرگ

حب الوطن ـ میهن پرستی

حَبا - خزید ، سینه مال رفت ، چهار دست وپا رفت

حَبا اِلی الاَرْبَعین - نزدیک به چهل سالگی شد

حِباء - بخشش ، هدیه ، عطیه ، جایزه

حَباه بِ - چیزی‌را بکسی هدیه‌داد ، اعطاکرد ، بخشید

حُباحِب - کرم شب تاب ، کرم شب افروز

حَبار ج حَبارات - اثر ، نشان ، علامت

حَبّار - جانوری از رده‌ی نرم تنان دارای تنه‌یی بیضی شکل که از صدف پوشیده است ومایعی سیاه ، ازخود ترشح میکند که در رنگرزی بکار آید ، ماهی مرکب ، سپیداج

حَبارُ الضَّرْبِ (بِالسِّیاط) - جای شلاق ، اثر کتک یا ضربه درروی بدن

حَباری - نوعی پرنده موسوم به هوبره

حَبّال - رسن تاب ، شالنگی ، طناب فروش ، طناب ساز

حِبالَة ج حَبائِل = اُحبُولَة

حَبَب - دانه دانه شد ، بصورت حب یا دانه درآمد

حَبَب الزَّرْعُ = اَحَبَّ الزَّرْعُ

حَبَب الشَّیْئَ اِلی فُلانٍ - چیزی‌را درنظر کسی دوست داشتنی کرد ، کسی‌را به چیزی علاقه‌مند ساخت

حَبَّة (ص) - کمی ، مقداری کم

حُبَّة ج حُبَب - هسته‌ی انگور یا سیب وغیراینها

حَبَّة ج حَبّات - بذر ، قرص دارو ، کورک ، جوش صورت ، دانه

حَبَّةُ البَرَکَة - سیاه دانه ، شونیز

حَبَّةُ العَیْن - مردمک چشم

حَبَّةُ القَلْب - (مجازاً)صمیم دل

حَبْحَبَ الْماء - جریان آب کم بود یا شد

حَبَّذَ الرَّجُل - کسی را تحسین کرد ، آفرین گفت ، هورا کشید (برای کسی) ، کف زد(برای تحسین کسی)

حَبَّذَ العَمَل - کاری‌را پسندید ، تصویب کرد ، تأیید کرد ، نیکو یافت

حَبَّذَ لَه - چیزی را در نظر او دوست داشتنی کرد

حَبَّذا - مرحبا ، آفرین ، احسنت ، بارک الله ، بْرُو

حَبَر = اَحْبَر

حَبَر ، حَبَّر - زینت داد ، آرایش داد ، مزین ساخت ، جلوه داد

حَبِرَ - خوشحال شد ، شادمان گشت

حَبر ج اَحْبار ، حُبُور - دانشمند یهود ، عالم جهودان ، دانشمند ، عالم ، پیشوای دینی

حِبْر - مرکب ، سیاهی دوات ، دوده ، جوهر دوات

الحبر الاعظم - پاپ

حِبرُ الصّین - مرکب چینی (برای نوشتن و غیر آن)

قلم حِبر - قلم خودنویس

حبرة ج حبرات - نقاب سیاه که زنان هنگام خروج از خانه بر روی افکنند ، تور صورت ، چادر سیاه

حبریّ - کشیشی ، اسقفی ، مربوط به کشیش یا عالم جهود

حبریّة - ردا ، جبه ، جامه‌ی سیاه و گشاد که کشیشان وغیر آنان در بر کنند

حبس - زندانی کرد ، حبس کرد

حبس = اِحتبس

حبسٌ - زندانی کردن ، زندان

حِبس - سد ، شمد ، ملاذه

حبس عنه - (چیزی را از کسی) دریغ داشت ، مضایقه کرد

حبس اِحتیاطیّ - بازداشت ، ضبط ، توقیف

حبسة (ص) - فدیه

حِبسة - گرفتگی یا لکنت زبان

حَبش - حبشه ، **حبشیان**

دجاج الحبش - بوقلمون

حَبِط - شکست خورد ، باطل یا رد شد ، نتیجه نداد ، بجایی نرسید

حبط السِیاط - اثر ضربه‌ی شلاق (در روی بدن)

حبق - تیزداد ، گوزید

حبق - پونه ، پودنه

حبق البقر - بابونه

حبك ، حبّك - سفت کرد ، محکم کرد

حبك الثوب = احتبك

حبك الجوارب وامثالها - جوراب ومانند آنرا بافت (در گفتگوی از هر نوع بافتنی)

حبك الحبل اوالشعر - طناب یا ریسمان را تابید ، موی را بافت

حبك الكتاب - کتاب را صحافی کرد

حبكة الرِواية - انتریگ داستان (نقطه‌ی حساس داستان)

حَبل ج حِبال ، احبُل ، حبُول ، احبال - طناب ، ریسمان ، رشته ، بند ، رگ بدن ، عِرق ، (مجازاً) عهد ، پیمان

حبل - طناب پیچ کرد ، چیزی را با طناب یا ریسمان محکم بست

حبل = اِحتبل

حبل - خشم واندوه ، آبستنی ، حاملگی

حبّل = احبل

لعبة شدّ الحبل - بازی یا مسابقه‌ی طناب کشی

لعبة نطّ الحبل - طناب بازی

الحبل السرّی - بند ناف

الحبل الشوكيّ - مغز تیره ، مغز حرام ، نخاع

حبل الصید - شکار را بوسیلهٔ گستردن دام گرفت

القی الحبل علی الغارب - افسار گسیخته کرد، بحال خود واگذاشت

حبل الغسیل - طناب یا بند رختشویی، طنابی که لباسهارا پس از شستن روی آن پهن کنند تا بخشکد

حبل غلیظ - کابل، طنابی که از فلز ساخته باشند

حبل من - پر بود از، پرشد از

حبلی ج حبالی، حبلیات - آبستن، حامله

حبلان - پر، مملو

حبلانة = حبلی

حبلت المرأة - آبستن یا حامله شد

حبن - بیماری استسقاء

حبو - خزیدن، سینه مال رفتن، چهار دست وپا رفتن

حبوب - حبوبات، غله

حبوب فیتامینات - قرصهای ویتامین

حبوة، حبوة، حبوة = حباء

حبور - سرور، شادمانی، خوشحالی، لذت

حبوط - شکست، عدم موفقیت، بی نتیجگی، بطلان، نومیدی

حبی - دوستانه، عشقی، مهربان، محبت‌آمیز

حبیبة - دانه یا حب کوچک

حبیبی - دانه دانه، جو دانه، دارای دانه‌های ریز، جو دانه‌یی

الرمد الحبیبی - تراخم (نوعی بیماری چشم)

حت - زدود، پاك کرد، فرسود، فاسد کرد، تحلیل برد، خورد، سایید

حتار = اطار

حتام؟ - تاکی؟، تا چند؟

حتت - نوعی آفت درخت، شته، کرم درخت

حتة (ص) - خرده، ذره، تکه، پاره (تکه‌هایی که از چیزی هنگام قیچی کردن یا بریدن بریزد)

حتد - اصیل بود، پاك نهاد بود، دارای اصالت خانوادگی بود

حتد - دارای اصالت خانوادگی

حترة = حتة

حتف ج حتوف - مرگ، موت

لقی حتفه - مرد، درگذشت، وفات یافت

مات حتف انفه او حتف فیه - بمرگ طبیعی مرد

حتم، حتم علی (ص) - سفارش کرد، امر کرد، دستور داد، مقرر داشت، واجب کرد، حتمی وضروری ساخت

حتم بالامر - تصمیم گرفت بر

حث = استحثاث

حَثَّ = **اِستَحَثَّ**

حُثالَة = **ثُفْل**

حَجَّ - حج بجا آورد ، کسی را با دلیل مجاب کرد ، احتجاج یا استدلال کرد

حَجابِهِ خَیْراً - (نسبت بکسی یا چیزی) خوش‌بین بود ، نظر خوب داشت

حِجی ج اَحْجاء - عقل ، خرد ، زیرکی ، ذکاوت ، فطانت

حِجاب ج حُجُب - پرده ، پوشش ، پاراوان ، مانع ، حائل ، تورصورت ، نقاب ، ستر ، دیوار تیغه مانند ، حد فاصل ، طلسم ، حرز

حِجاب آلَةِ التَّصْوِیر - دیافراگم (در دوربین عکاسی)

حِجابُ الشَّمْس - نور خورشید

حِجابُ الْهَیْکَل - پرده‌ی معبد

حِجابَة - دربانی، پرده‌داری ، عمل وشغل دربان

حِجاج - محاجّه ، مشاجره ، مجادله

حِجاجُ الْعَیْن - استخوان ابرو ، ابرو

رَبّاتُ الْحِجال - کنایه‌از زنان

حِجام - پوزبند شتر

حَجّام - حجامتگر ، خونگیر

حِجامَة - حجامت کردن : خون گرفتن از بدن بطریق مخصوص که در قدیم معمول بوده است

حَجَبَ - پوشاند ، دارای پوشش کرد ، درجایی محفوظ نگاهداشت ، پنهان کرد ، حائل یا مانع شد

حَجَّة - حج خانه‌ی خدا ، سال

حُجَّة ج حُجَج ، حِجاج - دلیل ، برهان ، مدرك ، بهانه ، عذر ، قباله ، سند مالکیت

بِحُجَّةِ ... - ببهانه‌ی ... ، بعنوان ... ، بعذر ...

حَجَّجَ - کسی را بخانه خدا فرستاد تا حج بجا آرد

حِجْر - حرام ، ممنوع ، غیرجایز

حَجْر - منع از تصرف ، حجر

حَجَرَ - ممانعت کرد ، جلوگیری کرد از ، باز-داشت ، منع کرد ، نهی کرد ، از تصرف ممنوع کرد

حِجْر ج حُجُور ، حُجُورَة ، اَحْجار - عقل ، مادیان ، دامن ، حمایت ، آغوش

طِباعَةُ الْحَجَر - چاپ سنگی

حَجَرُ الأَساس ، حَجَر اَساسِیّ - سنگ شالوده، نخستین سنگ بنا که با تشریفات کار میگذارند

حَجَرُ الْبَلاط - تخته سنگ بزرگ برای سنگ فرش

حَجَر جَوِّیّ - سنگ آسمانی ، سنگ شهابی ، شُخانه

حَجَر جَهَنَّم - (درشیمی) سنگ جهنم ، نیترات نقره

حَجَرُ الْخِفّان اَوِ الرَّخَفَة - سنگ پا ، اسفنج

معدنی

حجر الدَّم - نوعی سنگ گرانبها: یشم ختایی که دارای خال یا رگه‌های قرمز رنگ است

حجر الزّاوِیَة - سنگ نبشی، (مجازاً) اساس، پایه، بنیان، قسمت عمده یا لازم وضروری ازهر چیز

حَجَّر الشّیئ - متحجر کرد، تبدیل بسنگ کرد، چیزی را چون سنگ سخت وسفت کرد

حَجَّر صِحّیّ - درقرنطینه گذاشتن یانگاهداشتن (برای عدم سرایت بیماری)

حجر الطّاحون - سنگ آسیاب

حجر عثرة - مانع، (مجازاً) موقعیتی که باعث تردید یا اشکال یا بیم شود

حجر علیه - اعلام حجر کرد، کسی را محجور خواند یا محجور کرد

حجر الفلاسِفة - کیمیا

حجر کریم ج احجار کریمة - سنگ گرانبها (چون الماس، یاقوت وامثال اینها)

حجر کلسی - سنگ آهک

حَجَر الْهدم - سَقَط، پاره‌ی سنگ یا آجر که از خراب کردن مکانی بدست آید

حجز - جلوگیری، ممانعت، تعویق، تأخیر، ضبط، توقیف، نگهداری، صندلی یا جائی را رزرو کردن

حجز - جلوگیری کرد، باز داشت، به تأخیر انداخت، عقب انداخت، محدود کرد، محروم کرد، کنترل کرد، رزرو کرد

دائِرة حجز التَّذاکِر - دایره یا اطاق دفتر جهت رزرو کردن بلیط ها

حجز بین الشّیئین - میان دو چیز حائل شد، درمیان آمد

حجز الشّیئ اوالمکان - چیزی (چون صندلی) یا مکانی را رزرو کرد

حجز الطّریق - راه‌را بست، مسدود کرد

حجز علی راتبه - حقوق (کسی را) توقیف کرد

حجز عنه الشّیئ - چیزی را ازاو دریغ داشت، مضایقه کرد

حجز مقعداً - صندلی یی رزرو کرد

حجل - لی‌لی کرد

حجل ج حِجلان، حَجلی - کبک

حَجْل، حِجْل، حِجِل ج احجال، حُجُول حلقه‌یی فلزی که زنان بمچ پای اندازند، پای برنجن، خلخال

حجل الحِصان - اسب جفتک انداخت

حَجَلة = حَجَل

حجم - حجامت کرد

حجن - چیزی را خم کرد، دولا کرد، منحنی کرد، دارای خمیدگی کرد

حَخام (غ) = حاخام

حدّ ج حُدود - حد ، مرز ، کرانه ، لبه ، پایان ، خاتمه ، نهایت

حدّ - لباس عزا پوشید ، عزادار شد

لِحَدّ ... - تا ... ، باندازه‌ی ...

لِحَدّ الآنَ - تاکنون ، تاحال

الحدُّ الأدنی - حد اقل ، مینیمم

الحدُّ الأقصی - حد اکثر ، ماکزیمم

وضعَ حدّاً لِ ... - پایان داد به ...

حدَّ السِّکّینَ - کارد ، چاقو وامثال اینهارا تیز کرد

حدَّ المکانَ = حَدَّدَ المکان

حَدا - راند ، بجلو برد

حدا علی - وادار کرد بر ، تحریك کرد ، بر انگیخت

حدا الإبِلَ - سرود وآواز برای شتر خواند تا تند تر برود

حَدائِد - آهن آلات

حَدأة ، حِدایَة (ص) - غلیواج ، زغن (یکنوع پرنده شکاری)

حداة ج حِداء ، حِداء - کلنگ دوسر

حَداثة - تازگی ، نو بودن

حداثة السِّنّ - جوانی

حِداد - سوگواری ، عزاداری ، ماتم ، عزا

شارة الحِداد ، شریطِ الحِداد - باند سیاه که هنگام عزاداری ببازو یا سینه بندند

حَدّاد - آهنگر ، دربان ، زندانبان

حِدادَة - آهنگری ، آهن کاری

حدِبَ = احدَب

حَدِبَ - گوژ پشت بود یاشد ، محدب بود یا شد

حدّبَ - خم کرد ، منحنی کرد ، دارای خمیدگی کرد ، محدب کرد

حَدباء - گوژپشت ، محدب ، دارای بر آمدگی ، (مجازاً) کارهای سخت ، سالی که در آن بمردم سخت گذرد

الآلة الحَدباء - کنایه از تابوت یا عماری

حدبَة - قوز ، گوژ ، کوهان شتر

حِدّةُ الأزمة - شدت بحران

حدّثَ - روایت کرد ، گفت ، نقل کرد

حدَثَ - رخ داد ، روی داد ، واقع شد ، حادث شد ، اتفاق افتاد ، تازه یا جدید بود ، تازگی داشت

حدَث ج أحداث - چیز تازه ، نو ظهور ، بدعت

حدَث ج أحداث ، حُدثان - جوان

حِدثان الدّهرِ - حوادث روزگار ، مصائب دهر

حدّج بِبصرِه - خیره نگریست به ، تیز نگریست ، تند نگاه کرد به

حَدَّدَ - محدود کرد، مقید کرد، منحصر کرد، ثابت کرد، معین کرد، تعریف کرد، معلوم کرد، مشخص کرد

حَدَّدَ السِّکّینَ = **حَدَّ السکّین**

حَدَّدَ المَکانَ - حد یا مرز مکانی‌را معین کرد، تعیین حدود کرد

حَدَّدَتِ الحُکُومَةُ الأَسْعارَ - دولت نرخهارا تعیین کرد

حَدَرَ - فرود آمد، فرود آورد، شیب داد

حَدَّرَ - شیب داد

حَدَقَ = **أَحْدَقَ بِهِ**

حَدَقَ، حَدَّقَ إِلَیْهِ - تیز نگریست، تند نگاه کرد به

حَدَقَ الطَّعامَ (ص) - نمك یا ادویه بغذا زد

حَدَلَ (ص) - با غلتك صاف ومسطح کرد

حَدَلَ عَلَیْهِ - مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد، ستم کرد بر

حِدْوَة - نعل اسب

حُدُوث - وقوع

حُدُور - شیب، نشیب، سرازیری

حَدَی بِالمَکانِ - درجایی اقامت گزید

حَدِیث - جدید، تازه، نو، گفتار، کلام، گفتگو، مکالمه، مذاکره، صحبت کردن، شایعه، خبر، داستان

حَدِیثاً - بتازگی، جدیداً، اخیراً

حَدِیثُ خُرافَةٍ - کنایه از امری که هیچگاه به وقوع نپیوندد، خرافات

الحَدِیثُ ذُو شُجُونٍ = **الکَلامُ یَجُرُّ الکَلامَ**: حرف حرف را میآورد

الحَدِیثُ السّائِرُ - گفتگوی معمولی

حَدِیثُ السِّنِّ - جوان

حَدِیثٌ صُحُفِیّ - مصاحبه‌ی مطبوعاتی

حَدِیثُ نِعْمَةٍ - شخص تازه بدولت رسیده، نوکیسه

حَدِید - آهن، تیز، تند، شخص یا چیزیکه در مجاورت دیگری قراردارد، همسایه

مَصْنَعُ الحَدِیدِ - کارخانه آهن سازی یا آهن‌ریزی

حَدِیدَة - یك تکه آهن

حَدِیدَةُ المِحْراثِ - کاردگاوآهن

حَدِیقَة ج حَدائِق - باغ

حَدِیقَةُ الحَیَوانِ - باغ وحش

الحَدِیقَةُ العامَّةُ - باغ ملی، پارك شهر

حِذاء ج أَحْذِیَة - کفش

حَذّاء - کفاش

حِذاءَ ... - مقابلِ، برابرِ، نقطه‌ی مقابلِ، موازی با

حِذاءُ الإِنْزِلاقِ - کفش اسکی، کفش اسکیتینك رینگ

حَذا حَذْوَهُ - پیروی یا متابعت کرد از ؛ اقتدا کرد به ، تأسی جست به

الحِذاءُ الطَّويلِ ج الأحْذِيَةُ الطَّويلَة - چکمه

حِذاءُ المَطَرِ - چکمه‌یی که در روزهای بارانی پوشند

حَذارِ ! - بر حذر باش ! ، مبادا ! ، مواظب باش !

بِحَذافِيرِهِ - تماماً ، یکسره ، بکلی ، رویهم رفته

حَذاقَة - مهارت ، استادی

حَذِرٌ = حاذِرٌ

حِذْرٌ = حَذَر

حَذِر = تحذَّر

حَذَّر - برحذر داشت ، ترساند ، انذار کرد ، تنبیه یا برحذر کرد ، اخطار کرد ، آگاهانید ، کسی را متوجه خطر کرد

حَذَفٌ - نوعی مرغابی

حَذَفَ - حذف کرد ، ساقط کرد ، انداخت ، افکند ، کم کرد ، تفریق کرد

حَذَفَ بِالشَّيءِ - چیزی را دور انداخت ، دور افکند

حَذَفَهُ بِ ... - چیزی را بسوی او پرتاب کرد

حِذْفار - کنار ، جانب ، پهلو ، سو

حُذْفُور = حِذْفار

حَذِقَ - ماهر بود ، مهارت و استادی داشت در

حِذْقٌ = حَذاقَة

حَذْلَقَ = تَحَذْلَق

حَذْوَ ... = حِذاءَ ...

حَرَّ - گرم بود یا شد ، داغ بود یا شد ، حرارت داشت

الشِّعْرُ الحُرّ - شعر نو

حَرائِق - آتش سوزیها

حَرّاب - نیزه دار ، نیزه ساز

حَرّاث = حارِث

حِراثَة - شخم زدن ، کشت وزرع کردن

حَراج (ص) - حراج ، بمزایده گذاشتن

سوقُ الحَراج - بازاری که در آن کالاها را حراج میکنند

حَراج - جنگلبان

دائِرَةُ حِراج - اداره‌ی جنگلبانی

حَرارَة - گرمی ، گرما ، غیرت ، حمیت

حَرارَة (ص) - کورك ، جوش صورت

وَحْدَةُ الحَرارَةِ ، وَحْدَةُ حَرارِيَّة - کالری : واحد مقیاس حرارت

حَرافَة - تندی ، تیزی ، زنندگی (درمورد طعم چیزی)

حَرّاقَة ج حَرّاقات - اژدر افکن

حَراك - حرکت ، جنبش

حِرام (ص) - پتو

حَرّان (ص) ـ کسیکه احساس گرما کند ، بسیار تشنه

حَرِبَ ـ سخت خشمگین شد

حَرْبٌ اَهْلِیَّةٌ ـ کشمکش داخلی ، زد وخورد یا جنگ داخلی ، نزاع محلی

اعلن الحَرْبَ علی ـ اعلان جنگ داد به

الحَرْبُ البارِدَةُ ـ جنگ سرد

الحَرْبُ الشّامِلَةُ ـ جنگ عالم گیر

الحَرْبُ العالَمِیَّةُ ـ جنگ جهانی ، جنك بین ـ الملل

الحَرْبُ الکَوْنِیَّةُ ـ جنك جهانی

حَرْبَةٌ ج حِراب ـ سر نیزه ، نیزه

حَرْبَةٌ ج حَرَبات ، حَرْبات ـ بیدینی

حَرْبَةُ البُنْدُقِیَّةِ ـ سر نیزه (که بـر سر تفنگ قرار دارد)

حَرْبِی ـ نظامی ، جنگی ، مربوط بجنك

مَدْرَسَةٌ حَرْبِیَّةٌ ـ دانشکده یا مدرسه نظام

وِزارَةُ الحَرْبِیَّةِ ـ وزارت جنك

حَرْثٌ ـ شخم زدن ، کشت وزرع کردن ، زمین مزروعی

حَرَّجَ ـ تنگ گـرفت بر ، دچار تضییق کـرد ، محدود کرد

حَرِجٌ ـ تنك ، باریك ، سخت ، بحرانی

حَرَجٌ ـ تنگی ، ضیق ، ممنـوعیت ، حـرمت ، حرام بـودن ، گناه ، بـزه ، جنگل ، برانکار (برای حمل ونقل بیماران)

حَدِّثْ ولا حَرَجَ ـ هرچه میخواهـد دل تنگت بگو

مَرْکَزٌ حَرِجٌ ـ موقعیت بحرانی ، وضع سخت ، تنگنا ، حیص وبیص

حَرَجُ الحالَةِ ـ وخامت اوضاع

حَرِجَ الرَّجُلُ ـ مرتکب گناه یا جنایت شد

حَرِجَ الشّیئُ ـ تنك بود یا شد ، باریك بود یـا شد

حَرِجَ صَدْرُهُ ـ رنجیده خاطرشد ، آزرده شد

لاحَرَجَ علیكَ ـ اعتراضی بر تونیست ، گناهی بر تو نیست

حَرِجَ علیهِ الشّیئُ ـ چیزی بر او حرام شد ، ممنوع شد از

حَرَّجَ علیهِ = اَحْرَجَ علیهِ

حَرَّجَ فِی الأَمْرِ ـ پافشاری کـرد بر ، اصرار کرد بر

حَرَجَةٌ ج حِراج ، اَحْراج ـ جنگل

حَرَّجَتِ البِضاعَةُ ـ کالا حراج شد ، بمزایـده گذاشته شد

حَرْجَلَ ـ باین سو وآنسو جنبید ، نوسان داشت ، تلوتلو خورد

حَرْجَمَ الاِبِلَ ـ شتران را جمع آوری کرد

اَلدَّوائِر الحَرَجِيَّة ـ ادارات جنگلبانی

قوانِين حَرَجِيَّة ـ قوانين جنگلبانی

حَرِدٌ = **حارِدٌ**

حَرِد عليه ـ خشمگين شد بر کسی ، تند مزاج یا کج خلق شد (نسبت به کسی)

حَرْدان = **حارِد**

حِرْذَون ج حَراذِين ـ مارمولك ، بزمجه

حَرَّرَ ـ آزاد کرد ، چیزی را درراه خدا وقف کرد

حَرَّرَ الصَّحِيفَة ـ روزنامه نویسی کرد ، سردبیر روزنامه شد

حَرَّرَ الكِتاب ـ تجدید نظر کرد (در کتاب) ، مطالب آنرا حك واصلاح کرد

حَرَّرَ الكِتابَ (ص) ـ کتاب نوشت

حَرَّرَ الوَزْنَ ـ وزن چیزی را بطور دقیق معین کرد

حِرْز ـ قلعه ، دژ ، سنگر ، دعا ، طلسم (که برای حفظ از آفات وبلیات نزد خود نگه دارند)

حَرُزَ ـ محکم واستوار شد ، دارای برج وبارو شد

حَرَزَ ـ نگهداری کرداز ، محافظت کرد ، مواظبت کرد

حِرْزٌ حَرِيزٌ ـ حصن حصين ، قلعه ی محکم و استوار

حَرَس ـ گارد ، اسکورت ، عده ی سربازان نگهبان

حَرَس الشَّرَف ـ گارد احترام

حَرَسَ الشَّيْءَ ـ حفظ وحراست کرد ، نگهداری کرد ، حمایت کرد از ، مواظبت ومحافظت کرداز

الحَرَسُ القَوْمِيّ ـ گاردملی

حَرَس المَلِك ـ گارددربار ، گارد سلطنتی

حَرَسِيّ ـ کسیکه درگاردسلطنتی وغیرآن خدمت کند ، یکی ازافرادگارد

حَرَشَ ـ خراشید ، خاراند ، باناخن کند

حَرَّشَ ـ تحریك کرد ، برانگیخت ، فساد کرد

حُرْش (ص) = **حَرَجَة**

حَرَّشَ بينهم ـ افساد کرد درمیان آنان ، آنها را بجان هم انداخت

حَرْشَف ج حَراشِف ـ فلس ماهی

حَرَّضَ ـ تحریك کرد ، وادار کرد ، برانگیخت

حَرْف ج حِرَف ـ لبه ، طرف ، کنار

حَرَّفَ ، حَرَفَ ـ کج کرد ، تحریف کرد

حَرْفِيًّا ـ بطورتحت اللفظی ، لفظ بلفظ ، ترجمه ی کلمه بکلمه

حَرْق ـ اثر سوختگی

حَرق = **احْرَق**

حَرَقَ ، حَرَقَ اسْنانَهُ ـ دندان بهم فشرد ، دندان قرچه کرد

حَرَقَ بِالمِبْرَد ـ چیزی را سوهان زد ، سوهان‌کاری کرد

حَرْقَدَة ـ سیب آدم (نام یك نوع غده در بدن آدمی)

حَرَّكَ - بحرکت آورد ، جنبانید . تکان داد ، تهییج کرد ، برانگیخت ، تحریك کرد

حَرَّكَ الحَرْفَ اَوِ الكَلِمَةَ - روی حرف یا کلمه اعراب گذاشت

حَرَّكَ الشَّهِيَّةَ - اشتها را تحریك کرد ، اشتها آورد

حَرَّكَ عَلَى - وادار کرد بر ، تحریك کرد بر ، برانگیخت بر

حَرَّكَ العَواطِفَ - عواطف یا احساسات را تحریك کرد

الحَرَكاتُ الحَرْبِيَّةُ اَوْ عِلْمُها - تاکتیك های نظامی ، تدابیر جنگی

الحَرَكاتُ السِّياسِيَّةُ - نهضتهای سیاسی

حَرَكَة ج حَرَكات - نهضت ، جنبش ، اعراب (زبر ، زیر ، پیش)

حَرْكَث - تحریك کرد ، برانگیخت ، به هیجان آورد

حَرَكِيَّة - موتوریزه ، موتوری

حرم فلاناً الشیئ - کسی را از چیزی محروم کرد

حرن،حرن الحِصانُ - اسب گهگیر شد ، پیش نرفت

حروة - درد یا سوزش قلب ، بوی بد

حرور - هوای داغ یا گرم

حروق ، حرّوق - آتش زنه ، فتیله ی فندك وغیر آن

حَرُون - خودسر ، سرسخت ، لجوج

حَرِيّ - شایسته ، مناسب ، سزاوار

حَرِيز - غیر قابل دسترس ، حصین ، محکم ، استوار

حَرِيش ج حُرُش - هزارپا ، کرگدن

حِرِّيف - تند ، تیز ، زننده (درمورد طعم چیزی)

حَرِيق ، حَرِيقَة ج حَرائِق - آتش سوزی ، حریق

حَرِيم - پتو ، اهل خانه ، خانواده

حز - فاق ، شکاف ، بریدگی ، سرموقع یا وقت

حَزَّ = اِحتَزَّ

حَزَّ رقبته - گردنش را زد ، سرش را برید ، سرش را از تن جدا کرد

حَزازَة - حسرت خوری، دلسوزی (ازروی غیظ)

حِزام - کمربند

مِشْبَك حِزام - سگك کمربند

حِزامُ الفَتْقِ - فتق بند

حِزامُ النَّجاةِ مِنَ الغَرَقِ - کمر بند نجات غریق

حَزَّبَ - حزب تشکیل داد

حَزَّة - سوزش قلب ، (مجازاً) موقعیت باریك یا بحرانی

حَزَرَ - حدس زد ، تخمین زد

حَزْر - حدس ، تخمین ، فرض

حَزَّ = حَزَّ

حَزَقَ - فشارداد ، فشرد

حَزْمٌ - بسته بندی کردن اشیاء ، دوراندیشی

حَزُمَ - بااحتیاط بود ، دوراندیش بود

حَزَمَ ، حَزَّمَ - کمربند بست

حَزَمَ اَمْتِعَتَهُ (لِاَجْلِ الرَّحِيْلِ) - اثاث یا چمدانهای خودرا بست (برای سفر)

حُزْمَةٌ - بسته ، شیئ بسته بندی شده (چون بسته‌ی سفارشی که بـه پست دهند) ، دسته (چون دسته‌ی کاغذ وغیر آن) ، پشته‌ی چوب وغیر آن

حُزْنٌ - اندوه ، غم ، سوگواری ، عزاداری

حَزِنَ ، حَزَّنَ = اَحْزَنَ

حَزِنَ لَهُ وَعَلَيْهِ - محزون یا غمگین شد برای

حَزِنَ عَلَى سوگواری یا عزاداری کرد برای

حَزْنَانُ - غمناك ، غصه دار ، محزون ، سوگوار، عزادار

حَزُّورَةٌ (ص) - معما ، چیستان

حَزُّوقَةٌ (ص) - سکسکه

حَزِيرَانُ (غ) - ماه ششم مطابق با ماه ژوئن

حَزِيْنٌ = حَزْنَانُ

حَسَّ = اَحَسَّ

حَسَّ الْحِصَانَ - اسب را قشوکرد

حَسَّ لَهُ - اظهار همدردی کرد با

حَسَا = تَحَسَّى

حَسَاءٌ - سوپ ، شوربا

حِسَابٌ جَارٍ - (دربانك) حساب جاری

دَفَعَ اَوْ سَدَّدَ الْحِسَابَ - حساب یا بدهی‌خودرا پرداخت

عَلَى حِسَابِ فُلَانٍ - بهزینه یا بخرج فلانکس، بعهده یا بحساب فلان شخص

وَرَقَةُ الْحِسَابِ - صورت حساب

حَسَّاسٌ - پدال گاز (در اتومبیل)

حُسَامٌ - شمشیر ، دَمِ شمشیر

حَسْبُ - کافی ، بسنده ، حساب کردن ، شمارش، احصاء ، پندار ، گمان ، موردملاحظه قراردادن، درنظر گرفتن

حَسِبَ - گمان یا فرض کرد ، تصور کرد، پنداشت

حَسُبَ - اصیل بود ، دارای اصالت خانـوادگی بود

حَسَبَ - شمرد ، قلمداد کرد ، موردملاحظه قرار داد ، حساب کرد

حَسَبَ عَلَيْهِ - مبلغی را به حساب بـدهی کسی گذاشت

حَسَبَ لَهُ - مبلغی را دربستانکار (کسی) نوشت، مبلغی را بحساب طلبکاری گذاشت

لَا ... فَحَسْبُ بَلْ ... - نه تنها ... بلکه ...

بِحَسَبِ ، عَلَى حَسَبِ ... - برطبقِ ، بموجبِ ، بمقتضای

حَسَبَ اِشارَتِه ـ بدستور او

حُسْبان ، حِسْبان = حَسَبٌ

حَسْبَما ـ برحسبِ ، برطبقِ

حَسَرَ ـ آشکار کرد ، پرده از روی چیزی بر ـ افکند

حَسِرَ ـ حسرت زده کرد ، غصه دار کرد

حَسِرَ = تَحَسَّرَ علی

حَسَرَ البَصَرُ ـ چشم کم سو بود یا شد ، ضعیف بود یا شد

حَسَرَ الشَّیْءُ ـ آشکار شد ، پوشش از روی چیزی برداشته شد

حَسَّرَ الطَّیْرُ ـ پرنده تولك رفت ، پرریخت

حَسَك ، حَسَكَة ـ خار ، تیغ

حَسَكُ السَّمَكِ ـ تیغهای ماهی ، استخوانهای ریز بدن ماهی

حَسَكِیّ ـ خاردار ، تیغ دار

حَسْم ـ قطعیت ، تسویه ، تصفیه (درمورد حساب وغیر آن)

حَسَمَ ـ برید ، جدا کرد ، قطع کرد ، تسویه کرد ، قطعیت داد به ، کسر کرد ، کاهش داد ، تخفیف داد

حَسُنَ ـ نیکو وزیبا بود یا شد ، مطبوع بود یا شد

حَسَّنَ ـ نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ، زیبا کرد ، تزیین کرد ، خوش نما کرد

بِالْحُسْنیٰ ـ بنیکی ، با روش دوستانه

حَسُّون ـ قناری ، سهره (نوعی پرنده‌ی کوچك خوش آواز)

حَسِرٌ ـ خسته

حَسِیر ـ خسته ، دارای چشم کم سو یا ضعیف

حَشَا السِّلاحَ النّارِیَّ ـ اسلحه را با فشنگ یا باروت پر کرد

حَشیً ج أَحْشاء ـ نوعی بیماری ریوی ، سینه درد

حَشَّی الْکِتابَ ـ حاشیه زد ، تعلیقات نوشت بر کتاب

حَشَا السِّنَّ ـ دندان را پر کرد

حَشّاش ج حَشّاشون ـ معتاد باستعمال حشیش

حَشَدَ ، حَشَّدَ ـ متمرکز ساخت ، جمع کرد ، روی هم انباشت (درگفتگوی ازاشخاص یااشیاء)

حَشَدَ ، حَشَّدَ الجَیْشَ اَوِالجُنْدَ ـ ارتش یا سربازان را بسیج کرد

حَشْدٌ مِنَ النّاسِ ـ گروه یا جمعیتی ازمردم

حَشَرَ اَنْفَه فِی ـ فضولی کرد ، فضولانه دخالت یا کنجکاوی کرددر ...

حَشْرَجَةُ المَوْتِ ـ صدای خرخر بیمار در حال احتضار

حَشَّشَ ـ حشیش کشید

حَشَمٌ ، حَشَم = اَحْشَم

حَشْو - بطانه ، لایی ، قیمه ، موادیکه با آن دندانپزشك دندان را پر کند ، عبارت زائد

حَشِيَّة ج حَشَايا - تشك

حَشِيَّةٌ مِن قَشّ - تشك که از کاه پر کرده باشند، تشك کاهی

حَشِيش - حشیش ، گیاه خشك ، علف هرزه

لَوْنٌ حَشِيشِيّ - رنگ سبز روشن و بازچون رنگ حشیش

حَشِيم - محجوب ، باحیا

حَصَاة بَوْلِيَّة - سنگ مثانه

حَصَاة صَفْرَاوِيَّة - سنگ کیسه‌ی صفرا

حِصَادٌ - درو کردن ، موسم درو

حَصَّاد = حَاصِدٌ

اَلْحَصَادُ الآلِيّ - درو بوسیله‌ی ماشین

حَصَّادَة - ماشین درو

حِصَار - محاصره (کردن)

فَرْض الْحِصَار - درمحاصره انداختن

رَفْع الْحِصَار - ازمحاصره بیرون آوردن

حُصَالَة - گندم خالص که پس از غربال کردن روی زمین خرمن باقیماند

حَصَّالَةُ النُّقُود (س) - جعبه یا صندوقی کوچك که در آن پول پس انداز کنند

حِصَان ج اَحْصِنَة ، حُصُن - اسب (درفیزیك) نیروی اسب ، اسب بخار

حِصَانُ الْجَرّ - اسب کرایه

حِصَان حَرُون - اسب گهگیر

حِصَانُ الْحَمْل - اسب بارکش ، یابو

حِصَانُ الرُّكُوب - اسب سواری

حِصَانُ السِّبَاق - اسب مسابقه

حِصَانُ الْعَرَبَة - اسب درشکه یا گاری

حَصَانَة بَرْلَمَانِيَّة اَوْ نِيَابِيَّة - مصونیت پارلمانی

اَلْحَصَانَة السِّيَاسِيَّة اَوِ الدِّبْلُومَاسِيَّة - مصونیت سیاسی

اَلْحَصَانَة ضِدَّ الْمَرَض - مصونیت در برابر بیماری

حَصَب - سنگریزه

حَصَبَ ، حَصَبَ الأَرْض - زمین را سنگ فرش کرد

حَصْبَاء - سنگریزه

حِصَّة دِرَاسِيَّة ، حِصَّةُ الدَّرْسِ ج حِصَص - زنگ یا ساعت درس (چنانکه گویند امروز صبح ۳ زنگ یا ۳ ساعت درس داریم)

حَصْحَص - آشکارشد ، ظاهرشد

حَصْد - درو کردن

حَصْر - یبوست مزاج

حَصَر - محاصره کرد، احاطه کرد ، نگاه داشت، محدود کرد ، منحصر کرد ، محصور کرد ، سخت گرفت بر ، حبس کرد ، بازداشت ، منع کرد

عَلامَةُ الحَصْرِ - پرانتز : دو هلال یا دو قلاب که دو طرف جمله‌ی معترضه گذارند بدین شکل ( ) ، [ ]

حِصْرِم ، حُصْرُم - غوره ، میوه‌ی نارس

حَصَّ = حَصْحَصَ

حَصَلَ - وقوع یافت ، حاصل شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد

حَصَلَ عَلَی - بدست آورد

حَصُنَ = اَحْصَنَ

حَصَّنَ ضِدَّ المَرَضِ اَوِ العِقاب - کسی را در برابر بیماری مصونیت داد یا از کیفر معاف داشت

حَصُنَ المَكانُ - محکم واستوار بود (در گفتگوی از مکان)

حَصُنَتِ المَرْأةُ - پاکدامن بود ، عفیف بود ، (در گفتگوی اززن)

حَصُو بَوْلِیّ - سنگ مثانه

حَصَوات مِرارِیَّة - سنگهای کیسه‌ی صفرا

حَصِید ، حَصِیدَة - خرمن ، کشته‌ی دروشده

حَصِیر ، حَصِیرَة - حصیر ، بوریا

حَصِیر - زندان

حَصِیرَةُ الشُّبّاك - پرده‌ی حصیری که جلو پنجره آویزان کنند

حَصِیلَة ج حَصائِل - مجموعه ، انبوه ، آنچه بدست آید وحاصل شود

حَصِیلَةُ المالِ - درآمد ، عایدی ، پول دریافتی

حَضَّ عَلَی - ترغیب کرد بر ، برانگیخت ، تحریك کرد ، باصرار وادار کرد

حَضارَة - تمدن

حَضانَة - کودکستان ، پرورشگاه اطفال که در آن انواع بازی ، موسیقی ، سرود وحساب به آنان تعلیم کنند

حِضانَة - تربیت کردن ، پرورش دادن ، پرستاری کردن ، پرورش کودك ، پرستاری

دارُ الحَضانَة = حَضانَة

حَضَّرَ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، متمدن کرد

حَضَرَ - وارد شد ، آمد ، حاضر بود یا شد

حضر اجْتِماعاً - درمجلسی حضور بهم رسانید

حَضْرَتكم - جنابعالی ، حضرتعالی

حِضْن - آغوش ، بغل

بِالْحِضْنِ - باآغوش باز

حَضِیرَة ج حَضائِر - یك جوخه سرباز

حَطَّ = اِحْتَطَّ

حَطّاب - هیزم فروش ، خارکن

حَطَب - هیزم ، هیمه

حطب = اِحْتَطَبَ

حَطَّتِ الطّائِرَةُ - هوا پیما بزمین نشست

حَطَمَ ، حَطَّمَ - شکست ، خرد کرد ، تکه تکه کرد

حَطِیطَة - مبلغی که از قیمت چیزی تخفیف دهند

حَظَّ = اِحتَظَّ

مِن سُوءِ الحَظِّ ، لِسُوءِ الحَظِّ - بدبختانه

مِن حُسنِ الحَظِّ ، لِحُسنِ الحَظِّ - خوشبختانه

سَيِّئُ الحَظِّ - بدبخت ، بد شانس ، بد اقبال

حِظار - پرده ، پاراوان ، حایل ، مانع

حَظْر - منع ، جلوگیری ، باز داشت . نهی ، تحریم ، قدغن ، ممنوعیت

حُظْوَة - مقام ، منزلت ، مکانت

حَظِیَ ب... - نائل شد به ... ، چیزی‌را بدست آورد ، بهره مند شد از

حَظِیَ بِالحُضُورِ اَوْ بِالمُثُولِ - شرفیاب شد نزد ...

حَظِیَّة ج حَظایا - سوگلی حرم ، ندیمه‌ی شاه یا شاهزاده

حَظِیظ - خوشبخت

حَفَّ = اِحتَفَّ بِهِ

حَفائِر - اشیاء یا بناهایی که در اثر حفاری و کند و کار بدست آید

حِفاظ - فتق بند

حَفاوَة - پذیرایی گرم یا دوستانه ، استقبال گرم

حَفَد - شتافت

حَفَرَ = اِحتَفَرَ

حَفَر - پیوره: بیماری دهان که در لثه‌ها ایجاد چرك و عفونت کند

حَفَزَ - از پشت سر هل داد ، برانگیخت ، تحریك کرد

حَفْل - جمعیت ، ازدحام ، انجمن ، اجتماع

حَفَلَهُ ، حَفَلَ بِهِ - اهمیت داد به ، مورد توجه قرارداد ، اهتمام کرد نسبت به

حَفَلَ القَوم - اجتماع کردند ، انجمن کردند ، دورهم جمع شدند

اَیُّها الحَفْلُ الکَرِیم ! - حضار محترم !

حَفْلی - بارعام

حَفَلات رَسْمِیَّة - مجالس رسمی ، جشن های رسمی

حَفْلَة ج حَفَلات - محفل ، جشن ، مهمانی ، مراسم ، انجمن ، اجتماع ، جلسه ، مجمع ، مجلس

حَفْلَةُ التَّعارُف - جلسه‌ی معارفه

حَفْلَةُ تَکْرِیم ، حَفْلَةُ تَکْرِیمِیَّة - جشن یا مراسمی که بافتخار کسی برپا دارند

حَفْلَةٌ خِطابِیَّة - جلسه‌ی سخنرانی

حَفْلَةُ الدَّفْنِ - مراسم تشییع یا دفن

حَفْلَةٌ راقِصَة - محفل یا مجلس رقص

حَفْلَةُ الشّای - دعوت یا ضیافت بچای ، ضیافت عصرانه (که در آن چای وشیرینی به مهمانان دهند)

حَفْلَةٌ عائِلِیَّة - مهمانی خانوادگی

حَفْلَةُ الْعُرْسِ - جشن عروسی

حَفْلَةٌ غِنائِيَّةٌ - مجلس سازوآواز

حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ - جلسه‌ی ارکستر (برای اجرای قطعه‌یی ازموسیقی)

حَفِيَ - پا برهنه راه رفت ، پایش از کثرت راه رفتن آبله زد

حَفِيَ = اِحْتَفَى بِهِ

حَفِيدٌ ج حُفَداءُ - پسرِ پسر ، نواده پسری

حَفِيدَةٌ - دخترِ پسر یا دخترِ دختر

حَفِيرٌ = اُحْفُورٌ

حَفِيفٌ - صدای برگهای درختان هنگام وزش باد برآنها

حُقٌّ - قطب نما

حُقٌّ ، حُقَّةٌ ج حِقاقٌ - حقه، جعبه یاظرف بسیار کوچك‌چون تریاك دان ، شیشه‌ی عطر وامثال اینها

حُقُّ الطِّيبِ - شیشه‌ی عطر ، عطردان ، گلاب‌پاش

اَلْحَقُّ عَلَيْكَ ! - اشتباه میکنی !

حَقٌّ فِيتُو - حق وتو

اَلْحَقُّ مَعَكَ ! حق با توست ، درست میگویی

وَالْحَقُّ يُقالُ - حقیقت اینستکه ، حقاً باید گفت

وِزارَةُ الْحَقّانِيَّةِ - وزارت دادگستری

حِقْدٌ ج أَحْقادٌ ، حُقُودٌ - کینه

حَقَدَ = تَحَقَّدَ عَلَى

حَقَرَ = اِحْتَقَرَ

حَقَّقَ - اثبات کرد ، رسیدگی کرد ، ثابت کرد ، تأیید وتصدیق کرد

حَقَّقَ طَلَبَهُ - خواهش‌اورا برآورد ، بخواسته‌ی او تحقق بخشید

حَقْلٌ ج حُقُولٌ - مزرعه ، کشتزار ، (مجازاً) حوزه ، وسعت ، دوره ، زمینه ، قلمرو ، میدان ، فضا ، مجال ، رشته ، فرصت ، حدود ، کادر

فِي حَقْلِ الْأَدَبِ الْفارِسِيِّ - درزمینه‌ی ادبیات فارسی

حَقْلٌ عِلْمِيٌّ - زمینه یا رشته علمی

حَقْلٌ مِغْناطِيسِيٌّ - حوزه‌ی مغناطیسی

حَقْلٌ مِنْ صَحِيفَةٍ - ستون روزنامه

حَقَنَ - منع کرد ، بازداشت ، نگاه داشت

حَقَنَ بِالْمِحْقَنَةِ - آمپول تزریق کرد

حَقَنَ دَمَهُ - جان کسی‌را بازخرید ، ازسرخونش گذشت

حَقْنُ السَّوائِلِ بِالْحُقْنَةِ - تزریق آمپول یا هر مایعی دیگر ، تنقیه ، اماله ، مایعات‌را بوسیله‌ی سرنگ تزریق کردن

حُقْنَةٌ - مایعی که آنرا اماله کنند ، ظرف اماله ، آمپول ، سرنگ

حُقْنَةٌ جِلْدِيَّةٌ - آمپول که زیر پوست تزریق کنند

حُقْنَة شَرَجِيَّة - اماله

حُقْنَة عَضَلِيَّة - آمپول که در عضله تزریق کنند

حُقْنَة وَرِيدِيَّة - آمپول که در رگ تزریق کنند

الحقول البِتْرُولِيَّة - حوزه‌های نفت، مناطق نفتی

حَقِيبَة ج حَقَائِب - چمدان

حَقِيبَة يَد - ساك ، كيف دستی

حَقِيدَة ج حَقَائِد - كينه

حَقِيق - شایسته ، سزاوار ، مناسب

حَقِيقَة وَاقِعَة - حقیقت مسلم ، واقعیت مسلم

حَقِيقِي - رئالیست ، رئالیستی ، مربوط به رئالیسم

المَذْهَب الحَقِيقِيّ - رئالیسم

حُكّ - قطب نما

حَكَّ - خراشید ، پوست برد از ، مالش داد ، خارانید

حَكَى = حَاكَى

حَكَى الخَبَر - خبری را نقل کرد ، حکایت کرد ، بیان کرد

حَكَى عَلَيْهِ - سخن چینی کرد (برضد کسی)

حَكَرَ = اِحْتَكَرَ

حُكْر ، حُكْرَة - احتکار

حَكَك (ص) - گچ

حُكْم - حکومت کردن

حَكَمَ - حکومت کرد ، رهبری کرد ، استیلا پیدا کرد ، کنترل کرد ، تصمیم گرفت ، قطعیت داد به ، داوری کرد

حَكَّمَ - اورا حکم یا داور قرار داد ، حاکم گردانید

حُكْمُ الإرْهَاب - حکومت ترور ووحشت

حَكَمَ بِبَرَاءَتِهِ - حکم برائت اورا صادر کرد

صَفِير الحَكَم - سوت داور (در بازی و مسابقه)

الحُكْمُ الذَّاتِيّ - خود مختاری

بِحُكْمِ الظُّرُوف السِّيَاسِيَّة - بواسطه‌ی مقتضیات سیاسی

بِحُكْمِ العَادَة - عادة ، بحکم عادت ، بنا بر معمول

حُكْم عُرْفِيّ ج أحْكَام عُرْفِيَّة - حکومت نظامی

حَكَمَ عَلَى - (کسی را) محکوم کرد

حُكِمَ عَلَيْهِ - محکوم شد

حُكِمَ عَلَيْهِ بِ ... - محکوم شد به ...

حُكِمَ عَلَيْهِ بِالإعْدَام - محکوم باعدام شد

حُكِمَ عَلَيْهِ بِالتَّعْوِيض - محکوم به پرداخت خسارت گردید

حَكَمَ لَهُ - بنفع او حکم داد

حَكَم المُبَارَاة - داور مسابقه

الحُكُومَة الإمْبِرَاطُورِيَّة الإيرَانِيَّة - دولت

شاهنشاهی ایران

حُكومَة دستوريَّة - حکومت مشروطه

حُكومَة مُحايدَة - دولت بیطرف

حُكومَة نيابيَّة - سیستم حکومت پارلمانی

ناطق بِاسْمِ الْحُكومَةِ اَوْ بِلِسان الْحُكومَة - سخنگوی دولت

الْحُكومَة قابِضَة عَلىٰ زِمامِ الأمورِ - دولت براوضاع مسلط است

الْحُكومات الْمَعْنيَّة - دولتهای مربوطه

حُكوميّ - دولتی

الدَّوائِر الْحُكوميَّة - ادارات دولتی ، دوائر دولتی

القوّات الْحُكوميَّة - نیروهای دولتی

مَدرسَة حُكوميَّة - مدرسه دولتی

حَلَّ - مسأله یا معمایی را حل کرد ، فرود آمد ، رها کرد ، آزادکرد ، از هم جدا کرد ، تجزیه کرد ، شُل کرد ، سست کرد ، بصورت محلول درآورد ، آب کرد ، منحل کرد

حَلَّ الأحْزابِ - منحل کردن احزاب ، انحلال احزاب

حَلَّ الْبَرلَمانَ اَوِالْحِزْبَ - پارلمان یاحزب‌را منحل کرد

حَلَّ بِالْمَكانِ - درجایی رحل اقامت افکند

حَلَّ بِهِ الأمرُ - امری برای او اتفاق افتاد ، رخ داد ، روی داد

حَلَّ الْخَريفُ - فصل یا موسم پاییز فرا رسید

حَلَّ الدَّيْنُ - موعد پرداخت وام رسید

حَلَّ الشَّيئُ - چیزی حلال یا روا بود ، مباح بود

حَلَّ الشَّيئُ مَحَلَّهُ - درجای خود قرارگرفت ، (مجازاً) صحیح ودرست بود ، مطابق قاعده بود

حَلَّ ضَيفاً عَلىٰ ... - مهمان کسی شد ، بعنوان مهمان (برکسی) واردشد

حَلَّ الْعُقْدَةَ - گره را گشود

حَلَّ اللَّوْنُ - رنگ چیزی رفت

حَلَّ مَحَلَّ كَذا - جای چیزی‌را گرفت ، جانشین شد

حَلَّ مِنْ ... - آزادکرد از

حَلَّ مِن ذَنْبٍ - گناه اورا بخشید ، آمرزید ، عفوکرد

حَلّ وُدّيّ لِلْمُشْكِلَة - حل مشکل بطریق دوستانه

حلا - شیرین بود ، لذیذ بود ، خوش طعم بود

حَلّىٰ - شیرین کرد ، زیباکرد ، زینت داد

حِلابَة - لبنیات سازی

حَلّاق - آرایشگر ، سلمانی

حِلاقَة - عمل وشغل سلمانی ، تراشیدن ریش

فُورْشَة حِلاقَة - فرچه

حَلاوىٰ - انواع شیرینی‌ها

حَلَبَ = اِستَحلَبَ

حَلبَة ج حَلبات ، حَلائِب - میدان اسب دوانی ، یك دور یا یك نوبت مسابقه

حَلبَةُ المُصارَعَةِ - سالن کشتی ، محل مسابقه‌ی کشتی

حِلف ج اَحْلاف - پیمان ، اتحاد ، دوستی

حَلَفَ = اِستَحلَفَ

الحِلفُ الاَطلَسِیّ - پیمان ناتو ، پیمان اتلانتیك

الحِلفُ الدِّفاعِیّ - پیمان دفاعی

الحِلفُ العَسکَرِیّ - پیمان نظامی

حُلَفاء - متفقین ، هم پیمانان

حَلَقَ ذَقنَهُ - صورت یا ریش خودرا تراشید

حَلقَةُ النَّجاةِ - کمر بند نجات

حَلَّلَ - حلال دانست ، جایز دانست ، مباح دانست ، تحلیل و تجزیه کرد

حَلَمَ - بسن بلوغ رسید

حَلَمَ بِ... - چیزی را درخواب دید

حیوانٌ او نباتٌ حَلَمِیّ - جانور یا گیاه انگلی

حَلُوَ = حَلا

حَلوی - شیرینی

حُلوان - انعام که بدلال یا پیش خدمت یا غیر آنان میدهند

حَلوانِیّ - شیرینی ساز ، شیرینی فروش

الحُلُولُ الحَکیمَة - راه حل‌های خردمندانه

حَلَوِیّات - شیرینی جات ، شیرینیها

حَلِیَ = حَلا

حَلیب - شیر

الحَلیبُ المُعَلَّب - شیرخشك

حَلیف ج حُلَفاء - هم پیمان ، متحد ، متفق

الدَّولَةُ الحَلیفَة - کشور هم پیمان ، کشور دوست

حَلیق - کسیکه صورت خودرا اصلاح کرده است

حَلیل ج اَحِلّاء - شوهر ، همسر

حَلیلَة ج حَلائِل - زن ، زوجه

حَمَّ = اَحَمَّ

حُمَّ الرَّجُلُ - تب کرد

حَمٌ = حَما

حَما - پدر شوهر ، پدر زن ، خویشاوند شوهر یا زن

حُمّی - تب

حَمِیَ - گرم کرد ، بهیجان آورد ، آب تنی کرد ، شستشو کرد

حَمی - حمایت کرد ، دفاع کرد ، پشتیبانی کرد

حُمّی قِرمِزِیَّة - مخملك

حَما البِئرَ والتُّرعَةَ وغیرَهُما - چاه یا قنات وامثال آنهارا لاروبی کرد ، تنقیه کرد

حَمِیَ عَلَیهِ - خشم گرفت (بر کسی)

حَماة - مادرزن ، مادرشوهر

حمارة القيظ ـ شدت گرمای تابستان

حمالة البنطلون ـ بند شلوار

الحمام الشمسي ـ پلاژ : گرمابه‌ی دریایی که جای شنا وحمام وتفریح است

حماية دولية ـ قیمومیت بین المللی، تحت الحمایه کردن کشورها

حمة ج حمات، حمى ـ زهر ، نیش گزنده ، ویروس: ماده‌یی که سبب بروز بیماریهای واگیردار گردد

الكريات الحمراء ـ گلبولهای قرمز خون

حمرة (ص) ـ سرخاب ، ماتیك

حمض الفلم ـ (درعکاسی) فیلم را ظاهر کرد

حمل ج احمال ـ بار

حمل الشيئ ـ چیزی را حمل کرد ، باخودبرد

حمل على ـ حمله کرد بر ، هجوم آورد بر

حمله على الامر ـ کسی را وادار کرد بر ، تحریك وترغیب کرد بر

حمل على عاتقه ـ روی شانه خود گذاشت وبرد

حملات ناجحة ضد السل ـ مبارزات ثمر بخش علیه بیماری سل

حملة الاسهم ـ سهامداران (درکارخانه ها ، شرکتها وغیر آنها)

حملة البنادق ـ تفنگداران

حمم ـ زغال ، مواد مذاب که از دهانه‌ی کوه آتش‌فشان بیرون آید

حمم ـ استحمام کرد، آب‌تنی کرد ، شستشو کرد، گرم کرد ، داغ کرد

حمو = حما

حمولة ـ محموله‌ی کشتی ، بارگیری

الحمولة بالطن ـ بارگیری کشتی برحسب تن ، تو ناژ

حمي غضبه ـ آتش خشم او شعله‌ورشد

حمية ـ پرهیز غذایی ، غذای ویژه‌ی پرهیز

حميد السمعة ـ خوش نام

حن = تحنن على

حن الى ـ اشتیاق داشت به ، آرزومند (چیزی) بود

حنى = احنى عليه

حنا، حنى ـ خم کرد ، منحنی کرد ، دارای خمیدگی کرد

حنأ ـ حنا بست ، خضاب کرد

حنى رأسه خجلا ـ ازخجالت سر بزیر افکند

حناط مومیا یا هرنوع ماده‌یی که جسد مردگان را ازفاسد شدن محفوظ دارد

حناط ـ مومیاگر ، کسیکه جسد آدمیان ، جانوران یا پرندگان را بوسیله‌ی اعمال شیمیایی خشك کرده ازفاسد شدن آنها جلوگیری کند

حناطي ـ گندم فروش

حَنجور ج حَناجِیر - بطری مرکّب وغیر آن
حَنَّطَ الجُثَّةَ - جسد را مومیایی کرد
حَنَّطَ الحیواناتِ اوِالطُیورَ - جانوران یا پرندگان را خشك کرد
حَنْطور - درشکه دونفری
حِنطِیُّ اللَون - گندم گون
حَنَفِیَّة ج حَنَفِیّات - شیرآب
حَنَق - غیظ ، غضب ، خشم
حَنِق = حانِق
حَنُوط = حِناط
حَنْیَة ، حَنِیَّة - خمیدگی ، انحناء ، پیچ ، خم ، قوس
حَنِیك ج حُنُك - آزموده ،کاردیده ، باتجربه
حَنِین اِلی الوَطَنِ - عشق (بازگشت) بوطن ، دلتنگی برای میهن
حَوَی = اِحتَوَی الشَّیئَ ، اِحتَوی علی
حَواجِب کَثیفَة - ابروهای پرپشت وانبوه
حِوار - مکالمه ، گفتگو ، مباحثه ، مناظره
حُوّاری - گچ ، گل سفید
حَوارِیّ - گازر ، خیرخواه ، دوست شفیق ، یاور ، یاور پیمبران
حِوال - پرده ، پاراوان ، حائل ، مانع
حَوالَیْ - درحدود ، تقریباً ، نزدیك به

حَوالَی سِتِّینَ شَخصاً - درحدود شصت نفر
دَفْتَر حِوالاتٍ - دفترچك ، دسته چك
حَوالَة بَرِیدِیَّة - حواله‌ی پستی
حَوالَة مالِیَّة - چك ، حواله ، برات
حُوذِیّ - گاری چی ، درشکه چی ، سورچی
حُوشِیّ - کسیکه با مردمان آمیزش نکند ، سخن عجیب وغریب ، شب تاریك
حَوْضُ السُفُنِ - تعمیرگاه کشتی
حَوَّطَ - دیوار کشید ، دارای دیوار کرد
حَوْل - قدرت ، نیرو ، سال
حَوْلَ ... - در باره‌ی ... ، پیرامونِ ... ، دراطراف ...
حَوَّمَ - این‌سو وآن‌سو دورزدن
حَوْمان = حَوْم
حَومَة ای شَیئٍ - قسمت عمده (ازهرچیز)
حَومَة الوَغَی - میدان جنگ ، رزمگاه
حَوِیَّة حِبالٍ - گروه‌ه‌ی طناب
حَیّ ج اَحیاء - محله ، کوی وبرزن
حَیّ هادِئ - محله‌ی آرام ، محله‌ی بی‌سروصدا
عِلمُ الحَیاة اَو الاَحیاء - زیست شناسی
الحَیاة الجامِعِیَّة - زندگی دانشگاهی ، دوره‌ی تحصیلی دانشگاه
الحَیاة الصّاخِبَة - زندگی پر سر وصدا ،

پرهیاهو وجنجال

حِیاد - بیطرفی

عَلَی الْحِیاد - بیطرف

سِیاسَةُ الْحِیادِ الْاِیجابِیّ - سیاست بیطرفی مثبت

الْحِیادُ الْمُسَلَّح - بیطرفی مسلحانه

الدُّوَلُ الْحِیادِیَّة - کشورهای بیطرف

حِیاصَة - تنگ : تسمه‌ی پهن که بکمر چارپایان بندند

حِیالَ ... - در برابرِ ... ، در ازاء ... ، در مقابل ... ، در قبال ...

حَیْثُما - هر کجا که

حَیْد - روگردانی ، اعراض ، برگشت

حَیَدان = حَیْد

حَیْزَبُون - پیرزن سالخورده وفرتوت ، عجوزه

حَیْزُوم ج حَیازِم ، حَیازِیم - (در کالبدشناسی) میان پرده ، پرده‌یی که حایل میان دوریه است

حَیْزُومُ السَّفِینَة - دماغه‌ی کشتی

وَقَعَ فِی حَیْصَ بَیْصَ - در تنگنا افتاد

عِلْمُ الْحِیَل - علم مکانیك

الْحَیْلُولَةَ دُونَ ... - جلوگیری از ، ممانعت از ؛ حائل شدن در برابر

حِیَلِیّات - علم مکانیك

حِینَما - مادامیکه ، دراثناء ، چونکه

عِلْمُ الْحَیَوان - جانورشناسی

حَدِیقَةُ الْحَیَوان - باغ وحش

حَیَوِیّ - حیاتی

الْاَعْضاءُ الْحَیَوِیَّة - اندامهای حیاتی ، ارگانیسم حیاتی

حَیِیَ - زندگی کرد ، زنده بود ، حیات داشت

حَیِیّ - آدم خجالتی ، خجول

حُیَیّ - میکرب

حَیِیَ مِنْ - خجالت کشید از

((خ))

خائِن ج خَوَنَة - خیانتکار ، خائن

خابَ - نومید شد ، شکست خورد

خابَرَ - مکاتبه کرد با ، گفتگو ومخابره کرد با ، ارتباط برقرار کرد با

خابَرَ بِالتِّلِیفُون - (با کسی) بوسیله‌ی تلفن صحبت کرد

خابُور (ص) = اِسْفِین

خابِیَة - خمره

خاتام - مُهر (که بر کاغذ زنند)

خاتِر - خائن ، فریبکار ، گول زن

خاتَمُ الْخُطُوبَة - حلقه یا انگشتری نامزدی

خاتَم الزِّواج - انگشتری عروسی

خاثِر - ماست

خادِعَة - درب کوچك که برای رفت وآمد در میان یك درب بزرك تعبیه کنند

خارَ = اِخْتار

خارَت قُواه - ضعیف‌شد ، نیرویش بضعف گرایید

وِزارة الْخارِجِيَّة - وزارت امور خارجه

خارِصِيْن - روی ، اکسید طبیعی روی که در کوره‌های ذوب سرب وروی بدست آید

خارِطَة - نقشه‌ی جغرافیا ، ساك سربازی یا مسافرت

خاصَّةً - مخصوصاً

خاصِر المَرْاة فِی الرَّقْصِ - دست درکمر زن انداخت هنگام رقص

خاصَم = اِخْتَصَم

خاضِعٌ لِ ... - تابعِ ... ، دستخوشِ ... ، مشمول ...

خاضِعٌ لِلْقانُونِ - پیرو یا مطیع قانون

خاطَبَ - صحبت‌یا گفتگو کرد با ، کسی‌رامخاطب قرار داد ، نامه نوشت

خاطِبٌ - خواستگار ، نامزد (مرد) ، واسطه‌ی زناشویی ، دلال ازدواج

خاطِبَة - دلاله ، زنی که واسطه‌ی ازدواج است

خاطَرَ - شرط بندی کرد

خاطَرَ (ص) - خودرا بخطر افکند

خاطَرَ بِ ... - چیزی‌را درمعرض خطر قرارداد

خاطِرَكَ (س) - خدا حافظ ، درامان خدا

اَلْخافِقات - پرچمها

خافِقِیّ (ص) - گچ ، اندودگچ وسمنت

مَرْكَز خالٍ - پست بلامتصدی (درادارات‌دولتی‌وغیره)

خالَبَ = اِخْتَلَبَ

خالَجَ = اِخْتَلَجَ

عُصُورٌ اَوْ اَحْقابٌ خالِيَة - دوران ما قبل تاریخ

خام - شخص ناآزموده یا بی تجربه ، خام ، نارس ، صیقلی‌نشده ، پارچه‌ی چلوار

خامات - مواد اولیه

خامَرَ - مشکوك کرد ، دچار توهم کرد ، دچار تردید کرد

خامَرَهُ الشَّكُّ - تردید یا شك بدو راه یافت ، ظنین شد به

خان - کاروانسرا ، مسافرخانه

خَبَّ الْحِصانُ - اسب یورغه رفت

خَبَا ، خَبَّأَ - پنهان کرد ، مخفی کرد

خِباء ج اَخْبِيَة - خیمه‌ی پشمین که کوچ نشینان در صحرا برپا کنند

خِبازَة - عمل وشغل خباز ، دکان نانوایی

خَبَبٌ - یورغه رفتن اسب ۱

خَبَث المَعادِنِ المُذابَة - کف یامواد‌زائد فلزات

پس از ذوب شدن

خَبَر = **اخبر**

خَبَر الأَمْر - چیزی را ازروی تجربه دانست ، تجربه وآزمایش کرد

خَبْطَة بِخَبْطَة - این بآن در ، این کم آن (در موردی گفته میشود که شخصی عملی را بجبران عمل شخصی دیگر انجام دهد)

خَبْل ، خَبَل - آشفتگی ، پریشانی خاطر ، جنون

خِبْيارِی (غ) - ماهی‌خاویار ، تخم ماهی‌خاویار

خَبِيب = **خَبَب**

خَبِير ج **خُبَراء** - کارشناس

خَبِير زِراعِیّ - کارشناس یا متخصص کشاورزی

خَتّار = **خاتِر**

خِتام - لاك (که آنرا چون شمع روشن کنندوروی آن مهر زنند)

فِی الْخِتام - درپایان

خِتامٌ عاطِر - پایان نیکو

خَتّامَة (ص) - استامپ

خَتَل - نیرنگ زد ، خدعه کرد

خَتْم - مهرکردن ، مُهر ، اثر مُهر برروی کاغذ

خَتْم الْبَرِيد - مهر پستخانه که روی تمبرهازنند

خَتَم بِالرَّصاص - پلمُ کرد ، سیم وسرب کرد(در گفتگوی از دراطاق وغیرآن)

خَتَم بِالشَّمْع - لاك ومهر کرد

خَتْم تَأْرِيخ - مهرتاریخ

خَتِيعَة - پوششی از چرم یا لاستیك که هنگام زخم شدن انگشت روی آن کشند ، انگشت پوش

خَثَر = **تَخَثَّر**

خِداعُ الْبَصَرِ - خطای باصره

خِداعُ الْحَواسّ - خطای حواس

الخَدَمات الصَّحَفِيَّة - خدمات مطبوعاتی

الْخِدْمَةُ الْعَسْكَرِيَّة - خدمت نظام

خِدْمَةُ الْعَلَم - خدمت زیر پرچم ، سربازی

خُدَيْوِیّ - عنوان هریك ازحاکمان مصر

خُذْرُوف - فرفره‌ی چوبی که کودکان در روی زمین چرخانند

خَراج - مالیات

خُرارَة = **خُذْرُوف**

خِراطَة - تراش کاری در مورد آهن وغیرآن ، خراطی

خَرّاعَة (ع) - مترسك ، آدمك سرخرمن

خَرّامَة - مته ، سوراخ کن ، منگنه ، بلیط سوراخ کن

خُرْبُ الإِبْرَة - سوراخ سوزن

خَرْبَش - با خط بد نوشت ، با شتاب نوشت

خُرْج (ص) - منگوله ، شرابه

خُرْج الْجُنْدِیّ - جیره‌ی سرباز

خَرَجَ عَلَيْهِ = اِنْبرىٰ لَهُ

خَرَجَ عَلَى الْحُكُومَةِ - برضد دولت قیام کرد، مقاومت کرد

خُرْدَة (غ) - آهن پاره ، قراضه ، ساچمه، تکه، پول خرد ، جنس خرازی

خُرْدَجِى (ص) - خرازی فروش

خُرْدَوات (ص) ، اجناس خرازی ، خرده ریز

خَرَسان ، خَرَسانَة - بتون : مخلوطی از سنگ شکسته وماسه وسیمان که دربنایی بکاررود

خَرَسانَة مُسَلَّحَة - بتون آرمه ، بتـون مسلح ، بتون که در آن میله‌های آهنی گذارند تامقاومتش بیشتر گردد

خُرْضَوات (غ) - اجناس خرازی

خَرْطُوش ، خَرْطُوشَة ج خَراطِيش (غ) - فشنگ

خرطون ج خَراطِين - کرم خاکی که پیوسته در زیر زمین تغذیه کند و بـرای زراعت مفید و نافع است

خَرِعٌ - مبتلا به نرمی استخوان

خُرْق - حماقت ، کودنی ، بلادت

خَرْق - پاره کردن ، سوراخ

خِرَق - لباسهای پاره‌وژنده ، لباسهایاپارچه‌های کهنه وفرسوده

جامِعُ الْخِرَق - کهنه چین ، کهنه خر ، کهنه فروش

خَرَمَ ، خَرَّمَ - سوراخ کرد

خُرْمُ الْاِبْرَةِ - سوراخ سوزن

خِرِّيج - فارغ التحصیل

خِرِّيجُ الْجامِعَةِ - فارغ التحصیل دانشگاه

خَرِيطَة ج خَرائِط - نقشه‌ی جغرافیا

خَرِيعٌ = خَرِع

خَرِيف - پاییز

خَزِىَ = اِخْزىٰ

خَزّاف - کوزه‌گر ، سفالینه فروش

خَزّان - سد ، تانك آب

خِزانَةُ الثِّيابِ اَوِ الْمَلابِسِ - کمد لباس

خِزانَةُ حَدِيد - صندوق آهنی ، گاو صندوق

خِزانَةُ الْكُتُب - قفسه‌ی کتاب

آنِيَة خَزَفِيَّة - ظروف سفالین

خَزَنَ ، خَزَّنَ = اِخْتَزَنَ

خَزَّنَ الْقِطارَ الْحَدِيدِىَّ - قطاررا بخط دیگر انداخت ، مسیر قطاررا عوض کرد

اُجْرَةُ الْخَزْنِ - انبارداری : پولی که بابت انبارداری دهند

خَزِىَ - رسوا شد ، افتضاح شد ، خجالت کشید

خَسّ - کاهو

خَسْئاً لَكَ ! - اف برتو ! ، وای برتو ! ، تفوا ، خجالت بکش !

خَشّاب ج خَشّابَة ـ چوب فروش

خَشْبَةُ المَسْرَح ـ سن تماشاخانه

خَشَف ـ برف

خُشُوف ـ آدم فضول ، فضولباشی

خَشْيَةَ اَنْ ... ـ ازترس اینکه ... ، مبادا که...

خَشِيف ـ برف

خُصّ ج اَخْصاص ، خُصُوص ، خِصاص ـ آلاچیق ، آلونك ، کپر ، کلبه ، میخانه ، خانه‌ی خمار ، دکان می فروشی

خُصْلَةُ شَعْرٍ ـ طره‌ی مو

خَصَمَ ـ پیروز شد بر ، فائق آمد بر ، شکست داد

خَصْم ـ مخالف ، ضد ، دشمن ، طرف دعوی ، خواهان یا خوانده ، حریف ، رقیب

خَصَمَ (ص) ـ کسر کرد ، کاهش داد ، تخفیف داد (در قیمت)

خَصْم فِي الثَّمَن ـ تخفیف در بها یا قیمت چیزی

خَصْمُ الكَمْبِيالات ـ سفته‌ها را نقد کردن (و آن چنان باشد که پیش از سررسید مبلغی برای مدت آنها کم کنند و باقی مبلغ را بپردازند)

خَصْم مِنَ الثَّمَن ـ تخفیف دادن یا تخفیف گرفتن (درمورد قیمت اشیاء)

الهِلالُ الخَصِيب ـ کنایه از سه کشور عراق و سوریه ولبنان

خَضار ، خُضار (ص) ـ سبزی ، سبزیجات

خَضّار ـ سبزی فروش

خُضارُ الطَّبْخِ ـ سبزی پختنی (مانند اسفناج و غیره)

خَضْب ـ ماده‌ی سبز گیاهی ، کلوروفیل

خَضْراوات = خَضار

خُضَرِيّ (ص) **= خَضّار**

خَضَعَ ـ تسلیم شد ، اذعان کرد ، رام شد ، مطیع شد

خَضَّعَ = اَخْضَعَ

خَطَّ ـ نوشت ، تحریر کرد ، مرقوم داشت

خُطّ ـ محله ، کوی و برزن

خَطَّ تَحْتَ الجُمْلَةِ خَطًّا (لِاِظْهارِ اَهَمِّيَّتِها) زیرجمله‌یی خط کشید (تا اهمیت آنرا نشان دهد)

الخَطُّ الحَدِيدِيّ ـ راه آهن

خَطَّ خِطَّةً ـ نقشه‌یی طرح کرد

خَطا = اِخْتَطى

خَطا نَحْوَ الاَمامِ ـ بجلو رفت یا گام برداشت

خَطِئَ = اَخْطَأَ

خَطَأ مَطْبَعِي ـ غلط چاپی

خِطاب ـ نامه ، پیام ، نطق

خِطابُ العَرْشِ ـ نطق شاه ، نطق شاهانه

خِطابُ غَرامٍ ـ نامه‌ی عاشقانه

خِطاب مَفْتُوح ـ نامه‌ی سرگشاده

خَطّارُ السّاعَةِ - پاندول ساعت

خُطّاف - پرستو ، چلچله

خَطَبَ - سخنرانی کرد

خِطْبٌ - نامزد ازدواج (اعم ازمرد یا زن)

خَطُبَ - سخنران یا خطیب شد

خَطَبَ الفَتاةَ - دختری‌را خواستگاری یا نامزد کرد

ما خَطْبُكَ ؟ - چه ناراحتی دارید ؟

خَطَبَ وِدَّهُ - طرح دوستی ریخت با کسی ، رفاقت کرد با

خِطْبَة - خواستگاری ، نامزدی ، آنچه از مال یا زیورآلات وغیره بعنوان نامزدی بخانه‌ی عروس فرستند

خَطَّة - خط تیره ، خط فاصله بدین شکل (ـ)

خِطَّة ج خِطَط - روش ، خط مشی ، طرح ، نقشه

خُطَّة ج خُطَط = خِطَّة

الخِطَّةُ المَرسُومَةُ - نقشه‌ی طرح شده

خَطُرَ - خطیر بود ، عظیم ومهم بود

خَطَرَ الأمرُ علی، فی، ب بالِهِ - بخاطرش آمد، بیاد یا بخاطر آورد

خَطَرَ الأمرُ لَهُ - چیزی بفکرش رسید، بخاطرش خطور کرد

خَطَرٌ مُحدِق - خطر تهدید کننده یاتهدیدآمیز ، خطر نزدیك

خَطَّطَ - خط کشید

خَطَّطَ الأرْضَ - زمین را مساحی کرد

خَطَّطَ الأرْضَ بِالمِحْراثِ - زمین را شخم زد، دارای شیار یا مرز کرد

خَطَّطَ الحَواجِبَ - مداد با بروها کشید ، ابروها را بوسیله‌ی مداد آرایش کرد

خِطَطٌ دِفاعِيَّةٌ - تاکتیك یا نقشه‌های دفاعی

خَطَّطَ القُماشَ - پارچه‌را راه راه کرد، خطدار کرد

خَطَفَ = اخْتَطَفَ

خُطَّفٌ = خُطّاف

خَطَلٌ - سخن بیهوده ، چرند ، یاوه

خَطِلَ فی کَلامِهِ = أخْطَلَ

خُطُواتٌ إیجابِيَّةٌ - گامهای مثبت ، اقدامات ثمربخش

خُطُوبَة - خواستگاری ، نامزدی

خُطْوَة ج خُطُوات - گام

خُطْوَة جَبّارَة - گام بلند ، اقدام بزرك وعالی

خُطُورَة - اهمیت ، وخامت ، شدت ، سختی

خَطِیب = خاطِب

خَطِیبٌ مُحتَرِفٌ - سخنران یا ناطق حرفه‌یی

خَطِیبَة - نامزد (دختر)

خُفٌّ ج أخْفاف ، خِفاف - پای افزار ، کفش

خِفارَة - نگهبانی ، کشیك دادن ، پاس دادن

خُفارَة - پایمزد کشیك ، اجرتی که برای نگهبانی وکشیك دادن پردازند

خَفّاف - کفاش ، کسیکه پای افزار فروشد

خَفّاق - دغل باز ، حیله گر ، لاف زن ، فریبکار

خُفّان - سنگ پا

خَفَتَ الصَّوتُ - صدا خاموش شد

ألعابُ خِفَّةِ الْيَد - شعبده بازی ، تردستی

خَفَر ، خَفَّر - نگهبانی کرد ، کشیك داد ، حراست کرد

خَفَر = تَخَفَّر

خُفّاش - روزکوری

خَفَض - پایین آورد ، کاهش داد ، کسر کرد ، کم کرد

خَفْضُ السِّلاحِ - تقلیل اسلحه

خَفْضُ عیشَه - دررفاه وآسایش بود

فی خَفْضٍ مِنَ الْعَیْش - آسوده (درزندگی)

خَفَقَ الْبَرْق - برق جست یاتابش کرد ، ناگهان شعله‌ورشد

خَفَقَ الحائِط (ص) - دیواررا گچ کشی کرد

خَفَقَ الْعَلَم - پرچم دراهتزاز بود

خَفَقَ الْقَلْب - قلب طپید ، ضربان داشت

خَفَقانُ الْقَلْبِ - طپش دل ، ضربان قلب

خَفِیَ = اِخْتَفی

خَفیر ج خُفَراء - گارد ، نگهبان ، کشیك ، کسیکه درپاسگاه کشیك میدهد

کوخُ الْخَفیر - سایبان چوبی برای نگهبان

دُخان خَفیف - تنباکو یاتوتون ملایم

شای خَفیف - چای کم رنك ، چای سبك

صِناعات خَفیفَة - صنایع سبك

خَلی الشَّهر - ماه منقضی شد ، سپری شد

خَلّی سَبیلَه - اورا رهاکرد ، آزادکرد

خَلاء - خلا ، روستا ، صحرا

خَلّاب - جالب توجه ، جذاب

خَلاعَة - لاابالیگری ، بیعاری ، هرزگی ، بی عفتی

خِلافاً لِ ... - برخلافِ ... ، برعکسِ ...

خَلّال - سرکه ساز ، سرکه‌فروش

خِلال - سیخ کباب ، خلال دندان ، در اثناء ، در طی

خِلالَ زِیارَته - درطی بازدیدش

خَلَبَ = اِخْتَلَب

خَلَبَ الْعَقْل - مجذوب کرد ، شیفته کرد ، جلب نظر کرد

خِلْب نِساء - مردی که بسهولت زنان‌را مجذوب خود کند

خَلَجَ = اِخْتَلَج

خَلَّد - جاویدان کرد ، ابدی کرد ، مخلد ساخت

خَلَدَ - جاویدان شد

خلد ، خَلَّدَ اِلی وَبِالْمَکانِ = اَخْلَدَ

خُلْد ج مَناجِذ - موش کور که درزیرزمین زندگی کند

خَلَسَ = اِخْتَلَسَ

خُلْسَة - فرصت ، موقعیت

خُلْسَةً - در پنهانی

خَلَصَ = تَخَلَّصَ

خَلَّصَ علی الْبَضائِع (ص) - کالارا از گمرك مرخص کرد

خَلَطَ الْمَرِیْض - پرهیزنکرد ، غذایی که بحال او مضر بود خورد (درگفتگوی ازبیمار)

خِلْط مِلْط - درهم برهم ، آشفته

خَلَطَ ، خَلَّطَ ورق اللَّعِب - ورق بازی‌را برزد

خَلُعَ - عیاشی کرد ، متابعت هوای نفس کرد ، هرزگی وبی عفتی کرد

خلع الرِّداء والْحِذاء - جامه‌را ازتن وکفش‌را ازپای بیرون آورد

خَلَعَ عَنِ الْعَرْشِ - (کسی را) ازسلطنت خلع کرد

مِصْباح اَونُور خَلْفِی - چراغ عقب ماشین و غیره

خَلْفِیَّة - زمینه (درموردقالی ، نقشه یاهرچیزی که دارای نقوش است)

خُلَقاتِیّ - کسیکه جامه‌ی کهنه‌ی قدیمی فروشد، کهنه‌فروش

خِلْقِین ج خَلاقِین - دیگ بزرگ

خَلْوَة الْمَلْهَی - لژ تماشاخانه یا کاباره

خَلِیَّة ج خَلایا - سلول بدن ، کشتی بزرگ ، کندو

خَلِیَّةُ النَّحْل - کندو ، کندوی عسل

خَلِیع ج خُلَعاء - هرزه ، بیعار ، فاجر ، لا- ابالی ، شهوت ران ، بی ناموس ، عیاش ، قمار- باز ، کسی که از مقامی معزول شده باشد

خَلِیوز - (درشیمی) سِلولوز

خَمّار - میفروش

خِمار ج اَخْمِرَة ، خُمُر ، خُمْر - پوشش ، تور صورت ، آنچه سروصورت را بدان پوشانند، نقاب که برروی افکنند

خَمّارَة - دکان می‌فروشی ، میخانه

خَمَدَ - تسکین یافت ، فروکش کرد ، کم شد ، آرام شد

خَمَدَت النّارُ - آتش خاموش شد

لَوْن خَمْرِیّ - رنگ ارغوانی

عِید الْخَمْسِین - (نزدمسیحیان) عیدنزول روح القدس برحواریون

خُمُولُ الذِّکْر - گمنامی

خِمِّیر - آدم مشروب خور ، باده‌گسار

خَمِيْرَة - خمیرمایه ، خمیرترش ، (در شیمی) ماده‌یی که دراجسام آلی موجب استحاله گردد

خَمِيْلَة ج خَمائِل - درخت زار ، درخت بسیار وانبوه

خَنا = اَخْنى

خِناق - گلوگاه ، یقه

خُناق - دیفتیری

ضيقَ الْخِناقَ عَلى - گلوی اورا فشار داد ، گریبانش راگرفت

خِناقَة (ص)- کتك كاری، نزاع ، دعوا

لَحم الْخِنْزِيرِ الْمُقَدَّد - گوشت خوك كه آنرا خشك كرده باشند

خُنْفُساء - سوسك

خَنِيَ = اَخْنى

خَوى - خالی بود یا شد

خُوان ، خِوان - سفره ، میزغذاخوری

خَوْخ - هلو ، شفتالو

خَوْخَة = خادِعَة

خُوذَة ج خُوَذ - کلاهخود

خَوْر - خلیج کوچك

خُورُس (غ) - دسته‌ی خوانندگان سرودهای مذهبی ، تهلیل خوانان کلیسا ، جایگاه کشیشان و راهبان در کلیسا

خُورِيّ ج خَوارِنَة (غ) - کشیش

خَوَّفَ = اَخافَ

خَوَّلَ - اختیار یا اجازه داد ، اعطاکرد ، داد

خُولِطَ فِي عَقْلِهِ - اختلال فکر پیداکرد ، دیوانه شد

خَوِيَ - خالی بود یا شد

خِيار قَثَّة (ص) - خیار پاییزی ، خیار ترشی ، خیار ریزه

خَيّاش - کرباس باف

خِياط - سوزن خیاطی

خِياطَة - خیاطی ، عمل وشغل خیاط

مَكِنَة خِياطَة - چرخ خیاطی

خَيّال - اسب سوار ، سوارکار

خَيّالَة - سواره نظام

خَيَّبَ - ناامید کرد

خَيْبَة - نومیدی ، شکست

خَيْش - کرباس

بَكَرَة خَيْط - قرقره‌ی نخ

خُيِّلَ اِلَيْهِ اَنَّ ... - بنظرش رسیدکه ... ، چنین پنداشت یاتصور کرد که ...

خَيَّمَ = تَخَيَّمَ

خَيَّمَ عَلَيْهِ الظَّلامُ اَوِ الْجَهْلُ (مثلاً) - تاریکی یا نادانی براو سایه انداخت ، حکمفرما شد

((د))

دَأْبٌ ، دَأَبٌ ـ اعتیاد ، تمایل ، پشتکار ، استقامت ، مداومت

دُؤُبٌ ـ عادت ، خو

دَأَبَ فِي ... ـ پشتکار داشت در ، استقامت بخرج داد در ، اصرار وپافشاری نمود در

دَأَبَ فِي الشَّرِّ ـ بفساد وبدی خوگرفت ، اعتیاد پیداکرد

دُؤُوبٌ = دَأَبٌ

دائِرَة ج دَوائِر ـ اداره

دائِرَةُ الدِّعايَةِ ـ ادارهٔ تبلیغات

أَمْسِ الدّابِرِ ـ دیروز گذشته

داتُورَة (غ) ـ تاتوره ، داتوره (یکنوع گیاه)

داجِن ـ خانگی ، اهلی ، دست آموز (درگفتگوی ازحیوانات)

حَيَوانات داجِنَة ـ حیوانات اهلی یا خانگی

طُيُور داجِنَة ـ پرندگان خانگی (چون مرغ ، خروس وامثال اینها)

قَرْض داخِلِيّ ـ قرضهٔ ملی

مَدْرَسَة داخِلِيَّة ـ مدرسهٔ شبانه روزی

مُشاغَبات داخِلِيَّة ـ کشمکشهای داخلی

وِزارَةُ الدّاخِلِيَّة ـ وزارت کشور

داخِن ـ دودی ، پردود ، دودگرفته

داخون ج دَواخِين = مَدْخَنَة

دار ج دُور ـ اداره ، مؤسسه رسمی ، بنگاه ، خانه

دارُ الآثارِ ـ موزه

دارُ الإذاعَةِ ـ اداره رادیو

دارُ التَّمْثِيلِ ـ تماشاخانه ، اپرا

دارُ رِعايَةِ الأُمُومَةِ والطُّفُولَةِ ـ بنگاه حمایت مادران وکودکان

دارُ الكُتُبِ ـ کتابخانه

دارُ المُعَلِّمِينَ الابْتِدائِيَّة ـ دانشسرای مقدماتی

دارُ المُعَلِّمِينَ العالِيَة ـ دانشسرای عالی

دارُ النَّشْرِ والتَّرْجَمَةِ ـ بنگاه نشر وترجمه

دارَ الوابُورُ اوِالآلَةُ ـ ماشین یا دستگاه بکار افتاد ، کارکرد

دارِجٌ ـ متداول ، معمول ، معهود ، مد ، رائج ، شایع

طِفْل دارِجٌ ـ کودك تازه راه افتاده

العَرَبِيَّةُ الدّارِجَةُ ـ زبان عربی محاوره‌یی یا عامیانه

دارِعَة ـ کشتی جنگی دارای پوشش فولادین ، ناو زره پوش

داستِ السَّيارةُ فُلاناً - فلانکس را اتومبیل زیر گرفت

داسِر - پروانه‌ی موتور هواپیما

دالت عليه الدّولةُ - بخت ازاو برگشت

دالت له الدّولةُ - بخت بااو مساعد شد

داما (غ) - یکنوع بازی که دارای ۲۲ مهره و صفحه‌یی چون شطرنج است

دامِجانَة ج دامِجانات (غ) - شیشه‌یی که شکم آن بزرگ وگردن آن تنگ وروی آنرا حصیری بافته پوشانده است

الدّامِي ، الدّامِيَة (مونث) - خونین ، خونبار

معركةٌ دامِيَة - جنگ خونین

دانتِي (غ) - دانته : شاعرشهیر ایتالیایی

داوَلَ = اَدالَ

دايِل (غ) - صفحه‌ی شماره‌گیر (روی دستگاه تلفن)

دُبّ ج اَدْباب ، دِبَبَة - خرس

هو اكذبُ من دبَّ ودرج - او دروغگوتر از همه‌ی زندگان ومردگان است

دبَّ فيه الفسادُ - فساد بدان راه یافت

دَبى ، دَباة - ملخ کوچك ، مورچه

دَبّابَة ج دَبّابات - تانك (که در جنگ بکار رود) ، جانور خزنده

دَبّاخ - بازی جفتك چارکش

دَبّاس - شیره پز

دُبال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دَبَرَ = اَدْبَرَ

دَبَّرَ خِطّةً - نقشه‌یی طرح کرد

دبّر مكيدةً - توطئه چید ، دسیسه چید

رأيٌ دَبَرِيّ - چاره اندیشی پس از انجام عمل

دَبْكَة - یکنوع رقص

دَبَلَ - کودداد (بزمین) ، حاصلخیز کرد

دُبْلة ج دُبَل ، دُبُل - کلوخه ، تکه ، غلنبه ، توده (ازهرچیز)

دِبْلوماسِيّ (غ) - دیپلمات ، سیاستمدار ، نماینده‌ی سیاسی ، مربوط به سیاست

السِلكُ الدِبلوماسيّ - هیئت نمایندگان سیاسی مقیم یك کشور (چون سفرا ، کنسولها وغیرآنان)

دِبلوماسِيَّة (غ) - دیپلماتیك ، سیاست ، نمایندگی ، سیاسی ، عمل وشغل دیپلمات

العلاقاتُ الدِّبلوماسِيَّة - روابط سیاسی یا دیپلماتیك

الهيئاتُ الدِبلوماسِيَّة - هیئت های سیاسی

دَبُّور ج دَبابِير - زنبور

دَبُّورَة (ص) - کلنگ سنگتراشی ، ستاره‌ی سر دوشی (که جهت تعیین درجه نظامی روی شانه ها دوزند)

دَبُّوس (س) - داروساز ، دارو فروش

دبوس ج دبابیس - سنجاق ، چماق ، باتون: چوبدستی پاسبانان که بدست گرفته یا به کمر بندند

دبوس انکلیزی - سنجاق قفلی

دبوس ربطة رقبة - سنجاق کراوات

دبوس شعر - گیره‌ی زلف

دبوس صدر - سنجاق که بشکل گُل درست کنند وروی سینه نصب نمایند

دبوس الغسیل - گیره‌ی چوبی که بلباس زنند تا باد آنرا بجایی پرتاب نکند

دبوسة (ص) - چوبِ طبل

دثر = اندثر

دَجاجة - مرغ ، جوجه مرغ

دَجاجی - مرغ فروش

دَجال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دجة ج دُجات - تکمه‌ی پیراهن

دِجْران - داربست (برای درخت مو وغیر آن)

دَجَل الأرض - زمین را کود داد (تا حاصلخیز شود

دحض ، دحّض = ادحض

دُخان - دود ، تنباکو ، توتون

دَخاخنی (ص) - تنباکو وتوتون فروش

دخس ، دخّس - یکنوع جانور دریایی ، گراز دریایی

دَخَل = ادخل

دخل الجمعیة - عضو انجمنی شد ، در حزب یا جمعیتی عضو شد

الدخل السنوی - درآمد سالانه

دخل علی - وارد شد (بر کسی)

دَخَل فی - رخنه کرد در

الدخل القومی - درآمد ملی

دخن التبغ - دخانیات استعمال کرد

دخن الغلیون - پیپ کشید

دخن لفافة - سیگار کشید

دخن نارجیلة - قلیان کشید

دُخنة - رنگ دودی

دُخولیة (ص) - مالیات یا عوارض دمِ دروازه

درابزون ، درابزین - نرده ، طارمی

درّاجة ج درّاجات - دوچرخه

درّاجة بخاریة - موتوسیکلت

دراسة ج دراسات - مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، تحصیل علم

العام الدراسی ، السنة الدراسیة - سال تحصیلی

درّاعة - جاکت ، بلوز

درّاق ، درّاقن (س) - هلو ، شفتالو

الدّراما (غ) - نمایش درام

ابقی دراهم فی البنك - پول ببانك گذاشت

دَرْب ج دُروب ، دِراب - جاده ، راه ، راهرو ، در بزرگ ، کوچه ، راه کوهستانی

دُرْبَة - تجربه ، تمرین

دَرْبَكَة (ص) - صدای تلغ تلغ ، جنجال ، غوغا ، هیاهو

دَرْبَكَّة (ص) - یکنوع طبل یا نقاره

دُرَّة (ص) - طوطی کوچك

دُرْج - کشو میز

دَرَجَ - رهسپارشد ، حرکت کرد ، قدم زد

درج الامْر - در جریان بود ، منتشرشد ، رواج یافت ، متداول شد

دَرَجَ الزِّيُّ - مد بود یا شد (درگفتگوی ازلباس وامثال آن)

دَرَجَ القَوْمُ - مردند ، منقرض شدند ، از میان رفتند

درجة ج دَرَج - پلکان ، نردبان ، پله‌ی نردبان

درجة اُولی - درجه یك

دَرْدَشَة (ص) - یاوه سرایی ، وراجی ، بیهوده - گویی ، پرگویی

دَرَزَ - دوخت

دَرْس - مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، پژوهش

دَرَسَ عَلیٰ - نزدکسی درس خواند

دَرَسَ المَوْضُوعَ - مطلبی رامورد تحقیق ورسیدگی قرارداد

دَرَسَ المَوْقِف - رسیدگی کردن به وضعیت یا چگونگی چیزی

قَيْدَ الدَّرْسِ - تحت مطالعه یا رسیدگی

دِرْسْوار (غ) - بوفه (که در آن لوازم سفره نهند)

الدَّرَك - ژاندارمری

رِجال الدَّرَك - مأموران ژاندارمری ، ژاندارمها

دَرَكِيّ - ژاندارم

دُرُوس الأشْياء - علم الاشیاء

دَرِيئَة - هدف ، پرده ، پاراوان ، حائل ، مانع

دُزِينَة (غ) - دوجین

دَسْتُ الوِزارَة (غ) - کابینه ، هیئت وزیران

دُسْتُور - قانون اساسی ، مشروطه

الحُكُومَة الدُّسْتُورِيَّة - حکومت مشروطه

دُشّ (غ) - دوش آب

دَشَّنَ - تأسیس کرد ، دایر کرد ، رسماً افتتاح کرد

دَعا اِلیٰ وَلِيمَة - دعوت بمهمانی کرد

دَعاهُ - اورا دعوت کرد ، ازاو درخواست کرد

بَيْتُ الدَّعارَة - روسپی خانه

دِعايَة ج دِعايات - تبلیغات ، پروپاگاند

اِدارَةُ الدِّعايَةِ وَالنَّشْرِ - اداره ی تبلیغات و انتشارات

دَعَكَ - ماساژ داد

دُغْرِی (ص) - راست ، مستقیم بسوی جلو

دَغَل ج اَدْغال - جنگل

دَغَم = ادغم

دَفَأً = ادفأ

دَفِیء ، دَفْآن - گرم

دَفّایَة (ص) **ج دَفّایات** - بخاری

دَفَّة - سکان کشتی

دَفَّةُ الْباب اَوِالشُّبّاك - یك لنگه در یاپنجره

دَفْتَرخانَة (ص) - بایگانی ، ارشیو ، محل‌ضبط اسنادواوراق

دَفْتَر شِیكات (شَكّات) - دسته چك

دَفَع عَنْهُ - پول کرایه یاغذای کسی‌را پرداخت ، حساب کرد

دَفْعَة - یك نوبت پرداخت ، قسط

الدَّفْعَةُ الْاُولی - قسط اول

دَفَق = تدفق

دُقاق - پودر ، گرد

دَقّاقَةُ الْباب - کوبه‌ی در

ساعَة دَقّاقَة - ساعت زنگ دار

دُقَّة = دُقاق

دَقَّة بِدَقَّة = خَبْطَة بِخَبْطَة

دَقَّق = اَدَقَّ

دَقَل - دکل کشتی که بادبان را برآن بندند

دُكْتُور (غ) **ج دَكاتِرَة** - دکتر

دُكْتُور فِی الْاَدَبِ الْعَرَبِیّ - دکتردر ادبیات عرب

دُكْتُور فِی اللّاهوت - دکتر الهیات یا علوم دینی

الدُّكْتُوراةُ الْفَخْرِیَّة - دکترای افتخاری

دَلاعَة - بناز ونعمت پرورش یافتن

دِلالَة - حق العمل کاری ، دلالی ، حراج کردن

دَلالَة ج دَلائِل - کتاب راهنمای مسافران و سیاحان

دُلْب - درخت چنار

دُلْفِین (غ) - گراز دریایی ، یکنوع جانور دریائی که در بزرگی وفربهی ضرب المثل است

دَلِیل السُّفُنِ اَوِالطَّیّارات - راهنمای کشتی ، خلبان هواپیما

دَمِیَ = اَدْمَی

دَماثَةُ الْاَخْلاق - نرم خویی ، خوش خلقی ، ملایمت ، بزرگواری

دِمان = دِمْن

دَمِثُ الْاَخْلاق - نرم خو، خوش‌خلق، بزرگوار، دارای اخلاق ملایم

دَمْغَة (ص) - تمبر ، علامت ، نشان ، اثر

دِمْن - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دَمَن - زمین را کود داد

دموع الرياء - اشك تمساح

دمية ج دمى - عروسك

دندرمة (ص) - بستنى

دنف = ادنف المريض

دنمو (غ) - دينام

دواء منعش - داروى نشاط انگيز ومقوى

دوار - سرگيجه

دوار البحر = بحار

دوار الشمس - گل آفتاب گردان

بائع دوار - فروشنده‌ى دوره گرد يا سيار

دوار الهواء (الطيران) - سرگيجه كه در اثر پرواز با هواپيما عارض شود

دوارة الريح - بادنما ، آلتى كه براى تعيين جهت وزش باد درمحلى مرتفع نصب كنند

دوارة الماء - گرداب

دواسة - ركاب ، پدال

دواسة الدراجة - ركاب دوچرخه

دواليك - بنوبت ، متناوباً ، بطور متبادل

وهكذا دواليك - الى آخر ، الخ

دوامة - فرفره‌ى چوبى كه كودكان روى زمين چرخانند

دوامة الماء (ص) - گرداب

دوخة (ص) - سرگيجه

دودة ج دود ، ديدان - كرم (ازهرنوع)

دودة الحرير - كرم ابريشم

دودة القز - كرم ابريشم

دودى - كرم مانند ، داراى كرم

الزائدة الدودية - آپانديس ، ضميمه‌ى اعور

دير = ادار

دور ج ادوار - دور ، نوبت ، دفعه ، فرصت ، دوره ، رل يا نقش (در فيلم ونمايش) ، طبقه‌ى عمارت ، اشكوب

دور ارضى - طبقه‌ى تحتانى عمارت ، اشكوب زيرين

يلعب دوراً هاماً - نقش مهمى را بازى ميكند

دور البطولة - رل اول ، رل يا نقش مهم واصلى (درفيلم و نمايش)

الدور الرئيسى = دور البطولة

الدور الغرامى - رل عشقى

بالدور - بنوبت

دورة المياه - مستراح ، آبريز

دورق - تنگ (براى دوغ ، شربت ومانندا ينها)

دورى - گنجشك

دوريات عسكرية - گشتيهاى نظامى

دورية ج دوريات - گشتى ، پليس گشتى ، پاسداران ، پليس شبگرد

نشرة دورية - نشريه ، مجله يا روزنامه‌يى كه

دراوقات معین منتشرشود

دَوْس ـ لگدکردن ، با پا روی چیزی فشار آوردن

دُوسِنْطاریا (غ) ـ اسهال ، دیسانتری

دُوق (غ) ـ دوك : بزرگترین لقب اعیان انگلستان بعد ازشاهزاده

دُوقَة ـ زن دوك

دُوقِیَّة ـ دوك نشین ، قلمرو دوك

الدُّوَل الغَیْرُ المُنْحازَة ـ کشورها یا دولتهای بیطرف

دَوْلاب ج دَوالِیب ـ چرخ ، هرچیزی که بر گرد محوری بچرخد ، کمد

دولاب ذو اَدْراج ـ کمد کشودار

دولاب هُدُوم (ص) ـ کمد لباس

دَوْلَة ج دُوَل ـ هیئت حاکمه ، دولت ، حکومت ، کشور

صاحِبُ الدَّوْلَة ـ لقب نخست وزیر

دَوْلِیّ ـ ملی ، داخلی

دُوَلِیّ ـ بین‌المللی

صِراعٌ دُوَلِیّ ـ کشمکش بین‌المللی

العَلاقاتُ الدُّوَلِیَّة ـ روابط بین‌المللی

دَوْماً ـ پیوسته ، همیشه ، همواره ، مستمراً ، دائماً

دُومین (غ) ـ خالصه جات

دُونم ـ مساحتی مساوی ۲۵۰۰ متر مربع

دُوَیْبَة ـ حشره

دَهّان ـ روغن فروش ، روغن کار

دهانَة ـ روغن کاری ، رنگ وروغن زدن

دَهَسَ القِطارُ اَوِالسَّیّارَةُ فُلاناً ـ قطار یا اتومبیل کسی را زیر گرفت

دَهَش = اَدْهَش

دِهْلِیز ـ کریدور

دِیْدان ـ کرمها ، حشرات

دَواءٌ طارِدٌ لِلدِّیْدانِ ـ داروی ضد کرم

دِیسِمْبِر (غ) ـ دسامبر ، ماه دوازدهم میلادی

دِیسِیجْرام (غ) ـ یك دهم گرم

دِیْماغُوجیا (ع) ـ سیاست عوام فریبی

دِیمُقْراطِیّ ، دِیْمُوقْراطِیّ (غ) ـ دمکراتیك ، مربوط به دمکراسی یا حکومت ملی ، طرفدار حکومت ملی ، دمکرات

نِظامٌ دِیمُقْراطِیّ ـ رژیم دمکراتیك

دِیمُقْراطِیَّة ، دِیْمُوقْراطِیَّة (غ) ـ دمکراسی ، آزادی ، حکومت ملی

الاَسالِیبُ الدِّیْمُوقْراطِیَّة ـ روشهای دمکراتیك

دِیناری (فی ورق اللَّعْب) (ص) ـ خال خشت (درورق بازی)

دِینامُو (غ) ـ دینام

دِیْنامُومِتر (غ) ـ نیروسنج

الدِّینامِیَّة ـ دینامیسم

دِیوان ج دواوین - دادگاه ، اداره ، دفتر کار

((ذ))

ذائعُ الصِّیْت - بلند آوازه ، نامدار ، مشهور

شهرة ذائِعَة - شهرت فراوان یا همه جاگیر

ذابَ - آب شد

ذاتَ مرّةٍ - یکدفعه ، یك وقتی

ذات المفعُول السِّحْریّ - دارای اثر سحرانگیز (در گفتگوی از داروها)

ذاتَ یوْمٍ - روزی (ازروزها)

الحکْم الذّاتِیّ - خود مختاری

ذاقِنةُ الکَمان - تکه چوب کوچکی که روی ویلن نصب شده است ودر هنگام نواختن چانه‌را برآن تکیه دهند

اِذْ ذاكَ - ان موقع ، آن هنگام ، متعلق به آن زمان

ذَبَّ عن ... - دفاع کرد از ...

ذِبْحَة ، ذُبْحَة - گلودرد ، ورم گلو

ذِبْحة صَدْرِیَّة - یك نوع سینه درد

ذَبْذَبَة - ارتعاش ، نوسان ، موج هوا یا موج رادیو

ذَرَّ الرَّمادَ فِی الأعْیُن . خاکستر بچشمها پاشید (مجازاً) گول زد ، فریب داد

ذِراعُ المِحْقَن - میل داخلی سرنگ که مایع‌را با فشار بیرون میدهد

ذِراعُ المَقْعَد - دسته‌ی صندلی

ذَرَّة ج ذَرّات - اتم

فلْقُ الذَرَّةِ - شکافتن اتم ، اتم شکافی

نَواةُ الذَّرَّةِ - هسته‌ی اتم

ذُرْوَة ، ذِرْوَة ج ذُرَی ، ذِرَی - قله ، اوج ، بلندی

مُؤتمر الذّرْوَة - کنفرانس عالی سران دول

ذَرّیّ - اتمی

الأسْلِحَةُ الذَّرِّیَّة - سلاحهای اتمی

التَّجارِبُ الذَّرِّیَّة - آزمایشهای اتمی

الطّاقَة الذَّرِّیَّة - انرژی اتمی ، نیروی اتمی

القنبلة الذَّرِّیَّة ج القَنابِلُ الذَّرِّیَّة - بمب اتمی

النَّظَرِیَّة الذَّرِّیَّة - فرضیه یا تئوری اتمی

ذَرِیع - سریع ، رود ، تند ، واسطه ، شفیع ، میانجی

الفشل الذَّرِیع - شکست سخت یا مفتضحانه

قتل ذَرِیع - کشتار فجیع

موت ذُعاف - مرك ناگهانی

ذَعَرَ = اَذْعَرَ

ذَعِنَ = اَذْعَنَ

سالِفُ الذِّکْر - نامبرده ، مذکور

ذِکْرىٰ ج ذِکْرَیات - خاطره ، یادبود، سالروز، سالگرد

اِحْیاء الذِّکْرىٰ - تجدید خاطره

ذُنابی الطّائِرَة - قسمت بال مانند عقب هواپیما

ذَوَّبَ = اَذابَ

ذَود - دفاع کردن ، حمایت ، پشتیبانی

الذَّوْدُ عَنِ الْوَطَنِ - دفاع از میهن

ذَهَبَ اَدْراجَ الرِّیاح - بر باد رفت

ذَهَبَ اِلَی الاَمْرِ ، ذَهَبَ اِلىٰ اَنَّ ... - چنین پنداشت که ، چنین تصور میکرد که ...

ذَهَبَ بِهِ - اورا برد

ذَهَلَ = اِنْذَهَلَ

ذَهَلَ عَنْ - غفلت کرد از ، فراموش کرد ، نادیده گذشت

« ر »

رِئاسَة - ریاست

جَمْعِیَّةُ الرِّئاسَة - هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

رَأَّسَ = تَرَأَّسَ

عَلىٰ رَأْسِ ... - بریاستِ ... ، در رأسِ ...

رَأْساً - مستقیماً ، یکسره ، در وهله‌ی اول

رَأْساً عَلىٰ عَقِب - وارونه ، واژگون ، بطور معکوس

رَأْسُ الرَّجاءِ الصّالِح - دماغه‌ی امید نیك

رَأْسُ السَّنَة - روز اول سال نو ، نوروز

رَأْسُ مالٍ ، رَأْسمال ج رُؤُوس اموال ، رساميل - سرمایه

رَأْسمالِیّ ، رَأْسمالِیّ - سرمایه دار ، مربوط بسرمایه

رَأْس مالِیَّة ، رَأْسمالِیَّة - سرمایه داری

رَأَفَ ، رَؤُفَ = تَرَأَّفَ بِهِ

الرَّأْیُ العامّ - افکار عمومی

رَئِیس - (در ارتش) سروان

رَئِیس اَوَّل - (در ارتش) سرگرد

رَئِیس التَّحْرِیر - سردبیر روزنامه یا مجله

رَئِیس فَخْرِیّ - رئیس افتخاری

رَئِیس المَجْلِسِ التَّنْفِیذِیّ - رئیس هیئت اجرائیه

رَئِیس الْوُزَراء - نخست وزیر

العَقَبَةُ الرَّئِیسِیَّة - مانع اصلی یا اساسی

رائِد ج رادَة ، رُوّاد ، رائِدُون - پیشاهنگ، جاسوس، دیدبان، راهنما، کسیکه جاهای ناشناخته را کشف کند

رائِعٌ - جالب ، دلکش ، دلفریب ، جذاب

راتِب ج رَواتِب - حقوق ، مواجب (که هر ماه بکارمندان وغیر آنان میدهند)

جُنديٌّ راجل - سرباز پیاده

رادِيكالِيّ (غ) - عضو حزب رادیکال ، طرفدار وخواهان اصلاحات سیاسی عمیق وسریع

اَلرّادِيكالِيَّة (غ) - رادیکالیسم : مکتب طرفداری از اصلاحات سیاسی سریع واساسی

رازٌ ج رازَة - معمار ، آرشیتکت

راسِبٌ - مردود ، (درامتحان)

راسَل = تَراسَلَ مَعَ

راشِح - آب صاف کن ، پالونـه ، پالایه ، فیلتر برای تصفیه‌ی آب

راضي = اِسترضي

راعَ = اَراعَ

راعَ - ترسید از

راعِي البَقَر ج رُعاةُ الأبقار - گاو چـران ، کاوبوی

رافِع ج رفَعَة - کارآگاه ، پلیس مخفی

رافِعِ الأثقال - وزنه بردار

رافِعَة - اهرم ، دیلم ، میله

راقه الامر - چیزی را پسندیـد و خشنود شد از آن

اَلبِلادُ الرّاقِيَة - کشورهای مترقی یا پیشرفته

راوُوق - پالونه ، تصفیه کن ، فیلتر برای تصفیه‌ی آب

راهَق - بسن بلوغ رسید

راهِن - ثابت ، دائم ، حاضر

فِي الوَقتِ الرّاهِن - درحال حاضر

راهْنامَج (غ) - راهنامـه : کتـاب راهنمـای ملوانان

اَلظُّروف الرّاهِنَة - شرایط موجـود ، اوضاع کنونی

رايَة شادِن (ع) - بادکنك ، باد بادك

رِباطُ الجَوارِب - بند جوراب

رِباطُ الحِذاء - بند کفش

رِباطُ الرَقَبَة - کراوات

رِباطَةُ الجَأش - قوت قلب ، جرأت ، پردلی

رِباطَةُ ساقٍ - مچ پیچ

رُبّان ج رَبابِنَة ، رَبابِين - کاپیتان کشتـی ، ناخدا ، ملاح

رَبِحَ = اَربَحَ

رَبذَة ج رِبَذ ، رِباذ - دِر بطری وامثال آن

رَبِصَ = تَربَّصَ

رُبطَة - توده ، دسته ، بسته ، پشته

وِسام رَبطَة السّاق - مدال یا نشان سلحشوری در انگلیس

رَبطَة عنق - کراوات

رَبَكَ = اِرتَبَكَ

رَبْوٌ - تنگی نفس ، آسم (یکنوع بیماری ریوی)
رِتاج - درِ بسیار بزرگ
رَتَل - صف سربازان وغیرآنان
رَتَلُ السَّیّارات - صف اتومبیلها که پشت سرهم حرکت کنند
رَتیب - (در ارتش) درجه دار
رَثْیَة - باد مفاصل ، ورم مفاصل
رَجَّ - تکان داد (درگفتگوی از شیشه‌ی دارو و غیر آن)
رَجا ، رَجاء ج أرْجاء - ناحیه ، یك قسمت زمین، محل ، جهت ، طرف ، سو
رُجاحة ، رُجاحَة = أرْجوحَة
رِجالُ الإسْعاف - مأموران امداد وکمك (در سازمانهای شیروخورشید سرخ ، خیریه وغیراینها)
رِجالُ الأمْن - مأموران آگاهی وپلیس
رِجالُ الصّحافَة - روزنامه نگاران
رِجالُ المَباحِث - مأموران تحقیق
رِجالُ المَطافِئ - مأموران آتش نشانی
رِجالُ المِظَلّات - چتر بازان
رِجالات - بزرگان ، اشخاص با اهمیت
رَجَح = تَرَجَّح
رَجَح = أرْجَح
رَجْرَج = تَرَجْرَج
رَجْعُ الصَّدی - انعکاس صوت ، اِکو

رَجْعِیّ - مرتجع ، کهنه پرست
رَجْعِیَّة - ارتجاع ، کهنه پرستی
مِنْفاخ رِجل - تلمبه‌ی پایی (که تایرهای اتومبیل وغیر آنهارا باآن بادکنند)
یُقَدِّم رِجلاً ویُؤَخِّر اُخری - گامی پیش و گامی پس می نهد ، (مجازاً) در انجام کاری تردید بخود راه میدهد
رَحابَةُ الصَّدْر - رادمنشی ، خونسردی ، گذشت داشتن
رَحّال ، رَحّالَة - جهانگرد ، سیاح
رَحَّب - خوش آمدگفت به ، استقبال کرد از
رَحْبُ الصَّدْر - باگذشت ، خونسرد ، رادمنش
رَحْبَةُ السَّیّارات - پارکینگ ، محل توقف اتومبیلها برای تعمیروغیرآن
رَحَل = اِرتَحَل
رِحْلَة ج رِحْلات - مسافرت
رِحْلَة طُلّابِیَّة - گردش علمی دانشجویان یادانش آموزان
رِحْلَةُ العَمَل - مسافرت برای انجام کاروتجارت
مَکْتَب الرِّحْلات - موسسه یا دفتر امورمسافرت
رَخی = أرْخی
رُخام - سنگ مرمر
رَخَص = أرْخَص
رَخَّص لَهُ (ص)- پروانه‌ی کسب وغیرآن داد (بکسی)

رَخَّصَ لَهُ بِ ... = اَجازَ

رُخْصَة - اجازه ، اذن ، پروانه‌ی کسب وغیر آن

رُخْصَةُ القِيادَةِ - پروانه‌ی رانندگی ، گواهی-نامه‌ی رانندگی

رَدّ ج رُدُود - جواب ، پاسخ

رَدَّ عَلى سُؤالِهِ - جوابِ سئوال‌اوراداد ، سئوال اورا پاسخ داد

رَدُّ الفِعْل ج رُدُودُ الْفِعْل - عکس العمل ، واکنش

رَدُّ النُورِ اَوِالْحَرارَة - انعکاس نور یا حرارت

رَدّاً عَلى ... - در جوابِ ، در پاسخِ

رَدْهَة ج رَدَهات - فضای بزرگ در خانه ، کریدور

رُزّ = اَرُزّ

رِزْمَة ج رِزَم = حُزْمَة

رِسالَة ج رَسائِل ، رِسالات - نامه ، پیام ، جزوه ، مقاله ، رساله ، مأموریت

اَداءُ الرِسالَة - انجام دادن مأموریت

رِسالَةُ الدُكْتُوراه - تز دکتری ، پایان نامه تحصیلی در دوره‌ی دکتری

رَسّام - نقاش

الرَساميلُ الاَجْنَبيَّة - سرمایه های خارجی

رَسَبَ فِي الاِمْتِحان - در امتحان مردود شد

ساعَة رُسْغ - ساعت مچی

رَسْم ج رُسُوم - مالیات،عوارض، پولیکه باید بپردازند

رَسَمَ - مقرر کرد

رَسْم اَوْ عَوائِد رَصيف - عوارض (که هنگام خالی کردن بار در اسکله پردازند)

رَسْمِيّ ج رَسْمِيُّون - مأمور دولت ، اداری ، رسمی

رَسْمِيّات سَخيفَة - (رعایت) تشریفات رسمی ، مقررات خشك

صِفَة رَسْمِيَّة - عنوان رسمی ، سِمت رسمی

رُسُوم جُمْرُكِيَّة - عوارض گمرکی

رُسُوم مَحْكَمَة - هزینه های دادگاه

سَيّارَةُ الرَشّ - ماشین آب پاش

حَمَلُوا بِالرَشّاشاتِ وَالْمَدافِعِ - با مسلسل و توپ حمله کردند

رَشّاشَة - آب پاش ، سر آب پاش ، گلاب پاش ، شکرپاش وغیرآن

رَشّاشَة ج رَشّاشات - مسلسل

رَشّاشَة آلِيَّة - مسلسل خودکار

رَشّاشَة ثَقيلَة - مسلسل سنگین

رَشّاشَة خَفيفَة - مسلسل سبك

رَشَّحَ - (کسی‌را برای مقام یامنصبی) نامزد کرد ، کاندیدا کرد

رَشَّحَ نَفْسَهُ لِلاِنْتِخابات - خودرا کاندیدای انتخابات کرد

قلم رَصاص - مداد

رَصاصَة ج رَصاصات - گلوله

رَصَّص - چیزی‌را با سرب پوشاند ، پوشش سربی درست کرد برایِ

رَصِید - موجودی در بانك یا صندوق ، اعتبار بانکی

رَصِیف - محکم واستوار ، همکار

رَصِیف ج أرْصِفَة - (در خیابـان) پیاده رو ، (در راه آهن) سکوی پای قطار که مسافران از روی‌آن سوار یا روی‌آن پیاده شوند ، (در بندر) اسکله ، بار انداز

رَضّاعَة (ص) - بطری سر پستانك دار برای شیر دادن کودکان

رَضِیَ = اِرْتَضَی

رَضِیَ عنه وعلیه - خشنود بود یا شد از، چیزی را پسندید ، تصویب کرد

رَطَّبَ = ارطب

رَعِبَ، رَعَبَ = ارعب

رَغا ، رَغَی = ارغی

رَغِبَ = ارغب

رَغْبَةً فِی ... - بخاطرِ ، بواسطهٔ ، برایِ

الرَّغْبَة المُلِحَّة - علاقهٔ مفرط ، تمایل شدید

عَلَی الرَّغْمِ مِن ... - باوجودِ ، علی رغمِ ...

رَغْماً عَن - باوجودِ ، علی رغمِ

رَغْوَة الصّابُونِ - کف صابون

رَفّ ج رُفُوف ، رِفاف - طاقچه ، تخته‌یی‌که به دیوار کوبند وروی آن اشیاء قیمتی یا گلدان و امثال اینها گذارند

رِفادَة - باند (که روی زخم بندند)

رَفّاس (ص) - لنچ ، کرجی بخاری ، موتورآبی

رَفْرَفُ السَّیّارَةِ - گلگیر اتومبیل

رَفْرَفَ العَلَمُ - پرچم دراهتزاز بود یا باهتزاز آمـد

رَفَعَ - بالا برد ، بر پا کرد ، بر طرف کـرد ، افزایش داد

رَفْعُ الأثْقال - وزنه برداری

رَفَقَ = ارفق

رَفَقَ بِهِ وعلیهِ وله = ترفق بِهِ

رَفِیقُ المَدْرَسَة - همکلاس

اِلْغاءُ الرِّقِّ - آزادی بردگان

رِقُّ التَّصْوِیرِ الشَّمْسِیّ - فیلم عکاسی

رَقابَة - نظارت ، کنترل

رَقابَةُ الصَّحافَةِ اَوِ المَطْبُوعات - نظارت بر مطبوعات از طرف دولت ، سانسور

وَقْتُ الرُّقاد - وقت خواب

رَقَدَ - خوابید ، (مجازاً) مرد

رَقَّدَ = ارقد

رَقَصَ مَعَ - با کسی رقصید

قاعة الرَّقْصِ - سالن رقص

رُقْعَةُ الشِّطْرَنْج - صفحه‌ی چهارخانه‌یی شطرنج که هنگام بازی مهره‌هارا روی آن گذارند

رَقَقَ = ارقَّ

رَقَمَ - نوشت ، مرقوم داشت

رقم ، رقّم - عبارت کتاب یا نوشته‌یی را نقطه - گذاری کرد (نقطه‌گذاری عبارتست از بکاربردن نقطه ، علامت سئوال ، ویرگول ، علامت تعجب وغیر اینها) ، چیزی را شماره‌گذاری کرد

رَقْم ج ارْقام ، رُقُوم - عدد ، نمره ، شماره

رَقْمُ الاِسْتِعلامات - شماره اطلاعات تلفن ، ادارات ، بنگاهها وغیر اینها

الرَّقْمُ القِیاسِیّ - رکورد (در مسابقات ورزشی وغیره)

ضرب الرَّقْمِ القِیاسِیّ - رکوردرا شکست

رَقِیَ = اِرتقی

رُقِیّ - ارتقاء ، پیشرفت ، ترقی

رَقِیب - (در ارتش) گروهبان

رُقْیَة ج رُقْیات ، رُقَی - طلسم ، حرز ، تعویذ (برای دفع آفات وبلیات)

رَقِیق ج ارِقّاء - برده ، بنده

رُکّاب - مسافران ، سوارشدگان (در وسائط نقلیه)

سَیّارَةُ الرُّکّاب - اتوموبیل یا ماشین که برای حمل مسافر بکار رود

الرِّکابُ المَلَکِیّ - موکب شاهانه

رَکَزَ = اِرْتَکَزَ

رَکْزَة - درنگ ، توقف کوتاه

مُباراةُ الرَّکْض - مسابقه‌ی دو

رَکَنَ ، رَکَنَ اِلَیْهِ = ارْکَنَ اِلَی

رُکْن ج ارْکان - (در ارتش) ستاد

رَکِیزَة (ص) ج رَکائِز - تیرك ، پایه ، ستون

رَکِیمَة ذَرِّیَّة - دستگاهی برای تولید انرژی اتمی بطور دائم

رُمّانَة ، رُمّانَة یَدَوِیَّة - نارنجك ، نارنجك دستی

رَمَد حُبَیْبِیّ - تراخم (یکنوع بیماری چشم)

رَمَدِیّ - چشم پزشك ، کحال

الرَّمْزِیَّة - سمبولیسم : یکی از مکتبهای ادبی فرانسه

رَنّان - دارای طنین ، دارای صدای منعکس‌شونده

کُتُب رِوائِیَّة - کتابهای رمان وافسانه

رِوایَة ج رِوایات - داستان ، افسانه

رِوایَة بُولِیسِیَّة - داستان پلیسی ، داستان جنائی

رِوایَة تَمْثِیلِیَّة - نمایشنامه

رِوایَة غِنائِیَّة - اپرا ، اپرت

رِوايَة مُحْزِنَة ـ نمايشنامه‌ی تراژدی

رِوايَة هَزْلِيَّة ـ نمايشنامه‌ی كمدی

رَوْب ـ ماست ، شير بسته

رَوْبَة ـ مايه‌ی ماست (كه بشير زنند تا ماست گردد)

رَوْبَصَة = تَرَوْبُص

رَوَح = اراح

الرُّوح العَسْكَرِيَّة ـ روحيه‌ی نظامی

مَشْرُوبات رُوحِيَّة ـ نوشابه های الكلی

رُوزْنامَة (غ) ـ تقويم ، سالنامه

رَوْضَة الأَطْفال ج رِياض الأَطْفال ـ كودكستان

رَوَع = اراع

رُوم (غ) ـ نوعی نوشابه الكلی

رُوما (غ) ـ شهر رم در ايتاليا

رُومانسِيَّة (غ) ـ رمانتيسم : يكی از مكتبهای ادبی فرانسه

رُومانِيّ (غ) ـ منسوب بشهر رم ، اهل رم

رُومَة = رُوما

رُومَنْطِيقِيّ (غ) ـ رمانتيك ، مربوط برمانتيسم ، طرفدار مكتب رمانتيسم

رُومَنْطِيقِيَّة (غ) = رُومانسِيَّة

رُومِيَة (غ) = رُوما

خَيْل الرِّهان ـ اسبهای مسابقه

رَهَب = ارهب

رَهَّب ترسيد

رَهْبَنَة ـ رهبانيت ، عمل وشغل راهب

رَهَف = ارهف

رَهَق = ارهق

رَهَل = تَرَهَّل

رَهْن اشارَتِه ـ آماده‌ی فرمان او ، گوش به فرمان او

رَيّ ـ آبياری

رِيازَة ـ معماری ، شغل وعمل آرشيتكت

الرِّياضات الأُولُمْبِيَّة ـ ورزشهای المپيك

رِياضَة ـ ورزش بدنی ، علوم رياضی

رِياضِيّ ـ رياضی دان ، مربوط برياضيات ، كسی كه تمايل بورزشهای تفريحی وبدنی دارد

الأَلْعاب الرِّياضِيَّة ـ ورزشهای تفريحی ، بازی های ورزشی ، ژيمناستيك

رَيْثَما ـ باندازه يی كه ، آنقدر كه ، ماداميكه ، در طی مدت

رِيشَة ـ سرقلم فلزی ، قلم مو برای نقاشی

رِيف ج أَرْياف ، رُيُوف ـ روستا ، صحرا و كشتزار

رِيفِيّ ـ روستايی

البُيُوت الرِّيفِيَّة ـ خانه های روستايی

«ز»

زائِدَة جِلْدِيَّة - زگیل

الزَّائِدَة الدُّودِيَّة - آپاندیس

زائِر - مهمان ، ملاقات کننده ، ویزیتور

عُمْلَة زائِفَة - پول تقلبی

زات - (ماشین آلات را) روغن کاری یا گریس - کاری کرد

زاجِر - وجدان آدمی

حَمامُ الزَّاجِل - کبوتر نامه بر

زاخِرٌ - مالامال ، لبریز

زاف الدَّراهِم - پول تقلبی ساخت

زاوَلَ - کوشید ، بامری پرداخت ، کاری را پیشه‌ی خود ساخت

زاه (اَلزَّاهِي) - روشن ، درخشنده ، مزین ، با شکوه

زَبَّال - رفتگر ، سپور

زُبْدَة - کَره

زَبُون ج زَبائِن - مشتری ، خریدار ، ارباب رجوع

زَجا ، زَجِيَ = اَزْجَى

صِناعَة الزُّجاج - بلور سازی

زَجّاج - شیشه بر

زُجاجَة ج زُجاجات - بطری ، شیشه

زَجَل - تصنیف ، ترانه (نوعی شعر جدید)

قَوّال الزَّجَل - تصنیف ساز ، ترانه گو

زَحّافَة - خزنده ، سورتمه ، درشکه برفی

زَحَفَ اِلَی - پیشروی کرد بسوی

زَحَلَ = تَزَحَّلَ

زَحَّلَ = اَزْحَلَ

زَحْلَقَة - بازی اسکی

زُحْلُوقَة ، زُحْلُوكَة - آلاکلنگ

زَخَرَ = تَزَخَّرَ

زِرّ ج اَزْرار ، زُرُور - تکمه ، دکمه ، گلمیخ

زِرُّ الجَرَسِ الكَهْرَبِيّ - تکمه‌ی زنگ اخبار (که هنگام زنگ زدن آنرا فشار دهند)

زَرَّ ، زَرَرَ القَمِيص وغيره - پیراهن و غیر آنرا دارای تکمه کرد ، تکمه دوخت به پیراهن ومانند آن

زِرُّ كُمِّ القَمِيص - تکمه سر آستین پیراهن

زِرُّ الكَهْرَباء - سویچ برق

وِزارَة الزِّراعَة - وزارت کشاورزی

زِراعِيّ - مربوط بکشاورزی

زَرْبُول - چکمه یا پوتین پاشنه بلند

حِمارُ الزَّرَد - گورخر

زَرْکَش - پارچه‌ی نقده دوزی شده

زَعَج = ازْعَج

زَعِل - ناراحت، خشمگین، عصبانی، آزرده، رنجیده، اوقات تلخ، غضب آلود

زَعْلان = زَعِلٌ

زُعَماءُ الْاِضْرابِ - سران اعتصاب

زَعِيم - (در ارتش) سرتیپ، سرهنگ

زَعِيمُ الرُّكْنِ - سرتیپ یا سرهنگ ستاد

زَعِيمُ الْمُعارَضَة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

زَغْرَدَة ج زَغارِيد - هلهله وفریاد شادی

زِفْت (غ) - قیر، اسفالت

زَفَّتَ - اسفالت کرد

زَفَّةُ الْعَرُوس - موکب عروس: مجموع وسائط نقلیه و مردمی که در شب عروسی در خیابانها به دنبال عروس حرکت کنند

زُقاق ج اَزِقَّة، زُقّان - کوچه، راه تنگ و باریک

زَقْم = اِزْدَقَم

زَلابِيَة (غ) - زولبیا، زولوبیا (یکنوع شیرینی)

زَلّاجَة - کفش اسکی، کفش اسکیتینگ

زُلال - آلبومین (یکنوع بیماری)

زُلالُ الْبَيْضِ - سفیده‌ی تخم مرغ

وابُور الزَّلَط (ص) - ماشین جاده صاف کن

زَمّار - نی زن

زَمّارَة - نی (یکی از آلات موسیقی)

زِمارَة - عمل وشغل نی زن

زَمالَة - همکاری، رفاقت

زَمْزَمِيَّة - فلاسک

زَمِيل ج زُمَلاء - همکار، همکلاس

زَمِيلُ الْكَأْسِ - هم پیاله

زَمِيلُ الْمَدْرَسَة - همشاگردی

زِناد - ماشه‌ی تفنگ وجز آن

زُنْبُرُك، زَنْبَرَك (غ) - فنر ساعت وغیر آن

زِنْزانَة (ص) - سلول زندان

حَفْلَةُ الزَّواجِ - جشن عروسی

خاتَمُ الزَّواج - انگشتری یا حلقه‌ی زناشوئی که زن وشوهر در انگشت کنند

زَوْبَعَة ج زَوابِع - طوفان، گردباد

زَوْج اَحْذِيَة - یک جفت کفش

زَوْجَة مِثالِيَّة - همسر یا زن ایدآلی

زَوَّدَ ب ... - چیزی را در اختیار کسی قرار داد، کسی را (بوسیله‌ی چیزی) مجهز کرد، توشه داد بکسی

زَوْرَق ج زَوارِق - قایق، کرجی

زُولُوجِيا (غ) - جانور شناسی

زُوَيْقَة (ص) - ورق بازی که دارای عکس باشد (چون شاه، بی بی، سرباز)

زُهاءَ ... - مقدارِ ... ، درحدودِ ... ، تقریباً ، نزدیك به ...

زَهَر = ازدهر

زَهَرَ = ازهر

زَهْر ج ازهار ، زُهُور - گل ، شکوفه

زُهْرِیّ ، زَهْرِیّ - بیماری سیفلیس

زَهْرِیَّة - گلدان

اِکْلیلٌ مِنَ الزُّهُور - تاج گل

باقَةٌ مِنَ الزُّهُور - دسته گل

زَهِید - ناچیز ، غیر مهم

زِیّ ج ازیاء - لباس ، مُد ، فرم ، شکل ، ریخت ، سر ووضع

زَیَّ ... (ص) - مانند ... ، شبیه ... ، مثل ...

علی الزِّیِّ الْجَدید - مطابق مُد روز

زَیّا - لباس پوشاند

زِیارَة - دیدن ، بازدید کردن ، بکسی سرزدن

زِیارَة رَسْمِیَّة - بازدید رسمی

زَیِت = زات

الزیت الخام - نفت خام

زیت الزیتون - روغن زیتون

زیت السمك - روغن ماهی

زَیَف = زاف

زَیَّفَ التُّهَم - تهمتها زد ، تهمتها ساخت

زیلفون (غ) - قسمی سنتور چوبی

خِوان الزِّینَة - میز توالت یا آرایش

غُرفَة الزِّینَة - اطاق توالت یا آرایش

((س))

سائح ج سُیّاح ، سائحون - جهانگرد ، سیاح

سائد - حکمفرما ، شایع ، عمومی ، متداول

الفِکْرَة السّائِدَة - نظریه‌ی متداول وعمومی ، ایده‌ی رایج روز

خمرة سائغة - شراب گوارا

سائق ج سُوّاق - راننده

سائِق سیّارة - راننده‌ی اتومبیل

سائِل - مایع

الوقود السّائِل - سوخت مایع (مانند نفت ، بنزین وغیر اینها)

سأله عن - چیزی را از کسی جویاشد ، استفسار کرد

سابِق مَعْرِفَة - سابقه‌ی آشنایی

ساجَل - رقابت کرد با ، هم چشمی کرد

ساحَ - سیاحت کرد ، مسافرت کرد ، جهانگردی کرد

سَاحِب - برات کش، حواله‌دهنده (در اصطلاح تجارت)

سَاحَة ج سَاحَات - میدان، پیشگاه

سَاحَةُ الْأَلْعَاب - میدان بازی، زمین ورزش

أَكْثَرِيَّة سَاحِقَة - اکثریت قاطع، اکثریت عظیم وانبوه

سَادَ الْاِضْطِرَابُ وَالْفَوضَى - بی نظمی و هرج ومرج حکمفرما شد

سَادَة - آقایان

سَادِن ج سَدَنَة - خادم کلیسا یا بتخانه یا کعبه

سَاذِج - ساده

سَارَعَ = تَسَارَعَ

سَارِيَةُ الْمَرْكَب - دکل کشتی

سَاعَاتِي - ساعت ساز، ساعت فروش

كَمِ السَّاعَة ؟ - ساعت چند است ؟

سَاعَةُ جَيْب - ساعت بغلی

سَاعَةُ حَائِط - ساعت دیواری

سَاعَةُ مُبَكِّرَة - وقت خیلی زود

سَاعَةُ مُنَبِّهَة - ساعت شماطه دار

سَاعَةُ يَد - ساعت مچی

سَاعِي الْبَرِيد - نامه رسان پست

سَافِر - زن بی حجاب، زن مکشفه

سَاقِيَة ج سَوَاقٍ، سَاقِيَات - نهر کوچک، جوی، جویبار

سَاقِيَة - خادمه‌ی بار، دختری که در میخانه خدمت کند

سَالِب - علامت منها بدین شکل (-)

سَامَحَ - عفو کرد، بخشید

سَامَرَ = تَسَامَرُوا

حَفْلَة سَاهِرَة - شب نشینی

سَاهَمَ - شرکت داشت در کاری، سهیم بود در، همکاری کرد با

سَايَرَ - همراهی کرد با، سازش کرد با

سَايَرَ الظُّرُوف - خود را با مقتضیات وشرایط سازگار کرد

سِبَاتِي (فی ورق اللعب) (ص) - خالِ خاج یا گشنیز (در ورق بازی)

سِبَاحَة - شنا، شنا کردن

سِبَاخ كِيمَاوِيّ - کود شیمیایی

سِبَاق - مسابقه، رقابت

سِبَاقُ الْخَيْل - مسابقه‌ی اسب دوانی

سِبَاقُ الْمَرَاكِب - مسابقه‌ی قایقرانی

سَبَّاك (ص) - لوله کش

سَبَّاكُ الْمَعَادِن - ریخته گر

سَبَانَخ (غ) - اسفناج

السَّبْت - شنبه (یکی از روزهای هفته)

سِبْتَمْبِر (غ) - سپتامبر : ماه نهم میلادی

سَبَخَ الْأَرْض - زمین را کود داد

سَبْكُ الْمَعَادِن - ریخته گری

سِبِكْتْرُوسْكُوب (غ) - اسپکترسکپ : طیف نما،

دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور و تحقیق در طیف بکار رود

سَبُّورة - تخته سیاه (که با گچ روی آن چیز نویسند ودو باره محو کنند)

سِتار - پرده

خَلْفَ السِّتارِ الْحَدِيدِيّ - پشت پرده‌ی آهنین

سِتارُ الْمَسْرَح - پرده‌ی سن تماشاخانه

سُتْرة ، سِتْرة ج سُتَر ، سِتَر ، سِتْرات - کُت

سُتْرِی - کُت

سَجّاد - قالی ، قالیچه

سَجّادة ج سَجّادات ، سَجاجِید - قالی، قالیچه

سَجّان - زندانبان

سَجایِر (غ) - سیگارها

سُجُق (ص) - سوسیس (یك نوع خوراك)

سِجِلّ - دفتر ثبت نام وغیر آن

سَجَّلَ - نام نویسی کرد ، ثبت کرد ، نوشت

سَجَّلَ الْاِخْتِراعَ - اختراع را به ثبت رساند

سِجِلُّ التَّشْرِيفات - دفتر امضاء جهت یادبود وغیره

سِجِلُّ الشَّرَف - دفتر افتخار

سَجَّلَ الْعَقْدَ - معامله یی را در دفتر اسناد ثبت کرد

سِجِلّات - بایگانی

سِجْن مع الْاَشْغالِ الشّاقّة - زندان با اعمال شاقه

سَجْنٌ سِیاسی - زندانی سیاسی

عَيْنٌ سَحّاحَة - چشم اشکبار

سَحَبَ - بزور کشید ، مسترد داشت ، فرا خواند

سَحَبَ شِيكًا اَوْ كَمْبِيالَةً - چك یا برات کشید (در اصطلاح تجارت)

سَحْبُ الْقُوّات - بیرون بردن یا فرا خواندن نیروهای نظامی از منطقه‌ی اشغال شده

سَحْبُ الْيانَصِيب - بخت آزمائی کردن ، قرعه کشی کردن (برای بخت آزمایی)

الْعَيْنُ السِّحْرِيَّة - ماژیك ، چشمك رادیو

سَخّان - آب گرم کنی ، دستگاه گرم کردن آب که در حمامها وغیره بکار رود

سُخْرِيَّة لاذِعَة - شوخی زننده ، طعنه ، سخن کنایه دار

سَخَّنَ = اسْخَنَ

سَدُّ الْحاجَة - تأمین کردن احتیاج

سَدَّ الْفَراغَ - خلا را پر کرد

سَدَّ النَّفَقات - هزینه ها را پرداخت ، متحمل شد ، تأمین کرد

سَدُّ الْهُوَّة - پر کردن خلا

سَدَى = اَسْدَى اِلَيْه

سِدادَةُ الزُّجاجَة - چوب پنبه یا هرچیزی که با آن در بطری را بندند

سِدانَة - خدمت در کلیسا یا بتخانه یا کعبه

سَذاجة - سادگی

سَرَّ = **اسرّ**

کاتِبُ السِّرِّ، کاتِمُ السِّرِّ - دبیر، منشی

سُرَّ بِ ... - خشنود ومسرور شد از

سَرَی مفعوله - موثرشد، تأثیر کرد (در گفتگوی از دارو وامثال آن)

اطلق سَراحَه - اورا آزاد کرد، رها کرد

سَرَب ج أسراب - تونل

سَرِبَ = **تسرّب**

سِرْبال - لباس، پوشش، آنچه بتن پوشند

سِرْتیفیکا (غ) - گواهینامه‌ی دوره‌ی اول ابتدائی

سَرَحَ - آزادکرد، رهاکرد

سَرَحَ الأمْرَ - کاری را آسان کرد، ساده کرد

سَرَحَ الجیش - ارتش‌را ازحالت بسیج درآورد، تجهیزات ارتش را منحل کرد

سَرَحَ زَوْجَتَه - زنش را طلاق داد

سَرَحَ الشَّعْر - موی را شانه زد، شانه کرد

سَرْدین (غ) - نوعی‌ماهی کوچك که از آن خوراك مخصوص درست کنند

سَرَدَ = **اسرد**

سِرْوال ج سَراویل - لباسی که نیم تنه پایین را بپوشاند، شلوار

بُولیس سِرّیّ - کارآگاه

سِرْیالیّة (غ) - سوررئالیسم: یکی از مکتبهای ادبی فرانسه‌که در سال ۱۹۲۴ بوجود آمد وبر ضد تمام قیود منطقی اخلاقی واجتماعی قیام کرد

سُرِّیَّة - ندیمه، معشوقه، رفیقه، سوگلی

سَرِیَّة - یکدسته از سربازان، گروهان

مَصارِیف سِرّیَّة (حُکومیَّة) - اعتبارات سری دولت

سَرِّیح (ص) - طواف، فروشنده‌ی دوره‌گرد

سَرِیرُ المُلْك - تخت سلطنت

سَعَی إلَی - حرکت کرد یا رفت بسوی، رهسپار شد بسوی

سَعَی فِی الأمْر - در انجام‌کاری بخود فشار آورد

سَعَی لِلأمْر - برای انجام‌کاری کوشش کرد، سعی کرد، جد وجهد کرد

سَعادة، صاحب السَّعادة ج أصْحاب السَّعادة - جناب (عنوان مدیران کل، استانداران، رؤسا ونظایر انان)

سَعادَتُکم! جنابعالی، حضرتعالی

سِعْر ج أسْعار - نرخ، قیمت، بها

سَعَر، سَعَّر = **اسعر النّار**

سِعْر البِضاعَة - مظنه کالا، بهای کالا

سِعْر حَرارِیّ - کالوری حرارت

سَعَط، سَعَّط = **اسعط الدّواء**

سَعَف = اسْعَف

سُفور ـ بی حجابی ، کشف حجاب

سَفِیرِ ایران لَدَی الْوِلایاتِ الْمُتَّحِدَةِ ـ سفیر ایران در امریکا

سَفِین = اِسْفِین

سَقّاط ـ سیرابی فروش

سَقالِبَة (غ) ـ مللی که بین جبال اورال ودریای آدریاتیک در اروپای خاوری و مرکزی سکونت دارند ، کسانیکه از نژاد اسلاو هستند «مفرد آن سَقْلَبی است»

سِقالَة ـ مجموع چوبها وطنابهائی که برای رسیدن بمحلی مرتفع بهم بندند،چوب بست بنایی وغیر آن

سَقَطِیّ ـ سمسار ، تاجر لباسهای کهنه وقدیمی

سَقْلَبی ـ مربوط به نژاد یا مذهب یا زبان اسلاو

سَقَم = اسقم

سَقِیمُ الْغَرام ـ بیمار عشق

سَکاف = اِسْکاف

سِکافَة ـ کفشدوزی ، پینه دوزی

سَکاکِینِیّ ، سَکّان ـ چاقو ساز ، کارد وچاقو-فروش

سَکایِر (غ) ـ سیگارها

سَکَبَ الشّایَ ـ چای را در استکان ریخت (برای نوشیدن)

سَکَّتَ = اَسْکَتَ

سِکَّة ج سِکَک ـ کارد گاوآهن ، کوچه ، راه ، جاده

سِکَّةُ الْحَدِید ، اَلسِّکَّةُ الْحَدِیدِیَّة ـ راه آهن

سُکَّر خام ـ شکر خام ، شکر تصفیه نشده

مِلْقَطَةُ السُّکَّر ـ انبر قند ، گیره‌ی قند

سُکَّر ناعِم ـ شکر نرم

سِکْرِتارِیَّة (غ) ـ دبیر خانه ، دار الانشاء ، دبیری ، عمل وشغل دبیر یا منشی

سِکْرِتیر ، سِکِرْتیر (غ) ـ دبیر ، منشی

اَلسِّکْرِتیرُ العامّ لِلاُمَمِ الْمُتَّحِدَة ـ دبیر کل سازمان ملل متحد

اَلْبَوْلُ السُّکَّرِیّ ـ مرض قند

سُکَّرِیَّة (ص) ـ قند دان

سْکُولاسْتِیک (غ) ـ اسکولاستیک : تعلیمات دینی که مبتنی بر فلسفه‌ی یونانی باشد

سِکِّیر ـ میگسار ، مشروب خور ، دائم الخمر

سُلّ ـ بیماری سل

سُلَّ ـ مسلول شد ، به بیماری سل مبتلا شد

سَلی = اسلی

سِلاب ـ لباس عزا

نَزْعُ السِّلاح ـ خلع سلاح

سِلاحُ الطَّیَرانِ الْبِرِیطانِیّ ـ نیروی هوائی بریتانیا

سَلِّمْ سِلاحَكَ ! .. دستها بالا ! اسلحه را تسلیم کن !

سَلاطَة (غ) - سالاد

سَلّال - سبد باف ، زنبیل فروش

یا سَلام ! - شگفتا ! ، عجب !

السَّلامُ العالَمِیّ - صلح جهانی

سَلامْلِك (ص) - اطاق پذیرائی

سَلامٌ مَلَكِیّ - سلام شاهنشاهی

سَلَبَ = اِستَلَبَ

علامةُ السَلْبِ = سالب

سَلْبِیّ - منفی ، منفی باف

المقاومةُ السَّلْبِیَّة - مقاومت منفی

سَلَّة ج سِلال - سبد ، زنبیل

كُرةُ السَّلَّة - بسکتبال

سَلَّةُ المُهمَلات - سبد یا زنبیل کاغذهای باطله

سَلْسَل - آبشار کوچك

السُلُطاتُ العسكرِیَّة - مقامات نظامی

السُلُطاتُ المَحلِیَّة - مقامات محلی

سَلَطَة (غ) - سالاد

سُلْطَة ج سُلُطات - قدرت ، قوه ، اختیار ، مقام مسئول

السُلطةُ التَشريعِیَّة - قوه‌ی مقننه

السُلطةُ التَنفيذِیَّة - قوه‌ی مجریه

السُلطةُ القَضائِیَّة - قوه‌ی قضائیه

السُلطةُ الكافِیَة - اختیار كافی

السُلطةُ النِهائِیَّة - اختیار تام

سِلْعَة ج سِلَع - متاع ، كالا

الشُكْرُ لَكُم سَلَفاً - قبلا ازشما تشکر میکنم

سِلْكٌ ج أسْلاك - سیم ، نخ ، ریسمان

سِلْكُ البَحرِ - کشتیرانی ، دریا نوردی

السِلْكُ الدِبلُوماسِیّ ، السِلْكُ السِیاسِیّ - هیئت سیاسی مقیم در یك کشور (چون سفرا ، کنسولها وغیر آنان)

سِلْكٌ شائِك - سیم خاردار

دَخَلَ السِلْكَ العَسْكَرِیّ - وارد خدمت سربازی شد

سَلَكَ الهَواء - هوانوردی ، پرواز با هواپیما

السِلْمُ العالَمِیّ - صلح جهانی

سَلِّمْ عَلَیهِ - سلام مرا باو برسان

سِلْمِیّ - مسالمت آمیز

التَعايُشُ السِلْمِیّ - همزیستی مسالمت آمیز

سَمِیّ = اسمی

سَماحَة ، صاحِبُ السَّماحَةِ - جناب (عنوان بزرگان روحانیان)

سَماد - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

سَماسِرَةُ الاِسْتِعْمار ـ دلالان امپریالیسم

سَمّاعَةُ الباب ـ کوبه‌ی در

سَمّاعَةُ التَلیفُون ـ گوشی تلفن

سَمّاك ـ ماهی فروش ، ماهیگیر

سَمّان ـ روغن فروش ، تاجر روغن

سَمَحَ بِ ... ـ اجازه داد ، چیزی را بخشید

سَمَحَ لَهُ بِالاَمْرِ ـ بکسی اجازه‌ی انجام کاری را داد

سَمَدَ الاَرْضَ ـ زمین را کود داد

سَمَرَ ـ چیزی را با میخ کوبید

سَمَرٌ ـ داستان و گفتگوی شیرینی که شب هنگام حکایت کنند ، افسانه

سَمُرَ = اِسْمَرَّ

سِمْسار ج سَماسِرَة ـ دلال ، واسطه‌ی دادوستد

سِمْسار بُورْصَة ـ دلال سهام

سَمْسَرَة ـ دلالی ، عمل وشغل دلال

سَمَعَ = اسمع

سَمِعَ بِ ... ـ در باره‌ی ... چیزی شنید

سِمْعَة ـ شهرت ، نام ، آوازه ، آبرو وحیثیت

سَمْكَرِیّ (ص) ـ حلبی ساز ، ریخته‌گر

سَمَنْجُونِیّ (غ) ـ رنگ آبی آسمانی

سُمُوُّ الاَمِیر ـ والاحضرت (مذکر)

سُمُوُّ الاَمِیرَة ـ والاحضرت (مونث)

السُمُوُّ المَلَكِیّ ، صاحب السُمُوِّ المَلَكِیّ ـ والاحضرت ولایتعهد

سَمِیك ـ کلفت ، ضخیم

سِنٌّ مُبَكِّرَة ـ سن طفولیت

سُنْباذَج (غ) ـ سنگ سنباده

السَنَةُ المالِیَّة ـ سال مالی (در اصطلاح دارایی)

سَنْتِیغْراد (غ) ـ سانتی‌گراد

سَنَحَتِ الفُرْصَة ـ فرصت دست داد

سَنْدَوِیش (غ) ـ ساندویچ

سَنْطُور ، سِنْطِیر ـ سنتور (یکی از آلات موسیقی)

سَنُون ـ گرد دندان (برای شستن وتمیز کردن دندانها)

سَنَوِیّ ، سَنَوِیًّا ـ سالانه ، مربوط به سال

سُوءُ التَصَرُّف ـ بد رفتاری

تَقْدِیرُ السُوء ـ بد بینی

مُقَدِّرُ السُّوء ـ بد بین

سَوائِل ـ مایعات

سَواد ج اَسْوِدَة = مُسَوَّدَة

سَواعِدُ فُولاذِیَّة ـ بازوان پولادین

سَوَّدَ المَكْتُوب (ص) ـ نامه‌یی را پیش نویس کرد

سُوسِیُولُوجِیا (غ) ـ جامعه شناسی

السّوفیات (غ) ـ شورای نمایندگان کارگران ، دهقانان وسربازان در کشور شوروی

روسیا السّوفیاتیّة ـ روسیه‌ی شوروی

الاتّحاد السّوفیتّی ـ اتحاد شوروی

السّوق الحرّة ـ بازار آزاد

سوق دوریّة ـ بازاری که در اوقات معین برپا گردد مانند چهارشنبه بازار وغیر آن

سوق راقدة ـ بازار کساد

السّوق المشترکة ـ بازار مشترك (چون بازار مشترك اروپا)

سوکر (غ) ـ بیمه کرد ، ضمانت یا تضمین کرد

سوکر خطاباً ـ نامه یی را با پست سفارشی فرستاد

سوّل له ـ اورا اغوا کرد ، فریب داد، گول زد

سویّاً ، سویّة (ص) ـ با هم

قناة السّویس ـ کانال سوئز

سویسرا ، سویسرة ـ کشور سویس

سهّد = تسهّد

سهرة ـ شب نشینی

لباس السّهرة ـ لباس شب نشینی

سهم ناریّ ـ تیر آتشین که هنگام آتشبازی به هوا پرتاب کنند ودر برگشتن چندین رنگ گشته سپس خاموش شود

سیّ السمعة ـ بدنام

سیاج حدیدیّ ـ نرده‌ی آهنین

سیّارة ج سیّارات ـ اتومبیل ، ماشین

سیّارة اجرة ـ اتومبیل کرایه

سیّارة شحن او نقل ـ کامیون ، ماشین باری

سیجارة ج سجایر (غ) ـ یك دانه سیگار

سیّدات ـ خانمها

سیّداتی وسادتی ! ـ خانمها ! آقایان!

سیرة ج سیر ـ شرح حال ، ترجمه‌ی احوال ، بیوگرافی

سیطر = تسیطر علی

السیطرة علی الحالة ـ تسلط بر اوضاع

سیکارة ج سکایر (غ) ـ یك دانه سیگار

سیکورتاه (غ) ـ بیمه

سیّل = اسال

((ش))

شائك ـ خاردار

شابّ ج شبّان ، شباب ـ جوان

شابّة ج شابّات ـ زن جوان

شاحب اللّون ـ رنگ پریده

شاحنة ج شاحنات ـ کامیون ، ماشین باری ، واگن باری قطار ، واگن تراموای

اَلشّادي - آوازخوان

شاذّ - غیر عادی ، غیر طبیعی ، استثنائی ، خارج از قاعده

شارات - درجه های نظامی وغیر نظامی

شارِبٌ - بروت ، سبیل ، شارب

شارَة ج شارات - نشان ، علامت ، مدال

شارَةُ الذِّراع - بازو بند (چون بازو بند سیاه برای عزا وغیر سیاه برای مراسم دیگر)

شارِدُ الذِّهْن ، شارد الفِكر - گیج ، حواس پرت ، پریشان فکر

شارِعٌ ج شَوارِع - خیابان

شارَكَ = تَشارَكَ مع

بُعْدٌ شاسِعٌ - مسافت دور ، فاصله‌ی زیاد

فَرْقٌ شاسِعٌ - اختلاف فاحش ، اختلاف زیاد

اَلشّاشَةُ البَيْضاء - پرده‌ی سینما

شاشِيَّة - نوعی کلاه فینه که سربازان مراکشی به سر گذارند

شاطِئُ البَحْر ج شَواطِئ ، شُطْآن - دریا - کنار ، ساحل دریا

شاغِرٌ - خالی ، جای خالی ، باز ، پست بدون متصدی

شاغور (س) - آبشار

شافَة - ریشه ، بیخ ، اصل ، بنیان

شاكُ السِّلاح - کاملا مسلح ، مهیای جنگ ، تا دندان مسلح

شاكوس ، شاكوش (غ) - چکش

شالَ بِالشَّيْءِ - چیزی را برداشت وبرد ، حمل کرد

شَأْن ج شُؤُون - کار ، موضوع ، مطلب ، امر ، ارتباط ، حالت ، وضعیت ، مقام ، اهمیت

عَلى شَأْنِ - بواسطه‌ی ، بخاطرِ ، برایِ

عَلْشان (س) = عَلى شَأْنِ

شَأْو - هدف ، منظور ، مقصود ، همت

بَعيدُ الشَّأْو - دارای همت یا هدف عالی

اَلشُّؤُون الصِّحِّيَّة - امور بهداشتی

شاوِيش (غ) - (در ارتش) گروهبان

شاهِدَة - نسخه دوم ، المثنی ، کپی

اَلشّاهِدَة - مجموعه‌ی رونوشت اسناد ومحاسبات وغیر اینها

وَرَقُ الشّاهِدَة - کاغذ کاربن ، کاغذ کپی

شاي - چای

حَفْلَةُ الشّاي - مهمانی وضیافت بچای

مِلْعَقَةُ الشّاي - قاشق چای خوری

شُباط - ماه دوم میلادی مطابق با فوریه

شُبّاك ج شَبابيك - پنجره ، گیشه

شُبّاكُ البَريد - گیشه‌ی پست

شَبْرَقَة (س) - پول تو جیبی

شِبْشِب - کفش راحتی

شَبَعَ = اشْبَعَ

شَبُّور ، شَبُور - بوق ، کرنا ، شیپور

شَبُورَة (ص) - مه غلیظ

شِبْه ، شَبَه ، شَبَهان - برنج (یکی از فلزات)

شَبِيبَة - جوانان ، تیپ جوانان

شَتَّى - متفرقه ، مختلف ، گوناگون

شَتَّى = تَشَتَّى بِالْمَكَانِ

مَصارِيف شَتَّى - هزینه های گوناگون

شَتْلَة - نهال ، قلمه

شَتَوِيّ - مربوط بزمستان ، زمستانی

شِجاب - چوب لباس ، میخ لباس

أثار شُجُونَه - اورا متأثر وغمگین ساخت

مُثِير الشُّجُون - رقت انگیز ، رقت بار

شَحّاذ - گل مژه ، کورك که روی پلك چشم در - آید ، گدای سمج

شِحاذَة - گدایی ، عمل وشغل گدا

شَحّاطَة - کفش راحتی ، کفش دم پایی که در خانه وغیر آن پوشند

شَحْطَة - کبریت ، چوب کبریت

شَحْن - بارگیری

شَحَن الْبَضائِع - کالاهـا را بوسیلـه ی کشتی فرستاد

شَحَن الْبَطّارِيَّة - باطری را شارژ کرد

شَحَن السَّفِينَة - کشتی را بوسیله ی بار پر کرد، بارزد در کشتی

شَحَن عَلَيْه - کینه توزی کرد باکسی

شِحْنَة - محموله ی کشتی ، بارکشتی ، پارتی کالا (در اصطلاح تجارت)

شَحِيطَة ، شَحِيطَة (س) - چوب کبریت

شَخْتُور ، شَخْتُورَة ، شَخْطُورَة (غ) - کرجی یا قایق ونیزی

شَخَص - صعود کرد ، بالا رفت ، کوچ کـرد ، جایی را ترك کرد

شَخَص بِبَصَرِهِ اِلَى - خیره نگریست بکسی یا بچیزی

شَخَص رِوايَةً تَمْثِيلِيَّةً - در نمایش بازی کرد

شَخْصِيًّا - شخصاً

شَدُّ الرِّحال - کنایه از سفر کردن

شَدا - آواز خواند ، چهچهه زد

شَدَّة - کفش ، یك دست ورق بازی

شَدَّة اسْنان - یك دست دندان مصنوعی

شَدْو - آواز خواندن ، چهچه زدن

شَذّ - غیر طبیعی بودن ، غیر عادی بودن

شَذَّب = تَشْذِيب

شَذَرَ مَذَرَ ، شِذَرَ مِذَرَ - باطراف پـراکنده ، متفرق

شُذُوذ = شَذّ

شَرَیٰ = **اِشتَرٰی**

شَرابَة ج شَرارِیب - شرابه ، منگوله

شِراك - بند کفش

شَرَب = **اَشْرَب**

شُرب الدُّخان - دخانیات استعمال کرد ، دود کشید

شَرِبَ نَخْبَ فُلانٍ - (جام خودرا) بسلامتی کسی نوشید

شَرَجٌ - گره ، مقعد

شَرَدَ - آواره کرد ، بی خانمان کرد ، ترساند و فرار داد ، متفرق وپراکنده کرد

شرشف ج شَراشِف - ملافه ، شمد

شَرْطَ اَنْ ... - بشرط اینکه

شُرطَة - شهربانی ، نیروی پلیس

شَرْطَة (ص) - خط تیره بدین شکل (ـ)

شُرْطِیّ - پلیس ، پاسبان

شُرْطِیُّ المُرُور - پلیس راهنمائی

شَرْعِیّ - قانونی

شَرَّفَ - افتخار داد ، مفتخر ساخت

ضَیْفُ شَرَفٍ - مهمانی که بافتخار او تشریفات یا مراسمی برپا کرده‌اند

عَلیٰ شَرَفِ ... - بافتخار ...

الشُّرْفَة - بالکن ، لژ ، تراس ، دندانه یا کنگره‌ی کاخ

شُرَفَة ج شُرُفات - دندانه یا کنگره‌ی کاخ

شُرْفَةُ الصِّحافَة - لژ مطبوعات ، جای مخصوص روزنامه نگاران در پارلمان وغیره

شَرَّفْتُمْ ! مشرف فرمودید ، خوش آمدید

عُضْوٌ شَرَفِیّ - عضو افتخاری (درگفتگوی از اعضاء حزب ، انجمن وغیر اینها)

الشَّرْقُ الاَدْنیٰ - خاور نزدیك

الشَّرْقُ الاَقْصیٰ - خاور دور

الشَّرْقُ الاَوْسَط - خاور میانه

شَرِكَة ج شَرِكات - شرکت تجارتی ، کمپانی

شَرِكَةُ الاَفْلام - شرکت یا کمپانی فیلمبرداری

شَرِكَةُ الطَّیَران - شرکت هواپیمائی

شَرِكَةُ مُساهَمَة - شرکت سهامی

شَرْنَقَة ج شَرانِق - پیله‌ی کرم ابریشم

شَرْوَة - معامله ، خرید

شُرُودُ الفِكْر - پریشانی فکر ، پریشانی حواس

شَرِیب - قابل آشامیدن

شَرِید - اواره ، بی خانمان ، در بدر

شَرِیط - نوار ، روبان ، سیم

شَرِیطُ الآلَةِ الكاتِبَة - نوار ماشین تحریر

شَرِیطُ التَّسْجِیل - نوار ضبط صوت

شَرِیطُ التِّلِغْراف - سیم تلگراف

شَرِيط سَكَّة الحَدِيد - خط راه آهن

شَرِيط الكَهرباء - سیم برق

شَرِيط المِصْباح - فتیله‌ی چراغ

شَرِيط النّار - فتیله‌ی مواد منفجره

شَرِيطَة أن ... - بشرط اینکه

شَرِيعَة الغاب - قانون جنگل

شِص ، شَص ج شُصوص - قلاب ماهیگیری

شَط ج شُطوط - ساحل دریا ، ساحل رودخانه

شَطِيرة ج شَطائر - ساندویچ

شَطَى = تَشَظَى

شَظِيَّة ج شَظايا - پاره‌ی گلوله یا بمب ومانند اینها

شَعَّ = تَشَعَّع

شِعار تِجارِي - مارك يا علامت تجارتی

شِعاع - نورافکن

شَعب ج شُعوب - ملت ، مردم

لِصالِح الشَّعب - بنفع ملت

شَعْبِي - ملی

حِكايات شَعْبِيَّة - داستانهای ملی ، فولکلور

شَعْرِيَّة (ع) ، شِعرِيَّة (ص) - رشته فرنگی

شَعَل = أشْعَل

شُعوب العالَم - ملل جهان

الشُّعوب المُتَحَرِّرَة - ملل آزاد شده

الشُّعور الطّائِفِي - احساسات مذهبی

الشُّعور الوَطَنِي - حس میهن پرستی

شَعِيرَة الجَفن - گل مژه ، کورك يا دانه‌یی که در پلك چشم ظاهر شود

شَعِيرِيَّة = شَعرِيَّة

شَغّارَة - فندك

شَغَب - آشوب ، شورش ، بلوا ، فتنه ، اغتشاش ، اخلالگری

شَغَّل - استخدام کرد ، کار داد به ، بکاربرد ، ماشین آلات را بکار انداخت

شَغَّل المال - سرمایه را بکار انداخت

شَفْرَة ج شَفَرات - هرنوع تیغ برای صورت‌تراشی

شِفْرَة (ص) - نوشته‌ی رمز

شَفَع = تَشَفَّع

شَفِق = أشْفَق عَلَيه

شَفَوِي - شفاهی

الامْتِحان الشَّفَهِي - امتحان شفاهی

شَفَهِيًّا - بطورشفاهی

الحُروف الشَّفَهِيَّة - حروفی که از لب ادا شود مانند ب ، ف ، م

شَقَّ عَصا القَوْم - در میان آنان اختلاف

وتفرقه انداخت

شَقَّة (ص) - آپارتمان : قسمتی از یك ساختمان بزرك كه مستقل و كامل باشد

شَقْراء - زن مو طلائی ، مو بور

شَقُّوا عِنانَ السَّماءِ بِهُتافِهِم - صدای هورا به آسمان میرفت

شَقِيق ج اَشِقّاء - برادر تنی

شَقِيقَة ج شَقِيقات - خواهر

الْبِلادُ الشَّقِيقَة - كشور های برادر ، كشور-های دوست

شِك (غ) - چك بانك

شَكَى = اِشْتَكَى

شُكْراً - متشكرم

شَكْل - فرم ، صورت ، ريخت ، اعراب كه روی حروف گذارند

شَكَلَ ، شَكَّلَ = اَشْكَلَ

شَكَلَ ، شَكَّلَ الْكِتاب - حروف كتاب را اعراب گذاری كرد

شَكَّلَ الْوِزارَة - كابينه تشكيل داد

شَكُوش (ص) - چكش

شَكْلِيّ - رسمی ، تشريفاتی

شَلّال ج شَلّالات - آبشار

شِلَّة - كلاف نخ وغير آن

شَلَل الْاَطْفال - فلج كودكان

شِلِن (غ) - شيلينك : سكه‌ی سيمين انگليسی

شِلْو ج اَشْلاء - عضو جدا شده از آدمی

شَمّاعَةُ الْمَلابِس ، شَمّاعَة هُدُوم - چوب لباس ، ميخ لباس

شَمالِيّ - واقع درجهت شمال

شَمّام - يك نوع خربوزه

شَمْبانْيا (غ) - شامپانی : يكنوع شراب عالی فرانسوی

التَّصْوِيرُ الشَّمْسِيّ - فتوگرافی ، عكسبرداری

شَمْسِيَّة - چتر آفتابی ، چتر باران

صُورَة شَمْسِيَّة - عكس (كه بوسيله‌ی دور بين عكاسی بردارند)

شَمْسِيَّةُ الشُّبّاك - پرده‌ی حصيری جلو پنجره

شَمْسِيَّةُ الْمَطَر - چتر باران

شَمْع اَحْمَر ، شَمْعُ الْخَتْم - لاك (كه آن را سوزانده آب كنند وروی آن مهر زنند)

شَمَّ = اِشْتَمَّ

شَمَم = اَشَمّ

شَمَنْدَر - چغندر

شَمَنْدُورَة (ص) - گوی‌ه‌ی شناور برای نشان دادن جای خطر در دريا ومانند آن ، كمر بند نجات غريق

شَنَّ - يورش كرد ، حمله كرد ، هجوم آورد

شَنَب (ص) - بروت ، سبيل ، شارب

شَنْتَة ، شَنْطَة - ساك ، كيف دستی ، كيف مسافرت

شنطة الكتب ـ چنته ، کیف که در آن کتاب گذارند

شنف ج شنوف ، اشناف ـ گوشواره

شنق ـ اعدام کردن بوسیلهٔ دار ، کسی را به دار زدن

شنق ـ کسی را به دار آویخت ، بوسیلهٔ دار اعدام کرد

شنيطة ـ گره

شوّاء ـ کبابی

شوّاية ـ کباب پز ، هرچیز که روی آن گوشت کباب کنند

شوربا ، شوربة ـ سوپ

شوط ج اشواط ـ یك دور مسابقه یا بازی ، کورس ، روند

شوكة ج شوك ـ چنگال غذا خوری

شولة ـ ویرگول بدین شکل (،)

شوندر ـ چغندر

شها = اشتهى

شهادة ج شهادات ـ گواهینامهٔ تحصیلی ، دیپلم

الشّهادة الابتدائية التكميلية او العالية ـ گواهینامهٔ دورهٔ دوم ابتدائی

شهادة تحقيق الشخصية ـ شناسنامه

شهر ، شهّر = اشهر

شهّر البندقية ـ تفنگ را بسوی هدف گرفت ، هدف گیری کرد

شهّر به ـ بد نام کرد ، رسوا کرد ، افتضاح کرد

الشهر الجاری ، الشهر الحالی ـ ماه جاری

شهّر الحرب ـ اعلان جنگ داد

شهّر السيف ـ شمشیر کشید

شهر العسل ـ ماه عسل ، ماه اول ازدواج

الشهر القادم ، الشهر المقبل ـ ماه آینده

الشهر الماضی ، الشهر المنصرم ـ ماه گذشته

شهّر المسدس ـ هفت تیر خود را کشید ، پارابلوم کشید

شهری ـ ماهانه

شهقة ـ سیاه سرفه

شهية ـ اشتها

لاشيء ـ هیچ

انتهت المباراة بخمس اصابات ضد لاشيء ـ مسابقه با نتیجهٔ پنج برهیچ پایان یافت

شيّال ـ حمال ، بار بر

شيب = اشاب

شيخ ج شيوخ ـ سناتور

شيشة (ص) ـ قلیان

شيك (غ) ـ چك بانك

الشيوخ ـ سناتورها

مَجْلِسُ الشُّيُوخ - مجلس سنا

شُيُوعِيّ ج شُيُوعِيُّون - کمونیست ، توده‌یی

شُيُوعِيَّة - کمونیسم ، کمونیزم

شُيُوعِيَّة دُوَلِيَّة ، شُيُوعِيَّة عالَمِيَّة - کمونیسم بین الملل

الْكُتْلَة الشُّيُوعِيَّة - بلوك کمونیسم

((ص))

صائِد سَمَك - ماهیگیر

صابِح (ص) - تازه (در مقابل چیزی که مانده یا بیات شده است)

صاحِبُ الْجَلالَة - اعلیحضرت

صاحِبُ السَّعادَة - جناب (عنوان مدیران کل ، استانداران ، رؤسای ادارات)

صاحِبُ السُّمُو - والاحضرت (مذکر)

صاحِبُ السُّمُوِ الْمَلَكِي - والاحضرت ولایتعهد

صاحِبُ الْعَظَمَة - اعلیحضرت

صاحِبُ الْفَخامَة - جناب (عنوان نخست - وزیران)

صاحِبُ الْفَضِيلَة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

صاحِبُ الْمَعالِي - جناب (عنوان وزرا ، سفرا ، رؤسای مجلس)

صاحِبَةُ الْجَلالَة - علیا حضرت

صاحِبَةُ السُّمُو - شاهدخت ، والاحضرت(مؤنث)

مُظاهَرَة صاخِبَة - میتینگ پرسروصدا، میتینگ مهیج

صادَرَ الْجَرِيدَة - روزنامه را توقیف کرد

صادَرَ الْمال - مالی‌را (بنفع دولت) توقیف کرد

صادَقَ عَلَى - تصویب کرد ، موافقت کرد بر ، تصدیق کرد ، تأیید وابرام کرد

صارَ إِلَى - منتهی یا منجر شد به

صارَ يَلْعَبُ - شروع ببازی کرد

صارَعَ - کشتی گرفت با

صارُوخ ج صَوارِيخ - موشك ، تیرهای آتش - بازی که بهوا پرتاب کنند

صارُوخَة - اژدر ، موشك زیر دریایی

بُنْدُقِيَّة صارُوخِيَّة - بازوکا (یکنوع اسلحه)

صارِي ، صارِيَة - دکل کشتی ، تیر ، دیرك

صاع ، صاعَة - زمین ورزش

صاعاً بِصاع = دَقَّة بِدَقَّة

الأَمَلُ الصّاعِد - آرزوی روز افزون

الْجِيلُ الصّاعِد - نسل حاضر.

مِنَ الْآنَ فَصاعِداً - ازحالا ببعد

صاغ (ص) – (در ارتش) سرگرد

صافح – با کسی دست داد

صالة ج صالات (غ) – سالن ، اطاق پذیرایی

صالة رقص – سالن رقص

صالة العرض – سالن نمایشگاه

صالح (ص) – سود ، منفعت ، مصلحت

صالح الشعب – مصلحت ملت

صامولة – مهره‌ی پیچ

صحافة – روزنامه نگاری ، مطبوعات

الصحافة العالمیة – مطبوعات جهان

صحافی ج صحافیون – روزنامه نگار

وزارة الصحة – وزارت بهداری

الصحة العامة – بهداشت عمومی

باعة الصحف – روزنامه فروشان

صحفی صحفی ج صحفیون ، صحفیون = صحافی

الفضول الصحفی – کنجکاوی مطبوعاتی ، کنجکاوی خبرنگاران جراید

المؤتمر الصحفی – کنفرانس مطبوعاتی

الملحق الصحفی – وابسته‌ی مطبوعاتی

صحن الأكل ج صحون – بشقاب که در آن غذاخورند

صحن الطعام – دیس غذا

صحن الفنجان – نعلبکی

صحنی ، صحناء ، صحناءة ، صحناة = سردین

صحی – بهداشتی ، مربوط به بهداشت یا بهداری صحت بخش ، سودمند (در گفتگوی از دارو و غیره)

محجر صحی – قرنطینه

صحیفة ج صحف – روزنامه

صحیفة صباحیة – روزنامه‌یی که صبحها منتشر شود

صحیفة مسائیة – روز نامه‌یی که عصرها منتشر شود

صخب – فریاد ، غریو ، داد ، نعره ، صیحه ، داد وبیداد ، غوغا

فولاذ غیر قابل للصدأ – فولادی که هیچگاه زنگ نزند یا لکه نشود

الصداقة – دوستی ، رفاقت

وفد الصداقة – هیئت حسن نیت

صدر البضائع = اصدر البضائع

صدر الکتاب – کتاب را با مقدمه یی آغاز کرد، مقدمه نوشت (برای کتاب)

رحب الصدر – نظر بلند ، کسیکه دارای فکر وسیع ودر کارها اسان گیر باشد)

بصدر رحیب – با آغوش باز

صُدْرَة ـ جلیقه ، کرست ، پستان بند

صُدْرِیَّة ، صُدْرِیَّة ـ کرست ، پستان بند

صُدْفَة ، صِدْفَة ـ اتفاقاً ، تصادفاً ، ناگاه ، ندرة

صُدَیْرِی ، صُدَیْرِیَّة (ص) = صُدْرَة

صِراعُ دُوَلِیّ ـ کشمکش بین المللی

صِراعٌ عَنیف ـ کشمکش سخت

صِراعَة ـ فن کُشتی ـ کشتی گیری

صَرَّحَ ـ اظهار داشت ، بیان کرد

صَرْخَة ج صَرَخات ـ فریاد ، جیغ ، صیحه ، غریو

صِرْم ، صِرْمایَة (س) ـ کَفش ، کفش کهنه

صَعید مِصْر ـ مصرعُلیا

صِغارُ المُلّاکین ـ خرده مالکان

آسِیا الصُّغْری ـ آسیای صغیر

اَلنِّهایَةُ الصُّغْری ـ مینیمم ، حد اقل ، کمترین حد

صَفّ ج صُفُوف ـ کلاس

صُفارُ البَیْض ـ زرده‌ی تخم مرغ

صَفّارَة ج صَفّارات ـ سوت (آلتی که با آن سوت زنند) ، صدای سوت

صَفّارَةُ الاِنْذار اَوِ التَّحْذیر اَوِ الخَطَر ـ سوت خطر

صَفْصاف ـ درخت بید

صَفْصافٌ باكٍ ـ بید مجنون ، بید معلق

صَفَّفَ شَعْرَه ـ موی خودرا مرتب کرد

صَفَقَ ، صَفَّقَ ـ کف زد

صَفَقَ ، صَفَّقَ لَهُ ـ کسی را با کف زدن تشویق یا تحسین کرد ، کف زد برای کسی

صَفْقَةٌ خاسِرَة ـ معامله‌ی زیان دار

صَفْقَةٌ رابِحَة ـ معامله‌ی منفعت دار

صَفیح (ص) ـ حلبی ، ورق حلبی

صَفیحَة ـ تخته فلز ، ورقه یا تنکه فلزات

صِقاع ـ ماسك ضد گاز

صَقالِبَة = سَقالِبَة

صِقالَة = سِقالَة

صَقالِیَة ـ جزیره‌ی سیسیل

صَقْلابی ، صَقْلَبِیّ = سَقْلَبِیّ

صَقَلِّی ، صِقِلِّیّ ـ اهل جزیره‌ی سیسیل

صِقِلِّیَة = صَقالِیَة

وَرَق صَقیل ـ یك نوع کاغذ نرم و براق معروف بکاغذ گلاسه

صَكّ (غ) ج صُكوك ـ چك بانك

صِلّ ج اَصْلال ـ نوعی مار یا افعی

صِلات ـ روابط ، پیوندها

اَلصِّلاتُ الجامِعِیَّة ـ روابط دانشگاهی

صَلاطَة = سَلاطَة

صُلْب - فولاد

صُلْبُ الْكِتاب - متن کتاب

صِلَةٌ ج صِلات - رابطه ، ارتباط ، پیوند

صِلَةٌ وَثیقَة - رابطه‌ی استوار ومحکم

صُلَّجَة - پیله‌ی کرم ابریشم

صَلَخ - کری ، ثقل سامعه

صَلَدَ = اَصْلَدَ

صَلْد - جامد ، سفت ، سخت ، خشك

صَلْصَة (ص) - سوپ ، آبگوشت ، رب گوجه و غیره ، سوس

قارِبُ الصَّلْصَة - ظرف سوس خوری

صَلْصَلَ = تَصَلْصَلَ

صَلْصال - گِل رس ، گِل کوزه گری

صَلْصَلَةُ السُّیوف - چکاچاك شمشیر

صَلطَة = سَلاطَة

صَلِع - موی جلو سراو ریخت

صَلَعُ الرَّأْس - طاسی جلو سر

صَلِفَ = تَصَلَّفَ

صَلِف - لاف زن ، خودبین ، خود خواه ، خودستا

صَلَف - لاف زدن ، خود ستایی ، خـود بینی ، خودخواهی

طَعامٌ صَلِف - غذای بیمزه

صُلُود = صَلْد

صُلُودَة - انجماد ، سفتی ، سختی ، خشکی

صَلیلُ السِّلاح - چکاچـاك اسلحه ، قعقعه‌ی سلاح

صِمَّمُ الزُّجاجَة - درِ شیشه را (باچوب پنبه وامثال آن) بست

صِمام - والف ، دریچه ، سوپاپ ، لامپ رادیو

صِمامُ اللّاسِلْکِیّ - لامپ رادیو

صِمام ، صِمامَة ج اَصِمَّة ، صِمامات - سر بطری ، توپی ، چوب پنبه ، سر بند شیشه وغیره ، درِ تنگ یا بطری از هر نوع

صِمَّة ج صِمَم - سر بند شیشه وغیره درِ تنگ یا بطری

صَمُولَة (ص) = صامولَة

مِسمار بِصَمُولَة (ص) - پیچ ومهره

مِفتاح صَمُولَة (ص) - آچار ، مهره گشا

صَنادیقُ الاِقْتِراع - صندوقهای رأی (در انتخابات)

صِنار ، صِنّار (غ) - درخت چنار

صِنّارَة ج صَنانیر - قـلاب ماهیگـیری ، میل جاکت بافی

الصِّناعاتُ الثَّقیلَة اَوِالضَّخْمَة - صنایع سنگین

صِناعَةُ الفَحْمِ الحَجَرِیّ - صنعت زغال سنگ

صِناعَة یَدَوِیَّة - کاردستی ، هنر یا صنعت دستی

صِناعِیّ - مصنوعی ، صنعتی

القمر الصِّناعِیّ ج الاقمارُ الصِّناعِیَّة - قمر مصنوعی

النّشاط الصِّناعِیّ - فعالیت صنعتی

مدرسة صِناعِیَّة - آموزشگاه صنعتی ، هنرستان

صنبور ج صنابیر - شیرِ آب

امِینُ الصُّندوق - صندوقدار ، تحویلدار

صُندوق البرید - صندوق پست

صُندوق التوفیر - صندوق پس انداز

صُندوق الدُّنیا - شهر فرنك (جعبه‌یی که دارای چندین ذره بین بزرك است وکودکان جلو آنها نشسته عکسهایی که از مقابل ذره بینها عبور داده میشود تماشا میکنند)

صُندوق السرعة - جعبه دنده (در اتومبیل)

صُندوق النّقد الدّولِیّ - بانك بین المللی

صُندوق النقود - دخل : کشو یا جعبه‌ی کوچکی که مغازه داران پول اجناس فروخته شده‌را بداخل آن میریزند

صنع البِلاد - کشوررا صنعتی کرد

صِنف المدرعات - (در ارتش) رسته زرهی

صِنف المشاة - (در ارتش) رسته‌ی پیاده

صِنف الهندسة - رسته‌ی مهندسی

صنفر (ص) - سنباده زد

صَنفرة (ص) - سنگ سنباده

ورق صنفرة (ص) - کاغذ سنباده

صَوارِیخ - موشکها

الصَّوارِیخ عابِرةُ القارّات - موشك های قاره پیما

صَوّان - سنگ چخماق ، آتش زنه

صُوان ، صِوان ج اصوِنَة - دولاب یا کمد (برای نگهداری لباس ، کتاب وغیر اینها) ، صندوقچه ، جعبه ، خیمه

صُوان الثِّیاب - کمد لباس ، اشکاف

صُوان الکُتُب - قفسه‌ی کتاب ، دولاب کتاب

صَوّانَة = صَوّان

صَوانِیّ - چینی آلات ، ظروف چینی

ادوات صَوّانِیَّة - افزار وادوات آتش زنه

صُوبَة ج صُوبات - بخاری

صوت ج اصوات - رأی (در انتخابات)

صوّت - رأی داد (در انتخابات)

صُوّة ج صُوّی - تیر راهنما که درکنار جاده‌ها نصب کنند

الصوة البحرِیَّة - گویه‌ی شناور ، قبه‌ی دریایی شناور ، جسم شناوری که در دریا برای نماندن راه دریایی یا نشان دادن نقاط خطرناك دریا بکار رود

صورة رسمِیَّة - رونوشت رسمی

صُورة زَيتيّة - تابلوی رنگ روغنی

صُورة شَمسيّة - عکس

صُورة مائيّة - تابلوی آب رنگ

صُول - (در ارتش) گروهبان ، استوار

لعب الصَّولجان - چوگان بازی

صُهارِج = صِهرِيج

صهد النّار - گرمی آتش

صِهرِيج ج صَهارِيج - تانك آب يا نفت

يوم صهيد - روز بسيار گرم وسوزان

صِهيون ، صُهيون (غ) - تپه‌ی مقـدس در اورشلیم باستان ، حکومت دینی یهود ، اورشلیم مقدس

صِهيونِي ، صُهيونيّ ج صَهاينة (غ) - طرف‌دار حکومت یهود درفلسطین ، هواخواه یاطرف‌دار تمرکز بنی اسرائیل در فلسطین

صِهيونيّة ، صُهيونيّة (غ) - صهیونیسم : طرف‌داری از استقرارملت یهود در فلسطین

صَيّاد السَّمك ج صيّادوالأسماك - ماهیگیر

صَيّادة - تیر کمان کود کان که با آن پرندگان‌را شکار کنند

صيحة فرح - فریاد شادی

صيد السَّمك بالصّنارة - ماهیگیری باقلاب

صَيدلانيّ - داروساز ، دارو فروش

صَيدلة - داروسازی ، داروشناسی ، داروفروشی

صَيدليّ ج صَيدليّون ، صَيادلة - داروساز ، دارو فروش

صَيدليّة ج صَيدليّات - داروخانه

صِيغة - صورت ، شکل ، فرم ، وضع

صِيغة قانونيّة - صورت قانونی

وضع صِيغة معاهدةٍ - صورت قـرار داد را نوشت

بصِيغة نِهائيّة - بصورت نهائی

صَيَّف = تَصَيَّف

صيف قائظ - تابستان گرم وسوزان

الصِّين (غ) - کشور چین

الصِّين الشّعبيّة - چین [illegible]

الصِّين الشّيوعيّة - چین کمونیست

صِينِيّ - چینی ، مربوط بزبان ونژاد ومذهب مردم چین ، شخص چینی ، ظرف چینی

صِينيّة (ص) ج صَوانِيّ - سینی چای و غیره ، ظرف چینی

((ض))

ضائقة مالية ـ مضيقه‌ی مالی

ضائم ـ ستمکار ، ظالم

ضآلة ـ ناچیز بودن، حقیر وغیر مهم بودن، ناچیزی

ضئیل ـ ناچیز ، حقیر ،کم ، خرد

کمیة ضئیلة ـ مقداری ناچیز ، مقدار کم

ضابط ـ افسر ارتش

ضابط الارتباط ـ افسر رابط

ضابط اقدم ـ افسر ارشد

ضابط بحری ـ افسر نیروی دریایی

ضابط بولیس ـ افسر شهربانی

ضابط الحرس ـ افسر گارد

ضابط المدرسة ـ ناظم مدرسه

ضابط مناوب ، ضابط نوبتجی ـ افسر نگهبان، افسر کشیك

ضابطة ـ شهربانی ، نیروی پلیس

ضاحیة ج ضواح (الضواحی) ـ حومه‌ی شهر

ضارب الی الحمرة ـ رنگ متمایل بسرخی

الحیوانات الضاریة ـ حیوانات درنده

ضاغوط ـ کابوس

ضاق ذرعا ـ بستوه آمد

ضایق ـ مزاحم کسی شد ، زحمت داد به ، رنجاند ، آزرد ، مکدر کرد ، ناراحت کرد ، خسته کرد

ضباب ـ مه

ضباط ـ افسران ارتش

نادی الضباط ـ باشگاه افسران

ضبة ج ضباب ـ ماشه‌ی تفنگ ، آهن یا چوب که بطور افقی پشت در نصب کنند وبوسیله‌ی آن دررا بندند

ضبط ـ کسی را دستگیر کرد ، چیزی را توقیف یا کنترل کرد

الضبط ـ انضباط ، بایگانی

الضبط العسکری ـ انضباط یا دیسیپلین نظامی

ضبطیة (ص) ـ کلانتری

ضبوة ـ کیسه توتون

ضجر = تضجر

ضحی ـ قربانی کرد ، (مجازاً) فداکاری کرد

غاز ضحاك ـ گاز خنده‌آور

ضحالة ـ کم عمقی ، پایاب داشتن

ضحایا الحرب العالمیة ـ قربانیان جنگ جهانی

ضحك = اضحك

یثیر الضحك ـ خنده دار

ضَحِكَ مِنْهُ وعَلَيْهِ - اورا مسخره کرد ، استهزا کرد

ضَحْل - پایاب ، آب کم عمق

ضَحِيَّة ج ضَحَايا - قربانی ، ستمدیده ، کسیکه مورد ظلم قرار گرفته باشد

ضَخّ - مایعی را با فشار تلمبه جاری کردن

ضَخْم - بزرگ

كَمِيّات ضَخْمَة - مقادیر بسیار یا زیاد

مَصْلَحَة الضَّرائِب - دایره‌ی مالیات

ضَرَبَ عَنْهُ صَفْحاً - چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از ، بخشید ، عفو کرد

ضَرِمَ = اِضْطَرَمَ

ضَرَم = أَضْرَمَ

ضَرِيبَة ج ضَرائِب - مالیات

ضَرِيبَةُ الأَطْيان (الأَراضي الزِّراعِيَّة) - مالیات زمینهای مزروعی ، مالیات املاك

ضَرِيبَةُ التَّرِكات - مالیات بر ارث

ضَرِيبَةُ الدَّخْل - مالیات بر درآمد

ضَرِيبَةُ العَقار اَوِ المُسَقَّفات (المَباني) - مالیات مستغلات

ضَغْط - فشار ، سخت گرفتن

ضَغْطُ الدَّم - فشار خون

الضَّغْطُ السِّياسيّ - فشار سیاسی

ضَفَّة ، ضِفَّة ج ضِفاف - کنار یا ساحل دریا ، ساحل رودخانه

ضَفِيرَة ج ضَفائِر - موی بافته ، هرچیز که بشکل موی سر بافند

لَهُ فِي الأَمْرِ ضِلْع - در فلان کار مهارت یا دست دارد

ضِماد ، ضِمادَة - باند (که روی زخم بندند)

ضِمام - گیره‌ی کاغذ

ضَمان - مسئولیت ، تعهد ، پیمان ، ضمانت ، تضمین

الضَّمانُ الجَماعِيّ - پیمان دسته‌جمعی ، مسئولیت مشترك

الضَّمانَةُ الدُّوَلِيَّة - تضمین استقلال کشوری از کشور های کوچك بوسیله‌ی دول بزرك ، ضمانت بین المللی

ضَمَد ، ضَمَدَ الجُرْح - زخم را پانسمان کرد ، باند روی زخم بست

ضَنِين - بخیل

عَلَى ضَوْءِ ... - از لحاظِ ... ، نظر به ... ، برطبق ... ، در پرتوِ ...

ضَواحِي المَدِينَة - حومه‌ی شهر

ضَوضَى ، ضَوضاء - غوغا

ضَهَدَ = اِضْطَهَدَ

ضَيْم - ظلم ، ستم

((ط))

طائرات مُعادِيَة - هواپیماهای دشمن

اَلطّائِرات اَلْمُقاتِلَة - هواپیماهای جنگنده

طائِرَة ج طائِرات - هوا پیما

كُرَةُ الطّائِرَة - والیبال

اَلقلعَةُ الطّائِرَة - نوعی هوا پیمای عظیم جنگی که بوسیله‌ی آن کشور دشمن را بمباران کنند

طارَت الطّائِرَة - هواپیما پرواز کرد

طائِرَة حَرْبِيَّة - هواپیمای جنگی

طائِرَة حَوّامَة اَوْ عَمُودِيَّة - هلیکوپتر

طائِرَة رُكّاب - هواپیمای مسافربری

طائِرَة صارُوخِيَّة - هواپیمای حامل موشك

طائِرَة قانِصَة } - هواپیمای شکاری
طائِرَة مُغِيْرَة }

طائِرَة نافُورِيَّة - هواپیمای عمود رو

طائِرَة نَفّاثَة - هوا پیمای جت

طائِش - سبکسر ، تهی مغز ، بی عقل

طائِع - فرمانبردار ، مطیع ، رام ، منقاد

طائِفَة - فرقه‌ی دینی

طائِفِيّ - مذهبی ، مربوط بمذهب

اَلمَدارِس الطّائِفِيَّة - مدارس مذهبی چون مدارس کاتولیك‌ها وغیر آنان

اَمْوال طائِلَة - ثروتهای هنگفت

طاباق (غ) - آجر بزرك

طابَة ج طابات - توپ بازی (که از چرم یا لاستیك ساخته باشند) ، شراب

طابَة (ص) - تخته‌ی شکسته بندی ، راکت بازی

طابِع - صبغه ، رنگ ، جنبه ، خصوصیت ، مهر ، نشان ، اثر

لُغَةٌ عَلَيها طابِعُ الفَصاحَة - زبانی که دارای جنبه‌ی فصاحت است (مانند زبان عربی)

طابِع ج طَوابِع - تمبر پست

طابِعٌ ج طابِعُون - چاپچی ، مدیر مطبعه ، کتاب چاپ کن

طابِعَة - ماشین تحریر

طابَق = طاباق

طابِق ج طَوابِق - طبقه‌ی عمارت ، اشکوب

طابُور (ص) - (در ارتش) گردان

اَلطّابُور الْخامِس - ستون پنجم ، رکن جاسوسی در ارتش

طابُوق - آجر

طابِيَة - دژ ، قلعه‌ی نظامی ، سنگر

طابِيَّة - کلاه کشیش

طاجِن - تابه ، ماهی تابه

طارِئَة ج طَوارِئ - پیشامد غیر منتظره ، سانحه ، سکنه‌ی غیر بومی ، مهاجرین

طارَحَ - مشاعره کرد با

طارَدَ - تعقیب کرد ، تعاقب کرد

طارِف - چیز تازه ونو ، جدید

طازَج - تر وتازه (چون سبزیجات وغیر اینها)

طَأطَأ رأسَهُ - سر بزیر افکند

طاغِیَة - دیکتاتور ، ستمگر ، ظالم

طافِح - لبریز ، مالامال ، پر

طافِحٌ بِشْراً - لبریز از سرور وشادمانی ، دارای نشاط فراوان

اَلسَّمَكُ الطّافِي - ماهی که در آب مرده وروی آب افتاده باشد

طافِیَة - توده‌ی یخ شناور

طاقَة ج طاقات - نیرو ، قدرت ، دسته ، بسته

طاقَةٌ مِن الزُّهور - دسته گل

اَلطّاقَةُ الذَّرِیَّة - نیروی اتمی

اَلطّاقَةُ الکَهْرَبائِیَّة - نیروی برق

طالَ = اِسْتَطالَ

طالِبٌ ج طُلّاب ، طَلَبَة - دانش آموز ، دانشجو ، خواستار

طالِبَةٌ ج طالِبات - دانش آموز ، دانشجو (مؤنث)

طالَما - مادام ، تا وقتیکه ، از دیرباز

طالَما فَعَلَ کَذا - از دیرباز چنین میکرد

طاوِلَة ج طاوِلات (غ) - میز

کُرَةُ الطّاوِلَة - بازی پینگ پونگ

لُعْبَةُ الطّاوِلَة - بازی نرد

اَلطّاهِی ج طُهاة ، طُهِیّ - آشپز ، طباخ

طَبَّ - معالجه کرد ، طبابت کرد

کُلِّیَّةُ الطِّبّ - دانشکده پزشکی

اَلطِّبُّ الرُّوحِیّ اَوِ النَّفْسِیّ - روانپزشکی

اَلطِّبُّ الوِقائِی - طب پیشگیری از امراض

طَباشِیر - گچ که بصورت قلم درست کنند وبا آن روی تخته سیاه وغیره نویسند

دارُ الطِّباعَة - مطبعه ، چاپخانه

فَنُّ الطِّباعَة - صنعت چاپ

طَباق (غ) - تنباکو ، توتون

طَبَبَ = طَبَّ

طَبْشِیر = طَباشِیر

طَبْطابَة - راکت تنیس وغیر آن ، چوگان

طُبِعَ - چاپ شد ، چاپ شده

طُبِعَ عَلی ... - خوگرفت بر ... ، دارای طبع ... شد

طَبْعاً - البته

اَلطَّبْعَةُ الأُولی - چاپ اول : تمام کتابهائی که مثلا در وهله‌ی اول چاپ شود

نَفِدَتْ طَبْعَتُهُ - فلان کتاب که چاپ شده بود تمام شد (یعنی تماماً بفروش رسید)

طَبَّقَ - ...موقع اجرا گذاشت ، بكار بست ، بكار برد ، شامل بود یا شد ، وفـق داد ، كسی را متمایل به مسلك سیاسی خود كرد ، كسی را هم مرام خود كـرد ؛ افكار خـود را بكسی تحمیل كرد

طَبَقٌ - بسته (در گفتگـوی از اشیائی كه باز و بسته شود)

طَبَقٌ ج أَطْبَاقٌ - بشقاب ، سینی

طِبْقاً لِ ... - برطبقِ ... ، مطابقِ ...

عِلْمُ طَبَقَاتِ الأَرْضِ - زمین شناسی

طَبَنْجَةٌ ج طَبَنْجَاتٌ - طپانچه (یكنوع اسلحه)

طَبِيبُ الأَسْنَانِ - دندان پزشك

الطَّبِيبُ البَاطِنِيُّ - طبیب امراض داخلی

طَبِيبٌ بَيْطَرِيٌّ - دامپزشك

طَبِيبٌ شَرْعِيٌّ - پزشك قانونی

طَبِيبُ العَائِلَةِ - پزشك خانواده

طَبِيبٌ مُسَاعِدٌ - پزشكیار

الطَّبِيبُ المُشْرِفُ عَلَى العِلَاجِ - طبیب معالج

طَجَنَ - گوشت وغیره را در ماهی‌تابه سرخ كرد

طَرَّاحَةٌ - تشك ، دشك

طَرَّادٌ ج طَرَّادَاتٌ - رزم ناو

طَرَّارٌ - جیب بر

طِرَازٌ - مدل ، سیستم (در مورد اتومبیل وغیره) ، سبك ، اسلوب ، مد

طِرَازُ السَّيَّارَةِ - سیستم اتومبیل

سَيَّارَةٌ مِنْ أَحْدَثِ طِرَازٍ -- اتومبیل آخـرین سیستم

طَرْبُوشٌ ج طَرَابِيشُ - كـلاه سرخ مصری ، فینه

طُرْبِيدٌ (غ) - اژدر ، موشك زیر دریایی

طُرَّةٌ = طُغْرَاءُ

طُرَّةٌ أَمْ يَاظٌ ؟ - شیر یا خط (یكنوع قمار با پولهای سكه‌یی)

طُرْحِيَّةٌ - ورق كاغذ

طَرَقَ ، طَرَّقَ المَعْدِنَ - فلـز را چكش كاری كرد

طَرِيٌّ - تر وتازه

طَرِيدٌ - مطرود ، رانده ، دورانداخته ، دربدر ، آواره ، فراری ، گریخته

طَرِيدُ العَدَالَةِ - محروم ازحمایت قانون

طَرِيفٌ - تازه ، كمیاب ، جالب

طَرِيقٌ جَانِبِيٌّ - راه فرعی ، جاده فرعی

طَرِيقٌ مُعَبَّدٌ ج طُرُقٌ مُعَبَّدَةٌ - راه شوسه ، راه اسفالت شده ، راه سنگ فرش شده

طَرِيقَةٌ ج طَرَائِقُ - كیفیت ، روش ، اسلوب ، متد ، سیستم ، خط مشی

طَسٌّ ، طَسْتٌ ج أَطْسَاسٌ ، طُسُوتٌ - طشت ،

(برای شستن دست وغیره)

طَسْمَة (غ) - تکه چرم یا تسمه‌یی که برای تیز کردن تیغ بکار رود

طَشْت = طَسْت

طُعْم - واکسن ، مایه‌ی آبله

طَعَّمَ - واکسن زد ، مایه کوبی کرد

طُعِّمَ = تَطَعَّمَ

طَعَّمَ بلقاح الجُدَری - آبله کوبی کرد

طعّم الخشب - خاتم سازی کرد

طعّم الشجر - درخت را پیوند زد

طُعْم النبات - پیوند گیاه

الطُّعْم الواقی - واکسن پیشگیری از مرض

الطُّعون الانتخابیّة - اعتراضات انتخاباتی

طُغْراء ، طُغْری ج طُغْراءات ، طُغْریات - اسم و لقب پادشاه که در قدیم بخط پیچیده‌ی مخصوص بشکل مهر می‌نوشتند وروی فرمانها یا مسکوکات ترسیم میکردند مانند السلطان الاعدل الاعظم جلال الدین اکبرشاه غازی

طُغْرائیّ - طغرا نویس ، طغرا کش

طُغْمَة ج طُغْمات ، طُغَم - باند ، دسته ، حزب ، گروه هواخواهان یا طرفداران

طَفایة (ص) - دستگاه آتش نشانی

طَفَحَ = اَطْفَحَ

طَفْحان = طافِح

طَفْشانَة (ص) - افزار یا اسباب قفل گشایی

طَفَّلَ = تَطَفَّلَ

یوم الطِّفْل - روز کودک

طَقْس ج طُقُوس - آب و هوا ، وضع هوا ، مراسم دینی

طَقْس جَمیل - هوای خوش

الطَّقْس الدینیّ ج الطُّقوس الدینیّة - مراسم دینی ، آداب یا شعائر مذهبی

طقطوقة (ص) - زیر سیگاری

طَقْم (ص) - دست (مانند یك دست لباس وغیره)، سرویس (مانند سرویس چای خوری وغیره)

طقم اسْنان (ص) - یك دست دندان مصنوعی

طقم سُفْرة (ص) - لوازم سفره ، سرویس غذا خوری

طَقْم شای (ص) - لوازم یا سرویس چای خوری

طِلاء - اندود ، پوشش ، اندودن

طَلّاسة - تخته پاك کن (از لوازم مدرسه)

طَلَبَ الیهِ ان ... - از او خواست که . . . ، درخواست کرد که . . .

طَلَبَ یدها - از او (دختر) خواستگاری کرد

قدّم طَلَبًا الی - درخواست داد به کسی یا مؤسسه‌یی

طَلْحیّة ج طَلاحیّ - ورق کاغذ

طَلْق - طلق ، تلك ، درد زاییدن

هواء طَلْق - هوای آزاد

طلق ناری، طلقة ناریة - گلوله

طلل الدار - اطاق نشیمن

طلیان - مردم ایتالیا

بلاد الطلیان - کشور ایتالیا

طلیانی - منسوب بایتالیا، ایتالیائی، مربوط به نژاد، مذهب یا زبان ایتالیا

طماطم (غ) - گوجه فرنگی

طن ج اطنان - تن : وزنی معادل هزار کیلوگرم

طنبل - کودن، احمق، گران (یعنی کسی که رفتارش قابل تحمل نیست)

طنجرة ج طناجر - دیك، قابلمه، کماجدان

طنفسة، طنفسة، طنفسة ج طنافس - قالی، قالیچه

طواب - آجر پز، آجرساز

معرض الطوابع البریدیة - نمایشگاه تمبرهای پستی

هوایة جمع الطوابع - علاقه به جمع آوری تمبر

الطوابع القنصلیة - تمبرهـای دولتی که در سفارتخانه‌ها و کنسولگریها بکار رود

طوارئ - پیشامدهای ناگهان وغیر منتظره

حالة الطوارئ - (در ارتش) حالت آماده باش، وضع فوق العاده

طول الدهر - در طول روزگار

طواية (ص) - تابه، ماهی تابه

طوب - آجر

طوب الواجهات - آجرهائی که برای نمای عمارت بکار رود

طوربید (غ) = **طربید**

طوف ج اطواف - دیـوار، پلیس شبگرد، پلیس گشتی، مجموع تکه چوبهایی که بهم بسته روی آب اندازند وبر آن سوارشوند وبار بوسیله‌ی آن حمل کنند

طوق القمیص - یقه‌ی پیراهن

علی طول (ص) - همیشه، پیوسته، مستمراً، بدون وقفه

طوی - گرسنه شد، گرسنگی کشید

طوی - گرسنگی

طها - خوراك پخت، آشپزی کرد

طهایة - پخت وپز کردن، آشپزی کردن

طهر - ضد عفونی کرد، استرلیزه کرد

طهو = **طهایة**

طی هذا، طیه - جوفاً، لفاً، درجوف گذاشته، تلواً، همراه این نامه

طیار ج طیارون - خلبان

طیارة ج طیارات - هواپیما، بادبادك

طَیّان - ناوه کش

طَیِّب - خوب (تکیه کلام هنگام صحبت کردن)

طَیَّة - چین لباس وغیرآن ، تاه

طَیّر = اطار

طَیّر الطَّیّارة - بادبادك بهوا کرد

طَیَران - پرواز با هواپیما ، هوانوردی

الطَّیَران الحَربِیّ - هواپیمائی لشکری

مَصلحَة الطَّیَران - اداره‌ی هواپیمائی

الطَّیَران المَدَنِیّ - هواپیمائی کشوری

طَیِّع = طائع

المِرقَبُ الطَّیفِیّ - اسپکترسکپ : طیف نما ، دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور وتحقیق در طیف بکار رود

طِیلَة حَیاتِه - در طول زندگانیش

طَیلَسان ج طَیالِس ، طَیالِسَة - لباس مخصوص بزرگان ودانشمندان

((ظ))

ظاهِرُ البَلَد - حومه‌ی شهر

ظاهِرَة ج ظَواهِر - پدیده ، فنومِن

ظاهِرَة جَوِّیَّة - پدیده‌ی جوی

ظاهِرَة عِلمِیَّة او طَبیعِیَّة - پدیده‌های علمی یا طبیعی

الظّاهِرِیَّة - فِنومِنیسم : مکتب فلسفی که طرف‌داران آن فقط محسوسات را منبع علم و معرفت دانند

الطَّورُ الظُّرّانِیّ او الظِّرّیّ
العَصرُ الظُّرّانِیّ او الظِّرّیّ } - عصر حجر

ظَرف ج ظُرُوف - پاکت ، پوشش ، لفاف ، موقعیت ، وضع ، حالت ، چگونگی

ظَرَّف (ص) - چیزی را در لفاف پیچید ، پاکت کرد

الظُّرُوف الرّاهِنَة - اوضاع کنونی ، شرایط موجود

الظُّرُوف السِّیاسِیَّة - اوضاع سیاسی

الظُّرُوف المُلائِمَة - شرایط مناسب ، موقعیتهای مناسب

ظَفَر = اظفر

ظَلَّ یَکتُبُ - به نوشتن ادامه داد

ظَلامِیّ - کسیکه مخالف روشنفکری واصلاحات باشد ونخواهد توده‌ی مردم باسواد گردند ، تیره مغز ، کوتاه فکر

ظَلامِیَّة - تیره مغزی ، کوتاه فکری ، مخالفت با روشنفکری وباسوادشدن توده‌ها

ظُلَّة - سايبان ، چادری که جلو مغازه وغیر آن برای جلوگیری از حرارت آفتاب نصب کنند

ظَلَّلَ = اظَلَّ

بحر الظُّلُمات - اقيانوس اطلس

ظَواهِرُ الْحياة - پدیده‌های زندگی

ظَهَّرَ الصَّكَّ (ص) - چك را ظهر نویسی کرد ، جيرو کرد

ظَهَرَ علَى - فائق شد بر ، غالب آمد بر ، فتح کرد ، پیروز شد بر ، تسخیر کرد ، دست یافت بر

علَى ظَهْرِ القَلْبِ ، مِنْ ظَهْرِ القَلْبِ ، على ظَهْرِ اللِّسانِ - از بر ، از حفظ

ظَهْراً لِبطْنٍ - وارونه ، واژگون ، سر و ته ، (مجازاً) درهم برهم

((ع))

عائداً مِنْ ... - در مراجعت از (جائی)

مجرِمٌ عائِدٌ - مجرم حرفه‌یی

عائِلَة ج عائِلات - خانواده

عائِلِيّ - خانوادگی

الجوُّ العائِلِيّ ، الوَسَطُ العائِلِيّ - محيط خانوادگی

عائِمٌ - شناکننده ، جسم شناور

عاتِق ج عَواتِق ، عُتُق - کتف ، شانه ، دوش

اَخَذَ علَى عاتِقِهِ - بعهده گرفت ، بگردن گرفت ، مسئولیت (امری را) قبول کرد

اَلْقَى علَى عاتِقِهِ - اورا مسئول (کاری) کرد ، مسئولیت داد بکسی

حَظٌّ عاثِر - بختِ بد

عاجِلَة - قطار سریع السیر

عاجِنٌ - خمیرگیر

عادَ اَدْراجَه - بعقب بازگشت

عادَ علَى فُلانٍ بالشَّيْءِ - استفاده رساند بکسی ، سود یا منفعت داشت برای کسی

اِجْتِماع فوقَ الْعادَةِ - جلسه‌ی فوق العاده

الْعادَةُ السِّرِّيَّةُ الْقَبِيحَةُ - جلق (زدن) ، استمنا

الْعادَةُ الشَّهْرِيَّةُ (فی النِّساء) - عادت زنانگی ، رِگْل ، قاعدگی

عادِيّات - رسوم باستانی ، عتیقات

عاذَ = تعَوَّذَ

النَّشاطُ العارِمُ - فعالیت خستگی ناپذیر

شَعْر عارِيَة - کلاه گیس

عازِفٌ - نوازنده ، موسیقی دان

عازِل - (در فیزیك) عایق ، ضد هادی

عاشَ - زنده باد !

عاصِفَة ج عَواصِف - طوفان ، تند باد

عاصِفَة ثَلجِيَّة - بوران

عاصِمَة ج عَواصِم - پایتخت

عاطِفِيّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا عاطفه ، مربوط باحساسات

عاقَ = اَعاقَ

عاكَسَ - مخالفت کرد با ، تناقص یا تباین داشت با

عالٍ - (ص) - خیلی خوب ، عالی

عالَة - چتر بارانی ، بار ، سنگینی

عالَجَ - ترتیب کاری را فراهم ساخت ، بکاری پرداخت ، موضوعی را مورد بررسی قرار داد ، دست زد (بکاری)

عالَجَ الحَديدَ والفُولاذَ - آهن یا فولادرا آب داد

عالَجَ المَريضَ - بیماررا معالجه یا مداوا کرد

عالِم اَثَرِيّ - باستانشناس

عامٌ ج اَعْوام - سال

العامُ الدِّراسِيّ - سال تحصیلی

العامُ الفائت - سال گذشته

مُدِير عامّ - مدیر کل

صالِح العامّ - مصلحت عمومی

عامَّة الشَّعْب - تودهٔ مردم

عامِر - آباد

عامِل ج عُمّال - کارگر

عامِل ج عَوامِل - عامل ، باعث ، انگیزه

اللُّغَة العامِيَّة - زبان عامیانه ، زبان محاوره

عانِس - دختری که بزرگ شده وشوهر نکرده است

عاوَنَ = اَعانَ

عاهِر ، عاهِرَة ج عاهِرات - زن بدکار ، روسبی

عاهِل - پادشاه بزرک ، امپراطور ، شاهنشاه

عايَشَ - زندگی کرد با کسی

عِبْء ج اَعْباء - بار ، سنگینی ، مسئولیت

عَبء ج اَعْباء - شبیه ، نظیر ، قرین

عَبَأَ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، تعبیه کرد

عَبَأَ الجَيْشَ - ارتش را بسیج کرد ، تجهیز کرد

عَباءَة - عبا

عَباءَة عَسْكَرِيَّة - شنل نظامی

عَباءَة مَنْزِلِيَّة - روب دوشامبر ، لباس منزل

عُباب البَحْر - موج دریا

عَبّادُ الشَّمْس - گل آفتاب گردان

عِبادَةُ الماضِي - کهنه پرستی

عَبّار - معبر ، کسیکه تعبیر خواب گوید

عَباقِرَة - نوابغ

عَبَّدَ = اِسْتَعْبَدَ

عَبَّدَ الطَّريقَ - جاده را شوسه کرد ، اسفالت یا سنگ فرش کرد

عبر النهرِ اوِالشارِع - پهنای رود خانه یا خیابان ، از این طرف به آنطرف رود خانه یا خیابان

عبط = اِعتبط الامر

عبقریّ ج عباقِرة - نابغه ، ژنی

عبقرِيّة - نبوغ

عتاد ج اعتُد ، عتُد ، اعتِدة - وسائل ، لوازم جنگی ، ساز و برگ ، اسلحه

عتال - حمال ، باربر

عِتالَة - حمالی ، بار بری

عتبة ج عتب ، عتبات - آستانه‌ی در ، هر یك از پله های نردبان یا پلکان

عتلة - اهرم ، دیلم

عتلة (ص) - چرخ بار بری در ایستگاه راه‌آهن و غیره (برای حمل و نقل چمدانها واثاثه‌ی مسافران)

عتیق الطِراز - از مد افتاده ، دِمُده ، سیستم قدیمی و کهنه

عثّة ج عثّ ، عثث - بید (حشره یی که پارچه‌های پشمین ومانند آنرا تباه سازد)

عثر - لغزید ، افتاد ، سقوط کرد

عثر = اعثر

عثر علی - چیزی را کشف کرد ، یافت ، بدست آورد ، برخورد کرد به

عثر بِفُلان الزَّمن - روزگار با او ناسازگار بود یا شد

عثقول - خوشه‌ی موز

عجّ المکان ب ... - مکان پر بود یا شد از

عُجّة - املت (نوعی خوراك که با تخم مرغ و گوجه فرنگی تهیه کنند)

العجز فی المیزانِیّة - کسر بودجه

علی عجلٍ - بسرعت ، با شتاب ، با عجله

عُجلة - ما حضر ، آنچه از خوراك در خانه موجود باشد

عجلة - شتاب ، عجله ، سرعت

عجلة ج عجلات - چرخ ، درشکه ، گاری ، گردونه

عجلة الانقاذ - حلقه یا کمربند نجات

عجلة السیّارة - چرخ اتومبیل

عجلة القِیادة - فرمان یا رُل (در اتومبیل)

عجینة اسنان - خمیر دندان

عدّاء ج عدّاؤون - دونده

عدائیّ ، عدائِیّ - ظالمانه ، خصمانه ، خصومت آمیز

العمل العِدائیّ - رفتارخصمانه ، عمل خصومت آمیز

عدّاد ج عدّادات - کنتور (برای نمایاندن مصرف برق ، آب ، گاز وامثال اینها)

عَدّادُ السَّيّارَةِ - کیلومترشمار اتومبیل

عَدّادُ الکَهْرَباءِ اَوِالْماءِ اَوِالْغازِ - کنتور برق یا آب یا گاز

عِدَّة - عده‌یی ، تعدادی ، چند تا ، چند عدد

عِنْدَهُ عِدَّةٌ مِنَ الْکُتُبِ - او تعدادی کتاب دارد

العَدَدُ الْهائِلُ - تعداد زیاد یا هنگفت

عَدَسَة ، عَدَسِيَّة - شیشه‌ی عدسی که برای ساختن دوربین های عکاسی وغیر آن بکار رود

عَدَسَةُ الْمُصَوِّرِينَ - دوربین عکاسان

عَدَلَ ، عَدَّلَ = اَعْدَلَ

عِدْل ج عُدُول ، اَعْدال - شبیه ، نظیر ، قرین ، جوال ، یك لنگه بار

عَدَلَ عَنْ ... - منحرف شد از ، انصراف حاصل کرد از ، ترك کرد

عَدَّنَ - معدن کاری کرد ، کان کند ، معدن استخراج کرد

عَدْو - دویدن

عَدْوَى - واگیری مرض ، سرایت ناخوشی واگیردار

عَدْوَى وَبائِيَّة - سرایت بیماری بوسیله‌ی آب یا هوا

عَدِيد ، عَدِيدَة - متعدد ، زیاد ، بسیار ، بیشمار

عَدِيل - شبیه ، نظیر ، قرین

عَدِيل (ص) - باجناغ ، همریش

خالِعُ الْعِذارِ ، خَلِيعُ الْعِذارِ - افسار گسیخته ، بی بند و بار ، بی حیا ، بی شرم ، آدم هرزه و فاسد ، فاسق ، عیاش ، فاجر

عَذَّبَ الْمُتَّهَمَ - متهم را شکنجه کرد (برای اقرار گرفتن)

عَذَبَة ج عَذَبات - منگوله ، شرابه

عَذَرَ = اَعْذَرَ

عُذْراوِيَّة ، عُذْرَة - باکره بودن ، بکارت

عَذْراء - باکره ، پاك ، بکر ، دست نخورده ، پاکدامن ، عفیف

الشِّعْرُ الْعُذْرِيّ - یك نوع غزل در زبان عربی منسوب بطایفه‌ی «بنی عُذْرَة»

الْهَوَى الْعُذْرِيّ - عشق پاك ، عشق افلاطونی

عَرّاب - پدر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرّابَة - مادر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرادَة ج عَرادات - یك نوع سلاح قدیمی که بوسیله‌ی آن سنگ پرتاب میکردند ، منجنیق ، زغال دودی

عَرّاف - فالگیر ، طالع بین

عِرافَة - فالگیری ، طالع بینی ، شغل وعمل فالگیر

عَراقِيل - موانع ، محظورات ، مشکلات

سِباقُ الْعَراقِيلِ - مسابقه دو با پرش از موانع

وَضْعُ الْعَراقِيلِ - ایجاد موانع ومشکلات

عِراكٌ - مبارزه ، جنگ ، دعوا

عَرَّبَ - بیعانه داد

عَرَّبَ الجُمْلةَ - جمله را ترکیب کرد (دراصطلاح دستور زبان)

عَرَّبَ عَنْ حاجَتِهِ - مقصود خودرا بیان کرد

عَرَّبَ الكِتابَ - کتاب را بعربی ترجمه کرد ، تعریب کرد

عَرَّبَ اللَّفْظَ الأعْجَمِيَّ - کلمه غیر عربی را معرّب کرد (مانند کلمهٔ ابریشم)

عَرَبَةٌ ج عَرَبات - نهری که در آن آب بشدت جاری باشد ، درشکه ، کالسکه ، گاری ، واگن ترامُوای یا قطار ، وسیلهٔ نقلیه ، چرخ

عَرَبةُ الأطْفال - درشکهٔ بچگانه

عَرَبةُ سِكَّةِ الحَديد (لِلرُّكّاب) - واگن مسافری (در راه آهن)

عَرَبةُ شَحْنٍ مُغَطّاة - کامیون باری سر پوشیده

عَرَبةُ مُسْتَشْفىً - آمبولانس

عَرَبةُ نَقْلِ البَضائِع - واگن باری (در راه آهن) ، گاری دستی برای حمل و نقل کالا

عَرَبةُ نَقْلِ المَوْتى - نعش کش

عَرَبةُ يَدٍ - گاری دستی

عَرَبةُ يَدٍ بِعَجَلةٍ واحِدةٍ - فرقان ، زنبیل خاک کشی که دارای یك چرخ باشد

عَرَبَجِيّ (ص) - سورچی ، درشکه چی ، گاری چی

عَرْبَدَ - نزاع کرد ، دعوا کرد ، بد خلقی کرد ، آشوب کرد ، بلوا راه انداخت ، فتنه بپاکرد

عَرْبَدة - آشوب ، اغتشاش ، بلوا ، فتنه

عَرْبَنَ - بیعانه داد

عُرْبُون ، عَرَبُون ج عَرابين - بیعانه

الجامِعةُ العَرَبِيَّةُ - اتحادیهٔ اعراب

اللُّغةُ العَرَبِيَّة - زبان عربی

عِرْبِيد - فتنه جو ، آشوب طلب ، بلواکن ، اخلالگر

عُرْس - عروسی

وَلِيمةُ العُرْس - جشن عروسی

عَرْش ج عُرُوش - تخت سلطنت

عَرْصةُ الدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

عَرْض ج عُرُوض - درخواست ، تقاضا ، پیشنهاد ، رژه ، سان

عَرَضَ - در معرض تماشا یا نمایش گذاشت ، درخواست کرد یا داد ، تقاضا کرد ، تقدیم داشت

العَرْضُ وَالطَّلَب - عرضه و تقاضا

صالةُ العَرْضِ - سالن نمایشگاه

عَرَضَ الجُنْد - از لشکر یا سربازان سان دید

عَرَضَ رَأْياً - پیشنهاد کرد

العَرْضُ العَسْكَرِيّ - رژهٔ نظامی

عَرْضُ الفِلْم - بمعرض نمایش گذاشتن فیلم

عَرَضَ القَضِيَّةَ عَلى المَحْكَمَةِ - عرضحال به دادگاه داد

عَرَضَ المَتاعَ لِلبَيْعِ - کالارا در معرض فروش گذاشت

عُرْضَةٌ لِ ... - درمعرضِ ... ، دستخوشِ ...

عَرْعَرَة ج عَراعِر -- درِ شیشه ، بطری ، تنگ وامثال اینها

عَرْف - بوی خوش

عُرِفَ بِ ... - معروف شد به ، شناخته شد به

عَرَّفَه بِصَدِيقِه - اورا بدوست خود معرفی کرد

حُكْم عُرْفِيّ ج أَحْكام عُرْفِيَّة- حکومت نظامی

مَحْكَمَة عُرْفِيَّة - دادگاه نظامی

عَرَق ، عَرَقَة - رجِ آجر یا سنگ که درساختمان بکار رود

عَرْقَلَة ج عَراقِيل - مانع ، محظور ، اشکال

عَرَقِيَّة - عرقچین

عُرُوبَة - ملیت عربی ، دارای ملیت عربی بودن

عُرْوَةُ الزِّرّ - مادگی،جای دکمه درکت ، پیراهن وامثال اینها

عَرُوس ج عَرائِس - عروس

عَرُوسَة - عروسك

العُرُوضُ المُغْرِيَة - پیشنهادهای فریبنده

عُرًى ، عُرًى = عُرْوَةُ الزِّرِّ

عَرِيس ج عِرْسان - داماد

عَرِيف ج عُرَفاء - خلیفه در مکتبهای قدیم ، مبصر کلاس ، کمك معلم ، راهنما ، معلم ، (در ارتش) ، گروهبان ، سرجوخه

عَرِيف ثانِي - گروهبان ۲

عَرِيف ثالِث - گروهبان ۳

عِزُّ الشِّتاء (ص) - بحبوحه‌ی سرمای زمستان ، چله‌ی زمستان

عِزُّ الصَّيْف (ص) - بحبوحه‌ی گرمای تابستان ، چله‌ی تابستان

فِي عِزِّ المَعْرَكَةِ (ص) - درگیرودار جنگ

عَزاء - تسلیت ، دلداری

عَزَّى المُصابَ أَوْ أَهْلَ المُتَوَفّى - تسلیت گفت (به شخص مصیبت زده یا بخانواده‌ی متوفی)

عِزال (ص) - جابجا شدن ، نقل مکان

عِزْبَة (ص) - مزرعه ، صحرا ، کشتزار

صاحِبُ العِزَّة - جناب (عنوان بزرگان)

عَزَّزَ - تقویت کرد ، نیرومند ساخت

عَزَّزَ الحامِيَةَ - پادگان یا ساخلورا تقویت کرد

عَزَفَ عَلى آلَةِ طَرَبٍ - ساز نواخت، نوازندگی کرد

العَزْفُ المُنْفَرِد - ساز سلو

عَزَمَ الأَمْرَ أَوْ عَلَيْهِ - تصمیم گرفت بر (انجام کاری)

عُزُوفٌ عَنْ ... - بی میل یا روگردان از ...

عُزُومَة (ص) - دعوت بمهمانی ، وعده خواهی

عَسّالَة - کندوی عسل

عَسْكَرُ الْجُنْدِ - سربازان اردو زدند

عَسْكَرِيّ - نظامی ، مربوط بارتش یا سربازی

حاكِمٌ عَسْكَرِيّ - فرماندار نظامی

مَجْلِسٌ عَسْكَرِيّ - دادگاه نظامی

نِظامٌ عَسْكَرِيّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی

القِيادَةُ الْعَسْكَرِيَّة - فرماندهی نظامی

عُشّ ج أَعْشاش - لانه ، آشیانه‌ی پرندگان

عِشْ وَعَيِّشْ ! - زندگی کن وبگذار زندگی کنند (یعنی پیوسته بطریق مسالمت آمیز با مردم رفتار کن)

عَشاء - شام (غذائی که شب هنگام تناول کنند)

مادُبَةُ عَشاء - مهمانی بشام

عَشّي (ص ، س) - آشپز ، طباخ

عَشِيَّةَ أَمْسِ - دیشب

عَشِيق - معشوق ، دلارام

عَشِيقَة - معشوقه ، دلارام

عِصابَة ج عِصابات - باند ، دسته ، گروه ، جمعیت ، پیشانی بند ، باند یاپارچه که بدان زخم بندند

حَرْبُ الْعِصابات - جنگ پارتیزانی

عَصّارَة - آب میوه گیری

عِصام - بند شلوار

عِصامِيّ - خود ساخته

كُنْ عِصامِيًّا وَلا تَكُنْ عِظامِيًّا - خودساخته باش و باستخوانهای اجداد افتخارمکن

عُصْبَةُ الأُمَمِ - مجمع اتفاق ملل

العَصْرُ الذَّهَبِيّ - عصر طلائی

عَصْرُ الْفَضاء - دوره‌ی تسخیر فضا ، دوره‌ی پرتاب موشك وسفینه‌های کیهانی

عَصْرِيّ - مُدرن ، جدید ، تازه ، نو ، مُد

عَصْرِيَّة - مُد پرستی ، تجدد ، عصرانه ، دید و بازدید که هنگام عصر انجام گیرد ، جلسه یی که برای سرگرمی و وقت گذرانی هنگام عصرترتیب دهند

صاحِبَةُ الْعِصْمَة - سرکار خانم (عنوان زنان محترمه ومجلله)

العُصُورُ الخالِيَة - دوران ماقبل‌تاریخ ، ادوار گذشته

وَقْتٌ عَصِيب - وقت یا موقعیت بحرانی

يَوْمٌ عَصِيب - روز بسیارگرم

عَضَلَة - عضله

عَضَلِيّ - مربوط به عضله ، عضله‌یی

عُضْوِيّ - (درشیمی) آلی ، مربوط به اندام ، دارای اجزاء یا اعضای لازم

المَوادُّ العُضْوِيَّة - (در شیمی) اجسام آلی

عَطاء ج عَطاءات - پیشنهاد مناقصه ، مزایده ومانند اینها

عِطاف - پالتو

عَطْفَة (ص) - کوچه

عُطْلَة - بیکاری ، موقع بیکاری ، تعطیلات مدارس وغیر اینها

عَطَّلَه عَنِ العَمَلِ - اورا ازکار انداخت

عُطْلَة مَدْرَسِيَّة - تعطیلات مدارس

هَيْكَل عَظْمِيّ - اسکلت آدمی

عَفارِم ! - آفرین ، احسنت

عِفْرِيت (فی ورق اللعب) - ژوکر (در ورق بازی)

عِفْرِيتَة رَفْع - جك : اهرم مانندی که برای بالا بردن ونگاهداشتن اتومبیل وغیره بکاررود

عَفْش (ص) - اثاثیه‌ی خانه یا مسافر

عَفْوًا ! - ببخشید ! معذرت میخواهم

عَفْوًا - اتفاقی ، تصادفی ، خود بخود ، بی‌اختیار ، همینطوری ، بدون محرك ، بدون قصد

عَفَوِيَّة - انجام دادن کاری بدون داشتن محرك یا قصد

عِقابِيّ - کیفری ، جزائی

عَقّار ج عَقاقِير - دارو ، داروی گیاهی قدیمی

عُقْب البُنْدُقِيَّة - قنداق تفنگ

عُقْب دَفْتَرِ الوُصُولات - سوش ، ته قبض

عُقْب السِّيجارَة (ص) ته سیگار

عَقَّبَ عَلَى الحَدِيثِ اَوِ الكَلام - گفته‌ی بی را مورد تفسیر قرارداد

عَقَّبَ عَلَيه - انتقاد کرد از ، عیبجوئی کرد از ، سرزنش کرد

عَقَبات كَأْداء - موانع سخت یا طاقت فرسا

العَقَبات المالِيَّة - موانع یا مشکلات مالی

عَقَبَة ج عَقَبات - مانع ، مشکل ، محظور ، گردنه‌ی کوه

عَقْدُ الأَلْوِيَة لِأُمَراءِ البَحْرِ عَلَى الطَّرّادات - دریا سالاران را به فرماندهی رزم ناوها بر-گزیدن

عَقَدَ اِجْتِماعًا ، عَقَدَ جَلْسَةً - جلسه‌تشکیل داد

عَقَدَ لَه عَلَى الجَيْشِ - اورافرمانده ارتش کرد

عُقْدَة الرِّوايَة - انتریك داستان ، نقطه‌ی حساس داستان ، وقایع گوناگون که گره یك نمایشنامه یا یك قطعه را تشکیل دهد بطوریکه بیننده را جلب کرده احساسات را دراو تحریك کند

عُقْدَة نَفْسِيَّة - عقده‌ی روحی

عَقْلِيَّة - تعقل ، تفکر ، روحیه ، قوه‌ی فکر ، ذهن

عَقَمَ - ضد عفونی کرد ، استرلیزه کرد

عَقِم ، عُقْم = اَعْقَم

كاتب العقود الرسمية - سردفتر اسناد رسمی

عقيد - (در ارتش) سرهنك ۲

عقيرة - صدا ، صوت ، صدای آوازخوان یا گریه کننده یا خواننده

رفع عقيرته - صدای خودرا بلند کرد

عقيصة ج عقائص ، عقاص = ضفيرة

عقيلة ج عقيلات ، عقائل - بانو ، همسر ، زوجه

عكر الماء - آب گل آلود شد

عكّر الماء - آب را گل آلود کرد

عكس النور وغيره - نوروغیرآنرا منعکس کرد

على اثر - بدنبال ...

على التو - فوراً ، بدون درنك

على علاته - آنگونه که هست ، کماهو

على غرار ... - مانند ...

على وشك - در حدود ، تقریباً ، نزدیك به

علاج - معالجه ، مداوا ، بهبودی از مرض

العلاقات الدبلوماسية او السياسية - روابط دیپلماتیك ، روابط سیاسی

العلاقات العسكرية - روابط نظامی

العلاقات الودية - روابط دوستانه

علاقة ج علاقات - رابطه ، پیوند ، ارتباط

علاقة الثياب - چوب لباس

علاقة غرامية - رابطهٔ عشقی

علّاك - آدامس فروش

علامة ج علامات - نمره (که معلم به درس شاگردان دهد)

علاوة راتب ، علاوة ماهية - اضافه حقوق

علاوة على ... - بعلاوه ، ازاین گذشته

علّب - کنسروسازی کرد ، درقوطی‌های سر بسته خوراك تعبیه کرد

علبة ج علب - قوطی حلبی وغیره

علبة سجاير - قوطی سیگار

علبة كبريت - قوطی کبریت

علبة نشوق - انفیه دان

علّق - تفسیر کرد ، شرح داد(درموارداخباروغیره)

علّق اهمية على - اهمیت داد به ، چیزی را مهم جلوه داد

علك - آدامس ، قندران که آنرا بجوند

علّل النفس ب ... - انتظار (چیزی را) کشید

علم اعضاء البدن - مورفولوژی: شکل‌شناسی(در مورداعضای جانوران) ، بررسی اعضای جانوران از نظر شکلی

علم التعدين - معدن شناسی

علم النفس - روانشناسی

علم وظائف البدن - فیزیولوژی، علم وظائف الاعضاء

علم الهدنة - پرچم متارکه‌ی جنگ

عَلمانيّ - غیر روحانی، غیر منتسب به دستگاه کشیشی ومذهبی، غیر وابسته بروحانیت وکلیسا

الجامعة العلمانيّة - دانشگاهی که وابسته به روحانیت نیست

عُنوان الخِطاب - آدرس نامه

عَنوَن الخِطاب - روی نامه آدرس نوشت

عليّ دراهم - من قرض دارم، من پول بدهکارم

عليك ان ... - شما باید که ...

العمى اللونيّ - کوررنگی

العمى الليليّ - شبکوری

عِمادة الكلّيّة - ریاست دانشکده

عَمارة، عمارة بحريّة - ناوگان

صِناعة العِمارة - معماری، آرشیتکتور

عِمالة - حق العمل کاری، دستمزد، حق العمل

عِمر - روسری (که زنان سروا بدان پوشند)

كم عمرك ؟ - شما چند سال دارید ؟

عَمِل بِ ... - برطبق ... عمل کرد

عَمِل على ... - تأثیر کرد رویِ ...، نافع یا کارگر یا موثر واقع شد رویِ ... (درگفتگوی ازدارو وغیره)

عمل حكوميّ - کار دولتی

رجل العمل ج رِجال الأعمال - سوداگر، تاجر، معامله‌گر، کسیکه بامور تجارت پردازد

عُملة ج عُمْلات - پول رایج

عُملة زائفة - پول تقلبی

العُملة الصَّعبة - ارز

عُملة ورقيّة - اسکناس

عَمليّة جِراحيّة - عمل جراحی

عمّم كتابا - بخشنامه کرد

عمود الصَّحيفة - ستون روزنامه

عُمولة - حق العمل کاری

طاعة عمياء - اطاعت کورکورانه

عميد الكلّيّة او الجامعة - رئیس دانشکده یا دانشگاه

عَميل ج عُملاء - نماینده‌ی تجارتی، عامل، طرف معامله، مشتری

عميل الاستعمار - عامل امپریالیزم

العِناديّ - ایدئالیست

عِناديّة - ایدئالیسم

عناصر هدّامة - عناصر خرابکار یا اخلالگر

العِناية بالمواشي - دام داری

عِندئذ - سپس، در آن هنگام

عِندك ! - ایست !

عِندما - هنگامیکه، وقتیکه، هروقت که

عِنْدِي - من دارم

عِنْدِي - بعقیده‌ی من

عِنْدِي كِتَابٌ - من یك كتاب دارم

عُنْزُوقَة = اُرْجُوحَة

عُنْصُر ج عَنَاصِر - نژاد

عِيدُ العُنْصَرَة - (نزد مسیحیان) : عید حلول روح القدس بر شاگـردان حضرت عیسی (نزد یهودیان) : عید نـزول شریعت مـوسی در کوه سینا

عُنْصُرِيّ - نژادی ، مربوط به نژاد

عُنْصُرِيَّة - راسیسم : تعصب نژادی

عُنْقُود عِنَبٍ - خوشه‌ی انگور

عُنْوَان ج عَنَاوِين - آدرس ، نشانی ، تیتر ، عنوان

عُنِيَ بـ ... - اهتمام داشت در ... ، دخالت یا شرکت داشت در ... ، مربوط بود یا شد به ...

عَوَارِيَّة - (در اصطلاح تجارت) کالایی که آب دریا دیـده و در نتیجه بهـای آن نقصان یافته باشد

عَوَاطِفِيّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا عاطفه ، حساس ، دارای احساسات یا عـواطف رقیق

عَوَّامَة - انبان شناور (برای نجات غـریق) ، گویه‌ی شناور برای نشان دادن جاهای خطرناك در دریا

عُودُ الثِّقَاب - کبریت

عُودُ المِشْنَق - چوبه‌ی دار

عَوَّذ = أَعَاذَ

عِوَضُ الكِتَاب - نسخه بدل کتاب

عَوَّق = أَعَاقَ

عَوْم - شناگری

لِبَاسُ العَوْم - لباس شنا (چون مایو وغیره)

عَوَّمَ السَّفِينَةَ - کشتی را بآب انداخت

عَوَّنَ = أَعَانَ عَلَى

عَوْن فَنِّي أَوْمَالِيّ - کمك فنی یا کمك مالی

عُوَيْسَة ، عُوَيْسِيَّة - چاقوی کوچك جیبی

عُوَيْنَات (ص) - عینك

عَهْد - فرمان (که پادشاهان وامرا برای کار - گزاران خود نویسند)

العَهْدُ المُبَاد - دوره یا عصری که منقرض شده باشد

عَهِيد - هم پیمان ، متحد

عِيَادَة - مطب دکتر ، کلینیك ، دیدن کردن دکتر از بیمار

عِيَادَةُ الوِلَادَة - زایشگاه

عِيَار - میزان ، مقیاس ، معیار ، نمونه ، استاندارد ، واحد

عِيَارُ البُنْدُقِيَّة أَوِ المِدْفَع - دهنـه‌ی تفنگ یا

توپ ، کالیبر ، فشنگ خور

عَیّار - جرّثقیل

عِیارٌ نارِیّ - گلوله

عَیّاش - نان فروش ، نانوا

عَیّان (ص) - مریض ، بیمار ، ناخوش

عَیان - خسته

عَیْبة - چمدان ، ساك ، کیف بزرك

عِیدٌ وَطَنِیّ - عید ملی

عَیَشَ = اَعاش

عَیْش (ص) - نان

عِیشَة وادِعَة - زندگی آرام وبی سروصدا

عَیْنٌ ج اَعْیان - سناتور

عَیْنٌ عَسَلِیَّة - چشم میشی رنگ

عَیَّنَه فی مَنْصِبِ کَذا - او را بفلان منصب یا پست انتصاب کرد

عَیِّنَة - نمونه ، مسطوره

((غ))

غائِب عَنِ الوَعْی - از خود بیخود یا بیخبر ، بیهوش

غابَة ج غابات - جنگل ، بیشه

غادَة ج غادات - بانوی جوان وخوشگل ونازك بدن ، دوشیزه یا زن زیبا

غادَرَ طَهْران اِلی بَغْداد - تهران را بسوی بغداد ترك کرد

غارَ عَلی - حسد یا رشك برد بر

الغاراتُ اللَّیْلِیَّة - شبیخون ، حمله‌های شبانه

غارَة ج غارات - حمله ، یورش ، هجوم

غارَة جَوِّیَّة - حمله‌ی هوائی

غاز ج غازات (غ) - گاز ، بخار ، نفت

غاز سامّ - گاز مسموم

الغازُ المُخَنِّق - گاز خفه کن

الغازُ المُسِیلُ لِلدُّموع ج الغازاتُ المُسِیلَة لِلدُّموع - گاز اشك آور

مِقْیاسُ ضَغْطِ الغازاتِ وَالاَبْخِرَة وَالسَّوائِل - آلت سنجش فشار گاز ، بخار و مایعات

قِناعُ الغازاتِ السّامَّة - ماسك ضد گاز

ماءٌ غازِیّ - آب گازدار

غاسُول - صابون ، هرچیز که با آن شویند

غال - قفل ، قفل مخصوص پشت در خانه

غالِط - کسیکه درخطا واشتباه باشد

غامَرَ - خودرا بخطر افکند ، مخاطره کرد

غامِق - رنگ سیر ، رنگ تیره (چنانکه گویند سبز سیر وغیره)

اَزْرَق غامِق - آبی سیر ، رنگ سرمه‌یی ، آبی تیره

غانِیَة ج غانیات - زن زیبا وخوشگل

غاوی (ص) - (در ترکیب) باز (چون گلباز ، تمبر باز وغیره) ، آماتور : کسیکه هنر یا کاری را فقط بخاطر ذوق وعلاقه انجام دهد نه بخاطر استفاده‌ی مادی

لِغایَة ... - تا حدِ ... ، تا حدودِ ...

لِلْغایَة - خیلی ، بینهایت ، بسیار

غِبّ - نتیجه‌ی کار ، عاقبت کار

غِبَّ ... - پس از... ، بعد از...

غِبّ - خلیج کوچك

غِبّ - یك روز در میان بدیدن یا ملاقات آمد

زارَهُ غِبًّا - دیر دیر اورا ملاقات کرد

لاغُبار عَلَیْه - بی عیب ، بی نقص ، بی خطا ، بی تقصیر ، بی گناه

غَبَرَ = اِغْبَرَّ

غِبْطَه - جناب (عنوان کشیشان بزرك مسیحی)

غَبیب - مانده ، بیات ، (در گفتگوی از گوشت ، نان وغیره)

غَجَرِیّ (ص) - کولی

غَدا - شد ، گردید (از افعال ناقصه)

غَداء - صبحانه ، نهار

غَدّیٰ - صبحانه یا نهارداد بکسی

غَدّارَة - قداره ، طپانچه (یك نوع سلاح)

غَدّان - چوب لباس

غُدَد مُفْرِزَة - غده‌های ترشح کننده در بدن

غَدْوَة (ص) - نهار (غذائی که هنگام ظهر خورند)

غَذّیٰ = تَغَذّیٰ

تَدْبیر غِذائی - رژیم غذائی

غَرا ، غَرّیٰ - (چیزی را) با چسب یا سریشم چسبانید

غِراء - چسب ، سریشم

غُراب - کشتی بادی قدیمی

عَلیٰ غِرار - باشتاب ، با عجله ، شتابان

غِرارَة - جوال

غَرارَة - سادگی ، ناآزمودگی ، بی تجربگی

غَرام - عشق

الْغَراماتیق ، الْغَراماطیق (غ) - گرامر ، دستور زبان ، کتاب دستور زبان

غَرانیت (غ) - گرانیت ، سنگ خارا

عَلیٰ غِرَّة - بی خبر ، ناگهان ، غفلةً ، بطور غیر مترقبه

غَرِدَ ، غَرَّدَ = اِغْرَدَّ

غُرْزَة - (درخیاطی) کوك ، بخیه

غُرْش ، غِرْش ج غُروش (غ) - واحد پول خرد

غُرْفَة ج غُرَف - اطاق

غُرْفَةُ الاِسْتِقْبال - اطاق پذیرایی

غُرْفَةُ الغَسِيل - رختشوی خانه

لاغَرْوَ، لاغَرْوِيَ - عجب نیست، شگفتی ندارد

غِرِّيد - پرنده‌ی آوازخوان، چهچه زننده

غَرِيسَة - قلمه، نهال

غَرِيض - تازه، تروتازه (در گفتگوی از گوشت، نان، سبزی وغیره)، ضد بیات

مَصْنَع الغَزْل - کارخانه‌ی ریسندگی

الاَشْعارُ الغَزَلِيَّة - اشعار عاشقانه

غَسَّالَة - رخت شوی (مؤنث)

غَسِيل - لباس‌شستنی (چون پیراهن، زیرپیراهنی، پیژاما وغیره)

مَكَنَة غَسِيل - ماشین رخت شویی یا لباسشویی

غَشِيم - ناآزموده، بی‌تجربه، سنگ نتراشیده

غَصْباً عَن ... - باوجود ...، علی رغمِ ...

بِغَضِّ النَّظَرِ عَن ... - صرف نظر از ...

غَضارَة - بشقاب بزرگ توگود، مهره‌های سبز یا آبی رنگ سفالین که برای دفع چشم زخم با خود دارند

غَضاضَة - عیب، ننگ، طراوت، خرمی

فِي غُضُونِ ... - در اثناء ...، در طيِ ... در خلال ...

غِطاء ج اَغْطِيَة - پرده، پوشش از هر نوع

غِطاءُ الآنِيَة اوِالاَوْعِيَة - درِ قوطی، جعبه، ظرف وامثال اینها

غِطاءُ السَّرِير - ملافه، شمد، چادرشب

غِطاءُ المائِدَة - رومیزی

غَطّاس - غواص

غَفّارَة = حَبْرِيَّة

غُفْل - بدون علامت، بی نشان، سفید (یعنی جای خالی از نوشته)، بی اصل ونسب، خام، نساخته (درگفتگوی از فلزات)

عَلَى غَفْلَةٍ = عَلَى غِرَّةٍ

غَلَى، غَلِيَ = اَغْلَى

غَلاءُ الاَسْعار - گرانی نرخها

غَلْطان (ص) = غالِط

غِلاف ج اَغْلِفَة - پاکت

غِلالَة - لباس زیر، زیرپوش

غَلّايَة - کتری، ظرفی که در آن آب جوشانند

غَلْغَل = تَغَلْغَلَ فِي

غَلِيلِيُو (غ) - گالیله (نام دانشمند هیئت دان ایتالیائی)

الغَلِينَة - (در اصطلاح ملوانان) آرامش دریا

غَلْيُون (غ) - پیپ، یك جور کشتی بادبان دار

غَمّاز السِّلاحِ النّارِيّ - ماشه‌ی تفنك وجز آن

غُمْنَة - پودر که برای زینت وآرایش به صورت مالند

غَنْدور (ص) - شیك پوش

غَنْدول (غ) - نوعی قایق ونیزی

غَوِیّ = أَغْوِیٰ

غَوّاصَة ج غَوّاصات - زیر دریایی ، تحت - البحری ، ناوشکن

أَلْغَوْث ! - کمك ! ، بفریاد برسید !

وِکالَة غَوْثِ اللّاجِئِین - آژانس کمك به آوارگان

حُوکِمَ غِیابِیاً - غیاباً محاکمه شد

قِطَع أَوْ أَجْزاء غِیار - وسائل یا لوازم یدکی

غَیْباً - از بر ، ازحفظ

غِیَّة - گمراهی ، خطا ، گناه

غَیْرِیَّة - آلترو ییسم : نوع پرستی ، نوع دوستی

غَیْضَة ج غِیاض - جنگل ، بیشه ، درخت زار

غَیْط - مزرعه ، کشتزار ، جالیز ، بوستان

((ف))

فِئَة ج فِئات - طبقه ، گروه ، دسته ، جمعیت ، طایفه ، جماعت

فاتَتْهُ الفُرْصَةُ - فرصت را ازدست داد

فاتِح - رنگ باز یا روشن ، ضد رنگ سیر

أَخْضَر فاتِح - سبز باز یا روشن

فاتِر - نیم گرم ، ولرم

فاتِك - قاتل ، آدم کش

فاتُور ، فاتُورَة (ص) - صورت حساب ، صورت خرید ؛ سیاهه ، نمونه ، مسطوره

فاتُورَة ج فَواتِیر - کاتانوك ، بارنامه

فاتَهُ أَنْ یَذْکُر - فراموش کرد بگوید یا تذکر دهد

فاتَهُ القِطار - بقطار نرسید ، قطار اورا جا - گذاشت ، قطاررا از دست داد

فاتِیکان (غ) - واتیکان (مقر پاپ درایتالیا)

فاجِعَة ج فَواجِع - نمایش درام

فاخُورَه - کوزه گرخانه ، کارخانه‌ی کوزه گری

فاخُورِیّ (س) = فَخّارِیّ

خَسارَة فادِحَة - زیان فوق‌العاده سنگین

فادِن ج فَوادِن - شاقول

فارَ فائِرُه - بسیار عصبانی شد ، ازجا دررفت ، آتشی شد

أَللُّغَة الفارِسِیَّة - زبان فارسی

فارِع ، فارِعُ الطُّول - بلند قامت ، بلند بالا

کَلامٌ فارِغ - سخن پوچ ، بیهوده

فازَ - غلبه کرد ، پیروزشد

فازَ بِ ... - (چیزی‌را) بدست آورد

فازَ علی - شکست داد ، مغلوب کرد

فازَ مِنْ ... - گریخت از ، فرار کرد از

فاشِستِی (غ) - فاشیست ، هـوا خـواه شیوهٔ فاشیزم

فاشِل - شکست خورده

اَلسِّیاسَةُ الْفاشِلَة - سیاست شکست خـورده ، سیاستی که با شکست مواجه شده باشد

اَلمؤآمَرة الْفاشِلَة - توطئه‌ی شکست خورده یا خنثی ، توطئه‌یی که بثمر نرسیده باشد

فاشِیّ (غ) - فاشیست ، مربوط به فاشیزم

فاشِیَّة (غ) - فاشیسم ، فاشیزم

فاصِلَة - ویرگول بدین شکل (،)

فاصُولیا ، فاصُولِیَة (غ) - لوبیا ، لوبیا سبز

فاصَلَه فِی السِّعْرِ - در باره نرخ چیزی با کسی چانه زد

فاضٍ (اَلْفاضِی) (ص) - تهی، خالی (در گفتگوی از مکان ، جا) ، فـرصت دار ، فارغ ، بیکار (در گفتگوی از شخص)

فاعِلِیَّة - تأثیر

اَلْفاکِهانِیّ - میوه فروش

فانِلَّة (غ) - زیرپوش ، زیر پیراهن وغیره

فانُوس السَّیّارَةِ الْاَمامِیّ - چراغ جلو اتومبیل

فانوس السَّیّارَةِ الْخَلْفِیّ - چراغ عقب اتومبیل

فاورِیْقَه (غ) - کارخانه ، فابریک

فاوَضَ فِی الْاَمْرِ - با کسی درباره امری گفتگو کرد

فایِظ (ص) - ربا ، تنزیل ، سود پول

فایِظجِیّ (ص) - رباخوار

فِبْرایِر (غ) - فوریه : ماه دوم میلادی

فَبْرِیقَة = فاوریقة

فِبِّیَة - سگک کمربند وغیره ، قزن قفلی

فَتَّ وَرَقَ اللَّعْبِ - ورقِ بازی را برزد

فَتًی ج فِتْیان - جوان ، پسر

فَتاة ج فَتَیات - دختر ، دوشیزه

فَتّاحَة - آلتی که با آن درِ قوطی یا بطری وغیره را باز کنند

فَتَّة (ص) - نانِ تریدکرده ، نان که در آبگوشت وغیره تلیت کرده باشند

فَتَحَ - بازکرد ، آغاز کـرد ، گشود ، افتتاح کرد ، تأسیس کرد ، بنیان نهاد

فتح البَخْتِ - فالگیری کردن ، طالع دیدن

فتح البِلاد - کشورگیری

فَتَحَ الحَنَفِیَّة - شیرآب را بازکرد

فَتَحَ الْقَناة - کانال حفر کرد ، کانال کند

فَتَحَ الْمَکانَ (بِاحْتِفالٍ) - جایی را رسماً افتتاح کرد ، رسماً گشود

فَتَحَ النُّور الْکَهْرَبِیّ - سویچ چراغ را باز کرد (یعنی چراغ برق را روشن کرد)

فَتَخَة ج فَتَخ ، فَتَخات ـ حلقه‌ی بدون نگین که در انگشت کنند

فِتْرِينَة ـ ویترین مغازه وغیره ، جعبه آینه ، قفسه‌ی شیشه‌یی

فَتَشَ ـ بازرسی کرد

فَتَشَ عن ... ـ چیزی را جستجو کرد ، دنبال چیزی گشت

فُتُغْرافِيا (غ) ـ فتوگرافی ، عکاسی ، عکس گرفتن

صُورَة فُتُغْرافِيَّة ـ عکس (که بوسیله‌ی دوربین عکاسی گرفته شود)

فَتَقَ ، فَتَقَ الثَّوبَ ـ بخیه‌های جامه‌را شکافت

فَتْك ـ قتل ، ترور ، آدمکشی

فَتَكَ بِهِ ـ کسی را مورد سوء قصد قرار داد ، مقتول ساخت

فَتُّوش ـ غذایی که با نان خرد کرده وپیاز و جعفری وخیار وغیره درست کنند وروی آن سماق پاشند

فَتًى ، فَتِيَة ـ نوجوان ، تازه روی کار آمده (بطور صفت)

فَتِيَّة = **فَتَّة**

فَتْيش ـ آتش بازی

فِجّ ـ کال ، نارس ، خام ، نورسیده ، سبز (در گفتگوی از میوه‌ها وغیره)

فُجْل ـ تربچه (یکنوع سبزی خوردنی)

فَجْوَة هَوائِيَّة ـ چاه هوائی

فَحّام ـ زغال فروش

فَحّامَة ـ کاربوناری : دسته‌یی که درقرن نوزدهم میلادی در ایتالیا یك باند مخفی تشکیل داده بودندونام زغال سوزان روی خود گذاشته درجنگل ها بفعالیت ادامه میدادند

فَحْص ج فُحُوص ـ معاینه‌ی پزشگی ، آزمایش ، امتحان ، رسیدگی ، تحقیق ، بازرسی

فَحَمَ ـ از جواب دادن عاجز ماند

فَحْم حَجَرِيّ اوْمَعْدِنِيّ ـ زغال سنگ

فَحْم نَباتِيّ ـ زغال چوب

قَلَم فَحْم ـ مداد رسم

الفُحُوص الطِّبِّيَّة ـ معاینه‌های پزشگی

الفُحُوص الكِيْماوِيَّة ـ آزمایشهای شیمیائی

فَخّ ـ تله ، دام

فَخّار ـ سفالینه ، ظروف سفالین

فَخّارِيّ ـ کوزه گر ، سفالینه ساز

فَخامَة ـ جناب (عنوان نخست وزیران)

فَخَرانِيّ (ص) = **فَخّارِيّ**

فَخْرِيّ ، فَخْرِيَّة ـ افتخاری

عُضْو فَخْرِيّ ـ کسی را که درانجمنی بطورافتخاری پذیرند ، عضو افتخاری

الدُّكتوراه الفَخْرِيَّة ـ دکترای افتخاری

فِدائِیّ ج فِدائِیُّون - (در ارتش) کماندو

فِدام - پالونه‌ی کوچك یا پارچه‌یی که با آن مایعی را صاف کنند

فَدّان ج فُدُن ، اَفْدِنَة ، فَدادِین - دوگاو که آنها را برای خیش زدن بهم بندنـد ، مزرعه ، کشتزار ، مساحتی از زمین چون جریب، جریب مصری

فِدرالِیّ ، فِدرالِیَّة - فدرال ، اتحادی (کشوری که از اتحاد ایالات تشکیل شده باشد)

عِلمُ الفِراسَة - قیافه شناسی

فِراسَةُ الْیَد - کف بینی

فِراش - بستر

طَرِیحُ الفِراش - بیمار بستری ، علیل

فِراشُ المَوت - بستر مرگ

فِراشٌ وَثِیر - بستر نرم

فُراطَة - پول خرد

فَرّاعَة - تبر ، تیشه

فَراغ - جای خالی ، خلاً

وَقتُ الفَراغ - موقع بیکاری

فَرّامَة - چرخ گوشت خرد کنی

فَرامِل - دستگاه ترمز

فَران ج فَرانات = فَرامِل

فَراوْلَة (غ) - توت فرنگی

فِرتیکَة (غ) - چنگال غذا خوری

فِرْجار (س) - پرگار

خطّ فِرجاریّ - دایره که با پرگار رسم کنند

فُرْجَة ج فُرَج - امر عجیب و غریب و تماشائی

فِرْجَون (غ) - قشو

فَرَح = افْرَح

فَرْحَة - مژدگانی ، سرور ، شادمانی ، خوش‌حالی ، خشنودی

فَرَخ = افْرَخ

فَرْد ج فُرُودَة ، فُرُود - ششلول ، طپانچـه ، پارابلوم

فَرْدِیّ - تابع مکتب فلسفی اصالت فرد

الفَرْدِیَّة - اندیوید و آلیسم : مکتب اصالت فرد (یکی از مکتبهای فلسفی)

فَرَز = افْرَز

لِواءُ الفُرسان - (در ارتش) یك تیپ سواره نظام

فَرْسُوفِیا (غ) - ورشو پایتخت لهستان

فُرْشاة ، فِرْشایَة = فُرْشَة

فُرْشَة (غ) - بُرُس ، ماهوت پاك کن ، مسواك ، قلم مو

فَرْشَة ج فَرْشات - تشك ، دشك

فُرْشَةُ الاَسْنان - مسواك

فُرْشَةُ الثِّیاب - ماهوت پاك کن ، برس برای لباس

فُرْشَةُ الحِلاقَة - فرچه

فُرْشَةُ الشَّعْرِ - بروس موی سروغیره

فُرْشِينَة (غ) - گیره‌ی زلف

فُرْصَة - تعطیلات مدرسه

فَرْض، فَرْض مَدْرَسِيّ - تکلیف درسی که معلمان جهت تمرین بشاگردان دهند

فَرْع ج فُرُوع - رشته‌ی تحصیلی

فَرْعُ الأَدَبِ الفَارِسِيّ - رشته ادبیات فارسی

فَرَغَ = افْرَغَ

فَرَّغَ الشِّحْنَة - بار کشتی را خالی کرد

فَرَغَ لِلأَمْرِ اوْ اِلَيْهِ - وقت خودرا کاملا مصروف (کاری) کرد

فَرَغَ مِنْ - فارغ شد از، پرداخت از، کاری‌را تمام کرد

فَرْق - فرق (درگفتگوی ازموی سر)

فِرْقَة ج فِرَق - تیم بازی، گروه، دسته، لشگر

فِرْقَة تَمْثِيلِيَّة - تروپ یا دسته‌ی هنرپیشگان

فِرْقَة عَسْكَرِيَّة - (در ارتش) لشگر

فِرْقَة مُوسِيقِيَّة - ارکستر، تروپ، دسته‌ی خوانندگان ونوازندگان

فِرْقِيعَة ج فِرْقِيعات - مواد منفجره‌ی باروت‌دار (چون ترقه، فشفشه وغیره)

فَرَمَ اللَّحْم - گوشت را چرخ کرد

الفَرَمَة ج فَرَمات - گوشت چرخ کرده، گوشت خرد کرده

فَرْمَلَة (ص) - ترمز

قَبْقابُ الفَرْمَلَة - پدال ترمز

فَرَنْسا، فَرَنْسَة (غ) - کشور فرانسه

فَرَنْسِيّ، فَرَنْسِيَّة - فرانسوی، مربوط بفرانسه

فَرَنْك ج فَرَنْكات (غ) - فرانك (واحد پول کشورهای فرانسه وسویس وبلژیك)

فَرُوق - لقب شهر استانبول

فَرِيسَة - جانوری که شکار شده باشد. (مجازاً) قربانی، مورد ظلم وتعدی قرارگرفته

فَرِيق - (در بازی) تیم، دسته (درارتش) سپهبد

فَزَّاعَة - پیکری کوچك که بشکل انسان درست کنند و برای ترساندن حیوانات وپرندگان در جالیزها ومزارع نصب کنند

فَزِّيعَة = فَزَّاعَة

فُسْتان ج فَساتِين - پیراهن زنانه

فُسْتُق - پسته

فُسْتُقِيّ - پسته‌یی رنگ

فَسْح - گذرنامه، پاسپورت

فُسْحَة - هوا خوری، گردش در بیرون شهر، زنگ راحت یا زنگ تنفس (درمدرسه)

فُسْطان ج فَساطِين = فُسْتان

فِسْقِيَّة ج فَساقِيّ - حوض، جای دوشوری،

مستراح ، فواره‌ی آب

فَسِیخ - ماهی نمك سود

فُسَیْفِساء - کاشی

فَسِیلَة ج فَسِیل ، فَسائِل - قلمه ، نهال

فِسْیُولُوجِی (غ) - مربوط به فیزیولوژی ، مربوط به علم وظائف الاعضاء

فِسْیُولُوجِیَة (غ) - فیزیولوژی ، علم وظائف الاعضاء

فَشَّطَ - لاف زد ، چاخان کرد

فَشَك ، فَشَكَة (غ) - فشنگ

فَشَل - شکست ، شکست خوردن ، نومیدی، مغلوب شدن

فَشِلَ - شکست خورد ، نومید شد ، مغلوب شد

فِصْح . یکی از اعیاد یهود و نصاری

العَرَبِیَّة الفُصْحی - عربی فصیح ، عربی کلاسیك

فَصْل ، فَصْلُ مَدْرَسِیّ - ترم ، یك دوره‌ی تحصیلی که شامل چند ماه باشد

فَصَلَ الثَّوبَ - (خیاط) لباس را برید

فَصل ، فَصْلُ الدَّرْسِ - کلاس

فَصُولِیا = فاصولیا

فَصِیلَة - نوع ، گونه ، طبقه ، دسته (در گیاه - شناسی) تیره

فَصِیلَة عَسْكَرِیَّة - یك دسته از سربازان

فَضَّ الخَتْمَ - لاك و مهر (چیزی) راشکست و آنرا باز کرد ، مهروموم را شکست

لافُضَّ فُوكَ ! - مرحبا ! ، احسنت ! ، خوش گفتی ! ، طیب الله ! (این جمله را برای تمجید وتشویق بکسی که سخنی گفته است خطاب می کنند)

فَضاوَة - موقع بیکاری

فَضاوَةُ البالِ - فراغت خاطر ، آسودگی

فَضْفاض - فراخ ، گشاد (در گفتگوی از جامه وغیره)

بِفَضْلِ ، مِنْ فَضْلِ ... - توسط ، بواسطه‌ی ، بموجبِ ، باتکای ، بعلتِ ، در سایه‌ی ، درنتیجه‌ی

مِنْ فَضْلِكَ ! لطفاً ، بی زحمت ، خواهش می - کنم

فَضْلاً عَنْ ... - گذشته از ، بعلاوه‌ی ...

فُضُولِیّ - آدم فضول ، فضولباشی

فَضِیلَة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

فَطائِرِیّ - شیرینی پز ، شیرینی فروش

فَطاحِلُ العُلَماء - دانشمندان بزرك

فِطْحَل ج فَطاحِل - بزرك ، عظیم

فَطور ، فُطور - صبحانه

فَطِیرَة ج فَطائِر - شیرینی ، نان شیرینی

فِعْلاً - درحقیقت ، درواقع ، حقیقةً

فِعْلِیّ - واقعی ، حقیقی

فَغَرَ فَمَه - دهانش را باز کرد

فَقْرٌ مُدْقِعٌ - فقر شدید

فِقْرَة ج فِقْرات - قسمت کوچکی از یك نوشته، پاراگراف

فَكَّ اللُّغزَ اوِالْمَسْأَلَةَ - معما یا مساله یی را حل کرد

فَكَّة (ص) - پول خرد

فِكْرَة - ایده، فکر، نظریه

علی فِكْرَة (ص) - راستی!، تا یادم نرفته‌است

فَكَّكَ النُّقُودَ - پول‌را خرد کرد، پول را تبدیل کرد

فِكِّير - بسیار متفکر. بسیار فکور

فَلّاح ج فَلّاحُون - دهقان، کشاورز

فِلَّة ج فِلّات (غ) - ویلا

فِلْتَر (غ) - فیلتر (برای تصفیه‌ی آب وغیره)

فِلْم ج اَفْلام - فیلم سینما، فیلم عکاسی

بِلادُ الفَلَمَنْك (غ) - کشور هلند

فَلَمَنْكِيّ (غ) - هلندی، مربوط به هلند

فَلَنْدَرَة (غ) - کشورهلند

فِلِّين - چوب پنبه، فیلتر سیگار

فَمُ السِّيجارَة - چوب سیگار

فَمُ الشِّيشَة - سرنی قلیان، نی‌قلیان

فَنّ ج فُنُون - هنر، صنعت

فَنُّ التَّمْثِيل - هنر تآتر

اَلْفَناجِرَة - اسب سواران ماهر

فَنار ج فَنارات (غ) - فانوس دریایی، برج نور، مشعل

فَنّان ج فَنّانُون - هنرمند

فِنْجال، فِنْجان - فنجان

فِنْجال وَصَحْنُهُ - فنجان ونعلبکی

فَنَّدَ = اَفْنَدَ

فُنْدُق ج فَنادِق - مسافرخانه، هتل

فُنُغْراف (غ) - گرامافون

فَنَلَّة = فانِلّا

اَلْفُنُونُ الْجَمِيلَة - هنرهای زیبا

مَشْرُوبات فَوّارَة - نوشابه‌های گازدار

فُواق - سکسکه

فُوتُوغرافِيَّة = فُتُغْرافِيا

فَوْج - گروه مردم (در ارتش) گردان

فُورْشَة = فُرْشَة

مِنْ فَوْرِهِ - فوراً، بلافاصله، بدون درنك

فُورِيقَة = فاوْرِيقَة

فَوْضَى - آنارشی: هرج ومرج، وضع مملکتی که حکومت قانون درآن حکمفرما نباشد، بی‌نظمی

اَلفَوْضَى الْوِزارِيَّة - نامنظم بودن وضع کابینه‌ی دولت

فَوْضَوِیّ ـ آنارشیست : هـرج و مـرج طلب ، طرفدار اغتشاش و بی نظامی

فَوْضَوِیَّة ـ آنارشیسم : طرفداری ازهرج ومرج واغتشاش

فُوطَة ج فُوَط ـ دستمال جیب ، حوله ، حوله‌ی حمام ، قاب دستمال ، پارچـه یی که با آن ظرف شویند ، روپوش دختران مـدرسه ، پیش بند یـا پیش دامن کارگران وغیره ، لباس کار ، لباس رو

فُولْتِیر (غ) ـ ولتر : فیلسوف شهیر فرانسوی

فُونُوغْراف = **فُنُغْراف**

فَوِیت ـ خود رای ، کسیکه با دیگران مشورت نکند

فُوهَة الْبُرْکان ـ دهانه‌ی کوه آتش‌فشان

فِهْرِس ، فِهْرِسْت ـ فهرست ، کاتالوك ، لیست

فَهَم = **اَفْهَم**

فِیبِیَة (غ) ـ سگك کمر بند وغیره ، قزن قفلی

فِیتامِین ج فِیتامِینات ـ ویتامین

فِیتْنام (غ) ـ ویتنام (یکی از کشورهای آسیایی)

فِیرُوس (غ) ـ ویروس : ماده‌ی‌اولیه‌یی که موجب بروز بیماری شود

فِیرُوسِیّ (غ) ـ ویروسی ، مربوط به ویروس

فِیزِیاء ـ علم فیزیك

فِیزِیائِیّ ، فِیزِیاوِیّ ـ فیزیك دان

الْفِیزِیُولُوجِیا ، فِیسِیُولُوجِیا (غ) ـ فیزیولوژی ، علم وظائف الاعضاء

فَیْش ـ لاف ، لاف زنی ، چاخان کردن

فِیشَة الْکَهْرَباء (ص) ـ دوشاخه‌ی برق

فَیَضان ج فَیَضانات ـ سیل ، سیلاب

فِیلّا ج فِیلّات (غ) ـ ویلا

فِیلُولُوجِیا (غ) ـ فیاولوژی : علم زبان ، فقه اللغة

فِیینّا ، فِیینَّة (غ) ـ وین پایتخت اطریش

فَیْنَة ـ وقت ، زمـان ، حین ، مـدت ، ساعت ، هنگام ، موقع

بَیْنَ الْفَیْنَةِ وَالْفَیْنَة ـ گاهگاهی

فِیُونْکَة (ص) ـ پاپیون

((ق))

قائِدُ الْأُسْطُول ـ دریا سالار ، فرمانده ناوگان

الْقائِدُ الْأَعْلیٰ لِلْجَیْش ـ بـزرك ارتشتاران فرمانده

قائِدُ الْجَیْش ـ فرمانده ارتش

الْقائِدُ الْعامّ ـ فرمانده کل

الْقائِدُ الْعامّ لِلْقُوّاتِ الْمُسَلَّحَة ـ فرمانده کل قوا

قائلة - هنگام ظهر ، خواب نیمروز

القائم باعمال السفارة - کاردار سفارت

قائمة - فهرست ، صورت ، لیست

قائمة الأسعار - لیست قیمتها

قائمة اصناف المأکولات - مینو : صورت اقسام خوراکها که در یك مهمانخانه موجوداست

قائمة الشرف - لیست یا صورت افتخار (لیست کسانیکه درجنك فداکاری کرده‌اند)

قائمة المشتروات - صورت خرید ، صورت حساب ، سیاهه‌ی اشیاء خریداری شده

قائمقام - فرماندار ، (در ارتش) سرهنگ ۲

قابل - مواجه شد با ، ملاقات‌یامصاحبه‌کرد با ، مقابل یا محاذی بود با

قابل - آینده ، بعد آینده ، آتیه ، ماما

قابل کذا بکذا - چیزی یا کسی را مقایسه‌کرد بادیگری

قابل مع - ملاقات‌کرد با ، مصاحبه‌کرد با

قابلة - ماما ، قابله

قات = اقات

قاتم - رنگ تیره ، رنگ سیر

قاد = اقتاد

الشهر القادم - ماه آینده

قادومیة - راه میان بر

قاذفة ج قاذفات } - بمب

قاذفة القنابل ج قاذفات القنابل } : افکن ، هواپیمای بمب افکن

قار - قیر

قارئ ج قارئون ، قراء - خواننده‌ی روزنامه ، مجله ، کتاب وغیره

ایها القارئ الکریم ! - خواننده‌ی عزیز !

قارئ الکف - کف بین

قارب ج قوارب - قایق ، زورق ، کرجی

حیوان قارض - جانور جونده مانند موش و غیره

قارع = تقارعا

قاس ، قاسیة - سخت ، دشوار ، مهیب ، شوم

قاشانی - کاشی

قاصد رسولی - نماینده‌ی پاپ ، سفیر پاپ

قاصون ج قواصین (غ) - آلت غواصی

قاضی التحقیق - بازپرس

ضربة قاضیه - ضربت مهلك

قاطرة ج قاطرات - لوکوموتیو

قاطع - بایکوت کرد ، تجارت‌را قطع یا تحریم کرد

قاطعیة - کالای مصرفی ، جیره‌ی معین

قاطن - ساکن ، مقیم ، بومی ، متوطن

قاعة ج قاعات - سالن ، تالار

قاعَةُ التَّجْميل - سالن آرایش

قاعَةُ المُحاضَرات - سالن سخنرانی یا کنفرانس دادن

قاعِدَة ج قَواعِد - پایگاه ، سرمشق (برای تعلیم خط)

قاعِدَةُ البِلاد - پایتخت

قاعِدَةُ التِّمْثال - پایه‌ی مجسمه

قاعِدَة جَوِّيَّة / **قاعِدَةُ الطّائِرات** - پایگاه هوائی

قالَ بِالْأَمْرِ - نظریه یا طرحی را بیان کرد ، اظهارداشت ، ادعا کرد

قالَ عَلَى ... - بر ضد (چیزی یا کسی) سخن گفت

قالَ عَنْ فُلانٍ - حدیثی را ازقول کسی نقل کرد

قالَ فِي كَذا - نظر داد ، عقیده‌ی خود را در باره‌ی چیزی بیان کرد

قالَ لَهُ - باو گفت

قالوش (غ) - گالش (یك نوع کفش)

قامَ بِ ... - اقدام کرد بر ، مبادرت کرد به ، بکاری پرداخت ، کاری را بعهده گرفت

قامَ بِالْواجِبِ عَلَيْهِ - بوظیفه‌ی خود عمل کرد

قامَ عَلَى ... - برضد کسی قیام کرد

قامَ عَلَى الشَّيْءِ - نظارت کرد بر ، سرپرستی کرد بر ، اداره کرد

قامَتِ الْباخِرَةُ - کشتی بسوی مقصد حرکت کرد

قامَتِ الْحَرْبُ عَلَى قَدَمٍ وَساقٍ - جنگ به منتهای شدت خود رسید

قامَتِ الزَّوْبَعَةُ - طوفان برخاست ، طوفان بپاشد

قامَتِ السُّوقُ - بازار رواج گرفت

قامَتِ الطّائِرَةُ - هواپیما پرواز کرد ، از زمین برخاست

قامُوا بِمُظاهَرَةٍ - میتینگ دادند ، تظاهرات کردند

قاموس - فرهنگ لغات ، کتاب لغت

قانٍ (اَلْقانِي) - سرخِ سیر ، سرخ چون رنگ خون

قانِص - شکارچی ، شکارکننده ، کسیکه علاقه بشکاردارد

لايَسْرِي عَلَيْهِ الْقانُون - معاف ازقانون ، چیزی که مشمول قانون نشود

قانُون الْخِدْمَةِ الْوَطَنِيَّةِ - قانون استخدام کشوری

قانُون نافِذُ الْمَفْعُول - قانون قابل اجرا

مَشْرُوعُ الْقانُون - لایحه‌ی قانون

قاوَمَ - مقاومت کرد با ، مخالفت کرد با

القَبارِصَة الْأَتْراك - ترکهای مقیم جزیره‌ی قبرس ، ترکهای قبرس

القَبارِصَة اليُونانِيُّون - یونانیان مقیم جزیره‌ی قبرس ، یونانیان قبرس

قِبالَة - قابلگی ، مامائی

قُبالَة ... - در برابرِ ، در مقابلِ ، محاذیِ با

قَبّان (غ) - قپان

قِبانَة - شغل وعمل قپاندار

القَبّانِیّ - قپاندار

قَبَة - یقه‌ی کت یا پیراهن وغیره

قَبَة فَرْو - یقه‌ی پوست ، یقه‌ی کت یا پالتو که از پوست خز درست کرده باشند

قَبْر رَمْزِیّ - قبر یادبود چون قبر سرباز گمنام

قُبْرُس ، قُبْرُص - جزیره‌ی قبرس

قُبْرُسِیّ ، قُبْرُصِیّ - اهل جزیره‌ی قبرس، مربوط به نژاد ومذهب وزبان قبرس

قَبْرِیَّة - کتیبه‌ی روی قبر یا ضریح

قَبَضَ عَلَیْهِ - اورا دستگیر کرد

یَوْمُ القَبْض - روزحقوق (روزی که در آن حقوق کارمندان وغیر آنهارا پرداخت کنند)

أُلْقِیَ القَبْضُ عَلَیْهِ - دستگیر شد

قَبْضَةُ الیَد - مشت ، مشت گره کرده

قَبْطان ، قُبْطان (غ) - کاپیتان کشتی ، ناخدا

قِبْطان ج قَباطِنَة - قبطی ، مسیحی بومی مصر

قِبْطِیّ = قِبْطان

قُبَّعَة ج قُبَّعات - کلاه ، شاپو

قَبْقاب ج قَباقِیب - کفش چوبی راحتی

قَبَّلَ - بوسید

أَحْسَنُ مِنْ ذِی قَبْلُ - نیکوتر از پیش ، بهتر از آنکه یا آنچه پیشتر بوده است

قَبْو - زیرزمین ، سرداب

قَبُول - استقبال ، بگرمی پذیرفتن

قُبُونَة - قپانداری

قُبَیْلَ ... - اندکی پیش از ...

قَتْلُ الذّات - خودکشی ، انتحار

قَتِیر - گلمیخ

قُجَّة - کوزه‌ی کوچك سفالین دارای سوراخی به اندازه‌ی یك سکه که کودکان در آن پول پس - اندازی کنند

قُحاف - سیل بنیان کن

قَدّاحَة - فندك

قَداسَة - جناب (عنوان کشیشان وپاپ)

قَداسَةُ البابا - جناب یا حضرت پاپ

قَدَرَ عَلَى ... - مهارت یا تسلط پیدا کرد در

القُدْس - اورشلیم ، بیت المقدس

قَدَّمَ - تقدیم کرد ، حاضر وآماده کرد

قُدُمًا - بجلو یا به پیش (رفتن)

قَدَّمَ اسْتِئْنافًا - استیناف داد ، تقاضای رسیدگی مجدد کرد

قَدَّمَ اسْتِقالَتَهُ - استعفای خودرا تقدیم داشت

قَدَّمَهُ اِلَى فُلانٍ } - اورا بكسى معرفى كرد
قَدَّمَهُ لِفُلانٍ }

قَدَّمَ اِلَيهِ التَّهانِى - تبريك گفت بكسى

قَدَّمَ تَقْرِيْراً عَنْ ... - گزارشى تقديم كرد در بارهٔ ... ، گزارش داد دربارهٔ

قَدَّمَ رَأْياً - پيشنهاد كرد

قَدَّمَ الشَّيءَ لِفُلانٍ - چيزى را بكسى تقديم داشت

قَدَّمَ طَلَباً - درخواست داد ، تقاضا داد

قَدَّمَ كَذا عَلَى كَذا - چيزى يا كسى را ترجيح داد بر

قَدَمِيَّة (ع) - حق القدم ، حق الزحمه ، پايمزد

قَذائِف صاروخِيَّة - بمبهاى موشكى

قَذِيفَة ج قَذائِف - گلوله ، گلولهٔ توپ ، بمب ومانند اينها

قَذِيفَة مُسَيَّرَة ج قَذائِف مُسَيَّرَة - موشك هدايت شونده

القَذِيفَة اليَدَوِيَّة - نارنجك دستى

قَرأَ العِلْمَ عَلَى - نزد كسى درس خواند

قَرارُ ج قَرارات - تصويبنامه ، تصميم ، قطعنامه

اِتَّخَذَ البَرلَمانُ قَراراً - پارلمان (مجلس) تصويب نامه‌يى گذراند

قَرارُ التَّجْرِيْم - رأى بمجرم بودن

قَرارٌ صادِرٌ - رأى صادرشده

اَلْقَرارُ النِّهائِىّ - تصميم نهائى

قَراصِنَة - دزدان دريائى

اَلْقَراطِيْسُ الْمالِيَّة - اوراق بهادار ، سهام

قِران - ازدواج ، عروسى ، تماس نزديك

قَرَّرَ الشَّعْبُ مَصِيْرَهُ - ملت سرنوشت خود را تعيين كرد

قِرْش ، قُرْش ج قُرُوش = غِرْش

قُرْص - صفحهٔ آهنين مدور ، ديسك (نوعى وسيلهٔ ورزش)

رِمايَةُ القُرْص - پرتاب ديسك

رامِي الْقُرْص - پرتاب كنندهٔ ديسك

قُرْص دَوائِىّ - قرص دارو

قُرْصان ج قَراصِنَة - دزد يا دزدان دريايى ، (كلمه قرصان براى مفرد وجمع هر دو بكار ميرود)

قَرْصَة - نيشگون

قَرْصَنَة (غ) - دزدى دريائى

قَرْض وَطَنِى - قرضهٔ ملى

قَرَّطَ الرِّباطَ (ص) - كراوات را محكم بست ، طناب يا قيدرا محكم بست

قَرْطاجَنَة (غ) - كارتاژ : يكى ازشهرهاى اندلس

قِرْطاسِیَّة (س) - لوازم‌التحریر ، نوشت‌افزار

قُرْطُجَنَّة = قَرْطاجَنَّة

قِرْطَل ج قَراطِل - سبد ، زنبیل

قُرْطُمِیُّ اللَّوْنِ - رنگ کرم ، کرمی رنگ

قَرَعَ الْبابَ - درزد

قَرَعَ الْجَرَسَ - زنگ زد ، زنگ را بصدا درآورد

قَرَعَهُ ضَمِیرُهُ - مورد سرزنش وجدان واقع شد

قَرَعَ الْوَلَدَ - کودک را کتک زد ، شلاق زد

قُرْعَة - بهره ، نصیب ، قسمت ، قرعه ، ورقه‌ی رأی مخفی

أَلْقَى الْقُرْعَةَ - قرعه انداخت یا کشید

مَجْلِسُ الْقُرْعَةِ الْعَسْکَرِیَّة - کمیسیون سربازگیری

قِرْفَة - دارچین

بِلادُ الْقِرْمِ - جزیره‌ی کریمه

الْحُمَّى الْقِرْمِزِیَّة - مخملک (نوعی بیماری کودکان)

قِرْمِید ، قِرْمِیدَة - آجر ، آجر قرمز ، گچ و غیره برای اندودن دیوار

قَرْن ج قُرُون - عصر ، دوره ، نسل

قَرْنَبِیط - گل کلم

فِی الْقَرِیبِ الْعاجِل - درآینده‌ی نزدیک

قَرِیبٌ مُلازِم - خویشاوند نزدیک

قَرْیَةُ النَّمْلِ - لانه‌ی مور

قَرِین - شوهر

قَرِینَة - زوجه ، همسر ، زن

قَزّ - ابریشم

قَزّاز - ابریشم فروش

قَزّاز (ص) - بافنده ، جولاه ، نساج

قِزاز (ص) - شیشه

قِزازَة - بطری

قَزان - دیگی که در آن آب بجوشانند ، دیگ بخار

قَزْعَة (ص) - کوتوله

قَزْم ، قَزَم ، قَزِم ج قُزُم ، أَقْزام = قَزْعَة

قُزْمُغْرافِیا (غ) = قُسْمُغْرافِیَة

قَزِّیز = قَصْدِیر

قَسّ ج قُسُوس
قِسِّیس ج قِسِّیسُون } - کشیش

قَسَطَ الدَّیْنَ - وام را باقساط پرداخت کرد

قَسْطَل ج قَساطِل - تنبوشه ، لوله‌ی آب

قِسْم - دوره ، شعبه ، اداره ، دایره ، قسمت ، جزء ، فصل کتاب

قِسْم (ص) - کلانتری

قِسم التفصیل - شعبه‌ی برش لباس

قِسم الدکتوراه - دوره‌ی دکترا

قِسم المباحث الجنائیّة - شعبه‌ی امور جنائی

قِسم المشتریات - شعبه‌ی فروش (درفروشگاه های بزرگ)

قسمغرفیّة (غ) - کیهان شناسی

قَش - کاه، پوشال

قِشاط - قطار فشنگ

قِشدة، قِشطة - سرشیر (از لبنیات)

قِشلة (ص، س) - بیمارستان دولتی، سربازخانه

قَشیب - نو، تازه، تمیز، پاکیزه، براق، جلادار

القصادة الرسولیّة - سفارت پاپ، نمایندگی پاپ

قَصّار (غ) - گازر

قِصارة - گازری، شغل وعمل گازر

قَصّاص - داستان سرا

قَصّاصة - ماشین‌اصلاح، ماشین برای کوتاه کردن موی سر وغیره

قُصاصة - کناره‌ی کاغذ وغیر آن که از بریدن بدست آید

قَصدیر (غ) - قلع (یکی ازفلزات)

قَصریّة - پیشاب دان، قاروره

قِصصی - داستانسرا، نُولیست، داستان‌نویس، رمان‌نویس

روایة قِصصیّة - داستان، نُول، رمان

قَصْع - پیچیدن یا رگ برگ شدن عضوی از اعضای آدمی

قَصْف - بمباران کردن، گلوله باران کردن

قُصَیمة - باسیل: قسمی از باکتریها که دراز اندام وکشیده‌اند واغلب باعث بیماریهای مختلف میشوند

قَضی بالامر - حکم بانجام دادن کاری کرد

قَضی علی ... - نابود کرد، پایان داد به، از بین برد

قَضی علیه - اورا کشت

قَضی علی فلانٍ بالامر - کسی را محکوم کرد به

قَضاء ج اقضیة - شهرستان

قُضبان الحدید - میله‌های آهن، بیم های آهن

قُضبان سِکّة الحدید - تیرهای آهن که واگن‌های قطار از روی آنها عبور میکنند، خطوط آهن

قَضیّة ج قضایا - امر، مسئله، دعوا، مرافعه، داد خواهی، مورد، کار، قضیه، موضوع، هدف

قَطّارة - قطره چکان

قِطاع - استان، ایالت، ناحیه، منطقه

قِطاع غزَّة - منطقه‌ی غزه (درمصر)

قِطاعَة - (نزد مسیحیان) : امساك : از خوردن گوشت وبعضی خوراکیهای دیگر در روزه‌ای معین

قَطّاعِی (ص) - خرده فروشی

تاجِرُ القَطّاعِی - خرده فروش

قَطْر (ص) - قطار راه آهن

قُطْر ج اَقْطار - کشور ، سر زمین ، اقلیم ، ناحیه

قَطَعَ - عبور کرد ، پیمود (در گفتگوی ازمسافت یا جاده)

قَطَعَ تَذْكِرَةً - (ص) بلیط برید ، بلیط خرید

قَطَعَ الصَّدِيقَ - رابطه‌ی دوستی را قطع کرد

قَطَعَ الكَمْبِيالَةَ - سفته یا برات وامثال اینهارا پیش از سر رسید نقد کرد ومبلغی از آن بابت کسر کرد

قَطَعَ وَرَقَ اللَّعِب - بُر زد (در گفتگوی از ورقِ بازی)

قَطَفَ ، قَطَّفَ = اِقْتَطَفَ

قُطْن طِبِّیّ - پنبه‌ی طبی

قُطْنِيَّة ، قِطْنِيَّة ج قَطانِيّ - خوار بار ، جامه های نخی

قَطِيفَة - مخمل

قَطِيلَة - حوله

قَعْقَعَةُ السِّلاح - چکاچاك اسلحه ، صدای بر - خورد اسلحه

خُبْز قَفار - نانِ خالی

اَكَلَ خُبْزَه قَفاراً - نان‌را خالی (بدون‌خورش) خورد

قُفّاز ج قَفافِيز - دستکش

قُفَّة ج قُفَف - زنبیل که از برگ درخت خرما بشکل کدو بافته باشند

خُبْز قَفْر = خُبْز قَفار

قَفْزَة - پرش

قَفَصُ المُجْرِمِين - جایگاه متهمان (دردادگاه)

قَفَلَ الحَنَفِيَّةَ وَامْثالَها - شیر آب وغیره را بست

قَفِيزِی - خرك (یکی از وسائل ورزش)

قَلَی ، قَلا الحِمَّص - نخودرا بوداد

قَلَی ، قَلا اللَّحْمَ وَالبَيْضَ - گوشت یا تخم مرغ را در ماهی‌تابه سرخ کرد

قَلّابَة (ص) - یقه‌ی جلو کت یا پالتو وغیره

قَلّايَة - دیر راهب

قَلَبَ صَفَحاتِ الكِتاب - کتاب را ورق ورق زد

قَلْبَة (ص) = قَلّابَة

قَلَّدَه مَنْصِباً - منصبی باو اعطا کرد

قَلْشِين - بج پیچ

القَلْعَةُ الطّائِرَة - هواپیمای جنگنده‌ی بزرگ

که با بمبهای سنگین مواضع دشمن را بمباران کند

قَلَم (ص) - دفتر کار ، اداره ، دایره

قَلَمُ الْاِدارَة - ادارهٔ مرکزی

قَلَمُ الْاِسْتِعْلامات - دایرهٔ اطلاعات (درادارات وغیره)

قَلَمُ الْاِعْلانات - دایره یا شعبهٔ آگهیها (در ادارهٔ روزنامه ورادیو وغیره)

قَلَم تَحْقِيقِ الشَّخْصِيَّة - دایرهٔ انگشت‌نگاری

قَلَم حِبْر - قلم خود نویس

قَلَمُ الْحِبْرِ الْجافّ }
قَلَمُ الْحِبْرِ النّاشِف } - مداد خودکار

قَلَم رَصاص - مداد

قَلَم قَضايا - اداره یا دایرهٔ حقوقی

قَلَمُ الْمُخابَرات - دایرهٔ مخابرات

قَلَّما - ندرةً ، بندرت

قُلُوّ - سرخ کردن گوشت یاتخم مرغ درماهی‌تابه، بودادن حبوبات

قَلْی = **قلو**

قِلَيَّة = **قَلّايَة**

قَمّاح - غله فروش ، علاف

قُمامَة - خاکروبه ، زباله

سَيّارَة نَقْلِ الْقُمامَة - ماشین حمل زباله (در شهرداری)

قِمَّة ج قِمَم - قله ، اوج ، بلندی

مُؤْتَمَرُ الْقِمَّة - کنفرانس عالیِ سران دول

سُنْبُلَة قَمْح - خوشهٔ گندم

قُمْراتی (ص) - شیشه بُر

قَمْع ، قِمْع ، قِمَع - قیف ، انگشتانه

قَمِيص ج قُمْصان - پیراهن

قَمِيصُ النَّوم - پیراهن خواب

قَمِين - تون حمام ، گلخن گرمابه ، کوره

قَمِينُ الْجِير - کورهٔ آهک پزی

قَمِينُ الطُّوب - کورهٔ آجر پزی

قَمِينَة - کوره

قِنّ ج اَقْنان ، اَقِنَّة - برده ، بردگان

قُنُّ الْقَمِيص - سرآستین پیراهن

قَناة السُّوَيس - کانال سوئز ، ترعهٔ سوئز

قَنّاص = **قانِص**

قِناعُ التَّسَتُّر - نقاب

كَشْفُ الْقِناع - نقاب ازچهره گشودن

قِناعُ التَّنَكُّر - ماسك (جهت ناشناس شدن)

قِناعُ الْوِقايَة مِنَ الْغازاتِ السّامَّة - ماسك ضد گاز

قَنال (غ) - کانال

قَنالُ السُّوَيس = **قَناةُ السُّوَيس**

قِنَّب - چتائی ، کنف هندی

قُنبُلَة ج قَنابِل - بمب

قنبلة ذَرِّيَّة - بمب اتمی

قنبلة هيدروجينيَّة - بمب ايدروژنی

قنبلة يدويَّة - نارنجك دستی

قَنَصَ = اِقْتَنَصَ

قُنصُل ج قَناصِل (غ) - کنسول

نائِب قُنْصُل - کنسوليار

قُنصلِيَّة ج قنصُليّات - کنسولگری

قِنطارِيّ - ميليونر

قَنطَرة ج قَناطِر - پل ، ساختمان مرتفع وعالی

قَنع الوَجْه - نقاب برروی افکند

قِنِّينَة ج قَنانِيّ - بطری

قَوارِض - حيوانات جونده چون موش وسنجاب وخرگوش

القواعِد الصاروخِيَّة - پـايگاههای پـرتـاب موشك

القواعِد العسكَرِيَّة - پايگاههای نظامی

قِوام - اندام ، هيكل

القوة البحرِيَّة - نيروی دريائی

القوة البرِيَّة - نيروی زمينی

القوة الجوِيَّة - نيروی هوائی

القُوَّة الكَهْربائيَّة - نيروی برق

قَوَّدَ = اِقْتادَ

قُوزِيّ (ص) - بره ، گوشت بره

قَوْس - شليك كرد بسوی

قَوْس النَّصر ج أَقْواس النَّصْر - طاق نصرت

قَوْسان - هلالين ، دو پرانتز بدين شكل ( )

قَوْسان مَعْقُوفان - دو پرانتز بدين شكل [ ]

قَوْقَع - قشر ، پوست

أَلْقومانْدُس (غ) - كُماندو

قُومِسْيُون (غ) - حق العمل

قُومِسْيُونْجِی (غ) - حق العمل كار

قُومَنْدان (غ) - (در ارتش) فرمانده

قُومَنْدان البُولِيْس - فرمانده پليس

قَوْمِيّ ج قَومِيُّون - ناسيوناليست

قَوْمِيَّة - ناسيوناليسم

القَومِيَّة الإيْجابِيَّة - ناسيوناليسم مثبت

قَهْرَمان - پيشكار ، ناظر هزينه ، مباشر، وكيل خرج

قَهْرَمانَة - زن خانه دار ، معلمه‌ی سرِ خانه

ظُروف قَهْرِيَّة - شرايط يا موقعيتهای جبری و ضروری

قَهْوَة (ص) - قهوه ، قهوه خانه

قِيادَة - فرماندهی ، مرکز فرماندهی ، راندن

اتومبیل وغیره

قِیادَةُ الْجَیْش - فرماندهی ارتش

اَلْقِیادَةُ الْعامَّة }
اَلْقِیادَةُ الْعُلْیا } - فرماندهی کل، فرماندهی عالی

قَیّاسَة (ص) - قایق بزرگ بادبان دار

قِیثار ، قِیثارَة (غ) - گیتار (از آلات موسیقی)

قَیِّدَ عَلَیْهِ (فی الحساب) - مبلغی را در بدهکار کسی نوشت

قَیِّدَ لَهُ (فی الحساب) - مبلغی را در بستانکار کسی نوشت (در اصطلاح حسابداری و بانك)

قَیْدَ النَّظَر - تحت بررسی ومطالعه

قِیسارِیَّة - بازار سقف دار ، قیصریه

قِیشانی (غ) - کاشی

قَیِّم ، قَیِّمَة - ارزشمند ، باارزش ، ذیقیمت

قَیْنَة ج قِیان - آوازخوان زن ، مطربه ، مشاطه، آرایشگرزن

((ك))

كَآبَة - اندوه ، حزن ، غم ، غصه

كَئِبَ = **اِكْتَأَبَ**

كَئِب - اندوهگین ، محزون ، غمناك ، دلشکسته

كَئِبُ اللَّوْن - تیره رنگ ، سیاه ، گرفته رنگ

كَئِیب = **كَئِب**

كَئِیبُ اللَّوْن = **كَئِبُ اللَّوْن**

كابَدَ = **تَكَبَّدَ**

كاتِبٌ عَلَی الآلَةِ الْكاتِبَة - ماشین نویس ، تایپیست

كاتِدْرائِیَّة (غ) - کلیسای بزرگ ، کلیسای اسقفی

كاتِمُ السِّرِّ - دبیر ، منشی

كاثُولِیك (غ) - کاتولیك : نام همه‌ی مسیحیان که از پاپ پیروی کنند

كاثُولِیكِیّ ، كاثُولِیكِیَّة - کاتولیکی ، یك نفر کاتولیك ، مربوط به کاتولیك یا کلیسای کاتولیك

كاخِیَة - دبیر یا منشیِ حاکم ، کدخدا ، امینِ حاکم

كادِح ج كادِحُون - زحمتکش

كَأْداء - غم ، سختی

عَقَبَة كَأْداء - مانع بسیار سخت یا صعب المنال

كار (غ) **ج كارات** - حرفه ، پیشه ، صنعت

اَرْبابُ الْكارات - صنعتگران ، ارباب حرف و صنایع

كارِثَة ج كَوارِث - فاجعه ، مصیبت بزرگ

كازِینُو (غ) **ج كازِینُوهات** (غ) - کازینو: جای تفریح که در آن قمار خانه نیز دایر باشد ،

سالن ساز ورقص عمومی

كاسِحَةُ الْأَلْغام - یك نوع كشتی چوبی خالی از مغناطیس ومجهز به قیچی هائیکه سیمهای مین را در زیر آبهای دریا می بُرد و همچنین مجهز به دستگاههائی برای منفجر کردن مین میباشد ، كشتی مین جمع کن

كافَحَ - مبارزه کرد

كامْبُوج (غ) - کشوری در هندوچین

كامِيرا (غ) - دوربین عکاسی

كانِسَةُ الْأَلْغام = كاسِحَةُ الْأَلْغام

كانُون الْأَوَّل (غ) - ماه دوازدهم میلادی مطابق با دسامبر

كانُون الثّانِي (غ) - ماه اول میلادی مطابق با ژانویه

كاوُتشُوك (غ) - کائوچو ، لاستیك

كاهِن ج كَهَنَة - کشیش ، پیشگو ، غیب گو

كَبّاس - منگنه ، پِرِس

كُبّايَة ج كُبّايات - لیوان (برای آب ، چای وغیره)

كُبَّة - نوعی خوراك با گوشت وبلغور ، کوبیده

كُبَّةُ الْغَزْل - گروهه‌ی نخ

كُبْرِى (ص) - پل ، جسر

حامِض كِبْرِيتِيّ - (در شیمی) اَسید سولفوریك

كَبْس - فشار دادن ، پِرِس کردن

كَبْسَة حَرْبِيَّة - حمله‌ی ناگهانی در جنگ

كَبْشَة - سگك ، قرن قفلی

كَبُّوت ج كَبابِيت (غ) - کت ، پالتو

كَتائِبُ الْمُتَطَوِّعِين - هنگهای داوطلب درارتش

كِتاب - نامه

كُتّاب ج كَتاتِيب - مکتب خانه ، مدرسه‌ی ابتدائی

اِطْبَقِ الْكِتاب - کتاب را بست

كِتاب مَفْتُوح - نامه‌ی سرگشاده

مائِدَةُ الْكِتابَة - میز تحریر

دارُ الْكُتُب - کتابخانه

كَتَبَ إِلَى فُلانٍ بِالْأَمْرِ - در باره‌ی چیزی به کسی نامه نوشت

كَتَبَ لِفُلانٍ الشَّيْءَ - چیزی‌را برای کسی بعنوان ارث تعیین کرد

كُتُب مَدْرَسِيَّة - کتابهای درسی

كُتُبِيّ - کتابفروش

كَتِدْرائِيَّة = كاتِدْرائِيَّة

كُتْشِينَة (ص) - مجموعه‌ی ورق های بازی

لُعْبَةُ الْكُتْشِينَة (ص) . پاسوربازی ، ورق بازی

كَتْفاً إِلَى كَتِف - دوشادوش

كَتْكُوت ، كَتْكُوتَة (ص) - جوجه

كُتْلَة ج كُتَل - توده ، دسته ، (درشيمى) مجموع اجزاء يك جسم ، (در سياست) بلوك ، اتحاديه ، دسته بندى

الكُتْلَة الذَرِّيَّة - (درشيمى) مجموع اتمهاى يك جسم ، اتم گرم ، وزن اتمى

الكُتْلَة الرأسماليَّة - بلوك سرمايه دارى (در مقابل بلوك كمونيسم)

الكُتْلَة العَسْكَرِيَّة - بلوك نظامى ، اتحاديه ى نظامى

الكُتْلَة الوَطَنِيَّة - جبهه ملى ، اتحاد ملى

كُتَيِّب - كتابچه ، جزوه ، رساله

كَتِيبَة ج كَتَائِب - (در ارتش) هنگ ، گردان ، لشگر

عَنْ كَثَب ، مِنْ كَثَب - از نزديك

كَثْلَكَة (غ) - فرقه ى مسيحيان كاتوليك

كَحت ، عَمَلِيَّة كَحت - كورتاژ

كُحْلِيّ - سرمه يى رنگ ، آبى سير

الكُحُول - الكل

كُحُولِيّ - داراى الكل ، مربوط به الكل

كَدَرَ عَلَى فُلانٍ - باكسى قهر كرد

كِراتْشِي - (غ) - كراچى

كُرّاس ، كُرّاسَة ج كَرارِيس - جزوه ، دفترچه

كَرافَتَّة (غ) - كراوات

كَرّافِيَّة - تنگ (براى شربت وغيره)

كُرَة السَّلَّة - بسكتبال ، توپ بسكتبال

كُرَة القَدَم - فوتبال ، توپ فوتبال

كُرَة اللَّعِب - توپ بازى

كُرَة المِضْرَب - تنيس (يك نوع بازى ورزشى)

كَرْتَنَ عليه (غ) - اورا در قرنطينه نگاه داشت

كَرْتُون (غ) - مقوا

كُرْج (غ) - مردم يا ملت گرجستان

بِلادُ الكُرْج - گرجستان

كَرْخانَة (غ) - كارخانه ، روسبى خانه

كَرْدِينال ج كَرادِنَة ، كَرادِلَة - كشيش بزرگ

كَرَّرَ - تصفيه كرد (در گفتگوى از نفت و غيره كه در پالايشگاه تصفيه كنند)

كُرْسِيّ ج كَراسِيّ - صندلى

الكُرْسِيّ الرَّسُولِيّ - مركز فعاليت پاپ

كُرْسِيه (غ) - كرست

كِرْش ، كَرِش ج كُرُوش - معده ى حيوانات ، شكم

كُرْناف ، كِرْناف البُنْدُقِيَّة ، كُرْنافَة - قنداق تفنگ

كُرُنْب ، كَرَنْب - كلم

الكُرَيّات البَيْضاء - گلبولهاى سفيد (خون)

كْرِيْم (غ) - كرم (كه به پوست صورت وغيره مالند)

كَرِيمُ الْمَحْتِدِ - والاتبار ، اصيل ونجيب

حجر كريم ج اَحْجار كَرِيمَة - سنگهای قيمتی وگرانبها (چون ياقوت وغيره)

كَرِيمَة ج كَرِيمات - دختر ، صبيه

حضر الاِجْتِماعَ مع كَرِيمَتِهِ - او با دخترش در فلان مجلس حضور بهمرسانيد

كسب فی المسابقة اوِ المُباراة - مسابقـه را بُرد

كُسْتُبان (ص) - انگشتانه

كَسْتَنا (غ) - شاهبلوط

كستنائِی ، كَسْتَنِیّ - رنـگ بلـوطی ، رنگ خرمائی مايل بقرمز

كَسْرُولَة (غ) - تابه ، ماهی تابه ، روغن داغ. كن

كَسْلان - تنبل

كَشّاف - پيشاهنگ

كَشّافَة - پيشاهنگی

الكَشّافَة - پيشاهنگان

الفتيات الكَشّافَة - دختران پيشاهنگ

الفِتْيان الكَشّافَة - پسران پيشاهنگ

بيع الكِشَّة (س) - دستفروشی

كُشْتُبان ، كُشْتُبانَة ج كَشاتِبِين - انگشتانه

كَشْف - ليست ، صورت

كَشْف طِبِّی - معاينه‌ی پزشگی

كَشْف الماهِيّات (الاُجُور) - ليست حقـوق كارمندان وغيره

كَشْفِيَّة = كَشافَة

الحَرَكَة الكَشْفِيَّة - نهضت پيشاهنگی

المُنَظَّمات الكَشْفِيَّة - سازمانهای پيشاهنگی

كُشْك (ص) - كيوسك

كُشْك الاِشارات (فی سِكَّةِ الحَدِيد) - توقف‌گاه متصدی علائم در راه آهن

كُشْك التَّلِفُون - كيوسك تلفن

كُشْك الدَّيْدَبان - سايبان چوبی بران نگهبان ومستحفظ وغيره

كُشْك لِبَيْعِ الجَرائِد - كيوسك روزنامه‌فروشی

كُشْك الموسِيقَی - جای اركستر در كاباره ها وغيره

كَشْكَش ج كَشاكِش - نواروماننداَن كه‌جهت تزيين بجامه دوزند

كَشْكَشَة (ص) - چين لباس

كَظِيمَة - فلاسك

كَعْب دفتر الوُصُولات اَوِ الشِّيكات (س) - نوش ، ته قبض ، ته چك

كَعْب النَّرْد - طاس تخته نرد

كَعْبَرَة ، كُعْبُورَة - كره

كَعْك ، كَعْكَة ج كَعْكات - كيك (يك نوع نان شيرينى)

كُفَّ بَصَرُهُ - نابينا شد ، كور شد

كِفاح - مبارزه

كَفِيف - نابينا ، كور

كُلّاب - قلاب ، انبر سر كج

كُلّاب خَلْعِ الأَسْنان - گازانبر كه دندانپزشگان با آن دندان كشند

كُلْبَة - ميخانه

كَلْبَتان - آلتى كه آهنگران با آن آهن تفته‌را گيرند ، آلتى كه دندان پزشگان با آن دندان‌فاسد را از دهان بيرون آرند

كِلَّة - پشه بند

كِلْسَة ج كَلْسات - جوراب

رِباطُ الكَلْسات - بند جوراب

كَلْسات (س) - جورابها (چون جوراب ازاشياء زوج است بيشتر كلمه‌ى جمع برآن اطلاق مى - كنند)

كَلَّفَ فُلاناً بِالأَمْرِ - كسى را عهده دار كارى كرد

مَهْما كَلَّفَ - بهر قيمت كه شده ، هر قدر تمام شود (از نظر هزينه)

كَلَف ، كُلْفَة - رنك قرمز متمايل بقهوه‌يى

كُلْفَة ج أَكْلاف - خرج ، هزينه

كَلَك = طَوْف

كَلَّل - تاجدار كرد ، متوج ساخت ، (مجازاً) آراست

كُلِّيَّة ج كُلِّيّات - دانشكده

كُلِّيَّة الآداب - دانشكده‌ى ادبيات

الكُلِّيَّة العَسْكَرِيَّة - دانشكده‌ى افسرى

كُمّ القَمِيص - آستين پيراهن ، سرآستين پيراهن

كَمّاحَة - ترمز

كِماد = تَكْمِيد

كِمادَة - كمپرس : پارچه‌ى خيس شده در آب گرم كه روى نقطه‌ى آسيب ديده‌ى بدن گذارند

كَمّاشَة - گاز انبر

كَمالُ الأَجْسام - زيبائى‌اندام (يكنوع ورزش)

كَمالِىّ - تجملى

كَمالِيّات - اشياء تجملى ، تجملات

كِمامَة - پوزبند ، ماسك ضدگاز

كَمان - ويلن

كَمْبَذ ج (غ) = كامْبُوج

كَمْبُوشَة المُلَقِّن (س) - جاى سوفلور (در تماشاخانه)

كَمْبِيالَة ، كِمْبِيالَة ج كَمْبِيالات (غ) - برات، سفته ، حواله

كَمْبِيُو (غ) - تبديل كردن پول كشورى بپول كشورى ديگر

كُمَّة المِصْباح - حباب چراغ ، آباژور

كَمَد = اَكْمَد

كُمُدِينُو (غ) - ميز پاى تختخواب ، ميز كوچك داراى كشو

كَمَرَة = كاميرا

كُمْسارِىّ (ص) ـ بليط فروش در اتوبـوس يـا تراموای

كَمنجة - ويلن

قوس الكمنجة - آرشه‌ى ويلن

كَمِّيّات وَفِيرَة - مقادير زياد يا فراوان

كَمِّيَّة ج كَمِّيّات - مقدار

كَمِّيَّة الإِسْتِهلاك - ميزان مصرف ، مقدار كالاى مصرفى

كَنارِى (غ) ـ قنارى (نوعى پرنده‌ى كـوچك خوش‌آواز)

كِنانَة - تركش ، تيردان

كَنَّة ج كَنائِن - عروس : زن پسر

كُنْتراتُو (غ) - كنترات ، قرارداد ، مقاطعه نامه

كَنَدا (غ) - كشور كانادا

كَنَدَرَة ج كَنادِر ـ يك جفت كفش

كَنَدِىّ (غ) - كانادائى ، اهل كانادا

الكُنُوز الأَثَرِيَّة - ذخاير باستانى كه‌در كاوشهاى باستانشناسى بدست آيد

كَنِيسَة ج كَنائِس - كليسا ، معبد يهود

كَنِيف - مستراح ، آبريز

كَوّاء المَلابِس - اطو كش

كُوب - ليوان (براى آب ، شربت وغيره)

كُوبَة (فى ورق اللَّعِب) (ص) - خالِ دل (در ورق بازى)

كُوبْرِى (ص) = **كُبْرِى**

كُوبَنْهاجِن ، كُوبَنْهاغ (غ) - كپنهاك پايتخت دانمارك

كَوْث - كفش راحتى ، كفش سرپايى

كُوخ - كپر ، آلاچيق ، آلونك ، كلبه

كُورِيا - كُره (شبه جزيره‌يى درآسياى شرقى)

كُوفِيَّة - چپيه . دستار بزرگى كه اعراب بجاى كلاه بسر گذارند وروى آن عقال بندند

كَوْكَب سِينَمائِىّ - ستاره‌ى سينما

كُومْسارِىّ = كُمْسارِىّ

كُومِسْيُون (غ) ـ حق العمل كارى ، پـولى كه بابت دلالى گيرند ، كميسيون (جهت مشاوره در باره‌ى امرى از امور)

الكُومَنْوِلْث البَرِيطانِىّ - كشورهاى مشترك - المنافع بريتانيا

كُومُودِينُو = كُمُدِينُو

كُوَيِّس (ص) - خوب ، عالى

كِهانَة - پيشگوئى

كَهْرَباء (غ) ـ برق ، الكتريسيته

مِقْیاسُ الْکَهْرَباء - کنتور برق

اَلْکَهْرَبائِیَّةُ الْمُوجِبَة الکتریسیته‌ی مثبت

کَهْرَبِیّ - متخصص برق یا الکتریسیته ، مکانیك آلات برقی

کَهْرَبِیّ - برقی ، مربوط به برق یا الکتریسیته ، دارای برق

اِعْدام کَهْرَبِیّ - اعدام بوسیله‌ی صندلی الکتریکی

سالِب کَهْرَبِیّ - دارای برق منفی

کاشِف کَهْرَبِیّ - الکتروسکپ : برق آزما ، دستگاهی که وجود نیروی برق را درجسمی معلوم میکند

مُوجِب کَهْرَبِیّ - دارای برق مثبت

مُوَلِّد کَهْرَبِیّ - دینام

نُور کَهْرَبِیّ - نور برق

کَهْرَبِیَّة - برقی، مربوط به برق یا الکتریسیته، دارای برق

کَهْرَطِیس (غ) - آهنی که بوسیله‌ی جریان برق خاصیت مغناطیسی پیدا کند (ترکیب شده از دو کلمه‌ی کهرباء ومَغْنَطیسی)

کَهْرَقِس (غ) - برق سنج (ترکیب شده از دو کلمه‌ی مقیاس الکهرباء)

کَهْرَمان - کهربا

کَهْرَمانِیّ اللَّونِ - رنك زرد کهربائی

کَهَن = **تَکَهَّن**

کُهَیرِب - الکترون : هریك از ذرّه هایی که اطراف هسته‌ی اتم حرکت میکنند و دارای برق منفی هستند

کَیّ - اطوکشی ، اطوزدن لباس ، فرزدن مو

کَیُّ الشَّعْر - فرزدن مو

کِیان - وجود ، موجودیت ، طبیعت

کِیلُوجْرام ، کِیلوغرام (غ) - کیلوگرم

کِیْماوِیّ - شیمیست ، شیمی دان ، مربوط به شیمی ، شیمیائی

سِباخ کِیْماوِیّ - کود شیمیائی

مُرَکَّبات کِیماوِیَّة - ترکیبات شیمیائی

کِیْمِوِیّ - شیمیائی ، مربوط به شیمی

تَحَوُّل کِیْمِوِیّ - استحاله یا تجزیه‌ی شیمیائی

مادَّة کِیْمِوِیَّة - ماده یا پدیده‌ی شیمیائی

کِیمِیّ = **کِیْمِوِیّ**

اَلْکِیْمِیاء - علم شیمی

کِیْمِیائِیّ = **کِیْماوِیّ**

کِیمِیاحَیَوِیَّة - بیوشیمی

کِیمِیا صِناعِیَّة - شیمی صنعتی

((ل))

لائِحَة ج لَوائِح - لایحه

لاءَمَ - تعمیر کرد ، اصلاح کرد ، مرمت کرد

لاءَمَ بَینَ الْاَمْرَینِ - هماهنگی (میان دو چیز) برقرار کرد

لاءَمَ بَینَهُم - آنهارا صلح داد ، آشتی داد

لاءَمَهُ الشَّیئُ - چیزی موردپسند اوقرارگرفت، درخور یا مناسب حال او بود

لاءَمَ الْمَعْدِنَ - فلزرا جوش داد ، لحیم کرد ، جوشکاری کرد

اللاانْحِیاز - بیطرفی

لاجِئ ج لاجِئُون - پناهنده ، آواره

لاجِئ سِیاسِیّ ج لاجِئُون سِیاسِیُّون -پناهندهٔ سیاسی

لاحَقَ - کسی را تحت تعقیب قرارداد

لاحِقَة - پساوند (در اصطلاح دستور زبان)

نَقْد لاذِع - انتقاد زننده

اللّازَوَرْدِیّ (غ) - رنگ لاجوردی

لازُوق - مشمع ، ضماد ، گچ شکسته بندی

لاسِلْکِیّ ، لاسِلْکِیَّة - بی سیم

لاسَمَحَ اللّهُ - خدا نکرده ، خدا نکند

لاصِف - فلورسانت ، دارای خاصیت بیرون دادن نور رنگی

مِصْباح لاصِف - لامپ مهتابی ، لامپ فلورسانت

لاعَبَ - با کسی بازی کرد

لاعِب ج لاعِبُون - عضو تیم بازی ، بازیکن

لاعِج ج لَواعِج - عشق سوزان

لافِتَة ج لافِتات - تابلو ، پلاکارد ، شعار یا تابلویی از بارچه وغیره که روی آن خواسته‌های خودرا با جملاتی کوتاه نویسند ودرمیتینگ‌ها در جلو صفوف حرکت دهند

لاکَمَ - بوکس بازی کرد

لَأْلَأَ = تَلَأْلَأَ

لامِعَة - استخوان فرق سر نوزاد که هنوز سفت نشده باشد ، ملاج کودك

عِلْمُ اللّاهُوت - علم الهیات ومعارف دینی

لاهُوتِیّ - دانشمند علوم دینی ، مربوط بعلوم ومعارف دینی

لایُؤَثِّر فِیهِ شَیئ - غیر قابل تأثیر ، محفوظ در برابر هرچیز ، هیچ چیزرا در آن تأثیر ونفوذ نیست

لایُبَرَّر - غیر قابل توجیه ، غیر مجاز ، غیر موجّه ، نابجا

لایُثَمَّن - بسیار قیمتی ، چیزی که بها برای آن

معین نتوان کرد ، بی ارزش ، بی قیمت ، بیمقدار (این کلمه دارای دو معنی متضاد است)

لایَزالُ ... ـ پیوسته ، همواره

لُبّادَة ـ کلاه نمدی

لَباقَة ـ حسن ذوق ، خوش سلیقگی ، آداب دانی

لَبّان ـ خشت زن ، خشت مال ، شیر فروش

لَبْخَة ـ ضماد ، بانْد که روی زخم بندند

لَبَد = **تلبد**

لِبدَة = **لُبّادَة**

لَبِق ـ آداب دان ، خـوش برخـورد ، خوش ـ معاشرت

لَبَن رائِب ـ ماست

سِنُّ اللَّبَن ـ سن شیرخوارگی

لَبِیسَة ـ پاشنه کش

لَبِیق = **لَبِق**

لِتْر (غ) ـ لیتر : یك نوع پیمانه برای مایعات

لَجَأ اِلی ـ پناهنده شد به ، پناه برد به

لَجْنَة ج لِجان ـ کمیسیون ، کمیته ، انجمن ، جلسه‌ی مشاوره

لَجْنَة تَحضِیرِیَّة ـ کمیسیون مقدماتی

لَجْنَة التَّسعِیرَة ـ کمیسیون ارز

لَجْنَة التَّوفِیق الدُّوَلِی ، کمیسیون میانجیگری بین‌المللی

لَجْنَة رِیاضِیَّة ـ انجمن ورزش ، کمیته‌ی ورزش

لَجْنَة الشُّئُونِ الصِّحِّیَّة ـ کمیته یا کمیسیون امور بهداشتی

لَحّاد ـ گورکن

لِحامَة ـ جوش کاری فلزات

لِحسابِ ... ـ بسودِ ... ، به طرف‌داریِ ... ، برای ...

لَحْن ج اَلْحان ـ آهنگ موسیقی

لَحَّن ـ آهنگ ساخت

اَللِّحْیانِیّ ـ ریشو ، کسیکه دارای ریش بلند ا پر پشت است

لَدُودٌ ج اَلِدَّة ـ دشمن سرسخت

لَزْقَة عِلاجِیَّة = **لازُوق**

لَزُوق = **لازُوق**

لَسْتك (غ) ـ لاستیك

لَسُوق = **لازُوق**

لَصْف ـ روشنائی رنگی بیرون دادن ، فلورسانس

اَللَّصوق = **لَزْقَة عِلاجِیَّة**

لَطْمَة ج لَطَمات ـ سیلی

لَعَب = **اَلعب**

لَعِبَ دَوراً هاماً ـ نقش مهمی ایفا کرد ، نقش مهمی بازی کرد

لَعْبُ السَّیف ـ شمشیر بازی

لَعِبَ القِمارَ - قمار بازی کرد

لَعِبَ الموسیقی - ساز نواخت

لُعبة ج لُعَب - اسباب بازی بچگانه ، یك دور بازی ، بازیچه

لِعبة - بازی ، یك دور بازی

لُعقة - مقدار یك قاشق پر

لعلع - بصدا درآمد (در گفتگوی ازبوق ، زنگ وغیره)

لَعُوب - بازیگوش

لُغام - کف که برروی مایعات پدید آید

لُغة المولد - زبان مادری

لُغم ج اَلغام (غ) - مین (یکی ازموادمنفجره)، گودال که در آن باروت یا دینامیت گذارند تا منفجر شود

لَغَمَ - مین گذاری کرد ، بوسیلهٔ مین منفجر کرد

اللغم الصَوتی - یك نوع مین که دارای دستگاه گیرندهٔ صدای موتور کشتیها است واین صدا روی آن ضبط میشود وهرگاه کشتی بدان نزدیك گردد منفجر گشته کشتی را آتش میزند

لغم الضَغط - یك نوع مین که دراثر فشار آب حاصل از عبور کشتی منفجر گردد

لفائف جراحیّة - باندهایی که پس ازعمل جراحی روی اعضاء جراحی شده بندند

لفافة الرجل او الساق - مچ پیچ

لِفافة تبغ - سیگار ، سیگار برگ

لَفّة - بسته ، دسته ، گروههٔ طناب وغیره

لفت انتباهه او نظره الی - نظر او را بسوی چیزی جلب کرد

لفظ النَفَسَ الاخیر - درگذشت ، مرد ، نفس آخرین را کشید

لَفَّقَ الخبر - خبرساخت ، خبر جعل کرد

لَفیف مِنَ الناس - گروهی از مردم

لَفیفَة ج لَفائف - سیگار ، سیگار برگ

لقاء - ملاقات ، برخورد ، دیدار

لِقاءَ ... - در برابر ، در عوض ، بعوض

اِلَی اللِقاء - بامید دیدار (جملهٔ دوستانه که هنگام خدا حافظی گویند)

لَقاح - واکسن ، مایهٔ آبله ، ویروس

لَقاح الجُدَری - واکسن یا سرم آبله ، مایهٔ آبله

لَقَّح = اَلقَح

لَقَّح بِمَصلِ الجُدَری - مایه کوبی کرد ، آبله کوبی کرد ، سرم یا واکسن آبله تزریق کرد

لَقَّم = اَلقَم

لُقیة ، لَقیّة - هرچیز که گم شده وکسی آنراپیدا کرده باشد

لَقیس - دیر ، کسی یا چیزی که دیرتر از وقت آمده باشد

لَقِیط - بچه سرراهی

لَکَم - مُشت یا بوکس (بکسی) زد

لِلحِفْظِ غَیْباً - برای از بر کردن

لَمْ یَعُدْ یَکْتُب - دیگر ننوشت

لَمّاع - براق ، تابان ، متلالی ، صیقلی

لِماماً - گاهگاهی

لَمبَة (غ) - چراغ

لَمّة - مجموعه از هرچیز ، کلکسیون ، جمعیت

لُمّة - همسفران

لِواء ج اَلْوِیَة - پرچم ، استان، ایالت (درارتش) سرلشگر

لَوائِح الحُکُومَة - لوایح دولت

لُوتارِیَّة (غ) - لاتاری ، بخت آزمایی

لَوْح - تخته سیاه که با گچ روی آن نویسند ، بلاک

لَوحُ الثَلج - قالب یخ

لُوحِق - تحت تعقیب قرار گرفت

لَوعَة الحُبّ - سوز عشق

لُوغارِتْما (غ) - (در علم ریاضی) لوگاریتم

لُوکانْدَة (غ) - لقانطه ، هتل ، مسافرخانه

لوکاندة الاَکل - رستوران

لُوکَنْدَة ج لُوکَنْدات (غ) = لوکاندة

لَوْلَب - میخ پیچ ، فنر، پیچ

مِسْمار لَوْلَبِی - میخ پیچ

لَوْن فاتِح - رنگ باز ، رنگ روشن

لَوْن غامِق اَوْ قاتِم - رنگ سیر ، رنگ تیره

لُونجِفلُو ، لُونغفلُو (غ) - لونگفلو : شاعر شهیر امریکائی

اللَهِیب الاَزرَق - شعله آبی

لَیّ الشِیْشَة (ص) - نی قلیان

اللَیالِی المُقمِرة - شبهای مهتاب

لِیقَة - بطانه که برای نصب کردن جامهای شیشه وغیره بکاررود ، نخهای ابریشم که سابقاً دردوات مرکب بکار میرفت

لَیل نَهار - شبانه روز (قید)

المَدارِس اللَیلِیَّة - آموزشگاهها یا مدارس شبانه

اللَیمُون - لیمو

عَصِیر اللَیمُون - آب لیمو

اللَیمُون الحامِض - لیمو ترش

اللَیمُون الحُلو - لیمو شیرین

لَیْنَ = الآن

لِینُوتِیب (غ) - ماشین حروف چینی وحروف ریزی سطر بسطر که بیشتر در چاپ نمودن روزنامه ها بکاررود

((م))

مالبِثَ اَنْ ... - دیری نپایید که ... ، دیری نگذشت که ...

مائِدَة ج مَوائِد - میز برای غذا وغیره

مائِدةُ الزّینَة - میزِ توالت ، میزِ آرایش

مائِدةُ القِمار - میز قمار

مَآب - برگشت ، مراجعه ، وعده‌گاه ، میعاد

مؤبَد - بی پایان ، نامتناهی

مِئْبار ، مِئْبَر - جعبه سوزن ، قوطی سوزن ، جوال دوز ، سرنگ

بِالْمِائَة ، فِی الْمِائَة - در صد (٪)

مُؤآتٍ (المُؤآتی) - موافق ، مساعد ، همراه ، سازگار ، امید بخش ، مطلوب ، مناسب ، درخور ، مقتضی ، فرخنده ، خجسته

مَأْتم ج مَآتِم - ماتم ، عزاداری ، مجلس ترحیم ، سوگواری ، مجلس ختم یا فاتحه

مؤتمر ج مؤتمرات - کنفرانس ، انجمن ، کنگره ، جلسه‌ی مشورت

المؤتمر الاِسلامی - کنگره‌ی اسلامی

مؤتمر الاَقطاب - کنفرانس عالی سران دول

المؤتمر الدَّولی - کنفرانس یا کنگره‌ی بین‌المللی

مؤتمر الذِروة = مؤتمر الاقطاب

مؤتمر السَّلام اوِالصُّلح - کنگره‌ی صلح

المؤتمر الصَّحَفِی - کنفرانس مطبوعاتی

المؤتمر الصِّحّی - کنگره‌ی بهداشت

مؤتمر القِمَّة = مؤتمر الاقطاب

مؤتمر وُزَراءِ الْخارِجِیَّة - کنفرانس وزیران خارجه

مؤثَث ، مؤثثة - مبله ، دارای اثاث (در گفتگوی از اطاق وغیره)

مأثُرة ، مأثَرة ج مَآثِر - افتخار ، هنر ، کمال ، فضیلت ، شاهکار ، کار برجسته

مائِلَة - لوستر ، جار ، چلچراغ

مأثور - حدیث منقول ، روایت

مأجور ج مأجورون - مزدور ، اجیر ، نوکر ، کسیکه از بیگانگان پول گیرد و بکشور وملت خود خیانت کند

مُؤاخاة - برادری

مؤخراً - اخیراً ، بتازگی

مؤخرة الجیش - (در ارتش) عقب دار ، پس‌قراول

ماخِرة ج مَواخِر - کشتی

مأخوذ - مجذوب، مسحور، حیرت زده، مبهوت، یکه خورده

ماخُور ج مَواخِر، مَواخِیر - روسبی‌خانه

مؤدِّ اِلی ... - منجر یا منتج یا منتهی شونده به ...

مأدُبَة ج مَآدِب - مهمانی، ضیافت، پذیرائی

اقام مأدبةً علی شرفِ فُلانٍ - بافتخار فلانکس ضیافتی ترتیب داد

مأدبة غداء - مهمانی یا ضیافت بناهار

مأدبة عشاء - مهمانی یا ضیافت بشام

الْمادِّیّ - ماتریالیست: پیرو مکتب ماتریالیسم، مربوط بمادیگری

الْمادِّیَّة - ماتریالیسم: مادیت، اعتقاد باینکه تنها ماده وجود دارد، اصالت ماده، مربوط به ماتریالیسم یا مادیگری

المأثور ذِکْرُه - نامبرده

مؤرَّخ - تاریخ دار (در گفتگوی از نوشته، نامه وغیره)

مارْس، مارِس (غ) - مارس سومین ماه میلادی

مارَسْتان، مارِسْتان ج مارِسْتانات - بیمارستان

مارِسْتان (ص) - تیمارستان

اَلْمارْکَة (غ) - مارک مخصوص که هر کارخانه یا کارگاهی روی کالای خود ترسیم میکند تا با کالای سایر کارخانه ها اشتباه نشود

مأزِق ج مَآزِق - کوچه‌ی بن بست، تنگنا

مأزِق حَرِج - موقعیت بحرانی، تنگنا، حیص و بیص

ماس ج ماسات - الماس

مؤْسٍ (المؤسِی) - رقت انگیز، غم انگیز، دارای سبك تراژدی، مصیبت خیز

ماساتٌ اِصطِناعیَّة - الماسهای مصنوعی

مأساة - نمایش تراژدی، فاجعه، مصیبت

مُؤآساة - دلداری، تسلیت

حاجةٌ ماسَّة - احتیاج مبرم

مؤسَّسة ج مؤسَّسات - موسسه، بنگاه

مؤسَّل - نوك تیز، نوك دار

ماسُورَة ج مَواسِیر - لوله، جسم استوانه‌یی شکل مجوف

ماسُورَةُ البُنْدُقِیَّة - لوله‌ی تفنگ

غیر ماسوفٍ علیه - جای نگرانی نیست، تاسفی ندارد

ماسُونِیّ (غ) - عضو جمعیت فراماسونری: مربوط به فراموشخانه

ماسُونِیَّة (غ) - فراماسونری: جمعیتی سری که در بعضی از کشورهای اروپایی وجود دارد و دارای رسوم و قوانین مرموزی میباشد، فراموشخانه

ماشٍ (الْماشِی) ج مُشاة - سرباز پیاده، شخص پیاده

ماشط - آرایشگر، سلمانی

مأصر، مأصرة - جایگاه وصول عوارض در راهها (که معمولا دروسط جادهٔ آن زنجیر راه‌داری کشیده‌اند)

حیوان مؤصل - حیوان یا اسب اصیل ونجیب

عقاقیر موقته المفعول - داروهای مسکن موقتی

مأکل ج مآکل - خوراك، غذا، طعام

مؤآکل - هم غذا، هم خوراك

ماکِنَة (غ) - موتور، ماشین، چرخ، دستگاهی که دارای چرخ وپره باشد وبحرکت آید (چون موتور آبکشی، ماشین اصلاح صورت، چرخ خیاطی وغیره)

ماکیاج (غ) - گریم کردن (در تماشا خانه وغیره)، گریم سینمائی

مآل - عاقبت، فرجام، نتیجه، لازمه، فرع

مال اِلی ... - روکردبه، متمایل شد به، توجه کرد به

مال علی ... - تکیه داد به

مال عَن ... - روگرداند از ...

مالج، مالَج ج مآلِج (غ) - مالهٔ بنائی

مالطَة (غ) - جزیرهٔ مالت دردریای مدیترانه

یوذن فی مالطَة (ص) - پس بگوش خرمیخواند

حمی مالطَة - تب مالت

مالطی (غ) - اهل جزیرهٔ مالت، مربوط به جزیرهٔ مالت

مولف مِن ... - مرکب از، ترکیب یا تشکیل شده از

مولِم - دردناك، حزن آور، رقت انگیز، درد آورنده، (مجازاً) سخت، دشوار

مألوف - عادی، معمولی، عمومی، متداول، مشترك، مشهور، معروف، عملی، قابل اجرا

غیر مالوف - غیر عادی، غیر معمولی، غیر متداول

مؤآمرة ج مؤآمرات - توطئه، دسیسه، تبانی، توطئه چیدن، مشورت

مأمل - چیزی را که آرزو کنند

مومل - آرزومند، امیدوار، مطمئن

مومم - ملی شده (در گفتگوی ازشرکتهای بزرگ که امتیاز انها بدست بیگانگان باشد)

مأمن - جای امن، جای راحت وآرام

مومن علیه - بیمه شده

مامور (ص) - کارمند رسمی دولت

مامول = مأمل

مامون - بی خطر، سالم (درگفتگوی ازمکانها یا اشیاء)

غیر مامون - خطرناك، ناسالم، ناامن

مؤوف - کسیکه شانه‌ی اوازحمل بار آزرده وخسته شده باشد ، ستمدیده ، مظلوم

مؤوف - آفت زده

مِئوِیّ ، مِئویّة - صد درجه‌یی (در گفتگـوی از حرارت سنج وغیره)

مؤهلات - شرایط لازم ، صلاحیت

ماهول - آباد ، دارای جمعیت ، دارای نفوس یا سکنه (درگفتگوی ازمکان)

ماهیّة ج ماهیات(ص) - حقوق ماهانه‌که بکار مندان وغیره دهند

مایو (غ) - ماه مه پنجمین ماه میلادی

رجال المباحث - مأموران تحقیق یا آگاهی

مباحثات - گفتگوها ، بحثها ، مذاکرات

سامی المبادئ - دارای اصول و قواعد عالی ، دارای اخلاق عالی

المبادئ الجوهریّة - طرحهای اساسی، اصول وقواعد اساسی

المبادئ الحربیّة - قواعد ورموزجنگ، طرح - های نظامی

مباداة بالشرّ - حمله ، هجـوم ، پیش دستی ، سبقت بر تجاوز

مباراة ج مباریات - مسابقه

مباراة الدرّاجة - مسابقه‌ی دوچرخه سواری

مباراة الرّکض - مسابقه‌ی دو

مباراة السّباحة - مسابقه‌ی شنا

مباراة کرة القدم - مسابقه فوتبال

مباریات البطولة - مسابقات قهرمانی

المباریات الدّوریّة - مسابقات فصلی یا موسمی

المباریات الدّولیّة - مسابقات جهانی (بـین - المللی)

مباشِر - مستقیم ، بلافاصله ، فوری

المفعول المباشِر - مفعول مستقیم (در دستور زبان)

طریقة مباشِرة - متد مستقیم ، روش مستقیم

مباشَرة - رسیدگی بطور مستقیم ، پـرداختن به کاری بدون واسطه ، دست بکاری زدن

مباشَرةً - مستقیماً ، فوراً ، بلافاصله

مباصرة - از دور دیدن

مباغتة - حمله‌ی ناگهانی ، شبیخون ، غافلگیری

مبالٍ (المبالی) - ملتفت ، بهـوش ، با خبر ، متوجه ، دقیق

مبالغ - مبالغه‌گر ، اغراق‌گو ، غلوکننده

المبانی - ساختمانها ، عمارات

حروف المبانی - (حروف) الفبا

مبتسر - نابهنگام ، بی موقع ، زودرس

مبتسم - خندان

مبتغی - مطلوب ، مورد پسند

مبتل - تر ، نم دار ، دارای رطوبت

مبتهج - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، مسرور

مبثر - کورك دار ، کسیکه پوست بدنش دارای جوش و کورك باشد

مبخت - خوشبخت ، سعادتمند

مبخرة - منقل که در آن بخور سوزانند، دستگاه ضد عفونی کردن بوسیلهٔ بخار

مبخوت = **مبخت**

مبدأ ج مبادی - نظریه ، تز ، دکترین، اصل ، قاعده ، مسلك ، مرام اخلاقی ، پرنسیپ ، عقیده، قانون، روش ، طرح ، نقطه یاخط شروع ،ابتدا ، آغاز

صاحب مبدأ - صاحب نظریه ، دارای مسلك ، شخص با پرنسیپ

شخص لامبدأ له - آدم بی مسلك ، بی پرنسیپ، کسیکه پای بند هیچگونه اصل اخلاقی نباشد

مبدان - فربه ، تنومند

مبدأی - اصلی ، اساسی ، مهم ، عمده

مبدئیاً - اصولا ، اساساً ، بطور کلی

مبدن = **مبدان**

مبرة ج مبرات - خیریه ، انجمن یا بنگاه نیکو کاری

مبرت - شکر سفید

مبرح - سخت ، شدید ، عنیف

الم مبرح - درد جانکاه ، عذاب الیم ، درد سخت و آزار دهنده

مبرد الحداد - سوهان آهنگری

مبرد النجار - سوهان (که باآن چوب سایند)

مبرر - مجوز ، توجیه آمیز ، مؤید ، توجیه کننده

لامبرر لهذه الدعوی - مجوزی برای این ادعا نیست ، ادعای غیر موجه ، ادعای بیمورد، نابجا

مبرش - خال دار ، خال خالی

مبرطل - رشوه دهنده ، راشی

مبرطل - رشوه گیرنده ، مرتشی

مبرقة - دستگاه تلگراف

مبرقة طابعة - تله تایپ

مبرقش - رنگارنگ

المبرم ج مبارم - آلت نخ ریسی یا نخ تابی

مبروم - تابیده (درگفتگوی از نخ وامثال آن)

مبرومة - یك نوع النگو یا دست برنجن از طلا وغیره که بشکل طناب بهم تابیده باشد

مبرهن علیه - اثبات شده ، مدلل ، مستدل (درگفتگوی ازسخن ، نوشته وغیره)

مبزر - تخمی ، پر تخم یا تخمه (درگفتگوی از گیاهان)

مُبَزَّز (ص) - گره دار

اَلْمِبْزَغ - نیشتر ، کارد جراحی

مِبْزَل ج مَبازِل - مجرای فاضل آب ، اگو

مِبْزَل - متهٔ پزشگی (یکی از آلات جراحی)

مِبْسام - خندان

اَلْمُبَسِّرات - بادهایی که پس از وزیدن آنها باران بارد

مَبْسِم - دهان

مَبْسِم السِیجارة - چوب سیگار

اَلْمَبْسُور - مبتلا به بواسیر

مَبْسُوط - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، دارای اتساع ، وسیع ، گسترده ، پهن ، امتداد یافته

مَبْسُوط (ص) - کمی مست ، لول ، آسوده در زندگی ، ثروتمند ، خوشبخت

مُبَشِّر - (نزد مسیحیان) موعظه کنندهٔ انجیل ، مسیحی انجیلی

مِبْشَرة - پنیر تراش ، آلتی که با آن سیب زمینی وغیره را بصورت پوره درآورند

مَبْشُور - هرچیز که رنده شده باشد ، پنیر تراش شده

مِبْصار - دورنگر ، تلویزیون

مُبَصِّر - فالگیر ، طالع بین

اَلْمُبْصِر - نگهبان ، مستحفظ چنانکه گویند : «رَتَّبَ علی بُسْتانِهِ مُبْصِراً» یعنی نگهبانی بر در باغ خود گماشت

مِبْصَقَة - تف دان ، خلط دان ، ظرفی که در آن اخلاط سینه را فرو اندازند

اَلْمَبْصُوم بِخَتْمِ فُلانٍ - دارای مهر فلانکس ، ممهور بمهر فلانکس

مِبْضَع الجَرّاح ج مَباضِع = اَلْمِبْزَغ

مَبْضُوع - کسی که تحت عمل جراحی قرار گرفته باشد

مَبَطّ ج مَباطّ ، مِبَطَّة = مِبْضَع

مِبْطان - شکم گنده ، پرخور

مَبْطُون - کسیکه دارای دل درد باشد

مُبَعْثَر - پراکنده ، متفرق ، ریخته ، پاشیده

مُبَعْزِق - مسرف ، ولخرج

مَبْعُوث - نمایندهٔ سیاسی وغیره ، نمایندهٔ مجلس شورای ملی ، فرستاده ، رسول ، سفیر

مَجْلِس المَبْعُوثِين - مجلس شورای ملی - مجلس عوام یا مبعوثان

مَبْعُوض - جاییکه در آن پشه بسیار باشد

مُبْغَض ، مَبْغُوض - تنفر آمیز ، نفرت انگیز ، مکروه ، زشت ، شنیع ، مورد تنفر ، منفور

مُبَكِّر ، مُبَكِّرة - زود ، زود آینده ، زود رخ دهنده ، زودرس ، بهنگام

مُبَكِّراً - زود (قید)

مُبَلْبَل - درهم برهم ، جاییکه در آن هرج ومرج

وبلوا باشد ، ناراحت ، دل واپس ، پریشان ، آشفته ، مضطرب

مُبَلَّط - سنگ فرش شده ، اسفالت شده

مُبَلِّط - سنگ فرش کننده ، اسفالت کننده ، آلتی برای کوبیدن سنگ فرش

مُبَلَّل ، مَبْلُول = **مُبْتَل**

مَبْنیٰ ج مَبانِ (المَبانِی) - ساختمان ، عمارت

مَبْنَی السِّكْرِ تارِيَّةِ الْمَرْكَزِيِّ - ساختمان مرکزی دبیرخانه

مُبوَّق - سخن یاوه ، گفتار باطل

مُبْهِج - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب ، شادی بخش

مُبَهْرَج - رنگ درخشان ، رنگ زرق وبرق - دار ، خوش نما ، جلوه فروش ، جلف

مَبْهُورُ الاَنْفاسِ - نفس نفس زنان ، دارای نفس های بریده بریده (از شدت خستگی وغیره)

مُبِيدٌ لِلْحَشَرات - حشره کش (در گفتگوی از امشی وغیره)

مُبَيِّضُ الاَقْمِشَةِ - گازر

مَبِيضُ الاُنْثیٰ (اَوِ النَّبات) - تخمدان حیوان ماده یا تخمدان گیاه

مُبَيِّضُ الْحِيطانِ - گچ کش ، کسیکه دیوار سفید کند چون نقاش وغیره ، آب پنبه زن

مُبَيِّضُ النُّحاسِ - سفیدگر

مُبَيَّضَة - پاکنویس

مُبَيْطِر - نعلبند

مُتاح - دردسترس ، سهل الوصول ، ممکن الحصول ، مقدر ، مقرر

مُتَأَخِّر - عقب افتاده (مقابل متمدن)

مُتَأَخِّرٌ فِی الآراء - مرتجع ، کهنه پرست

مُتاخِم - هم مرز ، همسایه ، مانند

مَتارِيس - سنگرها

مُتَأَصِّل - راسخ ، ثابت ، ریشه دار ، مزمن (در گفتگوی از بیماری)

مُتَأَكِّدٌ مِن ... - کسیکه درباره‌ی مطلبی دارای یقین واطمینان باشد

هَلْ اَنْتَ مُتَأَكِّد ؟ - یقین داری ؟

مُتَأَلِّق - تابان ، پرتوافکن ، درخشان

مُتَآمِر ج مُتَآمِرون - توطئه کننده ، دسیسه چین

مُتَأَنِّق - با سلیقه ، خوش سلیقه ، مشکل پسند ، دقت گیر ، شیك پوش

مَتاوِلَة - شیعیان ، شیعی مذهبان ، کسانی که دارای ولایت حضرت علی واولاد او باشند

مُتاوِلِی (س) - شیعی مذهب

مُتَأَهِّب - آماده ، مهیا ، حاضر ، مایل ، مستعد

مَتاهَة - جای پرپیچ وخم ، ماز

مُتَبادَل - متقابل ، عمومی ، متداول

التفاهم المتبادل - تفاهم متقابل

متبرع ج متبرعون - داوطلب احسان و بخشش، کمك کننده ، اعانه دهنده

متبل - غذا یا طعام که بدان ادویه زده باشند ، چاشنی دار

متبن - کاه دان

متجاوز عن ... - صرف نظر کننده از ... ، چشم پوشی کننده از ...

متجر - تجارت ، بازرگانی ، مال التجاره ، تجارتخانه

المتجرة ج متاجر - تجارتخانه

متجری - تجاری ، مربوط ببازرگانی

متجمد بالبرودة - یخ بسته

المنطقة المتجمدة الشمالیة - قطب شمال

المنطقة المتجمدة الجنوبیة - قطب جنوب

متجول = جوال

السفیر المتجول - سفیر سیار

متجهم = جهم

الحکومات المتحابة - دولتهائی که باهم دارای روابط دوستانه یامناسبات حسنه باشند

الحکومات المتحاربة - دولتهایی که باهم وارد جنگ شده اند ، با همدیگر میجنگند

المتحدث بلسان الحکومة - سخنگوی دولت

متحدر من بیت عال - بزرگ زاده ، اصیل

متحذلق - فضل فروش ، خودنما

متحشف - ژنده ، شلخته ، کسیکه اهمیت بسر ولباس خود ندهد

متحف ، متحف ، متحفة ج متاحف - موزه

متخرج = خریج

متخوم - مبتلا بسوء هاضمه یا امتلاء معده

متر (غ) ج امتار - متر : مقیاس طول برابر با ۱۰۰ سانتیمتر

متراس ج متاریس - چوب یا آهنی که با آن پشت دررا بندند ، بارو ، باره ، قلعه ، استحکامات ، سنگر ، مانع

مترب - خاکی ، خاك مانند ، خاك آلود ، گرد آلود

متربة - بینوایی ، تهیدستی ، فقر ، فاقه ، تنگدستی

مسکین ذو متربة - گدای خاك نشین

مترس = متراس

مترف ، مترف - متنعم ، عیاش ، خوش گذران ، دارای تجمل ، آسوده خاطر ، کسیکه از نظر مادی دررفاه وراحت باشد

مترنح - مست ، لول ، کسیکه از شدت مستی تلوتلو خورد

مُتَزَحْلِق - اسکی باز

مُتَزَمِّت - متعصب در عقاید دین ، فناتیك

مُتَسَبِّب - کاسب ، کسیکه کسب ضعیف دارد

رقم مُتَسَلْسِل - شماره‌ی مسلسل ، شماره‌ی پیاپی

رِوایَة مُتَسَلْسِلَة - داستان مسلسل وپیاپی

مُتَسَوِّل (ص) - گدا ، سائل

مُتَشائِم ج مُتَشائِمون - بد بین

مُتَشَرِّد - آواره ، بی‌خانمان

مُتَشَرِّع - وکیل دادگستری ، وکیل مرافعات

مُتَصَرِّف - استاندار

مُتَصَرِّفِيَّة - استانداری ، مقام یاپست استانداری ، استان ، حوزه‌ی استانداری

مُتَصَيِّد = مُصاد

مُتَصَيِّف = مَصيف

مُتَطَرِّف - افراطی

الثُّوار المُتَطَرِّفون - شورشیان افراطی

مُتَطَلِّبات الحَياة - لوازم یااحتیاجات زندگی ، مقتضیات زندگی

مُتَطَوِّع ج مُتَطَوِّعون - داوطلب جنگ وغیره

مُتْعِب - خسته کننده ، رنج دهنده ، پر زحمت ، کسل کننده ، ناراحت کننده ، مزاحم

مُتْعَب - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

مَتْعَب ، مَتْعَبَة ج مَتاعِب - سختی ، رنج ، زحمت باعث رنج وزحمت

مَتَع = امْتَع

مَتْعوب عليه - سخت بدست آمده ، چیزی که برای بدست آمدن آن رنج وزحمت تحمل شده باشد

مُتَعَهِّد الجنازات - متصدی کفن و دفن وامور مربوط به آن

مُتَغَرِّض ج مُتَغَرِّضون - کسیکه طرفدار مسلك سیاسی خاصی باشد

مُتَفائِل - خوشبین

مُتَفانٍ (المُتَفانِي) - فداکار ، کسیکه خود را وقف کاری کرده باشد

المُتَفَجِّرات - مواد منفجره

مُتَفَرْنِس (غ) **ج مُتَفَرْنِسون** - فرانسوی مآب ، کسیکه از آداب ورسوم فرانسویان تقلید کند

مَتَك - آلتی که بدان بند تنبان را از نیفه گذرانند

مُتَكافِئ - برابر ، همقدر ، متساوی

مُتَكَلِّم بِاسْمِ ... - سخنگوی ...

مُتَلَبِّساً بِ ... - درحال ارتکاب ...

مُتَلَّه - متحیر ، سرگردان ، مبهوت

مُتَمَرِّض - بیمار ، مریض

مُتَمَرِّن - کارآموز

مُتَنازِل (فی الحُقُوق) - واگذار کننده، انتقال دهنده‌ی حق خود بدیگری، حواله دهنده

مُتَنازَل اِلَیْهِ - حواله‌گیر

مُتَنافِس - داوطلب، رقیب، حریف

مُتَنَزَّه - گردشگاه، پارك، باغ ملی

مُتَنَقِّل - سیار، کسیکه همیشه از جایی بجای دیگر کوچ کند

مُتَنَکِّر - شخص ناشناس، ماسك دار، دارای قیافه یا لباس مبدل

المُتَنَوِّر ج المُتَنَوِّرون - روشنفکر، منور - الفکر

مُتَوائِم - متناسب، هم آهنگ

مُتَواصِل - پی گیر، مداوم، پیوسته

مُتَوالِی ج مَتاوِلَة - شیعی مذهب، کسیکه پیرو مذهب تشیع باشد

العَلاقاتُ المُتَوَتِّرَة - روابط تیره

مُتَوَّج - تاجدار، کاکلی (در گفتگوی از پرندگان)

مُتَوَحِّش ج مُتَوَحِّشون - وحشی، غیرمتمدن

البَحْرُ المُتَوَسِّط - دریای مدیترانه

مُتَوَعِّك - ناخوش، بیمار، رنجور

مُتَوَکِّد = مُتَأَکِّد

مُتَوَّم - گوشواره دار، قلاده بگردن آویخته

مُتَوَّل - فریفته، مسحور، مجذوب

مُتَهَذِّب = مُهَذَّب

مِتْیاح - به مِتاح نگاه کنید

مِتْیَح - آدم فضول، فضولباشی

مُتَیَّم - بنده، اسیر، مبتلا، دچار، گرفتار

المِتْیُورُوغْراف (غ) = مِنْواة

مَثاب - وعده‌گاه، میعاد، جای ملاقات، محل اجتماع یا انجمن

مَثابُ البِئْر - حلقه‌یی که ازسنگ دورچاه سازند، حلقه یا دهنه‌ی چاه

مَثابَة = مَثاب

بِمَثابَة ... - معادلِ ...، مانندِ ...، مساویِ با ...

مُثابِر - پشت‌کاردار، پایدار، مصر، کسیکه استقامت بخرج دهد

مُثابَرة - پشت کار، پایداری، اصرار، پافشاری

مَثات - روغن که بموی سر یا پوست بدن مالند تا نرم وزیبا شود (چون بریانتین وغیره)

مُثاقَفَة - شمشیر بازی

مِثال - نمونه، مُدل، نوع

مَثّال - مجسمه ساز

مِثالِی - اید آلیست، اید آلی، نمونه یی، پیرو مکتب اید آلیسم

اَلْمِثالِيَّة - ایدآلیسم (یکی ازمکاتب فلسفی)

زَوْجَة مِثالِيَّة - همسر یا زن ایدآلی

مُثَبِّطُ العَزْم - دلسرد کننده ، یأس آمیز ، بی‌جرأت کننده

مَثْبَنَة ج مَثابِن - کیف دستی زنانه

مَثْرٍ (المَثْرى) = ثَرِيّ

مَثْعَب - راه‌آب حوض وغیره ، سیفون

مِثْقاب ، مِثْقَب - مته ، سوراخ کن ، منگنه ، آلتی که با آن بلیط های مقوایی را در قطار راه آهن وغیره سوراخ کنند

مُثَقِّف - تربیت کننده ، پرورش دهنده ، تعلیم دهنده ، روشنفکر کننده

مُثَقَّف ج مُثَقَّفُون - تحصیل کرده ، با سواد ، روشنفکر ، تربیت شده ، پرورش یافته

مَثُلَ ، مَثَلَ - در برابر (کسی) حاضرشد ، ظاهر شد

مَثَل اَعْلَى ج مُثُل عُلْيا - نمونه‌ی کامل ، ایدآل ، کمال مطلوب

مَثَّلَ ایران فی الاُمَمِ المُتَّحِدَة (مثلا) - نمایندگی کشور ایران را در سازمان ملل متحد بعهده داشت یا بعهده گرفت

مَثَّلَ ، مَثَّلَ التِّمْثال - مجسمه ساخت ، مجسمه سازی کرد

مَثَّلَ دَوراً - نقشی (در فیلم یا صحنه‌ی تآتر) بازی کرد

مَثَّلَ رِوايَةً - نمایشنامه‌یی را بروی صحنه تآتر وغیرآن آورد ، در نمایش بازی کرد

مَثْلَبَة ج مَثالِب - عیب ، رسوایی ، بد نامی ، افتضاح

مُثَلَّج = ثَلِج

حَلِيب مُثَلَّج - بستنی

مُثَلِّجَة - یخچال برقی وغیره

حَبْل مَثْلُوث - طناب سه لا

مَثْلُوج = ثَلِج

ماء مَثْلُوج - آب یخ

مَثْنِيّ - چین دار ، تاه شده ، تاه خورده

مَثْوى - منزل ، اقامتگاه ، مسکن

مُثِير - تهییج کننده ، مهیج ، بهیجان آورنده ، تحریك کننده ، انگیزنده

مُثِيرُ الفِتَنِ السِّياسِيَّة - انقلابی ، شورشی

مُثِيرُ القَلاقِل والاِضْطِرابات - آشوب گر ، اخلالگر ، تولید کننده‌ی هیجان عمومی

مُجابَهَةُ الحَقائِقِ المُرَّة - روبروشدن یامواجه شدن با حقایق تلخ

مُجادَلَة = جِدال

مَجاذِيب - دیوانگان

مَجاز فی الآداب - لیسانسیه‌ی ادبیات

مُجاز فِی الحُقوق - لیسانسیه‌ی حقوق

مَجاز - ممر ، گذرگاه ، معبر

مُجازِف - بی پروا ، بی ملاحظه ، بی باك ، کسی که خودرا بخطر اندازد ، متهور

مُجازَفَة - خودرا بخطر انداختن ، تهور ، بی باکی

مَجال ج مَجالات - مجال ، فرصت ، موقعیت ، زمینه ، رشته ، وسعت ، میدان ، حدود ، حوزه ، چشم رس ، قلمرو ، فضا

مَجالُ الحَرَکَة اَوِ العَمل - فرصت یا میدان کار و کوشش

مُجالِد - پهلوان ، زور آزما ، شمشیرزن ، کشتی گیر ، کسیکه در جنگ تن بتن شرکت کند

مُجالَدة - زور آزمایی ، جنگ تن بتن ، زد و خورد ، کشمکش ، کشتی

مَجالِس اِستِشارِیَّة - شوراهایی که برای تبادل نظر تشکیل شود

مُجامِد - همسایه‌ی دیوار بدیوار

مُجامَلَة - مدارا یا خوشرفتاری کردن ، نزاکت ، ادب

مُجانِب - موازی ، محاذی

مُجانِس - همانند ، همجنس ، شبیه

مُجاوِر - مجاور ، همسایه ، همجوار ، دانشجویی که فارغ التحصیل نشده باشد

مُجاوِرٌ لِ ... - مجاور ... ، همسایه‌ی ... ، نزدیك ...

مُجاوَزَة = تَجاوُز

مَجاهِل اِفرِیقیا ، اِفرِیقِیَة - مناطق ناشناخته یا کشف نشده در افریقا

مُجبَر - مجبور ، ناگزیر ، ناچار

مُجَبِّر - شکسته بند

مُجتَر ج مُجتَرات - حیوان نشخوار کننده

مُجتَرِف - کسیکه هستی او برباد رفته باشد

مُجتَمَع ج مُجتَمَعات - مجمع ، انجمن ، جامعه ، اجتماع

المُجتَمَع الاِنسانِیّ اَوِ البَشَرِیّ - جامعه‌ی انسانی

المُجتَمَع القَومِیّ - جبهه‌ی ملی

مُجتَهِد - کوشا ، ساعی

مَجثیٰ - زیرزانویی (در کلیسا) ، بالشتك زانو

مَجحَر ج مَجاحِر - کمینگاه ، پناهگاه

مَجد = اَمجَد

مِجدار = فَزّاعَة

مِجداف ج مَجادیف - پارو (برای قایقرانی)

مِجدال = جِدّال

مِجدَب = جَدیب

مُجَدَّر (ص) - آبله روی ، آبله گون

مُجَدَّرة = جُدَیر

مَجْدود - نیکبخت ، بهره‌مند ، سعادتمند

مَجدور - مبتلا به بیماری آبله ، آبله‌روی ، شایسته ، سزاوار

مَجْدوع = **اَجْدَع**

مَجْدول - بافته ، تابیده (در گفتگوی از موی سر ، ریسمان وغیره)

مَجْداف = **مِجْداف**

مَجْذوب - شیفته ، مجذوب ، مسحور

مَجْذوب ج مَجاذِیب (ص) - دیوانه ، مجنون

اَلْمَجَر - کشور مجارستان ، مردم مجارستان

مِجْرَدُ الاَسْنان - مسواك

مِجْرَف = **مِجْتَرَف**

مِجْرَفَة = **جُروف**

مِجْرَفَة سُکَّر اَوْ طَحِین - چمچه ، ملاقه (برای شکر ، آرد وغیره)

مُجْرِم ج مُجْرِمون - خیانتکار ، مقصر ، مجرم ، محکوم ، متهم

مِجْرود (س) - خاك انداز ، پارو ، بیلچه

مَجْرور ج مَجارِیر (ص) - مجرای فاضل آب ، گنداب رو

مَجْروش - کوبیده ، ساییده ، لِه شده ، دانه‌یی راکه آسیا کرده باشند

مَجَرِیّ - مجارستانی ، مربوط به مجارستان

مِجَز - قیچی پشم چین

مَجْزِر ج مَجازِر - کشتارگاه ، مسلخ

مَجْزَرَة - خونریزی ، کشت و کشتار

مُجَزَّع - سنگ رگه دار ، مخطط ، مرمرنما

وَرَق مُجَزَّع - کاغذ ابرو باد

مِجْزَفَة - تور ماهیگیری

مَجْزوز - پشم که آنرا با قیچی چیده باشند

مِجَسّ - میل جراحی ، میله‌ی سرپهن طبی

مِجْساد - اِستِرِئوسکپ : (در فیزیك) دستگاهی که در آن دو تصویر متساوی روی هم قرار گرفته باشد و برجسته بنظر برسد

رَسْم مِجْسادِیّ - تصویر یا ترسیم برجسته

مَجْشوش - خرد شده ، لِه شده ، کوبیده ، ساییده

مُجَفَّف - خشکیده ، خشك شده ، بدون آب

مِجْلاد ج مَجالِد ، مَجالِید - شلاق

مَجْلَبَة - سبب ، باعث ، موجب ، محرك ، انگیزه

مُجَلْجِل - طنین انداز ، دارای صدای تیز یا گوش خراش ، جیغ جیغی

مَجْلَخ - چرخ چاقو تیز کنی ، ماشین تیزگری

مُجَلَّد - یخ بسته ، منجمد شده ، صحافی شده ، یك جلد کتاب ، خنك ، سرد (در گفتگوی از مایعات وغیره)

مُجَلِّدُ الکُتُب - صحاف

مِجْلَدَة = **مِجْلاد**

مَجْلِس - جای نشستن ، جلسه، انجمن ، مجمع ، ملاقات ، دادگاه ، دیوان محاکمات ، شوری ، مجلس شوری وسنا ، کمیته ، هیئت ، کمیسیون

حَلَّ الْمَجْلِس پارلمان را منحل کرد

مَجْلِسُ الْاِدارَةِ - هیئت مدیره یا شورای اداره کنندگان

مَجْلِسُ الْاَعْیان - مجلس سنا ، مجلس لردها (در انگلستان)

مَجْلِسُ الْاَمْنِ الدُّوَلِیّ - شورای امنیت سازمان ملل متحد

مَجْلِسٌ بَلَدِیّ - انجمن شهر

مَجْلِسُ التَّعْلِیمِ الْعالی - شورای عالی فرهنگ

الْمَجْلِسُ التَّنْفِیذِیّ - هیئت اجرائیه ، کمیته‌ی اجرائیه

مَجْلِسُ الْجامِعَةِ - شورای دانشگاه

مَجْلِسٌ حَسْبِیّ (ص) - هیئت رسیدگی به امور حسبیه

مَجْلِسُ الدَّوْلَة - شورای هیئت دولت

مَجْلِسُ الشُّیُوخ - مجلس سنا

مَجْلِسٌ عُرْفِیّ - دادگاه حکومت نظامی

مَجْلِسٌ عَسْکَرِیّ - دادگاه نظامی

مَجْلِسُ الْعُمُومِ الْبَرِیطانِیّ - مجلس مبعوثان یا مجلس عوام (در انگلستان)

مَجْلِسُ الْقُرْعَة - کمیسیون سربازگیری

مَجْلِسُ الْمَبْعُوثِین = **مَجْلِسُ الْعُمُوم**

مَجْلِسُ النُّوّاب - مجلس شورای ملی

مَجْلِسُ النُّوّابِ الْاَمِیرِکِیّ - کنگره‌ی امریکا (مجلس سنای امریکا)

مَجْلِسٌ نِیابِیّ = **مَجْلِسُ النُّوّاب**

مَجْلِسُ الْوُزَراء - هیئت دولت ، کابینه ، هیئت وزیران

مَجْلِسُ الْوِصایَة - شورای سلطنتی

مَجْلُوب - کالایی که (از خارج) وارد کنند

مَجْلُوط - خراشیده شده (در گفتگوی از پوست بدن وغیره)

مُجَمَّر - تکه نانی که جلوآتش سرخ کرده باشند، نان برشته ، نان تُست

مِجْمَرَةُ الْبَخُور - بخور سوز

مِجْمَرَةُ النّار ج مَجامِر - منقل آتش

غَیْر مُجَمْرَك - گمرك نشده ، کالایی که عوارض گمرکی برای آن نپرداخته‌اند یا نباید بپردازند

مَجْمَع ج مَجامِع - مجمع ، انجمن ، شورای کشیشان وغیره

الْمَجْمَعُ الْعِلْمِیّ - آکادمی ، فرهنگستان

مَجْمَعِیّ - مربوط به آکادمی یا فرهنگستان ، عضو آکادمی

مُجَمْجَم = **جُمّانی**

مَجْمُوع ج مَجامِیع ـ جُنگ شعر ، سفینه ی غزل ، مجموعه‌یی از داستانها وغیره ، (در دستور زبان) صیغه‌ی جمع

مِجَنّ ، مِجَنَّة ج مَجانّ ـ سپر یا هر گونه سلاحی که آدمی را درجنگ محفوظ دارد

قلب له ظهر المِجَنّ ـ ازدوستی (با کسی) دست کشید ، بدشمنی گرایید

قلب مِجَنَّه ـ گستاخ شد ، جسور شد ، بی حیا و بی آزرم گشت

مَجنی ج مَجانٍ (المَجانی) ـ منبع ، اصل ، منشاء ، مدخل ، درخت که از آن میوه چینند

المُجَنِّبَتان مِن الجَیش ـ میمنه ومیسره‌ی لشکر ، دو جناح لشکر

مُجَنَّح ـ بالدار

مُجَنَّس ـ جانور یا آدم دورگه ، گیاه پیوندی ، کسیکه پدر ومادرش از دو نژاد مختلف باشند

مِجْواب ـ مته‌ی بسیار بزرگ

شاعِر مِجْواد ـ شاعر خوش قریحه

مِجْوَب ـ منگنه ، سوراخ کن ، آلتی بشکل گاز انبر که مأموران قطار راه آهن بلیط هارا با آن سوراخ کنند

مِجْوَز ـ یك نوع ساز دارای سوراخهای متعدد

مُجَوَّل = **جَوّال**

مِجْوَل ـ خلخال ، طلسم ، تعویذ ، دعـای چشم ـ زخم که برخود بندند ، هلال سیمین درمیان قلاده یا گردن بند

مِجْوَل القِلادَة ـ زیـور آویخته ، هر گونـه زیوری که بگردن آویخته باشد چون مدال الماس وغیره

مُجَوهَرات (ص) = **جَواهِرات**

مِجْهار ـ میکرسکپ ، شخص بلند آواز ، آلتی که بوسیله‌ی آن صدارا بمسافتی دور رسانند ، بوق که مأموران پلیس راهنمائی بدست گیرند ، ورانندگان وسائط نقلیه را ازدور امر بحرکت یا توقف کنند ، مِکافُن ، بلندگو

مِجْهار کَهْرَبیّ ـ میکرفون

مِجْهاض ج مَجاهِیض ـ زنی که پیـوسته سقط جنین کند

مِجْهَر ـ شخص بلند آواز

مُجْهِر ـ صـدای بلنـد ، شخص بلنـد آواز ، میکروسکپ

مُجْهِریّ ـ مربوط به میکروسکپ ، میکروسکپی

التَشرِیح المُجْهِریّ ـ (درپزشکی) بافت شناسی ، علم نسوج اجسام آلی

مُجْهِض ـ داروی سقط جنین ، سقط آور

مَجْهَل ج مَجاهِل ـ سرزمین کشف نشده یا نا ـ شناخته ، سرزمینی که پـای آدمی بدان نرسیده باشد

مَجْهُود - قدرت . نیرو ، توانائی ، انرژی

مَجهُود جبّار - کوشش عظیم ، سعی بلیغ

شاعر مُجید = مِجْواد

مُجِیرٌ - حامی ، نگهدار ، پشتیبان ، مدافع ، پناه دهنده ، فریادرس

مُجیَّر - دارای اندودگچ ، دیوار یاهر چیزی که روی آن گچ کشیده باشند

مُحاب (المُحابِی) - طرفدار ، متمایل بطرف...

مُحاباة - طرفداری ، حمایت ، جانبداری ، تمایل

اَلْمَحاجِرُ الصِّحِّیَّة - قرنطینه ها

اِجْراء مُحادَثات سِیاسِیَّة - انجام گفتگوهای سیاسی

مُحادَثَة ج مُحادَثات - گفتگو ، مذاکرهٔ سیاسی ، مکالمه

مُحادَثَة هاتِفِیَّة - مکالمهٔ تلفنی

مَحارَة الْبِنّاء - مالهٔ بنائی

مَحاسِیب - دست پروردگان ، اشخاص پارتی‌دار یا مورد حمایت

مُحاضِر - سخنران ، کنفرانس دهنده ، کسیکه با سخنرانی درس میدهد ، استاد ، مدرس

مُحاضَرة - سخنرانی ، کنفرانس دادن، باسخن-رانی درس دادن

مُحافِظ ج مُحافِظون - استاندار ، عضو حزب محافظه کار (در انگلیس) ، شخص محافظه کار یا احتیاط کار

مُحافِظ الْبَلَد ، مُحافِظ الْمَدِیْنَة - شهردار

اَلْمُحافِظ الرَّجْعِیّ - شخص محافظه‌کارمرتجع

مُحافِظ العاصِمَة - شهردار پایتخت

مُحافِظ عَلَی التَّقالِیْد الْقَدِیْمَة - کسیکه نسبت بسنن دیرین وفادار است ، کسیکه فقط آداب و رسوم قدیمی را مراعات کند

مُحافِظ عَلَی الْمَواعِیْد - وقت شناس ، کسیکه خلف وعده نکند

مُحافَظَة ج مُحافَظات - استان

اَلْمُحافَظَة عَلَی الْاَمْنِ - حفظ نظم وآرامش

مُحال عَلَیْه - (در تجارت) برات گیر

مَحالَة - غلتك

مُحاماة - وکالت دادگستری ، عمل وشغل وکیل دادگستری

اَلْمُحامِی - وکیل دادگستری

مُحاوَلات ناجِحَة - کوششهای موفقیت‌آمیز

مُحاوَلات یائِسَة - کوششهای ناامیدانه

مُحاوَلَة ج مُحاوَلات - کوشش ، رسیدگی ، پرداختن بامری ، حیله بازی

مَحّایَة ، مِحایَة - مداد پاك‌کن ، تخته پاك‌کن (در مدرسه)

مُحایِد - بیطرف

مُحايَدَة - بیطرفی

الدُوَل المُحايِدَة - کشورهای بیطرف

الأُمَم المُحِبَّة لِلسَّلام - ملل دوستدار یاهوادار صلح

مِحْبَرَة ج مَحابِر - دوات ، ظرف مرکب یا جوهر

مِحْبَس - حلقه‌ی نامزدی ، انگشتری (برای نامزدی وغیره)

مَحْبُوك - (محکم) بافته شده

مُحتَج - اعتراض کننده ، معترض ، استدلال کننده

مُحتَد - خشمناك ، غضب آلود

مَحْتِد - اصل ، منشاء ، مبداء ، نسب ، دودمان، شجره

كَرِيم المَحتِد - عالی نسب ، اصیل ، بزرك‌زاده

مُحتَدِم - برافروخته ، شعله‌ور

مُحتَدِم غَيظاً - سخت خشمگین

مُحتَرِس = حَذِر

السّارِق المُحتَرِف - دزد حرفه‌یی

مُحتَم - مقدر ، حتمی ، غیر قابل اجتناب ، ضروری

مُحتَم عَلَيكَ أَن ... - برشما فرض یا لازم است که ...

مَحتُوم = مُحتَم

مُحَثُوث - برانگیخته ، تحریك شده

مَحْجَر (ص) - معدن سنگ

مَحْجَر صِحّي - قرنطینه

مَحْجُوز - بتعویق یا بتاخیر افتاده ، عقب‌افتاده، رزرو شده (درگفتگوی ازجا یا صندلی وغیراینها که قبلا رزرو کنند)

مَحْجُوز عَلَيه - توقیف شده ، ضبط شده

مُحَدَّد - تیز ، تند ، نوك دار

خَطَر مُحدِق - خطر نزدیك یاتهدید کننده

مِحْدَلَة - غلتك ، ماشین زمین صاف کن

مِحْراث ج مَحارِيث - خیش ، گاوآهن

مِحْراث بُخارِيّ - ماشین شخم زنی (که بوسیله‌ی بخار کار کند)

سِكَّة المِحْراث - کارد گاوآهن

مِحْراك النّار - سیخ (که باآن آتش را زیرورو کنند)

مُحْرِج - گیج کننده ، مغشوش کننده ، دشوار ، باریك ، بحرانی(درگفتگوی ازموقع یا موقعیت)

مَحْرَس - اطاقك یا سایبان چوبی برای مستحفظ یا مأمور کشیك که معمولا دم پاسگاهها وغیره نصب کنند

مُحَرِّر - آزاد کننده ، نویسنده ، کاتب ، عضو هیئت تحریریه‌ی روزنامه وغیرآن

مُحَرِّر الجَرِيدَة - روزنامه نویس

مِحْرَق - سوهان

مُحْرَقَة ج مُحْرَقات - گوسفندی که پس از قربانی میسوزانند (یك نوع قربانی)

مُحَرِّك ج مُحَرِّكات - موتور : دستگاهی که بوسیلهٔ آن هواپیما ، اتومبیل وغیره بحرکت درآید

مُحَرِّك السَّيَّارَة - موتور اتومبیل

طائِرَة ذات اَرْبَع مُحَرِّكات - هواپیمای چهار موتوره

مِحْرَمَة - دستمال

مَحْرُور - خشمگین ، اوقات تلخ

مَحَزّ - بریدگی ، شکاف ، فاق

مَحْزَرَة = حَزْر

مُحْزِن - غم انگیز ، اندوهبار ، رقت‌آور، فجیع

رِوايَة مُحْزِنَة - نمایشنامهٔ تراژدی

مِحَسَّة - قشو

مَحْسُوب ج مَحاسِيب - شخص مورد حمایت ، شخص پارتی دار ، دست پرورده

مَحْسُوبِيَّة - پارتی بازی ، حامی یا طرفدار داشتن ، دست پروردگی

مِحَشّ - داس ، داس بزرگ

مِحَشّ ، مِحَشَّة - سیخ که با آن آتش را زیرورو کنند

مَحْشُوّ ، مَحْشِيّ - دلمه

مِحْصَد - داس

مِحْصَدَة - ماشین درو

مَحْضَر - صورت جلسه ، صورت مجلس ، گزارش خلاصهٔ مذاکرات

مَحَطَّة ج مَحَطّات - ایستگاه

مَحَطَّة الإذاعَة والتِّلِيفِيزِيُون - ایستگاه رادیو وتلویزیون

مَحَطَّة الاِسْتِقْبال - ایستگاه گیرنده (در مورد رادیو وغیره)

مَحَطَّة الباصات - ایستگاه اتوبوس

مَحَطَّة البِتْرُول - پمپ بنزین برای بنزین گیری اتومبیل وغیره

مَحَطَّة حَرارِيَّة - توربین ، جاییکه ماشینهای مولد نیرو در آن قرار دارد

مَحَطَّة طَيَران - فرودگاه

مَحَطَّة القِطار ، مَحَطَّة سِكَّة الْحَدِيد - ایستگاه راه آهن

مِحَفَّة - برانکار که بیماران یا مجروحین را بدان حمل ونقل کنند ، تخت روان ، هودج

مَحْفَظَة ج مَحْفَظات - کیف پول

مَحْفُور - مبتلا به بیماری پیوره

مِحْقَنَة - سرنگ : تلمبهٔ شیشه یی کوچك که بوسیلهٔ آن داروی مایع را ببدن تزریق کنند

مُحَكَّم ج مُحَكَّمِين، مُحَكَّمُون - داور مسابقه وغیره

مَحْكَمَة ج مَحاكِم ـ دادگاه

مَحْكَمَة اِبتدائِيَّة ـ محکمه‌ی بدایت ، دادگاه شهرستان

مَحْكَمَةُ الجِناياتِ العُلْيا ـ محکمه‌ی عالی جنائی

مَحْكَمَةُ الجُنَح ـ دادگاه جنحه

المَحْكَمَةُ الشَّعْبِيَّة ـ دادگاه ملـی ، دادگاه خلق

مَحْكَمَةُ العَدْلِ الدَّوْلِيّ بِلاهاي ـ دیوان دادگستری بین المللی لاهه

المَحْكَمَةُ العَسْكَرِيَّة ـ دادگاه نظامی

مَحْكَمَةُ المُرُور ـ محکمه خلاف (جهت رانندگان وسائط نقلیه وغیره)

مَحَلّ ج مَحَلّات ـ تجارتخانه

مَحَلُّ الأزْياء ـ سالن مد

المَحَلّاتُ التِّجارِيَّة ـ تجارتخانه‌ها

مِحْلاج ج مَحالِج ، مَحالِيج ـ وردنه‌ی نانوایی ، کمان حلاجی

مَحْلَب ـ کارخانه‌ی لبنیات سازی

مِحْلَج ـ کمان حلاجی

مُحَلِّفون ، هَيْئَة المُحَلِّفين ـ هیئت داوران ، هیئت منصفه ، ژوری

مِحْلَق ، مِحْلَقَة ـ خودتراش : افزاری که با آن صورت تراشند

مُحَلِّقَة = القَلْعَةُ الطّائِرَة

مَحْلوق اللِّحْيَة = حَلِيق

مَحْلول الظَّهْر ـ عنین

مِحَمّ ـ پاتیل ، دیگ ، ظرفی بزرگ که در آن آب جوشانند

مُحَمَّر (ص) ـ گوشت یا هر چیز دیگر که در ماهی تابه با روغن سرخ کرده باشند

مُحَمَّص ـ نان تست ، نان برشته

مَحْمِيَّة ج مَحْمِيّات ـ کشور تحت الحمایه

مُحَنَّك ـ آزموده ، با تجربه

مِحْوَر الخَبّاز ـ وردنه‌ی نانوایی

مُحَوِّل ـ سوزن بان (در راه آهن)

مُحَوِّل (ص) ـ کسیکه سند یا چک را ظهر نویسی کند ، برات کش ، حواله دهنده

مُحَوَّل عَلَيْه (ص) = مُحال عَلَيْه

مُحَوِّلَة ـ سوزن دوراهی (در راه آهن)

مُحَوِّلْجي (ص) = مُحَوِّل

مُحَيّا ـ صورت ، چهره ، قیافه

مَحِيد ـ روگردانی ، اعراض ، برگشت ، اجتناب

لا مَحِيدَ عَنْه ـ غیر قابل اجتناب

مَحِيص ـ گریزگاه

المُحِيط ، البَحْرُ المُحِيط ـ اقیانوس

اَلْمُحیطُ الْاَطْلَنطِی - اقیانوس اطلس

اَلْمُحیطُ الْهادِئ - اقیانوس آرام

اَلْمُحیطُ الْهِنْدِیّ - اقیانوس هند

مُحِیل - حواله دهنده ، برات کش ، کسیکه سند یا چك را جیرو کند

اَلْمُخُّ الْاِلِکْتْرونِیّ - مغز الکترونی

قَلَمُ الْمُخابَرات - (درشهربانی) اداره اطلاعات، اداره‌ی آگاهی ، (درارتش) رکن ۲

اَلْمُخابَراتُ الْهاتِفِیَّة - ارتباطات یا مخابرات تلفنی

مُخابَرَة ج مُخابَرات - ارتباط ، مخابره ، گفتگو ، مکاتبه

مَخاطِر - مخاطرات ، خطرها

مُخالَفَة ج مُخالَفات - تخلف ، خلافکاری

مَخْبَأ ج مَخابِئ - مخفی گاه

مُخْبِر - خبرنگار

مُخْبِر (ص) - کارآگاه

مَخْبَل - دیوانه

مُخْتار ج مُخْتارون ، مَخاتِیر - کلانتر (در روستاها)

مُخْتَبَر - آزموده ، مجرب ، کارآزموده

مُخْتَبَر ج مُخْتَبَرات - آزمایشگاه ، لابراتوار

مُخْتَبَر کیمْاوِیّ - آزمایشگاه شیمی

مَخْتُوم - ممهور ، مهر شده ، لاك و مهر شده ، چیزی یا جایی را که پلم کرده باشند

مِخَدَّة ج مَخَدّات - بالش

مِخْراز - درفش ، افزاری که با آن سوراخ کنند

مُخَرَّج = خِرِّیج

مَخْرَج ج مَخارِج - در خروجی

مُخْرِج ج مُخْرِجون - کارگردان (در فیلم سینما یا تآتر)

مُخْرِج سِینَمائِیّ - کارگردان (در استودیو فیلم برداری)

مُخْرِج مَسْرَحِیّ - کار گردان (در صحنه‌ی تآتر)

مِخْرَز = مِخْراز

مِخْرَطَة - دستگاه چوب یا فلزتراشی ، ماشین تراشکاری

مُخَصَّرَة - زن کمر باریك

مِخْطاف - قلاب ، چنگك ، نوعی پرنده شبیه پرستو

مُخْطِر - خطرناك

اَلْمُخَطَّطاتُ الْاِسْتِعْمارِیَّة - نقشه‌های استعمارگرانه ، طرحهای استعماری ، نقشه‌های امپریالیسم

مَخْطُوبَة = خَطِیبَة

مَخْطُوطَة ج مَخْطُوطات - کتاب خطی

مَخْفَر ج مَخافِر - پاسگاه

مُخْل = عتلة

مِخْلاة ج مَخالٍ (اَلْمَخالِي) - توبره : کیسه‌یی که دارای بند است ودر آن کاه وجو ریزند وبه گردن چارپایان بندند تا ازآن بخورند

مَخْلُوع - کسیکه از مقام یا منصبی معزول شده باشد ، عضوی از بدن که دررفته باشد

مِخَمَّة - جارو

مُخْمَل - مخمل

مِخَيط - سوزن خیاطی

مِخْيَطَة - چرخ خیاطی

مُخَيَّم ج مُخَيَّمات - اردو ، جایی که در آن اردو زده باشند

المُخَيَّم الكَشّافِيّ - اردوی پیشاهنگی

مُخَيَّمات الكَشّافة - اردوهای پیشاهنگی

مَدَّيَدَ المُساعدة - دست کمك بسوی کسی دراز کرد ، کمك کرد به ، مساعدت وهمراهی کرد با کسی

مِداد - مرکب که با آن نویسند ، کود ، نمونه

مَدّاد - قلم خود نویس

علی مَدارِ السَّنَة - سرتا سر سال ، تمام دوره‌ی سال

اَلْمَدارِسُ الْمِهَنِيَّة - آموزشگاههای حرفه‌یی

اَلْمَدافِع البَعِيدَةُ المَرمَى - توپهای دورزن

مَدافِع ضِدَّ الطّائِرات - توپهای ضد هوائی

مِدالِيَة (غ) - مدال ، نشان

اَلْمِدالِيَة الذَّهَبِيَّة - مدال طلا

مِدالْيُون (غ) - مدال یا نشان بزرگ

مُداوِر - ابن الوقت ، موقع شناس

مُداوَلَة - گفتگو ، تبادل نظر

مَدْبَسَة - جا سنجاقی که روی میزتحریر گذارند وسنجاقهارا درآن فروکنند

مَدْبَغَة - کارخانه‌ی دباغی ، دباغ خانه

مُدْخَن = داخِن

مَدْخَنَة ج مَداخِن - دودکش بخاری وامثال آن

مَدْخَنَة القاطِرَة اوالباخِرَة - دودکش لوکوموتیو یا کشتی بخاری

مَدْخُول - درآمد ، عایدی ، دخل

مُدَرِّب ج مُدَرِّبون - مربی ، تربیت کننده

مُدَرَّج ج مُدَرَّجات - آمفی تآتر : جای نشستن تماشاکنندگان که ردیف های آن بشکل دایره یا بیضی ودارای پلکان باشد

مَدْرَج ج مَدارِج - باند فرودگاه هواپیما

اَلْمَدْرَحِيَّة - مکتبی که پیروان آن هم خدا وهم طبیعت را در رفتار آدمی مؤثر دانند ، مکتب مادی - معنوی (مَدْرَحِيَّة) از دو کلمه‌ی «مادِّيَّة» و «رُوحِيَّة» - ترکیب یافته است

مَدْرَسِيّ - درسی ، مربوط بمدرسه

مُدَرَّعَة ج مُدَرَّعات - زره پوش (یك نوع تانك جنگ) ، ناو زره پوش

المُدَّعِی العُمومِی - دادستان ، مدعی العموم

مِدْفا ، مِدْفاة ج مَدافِئ - بخاری

مِدْفَع ج مَدافِع - توپ (از سلاحهای جنگ)

مِدْفَع رَشّاش - مسلسل

المِدْفَع المُضادّ لِلطّائِرات - توپ ضدهوایی ، توپ که هواپیمارا سر نگون کند

مِدْفَعِیَّة - توپخانه ، آتشبار

مَدْفوع - وجه یا پولی که بکسی پرداخت شده باشد

مَدْفوع اِلَیْه - گیرنده‌ی وجه

مِدَقَّة - دسته هاون

فقر مُدْقِع - بینوایی یا فقر ذلت بار

مِدَكّ = مِتَكّ

مُدَلَّع - ناز پرورده

مُدَلْیون (غ) = مِدالیون

مِدْماك ج مَدامیك - ردیف ، رج آجر وسنگ که در ساختمان بکار رفته باشد

مُدَمِّرة ج مُدَمِّرات - ناوشکن

مُدْمَك ، مُدْموك - فشرده ، متراکم

المُدُن الجامِعِیَّة - شهرهایی که دارای دانشگاه باشد

مَدَنِیّ - متمدن ، مربوط بـه تمدن ، کشوری (مقابل لشگری)

مَدَنِیَّة - تمدن

الخَدَمات المَدَنِیَّة والعَسْكَرِیَّة - مشاغل یا پستهای کشوری ولشگری

مَدَوِیّ - کاردوچاقو فروش

مُدیر عامّ ج مُدیرون عامّون ، مُدَراء عامّون - مدیر کل

مُدیرِیَّة ج مُدیرِیّات - اداره ، ریاست ، مدیریت ، حوزه‌ی بخشداری ، بخش ، ناحیه ، بلوك

مِذَبَّة ج مَذاب ، مِذَبّات - چوبدستی دارای شرابه که بوسیله‌ی آن مگس را برانند

مَذْبَح ج مَذابِح - کشتارگاه ، مسلخ

مَذْبَح الهَیْكَل - محراب کلیسا

مِذْرى ، مِذْراة = مِذَرَّة

مِذَرَّة - افزاری پارو مانند ودارای چنگال که با آن خرمن باد دهند

مُذَكِّرة ج مُذَكِّرات - یاد داشت سیاسی که دولتها بهمدیگر تسلیم کنند ، دفترچه یاد داشت

مُذَكِّرة اِحْتِجاجِیَّة - یادداشت سیاسی اعتراض آمیز

مُذَنَّب - ستاره‌ی دنباله دار ، ذوذنب

مِذْیاع - مگافن : بوق که بدست گیرند و سخن

گویند تا صدا بهمه جا رسد ، میکرفون ، رادیو

مُذیع ج مُذیعون - سخنگوی رادیو

مَرَّ بِ ... ، مَرَّ علی ... ، مَرَّ مِنْ ... - عبور کرد از ، گذشت ازکنار یا وسطِ ... ، به جایی وارد شد واز آنجا گذشت

مَرْأب - گاراژ یا تعمیرگاه اتومبیل

مُراجَعَة - دوره کردن درس وغیره ، تجدیدنظر کردن دردروس وغیر اینها

مِراس - تمرین ، ممارست

مُراسِل ج مُراسِلون - خبرنگار

مَراسِیم - تشریفات ، مراسم

المَراسِیم المُعْتادَة - مراسم یاتشریفات معموله

مُرافِق ج مُرافِقون - آجودان مخصوص

مُراقِب ج مُراقِبون - ناظر، بازرس ، سرپرست، کسیکه برامری نظارت کند

مُراقَبَة - نظارت ، کنترل ، سرپرستی

المُراقِبون الدُّوَلِیّون - ناظران بین‌المللی

المُراقِبون السِّیاسِیّون - ناظران سیاسی

مَراکِز الاِقْتِراع - محل هایی که درآنجاصندوق های انتخابات‌را قرار دهند تا مردم بنمایندگان خود رأی دهند

مَرانَة - خاصیت فنری داشتن ، قوه‌ی ارتجاع ، کش آمدن

مُراهِق - جوانی‌که بسن بلوغ رسیده باشد

مُراهَقَة - سن بلوغ

مُرْتاح - سرزنده ، آسوده : راحت ، بانشاط

مَرْتَبَة (ص) - تشك ، دشك

مُرْتَزِقَة - سربازان مزدور

مِرْجاس - سنگ‌که با طناب بسته باشند ودر آب اندازند تا عمق آن معلوم گردد ، عمق پیما

مِرْجَفَة ج مَراجِف - زلزله سنج : دستگاهی‌که مقدار زمان وشدت وموقع زلزله را تعیین کند

مَرْجوحَة = اُرْجوحَة

المَرَح العائِلِیّ - نشاط وسرور خانوادگی

مَرْحَی - مرحبا ! ، احسنت ! ، آفرین ! ، براوو ! ، به به ! ،

مِرْحاض ج مَراحِیض - مستراح ، آبریز

المَرْحَلَة المُبَکِّرَة - مرحله‌ی اولیه یا ابتدائی

مَرْحَیّا = مَرْحَی

مَرْسَی ج مَراسٍ (المَراسِی) - لنگرگاه کشتی

مِرْساة - لنگر کشتی

مَرْسَم - استودیو نقاشی

مَرْسَم السِّینَما - استودیو فیلمبرداری

مَرْسوم ج مَراسِیم - فرمان ، حکم ، تصویب نامه ، تشریفات ، مراسم

مَرْسوم مَلَکِیّ - فرمان شاهانه

مِرَشَّة - آب پاش

مُرَشَّح ج مُرَشَّحون - نامزد ، کاندیدا (برای نمایندگی مجلس یا مقام ومنصبی دیگر)

مُرَشَّح البطولة - نامزد قهرمانی

مُرَشَّح لِمَجْلِس النُّوّاب - کاندیدای نمایندگی مجلس شورای ملی

مُرَشَّح النِیابَة - کاندیدا یا نامزد انتخاباتی

مَرْصَد ج مَراصِد / **مِرْصاد ج مَراصِيد** } - رصد خانه

مِرْصَدَة - یك نوع تلسکوپ یا دوربین نجومی کوچك

مَرَّضَ - پرستاری کرد، بعنوان پرستاردر بیمارستان انجام وظیفه کرد

فِراشُ المَرَض - بستر بیماری

مَرَض مُسْتَوطِن ج أمْراض مُسْتَوطِنَة - بیماری بومی ، بیماری یی که مخصوص یك قوم یا یك دیار باشد

المَرَض المُعْدي ج الأمْراض المُعْدِيَة - بیماری واگیردار

مَرَض وَبائِيّ ج أمْراض وَبائِيَّة - بیماری همه جاگیر ، اپیدمی

مِرْطاب - رطوبت سنج که درجه‌ی رطوبت هوارا نشان دهد

مُرَطِّب ج مُرَطِّبات - رافع خستگی، نشاطانگیز، نیروبخش

مُرَطِّبات - نوشابه‌های غیر الکلی نشاط بخش (چون پپسی کولا وغیره)

مَرْطَبان - بطری یا شیشه‌ی بزرگ دهن گشاد، بلونی

مَرْفَأ ج مَرافِئ - بندر ، لنگرگاه

مُرْفَق بِهذا - لفاً ، جوفاً ، بهمراه ، به‌پیوست، بضمیمه (درگفتگوی از نامه یی که دارای ضمیمه باشد)

مِرْفَقَة المَكْتَب - زیردستی که دارای آب خشك کن نیز هست وروی میز تحریر گذارند

مَرَق ، مَرَقَة - سوپ ، آبگوشت

قارِبُ المَرَق - ظرف سوپ خوری

مِرْقاة - شریان بند

مِرْقاة ج مَراقٍ (المَراقِي) - نردبان، پلکان، آسانسور

مَرْقَب - برج دیدبانی

مِرْقَب - تلسکوپ ، دوربین نجومی

مَرْقَد ، مُرْقِد - داروی خواب آور

مَرْقَص - پیست رقص ، سالن رقص

مِرْقَم - آلتی فلزی که باآن دفاتر اندیکاتور و غیره را شماره گذاری کنند

مَرَّكَ (غ) - مارك زدروی ، علامت مخصوص (روی کالا وغیر آن) ترسیم کرد

مَرْكَب ج مَرَاكِب - كشتی ، قايق

مَرْكَبُ النَّقص - عقده‌ی خودكم بينی ، عقده‌ی حقارت

مَرْكَبَة - واگن ، كالسكه ، درشكه ، وسيله ی نقليه

مَرْكَز - موقعيت ، وضعيت ، مقام ، منصب ، پست ، منزلت

مَرْكَزُ الإدارة - اداره‌ی مركزی

مَرْكَزُ البُولِيس - كلانتری

مَرْكَز مَرْمُوق - موقعيت حساس يا جالب توجه

مَرْكَز مُقَلْقَل - موقعيت متزلزل

مِرْكَم = جَماعَة

مَرْمَى - هدف ، غرض ، مقصود (در بازی فوتبال وغيره) دروازه (كه هر دو طرف بازی كوشش كنند تا توپ را بداخل آن اندازند)

مَرْمُوق - جالب ، شايان توجه ، قابل ملاحظه ، ديدنی ، تماشايی ، مورد توجه ، سرشناس

مَرَن جَسَدَه - ورزش كرد ، بدن خودرا بحركات ورزشی تمرين داد

مَرَن عَلَى - عادت داد ، تمرين داد ، معتاد كرد

مِرْوَح ، مِرْوَحَة ج مَرَاوِح - باد بزن

مِرْوَحَة - باد بزن ، پروانه‌ی موتور

مِرْوَحَة كَهرَبائِيَّة - باد بزن برقی ، پنكه

مُرُونَة = مَرانَة

مُرِيح - راحت (در گفتگوی از صندلی ، منزل وغيرا اينها)

مَرِيع - حاصلخيز ، دارای محصول

مَرْيُول - پيش بند ، پيش دامن (كه استادكاران هنگام كار جلو دامن خود بندند تا لباسهايشان آلوده نگردد) ، روپوش

مَرْيُول الطِّفْل - سينه بند كودك

مِزاج لِمْفاوِيّ - مزاج بلغمی

مَزاد (ص) - حراج

مُزارِع ج مُزارِعُون - كشاورز ، دهقان ، زارع

مُزاوَلَة - بكاری مشغول بودن ، كاری‌راپيشه‌ی خود ساختن

مَزْعُوم - ادعا شده ، مطلبی كه ادعا شده باشد ولی با حقيقت تطبيق نكند

الحُكُومَة الوَطَنِيَّة المَزعُومَة - دولت باصطلاح ملی (دولتی كه آنرا ملی خوانده باشند ودرحقيقت ملی نباشد)

مِزَفَّة - اتومبيل حامل عروس كه باتشريفات خاص تزيين كنند

مُزَفَّت - اسفالت شده

مِزْلاج - چفت وقفل در

مِزْلَج - كفش اسكی ، كفش غلتك دار برای سريدن روی يخ وغيره

مَزْلَجَة - زمين بازی اسكيتينگ يا محل بازی

اسکی

مَزْلَق = مَزْلَجَة

مِزْلَقَة - سورتمه ، درشکه برفی

مِزْمار ج مَزامیر = زَمّارَة

مِزْواة - تیودولیت: زاویه سنج مهندسی ، ارتفاع یاب

مِزْوَل ، مِزْوَلُ التِّلِفُون - صفحه‌ی شماره گیر در روی تلفن

مَزْهَرِیَّة (ص) - گلدان

مِزْیَتَة - روغن دان که دارای لوله‌ی بلندی است وماشین‌آلات را با آن گریس کاری کنند

مَزِیج - مخلوط ، ترکیب ، مرکب ، ممزوج

مَزِیج کِیماوِیّ - ترکیب شیمیائی

مُزَیَّف - تقلبی ، ساختگی ، جعلی ، بدلی

مُزَیِّن - آرایشگر ، سلمانی

مَسّ - تماس، لمس کردن، مماس بودن ، محسوس بودن ، دیوانگی

مَساء ج أمْسِیَة - شب ، شب هنگام ، ابتدای شب

مَساءَ أمْسِ - دیشب

مَساءُ الْخَیر - شب بخیر (هنگام برخورد باکسی گفته میشود نه دروقت خدا حافظی)

مُساجَلَة - رقابت ، مسابقه ، همچشمی

مَساحُ الأحْذِیَة - واکسی

مَسّاحَة (ص) **= مَحّایَة**

مَساسُ الْحاجَة - احتیاج مبرم

مُساعِدْ ج مُساعِدُون - معاون

أُسْتاذ مُساعِد - دانشیار

مُساعَدات طِبِّیَّة - کمکهای پزشکی

مُساوَمَة - چانه زدن (در خرید وفروش وغیره)

مُساهِم - سهامدار ، کسیکه در کاری سهیم باشد وهمکاری کند

مُساهَمَة - شرکت داشتن درکاری ، همکاری کردن ، سهیم بودن

مَسْبَح ج مَسابِح - استخر شنا

مُسْتَأنِف الدَّعْوَیٰ - پژوهش خواه ، استیناف دهنده

الْمُسْتَأنَف عَلَیْه أوْ ضِدَّه - پژوهش خوانده ، کسیکه علیه او استیناف داده باشند

مُسْتَأهِل - شایسته ، لایق ، شایان ، مستحق ، درخور ، مناسب ، کافی ، سزاوار

مُسْتَبْشِر - خوشبین

مُسْتَحْضَرات طِبِّیَّة أوْ کِیماوِیَّة - دارو های ساخته وآماده شده ، محصولات یا فرآورده‌های داروئی

الْمُسْتَحِی - خجالت زده ، خجالتمند ، خجول

مُسْتَخْلِص الْبَضائِع مِنَ الْجُمْرُك - کسیکه کالارا ازگمرك مرخص سازد ، نماینده‌ی تاجر جهت ترخیص کالا ازگمرك

اَلْمِسْتَر (غ) ـ آقا (مقابل کلمه‌ی خانم

مُسْتَشار ـ مشاور، مستشار، صدر اعظم

مُسْتَشار اَلْمانیا ـ صدر اعظم آلمان

مُسْتَشْرِفَة ـ تراس، پشت بام هموار

مُسْتَشْفی ج مُسْتَشْفیات ـ بیمارستان

مُسْتَشْفی الطَّوارِئ ـ بیمارستان حوادث

مُسْتَشْفی عَسْكَرِیّ ـ بیمارستان ارتش

مُسْتَشْفی المَجاذیب (اَلْمَجانین) ـ تیمارستان

مُسْتَصْنِع ـ سازنده، تولیدکننده، صاحب کار-خانه

مُسْتَضام ـ ستمدیده، مظلوم

مُسْتَطِیر ـ بد بین

مُسْتَعْجَل ـ فوری

رَسائِل مُسْتَعْجِلَة ـ نامه‌های فوری

طَرِیق مُسْتَعْجِلَة ـ راه میان بر

مُسْتَعْمِر ج مُسْتَعْمِرُون ـ استعمارگر، امپر-یالیست

مُسْتَعْمَرَة ج مُسْتَعْمَرات ـ مستعمره

المستقبل الزّاهِر
المستقبل الوَضّاء } ـ آینده‌ی درخشان یا شکوفان

المستقبل القَرِیب ـ آینده‌ی نزدیك

مُسْتَنْتِج ـ تولیدکننده (چون دهقان، کارگر، صاحب کارخانه وغیره)

مُسْتَنْقَع ج مُسْتَنْقَعات ـ باتلاق، مرداب

مُسْتَوی المَعِیشَة ـ سطح زندگی

مُسْتَوْدَع السَّیّارات ـ گاراژ اتومبیل

مُسْتَوْرِد ج مُسْتَوْرِدُون ـ تاجر وارد کننده‌ی کالا

مُسْتَوْصَف ج مُسْتَوْصَفات ـ درمانگاه

مُسْتَوْقَد ـ بخاری از هر نوع

مُسْتَهْدَف لِ ... ـ درمعرض نهاده، هدف‌قرار گرفته

مُسْتَهْلِك ـ مصرف کننده (مقابل تولید کننده)

مِسَحَّة ـ ماله‌ی بنائی

خِطاب مُسَجَّل ـ نامه‌ی سفارشی

شَرِیط مُسَجَّل ـ نوارکه روی‌آن صدا یا آواز وغیره ضبط شده باشد

مُسَجِّل العُقُودِ الرَّسْمِیَّة ـ سردفتر اسناد رسمی

مُسَجِّلَة ـ دستگاه ضبط صوت

مَسَح الحِذاء ـ کفش را واکس زد، تمیزکرد

مِسْحَل الحَدّاد ـ سوهان آهنگری

مِسْحَل النَّجّار ـ رنده‌ی نجاری

مسحوب علیه - (در اصطلاح تجاری) برات گیر

مسحوق - پودر، گرد - هرچیز را که کوبیده و بصورت پودر یا گرد درآورده باشند

مسخن = سخان

مسد الجسد - بدن را ماساژ داد

مسدس - پارابلوم، هفت تیر، ششلول، رولور، نوعی حربه‌ی دستی که بدان تیراندازی کنند

مسرة - تلفن

مسرجة - چراغ دان

مسرح ج مسارح - تماشاخانه

خشبة المسرح - سن تماشاخانه

علی مسرح السیاسة الدولیة - درصحنه‌ی سیاست بین المللی

مسرحیة ج مسرحیات - نمایشنامه

مسطار - ماله، بیلچه‌ی باغبانی، پرگار

مسطرة ج مساطر - خط کش، نمونه، مسطوره

مسقی - آبداده، آبکاری شده (در گفتگوی از فلزات)

النحاس المسقی - مس آبداده یا آبکاری شده

مسقوی - کشتزاری که با آب قنات ومانند آن آبیاری شود (مقابل دیمی)

مسك = امسك

مسكان ج مساكین - بیعانه

مسكوبی - روسی

المسكونة - جهان، دنیا، عالم

مسل (المسلی) - سرگرم کننده، تفریح دهنده

مسلاة ج مسال (المسالی) - جای تفریح وسرگرمی

مسلة - برج یاستون هرمی شکل مرتفع، جوال دوز

مسلفة - شانه‌ی زمین صاف کن، مازو

مسلكة - چرخ نخ ریسی

مسلوق - جوشیده، آب پز شده (در گفتگوی از تخم مرغ وغیره)

خط مسماری - خط میخی

مسماع، مسمع - گوشی که پزشگان با آن ضربان قلب مریض را معاینه کنند

مسودة - چرکنویس، پیش نویس

مسودة الطبع - نمونه‌ی غلط گیری (درچاپخانه)

مسوكر (غ) - بیمه شده، تضمین شده، نامه‌ی سفارشی

مسونی = ماسونی

مسیخ - بی مزه، بی طعم

الصواریخ المسیرة - موشك های هدایت‌شونده

مسیس الحاجة = مساس الحاجة

مسیعة - ماله‌ی بنائی

غاز مُسيل للدُّمُوع - گاز اشك آور

المَسيُو (غ) - مسيو : آقا (مقابل كلمه‌ی خانم)

المُشاة - پياده نظام

مَشارة ج مَشارات - مساحتی از زمين برابر با ۱۰۰۰ متر مربع

المَشاريع الزِّراعِيَّة - پروژه‌های كشاورزی

مُشاغِب ج مُشاغِبون - اخلالگر

المَشاكل العالَمِيَّة الهامَّة - مسائل يا مشكلات مهم جهانی

مَشْؤُوم - شوم ، نحس ، نامبارك

مَشّاية = **مَمْشَی**

مَشّاية الأطفال - چارچوب غلتك دار برای كودكان

الصور المُشَبَّحة - عكسهايی كه روی پرده‌ی سينما ظاهر شود

مِشْبك - سگك برای كمر بند وغيره ، قزن‌قفلی

مِشْبك صَدْر = **دَبُّوس صَدْر**

مِشْبك غَسِيل = **دَبُّوس غَسِيل**

مِشْبك الوَرَق - گيره‌ی فلزی كه كاغذرا بدان گيرند

مَشْبُوه = **مُشْتَبَه فِيه**

مَشْتًی ، مَشْتاة ج المَشاتِي - قشلاق ، جای خوش آب وهوا كه فصل زمستان‌را در آن گذرانند (مقابل ييلاق)

مُشْتَبَه فِيه - كسيكه مورد سوء ظن باشد

مَشْتَل ج مَشاتِل - قلمستان

مِشْجَب - چوب لباس

مُشْجِر - مشجر ، دارای درخت زياد وانبوه

مُشَجَّر - منقوش به نقش درخت

مُشَخِّص - هنرپيشه (مرد)

مُشَخِّصَة - بازيگر نمايش ، هنرپيشه (زن)

مَشَدّ - شكم بند ، كُرْسِت

مِشْذَب - كارد باغبانی ، چاقوی شاخه زنی

مُشاهِد ج مُشاهِدون - تماشا كننده ، تماشاچی

مَشْرَحَة - (در پزشكی) اطاق تشريح

مُشَرَّد ج مُشَرَّدون - آواره ، بی خانمان

مُشَرِّع - قانونگذار

مَشْرَف - بالكن

مُشْرِف عَلَى العَمَل - ناظر ، سرپرست

مَشْرُوب بِدُون الكُحُول - نوشابه‌های غيرالكلی

المَشْرُوبات الرُّوحِيَّة
المَشْرُوبات الكُحُولِيَّة } - نوشابه‌های الكلی

مَشْرُوبات لارُوحِيَّة - نوشابه‌های غيرالكلی

مَشْرُوع ج مَشارِيع - طرح ، نقشه ، برنامه ،

پروژه ، لایحه

مَشْروعُ السَّنواتِ السَّبع - برنامه‌ی هفت ساله (برای عمران و آبادی کشور)

مَشْروعُ القانُون - لایحه‌ی قانون

مُشْط ج اَمْشاط - شانه (که با آن موی سر و غیره را شانه زنند)

مَشَط ، مَشَطَ الشَّعر - موی سر وغیر آنرا شانه زد یا شانه کرد

مِشْعاع - دستگاه رادیوگرافی ، دستگاه عکس‌برداری از داخل بدن

تَصْویر مِشْعاعِیّ - (در پزشکی) رادیوگرافی

مُشَعْشَع - (ص) - مست ، لول

مَشْغَل - جاییکه گدایان را بکار وادارند ، نوانخانه

مُشَكَّل - کتاب یا هر نوشته‌یی که دارای اعراب باشد

المُشْكِلَةُ المُسْتَعْصِيَةُ الحَلّ - مشکل لاینحل

مَشْكول = مُشَكَّل

مَشْلَح - رخت‌کن حمام وغیره ، اطاق برای لباس کندن ولباس پوشیدن

مِشْمِش ، مِشْمِشَة - زردآلو

مُشَمَّع - پالتو بارانی

مُشَمَّعُ الأرْض (ص) - مشمع برای فرش کردن کف اطاق وغیره

مِشْنَقَة ج مَشانِق - چوبه‌ی دار

مَشْنَقَة - میدان اعدام : فضائی که‌در آن مجرمان را بدار آویزند

مَشْنُوق - بدار آویخته ، مصلوب ، کسی را که بوسیله‌ی دار اعدام‌کرده باشند

مَشْو - داروی مسهل

مِشْواة = شَوّايَة

مِشْوار - گردش ، آهسته قدم زدن ، سفر کوتاه ، مأموریت

مِشْوَل - داس کوچك

مُشَوَّه - بد ریخت ، بد شکل ، بد قواره

مَشْهَد ج مَشاهِد - انجمن ، اجتماع ، با دسته حرکت کردن ، مراسم دفن ، منظره ، آرامگاه

مُشَهَّر - بد نام ، رسوا

المُشَهِّي - اشتها آور

مَشيج ج اَمْشاج - سلول جنسی

مَشْيَخَة ج مَشْيَخات - شیخ نشین (مانند قطر ، شارجه وغیره از شیخ نشین های خلیج فارس)

مُشير - (در ارتش) فیلد مارشال ، ارتشبد

مَشيط = مُمَشَّط

مَصّ = اِمْتَصّ

مَصاد - شکارگاه

مُصادَقَة - تصویب ، موافقت ، تصدیق ، تجویز ،

ابرام ، تأیید

اَلْمَصَارّ - روده‌ها ، امعاء

مُصَارِعْ ج مُصَارِعُون - کُشتی گیر

مُصَارِعَة - کُشتی

مُصَارَفَة - صرافی ، تسعیر کردن ، تفاوت نرخ پول دو کشور ، ارز

مَصَارِیّ (س) - پول

وَفَی الْمَصَارِیْف - هزینه‌ی (چیزی را) پرداخت یا متحمل شد

مَصَارِیْف الدَّعْوَی - هزینه یا مخارج (که طرفین دعوی جهت دادگاه وغیره باید بپردازند)

مَصَارِیْف نَثْرِیَّة - مخارج یا هزینه های جزئی ومتفرقه

مَصَارِیْن = اَلْمَصَارّ

مَصَّاص - حجامت گر ، مك زننده

اَلْمَصَالِح الْحُکُومِیَّة - ادارات یا دوائر دولتی

مِصْبَاح ج مَصَابِیْح - چراغ

مِصْبَاح الْبَطَّارِیَّة - چراغ قوه‌ی دستی

مِصْبَاح کَهْرَبِیّ - چراغ برق

مَصْبَغَة - کارگاه یا کارخانه‌ی رنگرزی

مَصْبَنَة - کارخانه‌ی صابون پزی

مَصَّة - جرعه ، چشش

مَصَح ، مَصَحَّة ج مَصَاحّ ، مَصَحَّات - آسایش‌گاه مسلولین ، منطقه‌یی خوش آب وهوا که اغلب دارای آب معدنی نیز باشد ودر آن دوره‌ی نقاهت را گذرانند

مَصَحَّة - صحت بخش ، مفید ، نافع (در گفتگوی از دارو وغیره)

مُصْحَف - کتاب ، دفتر

اَلْمُصْحَف الشَّرِیْف - قرآن مجید

مُصْدِئ - اکسیژن

مَصْدَر ج مَصَادِر - منبع ، اصل ، منشأ ، مبدأ

مُصْرَان ج مَصَارِیْن = اَلْمَصَارّ

مَصْرِف ج مَصَارِف - بانك

مَصْرِف الْمَاء - زهکش ، آبگذر

مَصْرُوف ج مَصَارِیْف - هزینه ، خرج

مَصْرُوف الْجَیْب - پول تو جیبی

مُصْطَاد = مَصَاد

مُصْطَاف = مَصِیْف

مُصْطَلِی - بخاری (بیشتر در مورد بخاری هایی گفته میشود که داخل دیوارهای اطاق وغیره ساخته شده باشد)

مُصْطَنَع - مصنوعی ، ساختگی ، بدل ، قلب ، جعلی

مِصْعَد ، مِصْعَدَة ج مَصَاعِد - آسانسور

مَصَفّ ج مَصَافّ - محل صف ، معرکه‌ی جنك

مَصَفّ الأحْرُف (فِی الطِّبَاعَة) - ورساد : قالب حروفچینی در چاپخانه

مِصْفاة ج مَصافٍ (اَلْمَصافِی) - پالایشگاه

مِصْفاةُ الطَّبْخ - صافی ، آبکش

مِصْفاةُ اللَّیمون اَوِالشّای - لیمو یا چای صاف کنی ، آلتی بشکل قاشق که دارای سوراخهای متعددی است وبا آن چای یا لیمورا صاف کنند

مُصَفَّح - فلز پوش ، زره‌پوش ، فلزی که باچکش وغیره پهن ونازك شده باشد

مُصَفَّحات - زره پوشها (تانکهای جنگی)

دَبّابَة مُصَفَّحَة - تانك زره پوش

مُصَفِّق - کف زننده

مَصْفَق - بورس ، جایگاه معاملات سهامی‌واوراق بهادار وبروات

مَصْکوکات - مسکوکات

مَصْل ج اَمْصال - آمپول ، سِرُم

مَصْلُ الدَّم - سِرُمِ خون

المَصْلُ الْواقِی ج الْاَمْصالُ الْواقِیَة - سرم پیشگیری

مُصَلَّبُ الطُّرُق - چهارراه

مَصْلَحَة ج مَصالِح - اداره‌ی دولتی ، سود ، منفعت ، مصلحت ، فایده

مَصْلَحَةُ الحُدود - اداره‌ی مرزبانی

مُصَمِّم - مد ساز ، طراح لباس

مُصَمِّمو الْاَزْیاء - طراحان ، مد سازان

مَصْنَع ج مَصانِع - کارخانه ، کارگاه

مَصْنَعِیَّة (ص) - اجرت ساخت ، پولی که برای ساختن چیزی پردازند

مُصَنِّف ج مُصَنِّفون - مولف ، گرد آورنده ، نویسنده‌ی کتاب

مُصَنَّف ج مُصَنَّفات - کتاب ، نوشته

زُجاج مُصَنْفَر (ص) = **زُجاج اَغْبَش**

مُصَوِّت ج مُصَوِّتون - رأی دهنده (درانتخابات)

مُصَوِّر ج مُصَوِّرون - عکاس ، نقاش

مُصَوِّر سینِمائِیّ - فیلمبردار

مِصْوَلَة - جاروب خرمن روبیدن یا جاروب باغبانی

مَصید - حیوانی که شکار کرده باشند ، گوشت شکار

مِصْیَدَة ج مَصائِد - هر نوع دام یاتله که بدان جانوران را بدام اندازند

مَصیدَةُ السَّمَك - محل ماهیگیری ، شیل ، شیلات

مَصیر - سرنوشت

مَصیر ج اَمْصِرَة ، مُصْران - روده

قَرَّرَ الشَّعْبُ مَصیرَه - ملت سرنوشت خودرا به دست خویشتن تعیین کرد

مَصیف ج مَصایِف - ییلاق ، منطقه‌ی خوش آب وهوایی که تابستان را درآنجا گذرانند

مَضی عَلی الأمرِ - ادامه داد (بکاری)، کاری را تمام کرد، انجام داد، اجرا کرد، به انجام رسانید

مُضایَقَة - مزاحمت، تصدیع، اذیت

مَضْبَطَة - مقاوله نامه سیاسی، پروتکل، صورت جلسه، خلاصه‌ی مذاکرات

مَضْبُوط - صحیح، درست (هنگام تصدیق یا تأیید سخن کسی گفته میشود)

مَضْجَع ج مَضاجِع - اطاق یا محل خواب، (مجازاً) آرامگاه

مِضَخَّة ج مِضَخّات - تلمبه

مِضَخَّة ماصَّة - تلمبه برای کشیدن آب چاه و غیره

مِضْرَبُ الکُرَة - بازی تنیس

مُضْطَهَد - تحت فشار یا تعقیب، ستمدیده، مظلوم

مِضْغَط - هوا سنج، دستگاهی که با آن فشار هوارا تعیین کنند

مِضْمار - میدان، (مجازاً) زمینه، رشته

مِضْمارُ السَّبْق - میدان مسابقه‌ی اسب دوانی و غیره

مَضْمُون - بیمه شده، تضمین یا ضمانت شده

برید مَضْمُون - پست سفارشی

مَضیف، مَضیفَة - مهمانسرا

مُضیف - میزبان

مُضیفَةُ الطّائرات - مهماندار هواپیما، دوشیزه‌یی که بعنوان مهماندار در هواپیماها انجام وظیفه کند

مَضیق ج مَضایِق - تنگنا، تنگه، بغار

مَضیقُ الدَّرْدَنیل - تنگه‌ی داردانل

خاصیَّةُ المَطّ - خاصیت کشش، قوه‌ی ارتجاع، خاصیت فنری

مَطار ج مَطارات - فرودگاه

مَطارُ مِهرآباد الدُّوَلِیّ فی طَهران - فرودگاه بین المللی مهرآباد درتهران

مُطارَحَة - مشاعره

مُطارَدَة - تعقیب کردن، دنبال کردن، ازدنبال دویدن، تحت تعقیب یا پی‌گرد قراردادن

مَطّاط - لاستیک

مُطالِب ج مُطالِبُون - خواستار

مُطالَب - مسئول

مَطالِبُ العُمّال - خواسته‌های کارگران

مَطالِبُ المُعارَضَة - خواسته های حزب اقلیت (درمجلس شوری)

المَطالِبُ الوَطَنِیَّة - خواسته‌های ملی

مَطْبَخ - فن خوراك پزی

المَطْبَخُ الکَهْرَبیّ - اجاق برقی

مَطْبَع ، مَطْبَعَة ج مَطابِع - چاپخانه

مِطْبَعَة ج مَطابِع - ماشین چاپ

مَطْبُوق = طَبِق

مِطْحَنَة ج مَطاحِن - آسیاب (ازهر نوع)

مَطْران ، مِطْران ج مَطارِنَة ، مَطارِین (غ) - (نزد مسیحیان) اسقف بزرگ ، خلیفه

مُطْرانِیَّة (غ) . قلمرو یا حوزه‌ی اسقف بزرك

مُطْرِب ، مُطْرِبَة - آواز خوان ، خواننده ، نوازنده ، آهنگ ساز

مِطْرَق ، مِطْرَقَة ج مَطارِق - چکش

مِطْرَقَة الْباب - کوبه‌ی در

مَطْرُوق - چکش‌خورده ؛ ورقه ، تنکه (در گفتگوی از فلزات)

مِطْرِیَّة - چتر بارانی

مَطْعَم ج مَطاعِم - رستوران ، کافه برای غذا خوردن ، بوفه

مُطَعَّم - کسی را که‌مایه‌کوبی کرده‌باشند ، گیاه پیوند داده

مَطْعُوم - واکسن ، مایه‌ی آبله

مِطْفاة ج مَطافِي - ماشین یا تلمبه‌ی آتش‌نشانی

مِطْفاة الْحَرائِق = طَفّایَة

مَطْل - مماطله ، تأدیه‌ی وام را بتأخیریا بتعویق انداختن

مَطْل الْمَعْدِن - فلزرا چکش کاری کردن ، ورقه یا تنکه کردن

مَطْلَب ج مَطالِب - خواسته ، آنچه مردم از دولت وغیره انجام آنرا خواستار باشند

مَطْلَع - (در موسیقی) پیش در آمد

مِطْلَمَة - وردنه‌ی خبازی وغیره

مَطْمَع ج مَطامِع - آنچه‌را که چشم طمع بآن دوخته باشند

مِطْوَی ، مِطْواة - چاقوی قلم تراش

مُطَّوِعَة - داوطلبان جهاد

مِطْياف = الْمِرْقَب الطَّيْفِيّ

مُظاهَرَة ج مُظاهَرات - میتینگ ، تظاهرات ، دمونستراسیون

مُظاهَرَة صاخِبَة - میتینگ پرشور وهیجان

مِظَلَّة ج مِظَلّات - چتر ، چتر آفتابی ، چتر نجات که در مواقع جنگ وغیره بوسیله‌ی آن از هواپیما فرود آیند

جُنْدِیّ الْمِظَلَّة ج جُنُود الْمِظَلّات } - چتر باز
مِظَلِّيّ ج مِظَلِّیُّون }

مَظْهَر ج مَظاهِر - سیما ، قیافه ، ظاهر آدمی ، سرووضع

مِعًى ج أَمْعاء } - روده
مِعاء ج أَمْعِيَة }

مُعادَلَة الدَّواء - فورمول دارو

اَلْحِزْب المُعارِض - حزب اقلیت (در مجلس شوری)

مُعارَضَة ، اَلْمُعارَضَة البرلمانِيَّة - اقلیت پارلمانی

حِزْب المُعارَضَة = اَلْحِزْب المُعارِض

زَعِيم المُعارَضَة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

مَعارِف - آشنایان ، اطلاعات

وِزارَة المَعارِف - وزارت فرهنگ

اَلْمَعالِم الأَثَرِيَّة - آثار وابنیه‌ی تاریخی

عَقْد المُعاهَدَة - قرارداد یا پیمان بستن

وَقَّع مُعاهَدَة - پیمان یا قراردادی را امضا کرد

مُعاهَدَة عَدَم الاِعْتِداء - پیمان عدم تعرض یا عدم تجاوز

مُعاهَدَة وَدِّيَّة - پیمان دوستی ، پیمان دوستانه

مُعَبَّد - راه یا جاده‌ی شوسه ، اسفالته ، سنگ فرش شده

مُعْتَرَك - میدان جنگ

مُعَتَّقَة - شراب کهنه

مُعْتَقَل ج مُعْتَقَلات - بازداشتگاه

مَعْثُوث - پارچه‌یی که آنرا بید تباه کرده باشد، بید خورده ، جایی که در آن حشره‌ی بید وجود داشته باشد

مُعْجِب - قابل تحسین واعجاب

مُعْجَم ج مَعاجِم - کتاب لغت ، قاموس، فرهنگ لغات

مِعْجَن ، مِعْجَنَة - قدح خمیر گیری

مُعَجَّنات - شیرینی ، نانهای شیرینی

مَعْجُون ج مَعاجِين - خمیر ، معجون

مَعْجُون الأَسْنان - خمیردندان

مُعْدٍ (اَلْمُعْدِي) - بیماری واگیردار ، سرایت کننده

مِعْداد - چُتکه ، چرتکه

مُعَدَّل - معدل ، حد متوسط ، ترمیم شده (در گفتگوی از کابینه وغیره)، اصلاح شده (در گفتگوی از مواد قانون اساسی وغیره)

اَلْمُعَدَّل السَّنَوِيّ - حد متوسط سالانه (در گفتگوی از درآمد وغیره)

مَعْدِن ج مَعادِن - معدن ، کان ، فلز

مُعَدِّن - معدنچی ، معدنکار ، کسیکه معدن استخراج کند

مُعَرَّب - نوشته یا گفته‌یی که بعربی ترجمه شده باشد ، کلمه‌ی خارجی که وارد زبان عربی شده باشد چون ابریسم وغیره

مُعَرِّب - مترجم ، کسیکه نوشته یا گفته‌یی را

بعربی ترجمه کند

مُعْرَبِد = **عِرْبِيد**

مِعْرَج ، مَعْرَج ، مِعْرَاج ج مَعَارِج ، مَعَارِيج نردبان ، آسانسور

مُعَرِّص (ص) ـ جاکش ، پاانداز ، کسیکه زن او بدکاراست

مَعْرَض ج مَعَارِض ـ نمایشگاه

مَعْرِض الازياء ـ نمایشگاه مد یالباس

المَعْرِض الدُّوَلِيّ ـ نمایشگاه بین المللی

مَعْرَكَة ج مَعَارِك ـ مبارزه ، جنگ ، میدان جنگ

مَعْرُوضات ـ کالاهایی که درنمایشگاهها بمعرض نمایش گذارند

مِعْزَف ، مِعْزَفَة ج مَعَازِف ـ پیانو ، ساز (چون تار ، عود ، گیتار وغیره)

بِمَعْزِلٍ عَنْ ... ـ خارج از ... ، جدای از ... ، بعید از ... ، دور از ...

مِعْزَفَة ج مِعْزَفات ـ ساز سلو

مَعْزُوم ـ مدعو ، کسیکه به مهمانی دعوت شده باشد

مُعَسْكَر ج مُعَسْكَرات ـ اردوگاه (نظامی) ، اتحادیه یا بلوک سیاسی

مِعْسَلَة = **عَسَّالَة**

سَاعَة مِعْصَم ـ ساعت مچی

مِعْطَال ـ ولگرد ، بیکاره

مِعْطَف ج مَعَاطِف ـ پالتو ، شنل

مُعَطَّل ـ بیکار ، کسیکه شغل یاکاری ندارد

مُعْفَى ـ معاف ، بخشوده

مُعْفَى مِن الرُّسُوم الجُمْرُكِيَّة ـ معاف ازعوارض گمرکی

مُعَقِّم ـ استرلیزه کننده ، ضد عفونی کننده

مُعَقَّم ـ استرلیزه شده ، ضد عفونی شده

مَعْقُود اللِّوَاء ـ تحت فرماندهی (درمورد رزم ـ ناوهایی گفته میشود که بفرماندهی دریا سالار در دریا بحرکت آید)

اَسْعَار مَعْقُولَة ـ نرخهای عادلـه ، قیمت های مناسب

مَعْكَرُونَة (س) ـ ماکارونی: رشته فرنگی (نوعی خوراك)

اَطْعِمَة مُعَلَّبَة ـ غذاهای کنسرو شده

مَعْلَف ، مِعْلَف ج مَعَالِف ـ آخور

المُعْتَقَل السِّيَاسِيّ ج المُعْتَقَلُون السِّيَاسِيُّون ـ مفسر سیاسی

مَعْلُومَات ـ اطلاعات ، اخبار

مُعَمِّدَان ـ (نزد مسیحیان) تعمید دهنده

مُعَمَّى ـ ابن الوقت ، موقع شناس

مَعْمَل ج مَعَامِل ـ کارخانه ، کارگاه ، آزمایشگاه

مَعْمَل الغَزْل ـ کارخانه ریسندگی

مَعْمَل كِيمَاوِيّ ـ آزمایشگاه شیمی

مَعْمَلُ النَّسِيج - کارخانه بافندگی

مَعْمُودِيَّة - (نزد مسیحیان) غسل تعمید

مِعْوَل ج مَعَاوِل - تیشه دوسر، تبر

مِعَوِيّ - روده‌یی، مربوط بروده‌ها

حُمَّى مِعَوِيَّة - حصبه، تب روده‌یی

نَزْلَة مِعَوِيَّة - آماس روده، التهاب امعاء

مَعْهَد ج مَعَاهِد - انجمن یا مؤسسه‌ی علمی، آزمایشگاه، انستیتو

المِعَى = **مِعَاء**

مَعِيَّة - دربار، دربار سلطنتی

مُعِيد - دانشیار، تکرار کننده‌ی درس

مُعِين ضابِط - (در ارتش) استوار

مُغامِر ج مُغامِرُون - حادثه جو، مخاطره جو

المُغامَرات الجنونيَّة - حادثه جوییهای دیوانه وار

مُغامَرَة ج مُغامَرات - حادثه جویی، مخاطره‌جویی، ماجرا، سرگذشت، مخاطره

مَغَبَّة = **غِبّ**

مَغْبُوط - خوشبخت، سعادتمند، خوشحال

مِغْراة، مِغْرايَة - ظرف سریشم آب کنی

المَغْرِب، بِلاد المَغْرِب - کشور مراکش و الجزایر

مَغْرِبِيّ ج مَغارِبَة - اهل مراکش والجزائر، مربوط به مراکش والجزائر

مُغَرِّد = **غِرِّيد**

مُغْرِض ج مُغْرِضُون = **مُتَغَرِّض**

مُغْرَم بِ... - حریص بر...، بسیار مشتاق یا مایل به...، علاقمند به...، عاشق بر...

مِغْزَل ج مَغازِل - کارخانه‌ی ریسندگی، دوک پشم ریسی

مَغْسَل - روشوئی

مَغْسَل، مَغْسِل ج مَغاسِل - رخت‌شوی خانه

مَغْسَلَة = **مَغْسَل**

المَغْسَلَة الكَهْرَبائِيَّة - ماشین رخت شویی

مَغْطَس - وان حمام

المَغْفُور لَه - مرحوم... (عنوان متوفی)

مُغْلَى - جوشیده

مَغْلاة = **غَلّايَة**

مِغْلاق - قفل پشت در خانه

مُغَلَّف - چیزی که در پاکت گذاشته باشند

مُغَلِّف (ص) - پاکت

مِغْلِي = **مُغْلَى**

مُغَنٍّ (المُغَنِّي) - آوازخوان، خواننده

مَغْنَاة - اپرا

مُغَنِّیَة - آوازخوان ، خواننده (زن)

مُفاوَضات دُوَلِیَّة - مذاکرات یا گفتگوهای سیاسی بین المللی

مُفاوَضات سِیاسِیَّة - گفتگوها یا مذاکرات سیاسی

مُفاوَضات مُباشِرَة - مذاکرات مستقیم ، گفتگوهای بدون واسطه

مُفاوَضَة ج مُفاوَضات - گفتگو یا مذاکرهٔ سیاسی

مِفْتاح - کلید ، سوزن (در راه آهن)

مِفْتاحْجِی (ص) - سوزن بان (در راه آهن)

مُفْتَرَق ج مُفْتَرَقات - چهارراه

مُفَتِّش ج مُفَتِّشون - بازرس

مُفَتِّش عامّ - بازرس کل

مَفْتوحُ الْبِنَیْقَة - یقه باز (در گفتگوی از پیراهن، لباس وغیره)

جوابٌ مُفْحِم - جواب اسکاتی

مَفْرَشُ الْمائِدَة - پارچهٔ رومیزی

مَفْرِق ج مَفارِق = مُفْتَرَق

مُفَرْقِعات - مواد منفجره

مَفْرَم - گوشت چرخ کرده

مَفْرُوش - دارای فرش ، سنگ فرش شده ، مبله (در گفتگوی از اطاق وغیره)

مَفْروشات - اثاثیهٔ خانه

مَفْروم = مَفْرَم

مُقَصَّص (ص) - پوست کنده (در گفتگوی از باقلا، نخود وغیره)

مُفَصَّلَة - لولای در وپنجره وغیره

مُفَضَّل - قابل رجحان یا ترجیح

مِفْضَل - لباس خانه ، لباس منزل

مِفْضَلات - رختهای شستنی (چون پیراهن ، زیر شلواری وغیره)

مِفْضَلاتِی - پیراهن وزیرشلواری فروش ، بزاز

مِفْضَلَة = مِفْضَل

مُفْعَم - لبریز ، مالامال ، پر

مَفْعُول - تأثیر ، نفوذ (درگفتگوی از دارو و غیره)

سَریعُ الْمَفْعُول - سریع التأثیر

یُسْرِی مَفْعُولُه - هر دستور یا حکمی که قابل اجرا باشد ، هر دارویی که قابل تأثیر باشد

مِفَكُّ الْبَراغِی - آچار پیچ گوشتی

مُفَكِّرَة جَیْب - یادداشت جیبی

الْمُفَوَّضُ السّامِی - کمیسر عالی ، نمایندهٔ عالی (درگفتگوی از نمایندگان سیاسی)

وَزیر مُفَوَّض - وزیر مختار

مُفَوَّضِیَّة ج مُفَوَّضِیّات - وزارت مختاری ،

محل نمایندگی سیاسی ، سفارتخانه‌یی که وزیر مختار دارد نه سفیر

مُقابِل - عوض ، بدل ، بجای

مُقابَلَة - ملاقات ، تماس ، مصاحبه

مُقابَلَة اِذاعِیَّة - مصاحبه‌ی رادیوئی ، تماس رادیوئی

مُقاتِلَة ج مُقاتِلات - هواپیماهای جنگنده

مُقاطَعَة ج مُقاطَعات - ایالت ، بخش ، دهستان

مُقاطَعَة تِجارِیَّة - خرید و فروش با کسی را تحریم کردن ، بایکوت کردن

المَقاعِد المُرِیحَة - صندلیهای راحت

اَلمُقال - از کار بر کنار شده

مَقانِق (ص ، س) - سوسیس ، روده‌ی پر کرده (یك نوع خوراك)

مُقاوَمَة الجِفاف - مقاومت یا مبارزه با خشك سالی

مُقایَضَة - پایاپای ، تهاتر

العام المُقبِل - سال آینده

مُقتَبَل الشَّباب - آغاز جوانی ، عنفوان شباب

مُقتَرَح ج مُقتَرَحات - پیشنهاد

مُقتَرِن - متأهل ، ازدواج کرده

مُقتَطَفات - منتخبات

مُقَدِّر السُّوء - بد بین

مُقَدَّم ج مُقَدَّمون - (در ارتش) سرهنگ ۲ ، فرمانده

مَقَرُّ القِیادَة - مقر یا مرکز فرماندهی

مُقرِئ - کسیکه قرآن را با لحنی خوش بخواند

وَمِنَ المُقَرَّرِ اَنْ ... - قرار است که ...

الاَموال المُقَرَّرَة (اصطلاح حکومی) - (در اصطلاح دولت) مالیاتهای مستقیم

الاَموال غَیر المُقَرَّرَة - مالیاتهای غیر مستقیم

مِقرَن - یوغ (که بر گردن گاوان نهند)

مُقَشَّة - شیشه یا بطری بزرگ که زیر آن مقداری پوشال یا کاه و دراطراف آن پوششی از حصیر باشد

مِقَصّ ج مَقاصّ ، مِقَصّات - قیچی

مَقْصَف ج مَقاصِف - بوفه : محل فروش نوشابه ومواد خوراکی در رستورانها و اماکن عمومی ، بار ، کافه

مِقْصَلَة — گیوتین

مَقصُورَة القِطار - کوپه‌ی قطار راه آهن

مَقصُورَة المَسارِح اَوِ المَلاهِی - لژ تماشاخانه یا کاباره

مَقْطَع سابِق - پیشاوند (در دستور زبان)

مَقْطَع لاحِق - پساوند (در دستورزبان)

مَقطُوعِیَّة - جیره‌ی معین

مَقْعَد ج مَقاعِد - صندلی ، کرسی مجلس شورا وسنا

المقعد الكهربائي - صندلی الکتریکی برای اعدام

مقفل - بسته ، قفل زده

مِقلی ، مِقلاة ج مقالٍ (المقالی) - تابه ، ماهی تابه

مقلّی - سرخ کرده (درگفتگوی ازگوشت ، تخم مرغ وغیره که در ماهی تابه سرخ کرده باشند) ، بو داده (درگفتگوی ازحبوبات که آنهارا بو داده باشند)

مقلوّ ، مقلیّ = مقلی

مقمِر ، مقمِرة - شب مهتاب

مقنّع - نقابدار ، ماسك دار

ورق مقوّی - کاغذ مقوا

مِقوَد - افسار ، فرمان یا رل هواپیما واتومبیل

مقهی ج مقاهٍ (المقاهی) - قهوه خانه

کتاب مقیّد - کتاب که حروف آن دارای اعراب باشد

المقیم العام - کمیسر عالی ، نمایندهٔ عالی سیاسی

مقیّنة - مشاطه ، آرایشگر زن

مکّاس - مأمور وصول عوارض (دم دروازه)

مکافحة - مبارزه

المکافحة ضدّ الأمیّة ، مکافحة الأمیّة - مبارزه با بیسوادی

مَکبّ ، مِکبّ الخیط ج مِکبّات ، مکابّ - قرقرهٔ نخ

مِکباس ج مکابیس = کبّاس

مُکبّر الصّوت - بلندگو

مُکبّرة - ذره بین

مِکبس ج مکابس = مِکباس

مکبّس - منگنه شده

مکبّل - کسیکه اورا دستبند زده باشند ، کسی که اورا بزنجیر بسته باشند

مکبوس = مکبّس

مِکتاب - ماشین تحریر

مکتئب اللّون - تیره رنگ ، سیاه ، گرفته رنگ

مَکتب ج مکاتب - اطاق دفتر ، میز تحریر

مکتب المحامی - دارالوکاله

مکتبة ج مکتبات ، مکاتب - کتابخانه ، کتاب فروشی

مَکدام (غ) - سنگ سنگ فرش

رصف الطّریق بالمکدام - جاده را سنگفرش کرد

مُکدّس - روی هم انباشته ، متراکم

مِکْروب (غ) ج مَکارِیب ، مِکْرُوبات - میکرب

مِکْروبِیّ (غ) - مربوط بمیکرب

مَکَرُونَة (غ) = مَعْکَرُونَة

مَکْس - مالیات دم دروازه ، عوارض کالایی که بشهر وارد کنند

مِکْسَحَة - جارو

مُکَشْکَش - جامه‌یی که روی آن نوار وغیره دوخته باشند (جهت تزیین)

مُکَعْبَر - دارای گره

مَکْفُوف ج مَکافِیف ، مَکْفُوفُون - نابینا ، کور

مَکْفُول - تضمین شده ، ضمانت شده

مکلف بِالعِنایَة بِ ... - متصدی حفاظتِ ... ، مأمورِ حفظ ...

مَکِنَة = ماکِنَة

مَکِنَة قَصِّ الشَّعرِ - ماشین که باآن سر وصورت را اصلاح کنند

مَکِنَة نَشرِ الخَشَبِ - ماشین چوب بری

مِکْنَسَة - جارو

مِکْواة ج مَکاوٍ (المَکاوِی) - اطو

دارُ المُکُوس - جایگاه وصول عوارض دم دروازه

مَکُّوك ج مَکاکِیك - ماکوی بافندگی

مُکَهْرَب - دارای برق یا الکتریسیته

مَکْیاج (غ) = ماکِیاج

مِل مِلْعَقَة = لَعْقَة

مُلاءَة ، مِلایَة - چادر که زنان بسر کنند

مُلاءَة السَّرِیر - ملافه ، شمد ، چادرشب

مُلائِم - مناسب ، متناسب ، درخور ، شایسته ، هم آهنگ

مُلائَمَة - تناسب ، هم آهنگی ، مناسبت ، در خوری ، شایستگی

مَلاجِئ - پناگاهها ، نوانخانه‌ها

مَلّاح - ملوان ، کشتیران ، ملاح

مَلّاحَة - معدن نمك ، دریاچه‌ی نمك

مَلّاحَة (ص) - نمکدان

مِلاحَة - کشتیرانی ، دریا نوردی

مِلاحَة جَوِّیَّة - هوا نوردی

مُلاحَظات سِیاسِیَّة - تفسیرها یا اظهار نظرهای سیاسی

مُلاحَظَة ج مُلاحَظات - اظهار نظر ، نظارت ، تفسیر براخبار وغیره ، انتقاد

مُلاحَقَة - تحت تعقیب یا پی گرد قراردادن

مَلارِیا (غ) - مالاریا (یك نوع بیماری)

مُلازِم - (در ارتش) ستوان

مُلازِم اول - ستوان یکم

مُلازِم ثانٍ - ستوان دوم

مُلازِم ثالِث - ستوان ۳

مُلاعِب = لاعِب

مَلاك - فرشته

مِلاك - کارمندان وصاحبمنصبان رسمی وثابت دولت

مِلاكُ الْجَيْش - کادر ثابت ارتش

الْمِلاكُ الحُكُومِيّ - کارمندان دولت

مُلاكِم ج مُلاكِمُون - بوکسور، بوکس باز

مُلاكَمَة - بوکس بازی

بَطَلُ المُلاكَمَة - قهرمان بوکس

مُباراةُ المُلاكَمَة - مسابقه‌ی بوکس

مَلامِحُ الوَجْهِ - خطوط چهره، سیما، قیافه

مَلايُو (غ) - مالایا (یکی از کشورهای آسیائی)

مُلَبَّس - شوکولات

مِلْبَن - آلت یادستگاه تصفیه‌ی شیر، قالب خشت مالی

مَلْبَنَة - کارخانه‌ی لبنیات سازی، ماسب بندی

مِلْبَنَة - قاشق

اِلَى المُلْتَقَى = اِلَى اللِّقاء

مَلْجَأ ج مَلاجِئ - نوانخانه، دار الایتام، پناهگاه که درموقع حمله‌های هوایی مردم بدانجا پناه برند

مُلِحّ، مُلِحَّة - مبرم، شدید (در گفتگوی از احتیاج وغیره)

مِلْحَفَة ج مَلاحِف - ملافه، شمد، پتو

مُلْحَق - متمم، ضمیمه، قسمت الحاقی آخر کتاب وغیره، (در سفارتخانه) وابسته

المُلْحَقُ الثَّقافِيّ - وابسته‌ی فرهنگی (درسفارت-خانه)

المُلْحَقُ الصَّحَفِيّ - وابسته‌ی مطبوعاتی

المُلْحَقُ العَسْكَرِيّ - وابسته‌ی نظامی

مَلْحَمَة ج مَلاحِم - شعر حماسی

مُلَحِّن - آهنگساز

مَلْحُوظَة - تبصره، تذکر

مِلَزَّة - واشر

مِلْزَم، مِلْزَمَة ج مَلازِم - گیره

مِلْطاس - تیشه‌ی سنگتراشی

مِلْطاط - ماله‌ی ناوه کش

مَلْعَب ج مَلاعِب - زمین ورزش، استادیوم ورزشی

مِلْعَقَة ج مَلاعِق - قاشق

مِلْعَقَة شاي - قاشق چای خوری

مِلْعَقَة شُورْبَة - قاشق سوپ یا غذا خوری

مِلَفّ - پرونده، پوشه

مَلْفُوف (س) - کلم (یك نوع سبزی خوراکی)

مَلْفُوف بِالْیَد - با دست پیچیده شده (چون سیگار های قدیم)

مِلْقَط - انبر (از هر نوع)

مِلْقَطُ السُّکَّر - انبر قند

مِلْقَطُ الشَّعْر - پنس ، موچین ، منقاش

مِلْقَطُ النَّار - انبر برای گرفتن آتش

مُلَقِّن - سوفلور : کسیکه از پشت صحنه یا از محل مخصوصی درسن تماشاخانه جملات و گفتار-های نمایشنامه را ببازیگران وهنرپیشگان یاد-آوری والقا کند

مِلْکَمَة - توپ یا جوال برای تمرین بوکس بازی

مِلْکَمَة - دستکش بوکس بازی

مَلَکِیّ - سویل : مدنی ، شخصی ، غیر لشکری ، کشوری

النِّظامُ المَلَکِیّ - رژیم سلطنتی ، رژیم پادشاهی

بَدْلَة مَلَکِیَّة ، ثَوب مَلَکِیّ - یونیفورم : لباس رسمی ومتحد الشکل ، لباس شخصی ، لباس سویل

حُکُومَة مَلَکِیَّة - حکومت پادشاهی

مَلَکِیُّون - فرقه‌یی از مسیحیان

مَلْمُوس - محسوس

فَوائِد مَلْمُوسَة ، نَتائِج مَلْمُوسَة - نتایج محسوس

مَالَنْخُولیا (ع) - مالیخولیا (یك نوع بیماری روانی)

مُلُوخِیَّة - یك نوع سبزی پختنی

المَلْهَی ج المَلاهِی - کاباره ، تماشاخانه

مُلْهِم - الهام بخش

مُلْهَم - الهام گرفته

مِلْیار (غ) - یك میلیارد

مَلِیخ = **مَسِیخ**

مَلِیك - شاه

مُلَیِّنُ البَطْن - لینت دهنده‌ی مزاج (در گفتگوی از دارو وغیره)

مِلْیُون ج مَلایِین (غ) - یك میلیون

مِلْیُونیر (غ) - میلیونر

مِمّا یُؤسَفُ لَهُ جِدّاً أنّ ... - بسیار جای تاسف است که ...

مُمارَسَة - تمرین ، ممارست

مُماطَلَة = **مَطْل**

مُمالَحَة - نان ونمك خوردن با کسی ، پیوند دوستی داشتن با کسی

هُوَ یَحْفَظُ حُرْمَةَ المُمالَحَة - حق نان و نمك را میشناسد ، حق دوستی را مراعات میکند

اِقْتِراح مُمْتاز - پیشنهاد عالی

وَقْت مُمْتِع - وقت خوش

مُمَثِّل ج مُمَثِّلون - نمایندهٔ سیاسی، هنر پیشه (مرد)

المُمَثِّل الرَّئِيسِيّ - هنر پیشهٔ اصلی، بازیگر عمده (در نمایش)

مُمَثِّل النِّقابَة - نمایندهٔ اتحادیه

المُمَثِّل الهَزْلِيّ - هنرپیشهٔ کمدی

مُمَثِّلة ج مُمَثِّلات - هنر پیشه (زن)، نماینده سیاسی (زن)

مِمْحاة - مداد پاك کن، تخته پاك کن (ازوسائل مدرسه)

مَمَرّ ج مَمَرّات - کریدور، راهرو، معبر

مُمَرِّض ج مُمَرِّضون - پرستار، نرس (مرد)

مُمَرِّضة ج مُمَرِّضات - پرستار، نرس (زن)

مِمْسَحَة - قاب دستمال، دستمال برای تمیز کردن اشیاء

مِمْسَحَة الأَحْذِيَة - آلتی آهنی که دم در خانه یا اطاق وغیره روی زمین نصب کنند و کف کفش را بر آن مالند تا گل ولای یا آلودگی دیگر از آن زایل شود

مِمْسَحَة الأَرْجُل - پادری، فرش کوچك و بوریا مانند وقطوری که پای در میاندازند تا آلودگی کفش بدان زایل شود

مِمْسَحَة الأَرْض - نوعی جارو که برسر آن پارچهٔ کهنه یا پشم پیچند

مَمْشَى - کریدور، راهرو، دالان

مُمَشَّط (ص) - موی که آنرا شانه کرده باشند

مَمْشُوط = **مُمَشَّط**

مَمَصّ - سیفون: لوله‌یی که برای جا بجا کردن آب و غیره از ظرفی بظرف دیگر یا از ظرفی به خارج بکار برند

مِمْطَر، مِمْطَرَة - پالتوی بارانی

مِمْلَحَة - نمکدان

المَمْلَكَة المُتَّحِدَة - کشور انگلستان

أَحْسَنُ مِنْ ذِي قَبْل - بهتر از آنکه یا آنچه در سابق وجود داشت

حَفْرُ المَناجِم - استخراج معدن، کان کندن

مَناحَة ج مَناحات - مجلس ختم یا مراسم عزاداری که جهت میت برپا کنند

مُناخ - محل اقامت، آب وهوا، وضع هوا

مُنادَمَة - هم پیاله شدن، با یکدیگر ندیم شدن، مصاحبت یا صحبت دوستانه کردن

مُناشَدَة - درخواست، التماس، سوگند دادن، لابه کردن

مَناشِفُ المائِدَة - دستمالهای سر میز غذا یا سفره

الشَّعْب المُناضِل - ملت مبارز یا مدافع

مُناضَلَة - مبارزه، نزاع، پیکار، مجادله، رقابت، هم چشمی، کشمکش، دفاع، حمایت

مَناظِر الأُسْبوع - فیلمهایی که از ملاقات های مقامات رسمی دولتی در طول هفته‌یی که گذشته

است تهیه کرده باشند وقبل از فیلم اصلی در سینماها بمعرض نمایش گذارند

مَناعَة - مقاومت یا مصونیت بدن در برابر بیماری

مُنافِس ج مُنافِسُون - رقیب ، داوطلب ، کسی که با دیگری رقابت یا هم چشمی کند

مُنافَسَة - رقابت ، هم چشمی ، داوطلبی

مُنافَسَة غَرامِیَّة - رقابت عشقی

مُناقَشَة - بحث ، گفتگو در بارهٔ امری از امور ، مباحثه ، مورد بحث قراردادن

مَنامَة - پیراهن یا جامهٔ خواب

مُناوأة - دشمنی ، مخالفت ، مخاصمت

مُناوَرَة ج مُناوَرات (غ) - مانور نظامی

المُناوَرات السِّیاسِیَّة - مانورهای سیاسی

المُناوَشات الحَرْبِیَّة - کشمکشهای جنگی یا نظامی ، زد وخوردهای جنگی

مُناوَشَة ج مُناوَشات - کشمکش ، زدوخورد ، پرخاش ، زدوخوردهای محلی وحمله های موضعی

المُناوَشَة بِالکَلامِ - مشاجرهٔ لفظی

مُناوَلَة - دادن ، چیزی را بدست کسی دادن یا سپردن ، تسلیم کردن

مَناهِج عَسْکَرِیَّة - برنامه های نظامی ، روش - های نظامی

مُناهَضَة - مقاومت ، مخالفت در برابر

مُنْبَثِق - صادر ، ناشی شده از ، منشعب از ، متفرّع بر

مِنْبَذَة ج مَنابِذ - بالش ، متکا

مِنْبَر ج مَنابِر - منبر ، تریبون سخنرانی، کرسی دانشگاه

مِنبرُ الأدَبِ الفارِسِیّ فِی الْجامِعَةِ اللُّبنانِیَّة - کرسی ادبیات فارسی در دانشگاه لبنان

مَنْبِض ج مَنابِض - نبض ، جایی از بدن که پزشک آنرا با دست گیرد تا از کیفیت ضربان قلب اطلاع حاصل کند ، کمان حلاجی

المَنبُوذ - حرامزاده ، بچهٔ سرراهی

مُنْتای - دور ، جای دور

مِنْتاش - پنس ، موچین ، موکن ، منقاش

مِنْتاف = مِنْتاش

مُنْتِج - تولید کننده ، تهیه کنندهٔ فیلم وغیره

مُنْتَدیٰ - سازمان ، تشکیلات ، باشگاه ، انجمن

مُنْتَدَح - اختیار ، چاره

مُنْتَزَه = مُتَنَزَّه

مُنْتَصَف اللَّیْل - نیمه شب

المَنْتُوجات الزِّراعِیَّة - فراورده‌ها یا محصولات کشاورزی

مُنْثَلِم الصِّیتِ اوِالسُّمعَةِ - بدنام ، رسوا ، مفتضح

مُنَجِّد - مبل ساز ، لحاف دوز ، حلاج

مِنْجَدَة - کمان حلاجی

منجذب = مجذوب

شبیه الشیء منجذب الیه - کند همجنس با هم جنس پرواز

منجر - رندهٔ نجاری

منجل ج مناجل - داس

منجم ج مناجم - معدن ، کان ، (مجازاً) اصل، منشاء ، مبدأ

منجم - شاهنگ ترازو

منجم فحم - معدن زغال سنگ

منحات ج مناحیت - رندهٔ نجاری وغیره

الدول الغیر المنحازة - دولتهای بیطرف یا غیر متعهد

منحت ج مناحت = منحات

منحة ج منح - جایزه ، هدیه ، بخشش ، نیکی، احسان ، عطیه

المنحة الدراسیة ج المنح الدراسیة - بورس تحصیلی ، فرصت تحصیل رایگان

منحة ملکیة - عطیهٔ ملوکانه ، عطیهٔ شاهانه

منحدر = حدور

منخل ، منخل ج مناخل - الك ، غربال

مندف ، مندفة - کمان حلاجی

مندوب ج مندوبون - نمایندهٔ سیاسی

المندوب السامی - کمیسر عالی

مندوب مفوض - وزیر مختار

المندوب المتجول - نمایندهٔ سیاسی سیار

مندوب مناوب - نمایندهٔ علی البدل

مندوبو الصحف - نمایندگان جرائد

مندوحة - چاره ، گزیر

لامندوحة عنه - چاره ناپذیر ، غیر قابل اجتناب

مندیل ج منادیل - دستمال

منذ الآن - ازحالا ببعد

منذ یومین - از دوروز پیش تا حال

منرفا (غ) - الهه خرد (دراساطیرروم باستان)

منز - گهوارهٔ کودك

منزل بالعاج اوالفضة (ص) - عاج یا نقره - نشان، خاتم

واجبات منزلیة - وظائف خانه داری

منزوع - بد اخلاق ، بی تربیت

منزهة - پارك ، باغ ملی

منسر ، منصر (ص) - باند یا گروه دزدان

منسف ، منسفة ج مناسف - غربال بزرگ

منشی - آهاردار

قمیص منشی - پیراهن یقه آهاری

منشاة ج منشئات - موسسه (برای امور نظامی، صنعتی وغیره)

المُنْشَئات الجَبّارَة - تأسیسات عظیم برای نفت، سد سازی وغیر اینها

المُنْشَئات الصِّناعِيَّة وَالتِّجارِيَّة - تأسیسات صنعتی وتجارتی

المُنْشَئات العَسْكَرِيَّة - تأسیسات نظامی

مِنَشَّة - آلتی که با آن مگس را برانند

مِنْشَفَة ج مَناشِف - حوله، حله (برای خشك کردن دست وصورت)

مَنْشُور ج مَنْشُورات - نشریه، اطلاع نامه، فرمان، منشور: یکی از اجسام هندسی، بخشنامه، اعلامیه

مَنْصِب ج مَناصِب - منصب، پست اداری

مِنْصَب - فر خوراك پزی

مِنَصَّة التَّصْوِير - سه پایه که برای نصب دوربین عکاسی برروی آن بکاررود

مِنَصَّة الخَطابَة - میز خطابه، تریبون

مِنَصَّة القَضاء - مسند قضاوت

مُنْصَرِم - گذشته، سپری یا منقضی شده

مِنْضَح - دوش آب

مِنْضَحَة - آب پاش

مِنْضَخَة ج مَناضِخ = مِنْضَحَة

مِنْضَدَة ج مَناضِد - میز، میز تحریر

مِنْضَدَة الكُتُب - قفسه‌ی کتاب

كُرَة المِنْضَدَة - پینگ پونگ

مُنْطاد ج مَناطِيد - بالون

مِنْطَق، مِنْطَقَة - کمربند

مِنْطَقَة ج مَناطِق - منطقه، سرزمین، حوزه، قلمرو، ناحیه

مِنْطَقَة حَرام، مِنْطَقَة مُحايِدَة - منطقه‌ی بیطرف

مِنْطَقَة النَّجاة - کمربند نجات

مِنْطَل = مِنْضَح

مِنْظار - آیینه، دوربین، تلسکوپ، عینك

مَنْظَر - منظره، دورنما

مِنْظَر - عینك، دوربین، تلسکوپ

مَنْظَرَة - تماشاچیان، اطاق پذیرائی ازمهمانان (درمصر)

المُنَظَّمات الطُّلّابِيَّة - سازمانهای دانشجوئی

المُنَظَّمَة الأُمَم المُتَّحِدَة - سازمان ملل متحد

مُنَظَّمَة الصِّحَّة العالَمِيَّة، المُنَظَّمَة الصِّحِّيَّة الدُّوَلِيَّة - سازمان بهداشت جهانی

مَنَعَ ضِدَّ المَرَض وغَيْرِه (ص) - مصونیت داد یا مصونیت آورد (دربرابر بیماری وغیره)

مُنْعِش - نیرو بخش، نشاط انگیز

مَنْغُولِيا (غ) - مغولستان

المَنْفَى ج المَنافِي - تبعیدگاه

مِنفاخ - دم آهنگری وغیره

مِنفاخ اِطاراتِ العَجَلات - تلمبه‌یی که با آن تایرهای اتومبیل وغیره‌را باد کنند

مِنفَخ = مِنفاخ

مَنِفستو (غ) - بارنامه‌ی کشتی ، صورت کالاهای کشتی

مَنِفستو السَّفَرِيَّة (غ) - بارنامه (در راه آهن وغیره)

مِنفَضَة ج مَنافِض - زیر سیگاری

مُنقطِع النَّظير - بی‌نظیر

مَنكان (غ) - مانکن : مرد یا زن خوش‌اندامی که برای نمایش مدل لباس ها در خیاطخانه کار کند ، مجسمه‌ی خوش طرح از انسان که برای نمایش لباس از آن استفاده کنند

مُنكَر - مبهم ، نا شناخته ، نامعلوم

مَنكوب ج مَنكوبون - مصیبت رسیده (چون زلزله زده ، سیل زده وغیر اینها)

مَنكوبوا الزَّلازِل اَوِ الفَيَضانات - زلزله یا سیل زدگان

مُنَمَّر - خال دار

مُنَمَّر (غ) - شماره‌گذاری شده

مُنَمنِم - تذهیب کار ، مذهّب

مُنَمنَم ج مُنَمنَمات - کتاب خطی که آن را تذهیب کاری کرده باشند

مُنَمنَمَة - فن تذهیب

مِنواة - دستگاهی که تغییرات جوی‌روی آن‌ضبط‌میگردد

مِنوار - چراغ خیابان

مُنَوِّم - مخدر ، خواب آور (در گفتگوی از دارو ومانند آن)

مُنَوِّمَة = مُنَوِّم

مِنهاج ، مِنهَج ج مَناهِج - روش ، اسلوب ، متد ، برنامه

مَوائِدُ القِمار - میزهای قمار

مَواثيق دُوَلِيَّة - معاهدات بین المللی

مَوّاج - رادیو

مَوادُّ الاتِّفاق - مواد قرارداد

المَوادُّ العُضوِيَّة - (در شیمی) مواد آلی

مَواسير - لوله‌ها ومجاری آب

مُواصَلات - ارتباطات (چون تلگراف ، تلفن ، راهها وغیره)

مُواطِن ج مُواطِنون - هم میهن

مَواقِع الحَرب - رزمگاهها

مُواكَبَة الزَّمَن - همگامی با نهضت عصر وزمان

مُوتوسِكل (غ) - موتوسیکلت

مُوَثِّق - سردفتر اسناد رسمی

مُوَجِّه - راننده‌ی کشتی ، کسیکه سکان کشتی را بدست دارد

مُوَدَّة (ع) ـ مد

مُوسی ـ تیغ سلمانی

مَوْسِم ج مَواسِم ـ هنگام درو ، عید بـزرگ ، بازار که در فصل معین تشکیل گردد ، مـواقع اجتماع مردم (برای عید وغیره)

مَوْسُوعَة ج مَوْسُوعات ـ دائرة المعارف

مَوْسُوق ـ بارگیری شده (در گفتگـوی از کشتی وغیره)

مُوسِیقی ـ موسیقی ، ساز وآواز

مُوسِیْقار ـ موسیقیدان ، موزیسین

مُوسِیْقِیّ ـ مربوط بموسیقی ، مربوط به ساز و آواز ، موزیکال ، موسیقی دان ، موزیسین

الرمز الموسیقیّ ج الرمـوز الموسیقیّة ـ نت موسیقی

مُوشّح ـ پیش درآمد موسیقی

مُوشّح ، مُوشّحة ج مُوشّحات ـ نوعی شعر که آنرا شعرای اندلس میسروده‌اند وازحیث وزن و قافیه بااشعار معمول عرب تفاوت دارد

الموشّحات الدّینیّة ـ اشعار مـذهبی کـه در مناسبتهای مختلف دینی بـا لحنی خاص خوانده شود

مَوْشُور ـ منشور (نوعی جسم هندسی)

مُوَصِّل ـ (در فیزیك) جسم هادی گـرما یـا برق (مقابل عایق)

مُوَصَّم = مُهَمَّد

مُوطُر (غ) ـ موتور اتومبیل وغیره

مَوْطِن ج مَواطِن ـ میهن، وطن

مُوطِیر (غ) = مُوطُر

مُوَظَّف ج مُوَظَّفُون ـ کارمند دولت وغـیره ، مأمور

موظّف الاحصاء ـ مأمور آمار

علی مَوْعِد مع ... ـ قرار ملاقات داشتن بـا کسی

مُوَعَّك = مُتَوَعِّك

مُوفَد ـ کسی را که بجایی اعزام کرده باشند

مَوْقَد = مُسْتَوْقَد

مُوَقِّع ـ امضا کننده ، صاحب امضا

المُوَقِّع اَدْناه ـ امضا کننده‌ی زیر

موقّع علیه ـ امضا شده ، نوشته یا نامـه‌یی که امضا شده باشد

مَوْقِف ج مَواقِف ـ وضع ، عقیده ، نقطه نظر ، نظریه ، موقعیت ، وضعیت ، حالت ، چگونگی ، جایگاه ، ایستگاه ، توقفگاه یاپارکینگ اتومبیل وغیره

مَوْقِف سَیّارات ـ پارکینك ، توقفگاه اتومبیل

المَوْقِف السّیاسیّ الدّولیّ ـ مـوقعیت سیاسی جهان

مَوْکِب ج مَواکِب ـ موکب ، گروه سواره یـا پیاده ، اسکورت ، قافله

مَوْكِبُ الْحَياة - قافلهٔ زندگی

مُوَلَّد ج مُوَلَّدون - تازه روی کار آمده (چون شعرا ونویسندگان جدید)

مُولَع بِ ... - حریص بر ... ، مشتاق ...

مُومِس ، مُومِسَة - روسپی ، زن بدکار

مُونُغْرام ، مُونوغْرام (غ) = طُغْراء

مِهاجُ الاُتُمْبيل - پروانهٔ موتور اتومبیل

مَهاجِع - خوابگاهها

مِهْبَطَة ج مَهابِط - چتر نجات که بوسیلهٔ آن از هواپیما بروی زمین فرود آیند

مُهْتَرِئ - کهنه، پاره (درگفتگوی ازجامه وغیره)

مَهْجَر ج مَهاجِر - مکانی که بدان مهاجرت کرده باشند ، مهاجرنشین

مَهَّدَ السَّبيلَ لِ ... - راهراهموار کرد برای... ، (مجازاً) اوضاع وشرایطرا مناسب کرد برای کسی یاکاری

مَهَّدَ الطَّريقَ - جاده را سنگ فرش یا شوسه کرد

مُهَدِّد - تهدید کننده

مُهَدَّد - تهدید شده ، مورد تهدید قرارگرفته

مُهَذَّب - تحصیلکرده ، باتربیت

مِهْراس ج مَهاريس - هاون

مُهَرِّب ج مُهَرِّبون - قاچاقچی

مُهَرِّج - دلقك ، لوده ، مسخره

مِهْرَجان ج مِهْرَجانات - جشن،عید

المِهْرَجانُ الاَلْفِيّ - جشن هزاره

مِهْرَجانُ الكَشّافَة - جمبوری پیشاهنگی

بَطاطِس مَهْرُوس - پورهٔ سیب زمینی

مَهْزَلَة - کمدی ، نمایش کمدی یا خنده دار

مِهْماز - مهمیز

مُهِمَّة ج مُهِمّات - مأموریت ، رسالت ، کار، شغل

مُهَمَّد (ص) - ناراحت، خسته ، کسیکه دارای ضعف مزاج باشد

مِهْمَز = مِهْماز

مُهْمَلُ التَّوْقيع - نوشته یا نامهٔ بدون امضا

سَلَّةُ المُهْمَلات - سبدکاغذهای باطله

مِهْنَة ج مِهَن - حرفه ، کار ، شغل ، پیشه

مُهَنْدِز (غ) - مهندس

مُهَنْدِسُ الرَّيّ - مهندس آبیاری یاکشاورزی

مُهَنْدَم - پاکیزه ، مرتب ، آراسته ، خوش‌اندام

مِهْنِيّ ، مِهْنِيَّة - حرفه‌یی ، مربوط بحرفه وشغل

المَدارِسُ المِهْنِيَّة - آموزشگاههای حرفه‌یی

مَهْو - بلور ، کریستال ، آبکی ، رقیق ، کم رنگ

مِهْواة - دستگاه تهویه

مِهْوایَة - باد بزن برقی

مِیَة (ص) - آب

مَیْتَم (ص) - دارالایتام ، پرورشگاه کودکان یتیم

مِیثاق ج مَواثِیق - پیمان ، منشور ، تعهد ، معاهده ، آیین نامه

مِیثاقُ الأُمَمِ المُتَّحِدَة - منشور ملل متحد

مِیثَرَة - بالش ، متکا

مِیجار - راکت تنیس ، چماق ، تنیس

مِیدَعَة - روپوش ، لباس کار ، لباس که روی جامه ها پوشند

مِیر ، مِیرَة - آذوقه ، خواربار

مِیرِیّ = امیریّ

مِیزاب = مِئْزاب

مِیزانِیَّة ج مِیزانِیّات - بودجه

المِیزانِیَّة السَنَوِیَّة - بودجه‌ی سالانه

مِیزَة ج مِیزات - امتیاز ، وجه تمایز ، صفت مشخصه

مَیمُون المَغْبَة - نیکفرجام ، خوش عاقبت

مِیناء ج مَوانِئ - بندر ، مینای دندان ،

مِیناء جَوّیّ - فرودگاه

مِیناءُ السّاعَة - صفحه‌ی ساعت

مِیناء هَوائِیّ = مِیناء جَوّیّ

مَیوه (غ) - مایو ، لباس شنا

((ن))

نَأَی = اِنْتَأَی عَن

نَأَی بِجانِبِه - شانه خالی کرد از ... ، دوری یا اعراض کرد از ...

نائِب ج نُوّاب - نماینده‌ی مجلس شوری ، (در ارتش) استوار دوم

نائِب ضابِط - (در ارتش) استوار ، نایب

النّائِبُ العامّ - دادستان ، مدعی‌العموم

نائِب عَرِیف - (در ارتش) سرجوخه

النّائِبُ علی العَرْش - نایب السلطنه

نائِب قَضائِیّ - عضو علی‌البدل دادگاه

نائِب المُدِیر - کفیل

نابِت - رشد و نمو کننده ، روینده ، درخت یا گیاهی که جوانه زند یا سبز شود ، هرچیز که تازه روییده باشد

نابِتَة - نسل ، ذریه ، اولاد

نابَذَ - مخالفت کرد با ، خصومت کرد با ...

نابَذَهُ الحَرْب - اعلان جنگ (بکسی یا بدولتی) داد

نابِض - دارای ضربان ، طپنده (در گفتگوی از

قلب وغیره) ، یك نوع فنر

نابِضُ السِّلاحِ النّارِیّ - ماشهٔ تفنگ وغیره

اَلنّابِع - قلم خود نویس

ناتِئ - برآمده ، برجسته ، متورم

صُوَرٌ اَو نُقُوشٌ ناتِئَة - عکسها یا نقوش برجسته بر روی فلز وغیره

ناتِج - برآیند ، ناشی شونده ، حاصل شده و به دست آمده

ناتِجٌ عَنْ ... - بواسطهٔ ... ، بسببِ ...

ناجِحٌ ج ناجِحُون - کسیکه در امتحان قبول شده باشد

اَلنّاجِحُ الْاَوَّل ج اَلنّاجِحُون الْاَوائِل - شاگرد اول (در مدرسه ، دانشکده وغیره)

ناجِع - موثر ، سودمند ، مفید (در گفتگوی از دارو ، درمان وغیره)

عِلاجٌ ناجِع - درمان مفید یا مؤثر

ناجِمٌ - حاصل شده وبدست آمده ، رخ دهنده ، ناشی شونده

ناخِبٌ ج ناخِبُون - رأی دهنده (در انتخابات)

نادِل - پیشخدمت سرمیزغذا ، گارسون

اَلنّادِی ج اَلْاَنْدِیَة ، اَلنَّوادِی - باشگاه ، کلوب

اَلنّادِی اللَّیْلِیّ ج اَلنَّوادِی اللَّیْلِیَّة - باشگاهی که اعضای آن شبها برای صرف شام ورقص وغیره بدانجا روند ، باشگاه شبانه ، مجلس شب نشینی

نادِی الْمُحامِین - باشگاه یا کانون وکلای دادگستری

نادِی الْمُعَلِّمِین - باشگاه فرهنگیان

جَبَلُ النّار - کوه آتش فشان

نارْجِیل - نارگیل (درخت ومیوهٔ آن)

نارْجِیلَة - قلیان

سِلاحٌ نارِیّ - اسلحهٔ گرم

نازِحُ الْمَجارِیر - کنّاس

نازِلَة ج نازِلات ، نَوازِل - بلا ، مصیبت ، بد بختی

نازِیّ (غ) ج نازِیُّون - پیرو حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان ، عضوحزب نازی آلمان، نازیست

نازِیَّة (غ) - مکتب ناسیونال سوسیالیسم آلمان ، سوسیالیسم ملی آلمان، نازیسم

ناسَبَ - مناسب بود یا شد ، مناسبت داشت یا پیدا کرد ، متناسب بود یا شد

ناشِئ ج نَشْء ، ناشِئَة - جوان

ناشِئَة - جوانان

ناشِف - خشك

اَلْخُبْزُ النّاشِف - نان خالی ، نان بدون نان خورش

ناضَلَ - دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، مبارزه کرد بخاطرِ ... ، رقابت یا هم چشمی کرد با ، ایستادگی یاقیام کرد در برابرِ

ناطَ = اناطَ

ناطِحَةُ السَّحاب ج ناطِحات ~~السحب~~ السحاب - آسمان خراش ، عمارت چند طبقه و بسیار مرتفع

اَلنّاطِقُ بِاسْمِ الْجَيْشِ - سخنگوی ارتش

اَلنّاطِقُ بِاسْمِ الْوِزارَةِ الْخارِجِيَّة - سخنگوی وزارت امور خارجه

ناطُور ج نُطّار ، نَطَرَة ، نَواطِير ، نُطَراء - مستحفظ باغ یا کشتزار

ناظَرَ - نظارت یا سرپرستی کرد بر

ناعِس - خواب آلود

ناعِم - نرم ، صاف

ناعِمُ الْبَشَرَةِ - نرم پوست ، نرم بدن

سُكَّر ناعِم - شکر ، شکر نرم

شَعْر ناعِم - موی نرم وصاف

عَيْش ناعِم - زندگی مرفه وآسوده

حِلاقَة ناعِمَة - اصلاح پاکیزه (درگفتگوی از اصلاح سروصورت)

ناعُورَة - چرخ آبکشی از چاه

ناعُوظ - دارو برای تقویت قوه‌ی باه

اَلنّاعِي - خبر مرگ دهنده ، کسیکه خبرمرگ (کسی را) آورد

نافِذُ الْمَفْعُول - سود مند ، موثر (درگفتگوی از دارو) ، قابل اجرا (درگفتگوی از دستور ، فرمان وغیره)

نافِذَة ج نَوافِذ - پنجره ، باجه ، گیشه

نافَسَ - رقابت کرد با

نافُوخ = يافوخ

نافُورَة - فواره

الطّائِرَةُ النّافُورِيَّة - هواپیمای سریع السیر ، هواپیمای جت

ناقِد ج نَقَدَة ، نُقّاد - انتقادکننده ، ناقد

ناقَشَ - مباحثه کرد ، مطلبی را (باکسی) مورد بحث قرارداد

سُمّ ناقِع - زهر تلخ وکشنده

شَرابٌ ناقِع - شراب گوارا

ناقِلاتُ الْبِتْرُولِ اَوِالزَّيْتِ - نفتکشها ، کشتی های نفتکش ، تانکرها

ناقِلَة ج ناقِلات - تانکر ، نفتکش

ناقِم على ... - کینه توز ، بدخـواه ، بد نیت نسبت به ...

ناقِمٌ عَلَى الْحَياةِ - زود رنج ، تند مزاج ، کج خلق

نالَ - بدست آورد ، حائز شد

نالَ جائِزَةً - جایزه گرفت یا دریافت داشت

نال حظوة لديهِ او في عينيهِ - نزد کسی قربت یا منزلت یافت

نالَهُ = اَنالَ

نالَهُ كَذا - چیزی را بدست آورد ، چیزی بدورسید

ناموس ج نَوامیس - پشه ، قانون طبیعت چون جاذبه‌ی زمین وغیره

نامُوسِیَّة ج نامُوسِیات - پشه بند

ناوَیٰ - مخالفت کرد ، خصومت یا دشمنی کرد با

ناوَلَ - داد ، تسلیم کرد ، تحویل داد ، چیزی را بدست کسی داد یا سپرد

غُلام ناهِد - پسر که بسن بلوغ رسیده باشد

ناهزَ الخَمسِین (مِن عمرِه) - عمر او نزدیك به پنجاه سال شد

ناهَضَ - مقاومت کرد با ، ایستادگی کرد در برابر ، مبارزه یا دفاع کرد ، مخالفت کرد با

اَلنّای ج نایات (غ) - نی (یکی از آلات موسیقی)

العزف علی النّای - نی زدن ، نواختن نی

النّای المنفرِد - نی سلو ، نی تنها که بدون آواز ازرادیو وغیره پخش شود

نبا الدّهر بِهِ - روزگار بااو مخالف بود یاشد

نبأ ج انْباء - خبر

نبأ = انبا

نبا عن ... - متنفر شد از ... ، بیزار ورو- گردان شد از ، دوری جست از ...

عِلمُ النَّبات - گیاه شناسی

نَباتِیّ - گیاهخوار ، کسیکه طرفدار غذاهای گیاهی باشد ، مربوط به نباتات یاگیاه شناسی ، گیاه شناس

نَباهَة - شهرت ، ناموری ، شرافت ، منزلت ، بزرگی

نَبْخَة - کبریت

نبذَة - طرف ، ناحیه ، بخش ، قسمتی از هر چیز ، جزء ، مقدار کم ، جزوه ، رساله ، قسمت کوتاه از نوشته ، پاراگراف ، مقاله

نِبراس - قندیل ، چراغ خیابان ، چراغ (از هر نوع)

نِبریج - اوله‌یی ازلاستیك وغیره (برای آب پاشی ، آبیاری ، آتش نشانی) ، نی قلیان

نبوءَة - پیشگویی ، غیبگویی ، پیش بینی ، نبوت ، پیغمبری

نَبُّوت ج نبابیت - عصای کلفت ، چماق

نبوة = نبوءة

نبه ، نبِه ، نبه - مشهورشد ، معروف ونامدارشد

نَبِهَ = اِنْتَبَه

نبه اِلی او علی الاَمْرِ - دقت کسی را به چیزی جلب کرد ، کسی را آگاه کرد بر

نبهه اِلی الاَمْرِ - مطلبی را بکسی یاد آوری کرد

نبهه اِلی خطرِ - اخطارکرد ، اعلام خطر کرد

نتأ - برآمدگی پیدا کرد

نِتاج - غله ، فرآورده ، محصول

نِتاجُ المَصْنَع - محصول یا فرآورده‌ی کارخانه

نِتاجُ المَواشی - بچه‌ی حیوانات اهلی

نَتَجَ عَنهُ کَذا - منتج شد به ... ، منجر شد به...

حامض نِتْریك - (در شیمی) اسید نیتریك

نُتوء - بر آمدگی ، برجستگی ، تورّم

نَثْرِیّات - چیزهای گوناگون یا متفرقه ، مخلفات

نَجاح - موفقیت ، قبول شدن در امتحان

نَجاحٌ باهِرٌ - موفقیت درخشان

نَجّاد - مبل ساز ، فرنگی ساز

نِجادَة - مبل وپرده سازی ، مبل فروشی

نَجّام - منجم

نَجَدَ = اَنْجَدَ

نَجَّدَ - مبله کرد ، با مبل وپرده (اطاق وغیره را) آراست

نَجَّدَ القُطْنَ - پنبه را حلاجی کرد

نَجَداتٌ عَسْکَرِیَّةٌ - قوای امدادی نظامی

نَجَزَ ، نَجِزَ = اَنْجَزَ

نَجَعَ فیهِ الدَّواءُ والطَّعامُ والکَلامُ - دارو ، خوراك یا سخن در او مؤثر افتاد ، سودمند واقع شد

نَجَعَ ، نَجِعَ = اَنْجَعَ

نَجَفَة - لوستر ، چهلچراغ یا جارکه بسقف اطاق آویزند

نَجْل ج اَنْجال - فرزند ، نسل

نَجْلَزَ (غ) - (کسی را) انگلیسی مآب کرد ، به آداب ورسوم انگلیسیان درآورد

نَجَمَ = اَنْجَمَ

نَجَمَ عَنهُ - منتج شد از ، ناشی یا حاصل شد از

نَجْمَةٌ سینِمائِیَّةٌ - ستاره‌ی سینما

نَجیع = ناجع

نَحّاتُ التَّماثیل - مجسمه ساز

نَحّاتُ الحَجَر - سنگتراش

نَحّاس - مسگر

نُحاس اَحْمَر - مس (فلز)

نُحاس اَصْفَر - برنج (فلز)

نَحتُ التَّماثیل - مجسمه سازی

نِحْریر ج نَحاریر - دانشمند بزرك وباتجربه ، حاذق وزیرك

نَحَلَ = اَنْحَلَ

نِحْلَة - روش ، مسلك ، مرام ، طریقه ، خط مشی

نَخاریبُ النَّحْل - سوراخهای شش ضلعی کندو

نَخّاس - برده فروش ، خرید و فروش کننده‌ی چارپایان

نِخاسَة - برده فروشی، خرید وفروش چارپایان

شَرِبَ نَخْبَ فُلانٍ - (جام خود را) بسلامتی کسی نوشید

نَدَبَ = اِنْتَدَبَ اِلَی الاَمْرِ وَلَهُ

نَدَبٌ ، نَدْبَة - اثر زخم كه بر روى پوست بدن باقيمانده

نَدَدَ بِفُلان - انتقاد كرد از ، عيوب كسى را آشكار ساخت

نَدَدَ الشيئَ - مشهور كرد ، معروف ساخت

نُدُل - پيشخدمتهاى سر سفره ، گارسونها

نَدْوَة - انجمن ، مجمع ، شورى ، مشاوره ، كميسيون ، مجلس ، باشگاه

دارُ النَدوَة - محل تشكيل شورى وانجمن

نَدوة عِلْمِيَّة - انجمن بحث وگفتگوى علمى ، شوراى علمى وادبى

نَدْوة لَيْلِيَّة - مجلس شب نشينى

نَدُول = نادِل

نَدِيّ = اَلنّادِى

نِرْبِيج ، نِرْبِيش - نى قليان

نَزَة - ميل شديد جنسى ، شهوت

نَزْعُ السِّلاح - خلع سلاح

نَزَعَ النُهْزَة (الفرصة) - فرصت را غنيمت شمرد

النَزَعاتُ السِّياسِيَّة - تمايلات سياسى

النَزَعاتُ الشُيُوعِيَّة - تمايلات كمونيستى

نَزْعَة ج نَزَعات - تمايل ، ميل

نَزْفُ الدَم - خونريزى داخلى يا خارجى بدن

نَزَل = اَنْزَل

نَزَلَ بِفُلانٍ اَوْ عَلَيْهِ - مهمان (كسى) شد ونزد او ماند ، بعنوان مهمان بر كسى وارد شد

نَزَّلَ بِهِ - اورا پياده كرد ، فرود آورد

نَزَلَ بِهِ الاَمْرُ - امرى براى او اتفاق افتاد ، رخ داد

نَزَلَ عَلى - حمله كرد به ، هجوم آورد به ، بر سر كسى افتاد

نَزَلَ عَلى (ص) - شروع كرد ، آغاز كرد

نَزَلَ عَلى رَأْيِهِ - با نظر او موافقت كرد

نَزَلَ مِنَ القِطارِ - از قطار راه آهن پياده شد

نَزَلَ مِنَ المَرْكَبِ اَوِالطّائِرَةِ اِلَى البَرِّ - از كشتى يا هواپيما پياده وبخشكى وارد شد

نَزَلَتِ الطّائِرَةُ - هواپيما بزمين نشست

نَزْلَة صَدْرِيَّة - برنشيت (يك نوع بيمارى سينه)

نَزْلَة مِعَدِيَّة - آماس يا التهاب معده ، ورم معده

نَزْلَة وافِدَة - آنفلونزا

النُزُوحُ عَنِ الوَطَنِ - جلاى وطن ، مهاجرت از ميهن

نُزُولاً عَلى رَغْبَةِ فُلانٍ - بخاطر توافق يا موافقت با كسى

نُزْهَة - گردش ، پيك نيك

اَماكِنُ النُزْهَة - گردشگاهها

نُزْهَة عَلى ظَهْرِ الحِصان - گردش سواره ،

گردش با اسب

نُزْهَة فِي عَرَبَة - گردش با درشکه وغیره

نَزِيل - مهمان ، ساکن ، مقیم

نَزِيه ج نُزَهاء - درستکار، امین ، مورداعتماد، پاکدامن

الحَرَكَة النِّسائِيَّة ، الحَرَكَة النِّسْوِيَّة - نهضت زنان

نِساجَة - بافندگی ، عمل وشغل بافنده

نُسارِيَّة - عقاب ، شاهین (یك نوع پرنده‌ی بزرگ)

نَسّافَة ج نَسّافات - اژدر افکن (یك نوع کشتی زیردریائی جنگی)

الطّائِرَة النَّسّافَة - هواپیمای شکاری برای سرنگون ساختن هواپیماهای دشمن

قَذِيفَة نَسّافَة - اژدر ، موشك زیر دریائی

النِّسبَة المِئَوِيَّة - درصد ، پورسانتاژ

نَسَخَ - استنساخ کرد ، نسخه‌یی را تکثیر کرد ، کپی کرد

نُسْخَة ج نُسَخ - رونوشت ، سواد ، کپی

نُسْخَة (ص) - نسخه‌ی طبیب

نُسْخَة ثانِيَة - نسخه‌ی دوم ، المثنی

نُسْخَة طِبْق الأَصْل - رونوشت برابر اصل

نَسَفَ = اِنْتَسَفَ ، انْسَفَ

النَّسْف بِالقَنابِل - بمباران کردن ، بوسیله‌ی بمب ویران کردن

نَسَفَ بِالمِنْسَف - غربال کرد ، الك کرد

نَسَفَة ج نِسَف ، نَسَف ، نُسَف ، نِساف - سنك پا

نَسَمَة ج نَسَمات - نفر، شخص، آدم یاهر موجود زنده

نَسِيج - پارچه ، بافت پارچه

نَشا - نشاسته ، آهار

النَّشْء - جوانان ، نسل

النَّشْء الحَدِيث - نسل جدید ، نسل جوان

نَشَأَ ، نَشُوَ - بوجود آمد ، پرورش یافت ، نمو کرد ، حاصل شد

نَشَأَ = أَنْشَأ الوَلَد

نُشّاب ، نُشّابَة ج نَشاشِيب - تیر : چوب راست وباریك دارای نوکی آهنین وتیز که آنرا با کمان پرتاب کنند

نَشْأَة - پیدایش ، وجود ، جوانان

النَّشْأَة الحَدِيثَة = النَّشْء الحَدِيث

نُشار الخَشَب - اره کش

نُشارَة الخَشَب - خاکه اره

وَرَق نَشّاش ، وَرَق نَشّاف - کاغذ آب خشك کن

نَشاط - فعالیت ، انرژی ، نیرو

نَشاط إِشْعاعِيّ - رادیو اکتیویته

النَّشاطُ العِلْمِیّ اَوِالاَدَبِیّ - فعالیت علمی یا ادبی

النَّشاطاتُ الاِجْتِماعِیَّة اَوِالسِّیاسِیَّة اَوِالصِّحِّیَّة فعالیتهای اجتماعی یا سیاسی یا بهداشتی

نَشّاف - کاغذ آب خشك کن

نَشّافَة = مِنْشَفَة

نَشّافَة (الحِبْر) - خشك کن که روی میز تحریر گذارند و نوشته‌هارا با آن خشك کنند

نَشّال ج نَشّالُون، نَشّالِیْن - جیب بر

نَشَبَ = اَنْشَبَ

نَشِبَتِ الحَرْبُ - جنگ بروز کرد، درگیر شد

نَشَدَ = اَنْشَدَ

نَشَرَ الغَسِیلَ - لباس‌را پس از شستن روی طناب پهن کرد تا خشك شود

نَشْرَة ج نَشَرات - نشریه، آگهی، بخشنامه پخش

نَشْرَةُ الاَخْبار (فی الرادیو) - سرویس اخبار، پخش اخبار

نَشْرَة رَسْمِیَّة - نشریه‌ی رسمی، بولتین

نَشْرَة یَوْمِیَّة اَو اُسْبُوعِیَّة - نشریه روزانه یا هفتگی

نَشَطَ = اَنْشَطَ

نَشَطَ الحَبْلَ - طناب را گره زد

نَشَفَ، نَشَّفَ یَدَیهِ وَوَجْهَهُ بِالمِنْشَفَة - دست وصورت خودرا با حوله خشك کرد

نَشَلَ = اِنْتَشَلَ

النَّشْل - جیب بری

نَظَرِیَّةُ النُّشُوءِ وَالاِرْتِقاء - تئوری تکامل

نَشْوان - مست، سرمست

نُشُوبُ الحَرْبِ - بروز یا درگیری جنگ

نَشَوِیّات - مواد نشاسته‌یی

نَشِیْئَة = ناشِئَة، نَشْأَة

نَشِیْد = اُنْشُودَة

النَّشِیْدُ المَلَکِیّ - سرود پادشاهی، سرود یا سلام شاهنشاهی

نَشِیْد وَطَنِیّ - سرود ملی

نَشِیْر - روب دوشامبر، لباس منزل

نَشِیْط - فعال، سرزنده، دارای انرژی، زرنك

سُوق نَشِیْطَة - بازار رواج (مقابل کساد)

نَصّاب ج نَصّابُون - کلاهبردار، شارلاتان، گوش بر، متقلب، دغل باز، شیاد

النِّصابُ القانُونِی - حصول اکثریت (درمجلس شوری وغیره)

نَصْب - گوش بری، کلاهبرداری، شارلاتانی، شیادی، دغلبازی

نُصْبَة - تیرهای راهنما که درکنار جاده‌ها نصب کنند

نُصْبَةُ الاَمْیال - کیلومترشمار که درکنار جاده‌ها نصب کنند برای تعیین طول راه

نَصَتَ = اَنْصَتَ لَهُ

قَوْسُ النَّصْر ج أَقْوَاسُ النَّصْر - طاق نصرت

نَصَّرَهُ - اورا نصرانی کرد ، غسل تعمید داد ، به کیش مسیحیت در آورد

بَيْض نِصْف سَلْق - تخم مرغ نیم پخته

نِصْف ناضِج - نیم پخته (در گفتگوی از گوشت وغیره)

يانَصِيب - بخت آزمایی ، لاتاری

نَضّاحَة = مِنْضَحَة

نِضال = مُناضَلَة

نَضِيدَة - تشک ، دشک

نَطَّ الحَبْل - طناب بازی کرد

نَطّاح - جانور شاخ زن

نَطّار = فَزّاعَة

نِطارَة - باغ یا کشتزار را پاسبانی کردن ، حفاظت کردن

نِطاسِيّ ج نُطُس - دانشمند ، پزشک حاذق

نِطاق - کمربند ، دامن زنانه ، (مجازاً) حد ، مرز، فضا ، قلمرو ، دامنه ، منطقه ، سهم ، حصه، بخش ، قسمت ، میـدان ، مجـال ، حـدود ، دایـره ، محیط ، حـوزه ، وسعت ، چشم رس ، مقیاس

نِطاقُ الحِصار - دایره‌ی محاصره

نِطاق واسِع - حـد وسیع ، مقیاس یا دامنه‌ی وسیع

لُعبَةُ النَّطَّة - بازی جفتک چارکش

نَظْر = نِظارَة

نَظّارَة - تماشاچیان ، تماشا کنندگان

نَظّارَة ج نَظّارات - عینک ، دور بین که با آن اشیاء دور را ببینند

نَظّارَة حَرْبِيَّة - دور بین نظامی یا صحرائی

نَظّارَة مُقَرِّبَة - نوعی تلسکوپ کوچک

نَظّارَة مُكَبِّرَة - میکروسکپ

نِظام ج نُظُم ، أَنْظِمَة - رژیم ، سیستم حکومت، سازمـان ، تشکیلات ، روش ، اسلـوب ، متد ، طریقه ، نظم ، ترتیب ، آئین نامه ، قانـون ، مقررات ، رژیم سیاسی یا غذائی

نِظامُ الإِقطاع - رژیم ارباب رعیتی ، رژیـم فئودالیته

نِظامُ الحُكْم - رژیم حکومت

نِظام دُسْتُورِيّ - رژیم مشروطه

النِّظامُ الرَّأْسْمالِيّ - رژیم سرمایه داری

النِّظامُ الشُّيُوعِيّ - رژیم کمونیستی

النِّظامُ الطَّبَقِيّ - رژیم طبقاتی

النِّظامُ العَسْكَرِيّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی، رژیم کودتا

اَلنِّظامُ القائم - رژیم یا وضع موجود حکومت

نِظامٌ نِقابِیّ - تشکیلات یاسازمان صنفی، سازمان سندیکائی

نِظامُ مَنْعِ التَّجَوُّل - مقررات منع عبورومرور (درحکومت نظامی)

العَسْکَرُ النِّظامِیّ - سپاه تعلیمات دیده

نَظَرِیَّة ج نَظَرِیّات - تئوری ، فرضیه ، عقیده ، نظریه ، ایده ، فکر

نُظُم - سازمانها ، تشکیلات ، رژیمها یا سیستم های حکومت وغیره

نَظِیرَ ... - در برابرِ ، بازایِ ...

نَعَی فُلاناً - خبر مرگ کسی را داد یا آورد

نَعْرَة قَومِیَّة - مبالغه در میهن پرستی که اغلب همراه بافریادهای تعصب ملی باشد ، غوغای میهن پرستی وتعصب ملی

نَعْسان = ناعِس

نَعَمْ - بلی ، آری ، درست ، صحیح ، البته

نَعُمَ - نرم بود یا شد

نُعُومَة - نرمی

مُنْذُ نُعُومَةِ اَظْفارِه - کنایه از کودکی (یعنی از اوان طفولیتش)

نَعْی - خبرمرگ

نَغَمات ساحِرَة - آهنگهای سحرانگیز

نَغْمَة ج نَغَمات - آواز ، آهنگ

نَفَی الرَّجُلَ مِنْ بَلَدِه - اورا تبعید کرد

طائِرَة نَفّاثَة - هواپیمای جت

نَفاذ - اجرا ، اقدام

نُفایَة - زباله ، آشغال

النَّفْح - وزش باد سرد

نَفِدَتْ طَبْعَةُ الْکِتاب - به کلمه «طبعة» نگاه کنید

نَفَر - شخص ، دسته ، گروهی از مردم

نَفَر = اَنْفار

نَفَر (ص) - سرباز ، تابین

اَخَذَ نَفَساً مِنَ السِّیجارَة - یک پُک سیگار کشید یا پکی بسیگارزد

نَفْس ج اَنْفُس - خود ، خویشتن

تَرْوِیح النَّفْس - تفریح کردن

الثِّقَة بِالنَّفْس - اعتماد بنفس

ضَبْطُ النَّفْس - خویشتن داری

طِبُّ النَّفْس - روانپزشگی

عِلْمُ النَّفْس - روانشناسی

مَحَبَّةُ النَّفْس - خود پسندی ، خود پرستی

نَفَسُ الشّاعِر اَوِالْکاتِب - سبك وشیوه‌ی شاعر یا نویسنده

هُوَ نَفْسُهُ یَفْعَلُ کَذا - او خودش چنین میکند

نَفْسانِیّ ، نَفْسِیّ - معنوی ، روحی

طَبِیبْ نَفْسانِیّ ، طَبِیب نَفْسِیّ - روانپزشگ

نَفْسِیًّا - اخلاقاً ، در معنی ، ازنظر اخلاق ، از لحاظ روانی یا روحی

نَفَضَ الثَّوْبَ - جامه‌را تکاند تاگرد وغبارازآن برطرف گردد

نَفَضَة ، نَفِیْضَة - گروه پیشاهنگ که برای اطلاع از احوال دشمن یا وجود خطر بسرزمینی اعزام شوند ، پیشاهنگان

نَفْط ، نِفْط - نفت

نُفْط ، نُفْطَة - کبریت

نُفْط ، نُفْطَة ، نِفْطَة ، نَفِطَة - بیماری آبله ، تاول

النَّفْعِیّ - پیرو مکتب اصالت سودمندی عمل

النَّفْعِیَّة - مکتب فلسفی اصالت سودمندی عمل ، شیوه‌یی که پیروان آن کارها را ازنظر مفید بودن و سودمندی‌آن صحیح دانند ، اعتقاد باینکه منظور ازکار های عمومی واخلاقی باید تأمین نفع و خوشبختی اکثریت باشد

نَفَق ج أَنْفاق - تونل

النَّفَقات الدِّراسِیَّة - هزینه‌های تحصیلی

عَلی نَفَقَة فُلانٍ - بخرج یا بهزینه‌ی فلانکس

دائِرَة النُّفُوس - اداره‌ی آمار

نَفِیْر - گروه ، دسته ، جماعت ، بوق

نَفِیْر سَیّارَةٍ - بوق اتومبیل

النَّفِیْرُ العامّ - بسیج عمومی (برای جنگ با دشمن)

نِقابات العُمّال - اتحادیه های کارگران ، سندیکاهای کارگران

نِقابَة ج نِقابات - اتحادیه ، سندیکا

نِقابَةُ الطُّلّاب - اتحادیه‌ی دانشجویان

نِقاش = مُناقَشَة

نَقّاطَة (ص) = قَطّارَة

نَقّالَة (ص) - آمبولانس

نَقّالَة المُسْتَشْفی - برانکار

نَقْب - کند وکاوکرد برای استخراج معدن یا نفت وغیره

نِقْبَة ج نُقَب - دامن زنانه

نَقَّحَ الکِتابَ - کتاب را تصحیح کرد ، تجدید نظر درکتاب کرد وآنرا بچاپ رسانید

نَقْد - انتقاد ، خرده گیری

مُرَکَّب النَّقْص - عقده‌ی خودکم بینی ، عقده‌ی حقارت

نِقْض ج أَنْقاض ، نُقُوض - ویرانه ، خرابه

نَقَط ، نَقَّطَ الحَرْفَ - حرف را نقطه دارکرد ، نقطه گذاشت روی یا زیر حروف

نَقَط ، نَقَّطَ الکَلامَ - نوشته یی را نقطه گذاری کرد (یعنی علامات نقطه گذاری چون نقطه ، ویرگول ،

علامت سئوال وغیره درآن بکار برد)

النُقطة الرّابِعة الأميرِكيَّة - اصل ٤ امریکا

نقل الدَّم - تزریق خون

نقل الكِتاب الى لغة كذا - كتاب را بفلان زبان ترجمه کرد

نقليّات آليَّة - وسائل حمل ونقل موتوری

نَقيب - رئیس ، (در ارتش) سروان

نقيب الكُلّية او الجامِعة - رئیس دانشکده یا دانشگاه

نقيب المحامين - رئیس کانون وکلای داد - گستری

نَكّات - شوخ ، لطیفه گو ، خوشمزه در سخن ، بذله گو

نَكْبة ج نَكَبات - بلا ، مصیبت ، بد بختی

نَكّت في كلامِه - درسخن گفتن لطیفه گویی کرد ، خوشمزگی کرد

نُكْتة ج نُكَت - شوخی ، لطیفه ، خوشمزگی ، بذله

نَكّل بِهِ - کسی را عقوبت داد وعبرت دیگران کرد

نَمى = انمى

نِمبِرِشت - گوشت نیم پخته ، تخم مرغ نیم بند یا عسلی

نَمسا - کشور اطریش

نَمساوِيّ ، نَمسَوِيّ - اطریشی ، اهل اطریش ، مربوط بزبان ، نژاد یا مذهب اطریش

نَمْنَمة - فن تذهیب ونقاشی مینیاتور در کتابهای خطی

نَموذَج = انموذَج

نَموذَجِيّ ، نَموذَجِيَّة - نمونه‌یی

نُوّاب - نمایندگان مجلس شورای ملی

نَواة - هسته

نَواتِيّ السَّفينة - جاشویان ، ملـوانان کشتی ، ملاحان

النَّوادي اللَّيليَّة - باشگاههای شبانه

نَوّارة - نور افکن

نُوتِيّ ج نَواتِيّ - کشتیبان ، ملاح ، کشتیران ، جاشو ، ملوان

نَوْرَج - ماشین خرمن کوبی

نَوَّط = اناط ، اناط بِهِ الأمر او عليهِ الأمر

النُّوطة (غ) - نت موسیقی

نُوفَمبر (غ) - نوامبر : ماه یازدهم میلادی

نَوّل = انال

نَوّم = انام

نَوّم بِالكلوروفُرم - با داروی بیهوشی (کسی را) بیهوش کرد

نَوّم تنويمًا مغنطيسيًا - اورا هیپنوتیزم کرد ،

بخواب مغناطیسی فرو برد

نوم مغنطیسی - هیپنوتیزم ، خواب مغناطیسی یا مصنوعی

نَوَوِیّ - هسته یی

الاسلحة النَّوَوِیَّة - سلاحهای هسته‌یی

نَوَّه بِه - درباره‌ی او بگفتگو پرداخت ، از کسی یاد کرد ، اورا ذکر کرد ، مدح کرد

نَهی = انتهی الیه الخبر

نِهاء - مرمر سفید ، نهایت ، پایـان ، عاقبت ، غایت

بلاغ نِهائیّ - اولتیماتوم

نَهّاز الفرص - موقع شناس ، ابن الوقت

فی النِّهایَة - سرانجام ، در پایان

النِّهایَة الصُّغری - مینیمم ، حد اقل

النِّهایَة الکُبری - ماکزیمم ، حد اکثر

نِهد - دانگ که هریك از دوستان بهنگام رفتن پیك نیك پردازند

نَهر الجریدة - ستون روزنامه

نُهزَة - فرصت

نَهفَة - شوخی ، لطیفه ، بذله

نِهلِستیّ (غ) - پیرو مکتب نیهیلیسم

نِهلِستیَّة (غ) - نیهیلیسم : مکتب فلسفی که پیروان آن اعتقاد دارند هیچ چیز درعالم وجود ندارد یا نمیتوان بوجود آن پی برد

نَیّ ، نِیّ ، نِیء - خام ، ناپخته (در گفتگوی از خوراکیها وغیره)

نَیّاً ، نیئاً - بطور خام یا ناپخته (قید)

نِیابَة - نمایندگی مجلس شورای ملی

النِّیابَةُ العامَة ، النِّیابَةُ العُمومِیَّة - دادستانی ، منصب یا مقام دادستان

نِیابِیّ ، نِیابِیَّة - پارلمانی ، مربوط به پارلمان یا نمایندگی مجلس شوری

حُکُومَة نِیابِیَّة - حکومت پارلمانی ، حکومت مشروطه

نِیافَة - جناب (عنـوان اسقف ها یا خلیفه ها در مسیحیت)

نیر الاِستعمار - یوغ استعمار یا امپریالیزم

نیران الرَّشاش - رگبارهای مسلسل

النیران المتحرِّکة - گلوله‌های توپ که بسوی دشمن پرتاب کنند

نیرة الاسنان (ص) - لثه

نَیروز (غ) - عید نوروز ایرانیان

نَیزك ج نَیازِك - شهاب

نیسان (غ) - ماه چهارم میلادی مطابق باآوریل

نَیِّف - اند ، چند

نَیَّف - افزود

نَيِّفٌ وعِشْرونَ سَنَةً - بیست سال واندی

نَيِّقٌ - مشکل پسند ، شیك پوش ، دقت گیر (در خوراك ، لباس ودیگرامور زندگی)

نِيمٌ - خواب جامه

((و))

وِئام - موافقت، سازش ، سازگاری ، هم آهنگی، توافق ، تناسب ، تطبیق کردن یاداشتن ، مناسبت

وَأْدُ الْبَنات - زنده بگور کردن دختران

واءَمَ - توافق داشت با ، متناسب بود یا شد با ، تطبیق کرد با ، هم آهنگی داشت با ، موافقت کرد با

وابِلٌ مِنَ الرَّصاص - رگبار گلوله

وابُور (غ) - موتور ، ماشین ، آتشخانه‌ی لوکوموتیو ، دستگاهی که پره وچرخ داشته باشد و بوسیله‌ی بخار یا برق وغیره بحرکت آید

وابُورُ بَحْرٍ - کشتی بخار

وابُور بُخاريّ - موتور یا ماشین بخار

وابُور بِرِيمُوس (غ) - چراغ پریموس

وابُورُ الْحَرائِق - ماشین آتش نشانی

وابُورُ الْحَلِيج - ماشین پنبه پاك کن

وابُورُ الرَّيّ - ماشین آبیاری

وابُورُ الزَّلَط - ماشین جاده صاف کن

وابُور سِبِيرْتُو (غ) - چراغ الکلی

وابُورُ الْمَطافِي = **وابُورُ الْحَرائِق**

وابُورُ الْمِياه - موتور آبکشی

واجِبٌ ج واجِبات - وظیفه ، لازم ، واجب ، حتمی ، اصلی ، مسلم ، چاره ناپذیر ، غیر قابل اجتناب

أَدّى واجِبَهُ - وظیفه‌ی خودرا انجام داد

واجَهَ - مواجه بود یا شد با ، روبرو بود یا شد با ، مصاحبه کرد با

واجِهَةُ الْبِناء - نمای خارجی عمارت

واحَةٌ ج واحات - واحه ، ناحیه‌ی سرسبزوخرم درمیان صحرای شن زار

الْوادِي ج أوْدِيَة ، وِدْيان - دره

وارِش - طفیلی ، انگل ، مزاحم ، کسیکه سرزده بجایی وارد شود

وارِف - سرسبز ، خرم ، تازه ، با طراوت ، سایه دار

وارِق - پر برگ ، دارای برك فراوان

واسِطَة ج وَسائِط - وسیله ، واسطه‌ی خرید و فروش وغیره ، عامل ، دلال

واصَلَ الْعَمَل - کاری را ادامه داد

واطِئ - زمین گود یا پست وهموار

واطَأَهُ عَلَى... - باکسی درباره‌ی امری توافق کرد

واظب علی ... - پافشاری کرد در ، استقامت ، پشت کار بخرج داد در ، مداومت کرد در

الواعِی - بیدار ، هوشیار

واقفه الثوب - لباس بتن او برازنده شد ، لباس باو خورد

واقِعیّ واقعی ، حقیقی ، پیرو مکتب سوررئالیسم

واقِعیّة - مکتب سوررئالیسم

وَباء مُستَوطِن - بیماری بومی

وَباء وافِد - اپیدمی ، بیماری همه جاگیر

وَبِر = أوْبَر

وَبُر = أوبر

وَبِی ، وَبُو ، وَبُؤ = أوبأ المكانُ

وَبِه = أوبه له ، أوبه بِه

وَبِی ، وَبِیئة - وبا خیز ، محیط آلوده به بیماری

وَتَد ، وَتِد = أوتد الوتد

وتر = أوتر القوس

وتر فُلاناً - کسی را مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد

وَثأ = أوثأ اليد

وَثّاب وَثّابَة - جهنده ، جست وخیز کننده ، پرش کننده ، دارای علو

وِثار - رختخواب نرم

وَثُب = أوْثَب

وَثَب علَیه - جست روی سر کسی ، حمله کرد به کسی

وَثَب فوق الحاجِز - از روی مانع پرید ، پرش کرد

وَثْبَة - پرش ، یکبار پریدن

وَثْر - تنکه ، شرت

الوَثَنِیَّة - بت پرستی

اتِّصال وَثِیق - رابطه یا تماس نزدیك

وَثِیقَة ج وَثائِق - سند ، مدرك

وَثِیقَة تِجارِیَّة - سفته

وُجاق ج وُجاقات (غ) = أُوجاق

وجب ، وَجَّب = أوْجَب

وَجَّب = أوجب الأمر علیه

وَجْبَة ج وَجَبات - یکوعده غذا یاخوراك (درروز)

وجبة الأسنان (س) - یك دست دندان مصنوعی

وَجبة المَلاعق - یك دست قاشق

وَجْر - غار ، کهف ، مغاره

وجز = أوجز الكلامَ أو فیه

وُجُودِیّ - اگزیستانسیالیست ، پیرو مکتب اگزیستانسیالیسم

وُجُودِیَّة - اگزیستانسیالیسم

وَجْه ج وُجُوه ، أوْجُه - صورت ، چهره ، جنبه لحاظ

وَجْهُ الثَّوب - رویه‌ی لباس (مقابل آستر)

اَلْوَجْهُ الْبَحْرِیّ (ص) - مصر سفلی ، دلتای مصر

وَجْهُ الْقُماش - روی پارچه (مقابل پشت پارچه)

اَلْوَجْهُ الْقِبْلِیّ (ص) - مصر علیا

وَجْهٌ مُسْتَعار - ماسك

وَجَّهَ اِلَیْهِ سُؤالاً - از کسی سئوال کرد،

وَجَّهَ اِلْتِفاتَهُ اِلی ... - روی خود را بطرف (چیزی یا کسی) گردانید ، توجه ودقت کرد به...

وَجَّهَ سِلاحَهُ اِلی - چیزی یا کسی را نشانه گرفت ، اسلحه خودرا بطرف هدف متوجه ساخت یا نگاه داشت

وَجَّهَ کَلامَهُ اِلی ... - کسی را مورد خطاب قرارداد ، مخاطب قرارداد

وَجَّهَهُ = اَوْجَهَهُ

وَجَّهَهُ اِلی ... - کسی را فرستاد بسوی ... ، گسیل داشت به ... ، روانه کرد بطرف ... ، رهسپار کرد بسوی ...

وُجْهَةُ النَّظَر ج وُجْهاتُ النَّظَر - نقطه نظر ، لحاظ ، جنبه

مِنَ الْوُجْهَةِ التّاریخِیَّةِ اَوِالْعِلْمِیَّة - ازلحاظ تاریخی یا علمی ، ازنقطه نظر تاریخی یا علمی

وَحی = اَوْحی ، اَوْحی فی قَلْبِهِ کَذا ، اَوْحی اِلَیْهِ بِکَذا

اَلْوَحَداتُ الْعَسْکَرِیَّة - واحدهای نظامی

اَلْوَحْدَةُ الْعَرَبِیَّة - وحدت اعراب ، پان عربیسم

وَحْدَةٌ عَسْکَرِیَّة - یك واحد نظامی

وَحَلَ (ص) **= اَوْحَلَ**

اَلْغَرَضُ الْوَحِید - یگانه هدف ، یگانه مقصود

وَحِیدُ الْخَلِیَّة - جانور یك سلولی

وَخّاز - دردناك ، مولم ، جانگداز ، تیرکشنده (درگفتگوی از أعضای بدن هنگام درد گرفتن)

وَخَمَ = اِتَّخَمَ مِنْ کَذا

اَلْوَداعُ الْاَخِیر - آخرین وداع

حَفْلَةُ الْوِداع - جلسه‌ی تودیع

وَداعَة - افتادگی ، فروتنی ، تواضع ، بردباری، حلم ، ملایمت ، آرامی ، مهربانی

وَدَّعَ - خدا حافظی کرد ، وداع کرد

وُدّیّ ، وِدّیّ - دوستانه ، مربوط به دوستی و صمیمیت

عَلاقاتٌ وُدِّیَّة - روابط دوستانه

وَدِیع - آرام ، بی آزار

وَرِیَ ، وَرَی = اَوْرَی الزَّنْد

وَرّی (ص) - نشان داد

وِراقَة - صنعت کاغذ سازی ، کاغذ فروشی

وَرَّثَ = اَوْرَثَ

وَرَّدَ - کالایی را ازخارج کشور وارد کرد

وَرْشَة (غ) ج **وِرَش** - کارگاه ، تعمیرگاه

وَرَّطَ = اَوْرَطَ

وَرَفَ ، وَرَّفَ = اَوْرَفَ النبات ، اَوْرَفَ الظِّلُّ

وَرَقَ ، وَرَّقَ = اَوْرَقَ الشَّجَرُ ، اَوْرَقَ الشَّجَر

وَرَقُ التَّغْلِيف - کاغذ لفاف

وَرَقُ اللَّعِبِ - ورق بازی ، کارتهای بازی

وَرَقٌ مالِيٌّ - اسکناس

وَرَق یانَصِیب - بلیط بخت آزمایی ، بلیط لاتاری

وَرَقَةُ الاِتِّهام - ادعانامه ، کیفرخواست

وَرْنِیش (غ) - روغن جلا ، واکس کفش

وَزٌّ = اِوَزٌّ

وِزارَة ج **وِزارات** - وزارتخانه ، وزارت ، کابینهٔ دولت

تَعْدِيلُ الوِزارَة - ترمیم کابینه

وِزارَةُ الاِرْشادِ الوَطَنِيّ - وزارت هدایت ملی ، یا هدایت افکار

وِزارَةُ الاَشْغال - وزارت کار

وِزارَةُ الاِعْمار ، وِزارَةُ التَّعْمِير - وزارت آبادانی

وِزارَةُ الاِقْتِصاد الوَطَنِيّ - وزارت اقتصاد ملی

وِزارَةُ الاَوْقاف - وزارت اوقاف

وِزارَةُ البَحْرِيَّة - وزارت دریابانی یا دریا - سالاری

وِزارَةُ البَلاط - وزارت دربار

وِزارَةُ التَّعْلِيم وَالتَّرْبِيَة ، وِزارَةُ المَعارِف وزارت فرهنگ

وِزارَةُ التَّمْوِين - وزارت تدارکات

وِزارَةُ الحَرْبِيَّة - وزارت جنگ

وِزارَةُ الخارِجِيَّة - وزارت امورخارجه

وِزارَةُ الدّاخِلِيَّة - وزارت کشور

وِزارَةُ الدِّفاع ، وِزارَةُ الدِّفاع الوَطَنِيّ - وزارت دفاع ، وزارت دفاع ملی

وِزارَةُ الزِّراعَة - وزارت کشاورزی

وِزارَةُ الشُّئونِ الاِجْتِماعِيَّة - وزارت امور اجتماعی یا خدمات اجتماعی ، وزارت فوائد عامه

وِزارَةُ الصِّحَّة - وزارت بهداری

وِزارَةُ الصِّناعَة - وزارت صنایع

وِزارَةُ الطَّيَران - وزارت هواپیمائی

وِزارَةُ العَدْل ، وِزارَةُ الحَقّانِيَّة - وزارت دادگستری

وِزارَةُ المالِيَّة - وزارت دارائی

وِزارَةُ المُواصَلات - وزارت ارتباطات (چون

وزارت راه ، پست وتلگراف وتلفن وغیره)

وِزارِیّ - وزارتی ، مربوط بوزارت یا کابینه‌ی دولت

اَلْبَیان اَلْوِزارِیّ - اعلامیه‌ی دولت ا

رَئیس وُزَراء ، رَئیس وِزارَة ج رُؤَساءوُزَراء ، رُؤَساء وِزارات - نخست وزیر

مَجْلِس اَلْوُزَراء - هیئت دولت ، شورای وزیران

وَزْنَة - سنگ ترازو

وَزیر بِلاوِزارَة - وزیر مشاور

وَزیر بِالنِّیابَة } - کفیل وزارت (خانه)
وَزیر بِالْوِکالَة }

وَزیر الدَّوْلَة = وَزیر بِلا وِزارَة

وَزیر مُفَوَّض - وزیر مختار

وَزیر المُسْتَعْمَرات - وزیر مستعمرات (در انگلستان)

وِسام ج اَوْسِمَة - مدال ، نشان

وِسام الاِسْتِحْقاق - نشان لیاقت

الْوِسام الذَّهَبِیّ - مدال یا نشان طلا

وَسَخ = اِتَّسَخ

وَسَّخ = اَوْسَخ

وَسَط ج اَوْساط - محیط ، محفل (چنانکه گویند محافل اجتماعی ، سیاسی وغیره)

العُصُور الوُسْطی - قرون وسطی

وَسَّع = اَوْسَع

وَسْق - محموله‌ی کشتی

وَسَق = اَوْسَق

وَسیط ج وُسَطاء - دلال ، واسطه‌ی خریدوفروش ، میانجی ، شفیع

وَشائِج - روابط ، پیوندها

وَشائِج الاُخُوَّة - پیوندها یا روابط برادری و دوستی

وُشْك - سرعت ، فوریت ، زودی

عَلَی وَشْكِ ... - درشرف ...

عَلَی وَشْكِ الظُّهور - قریب الوقوع

وَشْكان = وُشْك

وَشَنْطُن (غ) - واشنگتن (پایتخت ایالات‌متحده‌ی امریکا)

وَشیجَة ج وَشائِج - پیوند ، رابطه

وَشیك الحُدوث = عَلی وَشْكِ الظُّهور

وَشیکاً - عنقریب ، زود ، بزودی

خَرَجَ وَشیکاً - شتابان رفت

وَصی = اَوْصی

وَصاة = وَصْفَة

مَجْلِس الوِصایَة - شورای سلطنتی (جهت تعیین جانشین شاه)

وَصَب - رنجوری ، بیماری مزمن

وَصِب ، وَصَّب = اَوْصَب

وَصَفَ الطَّبِيبُ اَدْوِيَةً اِلٰی ... - پزشك دارویی تجویز کرد برای ...

وَصْفَة - نسخه‌ی طبیب

وَصْلٌ (ص) - قبض رسید

وُصْل، وِصْل ج اَوْصال - هریك از اعضای بدن

وَصَّلَ = اَوْصَلَ اِلٰی

وَصَلَ - (درفیزیك) هادی گرما وبرق وغیره بود (مقابل عایق) (درگفتگوی از اجسام)

وُصْلَة - علامتی بدین شکل (-) که بین کلمات گذارند، هایفن

وَصَمَ = تَوَصَمَ

وُصُول ج وُصُولات = وَصْل

وُصُولِی - نفع پرست، سودجو

وُصُولِيَّة - نفع پرستی، سودجویی

الوَصِيّ عَلَى العَرْش - نایب السلطنه

وَصِيف ج وُصَفاء - بچه‌یی که بسن بلوغ نرسیده باشد، غلام بچه، نوکر

وَصِيفَة ج وَصائِف - دختر بچه، کلفت، خدمتکار، معشوقه

وَصِيفَةُ المَلِكَة اَوِ الاَمِيرَة - ندیمه ملکه یا شاهدخت، ندیمه‌ی درباری

وَصِيل - دوست صمیمی، هم اطاق

وَضَعَ حَدًّا لِ ... - پایان داد به ...، متوقف ساخت

وَضَعَ الحَدِيث - روایت یا حدیث ازقول پیغمبر یا امام جعل کرد

وَضَعَ الكِتاب - کتاب تالیف کرد

وَضَعَ يَدَه عَلَى الشَّيْء - چیزی را تصاحب یا تملك کرد

وَضَعَتِ الحَرْبُ اَوْزارَها - جنگ بپایان رسید

وَطّ (غ) - وات: واحد قوه‌ی الکتریکی (این کلمه ازنام جیمز وات مخترع دیگ بخار گرفته شده است)

وَطِئَ = واطِئَ

وَطَّدَ - استوار کرد، ثابت وراسخ کرد، برقرار وپا برجا کرد

مُشاعُ الوَطَن - کسموپولیتان: کسیکه ازتعصبات ملی ومیهنی فارغ باشد، کسیکه همه جای دنیارا وطن خود انگارد

وَطَنِيّ - مربوط به میهن ودوستی آن، وطنی، ملی، بومی

وَطَنِيّ ج وَطَنِيُّون - میهن پرست

الوَطَنِيَّة - میهن پرستی، ناسیونالیسم

لُغَة وَطَنِيَّة - زبان بومی

وَطِيد - محکم، استوار، ثابت، راسخ، برقرار، پا برجا

وَظِيفَة - شغل، موقعیت، پست یامقام ومنصب اداری،

جیره ، حقوق ، کار ، استخدام

وَظَّفَ الرَّجُلَ - کسی را استخدام کرد ، بکار گماشت ، برای کسی جیره معین کرد

وَظَّفَ المالَ (ص) - سرمایه گذاری کرد

وَعِر - زمین سخت وناهموار

وَعِكٌ = موعوك

وَعْكَة - ناخوشی ، کسالت

وَعْی - بیداری ، هوشیاری ، رشد معنوی

الوَعْیُ القَومِیّ - رشد ملی

وغنر (غ) - واگنر : موسیقی دان شهیر آلمانی

وَفْد ج وُفُود - هیئت نمایندگی ، هیئت اعزامی

وَفَدَ = اَوْفَدَ

الوَفْدُ الجامِعِیّ - هیئت اعزامی دانشگاهی

وَفَدَ اِلی ، علی ... - وارد شد برکسی

وَفَرَ = اَوْفَرَ الشَّیئ

وَفَّرَ - فراهم کرد ، آماده ساخت ، تهیه کرد

وَفْقاً لِ ... - برطبق ... ، مطابق با ...

وُفُود - بعنوان نمایندگی برکسی وارد شدن ، هیئتهای نمایندگی سیاسی وغیره

وَفِیر - فراوان ، زیاد ، بسیار

وَقْتَئِذٍ - آن وقت ، متعلق بآن زمان ، آنموقع

وَقْت اِضافِیّ (زائد عَنِ المُقَرَّرِ لِلعَمَل) - اضافه کار ، وقت اضافی

الوَقْتُ الرّاهِن - حال حاضر

وَقْت فَضاء (الفَراغ مِنَ العَمَل) - موقع فراغت ازکار ، موقع بیکاری

وَقْت مُتأخِّر - دیر وقت ، دیرگاه

وَقَّعَ الخِطابَ اَوِ الصَّكّ - نامه یا چك را امضا کرد

وَقَّعَ عَقْداً - قراردادی را امضا کرد

وَقَفَ امامَ فُلانٍ اَو فِی وَجْهِهِ - دربرابر کسی ایستادگی کرد ، مقاومت کرد

وَقْفُ اِطْلاقِ النّار - آتش بس

وَقَفَ الاَمْرَ عَلیٰ كَذا - مطلبی را موکول کرد یا بستگی داد به ...

وَقَفَ عَلی الاَمْرِ - وقوف یافت بر ، اطلاع حاصل کرد از

وَقَفَ عَنِ العَمَلِ - ازکار دست کشید

وَقَفَ مَوْقِفاً - جای گرفت ، جایگزین شد ، در موقعیتی قرار گرفت

وَقْفَة - مکث ، درنك ، توقف ، ایست ، فیگور گرفتن (درگفتگوی از زیبائی اندام وغیره)

وَقْفَةُ اِنْتِباه - بحالت خبردار ایستادن

وَقْفَة رائِعَة - فیگور جالب

وِكالَةُ الاَنْباء ج وِكالاتُ الاَنْباء - خبرگزاری

وَكَزَ - مشت زد ، بوکس زد

وُكَلاءُ مُتَجَوِّلُون - نمایندگان تجارتی سیار

وَكِيل ج وُكَلاء - نمایندهٔ تجارتی وغیره ، نائب ، عامل

وَكِيلُ الخارِجِيَّة - معاون وزارت خارجه

وَكِيلُ قُنْصُل - کنسولیار

وَكِيلُ وِزارَة - معاون وزارت خانه

وَكِيلُ وِزارَةِ الزِّراعَة (مَثَلاً) - معاون وزارت کشاورزی

وَكِيلُ وَزِير - معاون وزیر

وَلّاعَة - فندك

اَلْوِلاياتُ المُتَّحِدَةُ الْاَمِيرْكِيَّة - ایالات‌متحدهٔ امریکا

وَلِيُّ العَهْد - ولیعهد

وِنْش (غ) - جرثقیل

وَهِين - سرکارگر ، سرعمله ، مباشر

((هـ))

هائِب - ترسان ، بیمناك ، خائف

هائِج - دارای هیجان ، برانگیخته

بَحْرٌ هائِج - دریای خروشان یا متلاطم

هائِل - سهمگین ، وحشتناك ، هولناك (مجازاً) عظیم ، هنگفت

هائِم - سرگردان ، متحیر ، سرگشته

اَلْهابطون بِالْمِظَلّات - چتر بازان

هات - بیاور

هاتِف - تلفن

كُشْكُ الْهاتِف - کیوسك تلفن

مُحادَثَة هاتِفِيَّة - مکالمهٔ تلفنی

هاجَرَ اِلٰى بَلَد - بشهری مهاجرت کرد ودر آنجا اقامت گزید

هاجَرَ مِنْ بَلَد - ازشهری مهاجرت کرد وبجایی دیگر رفت

هادِئ - آرام ، دارای آرامش وسکون

الْمُحِيطُ الْهادِئ - اقیانوس آرام

هارِبٌ ج هارِبُون - فراری ، گریزان ، گریخته

هاضُوم - هر نوع دارویی که عمل هضم غذا را آسان گرداند

هٰكَذا دَوالَيْك - بهمین ترتیب تا آخر

هامّ ، هامَّة - مهم ، عظیم ، خطیر ، جالب توجه

هامَّة ج هَوامّ - حشره ، حشرهٔ موذی

هامِد - آرام ، خاموش

هامِش - حاشیه (مجازاً) پیرامون

هانِم (غ) - بانو ، خانم

هاوٍ (الهاوی) ج هُواة - آماتور : کسیکه در یکی از رشته های ذوقی بسبب رغبتی که بدان دارد کار کند وقصد استفاده‌ی مادی یا انتفاع از آن را نداشته باشد ، علاقمند ، دوستدار

هَبْ - گیرم ، فرض کنیم ، فرض میکنیم

هَبَّ یفعلُ کذا - شروع کرد چنین کند

هَبْر ، هَبْرَة - گوشت لخم (بدون استخوان)

هَبطتِ الأسْعارُ - نرخها تنزل کرد

هَبطتِ الطّائِرَة - هواپیما بزمین نشست یافرود آمد

هُبوطٌ صِحِّیّ - ضعف مزاج

هُتاف ج هُتافات - با صدای بلند شعار دادن ، هورا (کشیدن) ، زنده باد گفتن

هُتافُ الاِسْتِحْسان - هورا ، فریاد احسنت

الهُتاف بِحَیاة فُلانٍ - فریاد زنده باد فلانکس

هُتافُ الفَرَح - فریاد شادی

هَتَفَ - زنده باد گفت ، هورا کشید

هَجّاس (ص) - شارلاتان ، کلاهبردار ، حقه باز

هَدَّ - خراب کرد ، ویران کرد ، منهدم کرد

هَدَأَ - آرام شد ، آرام گرفت ، تسکین یافت

هَدَّأَ - تسکین داد ، آرام کرد

هدّأ روعَهُ - نگرانی اورا برطرف کرد ، اورا از دل واپسی درآورد

هَدِّئْ رَوْعَكَ ! - سخت نگیر ، آسوده یا خونسرد باش

هُدام = دُوارُ البَحْر

هَدَّدَ - تهدید کرد

هِدْرُجین (غ) - ئیدرژن ، هیدرژن

هُدْنَة - متارکه‌ی جنگ ، صلح

هُدُوء - آرامش ، سکون ، آرامی ، خونسردی

بِهُدُوءٍ - بآرامی ، با خونسردی

هُدوم (ص) - لباس

هَذْرٌ - وراجی ، پرگویی ، یاوه سرایی

هُراء - سخن یاوه ، چرند ، پوچ ، مزخرف

هَرّاسَة - آلتی برای پوره کردن سیب زمینی وغیره

هَرَّبَ - چیزی یاکسی را فرارداد ، کالای قاچاق وارد کرد ، قاچاق فروشی کرد

هَرْطَقَة (غ) - (نزد مسیحیان) بدعت گذاشتن در دین مسیح

هَرْطُوقِیّ (غ) - بدعت گذار

هَرِیرُ الکَلْب - پارس کردن سگ

هِزَّة - نشاط وسرور ، انبساط خاطر

هَزَّة اَرْضِیَّة - زمین لرزه ، زلزله

هَزِجٌ ، هَزَجٌ - مترنم بود یاشد ، آواز یاسرود محلی خواند

هَزْلِیّ - خنده دار ، کُمیك ، مربوط به نمایش کمدی

رِوايَة هَزْلِيَّة - نمایشنامه‌ی کمدی

صُورَة هَزْلِيَّة - کاریکاتور

هَزِيعٌ مِنَ اللَّيْل - پاسی از شب

هَشّ - ترد ، زود شکننده

هَضَم حُقُوقَه - حق کسی را پایمال کرد

هِلالان ، هِلالَيْن ، هِلالا الْحَصْرِ - پرانتز بدین شکل ( )

هُلام - ژله ، لرزانك

هَلِب (ص) - لنگر کشتی

هِلِيُوكُوبْتَر (غ) - هلیکوپتر

هَمايُونِيّ (غ) - همایونی ، سلطنتی ، مربوط به پادشاهی وسلطنت

هَمَجِيَّة - توحش ، بربریت ، وحشیگری

هَمَسَ إلَيْه - نجوا کرد ، توگوشی وبا صدای آهسته سخن گفت

هَمَك (غ) - ننو ، نعنو : گهواره یی که برای کودکان میان اطاق وغیره با طناب بندند وآنرا باد دهند

هَميُونِيّ (ص) = **هَمايُونِيّ**

هَنَّأَ بِ ... - بکسی در باره امری تبریك گفت

هِناء - قیر

الْهِنْدُ الصِّينِيَّة - کشور هندوچین

هِنْدام - خوش اندام ، پاکیزگی ، آراستگی ، خوش اندامی ، زیبایی ، زیبا ، آراسته

كُلِّيَّةُ الْهَنْدَسَةِ - دانشکده‌ی فنی

هَنْدَمَة - زیبایی ، آراستگی ، پاکیزگی ، خوش اندامی

هُنْغارِيا (غ) - کشور مجارستان

هُنَيْهَة - مدت کم ، زمان کوتاه ، مقدار کمی از وقت

الْهَواءُ الطَّلْق - هوای آزاد

هُواةُ الطَّوابِعِ الْبَرِيدِيَّة - تمر بازان ، کسانی که علاقمند بجمع آوری تمبرهای پست باشند

هَواجِس - وسوسه ها ، شبهات ، توهمات

هَوادَة - رحم ، مدارا ، امان ، زینهار ، بخشودگی

حَرْبٌ بِلا هَوادَة - جنگ بیرحمانه یا بدون زینهار وامان

هَوارَة - سپاه نامنظم

هِوايَة ج هِوايات - آماتوری : میل وعلاقه بکارهای ذوقی بخاطر سرگرمی ورغبتی که شخص بدانها دارد نه بخاطر استفاده‌ی مادی وانتفاع از آنها چون جمع آوری تمبر ، عکس ، سکه وجز آنها

هُوَّة - پرتگاه ، حفره یا گودال عمیق

هَوْر ج أهْوار - کرانه ، جای کم عمق دریا که

بکرانه نزدیك باشد ، دشت ، زمین پست

هُولَنْدا ، هُولَنْدَة (غ) - کشور هلند

هَوِّنْ عَلَيْكَ ! سخت نگیر ! زحمت بخود مده ، آسوده باش !

تَذْكِرَة هُوِيَّة (س) - شناسنامه

هَيَّأَ - آماده کرد ، فراهم ساخت

هَيْئَة - چگونگی ، کیفیت ، هیئت ، سازمان ، تشکیلات

هَيْئَة الأُمَمِ الْمُتَّحِدَة - سازمان ملل متحد

الهَيْئَةُ الحاكِمَة - هیئت حاکمه ، مقامات مسئول

هَيْئَة المَحْكَمَة - هیئت دادگاه

هَيْئَة المُفاوَضات - هیئت مذاکره یا گفتگو ، هیئتی که مأمور مذاکره وگفتگو باشد

هَيْدْرُوجِين = هِدْرُجِين

هَيْكَل ج هَياكِل - معبد ، محراب معبد که نزد آن قربانی کنند

الهَيْكَلُ العَظْمِيّ - اسکلت آدمی

هَيُّوا بِنا - بیایید برویم ، یالا برویم

((ی))

يائِس - نومید

اليابان (غ) - کشور ژاپن

زَهْرَةُ اليابان - گل ادریسی

يابانِيّ ، يابانِيَّة - ژاپنی ، مربوط بزبان ، نژاد یا مذهب ژاپن .

لايُؤْبَهُ لَهُ - غیر مهم ، غیرقابل ملاحظه ، ناچیز ، بی اهمیت ، ناقابل

يا تُرىٰ ؟ - آیا چنین تصور میکنی ؟

يازِرْجَة (س) - علم نجوم ، ستاره شناسی

يازِرْجِي (س) - منجم ، ستاره شناس

يَأْسَة - نومیدی

يَئِسَ مِنْ ... - نومید شد از ...

يَأْس = يائِس

ياظ (س) - پشت سکه ، آن طرف ازسکه یاپول که دارای خطوط نوشته باشد

طُرَّة أَمْ ياظ ؟ - شیر یاخط ؟ (نوعی قمار باسکه)

يافِطَة (س) - تابلو ، پلاك

يافِع - پسر بچه یی که نزدیك بسن بلوغ باشد

يافُوخ ج يَوافِيخ - فرق سر

يَافُوخُ رَأْسِ الطِّفْل - فرق سر نوزاد

يَاقَة ج يَاقَات (ص) - يقه

يَاقَة عِيرَة - يقه‌ی جدا (برای پيراهن مثلا)

يَاقَة القَمِيص - يقه‌ی پيراهن

يَاقَة مَقْلُوبَة - يقه‌ی برگشته

يَاقَة وَاقِفَة - يقه‌ی ايستاده

يا للحلم الجميل ! - چه رؤيای زيبايی !

يَالَكَ مِنْ فَارِسٍ ! چه اسب سواری هستی !

يَالَهُ مِنْ رَجُلٍ ! ، يَالَهُ رَجُلاً ! - چه مردی است او ! (درجمله های اخير حرف «يا» برای ندا وحرف «ل» برای تعجب ميباشد)

يَانِعٌ - رسيده ، قرمز (درگفتگوی از ميوه ها وغيره)

يَؤُوس = يَائِس

يَاوِر (ص) - آجودان مخصوص

يَاوَمَ - کسی را روزمزد استخدام کرد

يَاي (ص) - فنر مار پيچ يا حلزونی شکل

يَبَاب - مخروبه ، ويرانه

يُبرر - قابل توجيه ، مجاز ، بجا وبمورد ، موجه ، قابل تصديق ، قابل اثبات ، تبرئه پذير

يُتبع - بقيه دارد ، ناتمام (اين کلمه را درروزنامه‌ها درزير مقالاتی که ناتمام است مينويسند)

يُتجمل - شکل پذير

يُجتَنَب - قابل اجتناب ، چاره پذير ، اجتناب پذير

يَحْبُور - خوشدل ، بشاش ، شوخ ، سردماغ ، شادمان ، خوشحال ، خوش

يَخْت (غ) - کشتی زيبا برای گردش وغيره که در آن همه گونه وسائل آسايش فراهم باشد

اليَخْتُ المَلَكِيّ - کشتی سلطنتی

يَخْنَة ، يَخْنِي (ص) - راگو (نوعی خوراك که باگوشت وسبزی وغيره درست کنند)

سَاعَةُ يَدٍ - ساعت مچی

عَرَبَةُ يَدٍ - گاری دستی

عَلَى اَوْ عَنْ يَدِ فُلانٍ - بوسيله‌ی فلانکس

قُنبلَةُ يَدٍ - نارنجك دستی

مَصْنُوعٌ بِاليَدِ - دست ساز (درگفتگوی ازاشيائی که بادست ساخته باشند نه بوسيله‌ی ماشين آلات)

طَلَبَ يَدَ المَرأةِ - زنی را خواستگاری کرد

يَدَوِيّ - دستی ، مربوط بدست

شُغْل يَدَوِيّ - کاردستی

صِنَاعَة يَدَوِيَّة - هنر يا صنعت دستی

بَيْنَ يَدَيْ ... - در برابرِ ... ، درحضورِ ...

يَرَاع ، يَرَاعَة - قلم ، قلم نی ، نی لبك چوپان ،

کرم شب تاب

یَزْرَجَة = **یازْرَجَة**

یَزْرَجِی = **یازْرَجی**

الأحْزابُ الْیَسارِیَّة - احزاب دست چپی یاوابسته به بلوك شرق ، جناح چپ حزب

یَسْروع - کرم درخت ، کرم صد پا

یَسُوع - حضرت عیسی

یَسُوعُ الْمَسِیح - عیسی مسیح

یَسُوعِیّ ج یَسُوعِیُّون - عیسوی ، مسیحی ، عضو فرقه‌یی ازمسیحیان ، عضو فرقه ژزویت ها

یَشْمَك (ص) - روبند ، پیچه (که زنان قدیم بر چهره میافکندند)

یَفْطَة = **یافْطَة**

یَفْطَة الباب (ص) - پلاك درخانه (که‌نام صاحب خانه روی آن نوشته شده باشد)

یَفْطَةُ الطُّرود (ص) - برچسب که روی بسته‌های خوراکی وغیره چسبانند تا قیمت آنها را معلـوم دارد

یَفَعْ = **یافِع**

یَفَع = **تَیَفَّعَ الْغُلام**

یَقِظ ، یَقُظ ، یَقْظان ج أیْقاظ - بیـدار ، هوشیار

یَمَخانَة ، یَمَکْخانَة (ص) - سالن غذا خـوردی درمدارس وغیره

یَنایِر (غ) - ژانویه . ماه اول میلادی

یُوسُف أفَنْدِیّ - نارنگی

یُوغُرْت (غ) - ماست

یُوغُسْلافِیا ، یُوغُوسْلافِیا(غ) - کشوریوگسلاوی

یُولْیُو ، یُولْیَه (غ) - ژوئیه : ماه هفتم میلادی

یَوْمِیًّا - بطور روزانه (قید)

صَحِیفَة یَوْمِیَّة - روزنامه یی که هر روز منتشر شود

الْیُونِیْسْکُو (غ) - یونسکو : مؤسسه‌ی‌فرهنگی وعلمی وتربیتی وابسته بسازمان ملل متحد

یُونْیُو ، یُونْیَه (غ) - ژوئن : ماه ششم میلادی

«پایان»

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE

قاموس اليوم

عربی - فارسی

تألیف

کمال موسوی

خريج قسم الدكتوراه من كلية المعقول والمنقول
بجامعة طهران

DICTIONARY OF CURRENT ARABIC

Arabic - Persian

by

Kamal Moosavi
Doctor of Theology
from
The University of Tehran

Shahriar Publications
Isfahan

1964

Printed by Javid press

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE